Stadsfullmäktiges
i
Västerås
Protokoll
och
Handlingar
för år
1921.

Stadsfullmäktiges

i

VÄSTERÅS

Protokoll och Handlingar

för år 1921

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

År 1921.

REGISTER

Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter, Västerås 1922

PROTOKOLL

STADSFULLMÄKTIGES I VÄSTERÅS

PROTOKOLL

ÅR 1921

TRYCKERI-AKTIEBOLAGET VÄSTMANLANDS NYHETER
VÄSTERÅS 1921

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 3 januari 1921

Närvarande: Bankdirektören Axel Sundström, Byggmästaren Edv. Karlsson, Brandchefen A. Danielsson, Domprosten Fr. Fåhræus, Riksdagsmannen Viktor Larsson, Handelsföreståndaren J. A. Zander, Järnsvarvaren C. Bäckman, Direktören E. Falk, Handlanden K. Kättström, Redaktören A. Pers, Köpmannen C. Hedberg, Muraren G. Dahlfors, Förmannen J. Andersson, Komministern A. Enblom, Byggmästaren A. Hammar, Kontorschefen A. Söder, Vaktmästaren G. P. Tärngren, Ingenjören P. Hiersemann, Svarvaren C. G. Pettersson, Målaren A. Vestling, Advokaten E. Browaldh, Folkskolläraren G. Leontein, Fru Ida Grönberg, Muraren K. Johansson, Maskinställaren C. Ridderström, Fru Ida Olsson, Fräsaren C. O. Eng, Fru Olivia Lundblad, Filaren G. Eklund, Rektorn Hj. Thyresson, Fru Selma Nilsson, Sjukbesökaren E. Keijser, Fru Emilia Hamré, Förmannen C. E. Larsson, Snickeriförmannen H. Svensson, Förste provinsialläkaren G. Fjellander, Svarvaren O. Lindström, Kamreraren O. Carlsson, Verkmästaren A. Ask, Tapetseraren G. Lindström, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund, Fanjunkaren L. L. Lundin, Metallarbetaren O. Hovberg, Järnsvarvaren E. Collin, Sjukvårdaren J. O. Wass och Pastorn G. H. Kolmodin.

Frånvarande med godkänt förfall voro Direktören J. S. Edström och Fröken Anna Löfgren.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 1.

Sedan Herr Sundström, vilken bland Stadsfullmäktiges ledamöter under den längsta tiden oavbrutet tillhört Stadsfullmäktige, enligt arbetsordningens föreskrift till denna dag sammankallat Stadsfullmäktige för att bland sig utse ordförande för det ingångna året m. m., öppnades sammanträdet av Herr Sundström.

§ 2.

Ang. om- och nyvalda ledamöter.

Enligt till Stadsfullmäktige överlämnade utdrag av Magistratens protokoll för den 12 och den 19 nästlidne december hade vid förrättade val den 11 och 18 i samma månad av halva antalet Stadsfullmäktige för tiden intill 1924 års utgång dels omvalts Herrar Sundström, Falk, Pers, Hedberg. Andersson, Hammer, Söder, Tärngren, Heisermann, Fru Grönberg, Herrar Eklund och Thyresson, dels ock nyvalts Herrar Svensson, Fjellander, O. Lindström, O. Carlsson, Ask, G. Lindström, Svedlund, Lundin, Hovberg, Collin, Wass och Kolmodin.

Efter meddelande härav lades de inkomna protokollsutdragen till Stadsfullmäktiges handlingar.

§ 3.

Val av ordförande.

Företogs val av ordförande hos Stadsfullmäktige för innevarande år, och utsågo Stadsfullmäktige härtill på förslag av Herr Viktor Larsson med acklamation Herr Domprosten Fr. Fåhræus.

§ 4.

Den nyvalde ordföranden övertog härefter ledningen av förhandlingarna och hälsade därvid de nyvalda ledamöterna välkomna till deltagande i Stadsfullmäktiges arbeten.

§ 5.

Val av vice ordförande.

Till Stadsfullmäktiges vice ordförande för det ingångna året valde Stadsfullmäktige härefter på förslag av Herr Falk med acklamation Herr Riksdagsmannen Viktor Larsson.

§ 6.

Val av Beredningsutskott.

Företogs till behandling fråga om val av Beredningsutskott för innevarande år; och beslöto Stadsfullmäktige till en början på förslag av Herr vice ordföranden att utskottet skulle bestå av åtta ordinarie ledamöter och lika antal suppleanter.

Härefter valde Stadsfullmäktige efter nu framställda förslag med acklamation till ordinarie ledamöter i Beredningsutskottet Järnsvarvaren C. Bäckman, Muraren Karl Johansson, Filaren G. Eklund, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund, Köpmannen C. Hedberg, Ingenjören P. Hiersemann, Advokaten E. Browaldh och Folkskolläraren G. Leontein.

Till suppleanter i utskottet valdes likaledes med acklamation Svarvaren C. G. Pettersson, Vaktmästaren G. P. Tärngren, Målaren A. Vestling, Snickeriförmannen H. Svensson, Fröken Anna Löfgren, Rektorn Hj. Thyresson, Förste provinsialläkaren G. Fjellander och Fru Ida Grönberg, varvid bestämdes, att suppleanterna skulle inkallas: Herrar Pettersson, Tärngren, Vestling och Svensson i nu nämnd ordning vid förfall för någon eller några av Herrar Bäckman, Johansson, Eklund och Svedlund, Fröken Löfgren samt Herrar Thyresson och Fjellander vid förfall för någon eller några av Herrar Hedberg, Hiersemann och Browaldh samt Fru Grönberg vid förfall för Herr Leontein.

§ 7.

Ang. utsträckt utskänkningstid å I klass restauranter.

Återupptogs till behandling innehavarne av I klass restauranterna i staden Direktören G. Stombergs och Fru Teresia Möllers av Herr Sundström såsom egen motion upptagna, vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 28 nästlidne december bordlagda framställning angående utsträckt utskänkningstid så väl i allmänhet som vid särskilda tillfällen å I klass restauranter.

Under överläggningen härom yrkade till en början Herrar vice ordföranden, Danielsson, Söder, Pers och Bäckman remiss av ärendet till Nykter-

hetsnämnden, samt Herrar Falk, Browaldh och Sundström remiss till Beredningsutskottet. Sedan härefter Herrar vice ordföranden och Danielsson yrkat att frågan måtte remitteras såväl till Nykterhetsnämnden som till Beredningsutskottet samt Herr Falk förklarat sig icke hava något att invända emot en remiss även till Beredningsutskottet, framställde Herr ordföranden först proposition å frågan, huruvida Stadsfullmäktige ville remittera ärendet till Nykterhetsnämnden enligt Herr Söders yrkande eller ej, och beslöto Stadsfullmäktige härvid genom begärd och anställd omröstning med 28 nej emot 18 ja, avgivna för bifall till Herr Söders yrkande, att avslå berörda yrkande.

Härefter beslöto Stadsfullmäktige utan vidare omröstning remittera framställningen i fråga till Beredningsutskottet för utlåtande.

§ 8.

Ang. understöd åt Änkefru I. Hedman.

På förslag av Herr ordföranden beslöto Stadsfullmäktige tilldela Änkefru Ingeborg Hedman ett dyrtidstillägg av 200 kronor å det understöd ur Sundinska donationsfonden, som hon enligt Stadsfullmäktiges beslut den 1 mars 1920 beviljats för nästlidet år.

In fidem:

Theofil Öberg.

Justerat den 27 januari 1921.

Fredr. Fåhræus.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 27 januari 1921.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Edström, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Hedberg, J. Andersson, Enblom, Hammer, Söder, Tärngren, Hiersemann, C. G. Pettersson, Fröken Löfgren, Herrar Vestling, Browaldh, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Karl Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Eklund, Thyresson, Fru Nilsson, Herr Keijser, Fru Hamré, Herrar C. E. Larsson, Svensson, Fjellander, O. Lindström, O. Carlsson, Ask, G. Lindström, Svedlund, Lundin, Hovberg, Collin, Wass och Kolmodin.

Frånvarande med godkänt förfall voro v. ordföranden Herr Riksdagsmannen Viktor Larsson samt Herrar Pers och Dahlfors.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 9.

Justering.

Upplästes och justerades det vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 3 innevarande Januari förda protokollet.

§ 10.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Bäckman och Zander att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 11.

Ang. taxa å hamnavgifter.

Föredrogs och lades till handlingarna till Stadsfullmäktige ankommet meddelande från Konungens Befallningshavande i länet att intill 1920 års utgång gällande taxor å hamnavgifter i Västerås jämte avgiftsförhöjning den 14 Maj 1920, för Västerås och Köpings gemensamma hamn och lastageplats, Strömsholms våg kallad, vid Strömsholm samt för avgifterna vid järn- och metallvågarna i Västerås och Köping, skulle gälla tillsvidare under år 1921.

§ 12.

Ang. Erik Oskar C-son Velins ansökan om tillstånd att sälja pilsnerdricka.

En av Erik Oskar C:son Welin hos Konungens Befallningshavande i länet gjord framställning om rättighet att försälja porter och pilsnerdricka till avhämtning under år 1921 i gården N:o 12 Nygård vid Kopparbergsvägen, vilken genom Magistratens resolution den 17 innevarande Januari överlämnats till Stadsfullmäktige för yttrande, beslöto Stadsfullmäktige remittera till Nykterhetsnämnden för utlåtande.

§ 13.

Med bifall till en skrivelse i ämnet av den 8 innevarande Januari från Arbetslöshets- och hjälpkommittén härstädes beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Falk bevilja Häradshövdingen Claes Uggla begärt entledigande från uppdraget att vara ledamot i sagda kommitté, varefter till ledamot i Häradshövding Ugglas ställe i kommittén med acklamation utsågs Ingenniören Paul Andersson. *Ang. val av ledamot i Arbetslöshets- och hjälpkommittén.*

§ 14.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande Januari hade Fru Ida Grönberg anhållit om befrielse från ledamotskapet i Nykterhetsnämnden. *Ang. ny ledamot i Nykterhetsnämnden.*

På yrkande av Herr Falk beslöto Stadsfullmäktige remittera framställningen till Beredningsutskottet för yttrande.

§ 15.

Föredrogs och lades till handlingarna från Vatten- och Gasverksstyrelsen inkommet meddelande, att styrelsen till ordförande för innevarande år valt Ingeniören Carl Henning och till vice ordförande Byggmästaren K. J. Karlsson. *Ang. ordförande i Vatten- och Gasverksstyrelsen m. m.*

§ 16.

Sedan Stadsfullmäktige den 3 innevarande Januari till Beredningsutskottet för yttrande remitterat en av Herr Sundström såsom egen motion upptagen framställning från innehavarne av stadshotellets och Möllers salongs 1:sta klass restauranter med hemställan, att Stadsfullmäktige ville besluta hos Konungens Befallningshavande i länet göra framställning därom, att Konungens Befallningshavande måtte dels förordna, att utskänkning av spritdrycker i Västerås under år 1921 skulle å I klass restauranter få äga rum till kl. 11 e. m., dock att sådan utskänkning i matsal i samband med måltid finge äga rum till kl. 12 midnatt, dels ock i de särskilda fall Konungens Befallningshavande prövade sådant lämpligt, på särskild framställning medgiva ytterligare utsträckt utskänkningstid utöver vad ovan omförmälts, hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande Januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 1) avstyrkt motionen i den del densamma avsåge att med ändring av Stadsfullmäktiges beslut den 25 November 1920 få utskänkningstiden i allmänhet å I klass restauranter utsträckt till kl. 11 e. m. och i matsal i samband med måltid till kl. 12 midnatt samt i övrigt hemställt, att Stadsfullmäktige ville i enlighet med vad i motionen föreslagits besluta hos Konungens befallningshavande göra framställning därom, att i de särskilda fall under år 1921 sådant prövades vara lämpligt Konungens befallningshavande ville på särskild framställning medgiva utsträckt utskänkningstid utöver den i allmänhet gällande och som Stadsfullmäktige beslutade, ävensom att Stadsfullmäktige vid denna framställning ville såsom egna foga de önskemål ifråga om prövningen och beviljandet av dylika framställningar, som Beredningsutskottet i sitt utlåtande närmare berört. *Ang. utsträckt utskänkningstid å I kl. restauranter.*

Vid Beredningsutskottets utlåtande fanns fogad en av dess ledamöter

Herrar Hedberg, Hiersemann, Tärngren och Browaldh avgiven reservation, i vilken på anförda grunder reservanterna jämväl i det först berörda avseendet yrkat bifall till motionen.

Under en långvarig överläggning i ärendet yrkade i fråga om första delen av motionen eller rörande den stängningstid, som i allmänhet borde gälla för restauranternas utskänkningsrörelse, dels Herrar Sundström, Browaldh, Hedberg och Kättström bifall till vad i motionen och reservationen föreslagits, dels ock Herrar Bäckman, Zander, Kolmodin, Söder och Fru Grönberg bifall till Beredningsutskottets avstyrkande förslag.

Sedan överläggningen i denna del förklarats avslutad, beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 30 nej emot 14 ja, avgivna för Beredningsutskottets förslag, att i förevarande del jämlikt reservanternas hemställan bifalla motionen.

I fråga om motionens senare del blev Beredningsutskottets förslag härefter utan omröstning av Stadsfullmäktige godkänt.

Stadsfullmäktige hade alltså i förevarande ärende beslutat att hos Konungens befallningshavande göra framställning därom, att Konungens befallningshavande ville dels förordna att utskänkning av spritdrycker i Västerås under år 1921 finge å I klassens restauranter äga rum till klockan 11 e. m., dock att sådan utskänkning i matsal i samband med måltid finge äga rum till klockan 12 midnatt, dels ock i de särskilda fall under år 1921 sådant prövades vara lämpligt på särskild framställning medgiva ytterligare utsträckt utskänkningstid och därvid taga hänsyn till de önskemål, vilka i Stadsfullmäktiges Beredningsutskotts avgivna utlåtande blivit berörda.

§ 17.

Ang. trafikreglemente.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 oktober nästlidet år till Drätselkammaren för utlåtande remitterat ett av Magistraten uppgjort och till Stadsfullmäktige för yttrande överlämnat förslag till trafikreglemente för staden och dess område, däröver Beredningsutskottet förut avgivit utlåtande (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 90 för år 1920), hade Drätselkammaren i skrivelse den 20 innevarande januari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 2) avgivit sitt yttrande i ämnet.

Efter meddelande härav beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Bäckman, vilken upptog en av Herr Borgmästaren härutinnan gjord framställning, överlämna handlingarne i ärendet till Magistraten med hemställan om Magistratens yttrande i anledning av vad Drätselkammaren i ärendet anfört.

§ 18.

Ang. danaarv.

Sedan Stadsfullmäktige genom Konungens befallningshavandes i länet skrivelse den 10 nästlidne december, vilken med Magistratens resolution den 21 i samma månad överlämnats till Stadsfullmäktige, på grund av stadens rätt till danaarv delgivits bestyrkt avskrift av ett av Per Gustaf Andersson och hans hustru Sophia Vicktorina Andersson, född Myrström, den 9 oktober 1897 upprättat inbördes testamente, försett med bevis bland annat därom, att testamentet i anledning av den förres död blivit vid Rådstuvu Rätten den

26 juli 1920 bevakat, hade Stadsfullmäktige den 28 nästlidne december beslutat remittera handlingarne i ärendet till Drätselkammaren för vidtagande av eventuella åtgärder i anledning av delgivningen; och hade Drätselkammaren nu i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande januari, vid det förhållandet att testamentet syntes vara tillkommet i laga ordning, hemställt, att Stadsfullmäktige ville för staden i dess egenskap av danaarvsberättigad godkänna testamentet.

På yrkande av Herr Sundström fattade Stadsfullmäktige beslut i överensstämmelse med vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 19.

Ang. åtgärder till lindrande av arbetslöshet och fråga om arbetslöshetsunderstöd.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av den härstädes rådande arbetslösheten har Drätselkammaren haft till behandling frågan om vilka åtgärder som från stadens sida borde vidtagas för att motverka densamma.

I ändamål att vinna smidigare kontakt med företeelserna på arbetsmarknaden har Drätselkammaren tillsatt ett arbetsutskott med vidsträckt befogenhet i avseende å förberedande åtgärders vidtagande för arbetslöshetens bekämpande. Denna kommitté har nu i skrivelse, som här bilägges, föreslagit att arbetet med färdigställande av vägbyggnaden Malmaberg—Malma återupptages, för vilket ändamål kommittén förhandlat och träffat sådan uppgörelse med Skogssällskapets statsarbeten, att statsarbeten skulle övertaga arbetet med fördelning av kostnaderna sålunda att staden skulle bestrida 40 % därav jämte arbetsmaterial.

Utom det familjeunderstöd statsarbeten utbetalar pr dag, utgörande för hustru 1 krona och för varje barn under 15 år 25 öre, har Drätselkammaren beslutat av kommunala medel utbetala ett dagsunderstöd med respektive för hustru och minderårigt barn 1 krona 50 öre och 50 öre.

Ett annat större arbete, som Drätselkammaren ansett nu kunna igångsättas, skulle vara läggande av avloppsledning från Västra Förstaden genom mellanliggande områden ned till sjön. Under åtskilliga år hava klagomål försports över här rådande hygieniska missförhållanden, sammanhängande med bristen på effektivt avlopp från och genom desso områden. Drätselkammaren har sig bekant att Vatten- och Gasverksstyrelsen är i färd med att beräkna kostnaderna härför.

Då Drätselkammaren nu för Stadsfullmäktige anmäler dessa arbeten såsom lämpliga för motverkande av rådande arbetslöshet, har detta sin grund däri att Drätselkammaren vill försäkra sig om Stadsfullmäktiges medgivande för vederbörande kommunala styrelse att utan avbidan på beslut om anslags beviljande — vilket vad angår härovan berörda vägarbete icke torde kunna fixeras före arbetets slutförande — omedelbart igångsätta arbetena ifråga.

Västerås den 20 januari 1921.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

jämte en därvid fogad skrivelse till Drätselkammaren från en av densamma tillsatt kommitté av följande lydelse:

"Till Drätselkammaren i Västerås.

Drätselkammarens kommitterade för nödhjälpsarbeten få efter underhandlingar med Skogssällskapets Statsarbeten föreslå Drätselkammaren att vägbyggnaden Malmaberg—Malma åter igångsättes på mellan Statsarbeten och staden förut gällande villkor, nämligen att staden betalar 40 % av byggnadskostnaden och håller material.

Skogssällskapet utbetalar familjeunderstöd pr dag med 1 kr. för hustru och 25 öre för barn under 15 år, och får kommitterade föreslå, att staden utbetalar enahanda belopp.

Kommitterade hava vidare diskuterat möjligheterna för igångsättande av arbeten av staden själv, men torde dessa vara mycket små.

Kommittén har dock uppdragit till byggnadschefen att utreda och kostnadsberäkna en omläggning av Skultunavägen i dess sträckning mellan Ullspinneriet och Hovdestalund.

Kommittén har vidare begärt uppgift från Vatten- och Gasverksstyrelsen huru många arbetare styrelsen över den ordinarie arbetsstyrkan kan komma att sysselsätta, ävensom besked innan extra arbeten igångsättas såväl till kommitterade som ock till arbetslöshetskommittén speciellt för att sistnämnda kommitté skall kunna biträda vid arbetareurvalet.

Kommitterade komma tills vidare att sammanträda varje måndag kl. 10.30 f. m.

Västerås den 17 januari 1921.

På Kommitterades vägnar:
E. EDV. KARLSSON.

Eric Plantin."

I sammanhang härmed föredrogs jämväl en av Herr Söder vid dagens sammanträde väckt motion angående utbetalande av arbetslöshetsunderstöd till sådana arbetslösa personer, vilka icke kunde beredas arbete genom stadens försorg eller eljes.

Efter föredragning av berörda handlingar beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström, med vilken Herrar Edv. Karlsson och Söder förenade sig, att dels med godkännande lägga de från Drätselkammaren till Stadsfullmäktige inkomna skrivelserna till handlingarna, dels och till utlåtande av såväl arbetslöshets- och hjälpkomittén som ock av Drätselkammaren remittera Herr Söders nu avgivna motion.

§ 20.

Ang. anordnande av ny idrottsplats.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne december anmodat Drätselkammaren avgiva yttrande till Stadsfullmäktiges innevarande sammanträde i anledning av förslag, avgivet av en av Drätselkammaren och Stadsfullmäktiges idrottsplatskommitté tillsatt delegation, att Stadsfullmäktige ville förklara staden villig lösa den på dagordningen stående frågan om anordnande av

en idrottsplats genom att under år 1921 efter samråd med Allm. Svenska Elektriska A.-Bol. och A.-Bol. Svenska Metallverken ställa område för idrottsplats till förfogande under förutsättning att det bidrag å 70,000 kronor, som av bolagen erbjudits för frågans lösande under år 1920 i enlighet med idrottsplatskommitténs förslag allt fortfarande vore att påräkna, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande januari på anförda skäl hemställt att Stadsfulmäktige ville *dels* besluta tillförbinda staden att under nyss angivna förutsättning under år 1921 lösa idrottsplatsfrågan i huvudsaklig överensstämmelse med idrottsplatskommitténs förslag dock utan bestämmande för närvarande av idrottsplatsens läge, *dels ock* bemyndiga Drätselkammaren att inleda och fullfölja underhandlingar med bolagen om bidrag för idrottsplatsens iordningställande.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren i ärendet föreslagit.

§ 21.

Ang. lösningsrätt till fastighet N:o 94 och 106 norra kv.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande januari hade Drätselkammaren, sedan anmälan ingått därom att lagfart den 13 december 1920 meddelats för Handlanden Joh. Rundgren å gården och tomterna N:ris 94 och 106 i stadens norra kvarter, vilken fastighet han för 55,500 kronor tillhandlat sig, och enär tomterna, vilka vore belägna å stadens grund och till vilka staden sålunda hade lösningsrätt, eller delar av desamma icke voro för staden behövliga för regleringsändamål hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta avstå från lösningsrätten till desamma i anledning av det nu lagfarna fånget.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning vad Drätselkammaren i ärendet hemställt.

§ 22.

Ang. markbyte för tomtreglering inom kv. Frej.

Föredrogs och bifölls på yrkande av Herr Sundström närlagda från Drätselkammaren inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt förslag till tomtindelning av kvarteret Frej, sådant detta till sina gränser bestämts enligt gällande stadsplan, bildas tomten N:o 2 utom av mark tillhörig Byggmästaren L. W. Ramquist av följande mark tillhörig staden nämligen, dels 114.42 m^2 belägna mot norra Ringvägen, dels ock 258.78 m^2 belägna mot Kaplansgatan och avsedda till förgårdsmark.

Av Ramquist tillhörig mark skall 337.77 m^2 tilläggas tomten N:o 1, som till övrig del äges av staden och 90 m^2 utläggas till norra Ringvägen.

Härjämte skall Ramquist ersätta staden värdet av 232 m^2 gatumark i norra Ringvägen.

Nu har Ramquist inlett underhandlingar med Drätselkammaren för reglering av tomterna inom berörda kvarter, vilka lett till preliminär uppgörelse, enligt vilken byte skulle ske så, att staden bleve ägare till hela tomten N:o 1 och Ramquist till hela tomten N:o 2 utan vederlag för överskjutande mark staden till godo, vilket byte skulle innefatta även ersättningen för sistnämnda gatumark med rätt för Ramquist att bibehålla i sin ägo ett uthus å den till sta-

den överlåtna marken, och hava detta här kvarstående intill dess staden hade användning för den härav upptagna marken och med skyldighet för staden att ersätta Ramquist med 1,500 kronor för ritningar avseende bebyggande av honom tillhöriga del av kvarteret, som han låtit upprätta i okunnighet om att hinder förelåge härför så länge tomtindelningen icke vore genomförd.

Som Drätselkammaren anser att en uppgörelse som den ifrågasatta och till sina huvudgrunder här angivna kan av staden godtagas, får Drätselkammaren härmed anhålla,

att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren, att i huvudsaklig överensstämmelse härmed genomföra för regleringen av tomterna inom byggnadskvarteret Frej erforderligt byte av mark.

Västerås den 20 januari 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

§ 23.

Ang. upphörande av yrkesskolekommitténs uppdrag.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne december till Beredningsutskottet för yttrande remitterat en från Yrkesskolekommittén inkommen hemställan, att Stadsfullmäktige ville förklara kommittén hava fullgjort sitt uppdrag och befria kommittén från detsamma, hade Beredningsutskottet i avgivet utlåtande den 19 innevarande januari för sin del meddelat, att någon erinran icke syntes kunna göras emot bifall till kommitténs framställning.

På yrkande av Herr Bäckman beslöto Stadsfullmäktige jämlikt Beredningsutskottets hemställan bifalla kommitterades framställning.

§ 24.

Ang. tilläggsanslag för inredning av skolkök i Hvasserska gården.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande januari hade Drätselkammaren, med överlämnande av en anmälan från Folkskolestyrelsen, att brist uppkommit uti det av Stadsfullmäktige den 25 maj 1920 anvisade anslaget å 7,000 kronor för omändring av utrymme till skolkök i den s. k. Hwasserska gården, med hemställan tillika, att bristen, utgörande 3,000 kronor, måtte få täckas av tillgängliga medel av anslaget till reparationer i folkskolans stat för år 1920, såsom eget yttrande föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte bifalla denna hemställan.

På yrkande av Herr Edv. Karlsson beslöto Stadsfullmäktige godkänna vad Folkskolestyrelsen och Drätselkammaren i ärendet föreslagit.

§ 25.

Ang. tolkning av Stadsfullmäktiges beslut rörande extra lönetillägg åt polispersonalen.

Föredrogs följande från Magistraten inkomna skrivelse:

"*Till Stadsfullmäktige i Västerås.*

Den 24 december sistlidet år har Magistraten med överlämnande till Stadsfullmäktige av en genom Konungens befallningshavande i länet hit över-

sänd framställning från polisföreningen "Kamraterna" rörande poliskårens avlöning under år 1920 anfört att det enligt Magistratens åsikt vore med billighet överensstämmande, att polismännen utöver vad löneregleringskommittén föreslagit erhölle ett kontant belopp motsvarande vad brandmännen i förmåner åtnjöte i jämförelse med polismännen samt att detta belopp icke borde beräknas till lägre än 200 kronor.

Vid sammanträde den 28 december 1920 beslutade Stadsfullmäktige i anledning av denna framställning att bifalla Magistratens hemställan om ett ytterligare lönetillägg till polismännen för år 1920 à 200 kronor samt att härför erforderligt belopp förslagsvis 9,000 kronor skulle bestridas av 1921 års förslagsanslag.

Varken Magistratens framställning eller Stadsfullmäktiges beslut innehålla att detta kontanta belopp av 200 kronor pr polisman skulle beräknas pr år och således minskas för de polismän, som vid slutet av 1920 voro i tjänstgöring men icke tjänstgjort från årets början.

Magistraten har icke heller i sin skrivelse framhållit något sådant utan ansett att beloppet borde oförminskat tillfalla varje polisman, som i slutet av 1920 var i tjänstgöring.

Drätselkammaren har emellertid enligt vad stadens ombudsman meddelat tillämpat beslutet så, att tilläggget à 200 kronor endast skall tilldelas dem av polispersonalen, som vid 1920 års slut kvarstodo i poliskåren, och för sådana, som inträtt i tjänst efter årets början, med på tjänstetiden belöpande andel av tillägget.

I anledning härav och på grund av bilagda framställning från nio polismän får Magistraten anhålla att Stadsfullmäktige ville förtydliga sitt ovannämnda den 28 december 1920 fattade beslut.

Västerås Rådhus den 24 januari 1921.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

H. Cronholm".

jämte en därvid fogad framställning till Magistraten så lydande:

"Till Magistraten i Västerås.

Såsom vi, undertecknade polismän, fått oss meddelat, har härvarande Drätselkammaren beslutat att utbetalningen av det extra dyrtidstillägg, som av Stadsfullmäktige tillerkänts polismännen, med 200 kronor åt en var, skulle oavkortat tillfalla endast de befattningshavare som varit vid polisen anställda sedan 1920 års början och vid beslutets fattande kvarstode i tjänst.

På grund härav och då vi antagit att detta dyrtidstillägg icke skulle bero på längre eller kortare tjänstetid under år 1920, samt stadsfullmäktiges beslut icke heller ger vid handen en sådan tolkning, få vi vördsamt anhålla, att Magistraten ville gå i författning om att även vi, som ej under hela året

1920 varit anställda vid stadens poliskår, måtte helt komma i åtnjutande av samma extra dyrtidstillägg.

Västerås den 29 januari 1921.

Josef Marthay. Gust. Rydh. K. E. Fältendal. Carl Mårtensson.
Anders Åkessan. Carl M. Johansson. L. Gustafsson.
Knut Pettersson. Arvid Johansson."

Efter föredragning av dessa handlingar uppstod en stunds överläggning, varunder yrkades dels av Herr Falk remiss av desamma till Drätselkammaren, dels av Herr Edv. Karlsson, att Stadsfullmäktige måtte giva sådan tolkning av sitt den 28 nästlidne december fattade beslut i frågan, att samtliga de polismän, vilka voro i tjänst vid 1920 års slut, skulle erhålla det beslutade tillägget oavkortat, dels ock Herr Kättström, att Stadsfullmäktige måtte förklara sitt beslut på det sätt Drätselkammaren tolkat detsamma eller att ifrågavarande tillägg måtte räknas för vederbörandes tjänstetid.

Sedan Stadsfullmäktige till en början efter överläggningens slut vid framställning av proposition å Herr Falks remissyrkande och frågan huruvida Stadsfullmäktige ville i dag avgöra ärendet beslutat nu företaga detsamma till slutligt avgörande, beslöto Stadsfullmäktige vid framställning av proposition å Herr Edv. Karlssons och Herr Kättströms yrkanden genom begärd och anställd omröstning med 31 nej emot 12 ja, avgivna för Herr Edv. Karlssons förslag, att i enlighet med Herr Kättströms yrkande godkänna Drätselkammarens tolkning av Stadsfullmäktiges ifrågavarande beslut.

§ 26.

Ang. avsägelse av ledamotskap i Drätselkammaren av Abel Carlsson.

I skrivelse till Stadsfullmäktige denna dag hade Redaktören Abel Carlsson anhållit om entledigande från uppdraget att vara ledamot av stadens Drätselkammare.

Efter föredragning härav yrkade dels Herr Keijser bifall till framställningen samt att Stadsfullmäktige redan nu måtte företaga val av en ledamot i Drätselkammaren i Herr Carlssons ställe och därtill utse Kontorcshefen A. Söder, dels Herr Falk, att Stadsfullmäktige ville med godkännande av avsägelsen remittera frågan om val av efterträdare efter Herr Carlsson till Beredningsutskottet för utlåtande, dels ock Herr Sundström att frågan i sin helhet måtte remitteras till Beredningsutskottet för yttrande.

Efter överläggningens slut framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena, varvid Stadsfullmäktige utan omröstning beslöto dels godkänna den gjorda avsägelsen, dels ock anmoda Beredningsutskottet att inkomma med förslag till val av ledamot i Drätselkammaren i Redaktör Carlssons ställe.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 31 Januari 1921.
FREDR. FÅHRÆUS.

Carl Bäckman. I. A. Zander.

Offentligen uppläst den 31 januari 1921, betygar
Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 24 februari 1921.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Riksdagsmannen V. Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Edström, Zander, Bäckman, Kättström, Pers, Hedberg, Dahlfors, J. Andersson, Enblom, Hammer, Söder, Tärngren, C. G. Pettersson, Fröken Löfgren, Herrar Vestling, Browaldh, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Karl Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herr Eklund, Thyresson, Fru Nilsson, Herr Keijser, Fru Hamre, Herrar C. E. Larsson, Svensson, Fjellander, O. Lindström, O. Carlsson, Ask, G. Lindström, Svedlund, Lundin, Hovberg, Collin, Wass och Kolmodin.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Falk och Hiersemann.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren Victor Åsberg.

§ 27.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Edström och Edv. Karlsson att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 28.

Ang. ledningar i Västra stadsområdet.

Med överlämnande till Stadsfullmäktiges prövning av en framställning från Vatten- och Gasverksstyrelsen rörande anslag till vissa ledningsarbeten hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande Februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 3) under tillstyrkande av vad Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagit hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att av lånemedel anslå dels 85,000 kronor för anläggning av en avloppsledning mellan Mälaren och Köpingsvägen väster om Ragvalds backe, dels 45,000 kronor för anläggning av avlopps-, vatten- och gasledningar i Köpingsvägen mellan nyssnämnda avloppslednings övre slutpunkt och Sveavägen, dels 23,500 kronor för anläggning av avloppsledning i Kopparbergsvägen mellan Persbobäcken och Bergslagsvägen, dels ock 45,000 kronor för anläggning av avloppsledning i Bergslagsvägen mellan Kopparbergsvägen och Tegnérgatan, samt att ifråga om berörda anslag å tillhopa 198,500 kronor bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut angående anslagens gäldande genom lån, med rätt för Drätselkammaren att tills vidare bestrida utgifterna genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Efter föredragning härav biföllo Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning till alla delar vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 29.

Ang. odlingsarbeten å Malma och Östra utmarken.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 4) hade Drätselkammaren på anförda grunder hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att, med godkännande av Drätselkammarens åtgärd att låta igångsätta odlingsarbeten å Östra utmarken och Malma gårds område genom Skogssällskapets Statsarbeten, bemyndiga Drätselkammaren att av tillgängliga medel förskottera vad som för arbetets utförande kunde erfordras ävensom uppdraga åt Drätselkammaren att framdeles till Stadsfullmäktige inkomma med förslag om erforderligt anslag för ändamålet och om sättet för anslagets gäldande.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige efter föredragning härav utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 30.

Ang. förberedande arbeten i och för den tilltänkta djuphamnsanläggningen.

Med överlämnande av en skrivelse i ämnet från Djuphamnskommittén hade Drätselkammaren på anförda skäl i skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 5) anhållit, att Stadsfullmäktige måtte besluta att bemyndiga Djuphamnskommittén att i samråd med Drätselkammaren och med medel, vilka Drätselkammaren i avbidan på slutligt anslags beviljande finge förskottera, eventuellt genom Skogssällskapets Statsarbeten och under förbehåll att erforderliga uppgörelser kunde träffas rörande disposition av mark m. m., låta igångsätta sådana förberedande arbeten i och för eller i anslutning till den planerade djuphamnsanläggningen väster om staden — såsom makadamkrossning samt i samband därmed jordschacktning och fyllning — vilka kunde utföras utan att föregripa utredningen av djuphamnsfrågan.

På yrkande av Herr Sundström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda förslag.

§ 31.

Ang. arbetslöshetsunderstöd.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 nästlidne januari för yttrande till Arbetslöshetskommittén och Drätselkammaren remitterat en av Herr Söder hos Stadsfullmäktige väckt motion angående utbetalande av arbetslöshetsunderstöd, hade Drätselkammaren i avgivet utlåtande den 10 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 6) med överlämnande av Arbetslöshetskommitténs yttrande och på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att för bestridande av på staden kommande kostnader för utdelning av arbetslöshetsunderstöd utöver förut tillgängliga 5,000 kronor anslå ytterligare förslagsvis 25,000 kronor, med bemyndigande ej mindre för Arbetslöshetskommittén att handhava prövningen av inkommande ansökningar om understöd och verkställa utdelningen av desamma i huvudsaklig överensstämmelse med av kommittén i dess utlåtande angivna grunder, dock att samma understöd som föreslagits för ensam man syntes böra tillkomma

även ensamstående kvinna, ävensom hos vederbörande göra framställning om utbekommande av vederbörligt statsanslag, än även för Drätselkammaren att i avbidan på slutligt beslut rörande sättet för anslagets gäldande av tillgängliga medel förskottera för verksamheten behövliga medel och sålunda även vad som återkomme i form av statsbidrag, varjämte Drätselkammaren förmält att vid frågans avgörande inom kammaren Herr Kättström med en del instämmanden påyrkat 50 öre högre dagsunderstöd för ensamstående person än enligt kommitténs av Drätselkammaren tillstyrkta förslag.

Under överläggningen i ämnet yrkade dels Herr Sundström bifall till Drätselkammarens förslag oförändrat, dels Herr Söder bifall till sin i ämnet väckta motion, dels Herr Kättström, med instämmande av Herrar Zander och vice ordföranden, bifall till Drätselkammaren förslag men med den ändring, som angåves i Herr Kättströms emot detsamma avgivna reservation, att understödet för ensam person skulle utgå med 50 öre högre belopp pr dag än Drätselkammaren och Arbetslöshetskommittén föreslagit eller med 2 kronor 88 öre.

Sedan överläggningen i ämnet förklarats avslutad framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena; och beslöto Stadsfullmäktige härvid, sedan ordföranden förklarat frågan om bifall till Drätselkammarens förslag oförändrat vara med övervägande ja besvarad och votering i anledning härav begärts samt till kontraproposition emot Drätselkammarens förslag utan omröstning antagits Herr Kättströms yrkande, genom anställd omröstning med 31 nej emot 15 ja, avgivna för Drätselkammarens förslag oförändrat, i överensstämmelse med Herr Kättströms yrkande godkänna samma förslag med den av Herr Kättström påyrkade förändringen, varefter på förslag av Herr Kättström beslöts att denna förändring skulle tillämpas från och med den 1 nästkommande mars.

§ 32.

Ang. anslag till Djuphamnskommitterades utredningsarbete.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 7) hade Drätselkammaren med överlämnande av en framställning från Djuphamnskommittén rörande anslag till en pristävlan m. m. i och för djuphamnsutredningen och under tillstyrkande av vad kommitterade föreslagit men likväl under framhållande av önskemålet, att vid uppgörandet av programmet för en eventuell pristävlan om hamnförslaget såsom en punkt i detsamma intoges föreskrift om, att anläggningen om möjligt borde planeras så, att det första utbyggandet kunde ske inom av staden disponerat område, föreslagit att Stadsfullmäktige måtte besluta att bemyndiga djuphamnskommittén att i och för utredningen av djuphamnsfrågan anlita särskild sakkunskap, eventuellt genom utlysande av en pristävlan, samt att för utanordnandet av pris och för eventuella inköp av tävlingshandlingar m. m. anslå intill 30,000 kronor, som Drätselkammaren bemyndigades förskottera av tillgängliga medel för att framdeles gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren kunde komma att besluta.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet bifö11o Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren i ämnet föreslagit.

§ 33.

Ang. dyrtidslindrande verksamhet under 1:sta halvåret 1921.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 8) hade Drätselkammaren under åberopande av en utredning från en av Drätselkammaren särskilt tillsatt kommitté hemställt, att Stadsfullmäktige måtte av 1921 års förslagsanslag anvisa ett belopp av 10,000 kronor till dyrtidslindrande verksamhet inom staden under perioden 1 januari —1 juli 1921, att Stadsfullmäktige ville utse ett kommunalt organ eller särskilt inrättad nämnd att handhava ifrågavarande verksamhet ävensom revisorer av denna verksamhet samt att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt det sålunda utsedda organet att hos Kungl. Maj:t göra framställning om statsbidrag till verksamheten för den s. k. nionde perioden, uppgående till ett belopp av 20,000 kronor, varjämte Drätselkammaren omförmält, att Drätselkammaren för ärendets påskyndande hos Beredningsutskottet hemställt, att utskottet ville, utan att avvakta Stadsfullmäktiges uppdrag, till Stadsfullmäktige inkomma med förslag rörande verksamhetens organiserande.

I anledning av berörda hemställan hos beredningsutskottet hade nämnda utskott i skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande februari under framhållande av, att verksamheten borde omhänderhavas av en av Stadsfullmäktige vald särskild nämnd och efter i huvudsak samma principer, som tilllämpats av Livsmedelsnämndens dyrtidsavdelning under de föregående anslagsperioder, denna handhaft dylik verksamhet, givetvis med beaktande av de villkor för statsbidrags erhållande, som den senast i ämnet utfärdade Kungl. kungörelsen av den 5 november 1920 uppställde, föreslagit att Stadsfullmäktige ville tillsätta en nämnd av tre personer med uppdrag ej mindre att under nionde anslagsperioden med medel, som ställdes till förfogande, utöva dyrtidslindrande verksamhet efter ovan angivna grunder, varjämte utskottet föreslagit personer att inväljas i berörda nämnd ävensom revisorer för granskning av nämndens verksamhet och räkenskaper.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige vid framställda särskilda propositioner å vad i olika avseenden av Drätselkammaren och Beredningsutskottet föreslagits till alla delar bifalla nämnda myndigheters förslag, varjämte i enlighet med Beredningsutskottets förslag till ledamöter i nämnden med acklamation utsågos Komministern Axel Enblom, Kamreraren E. Starck och Muraren G. Dahlfors, med uppdrag för Herr Enblom att sammankalla nämnden, samt till revisorer av nämndens verksamhet valdes f. Stadskamreraren Bernh. Carlsson och Folkskolläraren Torsten Lindberg.

§ 34.

Ang. anslag till lokalkostnad för taxeringsnämnderna.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande februari hade Drätselkammaren med överlämnande av en vidfogad skrivelse från ordförandena i stadens taxeringsnämnder och under förordande av bifall till däri gjorda hemställan föreslagit, att Stadsfullmäktige ville anvisa ett förslagsanslag å 1,500 kronor att utgå av i innevarande års stat uppförda anslag för diverse och oförutsedda behov och disponeras för hyra, uppvärmning och städning av övre våningen i den s. k. Vasarestauranten för den tid denna upplåtits för årets taxeringsarbete.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 35.

Ang. reparation av Skerikesbron.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande februari (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 9) hade Drätselkammaren på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för reparation av Skerikesbron anvisa ett förslagsanslag å 20,000 kronor med rätt för Drätselkammaren att, därest under reparationsarbetets gång så befunnes erforderligt, härför ytterligare disponera ett anslag å 12,000 kronor, eller således tillhopa högst 32,000 kronor, att utgå av innevarande års förslagsanslag.

I sammanhang härmed hade Drätselkammaren förmält, att emot Drätselkammarens beslut i ärendet anförts reservation av Herrar Kättström, Bäckman, Vestholm och Lundkvist, med hemställan att Stadsfullmäktige ville låta uppföra en ny landsvägsbro över Svartån för Skerikesvägen i läge något norr om den nuvarande och i betonkonstruktion, i huvudsak enligt byggnadschefens konstruktionsritningar, dock med en höjd, som med minst en meter överstege nivån enligt dessa ritningar, samt härför anvisa av lånemedel ett anslag av 215,000 kronor med bemyndigande för Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet angående anslagets gäldande genom lån och med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, ägde begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Under en långvarig överläggning i detta ämne yrkades dels av Herr Sundström, med instämmande av Herrar Zander och Hedberg, att Stadsfullmäktige måtte för nödtorftig reparation av Skerikesbron lämna ett anslag av årets förslagsanslag å högst 12,000 kronor, dels Herr Bäckman, med vilken Herr Pers förenade sig, att Stadsfullmäktige i händelse Herr Sundströms förslag om reparation av bron bifölles, tillika måtte uppdraga åt Drätselkammaren att skyndsammast möjligt inkomma till Stadsfullmäktige med fullständig utredning om byggande av en ny bro över Svartån för Skerikesvägen, dels Herr Kättström med instämmande av Herrar Edström och Edv. Karlsson, att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt Drätselkammaren att nödtorftigt och för minsta möjliga kostnad reparera Skerikesbron och för ändamålet använda erforderliga medel av innevarande års förslagsanslag, dels Herr vice ordföranden att Stadsfullmäktige måtte återremittera ärendet till Drätselkammaren för närmare utredning angående brons reparation och därvid inhämta meddelande från Magistraten, huruvida Magistraten vore villig avlysa bron för tyngre trafik, dels ock Herr Keijser återremiss av frågan till Drätselkammaren för skyndsam utredning rörande nybyggnad av Skerikesbron.

Efter överläggningens slut framställdes proposition till en början å frågan, huruvida Stadsfullmäktige ville återremittera ärendet till Drätselkammaren eller i dag företaga detsamma till avgörande; och beslöto Stadsfullmäktige härvid utan omröstning i dag slutligen avgöra ärendet.

Vid härefter framställd proposition å de yrkanden som avsåge ett slutligt avgörande av frågan, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning med bifall till Herr Kättströms m. fl. under överläggningen framställda förslag uppdraga åt Drätselkammaren att låta nödtorftigt för minsta möjliga kostnad reparera den nuvarande Skerikesbron, varjämte i enlighet med Herrar Bäckmans och Pers' yrkande Stadsfullmäktige beslöto uppdraga åt Drätselkamma-

ren att verkställa och till Stadsfullmäktige inkomma med fullständig utredning och förslag angående läget och kostnaden för en ny bro i stället för den nuvarande Skerikesbron.

§ 36.

Ang. undervisning för arbetslösa.

Med överlämnande av en skrivelse från styrelsen för stadens lärlings- och yrkesskolor med hemställan att Stadsfullmäktige ville förklara att någon erinran icke vore att göra emot realiserandet av i skrivelsen omförmälda förslag att anordna särskilda lärlingsskolekurser för arbetslösa även om genom en dylik åtgärd de för lärlingsskolans verksamhet beviljade kommunala anslagen mot styrelsens förmodan komme att något överskridas, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande februari tillstyrkt styrelsens anhållan.

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning härav utan omröstning godkänna vad sålunda föreslagits.

§ 37.

Ang. val av en ledamot i Drätselkammaren.

Jämlikt Beredningsutskottets i skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande februari framställda förslag valde Stadsfullmäktige med acklamation till ledamot i Drätselkammaren efter Redaktören Abel Carlsson för tiden intill utgången av år 1923 Sjukbesökaren Einar Keijser.

§ 38.

Ang. val av en ledamot i Nykterhetsnämnden.

Med godkännande av Fru Ida Grönbergs förut gjorda anhållan om entledigande från hennes uppdrag att vara ledamot i stadens Nykterhetsnämnd valde Stadsfullmäktige i överensstämmelse med Beredningsutskottets avgivna förslag till ledamot i samma nämnd i Fru Grönbergs ställe för tiden intill utgången av år 1923 Fru Ida Fröström-Johansson.

§ 39.

Ang. tillstånd för E. O. Velin att sälja pilsnerdricka.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 nästlidne januari remitterat till Nykterhetsnämnden en av Erik Oskar C:son Welin hos Konungens befallningshavande i länet gjord framställning om rättighet att försälja porter och pilsnerdricka till avhämtning under år 1921 i gården N:o 12 Nygård vid Kopparbergsvägen, vilken ansökning genom Magistratens resolution den 17 innevarande januari överlämnats till Stadsfullmäktige för yttrande, hade Nykterhetsnämnden i avgivet utlåtande den 21 innevarande februari, under erinran, att vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 29 januari 1920 Stadsfullmäktige beslutat på förslag av Nykterhetsnämnden avstyrka en av samme Welin hos Konungens befallningshavande i länet då gjord framställning i enahanda syfte samt, enär de motiv, som av Nämnden då anfördes för Nämndens avstyrkande, nämligen att Welin försålt pilsnerdricka till minderåriga och tillåtit personer att å område omedelbart intill handelslokalen förtära hos honom inköpt pilsnerdricka fortfarande kvarstode, även denna gång avstyrkt bifall till framställningen.

Under överläggningen härom yrkade dels Herr Sundström, att Stadsfullmäktige måtte besluta tillstyrka ifrågavarande framställning, dels ock Herr

Bäckman, med instämmande av Herrar Zander, Keijser och Fru Grönberg, att Stadsfullmäktige måtte på de skäl Nykterhetsnämnden anfört hos Konungens befallningshavande avstyrka bifall till ansökningen.

Efter slutad överläggning beslöto Stadsfullmäktige vid framställning å proposition å de sålunda gjorda yrkandena med bifall till Herr Bäckmans yrkande under åberopande av de skäl Nykterhetsnämnden anfört, avstyrka bifall till ansökningen i fråga.

§ 40.

Ang. ändrad arvodestaxa för trädgårdskonsulenten.

Med överlämnande av en framställning från Planteringsnämnden och under tillstyrkande av bifall till vad i densamma föreslagits eller att sådan ändring beträffande det arvode, som stadens trädgårdskonsulent enligt Stadsfullmäktiges beslut den 29 december 1919 ägde uppbära för biträde åt enskilda, måtte genomföras, att arvodet bestämdes utgå med en timpenning, som med 25 öre överstege den till stadens grovarbetare på grund av för varje tidsperiod gällande avtal uppbure, hade Drätselkammaren föreslagit, att Stadsfullmäktige ville fastställa trädgårdskonsulentens arvode för biträde åt enskilda att utgå med den av Planteringsnämnden föreslagna timpenningen fördelad med halva beloppet för varje påbörjad halvtimme.

Vad Planteringsnämnden och Drätselkammaren sålunda hemställt och föreslagit funno Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Edström och Bäckman utan omröstning för gott bifalla.

§ 41.

Ang. val av vice brandchef.

Jämlikt Brandstyrelsens i skrivelse till Stadsfullmäktige denna dag framställda förslag och på yrkande av Herr Bäckman beslöto Stadsfullmäktige förordna nuvarande vice brandchefen Löjtnanten Olof Clarholm att under ett år, räknat från 1 nästkommande mars fortfarande vara vice brandchef vid stadens brandverk.

§ 42.

Ang. trafikreglemente.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 nästlidne januari beslutat begära Magistratens yttrande över de av Drätselkammaren föreslagna ändringarne i det av Magistraten framlagda förslag till trafikreglemente för staden, hade Magistraten i skrivelse till Stadsfullmäktige denna dag avgivit sådant yttrande.

Efter meddelande härav beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Edström remittera ärendet till Beredningsutskottet.

§ 43.

Ang. ändring i sotaretaxan.

Föredrogs och lades till handlingarne Konungens befallningshavandes i länet resolution den 31 nästlidne januari, vari Konungens befallningshavande fastställt Stadsfullmäktiges den 25 November 1920 på framställning av stadens skorstensfejaremästare fattade beslut med medgivande för denne att från och med den 1 oktober 1920 tillsvidare uppbära en tilläggsavgift med 25 procent å samtliga enligt gällande taxa utgående avgifter för sotningsarbete.

§ 44.

Ang. utsträckt utskänkningstid å I kl. restauranter.

Föredrogs och lades till handlingarna Konungens befallningshavandes i länet till Stadsfullmäktige överlämnad resolution den 1 innevarande februari, enligt vilken Konungens befallningshavande på av Stadsfullmäktige jämlikt beslut den 27 januari 1921 gjord framställning, prövat skäligt förordna, att utskänkning av spritdrycker i Västerås under år 1921 finge å första klassens restauranter äga rum till kl. 11 e. m., dock att tiden för sådan utskänkning i matsal i samband med måltid utsträcktes till kl. 12 midnatt.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 2 mars 1921.

FREDR. FÅHRÆUS.

J. S. Edström. E. Edv. Karlsson.

Offentligen uppläst den 2 mars 1921, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 31 Mars 1921.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Edström, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Hedberg, Dahlfors, J. Andersson, Enblom, Söder, Tärngren, Hiersemann, C. G. Pettersson, Fröken Löfgren, Herrar Westling, Browaldh, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Karl Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Eklund, Thyresson, Keijser, C. E. Larsson, Svensson, Fjellander, O. Lindström, O. Carlsson, Ask, G. Lindström, Svedlund, Lundin, Hovberg, Collin, Vass och Kolmodin.

Frånvarande med godkänt förfall voro vice ordföranden Herr Riksdagsman Viktor Larsson, samt Herrar Sundström, Danielsson, Pers och Hammer samt Fruarna Nilsson och Hamré.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 45.

Val av justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Sundström och Kolmodin att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 46.

Brandchefens årsberättelse för 1920.

Föredrogs och lades till handlingarne Brandchefens med skrivelse från Brandstyrelsen till Stadsfullmäktige överlämnade berättelse över brandverkets verksamhet under år 1920. (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 10).

§ 47.

Ang. Hovmarskalkens C. H. Mörners mantalsskrivningsort.

Genom resolution den 26 nästlidne februari hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i uppkommen fråga angående Hovmarskalken C. H. Mörners rätta mantalsskrivningsort.

Stadsfullmäktige beslöto efter meddelande härav överlämna handlingarne i ärendet till Drätselkammaren med uppdrag för Drätselkammaren att å Stadsfullmäktiges vägnar avgiva det infordrade yttrandet.

§ 48.

Ang. yttrande över förslag till ny byggnadsstadga och stadsplanelag.

Genom skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande Mars hade Magistraten jämlikt Konungens befallningshavandes den 5 samma månad avlåtna skrivelse lämnat Stadsfullmäktige tillfälle att avgiva yttrande över vid skrivelsen fogade betänkande med förslag till ny byggnadsstadga och stadsplanelag jämte författningar som därmed hade samband, varjämte meddelats, att yttrandet införväntades före juli månads utgång innevarande år.

Stadsfullmäktige beslöto efter meddelande härav på yrkande av Herr Falk remittera handlingarne till Beredningsutskottet med uppdrag för utskottet att upprätta förslag till yttrande i ärendet.

§ 49.

Ang. delgivning av änkan Viktorina Anderssons testamente.

Konungens befallningshavande i länet hade i skrivelse till Magistraten den 5 innevarande mars under erinran att Konungens befallningshavande i skrivelse den 10 december 1920 överlämnat till Magistraten för angiven åtgärd en i delgivningsändamål till Konungens befallningshavande inkommen bestyrkt avskrift av ett av Per Gustaf Andersson och hans hustru Viktorina Andersson, född Myrström, den 9 oktober 1897 upprättat inbördes testamente, vilket testamente, såsom Konungens befallningshavande i sin förberörda skrivelse omnämnt, delgivits Konungens befallningshavande av den anledning, att Per Gustaf Andersson avlidit utan att efterlämna arvsberättigade, samt efter det åt Konungens befallningshavande numera delgivits jämväl ett av förenämnda Viktorina Andersson med stöd av förberörda inbördes testamente den 23 juli 1920 upprättat testamente jämte avskrift av en den 13 januari 1921 efter henne upprättad bouppteckning, överlämnat jämväl sist omförmälda handlingar för att, enär staden vore danaarvsberättigad efter Per Gustaf Andersson, delgivas Stadsfullmäktige emot bevis, som införväntades.

I anledning härav hade Magistraten genom resolution den 9 innevarande mars överlämnat handlingarne i ärendet till Stadsfullmäktige under tillkännagivande, att bevis om emottagandet förväntades.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige dels genom utdrag av dagens protokoll erkänna delgivningen av sistberörda av Änkan Viktoria Andersson upprättade testamente, dels ock remittera handlingarne till Drätselkammaren för yttrande, huruvida i anledning av testamentet någon åtgärd från stadens sida i anledning av stadens rätt till danaarv efter Per Gustaf Andersson vore att vidtaga.

§ 50.

Ang. tillstånd för Ch. Andersson att försälja pilsnerdricka.

Genom resolution den 17 innevarande mars hade Magistraten för yttrande till Stadsfullmäktige överlämnat en av Charles Andersson hos Konungens befallningshavande i länet gjord anhållan om tillstånd att i handelslokal i gården Engelbrektsgatan 5, kvrateret Helge 3, här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Stadsfullmäktige beslöto remittera ärendet till Nykterhetsnämnden för utlåtande.

§ 51.

Ang. tillstånd för I. Hasselhuhn att försälja begagnade föremål.

Genom resolution den 17 innevarande mars hade Magistraten anmodat Stadsfullmäktige avgiva yttrande över en av Ivar Hasselhuhn hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om rättighet att i huset N:o 60 vid Stora gatan här i staden idka handel med begagnade möbler, instrument, kläder, skodon och diverse andra begagnade föremål.

Stadsfullmäktige beslöto remittera handlingarna i ärendet till Hälsovårdsnämnden för utlåtande.

§ 52.

Ang. ändrad stadsplan och byggnadsbestämmelser för nuvarande lasarettsområdet.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 14 oktober 1920 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 91 år 1920) hade Byggnadsnämnden på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att antaga ej mindre den ändring i gällande stadsplan med avseende å kvarteret Olympia, som funnes inlagd å en skrivelsen vidfogad stadplanekarta och varför närmare redogjorts i Byggnadsnämndens skrivelse, än även byggnadsbestämmelser att gälla för de nya med namnen Olympia, Pernilla, Penelope och Pandora betecknade kvarteren av innehåll, som framgick av en skrivelsen vidfogad bilaga, ävensom att bemyndiga Byggnadsnämnden att söka vederbörlig fastställelse å detta beslut, varande berörda byggnadsbestämmelse av följande lydelse:

1) Å de med svart punktering betecknade kvartersdelarna må byggnad icke uppföras.

2) Å de med A eller B betecknade kvarteren eller kvartersdelarna, vilka äro avsedda för bostadsändamål, må byggnad icke uppföras till större höjd än 8 meter och icke innehålla mer än 2 våningar förutom vind, med avseende å vars inredning gälla de allmänna bestämmelserna i stadens byggnadsordning, uthus må icke uppföras till mera än 3 meters höjd.

3) Källare under byggnad räknas såsom våning, om övervarande bjälklags golv är beläget högre än 1.5 meter över angränsande markens medelnivå.

4) Å de med A betecknade kvarteren eller kvartersdelarna, avsedda för fristående eller kopplade byggnader, må byggnad icke uppföras närmare grannes gräns än 6 meter, såvida det icke sker i samband med uppförande av dylik byggnad å granntomten på sådant sätt, att husen verka såsom en sammanhängande byggnad. Tomt må icke bebyggas till mer än 1/4 av tomtens ytinnehåll.

5) Å de med B betecknade kvartersdelarna, avsedda för sammanbyggda eller kopplade hus, må tomt icke bebyggas till mer än 1/4 av tomtens ytinnehåll.

6) Uthus må icke uppföras närmare grannes tomtgräns än 3 meter, såvida det icke sker i samband med byggande av dylikt hus å granntomten på sådant sätt, att byggnaderna verka såsom en sammanhängande byggnad.

7) Å här ifrågavarande område må icke bygggnader uppföras eller inredas för industriell anläggning, som icke är hänförlig till hantverkeri.

8) Å det med C betecknade kvartersområdet må inga andra byggnader uppföras än byggnader för kronans räkning.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 oktober 1920 beslutat remittera ifrågavarande ärende till Stadsplanekommitterade för yttrande, hade Stadsplanekommitterade i skrivelse till Stadsfullmäktige den 28 december 1920 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 11) på anförda skäl och med den anmärkning, att Stadsfullmäktiges beslut icke borde omfatta fastställandet av tomtindelningen av kvarteren sådan densamma angivits å till ärendet hörande karta, tillstyrkt, att Stadsfullmäktige måtte fatta beslut i ärendet i enlighet med Byggnadsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Byggnadsnämndens ifrågavarande förslag, på sätt detsamma blivit av Stadsplanekommitterade tillstyrkt.

§ 53.

Ang. breddning och rätning av Skultunavägen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 12) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att med bemyndigande för Drätselkammaren att låta utföra rätning och omläggning av landsvägen till Skultuna i sträckningen från Skerikesbron förbi Ullspinneriet och fram till en punkt ungefär 400 meter norr om detsamma och träffa härför erforderliga upppgörelser angående disposition av mark, anvisa ett anslag för vägarbetet å 50,000 kronor att utgå av lånemedel, att uppdraga åt Drätselkammaren att underställa beslutet, i vad det angick anslagets gäldande genom lån Kungl. Maj:ts godkännande samt att berättiga Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, ägde begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige efter föredragning härav utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 54.

Ang. understöd åt änkefru Ingeborg Hedman.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande mars hade Drätselkammaren i anledning av en ansökan från Änkefru Ingeborg Hedman i Falun att även i år bliva delaktig av understöd ur Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål och under hänvisning till Stadsfullmäktiges beslut i denna fråga under föregående år att bestämma detta understöd till 500 kronor årligen att utgå med 300 kronor i början och med 200 kronor i slutet av året, hemställt, att Stadsfullmäktige ville även för år 1921 tilldela Änkefru Hedman samma understöd att utgå ur fonden vid nyss angivna tider.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning härav på yrkande av Herr Sundström utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 55.

Ang. debitering och uppbörd av grundavgifterna till pensionsförsäkringen i samband med kronoutskylderna.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 13) hade Drätselkammaren med bifogande av verkställd utredning och på anförda skäl hemställt att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t, med stöd av bestämmelsen uti 14 § 8 stycket pensionsförsäkringslagen, göra underdånig framställning om medgivande för Västerås stad att från och med år 1922 verkställa uppbörd och indrivning av grundavgifter till pensionsförsäkringsfonden i samband med kronoutskylderna.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 56.

Ang. ledningsanläggningar i samband med ombyggnaden av bron i Stora gatan.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 14 hade Vatten- och Gasverksstyrelsen, med förmälan att vid ombyggnad av bron över Svartån vid Stora gatan en del ledningsarbeten måst företagas, att kostnaden för dessa arbeten belöpte sig till:

för elektriska ledningarne	Kr.	2,553: 80
„ vattenledningarne	„	3,051: 83
„ gasledningarne	„	2,089: 44
	eller tillsammans Kronor	7,695: 07

samt då styrelsen saknade anslag till täckande av dessa kostnader och Drätselkammaren meddelat, att desamma ej borde belasta brobyggnadsanslaget, anhållit, att Stadsfullmäktige ville angiva sättet för kostnadernas täckande.

I anledning härav hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande mars föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta att ifrågavarande kostnad, fördelad å de olika ledningarna, skulle gäldas av i de tekniska verkens stat för innevarande år upptagna anslag till underhållskostnader.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning, vad Drätselkammaren i berörda ärende föreslagit.

§ 57.

Ang. nedsättning i avgiften för vattenkraften i Svartån i anledning av brobygge.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 15) hade Vatten- och Gasverksstyrelsen, med förmälan att stadens elektricitetsverk erlade till Drätselkammaren ett årligt arrende av 3,000 kronor för vattenkraftanläggningen vid turbinhusbron, att under den tid av 5 månader, som brobyggnadsarbetet vid Stora gatan pågått för driften i turbinhuset erforderlig uppdämning i Svartån ej kunnat ske, varigenom elektricitetsverket gått förlustigt elektriska energien från turbingeneratorerna förklarat sig anse, att elektricitetsverket borde erhålla ett mot nämnda tid svarande avdrag å arrendesumman, eller 1,250 kronor, samt meddelat att Drätselkammaren icke velat tillmötesgå styrelsens framställning härutinnan, varför ärendet genom styrelsens berörda skrivelse överlämnats till Stadsfullmäktige för frågans avgörande.

I anledning härav hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande mars på anförda skäl hemställt, att framställningen icke måtte föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd, varjämte Drätselkammaren meddelat, att inom kammaren Herr Bäckman reservationsvis yrkat bifall till styrelsens ifrågavarande framställning.

Under överläggningen härom yrkade dels Herr Sundström bifall till Drätselkammarens förslag dels ock Herr Bäckman bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens hemställan.

Efter överlägggningens slut fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag, vadan framställningen från Vatten- och Gasverksstyrelsen icke skulle föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

§ 58.

Ang. iståndsättande av avloppsledningens utlopp vid Fridnäs.

I skrivelse till Stadsfulmäktige den 17 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 16) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en framställning i ärendet från Vatten- och Gasverksstyrelsen, tillstyrkt styrelsens däri gjorda hemställan om ett anslag å 4,700 kronor för ny ledningsmyn-

ning i Mälaren för avloppet öster om Stora Fridnäs att utgå av inflytande medel vid verken och påföras avloppsledningarnes underhåll.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Vatten- och Gasverksstyrelsen sålunda hemställt och Drätselkammaren tillstyrkt.

§ 59.

Ang. uppförande av en tvättstuga för barackerna vid Katrinelund.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 november 1919 till Drätselkammaren för utlåtande remitterat en från Fattigvårdsstyrelsen genom utdrag av dess protokoll för den 28 oktober samma år inkommen framställning om uppförande av en tvättstuga vid barackerna i Katrinelund, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande mars (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 17) hemställt, att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa ett anslag å 3,500 kronor att utgå av i innevarande års stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov.

På yrkande av Herr Enblom biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 60.

Ang. trafikreglemente.

Sedan Stadsfullmäktige den 30 september 1920 till Beredningsutskottet för yttrande remitterat dels av Magistraten i staden uppgjort förslag till trafikreglemente, dels ock en av Herr Hiersemann väckt motion angående föreskrift om att automobilstrålkastare skulle vid automobils färd genom staden bländas, hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 oktober nästlidet år (Stadsfullmäktiges handlingar för nämnda år N:o 90) föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte för sin del godkänna det av Magistraten upprättade förslaget till trafikreglemente för staden samt att den av Herr Hiersemann väckta motionen, då genom bestämmelse i rtafikrelementet motionens syftemål tillgodosetts, icke måtte föranleda någon särskild åtgärd från Stadsfullmäktiges sida.

Vid behandlingen av ifrågavarande ärende den 28 oktober 1920 beslöto Stadsfullmäktige remittera ärendet till Drätselkammaren för utlåtande, varefter Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 januari 1921 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 22) avgåvo det begärda yttrandet och framställde en del förslag till ändringar i det av Magistraten uppgjorda reglementsförslaget.

Sedan härefter Stadsfullmäktige den 28 januari innevarande år begärt Magistratens yttrande i anledning av de av Drätselkammaren föreslagna ändringarna och sådant yttrande till Stadsfullmäktige inkommit, hade Stadsfullmäktige den 24 nästlidne februari beslutat inhämta Beredningsutskottets förnyade yttrande i ärendet.

In anledning härav hade sådant yttrande nu avgivits (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 18), i vilket Drätselkammarens ändringsförslag tillstyrkts med vissa jämkningar.

Under överläggningen i ärendet yrkade Herr Bäckman bifall till Beredningsutskottets senast avgivna förslag; och beslöto Stadsfullmäktige efter överläggningens slut till alla delar för sin del godkänna reglementsförslaget på sätt detsamma senast blivit av Beredningsutskottet tillstyrkt.

Det förslag till trafikreglemente, som Stadsfullmäktige sålunda för sin del godkänt, hade följande lydelse:

"Trafikreglemente inom Västerås stad och dess område.

Förklaring till i föreskrifterna förekommande benämningar och termer:

Med *trafikled* menas för trafik upplåten väg, gata, körbana å torg eller annan öppen plats.

Med *trafikledskorsning* menas plats, där två eller flera trafikleder korsa eller möta varandra.

Med *trafikström* menas sammanfattningen av de fordon och fotgängare, vilka röra sig längs en trafikled. *Fordonstrafiken* är *enkelriktad,* då sådan i trafikled framgår allenast i en riktning, och *dubbelriktad,* då den i trafikled framgår i två varandra mötande riktningar.

Med *fordon* menas alla slag av fortskaffningsmedel, såsom automobiler, motorcyklar, velocipeder, rid- och dragdjur, åkdon efter dragdjur, dragkärror, kälkar och dylikt.

Med *förare av fordon* menas den, som rider, kör djur, styr, drager, skjuter, trampar, vevar eller på annat sätt framdriver fordon ävensom skidåkare.

Med *körbana* menas den del av trafikled, som är avsedd för fordon.

Med *gångbana* menas den del av trafikled, som är avsedd för fotgängare.

Med *refuge* menas i trafikled upphöjd plan till skydd för fotgängare.

All trafik av fordon och fotgängare skall ske så, att framkomligheten blir den största möjliga.

§ 1.

Fordon skall överallt, där hinder ej möter, framföras på vänstra sidan av körbanan och skall föraren:

a) vid *möte* väja till vänster och

b) vid *omkörning* framföra fordonet på framförvarandes högra sida.

§ 2.

1. Där körbanans bredd sådant medgiver, skola de långsamtgående fordonen, såsom handkärror, hästdragna lastfordon, större lastautomobiler och dylikt, hållas längst till vänster, dock så att ingen del av fordonet eller dess last skjuter över gångbanans kant, samt snabbare fordon, såsom personautomobiler, motorcyklar, velocipeder, lättare transportvagnar, ekipager och dylikt, närmare körbanans mittlinje.

2. Fordon, som följa på varandra, böra till undvikande av påkörning hållas på med hastigheten avpassat avstånd sinsemellan.

3. Fordon får icke köras om framförvarande fordon i trafikledskorsningar eller å platser, varest stockning i trafiken därigenom kan uppstå.

4. Spårvagn skall passeras till vänster, utom där gångbana hindrar.

I detta fall må vid omkörning av spårvagn trafikledens mittlinje icke överskridas, utom där körbanans bredd endast tillåter två mötande fordon.

5. Refuge skall passeras till vänster, dock får fordon ej framföras mellan tvänne refuger, mellan vilka spårväg löper.

6. Skall fordon svängas in i en korsande trafikled, skall det hållas väl till vänster och om möjligt hava korsningens mittpunkt till höger.

7. Förare av fordon skall vid trafikledskorsning låta det fordon passera först, som kommer från vänster.

8. Vändning i trafikled skall ske med trafikströmmen.

Fordon, som stannats på körbanans högra sida skall före vändning föras snett framåt över körbanan till dess vänstra sida och därifrån företaga vändningen. Är trafikledens bredd icke större än att fordonet, tvärställt, spärrar trafiken, skall det för vändning föras över närmaste, korsande trafikled och genom backning in i denna verkställa vändningen eller ock härför väljas annan lämplig plats.

9. I trafikled med dubbla körbanor, skall i regel å vardera körbanan enkelriktad trafik upprätthållas, för så vitt icke i särskilt fall annordlunda bestämts.

§ 3.

1. När fordon stannas i trafikled, vilket ej får ske onödigtvis, skall det, om annan plats ej blivit eller vid tillfället varder av polismyndighet anvisad, ställas längs körbanan och så nära vidliggande gångbana som utan olägenhet för trafiken å gångbanan kan ske.

2. Förare skall undvika att stanna fordon mot trafikströmmen. Måste dock detta ske, får körbanans vänstra sida ej lämnas förr än sådant är nödvändigt.

3. Fordon får icke uppställas eller stannas i vinkel mot körbana, mitt i körbana, framför trafikledsmynning, i trafikledskorsning, så långt fram i trafikleds hörn, att hinder eller olägenhet därav kan uppstå för dem, som skola färdas om hörnet, eller så att gångbana spärras. Icke heller må fordon onödigtvis stannas vare sig mellan refuger eller mellan refuge och gångbana, då avståndet dem emellan i någotdera fallet är för litet att samtidigt framsläppa tvenne fordon, eller så att det hindrar annat fordon, som förut befinner sig invid gångbana, att fritt fortsätta sin färd.

4. Där fordon står vid ena sidan av körbanan, är det förbjudet att med fordon stanna vid körbanans andra sida så framt ej mellanrummet lämnar tillräcklig plats för obehindrad färd med två fordon i bredd. Detta förbud gäller dock icke den tid, som åtgår för åkandes i- och urstigande.

§ 4.

1. Den, som till följd av okunnighet eller bristande kroppskrafter icke kan behandla fordon, må ej i trafikled föra fordon.

2. Fordon får ej framföras med större hastighet, än att det när som helst kan stannas, och får sålunda icke lämnas fri fart. Härutinnan skall särskilt försiktighet iakttagas vid trafik i sluttande körbana. Dock må kälkbacksåkning tillåtas å platser, som härför av polismyndigheten anvisas.

3. Förare av fordon, som icke framdrives medelst motor, åligger, att när någon är i vägen ropa "Se upp" och att där omständigheterna så påkalla,

såsom vid trafikledskorsningar, vid hållstation eller hållplats för spårvagn, då passagerare av- eller påstigt, sakta farten eller stanna.

För förare av motorfordon gäller vad i motsvarande hänseende stadgas i nådiga förordningen om automobiltrafik.

4. Förare av fordon skall, när helst omständigheterna så påkalla, såsom då fordon skall saktas, stannas, igångsättas, backas, ändra riktning eller dylikt, tillkännagiva sin avsikt för framförvarande och efterföljande trafikanter medelst signal eller tecken med armen på sätt mom. 8 här nedan föreskriver eller medelst båda delarne. Å plats, där trafikpolis posterar, skola alltid signal och tecken med armen givas.

5. Signal skall vara kort och får ej onödigtvis upprepas.

6. Allt onödigt svängande eller smällande med piska är förbjudet.

7. Vid signal för omkörning skall framförvarande skyndsammast hålla undan åt vänster så långt ske kan.

8. För trafikens dirigerande gör trafikpolis bruk av följande tecken, vilka kräva ovillkorlig åtlydnad:

a) för "Stanna!": handen höjes över axelhöjd med handens insida mot den, som skall hejdas,

b) för "Passera!": handen föres i brösthöjd i den riktning, i vilken trafiken skall framsläppas.

9. Förare av fordon skall framföra detsamma med uppmärksamhet och omdöme samt intaga sådan plats å fordonet, att han har fri utsikt över körbanan. Finnes ej sådan plats å hästdraget fordon eller är lasset av den beskaffenhet, att hästen anstränges eller annan olägenhet uppstår, genom att föraren befinner sig på fordonet, skall han gå bredvid detsamma, men aldrig på gångbanan. Drages fordonet av häst, skall föraren hava denna väl i hand och alltid vara försedd med piska.

10. Förare av fordon får ej spärra vägen för tågande militärtrupp, liktåg eller andra processioner, utryckande ambulans eller brandmanskap, polispiket eller spårvagn under gång.

11. Förare av motorfordon i yrkesmässig trafik är förbjuden att röka, då fordonet är i gång.

12. Då å motorfordon användes lykta med bländande sken skall detta till skydd för mötande vara inriktat lågt över marken eller på lämpligt sätt avskärmat.

13. Ingen må hänga sig fast vid ett i rörelse varande fordon.

14. Det är förbjudet att inom stadens planlagda område å velociped, avsedd för en person, framföra flera personer.

§ 5.

1. Gods av betydlig längd eller stort omfång må ej utan nödtvång bäras eller med fordon forslas i trafikled, där livlig trafik råder.

2. Är gods av beskaffenhet att vid transport kunna medföra fara eller i synnerlig hög grad kunna åstadkomma hinder eller olägenhet för trafiken, får det ej med fordon forslas i trafikled utan polismyndighetens tillstånd, och skall, där sådant tillstånd erhållits, transport ske med iakttagande av de särskilda föreskrifter, som av denna myndighet varda meddelade.

3. Skramlande gods må icke med fordon forslas i trafikled utan att åtgärd vidtagits, varigenom bullret undvikes eller så mycket som möjligt försvagas.

4. När tungt gods eller gods av stort omfång skall forslas till eller ifrån hus, får av- eller pålastning icke ske på körbanan, om detta arbete lämpligen kan verkställas inne på tomten.

5. Fordon får icke lastas så, att någon del av lasset kan falla av, ej heller så att större hinder eller olägenhet, än som är oundgängligt, uppstår för trafiken.

§ 6.

Handkärror eller dylika fordon skola dragas och icke skjutas, när de äro så inrättade eller lastade, att den, som verkställer transporten, ej har fri utsikt framför fordonet.

§ 7.

Där genom anslag eller annorledes finnes utmärkt, att trafikled är avstängd för trafik, skall sådant lända till efterrättelse.

§ 8.

I övrigt skall för körtrafik lända till efterrättelse vad i allmän författning och av vederbörande myndighet genom särskilt utfärdade föreskrifter är stadgat.

§ 9.

Fotgängare skall efterfölja trafikpolis föreskrifter och trafiktecken samt, med noggrannt ihågkommande av att gångbanan är för gående och körbanan för fordonen, iakttaga:

a) att gå på gångbanans vänstra sida,
b) att gå om framförvarande till höger, d. v. s. passera på framförvarandes högra sida,
c) att icke gå och stå så, att trafiken hindras,
d) att följa trafikströmmen, icke gå emot densamma,
e) att innan körbana beträdes, noggrant se upp, även bakåt, för annalkande fordon,
f) att då körbana måste passeras, gå tvärs över densamma, ej springa eller stanna på "halva vägen",
g) att, då fordon inväntas, stå på gångbana eller refuge, *ej i körbanan,*
h) att vid avstigande från fordon hava ansiktet vänt i färdriktningen och, om avstigandet ägt rum i körbanan, gå *rakt* mot gångbanan samt ej gå över till gångbanan, utan att dessförinnan hava noga observerat såväl framför som bakom varande trafikström,
i) att passera *bakom* i gång varande fordon (även spårvagnar) och att därvid giva akt på trafikströmmarna i båda riktningarna.

§ 10.

För varje förseelse mot någon av bestämmelserna i § 1 punkt a och b, § 2 mom. 3, 4, 5, 6, 7 och 8, § 3, § 4 mom. 1, 2, 3, 4, 8, 10 och 14, § 5 mom. 2 och 5 samt §§ 6 och 7 i detta reglemente skall, därest ansvar icke finnes

stadgat i allmän lag eller gällande författning, den felande böta från och med två till och med etthundra kronor.

Enahanda påföljd gäller för varje förseelse mot övriga bestämmelser i reglementet, därest den felande underlåter att omedelbart ställa sig till efterrättelse polismans tillsägelse och erinran härutinnan eller skada å person eller egendom av förseelsen uppkommer".

Herr Hiersemanns ovan omförmälda motion skulle, på sätt Beredningsutskottet föreslagit, icke föranleda någon Stadsfullmäktiges särskilda åtgärd.

§ 61.

Ang. tillfälligt lån.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 29 innevarande mars hade Drätselkammaren, enär Drätselkammaren för olika utgifter, såväl sådana som beslutats av Stadsfullmäktige och som skulle bestridas genom lån utan att så ännu kunnat ske, beroende antingen därpå, att samtliga obligationer till stadens senast upptagna lån ännu ej hunnit försäljas eller ock därpå, att de skulle slutligen gäldas genom lån, till vars upptagande staden ännu icke erhållit Kungl. Maj:ts medgivande, som ock löpande utgifter före och emellan uppbörderna av kommunalskatten, varvid Drätselkammaren särskilt erinrat om stadens stora utgifter i form av arbetslöshetsunderstöd, hade behov av att upptaga tillfälliga lån, anhållit, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att hos bankinrättning eller eljes för stadens räkning upptaga tillfälliga lån till belopp, som kunde finnas vara för tillgodoseende av ovanberörda ändamål erforderligt.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige efter föredragning härav utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 62.

Ang. åtgärder i anledning av arbetslösheten.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande mars hade stadens Arbetslöshets- och hjälpkommitté på anförda grunder föreslagit, att Stadsfullmäktige ville, med översändande av kommitterades utredning, hemställa hos statens arbetslöshetskommission, att Stadsfullmäktige måtte erhålla direktiv, därest av kommitterade gjorda tolkningar av givna författningar syntes föranleda sådana, varjämte kommitterade i skrivelse till Stadsfullmäktige denna dag lämnat meddelande rörande stadens utgifter på grund av redan vidtagna åtgärder i anledning av rådande arbetslöshet.

Efter en stunds överläggning beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Falk, med vilken Herrar Söder, Sundström, Kättström, Edv. Karlsson och Zander förenade sig, bordlägga ärendet.

§ 63.

Ang. avveckling av hemslöjdsmagasinet.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 24 innevarande mars hade styrelsen för Västerås stads lärlings- och yrkesskolor, i anledning därav att styrelsen för Västmanlands läns hemslöjdsförening meddelat sig icke kunna reflektera på att betala den av Stadsfullmäktige den 25 november 1920 fastställda summan av 10,000 kronor för övertagandet av Västmanlands läns hemslöjdsmagasin, anhållit om bemyndigande att avveckla magasinet på sätt, som styrelsen kunde finna vara ändamålsenligast och för styrelsen fördelaktigast.

På yrkande av Herr Kättström biföllo Stadsfullmäktige efter föredragning härav utan omröstning styrelsens för yrkes- och lärlingsskolorna ifrågavarande framställning.

§ 64.

Ang. tillstånd för Anna Johansson att utskänka pilsnerdricka.

Genom resolution den 26 innevarande mars hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av Anna Johansson hos Konungens befallningshavande i länet gjord framställning om tillstånd att i fastigheten N:o 42 & 43 inom Västra kvarteret här i staden från och med den 1 oktober 1921 till och med den 30 september 1922 till spisande gäster försälja pilsnerdricka.

Stadsfullmäktige beslöto på yrkande av Herr Bäckman remittera handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för utlåtande.

§ 65.

Ang. Selma Nilssons avsägelse av ledamotskap i Stadsfullmäktige.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 30 innevarande mars hade Fru Selma Nilsson anhållit om entledigande från uppdraget att vara ledamot av Stadsfullmäktige.

Efter föredragning härav biföllo Stadsfullmäktige den sålunda gjorda framställningen samt beslöto hos Magistraten göra anmälan om den efter Fru Nilssons avgång uppkomna ledigheten i Stadsfullmäktige i och för röstsammanräkning för utseende av ledamot av Stadsfullmäktige i Fru Nilssons ställe.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 2 april 1921.

FREDR. FÅHRÆUS.

Axel Sundström. *G. H. Kolmodin.*

Offentligen uppläst den 4 april 1921, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter, Västerås 1921

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 28 April 1921.

Närvarande: ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Edström, Zander, Bäckman, Kättström, Hedberg, Dahlfors, J. Andersson, Enblom, Hammer, Söder, Tärngren, Hiersemann, C. G. Pettersson, Fröken Löfgren, Herrar Vestling, Browaldh, Leontein, Fru Grönberg, Herrar K. Johansson, Ridderström, Eng, Fru Lundblad, Herrar Thyresson, Keijser, Fru Hamré, Herrar C. E. Larsson, Svensson, O. Lindström, O. Carlsson, Ask, G. Lindström, Svedlund, Lundin, Hovberg, Collin, Wass, Kolmodin och Engström.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Falk, Pers, Fru Olsson, Herrar Eklund och Fjellander.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 66.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Wass och Collin att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 67.

Ny Stadsfullmäktigeledamot.

Föredrogs till Stadsfullmäktige överlämnat utdrag av Magistratens protokoll för den 21 innevarande april, utvisande, att vid verkställd röstsammanräkning för utseende av ledamot av Stadsfullmäktige efter Fru Selma Nilsson för tiden intill 1922 års utgång blivit utsedd Lindaren E. Engström.

Härefter hälsade ordföranden å Stadsfullmäktiges vägnar den nye ledamoten välkommen till deltagande i fullmäktiges arbete.

§ 68.

Ang. framställning till statens arbetslöshetskommission.

Sedan Stadsfullmäktige den 31 nästlidne mars bordlagt en skrivelse från stadens Arbetslöshets- och hjälpkommitté med hemställan, att Stadsfullmäktige ville md översändande av kommitténs skrivelse hos statens Arbetslöshetskommission hemställa om direktiv, därest kommitterades tolkningar av givna författningar syntes föranleda sådana, ävensom en annan skrivelse från kommittén med meddelanden rörande stadens utgifter på grund av redan vidtagna åtgärder i anledning av arbetslösheten, så beslöto Stadsfullmäktige nu vid förnyad föredragning av berörda handlingar på yrkande av Herrar Sundström och vice ordföranden lägga kommitterades skrivelser till handlingarne (Stadsfullmäktiges handlingarna N:o 20).

§ 69.

Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1919.

Till Stadsfullmäktige hade överlämnats och i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar (N:o 19) intagits vederbörande revisorers berättelse över verkställd

granskning av stadens räkenskaper för år 1919 samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Enligt å revisionsberättelsen tecknad resolution hade Magistraten den 2 innevarande april överlämnat densamma till Drätselkammaren i och för tryckning i Stadsfullmäktiges handlingar samt för att avgiva förklaring till Stadsfullmäktige ävensom anmodat Drätselkammaren att överlämna tryckta exemplar av berättelsen till övriga vederbörande med erinran att till Stadsfullmäktige inkomma med förklaring.

Efter meddelande härav uppläste Herr Kättström en av föreståndaren för stadens tekniska verk uppsatt skriftlig förklaring i anledning av i revisionsberättelsen förekommande uppgifter rörande resultatet av rörelsen vid nämnda verk för revisionsåret.

Härefter beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Sundström och vice ordföranden i och för avgivande och inhämtande från vederbörande av förklaringar i enlighet med Magistratens resolution överlämna revisionsberättelsen samt den av Herr Kättström upplästa skrivelsen till Drätselkammaren.

§ 70.

Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1920.

Av Nykterhetsnämnden avlämnad arbetsberättelse för nästlidne år (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 21) beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar vice ordföranden och Bäckman lägga till handlingarne.

§ 71.

Ang. upphörande av extra dyrtidstillägg.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande april hade Löneregleringskommittén föreslagit, att det av Stadsfullmäktige den 28 december 1920 beslutade extra dyrtidstillägget av 9 % å förut utgående dyrtidstillägg, vilket skulle utgå i avbidan på definitiv lönereglering, skulle upphöra att utgå från och med den 1 april 1921 och hade Drätselkammaren i avgivet utlåtande häröver samma dag tillstyrkt bifall till kommitterades förslag (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 22).

I sammanhang härmed föredrogos till Stadsfullmäktige inkomna skrivelser i ärendet, nämligen dels från polispersonalen, vilken överlämnats genom Magistratens resolution den 26 innevarande april, dels ock från Västerås kommunalarbetares samorganisation, i vilka skrivelser vederbörande anhöllo, att ifrågavarande dyrtidstillägg allt fortfarande måtte utgå.

Under överläggningen härom yrkade dels Herrar Sundström, Kättström och Vestling bifall till kommitterades förslag, dels ock Herrar Söder och Zander avslag å samma förslag, varjämte Herr Borgmästaren yttrade sig och därvid ifrågasatte, huruvida Stadsfullmäktiges beslut den 28 oktober 1920 om ifrågavarande extra dyrtidstilläggs beviljande kunde på föreslaget sätt återkallas.

Efter överläggningens slut framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena, varvid Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 27 ja emot 14 nej, avgivna för avslagsyrkandet, bifföllo Löneregleringskommittens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag.

§ 72.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 23) hade Drätselkammaren på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville, med förklaring att stadens av Drätselkammaren jämlikt Stadsfullmäktiges beslut den 29 april 1920 anhängiggjorda talan rörande expropriation för förvärvande av en för gatuvidgning erforderlig del av fastigheten N:o 39 norra kvarteret icke nu skulle fullföljas, bemyndiga Drätselkammaren att hos Rådhusrätten återkalla densamma.

Ang. återkallande av expropriationstalan ang. fastigheten N:o 39 norra kvarteret.

Efter föredragning härav yrkade dels Herrar Sundström, Kättström och vice ordföranden bifall till Drätselkammarens hemställan, dels ock Herr Hierseman avslag å framställningen.

Vid framställd proposition å dessa yrkanden beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla Drätselkammaren framställning.

§ 73.

Sedan Stadsfullmäktige den 31 nästlidne mars till Drätselkammaren remitterat ett staden såsom danaarvsberättigad efter Per Gustaf Andersson delgivet av hans hustru Viktorina Andersson, född Myrström den 23 juli 1920 upprättat testamente, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande april, enär Drätselkammaren vid granskning av testamentet funnit detsamma vara tillkommet i laga ordning, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville för stadens del godkänna samma testamente.

Ang. godkännande av testamente efter änkan Viktorina Andersson.

Efter föredragning härav fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet i överensstämmelse med vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 74.

Jämlikt stadgarna för Sundinska understödsfonderna för dels pauvres honteux och medelklassen, dels arbetsklassen hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande april föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte bestämma antalet understöd för innevarande år, vilka understöd skulle utgå med 150 kronor till understödstagare av pauvres honteux och medelklassen samt med 75 kronor till understödstagare av arbetsklassen, till tio för vardera klassen.

Ang. antal understöd ur Sundinska understödsfonderna.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

75.

Föredrogs och lades till handlingarne Konungens befallningshavandes i länet resolution den 22 nästlidne mars, varigenom Konungens befallningshavande fastställt en del av Stadsfullmäktige den 28 och 29 december fattade beslut.

Ang. fastställelse av en del Stadsfullmäktiges beslut.

§ 76.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande april hade fru Ida Olsson "med anledning av den schism, som inträtt inom det socialdemokratiska vänsterpartiet" anhållit att bliva befriad från uppdraget att vara ledamot av Stadsfullmäktige.

Ang. avsägelse av ledamotskap i Stadsfullmäktige.

På yrkande av Herr Kättström funno emellertid Stadsfullmäktige icke anledning att på de i ansökningen anförda skälen bifalla fru Olssons anhållan.

§ 77.

Ang. ny oktroj för systembolaget.

Genom resolution den 16 innevarande april hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över av Systembolaget i Västerås hos Konungens befallningshavande i länet sökt tillstånd att under åren 1922—1924 utöva detaljhandel med rusdrycker här i staden.

På yrkande av Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige remittera ärendet till Nykterhetsnämnden för utlåtande.

§ 78.

Ang. val av en vårdare i Fattigvårdstyrelsen.

Genom utdrag av sitt protokoll för den 29 nästlidne mars hade Fattigvårdsstyrelsen anmält, att vårdaren i 10:de distriktet lägenhetsägaren Axel G. Pettersson avlidit, samt föreslagit, att till vårdare i Petterssons ställe måtte utses Herr Oskar Blomkvist, Vretgatan 1.

Härjämte hade Beredningsutskottet i skrivelse den 20 innevarande april förklarat sig icke hava något att erinra emot Fattigvårdsstyrelsens valförslag.

Efter härav tagen del valde Stadsfullmäktige med acklamation Herr Oskar Pettersson till vårdare inom 10:de fattigvårdsdistriktet för tiden intill 1921 års utgång.

§ 79.

Ang. donation av O. R. Meurling.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande april hade utredningsmannen i sterbhuset efter avlidne majoren m. m. Olof Richard Meurling Auditören Carl Fabian von Post, med överlämnande i styrkta transsumt av grosshandlaren Vilhelm Meurlings och bemälde majoren Meurlings den 11 april 1905 gemensamt upprättade testamente samt majoren Meurlings sedermera efter grosshandlaren Meurlings död den 27 maj 1915 ytterligare gjorda testamentariska förordnanden, enligt vilka handlingar under vissa förutsättningar förärats Västerås stad ett belopp av 5,000 kronor, anhållit om Stadsfullmäktiges besked, huruvida ifrågavarande testamentsmedel av staden mottoges med de i testamentshandlingarne angivna bestämmelserna.

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden överlämna handlingarne i ärendet till Beredningsutskottet för avgivande av utlåtande.

§ 80.

Ang. ny ledamot i Arbetslöshets- och hjälpkommittén.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande april hade Direktören Erik Falk på anförda skäl anhållit om entledigande från uppdraget att vara ledamot av Arbetslöshets- och hjälpkommittén.

Härjämte hade Beredningsutskottet i skrivelse denna dag, under förutsättning att Herr Falks anhållan komme att bifallas, till ledamot av kommittén föreslagit Överingenjören Magnus Schenström.

Stadsfullmäktige beslöto efter härav tagen del befria Direktören Falk från ifårgavarande uppdrag, varefter till ledamot av Arbetslöshets- och hjälpkommittén i Herr Falks ställe med acklamation utsågs Överingenjören Magnus Schenström.

§ 81.

Ang. indragning av stadens familjetillägg vid Skogssällskapets statsarbetens nödhjälpsarbeten.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 24) hade Drätselkammaren meddelat, att Drätselkammaren på angivna grunder beslutat indraga de hittills här i staden utgående kommunala familjetilläggen vid av Skogssällskapets Statsarbeten härstädes för stadens räkning igångsatta nödhjälpsarbeten samt anhållit om Stadsfullmäktiges godkännande av Drätselkammarens berörda beslut.

I sammanhang härmed föredrogs följande från Arbetslöshets- och hjälpkommittén inkomna skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning av Drätselkammarens skrivelse den 21 innevarande april angående indragning av det kommunala familjeunderstödet för vid Skogssällskapets arbeten sysselsatt personal, har Arbetslöshetskommittén förfrågat sig i Arbetslöshetskommissionen, Byråchefen Järte, om lydelsen av det beslut som ligger till grund för Drätselkammarens åtgärd.

Härvid upplystes att underrättelse skulle erhållas genom kommissionens verkställande organ, Skogssällskapets Statsarbeten, i detta fall, men även att, därest staden ej utbetalade understöd, dylikt komme att utgå från Statsarbeten.

I anledning härav avsände kommittén den 22/4 följande telegram:

"Skogssällskapets Statsarbeten, Göteborg.

Nya bestämmelser skola vid Stadsfullmäktiges sammanträde torsdagen den 28 april antagas. Vore tacksam för uppgift om önskvärda understödsbelopp samt även avlöningsförmåner vid nödhjälpsarbeten.

För Arbetslöshetskommittén:
Smitt".

Den 23/4 erhöllo kommitterade följande brev, som synes avsänt från Göteborg dagen före ovan relaterade telegram.

Göteborg den 21/4 1921.

Herr Direktör Karl Hägvall, Västerås.

Enligt från Arbetslöshetskommissionen hit inkommet meddelande skall fr. o. m. *den 15 innevarande april månad* det familjeunderstöd, som hitintills utbetalts av Statsarbeten till i Skogssällskapets Statsarbetens tjänst varande arbetare indragas för arbetare bosatta i nedannämnda städer eller kommuner:

Lund,
Karlstad,
Västerås,
Fässberg,
Södertälje,
Solna,
Nacka,
Halmstad,
Snöstorp,
Sundbyberg och
Örgryte.

Indragning av ifrågavarande familjeunderstöd motiveras därmed att arbetarne å ovanskrivna platser erhålla understöd av kommunala medel genom myndigheterna å resp. platser.

Skogssällskapets Statsarbeten
enligt uppdrag
Douglas Wulff".

Kommitterade avsände med anledning härav följande brev:

Till Skogssällskapets Statsarbeten.

I anledning av Skogssällskapets skrivelse av den 21 innevarande april angående indragning av Statsarbetens familjeunderstöd fr. o. m. den 15 i samma månad får Arbetslöshetskommittén äran meddela, att Drätselkammaren redan den 21 april, eller omedelbart efter i pressen synliga uppgifter om Arbetslöshetskommissionens beslut i förevarande fall under förutsättning av Stadsfullmäktiges godkännande, beslutat indraga det kommunala familjeunderstödet. Ärendet förekommer å Stadsfullmäktiges sammanträde den 28 dennes.

Västerås den 25 april 1921.

På Arbetslöshetskommitténs vägnar:
KARL HÄGWALL.
E. Plantin".

Som synes har sålunda icke något svar ingått å kommitténs telegram av den 22/4.

Kommitterade hava velat bringa detta till Stadsfullmäktiges kännedom för frågans allsidiga belysning.

Västerås den 28 april 1921.

På Arbetslöshetskommitténs vägnar:
KARL HÄGWALL.
E. Plantin".

Ävensom en till ordföranden överlämnad skrivelse, undertecknad av ett stort antal vid ifrågavarande arbeten anställda arbetslösa personer, innehållande en vädjan till Stadsfullmäktige att icke fatta beslut om de kommunala familjetilläggens indragning.

Efter föredragning av berörda handlingar beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Kättström utan omröstning bifalla Drätselkammarens ovanberörda hemställan.

§ 82.

Ang. anslag till vissa gatu- och vägarbeten.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 25) hade Drätselkammaren, på anförda skäl och under angivande av vissa grundsatser rörande anordnande av och avlöning vid av staden själv anordnade nödhjälpsarbeten och för att markera en bestämd skillnad mellan sådana arbeten och s. k. ordinarie arbeten, hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att för nedan angivna arbeten lämna följande anslag:

Byggande av en ny bro över Persbobäcken i Persbovägen; ordinarie arbete	Kr.	4,000: —
Utläggande såsom landsväg av Persbovägen mellan Kristiansborgs-allén och Sundins gata; ordinarie arbete	„	9,400: —
Utfyllande och iordningställande av skogsdungen i gatukrysset mellan Persbovägen, Sundins gata, Mobergs gata m. fl.; ordinarie arbete	„	2,300: —
Breddning, rätning och nivellering av backen i Stockholmsvägen vid Folkets park; nödhjälpsarbete	„	16,500: —
Grusning och bättring av Odengatan särskilt mellan Myggbogatan och Pilgatan; ordinarie arbete	„	2,800: —
Utläggning av Lidmansvägen vid kvarteret Kalla och fram till Bondegatan	„	10,000: —
Första utläggande av Ringvägen mellan Vasagatan och Persbobäcken	„	37,000: —
Summa Kronor		82,000: —

att anvisa berörda anslag att utgå med 35,000 kronor av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov samt med 47,000 kronor, avseende arbetena i Lidmansvägen och Ringvägen, av lånemedel,

samt att bemyndiga Drätselkammaren att underställa Kungl. Maj:t för fastställelse beslutet i vad det avsåge upptagande av lån med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande del av kostnaderna med tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Efter föredragning härav biföllo Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Kättström utan omröstning till alla delar vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 83.

Ang. anslag till arbetslöshetsunderstöd.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande april hade Drätselkammaren, med överlämnande av en framställning i ämnet från stadens arbetslöshets- och hjälpkommitté om ytterligare anslag till arbetslöshetsunderstöd å 25,000 kronor och under uttalande av den förhoppningen, att det nu begärda anslaget måtte visa sig vara tillräckligt för den tid, som åtginge för avveckling av denna understödsverksamhet och att stadskassan icke vidare behövde belastas med utgifter härför, hemställt, att Stadsfullmäktige ville anvisa ett ytterligare anslag å förslagsvis högst 25,000 kronor att utgå av i innevarande års stat avsatt anslag för diverse och oförutsedda behov och ställas till Arbetslöshets- och hjälpkommitténs förfogande för att utdelas som arbetslöshetsunderstöd efter av Stadsfullmäktige fastställda grunder (Stadsfullmäktiges handlingar N:r 26).

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Kättström utan omröstning bifallla Drätselkammarens hemställan med det tillägg, att anslaget skulle användas till arbetslöshetsunderstöd enligt de grunder Stadsfullmäktige fastställt eller kunde komma att fastställa.

§ 84.

Ang. anordnande av trädgårdsarbeten för yngre arbetslösa personer.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 27) hade Drätselkammaren på anförda skäl anhållit, att Stadsfullmäktige ville i och för anordnande av trädgårdsarbeten såsom nödhjälpsarbete för yngre arbetslösa personer anvisa ett anslag å 2,000 kronor att utgå av 1921 års förslagsanslag.

På yrkande av Herr Kättström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 85.

Ang. revision av Livsmedelsnämndens verksamhet.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 28) hade Drätselkammaren, med överlämnande av vederbörande revisorers för granskning av Livsmedelsnämndens verksamhet och räkenskaper avgivna berättelse över verkställd granskning av nämnda verksamhet och räkenskaper med undantag för vedgårdsverksamheten, under åberopande av revisorernas tillstyrkan hemställt, att Stadsfullmäktige ville bevilja Livsmedelsnämnden ansvarsfrihet för tiden från och med den 1 september 1917 till och med tidpunkten för upphörandet av nämndens verksamhet och för den del av samma verksamhet som revisionen omfattade.

På yrkande av Herr Kättström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammmaren sålunda hemställt.

§ 86.

Ang. tilläggsanslag för omändring av tvättinrättningen vid epidemisjukhuset.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande april (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 29) hade Drätselkammaren, med åberopande av verkställd utredning och på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville av det i innevarande års stat avsatta förslagsanslaget anvisa ett anslag av 10,985 kronor såsom tillägg till det av Stadsfullmäktige den 25 maj 1920 beviljade anslaget för ny maskintvättinrättning m. m. vid epidemisjukhuset i Västerås.

Stadsfullmäktige biföllo på yrkande av Herr Kättström utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 87.

Ang. ändrade grunder för arbetslöshetsunderstöd.

Föredrogs en till Stadsfullmäktige inkommen skrivelse från Arbetslöshets- och hjälpkommittén, som med därvid fogad tablå var av följande lydelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid sammanträde den 21 innevarande april har Drätselkammaren med anledning av föreslaget indragande av stadens familjeunderstöd till i Skogssällskapets arbeten sysselsatt personal, varigenom denna personals dagsinkomster komma att avsevärt reduceras, uppdragit åt arbetslöshetskommittén att inlämna till Stadsfullmäktige ett förslag rörande arbetslöshetsunderstöd, som skulle avse att bringa dessa understöd i paritet till de nedsatta förtjänsterna i nödhjälpsarbetena.

Kommitténs ståndpunkt i frågan om arbetslöshetsunderstöd torde vara Stadsfullmäktige bekant, men då ett fortsatt utbetalande av de nuvarande ar-

betslöshetsunderstöden i många fall skulle åstadkomma, att understödsbeloppen pr dag komme att bliva högre än arbetsförtjänsterna, lärer ej annat återstå än att frångå principen om understödsbelopp efter fattigvårdens grunder för full försörjning.

Närmast ligger då till hands, att så som större delen av de kommuner gjort där understödsverksamhet förekommit, utbetala kommunala understödsbelopp lika stora som de högsta belopp, som kunna utgå i statsbidrag.

Understödsbeloppens storlek i detta fall och totalsumman av Skogssällskapets arbetslöner och understöd framgå tydligast av bifogade tabell. För att understöden under inga förhållanden skola kunna överstiga arbetsförtjänsterna torde som maximiunderstödsbelopp pr dag fastställas 8 kronor.

Kommitterade föreslå alltså, att Stadsfullmäktige måtte besluta att från och med den 1 instundande maj arbetslöshetsunderstöd skola tillsvidare utbetalas till belopp, som framgå av kolumn 3.

Västerås den 28 april 1921.

På Arbetslöshetskommitténs vägnar:

KARL HÄGVALL.

Eric Plantin."

Jämförande översikt för utredning av frågan om arbetslöshetsunderstöd 1921.

1		2	3	4		
Av staten utbetalas		Villkoret är att samtidigt från staden lämnas	Summa	Skogssällskapets statsarbeten		
				a	b	c
				lägsta förtjänst med 5 kr. dagspenning	samma förtjänst med 20 proc. ackord	samma förtjänst med 40 proc. ackord
Ensam person i åldern 15—18 år	0: 60	0: 60	1: 20			
„ „ över 18 år	1: —	1: —	2: —	5: —	6: —	7: —
Man och hustru	1: 50	1: 50	3: —	6: —	7: —	8: —
Man, hustru, 1 barn	1: 80	1: 80	3: 60	6: 25	7: 25	8: 25
„ „ 2 „	2: 10	2: 10	4: 20	6: 50	7: 50	8: 50
„ „ 3 „	2: 40	2: 40	4: 80	6: 75	7: 75	8: 75
„ „ 4 „	2: 70	2: 70	5: 40	7: —	8: —	9: —
„ „ 5 „	3: —	3: —	6: —	7: 25	8: 25	9: 25
„ „ 6 „	3: 30	3: 30	6: 60	7: 50	8: 50	9: 50
„ „ 7 „	3: 60	3: 60	7: 20	7: 75	8: 75	9: 75
„ „ 8 „	3: 90	3: 90	7: 80	8: —	9: —	10: —
„ „ 9 „	4: —	4: —	8: —	8: 25	9: 25	10: 25
„ „ 10 „	4: —	4: —	8: —	8: 50	9: 50	10: 50

Anm.

I beloppen under kolumn 4 ingå familjeunderstöd från statsarbeten med pr dag för hustru 1 krona och för barn 25 öre.

På yrkande av Herrar Edv. Karlsson och vice ordföranden biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad kommitterade hemställt.

§ 88.

Ang. tillstånd att försälja pilsnerdricka: Ch. Andersson, Anna Johansson och E. Fröberg.

Sedan Stadsfullmäktige den 31 nästlidne mars till Nykterhetsnämnden för yttrande remitterat till Stadsfullmäktige för avgivande av yttrande inkomna ansökningar rörande tillstånd för Charles Andersson att i handelslokal i gården Engelbrektsgatan 5 inom kvarteret Helge i Västerås till avhämtning försälja pilsnerdricka samt tillstånd för Anna Johansson att i fastigheten N:o 42 och 43 inom västra kvarteret här i staden från och med den 1 oktober 1921 till och med den 30 september 1922 till spisande gäster försälja pilsnerdricka samt Magistraten den 4 innevarande april till Nykterhetsnämnden för yttrande remitterat ett ärende rörande tillstånd för Erik Fröberg att i handelslokal i gården N:o 8 vid Kassörsgatan här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 25 innevarande april meddelat, att Nämnden för sin del intet hade att erinra mot bifall till samtliga ansökningar.

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige i likhet med Nykterhetsnämnden tillstyrka bifall till ifrågavarande ansökningar.

§ 89.

Ang. tillstånd att försälja pilsnerdricka: K. A. Lundström och E. G. Berglund.

Genom resolution den 25 innevarande april hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av K. A. Lundström och E. G. Berglund hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i handelslokal i fastigheten Hemdal N:o 137 i Västerås till avhämtning försälja pilsnerdricka.

På yrkande av Herrar vice ordföranden och Bäckman beslöto Stadsfullmäktige remittera handlingarna i ärendet till Nykterhetsnämnden för yttrande.

§ 90.

Ang. tillstånd till handel med begagnade föremål: I. Hasselhuhn.

Sedan Stadsfullmäktige den 31 nästlidne mars för utlåtande till Hälsovårdsnämnden remitterat en ansökan av Ivar Hasselholm hos Konungens befallningshavande i länet om tillstånd att i huset N:o 60 vid Stora gatan här i staden idka handel med begagnade föremål, över vilken ansökan Stadsfullmäktiges yttrande infordrats, hade Hälsovårdsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 innevarande april meddelat, att nämnden för sin del intet hade att erinra mot bifall till framställningen.

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning tillstyrka ifrågavarande ansökning.

§ 91.

Ang. val av ombud vid Svenska stadsförbundets kongress.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande april hade Direktören i Svenska Stadsförbundet meddelat, att förbundet komme att sammanträda till sin fjärde ordinarie kongress i Norrköping torsdagen den 1 och fredagen den 2 instundande september månad samt erinrat, att det torde ankomma på Stadsfullmäktige att utse ombud att vid kongressen representera staden.

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden, att tre ombud för staden skulle utses, varjämte uppdrogs åt Beredningsutskottet, att upprätta förslag till val av dessa ombud.

§ 92.

Ang. firande av Svenska Flaggans dag.

Föredrog ordföranden en till honom ankommen skrivelse från styrelsen för "Svenska Flaggans Dag" med uppmaning att vidtaga åtgärder för högtidlighållande av den 6 juni såsom flagg- och nationaldag.

Herr vice ordföranden yrkade, att skrivelsen måtte läggas till handlingarne, varemot Herr Edström yrkade remiss av skrivelsen till Drätselkammaren.

Stadsfullmäktige beslöto enligt sistberörda yrkande inhämta Drätselkammarens utlåtande i anledning av ifrågavarande skrivelse.

§ 93.

Ang. ny ordförande och ledamot i Nykterhetsnämnden.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 25 innevarande april hade Förmannen E. A. Vestholm anhållit om befrielse från uppdraget att vara ordförande och ledamot av stadens Nykterhetsnämnd.

Med bifall till berörda anhållan beslöto Stadsfullmäktige anmoda Beredningsutskottet att upprätta förslag till utseende av ny ordförande och ledamot i nämnden i den avgångnes ställe.

§ 94.

Ang. åtagande av kostnaderna för uppehållande av undervisningen i stadens lärlings- och yrkesskola.

Föredrogs följande till Stadsfullmäktige inkomna skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Från Kungl. Skolöverstyrelsens yrkesskolavdelning ankom den 22 dennes följande skrivelse:

"Till lärlings- och yrkesskolstyrelsen i Västerås.

Sedan Ni i skrivelse till Kungl. Skolöverstyrelsen förklarat Eder snart ämna såsom bilaga till Eder ansökning om statsunderstöd för år 1921 till Överstyrelsen insända utdrag av Stadsfullmäktiges protokoll, får Överstyrelsen härigenom underrätta Eder, att, då det, såsom i ett fall redan inträffat, kan visa sig, att ett visst anslaget belopp sedermera bliver otillräckligt, det från Stadsfullmäktige införskaffade beviset om kommunens åtagande av de erforderliga kostnaderna bör vara avfattat enligt den lydelse, Kungl. kungörelsen den 16 september 1918 n:r 771 angående statsunderstöd åt skolor för den lägre yrkesundervisningen § 4 moment 2 angiver, d. v. s. att kommunen *ordagrant* åtager sig "erforderliga kostnader för lärares avlöning samt för lokaler och materiell."

Dylikt protokollsutdrag jämte bevis från vederbörande länsstyrelse, att beslutet vunnit laga kraft torde snarast insändas till Överstyrelsen.

Stockholm den 20 april 1921.

I tjänsten

W. K. SAMULSSON."

Med anledning härav får styrelsen för Västerås stads lärlings- och yrkesskolor vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige om möjligt redan vid sitt sammanträde den 28 innevarande april måtte besluta att formulera om sitt beslut av den 28 december 1920 i överensstämmelse med Kungl. Skolöverstyrelsens önskan, så att statsanslaget till lärlings- och yrkesskolorna måtte kunna utbetalas så snart som möjligt.

Västerås den 27 april 1921.

FREDR. FÅHRÆUS
Ordförande.

Sven Elvius
Sekreterare.

På yrkande av Herr Kättström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning den i berörda skrivelse gjorda framställningen.

§ 95.

Ang. nöjesskatt för främjande av bostadsproduktionen.

Föredrogs och remitterades på yrkande av Herr Bäckman till Drätselkammaren för utlåtande en av Herr Pers till dagens sammanträde inlämnad motion angående införande av nöjesskatt i Västerås och användande av nöjesskattemedlen till främjande av bostadsproduktionen.

§ 96.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

I ett den 25 innevarande april avgivet omfattande betänkande hade löneregleringskommittén framlagt förslag angående ny lönestat för stadens befattningshavare jämte allmänna bstämmelser för densammas tillämpning, angående ändrade förhållanden i en del organisations- och anställningsfrågor m. m., angående dyrtidstillägg för år 1921, angående lönebestämmelser rörande folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal för år 1921 samt angående inrättande i staden av en fast lönenämnd m. m.

Efter meddelande härav beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Sundström och vice ordföranden anmoda samtliga styrelser och nämnder, vilka själva eller för under dem lydande befattningshavares vidkommande vore berörda av förslaget, att skyndsamt avgiva yttrande i anledning av kommitterades betänkande och ingiva sina yttranden till Drätselkammaren, som därefter ägde över kommitterades förslag i dess helhet och i anledning av inkommande yttranden till Stadsfullmäktige avgiva utlåtande i ärendet, varjämte Beredningsutskottet erhöll i uppdrag att särskilt yttra sig rörande förslaget om inrättande av en lönenämnd och eventuellt upprätta förslag angående val av ledamöter i en sådan nämnd.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 3 maj 1921:
FREDR. FÅHRÆUS.
E. Collin. *Oscar Wass.*

Offentligen uppläst den 3 maj 1921; betygar
Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 26 Maj 1921.

Närvarande: Herr vice ordföranden Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt Herrar Sundström, Danielsson, Zander, Bäckman, Kättström, Hedberg, Dahlfors, Andersson, Enblom, Tärngren, Pettersson, Fröken Löfgren, Herrar Vestling, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herrar Eng, Thyresson, Keijser, Fru Hamré, Herrar C. E. Larsson, Svensson, O. Lindström, O. Carlsson, Ask, G. Lindström, Svedlund, Lundin, Håvberg, Collin, Vass, Kolmodin och Engström.

Frånvarande med godkänt förfall voro: Ordföranden Herr Domprosten Fåhræus samt Herrar Edv. Karlsson, Edström, Falk, Pers, Hammer, Söder, Hiersemann, Browaldh, Fru Lundblad, Herrar Eklund och Fjellander.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 97.

Val av justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Håvberg och Lundin att jämte Herr vice ordföranden justera dagens protokoll.

§ 98.

Ang. inrättande av en polisnämnd och reglemente för nämnden m. m.

Föredrogs och lades till handlingarna Konungens befallningshavandes i länet resolution den 27 nästlidne april, varigenom Konungens befallningshavande i anledning av Stadsfullmäktiges den 25 november 1920 fattade beslut om inrättande av en polisnämnd och antagande av reglemente för nämnden fastställt det av Stadsfullmäktige antagna reglementet.

I sammanhang härmed skulle Beredningsutskottet meddelas underrättelse om den sålunda skedda fastställelsen under erinran, att Stadsfullmäktige den 25 november 1920 uppdragit åt Beredningsutskottet att, sedan fastställelse vunnits å reglementet, till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till val av ledamöter i polisnämnden.

§ 99.

Ang. understödstagare ur Sundinska understödsfonderna.

Föredrogs och lades till handlingarne inkommet utdrag av Nämndens över Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen protokoll för den 2 innevarande maj, utvisande, att nämnden till understödstagare för innevarande år utsett:

Ur fonden för pauvres honteux och medeklassen änkorna Anna Helena Stensson, Johanna Berglund, Matilda Holmin, Ulrika Charlotta Lindblad, Ag-

nes Bergh, Klara Tråstedt och Johanna Eriksson, skräddaren Anders Larsson, f. traktören J. P. Olsson och Fröken Lydia Dillman

samt ur fonden för arbetsklassen änkorna Karolina Johansson, Kristina Ekstedt och Matilda Björklund, f. tjänarinnan Kristina Katarina Jonsson, f. kakelugnsmakaren Karl Johan Lundholm, f. sköterskan Lovisa Maria Nilsson, f. stenarbetaren Johan Silén, skomakaren Claes Alfr. Virström, f. sömmerskan Kristina Nilsson och arbetaren C. A. Pettersson.

§ 100.

Ang. stensättning vid hamnen.

Med överlämnande av en framställning från Hamnstyrelsen angående omläggning av stensättningen å området omkring och inom hamnskjulet å hamnpiren mellan pråmån och stora hamnbassängen hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 31) tillstyrkt framställningen och föreslagit, att det för ändamålet begärda anslaget 9,972 kronor måtte anvisas att utgå av hamnens inkomster.

Vad Hamnstyrelsen sålunda anhållit och Drätselkammaren tillstyrkt och föreslagit beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning godkänna.

§ 101.

Ang. förbud mot idrott och viss åkning å Djäkneberget.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande maj (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 32) hade Drätselkammaren under åberopande av en framställning i ämnet från Planteringsnämnden och på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta, dels uttala sig för, att idrottsövningar, av vad slag de vara månde, avlystes från Djäknebergsslätten och att automobil- och motorcykelåkning förbjödes på vägarne å Djäkneberget utan särskilt vid varje tillfälle av polismyndigheten meddelat tillstånd, dels ock härom göra framställning till Magistraten.

Efter yttrande av Herr Borgmästaren beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Bäckman utan omröstning godkänna Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 102.

Ang. "Svenska Flaggans dag".

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne april till Drätselkammaren för utlåtande remitterat en skrivelse från styrelsen för "Svenska Flaggans dag" med uppmaning att vidtaga åtgärder för högtidlighållande av den 6 nästkommande juni såsom flagg- och nationaldag, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande maj, i enlighet med sin uppfattning, att ett stadens firande av en dylik dag genom särskilda ågärder, förorsakande utgifter för stadskassan, icke borde ifrågakomma, hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta låta bero vid av Drätselkammaren påtänkt åtgärd att högtidlighålla dagen genom flaggning från stadens offentliga byggnader.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 103.

Ang. revision av stadens räkenskaper för år 1919.

Uti det den 28 nästlidne april behandlade ärendet angående vederbörande revisorers berättelse över verkställd granskning av stadens räkenskaper för år 1919, hade nu förklaringar inkommit från Drätselkammaren samt Vatten- och

Gasverksstyrelsen (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 33), varjämte Hamnstyrelsen för Strömsholms våg i skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande maj i anledning av revisorernas erinran att räkenskaperna för Strömsholms våg för år 1919 icke som vanligt tillställts stadens revisorer, meddelat, att, som nuvarande kassaförvaltaren Rådmannan Alfred Sterner vore bosatt i Köping, det ansetts mest praktiskt, att Köpings stads revisorer granskade nämnda räkenskaper, samt att dessas utlåtande i sinom tid skulle meddelas Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige jämlikt revisorernas tillstyrkan bevilja samtliga vederbörande ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattat.

§ 104.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse.

Anmäldes och bordlades Hälsovårdsnämndens till Stadsfullmäktige inkomna årsberättelse för år 1920.

§ 105.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse; tilläggsanslag för nyanläggningar.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande maj hade Drätselkammaren med eget yttrande överlämnat Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för år 1920, och i samband därmed av styrelsen gjord framställning om tilläggsanslag till nyanläggningar och nyanskaffningar.

Efter anmälan härav bordlades ärendet.

§ 106.

Ang. val av ordförande och ledamot i Nykterhetsnämnden.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne april uppdragit åt Beredningsutskottet att avgiva förslag till val av ledamot och ordförande i Nykterhetsnämnden efter Förmannen E. A. Vestholm, hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande maj föreslagit, att härtill måtte utses Bankdirektören Axel Sundström.

Efter av förslaget tagen del valde Stadsfullmäktige med acklamation Bankdirektören Axel Sundström att intill utgången av år 1923 vara ledamot och tillika ordförande i stadens nykterhetsnämnd.

§ 107.

Ang. val av ombud vid Svenska stadsförbundets kongress.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne april anmodat Beredningsutskottet att förbereda val av tre ombud för staden vid Svenska Stadsförbundets fjärde ordinarie kongress, vilken komme att hållas i Norrköping den 1—2 instundande september, hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande maj föreslagit, att Stadsfullmäktige härtill ville utse Bankdirektören Axel Sundström, Järnsvarvaren C. Bäckman och Stadsombudsmannen Theofil Öberg med Handlanden K. Kättström, Ingenjören P. Hiersemann och biträdande Stadsombudsmannen Ragnar Tenow till personliga suppleanter, Kättström för Sundström, Hiersemann för Bäckman och Tenow för Öberg.

Stadsfullmäktige företogo ifrågavarande val med acklamation och utsågos härvid till ombud och suppleanter de av Beredningsutskottet föreslagna personerna.

§ 108.

Till Stadsfullmäktige hade tidigare inkommit en så lydande skrivelse:

Ang. mottagande av donation enligt Major Meurlings testamente.

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt bifogade styrkta transsumt av grosshandlanden Wilhelm Meurlings och f. d. majoren m. m. Olof Richard Meurlings den 11 april 1905 gemensamt upprättade testamente samt besannade avskrift av bemälde majoren Meurlings sedermera efter grosshandlanden Meurlings död den 27 maj 1915 ytterligare gjorda testamentariska förordnanden, vilka handlingar blivit av majoren Meurlings samtliga arvingar godkända, har under vissa angivna förutsättningar förärats Västerås stad ett belopp av femtusen (5,000) kronor; — och får jag i egenskap av utredningsman i sterbhuset efter f. d. majoren Meurling, vilken avlidit den 12 december 1920, härmed äran anhålla om Stadsfullmäktiges besked, huruvida ifrågavarande testamentsmedel av staden mottages med de i testamentshandlingarna angivna bestämmelser, samt tillika meddela, att det sålunda testamenterade beloppet kan från sterbhuset till staden överlämnas under första hälften av nästkommande juli månad.

Västerås den 20 april 1921.

Carl Fabian von Post."

jämte därvid fogade testamentshandlingar av följande lydelse:

"Transsumt.

TESTAMENTE.

Undertecknade bröder, Wilhelm Meurling och Richard Meurling, vilja härmed såsom vår gemensamma yttersta vilja hava förordnat som följer:

1:o. Detta testamente skall icke i något hänseende rubba eller förringa vår inbördes laga arvsrätt, utan skall den av oss, som den andra överlever, efter den först avlidandes frånfälle såsom dennes laglige arvinge med full äganderätt behålla och besitta all den avlidnes kvarlåtenskap i fast och lös egendom.

2:o. — — — — — — — — — — —

3:o. Under förutsättning, att Magistraten i Västerås åtager sig att utse någon behövande, sjuklig före detta tjänarinna till erhållande av årliga ränteavkastningen mot skyldighet att hålla våra föräldrars grav å stadens gamla kyrkogård i vårdat och städat skick, föräras *Västerås stad femtusen (5,000) kronor.*

— — — — — — — — — — — —

7:o. Detta testamente skall icke i någon mån inskränka den efterlevandes rätt att efter den andres frånfälle genom annat förordnande upphäva eller i större eller mindre omfattning förändra de i denna handling gjorda bestämmelser.

Till bekräftande härav hava vi detta testamente i nedanstående vittnens samtidiga närvaro egenhändigt underskrivit, försäkras.

Västerås den 11 april 1905.

Wilhelm Meurling. *Rich. Meurling.*

Att herrar grosshandlanden Wilhelm Meurling och majoren Richard Meurling, vilka vi sedan lång tid tillbaka personligen känna, båda vid sunt och fullt förstånd samt av fri vilja, var för sig, förklarat förestående handling, som för dem två gånger ljudeligen upplästs, ena gången av undertecknad von Post och andra gången av undertecknad Flodin, innefatta deras yttersta vilja och testamente; samt att de samma handling egenhändigt underskrivit, majoren Meurling med sin vanligen begagnade stämpel; det varder av oss för sådant ändamål tillkallade och på en gång närvarande vittnen intygat, som ovan.

Herman Tersmeden. *Carl Flodin.* *Carl Fabian von Post.*

§ 225. År 1920 den 27 december, vid Rådhusrätten i Västerås, blev detta testamente för laga bevakning efter avlidne Majoren Richard Meurling ingivet samt utställt till delgivning med den avlidnes närmaste arvingar, betygar.

På Rådhusrättens vägnar:
J. W. Ödman.

Från huvudskriften rätt avskrivet, betygar.

Västerås den 18 mars 1921.

Ex officio:
Victor Åsberg
Notarius Publicus".

"*Avskrift.*

TESTAMENTE.

Såsom tillägg till det av mig och min numera avlidne broder Wilhelm Meurling förut upprättade testamente har jag härmed velat ytterligare förordna:

att den årliga livränta, som enligt ovannämnda testamente efter mitt frånfälle kommer att tillfalla fröken Marie Louise Åstadius skall, på sätt jag redan förut låtit anteckna, höjas till Ettusenfemhundra (1,500) kronor per år,

att årsräntan å det belopp, 5,000 kronor, som är avsett att överlämnas till Västerås stad, skall i första hand tilldelas min tjänarinna Teckla Lundgren under hennes återstående livstid mot de skyldigheter, som äro bestämda för uppbärandet av ifrågavarande ränta, varjämte hon, Teckla Lundgren, dessutom skall erhålla en livränta å Trehundra (300) kronor,

samt att jag uppdrager åt auditören Carl Fabian von Post att genast efter mitt frånfälle omhändertaga mitt bo och all min kvarlåtenskap, att utreda boet och verkställa mina testamentariska förordnanden, därvid han skall äga att utan intrång av annan förvalta och avveckla dödsboet, betala all till äventyrs befintlig gäld, uppbära och kvittera alla inflytande medel samt för boets räkning indriva dess fordringar.

Till yttermera visso härav har jag i nedanstående vittnens samtidiga närvaro denna handling egenhändigt försett med min underskrift, försäkras.

Västerås den 27 maj 1915. *Rich. Meurling.*

Att Herr Majoren Richard Meurling, vilken vi båda sedan mycket lång tid tillbaka personligen känt, vid sunt och fullt förstånd samt av fri vilja förklarat förestående handling innehålla hans yttersta vilja och testamente, samt att han egenhändigt försett samma handling med sin underskrift, det varder av oss för sådant ändamål tillkallade och på en gång närvarande vittnen intygat.

Som ovan:

Elis Holmin. Herman Tersmeden.

§ 330. År 1915 den 7 juni, vid Rådstuvurätten i Västerås, hördes Majoren och Riddaren Elis Holmin och Revisor Herman Tersmeden i Västerås för dödsfalls skull på ed angående tillkomsten av detta testamente; betygar.

På Rådstuvurättens vägnar:

J. W. Ödman.

§ 225. År 1920 den 27 december, vid Rådhusrätten i Västerås, blev detta testamente för laga bevakning efter avlidne Majoren Richard Meurling ingivet samt utställt till delgivning med den avlidnes närmaste arvingar; betygar.

På Rådhusrättens vägnar:

J. W. Ödman.

Från huvudskriften rätt avskrivet, betygar.

Västerås den 18 mars 1921.

Ex officio:

Victor Åsberg.

Notarius Publicus.

Att samtliga i bouppteckning den 10 mars 1921 efter Majoren Olof Richard Meurling angivna arvingar enligt mig företedda erkännanden erhållit del av förestående testamenten samt förklarat sig godkänna desamma; betygar.

Västerås den 18 mars 1921.

Ex officio:

Victor Åsberg.

Notarius Publicus".

Sedan Sadsfullmäktige den 28 nästlidne april remitterat handlingarne i detta ärende till Beredningsutskottet för utlåtande, hade sådant utlåtande nu inkommit, och var detsamma av följande lydelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava till Beredningsutskottet överlämnat bestyrkt transumt av ett av Grosshandlaren Vilhelm Meurling och Majoren m. m. Olof Richard Meurling upprättat testamente med sedermera av den senare därtill

gjort tillägg och anmodat Beredningsutskottet att avgiva utlåtande i anledning av en i dessa testamentariska förordnanden under vissa villkor till staden gjord donation å ett belopp av 5,000 kronor, och får Beredningsutskottet, som av handlingarne inhämtat, att årsräntan å det donerade beloppet i första hand skall tilldelas en Majoren Meurlings trotjänarinna Tekla Lundgren så länge hon lever och därefter av Magistraten utdelas till en behövande sjuklig f. d. tjänarinna emot skyldighet för denna att underhålla donatorernas föräldrars grav å stadens gamla kyrkogård, hemställa

att Stadsfullmäktige ville förklara sig med tacksamhet emottaga donationen på angivna villkor till förvaltning genom Drätselkammaren.

Västerås den 18 maj 1921.

På Beredningsutskottets vägnar:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow."

Vad Beredningsutskottet sålunda föreslagit blev av Stadsfullmäktige efter handlingarnes föredragning utan omröstning godkänt.

§ 109.

Ang. tillstånd att försälja pilsner-dricka: K. A. Lundström och E. G. Berglund.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 nästlidne april, efter det Magistraten genom resolution den 25 i samma månad infordrat Stadsfullmäktiges yttrande i anledning av en av K. A. Lundström och E. G. Berglund hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökning om tillstånd att i handelslokal i fastigheten Hemdal N:o 137 i Västerås till avhämtning försälja pilsnerdricka, remitterat handlingarne i ärendet till Nykterhetsnämnden för yttrande, hade Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande maj, under framhållande av, att nämnden visserligen icke hade något som hälst att anmärka mot de bägge sökandena personligen, men då det område, inom vilket försäljnigningen vore ämnad att bedrivas, låge på så stort avstånd från stadens polis' patrullområden, att ett effektivt övervakande av försäljningen omöjliggjordes, samt då det även kunde ifrågasättas, huruvida det vore lämpligt att inrätta ett ölförsäljningsställe i så omedelbar närhet av Folkets park, som fastigheten Hemdal N:o 137 befunne sig, föreslagit, att Stadsfullmäktige åtminstone för närvarande måtte avstyrka bifall till framställningen.

Efter härav tagen del fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet i överensstämmelse med vad Nykterhetsnämnden sålunda föreslagit.

§ 110.

Ang. vidgning av Stora gatan mellan Källgatan och Djäknebergsgatan.

Kungl. Maj:ts i styrkt avskrift till Stadsfullmäktige överlämnade nådiga brev den 25 februari 1921, varigenom av Stadsfullmäktiges den 28 september 1916 fattat beslut om sådan ändring av stadsplanen, att Stora gatan mellan Källgatan och Djäknebergsgatan skulle utläggas till 18 meters bredd, blivit av Kungl. Maj:t fastställt, föredrogs och lades till handlingarne (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 34).

§ 111.

Ang. tilläggsanslag till arbetsförmedlingen.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 12 innevarande maj hade Drätselkammaren överlämnat en framställning från styrelsen för Västmanlands läns arbetsförmedling, däri styrelsen för täckande av brist, som uppstått under innevarande år genom anställande av extra hjälp på grund av ökat arbete genom den rådande arbetslösheten, från Västerås stad liksom från övriga städer i länet anhållit om tilläggsanslag, för Västerås stads vidkommande med 1,000 kronor; och hade Drätselkammaren förmält sig vilja tillstyrka berörda framställning samt föreslagit, att tilläggsanslaget måtte anvisas att utgå av det i innevarande års stat avsatta anslaget för diverse och oförutsedda behov.

Efter föredragning härav biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning framställningen i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag.

§ 112.

Ang. anstånd med levnadskostnadsundersökning.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande maj hade Kungl. Socialstyrelsen meddelat, att Kungl. styrelsen funnit mindre lämpligt att under den nuvarande allmänna depressionen företaga den förut tilltänkta nya levnadskostnadsundersökningen, till vars medverkan jämväl Stadsfullmäktige fattat beslut om vissa åtgärder, utan beslutat avvakta en något mera lämplig tidpunkt för undersökningens igångsättande, dock att densamma så vitt möjligt skulle påbörjas senast vid nästkommande årsskifte, samt anhållit, att meddelande härom måtte lämnas den utsedda kontrollkommittén.

Stadsfullmäktige beslöto lägga den inkomna skrivelsen till handlingarna samt genom utdrag av protokollet delgiva levnadskostnadsundersökningskommittén kännedom om vad i densamma meddelats.

§ 113.

Ang. anslag till arbetslöshetsunderstöd.

Från stadens arbetslöshets- och hjälpkommitté hade inkommit en så lydande skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 24 februari och den 28 april innevarande år hava Stadsfullmäktige, utöver förut beviljade 5,000 kronor, anslagit tillhopa 50,000 kronor för utbetalning, enligt av Stadsfullmäktige fastställda grunder, av arbetslöshetsunderstöd.

Under tiden 15/2—15/5 har i understöd utbetalats kronor 48,483: 50, och uppgå förvaltningskostnaderna under samma tid till 3,026 kronor, vadan alltså t. o. m. den 15/5 av anvisade medel förbrukats 51,509 kronor och 50 öre. I detta belopp ingår icke statens bidrag, vilket härutöver förskotterats av stadskassan. Till följd härav måste förutsättas, att vid månadens slut beviljade anslag komma att bliva något överskridna.

Stadsfullmäktige uttalade sig vid sammanträde den 28 april för, att det då beviljade anslaget för arbetslöshetsunderstöd å 25,000 kronor skulle vara tillräckligt för understödsverksamhetens avveckling, och att stadskassan icke vidare måtte belastas med utgifter härför.

Förhållandena inom understödsverksamheten för arbetslösa äro dock f. n. sådana, att kommittén ser sig nödsakad hemställa, att Stadsfullmäktige måtte frångå dess ovan gjorda uttalande och bevilja ytterligare anslag för verksamheten.

Denna har f. n. följande omfattning.

Understöd utdelas till 403 personer, av vilka 30 stycken äro minderåriga — emellan 15 och 18 år — samt 236 stycken ungkarlar, de övriga äro gifta. Härav 38 familjer utan och 58 med ett barn. Barnantalet i resterande familjer varierar upp till 7 barn i den barnrikaste. I arbete finnas cirka 340 personer, huvudsakligast familjeförsörjare. Innan arbete eller understöd lämnas har den sökande att vänta en karenstid av 14 dagar, och föreligga nu cirka 100 sådana vilande ansökningar.

Inalles hava 1,264 personer gjort ansökan om understöd eller arbete, samt sålunda cirka 421 av dem ställts utanför verksamheten av skilda orsaker; en del hava själva skaffat sig arbete, andra åter hava av kommittén hänvisats till arbete men ej antagit detsamma och slutligen en del förklarats ej berättigade ingå i understödsverksamheten.

Kommitterade anse sig i detta sammanhang böra relatera följande från arbetslöshetskommissionen inkomna skrivelse:

"Stockholm den 17 maj 1921.

Till Arbetslöshetskommittén, Västerås.

Såsom av meddelanden i tidningspressen framgår, har Statens Arbetslöshetskommissionen nyligen i skrivelse till Statsrådet och chefen för Kungl. Socialdepartementet hemställt om utverkande av statsmakternas bifall till ytterligare anslag för arbetslöshetens bekämpande, uppgående till högst betydande belopp. Därest dessa medel skulle ställas till förfogande, anser sig Kommissionen dock icke kunna med statshjälp bispringa mer än högst 30,000 arbetslösa, varav ena hälften genom statliga nödhjälpsarbeten och den andra genom statsbidrag till den kommunala direkta understödsverksamheten.

För närvarande äro vid de statliga nödhjälpsarbetena sysselsatta cirka 9,000 arbetslösa, medan återigen antalet understödda arbetslösa uppgår till över 20,000, varav över hälften i landets större städer. Under förutsättning att Kommissionens förslag vinner statsmakternas bifall, är det sålunda avsikten att efter hand utvidga de statliga nödhjälpsarbetena genom erbjudande av arbete åt de nu understödda. Även om härigenom understödsverksamheten skulle kunna nedbringas, te sig emellertid utsikterna för framtiden så ovissa, att hjälpbehovet måhända mot årets slut kommer att bliva ännu större än för närvarande är fallet. På den grund framstår det som en oundviklig förpliktelse för det allmännas organ på detta område att förfara med ännu mera omtanke och varsamhet beträffande tilldelningen av understöd. För den händelse sådana anordningar icke redan blivit vidtagna på Eder ort, torde sålunda intet understöd böra beviljas, förrän den sökandes behov därav i förväg blivit noga prövat, och sådan prövning torde, även så länge understöd utgår, böra äga rum genom lämpligt anordnad kontroll utöver den som regel dagliga stämplingen på arbetsförmedlingen. Kommissionen förordar för sin del, att under-

stödet utdelas åt den arbetslöse i hans hem och att lämplig omväxling i tiderna för stämpling på arbetsförmedlingen företages. För yngre manliga arbetslösa bör prövningen bliva särskilt ingående och, därest understöd beviljas, synes det böra förknippas med obligatoriskt deltagande i lämpliga kurser, vartill statsbidrag kan utgå till lärarelönerna, för den händelse kursplanen underställts Arbetslöshetskommissionen och fått dess godkännande.

Beträffande föreliggande arbetskonflikter på Eder ort torde Ni böra förskaffa Eder en uttömmande kännedom om desamma samt i första hand påkalla ingripande av statens förlikningsman för deras biläggande. Understöd och nödhjälpsarbete böra icke beredas medlemmar av organisation, som är inblandad i öppen arbetskonflikt. I mera komplicerade fall bör Arbetslöshetskommissionens uppfattning inhämtas.

— — — — — — —

På Arbetslöshetskommissionens vägnar:

F. W. H. PEGELOW.

Otto Järte."

Arbetslöshetskommittén ämnar för framtiden utdela större delen av arbetslöshetsunderstödet till ungkarlar i form av nauraförmåner och har en utredning i sådant syfte igångsatts.

Arbetslöshetskommittén hemställler alltså

att Stadsfullmäktige ville bevilja kommittén ett ytterligare anslag å förslagsvis 25,000 kronor för utdelande av arbetslöshetsunderstöd enligt av Stadsfullmäktige fastställda grunder.

Västerås den 23 maj 1921.

På Arbetslöshetskommitténs vägnar:

KARL HÄGWALL.

Eric Plantin."

Berörda skrivelse hade överlämnats till Stadsfullmäktige genom Drätselkammaren, som i anledning av densamma avgivit följande yttrande:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed överlämna en framställning från Stadsfullmäktiges arbetslöshetskommitté angående ytterligare anslag till understöd åt arbetslösa och därvid som eget yttrande framhålla önskvärdheten av att åtgärder snarast av kommittén vidtagas, avseende en reducering av understödsbeloppens storlek eller eventuellt deras indragning åtminstone under sommaren för icke-familjeförsörjare för att därigenom få verksamheten i en snar framtid avvecklad, och enär i avbidan härpå anslag, såsom framgår av kommitténs skrivelse, är för kommittén behövligt, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville anvisa ett sådant å förslagsvis högst 25,000 kronor att ställas till arbetslöshetskommitténs förfogande för utdelning av arbets-

löshetsunderstöd och utgå av tillgängliga medel för att framdeles gäldas på sätt, Drätselkammaren kommer att föreslå.

Herr Kättström har ansett det bort ålegat arbetslöshetskommittén att vid dess begäran om ytterligare anslag foga ett förslag rörande de principer, varefter arbetslöshetsunderstöden i fortsättningen skulle utgå, och har i avsaknad på sådant icke kunnat instämma i Drätselkammarens allmänt hållna yttrande angående reducering av understödsbeloppens storlek eller dess eventuella indragning.

Västerås den 24 maj 1921.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

Efter föredragning av ovan intagna handlingar biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens i ärendet gjorda hemställan.

§ 114.

Ang. familjetillägg vid av skogssällskapet anordnade nödhjälpsarbeten.

Föredrogs och bifölls på yrkande av Herr Sundström utan omröstning följande från Dräselkammaren inkomna framsällning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 28 april innevarande år beslöto Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren och sedan meddelande ingått att Skogssällskapets Statsarbeten beslutat indraga det statliga familjetillägget till arbetare vid dess arbeten härstädes av skäl att kommunala familjetillägg härjämte utginge, att indraga dessa senare från den dag Statsarbetens nyssnämnda beslut trädde i kraft. Avsikten med detta Stadsfullmäktiges beslut var att befria stadskassan från en utgift, som eljest skulle drabba statsverket, och blev även dess följd den avsedda ity att Statsarbeten läto de statliga familjetilläggen alltfort utgå.

Nu hava arbetarne vid Statsarbeten hos Drätselkammaren framställt begäran att staden ville under tiden 15—28 april, d. v. s. för tiden mellan Statsarbetens och Stadsfullmäktiges förberörda beslut låta utbetala ett tillägg till statens familjetillägg och utgörande skillnaden häremellan och det förutvarande kommunala familjetillägget, d. v. s. 50 öre för hustru och 25 öre för barn under 15 år pr dag. Drätselkammaren har delgivit Statsarbeten denna arbetarnes begäran i avsikt att få besked i frågan huruvida en utbetalning av detta tillägg under anvigna tidrymd skulle medföra risk för det statliga familjetilläggets indragande eller avknappning, och är denna fråga för närvarande beroende av prövning av statens arbetslöshetskommission.

Med hänsyn därtill att Stadsfullmäktiges beslut den 28 april gavs retroaktiv kraft från den 15 i samma månad, och arbetarne vid Statsarbeten härigenom gått misste om ett familjetillägg, som de haft all anledning antaga,

kunna påräkna under arbetets fortgång synes visst fog föreligga för deras förberörda begäran, och får Drätselkammaren därför föreslå,

att Stadsfullmäktige ville under förutsättning av att hinder ej föreligger härför i form av inknappning eller indragning av det statliga familjetillägget bemyndiga arbetslöshetskommittén att för tiden 15—28 april låta till arbetare vid Statsarbeten utbetala av kommunala medel ett familjetillägg av 50 öre för hustru och 25 öre för barn under 15 år pr dag samt härför anvisa ett förslagsanslag å 2,000 kr. att utgå av i innevarande års stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 19 maj 1921.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

§ 115.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse.

Anmäldes och bordlades Fattigvårdsstyrelsens till Stadsfullmäktige överlämnade årsberättelse för år 1920.

§ 116.

Ang. avsägelse och nyval av ledamot i arbetslöshets- och hjälpkommittén.

I skrivelse till Stadsfullmäktige denna dag hade Herr C. G. Pettersson på anfört skäl anhållit om befrielse från uppdraget att vara ledamot av stadens Arbetslöshets- och hjälpkommitté.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla berörda anhållan, varjämte Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström uppdrogo åt Beredningsutskottet att å Stadsfullmäktiges vägnar utse annan ledamot av Kommittén i Herr Petterssons ställe.

§ 117.

Ang. anslag till Västmanlands läns sjuksköterskeförening.

En av Herr Wass nu framburen motion om anslag till Västmanlands läns sjuksköterskeförening beslöto Stadsfullmäktige remittera till Drätselkammaren för utlåtande.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 4 juni 1921.

VIKTOR LARSSON.

Oskar Håvberg. *Leonard Lundin.*

Offentligen uppläst den 4 juni 1921, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 27 Juni 1921

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Kättström, Pers, Hedberg, Dahlfors, Andersson, Hammer, Hiersemann, Pettersson, Vestling, Browaldh, Leontein, Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Eklund, Thyresson, Fru Hamré, Herrar C. E. Larsson, Svensson, Fjellander, O. Lindström, O. Carlsson, G. Lindström, Svedlund, Lundin, Håvberg, Collin, Wass, Kolmodin och Engström.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herr vice ordföranden, Riksdagsmannen Viktor Larsson, samt Herrar Edström, Falk, Enblom, Söder, Tärngren, Fröken Löfgren, Fru Grönberg, Herrar Keijser och Ask.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren Victor Åsberg.

118.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Svedlund och G. Lindström att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 119.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 sistlidne april remitterat lönereglerings-kommitterades betänkande angående ny lönestat m. m. för stadens befattningshavare till samtliga kommunala styrelser och nämnder, vilka för respektive befattningshavares vidkommande ägde över förslaget avgiva yttrande och överlämna desamma till Drätselkammaren, som hade att utlåta sig över förslaget i dess helhet, ävensom anmodat Beredningsutskottet att särskilt yttra sig rörande löneregleringskommitténs förslag beträffande inrättande av en lönenämnd samt eventuellt föreslå ledamöter i denna nämnd, hade nu de begärda utlåtandena till Stadsfullmäktige inkommit (Stadsfullmäktiges handlingar N:ris 30 och 36).

Vid efter hand skedd föredragning av handlingarne av förevarande omfattande ärende intagna som bilagor till detta protokoll (Bil. § 119 A. och B.) fattade Stadsfullmäktige följande särskilda beslut.

I fråga om grunderna för löneregleringskommitterades förslag i förevarande ärende och det härpå uppbyggda lönesystemet, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning jämlikt därom framställda yrkanden i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag att i princip antaga och godkänna det av kommittén uppställda förslaget till lönestat för stadens befattningshavare med undantag för folkskolans lärarepersonal.

Vidare beslöto Stadsfullmäktige likaledes utan omröstning i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag, till vilket Herr Sundström, med instämmande av Herrar Bäckman, Hedberg, Pers och Danielsson yrkade bifall, men varå avslag yrkades av Herr Johansson, förklara, att nuvarande innehavare av befattning, som genom tidigare Stadsfullmäktigebeslut — 1920 års provisoriska lönestat frånräknad — fått sig tillförsäkrad högre fasta löneförmåner än enligt nu föreliggande lönestat, skulle vara tillförsäkrad de tidigare beviljade fasta löneförmånerna, även om genom indextalets nedgång lön och dyrtidstillägg sammanlagt enligt den nya lönestaten ej skulle uppgå till samma belopp, som dessa äldre förmåner.

Beträffande härefter förslaget rörande allmänna villkor och bestämmelser för tillämpning av lönestaten, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning, *dels* i sammanhang med punkt 2:o), som antogs jämlikt kommitterades förslag, i överensstämmelse med Drätselkammarens hemställan uppdraga åt lönenämnden att utarbeta och till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till enhetliga bestämmelser rörande semestertid för olika befattningshavare, men att härutinnan för innevarande år skulle tillämpas vad hitintills gällt, *dels* att punkt 6:o) skulle enligt Drätselkammarens förslag erhålla sådan ändrad lydelse att, därest helgdag infölle å den 20:de dagen i månaden avlöningen skulle utbetalas näst föregående helgfria dag, *dels* att jämlikt Drätselkammarens förslag till punkt 7:o) d) första stycket skulle göras följande tillägg: "eller annan läkare, med vilken staden kan träffa överenskommelse", *dels* att till punkt 7:o) e) skulle efter ordet "renhållningsarbetare" tilläggas "förman och fodermarsken vid renhållningsverket", *dels* att punkt 5:o) i övergångsbestämmelserna skulle jämlikt Drätselkammarens förslag utgå, *dels* att till den av kommitterade föreslagna punkt 6:o i övergångsbestämmelserna enligt Drätselkammarens förslag skulle fogas det tillägg, att till befattningshavare, som förklarade sig icke vilja ingå på den nya lönestaten och därvid fogade villkor och bestämmelser, tillsvidare och innan beslut i dylika fall hunne av Stadsfullmäktige fattas från och med för juli månad 1921 i avräkning skulle utbetalas på så sätt bestämd avlöning, genom reglering av dyrtidstillägget, att den nu utgående sammanlagda avlöningssumman minskades eller höjdes i samma proportion som indextalet under- eller överstege 259, *dels ock* att med iakttagande av ovanberörda ändringar och tillägg i övriga delar antaga och godkänna det upprättade förslaget till allmänna villkor och bestämmelser för tillämpningen av Västerås stads lönestat.

Härefter behandlades frågan om de särskilda befattningshavarnes upptagande i olika lönegrupper samt i sammanhang därmed framställda särskilda förslag i vissa organisations- och lönefrågor; och beslutade Stadsfullmäktige härvid följande:

1:o) att alla tidigare beviljade personliga lönetillägg skola bortfalla;

2:o) genom anställd omröstning med 22 nej emot 16 ja, avgivna för kommitterades förslag, att med bifall till Herr Johanssons emot samma förslag avgivna reservation kvinnliga kontorsbiträden av II klass skulle insättas i 12:te lönegruppen i stället för den av kommitterade föreslagna 11:te gruppen, samt utan omröstning i enlighet med samma reservation att kvinnliga kontorsbiträden av I klass skulle upptagas i 14:de lönegruppen i stället för av kommitterade föreslagna 13:de;

3:o) att vid stadens fattigvårdsbyrå skulle i stället för det å extra stat anställda kontorisbiträdet inrättas en kvinnlig kontorsbiträdesbefattning av I klass samt att överlämna frågan om den nuvarande innehavarens tjänsteårsberäkning åt lönenämnden;

4:o) att jämlikt Drätselkammarens förslag föreståndaren vid fattigvårdens ålderdomshem skulle uppföras i 22:dra löngeruppen i stället för av kommittén föreslagna 19:de;

5:o) att en husmoders- och en sjukskötersketjänst vid fattigvårdens ålderdomshem skulle uppföras på ordinarie stat;

6:o) att till lönenämnden för yttrande remittera av Fattigvårdsstyrelsen framlagt förslag om uppförande på ordinarie stat av befattningen som föreståndarinna för barnasylen;

7:o) att befattningen som stadens folkskoleinspektör, vilken befattning jämlikt kommitterades förslag, till vilket Herr Sundström yrkade bifall, under det att Herrar Edv. Karlsson och Bäckman yrkade bifall till Folkskolestyrelsens förslag, hänfördes till 44:de gruppen, skulle upptagas på ordinarie stat, men att innehavarens av befattningen löneförmåner såsom tillika folkskollärare i staden, därest han även innehade sådan tjänst, skulle inräknas i hans löneförmåner som folkskoleinspektör;

8:o) att tandläkarebefattningen vid folkskolans tandklinik skulle uppföras på ordinarie stat;

9:o) att jämlikt av Herr Fjellander framställt yrkande för förnyad utredning till lönenämnden remittera förslaget om uppförande på ordinarie stat av en distriktsläkarebefattning ävensom i sammanhang därmed förslaget beträffande 1:ste och 2:dre stadsläkarnes uppförande i lönestaten;

10:o) att befattningen som 1:ste hälsopolis jämlikt Drätselkammarens och Hälsovårdsnämndens förslag skulle upptagas i 24:de lönegruppen i stället för den av kommittén föreslagna 22:dra;

11:o) att såväl de äldre stadssjuksköterskebefattningarne, som de under senare tid inrättade stadssjukskötersketjänsterna med stationering vid epidemisjukhuset skulle uppföras på ordinarie stat, men att beträffande förstnämnda tjänster befattningen skulle inrymmas i 6:te lönegruppen i stället för den av kommittén föreslagna 5:te;

12:o) att definitivt upptaga den nyinrättade bostadsinspektrisbefattningen på ordinarie stat;

13:o) att på ordinarie stat uppföra föreståndarebefattningen vid köttbesiktningsbyrån;

14:o) att vaktmästarebefattningen vid köttbesiktningsbyrån skulle uppföras på ordinarie stat;

15:o) att på ordinarie stat upptaga befattningen som trädgårdsmästare vid stadens planteringar;

16:o) att uppföra hamnkaptensbefattningen på ordinarie stat med rätt till ålderstillägg;

17:o) att för befattningen som kranmaskinistförman, vilken för närvarande icke skulle uppföras på ordinarie stat, men vars nuvarande innehavare skulle få tillgodoräkna sig tjänstgöringen på extra stat i händelse befattningen framdeles komme att uppföras på ordinarie stat, skulle utgå avlöning efter 18:de gruppens 1:sta lönegrad;

18:o) att nuvarande stadsförvaltarens titel skulle ändras till jordbruksförvaltare, att befattningens uppförande i lönestatens 41:sta grupp endast skulle gälla nuvarande innehavaren av tjänsten, att befattningen tillkommande förmån av bostad av 5 rum och kök med värme skulle genom avdrag å avlöningen gottgöras stadskassan för år 1921 med 1,500 kronor, att förmån av fri belysning icke skulle tillkomma förvaltaren utan belysningen av honom betalas enligt vanlig belysningstaxa efter mätare, samt att befattningen utom ovannämnda övriga förmåner skulle åtnjuta avkastning av hushållsträdgården vid Kristiansborg, till vars brukande erforderlig hjälpkraft av gårdens folk kostnadsfritt finge tillhandahållas;

19:o) att Lantegendomsnämndens förslag om uppförande på ordinarie stat av en bokhållarebefattning vid stadens jordbruk skulle remitteras till lönenämnden;

20:o) att den förutvarande befattningen som skrivbiträde å renhållningsverkets kontor skulle utgöra en kvinnlig kontorsbiträdesbefattning av II klass samt att nuvarande innehavaren av befattningen, Fröken E. Eriksson, som förklarades berättigad från och med år 1921 åtnjuta avlöning i befattningens högsta lönegrad, från samma tid tilldelades ett personligt lönetillägg jämlikt Herr Johanssons reservation, till vilken Herrar Johansson och Vestling yrkade bifall, å 175 kronor jämte eventuellt härå belöpande dyrtidstillägg;

21:o) att skogvaktarebefattningen skulle jämlikt Drätselkammarens förslag definitivt upptagas på ordinarie stat och insättas i 18:de lönegruppen med skyldighet för innehavaren att i vanlig ordning ersätta honom tillkommande naturaförmåner, utgörande två rum och kök jämte vedbrand;

22:o) att förmannen vid stadens renhållningsverk jämlikt Lantegendomsnämndens och Drätselkammarens förslag skulle uppföras i 18:de lönegruppen;

23:o) att den av befattningshavareorganisationen framförda begäran att förmännen vid stadens lantbruk skulle uppföras på ordinarie stat och upptagas i 7:de lönegruppen skulle remitteras till lönenämnden för yttrande och utredning;

24:o) att den till chefen för de tekniska verken förut utgående förmånen av fri gas och belysning i hans privatbostad skulle från och med år 1921 borftalla;

25:o) att den under kamreraren vid stadens tekniska verk lydande på ordinarie stat upptagna kontorspersonalen skulle med borttagande av de förutvarande inkasseraretjänsterna och skrivbiträdesbefattningarna och nyinrättande av en mätareavläsareförmanstjänst, omfatta följande befattningar nämligen:

en bokhållare,
en kassörska,
en förrådsförman,
tre kontorsbiträden av I klass,
fyra kontorsbiträden av II klass,
en mätareavläsareförman, och
fem mätareavläsare,

med rätt för Vatten- och Gasverksstyrelsen att bestämma, huruvida och till vilket antal kontorsbiträdesbefattningarne skulle vara manliga eller kvinnliga;

26:o) att jämlikt Herr Johanssons reservation, till vilken bifall yrkades av Herrar Johansson och Vestling, bevilja Kontorsbiträdet av I klass vid de tekniska verkens kontor, Fröken Elisabet Lindeblad från och med år 1921 ett personligt lönetillägg å 50 kronor jämte eventuellt därå belöpande dyrtidstillägg;

27:o) att nuvarande innehavaren av befattningen såsom vårdare av vattenborgen förklarades berättigad att räkna sig till godo så många tjänsteår från föregående anställning vid stadens tekniska verk, att han från och med år 1921 erhölle avlöning i befattningens 3:dje lönegrad;

28:o) att vid gasverket skulle inrättas en andra befattning som mätarejusterare;

29:o) att på ordinarie stat uppföra installationsinspektörsbefattningen vid elektricitetsverket, med rätt för nuvarande innehavaren att för uppflyttning i högre lönegrad få räkna sig till godo även tjänstgöringstid i befattningen, innan den uppförts på ordinarie stat;

30:o) att montörförmannen vid elektricitetsverket jämlikt kommitterades förslag skulle uppföras i 18:de lönegruppen;

31:o) att beträffande kommunalarbetareorganisationernas yrkande om vissa personers insättande i vissa befattningar vid de tekniska verken denna framställning såsom varande en styrelseangelägenhet skulle överlämnas till Vatten- och Gasverksstyrelsen;

32:o) att — i överensstämmelse med kommitterades förslag, som förordades av Herr Sundström, men med avslag å Herr Vestlings reservation, till vilken denne yrkade bifall — följande vid stadens varmbadhus anställd personal skulle upptagas på ordinarie stat, nämligen: badmästaren (föreståndaren), maskinisten, eldaren, badaren och biljettförsäljerskan;

33:o) att genom begärd och anställd omröstning med 23 nej emot 14 ja, avgivna för Brandstyrelsens av Herr Bäckman förordade förslag i överensstämmelse med löneregleringskommitténs av Herr Sundström tillstyrkta förslag upptaga vice brandchefsbefattningen i 31:a lönegruppen, att till lönenämnden överlämna den av Brandstyrelsen framförda frågan om tjänsteårsberäkning för vice brandchefsbefattningens nuvarande innehavare, samt att jämlikt Drätselkammarens förslag, till vilket Herrar Sundström, Danielsson och Kättström förordade bifall, men med avslag å Brandstyrelsens härutinnan gjorda hemställan, vilken tillstyrktes av Herr Bäckman, besluta att den av löneregleringskommittén upptagna frågan om omorganisation av vice brandchefstjänsten och indragning av 2:dre brandmästaretjänsten skulle för ytterligare utredning remitteras till lönenämnden;

34:o) att jämlikt Brandstyrelsens och Drätselkammarens förslag den nuvarande tjänsteskillnaden mellan 1:ste och 2:dre brandförman skulle bibehållas samt att 1:ste brandförmansbefattningen skulle uppföras uti 18:de lönegruppen men 2:dre brandförmanstjänsten liksom maskinisttjänsten i 17:de lönegruppen, samt att verkstadsförmansbefattningen såsom särskild tjänst vid brandverket skulle indragas, varemot Brandstyrelsen bemyndigades att med anlitande av till förfogande ställt anslag tilldela särskilt arvode åt den av brandmanskapet, som utövade förmansskap vid verkstadsarbetet;

35:o) att vid brandverket skulle inrättas en extra brandmans grad utan ålderstillägg, i vilken nyantagen brandman skulle tjänstgöra åtminstone ett år, så vida han icke kunde styrka sin kompetens genom föregående brandmanna-

tjänstgöring i tillräcklig omfattning, samt därefter, i händelse han befunnes för tjänsten lämplig, tilldelas ordinarie brandmans lön även om icke ordinarie tjänst för aspiranten funnes inrättad;

36:o) att på det sätt uppföra befattningen såsom eldare i stadshotellet på ordinarie stat, att han berättigas uppbära avlöning i 14:de lönegruppens 1:sta lönegrad utan rätt att komma i åtnjutande av ålderstillägg;

37:o) att för sin del godkänna vid lönekommitténs utlåtande såsom bilaga C. fogade, av Magistraten uppgjort förslag till ny organisation av Magistraten och Rådstuvurätten innefattande inrättande av en ny tjänst, en befattning såsom tredje rådman, att i fråga om placeringen i lönegrupp, sådan Herr t. f. Borgmästaren förordat och Herr Browaldh yrkat, att 3:dje rådmannen skulle uppföras i 44:de gruppen, men Herr Sundström härutinnan yrkat bifall till kommitterades förslag, bestämma i enlighet med sistnämnda förslag att civil- och brottmålsrådmännen skulle tillhöra 44:de gruppen samt 3:dje rådmannen och stadsnotarien 40:de gruppen, att beträffande rådmännen och stadsnotarien tillkommande sportler skulle gälla, att dessa, vilka själva och utan bidrag från stadskassan hade att bekosta för tjänstegöromålens utförande eventuellt behövliga skrivbiträden, ägde att var för sig uppbära av tjänsterna härflytande sportler, samt att för beredande åt dessa befattningshavare av semester under en månad årligen bevilja ett anslag för dem var med 400 kr. pr månad eller sammanlagt med 1,600 kronor, dock i överensstämmelse med av Herrar Pers och Sundström framställt yrkande under villkor, att vikariatarvode endast utginge till person utom Magistrattjänstemännens egen krets, som vid semesterledighet vikarierade;

38:o) att jämlikt av Herrar Sundström och Vestling framställt yrkande och i överensstämmelse med Drätselkammarens hemställan göra löneregleringskommitténs uttalande, att stadsvaktmästaren borde alternerande med rådhusvaktmästaren varannan vecka tjänstgöra vid sammanträdena under eftermiddagarna, till sitt eget;

39:o) att till lönenämnden för utredning och yttrande remittera av Magistraten framställt förslag, att stadsfogdebefattningen måtte upptagas i den nya lönestaten;

40:o) att exekutionsbetjäntbefattningarna jämlikt kommitterades förslag, till vilket Herrar Sundström och Vestling förordade bifall, varemot Herr t. f. Borgmästaren hemställde om uppflyttning i 17:de gruppen, skulle upptagas i grupp 16;

41:o) att de hittillsvarande befattningarne såsom 1:sta och 2:dra biträde å kronouppbördskontoret skulle uppföras på ordinarie stat såsom resp. ett kvinnligt kontorsbiträde av I klass och ett kvinnligt kontorsbiträde av II klass, samt att frågan om de nuvarande biträdenas tjänsteårsberäkning skulle överlämnas till lönenämnden;

42:o) att en nyantagen polisman, som icke kunde åberopa föregående liknande anställning, skulle under åtminstone ett år tjänstgöra som extra poliskonstapel, samt därefter i händelse han befunnes för platsen lämplig, tilldelas ordinarie poliskonstapels lön, om än icke ordinarie tjänst funnes för aspiranten inrättad;

43:o) att nuvarande stadsombudsmannens titel skulle förändras till drät-

seldirektör samt att för drätseldirektören antaga vid löneregleringskommitténs förslag som Bil. D. fogade förslag till ny instruktion.

44:o) att nuvarande biträdande ombudsmannens titel skulle förändras till Stadsombudsman samt att för stadsombudsmannen antaga vid kommitterades betänkande såsom bilaga E fogade förslag till instruktion med det tillägg enligt av Herr Sundström framställt yrkande, att i slutet av § 2 skulle tilläggas följande:

"Vid de sammanträden med stadens förvaltande och verkställande styrelser och nämnder där stadsombudsmannen tjänstgör som sekreterare, äger han på begäran få sin mening antecknad till protokollet";

45:o) att nuvarande stadskanslistens titel i överensstämmelse med av Herr Kättström framställt förslag skulle förändras till notarie vid stadens kansli samt att nuvarande innehavaren av denna befattning i och för åtnjutande av ålderstillägg berättigades räkna sig till godo även den tid han före anställningen som stadskanslist tjänstgjort som sekreterare hos stadens livsmedelsnämnd;

46:o) att räkenskapsförarens och kontrollantens å stadskamrerarekontoret titel skulle förändras till stadsbokhållare;

47) att nuvarande befattningen som skrivbiträde å ombudsmannaexpeditionen skulle utgöra en kvinnlig kontorsbiträdesbefattning av I klass samt att nuvarande innehavaren av befattningen fröken Emelie Bergström skulle från och med år 1921 tilldelas ett personligt lönetillägg av 300 kronor om året med därå belöpande eventuellt dyrtidstillägg;

48:o) att de av Stadsfullmäktige den 29 december 1920 beslutade nya befattningarne, nämligen en kassakontrollant och en skrivbiträdesbefattning å stadskamrerarekontoret, skulle med ändring av titlarne utgöra en kvinnlig kontorsbiträdestjänst av I klass och en manlig kontorsbiträdestjänst av II klass;

49:o) att på ordinarie stat uppföra befattningen såsom körkarl vid stadens stall, under villkor likväl att körkarlarne skulle utan ersättning utöver den ordinarie arbetstiden verksälla ryktning av de hästar de körde;

50:o) att till Lönenämnden för utlåtande remittera en framställning från chauffören Bergqvist om uppförande av dennes befattning på fast stat;

51:o) att stadsarkitekten väl icke skulle uppföras på ordinarie stat, men att hans årliga arvode skulle bestämmas till 3,000 kronor jämte därå belöpande eventuellt dyrtidstillägg enligt samma grunder, efter vilka sådant utginge till stadens på ordinarie stat upptagna befattningshavare;

52:o) att nuvarande innehavaren av befattningen såsom biträdande stadsingenjör John Eriksson, som på grund av tidigare beslut förklarades berättigad räkna tjänsteår från och med 1910, skulle från och med år 1921 tilldelas ett personligt lönetillägg av 1,000 kronor om året med därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg;

53:o) att — i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag — för nedan angivna av staden tillhandahållna naturaförmåner skulle, därest dessa förmåners värde inginge i avlöningssumman, å avlöningen för år 1921 avräknas följande belopp:

1 rum och kök	....	kr.	450: —
1 „ „ „ med värme	....	„	700: —
1 „ „ „ med värme och lyse	....	„	760: —
2 „ „ „	....	„	750: —
2 „ „ „ med värme	....	„	1,100: —
2 „ „ „ med värme och lyse	....	„	1,190: —
4 „ „ „	....	„	1,250: —
bostad i logement med tillhörande förmåner	....	„	400: —

att därest särskilda förhållanden kunde anföras för att någon befattningshavares bostad vore mindervärdig, det skulle ankomma på Lönenämnden att efter framställning av vederbörande befattningshavare jämka på det bestämda uppskattningsvärdet av bostadsförmån,

samt att — i enlighet med av Herr Bäckman nu framställt förslag — befattningshavare, som hade förmån av lyse, finge rätt att från och med år 1922 avstå från denna förmån och behålla den avlöningsdel, som för densamma skulle frånräknas, och i stället betala sin belysning enligt gällande taxa efter mätare;

54:o) att anslaget till tjänstebeklädnadsförmån åt den del av personalen vid poliskåren, brandkåren och renhållningsverket, som ägde åtnjuta sådan, skulle för år 1921 beräknas för personal vid polis- och brandkårerna till 350 kronor pr man och vid renhållningsverket till 175 kronor pr man samt att den detektivkonstaplarne tillkommande slitningsersättningen skulle för samma år utgå med 175 kronor pr man;

55:o) att i alla övriga här ovan ej särskilt omförmälda delar beträffande den nya lönestaten och dess tillämpning antaga och godkänna lönereglerings kommitterades förslag; samt

56:o) att bemyndiga lönenämnden och, i avbidan på denna nämnds trädande i funktion, löneregleringskommittén att, på grundvalen av Stadsfullmäktiges beslut rörande den nya lönestaten och dess tillämpning i allmänhet och i enskilda fall, å stadens vägnar efter förhandling träffa kollektivt avtal med de befattningshavareorganisationer, som vore anslutna till Svenska kommunalarbetareförbundet, därest sådan avtalsform av befattningshavarna påfordrades.

Härefter beslöto Stadsfullmäktige med bifall till kommitterades förslag att för år 1921 antaga och godkänna vid kommitterades betänkande såsom bilaga F. fogade förslag till bestämmelser om dyrtidstillägg för Västerås stads befattningshavare, pensionärer och understödstagare under år 1921 samt att för borgmästaren, kronouppbördskassören och stadsfogden, vilka icke vore upptagna i den nya lönestaten, skulle utgå dyrtidstillägg, som vid varje tid motsvarade, för borgmästaren 63 %, för kronouppbördskassören 74 % och för stadsfogden 70 % av det dyrtidstillägg, somenligt de för befattningshavarne i allmänhet gällande grunder skulle utgå på de fasta lönebelopp, vilka enligt äldre avlöningsstat tillkomme nu ifrågavarande befattningshavare med iakttagande likväl att detta beslut beträffande stadsfogden skulle gälla endast tillsvidare i avbidan på Lönenämndens yttrande över framställningen om denne tjänstemans upptagande i den nya lönestaten.

Med bifall till kommitterades förslag beslöto Stadsfullmäktige vidare att bekräfta det av Stadsfullmäktige den 29 december 1920 provisoriskt fattade be-

slutet att till avlidne vaktmästaren vid fattiggården C. A. Lundbergs änka skulle utgå ett årligt understöd av 500 kronor.

Ifråga om löneregleringskommitténs såsom bilaga G. vid betänkandet fogade förslag angående lönebestämmelser rörande folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal för år 1921 yrkades dels av Herr Edv. Karlsson bifall till Folkskolestyrelsens förslag beträffande ersättning för bostad om 3 rum och kök samt om kommunalt ålderstillägg ävensom till Drätselkammarens ändringsförslag rörande ersättning för bränsle, dels av Herr Sundström bifall till kommitterades förslag, dock med Drätselkammarens ändringsförslag rörande ersättning för bostad och bränsle, dels av Herr Leontein till alla delar bifall till Folkskolestyrelsens förslag, dels ock av Herrar Vestling, Pers, Hedberg och Johansson bifall till kommitterades förslag i samtliga punkter. Vid härefter framställd proposition å de sålunda gjorda yrkandena i olika punkter av denna del av ärendet beslöto Stadsfullmäktige till alla delar antaga och godkänna löneregleringskommitterades förslag.

Beträffande slutligen frågan om inrättande av en lönenämnd beslöto Stadsfullmäktige till en början att en fast kommunal lönenämnd skulle i Västerås stad inrättas. Sedan härefter i fråga om reglemente för nämnden dels Herr Sundström yrkat bifall till kommitténs förslag oförändrat, dels ock Herrar Bäckman och Johansson hemställt om bifall till Beredningsutskottets ändringsförslag, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning antaga och godkänna det vid kommittébetänkandet såsom bilaga H. fogade förslaget till reglemente för Västerås stads lönenämnd med det av Herr Pers under överläggningen föreslagna tillägget till § 1 att mellan orden "andra" och "angelägenheter" skulle inskjutas uttrycket " i samband med lönefrågor stående".

I fråga om val av ledamöter i lönenämnden beslöto Stadsfullmäktige i anledning av, att Herr Hedberg avsade sig eventuellt uppdrag, på förslag av Herr Bäckman återremittera denna fråga till Beredningsutskottet för upprättande av nytt valförslag.

Till sist beslöto Stadsfullmäktige förklara, att, så snart lönenämnden trätt i verksamhet, Stadsfullmäktiges löneregleringskommitté fullgjort sitt uppdrag.

§ 120.

Hälsovårdsnämndens berättelse för år 1920.

Föredrogs och lades till Stadsfullmäktiges handlingar Hälsovårdsnämndens vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 26 nästlidne maj bordlagda berättelse för år 1920 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 35).

§ 121.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för år 1920.

Bordlades ånyo Vatten- och Gasverksstyrelsens vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 26 nästlidne maj bordlagda årsberättelse för 1920 och i samband därmed av styrelsen gjord framställning om tilläggsanslag till nyanläggningar och nyanskaffningar.

§ 122.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1920.

Fattigvårdsstyrelsens den 26 nästlidne maj bordlagda årsberättelse för 1920 bordlades ånyo.

§ 123.

Badhusstyrelsens årsberättelse för 1920.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 28 nästlidne maj hade Badhusstyrelsen överlämnat berättelse rörande badhusets ekonomi för år 1920.

Ärendet bordlades.

§ 124.

Ang. överklagande av mantalsskrivningar.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 31 nästlidne maj hade Fattigvårdsstyrelsen på anförda skäl anhållit om allmänt bemyndigande för styrelsen att, då styrelsen ansåg skäl därtill föreligga, överklaga skedda mantalsskrivningar, som berörde stadens rätt i fråga om skyldighet att svara för fattigvårdskostnader.

Stadsfullmäktige biföllo utan omröstning berörda hemställan.

§ 125.

Ang. uppförande av föreståndare och vaktmästarebostad vid fattiggården Carlslund.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 9 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 37) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en framställning från kommitterade för utförande av nybyggnader vid fattiggården Carlslund om **anslag till utförande** av en föreståndare- och vaktmästarebostad därstädes enligt bifogat förslag, och under erinran i fråga om förslagets utformning, att föreståndarens bostadsbehov syntes vara tillgodosett med en lägenhet på 3 rum och kök och borde fastslås härtill, i följd varav övriga två rum, förlagda i sammanhang med lägenheten, skulle, även om de till en början användes till annat ändamål, vara avsedda till kontorslokaler för fattigvårdens räkning, samt att kommitterade borde undersöka lämpligheten av byggnadens uppförande genom entreprenad, hemställt, att Stadsfullmäktige ville under uttalande av sin anslutning till berörda erinringar, för uppförande av byggnader av lånemedel anslå 68,000 kronor med bemyndigande för Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet, för så vitt därmed avsåges anslagets gäldande genom lån, med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, ägde begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Efter föredragning härav biföllo Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Sundström och Kättström utan omröstning framställningen på sätt densamma blivit av Drätselkammaren tillstyrkt.

§ 126.

Ang. val inom Fattigvårdsstyrelsen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande juni hade Beredningsutskottet efter erhållen kännedom därom, att Fattigvårdsstyrelsen hos Stadsfullmäktgie anmält, att Kamreraren E. Starck och Häradsskrivaren C. Nordmark avsagt sig uppdraget att vara distriktschef och vice distriktschef inom 6:te fattigvårdsdistriktet ävensom att brådska förelåge med val av ersättare, utan att avvakta remiss upptagit detta ärende till behandling och föreslagit, att Stadsfullmäktige i de avgåendes ställe ville utse vårdarne inom samma distrikt Sjukbesökaren E. Keijser till distriktschef och ledamot i Fattigvårdsstyrelsen och Trädgårdsmästaren Elow Eriksson till vice distriktschef och i dessas ställe

till vårdare Vaktmästaren Karl Viktor Ekman och Läraren i skomakerislöjd Alexander Hammarsten, varvid valet skulle gälla för Keijser intill utgången av år 1923 och för de övriga intill utgången av år 1921.

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige entlediga Kamreraren Starck och Häradsskrivaren Nordmark från deras förut innehavda uppdrag inom Fattigvårdsstyrelsen samt utsågo till ersättare för dem och till vårdare inom ifrågavarande distrikt de av Beredningsutskottet föreslagna personerna för i Beredningsutskottets skrivelse angiven tid.

§ 127.

Ang. tillstånd för systembolaget till fortsatt handel med rusdrycker.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 sistlidne april till Nykterhetsnämnden för utlåtande remitterat frågan rörande yttrande i anledning av Systembolagets i Västerås hemställan hos Konungens Befallningshavande i länet om tillstånd att under åren 1922—1924 utöva detaljhandel med rusdrycker här i staden, hade Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 38) avgivit det sålunda infordrade yttrandet.

Under överläggningen i detta ärende yrkade dels Herr Sundström bifall till Nykterhetsnämndens förslag utom i de delar där han reserverat sig däremot, i vilka avseenden han yrkade bifall till sin reservation, dels Herr Danielsson avslag å Systembolagets framställning om 3-årig oktroj ävensom å en utminuteringskvantitet för spritdrycker å fyra liter i månaden, dels Herr Browaldh att oktrojtiden måtte bestämmas till tre år men att maximikvantiteten för utminutering av spirtdrycker måtte bestämmas till två liter, dels Herrar Kolmodin och Zander, att oktrojtiden måtte bestämmas till ett år och maximikvantiteten till två liter i månaden.

Efter överläggningens slut framställdes av ordföranden proposition i ärendet i dess olika delar; och fattade Stadsfullmäktige härvid nedan antecknade beslut:

Utan omröstning beslöto Stadsfullmäktige sålunda till en början att i enlighet med Nykterhetsnämndens hemställan tillstyrka att Systembolaget i staden medgåves rätt att för tiden efter innevarande års utgång utöva fortsatt detaljhandel med rusdrycker, vin och öl här i staden.

Beträffande härefter frågan, under vilken tid detta tillstånd skulle gälla, beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 19 jaröster och ordförandens utslagsröst med 19 nejröster, avgivna för en tillståndstid av tre år, att tillstyrka tillstånd för endast ett år.

I fråga om förbehåll för ifrågavarande rätt beslöto Stadsfullmäktige till en början i överensstämmelse med Nykterhetsnämndens förslag utan votering tillstyrka, att tillståndet skulle avse:

1:o) två utminuteringsställen för spritdrycker och vin samt eventuellt öl, belägna:

ett vid eller i närheten av Stora Torget, och

ett vid eller i närheten av Stora gatan mellan Karlsgatan i öster och Hållgatan i väster,

2:o) fyra utminuterings- eller avhämtningsställen för öl, belägna:

ett i stadens södra del inom södra eller västra kvarteren,

ett i stadens norra del inom norra kvarteret,

ett i stadens östra del, dock ej längre österut än Östra Ringvägen, och ett i stadens västra del, dock ej västligare än vid Västmannagatan;

3:o) två utskänkningsställen för spritdrycker, vin och öl i norra kvarteret, två liknande utskänkningsställen i västra kvarteret, därav ett i ett parkområde, samt ett sådant utskänkningsställe å ett utvärdshus;

4:o) ett utskänkningsställe för öl inom en centralt belägen automat inom staden.

Beträffande det av Nykterhetsnämnden tillstyrkta utskänkningsstället för spritdrycker, vin och öl i stadens södra kvarter, Vasarestauranten, beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 30 nej emot 8 ja, avgivna för Nykterhetsnämndens förslag, att avstyrka ifrågavarande rättighet.

I överensstämmelse med Nykterhetsnämndens förslag beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 19 ja och ordförandens utslagsröst emot 19 nej, avgivna för avslag tillstyrka Nykterhetsnämndens förslag om beviljande av en s. k. rörlig rättighet för utskänkning av spritdrycker, vin och öl att användas för mera tillfälliga och oförutsedda behov.

Beträffande utminuteringskvantiteten beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 20 nej emot 18 ja, avgivna för Nykterhetsnämndens förslag, att i enlighet med reservanternas hemställan tillstyrka den i 48:de paragrafen första stycket Rusdrycksförsäljningsförordningen stadgade maximikvantiteten vid utminutering av spritdrycker av fyra liter i kalendermånaden.

Vidare beslöto Stadsfulllmäktige utan omröstning i överensstämmelse med Nykterhetsnämndens förslag tillstyrka, att utminutering av spritdrycker måtte till den, som ej fyllt 25 år och icke hade eget hushåll endast ske med halva maximikvantiteten pr månad samt att utminutering över huvud taget icke måtte ske till annan än den, som fullgjort skatteplikt mot stat och kommun, ej åtnjöte understöd av allmänna medel och ej bruste i fullgörande av honom åliggande försörjningsplikt, innefattande denna sistnämnda bestämmelse även underlåtenhet att fullgöra åtagen eller ådömd underhållsskyldighet för oäkta barn,

att vin och öl må utminuteras endast å de tider, då utminutering av spritdrycker finge äga rum, ägande Systembolaget dock rätt, att till välkända och bofasta personer under tiden kl. 9 f. m.—6 e. m. hemskicka vederbörligen rekvirerat öl och vin.

Slutligen beslöto Stadsfullmäktige i fråga om utskänkningen av spritdrycker, vin och öl i överensstämmelse med nykterhetsnämndens förslag tillstyrka att sådan utskänkning ej måtte ske till annan den den som fyllt 21 år, att till gäst, som å utskänkningsställe bekommit honom tillkommande kvantitet av rusdrycker, icke måtte ånyo utskänkas sådana drycker å samma ställe förrän efter 4 timmar samt att ifråga om utskänkning av spritdrycker, vin och öl i övrigt skulle gälla de bestämmelser, som av Kungl. Kontrollstyrelsen utfärdas. Vid justeringen av denna § anhöll Fru Hamré att få till protokollet antecknat, att hon genom missförstånd av voteringspropositionen angående kvantitet vid utminutering av spritdrycker avgivit sin röst för reservanternas förslag i stället för som hon avsett för Nykterhetsnämndens.

§ 128.

Ang. tillstånd för Ida Nilsson att utskänka pilsnerdricka.

Sedan genom Magistratens i staden remiss den 17 sistlidne maj till Nykterhetsnämnden inkommit ett ärende rörande tillstånd för Ida Nilsson att utskänka pilsnerdricka i samband med konditoriservering inom fastigheten södra kvarteret N:o 56—57 här i staden, hade Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande juni överlämnat handlingarne med avstyrkande av framställningen, varjämte Nykterhetsnämnden meddelat, att dess ordförande reserverat sig emot beslutet under yrkande att Nämnden måtte tillstyrka bifall till framställningen.

Under överläggningen härom yrkade dels Herr Sundström bifall till sin inom Nykterhetsnämnden avgivna reservation, dels ock Herr Bäckman bifall till Nykterhetsnämndens framställning.

Efter slutad överläggning framställdes proposition å de sålunda gjorda yrkandena, varvid Stadsfullmäktige genom begärd och anställd votering med 17 nej emot 16 ja, avgivna för Herr Sundströms yrkande, beslöto i överensstämmelse med Nykterhetsnämndens förslag avstyrka bifall till ifrågavarande ansökning.

§ 129.

Ang. tillstånd för Berta Jansson att försälja pilsnerdricka.

Sedan Magistraten genom resolution den 27 innevarande juni till Stadsfullmäktige för yttrande remitterat en av Berta Elisabet Jansson, född Andersson, hos Konungens befallningshavande i länet gjord framställning om tillstånd att i huset N:o 10 vid Sturegatan här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka, hade Nykterhetsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige samma dag för sin del tillstyrkt framställningen.

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige likaledes tillstyrka att ifrågavarande ansökning måtte av Konungens befallningshavande bifallas.

§ 130.

Ang. simundervisning i skolorna.

En till Stadsfullmäktige ställd skrift från Svenska Livräddningssällskapet med hemställan om åtgärder för anordnande av ändamålsenliga kommunala bad för den elementära simundervisningens befrämjande, beslöto Stadsfullmäktige, vid det förhållande att sådana bad redan funnes inom samhället anordnade ävensom obligatorisk simundervisning vid läroanstalterna härstädes införd, lägga till handlingarne.

§ 131.

Ang. vägbreddningsarbeten.

Sedan Drätselkammaren fått emottaga från Spårvägskommitterade en så lydande skrivelse:

"Till Drätselkammaren i Västerås.

Ehuru Spårvägskommitterade, som låtit verkställa en förberedande utredning om ett första utbyggande av spårvägar i Västerås och för ett sådant ansett sig böra räkna med en liniesträckning från Hammarby smedja i väster i eller invid Köpingsvägen genom Stora gatan samt i eller invid Pilgatan och Stockholmsvägen fram till det nya lasarettet eller tuberkulossjukhuset, på

grund av de höga anläggningskostnaderna och den stora sannolikheten för att en dylik anläggning icke skulle bliva räntabel icke ännu finna tiden vara inne att för Stadsfullmäktige framlägga förslag till utförande av spårvägar, vilja kommitterade likväl icke underlåta att fästa Drätselkammarens uppmärksamhet vid en del arbeten, vilka icke ansetts böra medtagas i själva kostnadsberäkningen för spårvägsanläggningen, men likväl utgöra önskvärda förutsättningar för en sådan, när anläggningen i en framtid kan komma att beslutas, och vilka arbeten kunde medföra en välkommen ökning i möjligheten att bereda nu arbetslösa tillfälle till arbetsförtjänst på ett även för staden gagneligt sätt.

Då nämligen varken Köpingsvägen eller Pilgatan och Stockholmsvägen för närvarande äro utlagda till sådan bredd, att de lämpligen kunna upptaga såväl den förutvarande alltmer ökade trafiken som dessutom även spårvägstrafik, har det ansetts lämpligt, att i dessa sträckningar spårvägen förlägges på sidan om den nuvarande körbanan. En breddning av dessa trafikleder är eller blir sålunda väl behövlig, om spårvägsprojektet en gång i framtiden skall realiseras, och torde även eljes vara önskvärd. Kostnaderna för dessa vägbreddningsarbeten äro av kommitterade beräknade till förslagsvis kronor 45,000.

Kommitterade hemställa alltså, att Drätselkammaren ville taga under övervägande frågan om åtgärders vidtagande för breddning av Köpingsvägen samt Pilgatan och Stockholmslandsvägen närmast stadens tullar.

Kommitterade erinra dessutom, att för vägbreddningen i Köpingsvägen är erforderligt, att staden förvärvar en del mark av lägenheten Liljedal med flera.

Västerås den 17 juni 1921.

På Spårvägskommitténs vägnar:

ERIK FALK.

Ragnar Tenow."

hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande juni överlämnat ärendet till Stadsfullmäktiges prövning med följande hemställan:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Närslutande framställning från Stadsfullmäktiges spårvägskommitté angående förarbeten för en spårvägslinje genom staden i sträckning öster—väster får Drätselkammaren under hänvisning till, att desamma äro ett lämpligt nödhjälpsarbete, vare sig arbetena komma till utförande genom staden eller anförtros åt Skogssällskapets Statsarbeten, och såsom sådant av framtida nytta samt med den anmärkning, att den i framställningen beräknade kostnaden avser uteslutande arbetskostnader, föreslå,

att Stadsfullmäktige ville för arbetena ifråga och deras utförande såsom nödhjälpsarbete anvisa av lånemedel det begärda anslaget 45,000 kronor med bemyndigande för Drätselkammaren att, för så vitt be-

slutet avser anslagets gäldande genom lån begära Kungl. Maj:ts tillstånd till lånets upptagande, med rätt för Drätselkammaren att i avbidan härpå förskottera anslaget genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten härigenom skulle överskridas må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet få upptaga.

Västerås den 22 juni 1921.

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow."

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning godkänna vad Drätselkammaren i förevarande ärende hemställt.

§ 132.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna framställning: *Ang. trädgårdsarbeten.*

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 26 nästlidne maj anvisade Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren ett anslag å 2,000 kronor att användas för trädgårdsarbeten under stadsträdgårdsmästarens ledning och avsedda för yngre arbetslösa personer, som lämpligen icke kunde sysselsättas i tyngre nödhjälpsarbeten. Dessa arbeten vari sysselsatts 10 à 15 ynglingar, och som bestått uti koloniträdgårdsodling delvis för stadens egen räkning hava nu förbrukat det beviljade anslaget. Stadsträdgårdsmästaren har anmält, att odlingen för att lämna avkastning kräver tillsyn och begärt, att härför ett tilläggsanslag å 1,000 kronor skulle ställas till förfogande. Avsikten är att för denna tillsyn lämna fortsatt arbete åt de arbetslösa ynglingar, omkring 5 stycken, som visat sig intresserade av arbetet. Drätselkammaren får med hänsyn till arbetets gagnliga karaktär hemställa.

att Stadsfullmäktige ville därför anvisa ett ytterligare anslag å 1,000 kronor att utgå av innevarande års förslagsanslag.

Västerås den 22 juni 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow."

ävensom en därvid fogad utredning av följande lydelse:

"Västerås den 20 juni 1921.

På sin tid beviljades av Drätselkammaren 2,000 kr. till trädgårdsarbeten för 15—18 års arbetslösa ynglingar. Dessa arbeten hava nu pågått med en styrka av 15 à 10 pojkar samt bestått i upptagande av gångar ut ur trädgårds-

kolonierna, odlande av c:a 15 kolonilotter för stadens räkning samt sättande av 1,200 kg. potatis och 5 kg. skärböna på dessa lotter. Med arbetet har varit förenat en undervisningskurs i trädgårdsskötsel om 8 timmar för stadsträdgårdsmästaren. Visserligen kan den blivande avkastningen av odlingarne ej motsvara kostnaden, men skäl synas föreligga att underhålla de odlade lotterna och där för detta ändamål sysselsätta 4 à 5 av de pojkar som visat särskilt intresse och fallenhet för trädgårdsodling.

För detta ändamål får jag föreslå att Drätselkammaren nu ville bevilja ytterligare 1,000 kr. till ifrågavarande trädgårdskurs.

Västerås som ovan.

GÖSTA SMITT.

Anders Follmer."

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren i förevarande ärende hemställt.

§ 133.

Ang. arbetslöshetsunderstöd.

Till Stadsfullmäktige hade från Arbetslöshets- och hjälpkommittén i staden inkommit en så lydande framställning:

"*Till Stadsfullmäktige i Västerås.*

Sedan Stadsfullmäktige vid skilda tillfällen för arbetslöshetsunderstödsverksamhet anslagit tillhopa 80,000 kronor hava av ifrågavarande anslag den 10 innevarande juni förbrukats cirka 66,500 kronor, varför angivna dag återstodo cirka 13,500 kronor. Stadens del i understödskostnaden under återstå ende hälft av juni månad torde komma att uppgå till minst 7,000 kronor. Den 1 instundande juli återstå således av beviljade anslag cirka 7,000 kronor.

För fortsatt verksamhet är sålunda nytt anslag erforderligt.

Emellertid har kommittén redan den 23 maj d. å. i skrivelse till Stadsfullmäktige relaterat en skrivelse från Arbetslöshetskommissionen, vari under hänvisning till blivande arbetslöshet under vintern förordas indragningar av understöd under sommaren, ävenså hava Stadsfullmäktige godkänt Drätselkammarens yttrande vid överlämnande av Kommitténs skrivelse, i vilket förstnämnda yttrande Drätselkammaren förordar verksamhetens avveckling.

Med hänsyn sålunda till väntad allt större arbetslöshet bör den största möjliga sparsamhet med stadens medel iakttagas. Förhållandena äro väl emellertid sådana, att fullständig avveckling av understödsverksamheten ej kan vidtagas, men bör inskränkningar under sommarmånaderna ske.

Då en del extra arbetstillfällen under sommarmånaderna böra kunna yppa sig å landsbygden, anse kommitterade. att ungkarlar, vilka ju lättare kunna lämna samhället än familjeförsörjare, i första hand böra drabbas av inskränkningarna och understöden för dem tillsvidare indragas med undantag av ömmande fall.

En utredning över understödsverksamheten i grannstäderna Örebro och Eskilstuna visar att i förstnämnda stad understödet till familjeförsörjare pr vecka utgår med högst 28 kronor och i sistnämnda med ännu lägre belopp,

nämligen med högst 21 kronor. Motsvarande siffra i Västerås är 48 kronor. En inskränkning i understödsbeloppens storlek även för familjeförsörjare bör därför enligt kommitténs åsikt vidtagas, helst som levnadskostnadsindexet efter fastställande av nuvarande understödsbelopp sjunkit, och vill kommittén föreslå, att ett avdrag å minst 20 % göres å nu utgående belopp.

Understödsbeloppen skulle efter en reducering av 20 % ställa sig sålunda (med avrundning till jämt tiotal.)

Familj	F. n.	Förslag	Motsvarande lägsta och högsta tal i	
			Eskilstuna	Örebro
Man och hustru	3: —	2: 40	2: —	2: 88
» » » + 1 barn	3: 60	2: 80	—	—
» » » + 2 »	4: 20	3: 20	—	—
» » » + 3 »	4: 80	3: 60	—	—
» » » + 4 »	5: 40	4: —	—	—
» » » + 5 »	6: —	4: 40	—	—
» » » + 6 »	6: 60	4: 80	—	—
» » » + 7 »	7: 20	5: 20	—	—
» » » + 8 »	7: 80	5: 60	—	—
» » » + 9 »	8: —	6: —	—	—
» » » + 10 »	8: —	6: 40	3: —	4: 50

I bägge omnämnda städer utgå understödsbeloppen alltid i form av anvisningar å matvaror.

Kommittén ämnar ej helt upptaga detta system, men i vissa fall tillämpa detsamma.

Arbetslöshetskommittén föreslår sålunda:

dels att understöden för ungkarlar från och med den 1 instundande juli indragas och endast utgå i ömmande undantagsfall,

dels att understöden för familjeförsörjare fr. o. d. 1 instundande juli reduceras med minst 20 %,

dels ock att Stadsfullmäktige ville uttala sig för att understöd må få utgå in natura,

samt hemställer, att Stadsfullmäktige för fortsatt understödsverksamhet ville anvisa ytterligare 40,000 kronor.

Västerås den 22 juni 1921.

På Arbetslöshetskommitténs vägnar:

KARL HÄGWALL.

Eric Plantin."

jämte däri åberopad skrift av följande lydelse:

Till Arbetslöshets- och nödhjälpskommittén i Västerås.

Härmed får jag meddela, att vi vid besök i närliggande städerna Eskilstuna och Örebro funnit att understöden i den förra staden utgå med relativt ringa belopp, maximalt 21 kr. pr vecka för de största familjerna och i allmänhet med 1 kr. pr man och dag. Vid nödhjälpsarbetena, vilka enligt kontrakt med Skogssällskapets Statsarbeten och understöd därifrån direkt omhänderhavas av staden tillämpas sagda sällskaps priser dock lämnar staden ett understöd till de i arbete anställda av 50 öre pr familjemedlem, mannen oräknad, utöver understödet från Skogssällskapet. I Örebro utbetalas maximalt 28 kr. samt i allmänhet 14 kr. i veckan för ensamstående person. Timpenningen uppgavs vara 1 kr. i timmen vid nödhjälpsarbeten utbetalat i ett för allt med 42 1/2 timmes arbetsvecka.

Såväl i Eskilstuna som Örebro sker all utbetalning in natura, hyra har ännu ej utbetalts av allmänna medel, någon gång ur en särskild fond.

Med anledning av de sålunda gjorda erfarenheterna, för vilka senare närmare skall redogöras, få vi föreslå att Kommittén ville genom Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige söka ernå den ändringen i gällande bestämmelser

1) att understödet till ungkarlar indrages och att sådant till dem utgår endast i ömmande fall och då i form av endera matpoletter eller lagad mat, i vilket sammanhang vi få beklaga att uppgörelse om tillhandahållande av matportion ej här i staden kunnat göras med Systembolaget, en lösning av frågan som i Eskilstuna lämnat de bästa resultat;
2) att övrigt understöd minskas med minst 20 % så att hänsyn hädanefter tages dels till den nu lägre levnadskostnaden och dels till depressionsperiodens numera sannolika långvarighet;
3) att sådant understöd, där arbetsutskottet finner detta lämpligt, utbetalas in natura i form av anvisningar på vissa affärer, vilka sedan hava att redovisa såväl inköpsbeloppen som de levererade varornas beskaffenhet. Lämpligast synes oss då vara att anlita de kooperativa affärerna därest dessa vilja medgiva en mot deras affärsvinst svarande rabatt.

Västerås den 22 juni 1921.

GÖSTA SMITT.

Eric Plantin".

ävensom Drätselkammarens i ärendet avgivna utlåtande, så lydande:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren har tagit del av bilagda framställning från Stadsfullmäktiges arbetslöshetskommitté angående förändring i grunderna för utdelning av arbetslöshetsunderstöd och får i överensstämmelse med sin förut uttalade

mening angående önskvärdheten av denna understödsverksamhets succesiva avveckling och då förslaget innebär ett steg i denna riktning tillstyrka förslaget och ifråga om sättet för gäldandet av det begärda anslaget å 40,000 kronor föreslå, att Stadsfullmäktige ville anvisa anslaget att utgå av tillgängliga medel för att sedan ersättas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren i samband med fastställande av stat för år 1922 kunna komma att besluta.

Västerås den 23 juni 1921.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

Under överläggningen härom yrkades av Herr Sundström bifall till vad Arbetslöshetskommittén och Drätselkammaren i ärendet hemställt, i vilket yrkande Herr Hedberg förenade sig, dels ock Herr Johansson, att upphörandet av understödsverksamheten för ungkarlar i allmänhet skulle avslutas från och med den 4 nästkommande juli, men avslag å framställningen om minskning i understödet för familjeförsörjare.

Sedan överläggningen i ärendet förklarats avslutad, beslöto Stadsfullmäktige till en början utan omröstning i överensstämmelse med Arbetslöshetskommitténs förslag men med den ändring, som av Herr Johansson föreslagits, att understöd för ungkarlar från och med den 4 instundande juli skulle indragas och endast utgå i ömmande undantagsfall.

Då härefter proposition framställdes å nästa punkt uti Arbetslöshetskommitténs förslag eller om minskning i understöden för familjeförsörjare och ordföranden härvid förklarade frågan om bifall till kommitténs förslag vara med övervägande ja besvarad samt i anledning härav votering begärts och den anställda omröstningen, vilken utföll med 15 ja-röster och ordförandens utslagsröst för kommitterades förslag emot 15 nejröster för Herr Johanssons avslagsyrkande, varjämte en av de närvarande avstod från deltagande i omröstningen, och härav utröntes att numera endast 31 ledamöter av Stadsfullmäktige eller sålunda icke beslutmässigt antal av ledamöterna voro vid sammanträdet närvarande, förklarade ordföranden att Stadsfullmäktige icke kunde fatta något beslut i förevarande punkt, i följd varav sammanträdet uppsköts att fortsättas nästkommande dag kl. 6 e. m.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 30 juni 1921.

FREDR. FÅHRÆUS.
Gust. Lindström. P. R. Svedlund.

Offentligen uppläst den 30 juni 1921, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 28 Juni 1921.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Kättström, Pers, Hedberg, Dahlfors, J. Andersson, Hammer, Hiersemann, C. G. Pettersson, Vestling, Browaldh, Leontein, Karl Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Eklund, Thyresson, Fru Hamré, Herrar Svensson, O. Lindström, O. Carlsson, G. Lindström, Svedlund, Lundin, Håvberg, Kolmodin och Engström.

Frånvarande med godkänt förfall voro vice Ordföranden Herr Riksdagsmannen Viktor Larsson samt Herrar Edström, Falk, Enblom, Söder, Tärngren, Fröken Löfgren, Fru Grönberg, Herrar Keijser, C. E. Larsson, Fjellander, Ask, Collin och Wass.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr t. f. Borgmästaren Victor Åsberg.

§ 134.

Ang. arbetslöshetsunderstöd (forts.)

Fortsattes det under gårdagen uppskjutna ärendet angående fortsatt understödsverksamhet för de arbetslösa och föredrogs ånyo de under § 133 i Stadsfullmäktiges protokoll för gårdagen intagna handlingarne i ärendet.

Härefter uppstod en stunds överläggning, därvid dels Herr Engström hemställde, att Stadsfullmäktige ville ånyo upptaga till behandling frågan om indragning av understöd för ungkarlar, dels Herr Johansson yrkade avslag å inskränkning i understödet för familjeförsörjare, dels ock Herrar Sundström, Kolmodin, Kättström och Hedberg yrkade bifall till kommitterades och Drätselkammarens förslag.

Sedan överläggningen förklarats avslutad meddelade Herr ordföranden i anledning av Herr Engströms yrkande,a tt han ville hänskjuta till Stadsfullmäktiges avgörande frågan huruvida gårdagens beslut om indragning av understödet för ungkarlar vore lagligen grundat eller om frågan i dag skulle upptagas till förnyad behandling; och beslöto Stadsfullmäktige härvid genom begärd och anställd omröstning med 31 ja emot 3 nej, avgivna för Herr Engströms yrkande, uttala sig för att gårdagens beslut i denna del av ärendet vore lagligen grundat.

Härefter beslöto Stadsfullmäktige i fråga om inskränkning av understödet till familjeförsörjare genom begärd och anställd omröstning med 22 ja emot 11 nej, avgivna för Herr Johanssons avslagsyrkande att härutinnan godkänna vad Arbets löshetskommittén och Drätselkammaren föreslagit, dock skulle på framställning av Herr Johansson minskning i understödet inträda från och med den 4 nästkommande juli.

Vidare biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Arbetslöshetskommitténs förslag, att Stadsfullmäktige ville uttala sig för att understödet måtte få utgå in natura.

Slutligen godkände Stadsfullmäktige utan omröstning kommitterades och Drätselkammarens hemställan att Stadsfullmäktige ville anvisa ytterligare 40,000 kronor för fortsatt understödsverksamhet att utgå av tillgängliga medel för att sedan gäldas på sätt Stadsfullmäktige på förslag av Drätselkammaren i samband med fastställande av staten för år 1922 kunde komma att besluta.

§ 135.

Ang. Altinska fonden.

Sedan Stadsfullmäktige enligt sitt protokoll för den 26 januari 1893 beslutat mottaga en av Fru Maria Hallström, född Pettersson, i Stockholm gjord donation av ett kapitalbelopp av 4,000 kronor, vilken överlämnats till staden för vård och förvaltning under namn av "Altinska fonden", i ändamål att av avkomsten därav i första rummet skulle bestridas kostnaden för vård och underhåll av avlidne stadsläkaren härstädes Doktor L. M. Altins å stadens nya begravningsplats varande gravställe med monument och staket samt återstoden tillhandahållas Fru Hallström under hennes livstid men därefter fördelas i pensioner till tre i Västerås boende, förtjänta och behövande tjänarinnor, föredrogs nu en till Stadsfullmäktige överlämnad till Drätselkammaren ställd skrivelse från utredningsmannen i dödsboet efter Fru Hallström, Häradsskrivaren Knut Söderlund, däri denne meddelat att Fru Hallström avlidit den 20 nästlidne maj enligt vid skrivelsen fogat bevis.

Stadsfullmäktige beslöto efter härav tagen del på yrkande av Herr Kättström remittera handlingarne i ärendet till Beredningsutskottet för upprättande av förslag till närmare bestämmelser, hurumedels med Altinska fondens avkastning framdeles skulle förfaras.

§ 136.

Ang. utredning om bibliotekslokal.

Föredrogs följande av Herr Pers ingivna motion:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den kungl. kommitté, som tillsatts med uppgift att söka ordna samarbetet mellan de större biblioteken samt stifts- och folkbiblioteken har vid besök i Västerås funnit goda förutsättningar föreligga för ett sådant samarbete här. Ett villkor härför är en lämplig och väl belägen lokal. I och för detta ändamål har kommittén till Västerås Arbetareinstituts styrelse inkommit med en anhållan, att styrelsen skulle uppdraga åt stadsarkitekten E. Hahr att utarbeta en skiss till en biblioteksbyggnad å Västerås högre allmänna läroverks tomt norr om Sundénska gården.

Arbetareinstitutets styrelse är övertygad om att mycket skulle vinnas för bildnings- och forskningsarbetet genom att det antydda samarbetet kunde ordnas på ett tillfredsställande sätt, och får därför styrelsen hos Stadsfullmäktige härmed anhålla om tillstånd

att av det åt Arbetareinstutets bibliotek för år 1921 beviljade anslaget ur posten för diverse utgifter

få i och för utarbetande av den ovan angivna byggnadsskissen använda ett belopp av intill 500 kronor.

Västerås den 25 juni 1921.

CLAES UGGLA.
Ordförande.

Georg Leontein."

Förestående upptages som egen motion.

Västerås 25 juni 1921.

AND. PERS."

Under överläggningen härom yrkade dels Herr Pers bifall till motionen, dels ock Herrar Kättström, Sundström och Engström avslag å densamma.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å de sålunda gjorda yrkandena beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 22 nej emot 9 ja, avgivna för bifall till motionen, att avslå densamma.

§ 137.

Ang. kommunalt intressekontor.

Ett av Magistraten avgivet skriftligt förslag av gårdagen angående inrättandet av ett kommunalt intressekontor härstädes, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Sundström och Kättström remittera till Beredningsutskottet och Drätselkammaren för utlåtande.

§ 138.

Ang. anslag till socialpolitiska institutet.

Remitterades till Drätselkammaren för yttrande en från Institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning inkommen framställning angående anslag för nästkommande år.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 30 juni 1921.

FREDR. FÅHRÆUS.
Gust. Lindström. P. R. Svedlund.

Offentligen uppläst den 30 juni 1921, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Västerås 1921. Tryckeri-A.-B. Västmanlands Nyheter.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 25 Augusti 1921.

Närvarande: Ordföranden, Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Pers Hedberg, Dahlfors, Andersson, Enblom, Hammer, Söder, Tärngren, Hiersemann, Pettersson, Fröken Löfgren, Herrar Vestling, Browaldh, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Eklund, Thyresson, Keijser, Fru Hamré, Herrar C. E. Larsson, Svensson, O. Lindström, O. Carlsson, Ask, G. Lindström, Svedlund, Lundin, Håvberg, Collin, Vass, Kolmodin och Engström.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Edström och Fjellander.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 139.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Ask och Otto Carlsson att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 140.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse; fyllnadsanslag till nyanläggningar.

Företogs till behandling Vatten- och Gasverksstyrelsens vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 27 sistlidne juni senast bordlagda årsberättelse för år 1920 och i samband därmed av styrelsen gjord framställning om tilläggsanslag till nyanläggningar och nyanskaffningar (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 39); och beslöto Stadsfullmäktige härvid på yrkande av Herr Sundström och sedan Herrar Pers, Kättström och Bäckman utan yrkande yttrat sig i ärendet, med läggande till handlingarna av årsberättelsen, i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag till beslut i anledning av styrelsens berörda framställning att av lånemedel anvisa ett anslag å 13,290 kronor 17 öre för att därmed täcka uppkommen brist i förut av lånemedel beviljade anslag för nyanläggningar och nyanskaffningar, med bemyndigande för Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet, för så vitt därmed avsåges anslagets gäldande genom lån, samt med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, ägde begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1920.

§ 141.

Fattigvårdsstyrelsens vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 27 sistlidne juni senast bordlagda årsberättelse för år 1920 föredrogs och lades till handlingarna (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 40).

Badhusstyrelsens årsberättelse för 1920.

§ 142.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 sistlidne juni bordlagt av Badhusstyrelsen avgiven berättelse rörande varmbadhusets ekonomi under år 1920, företogs nu detta ärende ånyo till behandling; och beslöto Stadsfullmäktige härvid lägga berättelsen till handlingarne (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 41)

Ang. Mälarens öppnande för den större sjöfarten.

§ 143.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 nästlidne juli (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 42) hade Kungl. Vattenfallsstyrelsen lämnat en del meddelanden angående fullbordande av Mälarens öppnande för den större sjöfarten.

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Falk för kännedom och de eventuella åtgärder, som kunde ankomma på kommittén, överlämna ifrågavarande handling till den av Stadsfullmäktige tillsatta kommittén för utredning av fråga om anläggandet av en djuphamn i Västerås.

Ang. träffade avtal om leverans av elektrisk ström till regementet m. fl.

§ 144.

En från Vatten- och Gasverksstyrelsen inkommen skrivelse av den 30 sistlidne juni (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 43) med meddelande angående träffade avtal om leverans av elektrisk ström beslöto Stadsfullmäktige lägga till handlingarne.

Ang. yttrande över ansökningen att försälja pilsnerdricka.

§ 145.

Genom resolution den 4 innevarande augusti hade Magistraten på anfört skäl till Stadsfullmäktige för förnyat yttrande återremitterat en av Stadsfullmäktige den 27 sistlidne juni behandlad ansökning hos Konungens befallningshavande från Ida Nilsson om tillstånd att försälja pilsnerdricka inom fastigheten N:o 56—57 Södra kvarteret i Västerås.

Vidare hade Magistraten genom särskilda resolutioner den 30 juni, den 11 juli samt den 12 och 13 augusti innevarande år infordrat Stadsfullmäktiges yttranden över hos Konungens Befallningshavande i länet gjorda framställningar om tillstånd att försälja pilsnerdricka, nämligen från handlanden Pontus Vilhelm Eriksson i fastigheten N:o 1 i kvarteret Jenny, handelsidkerskan Ellen Edén i fastigheten Margretelund B, Fabrikören Axel Leonard Andersson i huset N:o 14 vid Slottsgatan och Handelsbiträdet Axel Gunnar Berglund i huset N:o 29 vid Floragatan allt här i staden.

Efter anmälan härav beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden remittera samtliga handlingar till Nykterhetsnämnden med uppdrag för nämnden att avgiva förslag till de yttranden, som sålunda av Stadsfullmäktige infordrats.

§ 146.

Ang. yttrande i anledning av besvär över Stadsfullmäktiges beslut den 27 Juni 1921 rörande oktroj för systembolaget.

Genom resolution den 22 nästlidne juli hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande över besvär, som anförts dels av Fru Emilia Hamré och dels av Emil Carlsson, Gust. Dahlfors, Carl Idar och Fritz Eklund över Stadsfullmäktiges beslut den 27 sistlidne juni angående yttrande över systembolagets i Västerås begäran om fortsatt tillstånd att här i staden efter innevarande års utgång driva handel med rusdrycker, i vad beslutet avsåg maximikvantiteten vid utminutering av spritdrycker.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet yrkade dels Herr Sundström, att Stadsfullmäktige måtte uttala sig för besvärens ogillande och att ärendet för upprättande av förslag till yttrande måtte remitteras till Beredningsutskottet, dels ock Herr Browaldh, vilken för sin del ansåg, att Stadsfullmäktiges yttrande borde gå i den riktningen, att besvären väl icke torde böra föranleda ändring i det av Stadsfullmäktige fattade beslutet, men att Konungens Befallningshavande dock vid oktrojärendets slutliga avgörande måtte taga hänsyn till den missuppfattning av voteringspropositionen, som föranlett Fru Hamré att rösta för 4 liter i stället för 2 liter såsom maximikvantitet, att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt Beredningsutskottet att omedelbart sammanträda för upprättande av förslag till yttrande och att Stadsfullmäktiges sammanträde i avbidan härpå måtte för någon stund ajourneras.

Vid framställning av proposition å de sålunda gjorda remissyrkandena beslöto Stadsfullmäktige till en början utan omröstning överlämna handlingarna till Beredningsutskottet med uppdrag för utskottet att upprätta förslag till yttrande i anledning av besvären, varefter Stadsfullmäktige i fråga om Herr Browaldhs yrkande om omedelbar remiss och sammanträdets ajournering genom begärd och anställd omröstning med 24 nej emot 22 ja, vilka avgåvos för bifall till yrkandet, avslogo samma yrkande.

§ 147.

Ang. f. d. Hofmarskalken Ch. H. Mörners rätta mantalsskrivningsort.

Genom resolution den 10 innevarande augusti hade Magistraten till Stadsfullmäktige överlämnat i styrkt avskrift Konungens Befallningshavandes i länet den 28 juli 1921 givna utslag i fråga om f. d. Hovmarskalken Christer Hampus Mörners rätta mantalsskrivningsort för innevarande år, varigenom Hovmarskalken Mörner förordnats skola för år 1921 vara mantalsskriven icke i Västerås stad utan i Dingtuna socken.

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige remittera utslaget till Drätselkammaren, som ägde att till Stadsfullmäktige inkomma med det förslag, vartill detsamma och omständigheterna i ärendet kunde giva anledning.

§ 148.

Ang. trafikreglemente för Västerås.

Konungens Befallningshavandes i länet resolution den 2 juli 1921 med fastställelse av det av Stadsfullmäktige den 31 mars innevarande år antagna trafikreglementet för Västerås anmäldes och lades till Stadsfullmäktiges handlingar.

§ 149.

Ang. hamntaxa för Strömsholms väg.

Genom resolution den 16 innevarande augusti hade Magistraten infordrat Stadsfullmäktiges yttrande rörande med resolutionen överlämnade handlingar

angående ny taxa å hamnavgifter för den Västerås och Köpings städer gemensamt tillhöriga hamnplatsen vid Borgås udde, kallad Strömsholms våg.

Efter föredragning av ärendet beslöto Stadsfullmäktige, sedan Herr vice ordföranden med instämmande av Herr Kättström yrkat remiss av ärendet till Hamnstyrelsen för Strömsholms våg och Drätselkammaren samt Herr Sundström yrkat att ärendet skulle remitteras endast till sagda hamnstyrelse, i överensstämmelse med sistberörda yrkande remittera handlingarne för yttrande till Hamnstyrelsen för Strömsholms våg.

§ 150.

Ang. vissa planerings- och byggnadsarbeten vid Djäknebergsskolan m. m.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 44) hade Drätselkammaren under hänvisning till en vid Drätselkammarens skrivelse fogad framställning från Folkskolestyrelsen föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte fatta beslut om utförandet av följande arbeten vid Djäknebergsskolan, nämligen:

1:o) uppförande av en uthusbyggnad, innehållande skjul för soptunnor, utrymme för virkesupplag för slöjden och urinoar, ävensom uppförande av ett plank på norra sidan av gymnastikhuset för en kostnad av 9,500 kronor;

2:o) planering av skolgården vid gymnastikbygget, anordnande av en stentrappa från gatan till gårdsplanen, upptagande av en avloppstrumma och anläggande av rännsten för uppsamlande av dagvattnet för en kostnad av 6,200 kronor;

3:o) förflyttning av nuvarande uthuset vid Djäknebergsskolan till Lundby kyrkskola för en kostnad av 3,500 kronor, varav dock redan funnes anslagna 1,500 kronor och sålunda för ändamålet vore erforderliga ytterligare 2,000 kronor, med uppdrag för Drätselkammaren att bestrida kostnaderna härför sammanlagt 17,700 kronor av tillgängliga medel för att sedermera gäldas på sätt Stadsfullmäktige vid budgetens för år 1922 uppgörande efter förslag av Drätselkammaren kunde komma att besluta.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning, vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 151.

Ang. anslag till socialpolitiska institutet.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 sistlidne juni till Drätselkammaren för yttrande remitterat en framställning från Institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning angående anslag för nästkommande år, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 45), under erinran att Stadsfullmäktige den 25 november 1920 anslagit 1,000 kronor för understödjande av institutets verksamhet för år 1921, föreslagit, att Stadsfullmäktige även i fortsättningen måtte stödja företaget och för år 1922 anslå ett belopp av 1,000 kronor såsom bidrag till kostnaderna för uppehållande av institutets verksamhet, vilket anslag borde gäldas av uttaxerade medel i 1922 års budget.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning härav utan omröstning, vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 152.

Ang. tilläggsanslag till tekniska skolans nybyggnad.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 46) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en skrivelse i ämnet från kommitterade för uppförande av nybyggnad för teknisk skola i Västerås, på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta, *dels* att såsom slutlikvid till byggnadsentreprenören anvisa ett anslag å 10,000 kronor att utgå av lånemedel med bemyndigande för Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet, för såvitt därmed avsåges anslagets gäldande genom lån, samt med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, ägde begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga, *dels ock* förklara, att byggnadskommitterade fullgjort sitt uppdrag.

På yrkande av Herr Sundström och efter anförande av Herr Bäckman utan yrkande beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 153.

Ang. Livsmedelsnämndens vedförsäljningsverksamhet.

Med överlämnande av vederbörande revisorers berättelse över fortsatt granskning av Livsmedelsnämndens räkenskaper för åren 1917—1919 i vad avsåg vedförsäljningen, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande augusti, under erinran att Stadsfullmäktige den 28 april innevarande år beviljat Livsmedelsnämnden ansvarsfrihet för övriga delar av dess verksamhet, föreslagit, att Stadsfullmäktige jämlikt revisorernas hemställan ville bevilja Livsmedelsnämnden ansvarsfrihet för åren 1917—1919 i vad avsåge Nämndens vedförsäljnings verksamhet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 47).

Till vad Drätselkammaren sålunda föreslagit beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning lämna bifall.

§ 154.

Ang. mottagande av donation efter f. Riksdagsmannen G. Sälling.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 48) hade Drätselkammaren, sedan av utredningsmännen i sterbhuset efter f. Riksdagsmannen Gustaf Sälling i Västerås till Drätselkammaren överlämnats transsumt av G. Sällings testamente, varav framginge, att den avlidne till Västerås stads vård och förvaltning donerat ett kapitalbelopp av 3,000 kronor, under namn av f. d. Riksdagsmannen G. Sällings donationsfond, varå utgående ränta med en tredjedel till var skulle fördelas mellan Västerås stads natthärbärge, Västerås stads förening mot tuberkulos och sällskapet Västerås jultomtar på sätt närmare i testamentet vore föreskrivet, med överlämnande av en skrivelse från boutredningsmännen och berörda testamentshandling, föreslagit, att Stadsfullmäktige ville mottaga det testamenterade beloppet att under namn av f. d. Riksdagsmannen G. Sällings donationsfond av Drätselkammaren förvaltas på sätt de testamentariska bestämmelserna föreskreve.

Efter tagen del av handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning godkänna vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 155.

Ang. underställda lånemedelsbeslut och försäljning av obligationer.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 49) hade Drätselkammaren med överlämnande av en skrivelse från Kungl. Finansdepartementet med meddelande om Kungl. Maj:ts beslut den 27 maj 1921 i anledning av skedd underställning av Stadsfullmäktiges beslut rörande vissa utgifter, vilka av staden framdeles finge bestridas genom upptagande av amorteringslån, på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte bemyndiga Drätselkammaren, *dels,* att till täckande av de utgifter, som Kungl. Maj:t medgivit, skola bestridas av lånemedel, så långt beloppet försloge, försälja återstående obligationer av 1919 års lån, 172,500 kronor, *dels ock* utverka Kungl. Maj:ts tillstånd härtill.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren i ärendet hemställt.

§ 156.

Ang. val av vice ordförande i Fattigvårdsstyrelsen.

Genom utdrag av sitt protokoll för den 28 sistlidne juni hade Fattigvårdsstyrelsen, i anledning därav att vice ordföranden i styrelsen, Landskamreraren W. Lange på grund av avflyttning från staden avsagt sig sagda uppdrag, meddelat, att styrelsen beslutat, med tillstyrkan av den gjorda avsägelsen, i Herr Langes ställe hos Stadsfullmäktige föreslå ledamoten av fattigvårdsstyrelsen Herr Albert Lundkvist, att vara vice ordförande i styrelsen till och med år 1923, då mandattiden upphörde, och hade Beerdningsutskottet, som tagit del av fattigvårdsstyrelsens berörda förslag, instämt i detsamma.

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige, som godkände den av Herr Lange gjorda avsägelsen från ifrågavarande uppdrag, med acklamation till vice ordförande i fattigvårdsstyrelsen för tiden intill 1923 års utgång utse Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist.

§ 157.

Ang. val av ledamöter och suppleanter i Polisnämnden.

Sedan Stadsfullmäktige den 26 sistlidne maj beslutat meddela Beredningsutskottet, att Konungens Befallningshavande den 27 april innevarande år fastställt det av Stadsfullmäktige den 25 november 1920 fattade beslutet om inrättande av en polisnämnd och antagande av reglemente för nämnden, samt erinrat Berendingsutskottet, att utskottet hade att inkomma med förslag till ledamöter i nämnden, hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 16 innevarande augusti med stöd av det fastställda reglementet föreslagit till ledamöter i nämnden: Advokaten E. Browaldh, Sjukvårdaren J. O. Wass, Målaren A. Vestling och Överkonstapeln C. V. Karlsson samt till personliga suppleanter för dessa i nu nämnd ordning: Brandchefen A. Danielsson, Kontorschefen A. Söder, Svarvaren C. G. Pettersson och Poliskonstapeln David Karlsson.

Stadsfullmäktige valde med acklamation till ledamöter och suppleanter i nämnden för tiden intill utgången av år 1923 de av Beredningsutskottet sålunda valda personerna.

Härjämte beslöto Stadsfullmäktige jämlikt Beredningsutskottets förslag uppdraga åt den av Magistraten utsedda ledamoten i nämnden att sammankalla densamma.

Det antecknades i detta sammanhang, enligt utdrag av Magistratens protokoll för den 18 innevarande augusti, att Magistraten för sin del till ledamot i polisnämnden utsett tjänstförrättande borgmästaren och till suppleant för honom extra stadsnotarien vice auditören Gunnar Hedenström.

§ 158.

Ang. val av ledamöter i Lönenämnden.

Sedan Stadsfullmäktige den 27 sistlidne juni till Beredningsutskottet för upprättande av nytt valförslag återremitterat frågan om utseende av ledamöter i lönenämnden, valde Stadsfullmäktige nu med acklamation i överensstämmelse med Beredningsutskottets i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande augusti avgivna förslag till ledamöter i nämnden Bankdirektören Axel Sundström, Baningenjören Carl Henning, Tapetseraren Carl Bäckman, Muraren Karl Johansson och Läroverksadjunkten S. M. Forsman samt till suppleanter för dem Rektorn Hj. Thyresson och Målaren A. Vestling, varjämte uppdrogs åt Herr Sundström att sammankalla nämnden.

Det antecknades, att valet skulle gälla för tiden intill utgången av år 1925, dock att två av de valda ledamöterna och den ena av suppleanterna skulle avgå efter lottning vid 1923 års utgång.

§ 159.

Ang. val av suppleanter i Arbetslöshetskommittén.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande augusti hade Arbetslöshetskommittén meddelat, att enligt utkommen ny Kungl. förordning av den 22 juni 1921 angående statsbidrag till understöd åt medellösa arbetslösa skulle kommunal arbetslöshetskommitté bestå av ordförande samt minst 4 och högst 10 ledamöter, att för ordförande och minst halva antalet ledamöter skulle finnas suppleanter och att kommittén i Västerås bestode av 10 ledamöter, men att inga suppleanter funnes, samt i följd härav hemställt, att Stadsfullmäktige måtte utse minst 5 sppleanter i kommittén.

I anledning härav hade Beredningsutskottet tagit ifrågavarande ärende under övervägande och i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande augusti föreslagit, att Stadsfullmäktige ville utse följande 5 personer att vara suppleanter i stadens Arbetslöshetskommitté, nämligen, Direktören K. R. Liljeblad, Bergsingenjören Gust. Lundberg, Tapetseraren G. Lindström, Maskinställaren C. Ridderström och Fattigvårdssysslomannen A. Norén.

Med bifall till Arbetslöshetskommitténs förslag om utseende av 5 suppleanter i kommittén valde Stadsfullmäktige härefter med acklamation till ifrågavarande uppdrag de av Beredningsutskottet föreslagna personerna.

Det antecknades härjämte, att Beredningsutskottet i ovan omförmälda skrivelse anmält, att utskottet på grund av Stadsfullmäktiges bemyndigande vid sammanträde den 26 maj innevarande år till ledamot i Arbetslöshetskommittén utsett Tubdragaren Karl Engdahl.

§ 160.

Ang. ändring i den nya arbetsordningen för Rådhusrätten och Magistraten.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande augusti, intagen i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för dagen under N:o 50, hade Magistraten, under tillkännagivande, att Magistraten i skrivelse samma dag till Konungen hemställt, att det av Stadsfullmäktige godkända förslaget till föränd-

rad arbetsordning för Rådhusrätten och Magistraten måtte av Kungl. Maj:t fastställas med en del av konkursdomareinstitutionens införande föranledda förändringar i förslaget, på sätt framginge av ett vid skrivelsen fogat jämväl i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar intaget utdrag av Magistratens protokoll för den 13 innevarande augusti, och därvid anhållit, att Stadsfullmäktige för sin del ville godkänna de sålunda av Magistraten föreslagna ändringarna.

Efter föredragning av berörda ärende beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden utan omröstning bifalla vad Magistraten sålunda hemställt.

§ 161.

Ang. anslag till ytterligare nödhjälpsarbeten.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 51) hade Drätselkammaren på anförda skäl och under erinran bland annat att Stadsfullmäktige den 25 maj 1920 till Drätselkammaren återremitterat ett ärende angående anslag till en uppställningsplats för brandsprutorna invid ullspinneriet eller ock vattenledning i Skultunavägen, hemställt att Stadsfullmäktige ville i och för anordnande av ytterligare nödhjälpsarbeten anslå,

dels för anläggande av väg på östra sidan av Lustigkulla med anslutning till utfartsvägen till Skerike	kr.	55,000: —
dels för utförande av dikningsarbeten å Östra utmarken	„	12,000: —
dels för förrättande av en del mindre odlingsarbeten å Malma ..	„	6,000: —
dels för utläggande av 100 meter kulvertledning i Ringvägen ..	„	28,000: —
dels för utläggande av cirka 100 meter vattenledning i Skultunavägen	„	4,500: —
dels ock för utbyggande av gas-, vatten- och avloppsledningar i Tessingatan och Norra Ringvägen	„	25,300: —
eller sammanlagt	kr.	130,800: —

med uppdrag för Drätselkammaren att förskottera samtliga kostnader av tillgängliga medel för att sedermera gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren i samband med uppgörandet av budgeten för år 1922 kunde komma att besluta.

Under överläggningen i detta ärende yrkade dels Herr Sundström, med vilken Herrar Kättström, Bäckman och Edv. Karlsson förenade sig, att Stadsfullmäktige måtte bevilja de av Drätselkammaren begärda anslagsbeloppen, men att i fråga om det förstnämnda anslaget, nämligen för anläggande av en väg på östra sidan av Lustigkulla, Drätselkammaren måtte bemyndigas att använda ifrågavarande anslag till något för staden mera gagneligt ändamål, som av Drätselkammaren tilläventyrs kunde uttänkas, dels ock Herr Hedberg att Stadsfullmäktige måtte bevilja de äskade anslagsbeloppen, men i fråga om det förstnämnda anslaget om ny väg invid Lustigkulla att Stadsfullmäktige ville uttala sig för att ifrågavarande arbete icke skulle komma till stånd, utan att Drätselkammaren måtte använda anslaget till något bättre ändamål.

Efter slutad överläggning biföllo Stadsfullmäktige vid framställning av proposition å de sålunda gjorda yrkandena utan omröstning Drätselkammarens förslag med den jämkning Herr Sundström under överläggningen påyrkat,

§ 162.

Ang. understödsverksamhet för ungkarlar.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 52) hade stadens Arbetslöshets- och hjälpkommitté på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt kommittén att vid lämplig tidpunkt under september månad innevarande år ånyo öppna understödsverksamhet för ungkarlar, tillsvidare huvudsakligast i form av bespisning.

Under överläggningen i detta ärende yrkade dels Herr vice ordföranden, med vilken Herr Bäckman förenade sig, bifall till kommitterades förslag med det tillägg att efter ordet bespisning skulle införas följande sats: "i den mån sådan lämpligen kunde anordnas", dels ock Herr Sundström bifall till kommitténs förslag oförändrat.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å de sålunda gjorda yrkandena beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning i överensstämmelse med Herr vice ordförandens förslag uppdraga åt kommittén att vid lämplig tidpunkt under september månad ånyo öppna understödsverksamhet för ungkarlar tillsvidare huvudsakligast i form av bespisning, i den mån sådan lämpligen kunde anordnas.

§ 163.

Ang. utskänkningsrättigheters utverkande för Vasarestauranten i samband med anordnande av bespisning för arbetslösa.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 53) hade stadens Arbetslöshets- och hjälpkommitté på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville hos Konungens Befallningshavande i länet tillstyrka, att Vasarestauranten måtte snarast möjligt få öppnas såsom utskänkningsställe för rusdrycker eller, därest denna hemställan icke vunne Stadsfullmäktiges bifall, bemyndiga Arbetslöshetskommittén att vidtaga andra lämpliga åtgärder för bespisningsföretags anordnande, varande vid skrivelsen fogat ett erbjudande från Systembolaget i Västerås att, därest utskänkningsrörelse medgåvos i Vasarestauranten, därstädes anordna bespisning för arbetslösa under vissa i skrivelsen närmare angivna villkor.

På särskild framställning från Arbetslöshetskommittén hade stadens Nykterhetsnämnd yttrat sig i ärendet, i vad det avsåg tillstånd att öppna utskänkningsrörelse å den s. k. Vasarestauranten, och i skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande augusti föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta att, därest framställning av Systembolaget gjordes hos Konungens befallningshavande i länet om tillstånd till utskänkning av rusdrycker å Vasarestauranten, utan att vidare beslut i ärendet behövde fattas, tillstyrka utskänkningsrätten att gälla: för nedre lokalen i Vasarestauranten med pilsnerdricka, samt för övre lokalen så länge 2:dra klass restauranten i stadshotellet dreves, med en till 7 $^1/_2$ cl. rusdrycker pr gäst nedsatt kvantitet och därefter med full kvantitet, allt med i övrigt gällande restriktioner,varjämte Nykterhetsnämnden förmält, att reservationer emot dess beslut avgivits dels av Herr Frithz för tillstyrkan utan förbehåll av Arbetslöshetskommitténs framställning, dels ock av Herr Emil Carlsson för avslagsyrkande å framställningen under åberopande av en vid skrivelsen fogad särskild motivering.

Efter en längre överläggning i detta ärende beslöto Stadsfullmäktige utan omröstnnig i överensstämmelse med ett av Herr vice ordföranden, med instämmande av Herrar Bäckman, Falk och Danielsson samt Fru Grönberg, formu-

lerat förslag, att, med avslag å Arbetslöshetskommitténs förslag, i vad det rörde nu ifrågavarande erbjudande från Systembolaget, bemyndiga kommittén att vidtaga andra lämpliga åtgärder för bespisningsföretags anordnande.

§ 164.

Ang. hyreshjälp åt arbetslösa.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 innevarande augusti (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 54) hade Arbetslöshets- och hjälpkommittén på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville för hyreshjälp åt arbetslösa anslå ett belopp av förslagsvis 25,000 kronor att utgå av tillgängliga medel för att sedermera gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren vid uppgörande av budgeten för år 1922 kunde komma att besluta.

På yrkande av Herr vice ordföranden biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad kommitterade sålunda hemställt.

§ 165.

Ang. hyresökning i A.-Bol. Arbetarebostäders gårdar.

I en såsom egen motion av Herr Söder upptagen skrivelse hade K. A. Bergman m. fl. anhållit, att Stadsfullmäktige ville i egenskap av största aktieägaren i A.-Bol. Arbetarebostäder för sin del förklara, att staden icke önskade en ifrågasatt hyresökning i kvarteren Julius, Jörgen och Högne.

Sedan under överläggningen härom Herr Edv. Karlsson yrkat avslag å framställningen och Herr Sundström bordläggning av densamma beslöto Stadsfullmäktige i överensstämmelse med av Herr Söder, med instämmande av Herr vice ordföranden gjort yrkande, remitterade framställningen för yttrande till Drätselkammaren.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 29 augusti 1921.
FREDR. FÅHRÆUS.
O. Carlsson. *Anton J. Ask.*

Offentligen uppläst den 29 augusti 1921, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Västerås 1921. Tryckeri-A.-B. Västmanl. Nyheter.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 29 September 1921.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Edström, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Pers, Hedberg, Dahlfors, J. Andersson, Enblom, Hammer, Söder, Tärngren, C. G. Pettersson, Fröken Löfgren, Herrar Vestling, Browaldh, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Karl Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Thyresson, Keijser, Fru Hamré, Herrar C. E. Larsson, Svensson, Fjellander, O. Lindström, O. Carlsson, Ask, G. Lindström, Svedlund, Lundin, Håvberg, Collin, Wass, Kolmodin och Engström.

Frånvarande med godkänt förfall Herrar Hiersemann och Eklund.

Närvarande å Magistratens vägnar Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 166.

Justeringsmän.

Utsågo Stadsfullmäktige Herrar O. Lindström och Fjellander att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 167.

Ang. fråga om inköp av del av egendomen Johannisberg.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse den 11 mars 1918 (intagen under § 80 i Stadsfullmäktiges protokoll denna dag) hava Stadsfullmäktige i anledning av stadens åtagande att vid den tidpunkt, då Södertälje kanal och Mälaren bleve tillgänglig för den större sjöfarten, hava anordnade kajer för 5.5 meter djupgående fartyg, anhållit att av Kungl. Maj:t och Kronan få inköpa kronoegendomen Johannisberg eller viss del därav att disponeras för en blivande djuphamnsanläggning.

Denna framställning har efter värdering av egendomen genom domänintendenten, enligt vilken egendomen åsatts ett saluvärde av 774,380 kronor och den till inköp alternativt ifrågasatta delen 562,765 kronor, föranlett 1919 års riksdag att medgiva försäljning av styckningslotten för en köpeskilling, nedsatt till 475,000 kronor.

Ifråga om värdesättningen av egendomen och andelen av densamma har under ärendets gång mellan de olika myndigheterna varierande beräkningar förekommit. Västerås stad, som lämnats tillfälle avgiva yttrande i anledning av domänintendentens värdering, har i skrivelse den 27 december 1918 (intagen under § 298 i denna dags protokoll) såsom sin mening gjort gällande att hela egendomen icke kunde åsättas högre värde än 361,844 kronor och andelen i proportion härefter.

Kungl. Domänstyrelsen har beräknat värdet av styckningslotten efter i genomsnitt 2,000 kronor pr har till 300,000 kronor och åbyggnaderna, som äro belägna å denna styckningslott, till 139,515 kronor, vilka värden tillsammans med värdet av fisket och styckningslottens skog givit ett sammanlagt värde av 471,515 kronor.

Styckningslottens areal utgör i runt tal 309 1/2 har därav 160 har vatten av Mälaren.

Efter sedan Kungl. Maj:t i anledning av Riksdagens förberörda beslut utfärdat sitt Kungl. Brev rörande fölsäljningen den 19 Juni 1919, vari inryckts bestämmelsen, att anbudet stode för staden öppet intill utgången av år 1919, har frågan om inköpet sammankopplats med av Kronan anhängiggjord rättegång rörande bättre rätt till den av staden inköpta egendomen Carlsberg.

Sålunda hava Stadsfullmäktige i skrivelse den 24 September 1919 hemställt, att Kungl. Maj:t med avstående av sina anspråk på Carlsberg ville vidtaga åtgärder för att få den genom kammaradvokatfiskalsämbetet anhängiggjorda rättegången återkallad samt att meddelande härom måtte delgivas Stadsfullmäktige i så god tid, att Stadsfullmäktige innnan 1919 års utgång kunde avgiva förklaring rörande sitt antagande av inköpsanbudet.

I avsaknad av svar å denna skrivelse avläto Stadsfullmäktige ny skrivelse i ärendet i December månad 1919 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 110 1919) med förklaring att staden antoge erbjudandet om inköp av styckningslotten av Johannisberg enligt villkoren i ovannämnda Kungl. Brev under förutsättning att den av kammaradvokatfiskalsämbetet anhängiggjorda talan beträffande Carlsberg återkallades.

Sedan till stadens kännedom kommit att stadens begäran om återkallelse av Kronans anspråk på Carlsberg såsom förutsättning för inköpet av andelen av Johannisberg icke hade utsikt att vinna statsmyndigheternas gehör, gjorde Stadsfullmäktige i skrivelse den 29 Januari 1920 inköpet beroende av en utfästelse av Kungl. Maj:t av innehåll att staden, därest rättegången ginge staden emot, för all framtid bibehölles vid sin dispositionsrätt till Carlsbergsegendomen emot att staden till Kronan erlade ett belopp, uträknat efter vissa grunder.

Denna senare framställning avgjordes av Kungl. Maj:t den 6 Februari 1920 på sådant sätt, att Kungl. Maj:t förklarade att hinder ej förelåge för kammaradvokatfiskalsämbetet att såsom Kronans ombud med staden träffa en uppgörelse av angivna innebörd.

Emellertid hava såväl muntligen som skriftligen, och senast i skrivelse den 9 December 1920, hos Kammarrättens advokatfiskalsämbete gjorda påstötningar i ändamål att få en uppgörelse till stånd enligt det Kungl. Brevets inne-

håll lämnats obeaktade, och synes ämbetets ovillighet härtill icke kunna tillskrivas annan orsak än, att ämbetet icke vill en uppgörelse som den av Kungl. Maj:t medgivna.

Vilken anledningen än må vara till denna Kammaradvokatfiskalsämbetets ståndpunkt kan staden, enär staten sålunda brustit i den prestation, som skulle föreligga såsom förutsättning för stadens antagande av erbjudandet att inköpa styckningslotten, icke längre vara bunden vid samma antagande.

Drätselkammaren har ansett ett beslut av Stadsfullmäktige att meddela Kungl. Maj:t, att staden icke längre och i varje fall icke till det erbjudna priset reflekterar å ett inköp av styckningslotten, vara av flera och synnerligen starka skäl påkallat.

Värderingen av egendomen skedde under en tid då priserna på fastigheter nått en rent av fantastisk höjd och då förhållandena pekade hän på att någon ändring häri icke vore att vänta under den närmaste framtiden. I sitt yttrande över den första värderingen anförde Stadsfullmäktige att ett pris av 1,200 kronor pr har åkerjord — häri skulle även inbegripas värdet av husen å marken — vore antagbart om ock högt.

Denna beräkningsgrund resulterade såsom förut omnämnts uti ett värde på hela egendomen av 361,844 kronor. Det behöver knappast framhållas att det av Riksdagen åsatta priset, 475,000 kronor, på styckningslotten utgörande mindre än hälften av egendomen med hänsyn till det under senaste tiden inträffade starka prisfallet på fastigheter nu är att anse såsom varande oskäligt.

Såsom ett ytterligare skäl emot ett inköp utöver prisets oantagbarhet hänvisar Drätselkammaren till det förhållandet, att stadens ekonomiska ställning nu är sådan, att stadens utgifter måste inskränkas till att tillgodose de oundgängligaste behoven.

Under hänvisning till vad nu anförts tillåter sig Drätselkammaren för sin del föreslå,

att Stadsfullmäktige ville besluta definitivt avstå från inköp av ifrågavarande del av Johannisbergs egendom enligt villkoren i Kungl. Brev av den 19 Juni 1919 samt härom omedelbart avlåta skrivelse till Kungl. Maj:t likalydande med härvid fogad bilaga.

Västerås den 15 September 1921.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow."

jämte därvid fogat skrivelseförslag så lydande:

"Till Konungen.

Genom nådigt brev den 19 Juni 1919 har Eders Kungl. Maj:t efter Riksdagens hörande lämnat Västerås stad medgivande att inköpa viss i brevet närmare angiven styckningslott av kronoegendomen Johannisbergs Kungsladugård inom Västerås stads område, avsedd att komma till användning för en bli-

vande djuphamnsanläggning. Av anledning att den härför betingade köpeskillingen 475,000 kronor på grund av nuvarande marknadsvärde å fastigheter i allmänhet är alltför hög, och för Västerås stad därför oantagbar och av skäl härjämte, dels att staden på grund av tidsförhållandena måste inskränka sina utgifter att avse de oundgängligaste behoven, dels ock att det villkor för inköpet, som bestått i viss av Eders Kungl. Maj:t enligt nådigt brev den 6 Februari 1920 medgiven överenskommelse mellan Kungl. Maj:t och Kronan samt staden i rättegång angående återvinning till Kronan av den av staden inköpta egendomen Carlsberg, icke ännu, trots upprepade framställningar härom till Kungl. Kammarkollegii advokatfiskalsämbete, blivit från Kronans sida uppfylld, anse sig Stadsfullmäktige härmed nödgade att i underdånighet meddela, att staden icke vidare kan reflektera å inköp av ifrågavarande del av kronoegendomen Johannisbergs Kungsladugård i varje fall icke till det av Riksdagen bestämda priset.

Underdånigst

FÖR STADSFULLMÄKTIGE".

Västerås den 29 September 1921.

Sedan Herr Sundström efter handlingarnes föredragning yrkat bifall till Drätselkammarens framställning samt meddelande lämnats av Herr Falk i egenskap av ordförande i Stadsfullmäktiges djuphamnskommitté, att Johannisbergs egendom eller del av densamma icke enligt det utarbetade programmet för tävlingen rörande anläggningen av djuphamn inbegripits i det område, som härför komme att erfordras, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning med bifall till Drätselkammarens framställning för närvarande avstå från inköp av ifrågavarande del av Johannisbergs egendom enligt villkoren i det Kungl. Brevet den 19 Juni 1919 samt härom omedelbart avlåta skrivelse till Kungl. Maj:t i enlighet med Drätselkammarens förslag.

Denna paragraf skulle anses omedelbart vara justerad.

§ 168.

Ang. tillsättande av arbetslöshetskommitté.

Föredrogs en från Magistraten inkommen skrivelse daterad den 2 September 1921 med anmodan till Stadsfullmäktige att i enlighet med bestämmelserna i 4 § Kungl. kungörelsen angående statsbidrag till understöd åt medellösa arbetslösa den 22 Juni 1921 utse ledamöter i arbetslöshetskommittén för staden.

På förslag av Herr Sundström beslöto Stadsfullmäktige utse de förutvarande ledamöterna och suppleanterna i Stadsfullmäktiges arbetslöshetskommitté, nämligen: ledamöterna Muraren G. Dahlfors, Handelsföreståndaren J. A. Zander, Byggmästaren Edv. Karlsson, Bankdirektören A. Sundström, Maskinisten C. F. Huggare, Byggnadschefen G. Smitt, Överingenjören M. Schenström, Tubdragaren Karl Engdahl, Byggnadssnickaren A. N. Vretholm och Ingenjören Paul Andersson samt suppleanterna Direktören K. R. Liljeblad, Bergsingenjören Gust. Lundberg, Tapetseraren G. Lindström, Maskinställaren C. Ridderström och Fattigvårdssysslomannen A. Norén att intill utgången av år

1922 vara arbetslöshetskommitté med uppgifter i enlighet med nyssberörda Kungl. kungörelse.

Statens arbetslöshetskommission skulle genom utdrag av protokollet delgivas kännedom om detta val.

§ 169.

Till Stadsfullmäktige hade överlämnats Konungens befallningshavandes i länet resolution den 10 augusti 1921 med fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut den 26 maj 1921 att antaga vissa ordningsföreskrifter rörande Djäkneberget av följande lydelse: *Ang. ordningsföreskrifter för Djäkneberget.*

"Ordningsföreskrifter rörande Djäkneberget i Västerås.

Det är förbjudet att å Djäknebergsslätten bedriva idrottsövningar av vad slag de vara må.

Det är förbjudet att å Djäknebergets vägar utan särskilt tillstånd av Magistraten framföra automobiler eller motorcyklar.

Överträdelse av dessa förbud straffas med böter från och med fem till och med etthundra kronor, därest icke straff är stadgat i allmän lag eller författning".

Efter föredragning härav lades resolutionen till handlingarna.

§ 170.

Till Stadsfullmäktige hade Konungens befallningshavande i länet för kännedom överlämnat avskrift av skrivelse från Kungl. Maj:t till Socialstyrelsen i anledning av framställning från Konungens befallningshavande med begäran om Kungl. Maj:ts fasställelse å Stadsfullmäktiges beslut den 24 februari 1916 om bland annat antagande av särskilda föreskrifter beträffande säkerhetsåtgärder och försiktighetsmått till förekommande av olycksfall vid begagnande av hiss samt om fastställande av böter för överträdelse av bestämmelserna i berörda föreskrifter; och inhämtades av denna ämbetsskrivelse att Kungl. maj:t anmodat Kungl. Socialstyrelsen att avgiva förslag till allmänna bestämmelser rörande säkerhetsföreskrifter för hissar. *Ang. hissföreskrifter.*

Efter föredragning av avskriften lades densamma till handlingarne.

§ 171.

Ett genom Konungens befallningshavande i länet till Stadsfullmäktige i staden i egenskap av danaarvsberättigad överlämnat inbördes testamente, varigenom Handelsresanden Axel Ehrlin och hans hustru Clara Vilhelmina Ehrlin, född Larsson, förordnat om sin kvarlåtenskap, vilken delgivning föranletts av den förres död, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden remittera för utlåtande och den åtgärd detsamma i övrigt kunde föranleda till Drätselkammaren. Bevis om delgivningen skulle meddelas genom utdrag av Stadsfullmäktiges protokoll. *Ang. testamente efter handelsresanden Axel Ehrlin.*

§ 172.

Ang. anslag till gatuskyltar.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande september (Sadsfullmäktiges handlingar N:o 55) hade Drätselkammaren under hänvisning till Stadsfullmäktiges beslut den 27 november 1919 att antaga namn på gator utom stadsplanen och med anledning av anmodan från Magistraten hemställt, att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å 8,500 kronor att utgå av uttaxerade medel i 1922 års stat för anskaffning och uppsättande av gatuskyltar, vilken framställning Stadsfullmäktige utan omröstning beslöto bifalla.

§ 173.

Ang. hyrorna i A.-Bol. Arbetarebostäders fastigheter.

Sedan Stadsfullmäktige den 25 nästlidne augusti för utlåtande till Drätselkammaren remitterat en av Herr Söder såsom egen motion upptagen framställning från K. A. Bergman m. fl. hyresgäster i A.-Bol. Arbetarebostäder tillhöriga fastigheterna kv. Julius, Jörgen och Högne, däri begärts, att Stadsfullmäktige ville i egenskap av den största aktieägaren i bolaget för sin del förklara, att staden icke önskade en av bolagsstyrelsen ifrågasatt ökning i hyran för berörda fastigheter, hade nu Drätselkammaren i skrivelse den 8 innevarande månad (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 56) på anförda skäl hemställt, att motionen icke för närvarande måtte leda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Under överläggningen i detta ärende yrkade Herr Söder till en början att Stadsfullmäktige med avslag å Drätselkammarens hemställan ville bifalla motionen samt Herrar Sundström och vice ordföranden bifall till Drätselkammarens förslag.

Sedan Herr Söder ändrat sitt yrkande därhän, att Stadsfullmäktige måtte uttala sig för, att hyresökningen icke finge uppgå till högre belopp än som med 25 kronor pr rum understege den av bolagsstyrelsen ifrågasatta hyresökningen samt vid framställning av proposition å Drätselkammarens hemställan och Herr Söders ändrade yrkande Herr ordföranden förklarat sig finna frågan om bifall till Drätselkammarens hemställan vara med övervägande ja besvarad och i anledning härav votering begärts beslöto Stadsfullmäktige genom anställd omröstnnig med 32 ja emot 13 nej, avgivna för Herr Söders ändringsförslag, bifalla vad Drätselkammaren i ärendet förslaget.

§ 174.

Ang. hovmarskalken Mörners mantalsskrivningsort.

I skrivelse den 8 innevarande månad hade Dräselkammaren i anledning av Stadsfullmäktiges remiss den 25 nästlidne augusti av Konungens befallningshavandes resolution den 28 föregående juni i fråga om f. Hovmarskalken Christer Hampus Mörners rätta mantalsskrivningsort för innevarande år, varigenom sådan förklarats skola vara Dingtuna socken och icke Västerås stad, anmält, att Drätselkammaren å stadens vägnar och för undvikande av, att stadens klagorätt försuttes genom klagotidens utgång, redan hos Kungl. Maj:t och Rikets Kammarrätt överklagat berörda utslag och anhållit att Stadsfullmäktige ville godkänna den sålunda vidtagna åtgärden.

Efter yrkande av Herr Sundström fattade Stadsfullmäktige beslut i enlighet med Drätselkammarens hemställan.

§ 175.

Ang. anslag till länets sjuksköterskeförening.

Sedan Stadsfullmäktige den 26 maj innevarande år för yttrande till Drätselkammaren remitterat en av Herr Wass väckt motion om ett anslag för detta år å 500 kronor till Västmanlands läns sjuksköterskeförening, hade nu Drätselkammaren med överlämnande av yttrande i ärendet från Hälsovårdsnämnden i skrivelse den 8 innevarande månad (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 57), under åberopande av vad Hälsovårdsnämnden i ärendet yttrat, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte för närvarande avslå motionen.

Under överläggningen i ärendet yrkade Herr Wass, med instämmande av Herr Fjellander, bifall till motionen, Herrar Sundström, Pers och Lundin, att Stadsfullmäktige i enlighet med Drätselkammarens förslag ville för närvarande avslå densamma samt Herr Edström, att Stadsfullmäktige med hänvisning till de upplysningar, som under överläggningen lämnats rörande föreningens verksamhet och behov av understöd av allmänna medel måtte återremittera framställningen för ytterligare utredning till Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å de sålunda gjorda yrkandena beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning i ärendet i överensstämmelse med Herr Edströms förslag återremittera motionen för vidare utredning till Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren.

§ 176.

Ang. byte av mark vid lägenheten Solbacken.

Med förmälan, att köpare anmält sig till ett staden tillhörigt område beläget mellan lägenheten Solbacken och vägen till hyttan och lämpligt att avdelas såsom tomt samt att en eventuell försäljning av berörda område kunde ske i form av markbyte, varigenom staden komme att förvärva mark inom och invid kvarteret Patria till en areal av 997 kvm., varigenom nämnda kvarter slutligen bleve reglerat, och vid vilket markbyte priset å ömse sidor borde beräknas efter 4 kronor pr kvm., hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande september (Stadsfullmäktiges handl. N:o 58) anhållit om Stadsfullmäktiges bemyndigande ej mindre att avhända staden först omförmälda tomtområde omedelbart väster om lägenheten Solbacken och i samband härmed att åt staden förvärva mark, utgörande dels tomtmark inom kvarteret Patria, dels ock gatumark härintill till sammanlagt nyss angiven areal, än även att därefter försälja den inom kvarteret Patria sålunda förvärvade tomtmarken, allt under villkor, som Drätselkammaren kunde finna vara för staden antagliga.

Efter yrkande av Herr Sundström beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla Drätselkammarens hemställan.

§ 177.

Ang. ersättning för framdragande av elektrisk ledning.

Sedan Stadsfullmäktige den 29 november 1917 efter anmodan av Konungens befallningshavande i länet att träffa uppgörelse med Kungl. Maj:t och Kronan rörande ersättning för det intrång å Kronan tillhöriga fastigheten 9/16 mantal Vallby N:o 4, som en däröver framdragen staden tillhörig elektrisk högspänningsledning förorsakade, anmodat Drätselkammaren i ärendet avgi-

va utlåtande, så hade nu Drätselkammaren i skrivelse den 15 innevarande månad, med förmälan att Drätselkammaren givit Vatten- och Gasverksstyrelsen i uppdrag att direkt med vederbörande myndighet ordna ifrågavarande angelägenhet och att meddelande ingått från styrelsen, att ifrågavarande ersättning bestämts skola i ett för allt utgå med 207 kronor 50 öre att påföras stadens elektricitetsverk som utgift, hemställt, att Stadsfullmäktige ville godkänna den genom Vatten- och Gasverksstyrelsen träffade uppgörelsen samt härom lämna Konungens befallningshavande i länet underrättelse.

Stadsfullmäktige beslöto i enlighet med Drätselkammarens hemställan.

§ 178.

Ang. vissa åtaganden för staden rörande tekniska skolan.

I skrivelse den 15 innevarande september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 59) hade Drätselkammaren under hänvisning till en skrivelsen bilagd framställning i ämnet från styrelsen för Västerås stads lärlings- och yrkesskolor hemställt, att Stadsfullmäktige ville tillförbinda staden att åtaga sig erforderliga kostnader för lärares avlöning samt för lokaler och material under år 1922 vid skolorna ifråga och med den anmärkning att detta åtagande givetvis allenast hade avseende å den stat Stadsfullmäktige för år 1922 kunde komma att fastställa för skolorna, hemställt, att Stadsfullmäktige ville avgiva utfästelse av angivna innebörd.

Sedan Herr Sundström yrkat bifall till Drätselkammarens hemställan beslöto Stadsfullmäktige utan votering i enlighet härmed, vadan alltså Stadsfullmäktige hade beslutat att för år 1922 åtaga sig erforderliga kostnader för lärares avlöning vid stadens lärlings- och yrkesskolor samt för lokaler och materiel under samma år som för skolornas verksamhet behövdes, allt i anslutning till den stat, som Stadsfullmäktige för år 1922 kunde komma att fastställa för skolorna.

§ 179.

Ang. anslag till högre elementarskolan för flickor.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från styrelsen för härvarande flickläroverk hade Drätselkammaren i skrivelse den 15 innevarande september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 60) hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta dels anslå under vart och ett av åren 1922—1924 ej mindre ett belopp av 7,447 kronor, utgörande ränta efter 5 1/2 % å stadens kostnader för flickläroverkets byggnader 135,000 kronor, än även 1,650 kronor, motsvarande årsräntan efter samma räntefot å stadens fordran av läroverket stor 30,000 kronor, vilken ränta staden för anslagsperioden skulle efterskänka, dels bidraga för samma tid till de vid läroverket anställda lärarinnornas ålderstillägg med halva det belopp staten årligen härtill ansloge, dels ock härvid bestämma, att dessa årsanslag jämte de bidrag till lärarinnornas pensionsavgifter, som Stadsfullmäktige genom beslut den 31 mars 1910 åtagit sig att gälda enligt grunderna i nådiga kungörelsen den 23 december 1910 i första rummet skulle utgå av den efterskänkta räntan 1,650 kronor och till återstående del av uttaxerade medel i respektive årsstater.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 180.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från Vatten- och Gasverksstyrelsen angående sänkning av gaspriset hade Drätselkammaren i skrivelse den 15 innevarande september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 61) under åberopande av vad styrelsen i sin framställning anfört, hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta att priset å gas skulle från och med avläsningen för innevarande års 4:de kvartal sänkas till 45 öre kbm. för hushålls- och annan därmed jämförlig gas och till 64 öre kbm. för all annan gas.

Ang. sänkning av gaspriset.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet och sedan Herr Bäckman yrkat avslag å framställningen samt Herrar Sundström, Kättström och Pers bifall till vad Drätselkammaren i ärendet föreslagit, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med Vatten- och Gasverksstyrelsens och Drätselkammarens förslag.

§ 181.

Med anledning av framställning från Fattigvårdsstyrelsen hade Drätselkammaren i skrivelse den 15 innevar de september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 62) hemställt, att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att förskottera, ett av Fattigvårdsstyrelsen begärt anslag å 25,597 kronor av tillgängliga medel för att slutligen gäldas på sätt Stadsfullmäktige, efter förslag av Drätselkammaren i samband med fastställande av budget för nästkommande år kunde komma att besluta att användas för lös inredning i den nya sjukhusbyggnaden vid Carlslunds ålderdomshem.

Ang. anslag till möbler i sjukhuset vid ålderdomshemmet.

På yrkande av Herr Sundström beslöto Stadsfullmäktige bifalla Drätselkammarens framställning.

§ 182.

I skrivelse den 15 innevarande månad hade Drätselkammaren, med anmälan att den 8, 1 och 15 nästlidne augusti vid Rådstuvurätten lagfarits fång å de å stadens grund belägna fastigheterna gamla tomterna N:ris 3, 95 och 96 inom västra kvarteret, betingande vid överlåtelserna i köpeskilling respektive 50,500, 30,000 och 45,000 kronor och att staden såsom lösningsberättigad hade att taga ställning till frågan om förvärv av fastigheterna i anledning av överlåtelserna, på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta icke göra stadens lösningsrätt till desamma gällande på grund av de nu lagfarna överlåtelserna.

Ang. lösningsrätt till fastigheter.

På yrkande av Herr Sundström bifölło Stadsfullmäktige Drätselkammarens förslag utan omröstning.

§ 183.

Sedan Stadsfullmäktige genom beslut den 25 nästlidne augusti i anledning av Stadsfullmäktige för yttrande delgivna, hos Konungens befallningshavande i länet anförda besvär dels av Fru Emilia Hamré och dels av Herrar Emil Carlsson, Gust. Dahlfors, Carl Idar och Fritz Eklund gemensamt över Stadsfullmäktiges beslut den 27 juni 1921 angående systembolagets i Västerås begäran om fortsatt tillstånd att här i staden efter innevarande års utgång driva handel med rusdrycker, i vad beslutet avsåge maximikvantiteten vid utminu-

Ang. yttrande i anledning av besvär över Stadsfullmäktiges beslut i fråga om oktroj för systembolaget.

tering av spritdrycker, anmodat Beredningsutskottet att avgiva förslag till det infordrade yttrandet, så hade nu Beredningsutskottet i skrivelse den 21 innevarande september (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 63) hemställt, att Stadsfullmäktige ville i anledning av besvären anföra följande.

"Stadsfullmäktige finna, att den till grund för de anförda besvären åberopade felröstning icke torde kunna föranleda en ändring av Stadsfullmäktiges överklagade beslut, men vilja dock i detta sammanhang hemställa, att Konungens befallningshavande även om besvären ogillas, måtte vid fattande av sitt beslut i oktrojfrågan beakta, att inom Stadsfullmäktige vid avgivande av yttrande över systembolagets oktrojansökning i realiteten förelåg majoritet för en utminuteringskvantitet av två liter pr månad."

Tillika hade Beredningsutskottet anmält, att vid frågans avgörande Herr Hiersemann avgivit skriftlig reservation med yrkande, att Stadsfullmäktige ville, under åberopande av att det överklagade beslutet vore i laglig ordning tillkommet, hos Konungens befallningshavande hemställa, att besvären måtte ogillas.

Under överläggningen i ärendet yrkade Herrar Sundström och Fjellander bifall till reservantens inom Beredningsutskottet förslag samt Herrar Bäckman och Pers, att Stadsfullmäktiges yttrande måtte avfattas i enlighet med Beredningsutskottets förslag.

Sedan efter överläggningens slut proposition framställts å de båda yrkandena samt Herr ordföranden förklarat sig anse frågan om bifall till Beredningsutskottets förslag vara med övervägande ja besvarad och i anledning härav votering begärts, beslöto Stadsfullmäktige genom omröstning med 23 nej emot 22 ja, de senare för Beredningsutskottets förslag, avgiva yttrande över besvären i enlighet med Herrar Sundströms och Fjellanders yrkande; och ville Stadsfullmäkitge sålunda hos Konungens befallningshavande i länet hemställa, att besvären, enär överklagade beslutet vore tillkommet i laga ordning, måtte ogillas.

§ 184.

Ang. ledamöter i fastighetstaxeringsnämnden.

Enligt förslag av Beredningsutskottet utsågo Stadsfullmäktige med acklamation i den nämnd, som skulle handhava fastighetstaxering under år 1922 Herrar Brandchefen Aron Danielsson, Byggnadssnickaren F. O. Pettersson och f. Riksdagsmannen Axel Lundblad till ledamöter samt Byggmästaren Axel Hammer, Tråddragaren Johan Andersson och f. Lantbrukaren J. R. Eriksson till suppleanter sålunda, att Hammer skulle inträda vid förfall för Danielsson, Andersson vid förfall för Pettersson och Eriksson vid förfall för Lundblad; och skulle meddelande härom lämnas Konungens befallningshavande i länet.

§ 185.

Ang. val av fattigvårdare.

Enligt förslag av Beredningsutskottet utsågo Stadsfullmäktige Fru Gerda Berling att efter Fru Hanna Lange, som avflyttat från staden, intill utgången av år 1921 vara vårdare inom nionde fattigvårdsdistriktet.

§ 186.

Föredrogs och lades till handlingarne Konungens befallningshavandes den 15 innevarande september meddelade resolution, varigenom fastställelse meddelats Stadsfullmäktiges beslut den 27 juni 1921 angående lönereglering för stadens befattningshavare, i vad samma beslut genom Magistraten underställts Konungens befallningshavande.

Ang. fastställelse å Stadsfullmäktiges lönereglerings-beslut.

§ 187.

Sedan Stadsfullmäktige den 25 nästlidne augusti till Nykterhetsnämnden för avgivande av yttrande dels återremitterat ärendet rörande tillstånd för Ida Nilsson att inom fastigheten N:o 56—57 södra kvarteret utskänka pilsnerdricka, dels ock remitterat framställningar från P. V. Eriksson, Ellen Edén, A. L. Andersson och A. G. Berglund rörande tillstånd att försälja pilsnerdricka, Eriksson i fastigheten N:o 1 kv. Jenny, Edén i fastigheten Margretelund B., Andersson i fastigheten N:o 14 vid Slottsgatan och Berglund i fastigheten N:o 29 vid Floragatan, hade Nykterhetsnämnden nu avgivit sådant yttrande samt härjämte även yttrat sig rörande en av Svante Ahlgren hos Konungens befallningshavande gjord framställning om tillstånd för sökanden att inom fastigheten Gåsmyregatan 18 här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka; och hade Nämnden delvis med frångående av förut intagen ståndpunkt tillstyrkt samtliga ansökningar, Ida Nilsson dock under villkor av att högst 2/3 liter per person utskänktes och detta endast i samband med servering av mat samt med undantag av ansökningarna från Pontus Vilhelm Eriksson och Ellen Edén, vilka avstyrkts, den förres enär behov av ytterligare försäljningsställe utöver i trakten befintliga icke förelåge samt Eriksson bötfällts för olovlig försäljning av pilsnerdricka, den senares, enär samma skäl som det först anförda beträffande Erikssons ansökan även här förelåg.

Ang. ansökningar om rätt att försälja pilsnerdricka.

Vid föredragning av de olika ansökningarne var för sig beslöto Stadsfullmäktige dels beträffande Ida Nilssons ansökan, sedan Herr Bäckman under framhållande av att försäljningen vore svår att kontrollera, yrkat, att Stadsfullmäktige ville avstyrka bifall till densamma samt Herr Sundström yrkat bifall till Nykterhetsnämndens förslag vid framställd proposition å de olika yrkandena genom begärd och anställd omröstning med 24 nej emot 21 ja avgivna för Nykterhetsnämndens förslag i enlighet med Herr Bäckmans yrkande avstyrka bifall till ansökningen, dels enligt Nykterhetsnämndens hemställan avstyrka bifall till ansökningarna från Pontus Vilhelm Eriksson och Ellen Edén på de av Nykterhetsnämnden anförda skäl, dels ock utan votering tillstyrka övriga ansökningar.

§ 188.

På egen begäran beslöto Stadsfullmäktige befria E. A. Eriksson från uppdraget att vara suppleant i stadens hyresnämnd samt remittera frågan om hans ersättare för upprättande av förslag härtill till Beredningsutskottet.

Ang. avsägelse av suppleantskap i hyresnämnden.

§ 189.

Föredrog ordföranden en av Ingenjör Allan Viberg m. fl. personer undertecknad skrivelse ställd till Stadsfullmäktige med begäran, att Stadsfullmäktige ville föranstalta en omröstning bland stadens invånare för utrönande av önske-

Ang. åtgärd i fredsrörelsens syfte.

målet av en verklig fred såsom förutsättning för den ekonomiska krisens lösning genom en demokratisering och stärkning av Nationernas förbund, på sätt som föreslagits i en vid skrivelsen fogad uppsats av Ingenjören Wiberg.

Ordföranden förklarade att ifrågavarande framställning såsom avseende en åtgärd som fölle utom ramen för Stadsfullmäktiges befogenhet enligt 1 § uti Kungl. förordningen angående kommunalstyrelse i stad, icke kunde upptagas till handläggning av Stadsfullmäktige, vadan han vore förhindrad därå framställa proposition.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 4 oktober 1921.

FREDR. FÅHRÆUS.

Gunnar Fjellander. *Oscar Lindström.*

Offentligen uppläst den 4 oktober 1921, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 27 Oktober 1921

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Pers. Hedberg, Dahlfors, Andersson, Hammer, Söder, Tärngren, Hiersemann, Pettersson, Fröken Löfgren, Herrar Vestling, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Eklund, Keijser, Fru Hamré, Herrar C. E. Larsson, Svensson, Fjellander, O. Lindström, O. Carlsson, Ask, G. Lindström, Svedlund, Lundin, Håvberg, Collin, Wass, Kolmodin och Engström.

Frånvarande med godkänt förfall voro vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen V. Larsson samt Herrar Danielsson, Edström, Enblom, Browaldh och Thyresson.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 190.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herrar Svensson och C. E. Larsson att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 191.

Ang. ytterligare anstånd med inrättande av könspoliklinik.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 3 innevarande oktober hade Hälsovårdsnämnden, under åberopande av en i avskrift vidfogad underdånig framställning, däri Hälsovårdsnämnden, under förutsättning av Stadsfullmäktiges bifall, med hänsyn såväl till att enligt rapport från sundhetsinspektören i staden antalet könssjuka avsevärt nedgått, som ock till att de städer av Västerås storlek, där könspoliklinik inrättats, densamma mycket litet frekventerats, hemställt om befrielse för staden, vilken senast genom nådigt brev den 10 december 1920 för år 1921 beviljats dispens från den staden enligt § 5 i lagen den 20 juni 1918 angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar åliggande skyldighet att inrätta poliklinik för kostnadsfri behandling och undersökning av könssjuka, från denna skyldighet även under år 1922, vilken framställning nämnden för tids vinnande redan ingivit, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte förklara, att Stadsfullmäktige upptoge ifrågavarande underdåniga framställning såsom egen.

Efter föredragning härav godkände Stadsfullmäktige utan omröstning Hälsovårdsnämndens berörda hemställan.

§ 192.

Ang. uppläggande av ett nytt obligationslån.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 64) hade Drätselkammaren på anförda skäl och med bifogande av en förteckning över ännu ej underställda av Stadsfullmäktige fattade beslut, avseende utgifter att täckas genom lån föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta att bemyndiga Drätselkammaren att gå i författning om uppläggande av ett nytt obligationslån för stadens räkning å ett belopp av intill 2,000,000 kronor med 40-årig amorteringstid och med den räntefot, Drätselkammaren kunde finna fördelaktigt, till bestridande av redan anvisade och blivande anslag av lånemedel, att göra härför erforderliga framställningar samt att under förutsättning av nådigt tillstånd härtill, placera obligationer till lånet i fråga på för staden mest förmånliga sätt.

Efter föredragning härav och sedan upplyst blivit, att den kostnad för stämpling och tryckning av obligationerna till 1919 års lån, som skulle gäldas genom det nya lånet, på grund av förbiseende oriktigt uppgivits av Drätselkammaren och rätteligen skulle utgöra, efter avdrag av i Drätselkammarens skrivelse angivna kursvinst, kronor 18,042: 50, godkände Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Kättström utan omröstning till alla delar, vad Drätselkammaren i ärendet föreslagit.

§ 193.

Ang. anslag till gatubelysning.

Med överlämnande och under bestyrkande av en framställning i ämnet från Vatten- och Gasverksstyrelsen hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 65) hemställt, att Stadsfullmäktige måtte för bestridande av anläggningskostnaden för anordnande av elektrisk gatubelysning å Stohagsvägen och Gustavsviksområdet med 4 lampor, inom det nybyggda Kristiansborgsområdet med 7 lampor, inom Sommarroområdet med 2 nya lampor samt i korsningen av Förenings- och Flodinsgatorna inom Blåsboområdet med 1 lampa anvisa ett anslag å 3,010 kronor att utgå av uttaxerade medel i 1922 års stat, med uppdrag för Vatten- och Gasverksstyrelsen att genom anlitande av tillgängliga medel omedelbart låta utföra anläggningarna.

På yrkande av Herr Kättström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad sålunda föreslagits.

§ 194.

Ang. anordnande av väg och skolträdgård vid Rosenlunds folkskola.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammarens särskilda kommitterade för beredande av arbetstillfällen har såsom ett lämpligt nödhjälpsarbete och på grund av framställning från Folkskolestyrelsen föreslagit anordnande av en skolgård med trädgård vid Rosenlunds skola samt i samband härmed anläggning av en ny väg till skolgården från den närliggande landsvägen enligt plan, som uppgjorts av länsträdgårdsmästaren V. Larsson, och får Drätselkammaren, med stöd av Folkskolestyrelsens och Drätselkammarens Arbetslöshetskommittés uttalande

rörande arbetets lämplighet och med anslutning till kommitténs uttalande att detsamma bör komma till utförade såsom ett stadens eget nödhjälpsarbete under ledning av länsträdgårdsmästaren med arbetslöner i enlighet med de vid stadens nödhjälpsarbeten brukliga, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa 2,100 kronor att utgå av uttaxerade medel i 1922 års stat.

Västerås den 13 oktober 1921.

För Drätselkammaren.

K. KÄTTSTRÖM.

Ragnar Tenow".

jämte ett därvid fogat protokollsutdrag av följande lydelse:

"Utdrag ur protokoll vid Folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 6 okt. 1921.

§ 97.

Vid Folkskolestyrelsens sammanträde den 6 okt. framlades förslag om att anlägga en ny väg vid Rosenlunds skola från landsvägen upp till skolgården strax norr om den nuvarande skoltomten. Den nu befintliga vägen upp till skolan är nämligen mycket otjänlig, framdragen som den är, där sluttningen är som brantast. Vid nyligen av statens folkskoleinspektör verkställd syn vid skolan påpekades bland annat önskvärdheten av att skolgård och trädgård jämväl iordningställdes. Då båda befinna sig i ett synnerligen vanvårdat skick, är det mycket önskvärt såväl för skolans egen skull som för platsens läge mitt emot nya kyrkogården, att området sättes i ett värdigt skick.

Med anledning härav beslöt styrelsen, att hos arbetslöshetskommittén hemställa, att sagda arbete finge utföras som nödhjälpsarbete under överinseende av länsträdgårdsmästaren V. Larsson och i enlighet med bifogade av honom uppgjorda förslag och kostnadsberäkning.

Denna § skulle anses omedelbart justerad.

Västerås som ovan

Em. Granér.

Rätt ur protokollet, betygar

Em. Granér."

Stadsfullmäktige biföllo på yrkande av Herr Kättström utan omröstning Drätselkammarens i ärendet gjorda hemställan.

§ 195.

Ang. godkännande av testamente efter handelsresanden Axel Ehrlin

Sedan Stadsfullmäktige den 29 nästlidne september, i anledning därav att Stadsfullmäktige för staden såsom berättigad till danaarv efter avlidne Handelsresanden Axel Ehrlin samma dag delgivits ett den 28 mars 1917 upprättat inbördes testamente av Ehrlin och hans hustru Clara Vilhelmina, född Larsson, remitterat handlingarna till Drätselkammaren för utlåtande och den åtgärd, desamma i övrigt kunde föranleda, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande oktober, enär testamentet syntes Drätselkammaren vara i laglig ordning tillkommet, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte förklara, att Västerås stad, såsom på grund av Kungl. Resolutionen den 29 oktober 1664 innehavare av Kronans rätt till danaarv inom staden, godkände ifrågavarande testamente.

På yrkande av Herr Kättström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 196.

Ang. anslag till Arbetarinstitutets föreläsningsverksamhet.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande oktober hade Drätselkammaren med överlämnande av en framställning från Styrelsen för Västerås Arbetareinstitut angående anslag under år 1922 för institutets föreläsningsverksamhet, vilken framställning upptagits såsom egen motion av Herr Leontein, med hänsyn till nödvändigheten av sparsamhet med stadens medel och att med fallande priser omkostnaden för verksamheten borde kunna nedbringas till samma nivå som under år 1920, då stadens anslag utgjorde 2,000 kronor, så tillvida tillstyrkt framställningen, vilken avsåg ett anslagsbelopp å 2,500 kronor, att Drätselkammaren föreslog, att Stadsfullmäktige ville för angivet ändamål anvisa ett anslag å 2,000 kronor att utgå av uttaxerade medel i 1922 års stat.

Härjämte hade Drätselkammaren förmält, att i ärendet reservation anförts av Herr Håkanson, vilken för sin del yrkat, att Drätselkammaren måtte tillstyrka Stadsfullmäktige att anslå det äskade beloppet.

Under överläggningen härom yrkade dels Herrar Kättström och Sundström bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock Herr Leontein bifall till Herr Håkansons reservation.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å de sålunda gjorda yrkandena fattade Stadsfullmäktige utan omröstning beslut i ärendet i enlighet med Drätselkammarens förslag.

§ 197.

Ang. ny stadsplanelag.

Sedan Magistraten genom skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 sistlidne Mars jämlikt Konungens befallningshavandes i länet den 5 i samma månad avlåtna skrivelse lämnat Stadsfullmäktige tillfälle att avgiva yttrande över skrivelsen bilagda betänkande med förslag till byggnadsstadga och stadsplanelag jämte författningar, som därmed hade sammanhang, samt Stadsfullmäktige den 31 Mars 1921 remitterat handlingarne till Beredningsutskottet med uppdrag för utskottet att upprätta förslag till yttrande i ärendet, hade Beredningsutskottet, som anmodat Drätselkammaren och Byggnadsnämnden att av-

giva utlåtande i ifrågavarande ärende, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 19 innevarande oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 66) med återställande av remisshandlingarne ävensom Byggnadsnämndens och Drätselkammarens utlåtanden hemställt, att Stadsfullmäktige ville såsom eget yttrande åberopa vad Drätselkammaren och Byggnadsnämnden i ärendet anfört.

På yrkande av Herr Bäckman godkände Stadsfullmäktige efter föredragning av ärendet utan omröstning vad Beredningsutskottet sålunda föreslagit.

§ 198.

Ang. förändrade bestämmelser för anslutningar till stadens allmänna ledningar.

Sedan Stadsfullmäktige vid behandling den 28 December 1920 av ett av Vatten- och Gasverksstyrelsen uppgjort och av Drätselkammaren tillstyrkt förslag angående vissa ändringar i hittills gällande bestämmelser rörande utsträckningar av stadens allmänna ledningar och anslutningar till desamma (Stadsfullmäktiges handlingar för nämnda år N:o 100) beslutat uppdraga åt Beredningsutskottet att tillsätta en kommitté med åliggande att ytterligare utreda förevarande fråga och till Stadsfullmäktige inkomma med utlåtande och förslag i ämnet, samt därvid bestämt, att det beslut Stadsfullmäktige i anledning av den föreliggande framställningen kunde komma att fatta, skulle tilllämpas även för av Vatten- och Gasverksstyrelsen under senaste tiden beviljade anslutningar eller för sådana anslutningar, som framdeles, innan beslut fattades, kunde komma att beviljas, därest styrelsen såsom villkor för medgivandet gjort eller komme att göra det förbehållet, att det enskilda bidraget skulle utgå i enlighet med de grunder, som framdeles komme att av Stadsfullmäktige beslutas, och efter det Beredningsutskottet i anledning av Stadsfullmäktiges berörda beslut den 26 Januari 1921 tillsatt en särskild utredningskommitté, bestående av Handlanden K. Kättström, Förmannen C. J. Frändberg, Ingenjören P. Hiersemann, Ingenjören Manne Lindblad och Stadsombudsmannen Theofil Öberg, hade berörda kommitté i skrivelse till Stadsfullmäktige den 18 innevarande Oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 67) efter anförd motivering såsom ett förberedande förslag i anledning av det kommitterade givna uppdraget, hemställt att Stadsfullmäktige ville antaga och godkänna följande

Villkor och bestämmelser angående utsträckningar av stadens allmänna ledningar och anslutningar till desamma.

1:o) Stadens ledningar, inklusive serviser till tomtgräns för avlopp, vatten, gas och elektrisk ström utdragas till och inom bebyggda eller för bebyggande avsedda områden, i den mån Stadsfullmäktige pröva sådana anläggningar behövliga och anslå erforderliga medel till gäldande av stadens andel i kostnaderna för desamma, varvid i första hand stadens egna områden böra tillgodoses.

2:o) Vid prövning av dylika frågor skola i övrigt såsom regel följande huvudgrunder beaktas:

a) Ledningarna framdragas succesivt från stadens centrum och utåt.

b) Indelning till kvarter, tomter och trafikleder av det område, som är i fråga, skall vara uppgjord eller godkänd av stadens vederbörande myndigheter.

c) Den gatumark, omfattande även öppna platser, som enligt indelningen av området avsatts, skall överlämnas till staden innan ledningsarbetet får påbörjas, därvid för icke planlagda området gäller, att den del av samma mark, som, om området låge inom stadsplan, skulle av vederbörande tomtägare ersättas, skall överlåtas kostnadsfritt och övrig gatumark mot den ersättning, varom överenskommelse träffas mellan markens ägare och staden.

d) Anmälningar om anslutning till de ifrågasatta ledningarna skola hava skett eller inom närmaste framtiden kunna påräknas i så stor utsträckning, att stadens anläggningskostnad för ledningarna kan genom förbrukningsavgifterna från de anslutna abonnenterna förräntas och amorteras.

e) Gasledning enbart eller i samband med elektrisk ledning må utdragas endast i fall då vatten- och avloppsledningar förut finnas utdragna. I övrigt må utsträckning av stadens ledningar i allmänhet endast ske för gas-, vatten- och avloppsledningar i ett sammanhang.

3:o) Anläggningskostnaderna för ledningar, som sålunda utdragas, fördelas mellan staden och vederbörande fastighetsägare på sätt nedan närmare angives.

4:o) Såsom bidrag till kostnaderna för ledningarne, vilka anläggas av staden och bliva stadens egendom, erlägga fastighetsägarne en anslutningsavgift för en gång, utgörande i regel pr. kvm. tomtareal för samtliga slags ledningar en krona 70 öre, för gas och elektriska ledningar 50 öre, för enbart gasledning 34 öre, och för enbart elektrisk ledning 16 öre; skolande inom stadens planlagda område avgift även utgå för bebyggd tomt, för vilken anslutningsavgift ej förut erlagts, då gammal byggnad ersättes med ny och tidsenligare, eller då om- eller tillbyggnad äger rum i sådan omfattning, att nya eller grövre servisledningar måste anläggas.

5:o) Dessa avgifter gäldas genast vid ledningsanläggningens påbörjande, dock att fastighetsägare, då fråga är om anslutning till samtliga slags ledningar, må, om han så önskar, erlägga endast en tredjedel av anslutningsavgiften genast vid arbetets påbörjande och återstoden genom årliga eller kvartalsvis skeende lika stora avbetalningar under en tid av fem, eller om Vatten- och Gasverksstyrelsen undantagsvis härtill lämnar medgivande, tio år jämte 6 % årlig ränta å oguldet belopp. Till säkerhet för dessa senare betalningars ordentliga fullgörande äger staden rätt att genast vid försummad inbetalning avbryta anslutningarna och hålla ledningarna avkopplade, till dess betalningen av förfallna kapital- och räntebelopp fullgjorts, varjämte fastighetsägaren är skyldig till Vatten- och Gasverksstyrelsen överlämna inteckning i fastigheten, till beloppet motsvarande minst den oguldna anslutningsavgiften och liggande inom sådant värde av fastigheten, att den av styrelsen kan anses utgöra betryggande säkerhet för stadens fordran, ägande dock styrelsen undantagsvis i sistberörda avseende godkänna annan säkerhet än inteckning eller ock åtnöjas med endast den säkerhet, som rätten till avstängning innebär.

6:o) Servisers anläggande inom tomtgräns bekostas ensamt av fastighetsägaren och ombesörjes av denne.

7:o) Därest undantagsvis ledningar prövas böra utdragas till ett område tidigare, än sådant enligt reglerna i punkt 2:o) här ovan bör ske, på grund av sanitära förhållanden eller andra tvingande omständigheter, såsom då närma-

re stadens centrum liggande områden äro minrde lämpliga för bebyggande eller för ledningars framdragande eller då sådana mellanliggande områdens bebyggande eller förseende med ledningar draga orimligt stora kostnader, skola fastighetsägarnas anslutningsavgifter höjas med belopp, som av Stadsfullmäktige skäligen prövas motsvara stadens merkostnader i följd av det för tidiga utdragandet av de ledningar, som, utan att direkt och ensamt vara avsedda för det för anslutning ifrågasatta området, ändock måste utföras för att förse detta med ledningar, eller av Stadsfullmäktige bestämd del av dessa merkostnader.

8:o) Sulle inom ett byggnadsområde ägare av fastighet icke före ledningarnas framdragande till och inom området med staden träffa uppgörelse om anslutning, skall för sådan fastighet, därest anslutning till ledningarna för densamma sedermera sker, anslutningsavgiften höjas med 6 % årlig ränta å det belopp, som beräknats för fastighetens vidkommande hava av staden utlagts för huvudledningar, eller en krona pr kvm. av tomtens areal från den tid, då anslutningsavgiften eller första delen därav skolat erläggas för från början ansluten tomtmark inom området, och därjämte med 6 % årlig ränta å den vanliga anslutningsavgiften från den tid, då ledningar, till vilka tomten direkt kan erhålla anslutning, börjat utdragas.

9:o) Dessa villkor och bestämmelser skola tillämpas för stadens såväl planlagda som icke planlagda område, med undantag likväl i sistnämnda hänseende för det bergsområde, som i öster begränsas av Djäkneberget, i söder sträcker sig utefter Jakobsbergsgränsen till Solvägen samt i fortsättningen av de inom Hammarby område befintliga gatorna Sol-, Engelbrekts- och Ringvägarne till Fredsvägen.

10:o) Ovanstående villkor och bestämmelser skola avse av Vatten- och Gasverksstyrelsen under senare tiden beviljade anslutningar i de fall styrelsen såsom villkor för medgivandet gjort förbehåll, att det enskilda bidraget skulle utgå i enlighet med de grunder som framdeles kunde komma att av Stadsfullmäktige beslutas, och intill utgången av år 1921.

Under överläggningen i detta ärende yrkade Herr Kättström bifall till vad kommitterade föreslagit, varjämte Herrar Sundström och Edv. Karlsson yttrade sig utan yrkande.

Efter överläggningens slut beslöto Stadsfullmäktige till alla delar antaga och godkänna det av kommitterade framlagda förslaget.

§ 199.

Ang. fortsatt vägarbete å landsvägen till Skultuna.

I skrivelse till Stadsfullmäktiges den 20 innevarande Oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 68) hade Drätselkammaren på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville lämna Drätselkammaren medgivande att av det den 25 Augusti innevarande år för väg utmed Lustigkulla eller annat gagneligt ändamål, avseende att bereda arbetstillfällen åt de arbetslösa anvisade anslag å 55,000 kronor disponera erforderligt belopp för igångsättande av arbete med breddning, rätning och utjämning av landsvägen till Skultuna fram till kyrkogårdsanläggningen vid Hovdestalund.

På yrkande av Herr Kättström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 200.

Ang. pensionsrätt för folkskolans lärarinnor i huslig ekonomi.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande Oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 69) hade Drätselkammaren till Stadsfullmäktige för avgörande överlämnat en framställning från Folkskolestyrelsen angående stadens medverkan till pensionering av folkskolans lärarinnor i huslig ekonomi genom inbetalande för dem av engångsavgift till statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. och därvid med hänsyn till att skäl icke syntes föreligga att ställa dessa lärarinnor i avseende å deras framtida pensionering i bättre ställning än vad fallet varit med övrig lärarepersonal vid folkskolan, varför engångsavgiften borde avse tidrymden till och med 1919 års utgång och icke omfatta familjepension, hemställt, att Stadsfullmäktige ville på det sätt bifalla Folkskolestyrelsens framställning att för utbetalning av engångsavgiften till och med år 1919 för lärarinnornas i huslig ekonomi pensionering, utgörande 2,760 kronor 57 öre, till statens anstalt för pensionering av folkskollärare av tillgängliga medel på folkskolans stat anslå ifrågavarande belopp samt befria ifrågavarande befattningshavare från de löneavdrag, som svarade mot sagda engångsavgifter.

På yrkande av Herr Kättström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning vad Drätselkammaren i ärendet föreslagit.

§ 201.

Ang. ytterligare anslag till arbetslöshetsunderstöd.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande Oktober (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 70) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en framställning i ämnet från Stadsfullmäktiges arbetslöshetskommitté angående arbetslöshetsunderstöd, hemställt, att Stadsfullmäktige ville för ifrågavarande ändamål anvisa 40,000 kronor att utgå av tillgängliga medel för att slutligen gäldas på sätt Stadsfullmäktige vid fastställande av stadens budget för nästkommande år efter förslag av Drätselkammaren kunde komma att besluta.

Stadsfullmäktige biföllo på yrkande av Herr Kättström utan omröstning vad Drätselkammaren sålunda hemställt.

§ 202.

Ang. val av suppleant i hyresnämnden

Sedan Stadsfullmäktige den 29 nästlidne September befriat Herr E. A. Eriksson från uppdraget att vara suppleant i stadens hyresnämnd samt remitterat frågan om hans ersättare för upprättande av förslag härtill till Beredningsutskottet, valde Stadsfullmäktige nu i överensstämmelse med av Beredningsutskottet avgivet förslag med acklamation till suppleant i stadens hyresnämnd Byggmästaren J. Alb. Fredriksson.

§ 203.

Ang. lösningsrätt till fastighet.

Sedan Rådhusrätten hos Drätselkammaren anmält, att lagfart den 22 Augusti innevarande år meddelats för fröknarna Anna Charlotta och Jenny Lovisa Behm å en tredjedel av den på stadens grund belägna fastigheten gården och tomterna N:ris 35, 61, 64 och 65 a i västra kvarteret på grund av köp, därvid köpeskillingen utgått med 33,500 kronor och i anledning av härigenom uppkommen fråga, huruvida staden skulle göra sin lösningsrätt till berörda

andel av fastigheten gällande, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande Oktober, vid det förhållande att förvärv åt staden av denna icke vore av någon anledning påkallad, hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta, att staden icke skulle göra sin lösningsrätt till fastighetsandelen gällande i anledning av det nu lagfarna fånget å densamma.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning härav på yrkande av Herr Kättström utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 204.

Ang. utsträckt tillämpningsområde för hälsovårdsstadgan.

En från Hälsovårdsnämnden inkommen hemställan, att Stadsfullmäktige ville jämlikt § 32 hälsovårdsstadgan av år 1919 för riket hos Konungens befallningshavande anhålla om fastställelse därå, att ett å vid framställningen fogad karta utmärkt område utom stadsplanen måtte i avseende å den allmänna hälsovården betraktas såsom planlagt område med undantag dock för inom området belägna jordbruksfastigheter, till vilket förslag Herr Borgmästaren förordade bifall, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Bäckman och Kättström remittera för utlåtande till Beredningsutskottet och Drätselkammaren.

§ 205.

Ang. ny taxa å hamnavgifter för Strömsholms våg.

Sedan Magistraten genom resolution den 16 Augusti 1921 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande rörande med resolutionen överlämnade handlingar angående ny taxa å hamnavgifter för den Västerås och Köpings städer gemensamt tillhöriga hamnplatsen vid Borgås udde, kallad Strömsholms våg, samt Stadsfullmäktige den 25 samma månad och år remitterat handlingarne för yttrande till Hamnstyrelsen för Strömsholms våg, hade styrelsen avgivit yttrande i ärendet till Stadsfullmäktige genom skrivelse den 30 nästlidne September av följande lydelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Magistraten genom resolution den 16 Augusti 1921 infordrat Stadsfullmäktiges yttrande rörande med resolutionen överlämnade handlingar angående ny taxa å hamnavgifter för den Västerås och Köpings städer gemensamt tillhöriga hamnplatsen vid Borgås udde, kallad Strömsholms våg, samt Stadsfullmäktige den 25 samma månad och år remitterat handlingarne för yttrande till hamnstyrelsen för Strömsholms våg, får styrelsen anföra följande.

Av handlingarne framgår, att hamnavgifterna vid ifrågavarande lastageplats under de senaste åren icke uppgått till några avsevärda belopp, beroende på den jämförelsevis obetydliga trafiken därstädes. Vidare framgår, såsom också Konungens Beballningshavande i Västmanlands län påpekat, att de höjningar i hamnavgifterna, vilka av styrelsen föreslagits i allmänhet uppgå till och i några fall överstiga 100 % samt att några anmärkningar från trafikanternas sida icke inkommit emot det upprättade taxeförslaget. Konungens Befallningshavande har ändock i sitt yttrande hemställt, att taxeavgifterna i allmänhet icke måtte höjas över 50 %. Såsom skäl för denna sin hemställan har Konungens Befallningshavande framhållit, att under de senare räken-

skapsåren i hamnavgifter, tomt- och magasinshyror influtit avsevärt mer än som åtgått till utgifterna samt att lastageplatsen ägde ett icke obetydligt kapital, varför den föreslagna taxan syntes vara högre än behovet krävde.

Anledningen till det av Konungens Befallningshavande sålunda påpekade inkomstöverskottet under de senare åren är emellertid att söka däri, att därunder icke nedlagts några nämnvärda kostnader för anläggningarnes underhåll, dels på grund av de dryga kostnaderna under den gångna kristiden och dels enär den jämförelsevis obetydliga trafiken ej synts påkalla några mer omfattande arbeten. Nu äro dock såväl kajer och bryggor som magasin vid hamnplatsen i det skick, att det är oundgängligen nödvändigt att till förhindrande av fullständigt förfall omfattande reparationsarbeten omedelbart vidtagas. Utan att några kostnadsberäkningar — som för övrigt icke på den korta tid, styrelsen anser sig hava till sitt förfogande för detta yttrandes avgivande, kunnat upprättas och som därjämte alltid äro svåra att fastställa, då det gäller reparationsarbeten — framläggas, torde det stå klart för en var, att dessa reparationsarbeten för den närmaste tiden torde komma att medföra utgifter, vilka förbruka icke blott de senaste årens inkomstöverskott utan även en avsevärd del av det samlade kapitalet.

Under sådana förhållanden synes det styrelsen, som den föreslagna taxehöjningen är synnerligen av behovet påkallad. Ett ytterligare skäl härför är det, att genom styrelsens förslag taxan bringas i överensstämmelse med gällande och föreslagna hamntaxor i städernas hamnar.

På grund av det anförda hemställer styrelsen, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att såsom infordrat yttrande i ärendet, under åberopande av vad styrelsen nu anfört, tillstyrka bifall till det av styrelsen upprättade förslaget till ny taxa å hamnavgifter för Strömsholms våg.

Västerås och Köping den 30 September 1921.

På Hamnstyrelsens för Strömsholms våg vägnar:

K. KÄTTSTRÖM."

Stadsfullmäktige beslöto i överensstämmelse med vad styrelsen hemställt och på yrkande av Herr Kättström att under åberopande av vad styrelsen anfört tillstyrka bifall till det av styrelsen upprättade förslaget till ny taxa å hamnavgifter för Strömsholms våg.

§ 206.

Ang. förändringar i poliskårens uniformering och beväpning.

I skrivelse till Stadsfullmäktige denna dag hade kommitterade för utredning om möjligheten och lämpligheten angående inrättande av en polisnämnd meddelat att i kommitterades uppdrag ingått, förutom frågan om inrättande av polisnämnd, att utreda och avgiva yttrande angående förändringar i poliskårens uniformering och beväpning samt hemställt, att, sedan en polisnämnd

av Stadsfullmäktige numera tillsatts, sistnämnda ärende måtte överlämnas till polisnämnden och att Stadsfullmäktige ville förklara, att kommitterade hade fullgjort sitt uppdrag.

På yrkande av Herr Söder biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning kommitterades berörda hemställan.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 1 november 1921.
FREDR. FÅHRÆUS.
Hugo Svensson. C. E. Larsson.

Offentligen uppläst den 1 november 1921, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Västerås 1921. Tryckeri-A.-B. Västmanl. Nyheter

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 24 November 1921.

Närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Edström, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Hedberg, Dahlfors, Andersson, Enblom, Tärngren, Hiersemann, Pettersson, Fröken Löfgren, Herrar Vestling, Browaldh, Leontein, Fru Grönberg, Herr Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Thyresson, Keijser, Fru Hamré, Herrar C. E. Larsson, Svensson, Fjellander, O. Lindström, O. Carlsson, Ask, G. Lindström, Svedlund, Lundin, Håvberg, Collin, Wass, Kolmodin och Engström.

Frånvarande med godkänt förfall voro vice ordföranden, Herr Riksgäldsfullmäktigen V. Larsson samt Herrar Pers, Hammer, Söder, Johansson och Eklund.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 207.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Fru Hamré och Herr Keijser att jämte Herr ordföranden justera dagens protokoll.

§ 208.

Ang. restaurering av högre allm. läroverkets huvudbyggnad.

Sedan Stadsfullmäktige dels den 29 december 1919 till Drätselkammaren för utlåtande remitterat en genom Magistraten till Stadsfullmäktige överlämnad framställning från rektor vid högre allmänna läroverket härstädes angående vissa om- och tillbyggnads- samt reparationsarbeten vid läroverkets byggnader, dels den 28 juni 1920 till Drätselkammaren för kännedom och iakttagande överlämnat en till Stadsfullmäktiges ordförande inkommen skrivelse från Kungl. Skolöverstyrelsen med erinran om behovet av de av rektor begärda anordningarne, dels ock vid fastställandet av stadens budget för innevarande år på förslag av Drätselkammaren den 29 december 1920 av uttaxerade medel avsatt ett belopp, av 50,000 kronor för restaurerings- och omändringsarbeten i läroverksbyggnaden, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 71) på anförda skäl och med bifogande av en av stadens byggnadschef uppgjord kostnadsberäkning föreslagit att Stadsfullmäktige, utöver ovan omförmälda av uttaxerade medel avsatta belopp, av lånemedel måtte anvisa ett tilläggsanslag å 55,000 kronor för reparations- och ombyggnadsarbeten samt införande av centralvärmeledning i läroverkets huvudbyggnad i den omfattning, som i Drätselkammarens framställning och i det därvid fogade kostnadsförslaget närmare angivits, ävensom bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fast-

ställelse å beslutet, för så vitt därmed avsåges anslagets gäldande genom lån, med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, ägde begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning till alla delar vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 209.

Ang. inköp av Vargbo Litt. D. och byte av mark med Vargbo Litt. C.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 72) hade Drätselkammaren — med överlämnande av ett köpekontrakt av den 31 oktober 1921, varigenom under förbehåll av Stadsfullmäktiges godkännande träffats avtal om förvärvande åt staden av lägenheten Vargbo Litt. D., varav en del områden erfordrades för utläggande av trafikleder och särskilt för beredande av utfartsväg från det nya länslasarettet härstädes, för en köpesumma av 22,500 kronor och på i kontraktet närmare angivna villkor — hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta ej mindre godkänna berörda preliminära köpeavtal och för köpeskillingens gäldande anvisa 22,500 kronor att utgå av reserverade köpeskillingsmedel än även bemyndiga Drätselkammaren att med ägaren av lägenheten Vargbo Litt. C. i regleringssyfte träffa avtal om byte av mark, nämligen dels cirka 130 kvm., som av sistnämnda lägenhet erfordrades för utläggande av ovanberörda utfartsväg, och dels cirka 70 kvm. att tilläggas lägenheten Litt. C. mot cirka 200 kvm., som från lägenheten Litt. D. av staden skulle överlämnas att tilläggas lägenheten Litt. C., allt enligt en av stadsingenjören Gösta Smitt år 1921 upprättad karta med beskrivning.

Stadsfullmäktige biföllo efter föredragning härav utan omröstning Drätselkammarens hemställan.

§ 210.

Ang. inrättande av ett intressekontor.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 sistlidne juni för utlåtande till Beredningsutskottet och Drätselkammaren överlämnat ett förslag av Magistraten angående inrättande i staden av ett allmänt intressekontor, hade nu de infordrade utlåtandena till Stadsfullmäktige inkommit (Stadsfullmäktiges handl. N:o 73).

Efter föredragning av handlingarne beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström och med bifall till vad Beredningsutskottet och Drätselkammaren i ärendet föreslagit utan omröstning, att ett kommunalt intressekontor skulle inrättas för stadens befattningshavare och arbetare, avseende inbetalning av skatter och hyror eller endera enligt fritt val, samt bemyndiga Drätselkammaren att mera i detalj organisera kontoret på stadens bekostnad och efter i huvudsak de riktlinjer, som i Drätselkammarens utlåtande angivits.

§ 211.

Ang. uppbörd av pensionsavgifter.

Föredrogs och lades till handlingarne en av Drätselkammaren med skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande november överlämnad styrkt avskrift av en skrivelse från Kungl. Socialdepartementet till Pensionsstyrelsen.

utvisande, att Kungl. Maj:t den 7 nästlidne oktober beslutat icke bifalla Drätselkammarens jämlikt Stadsfullmäktiges bemyndigande den 31 mars innevarande år gjorda underdåniga framställning därom, att uppbörden av de i första stycket av 13 § i lagen om allmän pensionsförsäkring omförmälda pensionsavgifter, de s. k. grundavgifterna, finge från och med år 1922 och tillsvidare verkställas i samband med kronouppbörden.

§ . 12.

Ang. understöd av statsmedel fö bostadsverksamheten.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 74) hade Drätselkammaren på anförda grunder föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta:

dels upptaga ett lån å intill 168,000 kronor ur statens bostadslånefond i och för uppförande av kommunala hyreshus med intill 50 eldstäder samt utlämnande av byggnadslån till enskilda egnahemsbyggare i den ordning, Kungl. kungörelsen den 9 juli 1920 stadgade,

dels bemyndiga Drätselkammaren att handlägga på de kommunala myndigheterna ankommande frågor, som omförmäldes i sagda kungörelse,

dels ock uppdraga åt Drätselkammaren att vidtaga de för statsunderstöds erhållande erforderliga ytterligare åtgärder och å stadens vägnar utfärda erforderliga förbindelser samt underteckna vederbörliga lånehandlingar, ävensom bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut om ifrågavarande låns upptagande.

Stadsfullmäktige godkände på yrkande av Herr Sundström utan omröstning till alla delar, vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

§ 213.

Ang. ordnande av planen vid hamnpaviljongen.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande november hade Drätselkammaren hemställt, att Stadsfullmäktige ville för ordnande av området närmast intill nya hamnpaviljongen såsom plantering i huvudsaklig överensstämmelse med ett av stadsträdgårdsmästaren uppgjort förslag av uttaxerade medel i 1922 års stat anvisa ett anslag av 3,000 kronor.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 214.

Ang. fråga om lösningsrätt till fastigheter, N:ris 88—89 samt 70 a västra kvarteret.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 10 innevarande november hade Drätselkammaren, i anledning därav att lagfart dels den 17 nästlidne oktober sökts och förklarats vilande å fastigheterna N:ris 88—89 i Västra kvarteret, som överlåtits genom försäljning till C. G. Strömberg för 12,800 kronor, dels ock den 24 oktober 1921 beviljats å gården och tomten N:o 70 a inom byggnadskvarteret Mina i västra kvarteret, som J. E. Hedstrand och N. Hedstrand tillhandlat sig för 377,500 kronor, meddelat, att staden ägde rätt att på grund av överlåtelserna tillösa sig berörda å stadens grund belägna fastigheter, men då erforderliga regleringar beträffande samma fastigheter redan vore i huvudsak genomförda, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta avstå från att göra stadens lösningsrätt till fastigheterna gällande i anledning av de nu skedda överlåtelserna av desamma.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning Drätselkammarens berörda hemställan.

§ 215.

Ang. ändrade grunder för arbetslöshetsunderstöd och tilläggsanslag härtill.

Med överlämnande av en framställning i ämnet från stadens arbetslöshetskommitté, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 17 innevarande november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 75) hemställt att Stadsfullmäktige måtte besluta sådan ändring i grunderna för utbetalande av arbetslöshetsunderstöd, att understödet för gift par skulle från och med den 1 nästkommande december och tillsvidare utgå med tre kronor pr dag, samt för bestridande av den merutgift, som härigenom komme att drabba stadskassan under innevarande år, anvisa ett tilläggsanslag å 4,850 kronor att utgå av uttaxerade medel i 1922 års stat.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Pettersson, med vilken Herr Kättström förenade sig, utan omröstning bifalla, vad Drätselkammaren sålunda föreslagit, med det tillägg, att jämväl arbetslöshetsunderstödet för barn skulle från ovan angivna tidpunkt och tillsvidare höjas från 40 till 60 öre pr dag och att det för ändamålet erforderliga tilläggsanslaget, vilket på sätt Drätselkammaren föreslagit skulle upptagas till uttaxering i 1922 års budget, skulle höjas till förslagsvis 7,200 kronor.

Härjämte beslöto Stadsfullmäktige jämlikt av Herr Pettersson framställt förslag, vilket dock Herr Kättström förklarade sig icke kunna biträda, att arbetslöshetsunderstödet för en hel familj icke skulle få överstiga 7 kr. 50 öre pr dag.

§ 216.

Ang. förvärv av mark för vidgning av Köpingsvägen.

Föredrogs och bifölls på yrkande av Herr Sundström utan omröstning följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I sin skrivelse till Stadsfullmäktige, behandlad den 27 juni innevarande år angående en del förberedande arbeten för anläggning av en spårvägslinje i sträckning öster och väster genom staden, har Stadsfullmäktiges spårvägskommitté påkallat åtgärder för förvärv åt staden av mark utmed södra sidan av landsvägen till Köping, erforderlig för breddning av denna, därest, såsom vore ifrågasatt, spårvägen i denna del av sträckningen komme att förläggas vid sidan av körbanan.

Drätselkammaren har ock på grund av Stadsfullmäktiges principiella anslutning till de av spårvägskommittén begärda åtgärderna trätt i underhandlingar med vederbörande markägare angående villkoren för en upplåtelse till staden av för denna breddning erforderlig mark, vilka underhandlingar delvis lett till preliminär uppgörelse.

Som Drätselkammaren är av den meningen, att frågan lämpligen bör av Stadsfullmäktige avgöras i ett sammanhang, eller först sedan samtliga uppgörelser träffats och stadens utgifter i samband med desamma kunna närmare

beräknas, vill Drätselkammaren nu påkalla Stadsfullmäktiges beslut för erhållande av större handlingsfrihet vid slutförande av återstående uppgörelser och får i denna avsikt hemställa,

att Stadsfullmäktige ville besluta lämna Drätselkammaren generellt bemyndigande att med vederbörande markägare träffa de uppgörelser, som Drätselkammaren kan finna för staden antagliga angående upplåtelse av mark utmed södra sidan av landsvägen till Köping avsedd att tagas i anspråk för en blivande spårvägslinje.

Västerås den 17 november 1921.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow."

§ 217.

Ang. ytterligare inbetalning å Lagerquistska fonden.

Lades efter skedd föredragning till handlingarne ett meddelande från Drätselkammaren genom skrivelse den 17 innevarande november därom, att utredningsmannen i boet efter Grosshandlaren G. R. Lagerquist till den donationsfond, som genom dennes testamente överlämnats till staden och av Drätselkammaren emottagits till förvaltning enligt av Stadsfullmäktige den 25 maj 1920 fastställt reglemente, överlämnat ett vid boutredningen ytterligare uppkommet tillskott å 800 kronor samt ställt i utsikt ännu ett dylikt å 400 kronor såsom slututdelning.

§ 218.

Föredrogs följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Ang. överlämnande av ett äldre hus till fornminnesföreningen.

Sedan det hinder, som hittills förelegat för en reglering av området framför tekniska skolans nybyggnad avseende utläggning av den öppna plats, som enligt nu gällande stadsplan erhållit namnet Kopparbergsplatsen, numera bortfallit i och med att staden kunnat anvisa andra bostäder åt hyresgästerna i den s. k. Barklundska gården, har Drätselkammaren beslutat rivning av byggnaderna å denna fastighet och påbörjat arbetet härmed.

Efter erhållen kännedom om denna åtgärd har Intendenten Sven Kjellberg under hand gjort sig underrättad om möjligheten att få huvudbyggnaden bevarad åt eftervärlden såsom ett prov på det tidigare 1800-talets byggnadskonst, i vilket avseende densamma skulle erbjuda åtskilligt av kulturhistoriskt intresse, genom att staden överlämnade byggnaden såsom gåva till Västmanlands läns fornminnesförening för att uppsättas å det område vid Vallby, som föreningen fått åt sig upplåtet, och som föreningen har för avsikt att ordna som ett friluftsmuseum.

Ett understödjande av föreningens verksamhet på detta sätt och utan direkta utgifter för stadskassan anser Drätselkammaren icke möta erinran, varför Drätselkammaren i medvetande härom men likvisst under förbehåll av Stadsfullmäktiges godkännande överlämnat gårdens huvudbyggnad som gåva till föreningen. Härvid har Drätselkammaren förutsatt, att föreningen själv bestrede alla med nedmärkning av byggnaden, transporteringen av virket till densamma från stadens virkesupplag vid Kristiansborg till Vallby samt byggnadens uppsättande där förenade kostnader. Med detta förbehåll har Drätselkammaren underförstått att föreningen med hänsyn till stadens ansträngda ekonomi icke nu kan påräkna annat understöd från stadens sida för sin verksamhet.

Med denna anmälan avser Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville godkänna Drätselkammarens åtgärd att som gåva till Västmanlands läns fornminnesförening överlämna huvudbyggnaden å den s. k. Barklundska gården.

Västerås den 17 november 1921.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow."

På yrkande av Herr Falk, med vilken Herr Sundström å Drätselkammarens vägnar förenade sig, biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning, vad Drätselkammaren sålunda föreslagit med den förändringen, att staden, sedan den ifrågavarande byggnaden nedmärkts genom fornminnesföreningens försorg, åtog sig att bekosta byggnadens transport till av föreningen anvisad förvaringsplats, dock att transportkostnaden därigenom ej bleve dyrare, än om byggnaden transporterades till den av Drätselkammaren ifrågasatta tomten vid Kristiansborg.

§ 219.

Ang. avloppsledning i den nya förbindelseleden mellan Bergslagsvägen och Malmabergsgatan.

Med överlämnande av en skrivelse i ämnet från Vatten- och Gasverksstyrelsen hade Drätselkammaren i skriftlig framställning av den 17 innevarande nov. (Stadsfullmäkiges handlingar N:o 76) på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta låta nedlägga avloppsledning i den nya trafikleden mellan Bergslagsvägen vid Johannislundsvägen och Malmabergsgatan vid Tegnérgatan samt härför av lånemedel anvisa ett anslag å 84,000 kronor ävensom dels bestämmma, att arbetet skulle utföras såsom ett kommunalt nödhjälpsarbete med för sådant arbete gällande arbetslöner, dock utan begränsning i ackordspriserna, dels ock bemyndiga Drätselkammaren att i vad beslutet avsåge anslagets täckande genom lån begära Kungl. Maj:ts tillstånd till lånets upptagande med rätt för Drätselkammaren att förskottera anslaget genom tillfälligt lån, som, därest den underställningsfria lånerätten därigenom komme att överskridas, Drätselkammaren hade att begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Efter härav tagen del beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning på yrkande av Herrar Sundström och Falk till alla delar bifalla vad Drätselkamma-

ren i ärendet föreslagit med det av Herr Falk förordade tillägget — i anledning därav att ifrågavarande trafikled, som enligt avtal mellan staden, å ena, och Allm. Sv. El. A.-B. och A.-B. Sv. Metallverken, å andra sidan, skulle av bolagen iordningsställas, ännu icke vore fullt färdig — att före påbörjande av arbetet med avloppsledningen genom Drätselkammaren och vägarbetskontrollanten avsyning skulle verkställas å det av bolagen utförda vägarbetet, varvid vad som återstode outfört av det arbete med trafikledens ordnande, som skulle utföras genom industribolagens försorg, skulle värderas, samt att bolagen, därest de det önskade, ägde rätt att, i stället för att fortsätta och avsluta arbetet i fråga, ersätta staden härför med penningar.

§ 220.

Ang. förvärv av mark för vidgning av Stockholmsvägen.

Föredrogs och bifölls på yrkande av Herr Sundström utan omröstning följande från Drätselkammaren inkomna framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anslutning till sin förut till Stadsfullmäktige avlåtna skrivelse med begäran om bemyndigande av Stadsfullmäktige att träffa uppgörelser angående upplåtelse av mark erforderlig för en blivande spårvägslinje utmed landsvägen till Köping och det tillägg, att för breddning och rätning av landsvägen till Stockholm förbi Sommarro och Folkets Parks områden i andra ändpunkten för spårvägslinjen erfordras vissa markförvärv, får Drätselkammaren härmed hemställa

att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att på de villkor, Drätselkammaren kan finna vara för staden antagliga, med vederbörande ägare träffa de uppgörelser angående upplåtelse av mark, som för ovan berörda vägarbetes utförande bliva erforderliga.

Västerås den 21 november 1921.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

§ 221.

Ang. diverse ledningsanläggningar.

Från Vatten- och Gasverksstyrelsen hade till Stadsfullmäktige inkommit följande framställning:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Utbyte av ledningar i Källgatan, m. m.

Sedan numera ny avloppsledning nedlagts i Slottsgatan till Glasgatan, kan genom framdragning av nytt avlopp i Källgatan mellan Kristinagatan och Biskopsgatan nu rådande sanitära olägenhet, som uppstår genom av-

loppsvätskans utsläppande i Svartån vid Biskopsbron, avhjälpas. Källgatans avlopp går nu med lutning mot Biskopsgatan, men skulle det nya avloppet erhålla lutning mot Kristinagatan och intagas i dennas avlopp, som numera utmynnar i Slottsgatans ledning. Efter tillkomsten av berörda avlopp kunde avloppsvätskan från Biskopsgatans ledning, som med sig förenar avloppsledningar från Håll-, Käll- och Bryggerigatorna samt från en del av Lustigkulla, tillföras ledningen i Slottsgatan, vilken utmynnar i Svartån vid Turbinhuset. Vatten- och gasrören skulle samtidigt utbytas mot nya och grövre rör, ävenså skulle vatten och gasrör nedläggas i Glasgatan mellan Käll- och Slottsgatorna för erhållande av förbindelse med de nyframdragna ledningarna i Slottsgatan, varigenom en välbehövlig förbättring uti frammatning av vatten och gas erhålles. Verkställda beräkningar utvisa, att å gamla ledningarna i Källgatan ännu återstår omkring 1,200 kronor att amortera. Kostnaden för nya ledningar, till vilka skulle användas 18″ rör till avlopps-, 5″ rör till vatten- och 4″ rör till gasledningen, är beräknad till 15,200 kronor, av vilken kostnad kronor 1,200 sålunda bör bestridas genom driftmedel vid verken, resten genom lånemedel. Genom ombyggnad av avloppet vinnes även den fördelen, att anordnande av vattenklosetter kan beviljas för gårdarna utefter de gator, som beröras av ombyggnaden.

Avlopp i Herrgärdsgatan.

I korsningen av Knuts- och Kassörsgatorna finnes anordnad en s. k. stigbrunn, som förbinder det från Kassörsgatan kommande avloppet med avloppet i Knutsgatan, vilket är av äldre datum och därför ligger på mindre djup än Kassörsgatans avlopp. Efter kulvertens tillkomst i Kopparbergsvägen hava avloppsledningar på numera erforderligt djup utbytts bl. a. i Herrgärdsgatan till en punkt belägen 55 met. från korsningen mellan Knuts- och Kassörsgatorna. Genom att utsträcka Herrgärdsgatans avlopp till omnämnda korsningspunkt, kan berörda stigbrunn avlägsnas, vilket ur sanitär synpunkt är önskvärt, enär nuvarande anordning i viss mån medför ett stillastående av vätskan i Kassörsgatans ledning. Kostnaden för denna utsträckning av Herrgärdsgatans avlopp är beräknad till 2,100 kronor.

Högspännings-jordkabel i Malmabergsgatan.

Den transformator, genom vilken Haga- och Frejaföreningarna utfå sitt behov av elektrisk energi och vilken är uppställd invid vägen till Malmaberg, matas genom en luftledning för högspänd ström, vilken ledning utgår från den till Malmaberg och Sanatoriet norr om Hagaföreningen gående högspänningsringledningen. Berörda förbindningsledning till transformatorn sträcker sig över de till tomter indelade kvarteren Patrik, Paulus och Per. Om också av dessa tomter ännu endast en är bebyggd, så odlas dock till desamma hörande jord av tomtägarna, vilka därför vistas därstädes under lediga stunder en stor del av året. Fara ligger därför nära till hands, att någon olycka skulle kunna inträffa, då en ledning med livsfarlig spänning är sträck över tomterna. Styrelsen vill därför föreslå, att ledningen avlägsnas och ersättes med en jordkabel, som lägges i Malmabergsgatan och är beräknad kosta 4,400 kr.

På grund av de sanitära och andra fördelar, som här berörda arbeten medföra, får styrelsen hemställa, att Stadsfullmäktige ville bevilja:

1) 14,000 kr. av lånemedel samt 1,200 kr. av driftmedel vid Tekniska verken till bestridande av kostnaden för utbyte av avlopps-, vatten- och gasledningarna i Källgatan mellan Kristina- och Biskopsgatorna samt anläggande av vatten- och gasledningar i Glasgatan mellan Käll- och Slottsgatorna;
2) 2,100 kr. av lånemedel till utsträckning av Herrgårdsgatans avlopp till korsningen mellan Knuts- och Kassörsgatorna, samt
3) 4,400 kr. ävenledes av lånemedel till framdragande av en jordkabel för 6,000 volt mellan ringledningen till Malmaberg och transformatorn för Freja- och Hagaföreningarna.

Västerås den 19 november 1921.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston".

Över denna framställning hade Drätselkammaren avgivit ett så lydande utlåtande:

"*Till Stadsfullmäktige i Västerås.*

Drätselkammaren får härmed överlämna framställning från Vatten- och Gasverksstyrelsen angående en del ledningsarbeten och i enlighet med styrelsens förslag hemställa,

att Stadsfullmäktige ville besluta anvisa dels 15,200 kronor, därav av lånemedel 14,000 och av driftmedel vid de tekniska verken 1,200 kronor för utbyte av avlopps-, vatten- och gasledningarna i Källgatan mellan Kristina- och Biskopsgatorna samt anläggning av vatten- och gasledningar i Glasgatan emellan Käll- och Slottsgatorna,

dels 2,100 kronor av lånemedel till utsträckning av Herrgårdsgatans avlopp till korsningen mellan Knuts- och Kassörsgatorna,

dels ock 4,400 kronor ävenledes av lånemedel till framdragande av en jordkabel för 6,000 volt mellan ringledningen till Malmaberg och ransformatorn för Freja- och Hagaföreningarna,

ävensom i samband härmed bemyndiga Drätselkammaren att, i vad beslutet avser anslagens gäldande genom lånemedel, underställa Kungl. Maj:ts pröv-

ning beslutet, med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgifter genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigeom skulle överskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Västerås den 21 november 1921.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

Efter föredragning av berörda handlingar fattade Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Kättström utan omröstning beslut i ärendet i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag.

§ 222.

Ang. M. E. Larssons ansökan om rätt att idka handel med begagnade föremål.

En genom magistratens resolution den 21 innevarande november till Stadsfullmäktige för yttrandes avgivande överlämnad ansökan hos Konungens befallningshavande i länet av Maria Elisabet Larsson om tillstånd att i huset n:o 24 vid Stora gatan här i staden idka handel med begagnade föremål beslöto Stadsfullmäktige remittera till Hälsovårdsnämnden för utlåtande.

§ 223.

Ang. byggnadsbestämmelser utom stadsplanen.

Föredrogs och lades till handlingarne ett till Stadsfullmäktige i styrkt avskrift överlämnat Kungligt brev av den 30 september 1921 angående utsträckande av gällande bestämmelser för byggnadsverksamheten utom stadsplanen även till vissa delar av f. d. Lundby och S:t Ilians socknar (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 78).

§ 224.

Ang. valdistriktindelning för riksdagsmannaval.

En från Magistraten inkommen skrivelse med förslag angående ny indelning av staden i valdistrikt vid riksdagsmannaval beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Falk remittera till Beredningsutskottet för utlåtande.

§ 225.

Ang. gatunamn.

Remitterades på yrkande av Herr Falk till Beredningsutskottet för utlåtande en skrivelse från Stadsplanekommitterade med förslag till namn å den nya trafikleden mellan Bergslagsvägen och Malmabergsgatan.

§ 226.

Lades till handlingarne ett från Kungl. Kammarkollegium inkommet meddelande angående åtgärder för utredning av fråga om inkorporering av en inom f. d. Lundby socken belägen enklav, nämligen $^{5}/_{35}$ mantal Boberga, tillhörande Dingtuna socken. *Ang. inkorporering av enklav.*

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 29 november 1921.

FREDR. FÅHRÆUS.

Einar Keijser. *Emelia Hamré.*

Offentligen uppläst den 29 november 1921, betygar

Ex officio:

Theofil Öberg.

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 29 December 1921

Närvarande: ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Pers, Hedberg, Dahlfors, Andersson, Enblom, Hammer, Tärngren, Hiersemann, Pettersson, Vestling, Browaldh, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Eklund, Keijser, Fru Hamré, Herrar C. E. Larsson, Svensson, Fjellander, O. Lindström, O. Carlsson, Ask, G. Lindström, Svedlund, Lundin, Håvberg, Collin, Wass, Kolmodin och Engström.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Edström, Söder, Fröken Löfgren och Herr Thyresson.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Rådmannen Victor Åsberg.

§ 227.

Justeringsmän.

Uppdrogs åt Herr Eklund och Fru Lundblad att jämte Herr ordföranden justera protokollet vid detta sammanträde.

§ 228.

Ang. kungörande av kallelser till Stadsfullmäktige och allm. rådstugan.

Företogs till behandling fråga om bestämmande av de ortstidningar, i vilka kallelser till allmänna rådstugan och Stadsfullmäktige under nästa år skulle införas, och beslöto Stadsfullmäktige härvid på yrkande av Herr vice ordföranden, att sådana kallelser skulle införas i tidningarne Västmanlands Allehanda, Västmanlands Läns Tidning och Västmanlands Folkblad.

§ 229.

Ang. ny hamntaxa.

För kännedom hade Hamnstyrelsen med skrifvelse till Stadsfullmäktige den 29 nästlidne november överlämnat avskrift av Kungl. Maj:ts beslut rörande taxa å avgifter i stadens hamn, varvid styrelsen samtidigt meddelat, att styrelsen, oaktat beslutet vore daterat den 4 november 1921, av praktiska skäl icke kunnat tillämpa de nu fastställda hamnavgifterna förrän från och med den 1 december 1921 (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 79).

Efter föredragning härav beslöto Stadsfullmäktige lägga Hamnstyrelsens berörda skrivelse jämte därvid fogad bilaga till handlingarne.

§ 230.

Ang. utsträckt utskänkningstid å I:a kl. restauranter.

I skriftlig motion av den 28 nästlidne november hade Herrar Sundström, Kättström och Edström föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att hos Konungens befallningshavande i länet göra framställning därom, att Konungens befallningshavande ville dels förordna, att utskänkning av spritdrycker i Västerås tills vidare måtte å I klass restauranter äga rum till kl. 11 e. m., dock att sådan utskänkning i matsal i samband med måltid måtte få fortgå till kl. 12 midnatt, dels ock i de särskilda fall, Konungens befallningshavande prövar sådant lämpligt, på särskild framställning medgiva ytterligare utsträckt utskänkningstid utöver vad sålunda föreslagits.

Härjämte hade Nykterhetsnämnden, som beretts tillfälle taga del av motionen, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 29 nästlidne november meddelat, att Nämnden intet hade att erinra emot vad i motionen föreslagits.

Efter föredragning av handlingarne i ärendet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 80) biföllo Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning vad motionärerna sålunda föreslagit och Nykterhetsnämnden tillstyrkt.

§ 231.

Ang. dyrtidstillägg åt stadens befattningshavare 1:sta halvåret 1922.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 nästlidne november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 81) hade Lönenämnden på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta förlänga giltighetstiden för de av Stadsfullmäktige den 27 juni 1921 antaga bestämmelser om dyrtidstillägg för stadens befattningshavare, jämväl innefattande folkskolans lärarepersonal och pensionärer, återgivna i Stadsfullmäktiges handlingar år 1921 å sid. 286 och 287, till den 1 juli 1922 och göra frågan om deras fortsatta giltighet efter sistnämnda dag beroende av särskilt framdeles fattat beslut.

På yrkande av Herr Sundström biföllo Stadsfullmäktige utan omröstning, vad Lönenämnden sålunda föreslagit.

§ 232.

Ang. beräkning av naturaförmåner för stadens befattningshavare år 1922.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 nästlidne november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 82) hade Lönenämnden enligt det för nämnden gällande reglementef törelagt Stadsfullmäktige förslag till bestämmelser att gälla för nästkommande år angående dels de av vissa stadens befattningshavare åtnjutna in naturaförmånerna av bostad och bränsle, dels ock ersättning för nämnda förmåner i de fall, beträffande lärarepersonalen vid stadens folkskolor, då sådana förmåner av staden icke tillhandahölles in natura med flera i samband därmed stående frågor, varjämte Lönenämnden yttrat sig angående av Folkskolestyrelsen vid statbehandlingen för år 1922 framfört förslag om vissa ersättningar för ofullständig och bristfällig bostadsförmån för lärarne vid Rosenlunds skola; och hade nämnden, under erinran om vad som i berörda hänseenden gällde för innevarande år enligt Stadsfullmäktiges beslut den 27 juni 1921, enligt vilket förmånen av bostadsbelysning mot visst löneavdrag borttagits från och med år 1922, och på i övrigt anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte, med bibehållande av nuvarande allmänna bestämmelser i ämnet utom beträffande värdet av bränsle och i viss mån värdet av bostad i logement för år 1922, besluta:

A) att under innevarande år gällande bestämmelser angående avdrag å lön för värdet av in natura åtnjuten förmån av bostad skulle gälla med den avvikelse, att förmån av bostad i logement skulle värdesättas till 375 kronor;

B) att avdrag å lön för värdet av in natura åtnjuten förmån av fritt bränsle skulle ske med följande belopp:

4 rum och kök	kronor	370: —
3 rum och kök	„	310: —
2 rum och kök	„	240: —
1 rum och kök	„	180: —

C) att under innevarande år gällande bestämmelser angående ersättning till lärarepersonalen vid stadens folkskolor för ej in natura åtnjuten förmån av bostad skulle fortfarande gälla;

D) att ersättning för ej in natura åtnjuten bränsleförmån till samma personal skulle utgå med belopp, varierande efter bostadens storlek och som angivits under mom. B. här ovan;

E) att lärare vid folkskolan, som bebodde staden tillhöriga lärarebostäder i den egentliga staden, skulle härför vidkännas löneavdrag, motsvarande den ersättning, som för förmånen av dylik bostad vore för lärare i enahanda tjänsteställning beräknad;

F) att trädgårdslärarne i Skepparbacks-, Herrgärds- och Korsängsskolorna skulle var och en åtnjuta ett arvode av 1,000 kronor, varvid i fråga om de två förstnämnda arvodet skulle kvittas mot gottgörelse för till dem upplåtna bostäder; samt

G) att allenast på det sätt bifalla Folkskolestyrelsens framställning om ersättning för brister i till lärarne vid Rosenlunds skola upplåtna tjänstebostäder, att till den manliga folkskolläraren skulle utgå 320 kronor för helt år räknat i ersättning för ett felande rum jämte bränsle.

Efter föredragning av ifrågavarande ärende godkände Stadslullmäktige utan omröstning vad Lönenämnden föreslagit, allenast med den av Herr Sundström påyrkade ändringen, att i punkt E) orden "för lärare i enahanda tjänsteställning" skulle utgå.

§ 233.

Ang. ny indelning av staden i valdistrikt för riksdagsmannaval.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 83) hade Beredningsutskottet under tillstyrkan överlämnat ett av Magistraten framställt förslag, att Stadsfullmäktige ville för sin del besluta, att från och med den 25 juli 1922, till vilken dag nuvarande röstlängd vore gällande, Västerås stad skulle i och för val till Riksdagens andra kammare utgöra sex valdistrikt, nämligen:

1:sta distriktet, omfattande norra kvarteret,

2:dra distriktet, omfattande södra kvarteret,

3:dje distriktet, omfattande västra kvarteret,

4:de distriktet, omfattande norra kvarterets utgårdar med f. d. S:t Ilians socken öster om Svartån samt de å obestämd bostad mantalsskrivna,

5:te distriktet, omfattande södra kvarterets utgårdar, och

6:te distriktet, omfattande västra kvarterets utgårdar med f. d. S:t Ilians socken väster om Svartån och f. d. Lundby socken.

På yrkande av Herr vice ordföranden beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning för sin del fatta beslut om den av Magistraten och Beredningsutskottet förordade nya distriktindelningen.

§ 234.

Ang. benämning av gata: nya trafikleden mellan Bergslagsvägen och Malmabergsgatan.

Sedan Stadsfullmäktige den 24 nästlidne november till Beredningsutskottet för utlåtande remitterat en skrivelse från Stadsplanekommitterade med förslag att åt den nya trafikleden mellan Bergslagsvägen och Malmabergsgatan skulle givas namnet Vijkmansvägen, hade Beredningsutskottet i avgivet utlåtande den 7 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 84) på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville med avslag å kommitténs förslag giva hela trafikleden, innefattande jämväl nuvarande Johannislundsvägen och Tegnérgatan, namnet Tegnérgatan.

Stadsfullmäktige beslöto efter föredragning härav på yrkande av Herr Bäckman utan omröstning godkänna vad Beredningsutskottet i sitt berörda utlåtande föreslagit.

§ 235.

Ang. anslag till Västerås gymnastikförening.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 85) hade Drätselkammaren, med överlämnande av en framställning i ämnet från Västerås Gymnastikförening och på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta att för år 1922 bevilja Västerås Gymnastikförening ett anslag å 1,000 kronor av uttaxerade medel, under villkor, att en av Drätselkammaren utsedd person skulle jämte föreningens egna revisorer granska föreningens räkenskaper för samma år.

Under överläggningen härom yrkade dels Herr Kättström bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock Herr Wass, att anslaget måtte höjas till 1,500 kronor.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å de sålunda gjorda yrkandena biföllo Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 37 ja emot 5 nej, avgivna för det av Herr Wass gjorda yrkandet, vad Drätselkammaren i förevarande ärende hemställt.

§ 236.

Ang. anslag till Västmanlands läns sjuksköterskeförening.

Sedan Stadsfullmäktige den 29 sistlidne september vid behandling av en av Herr Wass väckt motion om anslag för år 1921 av 500 kronor till Västmanlands läns sjuksköterskeförening, över vilken motion yttranden avgivits av Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 57), återremitterat ärendet till Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren, hade nu förnyade yttranden från nämnda myndigheter inkommit (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 86).

Under den efter handlingarnas föredragning öppnade överläggningen i ärendet yrkade dels Herrar Kättström, Sundström och vice ordföranden i överensstämmelse med Drätselkammarens hemställan, att motionen för närvarande måtte av Stadsfullmäktige avslås, dels ock Herrar Fjellander, Wass

och Lundin, att Stadsfullmäktige måtte med bifall till motionen av 1921 års anslag till oförutsedda behov anvisa för innevarande år 500 kronor till Västmanlands läns sjuksköterskeförening.

Vid framställning av proposition å de sålunda gjorda yrkandena beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning enligt Drätselkammarens hemställan för närvarande avslå motionen.

§ 237.

Ang. ändrade grunder för arbetslöshetsunderstöd till ensamstående personer.

Med skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 87) hade Drätselkammaren, under tillstyrkande av den däri gjorda framställningen, till Stadsfullmäktige för besluts fattande överlämnat en skrivelse från Arbetslöshetskommittén med förslag, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att till ensamma personer finge från och med den 23 innevarande december tillsvidare utgå arbetslöshetsunderstöd efter de i Kungl. kungörelsen den 22 juni 1921 fastställda maximalbeloppen eller två kronor för person över 18 år och en krona 20 öre till person under sagda ålder, allt för en var av sex veckodagar.

På yrkande av Herr Kättström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning, vad Arbetslöshetskommittén sålunda föreslagit och Drätselkammaren tillstyrkt.

§ 238.

Ang. tjänsteårsberäkning för folkskolans lärare.

Med överlämnande till Stadsfullmäktiges prövning av en framställning från Folkskolestyrelsen angående ändrade bestämmelser om tjänsteårsberäkning för folkskolans lärare, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 8 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 88) under tillstyrkande i likhet med Lönenämnden, som jämväl hörts över framställningen, av Folkskolestyrelsens framställning föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att lärare och lärarinnor vid stadens folk- och småskolor skulle från och med den 1 januari 1921 äga uppbära avlöning i den lönegrad, för vilken statsbidrag till dem utginge, samt att den därav föranledda utgiften för år 1921 skulle utgå av tillgängliga medel å folkskolans stat.

På yrkande av Herr Kättström godkände Stadsfullmäktige utan omröstning berörda av Folkskolestyrelsen och Drätselkammaren framställda förslag.

§ 239.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 7 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 89) hade Beredningsutskottet avgivit förslag angående val av kommunala förtroendemän i anledning av uppkomna ledigheter vid innevarande års utgång eller i följd av att mandat då utlöpte.

Vid föredragning härav företog Stadsfullmäktige val och fattade beslut på sätt i §§ 240—273 här nedan närmare omförmäles.

Valen förrättades, i de fall annat förhållande icke i protokollet anmärkts, med acklamation.

§ 240.

Drätselkammaren.

Till ledamöter i Drätselkammaren för åren 1922—1925 omvaldes Veterinären Martin Jonsson, Byggmästaren Edv. Karlsson, Ingenjören H. Håkanson, Tapetseraren C. Bäckman och Måleriföreståndaren A. Lundkvist,

§ 241.

Valdes till ledamöter i Vatten- och Gasverksstyrelsen för åren 1922—1925 avgående ledamoten Handlanden K. Kättström och Ingenjören G. Hellman samt till suppleant i styrelsen för samma tid avgående suppleanten Svarvaren C. G. Pettersson. *Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

§ 242.

Utsågs till ledamot i stadens hamnstyrelse för åren 1922—1926 Grosshandlaren Hakon Swenson och till suppleant i styrelsen för åren 1922—1924 Direktören J. Fridén. *Hamnstyrelsen.*

§ 243.

Återvaldes för åren 1922—1924 till ledamot i Hamnstyrelsen för Strömsholms våg Riksdagsmannen V. Larsson och till suppleant i samma styrelse Ingenjören Paul Andersson. *Hamnstyrelsen för Strömsholms våg.*

§ 244.

Återvaldes för åren 1922—1925 till ledamöter i Hälsovårdsnämnden Apotekaren O. Oest och Byggmästaren F. Eklund samt till suppleanter i Nämnden Länsveterinären J. Jakobsson och Bankdirektören Axel Sundström, varjämte, i anledning därav att suppleanten i Nämnden Grosshandlaren D. Johansson på grund av iråkad konkurs icke för närvarande vore behörig innehava detta uppdrag, till suppleant i Nämnden i Herr Johanssons ställe för åren 1922—1923 utsågs Sjukvårdaren J. O. Wass. *Hälsovårdsnämnden.*

§ 245.

Till ledamöter i Brandstyrelsen för åren 1922—1925 återvaldes Skomakaremästaren J. Svensson, Kaptenen G. Robsahm och Förmannen Johan Andersson. *Brandstyrelsen.*

Till suppleanter i styrelsen för samma tid utsågos förutvarande suppleanter Järnarbetaren E. Sabel och Majoren Karl Alexanderson.

§ 246.

För Fattigvårdsstyrelsen företogos följande val:

Till ledamot och *ordförande* i Fattigvårdsstyrelsen valdes för åren 1922—1925 Komministern Axel Enblom. *Fattigvårdsstyrelsen.*

I första fattigvårdsdistriktet valdes för åren 1922—1925 till distriktchef Måleriföreståndaren A. Lundkvist, till vice distriktchef Fru Ida Nordmark samt till vårdare Snickaren J. E. Lindgren, Handlanden E. Malm, Fru Sara Norén, Kyrkoskrivaren R. Pettersson, Maskinistförmannen Emil Engström och Snickaren J. V. Barklund.

I andra distriktet valdes för åren 1922—1925 till distriktchef Fru Maria Kumlin, till vice distriktchef Handlanden Emil Kumlin samt till vårdare Fru Sofia Ström, Exekutionsbetjänten Hugo Carlsson och Fru Emma Jansson.

I tredje distriktet valdes till distriktchef för åren 1922—1925 Kassören R. Danielsson, till vice distriktchef för åren 1922—1923 efter Fru Emma Eriks-

son, som på grund av avflyttning från staden entledigades från uppdraget, Förmannen Karl Johan Eklund samt till vårdare för åren 1922—1925 Gårdsägaren L. E. Sandvall, Handlanden V. Vidlund, Fru Maria Dahl och Förmannen C. O. Nordin.

I fjärde distriktet valdes till vårdare för åren 1922—1925 Magasinsföreståndaren J. V. Jakobsson, Slaktaren Karl Johansson, Fru Blanche Daun, Kaptenen P. R. Tersmeden, Verkstadsarbetaren C. G. Dahl, Snickaren K. Viktorsson, Järnsvarvaren G. Jansson, Förmannen J. A. Larsson och Förmannen E. A. Vestholm.

I femte distriktet valdes för åren 1922—1925 till distriktchef Guldsmeden E. Tengström, till vice distriktchef Bokbindaren A. Vidbeck samt till vårdare Handlanden Arvid Nilsson, Detektivkonstapeln E. A. Weimer, Snickaren Axel Andersson och Byggmästaren J. Alb. Fredriksson.

I sjätte distriktet valdes för åren 1922—1925 till vice distriktchef Trädgårdsmästaren Elov Eriksson samt till vårdare Fru Mathilda Andersson, Handlanden A. Hæppling, Fru Maja Swenson, Vaktmästaren K. V. Ekman, Slöjdläraren A. Hammarsten och Förrådsarbetaren Axel Larsson.

I sjunde distriktet valdes till vårdare för åren 1922—1925 Handlanden P. Vallert, Fröken Olgo Berg, Matvaruhandlaren A. Åsberg, Folkskollärarinnan Elsa Pettersson, Järnsvarvaren Hjalmar Vallén och Fröken Anna von Essen.

I åttonde distriktet valdes till vårdare för åren 1922—1925 Gårdsägaren H. J. Enkvist, Gårdsägaren J. E. Ström, Filaren G. V. Johansson, Fru Ida Durén, Pastorn G. H. Kolmodin och Fru Hanna Dahlfors.

I nionde distriktet valdes till vårdare för åren 1922—1925 Folkskolläraren A. Krantz, Fru Agnes Ahlénius, Lokomotivföraren G. Vahlberg och Fru Gerda Berling.

I tionde distriktet valdes för åren 1922—1925 till distriktchef Järnsvarvaren Emil Collin, till vice distriktchef Herr Oskar Blomkvist, samt till vårdare Lantbrukaren J. Lundkvist, Hemmansägaren K. A. Blomkvist, Arrendatorn Gust. Pettersson i Vallby och Fru Ellen Sandberg, Vretgatan 5.

I elfte distriktet valdes för åren 1922—1925 till distriktchef Lindaren Fredrik Vetter, till vice distriktchef Lantbrukaren G. H. Eriksson samt till vårdare Arrendatorn J. O. Linderborg, Fru Emma Vretlund och Slaktaren Karl Axel Svanberg.

§ 247.

Folkskolestyrelsen.

Till ledamöter i Folkskolestyrelsen valdes för åren 1922—1925 dels med acklamation Rektor S. Elvius, andre Stadsläkaren C. Idar och Fru Ida Olsson dels ock med slutna sedlar Svarvaren Viktor Karlsson, vilken vid valet erhöll 23 röster, medan 20 röster avgåvos för den av Beredningsutskottet föreslagne Lantbrukaren A. Engström.

Till suppleanter i styrelsen utsågos för åren 1922—1925 Bokhandlaren I. Vennberg och Järnsvarvaren Emil Collin samt för åren 1922—1923 Tapetseraren G. Lindström.

§ 248.

Planteringsnämnden.

Till ledamöter i Planteringsnämnden för åren 1922—1924 återvaldes Häradshövdingen C. Uggla, Redaktören A. Pers, Lektorn M. Floderus, Ingenjören H. Håkansson, Parkföreståndaren C. F. Thelander, Folkskolläraren I. Fröier och Länsträdgårdsmästaren J. V. Larsson.

§ 249.

Lantegendomsnämnden.

Entledigades på begäran Byggnadssnickaren F. O. Pettersson från uppdraget att vara ledamot av Lantegendomsnämnden och valdes i hans ställe till ledamot av Nämnden för åren 1922—1923 Metallpressaren Albert Tillman.

§ 250.

Taxeringsnämnderna.

I anlednnig därav att Beredningsutskottet föreslagit samma personer att vara ledamöter i de två mindre taxeringsdistrikt, vari Konungens befallningshavande uppdelat vart och ett av fyra av de förutvarande distrikten, hemställde Rådmannen Åsberg, att i överensstämmelse med en i samma syfte gjord framställning av de förordnade taxeringsnämndsordförandena särskilda personer måtte utses till ledamöter för vart och ett av de nya taxeringsdistrikten; och beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr vice ordföranden, till Beredningsutskottet återremittera frågan om beredning av förevarande valärende för upprättande av nytt förslag.

§ 251.

Pensionsnämnderna.

Valdes för åren 1922—1925 till ledamöter och suppleanter i Pensionsnämnderna följande personer:

I Nämnden för äldre stadsområdet till ledamöter Fru Agnes Söderqvist, f. Lokomotivföraren C. R. Vennberg och Tjänstemannen A. Åberg med Fru Ida Vilhelmina Olsson, f. Maskinisten C. F. Huggare och Skrivaren A. L. Andersson såsom suppleanter för en var av de nu valda ledamöterna i den ordning de här blivit nämnda.

I Nämnden för förutvarande S:t Ilians socken till ledamöter Fjärdingsmannen G. Vallin och Järnsvarvaren Emil Collin med Grundläggaren J. A. Lövgren såsom suppleant för Vallin och Vaktmästaren K. Blomkvist såsom suppleant för Collin.

I Nämnden för förutvarande Lundby socken till ledamöter Fjärdingsmannen A. F. Törn och Lantbrukaren A. Engström med Fru Elna Vretlund som suppleant för Törn och Kyrkovärden P. J. Nordin som suppleant för Engström.

§ 252.

Nykterhetsnämnden.

Valdes till ledamöter i Nykterhetsnämnden för åren 1922—1925 Detektivöverkonstapeln Emil Carlsson, Advokaten E. Browaldh, Fattigvårdssysslomannen A. Norén och Bageriföreståndaren Ernst Ekstedt.

§ 253.

Ombud vid mantalsskrivningen.

Till ombud vid mantalsskrivningen år 1922 utsågos, sedan Stadsfullmäktige på förslag av Herr Enblom beslutat, att ombudens antal skulle vara sex, Skrivaren Axel Andersson, f. Lokomotivföraren C. R. Vennberg, Snickaren C. J. Frändberg, f. Fjärdingsmannen A. Törn, f. Vaktmästaren C. F. Sedell och f. Maskinisten C. F. Huggare.

§ 254.

Brandstodskommittén för fast egendom.

Till ledamöter i Brandstodskommittén för fast egendom för åren 1922 valdes dels med acklamation Bankdirektören Axel Sundström, Byggmästaren Edv. Karlsson och Byggmästaren J. A. Fredriksson, dels ock med slutna sedlar Byggnadssnickaren P. R. Svedlund, vilken vid valet erhöll 31 röster, medan 11 röster tillföllo Fanjunkaren L. Lundin och en blank röstsedel avlämnades.

Till suppleanter i Kommittén för samma år utsågos Fanjunkaren L. Lundin och Ingenjören Paul Andersson.

§ 256.

Terminsavgiftsnämnden.

Återvaldes till ledamot i Terminsavgiftsnämnden för åren 1922—1923 Borgmästaren John Karlsson med Folkskolläraren I. Fröier som suppleant.

§ 257.

Examensvittnen vid realskoleexamen.

Till examensvittnen vid realskoleexamen för år 1922 valdes Häradshövdingen C. Uggla, Direktören J. S. Edström, Ingenjören H. Håkansson, Direktören K. Hägvall, Tapetseraren C. Bäckman, Studieledaren G. Hirdman och Grosshandlaren E. Andersson med Direktören E. Falk och Parkföreståndaren C. F. Thelander som suppleanter.

§ 258.

Engvallska pensionsfondens nämnd.

Valdes till ledamöter i Engvallska pensionsfondens tillsättningsnämnd för åren 1922—1923 Fabrikören C. A. Palmén, Körsnären A. Grönberg, Skomakaremästaren Johan Svensson, Riksdagsmannen V. Larsson och Maskinisten C. F. Huggare.

§ 259.

Nämnden över Sundinska understödsfonderna.

Till ledamöter i Nämnden över Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen återvaldes för åren 1922—1923 Domprosten Fr. Fåhræus, Handelsföreståndaren J. A. Zander, Brandchefen A. Danielsson, Komministern A. Enblom, Fru Ida Grönberg, Tapetseraren C. Bäckman och Sjukbesökaren E. Keijser.

§ 260.

Nämnden över Sundinska donationsfonden.

Återvaldes för åren 1922 och 1923 till ledamöter i Nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål Handelsföreståndaren J. A. Zander, Komministern A. Enblom, Fru Ida Grönberg och Sjukbesökaren E. Keijser.

§ 261.

Nämnden över Mobergska fonden.

Till ledamöter i Nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond återvaldes för åren 1922 och 1923 Domkyrkosysslomannen A. Johansson, Fröken Hilda Pihlgren och f. Maskinisten C. F. Huggare.

§ 262.

Återvalde Stadsfullmäktige för åren 1922 och 1923 till ledamöter i Nämnden över Fru Johanna Fryklunds donationsfond Drätseldirektören T. Öberg Körsnären A. Grönberg och Tapetseraren C. Bäckman. *Nämnden över Fryklundska fonden.*

§ 263.

Utsågos åter till ledamöter i Nämnden över Vahlbeckska välgörenhetsfonden för åren 1922 och 1923 Bankdirektören A. Sundström och Förmannen E. A. Vestholm. *Nämnden över Vahlbeckska fonden.*

§ 264.

För bestämmande av, vilka ledamöter i Nämnden över Lagerquistska donationsfonden skulle enligt reglementet avgå vid innevarande års utgång företogs lottning, och utföll denna så, att Församlingsdiakonissan Gerda Nilsson och Komministern A. Enblom nu skulle ur Nämnden avgå. Härefter återvaldes de utlottade ledamöterna för åren 1922—1925. *Nämnden över Lagerkvistska donationsfonden.*

Vidare entledigades på egen begäran från ledamotskap i Nämnden Byggnadssnickaren F. O. Pettersson och utsågs till ledamot i hans ställe för åren 1922 och 1923 Fattigvårdssysslomannen A. Norén.

§ 265.

Till ledamöter i styrelsen för Västerås stads lärlings- och yrkesskolor utsågos för år 1922 Domprosten Fr. Fåhræus, Handlanden K. Kättström, Överingenjören M. Schenström, Drätseldirektören T. Öberg, Direktören A. Lindén och Jänrsvarvaren G. Jansson. *Styrelsen för Västerås stads lärlings- och yrkesskolor.*

§ 266.

Återvaldes för år 1922 till ledamot i styrelsen för Systembolaget i Västerås Trädgårdsdirektören F. Johansson och till suppleant f. Maskinisten C. F. Huggare. *Styrelsen för systembolaget.*

§ 267.

Till revisorer av stadens jämte fattigvårdens räkenskaper för år 1921 valdes Läroverksadjunkten O. A. Vetterling, Ingenjören Gustaf Lundberg, Kassören A. Hedberg, Kamreraren E. Axell, Muraren G. Dahlfors, Disponenten Oskar Johansson, Handelsföreståndaren G. Thelander, Kaptenen G. Robsahm och Folkskolläraren G. Leontein med Registratorn N. Flodin, Kamreraren E. Alrik Larsson, Försäkringstjänstemannen C. A. Bäckström, Kontorschefen A. Söder, Handlanden John Björkstedt och Folkskolläraren David Sjöholm som suppleanter. *Revisorer av stadens räkenskaper.*

§ 268.

Till revisor av Västerås Arbetareinstituts räkenskaper för år 1921 valdes Ingenjören F. O. Bergling med Måleriföreståndaren A. Lundkvist som suppleant. *Revisor av Arbetareinstitutets räkenskaper.*

§ 269.

Revisorer av lärlings- och yrkesskolornas räkenskaper.

Till revisorer av Västerås stads lärlings- och yrkesskolors räkenskaper för år 1921 utsågos Direktören C. Tour och kamreraren E. Axell med Ingenjören H. Håkansson och kassören A. Hedberg som suppleanter.

§ 270.

Revisor av läroverkets byggnadsfonds räkenskaper.

Utsågs till revisor av Västerås högre allmänna läroverks byggnadsfonds räkenskaper för år 1921 statens lantbruksingenjör A. V. Nordin.

§ 271.

Revisor av Arbetsförmedlingens räkenskaper.

Till revisor av Västmanlands läns Arbetsförmedlings räkenskaper för år 1921 valdes kamreraren E. Alrik Larsson med Folkskolläraren G. Leontein som suppleant.

§ 272.

Revisor av flickskolans räkenskaper.

Till revisor av Västerås högre elementarläroverks för flickor räkenskaper för år 1921 valdes Folkskolläraren I Fröier.

§ 273.

Sakkunniga vid sjöförhör.

Till att såsom sakkunniga gå Rådstuvu Rätten till handa vid upptagande av sjöförklaring och sjöförhör under år 1922 beslöto Stadsfullmäktige föreslå Sjökaptenen C. G. Söderström, Maskiningenjören A. Axelson, Sjökaptenen Hj. Eriksson, Sjökaptenen G. Berg och Hamnkaptenen J. R. Benson.

§ 274.

Ang. införande av nöjesskatt.

Sedan Stadsfullmäktige den 28 sistlidne april till Drätselkammaren för utlåtande remitterat en av Herr Pers väckt motion om införande av nöjesskatt m. m., hade Drätselkammaren, som redan tidigare vidtagit åtgärder för utredning av förevarande fråga, med överlämnande av ett av en av Drätselkammaren tillsatt särskild kommitté avgivet betänkande, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 15 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 90) hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

att Kungl. Förordningen den 30 maj 1919 om rätt för kommun att upptaga avgift vid vissa offentliga nöjestillställningar skulle tillämpas i Västerås från och med början av år 1922 och tills vidare,

att denna avgift skulle utgå med fulla de belopp, som angåves i 3 § av nämnda förordning,

att uppdraga åt Drätselkammaren att *ej mindre* vidtaga alla för debitering, uppbörd och kontroll av nöjesskatten erforderliga åtgärder, *än även* att skyndsamt inkomma till Stadsfullmäktige med förslag till bestämmelser, på vad sätt och efter vilka grunder beslut för vissa fall eller beträffande vissa slag av tillställningar om befrielse från skattens utgörande eller skattebeloppets användande för det ändamål, varför tillställningarne anordnats, må fattas,

samt att det i motionen framförda förslaget om nöjesskattemedlens användande för främjande av bostadsproduktionen icke skulle till Stadsfullmäktiges vidare åtgärd föranleda.

Tillika hade Drätselkammaren anmält, att emot dess beslut i ärendet reservationer anförts *dels* av Herr Jonsson, som för sin del yrkat bifall till kommitterades förslag oförändrat och avslag å förslaget om utarbetande av ovanberörda bestämmelser eller eljes å förslaget i dess helhet, *dels ock* av Herr Vestholm, som för sin del förordat, att skattebeloppet skulle bestämmas till hälften av vad i förordningen angivits såsom normalt, dock med undantag att, då den lägsta skattesatsen enligt förordningen utgjorde 5 öre, detta belopp skulle bibehållas och att då halva skattesatsen icke utgjorde ett med talet 5 jämnt delbart belopp, beloppet skulle höjas så mycket, att det kunde jämnt delas med talet 5.

Under en längre överläggning i ärendet yrkades dels av Herrar Sundström, vice ordföranden, Kolmodin, Vass, Pers, Lundin, Kättström och Hedberg bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock Herrar Vestling och Zander samt Fru Olsson avslag å Drätselkammarens framställning, varjämte i fråga om innehållet av de bestämmelser, till vilka Drätselkammaren skulle utarbeta förslag uttalanden gjordes av Herr Kolmodin, att konserter, som anordnades av religiösa sammanslutningar och ideella föreningar för att främja sammanslutningarnes och föreningarnes ändamål, skulle vara fria från skatt, av Herr vice ordföranden att skatt icke borde utgå för nöjestillställningar, som anordnades ute i det fria, i vilket uttalande Herrar Wass och Kättström förenade sig, av Fru Olsson, att därest nöjesskatt infördes, i varje fall konserter och teaterföreställningar borde befrias från skatt, samt av Herrar Sundström, Lundin och Hedberg, att hälst inga undantag för vissa slag av tillställningar borde fastställas.

Vid efter överläggningens slut framställd proposition å de under överläggningen gjorda yrkandena beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 33 ja emot 10 nej, som voro för avslag, till alla delar bifalla vad Drätselkammaren i förevarande ärende förslagit.

§ 275.

Ang. uppdelning av staden i två sotningsdistrikt.

Sedan Magistraten till Beredningsutskottet med anhållan om dess yttrande i ärendet överlämnat en till Stadsfullmäktige ställd skrivelse med förslag, att Stadsfullmäktige ville för sin del besluta, att staden från och med år 1922 skulle indelas i två tjänstgöringsdistrikt för sotningsarbetets utförande benämnda *Västra sotningsdistriktet,* omfattande de områden väster om Svartån, å vilken brandstadgans för riket bestämmelser vore eller bleve tillämpliga, och *Östra sotningsdistriktet,* omfattande de områden öster om Svartån, å vilka brandstadgans för riket bestämmelser vore eller bleve tillämpliga, hade Beredningsutskottet i skrivelse till Stadsfullmäktige den 13 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 92), med överlämnande av Magistratens berörda framställning, på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige villle tillsvidare låta frågan om stadens uppdelande i två sotningsdistrikt falla.

Tillika hade Beredningsutskottet meddelat, att Herrar Bäckman och Hiersemann inom utskottet reserverat sig emot dess beslut och för sin del tillstyrkt bifall till Magistratens förslag.

Under överläggningen i detta ärende yrkade dels Herrar Bäckman, Danielsson och Sundström bifall till Magistratens förslag, dels ock Herr Hedberg

bifall till Beredningsutskottets förslag, varjämte Rådmannen Åsberg yttrade sig till förmån för Magistratens hemställan.

Vid framställd proposition å de sålunda gjorda yrkandena beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning bifalla Magistratens förslag.

§ 276.

Ang. lönebestämmelser för folkskolans lärarepersonal år 1922.

Med bifall till Lönenämndens i skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 nästlidne november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 95) framförda förslag, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Sundström utan omröstning antaga följande

Lönebestämmelser rörande folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal för år 1922.

A) För folk- och småskolans samt högre folkskolans årsavlönade lärare och lärarinnor i läsämnen skall avlöningen utgöra:

1) lagstadgad minimilön,
2) statens dyrtidstillägg,
3) lagstadgad ersättning för övertidsläsning,
4) ersättning för bostad och bränsle, där dessa förmåner ej lämnas in natura, i överensstämmelse med vad därom särskilt av Stadsfullmäktige beslutas,
5) ortstillägg för ordinarie och e. o. folkskollärare med 200 kronor och för folk- och småskollärarinna med 100 kronor,
6) kommunalt dyrtidstillägg i enlighet med vad därom särskilt beslutas.

Det kommunala dyrtidstillägget utbetalas liksom det statliga enligt därom gällande författningsbestämmelser månadsvis i efterskott.

B) För fast anställda lärare i övningsämnen med årslön skola löneförmånerna utgöra:

för slöjdlärarinna: småskollärarinnas löneförmåner med tillägg av 100 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg,

för skolkökslärarinna: småskollärarinnas löneförmåner med tillägg av 300 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg,

för slöjdlärare: folkskollärarinnas löneförmåner med tillämpning i förekommande fall av statens dyrtidstilläggsbestämmelser rörande familjeförsörjare.

Beträffande avdrag för bostadsförmån i stadens lärarebostäder i den egentliga staden samt arvode för trädgårdslärare gäller vad därom är särskilt av Stadsfullmäktige beslutat.

§ 277.

Ang. avlöningar för montörförmannen vid elektricitetsverket och husmodern vid ålderdomshemmet.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 nästlidne november (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 96) hade Lönenämnden på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte besluta, att från och med år 1922 befattningen som montörförman vid elektricitetsverket skulle upptagas i 19:de lönegruppen av Västerås stads lönestat.

Vidare hade Lönenämnden i samma skrivelse yttrat sig angående ett av Fattigvårdsstyrelsen vid framläggandet av dess statförslag för år 1922 fram-

ställt förslag, att befattningen som husmoder vid ålderdomshemmet måtte uppflyttas från 4:de till 5:te lönegruppen i stadens lönestat, och därvid i likhet med Drätselkammaren i budgetbetänkandet hemställt, att denna Fattigvårdsstyrelsens framställning icke skulle till någon Stadsfullmäktiges åtgärd föranleda.

På yrkande av Herr Sundström fattade Stadsfullmäktige utan omröstning i båda de berörda frågorna beslut i överensstämmelse med Lönenämndens hemställan.

§ 278.

Ang. beräkning av värdet av beklädnadsförmån för år 1922.

Med bifall till Lönenämndens i skrivelse till Stadsfullmäktige den 20 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 97) framställda förslag, till vilket Herr Sundström vid ärendets föredragning yrkade bifall, beslöto Stadsfullmäktige utan omröstning, att anslaget till tjänstebeklädnadsförmån åt den del av personalen vid poliskåren, brandkåren och renhållningsverket, som ägde åtnjuta sådan, skulle för år 1922 beräknas, för personal vid poliskåren till 300 kronor och för personal vid brandkåren till 230 kronor och för personal vid renhållningsverket till 90 kronor pr man samt att den detektivkonstaplarne tillkommande slitningsersättningen skulle för samma år utgå med 150 kronor pr man.

§ 279.

Ang. uppförande av ett nytt kallbadhus.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 93) hade Drätselkammaren på anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige måtte besluta att för uppförande såsom kommunalt nödhjälpsarbete av ett nytt kallbadhus i närheten av det förutvarande förfallna badhuset anslå ett belopp av 100,000 kronor att gäldas dels med 40,000 kronor av uttaxerade medel, varav 20,000 kronor redan funnes avsatta och 20,000 kronor skulle upptagas i 1922 års stat, dels ock med 60,000 kronor av lånemedel, med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa Kungl. Maj:ts prövning beslutat, i vad det avsåge anslagets gäldande genom lån, samt med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Härjämte hade Drätselkammaren förmält, att emot dess beslut i ärendet reservationer anförts dels av Herr Håkanson enligt vid Drätselkammarens skrivelse fogad bilaga med yrkande om avslag å förslaget och hemställan om utredning beträffande badhusets förläggande till annan plats, företrädesvis Amundsgrund, dels ock av Herr Jonsson, vilken yrkat att Drätselkammaren icke för närvarande måtte framlägga ifrågavarande förslag.

Efter föredragning av handlingarne uppstod en längre överläggning, varunder yrkades dels av Herrar Sundström, Kättström och vice ordföranden bifall till Drätselkammarens förslag, dels ock av Herrar Hedberg och Hiersemann, att förslaget för närvarande måtte av Stadsfullmäktige avslås, varjämte Herr Sundström hemställde, att Stadsfullmäktige, därest förslaget komme att bifallas, ville till bestämmelsen, att företaget ifråga skulle utföras som ett kommunalt nödhjälpsarbete, foga den föreskrift, att arbetslönerna därvid skulle

utgå efter enahanda grunder, som gällde vid övriga kommunala nödhjälpsarbeten.

Vid efter överläggningens slut först framställd proposition å de gjorda yrkandena om bifall till och avslag å Drätselkammarens förslag beslöto Stadsfullmäktige genom begärd och anställd omröstning med 27 ja emot 10 nej, som voro för avslag, bifalla Drätselkammarens förslag.

Herr Sundströms under överläggningen framställda särskilda yrkande om föreskrift rörande arbetslönerna vid företaget blev härefter utan votering av Stadsfullmäktige avslagen.

Emot Stadsfullmäktiges beslut att förlägga det nya kallbadhuset å den av Drätselkammaren föreslagna platsen anfördes reservation av Herr Hiersemann, varjämte Herr Sundström reserverade sig mot beslutet att avslå hans ovanberörda särskilda yrkande.

§ 280.

Ang. anslag till arbetslöshetsunderstöd.

Med överlämnande till Stadsfullmäktiges prövning av en framställning i ämnet från stadens arbetslöshetskommitté, hade Drätselkammaren i skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 innevarande december (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 94) på anförda skäl hemställt, att Stadsfullmäktige måtte med bifall till kommitténs framställning besluta att för täckande av i arbetslöshetsunderstödsverksamheten år 1921 uppkommen brist anvisa förslagsvis 28,500 kronor och för samma verksamhet under januari och februari månader år 1922 anslå 100,000 kronor eller tillhopa 128,500 kronar, att — med motsvarande minskning av 1922 års förslagsanslag — upptagas till uttaxering i stadens budget för år 1922.

Under överläggningen i ärendet yrkades av Herrar Edv. Karlsson, Sundström, Kättström och Zander bifall till Drätselkammarens förslag, varjämte de två sistnämnda talarne hemställde, att Stadsfullmäktige måtte förklara sig icke till alla delar kunna gilla de uttalanden, som gjorts i Drätselkammarens ovanberörda skrivelse särskilt med den formulering som åt dem givits.

Efter överläggningens slut beslöto Stadsfullmäktige till en början utan omröstning godkänna ovan angivna av Drätselkammaren framställda förslag.

Herrar Kättströms och Zanders tilläggsyrkande vann däremot icke Stadsfullmäktiges bifall, men önskade Stadsfullmäktige icke heller för egen del göra något uttalande i frågan.

§ 281.

Ang. lösningsrätt till fastigheten N:o 54 södra kvarteret.

I skrivelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande december hade Drätselkammaren i anledning därav, att lagfart den 21 november 1921 beviljats å den på stadens grund belägna fastigheten gården och tomten n:o 54 i stadens södra kvarter, som gått i handel för en summa av 19.000 kronor, och att staden på grund av gällande lag hade rätt att inom viss tid lösa fastigheten för den betingade köpesumman, hemställt, att, då staden emellertid icke syntes hava något behov av att förvärva fastigheten för regleringsändamål eller eljes, Stadsfullmäktige måtte besluta att icke på grund av den nu lagfarna överlåtelsen göra sin lösningsrätt till fastigheten gällande.

På yrkande av Herr Sundström fattade Stadsfullmäktige beslut i ärendet enligt Drätselkammarens hemställan.

§ 282.

Ang. tillstånd för Maria Elisabet Larsson till handel med begagnade föremål.

Sedan Stadsfullmäktige den 24 nästlidne november till Hälsovårdsnämnden för utlåtande remitterat en genom Magistratens resolution den 21 i samma månad till Stadsfullmäktige för yttrandes avgivande överlämnad ansökan hos Konungens befallningshavande i länet av Maria Elisabet Larsson om tillstånd att i huset n:o 24 vid Stora gatan här i staden idka handel med begagnade föremål hade Hälsovårdsnämnden i skrivelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande december för sin del tillstyrkt bifall till ansökningen.

Stadsfullmäktige beslöto efter härav tagen del jämväl förklara sig icke hava något att erinra emot bifall till ifrågavarande ansökan.

§ 283.

Ang. tillstånd för Maria Lovisa Andersson att försälja pilsnerdricka.

Genom resolution den 21 innevarande december hade Magistraten till Stadsfullmäktige för yttrande överlämnat en av hustru Maria Lovisa Andersson hos Konungens befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att från lokal i fastigheten n:o 8 vid Kristinagatan här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka; och hade Nykterhetsnämnden, som lämnats tillfälle avgiva utlåtande över ansökningen, i skrivelse till Stadsfullmäktige den 23 innevarande december för sin del tillstyrkt bifall till ansökningen.

I likhet med Nykterhetsnämnden beslöto Stadsfullmäktige efter föredragning av handlingarna i ärendet förorda bifall till ifrågavarande ansökning.

§ 284.

Ang. omorganisation och lönereglering för Rådhusrätten och Magistraten.

Föredrogs och lades till handlingarna till Stadsfullmäktige överlämnad styrkt avskrift av Kungl. Maj:ts nådiga brev den 18 november 1921 med fastställelse av ny arbetsordning för Rådhusrätten och Magistraten i Västerås samt lönestat för rådmännen och stadsnotarien härstädes (Stadsfullmäktiges handlingar n:o 98).

§ 285.

Ang. revision av Hamnstyrelsens för Strömsholms våg räkenskaper för år 1920.

Föredrogs till Stadsfullmäktige överlämnat transumt av Stadsfullmäktiges i Köping protokoll den 27 oktober 1921, utvisande att vid föredragning av Köpings stads revisorers berättelse över verkställd granskning av bland andra Hamnstyrelsens för Strömsholms våg räkenskaper och förvaltning för år 1920, Stadsfullmäktige i Köping för sin del i enlighet med revisorernas framställning beviljat full ansvarsfrihet åt vederbörande för revisionsåret.

Med anledning av vad sålunda förekommit, beslöto Stadsfullmäktige jämväl för sin del bevilja Hamnstyrelsen för Strömsholms våg ansvarsfrihet för 1920 års förvaltning och räkenskaper.

§ 286.

På grund av den långt framskridna tiden beslöto Stadsfullmäktige uppskjuta sammanträdet till följande dag kl. 5 e. m. för behandling av på kallelselistan upptagen fråga om fastställande av utgifts- och inkomststat för staden för år 1922.

In fidem:
THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 7 januari 1922.
FREDR. FÅHRÆUS.
Gustaf Eklund. *Olivia Lundblad.*

Offentligen uppläst den 7 januari 1922, betygar

Ex officio:
Theofil Öberg.

Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter, Västerås 1922

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 30 December 1921.

Vid fortsättning av det från gårdagen uppskjutna sammanträdet antecknades såsom närvarande: Ordföranden Herr Domprosten Fr. Fåhræus, vice ordföranden Herr Riksgäldsfullmäktigen Viktor Larsson samt Herrar Sundström, Edv. Karlsson, Danielsson, Zander, Bäckman, Falk, Kättström, Pers, Hedberg, Dahlfors, Andersson, Enblom, Hammer, Tärngren, Hiersemann, Pettersson, Vestling, Leontein, Fru Grönberg, Herrar Johansson, Ridderström, Fru Olsson, Herr Eng, Fru Lundblad, Herrar Eklund, Keijser, Fru Hamré, Herrar C. E. Larsson, Svensson, Fjellander, O. Lindström, O. Carlsson, Ask, G. Lindström, Svedlund, Lundin, Håvberg, Collin, Kolmodin och Engström.

Frånvarande med godkänt förfall voro Herrar Edström, Söder, Fröken Löfgren, Herrar Browaldh, Thyresson och Wass.

Närvarande å Magistratens vägnar: Herr Borgmästaren John Karlsson.

§ 287.

Ang. fastställande av utgifts- och inkomststat för år 1922.

Med skrivelse till Stadsfullmäktiges den 28 nästlidne november hade Magistraten överlämnat av Drätselkammaren upprättat förslag till utgifts- och inkomststat för staden för år 1922, över vilket förslag Beredningsutskottet avgivit utlåtande den 16 innevarande december.

Vid föredragning av handlingarne i detta ärende, vilka funnos intagna under N:ris 77 och 91 i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för innevarande år, och varav ett exemplar skulle biläggas detta protokoll fattade Stadsfullmäktige nedan antecknade beslut, nämligen:

UTGIFTERNA:

Dyrtidstillägg.

Godkändes Drätselkammarens förslag, att till grund för beräkningen av dyrtidstillägg åt stadens befattningshavare under år 1922 skulle läggas ett antaget indextal av 220 och att de i en del specialstater upptagna dyrtidstilläggsanslagen, som vore beräknade efter ett högre indextal, skulle nedsättas i enlighet med vad ovan föreslagits.

Arvoden m. m.

Likaledes godkändes principiellt Drätselkammarens hemställan, att för innevarande år utgående arvoden och anslag för bestridande av arvoden skulle för år 1922 nedsättas med 15 %.

Telefoner.

Av Beredningsutskottet framställt förslag, att förekommande anslag till telefoner skulle på grund av de med nästkommande års ingång nedsatta ab-

bonnementsavgifterna nedsättas i överensstämmelse med en vid Beredningsutskottets yttrande fogad bilaga blev av Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Bäckman godkänt.

Fattigvård. Bifölls Drätselkammarens hemställan, att det av Stadsfullmäktige den 29 september 1921 av tillgängliga medel beviljade anslaget till ***inventarier i ålderdomshemmets utvidgade sjukhus,*** kronor 25,597 måtte upptagas till uttaxerin i 1922 års stat.

Ifråga om det av Drätselkammaren förordade, av Fattigvårdsstyrelsen framställda förslaget, att Stadsfullmäktige ville för år 1922, i och för anställande, dock ej för närvarande på fast stat, av en ***tillsyningsman å fattigvårdsbyrån*** såsom biträde åt sysslomannen, såsom avlöning åt tillsyningsmannen anslå intill ett belopp av 1,830 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg att utgå efter samma grunder som till stadens å ordinarie stat anställda befattningshavare, till vilket förslag jämväl Beredningsutskottet förordat bifall dock med den reservationen, att anslaget ansågs böra kunna indragas, sedan verkan av nuvarande depressionstid upphört, yrkade Herrar Enblom, Leontein och Fru Grönberg bifall till Drätselkammarens förslag, varemot Herr Hiersemann, under åberopande av sin inom Beredningsutskottet i denna fråga avgivna reservation, yrkade avslag å framställningen, varefter Stadsfullmäktige vid framställning av proposition å dessa yrkanden utan omröstning godkände Drätselkammarens förslag i frågan.

I anslutning till det näst ovan antecknade beslutet skulle jämlikt Fattigvårdsstyrelsens och Drätselkammarens förslag det i specialstaten för fattigvården reservationsvis uppförda vaktmästarearvodet å 500 kronor borttagas.

Med bifall till Drätselkammarens förslag beslöto Stadsfullmäktige, att de av Fattigvårdsstyrelsen begärda anslagen å den allmänna fattigvårdens stat dels till diverse utgifter och dels till oförutsedda utgifter skulle nedsättas till respektive 2,000 och 8,000 kronor.

I överensstämmelse med Drätselkammarens förslag beviljade Stadsfullmäkige för år 1922 till avlöning åt en tillfälligt anställd ***gårdskarl vid ålderdomshemmet*** ett anslag av förslagsvis 3,000 kronor.

Antecknades, att Stadsfullmäktige under gårdagen beslutat avslå Fattigvårdsstyrelsens framställning om uppflyttning av husmodersbefattningen i högre lönegrupp, i anledning varav den av Drätselkammaren föreslagna ändringen i förevarande punkt skulle iakttagas, ävensom att avdragen för värdet av naturaförmåner till föreståndaren och maskinisten vid ålderdomshemmet skulle enligt gårdagens beslut minskas med respektive 200 och 80 kronor, föranledande en utgiftsökning å 280 kronor.

Jämlikt Drätselkammarens i anledning av hemställan från Fattigvårdsstyrelsen framställda förslag beslöto Stadsfullmäktige dels bemyndiga Fattigvårdsstyrelsen att, i den mån så oundgängligen erfordrades, vid ålderdomshemmet på förordnande tillsvidare under år 1922 och mot löneförmåner, som gällde för ordinarie tjänst, anställa intill ***tre nya sjuksköterskor,*** dels ock att i 1922 års budget skulle upptagas anslag till avlöning av ytterligare ***ett sjuksköterskebiträde*** och ett tvättbiträde.

Under beviljande av det av Fattigvårdsstyrelsen begärda anslaget för år 1922 å 2,000 kronor till beredande av *kommunalt sjukvårdsbidrag utan karaktär av fattigvård,* godkände Stadsfullmäktige styrelsens förslag, att såsom villkor för sådant sjukvårdsbidrags meddelande skulle uppställas:

att mottagaren skulle i fattigvårdshänseende tillhöra Västerås,

att han skulle vara i sådana omständigheter, som påkallade fattigvård enligt 1 § i fattigvårdslagen,

att han skulle vara i saknad av anhöriga, som vore pliktiga eller i stånd att bekosta sjukvården, samt

att han skulle vara känd för ett ordentligt levnadssätt.

Med ovan antecknade ändringar och den av Drätselkammaren föreslagna och av Stadsfullmäktige godkända jämkningen i anslagen till dyrtidstillägg godkände Stadsfullmäktige härefter den föreslagna utgiftsstaten för stadens fattigvård.

Bifölls Folkskolestyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag, att från och med den 1 juli 1922 i staden måtte *nyinrättas* såsom ordinarie *två folkskollärare- och två folkskollärarinnetjänster* samtidigt varmed de nuvarande e. o. tjänsterna till samma antal indroges. *Folkskolan.*

Antecknades, att Stadsfullmäktige under gårdagen fattat beslut om lönebestämmelser för folkskolans lärarepersonal för år 1922, varvid styrelsens förslag om höjning av bostadsersättningen ej vunnit Stadsfullmäktiges bifall, och skulle därav föranledd minskning i löneutgifterna i budgeten företagas.

Likaså skulle av Stadsfullmäktiges beslut under gårdagen rörande ersättning för bristande bostadsförmån för folkskolläraren vid Rosenlunds skola föranledd minskning i den härför avsedda anslagsposten ske, varjämte enligt samma gårdags beslut, i överensstämmelse med vad som ock föreslagits av Drätselkammaren, den i styrelsens förslag upptagna anslagsposten för ersättning för brister i småskollärarinnebostaden vid Rosenlunds skola skulle ur staten utgå.

Jämlikt av Stadsfullmäktige redan fattat principiellt beslut skulle på sätt Drätselkammaren föreslagit anslagen till *arvoden* åt vaktmästarne vid Jakobsbergs och Hammarby skolor skolstäderskorna samt simläraren och simlärarinnan nedsättas med ytterligare 5 % av under innevarande år utgående belopp ävensom i styrelsens statförslag upptagna anslag till diverse undervisningsarvoden, arvoden till skolläkaren, sjukgymnast, tillsyningslärare, bibliotekarie, biträde å tandkliniken, baderskor och Barnavårdsnämndens sekreterare nedsättas med 15 %. Däremot skulle, med avslag å Folkskolestyrelsens särskilt efter statförslagets avlämnande gjorda framställning om arvodeshöjning, enligt Drätselkammarens förslag arvodena till instruktörerna i gymnastik för år 1922 bibehållas vid samma belopp som för innevarande år eller 600 kronor.

Beträffande frågan om anslag till *hämtning av skolbarn* yrkade dels Herr Enblom, med instämmande av Herrar Leontein och Edv. Karlsson, att det av Folkskolestyrelsen begärda anslaget å 300 kronor minskat med 15 % eller 255 kronor måtte för ändamålet anvisas, dels Herrar Fjellander och Sundström bifall till Beredningsutskottets hemställan om avslag å styrelsens framställning i denna punkt, dels ock Herr Kättström jämlikt Drätselkammarens

förslag, att det med 15 % eller till 255 kronor nedsatta anslaget måtte beviljas, men under villkor att ifrågavarande uppdrag, så länge det utfördes av ordinarie befattningshavare å folksolans stat, borde anses ingå i dennes tjänsteåligganden och således icke särskilt ersättas; och beslöto Stadsfullmäktige vid framställning av proposition å de sålunda gjorda yrkandena samt efter det, vid det att Herr ordföranden förklarade sig anse frågan om bifall till Herr Enbloms yrkande vara med övervägande ja besvarad, votering begärts och till kontraproposition mot Herr Enbloms yrkande utan omröstning antagits Drätselkammarens förslag, genom anställd omröstning med 25 nej emot 17 ja, avgivna för bifall till Herr Enbloms yrkande, enligt Herr Kättströms yrkande godkänna Drätselkammarens förslag.

I fråga om anslag till *fri undervisningsmaterial,* varutinnan skilda förslag framställts av Folkskolestyrelsen, Drätselkammaren och Beredningsutskottet, beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herrar Bäckman, Kättström, Hedberg, Vestling, Sundström och Zander samt Fruarna Olsson och Grönberg enligt Beredningsutskottets förslag anslå följande belopp:

Material i läs- och skrivämnen........................	Kr.	35,000
Slöjdmaterial för gossar	„	4,500
Slöjdmaterial för flickor	„	8,000
Förbrukningsmaterial för skolköken	„	4,000
	Kronor	51,500,

varjämte Stadsfullmäktige, jämlikt Drätselkammarens av Beredningsutskottet förordade förslag ville ifrågasätta lämpligheten av, att såsom undervisningsmaterial betraktades och sålunda utan gottgörelse för materialkostnaden även till barn från icke obemedlade hem överlämnades av barnen förfärdigade slöjdalster, såsom kläder och dylikt, varav de och deras föräldrar kunde hava verklig och varaktig nytta samt ekonomisk fördel.

Bifölls drätselkammarens förslag, att det av styrelsen begärda anslaget till *instrumentalmusik* skulle ur staten utgå, att anslaget till undervisningsmaterial för skolornas förråd skulle nedsättas från 6,000 till 4,000 kronor, att anslaget till trycknings- och annonskostnader skulle upptagas till 5,000 kronor mot av Folkskolestyrelsen begärda 6,000 kronor, att det begärda anslaget till studieresor och fortbildningskurser för lärarepersonalen skulle nedsättas med 225 kronor, motsvarande 15 % av det av Folkskolestyrelsen begärda beloppet, samt att det av styrelsen beräknade anslaget till bränsle skulle nedsättas med 10,000 kronor till 35,000 kronor.

Vidare skulle enligt Beredningsutskottets förslag anslaget till skurning, rengörning och tvätt nedsättas med 1,000 kronor till 6,000 kronor, varjämte antecknades, att enligt av Stadsfullmäktige tidigare under sammanträdet fattat beslut anslaget till telefon skulle minskas med 500 kronor.

Biföllo Stadsfullmäktige Drätselkammarens hemställan, att det anslag å 17,700 kronor, som av Stadsfullmäktige den 25 augusti 1921 anvisades av tillgängliga medel för *uppförande av bekvämlighetsinrättning vid Djäknebergsskolan,* flyttning av hus därifrån samt vissa planeringsarbeten *m. m.* skulle slutligen gäldas av uttaxerade medel år 1922, varjämte här skulle uppföras det

av Stadsfullmäktige den 27 oktober beviljade anslaget å 2,100 kronor för anordnande av *väg och trädgård vid Rosenlunds skola.*

Jämlikt Stadsfullmäktiges beslut under gårdagen angående beräkning av ersättning för naturaförmåner till lärare och Drätselkammarens erinran skulle *arvodet till rektor* vid högre folkskolan och lönerna till lärarne därstädes vederbörligen jämkas. *Högre folkskolan.*

Enligt Drätselkammarens förslag och ovan antecknat principiellt beslut skulle *arvodesbeloppen* för timlärare och sjukvikarier samt slöjdlärare nedsättas med 15 % samt anslaget till undervisningsmaterial sänkas från av Folkskolestyrelsen begärda 1,800 kronor till 1,000 kronor.

Med ovanberörda ändringar och tillägg samt den ändring, som föranleddes av Stadsfullmäktiges förut under sammanträdet fattade beslut om beräkningen av dyrtidstillägg, godkändes förslaget till utgiftsstat för folkskolan och högre folkskolan.

Med bifall till Drätselkammarens förslag i anledning av inkommen ansökan från läroverkets rektor beslöto Stadsfullmäktige för år 1922 av uttaxerade medel anslå 900 kronor för att därmed bestrida *terminsavgifter,* helt eller delvis, till ljus- och vedkassan för obemedlade lärjungar från Västerås stad vid högre allmänna läroverket härstädes. *Allmänna läroverket.*

I enlighet med Drätselkammarens förslag, innefattande en minskning i det av vederbörande styrelse begärda anslaget å 2,200 kronor, och på av Drätselkammaren anförda skäl beslöto Stadsfullmäktige för år 1922 av uttaxerade medel anslå 18,710 kronor — därav dock 3,000 kronor skulle utgå som lokalhyra i Sundinska huset — till upprätthållande av biblioteksverksamheten vid Västerås Arbetareinstitut. *Arbetareinstitutets bibliotek.*

Med bifall till av Drätselkammaren och Beredningsutskottet förordade ändringar i styrelsens för Västerås stads lärlings- och yrkesskolors förslag till stat för år 1922, varigenom av styrelsen begärda belopp nedsattes för tryck och annonser till 1,500 kronor, för telefon till 700 kronor, för förbrukningsartiklar vid undervisningen till 3,000 kronor och för oförutsedda utgifter till 1,000 kronor beslöto Stadsfullmäktige i övrigt godkänna ifrågavarande stat och sålunda för uppehållande av läroanstaltens verksamhet under år 1922 anslå 31,289 kronor 73 öre. *Lärlings- och yrkesskolorna.*

Bifölls Drätselkammarens förslag, att anslaget till velocipedhållning för Hälsovårdsnämndens tillsyningsmän skulle nedsättas från 50 till 30 kronor pr man ävensom att denna ersättning skulle utgå endast till tre tillsyningsmän, enär en av dem icke använde velociped. *Hälso- och sjukvård.*

Beviljades *Västerås stads förening mot tuberkulos* för år 1922 av uttaxerade medel ett bidrag till föreningens verksamhet av 6,000 kronor ävensom kostnadsfri lokal, beräknad till ett värde av 600 kronor.

Till gottgörelse åt bostadsinspektrisen för velocipedhållning anslogs för år 1922 ett belopp av 30 kronor enligt Drätselkammarens förslag.

Med av förut fattade beslut om nedsättning i anslaget för telefonkostnad och beräkning av dyrtidstillägg samt av ovan antecknade beslut föranledda ändringar godkändes utgiftsstaten för hälso- och sjukvården, innefattande jämväl köttbesiktningsbyrån.

Gatuarbeten. Efter det de av Drätselkammaren till uttaxering i budgetförslaget uppförda anslagen till gatuarbeten blivit beviljade, uppstod i fråga om de större gatuarbeten, som av Drätselkammaren föreslagits skola gäldas med lånemedel, en stunds överläggning, varunder yrkades av Herrar Sundström, Keijser och Bäckman bifall till Drätselkammarens förslag, samt av Herr vice ordföranden med instämmande av Herr Kättström bifall till Drätselkammarens förslag med av Beredningsutskottet vid tillstyrkandet fogade förbehåll, dock att vissa av arbetena icke, på sätt Beredningsutskottet föreslagit, skulle betraktas som nödhjälpsarbeten; och beslöto Stadsfullmäktige i överensstämmelse med vad Herr vice ordföranden yrkat utan omröstning

att av lånemedel anslå till följande gatuarbeten nedan angivna belopp:

Stensättning med tuktad smågatsten av Stora torgets västra del	kr.	56,500: —
Utökning av det stensatta området å hamnplanen	„	20,000: —
Stensättning av Engelbrektsgatan mellan Engelbrektsplan och Utanbygatan	„	15,000: —
Ordnande och stensättning av Karlsgatan mellan Timmermansgatan och Östermalmsgatan	„	15,000: —
Summa kronor		106,500: —

med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa Kungl. Maj:ts prövning beslutet, i vad det avsåge anslagens gäldande genom lån, samt med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgifter genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga; dock skulle av de beslutade arbetena stensättningen av Stora torget och å hamnplanen under nästkommande år komma till utförande allenast för så vitt arbetslöshet i större utsträckning hotade stadens egna arbetare.

Sedan Sadsfullmäktige den 25 augusti 1921 av tillgängliga medel beviljat ett anslag å 28,000 kronor i och för *igenläggande av Persbobäcken* i Norra Ringvägen till en sträcka av 100 meter med anordnande av kulvert för vattnets framledande, beslöto Stadsfullmäktige nu utan omröstning, med bifall till Drätselkammarens därom framställda förslag, att anslaget i fråga skulle gäldas av lånemedel, varjämte Drätselkamaren bemyndigades att underställa Kungl. Maj:ts prövning detta beslut samt berättigades att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, ägde begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Vägar. Med bifall till Drätselkammarens förslag anslogo Stadsfullmäktige till underhåll av de allmänna vägar, som staden är skyldig underhålla, 10,000 kronor och till underhåll av vägar eljes 10,000 kronor eller tillhopa 20,000 kronor, samt vidare för *fullbordande av den nya vägen mellan Malmaberg och Malma* av uttaxerade medel ytterligare 40,000 kronor ävensom att avsättas i och för eventuell avskrivning av de av Drätselkammaren förskotterade vägkostnaderna inom de inkorporerade områdena av uttaxerade medel 15,000 kronor.

Sedan Stadsfullmäktige den 25 augusti 1921 av tillgängliga medel anvisat 55,000 kronor för anläggande av en ny trafikled öster om Lustigkulla, i sam-

band varmed Drätselkammaren dock bemyndigas använda anslaget till annat liknande ändamål, som kunde befinnas vara mera gagneligt, samt Stadsfullmäktige på förslag av Drätselkammaren den 27 okt. 1921 beslutat, att ifrågavarande anslag skulle i stället få användas till *omläggning och rätning av Skultunavägen* fram till Nya kyrkogården vid Hovdestalund, hade Drätselkammaren nu efter erhållet meddelande, att statsbidrag genom Södra Sveriges Statsarbeten kunde påräknas, vadan den på stadskassan belöpande kostnaden för vägomläggningen kunde beräknas uppgå till omkring 40,000 kronor, hemställt, att Stadsfullmäktige måtte i och för omläggning, vidgning och rätning av Skultunavägen från förut ordnad sträcka till kyrkogården vid Hofdestalund av lånemedel anslå ett belopp av 40,000 kronor, med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa Kungl. Maj:ts prövning beslutet, i vad det avsåge anslagets gäldande genom lån, samt med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, finge begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga,

och funno Sadsfullmäkige nu för gott utan omröstning godkänna, vad Drätselkammaren sålunda föreslagit.

Planteringar.

Med iakttagande av de minskningar i begärda anslag och de yrkanden om avslag å vissa anslagsäskanden, som gjorts av Drätselkammaren och Beredningsutskottet, godkändes förslaget till utgiftsstat för stadens parker och planteringar, vadan alltså *trädgårdskonsulentens arvode* skulle nedsättas med 15 %, anslaget till dyrtidstillägg jämkas enligt Drätselkammarens beräkning, anslagen till skötsel och underhåll av Vasaparken nedsättas till 6,000 kronor, av Stadsparken till 2,000 kronor, av planteringar vid Hamngatan m. fl. ställen till 7,000 kronor, av Rudbecksparken till 1,000 kronor, av Djäkneberget till 4,500 kronor, av Stallhagen m. m. till 2,000 kronor, av Elba och Östra holmen till 2,000 kronor, anslagen till gräsfrö och lökväxter nedsättas till 2,500 kronor och till körslor till 3,500 kronor samt anslagen till premiering av välskötta trädgårdar, till anordnande av träbänkar å Djäkneberget och till oförutsedda anläggningar utgå ur staten. Ifråga om sistnämnda anslag föregicks beslutet, som fattades utan omröstning, av en kort överläggning, varunder Herr Pers yrkade anslagets beviljande men Herrar Bäckman, Sundström, Hedberg och Kättström enligt Beredningsutskottets hemställan yrkade avslag å detta anslag.

Gatubelysning.

Biföllo Stadsfullmäktige Vatten- och Gasverksstyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag, att gaslyktorna å stadens gator från 1922 års början åter skulle tändas i full utsträckning.

Utöver den 27 oktober 1921 redan beviljat anslag för ändamålet å 3,010 kronor, vilket uppförts i budgetförslaget, anslogo Stadsfullmäktige av uttaxerade medel enligt Drätselkammarens förslag till utökande av den elekriska gatubelysningen följande belopp:

För uppsättning å Domkyrkoesplanaden av en nattbrinnare och en aftonbrinnare i stället för en indragen gaslykta....	kr.	1,500: —
För uppsättande av en aftonbrinnare i Lidmansvägen	„	800: —
För uppsättning av en aftonbrinnare i Nybomsgatan	„	130: —
	Kronor	2,430: —

Avloppsledningar. Utöver de ändringar, som föranleddes av nedan antecknade beslut ifråga om de tekniska verkens kostnader för den gemensamma förvaltningen, skulle å utgiftsstaten för avloppsledningarna anslaget till avlöning för driften i pumpsationen enligt Beredningsutskottets av Herrar Hedberg och Sundström förordade förslag nedsättas med 500 kronor.

Hamnen. Med den ändring, som föranleddes av det av Stadsfullmäktige förut under sammanträdet fattade beslutet om beräkning av dyrtidstillägg samt jämkning i kostnad för telefon godkändes Hamnstyrelsens förslag till utgiftsstat för stadens hamn och hamnmaskinerna.

Renhållningsverket och svingården. Anmärktes, att i Drätselkammarens budgetförslag utgiftssumman för renhållningsverket enligt Lantegendomsnämndens förslag felaktigt angivits utgöra kr. 162,895: 72 i stället för rätteligen kronor 162,895: 12.

Anslaget till utfodring i renhållningsverkets stall skulle enligt Drätselkammarens förslag beräknas till 7,500 kronor.

Bifölls Beredningsutskottets ändringsförslag, att anslagen till inköp och omändring av fordon samt till reparationer av sådana skulle nedsättas till respektive 4,000 och 1,500 kronor, eller tillhopa med 1,000 kronor, ävensom att anslagen till extra arbetare och till arbetarnes semester skulle nedsättas med 15 % till respektvie 18,275 och 3,075 kronor samt att anslaget till diverse utgifter skulle nedsättas till 1,000 kronor, varjämte antecknades, att ovan omförmälda beslut om nedsättning i telefonanslagen föranledde en utgiftsminskning å renhållningsverkets stat av 150 kronor.

Beträffande svingårdens stat skulle enligt Drätselkammarens förslag anslaget till ved, lyse, reparationer och diverse sänkas med 1,000 kronor samt enligt Beredningsutskottets förslag anslagen till inköp av grisar och till avlöningar nedsättas till respektive 2,500 och 5,500 kronor.

Med ovan angivna ändringar och den av Drätselkammaren vidtagna ändring, som föranleddes av Stadsfullmäktiges ovan antecknade beslut om beräkning av dyrtidstillägg, godkändes det av Lantegendomsnämnden framlagda förslaget till utgiftsstat för stadens renhållningsverk och svingård.

Tekniska verken. Behandlades härefter utgiftsstaterna för stadens under Vatten- och Gasverksstyrelsen lydande verk.

Ifråga om utgifterna för verkens gemensamma förvaltning godkändes såväl Drätselkammarens förslag rörande avlöningar, i följd varav med beslutad minskning av anslaget till dyrtidstillägg och 15 % nedsättning av siffergranskarearvodet utgiftssumman skulle bliva i avrundat tal 108,000 kronor, fördelade med 19,800 kronor på vattenverket, 9,200 kronor på avloppsledningarne, 28,300 kronor på gasverket, 44,200 kronor på elektricitetsverket och 6,500 kronor på installationsarbetena, som ock Beredningsutskottets ändringsförslag, att anslaget till telefonkostnader skulle nedsättas med 1,700 kronor, anslaget till räkenskapsböcker m. m. med 1,000 kronor och anslaget till renhållning, eldning och belysning med 2,700 kronor, varigenom utgifterna för diverse utgifter skulle nedsättas med sammanlagt 5,400 kronor och utgöra 29,700 kronor, fördelade med 5,100 kronor på vattenverket, 2,500 kronor på avloppsledningarne, 7,700 kronor på gasverket, 12,200 kronor på elektricitetsverket och 2,200 kronor på installationsarbetena,

Med de ändringar, som föranleddes av nyss angivna beslut och Stadsfullmäktiges under gårdagen fattade beslut om beräkning av värdet av befattningshavares naturaförmåner skulle de av Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagna utgifterna för vattenverket minskas med i Dräselkammarens förslag upptagna 1,200 kronor för andel i verkens gemensamma förvaltning för löner och arvoden, med 900 kronor för andel i verkens gemensamma förvaltning för diverse utgifter, med 2,970 — i stället för av Drätselkammaren angivna 3,450 kronor — för värdet av naturaförmåner till maskinmästare och 2 maskinister och med av Drätselkammaren angivet belopp 1,843 kronor 12 öre å beräknade dyrtidstillägg för verkets egna befattningshavare.

Utöver ovan antecknat beslut rörande ändring i staten för avloppsledningarna skulle å dessas andel i kostnaderna för verkens gemensamma förvaltning avgå ej mindre det i Drätselkammarens förslag upptagna beloppet 800 kronor avseende löner än även 500 kronor avseende diverse utgifter.

Förut fattade beslut föranledde följande nedsättningar i anslag under gasverkets utgiftsstat, nämligen dels å andel i kostnad för verkens gemensamma förvaltning för löner och arvoden med i Drätselkammarens förslag upptaget belopp 1,700 kronor och för diverse utgifter med 1,300 kronor, dels för värdet av naturaförmåner till gasmästaren — i stället för av Drätselkammaren upptagna 1,150 kronor — med 990 kronor, dels ock i Drätselkammarens förslag upptagna belopp avseende minskning i beräknade dyrtidstillägg kr. 1,253: 42 och borttagande av anslaget till lyse åt gasmästaren 90 kronor.

I elektricitetsverkets utgiftsstat föranledde förut fattade beslut följande anslagsminskningar, nämligen dels å andel i kostnad för verkens gemensamma förvaltning för löner och arvoden med i Drätselkammarens förslag upptaget belopp 2,800 kronor samt för diverse utgifter med 2,300 kronor, dels för värdet av naturaförmåner till maskinmästaren — i stället för av Drätselkammaren beräknade 1,150 kronor — med 990 kronor, dels ock i Drätselkammarens förslag upptagna belopp avseende minskning i beräknade dyrtidstillägg kronor 2,483: 68 och borttagande av anslaget till lyse åt maskinmästaren 90 kronor, varemot Stadsfullmäktiges gårdagsbeslut om lönereglering för montörförmannen föranledde en höjning av anslaget till löner med 90 kronor och till dyrtidstillägg å kr. 95: 76, så att ovan angivna minskning i utgifterna för dyrtidstillägg skulle utgöra kr. 2,387: 92.

Med ovan angivna ändringar godkändes utgiftsstaterna för stadens tekniska verk.

Slutligen beslöto Stadsfullmäktige, med bifall till Vatten- och Gasverksstyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag, till följande *nyanskaffnnigar* och *nyanläggningar för stadens tekniska verk,* utan omröstning, av lånemedel anslå:

Till vattenmätare och varaktiga inventarier	kr.	6,000: —
Till nya serviser och diverse mindre nya ledningsanläggningar..	„	20,000: —
Till nya gas-, vatten- och avloppsledningar i Tessingatan och Norra Ringvägen enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25 aug. 1921	„	25,300: —
eller tillsammans	kr.	51,300: —

varjämte Drätselkammaren bemyndigades att underställa Kungl. Maj:ts prövning beslutet, i vad det avsåg anslagens gäldande genom lån samt berättigades att tills vidare bestrida ifrågavarande utgifter genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, ägde begära Kungl. Maj:tstillstånd att för ändamålet upptaga.

Kallbadhuset. Stadsfullmäktiges under gården fattade beslut föranledde, att till uppförande av ett nytt kallbadhus skulle till uttaxering upptagas ett belopp av 20,000 kronor i stället för av Drätselkammaren uppförda 10,000 kronor.

Varmbadhuset. Det uppgjorda utgiftsförslaget för stadens varmbadhus godkändes med dels den ändring, som föranleddes av Stadsfullmäktiges beslut rörande beräkning av dyrtidstillägg, jämväl angiven i Drätselkammarens budgetförslag, dels den beslutade nedsättningen i anslaget till telefon, 50 kronor, och dels av Stadsfullmäktiges beslut föranledd ändring i löneavdraget för natura förmån åt badmästaren, som av Badhusstyrelsen upptagits med 5 kronor högre belopp än enligt beslutet.

Båttrafiken. Vedgården. De uppgjorda utgiftsstaterna för båttrafiken och vedgården godkändes enligt Drätselkammarens förslag.

Brandväsendet. Det antecknades, att i Drätselkammarens budgetförslag utgiftssumman för brandväsendet enligt Brandstyrelsens förslag felaktigt angivits utgöra 136,676 kronor 24 öre i stället för rätteligen kronor 136,376: 24.

Enligt Beredningsutskottets förslag skulle under brandverkets stat upptagas kostnad för en telefon till ångsprutchefen med 80 kronor, varemot Stadsfullmäktiges förut fattade beslut om nedsättning i anslag till telefon å brandverkets stat medförde en minskning av 160 kronor.

På grund av Stadsfullmäktiges under gårdagen fattade beslut om uppdelning av staden i två sotningsdistrikt skulle, i enlighet med vad jämväl Drätselkammaren föreslagit, i brandverkets stat upptagas avlöning till en andre skorstensfejare med 25 kronor.

Bifölls Drätselkammarens förslag, att det av Stadsfullmäktige den 25 augusti 1921 av tillgängliga medel beviljade anslaget till en *vattenledning i Skultunavägen* å 4,500 kronor skulle slutligen gäldas av uttaxerade medel i 1922 års budget och uppföras å brandverkets stat.

Med ovan angivna ändringar och den ändring, som betingades av den beslutade beräkningen av dyrtidstilläggen, jämväl angiven i Drätselkammarens förslag, godkändes det uppgjorda förslaget till utgiftsstat för stadens brandväsende.

Egendomar inom stadsplanen. Beviljade Stadsfullmäktige med bifall till Drätselkammarens hemställan av uttaxerade medel ett anslag å 7,600 kronor för *uppförande av ångspruthus,* redskapsskjul m. m. vid polis och brandstationen.

Anslogs jämlikt Drätselkammarens förslag 10,000 kronor att upptagas till uttaxering i 1922 års stat för täckande av kostnaderna för reparationer och omändringar i stadens fastighet N:o 1 norra kvarteret, avseende *lokaler för hälsovårdsbyrån, tuberkulosföreningen* och *rektors vid tekniska skolan bostad.*

Bifölls Drätselkammarens hemställan, att till täckande av uppkommen brist i förut beviljade anslag för nyinredning och tillbyggnad av *tvättstugan*

vid epidemisjukhuset måtte av uttaxerade medel i 1922 års stat anvisas 20,500 kronor.

I protokollet skulle anmärkas, att i Drätselkammarens budgetförslag utgiftssumman för stadens lantegendomar enligt Lantegendomsnämndens specialförslag angivits utgöra 171,600 kronor i stället för rätteligen 175,610 kornor. Jämlikt Beredningsutskottets ändringsförslag skulle det begärda anslaget för diverse utgifter å samma stat nedsättas med 1,000 kronor.

Landtegendomar.

Biföllo Stadsfullmäktige Drätselkammarens hemställan, att kostnaderna för av Stadsfullmäktige den 24 februari och den 25 augusti innevarande år beslutade *odlingsarbeten* (nödhjälpsarbeten) samt av Drätselkammaren beslutad fullföljd av dessa arbeten, tillhopa beräknade till sammanlagt 29,000 kronor, i vad de belöpte å stadens kassa, skulle upptagas till uttaxering i 1922 års budget.

Jämlikt under gårdagen och förut denna dag av Stadsfullmäktige fattade beslut samt Drätselkammarens förslag skulle i Lantegendomsnämndens förslag till utgiftsstat för stadens skogar avgå dels i Drätselkammarens budgetförslag upptagna belopp i följd av ändrad beräkning av dyrtidstillägg med kronor 344: 38, 15 % nedsättning i jägmästarens arvode med 75 kronor och 20 kronors nedsättning i ersättningen till skogvaktaren för velocipedhållning, dels ock 30 kronors nedsättning i anslaget till telefon, varjämte avdraget för skogvaktarens naturaförmåner skulle utgöra 110 kronor lägre belopp, än i Nämndens förslag upptagits.

Skogar.

Med bifall till Drätselkammarens därom framställda förslag beslöto Stadsfullmäktige till uttaxering i budgeten upptaga ett anslag å 22,000 kronor för täckande av kostnaderna för av Drätselkammaren enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25 augusti 1921 och dessförinnan såsom nödhjälpsarbete igångsatt *skogsdikning.*

Med ovan angivna förändringar och tillägg godkändes utgiftsstaterna för stadens lantbruk och skogar.

Vidkommande *3:dje rådmannens avlöning* skulle densamma, sedan den av Stadsfullmäktige antagna lönestaten numera blivit av Kungl. Maj:t fastställd, upptagas i överensstämmelse med vad Drätselkammaren föreslagit.

Magistrat och Rådhusrätt.

I fråga om *semesterarvoden* erinrade Herr Borgmästaren, att desamma enligt Kungl. Maj:ts fastställelsebeslut skulle utgå med 400 kronor pr semestermånad, då Magistraten utomstående person vikarierade, vadan någon nedsättning häri ej kunde äga rum, men ansåg, att det av Drätselkammaren beräknade beloppet sannolikt ändock skulle bliva tillräckligt, enär magistratstjänstemännen i viss utsträckning torde komma att vikariera för varandra. Enligt Drätselkammarens hemställan avslogo Stadsfullmäktige Magistratens framställning om anslag till *skrivbiträde* åt 3:dje rådmannen och stadsnotarien.

Av Stadsfullmäktige förut denna dag fattat beslut om minskning i anslagen till telefoner föranledde en nedsättning i förevarande anslag å Magistratens stat med 348 kronor.

I övrigt godkändes Drätselkammarens förslag till utgiftsberäkning för Magistraten och Rådhusrätten.

Bifölls Magistratens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag, att, då kronouppbördskassörstjänsten under semester uppehölles av annan befattningshavare å kronouppbördskontoret, något *semesterarvode* icke skulle utgå.

Kronouppbörds- och exekutionsväsen.

Enligt Drätselkammarens förslag beviljade Stadsfullmäktige för år 1922 såsom ersättning till *stadsfogden* för hållande av *tjänstelokal* ett anslag av 750 kronor.

Beslöto Stadsfullmäktige i överensstämmelse med vad Drätselkammaren föreslagit, att *arvode till mantalsskrivningsombuden* år 1922 skulle utgå med kr. 1: 75 pr sammanrädestimme.

Såsom ersättning till exekutionsbetjänterna för velocipedhållning skulle för nästkommande år utgå 30 kronor pr man.

Stadsfullmäktiges beslut om nedsättning i telefonanslagen föranledde en utgiftsminskning å förevarande titel av 240 kronor.

För övrigt godkändes utgiftsförslaget för kronouppbörds- och exekutionsväsendet.

Polisväsen och fångvård.

Antecknades, att det i Drätselkammarens budgetförslag angivna beloppet för summan av de av Polisnämnden begärda utgifterna för polisväsendet kronor 268,096: 60 rätteligen skulle utgöra kronor 268,095: 60.

Bifölls Drätselkammarens förslag, att det av Polisnämnden begärda anslaget till anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar skulle nedsättas till 3,500 kronor.

Anmärktes, att Stadsfullmäktiges under gårdagen fattade beslut om beklädnadsanslag för poliskåren överenstämde med Drätselkammarens ändringsförslag i förevarande avseende.

De av Drätselkammaren förordade nedsättningarne i anslagen till bränsle och oförutsedda utgifter respektive 1,000 och 300 kronor godkändes.

Enligt Beredningsutskottets förslag skulle det begärda anslaget till läkarvård nedsättas till 1,200 kronor.

Antecknades, att beslutet om minskning i telefonanslagen medförde en nedsättning i detta anslag å polisnämndens stat av 264 kronor.

Vidkommande Magistratens framställning, att stadens inkomst enligt kontrakt med statsverket för tillhandahållande av polis för tjänstgöring å landsbygden 3,150 kronor skulle upptagas såsom anslag bland utgifterna för *extra polisbevakning,* yrkade Herr Sundström bifall till detta Magistratens förslag, varemot Herr Kättström yrkade avslag å framställningen och att enligt Drätselkammarens förslag något anslagsbelopp för extra polisbevakning ej skulle uppföras i budgeten; och fattade Stadsfullmäktige beslut i denna fråga genom begärd och anställd omröstning med 21 nej emot 19 ja, som avgåvos för bifall till Magistratens hemställan enligt Herr Kättströms yrkande.

Med ovan angivna ändringar och den ändring, som betingades av den beslutade beräkningen av dyrtidstillägg, överensstämmande med Drätselkammarens förslag, godkändes det upprättade förslaget till utgiftsstat för polisväsen och fångvård.

Allmänna pensionsförsäkringen.

Utgifterna för stadens pensionsnämnder fastställdes enligt vederbörande nämnders av Drätselkammaren tillstyrkta förslag.

Stadsfullmäktiges och Drätselkammarens expeditioner.

Jämlikt ovan antecknat beslut skulle anslaget till utgifter för telefon under titeln Stadsfullmäktiges och Drätselkammarens expeditioner nedsättas med 690 kronor.

Ifråga om utgifterna för stadens stall beslöto Stadsfullmäktige på yrkande av Herr Danielsson, med vilken Herr Bäckman förenade sig, att anslaget till utfodring och skötsel av hästarne skulle upptagas med 4,000 kronor i stället för av Drätselkammaren beräknade 3,500 kronor.

Byggnadsnämnden.

Bifölls Drätselkammarens förslag, att det av Byggnadsnämnden begärda anslaget till anskaffning och underhåll av inventarier skulle nedsättas med 900 kronor.

Med berörda ändring och de ändringar, som föranleddes av ovan antecknade beslut om beräkning av dyrtidstillägg, överensstämmande med Drätselkammarens ändringsförslag, samt angående anslag till telefoner, här medförande en anslagsnedsättning av 30 kronor, godkändes det upprättade förslaget till utgiftsstat för Byggnadsnämnden.

Sociala ändamål.

Beviljades enligt Drätselkammarens tillstyrkan för år 1922 till uppehållande av *Västerås arbetsstugas* verksamhet av uttaxerade medel ett anslag av 6,500 kronor.

Anslogos för år 1922 av uttaxerade medel till *Västerås barnkrubbba* 3,500 kronor, till *Västerås barnhem* 1,000 kronor och till *Västerår natthärberga* 300 kronor.

Anslogs av uttaxerade medel för år 1922 till *Västmanlands läns arbetsförmedling* dels 3,500 kronor såsom ordinarie anslag och dels 1,000 kronor såsom extra anslag.

Beviljade Stadsfullmäktige enligt Drätselkammarens tillstyrkan för år 1922 dels *Västerås sjukkassors* fortsättningskassa anslag av uttaxerade medel enligt de grunder, som fastställdes, då Stadsfullmäktige den 23 december 1909 första gången beviljade anslag för detta ändamål, eller med en krona för varje inom staden mantalsskriven medlem, dels ock Västerås sjukkassor och fortsättningskassa ett bidrag av 25 öre pr sjukdag för i staden mantalsskriven medlem mot villkor enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28 november 1918; och skulle anslagen för dessa ändamål, på sätt Drätselkammaren föreslagit, beräknas till respektive 3,000 och 12,000 kronor.

Beslöto Stadsfullmäktige för år 1922 anslå till barnhemmet *Sparvboet* ett kontant belopp av 800 kronor samt till föreningen Vita bandet ett belopp, motsvarande hyran för dess av staden förhyrda butik vid Stora torget, eller 600 kronor, under villkor att föreningen oavkortat överlämnade samma belopp till barnhemmet Sparvboet.

Till *Västerås slumstation* lämnades för år 1922 ett hyresbidrag av 450 kronor.

Beslöto Stadsfullmäktige för år 1922 ställa till Drätselkammarens förfogande ett anslag å 3,000 kronor för lämnande av bidrag till *frilufts- och folkkonserter* i staden.

Anslogs ett belopp för år 1922 av 1,500 kronor till Drätselkammarens förfogande för beviljande av bidrag till eller anläggande genom Drätselkammarens egen försorg av en *skridskobana.*

Beslöto Stadsfullmäktige enligt Drätselkammarens förslag, att de anslag till *arbetslöshetsunderstöd,* som Stadsfullmäktige beviljat av tillgängliga medel vid sammanträden den 24 februari, den 26 maj, den 28 juni, den 25 augusti, den 27 okotber och den 24 november innevarande år å tillhopa 162,200 kro-

nor skulle gäldas av uttaxerade medel i 1922 års budget. I detta sammanhang anmärktes att här jämväl skulle uppföras det av Stadsfullmäktige under gårdagen beviljade anslaget till samma ändamål å 128,500 kronor.

Med godkännande av den av Drätselkammaren föreslagna ändringen i *Hyresnämndens* statförslag, att arvodena till nämndens sekreterare och skrivbiträde skulle nedsättas med 15 % eller tillhopa med 900 kronor, blev ifrågavarande stat i övrigt av Stadsfullmäktige gillad och sålunda ett anslag för år 1922 av 15,100 kronor anvisat för Hyresnämndens verksamhet.

För uppehållande av *Arosgårdens* verksamhet under år 1922 anslogs ett belopp av 3,000 kronor samt dessutom för särskilt arbete i följd av arbetslösheten med i framställning från Arosgårdens styrelse angivet förbehåll ytterligare ett extra anslag av högst 1,600 kronor.

För bestridande av *Nykterhetsnämndens* utgifter anvisades för år 1922 enligt Drätselkammarens förslag 300 kronor.

Beträffande frågan om anslag för år 1922 till *Arbetarnes bildningsförbunds* biblioteksverksamhet yrkade dels Herr Sundström bifall till Drätselkammarens förslag, att för ändamålet måtte anslås ett belopp av 1,500 kronor, dels ock Herr Pettersson, att för ändamålet enligt Herr Vestholms inom Drätselkammaren avgivna reservation måtte anslås 2,000 kronor; och fattade Stadsfullmäktige beslut i förevarande fråga genom begärd och anställd omröstning med 24 ja emot 18 nej, avgivna för bifall till Herr Petterssons yrkande, i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag.

Här skulle uppföras det under gårdagen beviljade anslaget till *Västerås gymnastikförening* å 1,000 kronor.

Taxeringen.

I fråga om anslag till taxeringsarbetet, som skulle upptagas enligt Drätselkammarens förslag, yrkades beträffande *arvode till taxeringsnämndernas* av Stadsfullmäktige valda *ledamöter* dels av Herr Sundström, som upptog ett av Herr Borgmästaren framfört förslag, att detta skulle för år 1922 bestämmas till kr. 1: 75 pr sammanträdestimme, dock högst 7 kronor pr dag, i vilket yrkande Herr vice ordföranden instämde, dels ock av Herr Kättström att arvodet skulle utgå med kronor 1: 75 pr sammanträdestimme utan nämnda begränsning; och fattade Stadsfullmäktige härutinnan sitt beslut utan omröstning enligt Herr Sundströms yrkande.

Diverse utgifter.

Beviljade Stadsfullmäktige till täckande av brist i förut beviljat anslag till *Lillåns överbyggande* av uttaxerade medel ett anslag å kronor 11,602: 57.

I likhet med föregående år och i överensstämmelse med Stadsfullmäktiges beslut den 29 december 1920 anslogs av uttaxerade medel i 1922 års budget 40,000 kronor till gäldande av stadens *aktieteckning i Byggnadsaktiebolaget Mimer,* med vilket belopp samtidigt aktiernas värde skulle avskrivas.

Med godkännande av Drätselkammarens åtgärd att hava låtit nedriva en äldre byggnad å Stenby mark och, med användande av byggnadsstommen, uppföra *en bostadsbyggnad* å en staden tillhörig tomt *inom kvarteret Arvid* å Kristiansborgs område, anslogo Stadsfullmäktige för täckande av kostnaden härför, inklusive anslutningsavgift för ledningar, 27,000 kronor att upptagas till uttaxering med $^1/_5$ del under vart och ett av åren 1922—1926.

Beviljades av uttaxerade medel ett anslag för bestridande av kostnaden för anskaffande av *skisser till ett nytt rådhus* å 5,000 kronor.

Av uttaxerade medel i 1922 års stat anslogs ett belopp av 20,000 kronor för *avskrivning* av kostnaden för stadens vid av Drätselkammaren anordnade nödhjälpsarbeten framställda förråd av *makadam*.

Sedan Stadsfullmäktige den 25 februari 1921 av tillgängliga medel anvisat 30,000 kronor för anordnande av en *pristävlan rörande den planerade djuphamnsanläggningen*, beslöto Stadsfullmäktige nu enligt av Drätselkammaren framställt förslag, att anslaget tillsvidare skulle balanseras i avbidan på, vad som framdeles kunde bliva beslutat ifråga om förevarande anläggning.

Förslagsanslaget. Frågan om bestämmande av förslagsanslagets belopp uppsköts, till dess inkomststaten fastställts och uttaxeringen bestämts.

Fattigvård. Enligt Drätselkammarens förslag skulle den från Landstinget utgående ersättningen för anstalts- och sjukvård beräknas till 2,000 kronor högre belopp än den i Fattigvårdsstyrelsens förslag upptagna inkomstsumman. I övrigt godkändes inkomstberäkningarna i fattigvårdens statförslag.

Folkskolan. Folkskolestyrelsens inkomstberäkningar för folkskolan och högre folkskolan godkändes med eventuell jämkning av beräkningen av inkomsterna av statens dyrtidstillägg, motsvarande lika minskning å utgiftssidan, samt med den av Stadsfullmäktiges beslut under gårdagen föranledda nedsättningen av 600 kronor i hyresinkomsterna av lärarebostäder.

Hälso- och sjukvård. Vidkommande de vid köttbesiktningen inflytande besiktningsavgifterna, skulle dessa beräknas till samma belopp som det sammanlagda utgiftsbeloppet, men skulle dessutom enligt Drätselkammarens förslag såsom en särskild inkomstpost uppföras beräknad inkomst av vågavgifter med 3,000 kronor.

I övriga delar godkändes inkomstberäkningarna å Hälsovårdsnämndens stat.

Parker och planteringar. Planteringsnämndens inkomstberäkning för stadens parker och planteringar godkändes.

Hamnen. Beträffande inkomststaten för hamnen och hamnmaskinerna skulle motsvarande minskning, som skett på utgiftssidan, ske i den beräknade utgående bristen, så att utgifter och inkomster balanserade med samma belopp.

Renhållningsverk, Svingård, Landtegendomar, Skogar. Inkomstberäkningarna för renhållningsverket, svingården, lantegendomar och skogar godkändes enligt Lantegendomsnämndens förslag, varvid antecknades, att i Drätselkammarens budgetförslag inkomsterna av lantegendomar under eget bruk oriktigt angivits utgöra 173,000 kronor i stället för rätteligen 171,600 kronor.

Tekniska verken. Annan ändring i Vatten- och Gasverksstyrelsens inkomstberäkningar för stadens tekniska verk skulle icke göras, än att gasverkets inkomster, i det av styrelsen angivna syftet, att eventuellt överskott å detta verks drift skulle användas till nedskrivning av värdet av verkets kolförråd, skulle minskas med samma belopp, varmed minskning företagits å utgiftssidan.

I sammanhang härmed godkände Stadsfullmäktige Vatten- och Gasverksstyrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag, att *prisen å levererad gas* från stadens gasverk skulle efter avläsningen för 1921 års 4:de kvartal eller från och med avläsningen för 1:sta kvartalet 1922 utgöra 40 öre pr kbm för

gas till uteslutande hushållsbehov och 50 öre pr kbm. för gas till andra ändamål.

Varmbadhuset. Badhusstyrelsens inkomstberäkning för stadens varmbadhus godkändes.

Brandväsendet. Inkomsterna å brandverkets stat skulle upptagas enligt Brandstyrelsens förslag.

Polisväsen och fångvård. Under titeln Polisväsen och fångvård skulle uppföras de i Drätselkammarens budgetförslag angivna inkomsterna.

Byggnadsnämnden. Byggnadsnämndens inkomstberäkning godkändes.

Skatter. Med anledning av gårdagens beslut om införande av nöjesskatt skulle bland inkomsterna under titeln skatter upptagas ett beräknat belopp såsom inkomst av denna skatt å 40,000 kronor.

Uttaxering. Med bifall till Drätselkammarens av Beredningsutskottet tillstyrkta förslag beslöto Stadsfullmäktige, under godkännande av den av Drätselkammaren beräknade avkortningssumman, 900,000 kronor, att för täckande av bristen i 1922 års budget för stadens borgerliga kommun skulle uttaxeras å den år 1921 till bevillning taxerade inkomsten tio procent, motsvarande enligt äldre beräkning 10 kronor pr bevillningskrona.

Förslagsanslaget. Med godkännande i allt övrigt i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag och ovan antecknade beslut av den föreliggande utgifts- och inkomststaten, beslöto Stadsfullmäktige på förslag av Herr vice ordföranden, att de vidtagna förändringarna skulle utjämnas genom motsvarande förändringar i förslagsanslagets belopp, så att detta komme att utgöra skillnaden mellan övriga i staten upptagna utgifter och inkomster.

Uttalande om sparsamhet. Vidkommande slutligen det av Beredningsutskottet föreslagna uttalandet med uppmaning till sparsamhet med anslagna medel, till vilket förslag bifall yrkades av Herrar Bäckman och Hiersemann, beslöto Stadsfullmäktige, enligt yrkande av Herr vice ordföranden och med ändring av Beredningsutskottets formulering, i egenskap av stadens beslutande myndighet till stadens olika styrelser och nämnder rikta en anmaning att med allra största försiktighet handhava åt dem anvisade anslag och noga tillse att de icke komme att överskridas.

In fidem:

THEOFIL ÖBERG.

Justerat den 7 januari 1922.

FREDR. FÅHRÆUS.

Gustaf Eklund. *Olivia Lundblad.*

Offentligen uppläst den 7 januari 1922, betygar.

Ex officio:

Theofil Öberg.

Västerås 1922. Tryckeri-A.-B. Västmanl. Nyheter.

HANDLINGAR

N:o 1.

Beredningsutskottets yttrande angående utsträckt utskänkningstid å 1:sta klass restauranter.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av Stadsfullmäktiges remissbeslut den 3 innevarande Januari, varigenom till Beredningsutskottet för yttrande och utredning överlämnats en av Herr Sundström såsom egen motion upptagen framställning från innehavarne av I klass' restauranterna i staden Direktören G. Stomberg och Fru Tereisia Möller angående utsträckt utskänkningstid å dessa restauranter såväl i allmänhet eller till kl. 11 e. m. och i matsal i samband med måltid till kl. 12 midnatt som ock vid särskilda tillfällen, får Beredningsutskottet nu, med återställande av de remitterade handlingarna i ärendet, anföra följande:

Vad till en början angår motionens förslag anågende en allmän utsträckning av utskänkningstiden utöver den i rusdrycksförsäljningsförordningen i allmänhet medgivna, vilken senare tid Stadsfullmäktige genom sitt beslut den 25 November 1920 ansett böra tillämpas under år 1921, har Beredningsutskottet med anledning av att tiden för matserveringen av vederbörande restaurantinnehavare sammankopplats med utskänkningstiden låtit verkställa en undersökning, huruvida något lagligt hinder skulle föreligga för att hålla restauranterna öppna för matservering efter utskänkningstidens slut. Denna utredning har ådagalagt att något sådant lagligt hinder icke föreligger försåvitt icke i den ordning, som angives uti § 20 uti ordningsstadgan för rikets städer, föreskrifter tillkommit, avseende ett sammanställande av tiden för matserveringen med tiden för utskänkningen. För Västerås vidkommande förhåller det sig emellertid så, att Konungens Befallningshavande efter Stadsfullmäktiges och Magistratens hörande den 15 Juli 1912 med stöd av nyssnämnda paragraf samt § 29 uti 1905 års numera upphävda rusdrycksförsäljningsförordning fastställt vissa ordningsföreskrifter angående detaljhandeln med brännvin härstädes uti vilkas 3 § återfinnes en bestämmelse så lydande: Under den tid då utskänkningen av brännvin ej är tillåten, skall utskänkningsställe hållas stängt.

Vid det förhållandet att denna föreskrift tillkommit ur ordningssynpunkt i enlighet med och grundar sig på 20 § i ordningsstadgan för rikets städer, som ännu är i gällande kraft, såsom huvudgrund, torde en fortfarande tilllämpning av denna bestämmelse, oavsett att 1905 års rusdrycksförsäljningsförordning ersatts av 1917 års, icke vara utesluten. Bestämmelsen har tillkommit såsom en ordningsföreskrift och i allt fall icke blivit upphävd i samma ordning.

N:o 1.

Ang. utsträckt utskänkningstid å 1:sta kl. restauranter.

Huruvida bestämmelsen kan anses vara i gällande kraft är en tolkningsfråga, närmast ankommande på polismyndigheterna att avgöra.

Beredningsutskottet har ansett denna utredning befogad på grund av de önskemål, som vid sista behandlingen av ärendet inom Stadsfullmäktige framfördes.

För att återkomma till huvudfrågan eller huruvida Stadsfullmäktige med bifall till motionen skola frånträda sitt den 25 November 1920 fattade beslut angående den allmänna utskänkningstiden, har Beredningsutskottets majoritet med ordförandens votum såsom utslagsröst icke ansett sig kunna förorda motionen härom. Utom att det icke synes vara med god ordning förenligt att uppriva ett beslut av Stadsfullmäktige som nyligen trätt i kraft, i all synnerhet som beslutet icke kan anses föranleda värre olägenheter än att dessa med någorlunda god vilja kunna fördragas, kan ytterligare häremot åberopas, att beslutet avsett ett fastställande av rusdrycksförsäljningsförordningens egen såsom regelmässig avsedda utskänkningstid och därför måste anses stå i överensstämmelse med fullt lojala nykterhetskrav.

Beredningsutskottets majoritet får därför avstyrka motionen i den del densamma avser att med ändring av Stadsfullmäktiges beslut den 25 November 1920 få utskänkningstiden i 1:sta klass restauranter i allmänhet utsträckt till kl. 11 e. m. och i matsal i samband med måltid till kl. 12 midnatt.

Beredningsutskottets minoritet har avgivit särskild skriftlig reservation, som här bifogas.

Vad åter angår det motionsvis framförda förslaget att Stadsfullmäktige måtte besluta göra framställning till Konungens Befallningshavande avseende att Konungens Befallningshavande ville under år 1921 i de särskilda fall Konungens Befallningshavande funne lämpligt, på särskild framställning medgiva ytterligare utsträckt utskänkningstid utöver den i allmänhet gällande, har Beredningsutskottet funnit sig böra tillstyrka detta förslag. Det kan nämligen icke förnekas på grund av den erfarenhet Beredningsutskottet vunnit, att den enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25 November 1920 fastslagna ordningen för beviljande av utsträckt utskänkningstid, enligt vilken Beredningsutskottet efter Nykterhetsnämndens hörande skall härom göra framställning hos Konungens Befallningshavande, lider av en stor tyngd i formellt hänseende. Denna omgång blir desto mera betungande som Beredningsutskottet även för det fall, att en ansökan inkommer en dag och avser utsträckt utskänkningstid samma dags kväll, något som hänt vid upprepade tillfällen, icke kan undandraga sig att behandla densamma omedelbart, för vilket förutsättes även Nykterhetsnämndens inkallande och hörande. Den ständiga beredskapen, som härigenom ofta uppkommer, medför ett ej oväsentligt avbräck i ledamöternas civila näringsfång och därjämte i såväl utskottets övriga arbete, som för arbetskrafterna å stadens ombudsmannaexpedition, oägenheter så pass avsevärda, att man ej kan bortse från desamma. Dessa skäl hava varit utslagsgivande vid Beredningsutskottets ståndpunktstagande till denna fråga.

Beredningsutskottet anser emellertid att vid den framställning till Konungens Befallningshavande, som av Stadsfullmäktige i ämnet eventuellt beslutas, böra knytas vissa önskemål ifråga om prövningen av ansökningar om

N:o 1.

Ang. utsträckt utskänkningstid å 1:sta kl. restauranter.

utsträckt utskänkningstid. Dessa ansökningar avse utskänkning vid tillställningar av de mest skilda slag, även sådana vid vilka den övervägande delen av publiken består av yngre personer, som på grund av sin ålder icke böra beredas tillfälle att förtära spritdrycker och som i övrigt enligt gällande oktrojbestämmelser äro förvägrade rätt till inköp av sådana. Likaledes kunna dylika tillfällen utnyttjas, därest så låter sig göra, av personer som av andra orsaker, exempelvis spritmissbruk, äro förvägrade utskänkning.

En förutsättning för bifall till en dylik ansökan bör sålunda vara att garanti är lämnad för att några oegentligheter i denna mening icke vid dessa tillställningar förekomma. Den förprövning, som för beviljande av en del av dessa ansökningar sålunda kan anses erforderlig och som det i regel torde ankomma på Magistraten att låta verkställa, synes kunna underlättas genom föreskrift om vissa uppgifter, som skola i ansökningen upptagas och som närmare karaktärisera tillställningen, såsom ändamålet med densamma, vilken eller vilka ppersoner som därför äro närmast ansvariga m. m. dylika.

Under åberopande av vad nu anförts hemställer alltså Beredningsutskottet,

att Stadsfullmäktige ville i enlighet med motionen besluta hos Konungens Befallningshavande göra framställning därom, att i de särskilda fall under år 1921 sådant prövas vara lämpligt Konungens Befallningshavande ville på särskild framställning medgiva utsträckt utskänkningstid utöver den i allmänhet gällande och som Stadsfullmäktige besluta, ävensom att Stadsfullmäktige även vid denna framställning ville såsom egna foga de önskemål ifråga om prövningen och beviljandet av dylika framställningar som Beredningsutskottet härovan närmare berört.

Västerås den 19 Januari 1920.

På Beredningsutskottets vägnar:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Reservation.

Gent emot Beredningsutskottets beslut i vad det avser utskänkningens upphörande kl. 10 e. m., få vi härmed anmäla vår reservation under yrkande om bifall till motionen jämväl i denna del och tillåta vi oss till stöd för vår uppfattning anföra följande:

För att rätt kunna bedöma förevarande fråga är det icke nog med att, såsom 10-stängningens förespråkare hålla före, åberpoa den i 56 § rusdrycksförordningen givna bestämmelse utan man måste se stadgandet mot bakgrunden av syftemålet såväl med den gällande rusdryckslagstiftningen i dess helhet som ock med ifrågavarande bestämmelse, d. v. s. man får lika litet i förevarande fall som i andra lagtolkningsfrågor hålla sig enbart till lagens bokstav utan jämväl till lagstiftarens mening. Och härutinnan anse vi att majo-

N:o 1.

Ang. utsträckt utskänkningstid å 1:sta kl. restauranter.

ritetens beslut står i direkt strid med det av lagstiftaren avsedda sättet för rusdryckernas tillhandahållande. Man måste nämligen beakta, att så länge totalförbud icke råder, rusdryckshanteringen är fullt laglig och att varje på föreskrivet sätt kvalificerad församlingsmedlem är berättigad att utfå den stadgade kvantiteten. Då nu lagstiftaren haft att meddela bestämmelser rörande utskänkningstidens längd, har lagstiftaren varit fullt medveten om att det för ernående av faktisk likställighet mellan olika orter icke varit möjligt att meddela enhetliga, ovillkorliga bestämmelser för hela landet. Vi tillåta oss härutinnan citera nykterhetskommittén i dess till grund för gällande lagstiftning liggande utlåtande.

”Enligt kommitténs mening torde det icke vara lämpligt att, ifråga om utskänkningen av rusdrycker, införa ovillkorligt gällande stadganden, utan bör, liksom hittills, lagstiftningen innehålla mera allmänna restriktiva stadganden och åt Konungens befallningshavande, kommunala myndigheter och bolagen överlämnas att fastsätlla de för *varje ort lämpade* ytterligare bestämmelser, som kunna vara ägnade att främja lagstiftningens syfte”.

Vid utformandet av denna tankegång, att lika utskänkningstid för hela landet icke står i överensstämmelse med lagstiftningens syfte utan att den bör lämpas efter de lokala förhållandena på varje ort, så att icke blott formell utan jämväl faktisk likställighet så vitt möjligt uppkommer mellan olika orter med avseende å samhällsmedlemmarnas tillgång till rusdrycker utskänkningsvis, hava olika utvägar varit tänkbara. Att i lagen införa en fixerad tid för varje särskild ort, har självfallet varit praktiskt taget outförbart. Man har då haft att välja på tre olika utvägar, nämligen:

1:o) att lämpa den generellt gällande tiden efter förhålandena på de orter, där behovet med hänsyn till de lokala förhållandena är det minsta och att samtidigt medgiva de lokala myndigheterna rätt att besluta om utsträckning av tiden allt efter samhällenas storlek och behovet i övrigt;

2:o) att såsom generell regel fastställa så att säga en normaltid, sålunda lämpad efter förhållandena i medelstora samhällen, och att giva lokalmyndigheterna rätt att inskränka eller utsträcka tiden;

3:o) att rätta den generalla tidsbestämmelsen efter förhållandena å de större orterna under samtidigt medgivande för de kommunala myndigheterna att efter ortsförhållandena inskränka på tiden.

Att sistnämnda utväg icke blivit av lagstiftaren vald, är fullt förklarligt. Därigenom skulle nämligen för sådana mindre samhällen, där nykterhetsintresset vore ringa, kunna komma att till men för nykterhetstillståndet gälla samma utskänkningstid som för en stad av Stockholms storlek. Då man ej heller valt den andra av de nämnda utvägarna, är tydligen anledningen härtill att söka i samma tankegång. Man har räknat med den benägenhet, som ofta förefinnes, att låta sig nöja med lagens allmänna bestämmelser utan någon undersökning, huruvida i det särskilda fallet någon avvikelse vore befogad.

Lagstiftaren har i stället valt den första av de nämnda utvägarna, nämligen att lagfästa minimitiden för utskänkningen efter förhållandena å de minsta orterna. Men då samtidigt, enligt vad ovan påvisats, erkännes, att det icke är med lagstiftningens syfte förenligt att låta tidsbestämmelsen enhetligt gälla för olika orter, måste den, som verkligen vill hålla sig på lag-

Ang. utsträckt utskänkningstid å 1:sta kl. restauranter.

stiftningens grund vid tillämpningen av gällande rusdrycksförordning, gå med på en prövning av de lokala betingelserna för utskänkningstiden. Och ingen torde vilja påstå, att den utskänkningstid, som anses lämplig exempelvis för Stockholm, jämväl skulle vara lika lämplig för ett litet stationssamhälle eller tvärtom. Av samma skäl torde ingen rättvisligen kunna förneka, att Västerås icke kan vara jämförbart med landsbygdens minsta samhällen, där utskänkning förekommer. Då de extrema nykterhetsvännerna det oaktat söka genomdriva 10-stängningen, äro de icke i stånd att bestrida de faktiska olägenheterna av denna anordning, utan tillgripa sådana skäl som att de vilja hålla sig till lagens föreskrift och att de icke kunna låta sin övertygelse vika. Vad den första invändningen angår, torde med det ovan anförda vara klart för en var, som icke vill inlåta sig på ett bestridande av rena fakta att den fordrade tillämpningen av stängningsbestämmelserna icke står i överensstämmelse med lagstiftarens mening. För övrigt kunna vi icke underlåta att påpeka, att man med den från förbudsvännernas sida nu använda motiveringen borde hava anledning förvänta, att de vid nästkommande behandling av frågan om utminuteringen kraftigt motsätta sig varje inskränkning av de 4 litern per månad. Man bör nämligen kunna förutsätta att de icke åberopa sig på lagen blott i sådana fall, där dess bestämmelser händelsevis passa deras egna åsikter, utan att de taga konsekvenserna av lagstiftningen jämväl i andra fall.

Vad den andra invändningen angår, hör denna till de slagord som pläga tillgripas, då sakskäl icke kunna presteras. Då frågan gäller valet emellan totalförbud och restriktioner och deras olika ändamålsenlighet eller nödvändighet för nykterhetstillståndets främjande, är man självfallet skyldig att respektera vars och ens åsikt härutinnan. Men då nu faktiskt restriktionssystemet kommit till tillämpning och blivit genom lag reglerat, är man jämväl berättigad att fordra, att en var lojalt finner sig i det lagstadgade systemet, även om detta på en eller annan punkt icke fyller måttet av hans egna anspråk. Lika väl som de samhällsmedlemmar, i vilkas vanor rusdryckernas användning ingå, måste rätta sig efter de inskränkningar beträffande tillgången till rusdrycker, som lagen föreskriver, lika väl äro förbudsvännerna skyldiga att vid bestämmelsernas tillämpning bortse från förbudssynpunkterna och finna sig i det gällande restriktionssystemets grundbetingelser. Och bland dessa ingå, såsom ovan framhållits, att en var på föreskrivet sätt kvalificerad samhällsmedlem bör få utan större svårigheter än som med lagstiftningens syfte oundgängligen erfordras, tillgodonjuta den honom tillkommande kvantiteten.

Härmed äro vi inne på majoritetsbeslutet praktiska verkningar. Bortser man därvid till en början från matfrågan, torde ingen kunna bestrida, att med 10-stängningens tillämpning i Västerås en mycket stor del av den restaurantbesökande allmänheten blir förhindrad att uttaga den honom medgivna utskänkningskvantiteten. Enligt gällande kontrakt mellan spritbolaget och restaurantinnehavarne skall rekvisition ske minst en halv timme före stängningstiden, d. v. s. senast kl. $^1/_2$ 10. Därmed är omöjliggjort för alla resande med sista kvällståget att bekomma sin ranson, då de i regel icke torde hinna rekvirera inom den bestämda tiden. Och även om så i ett eller annat fall skulle kunna ske, hinner man dock icke förtära det rekvirerade, eftersom

Ang. utsträckt utskänkningstid å 1:sta kl. restauranter.

all förtäring av spritdrycker är efter stängningstiden uttryckligen förbjuden. Vidare äro alla fasta matgäster å restaurangerna förhindrade att besöka teaterföreställningar o. d., om de ej vilja gå miste om det glas sprit, som möjligen ingår i deras vanor. Familjer, som besöka dylika tillställningar och önska supera efter desamma förhindras därifrån.

Dessa och andra olägenheter uppkomma sålunda, även om man utgår från att restauranterna skulle kunna hållas öppna för matservering efter den tid, då utskänkningen upphört. Än större bli självfallet olägenheterna, om jämväl matserveringen skall samtidigt upphöra. Tågresande hinna då näppeligen intaga en ordentlig måltid och de fasta matgästerna, som vilja besöka en teater- eller sen biografföreställning, måste antingen avstå från detta nöje eller försaka sin aftonmåltid. Visserligen har det under diskussionerna om förevarande fråga från 10-stängningens förespråkare ivrigt betonats, att intet hinder förelåge för restauranternas öppethållande för matservering även efter det utskänkningen upphört. Häremot vilja vi först och främst påpeka, att denna numera proklamerade ståndpunkt innebär en ganska märklig åsiktsförändring. Det har eljest varit ett av nykterhetsvännernas mera viktiga krav, som jämväl inom nykterhetskommittén kommit till uttryck, att det för kontrollens skull vore nödvändigt att hålla restauranterna stängda, då utskänkning vore förbjuden. Att denna åsikt också haft ett visst fog för sig, torde framgå därav, att kravet åtminstone för Västerås vidkommande resulterat i fastställande av ordningsföreskrifter, däri intagits förbud mot utskänkningsställes öppethållande under tid, då utskänkning ej är tillåten.

Frånsett den obestridliga svårigheten att utöva nödig kontroll, om utskänkningsställe skall hållas öppet efter utskänkningstidens slut, återstår att avgöra, huruvida möjlighet verkligen föreligger för en sådan anordning. Detta anse vi uteslutet först och främst på den grund, att man icke kan tvinga vederbörande restaurantinnehavare därtill, om de icke själva anse det med sina ekonomiska intressen förenligt. Men för det andra torde jämväl gälla, att ovillkorligt hinder härför föreligger uti de den 15 juli 1912 av Konungens befallningshavande fastställda ordningsföreskrifter angående detaljhandeln med brännvin i Västerås, i vars 3 § återfinnes ovannämnda stadgande, att under den tid, då utskänkning av brännvin ej är tillåten, utskänkningsställe skall hållas stängt. Dessa ordningsföreskrifter äro baserade på 20 § ordningsstadgan för Rrikets städer och 29 § i Kungl. förordningen angående försäljning av brännvin den 9 juni 1905. Sistnämnda förordning är visserligen upphävd men den nya rusdrycksförordningen innehåller icke något förbud mot samtidigt upphörande av såväl utskänkning som matservering. Och under sådana omständigheter utgör obestridligen ordningsstadgans 20 § fullt tillräcklig grund för ifrågavarande stadgande. Följaktligen är detta att anse såsom fortfarande gällande.

Tilläggas kan, att vederbörande restaurantinnehavare, även om ifrågavarande bestämmelse skulle upphöra att gälla och även om de skulle anse det ekonomiskt fördelaktigt att hålla öppet enbart för matservering, icke torde våga riskera sina rättigheter genom en sådan anordning, enär de omöjligt bleve i stånd att kontrollera sin personal och därmed utsatte sig för risken av upprepade åtal för gällande bestämmelsers överträdande.

Carl Hedberg. P. Hiersemann. P. Tärngren. Ernst W. Browaldh.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 1.

Ang. utsträckt utskänkningstid å 1:sta kl. restauranter.

Sedan många år tillbaka har i fråga om tiden för utskänkningen av spritdrycker å I kl. restauranterna här i staden gällt, att sådan fått ske till kl. 11 e. m. samt i masal i samband med måltid till kl. 12 midnatt. Då därutöver ytterligare utsträckt utskänkning varit ifrågasatt vid särskilda tillfällen, har det varit så ordnat, att det ankommit på Konungens befallningshavande i länet att efter Magistratens hörande bevilja utsträckt utskänkningstid.

Nu hava Stadsfullmäktige vid sitt senaste sammanträde, då samma angelägenhet varit före beträffande nästkommande år, avslagit en motion med förslag om bibehållande av den hittills bestämda ordningen, samt uppdragit åt Stadsfullmäktiges Beredningsuskott att efter Nykterhetsnämndens hörande i varje särskilt fall göra framställning hos Konungens befallningshavande om särskilt tillstånd vid vissa tillfällen till utsträckt utskänkning. I regel skall hädanefter sålunda utskänkningen upphöra kl. 10 e. m. Vid den diskussion som föregick beslutet, yttrades visserligen att det ej hindrade, att restauranterna höllos öppna även efter kl. 10 för enbart matservering. Den, som har någon erfarenhet av restaurantrörelse, inser emellertid, att ett sådant arrangement, även om föreskrifterna ej skulle lägga hinder i vägen härför, i verkligheten är fullkomligt omöjligt att genomföra, utan måste restauranten stängas, så snart utskänkningen upphör.

Då vi äro övertygade om, att Stadsfullmäktige vid nyssnämnda besluts fattande ej klart insett, vilka olägenheter, som skulle bliva en följd av detsamma, tillåta vi oss härmed vördsamt hemställa, att frågan ånyo upptages till prövning.

Såväl våra fasta spisgäster som de tillfälliga gäster, vilka besöka våra restauranter, hava behov av att kunna få intaga sina kvällsmåltider efter kl. 10 e. m. Teaterföreställningar och konserter samt ofta nog sammanträden och andra nödvändiga konferenser sluta i regel icke så tidigt, att en stor del restaurantbesökare kunna ens påbörja sin aftonmåltid före kl. 10 än mindre avsluta densamma. Ävenså behöva resande med kvällstågen ej så sällan någon tid på sig för affärs- och andra angelägenheters ombesörjande, innan de kunna hava tid för intagande av måltid.

Att allt detta vållar obehag och olägenheter för den restaurantbesökande allmänheten, liksom också avbräck och men för vår rörelse torde ligga i öppen dag. Någon menlig inverkan på det allmänna nykterhetstillsltåndet har den nuvarande ordningen icke oss veterligen ens påståtts hava medfört.

Beträffande utsträckt tid vid särskilda tillfällen måste vi framhålla, att den av Stadsfullmäktige nu beslutade anordningen medför stora svårigheter och mycken omgång och besvär, icke blott för oss restauratörer och dem som hos oss göra beställningar utan även för de kommunala myndigheterna. Mången gång kommer också en beställning, t. ex. i samband med ett sammanträde in så sent, att alla myndigheter, vilka skola höras, icke hava möjlighet att sammanträda och behandla ansökan om förlängd tid.

I det vi sålunda hemställa, att Stadsfullmäktige ville snarast möjligt till förnyad prövning återupptaga förevarande angelägenhet, anhålla vi att Stads-

N:o 1. *Ang. utsträckt utskänkningstid å 1:sta kl. restauranter.*

fullmäktige ville i enlighet med den därom nyligen inom Stadsfullmäktige väckta motionen besluta att hos Konungens Befallningshavande i länet göra framställning därom att Konungens Befallningshavande ville dels förordna att utskänkning av spritdrycker i Västerås under år 1921 må å I kass restauranter äga rum till kl. 11 e. m., dock att sådan utskänkning i matsal i samband med måltid må äga rum till kl. 12 midnatt, dels ock i de särskilda fall Konungens Befallningshavande prövar sådant lämpligt, på särskild framställning medgiva yterligare utsträckt utskänkningstid utöver vad ovan omförmälts.

Västerås den 24 December 1920.

Gustaf Stomberg. Stadshotellet.

Theresia Möller. Möllers Salong.

Förestående framställning upptages som min motion.

Axel Sundström.

Såsom yttrande i ärendet får Magistraten åberopa vad Magistraten i skrivelse till Stadsfullmäktige den 11 November 1920 anfört.

Västerås Rådhus den 27 December 1920.

På Magistratens vägnar:
JOHN KARLSSON.

N:o 2.

Drätselkammarens utlåtande angående förslag till trafikreglemente.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 28 Oktober 1920 remitterade Stadsfullmäktige till Drätselkammaren för utlåtande ett av Magistraten uppgjort och till Stadsfullmäktige för yttrande överlämnat förslag till trafikreglemente för staden och dess område, däröver Beredningsutskottet förut avgivit utlåtande (Stadsfullmäktiges handlingar för 1920 N:o 90).

Efter granskning av förslaget får Drätselkammaren anföra följande:

Utom en del rent redaktionella förändringar, vilka för vinnande av större tydlighet och eljes av Drätselkammaren befunnits önskvärda, har Drätselkammaren ansett en del sakliga ändringar och tillägg påkallade. Här nedan anmärkes till en början punktvis de ändringar Drätselkammaren vill föreslå, varpå förslaget i dess helhet sådant Drätselkammaren önskar sig detsamma framlägges.

I den tredje av de i ingressen intagna förklarande punkterna är en redaktionell förändring gjord av andra meningen.

Likaså äro mindre redaktionsförändringar gjorda i den allmänna trafikregeln och i § 1 vilka utan vidare torde framgå av det nedan intagna fullständiga förslaget.

I § 2 mom. 1 är en reel ändring föreslagen. Då i Magistratens förslag bredare körbana med dubbelriktad trafikled och körbana med enkelriktad sådan sammanställts, synes detta leda till den tydligen ej avsedda konsekvensen, att vid den enkelriktade trafikleden halva körbanan (högra sidan) skulle bliva alldeles utan trafik, om stadgan bokstavligen följdes.

Då emellertid här i staden ännu åtminstone icke finnes någon enkelriktad trafikled har Drätselkammaren ansett lämpligast att i förevarande sammanhang utesluta denna slags trafikled. Vidare har Drätselkammaren funnit det ur praktisk synpunkt lämpligare med en allmänt hållen bestämmelse, som lätt torde kunna uppfattas även av främlingar, än ett exakt angivande av viss gatubredd för den anordning, som här avses. I enlighet med denna uppfattning har Drätselkammaren i sitt förslag ändrat förevarande stadgande.

§ 2 mom. 2 och 6. Mindre redaktionsförändringar äro vidtagna.

§ 2 mom. 8. Andra meningen, vilken för övrigt synes vara något svårförståelig, är enligt Drätselkammarens förmenande överflödig, enär erforderlig bestämmelse givits i första meningen. I tredje meningen är ett förklarande uttryck "för vändning" tillagt.

§ 2 mom. 9. Att ovillkorligen föreskriva enkelriktad trafik i trafikled med dubbla körbanor synes av praktiska skäl mindre lämpligt utan bör det genom insättande av uttrycket "i regel" givas möjlighet att medgiva undantag från föreskriften. I övrigt är punkten ändrad med hänsyn därtill, att det kan givas dubbla körbanor utan plantering emellan.

N:o 2.

Ang. trafikreglemente.

§ 3 mom. 1 och 2 samt 4. Redaktionella mindre ändringar äro vidtagna.

§ 3 mom. 3 sista meningen. För att något lätta på bestämmelsen, vilket synes kunna utan olägenhet låta sig göra, föreslår Drätselkammaren att ordet "trenne" utbytes mot ordet "tvänne".

§ 4 mom. 1 och 10 (enl. Magistratens förslag 9). Mindre redaktionella förändringar hava gjorts.

§ 4 mom. 2 i Drätselkammarens förslag är ett helt nytt moment med delvis nytt innehåll, men även upptagande bestämmelsen i § 6 mom. 2 i Magistratens förslag. Det nya stadgandet har Drätselkammaren ansett behövligt, även om det kan sägas att förseelser, vilka här avses att hindra, äro belagda med straff enligt allmänna lagens förbud mot överdådig framfart. Förhållandena här i staden och särskilt när det gäller trafiken i sluttande trafikleder såsom t. ex. Oxbacken, synas påkalla en mera detaljerad bestämmelse i förevarande avseende, vilken lämpligen bör komma till uttryck i trafikreglementet.

Med anledning av det nya momentets insättande äro i Drätselkammarens förslag de följande momenten omnumrerade och är av samma skäl hänvisningen i mom. 4 (mom. 3 enl. Magistratens förslag) ändrad.

§ 4. mom. 12 (mom. 11 enligt Magistratens förslag). Lydelsen är ändrad till överensstämmelse med motsvarande bestämmelse i Kungl. Förordningen om automobiltrafik den 25 September 1920 § 16 mom. 2 sista stycket. Då regler här givits i förevarande avseende av i det närmaste samma innehåll och med samma syftemål, som i Magistratens föreligganade förslag, synes det lämpligt, särskilt med hänsyn till trafiken av motorfordon från främmande ort, att i stadens trafikreglemente upptaga samma föreskrift som i automobilförordningen.

§ 6 mom. 2 är i enlighet med vad ovan beträffande § 4 mom. 2 yttrats i Dräselkammamrens förslag uteslutet.

§ 9. Utom en del redaktionella förändringar, har Drätselkammaren i sitt förslag strukit sista delen i punkt a) "utom då etc.", enär det synts Drätselkammaren nästan omöjligt att enkelriktad trafik skall kunna upprätthållas å gångbana.

§ 10. Det har synts Drätselkammaren mindre lämpligt att föreskriva straffpåföljd utan vidare för varje även den minsta förseelse mot reglementets bestämmelser, av vilka en del närmare äro att anse som anvisningar än föreskrifter, såsom t. ex. allt vad som gäller om fotgängare, att signal skall vara kort och ej får upprepas m. m. dylikt. Endast i fall vederbörande ej följer polismans tillsägelse i dylika fall eller om skada uppkommer bör straff följa å förseelsen.

I överensstämmelse med denna sin uppfattning har Drätselkammaren föreslagit ändring av § 10.

Med åberopande av det anförda får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige ville såsom infordrat yttrande uttala sig för, att det nya trafikreglementet måtte erhålla följande lydelse:

"Trafikreglemente inom Västerås stad och dess område.

Förklaring till i föreskrifterna förekommande benämningar och termer:

Med *trafikled* menas för trafik upplåten väg, gata, körbana å torg eller annan öppen plats.

N:o 2. Ang. trafikreglemente.

Med *trafikledskorsning* menas plats, där två eller flera trafikleder korsa eller möta varandra.

Med *trafikström* menas sammanfattningen av de fordon och fotgängare, vilka röra sig längs en trafikled. Trafiken är i avseende å viss trafik *enkelriktad,* då endast en sådan trafikström finnes, och *dubbelriktad,* då tvänne mot varandra riktade sådana trafikströmmar tillåtas.

Med *fordon* menas alla slag av fortskaffningsmedel, såsom automobiler, motorcyklar, velocipeder, rid- och dragdjur, åkdon efter dragdjur, dragkärror, kälkar och dylikt.

Med *förare av fordon* menas den, som rider, kör djur, styr, drager, skjuter, trampar, vevar eller på annat sätt framdriver fordon ävensom skidåkare.

Med *körbana* menas den del av trafikled, som är avsedd för fordon.

Med *gångbana* menas den del av trafikled, som är avsedd för fotgängare.

Med *refuge* menas i trafikled upphöjd plan till skydd för fotgängare.

Allmän trafikregel.

All trafik av fordon och fotgängare skall ske så, att framkomligheten blir den största möjliga.

§ 1.

Huvudregel för körtrafik.

Fordon skall överallt, där hinder ej möter, framföras på vänstra sidan av körbanan och skall föraren:

a) vid *möte* väja till vänster och

b) vid *omkörning* framföra fordonet på framförvarandes högra sida.

§ 2.

Fordons plats å körbanan. Kursändring, vändning, backning m. m.

1. Där körbanans bredd sådant medgiver, skola de långsamtgående fordonen, såsom handkärror, hästdragna lastfordon, större lastautomobiler och dylikt, hållas längst till vänster, dock så att ingen del av fordonet eller dess last skjuter över gångbanans kant, samt snabbare fordon, såsom personautomobiler, motorcyklar, velociper, lättare transportvagnar, ekipager och dylikt, närmare körbanans mittlinje.

2. Fordon, som följa på varandra, böra till undvikande av påkörning hållas på med hastigheten avpassat avstånd sinsemellan.

3. Fordon får icke köras om framförvarande fordon i trafikledskorsningar eller å platser, varest stockning i trafiken därigenom kan uppstå.

4. Spårvagn skall passeras till vänster, utom där gångbana hindrar.

I detta fall må vid omkörning av spårvagn trafikledens mittlinje icke överskridas, utom där körbanans bredd endast tillåter två mötande fordon.

5. Refuge skall passeras till vänster, dock får fordon ej framföras mellan tvänne refuger, mellan vilka spårväg löper.

6. Skall fordon svängas in i en korsande trafikled, skall det hållas väl till vänster och om möjligt hava korsningens mittpunkt till höger.

7. Förare av fordon skall vid trafikledskorsning låta det fordon passera först, som kommer från vänster.

N:o 2.

Ang. trafik-reglemente.

8. Vändning i trafikled skall ske med trafikströmmen. Är trafikledens bredd icke sötrre, än att fordonet, tvärställt, spärrar trafiken, skall det för vändning föras över närmaste, korsande trafikled och genom backning in i denna verkställa vändningen eller ock härför väljas annan lämplig plats.

9. I trafikled med dubbla körbanor, skall i regel å vardera körbanan enkelriktad trafik upprätthållas, för så vitt icke i särskilt fall annorlunda bestämts.

§ 3.

Fordons stannande i trafikled.

1. När fordon stannas i trafikled, vilket ej får ske onödigtvis, skall det, om annan plats ej blivit eller vid tillfället varder av polismyndighet anvisad, ställas längs körbanan och så nära vidliggande gångbana som utan olägenhet för trafiken å gångbanan kan ske.

2. Förare skall undvika att stanna fordon mot trafikströmmen. Måste dock detta ske, får körbanans vänstra sida ej lämnas förr än sådant är nödvändigt.

3 Fordon får icke uppställas eller stannas i vinkel mot körbana, mitt i körbana, framför trafikledsmynning, i trafikledskorsning, så långt fram i trafikleds hörn, att hinder eller olägenhet därav kan uppstå för dem, som skola färdas om hörnet, eller så att gångbana spärras. Icke heller må fordon onödigtvis stannas, vare sig mellan refuger eller mellan refuge och gångbana, då avståndet dem emellan i någotdera fallet är för litet att samtidigt framsläppa tvänne fordon, eller så att det hindrar annat fordon, som förut befinner sig invid gångbana, att fritt fortsätta sin färd.

4. Där fordon står vid ena sidan av körbanan, är det förbjudet att med fordon stanna vid körbanans andra sida, så framt ej mellanrummet lämnar tillräcklig plats för obehindrad färd med två fordon i bredd. Detta förbud gäller dock icke den tid, som åtgår för åkandes i- och urstigande.

§ 4.

Förare av fordon, signaler, trafiktecken m. m.

1. Den, som tillföljd av okunnighet eller bristande kroppskrafter icke kan behandla fordon, må ej i trafikled föra fordon.

2. Fordon får ej framföras med större hastighet, än att det när som hälst kan stannas, och får sålunda icke lämnas fri fart. Härutinnan skall särskilt försiktighet iakttagas vid trafik i sluttande körbana. Dock må kälkbacksåkning tillåtas å platser, som härför av polismyndigheten anvisas.

3. Förare av fordon, som icke framdrives medelst motor, åligger, att när någon är i vägen, ropa "Se upp" och att där omständigheterna så påkalla, såsom vid trafikledskorsningar, vid hållstation eller hållplats för spårvagn, då passagerare av- eller påstiga, sakta farten eller stanna.

För förare av motorfordon gäller vad i motsvarande hänseende stadgas i nådiga förordningen om automobiltrafik.

4. Förare av fordon skall, när helst omständigheterna så påkalla, såsom då fordon skall saktas, stannas, igångsättas, backas, ändra riktning eller dylikt, tillkännagiva sin avsikt för framförvarande och efterföljande trafikanter medelst signal eller tecken med armen på sätt mom. 8 här nedan föreskriver eller medelst båda delarne. Å plats, där trafkipolis posterar, skola alltid signal och tecken med armen givas.

5. Signal skall vara kort och får ej onödigtvis upprepas. N:o 2.

6. Allt onödigt svängande eller smällande med piska är förbjudet. *Ang. trafikreglemente.*

7. Vid signal för omkörning skall framförvarande skyndsammast hålla undan åt vänster så långt ske kan.

8. För trafikens dirigerande gör trafikpolis bruk av följande tecken, vilka kräva ovillkorlig åtlydnad:

a) för "Stanna!": handen höjes över axelhöjd med handens insida mot mot den, som skall hejdas,

b) för "Passera!": handen föres i brösthöjd i den riktning, i vilken trafiken skall framsläppas.

9. Förare av fordon skall framföra detsamma med uppmärksamhet och omdöme samt intaga sådan plats å fordonet, att han har fri utsikt över körbanan. Finnes ej sådan plats å hästdraget fordon eller är lasset av den beskaffenhet, att hästen anstränges eller annan olägenhet uppstår, genom att föraren befinner sig på fordonet, skall han gå bredvid detsamma, men aldrig på gångbanan. Drages fordonet av häst, skall föraren hava denna väl i hand och alltid vara försedd med piska.

10. Förare av fordon får ej spärra vägen för tågande militärtrupp, liktåg eller andra processioner, utryckande ambulans eller brandmanskap, polispiket eller spårvagn under gång.

11. Förare av motorfordon i yrkesmässig trafik är förbjuden att röka, då fordonet är i gång.

12. Då å motorfordon användes lykta med bländande sken skall detta till skydd för mötande vara inriktat lågt över marken eller på lämpligt sätt avskärmat.

13. Ingen må hänga sig fast vid ett i rörelse varande fordon.

14. Det är förbjudet att inom stadens planlagda område å velociped, avsedd för en person, framföra flera personer.

§ 5.

1. Gods av betydlig längd eller stort omfång må ej utan nödtvång bäras eller med fordon forslas i trafikled, där livlig trafik råder. **Transport av gods.**

2. Är gods av beskaffenhet att vid transport kunna medföra fara eller i synnerlig hög grad kunna åstadkomma hinder eller olägenhet för trafiken, får det ej med fordon forslas i trafikled utan polismyndighetens tillstånd, och skall, där sådant tillstånd erhållits, transport ske med iakttagande av de särskilda föreskrifter, som av denna myndighet varda meddelade.

3. Skramlande gods må icke med fordon forslas i trafikled utan att åtgärd vidtagits, varigenom bullret undvikes eller så mycket som möjligt försvagas.

4. När tungt gods eller gods av stort omfång skall forslas till eller ifrån hus, får av- eller pålastning icke ske på körbanan, om detta arbete lämpligen kan verkställas inne på tomten.

5. Fordon får icke lastas så, att någon del av lasset kan falla av, ej heller så att större hinder eller olägenhet, än som är oundgängligt, uppstår för trafiken.

N:o 2.
Ang. trafik-reglemente.

§ 6.

Handkärror. Handkärror eller dylika fordon skola dragas och icke skjutas, när de äro så inrättade eller lastade, att den, som verkställer transporten, ej har fri utsikt framför fordonet.

§ 7.

Avstängd trafik. Där genom anslag eller annorledes finnes utmärkt, att trafikled är avstängd för trafik, skall sådant lända till efterrättelse.

§ 8.

Allmänna författningar och särskilda föreskrifter. I övrigt skall för körtrafik lända till efterrättelse vad i allmän författning och av vederbörande myndighet genom särskilt utfärdade föreskrifter är stadgat.

§ 9.

Trafikregler för fotgängare. Fotgängare skall efterfölja trafikpolis föreskrifter och trafiktecken samt, med noggrannt ihågkommande av att gångbanan är för gående och körbanan för fordonen, iakttaga:

a) att gå på gångbanans vänstra sida,

b) att gå om framförvarande till höger, d. v. s. passera på framförvarandes högra sida,

c) att icke gå och stå så, att trafiken hindras,

d) att följa trafikströmmen, icke gå emot densamma,

e) att innan körbana beträdes, noggrannt se upp, även bakåt, för annalkande fordon,

f) att då körbana måste passeras, gå tvärs över densamma, ej springa eller stanna på "halva vägen",

g) att, då fordon inväntas, stå på gångbana eller refuge, *ej i körbanan,*

h) att vid avstigande från fordon hava ansiktet vänt i färdriktningen och, om avstigandet ägt rum i körbanan, gå *rakt* mot gångbanan samt ej gå över till gångbanan, utan att dessförinnan hava noga observerat såväl framför som bakom varande trafikström,

i) att passera *bakom* i gång varande fordon (även spårvagnar) och att därvid giva akt på trafikströmmarna i båda riktningarna.

§ 10.

Bötesbestämmelser. För varje förseelse mot någon av bestämmelserna i § 1 punkt a och b, § 2 mom. 3, 4, 5, 6, 7 och 8, § 3, § 4 mom. 1, 2, 3, 4, 8, 10 och 14, § 5 mom. 2 och 5 samt §§ 6 och 7 i detta reglemente skall, därest ansvar icke finnes stadgat i allmän lag eller gällande författning, den felande böta från och med två till och med etthundra kronor.

Enahanda påföljd gäller för varje förseelse mot övriga bestämmelser i reglementet, därest den felande underlåter att omedelbart ställa sig till efterrättelse polismans tillsägelse och erinran härutinnan eller skada å person eller egendom av förseelsen uppkommer". **N:o 2.** *Ang. trafikreglemente.*

Västerås den 20 Januari 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

Västerås, 1921. Tryckeri A.-B. Västmanlands Nyheter.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1921. **Den 24 Februari.** **II.**

N:o 3.

Drätselkammarens skrivelse angående anslag till en del ledningsarbeten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande till Stadsfullmäktiges prövning av närlagda skrivelse från Vatten- och Gasverksstyrelsen rörande anslag till vissa ledningsarbeten får Drätselkammaren såsom eget yttrande i ärendet anföra följande:

Förslaget i fråga, som utgått från Drätselkammaren och en dess kommitté för omhänderhavande av frågor sammanhängande med nu rådande arbetslöshet, har visserligen nu uppkommit i ändamål att skapa arbetstillfällen och såmedelst motverka arbetslösheten, men å andra sidan äro de ifrågasatta anläggningarna av den art, att de, oavsett arbetslösheten, måste komma till utförande i en mycket nära framtid. Vad först angår den stora avloppsledningen å Västra stadsområdet, har denna länge varit planlagd och även omförmäld i skrivelser till Stadsfullmäktige såsom av behovet påkallad. I anslutning till denna och till det nuvarande ledningsnätets slutpunkt i Köpingsvägen komma de ävenledes mycket behövliga ledningarne i Köpingsvägen, genom vilkas tillkomst en del nästan olidliga sanitära missförhållanden — ofta påtalade av Hälsovårdsnämnden — komma att avlägsnas. Beträffande den föreslagna avloppsledningsutsträckningen i Kopparbergsvägen och Bergslagsvägen, kan tilläventyrs invändas, att några så trängande skäl som beträffande ledningarne västerut icke kunna anföras. Men även här kunna tungt vägande motiv framläggas. Ledningen ifråga utgör en del av den stora avskärande huvudavloppsledning, som skall genom den nya förbindelseleden under järnvägen upptaga avloppsvatten från stora områden i den nordöstliga delen av staden. Detta ledningsarbete är emellertid så vidlyftigt, att det är synnerligen lämpligt att redan nu börja med den föreslagna sträckningen, i all synnerhet som det är önskvärt och ekonomiskt fördelaktigt i fråga om det fortsatta ledningsarbetet i den nya förbindelseleden, varom förslag dock ej nu framlägges, att utföra detta i lämplig anslutning till vägarbetet och även av det skäl, att stora områden av den trakt, för vilken ifrågavarande ledning skall tjäna till avlopp, av industribolagen, som äga marken, äro avsedda till bostadsbyggande, samt att ifrågavarande byggnadsprojekt, som tidigare varit nära sin lösning, men av kända orsaker för tillfället måst lämnas å sida, snart nog kan komma att återupptagas för definitiv lösning.

På grund av anförda omständigheter vill Drätselkammaren tillstyrka det framlagda förslaget i alla delar och anse sig även kunna föreslå, att det erforderliga anslaget bestrides av lånemedel, och detta sistnämnda så mycket mer, som Drätselkammaren kan hänvisa till den ytterliga inskränkning av

N:o 3.
Ang. anslag till en del ledningsarbeten.

medelsanskaffning genom lån, som på senare tiden och särskilt vid den sista budgeten kommit till synes, och till de många och avsevärda anslag av skattemedel, vilka beviljats även till varaktiga anläggningar. Härtill kommer, att för de tekniska verkens anläggningar finnes uppgjord och följes en särskild med hänsyn till de olika anläggningarnes livslängd fastställd amorteringsplan, som vid olika tillfällen vunnit Kungl. Maj:ts gillande.

Drätselkammaren hemställer alltså att Stadsfullmäktige ville besluta

att av lånemedel anslå:

dels 85,000 kronor för anläggning av en avloppsledning mellan Mälaren och Köpingsvägen väster om Ragvalds backe,

dels 45,000 kronor för anläggning av avlopps-, vatten- och gasledningar i Köpingsvägen mellan nyssnämnda avloppslednings övre slutpunkt och Sveavägen,

dels 23,500 kronor för anläggning av avloppsledning i Kopparbergsvägen mellan Persbobäcken och Bergslagsvägen,

dels ock 45,000 kronor för anläggning av avloppsledning i Bergslagsvägen mellan Kopparbergsvägen och Tegnérgatan,

samt att i fråga om berörda anslag å tillhopa 198,500 kronor bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut angående anslagens gäldande genom lån, med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgifterna genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria låneräntan därigenom skulle överskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Västerås den 10 Februari 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Kommitterade för ordnande av nödhjälpsarbeten i Västerås hava i skrivelse till Vatten- & Gasverksstyrelsen gjort förfrågan ,huruvida styrelsen för lindrande av rådande arbetslöshet skulle kunna igångsätta extra arbeten och, om så skulle vara fallet, vilken arbetsstyrka som därigenom kunde beredas arbete. Styrelsen vill med anledning härav och Stadsfullmäktiges principiella uttalande den 27 nästlidne januari föreslå följande ledningsarbeten till utfö-

N:o 3.

Ang. anslag till en del ledningsarbeten.

rande redan nu, nämligen nedläggning av kulvert dels i Västra Förstaden och dels i Kopparbergs- och Bergslagsvägarne. Det torde likväl endast vara en tidsfråga, när dessa ledningar måste anläggas, och anser därför styrelsen i anseende till rådande förhållanden, att dessa arbeten böra igångsättas nu, även om för samhället vissa besparingar kunde göras genom arbetenas uppskjutande. Omkring halva summan av det anslag, vilket nu begäres, utgöres av kostnader för material, som om ett eller annat år torde kunna anskaffas till lägre pris.

Arbetet i Västra förstaden avser anläggandet av avloppsledning (kulvert) mellan Mälaren och Köpingsvägen i ungefärlig sträckning med ett större väster om Ragwalds Backe framrinnande dike, vidare i riktning med Köpingsvägen till Sveavägen, där befintligt avlopp nu slutar, skolande i sistnämnda riktning även vatten- och gasledningar nedläggas. Ledningsarbetena i Kopparbergs- och Bergslagsvägarne skulle nu omfatta kulvertens fortsättning i Kopparbergsvägen från ledningens nuvarande slutpunkt väster om Persbobäcken till Bergslagsvägens mitt samt vidare i Bergslagsvägen till den nya förbindelseleden mellan Johanneslundsvägen och Tegnérgatan.

Kostnaderna för berörda ledningsarbeten äro beräknade till följande belopp:

Västra Förstaden:		
1. Sträckning Mälaren—Köpingsvägen, 660 met. ej armerad kulvert, 0.7, 0.6 och 0.53 diam.	Kr. 85,000: —	
2. Sträckning utefter Köpingsvägen till Sveavägen, 250 met., rördim.: avlopp 0.53 och 0.23 m., vattenrör 0.23 m., gasrör 0.15 m. diam.	„ 45,000: —	130,000: —
Kopparbergs- och Bergslagsvägarne:		
1. Kopparbergsvägen från ledningens nuvarande slutpunkt vid Persbobäcken till Bergslagsvägen, 90 met., armerad kulvert, 0.9 m. diam. ..	„ 23,500: —	
2. Bergslagsvägen till Tegnérgatan, 160 met. armerad kulvert, 0.9 m. diam.	„ 45,000: —	68,500: —
	Kronor	198,500: —

Vid dessa arbeten kunna omkring 30 man sysselsättas.

Under åberopande av det i föregående anförda hemställer styrelsen, att Stadsfullmäktige ville, på sätt Drätselkammaren behagade föreslå, till dessa arbeten anvisa berörda belopp kronor 198,500: —.

Västerås den 9 Februari 1921.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 4.

Drätselkammarens skrivelse angående utförande av odlingsarbeten i Malma och Östra utmarken.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På framställning av Drätselkammarens särskilde kommitterade för handhavande av frågor stående i samband med nu rådande arbetslöshet får Drätselkammaren, i ändamål att kunna bereda arbetstillfällen, härmed framlägga förslag rörande anordnande av odlingsarbeten. Dessa arbeten skulle utföras inom Malma gårds och å Östra utmarkens områden genom Skogssällskapets statsarbeten, med vilken institution överenskommelse träffats om arbetets utförande på samma villkor, som det redan beslutade arbetet med fullbordande av den nya vägen till Malma. Odlingsarbetet i fråga är, även om odlingskostnaden icke kan bliva så särskilt billig, synnerligen lämpligt som nödhjälpsarbete, enär det icke kräver någon nämnvärd materialkostnad. Och i varje fall måste det bli ekonomiskt fördelaktigare att få ifrågavarande arbete verkställt än att utgiva arbetslöshetsunderstöd till dem, som kunna sysselsättas vid odlingsarbetet. Drätselkammaren kan icke nu framlägga definitivt förslag rörande företagets finansiering. Möjligt är att medel kunna erhållas genom lån från statens odlingslånefond. Det är även svårt att redan nu beräkna, till vilket belopp kostnaderna kunna komma att uppgå. Drätselkammaren som redan vidtagit åtgärder för arbetets igångsättande önskar Stadsfullmäktiges godkännande härav och bemyndigande att av tillgängliga medel förskottera erforderliga kostnader. Vid dessa arbeten torde kunna sysselsättas åtminstone 50 man.

Drätselkammaren hemställer på grund av det anförda att stadsfullmäktige ville besluta

att, med godkännande av Drätselkammarens åtgärd att låta igångsätta odlingsarbeten å Östra utmarken och Malma gårds område genom Skogssällskapets statsarbeten bemyndiga Drätselkammaren att av tillgängliga medel förskottera vad som för arbetets utförande kan erfordras ävensom uppdraga åt Drätselkammaren att framdeles till Stadsfullmäktige inkomma med förslag om erforderligt anslag för ändamålet och sättet för anslagets gäldande.

Västerås den 10 Februari 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

N:o 5.

Drätselkammarens skrivelse angående förberedande arbeten i och för den tilltänkta djuphamnsanläggningen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av bifogade skrivelse från Djuphamnskommittén, varav framgår, att Drätselkammaren genom sina särskilda kommitterade låtit undersöka möjligheten att vidtaga förberedande arbeten för den tilltänkta djuphamnen väster om staden i ändamål att skaffa arbetstillfällen åt arbetslösa, får Drätselkammaren, som efter skrivelsens mottagande erfarit, att förda underhandlingar såväl rörande erhållande av krossningsapparat med motor som angående disposition av mark och stenmateriel, liksom ock i fråga om arbetets utförande genom Skogssällskapets Statsarbeten synas kunna leda till för staden tillfredsställande resultat, härmed anhålla att Sadsfullmäktige måtte besluta

att bemyndiga Djuphamnskommittén att i samråd med Drätselkammaren och med medel, vilka Drätselkammaren må i avbidan på slutligt anslags beviljande förskottera, eventuellt genom Skogssällskapets Statsarbeten och under förbehåll att erforderliga uppgörelser kunna träffas rörande disposition av mark m. m., låta igångsätta sådana förberedande arbeten i och för eller i anslutning till den planerade djuphamnsanläggnnigen väster om staden — såsom makadamkrossning samt i samband därmed jordschaktning och fyllning — vilka kunna utföras utan att föregripa utredningen av djuphamnsfrågan.

Västerås dne 10 Februari 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

N:o 5.

Ang. förberedande arbeten i och för den tilltänkta djuphamnsanläggningen.

Till Drätselkammaren i Västerås.

På förfrågan från Drätselkammarens delegerade för beredande av arbetstillfällen har Stadsfullmäktiges kommitté för utredning av frågan om anordnande av en djuphamn inom stadens östra område närmare undersökt möjligheten av att nu igångsätta en del förberedande arbeten för djuphamnen, och har av denna undersökning framgått, att utan att dessa skulle föregripa planläggningen av djuphamnen en del sådana förarbeten nu skulle kunna påbörjas.

Kommittén har därvid till en början haft i åtanke slagning av makadam för djuphamnens behov inom en stenbacke belägen å Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolagets mark av Hammarby ägor omedelbart invid avtvagsvägen till Carlsberg samt uppläggning av denna makadam å Carlsberg och bortforsling av vid makadamslagningen uppkommande fyllning, vilken lämpligen kan utläggas i närheten av sjön, för att sedan användas vid igenfyllningsarbeten.

För att emellertid dessa arbeten skola komma i gång erfordras uppgörelse med Aktiebolaget Elektrolytverken angående förhyrande av en bolaget tillhörig malmkross och med Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget angående tillstånd till makadamslagningen, för vilka uppgörelser kommittén redan trätt i underhandlnigar med vederbörande.

Då kommittén nu för Drätselkammaren anmäler de av kommittén vidtagna åtgärderna är avsikten härmed, att Drätselkammaren ville delgiva Stadsfullmäktige kännedom härom och därvid utverka medgivande för kommittén att, därest hinder ej möter för nyssnämnda uppgörelser, kommittén måtte få igångsätta arbetena utan att avvakta beslut om anslag för desamma.

Västerås den 9 Februari 1921.

För Djuphamnskommittén:

ERIK FALK.

Ragnar Tenow.

N:o 6.

Drätselkammarens utlåtande angående arbetslöshetsunderstöd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava den 27 nästlidne Januari för yttrande till Arbetslöshetskommittén och Drätselkammaren remitterat en av Kontorschefen A. Söder hos Stadsfullmäktige väckt motion angående utbetalande av arbetslöshetsunderstöd.

I anledning härav får Drätselkammaren med överlämnande av kommitténs till Drätselkammaren i ärendet avgivna yttrande för egen del anföra följande.

Drätselkammaren delar den uppfattningen i fråga om understödens belopp, vilka kommit till synes i kommitténs utlåtande. Kommitténs förslag överensstämmer nära med och innebär i vissa avseenden förbättring av det understödssystem, som tillämpades i början av år 1919. Det synes också vara riktigt, att understödsbeloppen nu bliva ungefär desamma som då, enär skillnaden i Socialstyrelsens prisindex vid de båda tidpunkterna är mycket obetydlig (267 i Januari 1919 och 271 i Januari 1921) och då priserna dessutom nu äro i starkt fallande.

Vad beträffar frågan om anslag för ändamålet, är det synnerligen vanskligt att beräkna, vad som kan bliva erforderligt, enär så många härpå inverkade faktorer äro mycket ovissa. Med hänsyn till det rätt avsevärda tillskott, som är att påräkna av statsmedel och då en ej så ringa del av de arbetslösa synas kunna erbjudas arbete genom stadens försorg, har Drätselkammaren tillsvidare tänkt sig ett kommunalt anslag, utom förut beviljade 5,000 kronor, tillsvidare å 25,000 kronor.

Vidkommande frågan på vad sätt medel såväl till dessa arbetslöshetsunderstöd som till en del av de igångsatta arbetena skola anskaffas, är Drätselkammaren ännu ej i tillfälle att framlägga definitivt förslag. Lånemedel torde knappast kunna ifrågakomma annat än för de föreslagna ledningsarbetena och möjligen ehuru föga sannolikt till någon del för odlingsarbetena. I övrigt torde skattemedel böra tillgripas, i varje fall måste understödsanslagen bestridas av sådana medel. Nu torde Stadsfullmäktige hava sig bekant, att 1921 års budget knappast torde kunna, åtminstone i någon nämnvärd grad, lämna överskott eller undergå någon rubbning för att bereda medel till ifrågavarande ändamål. Synnerligen vanskligt synes det också vara att skjuta över denna kostnad till 1922 års stat, vilken sannolikt utan en sådan extra börda torde komma att bereda åtskilliga svårigheter. En eventuell utväg att bereda ett för nu ifrågavarande ändamål välkommet inkomsttillskott skulle ligga i införandet av nöjesskatt i samhället, en tanke, som varit uppe till diskussion inom Drätselkammaren i förevarande sammanhang, ehuru förslaget härutinnan ännu ej lett till något Drätselkammarens beslut. Drätselkammaren vill emellertid så snart ske kan inkomma med förslag rörande det definitiva ekonomiska ordnandet av här ifrågavarande angelägenhet.

N:o 6.
Ang. arbetslöshetsunderstöd.

Drätselkammaren får vidare under anhållan om åtgärdens godkännande meddela, att Drätselkammaren i ändamål att understödsverksamheten skulle komma i gång så snart som möjligt, underrättat Arbetslöshetskommittén om sitt beslut i frågan och hemställt, att kommittén ville omedelbart vidtaga åtgärder för påbörjande av understödsverksamheten från och med den 15 innevarande månad, tillsvidare och i avbidan på Stadsfullmäktiges beslut i överensstämmelse med kommitténs förslag, varvid Drätsekammaren ville ansvara för tillhandahållandet av erforderliga medel, därest icke det förut tillgängliga anslaget räckte till.

På grund av det anförda får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att för bestridande av på staden kommande kostnader för utdelning av arbetslöshetsunderstöd utöver förut tillgängliga 5,000 kronor anslå ytterligare förslagsvis 25,000 kronor, med bemyndigande ej mindre för Arbetslöshetskommittén att handhava prövningen av inkommande ansökningar om understöd och verkställa utdelningen av desamma i huvudsaklig överensstämmelse med av kommittén i dess utlåtande angivna grunder, dock att samma understöd som föreslagits för ensam man synes böra tillkomma även ensamstående kvinna, ävensom hos vederbörande göra framställning om utbekommande av vederbörligt statsanslag, än även för Drätselkammaren att i avbidan på slutligt beslut rörande sättet för anslagets gäldande förskottera för verksamheten behövliga medel och sålunda även vad som återkommer i form av statsbidrag.

Drätselkammaren får slutligen meddela, att vid frågans avgörande i Drätselkammaren Herr Kättström med en del instämmanden påyrkat 50 öre högre dagsunderstöd för ensamstående person än enligt kommitténs av Drätselkammaren tillstyrkta förslag.

Västerås den 10 Februari 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

N:o 6.

Ang. arbetslöshetsunderstöd.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Genom beslut under § 19 i dess vid sammanträde den 27 sistlidne Januari förda protokoll hava Stadsfullmäktige till Arbetslöshetskommittén och Drätselkammaren remitterat en av Herr Söder vid Stadsfullmäktiges ovanberörda sammanträde avgiven motion angående utbetalande av arbetslöshetsunderstöd och dessas belopp.

Arbetslöshetskommittén får i anledning därav anföra:

Arbetslösheten antager f. n. allt större omfattning och kan ej antalet av dem som hos Kommittén anhållit om understöd, den 5 februari cirka 148 män, ej ens f. n. utgöra en rätt beräkningsgrund för arbetslöshetens omfattning. Den torde, efter vad erhållna upplysningar giva vid handen, beröra cirka 600 man. Som lämpligaste åtgärd finner Kommittén att arbete i största möjliga utsträckning anordnas och främst då genom Skogssällskapets statsarbeten vilken institution efter vad som meddelats Kommittén av arbetslöshetskommission, har medel därtill till sitt förfogande. Emellertid torde väl kunna förutses att inom en månad de arbetslösas antal kommer att stiga till cirka 1,000 personer, varför även om rätt så omfattande nödhjälpsarbeten anordnas knappast samtliga arbetslösa kunna komma att beredas arbetstillfällen. Det vore därför synnerligen önskvärt om staden kunde från sig avbörda en del arbetslösa, som väl lämpligen skulle kunna ske därigenom, att Statsarbeten beredde så många ogifta arbetslösa som möjligt tillfälle till arbete i någon av de av Statsarbeten anordnade s. k. dagkolonierna. Arbetsutskottet har därför samtidigt härmed avlåtit en skrivelse i berört syfte till Skogssällskapets Statsarbeten.

Under förutsättning av att arbeten komme att anordnas lärer ett sådant förfarande dock ej kunna nedbringa de arbetslösas antal i den grad att likhet uppstår däremellan och arbetstillfällena, varför staden väl ej torde undgå att till en del arbetslösa utbetala understöd.

Med hänsyn till den tid arbetslösheten varat och dess omfattning vill Kommittén föreslå, att därest ej arbeten äro igångsatta till den 15 innevarande månad understödsverksamheten i staden igångsättes, och kommer Kommittén till dess beslut i ärendet fattats att för sådant ändamål begagna sig av det Kommittén anvisade anslaget å 5,000 kronor, i så fall disponerat efter 1919 års beslut..

Understöd böra ej utgå förrän efter skedd undersökning behovet av understöd fastslagits.

Vad Herr Söders förslag beträffar i fråga om understödsbeloppens storlek har Kommittén för att utröna kostnaderna för staden i händelse av ett bifall till motionen uppsatt detsamma i paritet till: 1) understödsbelopp efter samma princip som staten, 2) full försörjning enligt fattigvårdens utbetalningsgrunder, 3) understöd enligt 1919 års grunder samt 4) lönebelopp vid Skogssällskapets Statsarbeten.

Fattigvården beräknar vid full försörjning fri kost, hyra, beklädnad och lyse pr vecka för man 7 kronor, för kvinna 6 kronor, för barn 7—16 år 5 kronor, för barn 3—7 år 4 kronor och för barn under 3 år 3 kronor. Härtill kommer ved, för månad uppskattad till cirka 22 kronor. Å beloppen lämnas 60 proc. tillägg för familj med intill 5 personer samt häröver 50 proc.

N:o 6.

Ang. arbetslöshetsunderstöd.

Kommittén har uppdelat dessa belopp pr dag, varvid för varje barn beräkningsgrunden varit 5 kronor för vecka.

Härav framgår bl. a. att Kommitténs åsikt angående fördelarna av arbetens igångsättande hålla streck, då per 100 man ett sådant arbete för staden drager en kostnad per dag av 350 kronor, samma kostnad efter Herr Söders förslag för arbetslöshetsunderstöd uppgår till cirka 523 kronor eller cirka 175 kronor högre, och vad beträffar full försörjning efter fattigvårdens principer eller 1919 års understöd med obetydligt mer än 100 kronor understiger kostnaderna i händelse arbeten anordnas, i vilket senare fall fördelen av att arbeten förrättas för stadens räkning väl torde uppväga den cirka 100 kronor högre kostnaden och åtgärden dessutom rent moraliskt vara att föredraga.

Återgående till understödsbeloppens storlek anser Kommittén att den av fattigvården tillämpade understödsprincipen är tillkommen efter omsorgsfull prövning av alla därmed sammanhängande omständigheter och avvägd speciellt med hänsyn till i staden rådande förhållanden, vadan de så beräknade beloppen utgöra ett maximum, varför kommittén vill föreslå, att understödsbelopp utgå högst på sätt i kolumn 4 (betr. familjer med mer än 5 barn efter vänstra kolumnen) är uträknat. Detta förslag jämfört med Herr Söders förslag lämnar något högre understöd till de mest barnrika familjerna. Genom bifall till Herr Söders förslag skulle det, efter Kommitténs uppfattning, felaktiga förhållande inträda, att en arbetsför, visserligen för tillfället arbetslös person erhåller högre understöd än en av sjukdom eller andra förhållanden till arbete oförmögen person, vilket förhållande blir särskilt framträdande för de yngre arbetargrupperna.

Vad sammanlagda kostnaden för utbetalande av arbetslöshetsunderstöd torde komma att belöpa sig till är f. n. mycket svårt att beräkna, men lärer den, därest arbeten icke anordnas, ej komma att understiga det avsevärda beloppet av 100,000 kronor.

Västerås den 7 Februari 1921.

På Arbetslöshetskommitténs vägnar:

CARL HÄGWALL.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren har ju redan, för att avhjälpa den största nöden, som arbetsösheten skapat, vidtagit åtgärder för igångsättande av s. k. nödhjäpsarbeten, genom vika dock endast en mindre del torde beredas arbetstillfälle.

Å arbetsmarknaden har nu som följd av det kapitalistiska produktionssättet uppstått sådana förhållanden att stor arbetslöshet råder överallt i vårt land, inte minst i Västerås. De arbetslösas antal i Västerås torde uppgå till omkring 600 personer varav minst 350 à 400 äro arbetslösa på grund av de "tryckande" konjunkturerna inom industrien.

Det kan därför med visshet förväntas att ett stort antal arbetslösa ej kunna beredas lämpligt arbete, varför vi torde få räkna med nödvändigheten av att

N:o 6.
Ang. arbetslöshetsunderstöd.

även understöd måste utdelas till sådana arbetslösa som icke kunna beredas inkomst genom stadens ordinarie eller s. k. nödhjälpsarbeten. De statliga myndigheterna ha också motsett ett sådant förhållande och i kungörelse av den 22 okt. 1920 utfärdat vissa bestämmelser efter vilka sådant understöd skall utgå. Det i denna kungörelse meddelade understödet är väsentligt högre än det som utgick 1919 då denna fråga senast var föremål för fullmäktiges behandling. (Se handl. n:o 5, 1919). Då beslöto stadsfullmäktige att utbetala ett arbetslöshetsunderstöd som var fyra gånger större än statsunderstödet. Som statsunderstödet i år är högre torde ett så generellt beslut, som det, vilket fattades 1919, icke nu kunna fattas, utan blir det nödvändigt att räkna understödets storlek efter en glidande skala. Jag har därför tänkt mig att Stadsfullmäktige skulle besluta att understödet skulle utgå enligt följande:

	Per dag av staten.	Kommunens understöd i proc.	Sammanlagt pr dag.
En person som fyllt 15, ej 18 år	0: 60	400	2: 40
„ „ „ „ 18 år	1: —	400	4: —
„ „ „ „ „ „ med 1 barn..	1: 30	400	5: 20
„ „ „ „ „ „ „ 2 „ ..	1: 60	400	6: 40
Man och hustru (sammanb. fästek.) ..	1: 50	400	6: —
„ „ „ med 1 barn	1: 80	400	7: 20
„ „ „ „ 2 „	2: 10	400	8: 40
„ „ „ „ 3 „	2: 40	400	9: 60
„ „ „ „ 4 „	2: 70	375	10: 12
„ „ „ „ 5 „	3: —	360	10: 80
„ „ „ „ 6 „	3: 30	350	11: 55
„ „ „ „ 7 „	3: 60	335	12: 06
„ „ „ „ 8 „	3: 90	320	12: 48
„ „ „ „ 9 „	4: 20	305	12: 81
„ „ „ „ 10 „	4: 50	290	13: 05

Mången torde emot detta göra den invändningen att genom ett sådant beslut komme även de, som icke utövade något direkt arbete att få lika hög inkomst som de som äro anställda i stadens nödhjälpsarbeten. Följande tabell belyser inkomsterna vid Skogssällskapets Statsarbetens arbete vid Malmavägen:

Avtal	Total dagsinkomst.	Dagspenning.	Sällskapets understöd.	Stadens understöd.	20 proc. ack. å dagspeng.
Man och hustru	8: 50	5: —	1: —	1: 50	1: —
„ „ „ med 1 barn	9: 25	5: —	1: 25	2: —	1: —
„ „ „ „ 2 „	10: —	5: —	1: 50	2: 50	1: —
„ „ „ „ 3 „	10: 75	5: —	1: 75	3: —	1: —
„ „ „ „ 4 „	11: 50	5: —	2: —	3: 50	1: —
„ „ „ „ 5 „	12: 25	5: —	2: 25	4: —	1: —
„ „ „ „ 6 „	13: —	5: —	2: 50	4: 50	1: —
„ „ „ „ 7 „	13: 75	5: —	2: 75	5: —	1: —
„ „ „ „ 8 „	14: 50	5: —	3: —	5: 50	1: —
„ „ „ „ 9 „	15: 25	5: —	3: 25	6: —	1: —
„ „ „ „ 10 „	16: —	5: —	3: 50	6: 50	1: —

N:o 6.

Ang. arbetslöshetsunderstöd.

Emot detta förslag kan göras den invändningen att säsongsarbetare som under sommarmånaderna i regel ha sådan inkomst att den i viss mån skall kompensera vintermånadernas arbetslöshet icke ha avskilts från förslaget.

Emot en sådan invändning bör erinras att framförallt inom byggnadsindustrien läget varit sådant att endast ett fåtal arbeten varit igång de sista åren och att ett stort antal säsongsarbetare haft svårt att åt sig skaffa arbetstillfällen. Självfallet bör det ankomma på arbetslöshets- och nödhjälpskommittén att innan understöd utbetalas förvissa sig om att verkligt behov föreligger.

Under åberopande av vad jag här anfört ber jag få föreslå att stadsfullmäktige måtte besluta följande:

a) att till de arbetslösa som icke kan beredas arbete, eller själv skaffa sig sådant, utbetala arbetslöshetsunderstöd;

b) att detta understöd skall utgå enligt ovanstående tabell med glidande skala fr. 400 % ned till 290 %;

c) att i slutsumman skall ingå statens anslag;

d) att intill statsunderstödet utbetalas, detta förskotteras av kommunala medel;

e) att uppdraga åt stadens arbetslöshets- och nödhjälpskommitté med tilllämpning i övrigt av bestämmelserna i kungörelsen av den 22 okt. 1920 utdela understödet efter undersökning om behov föreligger; samt

f) att uppdraga åt Drätselkammaren att föreslå Stadsfullmäktige att anvisa nödigt anslag härför.

Västerås den 26 Januari 1921.

AXEL SÖDER.

Jämförande översikt för utredning av frågan om arbetslöshetsunderstöd 1921.

	1.	2.	3.	4.			5.	6.	7.
	Av staten utbetalas.	Villkoret är att samtidigt från staden lämnas.	Summa	Full försörjning enligt fattigvårdens utbetalningsgrunder.			Utbetalningar enligt 1919 gällande grunder.	Skogssällskapets statsarbeten.	Utbetalning enl. Söders motion.
				Om tillskottet av 60 procent bibehålles.		Om tillskottet sänkes till 50 proc. som nu sker.			
Man	1: —	1: —	2: —		2: 38		2: 68	6: —	4: —
Man och hustru	1: 50	1: 50	3: —		3: 75		4: —	8: 50	6: —
Man, hustru, 1 barn	1: 80	1: 80	3: 60		4: 90		4: 80	9: 25	7: 20
" " 2 "	2: 10	2: 10	4: 20		6: 05		5: 60	10: —	8: 40
" " 3 "	2: 40	2: 40	4: 80		7: 20		6: 40	10: 75	9: 60
" " 4 "	2: 70	2: 70	5: 40		8: 35		7: 20	11: 50	10: 12
" " 5 "	3: —	3: —	6: —		9: 50		8: —	12: 25	10: 80
" " 6 "	3: 30	3: 30	6: 60	10: 65		10: —	8: 80	13: —	11: 55
" " 7 "	3: 60	3: 60	7: 20	11: 80		11: 07	9: 60	13: 75	12: 06
" " 8 "	3: 90	3: 90	7: 80	12: 95		12: 14	10: 40	14: 50	12: 48
" " 9 "	4: 20	4: 20	8: 40	14: 10		13: 21	11: 20	15: 25	12: 81
" " 10 "	4: 50	4: 50	9: —	15: 25		14: 28	12: —	16: —	13: 05
Kostnad pr dag vid ett antal av 100 arbetslösa som medeltal enligt nu rådande förhållanden. Staden		147: —	147: —		235: —		245: —	understöd 110: — arbetskostn. 240: — 350: —	523: —
Staten	147: —		147: —		147: —		147: —	understöd 67: — arbetskostn. 360: — 427: —	147: —
S:ma			294: —		382: —		392: —	777: —	670: —
Kostnad pr dag den 5/2 för 148 arbetslösa Kr.	217: —	217: —	434: —		567: —		579: —	1.150: —	991: —

N:o 6. Ang. arbetslöshetsunderstöd.

N:o 7.

Drätselkammarens skrivelse angående anslag till Djnphamnskommitterade för deras utredningsarbete.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av Djuphamnskommitterades närlagda skrivelse av den 9 innevarande Februari får Drätselkammaren, under tillstyrkande av däri gjorda framställning, men likväl under framförande av det önskemålet, att vid uppgörandet av programmet för en eventuell pristävlan om hamnförslaget såsom en punkt i detsamma intages föreskrift om, att anläggningen om möjligt bör planeras så, att det första utbyggandet kan ske inom av staden disponerat område, föreslå, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att bemyndiga Djuphamnskommittén att i och för utredningen av djuphamnsfrågan anlita särskild sakkunskap, eventuellt genom utlysande av en pristävlan,

samt att för utanordnande av pris och för eventuella inköp av tävlingshandlingar m. m. anslå intill 30,000 kronor som Drätselkammaren bemyndigas, förskottera av tillgängliga medel för att framdeles gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren kunna komma att besluta.

Västerås den 10 Februari 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den av Stadsfullmäktige tillsatta kommittén för utredande av frågan om anordningar för djuphamn invid Västerås stad, den s. k. "djuphamnskommittén", har vid sammanträde den 3 d:s konstituerat sig med undertecknad Falk som ordförande, och får kommittén till Stadsfullmäktige anmäla, dels att ovissheten beträffande äganderätt till Carlsbergsområdet åtminstone tillsvidare lägger hinder i vägen för några egentliga arbetens utförande, dels ock att det — detta oavsett — synes kommitterade nödvändigt att, innan åtgärder vidtagas,

vilka kunna hava något principiellt inflytande på bedömandet av lämpligaste anordningssättet för djuphamnen, en av Stadsfullmäktige godkänd principplan bör föreligga. På grund av frågans stora vikt är det enligt kommitterades mening nödvändigt att med hithörande förhållanden förfarne rådfrågas — något som synes kommitterade bäst kunna uppnås genom utlysande av en pristävlan —, och anhålla kommitterade om Stadsfullmäktiges bemyndigande till en sådan åtgärd, varjämte, under förutsättning att bifall från Stadsfullmäktiges sida härtill lämnas, kommitterade ytterligare hemställa, att Stadsfullmäktige ville för utanordnande av pris och för eventuella inköp av tävlingshandlingar m. m. anslå intill kronor 30,000: — att utgå på sätt Stadsfullmäktige efter Drätselkammarens hörande kunna komma att besluta.

N:o 7. *Ang. anslag till Djuphamnskommitterade för deras utredningsarbete.*

Västerås den 9 Februari 1921.

På Djuphamnskommitténs vägnar:

ERIK FALK.

Ragnar Tenow.

N:o 8.

Drätselkammarens och Beredningsutskottets skrivelser angående dyrtidslindrande verksamhet under förra halvåret 1921.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under åberopande av närlagda utredning får Drätselkammaren hemställa att Stadsfullmäktige måtte av 1921 års förslagsanslag anvisa ett belopp av 10,000 kronor till dyrtidslindrande verksamhet inom staden under perioden 1 januari—1 juli 1921, att Stadsfullmäktige ville utse ett kommunalt organ eller särskilt inrättad nämnd att handhava ifrågavarande verksamhet ävensom revisorer av denna verksamhet samt att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt det sålunda utsedda organet att hos Kungl. Maj:t göra framställning om statsbidrag till verksamheten för den s. k. nionde perioden, uppgående till ett belopp av 20,000 kronor.

Drätselkammaren har för ärendets påskyndande hemställt hos Beredningsutskottet, att utskottet ville, utan att avvakta Stadsfullmäktiges uppdrag, till Stadsfullmäktiges nästkommande sammanträde framlägga förslag rörande verksamhetens organiserande.

Västerås den 10 Februari 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Den 24 innevarande Januari remitterade Drätselkammaren till Nämnden för Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål Folkhushållningskommissionens dyrtidsanslags cirkulärskrivelse den 31 December 1920 angående framställning om anslag av satsmedel för lindrande av de mindre bemedlades levnadsvillkor.

Då däri berörda frågor nära sammanhängde med de uppgifter, som föreligga Dräselkammarens kommitterade för beredande av arbetstillfällen m. m., uppdrogo kommitterade efter att hava diskuterat frågan åt kommitténs sekreterare att i dyrtidsanslaget utreda huruvida statsbidrag kunde väntas med Sundinska donationsfondens årsavkastning, tänkt såsom kommunalt grundbidrag.

Det meddelades sekreteraren att dyrtidsanslaget av flera skäl icke komme att tillstyrka en dylik framställning hos Konungen, men gavs däremot det rådet, att staden genom beviljande av ett mindre kommunalt anslag, huvudsakligen avsett för dem, som indirekt blivit lidande av arbetslösheten, skulle hos Konungen söka statsbidrag, på sätt gällande författning föreskriver.

N:o 8. *Ang. dyrtidslindrande verksamhet under förra halvåret 1921.*

Kommitterade anse en sådan åtgärd välbetänkt och tillåta sig, oaktat ärendet ej till kommitterade remitterats, föreslå, att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige hemställa, dels om beviljande av ett anslag å 10,000 kronor för lindrande av de mindre bemedlades levnadsvillkor under första halvåret 1921, dels om utseende av ett kommunalt organ eller särskilt inrättad nämnd att handha den s. k. dyrtidsverksamheten ävensom revisorer av denna verksamhet, dels ock att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt sådant utsett organ, att hos Konungen hemställa om statsbidrag för den s. k. nionde anslagsperioden, uppgående till ett belopp av 20,000 kronor.

Västerås den 31 Januari 1921.

På Kommitterades vägnar:

E. EDV. KARLSSON.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter anmodan av Drätselkammaren får Beredningsutskottet, utan att avvakta remiss av ärendet, härmed avgiva yttrande i anledning av Drätselkammarens förslag om anslag för dyrtidslindrande verksamhet under tiden till den 1 nästkommande Juli (nionde anslagsperioden) för så vitt genom samma förslag avses att Stadsfullmäktige ville taga ställning till frågan, huruledes denna verksamhet skall organiseras.

I detta avseende finner Beredningsutskottet att verksamheten bör omhänderhavas av en av Stadsfullmäktige vald särskild nämnd efter i huvudsak samma principer, som tilllämpats av Livsmedelsnämndens dyrtidsavdelning under de föregående anslagsperioder, denna handhaft dylik verksamhet, givetvis med beaktande av de villkor för statsbidrags erhållande, som den senast i ämnet utfärdade Kungl. kungörelsen av den 5 November 1920 uppställer.

En sådan nämnd bör tillförsäkras den erfarenhet, som förut vunnits å området, ävensom kännedom om de förhållanden, som nu råda å arbetsmarknaden och vissa förhållandens inverkan på samhällsmedlemmarnes behov av hjälp (i detta avseende synes lämpligt att nämnden söker samarbete med de kommunala organ, som handhava nödhjälpsarbeten och utdelning av arbetslöshetsunderstöd åt arbetslösa) och har Beredningsutskottet vid sitt förslag till sammansättning av en dylik nämnd beaktat dessa synpunkter. Lämplighetsskäl tala för att begränsa antalet ledamöter i nämnden till tre.

N:o 8.

Ang. dyrtidslindrande verksamhet under förra halvåret 1921.

Enligt ovannämnda Kungl. kung. skall vid statsbidrags utbekommande föreligga revision av verksamheten under anslagsperioden, varför revisorer samtidigt böra väljas.

Beredningsutskottet får alltså föreslå, att Stadsfullmäktige ville tillsätta en nämnd av tre personer med uppdrag, ej mindre att under nionde anslagsperioden med medel, som ställas till förfogande utöva dyrtidslindrande verksamhet efter ovan angivna grunder och till ledamöter häri utse Komministern Axel Enblom, Kamreraren E. Starck samt Muraren G. Dahlfors, än även att hos Kungl. Maj:t begära statsbidrag härtill å ett belopp av 20,000 kronor.

Till revisorer av samma verksamhet föreslår Beredningsutskottet val av f. Stadskamreraren Bernh. Carlsson och Folkskolläraren Torsten Lindberg.

Västerås den 16 Februari 1921.

På Beredningsutskottets vägnar:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Västerås, 1921. Tryckeri-A.-B. Västmanlands Nyheter.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1921. Den 24 Februari. III.

N:o 9.

Drätselkammarens framställning angående reparation av Skerikesbron.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid av Magistraten sistlidne höst företagen besiktning av stadens vägar befanns landsvägsbron över Svartån i Skerikesvägen i så dåligt skick att Magistraten fann sig föranlåten avlysa densamma för körtrafik samt hos Drätselkammaren hemställa om reparation av bron eller med hänsyn till brons bristfällighet om en fullständig ombyggnad av densamma.

De alternativ, som härvid av Magistraten förts på tal för detta brobyggnadsarbete, hava varit föremål för Drätselkammarens överläggning och hava kostnadsberäknats, därvid emellertid alternativet att fullständigt ombygga bron i dess nuvarande läge ersatts med ett annat alternativ, eller att uppföra en ny bro i betonkonstruktion, förlagd norr om den nuvarande, så att Skerikesvägen efter avvikelsen nedåt ån å västra sidan blir lagd i en rak linje tills den anknyter sig till Skultunalandsvägen öster om ån.

Dessa bägge alternativ hava splittrat Drätselkammaren i två meningsriktningar, den ena och för Drätselkammarens beslut avgörande företrädande den uppfattningen, att stadens nuvarande finansiella läge och svårigheten att anskaffa medel, icke medgiver ett arbete av den omfattning, som en nybyggnad av bro komme att bliva, och detta i all synnerhet som behovet av en dylik icke kan anses trängande, då nuvarande bron kan sättas i någorlunda gott skick genom en reparation.

En sådan skulle, efter beräkning av Byggnadschefen Smitt draga en kostnad av 32,000 kronor, dock är icke uteslutet att vid reparationsarbetets utförande kan visa sig obehövligt att omgjuta brokarens överpartier, för vilket fall kostnaden komme att minskas med omkring 13,000 kronor. Byggnadschefens kostnadsberäkning, som här bilägges, upptager alltså det högsta belopp för en reparation av varaktig beskaffenhet, som kan behöva förekomma.

En ny bro utförd i beton, skulle för staden innebära en utgift på minst 200,000 kronor om bron utföres enligt nu föreliggande av Byggnadschefen upprättade konstruktinosritningar — med någon förenkling — och, därest bron skulle förläggas i ett minst en meter högre läge än enligt detta förslag — behovet härav synes vid den granskning, Drätselkammaren underkastat ritningarne, framgått av det förhållande att det föreslagna höjdläget icke undanröjer olägenheten av brant stigning från bron åt vänstra åsidan — en utgift, enligt byggnadschefens senare uppgjorda kostnadsförslag, på minst 215,000 kronor.

N:o 9.

Ang. reparation av Skerikesbron.

Även om det kan antagas att i en framtid en ny bro blir behövlig — och i detta fall är Drätselkammaren ense därom, att läget för denna bör bliva som ovan angivits — så framgår av en jämförelse mellan nybyggnadskostnaden och reparationskostnaden att finansiella skäl tala för att nu välja alternativet att reparera den nuvarande bron. Räntan på nybyggnadskostnaden under en så pass kort tidrymd som två år, motsvarar i det närmaste reparationskostn aden; och skulle denna senare utgift säkerställa brons användning under ännu längre tid — och härom föreligger icke minsta tvivel — blir besparingen för staden vid genomförandet av detta alternativ ännu mera påtaglig. Det synes i övrigt icke vara förenligt med de skärpta krav på en försiktig ledning av stadens finansiella angelägenheter som tidsförhållandena uppställa att nu, då prisnivån är stadd i sjunkande, anordna ett större brobyggnadsarbete, varför kräves inköp av ansenliga mängder byggnadsmaterial. Det har invänts till förmån för nybyggnadsalternativet att detta skulle innebära att arbetslösa till större antal erhölle arbete än som skulle bliva fallet vid ett reparationsarbete och därigenom staden besparas utgifter i form av arbetslöshetsunderstöd utan motsvarande vederlag. Detta skäl kan vara mer eller mindre berättigat beroende på storleken — ej nu likvisst bedömbar — av det arbetslöshetsunderstöd, som skulle belöpa sig å det flertal nu arbetslösa, som kunde få arbete vid en nybyggnad av bro, men som förbleve arbetslösa vid val av alternativet att reparera bron. För vägledning vid Stadsfullmäktiges ståndpunktstagande till de ifrågasatta alternativen med hänsyn till denna invändning kan Drätselkammaren nämna, att arbetsstyrkan vid en nybyggnad av bro komme att variera mellan 20—40 man och vid reparation uppgå till högst ett tiotal.

Härtill kan ytterligare anmärkas att det senare arbetet torde kunna snabbare påbörjas — så gott som omedelbart.

På förut anförda skäl eller att stadens ekonomi och svårigheten att anskaffa medel icke nu medgiver den ansenliga utgift, som en nybyggnad av bro skulle medföra, och att behovet av detta arbete icke kan anses vara så oavvisligt att dess tillgodoseende icke kan bliva ett framtidens spörsmål, har Drätselkammarens majoritet med ordförandens utslagsröst ansett sig böra förorda en reparation av nuvarande bron såsom tillsvidare tillgodoseende trafikbehovet, och får Drätselkammaren därför hänskjuta frågans avgörande till Stadsfullmäktige med förslag,

att Stadsfullmäktige ville för reparation av Skerikesbron anvisa ett förslagsanslag å 20,000 kronor med rätt för Drätselkammaren att, därest under reparationsarbetets gång så befinnes erforderligt, härför ytterligare disponera ett anslag å 12,000 kronor, eller således tillhopa högst 32,000 kronor, att utgå av innevarande års förslagsanslag.

Med åberopande av en särskild skriftlig reservation, som bilägges övriga till ärendet hörande handlingar, har Herr Kättström, med instämmande av Herrar Bäckman, Vestholm och Lundkvist hemställt, att Stadsfullmäktige ville besluta låta uppföra en ny landsvägsbro över Svartån för Skerikesvägen i läge något norr om den nuvarande och i betonkonstruktion, i huvudsak enligt Byggnadschefen Smitts konstruktionsritningar, dock med en höjd, som med

minst en meter överstiger nivån enligt dessa ritningar, samt härför anvisa av lånemedel ett anslag av 215,000 kronor med bemyndigande för Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet angående anslagets gäldande genom lån med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, ägde begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga. N:o 9. *Ang. reparation av Skerikesbron.*

Västerås den 17 Februari 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Emot Drätselkammarens ovanberörda beslut få undertecknade anmäla sin reservation då vi anse det vara oekonomiskt att nedlägga en kostnad av 30- à 32,000 kronor, vilket senare belopp man helt säkert kommer upp till ifall reparationen skall göras någorlunda ordentligt, och särskilt som brons nuvarande läge är det sämst tänkbara, ja rent av riskabelt med hänsyn till automobiltrafiken.

Genom byggande av en ny bro med förläggning längre norrut, ungefär mitt för vägskärningen genom backsläntan, vinnes inte enbart en präktig överfart över Svartån utan jämväl ett vidgat område för Ålderdomshemmet Karlslund samt dessutom tillgång till produktivt arbete, något som i denna tid även är att räkna med.

Vi vilja sålunda hemställa,

att Stadfullmäktige måtte besluta låta bygga en ny bro av beton i huvudsaklig överensstämmelse med det av Byggnadschefen G. Smitt uppgjorda förslaget, dock utan granitbeklädnad, och att broplanet höjes minst en meter utöver vad förslaget angiver; samt

att Stadsfullmäktige härför måtte bevilja ett anslag av kronor 215,000, att utgå av lånemedel.

K. Kättström. *Alb. Lundkvist.*

C. Bäckman. *E. A. Vestholm.*

N:o 9.

Ang. reparation av Skerikesbron.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Vid denna dag företagen besiktning å stadens allmänna vägar anmärktes, att Skerikesbron befunne sig i ett dåligt skick och att det vore förenat med fara att trafikera densamma med tunga lass. Särskilt dålig befanns bron vara mellan andra och tredje brokaret från öster räknat. Magistraten får i anledning därav anmoda Drätselkammaren att så fort ske kan förstärka bron mellan brokaren. Det torde emellertid kunna ifrågasättas huruvida det icke vore lämpligt att låta ombygga hela bron, då det kan tagas för givet att inom kort även västra delen av bron måste undergå reparation och förstärkas.

Västerås Rådhus den 25 augusti 1920.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

Kostnadsförslag.

till ny betonbro vid Skerike.

Betongjutning	620 m.^{3}	à kr.	80:—	49,600:—
Formbyggnad				25,000:—
Armeringsjärn	34,000 kg.	à kr.	1:—	34,000:—
Schaktning	300 m.^{3}	à kr.	4:—	1,200:—
Fyllning	500 m.^{3}	à kr.	2:—	1,000:—
Pålning	1,000 lm.	à kr.	7:—	7,000:—
Spånt	900 kbfot	à kr.	5:—	4,500:—
Fångdammar	100 lm.	à kr.	200:—	20,000:—
Stensättning	260 m.^{2}	à kr.	40:—	10,000:—
Kantsten	84 l m.	à kr.	30:—	2,520:—
Cementplattor	110 m.^{2}	à kr.	20:—	2,200:—
Broräcken	84 lm.	à kr.	20:—	1,680:—
Stenbeklädnad (nubbsten)	92 m.^{2}	à kr.	100:—	9,200:—
Transporter				10,000:—
Arbetsledning och diverse omkostnader c:a 10 %				19,700:—
Administrationskostnad				17,000:—
			Summa Kronor	215,000:—

Västerås den 20 februari 1921.

GÖSTA SMITT.

N:o 9.

Ang. reparation av Skerikesbron.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Reparation,

egentligen ombyggnad av Skerikesbron.

De tre felaktiga brospannen rivas, arbete	Kr.	2,500
Bortforsling av material	„	200
Omgjutning av brokarens övre delar c:a 170 m.[3] beton à 80 kr. incl. landf.	„	13,600
Balkar från Storbron i värde, 6 st.	„	1,500
3:e nya balkar av 35 cm:s höjd	„	750
Virke till syllar och brobana 1040 kubikfot + arbetsmån = 1200 kbf à 3:50	„	4,200
3 lådor 7″:s spik samt annan spik	„	400
Smide, såsom bultar m. m.	„	300
10 rullar papp för isoleringar	„	300
1 tunna tjära	„	50
Arbetskostnaden enligt prislista	„	3,078
Räck utmed brons bägge sidor	„	1,000
Summa Kronor		27,878
Diverse och oförutsedda kostnader, c:a 15 %	„	4,122
Ombyggnadskostnad		32,000

Bron är i så förfallet skick att en reparation på annat sätt än genom ombyggnad ej kan av mig tillstyrkas.

Västerås den 21 oktober 1920.

GÖSTA SMITT.

Västerås, 1921. Tryckeri A.-B. Västmanlands Nyheter.

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1921. Den 31 Mars. IV.

N:o 10.

Brandchefens årsberättelse för 1920.

Brandstyrelsen får härmed överlämna av stadens Bradchef uppgjord berättelse över brandkårens verksamhet under år 1920.

Västerås den 8 mars 1921.

På Brandstyrelsens vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

Till Brandstyrelsen i Västerås.

Över brandkårens verksamhet och därmed sammanhängande förhållanden under det förflutna året får jag härmed vördsamt avgiva följande berättelse:

Västerås stad.

Invånareantalet i Västerås stad uppgick den 31 december 1920 till 29,346, utvisande en ökning sedan föregående år av 397 personer.

Stadens planlagda område utgjorde cirka 180 har samt det under stadens jurisdiktion hörande området cirka 5,934 har.

Antalet fastigheter uppgick till 1,663, därav 515 inom och 1,148 utom stadsplanen.

Taxeringsvärdet å fastigheter:

för vilka bevillning erlagts	Kr.	86,244,200: —
„ „ „ icke erlagts	„	9,849,700: —
Summa	Kr.	96,093,900: —

vilket mot taxeringsvärdet den 31 december 1919 visar en ökning av kronor 5,513,100.

N:o 10.

Brandchefens årsberättelse för 1920.

Personal.

Brandkårens kasernerade styrka har under det gångna året utgjorts av:

1 brandchef,
1 vice brandchef,
2 brandmästare,
1 förste brandförman
1 andre „
1 maskinist (andre brandförman)
1 brandman (tillika verkstadsförman)
16 brandmän

S:a 24 man.

Brandkårens reserv, boende utom stationen, vilken kallas genom elektriska ringledningar, består av:

2 ångsprutchefer
2 maskinister,
2 eldare,
18 man.

S:a 24 man.

Den kasernerade kåren har underåret ökats med 1 brandman, varjämte en man avskedats för förseelse och i hans ställe antagits en f. d. brandman.

Tjänstetiden för fasta kårens personal var vid årets slut:

Brandchefen	över	3	år (förut vice brandchef i 12 år).
Vice brandchefen	„	2	„
Brandmästarna	„	15	„
1:ste brandförmannen	„	15	„
2:dre „	„	10	„
Maskinisten	„	12	„
Verkstadsförmannen	„	3	„
1 brandman	„	14	„
2 brandmän	„	10	„
1 brandman	„	9	„
2 brandmän	„	5	„
1 brandman	„	3	„
1 brandman		3	„
2 brandmän		2	„
5 brandmän	„	1	„
1 brandman		1	„

Medelåldern för kårens ordinarie manskap var den 31 december 1920 32 $^{1}/_{12}$ år, högsta levnadsåldern 46 $^{1}/_{12}$, lägsta 22 år.
Hälsotillståndet har varit tillfredsställande.

Brandmästarna och manskapet ha åtnjutit fridygn vart 5:te dygn. Semester har under sommaren åtnjutits av brandmästarna 15 och av manskapet 10—15 dygn.

N:o 10. *Brandchefens årsberättelse för 1920.*

Dagordning för fasta kåren:

7,30—8,30 f. m. gymnastik.
8,30—9 f. m. frukost.
9 f. m.—2 e. m. arbetstjänst och exercis.
2 e. m. fördelning till redskapen.

Övningar och arbeten.

Övningar med fasta kåren hava i regel ägt rum varje helgfri dag utom lördagar, då det varit allmän rengöring inom stationen. Övningarna hava omfattat anspänning, körning, exercis med livräddnings- och eldsläckningsredskap, gymnastik samt undervisning i brandtelegrafens skötsel, kännedom om stadens brandposter och lokala förhållanden.

Vakthållning vid offentliga föreställningar och dylikt har av brandkåren utförts 151 gånger.

Under året har i regel 1 man dagligen varit sysselsatt i stället, 2 man med snickeriarbete, 5 man med smidesarbete, 2 man med skomakeriarbete, 2 man med skrädderiarbete och 4 man med ledningsarbete å brandtelegrafen, brandskåpsprovning, eldning, vedsågning, ambulanskörning, som telegrafposter, med putsning av redskap, automobilskötsel m. m.

I verkstäderna hava arbeten utförts för brandkårens, poliskårens, Västerås stads och Renhållningsverkets med fleras räkning till ett sammanlagt värde av kronor 34,958: 88.

Fördelningen av arbetet å de olika verkstäderna är följande:

smedjan	18,897: 38
snickeriverkstaden	4,980: 01
skomakareverkstaden	4,296: 25
skräddareverkstaden	4,541: 24
brandtelegrafen	2,244: —
Summa Kr.	34,958: 88
Härav avgår för material	16,271: 90
Vinsten å verkstäderna utgör således .... Kr.	18,686: 98

Av ovannämnda arbeten äro för brandkårens egen räkning utförda arbeten å beklädnaden, brandtelegrafen, underhåll av brandredskapen m. m., upptagna till ett värde av kr. 9,792: 22, varpå en vinst av kr. 4,927: 13 uppstått.

Hästar.

Brandkårens stall omfattar 5 hästar, varav 2 tillhöra brandkåren och de 3 övriga staden.

№ 10. *Brandchefens årsberättelse för 1920.*

Skoningen av brandkårens, poliskårens, stadens och renhållningsverkets hästar har verkställts av vid brandkåren anställd, i hovslageri examinerad personal.

Brandkårens 2 hästar äro försäkrade för 3,000 kronor; deras ålder är 10 och 13 år.

Brandredskap.

Å brandstationen ha följande brandfordon stått fullt utrustade:

Till första utryckningen: 1 manskaps- och redskapsautomobil,
1 automobil med mek. stege och motorpump,
1 Penta-Revolverspruta (vid utryckning till förstäderna),
För soteld: 1 redskapskärra,
I reserv: 1 redskapsvagn,
1 mekanisk stege,
1 ångspruta,
1 slangkärra samt handkraftsprutor.

Stora ångsprutan, som betjänas av brandkårens reserv, är jämte slang- och kolkärror placerad i ett spruthus å tomt tillhörande Mälareprovinsernas bank.

Under året har inköpts 4 längder sugslang till stora ångsprutan, 700 m. tryckslang, 1 st. Drägers rökapparat och 2 st. mekaniska grenrör.

Brandtelegrafen.

Brandtelegrafen omfattar 5 distrikt med tillsamman 39 brandskåp, varav 29 tillhöra staden och 10 enskilda inrättningar.

Inga större fel ha under året uppstått å brandtelegrafledningarna.

Allt arbete å linjenätet har verkställts av brandkårens personal.

Brandtelegrafledningarnas längd utgör omkring 27,000 meter.

Under året har ett nytt brandskåp uppsatts inom byggnadsområdet Hemdal och de linjer, som under kristiden måst spännas med blanktråd, försetts med isolerad tråd, varav nu hela brandtelegrafnätet består.

Induktorn för larmsignaler har försetts med en mindre elektrisk motor, så att allarmering av såväl fasta kåren som reserven sker med elektrisk kraft.

Vattenledningen.

Under året hava 10 st. nya brandposter anbringats å vattenledningsnätet och är hela antalet nu 293, därav 47 enskilda. Brandposterna skötas av vattenverkets personal.

Bokföringsvärdet

av brandväsendets material och inventarier är, enligt uppgjord inventarieförteckning kronor 118,465: 61.

N:o 10.

Brand-chefens årsberättelse för 1920.

Avlöningar under år 1920.

Brandchefen (för bostadshyra avgår 1,000: —)		
lön	5,050: —	
dyrtidstillägg	3,501: 48	
extra dyrtidstillägg	315: 13	8,866: 61
Vice brandchefen (för bostadshyra avgår 1,000: —)		
lön	4,400: —	
dyrtidstillägg	3,195: 96	
extra dyrtidstillägg	273: 33	7,869: 29
Förste brandmästaren (för bostadshyra avgår 550: —)		
lön	2,760: —	
två ålderstillägg	552: —	
dyrtidstillägg	2,684: 64	
extra dyrtidstillägg	241: 62	6,238: 26
Andre brandmästaren (för bostadshyra avgår 550: —)		
lön	2,580: —	
två ålderstillägg	516: —	
dyrtidstillägg	2,583: 12	
extra dyrtidstillägg	232: 48	5,911: 60
Förste brandförmannen (för bostadshyra avgår 550: —)		
lön	2,220: —	
två ålderstillägg	444: —	
dyrtidstillägg	2,380: 08	
extra dyrtidstillägg	214: 21	5,258: 29
fri beklädnad		
Andre brandförmannen (för bostadshyra avgår 550: —)		
lön	2,160: —	
två ålderstillägg	432: —	
dyrtidstillägg	2,346: 24	
extra dyrtidstillägg	211: 16	5,149: 40
fri beklädnad		
Maskinisten lika med andra brandförmän.		
Verkstadsförmannen (för bostadshyra avgår 400: —)		
lön	2,340: —	
dyrtidstillägg	2,227: 80	
extra dyrtidstillägg	200: 50	4,768: 30
fri beklädnad		

N:o 10.

Brandchefens årsberättelse för 1920.

Brandman, 3:dje lönegraden, (för bostadshyra avgår 400: —)

lön	1,980: —	
två ålderstillägg	396: —	
dyrtidstillägg	2,244: 72	
extra dyrtidstillägg	202: 02	4,822: 74
fri beklädnad		

Brandman, 2:dra lönegraden, för bostadshyra avgår 400: —)

lön	1,980: —	
ett ålderstillägg	198: —	
dyrtidstillägg	2,148: 84	
extra dyrtidstillägg	193: 40	4,520: 24
fri beklädnad		

Brandman, 1:sta lönegraden, (för bostadshyra avgår 400 för familjebostad och 300 för bostad i logement)

lön	1,980: —	
dyrtidstillägg	2,058: 60	
extra dyrtidstillägg	185: 27	4,223: 87
fri beklädnad		

Brandkårens manskapsbibliotek

omfattar 462 band, och utgör det bokförda värdet av detsamma kr. 1,291: —.

Stadens tidningar hava, som förut varit fallet, av dess respektive redaktioner godhetsfullt lämnats till befäl och manskap.

Ambulansen.

Den hälsovårdsnämnden tillhöriga, å brandstationen uppställda ambulansautomobilen har rekvirerats 243 gånger, därav för sjukdomsfall 196 gånger och för olycksfall 47 gånger.

Brandkårens utryckningar och eldsvådor 1920.

Antalet utryckningar under det gångna året utgör 76.

Brandkåren har varit alarmerad:

för eldsvåda	25	gånger,
„ trängrök och förmodad eldsvåda	14	„
„ soteld	34	„
„ inspektion m. m.	3	„
Summa	76	gånger

Ingen eldsvåda har varit av allvarligare beskaffenhet och reserven har under året ej varit kallad till eldsläckning.

N:o 10.
Brandchefens årsberättelse för 1920.

Vid eldsvådorna har av kårens slang använts omkring 2,700 meter.

För släckningen av eldsvådorna användes i ett fall 4, i ett fall tre, i tre fall 2 och i fyra fall 1 slangledning från brandposter eller motor- och ångsprutor.

Brandskadeersättningen, som blivit utbetald, uppgår till kronor 16,752: 02, därav för fast egendom kronor 12,620: 02 och för lös egendom kronor 4,132: —.

Alarmeringssättet har varit:

Signal från brandskåp..........	8	gånger.
Signal från brandskåp och telefon	5	„
Telefonmeddelande	57	„
Bud	6	„
Summa	76	gånger.

Samtliga brandskåp hava provats en gång i veckan.

Stationens elektriska belysnings- och ringledningar hava provats varje morgon och kväll och ringledningarna till brandkårens reserv en gång dagligen.

Statistiska uppgifter angående eldsvådor och alarmeringar m. m. jämte tabellariskt sammandrag för år 1920 bifogas (se bilagorna I, II).

Västerås den 8 mars 1921.

A. DANIELSSON.

N:o 10.
Brandchefens årsberättelse för 1920

Anledning till elden eller utryckningar åren 1905—1920. *Bil. 1.*

	1905—1919	1920	Summa
Anlagd eld	7	2	9
Felaktig rökgång, eldstad eller anordning därvid	12	1	13
Självantändning	7	3	10
Explosioner	8	1	9
Eldfarliga oljor och dylikt	1	1	2
Gnistor	15	2	17
Bristande tillsyn vid eldning	5	2	7
Bar eld i beröring med brännbara ämnen	11	—	11
Annan oförsiktighet och okynne	24	5	29
Glödande kol, aska och slagg	12	2	14
Tobaksrökning	9	—	9
Elektrisk ström	20	4	24
Överhettning av eldstäder, torkgaltar, kafferostningsapparater	19	1	20
Åskslag	2	—	2
Obekant	21	1	22
	173	25	198
Soteldar	151	34	185
Trängrök, eldsken m. m.	49	14	63
Inspektion, kontakt, falsk allarm	38	3	41
Summa	411	76	487

Lägenhet och plats, där eld utbrutit eller orsak till utryckningar under åren 1905—1920.

	1905—1919	1920	Summa
Bagerier, bryggerier, kvarnar	4	1	5
Boktryckerier	1	—	1
Bostäder, kök och vindar	42	6	48
Byggnader under uppförande	6	1	7
Elektriska ledningar utomhus	4	—	4
Fartyg i hamnen	1	—	1
Handelslokaler	4	—	4
Hotell	3	—	3
Kafferosterier	4	—	4
Kontorslokaler, skolor m. m.	2	—	2
Källare	5	1	6
Mekaniska verkstäder, gjuterier o. a. (ej spec.) fabriker och verkstäder	34	4	38
Oljekokerier och oljefabriker	4	—	4
Restauranter och kaféer	2	—	2
Samlings- och nöjeslokaler (kyrkor, teatrar, biografer, cirkus o. dyl.)	6	—	6
Skeppsvarv, hamnanläggningar och broar	3	—	3
Skogs- och gräsmark	11	—	11
Snickare- och möbelverkstäder, sågverk	3	—	3
Stall, höskullar och logar	3	1	4
Upplag av kol, torv, ved, bräder, tjära, sopor och avfall	17	7	24
Uthus, magasin, vedbodar, tvättstugor	14	4	18
	173	25	198
Soteldar	151	34	185
Trängrök, eldsken m. m.	49	14	63
Inspektion, kontakt, falskt allarm	38	3	41
Summa	411	76	487

N:o 10.
Brandchefens årsberättelse för 1920.

Sammandrag av utryckningar åren 1905—1920.

År	Eldsvådor	Soteldar	Förmodad eldsvåda	Inspektion Kontakt Falskt allarm	Summa
1905	6	7	—	5	18
1906	5	6	1	2	14
1907	11	12	1	1	25
1908	5	5	2	9	21
1909	18	4	—	2	24
1910	10	9	3	5	27
1911	7	5	1	1	14
1912	11	3	1	3	18
1913	11	4	3	1	19
1914	13	5	4	1	23
1915	9	9	5	—	23
1916	13	9	5	2	29
1917	8	15	13	2	38
1918	25	19	6	1	51
1919	21	39	4	3	67
1920	25	34	14	3	76
Summa	198	185	63	41	487

Brandskadeersättningar:

År	Brandskadeersättningens belopp						Hela försäkringsbeloppet	
	För fast egendom		För lös egendom		Summa			
	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre	Kronor	öre
1900—1909	45,398	43	129,649	30	175,047	73	8,352,150	—
1910	2,143	—	605	—	2,748	—	198,300	—
1911	990	—	—	—	990	—	121,400	—
1912	7,640	—	4,589	—	12,229	—	423,150	50
1913	3,308	—	22,713	50	26,021	50	146,121	—
1914	21,200	—	7,083	75	28,283	75	76,500	—
1915	7,829	89	4,124	90	11,954	79	81,500	—
1916	31,145	24	118,595	—	149.740	24	3,524,200	50
1917	14,861	—	12,971	50	27,832	50	380,216	—
1918	100,221	70	10,707	86	110,929	56	365,700	—
1919	220,476	22	718,519	07	938,995	29	5,970,900	—
1920	12,620	02	4,132	—	16,752	02	1,674,410	—
Summa	467,833	50	1,033,690	88	1,501,524	38	21,315,548	50

N:o 10.
Brandchefens årsberättelse för 1920

Tabellariskt sammandrag över eldsvådor,

N:o	Tid för allarmeringen			Brandställe		Sättet för allarmeringen
	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	
1	Januari	2	9.45 f. m.	Smedjegatan 13	Boningshus	Telefon
2	„	3	7.15 e. m.	Kv. Ivar, Allégatan	„	„
3	„	5	7.45 e. m.	Kv. Ivar, Allégatan	„	„
4	„	6	5.15 e. m.	Nylund 3	„	„
5	„	6	11.05 e. m.	Karlsgatan	Nya tekniska skolan	„
6	„	8	9.10 f. m.	Siggesborg	Boningshus	„
7	„	8	2.45 e. m.	Statens Kraftverk, Viksäng	Torvupplag	„
8	Januari	9	2.55 e. m.	Kristinagatan 19	Boningshus	„
9	„	16	2.40 e. m.	Hemdal 162	„	„
10	„	22	8.30 e. m.	Västra Ringvägen 12	Bageri	„
11	„	24	11.00 f. m.	Stora gatan 33	——	Brandskåp
12	„	24	4.30 e. m.	Viksäng	Exercisplats	Telefon
13	„	27	8.35 e. m.	Skultunavägen	Västerås kvarn	„
14	„	28	11.30 f. m	Hantverkaregatan 4	Boningshus	„
15	„	28	12.20 e. m.	Stora gatan 2	„	„
16	Februari	2	7.35 f. m.	Blåsbogatan 3	„	„
17	„	2	5.00 e. m.	Kopparbergsvägen 33	Epidemisjukhus	„
18	„	9	7.20 e. m.	Stora gatan 27	Boningshus	„
19	„	18	6.30 e. m.	Kristinagatan 5	„	„
20	„	22	3.55 e. m.	Vasagatan 35	Nybygge	Brandskåp
21	Mars	10	7.30 e. m	Ängsgärdet 23	Boningshus	Telefon

eldsvådetillbud och allarmeringar under år 1920. *Bil. 2.*

Anledningen till elden eller utryckningen.	Försäkringsgivare	Brandskadeersättningar Kronor	öre	Anmärkningar
Soteld	—	—	—	
»	—	—	—	
»	—	—	—	
»	—	—	—	
»	—	—	—	
»	—	—	—	
Självantändning	—	—	—	Elden, som fått rätt stor omfattning, släcktes med 2 ledningar från ång- eller motorspruta och 2 ledningar från brandposter. Sprutorna arbetade i 90 timmar och efterssläckning med brandpostslangarna utfördes av brandkåren ända till den 14 kl. 3 e. m. Under släckningsarbetet pågick lämpning, delvis med hjälp av militär och grävmaskin.
Soteld	—	—	—	
»	—	—	—	
»	—	—	—	
Kontakt	—	—	—	
Eldsken	—	—	—	Rök och eldsken från halmbränning vid regementet föranledde allarmeringen.
Varmgång i lager	Västmanlands läns brandstodsbolag	606	45	Elden, som på grund av varmgång i ett axellager uppsåttt i brädbeklädnad och golv, släcktes på en kort stund med 2 ledningar från brandposter.
Soteld	—	—	—	
»	—	—	—	
Oförsiktighet med tändstickor	—	—	—	Eld hade uppstått i en spånkoffert å vinden. Släcktes med några pytsar vatten.
Soteld	—	—	—	
»	—	—	—	
»	—	—	—	
överhettning från torkgalt	—	—	—	En del bräder i källaren, som antänts, släcktes med 1 ledning från brandpost.
Soteld	—	—	—	

N:o 10.

Brandchefens årsberättelse för 1920.

Tabellariskt sammandrag över eldsvådor,

N:o	Tid för allarmeringen			Brandställe		Sättet för allarmeringen
	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	
22	Mars	13	8.30 f. m.	Ängsgärdet 47	Bageri	Telefon
23	„	14	5.20 e. m.	Källgatan 15	Biograf	Brandskåp
24	„	22	9.40 f. m.	Stora torget 2	Boningshus	Bud
25	April	9	11.00 f. m.	Smedjegatan 14	Butik	Telefon
26	„	17	6.05 e. m.	Slottet	—	Brandskåp
27	„	21	9.15 e. m.	Smedjegatan 15	Soplår	Telefon
28	„	22	7.55 e. m.	Smedjegatan 6	Boningsrum	„
29	„	22	12.40 e. m.	Västra Kyrkogatan 5	Boningshus	Bud
30	Maj	6	12.03 e m.	Solhem 2	„	Telefon
31	„	17	9.05 f. m.	östra Kyrkogatan 5	Boningshus	Telefon
32	„	23	10.10 e m.	Hamngatan 4	Gårdsplan	Brandskåp och telefon
33	„	24	10.45 f. m.	Herrgärdsgatan 8	Boningshus	Telefon
34	„	25	12.55 e. m.	Kopparbergsvägen 9	Kontorslokal	„
35	„	27	9.50 f. m.	Järnvägsspåret vid Stensborg	Godsvagn	„
36	„	31	7.45 e. m.	Allégatan 9	Bostad	Brandskåp
37	Juni	16	9.15 f. m.	Stora torget 1	Bageri	Bud
38	„	17	1.10 e. m.	Stora gatan 55	Butik	Telefon
39	„	18	8.23 e. m.	Hamnområdet	Fors' spannmålsmagasin	Brandskåp

eldsvådetillbud och allarmeringar under år 1920.

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkrings-givare	Brandskade-ersättningar		Anmärkningar
		Kronor	öre	
Soteld	—	—	—	
—	—	—	—	Tjock rök, som slog ned från skorstenen, hade föranlett allarmeringen.
Soteld	—	—	—	
Trängrök	—	—	—	Ingen eldfara.
Inspektion	—	—	—	Inspektion av Brandstyrelsen. Reserven kallad.
Het aska	—	—	—	Släcktes med assuransssprutor och hinkar.
Elektrisk ström	—	—	—	Ett elektriskt strykjärn, som glömts med ström på, hade antänt en korkmatta. Släckt med ett par pytsar vatten.
Förmodad soteld	—	—	—	
Bristande tillsyn vid eldning	Städernas allmänna Svitjod	980 2,036	— —	Glöd från en köksspis hade antänt en trasmatta och därifrån genom ett dörrdraperi spritt sig till väggar och möbler i rummet intill. Elden var vid kårens ankomst nästan släckt.
Förmodad soteld	—	—	—	
Oförsiktighet med bensin	—	—	—	Vid påfyllning av en automobiltank antändes bensinen i ett kärl på grund av att glaset å baklyktan med acetylénljus borttagits.
Trängrök	—	—	—	Felaktig rökgång.
„	—	—	—	Felaktig rökgång.
Gnistor från lokomotiv	—	—	—	Eld hade uppstått i en torvströlast. Sedan vagnen frånkopplats, släcktes elden med 2 ledningar från Penta-sprutan, placerad vid Mälaren.
Barns lek med eld	Städernas allmänna	235	—	Några barn hade gjort upp eld i en s. k. snabbkokare, placerad på köksgolvet. Elden var vid kårens ankomst släckt.
Förmodad soteld	—	—	—	
Trängrök	—	—	—	Ingen eldfara.
Troligen anlagd eld	Städernas allmänna Allm. Brand.	200	—	Eld hade uppstått i en skräphög intill magasinet och antänt väggen. Släckt med 1 ledning från brandpost.

N:o 10.
Brandchefens årsberättelse för 1920.

Tabellariskt sammandrag över eldsvådor,

N:o	Tid för allarmeringar			Brandställe		Sättet för allarmeringen
	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	
40	Juni	23	11.00 f. m.	Åsenborg, Badelunda ...	Uthus	Telefon
41	Juli	3	4.50 e. m.	Nedre Kungsgatan 1 ...	Källare	„
42	„	8	10.05 e. m.	Hamnområdet	Hamnmagasin n:o 3 (Elektriska valskvarnen)	Brandskåp och telefon
43	Augusti	25	8.30 e. m.	Järnvägsområdet	Lokomotivstallar	Telefon
44	September	11	1.50 f. m.	Kv. Katarina, Köpingsvägen	Bageri	„
45	„	14	5.45 f. m.	Kungsängen	Skjul	„
46	„	15	6.47 e. m.	A. S. E. A:s Mimerverkstäder	Verkstadsbyggnad	„
47	„	18	6.47 e. m.	Fridsborg	Uthus	Brandskåp och telefon
48	„	20	4.40 e. m.	Nygatan 1	Boningshus	Telefon
49	„	26	6.40 e. m.	Kungsängen	Skjul	„
50	„	27	3.35 e. m.	Sturegatan 12	Boningshus	„
51	„	30	5.45 e. m.	Bågevägen 3	„	„
52	„	30	9.05 e. m.	Stora gatan 35	Skrädderiverkstad	„
53	Oktober	6	7.50 e. m.	Engelbrektsgatan 5	Boningshus	Telefon

eldsvådetillbud och allarmeringar under år 1920.

N:o 10.

Brandchefens årsberättelse för 1920.

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkringsgivare	Brandskadeersättningar Kronor	öre	Anmärkningar
Barns lek med eld	Västmanlands läns nya brandstodsbola	3,596	—	Efter vederbörligt tillstånd utryckte 1 brandmästare och 3 man med lilla bilen och Penta-sprutan. Vid framkomsten var uthuslängan nedbrunnen till större delen, men för att skydda närliggande hus verkställdes efterssläckning med 1 ledning.
Elektrisk ström	—	—	—	Genom kortslutning i belysningsledning hade en brädvägg börjat kola. Sedan strömmen brutits, var faran avvärjd.
Anlagd eld	Städernas allmänna	100	—	I en del bräder och tomlådor intill magasinsväggen hade eld anlagts. Släcktes med kolsyre- och assuranssprutor. Den som anlagt elden — en 18-årig arbetare — blev häktad och sedermera förklarad otillräknelig.
Rök	—	—	—	Ingen eldfara.
Rök	—	—	—	Rök från bageriskorstenen hade slagit ned och trängt in i en lägenhet Stora gatan 75, vilket föranlett alarmeringen.
Självantändning	—	—	—	Eld i ett myrmalmslager, tillhörigt gasverket. Släcktes med några pytsar vatten.
Elektrisk ström	—	—	—	Eld i en elektrisk motor. Sedan strömmen brutits, var faran avvärjd.
Obekant	—	—	—	I en vedbod hade eld uppstått i lådor med halm. Släcktes med 1 ledning från branpost.
Soteld	—	—	—	
Självantändning	—	—	—	Eld i myrmalm. Släckt med assuranssprutor.
Soteld	—	—	—	
Trängrök	—	—	—	Ingen eldfara.
Elektrisk ström	—	—	—	Ett elektriskt strykjärn hade kvarglömts med ström på. En järnfot, varpå järnet stod, hade upphettats så att den genombränt bordskivan. Släcktes med några pytsar vatten.
Felaktig rökgång	Städernas allmänna	600	—	På grund av en öppning i rökgången från en spis hade eld uppstått i trossbottnen mellan 1:sta och 2:dra våningen. Sedan golvet uppbrutits, släcktes med assuranssprutor.

N:o 10.

Brandchefens årsberättelse för 1920.

Tabellariskt sammandrag över eldsvådor,

N:o	Tid för allarmeringen			Brandställe		Sättet för allarmeringen
	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	
54	Oktober	18	12.13 e. m.	Drottninggatan 16	Boningshus	Brandskåp
55	„	19	6.57 e. m.	Nedre Trädgårdsgatan 8	Uthus	Brandskåp och telefon
56	„	20	10.08 f. m.	Stora gatan 16	Hotell	Telefon
57	„	20	10.15 f. m.	Hagalund 3	Boningshus	„
58	„	23	7.45 e. m.	Stora torget 7	Stadshotellet	Bud
59	November	5	5.50 e. m.	Stora gatan 16	Hotell	Telefon
60	„	13	5.25 e. m.	Nygatan 3	Boningshus	„
61	„	16	10.54 e. m.	A. S. E. A:s mekaniska verkstad	Förrådsbyggnad	Brandskåp
62	„	20	5.50 e. m.	Kristinagatan 10	Boningshus	Telefon
63	„	30	3 05 e. m.	Vasagatan 25	Missionskyrka	„
64	December	2	5.55 e. m.	Skultunavägen	Ullspinneri	„
65	„	3	6.05 e. m.	Stora gatan 13	Boningshus	Telefon
66	„	5	12.53 f. m	Smedjegatan 13	Soplår	Bud
67	„	11	11.55 f. m.	Västra Kyrkogatan 3 ...	Boningshus	Telefon
68	„	13	4.50 e. m.	Stora gatan 55	„	„
69	„	16	5.40 e. m.	östermalsgatan 8	„	„
70	„	16	8.05 e. m.	Stora gatan 16	Hotell	„
71	„	18	4 20 e. m.	Ekeby	Boningshus	„

eldsvådetillbud och allarmeringar under år 1920.

N:o 10.

Brandchefens årsberättelse för 1920.

Anledning till elden eller utryckningen	Försäkringsgivare	Brandskadeersättningar Kronor	öre	Anmärkningar
Inspektion	—	—	—	Inspektion av Brandstyrelsen.
Oförsiktighet med tändstickor	Skandia	1,800	—	Vid kårens ankomst brann friskt i en uthuslänga, innehållande vedbodar och vindskontor, vari en massa bråte förvarades. Släcktes med 3 ledningar från 2 brandposter. Eftersläckning till kl. 9 e. m.
Soteld	—	—	—	
"	—	—	—	
"	—	—	—	
"	—	—	—	
Förmodad eldfara	—	—	—	Eld hade slagit ut genom ett imspjäll; ingen eldfara.
Exploderande fotogenlykta	—	—	—	Elden, som vid kårens ankomst var släckt, hade förorsakat ringa skada.
Soteld	—	—	—	
"	—	—	—	
Gnistor från ångpannefyr	Sammanslutning av 8 bolag	3,520	—	Eld hade utbrutit i det spinneriet vidbyggda ångpannehuset och genom en trätrumma spritt sig till dettas tak samt antänt väggen på fabriken. Släcktes med en grenad ledning från brandpost.
Soteld	"	—	—	
Het aska	Städernas allmänna	78	57	Väggen å bredvidliggande magasin hade börjat kola. Släckt med några pytsar vatten.
Trängrök	—	—	—	Bristfällig rökgång.
Soteld	—	—	—	
"	—	—	—	
Förmodad soteld	—	—	—	
Soteld	—	—	—	

N:o 10.

Brandchefens årsberättelse för 1920.

Tabellariskt sammandrag över eldsvådor,

N:o	Tid för allarmeringen			Brandställe		Sättet för allarmeringen
	Månad	Dag	Tid å dygnet	Egendom	Lägenhet	
72	December	18	8.05 e. m.	Stora gatan 48	Boningshus	Brandskåp och telefon
73	„	21	1.00 e. m.	Karlsgatan	Tekniska skolan	Telefon
74	„	22	9.30 e. m.	Stora torget 7	Stadshotellet	Bud
75	„	26	1.37 e. m.	Nedre Kungsgatan 4 ...	Restaurant	Telefon
76	„	28	8.58 f. m.	Kopparbergsvägen 28 ...	Boningshus	Telefon

eldsvådetillbud och allarmeringar under år 1920.

Anledningen till elden eller utryckningen	Försäkringsgivare	Brandskadeersättningar Kronor	öre	Anmärkningar
Bristande tillsyn vid eldning	Städernas allmänna	3,000	—	Vid brandkårens ankomst slogo lågorna ut från en lägenhet å n. b. i ett tvåvåningshus å gården och hade antänt taket, som var täckt med tegel på näver. Elden släcktes med 2 ledningar från brandpost.
Soteld	„	—	—	
„	—	—	—	
„	—	—	—	
„	„	—	—	

N:o 11.

Stadsplanekommitténs yttrande ang. ändrad stadsplan och byggnadsbestämmelser för nuvarande lasarettsområdet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom remiss den 28 oktober 1920 hava Stadsfullmäktige till Stadsplanekommittén för yttrande överlämnat ett av Byggnadsnämnden framlagt förslag angående ändrad stadsplan och byggnadsbestämmelser för nuvarande lasarettsområdet (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 91 år 1920) och får Stadsplanekommittén nu med återställande av handlingarne i ärendet anföra följande.

Det av Byggnadsnämnden avgivna förslaget ansluter sig till villkoren för markbytet mellan staden och Kungl. Maj:t och Kronan uti nådiga brevet härom den 29 augusti 1919 allenast med, enligt Stadsplanekommitténs förmenande, berättigade avvikelser ifråga om byggnadsbestämmelserna för de kvarter som inom området utlagts. Den av Byggnadsnämnden upprättade kartan till grund för vilken ligger ett skissförslag tillhörande nyssberörda nådiga brev anger utom själva kvarteren och dessas uppdelning uti förgårdsmark och mark, ämnad att bebyggas, även kvarterens indelning i tomter. Enligt Stadsplanekommitténs förmenande — och intet antyder att ej Byggnadsnämnden delar samma uppfattning — bör emellertid Stadsfullmäktiges antagande av förslaget icke innefatta ett godkännande av tomtindelningen. Dels står den å kartan angivna tomtindelningen icke med avseende å tomternas storlek i överensstämmelse med föreskrifterna i byggnadsordningen för staden att hörntomt icke må innehålla mindre yta än 900 m² och mellantomt icke mindre än 700 m², dels kan för områdets utnyttjande framdeles på ett sätt som möjliggör för staden att täcka de förluster, som uppkommit för markbytet, erfordras annan tomtindelning. Tomtindelningen av kvarteren bör således bliva ett framtida spörsmål och avgöras i vanlig ordning genom Byggnadsnämnden och Konungens befallningshavande i länet.

Med den reservation sålunda, att Stadsfullmäktiges beslut icke bör omfatta fastställande av tomtindelningen av kvarteren sådan densamma angivits å till ärendet hörande karta tillstyrker Stadsplanekommittén att Stadsfullmäktige fatta beslut i detsamma i enlighet med Byggnadsnämndens förslag.

Västerås den 28 December 1920.

På Stadsplanekommitténs vägnar:

JOHN KARLSSON.

Ragnar Tenow.

N:o 12.

Drätselkammarens skrivelse ang. breddning och rätning av Skultunavägen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Ett arbete, som Drätselkammaren anser vara lämpligt att tillgripa för motverkande av den härstädes rådande arbetslösheten och som särskilt därigenom att anläggningen av ny kyrkogård vid Hovdestalund fortskrider, blir allt mer trängande, är rätning och omläggning av landsvägen till Skultuna i sträckningen från Skerikesbron förbi Ullspinneriet och fram till en punkt ungefär 400 meter norr om detsamma. Den nuvarande vägbanan är dels alldeles för smal dels ock lagd i för trafiken farliga krokar med otillfredsställande förbindelsevägar med de öster om vägbanan liggande högt belägna byggnadsområdena.

Detta vägarbete skulle omfatta breddning av vägen i hela sträckningen med igenläggning av östra vägdiket från Skerikesbron och fram till Ullspinneriet och dess ersättande med en cementrörsledning, läggande av en stödjemur på vägens västra sida utmed Ullspinneriets tomt samt norr härom utläggning av vägen på därvarande fält i rak linje med dess fortsättning fram till Hovdestalund.

Och är detsamma avsett att övertagas och utföras genom Skogssällskapets Statsarbeten. Villkoren härför skulle avika från de villkor, som gälla vid övriga av Stadsarbeten omhänderhavda arbeten såtillvida, att staden skulle stå större kostnad för vid detta vägarbete utgående arbetslöner eller 60 % härav — i övriga arbeten utgör procentsatsen 40 %. Utgiften för hela vägarbetet sådant det härovan angivits har beräknats till 73,000 kronor, och skulle, inberäknat materialkostnaden, stadens andel häri belöpa på i runt tal 50,000 kronor.

Under åberopande som ytterligare skäl för detta vägarbetes igångsättande fördelen av ett produktivt arbete framför utbetalande av arbetslöshetsunderstöd och meddelande att minst ett 50-tal personer kunna härvid sysselsättas samt att för rätning av vägen i vad härigenom densamma blir förlagd i ny sträckning över annan tillhörig mark uppgörelse måste träffas med vederbörande markägare, får Drätselkammaren alltså hemställa

att Stadsfullmäktige ville med bemyndigande för Drätselkammaren att igångsätta berörda vägarbete och träffa härför erforderliga uppgörelser angående disposition av mark anvisa ett anslag för detsamma å 50,000 kronor att utgå av lånemedel, att upptagas genom Drätselkammaren efter Kungl. Maj:ts medgivande, med rätt för Drätselkammaren att tillsvi-

N:o 12.

Ang. breddning och rätning av Skultunavägen.

dare bestrida utgiften genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, ock ägde begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Västerås den 10 Mars 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 13.

Drätselkammarens skrivelse ang. debitering och uppbörd av grundavgifterna till pensionsförsäkringen i samband med kronoutskylderna.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter framställning av Stadens exekutionsbetjänter har Drätselkammaren upptagit till behandling fråga om ändrat sätt för uppbärande av de uti första stycket 13 § i lagen om pensionsförsäkring omförmälda grundavgifter och får härmed till Stadsfullmäktige överlämna utredning i denna fråga och däri för egen del anföra följande:

Den nuvarande ordningen, enligt vilken berörda avgifter uppbäras och indrivas, lider av för mycken omständlighet och därav föranlett vidlyftigare arbete än som behövde härför ifrågakomma. För närvarande inbetalas avgifterna samma år de debiteras i samband med tredje inbetalningsterminens kommunalutskylder.

Vid det förhållande att olika års mantalsuppgifter ligga till grund för kommunalskatten och grundavgifterna — för kommunalutskylderna mantalsuppgifterna föregående år och för grundavgifterna debiteringsårets — måste desamma nu särskiljas i två längder förorsakande onödigt arbete — med utskrivande därjämte av särskilda debetsedlar — då intet hindrar dessa båda skatters sammanförande i en och samma längd.

För genomförande av en dylik ordning finnas två vägar att beträda. Antingen att uppbära grundavgifterna året efter det de debiteras och i samband med första kommunalskatteterminen eller ock debiteringsåret, men då vid inbetalning av kronoskatten. Mot den förra talar den korta redovisningstiden — redovisningen av grundavgifterna skall enligt lag vara fullgjord före 1 juli, vilket innebär så kort tid som mindre än 2 månader för både uppbörd och indrivning — samt den trögare inbetalningen av kommunalutskylder i allmänhet — för den senare talar dels längre indrivnings- och redovisningstid, medförande fördelen av att staden icke i den utsträckning, som eljest skulle bliva fallet, behövde förskottera pensionsavgifterna, dels allmänhetens större benägenhet eller måhända tvång att betala kronoskatten, dels och slutligen att grundavgifterna såsom varande en avgift till staten, böra uppbäras av den myndighet, som uppbär statsskatten och som i sin egenskap att vara uteslutande inriktat härpå förfogar över de bästa tekniska resurserna. Hela proceduren skulle bestå uti en ny titel i uppbördsboken och å kronodebetsedeln. De farhågor, som i kronouppbördskassörens yttrande kommit till synes att bostadsombytet efter flyttningarna 1 oktober skulle medföra svårighet för indrivningen, delar icke Drätselkammaren av skäl, som förut anförts, eller att större tvång föreligger med avseende å inbetalning av kronoskatten.

N:o 13.

Ang. debitering och uppbörd av grundavgifterna till pensionsförsäkringen i samband med kronoutskylderna.

Som nuvarande sättet för uppbärande och indrivning av grundavgifterna enligt förestående och utredningen i ärendet är otillfredsställande samt den enda rationella ändringen häri enligt Drätselkammarens förmenande är att uppbära avgifterna i samband med kronoutskylderna samma år de debiteras, får Drätselkammaren hemställa

att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t, med stöd av bestämmelsen uti 14 § 8 stycket pensionsförsäkringslagen, göra underdånig framställning om medgivande för Västerås stad att från och med år 1922 verkställa uppbörd och indrivning av grundavgifter till pensionsförsäkringsfonden i samband med uppbörd av kronoutskylderna.

Västerås den 17 mars 1921.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Med återställande av remisshandlingarna angående en till stadens ombudsman från exekutionsbetjänterna gjord förfrågan, huruvida icke åtgärder kunde vidtagas för att de i 1:sta stycket 13 § lagen om allmän pensionsförsäkring omförmälda grundavgifter kunde uppbäras i samband med kronouppbörden, får jag i anledning härav såsom yttrande anföra följande:

Uppbörden av omförmälda grundavgifter har hitintills verkställts så tidigt som möjligt och i samband med 3:dje terminens uppbörd av ett föregående års kommunalutskylder i början av september månad, eller samma år som ifrågavarande avgifter debiterats, särskild längd har då varit nödvändig, enär olika års mantalsuppgifter legat till grund för debitering av utskylder och pensionsavgifter.

Att uppbära pensionsavgifterna ett påföljande år efter debiteringen och i samband härmed sammanföra de båda skatterna i en och samma längd vore ju för både uppbörds- och indrivningsmyndigheten en lätt och bekväm anordning, men tyvärr anser jag det vara för staden outförbart, enär uppbörden av kommunalutskylderna förrättas först i 1:sta hälften av Maj månad och tiden för pensionsavgifternas redovisning är i lag bestämd till före 1 juli, alltså mindre än 2 månaders tid för att medhinna både uppbörd och indrivning.

Det torde väl för övrigt vara högst nödvändigt att mera utförligt orda om svårigheterna att i rätt tid kunna indriva de skatter och pensionsavgifter, som åligger den kommunala myndigheten att uppbära.

I en mindre landskommun, där kommunaluppbörden verkställes så tidigt som i januari månad året efter debiteriingen, böra pensionsavgifterna kunna uppbäras i samband med kommunalutskylderna.

Ehuruväl jag anser att någon ändring i berörda hänseende vore av behovet påkallad, kan jag dock icke föreslå att omförmälda pensionsavgifter böra uppbäras i samband med kommunalutskylderna ett påföljande år efter debiteringen, då givetvis icke alls någon indrivning i rätt tid kunde ske och staden härigenom i mycket större utsträckning än hittills skulle få förskottera det mesta av pensionsavgifterna.

N:o 13.

Ang. debitering och uppbörd av grundavgifterna till pensionsförsäkringen i samband med kronoutskylderna.

I de större städerna uppbäres redan nu omförmälda grundavgifter i samband med uppbörd av kronoutskylderna och bör det givetvis icke heller i Västerås stad möta oöverstigliga hinder för genomförande av en sådan anordning.

Uppbörden av kronoutskylderna förrättas här i staden i slutet av november månad samma år som debiteringen härav sker och kunde debitering och uppbörd av pensionsavgifter ske i samband härmed vore arbetet med upprättande av särskild längd och utskrivande av särskilda debetsedlar obehövligt.

Indrivningen av kronoutskylder går också i allmänhet lättare än indrivningen av kommunalutskylder, rästlängden skall nämligen vara slutredovisad före maj månads utgång året efter debiteringen så någon större förlust för staden, om pensionsavgifterna uppbäres i samband med kronouppbörden torde icke vara att befara.

Med anledning härav anser jag sådana skäl föreligga att Drätselkammaren bör taga i övervägande huruvida icke hemställan bör göras till Stadsfullmäktige att i likhet med en del andra större städer hos Kungl. Maj:t göra underdåning framställning om medgivande för staden att få verkställa uppbörd av grundavgifter till pensionsförsäkringsfonden i samband med uppbörd av kronoutskylderna.

Västerås i Stadskamrerarekontoret den 1 mars 1921.

OSCAR ANDERSSON.

Till Drätselkammaren i Västerås.

I anledning av Drätselkammarens skrivelse den 21 juni innevarande år, som den 24 sistlidne augusti inkommit till Magistraten, får Magistraten beträffande i skrivelsen omförmälta fråga, huruvida icke åtgärder kunde vidtagas för att de i 1 stycket 13 § lagen om pensionsförsäkring omförmälta grundavgifter kunde uppbäras i sammanhang med kronouppbörden hänvisa till innehållet uti kronokassörens här bilagda skrivelse samt för egen del anföra att, på grund av vad kronokassören anfört, frågan för närvarande besvaras nekande.

Västerås Rådhus den 17 december 1920.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

N:o 13.

Ang. debitering och uppbörd av grund avgifterna till pensionsförsäkringen i samband med krono-utskylderna.

Till Magistraten i Västerås.

Såsom infordrat yttrande i anledning av exekutionsbetjänsternas i staden förfrågan, huruvida icke åtgärder kunde vidtagas för att de i lagen om pensionsförsäkringen omförmälta grundavgifter kunde uppbäras i sammanhang med kronouppbörden, får jag anföra:

Arbetet med debiteringen av krono- och allmänna utskylder, upptagande ej mindre än 20 titlar i uppbördsboken, samt utskrivning av debetsedlar har numera erhållit den omfattning att ett fullgörande av ifrågavarande debitering — i all synnerhet som endast 2 månader för ändamålet står till förfogande — är fullständigt otänkbart, såvida ej en betydlig ökning av arbetskraft å kronouppbördskontoret ställes till förfogande.

Uppbörden av omförmälta pensionsavgifter, som för närvarande verkställes av Drätselkammaren, äger rum i september månad i sammanhang med 3:dje terminens kommunalutskylder, således före flyttningarna i oktober månad. Förutsättning finnes därför, att de avgiftspliktiga kunna i långt större grad anträffas med debetsedeln än vad händelsen är då kronodebetsedlarna utlämnas, vilket sker i november månad. Således finnes även förutsättning f r att inbetalningarna bliva avsevärt flera med uppbörden i september.

Skulle uppbörden av dessa pensionsavgifter ske i sammanhang med kronouppbörden framgår av det sagda, att resterade avgifter bleve betydligt större, vadan exekutionsbetjänterna skulle erhålla ett avsevärt större indrivningsarbete, vilket, med hänsyn till den korta tid Stadsfogden har till redovisning av kronorestlängden, skulle resultera i, att indrivningen ej skulle kunna ske på ett rationellt sätt och staden följaktligen lida förlust.

För övrigt kan jag ej finna att något oöverstigligt hinder möter för att debitera dessa avgifter i sammanhang med 1:sta terminens kommunalutskylder året efter pensionslängdens upprättande. Då skulle ju grundavgifterna kunna upptagas å kommunaldebetsedlarna och följaktligen exekutionsbetjänterna erhålla åsyftad lindring i indrivningsarbetet genom att slippa särskild restlängd å meranämnda pensionsavgifter.

Enligt stadgandet i 14 § 8 stycket pensionsförsäkringslagen kan, där så prövas nödigt, viss kommun erhålla tillstånd att få grundavgifterna debiterade i sammanhang med kronouppbörden, men, då för Västerås stad enligt min mening ej något särskilt skäl kan anföras till erhållande av dylikt tillstånd, anser jag en framställning i ärendet ej kan leda till något resultat.

Västerås Kronouppbördskontor 1 november 1920.

AXEL EKLUND.

N:o 13.

Ang. debitering och uppbörd av grundavgifterna till pensionsförsäkringen i samband med kronoutskylderna.

Till Magistraten i Västerås.

Sedan exekutionsbetjänterna i staden till stadens ombudsman riktat en förfrågan, huruvida icke åtgärder kunde vidtagas för att de i 1 stycket 13 § lagen om pensionsförsäkring omförmälda grundavgiften kunde uppbäras i samband med kronouppbörden, samt bifogat här bilagda handingar, som utvisa Kungl. Maj:ts beslut i enahanda avseende vad angår Göteborgs stad, får Drätselkammaren hemställa, att Magistraten behagade avgiva yttrande över ifrågavarande framställning, i vad Magistraten underlydande tjänstemän därav beröras.

Västerås den 21 juli 1920.

På Drätselkammarens vägnar:

K. KÄTTSTRÖM
vice ordförande.

Eric Plantin.

N:o 14.

Vatten- och Gasverksstyrelsens skrivelse ang. anslag till ledningsanläggningar föranledda av den nya brobyggnaden i Stora gatan och Drätselkammarens yttrande däröver.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under hänvisning till bifogade skrivelse från Vatten- och Gasverksstyrelsen angående kostnad för ledningsarbeten, som nödvändiggjorts genom ombyggnad av bron över Svartån i Stora gatan och sättet för gäldande av densamma, får Drätselkammaren föreslå att Stadsfullmäktige ville besluta

att samma kostnad fördelad å de olika ledningarna skall gäldas av i de tekniska verkens stat för innevarande år upptagna anslag till underhållskostnader.

Västerås den 17 mars 1921.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow".

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid ombyggnad av bron över Svartån vid Stora gatan måste en del ledningsarbeten företagas. Så t. ex. måste den gamla gasledningen under tiden för brobyggnadsarbetet ersättas med en provisorisk vid norra sidan av bron samt 8 st. elektriska jordkablar flyttas åt sidan och för detta ändamål skarvas. Då ledningarne efter brons färidgställande kunde nedläggas i denna. måste i och för desammas riktning med avseende på i bron för dem reserverade trummor gas- och vattenrören omläggas på en sträcka av cirka 9 m. på ömse sidor av bron, varill kom arbetet med ledningarnes nedläggande i brotrummorna, dessas fyllning med frostskyddande ämnen, inbyggnad av ventiler etc. Kostnaderna härför belöpte sig på:

för elektriska ledningarne	kr.	2,553: 80
„ vatten- „	„	3,051: 83
„ gas- „	„	2,089: 44
Summa	kr.	7,695: 07

Då styrelsen saknar anslag till täckande av dessa kostnader och Drätselkammaren meddelat, att desamma ej böra belasta brobyggnadsanslaget, får styrelsen anhålla att Stadsfullmäktige ville angiva sättet för kostnadernas täckande. Enär berörda ledningar även förut voro i gott skick, bör arbetet ej betraktas som en nyanläggning.

Västerås den 10 mars 1921.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:
CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 15.

Vatten- och Gasverksstyrelsens skrivelse ang. nedsättning i avgiften för vattenkraften i Svartån i anledning av brobygget och Drätselkammarens yttrande däröver.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med bifogande av skrivelse till Stadsfullmäktige från Vatten- och Gasverksstyrelsen angående nedsättning i det årliga arrendet för den vattenkraft elektricitetsverket uttager i turbinhuset med 1,250 kronor belöpande å den tid eller under 5 månader, som vattnet i Svartån på grund av brobyggnadsarbetet i Stora gatan icke kunnat hållas uppdämt för utvinnande av energi från turbingeneratorerna, får Drätselkammaren med vidhållande av sin uppfattning att orsaken till neddämningen av vattenståndet vore att finna i ett förhållande, för vilket staden icke kunde göras ekonomisk ansvarig, i angivna avseende hemställa,

att framställningen icke måtte föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Tillika får Drätselkammaren meddela att Herr Bäckman reservationsvis yrkat bifall till framställningen.

Västerås den 17 mars 1921.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadens elektricitetsverk erlägger till Drätselkammaren ett årligt arrende av 3,000 kr. för vattenkraftanläggningen vid Turbinhusbron. Under tiden för brobyggnadsarbetet vid Stora gatan kunde för driften i turbinhuset erforderlig uppdämning i Svartån ej ske, varigenom elektricitetsverket gick förlustigt elektriska energien från turbingeneratorerna, utgörande den tid detta omfattade, 5 månader. Styrelsen anser att verket bör erhålla ett mot denna tid svarande avdrag å arrendesumman, eller 1,250 kr. Drätselkammaren har i detta ärende lämnat styrelsen det meddelandet, att orsaken till neddämningen av vattenståndet vore att tillskriva ett förhållande, för vilket staden icke kunde göras ekonomiskt ansvarig och att därför ett mot tiden för driftens inställande svarande avdrag med 1,250 kr. å arrendesumman ej kunde beviljas. Styrelsen

N:o 15.

Ang. nedsättning i avgiften för vattenkraften i Svartån i anledning av brobygget och Drätselkammarens yttrande däröver

återigen anser, att en orättvisa vederfares elektricitetsverket, om detta, som under nämnda tid av året urståndsatts att tillgodogöra sig berörda kraft, likväl skall erlägga arrendesumman oavkortad.

På grund av det anförda har styrelsen velat överlämna frågan till Stadsfullmäktige för avgörande.

Västerås den 10 mars 1921.

På Vatten- & Gasverkstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 16.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till iståndsättande av avloppsledningens utlopp vid Fridnäs.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom eget yttrande över närlagda framställning från Vatten- och Gasverksstyrelsen angående ett anslag å 4,700 kronor för ny ledningsmynning i Mälaren för avloppet öster om Stora Fridnäs, får Drätselkammaren tillstyrka Stadsfullmäktige bevilja det begärda anslaget att utgå på sätt Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagit.

Västerås den 17 mars 1921.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.
Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Strax öster om Stora Fridnäs utmynnar ett av stadens större avlopp i Mälaren. Utloppsmynningen i sjön bestod av en cirka 25 meter lång trätrumma, nedsänkt på sjöbotten. För någon tid tillbaka nekade avloppet att funktionera, beroende på att trumman på grund av ålder blivit defekt och som en följd härav slammat igen, vilket gjorde att densamma måste avlägsnas och ny ledningsmynning, vartill i och för möjliggörande av framtida utfyllning av kaj cementrör användes, utbyggas i sjön. Kostnaden härför uppgick till 4,700 kronor. Då anslag ej finnes för dylika oförutsedda arbeten, får styrelsen hemställa, att Stadsfullmäktige för det här berörda arbetet ville anvisa 4,700 kr., att utgå av inflytande medel vid verken och påföras avloppsledningarnes underhåll.

Västerås den 10 mars 1921.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:
CARL HENNING.
Gerh. Geston.

N:o 17.

Drätselkammarens utlåtande ang. uppförande av en tvättstuga för barackerna vid Katrinelund.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed återställa remitterad framställning från Fattigvårdsstyrelsen angående uppförande av en tvättstuga vid barackerna i Katrinelund och under hänvsining till därvid fogad kostnadsberäkning hemställa

att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa ett anslag å 3,500 kronor att utgå av i innevarande års stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 17 Mars 1921.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

KOSTNADSBERÄKNING

till provisorisk tvättstugebyggnad å tomt N:o Katrinelund

7.2 m³ jordschaktning à kr. 13: —	93: 60
100 st. slaggsten till grund, inkl. läggning à 3: 40	340: —
25 m² cementgolv à kr. 12: —	300: —
70 1 m. stolpar och slag, 5"×5" à kr. 2: 50	175: —
70 1 m. bjälkar och takstolar resp. 2"×7" och 3"×5" à kr. 2: —	140: —
40 m² yttertak av papp på spåntade bräder à kr. 6: 20	248: —
52 „ yttervägg av 1" ohyvlade bräder och täckribb à kr. 5: 18	269: 36
52 „ rödfärgning utvändigt à kr. 1: —	52: —
25 „ innertakpanel à kr. 5: —	125: —
2 st. fönster à kr. 100: —	200: —
1 „ dörr	60: —
1 „ bykgryta med plåtrör	300: —
1 „ klappbassäng	150: —
Ledningar för vatten och avlopp samt diverse	1,047: 04
Kronor	3,500: —

Västerås den 14 mars 1921.

E. Edv. Karlsson.

N:o 17.

Ang. uppförande av en tvättstuga för barackerna vid Katrinelund.

Utdrag av protokollet, hållet vid Fattigvårdsstyrelsens i Västerås sammanträde den 28 oktober 1919.

§ 88.

Beslöt fattigvårdsstyrelsen hos Stadsfullmäktige framhålla, att uppförandet av en tvättstuga vid barackerna vid Katrinelund vore oundgängligen av behovet påkallat. För detta ändamål beslöt Fattigvårdsstyrelsen hos Stadsfullmäktige hemställa om ett anslag av 4,000 kronor.

In fidem:
Emil Lindström.

N:o 18.

Beredningsutskottets och Magistratens förnyade yttranden ang. trafikreglemente för Västerås.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 24 nästlidne februari hava Stadsfullmäktige till Beredningsutskottet för förnyat yttrande överlämnat det av Magistraten upprättade förslaget till trafikreglemente för staden jämte Drätselkammarens ändringsförslag (Stadsfullmäktiges handlingar 1920 N:o 90 och 1921 N:o 2) samt Magistratens därav föranledda skrivelse och får Beredningsutskottet nu med återställande av samtliga handlingar i ärendet för sin del anföra följande.

I de förklarande anmärkningarne i början av reglementsförslaget har definition lämnats å enkelriktad och dubbelriktad trafikled. Såväl enligt Drätselkammarens som ännu mer enligt Magistratens förslag lider denna definition av oklarhet i betraktande av att två mot varandra riktade trafikströmmar alltid måste finnas i en trafikled, enär en föreskrift om att fotgängare icke få färdas annat än i en riktning knappast kan ifrågasättas. Det är alltså olämpligt att som utgångspunkt för bestämmande av trafikledens beskaffenhet i berörda avseende taga trafikströmmen med den betydelse, som i detta begrepp inlagts i förslaget. Däremot synes trafiken kunna bestämmas och särskiljas såsom enkel eller dubbelriktad, men inskränkes till att i sig inrymma allenast åkdonstrafiken, således trafiken å körbanan. Något hinder att fatta begreppet trafik i denna snävare bemärkelse synes Beredningsutskottet icke föreligga då alla längre fram i reglementsförslaget givna regler för trafiken undantagslöst avse denna trafik.

Beredningsutskottet finner av denna anledning, att den mening som i de förklarade anmärkningarna enligt Magistratens förslag börjar med orden: ”Trafikled är enkelriktad etc.” bör erhålla följande lydelse: ”Fordonstrafiken är enkelriktad då sådan i trafikled framgår allenast i en riktning och dubbelriktad, då den i trafikled framgår i två varandra mötande riktningar”.

Uti § 2 mom. 8 har av Drätselkammaren uteslutits av Magistraten föreslagen föreskrift börjande med orden: ”Fordon som stannats etc”. Som emellertid denna på ett behövligt sätt kompletterar innehållet i näst föregående mening och innebär hinder för tolkning av denna mening på det oriktiga sätt, att åkdon uppställts mot trafikströmmen å trafikleds ena sida skulle kunna för vändning backas med trafikströmmen å motsatta sidan och därefter framföras i avsedd riktning, har Beredningsutskottet delat Magistratens uppfattning, att föreskriften bör kvarstå, dock med den ändring, att ordet ”vid” före ordet ”vändning” utbytes mot ordet ”före’ och att ordet ”först” utgår.

I övriga delar tillstyrker Beredningsutskottet antagande av Drätselkammarens ändringsförslag till trafikreglemente således även i vad detsamma innehåller föreskrifter, vilka återfinnas i annan lag och förordning. Genom dessas intagande i reglementet sprides kännedom om desamma till en större allmänhet.

N:o 18.
Ang. yttrande om trafikreglemente för Västerås.

Västerås den 16 mars 1921.

På Beredningsutskottets vägnar:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning av Stadsfullmäktiges beslut den 27 nästlidne januari att begära Magistratens yttrande över de av Drätselkammaren föreslagna ändringar i det av Magistraten framlagda förslag till trafikreglemente får Magistraten härmed anföra följande.

Beträffande den i ingressens tredje punkt föreslagna ändringen är den till sitt innehåll något svårförståelig, då där talas om att trafiken *i avseende å viss trafik* är enkelriktad etc. Magistratens förslag är däremot fullt klart och tydligt. Magistraten vidhåller i denna punkt sitt förslag.

I paragraf 2 mom. 8 har uteslutits en bestämmelse som avser att giva en regel för huru ett åkdon, som stannat i trafik *mot* trafikströmmen skall komma i riktig trafikordning. En sådan bestämmelse synes Magistraten vara nödig för undvikande av olyckshändelser genom sammanstötningar mellan fordon.

Vidkommande det under § 4 föreslagna nya mom. 2 anser Magistraten Drätselkammarens förslag lida av den bristen att ett godtyckligt bedömande av ett fordons fart kan ske. Bestämmelser, som förut finnas i allmän lag eller särskild författning, böra ej intagas i trafikreglementet. Momentet bör alltså utgå.

I Drätselkammarens förslag § 4 intagna mom. 12 bör då bestämmelsen förekommer i Kungl. automobilförordningen bortfalla. Då nya automobilförordningen ej förelåg publicerad vid den tid Magistratens förslag utarbetades blev bestämmelse i mom. 11 inryckt, men anser Magistraten densamma nu kan utgå.

N:o 18.

Ang. yttrande om trafikreglemente för Västerås.

Med anledning av vad ovan anförts bör § 6 mom. 2 bibehållas.

Mot övriga föreslagna ändringar i Magistratens förslag har Magistraten intet att erinra.

Västerås Rådhus den 24 februari 1921.

På Magistratens vägnar:

VICTOR ÅSBERG.

H. Cronholm.

Västerås, 1921. Tryckeri A.-B. Västmanlands Nyheter.

N:o 19.

Vederbörande revisorers berättelse över granskningen av stadens räkenskaper för 1919 samt Drätselkammarens förvaltningsberättelse för samma år.

Resolution.

Överlämnas till drätselkammaren, som behagade bringa revisionsberättelsen till tryckning i stadsfullmäktiges handlingar samt över berättelsen avgiva förklaring till stadsfullmäktige vid dess april-sammanträde.

Exemplar av revisionsberättelsen, sedan densamma tryckts, torde av drätselkammaren överlämnas till vederbörande med erinran att desamma hava att inom nämnda tid till stadsfullmäktige inkomma med förklaring.

Västerås rådhus den 2 april 1921.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Gunnar Hedenström.

Till Magistraten i Västerås stad.

Med resolution den 30 september 1920, tecknad å handling från drätselkammaren i Västerås, vilken handling härmed återställes, har Ni till oss av stadsfullmäktige i staden utsedda revisorer överlämnat drätselkammarens räkenskaper för år 1919, däri inbegripna Västerås vatten-, gas- och elektricitetsverks, dess fattigvårdsstyrelses och dess folkskolestyrelses räkenskaper m. m.

Efter fullbordad revision av de oss sålunda tillställda räkenskaperna få vi återlämna desamma och därvid till Eder avgiva följande

Revisionsberättelse.

Enär räkenskaperna äro förda med noggrannhet och verificerade samt det, vi under revisionens gång antecknat såsom oriktigt eller i något avseende anmärkningsvärt, blivit för oss tillfredsställande förklarat eller synts oss vid slutlig prövning alltför obetydligt eller icke vara av beskaffenhet att föranleda till anmärkning, än mindre till avstyrkande av ansvarsfrihet, få vi *för alla vederbörande tillstyrka dylik för den tid, som revisionen omfattat.*

Vi lämna följande

Sammandrag av Västerås stads inkomster och utgifter m. m. för år 1919.

1	2		3		4		5	
					Överskott		Brist	
Titlar	Inkomster		Utgifter		eller överstigande			
					inkomster		Utgifter	
Brist från 1918	—	—	62,844	92	—	—	62,844	92
Räntor och aktier	303,891	26	605,843	01	—	—	301,951	75
Lån	74,624	13	176,520	81	—	—	101,896	63
Fattigvården	—	—	507,097	62	—	—	507,097	62
Folskoleväsendet	—	—	655,702	63	—	—	655,702	63
Allmänna läroverket i Västerås	—	—	8,482	13	—	—	8,482	13
Andra undervisnings- o. bildningsanstalter	—	—	35,450	50	—	—	35,450	50
Hälso- och sjukvården	43,542	33	196,178	33	—	—	152,636	—
Gator, vägar, planteringar o. d.	60,610	92	369,153	71	—	—	308,542	79
Renhållningsverket	91,678	12	186,213	05	—	—	94,534	43
Svingården	89,069	99	69,128	91	19,941	08	—	—
Andra kommunens affärsföretag	112,011	23	159,852	33	—	—	47,841	10
Brandväsendet	29,126	23	155,025	81	—	—	125,899	58
Fastighetsförvaltningen	492,832	91	554,143	93	—	—	61,311	02
Magistraten och rådstuvurätten	—	—	76,294	75	—	—	76,294	75
Kronouppbörds- och exekutionsväsendet ...	—	—	51,684	81	—	—	51,684	81
Polisväsendet och fångvården	4,763	18	228,550	48	—	—	223,787	30
Auktionsväsendet	2,205	15	—	—	2,205	15	—	—
Allmänna pensionsförsäkringen	—	—	7,562	81	—	—	7,562	81
Övriga förvaltningskostnader	5,203	96	212,013	29	—	—	206,809	33
Anslag och bidrag till diverse ändamål	—	—	436,004	60	—	—	436,004	60
Oförutsedda utgifter ...	—	—	125,771	34	—	—	125,771	34
Bidrag av staten	77,167	05	—	—	77,167	05	—	—
Diverse inkomster	4,893	31	—	—	—	—	—	—
Skatt till staden	3,147,446	62	—	—	3,147,446	62	—	—
Förskotterade medel ...	809,348	03	742,395	02	66,953	01	—	—
Västerås kyrkokassa ...	—	—	100,760	08	—	—	100,760	08
Västerås vatten-, gas- och elektricitetsverk	—	—	179,741	80	—	—	179,741	80
Kabinettet vid stadshotellet	815	86	907	74	—	—	91	88
Lånemedels konto	—	—	2,056,500	—	—	—	2,056,500	—
Båtarnas konto	19,156	40	—	—	19,156	40	—	—
Aktiebolaget Mälareprovinsernas bank	2,056,500	—	—	—	2,056,500	—	—	—
Utgående balanskonto...	534,937	33	—	—	534,937	73	—	—
Summa	7,959,824	41	7,959,824	41	5,929,200	35	5,929,200	35

När man genomläser och granskar detta sammandrag, som är till sina siffror lika med drätselkammarens, är det av många skäl svårt att undgå ett beklämmande intryck.

Fattigvården kostar över en halv miljon. Långt ifrån att vilja göra den minsta antydning om att underhållskostnaderna från social synpunkt äro för höga, vilja vi endast påpeka såsom orsak till stadens utgifter på miljoner deras stora kammerala belastning av budgeten.

Undervisningsverket belastar budgeten med omkring 700,000 kronor, vilken belastning från kammeral synpunkt är tung.

Dessa båda nu nämnda titlar för utgifter *utan inkomster* och utgifternas höga belopp äro dock nödvändiga för samhälllet, och således är intet att säga om dem annat än erinra om deras sammanhang med utgifternas slutsumma.

Men stadens affärsverk gå med förlust, och det kan vara betänkligt.

Ett undantag därifrån gör svingården, som lämnat ett överskott på bortåt 20,000 kronor.

De andras förlust är i nedåt avrundade tal följande:

Renhållningsverket	94,500: —
titeln andra kommunens affärsföretag..........	47,800: —
vatten-, gas- och elektricitetsverket	179,400: —
kabinettet vid stadshotellet	90: —
fastighetsförvaltningen	61,300: —
Kronor	383,090: —

Beträffande förlusten för renhållningsverket har det bl. a. ej undgått oss, att ett inköp gjorts av s. k. plåtkärl till ett efter vår mening alltför stort antal och för en kostnad, som med en mycket betydande summa överstiger det av stadsfullmäktige för ändamålet beviljade beloppet. Ett rätt stort, osålt lager fanns vid revisionsårets slut. Vi fästa Eder uppmärksamhet å denna sak.

Angående fastighetsförvaltningen erinra vi om att föregående års revisorer uttalade sig därom. Vi ha ingenting efter det att anföra.

Allvarligare är förlusten vid vatten-, gas- och elektricitetsverket, nämligen 179,000 kronor. Anser man, att ett socialt verk skall drivas efter samma principer som de flesta enskilda företag, d. v. s., kort uttryckt, bära sig, är ju resultatet av driftsåret 1919 miserabelt. Håller man åter före att detta sociala verk bör i främsta rummet ha till sin uppgift att lämna stadens invånare billig energi och annat utan avseende på verkets bärkraft, och att eventuell förlust bör täckas genom skattemedel, så är ju från vår synpunkt ingenting däremot att anföra. Det är stadsfullmäktiges sak att avgöra detta, och kommer oss intet vid.

Emellertid överlämnar nu detta verk sin till räkenskaperna hörande berättelse, innefattande dess inkomster, utgifter, vinst eller förlust, direkt till stadsfullmäktige, som fatta sitt beslut i anledning därav. Vår granskning blir således av helt kammeral natur, och därvid ha vi, som skett här blott att omnämna förlustens storlek.

I detta sammanhang vilja vi understryka, vad revisorerna under många föregående år för länge sedan år efter år påpekade, nämligen nödvändighe-

ten av att stadens andra verk och inrättningar vid inköp av sina behov av gasverkets biprodukter, såsom koks m. m., taga dessa från gasverket och ej från annat håll.

Likaså bör stadens behov av ved tagas från dess egen vedgård. Dessa båda saker ha ej i varje fall skett. Förhållandet står ej i överensstämmelse med god ekonomisk vård.

Revisorerna för 1918 års räkenskaper yttrade i sin revisionsberättelse bland annat detta: "Av stadsfullmäktige beviljade anslag hava även detta revisionsår i en del fall överskridits. Att stadsrevisonen skulle få detta ändrat genom detaljpåpekande, synes oss ej värt att försöka, då detta fått fortgå år efter år trots stadsrevisionens ständiga erinran därom".

Vi skulle kunna ha nöjt oss med att i detta fall icke anteckna annat än ett naket instämmande uti 1918 års revisorers uttalande, därest icke ett fall inträffat, varav vi hämta den förhoppning, att det skall bliva slut med detta hittills oupphörliga överskridande av anslag och belastningar på stadens ekonomi utöver budgeten, utan att vederbörande — berömliga undantag finnas — komma med framställningar till stadsfullmäktige och dessa anvisa medel i följd av framställningarna. Man har talat beträffande detta förhållande om att en stor del av anslagen äro förslagsanslag och således med rätt att bliva överskridna. År 1919 gällande Kungl. förordning om kommunalstyrelse i stad, som nu är av lags natur, vet i sin 60 § icke om förslagsanslag. Endast står det där talat om ett förslagsbelopp i penningar att kunna för oförutsedda behov användas· Det är klart, att det är stadsfullmäktige, som bestämma över detta belopps användning, och icke stadens enskilda tjänstemän, verk och inrättningar. Andra anslag torde vara varken reservations- eller förslagsanslag utan fasta.

Det ovan antydda fallet är stadsfullmäktiges i december 1920 fattade beslut, som numera väl har tagit åt sig laga kraft, att giva vederbörande en erinring, att anslag ej få överskridas. Det var ett ord i sinom tid och glädjande, att äntligen ett sådant beslut fattats.

Under år 1919 ha anslag överskridits utan Stadsfullmäktiges beslut i ett stort antal fall.

Vi vilja anföra blott några *enstaka* exempel:

stadens planteringar	23,228: 29
stadens hotell	28,469: 11
folkskolestyrelsens annons- och tryckväsende ...	3,387: 25
dess kostnad för vatten-, värme- och belysning	19,900: —

Vi erinra härtill, vad vi ovan sagt om renhållningsverket.

En del mindre, utestående fordringar, vilka stadsrevisionen år efter år funnit bland stadens tillgångar, och vårå uppgift lämnats till drätselkammarens kamrerare, böra indrivas eller, därest ej detta lagligen kan ske eller av billighetsskäl eller andra omständigheter anses ej kunna komma ifråga, anmälas hos stadsfullmäktige för prövning om deras avskrivning, deras förande inom linjen och besluts fattande i detta avseende, så att de ej händanefter, ifall de äro värdelösa, stå och lätta budgeten utan någon reell orsak.

Föregående års stadsrevisorer anförde, att det vore oundgängligt nödvändigt, att alla i stadens ägo som säkerhet för lån befintliga inteckningar kom-

pletteras med gällande s. k. omslagsreverser, gravationsbevis och brandförsäkringsintyg, så att stadsrevisionen kunde bedöma deras verkliga värde.

Vi hava funnit, att rättelse i detta fall så till vida skett angående omslagsreverserna, att de nya inteckningsreverserna ställas till drätselkammaren eller order, vid vilket förhållande omslagsreverserna i de flesta fall äro onödiga, ej i alla.

Gravationsbevis och brandförsäkringsintyg saknas fortfarande i regel.

Det är svårt att få ett missförhållande på en gång fullständigt ändrat till det bättre.

Den av 1918 års revisorer påpekade bristen av tillräckligt och försvarligt arkivutrymme för drätselkammarens kamrerarekontor förefinnes ännu.

Det är, snart sagt, bedrövligt, att stadens böcker, verifikationer m. m· skola förvaras som gamla kläder i en vanlig garderob. Huru vilja drätselkammare, stadsfullmäktige och övriga vederbörande stå till ansvar efter ett icke uteslutet eldsolyckstilllfälle?

Vi revisorer fritaga oss från allt ansvar, då vi för andra gången påpeka förhållandet.

Angående restantier av kommunalutskylder synas dessa växa. I 1918 års räkenskaper utgjorde saldot å restantiers konto kronor 135,056: 06. År 1919 visar samma konto en bristande inbetalning av kronor 120,643: 21, och från år 1918 och föregående år kvarstå kronor 106,562:45, således tillsammans en bristande inbetalning av 227,205 kronor 66 öre.

Detta är en stor summa. Föregående års stadsrevision anförde om den dåvarande summan 135,000 kronor, att det med nu gällande lagbestämmelser rörande skatteindrivning torde vara uppnåeligt att nedbringa detta kontos fordringar. Vi instämma häri.

Det är nu både troligt och med verkligheten överensstämmande, att en del skattskyldiga ej kunna av olika orsaker betala sina restantier, men ock att om även en mindre del, ej vilja det. En noggrann undersökning bör göras i detta avseende utanför det allmänna exekutionsväsendets verksamhet härutinnan. De senare böra efterhållas strängt, de förras resterande utskylder anmälas hos stadsfullmäktige för besluts fattande om avskrivning eller deras förande inom linjen, såsom vi förut sagt om mindervärdiga fordringar, så att ej en falsk föreställning om stadens tillgångar må uppstå. Det gäller ju, som redan är nämnt, i detta fall ett rätt stort belopp.

Drätselkammarens protokoll hava vi läst och därvid ej funnit något att erinra. Från arkivsynpunkt sett vore det dock önskligt, om bättre papper användes till bilagor, som härleda sig från drätselkammaren själv eller andra stadens myndigheter och tjänstemän för att inte säga från alla andra, som ha något med staden att göra.

Räkenskaperna för Strömsholms våg liksom nykterhetsnämndens berättelse ha ej tillställts oss för år 1919, såsom förut varit vanligt. Vi sakna kännedom om anledningen härtill.

En del till staden donerade fonders kapital har staden lånat och ställt sina egna obligationer som säkerhet. Lagligheten härav torde kunna omtvistas. Vi omnämna det för Eder uppmärksamhet, ifall det icke skulle vara i överensstämmelse med gällande lag·

Till sist vilja vi beröra stadens s. k. svävande skuld. Bristen vid 1919

års ingång var 62,800 kronor, vid dess slut 535,000 kronor, allt i avrundade tal. Lån tagas hos banker av drätselkammaren. För att de skola äga bindande kraft, skola de underställas Kungl. Maj:ts prövning och stadsfästelse, utom då beloppet av kommunens utan underställning skedda upplåning icke överstiger å ena sidan en tiondel av den sammanlagda inkomst för vilken stadsutskylder skolat för sistförflutna året utgöras, och å andra sidan den summa, som för nämnda år beslutits skola i stadskommunen anskaffas genom uttaxering, skolande i sistnämnda belopp icke inräknas de belopp, som avse folkskoleväsendet och uppfostran åt vanartiga och i sedligt avseende försummade barn.

Vi tro, att detta iakttages, men kunna ej bedöma, om så sker. Stadens ej Kungl. Maj:ts prövning underställda s. k. svävande skuld är för närvarande betydlig.

Vi anhålla, att Ni ville ha Eder synnerliga uppmärksamhet fästad därå.

Västerås den 26 januari 1921.

AUG. WETTERLING.

J. Hult.	*Axel Rosenlund.*	*Fr. Barklund.*
Gust. Dahlfors.	*Ivar Andrén.*	*Georg Robsahm.*
Gustaf Thelander.	*E. Alrik Larsson.*	*Aug. Bäckström.*

BERÄTTELSE

ÖVER

VÄSTERÅS STADS DRÄTSELKAMMARES RÄKENSKAPER

ÅR 1919

Sammandrag av allmänna

Utgifter:

Ing. Balans Konto: Brist från år 1918		62,844:92
Räntor och Aktier		605,843:01
Lån		176,520:81
Fattigvården		507,097:62
Folkskolan		655,702:63
Allmänt läroverk		8,482:13
Andra undervisnings och bildningsanstalter		35,450:50
Hälso och sjukvård		196,178:33
Gator, vägar, planteringar. o. d.		369,153:71
Renhållningsverk		186,213:05
Svingård		69,128:91
Andra kommunens affärsföretag		159,852:33
Brandväsendet		155,025:81
Fastighetsförvaltningen		554,143:93
Magistrat och Rådstuvurätt		76,294:75
Kronouppbörds- och Exekutionsväsen		51,684:81
Polisväsen och fångvård		228,550:48
Allmän pensionsförsäkring		7,562:81
övriga förvaltningskostnader		212,013:29
Anslag och bidrag till div. ändamål		436,004:60
övriga oförutsedda utgifter förslagsanslag		125,771:34
Genom förskotterade medel verkställda likvider att gäldas genom lånemedel eller på annat sätt, Anslag till:		
Uppförande av ett bilgarage	1,966:62	
Reparation av gården N:r 147 V. kv.	1,064:17	
Nybyggnaden å Elba	974:84	
Båtarnes konto: Inköp av Arosia	87,255:75	
Inventarier	38,642:51	
Hamnpaviljongen	42,750:27	
Epidemisjukhusets nybyggnad	888:37	
Mudderverket "Framåt"	6,866:82	
Hamnbyggnadens år 1919 Konto	91,773:31	
Djuphamnens Konto	152:80	
Lillåns Konto	53,920:85	
Brobyggnaden i Norra Ringvägen	798:79	
Kranen vid Pråmån	880:14	
Kajen vid hamnmagasinen	287:29	
Fattigvårdens nybyggnad	247,996:—	
Anslag till järnvägsspår vid hamn	66:—	
Anslag till uppförande av en hamnarm	7:50	
Skogssällskapets statsarbeten	68,970:79	
Vägunderhållet	40,275:97	
Lantbrukaren Aug. Andersson, Helgarö	7,000:—	
Grosshandl. Claes Sundin	45,000:—	
Anslag till ny kyrkogård	491:62	
Anslag till hamnplanens ordnande	4,364:61	742,395:02
Västerås Kyrkokassa		100,760:08
Västerås Vatten och Gasverks Vinstmedels Konto Årets förlust		179,741:80
Kabinettet vid Stadshotellet		907:74
Lånemedels Konto		2,056,500:—
	Kronor	7,959,824:41

utgifter och inkomster.

Inkomster:

Räntor och aktier	303,891: 26
Lån	74,624: 13
Hälso och sjukvård	43,542: 33
Gator, vägar, planteringar o. d.	60,610: 92
Renhållningsverk	91,678: 12
Svingård	89,069: 99
Andra kommunens affärsföretag	112,011: 23
Brandväsendet	29,126: 23
Fastighetsförvaltningen	492,832: 91
Polisväsen och fångvård	4,763: 18
Auktionsväsendet	2,205: 15
övriga förvaltningskostnader	5,203: 96
Allmänna bidrag av staten	77,167: 05
Diverse inkomster	4,893: 31
Skatter	3,147,446: 62
Båtarnes Konto	19,156: 40
A.-B. Mälarprovinsernas Bank 1919 års lån	2,056,500: —
Drätselkammarens Konto:	
Förskotterade medel	809,348: 03
Kabinettet vid Stadshotellet	815: 86
Utgående Balans Konto	534,937: 73
Kronor	7,959,824: 41

Debet. **Reserverade köpeskillingsmedel**

1919	An Saldo från år 1918:				
Jan. 1	Lån av Drätselkammaren				12,276:28
Dec. 31	An **Utbetalningar:**				
	Diverse lagfarts- och fastemätningskostnader m. m.			1,199:50	
	Ränteutgifter			4,241:24	
	Köpeskilling:				
	För reglering av kvarteret Petra		21,400:—		
	För tomten N:o 24 a & b i Frejaföreningen		6,500:—		
	Andel i köpeskillingen för gårdarna:				
	Kungsängen N:o 7	1,750:—			
	Lustigkulla N:o 4 & 5	20,000:—		49,650:—	55,090:74
	Saldo till år 1920				15,235:11
				Kronor	82,602:13

för försåld mark och byggnader. Kredit.

1919	Per **Inkomster:**			
Dec. 31	Ränteinkomster		4,347: 47	
	Lagfartskostnader m. m.		664: 68	
	Köpeskilling:			
	Målaren K. A. Grönfelt för tomten N:o 9 i kvarteret Erling	4,270: 47		
	Ingeniör A. Sjöborg för tomten N:o 11 i kvarteret Erland	5,392: 75		
	Ingeniör V. Saxenberg för tomten N:o 12 i kvarteret Engelbrekt	4,050: 42		
	Byggmästare G. F. Fernholm för tomten N:o 10 i kvarteret Erland	5,958: 65		
	Gustaf Malmborg för tomten N:o 5 i kvarteret Engelbrekt	3,947: 10		
	Förman Bernh. Johansson för tomten N:o 2 i kvarteret Erland	3,435: —		
	Tjänsteman E. B. Ullvin för tomten N:o 15 i kvarteret Erland	4,183: 30		
	Arbetaren Ernfrid Karlsson för tomten N:o 4 i kvarteret Engelbrekt	2,937: 87		
	F. M. Sahlberg för tomten N:o 11 i kvarteret Engelbrekt	3,288: 96		
	Byggnadssnickare C. O. Håkansson för tomten N:o 3 i kvarteret Erland	4,079: 46		
	Gjutmästare A. Svenman för tomten N:o 13 i kvarteret Engelbrekt	5,563: 19		
	Folkskollärare E. Sigroth för tomten N:o 1 i kvarteret Engelbrekt	4,447: 81		
	Gårdsägaren P. J. Hedkvist för gården och tomten litt. c, d & e N:o 119 i kvarteret Fingal	17,000: —		
	B. R. Björklund för mellanavgift vid bytes- & köpeavtal den 22/8 1918	672: 60		
	Kontorist A. A. Elg för tomten N:o 13 i kvarteret Erland	4,550: —		
	I. Åström för tomten N:o 6 i kvarteret Engelbrekt	3,812: 40	77,589: 98	82,602: 13
			Kronor	82,602: 13

Debet. Hamnbyggnadens

1919	An **Balans från år 1918:**		
Jan. 1.	Återstod av andel i stadens obligationslån vid 1918 års slut:		
	För äldre hamnbyggnaden	34,905: —	
	För yngre hamnbyggnaden	203,207: —	
	För Svängkran N:o 1	7,975: —	
	För Malmlossningskran N:o 2	18,125: —	264,212: —
Dec. 31.	Ett års ränta och amortering å samtliga lån		27,356: —
	Kronor		291,568: —

Debet. Hamnavgifters

1919	An **Av motstående hamnavgifter ingår till Stadskassan:**	
Dec. 31.	Ett års ränta och amortering å samtliga lån	27,356: —
	Hamnmaskinernas amortering	2,025: —
	Överskott å hamnintraden	31,024: 31
	Kronor	60,405: 31

Debet. Hamnens underhålls-

1919	An **Balans från år 1918:**		
Jan. 1.	Lån av Drätselkammaren		75,583: 76
	Utgifter:		
Dec. 31.	Diverse utgifter under året	52,881: 55	
	Ett års ränta å Kr. 75,583: 76 à 5 %	3,779: 19	56,660: 74
	Kronor		132,244: 50

Amorterings Konto. Kredit.

1919	Per **Ett års ränta och amortering:**			
Dec. 31.	För äldre hamnbyggnader	4,745:25		
	För yngre hamnbyggnader	20,135:75		
	För Svängkran N:o 1	756:25		
	För Malmlossningskran N:o 2	1,718:75	27,356:—	
	Årets amortering		10,657:—	
	Balans till år 1920:			
	Återstod av andel i stadens obligationslån vid 1919 års slut:			
	För äldre hamnbyggnader	31,905:—		
	För yngre hamnbyggnader	196,450:—		
	För Svängkran N:o 1	7,700:—		
	För Malmlossningskran N:o 2	17,500:—	253,555:—	
		Kronor	291,568:—	

Konto. Kredit.

1919	Per **Enligt Hamnuppbördsmannens räkning:**		
	Hamnavgifter		43,190:69
	Hyra för kranar		14,010:12
	Båtavgifter		3,204:50
		Kronor	60,405:31

och reparationsfond. Kredit.

1919	Per **Inkomster:**		
Dec. 31.	överskott å hamnintraden		31,024:31
	Balans till år 1919:		
	Lån av Drätselkammaren		101,220:19
		Kronor	132,244:50

Drätselkammarens

Debet. Sammandrag över tillgångar och

Tillgångar:

Kassabehållning		15,996: 70
Fordringar:		
Diverse personer	1,611,828: 20	
Restantier	227,205: 66	
Pensionsavgifter 1918	12,126: —	
Pensionsavgifter 1919	24,141: —	1,875,300: 86
Vallöfska inteckningen		20,000: —
Fastigheter:		
Allmänna byggnader	1,859,381: 61	
Stadens gårdar och tomter	1,681,368: 52	
Jordfastigheter	165,191: —	
Egendomen Malma	85,000: —	
Egendomen Kristiansborg	203,463: 89	
Egendomen Nordanby	55,000: —	
Egendomen Hofdesta m. m.	57,057: 50	
Egendomen Carlsberg	150,000: —	
Lägenheterna Stensborg, Manneberg, Rosendal m. fl.	300,000,—	
Diverse fastigheter	226,505: 90	
Hästholmarne	24,800: —	
Renhållningsverket	24,187: 62	
Köttbesiktningsbyrån	38,635: —	4,870,591: 04
Aktier:		
Stockholm—Västerås—Bergslagens Nya Järnvägsaktiebolag	100,300: —	
Sala—Gysinge—Gävle Järnvägs A.-B.	19,100: —	
Västerås Teateraktiebolag	72,300: —	
A.-B. Arbetarebostäder	250,000: —	
Byggnadsaktiebolaget "Mimer"	125,000: —	566,700: —
Lån av Drätselkammaren:		
Västerås Vatten- och Gasverk	634,666: 44	
Hamnens Underhålls- och Reparationsfond	101,220: 19	
Fattigvården	69,815: 03	
Köttbesiktningsbyrån	14,394: 03	820,095: 69
Hamnen:		
Hamnbyggnadens amorterings konto	253,555: —	
Hamnbyggnadens konto	657,200: 31	910,755: 31
Transport		9,079,439: 60

Räkenskaper.

skulder den 31 December 1919. Kredit.

Skulder.		
Diverse personer	36,052: 97	
Konto pro Diverse	61,485: 93	
Tingshusavgifter	115: 78	
Pensionsavgifter	24,141: —	121,795: 68
Reserverade medel:		
Att av Drätselkammaren tillhandahållas för bestämda ändamål:		
Vatten- & Gasverkets fonderade medel	486,670: 43	
Annexbyggnad vid elementarläroverket	226: 94	
Hamnmaskiners fonderade medel	12,480: 45	
Järnvägsövergång till nya hamnen	28,004: 52	
Strandskoning vid järnv.-verkstaden	3,662: 51	
Järnvägsmedelsfonden	1,506,382: 40	
Västerås stads donationsjordsfond	3,697: 54	
Sundénska gården	861: 47	
Anslag för diverse särskilda ändamål	1,300: —	
Anslag för inköp av mark vid Mälarborg	32: 40	
Brandväsendets reserv. medel för eldsläckning	1,108: 70	
Fastighetsförvaltningen	8,250: —	
Anslag och bidrag till div. ändamål	70,714: 08	
Andra kommunens affärsföretag: För reparation av kallbadhuset	10,000: —	2,133,391: 44
Ogulden köpeskilling:		
Inteckningar i egendomen Malma	27,566: 20	
Inteckningar i egendomen Carlsberg	7,500: —	
Inteckning i gården N:r 110 Södra kv.	5,000: —	
Greve C. A. Lewenhaupt, Carlsberg	85,000: —	
Gårdsägare August Blomkvist	15,000: —	
Fru Berna Svanberg	7,000: —	
Trädg.-direktör Franz Johansson	194,075: 85	341,142: 05
Tillfälliga lån:		
A.-B. Mälarprovinsernas bank	954,604: 62	
Västerås Stads Sparbank	100,000: —	
Sundinska pensionsfonden för pauvres honteux m. m.	45,325: —	
Sundinska Beklädnadsfonden	5,000: —	
Fonder stående under Drätselkammaren	188,650: —	1,293,579: 62
Transport		3,889,908: 79

Debet.

Transport		9,079,439:60
Att gäldas genom uttaxering eller på annat sätt:		
Vägunderhåll	40,275:97	
Grosshandl. Cl. Sundin: Andel i köpeskilling för Kungsängen N:o 7	45,000:—	
Lantbr. Aug. Andersson, Helgarö: grustag	7,000:—	
Skogssällskapets Statsarbeten: Arbeten å Malmavägen	68,970:79	
Elementarläroverk för flickor	10,063:11	
Anslag till bilgarage	1,966:62	
Rotfrukskällarens vid Malma amortering	7,581:94	
Anslag till nybyggnaden å Elba	974:84	
Anslag till ny kyrkogård	491:62	
Anslag till hamnplanens ordnande	4,364:61	
Motorplogens amortering	6,282:—	
Sugledning till Varmbadhuset	1,890:38	
Kajen vid hamnmagasinen	15,388:77	
Fattiggårdens nybyggnad	258,116:—	
Kranen vid pråmån	7,109:15	
Djuphamnen	909:77	
Lillåns överbyggnad	55,074:29	
Brobyggnaden i Norra Ringvägen	798:79	
Mudderverket "Framåt"	48,488:09	
Andra undervisnings- & bildningsanst.: Anslag till Tekniska skolan	17,900:—	
Hamnpaviljongen	42,750:27	
Anslag till järnvägsspår vid hamn	66:—	
Anslag till hamnarm vid kallbadhuset	7:50	
Varmbadhusets reparation	23,872:45	
Anslag till inköp av sjukhuskläder vid Epidemisjukhuset	10,000:—	
Fastighetsförvaltningen: Div. anslag	67,480:—	
Anslag till inköp av pråmar	31,227:95	
Allmänna utgifter och inkomster: Brist i 1919 års utgiftsstat	534,937:73	1,308,988:64
Att gäldas genom lån:		
Västerås Vatten- & Gasverks lånemedel	892,021:57	
Folkskolebyggnadskommittén	74,460:14	966,481:71
Förråder:		
Renhållningsverket	8,230:—	
Nordanby Gård	30,506:59	
Malma Gård	30,951:03	
Kristiansborgs Gård	17,848:74	
Byggnadsmaterialer	17,406:81	
Skogseffekter	11,012:85	
Motorsprit	2,220:—	
Förrådet	14,375:62	
Fondved	14,123:16	146,674:80
Transport		11,501,584:75

			Kredit.
	Transport		3,889,908: 79
Amorteringslån:			
Kungl. Pensionsstyrelsen			1,182,777: 16
Kapital för Vallöfska livräntan			20,000: —
Utelöpande obligationer:			
Obligationslån av den 1/6 1892		201,000: —	
„ „ „ 15/6 1896		365,000: —	
„ „ „ 1/8 1902		1,501,000: —	
„ „ „ 1/8 1907		1,710,000: —	
„ „ „ 1/11 1910		2,703,000: —	
„ „ „ 1/1 1916		1,056,000: —	
„ „ „ 1/3 1919		2,054,000: —	9,590,000: —
Reserverade köpeskillingsmedel			15,235: 11
Lånemedels konto			350,538: 76
	Transport		15,048,459: 82

Debet.

Transport		11,501,584:75
Inventarier:		
Renhållningsverket	60,124:17	
Svingården	28,771:87	
Nordanby Gård	16,471:08	
Malma Gård	40,596:82	
Köttbesiktningsbyrån	2,126:88	
Båtarne	116,000:—	
Stadshotellet	22,554:—	
Paviljongen i Stadsparken	259:—	
Rådhuset	33,794:90	
Epidemiska sjukhuset	30,007:26	
Brand- och Poliskåren	92,483:57	
Marknadsstånd	14:—	
Skogsredskap	161:45	
Trädplanteringsredskap och soffor	2,567:25	
Arbetsredskap och verktyg	43,416:54	
Arbetsredskap, 1 bil & 1 motorvägvält	37,800:—	
Gaslyktor & elektr. belysningsanordningar	40,642:46	
Stallinventarier	81:—	
3 st. hästar	4,500:—	
Tullhusets inventarier	2,013:75	
Hamnens inventarier	175,041:15	
Järn- & metallvågens inventarier	180:—	
Förråd av tuktad sten	73,793:70	
Inventarier vid Elba	3,000:—	
Inventarier vid Kabinettet	90:—	
Inventarier vid Kristiansborg	66,777:26	893,268:11
Fordringar:		
För andel i stadens obligationslån vid 1919 års slut:		
Av Vatten & Gasverksstyrelsen	2,168,843:—	
Av Folkskolestyrelsen	572,597:50	
Av Fattigvårdsstyrelsen	29,037:65	
Av Kyrkorådet	9,420:—	2,779,898:15
	Kronor	15,174,751:01

	Kredit.
Transport	15,048,459 : 82
Kapital Konto	126,291 : 19
Kronor	15,174,751 : 01

Fonder och donerade medel som stå under Drätselkammarens förvaltning.

Tillgångar den 31 December 1919.

	Kapital		Ränta	
Sundinska donationsfonden:				
för pauvreus honteux m. m.	45,000	—	914	21
Sundinska beklädnadsfonden	5,000	—	—	—
Curry Treffenbergs fond	2,000	—	—	—
Gustav Vahlbäcks gåva	3,000	—	68	17
Västerås Gilles donationsfond	1,000	—	—	—
Magistratens Ämbets- och Tjänstemäns reservfond	58,383	62	548	06
Engvallska donationsfonden	30,000	—	2,023	23
Altinska fonden	4,000	—	—	—
Sundinska donationsfonden:				
för Barnhemmet	10,000	—	200	—
Ol. Norelii testamentsfond	30,000	—	3,697	61
A. Engströms donationsfond	10,000	—	—	—
Sundinska donationsfonden:				
för välgörande och allm.-nyttiga ändamål	175,000	—	—	—
Sundinska Nämndens konto	—	—	3,889	88
Sundinska donationsfonden:				
för Skarpskytteföreningen i Västerås	500	—	—	—
Bilschierska donationsfonden	476	56	23	11
Natalia Anderssons stipendiefond	1,000	—	—	—
Vahlbeckska välgörenhetsfonden	150,000	—	18,701	14
Bergmanska donationsfonden:				
för Västerås arbetareförening	11,000	—	—	—
„ Nattherberget i Västerås	3,000	—	—	—
Torngrenska fonden	321,396	11	12,139	02
Ålderdomshemmets kapitalmedel	23,900	—	2,000	—
Fru Carolina Hygrells donationsfond	22,212	90	562	90
Mark Modins minne	500	—	—	—
Doktor P. O. Linds fond	10,000	—	—	—
Katarina Molls fond	1,680	32	81	36
Mobergska guldbröllopsfonden	30,000	—	2,371	98
Johanna Fryklunds fond	10,320	91	48	07
Orströms donationsfond	6,565	13	306	08
P. G. Berglunds testamentsfond	133,939	49	2,214	21
Systrarna Sundvalls pensionsfond	26,057	23	1,203	35
Abr. Hylphers testamentsfond	2,156	34	104	42
Vretmanska donationsfonden	1,109	67	53	76
Transport	1,129,198	28	51,150	56

	Kapital		Ränta	
Transport	1,129,198	28	51,150	56
Anna Norbergs stipendiefond	1,500	—	—	—
Eklundska sjukvårdsfonden	20,000	—	935	68
Fru Lotten Ekelunds donationsfond	50,000	—	—	—
Zimmermanska slöjdskolefonden	98,148	33	618,167	81
Drätselkammarens konto	—	—	145,771	16
Kronor	1,298,846	61	816,025	21

Västerås den 31 juli 1920.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Oscar Andersson.

Tablå

över utgifter och inkomster enligt Västerås stads räkenskaper för år 1919 utvisande ökning eller minskning i de beviljade anslagen.

	I staten upptagna belopp		Utbetalt belopp		Minskade utgifter		Ökade utgifter	
Utgifter:								
Brist från år 1918	—		62,844	92	—	—	62,844	92
Räntor och Aktier	585,491	54	605,843	01	—	—	20,351	47
Lån: kapitalavbetalningar	176,520	81	176,520	81	—	—	—	—
Fattigvården	436,330	59	507,097	62	—	—	70,767	03
Folkskolan	780,662	23	889,282	52	—	—	108,620	29
Högre Folkskolan	22,064	50	22,389	96	—	—	325	46
Allmänt läroverk	8,386	50	8,482	13	—	—	95	63
Andra undervisn. &. bildn. anst.	45,050	—	35,450	50	9,599	50	—	—
Epidemisjukvården	79,173	—	139,868	22	—	—	60,695	22
Andra kostnader för hälso & sjukvård	55,621	—	56,310	11	—	—	689	11
Köttbesiktningsbyrån	17,531	50	14,153	92	3,377	58	—	—
Gatuläggningen	112,472	60	113,466	66	—	—	994	06
Vägar	25,000	—	48,968	84	—	—	23,968	84
Planteringar	60,201	—	95,654	20	—	—	35,453	20
Gatubelysning	62,420	—	80,028	98	—	—	17,608	98
Gaturenhållning	21,480	—	31,035	03	—	—	9,555	03
Renhållningsverk	148,254	—	186,213	05	—	—	37,959	05
Svingård	37,500	—	69,128	91	—	—	31,628	91
Kallbadhuset	11,800	—	11,395	21	404	79	—	—
Varmbadhuset	97,998	—	96,982	73	1,015	27	—	—
Klapphuset	200	—	235	35	—	—	35	35
Båttrafiken	31,500	—	51,239	04	—	—	19,739	04
Brandväsendet	122,605	50	155,025	81	—	—	32,420	31
Rådhuset	3,195	—	5,131	52	—	—	1,936	52
Polis- & Brandstation	4,100	—	4,705	88	—	—	605	88
Stadshotellet	53,525	—	95,046	62	—	—	41,521	62
Sundinska huset	6,485	36	8,011	66	—	—	1,526	30
Tullhuset	149	—	1,193	74	—	—	1,044	74
Paviljongen i Stadsparken	1,620	—	5,709	02	—	—	4,089	02
Gårds- & Tomtfastigheter	35,320	—	81,660	81	—	—	46,340	81
Hamnmagasinen	1,513	48	2,441	71	—	—	928	23
Hamnplanen och materialgården	12,700	—	7,230	64	5,469	36	—	—
Nordanby egendom	60,710	—	83,820	12	—	—	23,110	12
Transport	3,117,580	61	3,752,569	25	19,865	50	654,855	14

	I staten upptagna belopp		Utbetalt belopp		Minskade utgifter.		Ökade utgifter	
Transport	3,117,580	61	3,752,569	25	19,865	50	654,855	14
Malma egendom	87,200	—	156,532	28	—	—	69,332	28
Kristiansborgs egendom	—	—	62,371	44	—	—	62,371	44
Hästholmarne	6,010	—	8,811	93	—	—	2,801	93
Jordar & andra fastigheter	18,822	—	16,879	94	1,942	06	—	—
Skogar	6,792	—	12,143	62	—	—	5,351	62
Kristidstillägg år 1918	—	—	2,453	—	—	—	2,453	—
Magistrat & Rådstuvurätt	69,082	—	76,294	75	—	—	7,212	75
Kronouppb. & Exekutionsv.	50,165	—	51,684	81	—	—	1,519	81
Polisväsen och fångvård	212,791	—	228,550	48	—	—	15,759	48
Allmän pensionsförsäkring	63,635	—	7,562	81	56,072	19	—	—
övriga förvaltningskostnader	190,193	—	212,013	29	—	—	21,820	29
Anslag och bidrag till div. ändamål	478,290	73	436,004	60	42,286	13	—	—
övriga oförutsedda utgifter	105,011	50	125,771	34	—	—	20,759	84
Förskotterade medel	—	—	742,395	02	—	—	742,395	02
Västerås Kyrkokassa	—	—	100,760	08	—	—	100,760	08
Kabinettet vid Stadshotellet	—	—	907	74	—	—	907	74
Lånemedels Konto	—	—	2,056,500	—	—	—	2,056,500	—
Hamnen	137,046	11	137,046	11	—	—	—	—
Vattenledningsverk	127,878	90	140,201	35	—	—	12,322	45
Gasverk	451,517	63	584,775	96	—	—	133,258	33
Elektricitetsverk	352,036	99	413,427	73	—	—	61,390	74
Avloppsledningar	47,461	34	61,161	98	—	—	13,700	64
Kronor	5,521,513	81	9,386,819	51	120,166	88	3,985,472	58

	I staten upptagna belopp		Inbetalt belopp samt utestående fordringar		Minskade inkomster		Ökade inkomster	
Inkomster:								
Behållning	40,205	92	—	—	40,205	92	—	—
Räntor och aktier	323,380	23	303,891	26	19,488	97	—	—
Lån	73,570	59	74,624	13	—	—	1,053	54
Fattigvård	13,950	—	—	—	13,950	—	—	—
Folkskola	199,548	—	246,440	06	—	—	46,892	06
Högre Folkskola	9,170	—	9,529	79	—	—	359	79
Epidemisjukvården	13,000	—	42,708	33	—	—	29,708	33
Andra kostnader för hälso- och sjukvård	300	—	834	—	—	—	534	—
Köttbesiktningsbyrån	14,270	—	14,153	92	116,	08	—	—
Gatuläggningen	2,000	—	10.505	11	—	—	8,505	11
Vägar	42	01	36,040	90	—	—	35,998	89
Gatubelynsing	—	—	365	—	—	—	365	—
Gaturenhållning	2,325	—	1,475	—	850	—	—	—
Planteringar	—	—	12,224	91	—	—	12,224	91
Renhållningsverk	49,000	—	91,678	12	—	—	42,678	12
Svingården	48,000	—	89,069	99	—	—	41,069	99
Kallbadhuset	500	—	532	50	—	—	32	50
Varmbadhuset	55,500	—	70,417	39	—	—	14,917	39
Båttrafiken	34,500	—	41,061	34	—	—	6,561	34
Brandväsendet	11,000	—	29,126	23	—	—	18,126	23
Stadshotellet	69,037	50	82,090	01	—	—	13,052	51
Sundinska huset	7,500	—	9,518	75	—	—	2,018	75
Tullhuset	500	—	666	67	—	—	166	67
Paviljongen i Stadsparken	800	—	1,052	50	—	—	252	50
Gårds- och Tomtfastigheter	92,277	—	90,628	43	1,648	57	—	—
Hamnmagasinen	17,350	—	16,295	85	1,054	15	—	—
Hamnplanen och materialgården	15,915	40	17,851	76	—	—	1,936	36
Tivoliplatsen	—	—	2,532	—	—	—	2,532	—
Nordanby egendom	61,220	—	62,966	27	—	—	1,746	27
Malma egendom	80,650	—	107,927	71	—	—	27,277	71
Kristiansborg egendom	—	—	49,465	61	—	—	49,465	61
Hästholmarne	1,550	—	3,032	04	—	—	1,482	04
Hyra för lastautomobiler	—	—	4,518	95	—	—	4,518	95
Jordar och andra fastigheter	38,672	20	24,124	56	14,547	64	—	—
Diverse	—	—	93	95	—	—	93	95
Skogar	8,025	—	20,067	85	—	—	12,042	85
Polisväsen och fångvård	4,350	—	4,763	18	—	—	413	18
Auktionsväsen	100	—	2,205	15	—	—	2,105	15
Allm. pensionsförsäkringen	42,000	—	—	—	42,000	—	—	—
övriga förvaltningskostnader	5,000	—	5,203	96	—	—	203	96
Transport	1,335,208	85	1,579,683	18	133,861	33	378,335	66

	I staten upptagna belopp		Inbetalt belopp samt utestående fordringar		Minskade inkomster		Ökade inkomster	
Transport	1,335,208	85	1,579,683	18	133,861	33	378,335	66
Allmänna bidrag av staten	77,167	05	77,167	05	—	—	—	—
Diverse inkomster	8,010	—	4,893	31	3,116	69	—	—
Skatter	2,974,581	80	3,147,446	62	—	—	172,864	82
Båtarnas konto	—	—	19,156	40	—	—	19,156	40
A.-Bol. Mälareprovinsernas Bank	—	—	2,056,500	—	—	—	2,056,500	—
Förskotterade medel	—	—	809,348	03	—	—	809,348	03
Kabinettet vid Stadshotellet	—	—	815	86	—	—	815	86
Lillåns konto	—	—	—	—	—	—	—	—
Hamnen	137,046	11	137,046	11	—	—	—	—
Vattenledningsverk	137,000	—	137,284	63	—	—	284	63
Gasverk	415,500	—	469,022	89	—	—	53,522	89
Elektricitetsverk	437,000	—	413,517	70	23,482	30	—	—
Utgående balans	—	—	534,937	73	—	—	534,937	73
Kronor	5,521,513	81	9,386,819	51	160,460	32	4,025,766	02

Sammanställning av förestående tablå.

			Behållning		Brist	
Balans Konto	ökade utgifter	62,844: 92				
	minskade inkomster ...	40,205: 92	—	—	103,050	84
Räntor & Aktier	ökade utgifter	20,351: 47				
	minskade inkomster ...	19,488: 97	—	—	39,840	44
Lån: Kapitalavbetalningar	ökade inkomster		1,053	54	—	—
Fattigvården	ökade utgifter	70,767: 03				
	minskade inkomster ...	13,950: —	—	—	84,717	03
Folkskolan	ökade utgifter	108,620: 29				
	ökade inkomster	46,892: 06	—	—	61,728	23
Högre folkskolan	ökade inkomster	359: 79				
	ökade utgifter	325: 46	34	33	—	—
Allmänt läroverk	ökade utgifter		—	—	95	63
Andra undervisnings- & bildningsanstalter..	minskade utgifter		9,599	50	—	—
Epidemisjukvården ...	ökade utgifter	60,695: 22				
	ökade inkomster	29,708: 33	—	—	30,986	89
Andra kostnader för hälso och sjukvård...	ökade utgifter	689: 11				
	ökade inkomster	534: —	—	—	155	11
Köttbesiktn.-byrån ...	minskade utgifter	3,377: 58				
	minskade inkomster ...	116: 08	3,261	50	—	—
Gatuanläggningen	ökade inkomster	8,505: 11				
	ökade utgifter	994: 06	7,511	05	—	—
Vägar	ökade inkomster	35,998: 89				
	ökade utgifter	23,968: 84	12,030	05	—	—
Gatubelysning	ökade utgifter	17,608: 98				
	ökade inkomster	365: —	—	—	17,243	98
Gaturenhållning	ökade utgifter	9,555: 03				
	minskade inkomster ...	850: —	—	—	10,405	03
Planteringar	ökade utgifter	35,453: 20				
	ökade inkomster	12,224: 91	—	—	23,228	29
Renhållningsverk	ökade inkomster	42,678: 12				
	ökade utgifter	37,959: 05	4,719	07	—	—
Svingård	ökade inkomster	41,069: 99				
	ökade utgifter	31,628: 91	9,441	08	—	—
		Transport	47,650	12	371,451	37

			Behållning		Brist	
		Transport	47,650	12	371,451	37
Kallbadhuset	minskade utgifter	404: 79				
	ökade inkomster	32: 50	437	29	—	—
Varmbadhuset	ökade inkomster	14,917: 39				
	minskade utgifter	1,015: 27	15,932	66	—	—
Klapphuset	ökade utgifter		—	—	35	35
Båttrafiken	ökade utgifter	19,739: 04				
	ökade inkomster	6,561: 34	—	—	13,177	70
Brandväsendet	ökade utgifter	32,420: 31				
	ökade inkomster	18,126: 23	—	—	14,294	08
Rådhuset	ökade utgifter		—	—	1,936	52
Polis- & Brandstat. ...	ökade utgifter		—	—	605	88
Stadshotellet	ökade utgifter	41,521: 62				
	ökade inkomster	13,052: 51	—	—	28,469	11
Sundinska huset	ökade inkomster	2,018: 75				
	ökade utgifter	1,526: 30	492	45	—	—
Tullhuset	ökade utgifter	1,044: 74				
	ökade inkomster	166: 67	—	—	878	07
Paviljong i Stadsparken	ökade utgifter	4,089: 02				
	ökade inkomster	252: 50	—	—	3,836	52
Gårds- och Tomtfastigheter	ökade utgifter	46,340: 81				
	minskade inkomster ...	1,648: 57	—	—	47,989	38
Hamnmagasinen	ökade utgifter	928: 23				
	minskade inkomster ...	1,054: 15	—	—	1,982	38
Hamnplanen & materialgården	minskade utgifter	5,469: 36				
	ökade inkomster	1,936: 36	7,405	72	—	—
Tivoliplatsen	ökade inkomster		2,532	—	—	—
Nordanby egendom	ökade utgifter	23,110: 12				
	ökade inkomster	1,746: 27	—	—	21,363	85
Malma egendom	ökade utgifter	69,332: 28				
	ökade inkomster	27,277: 71	—	—	42,054	57
Kristiansborgs d:o	ökade utgifter	62,371: 44				
	ökade inkomster	49,465: 61	—	—	12,905	83
Hästholmarne	ökade utgifter	2,801: 93				
	ökade inkomster	1,482: 04	—	—	1,319	89
Jordar och andra fastigheter	minskade inkomster ...	14,547: 64				
	minskade utgifter	1,942: 06	—	—	12,605	58
		Transport	74,450	24	574,906	18

			Behållning		Brist	
		Transport	74,450	24	574,906	18
Skogar	ökade inkomster	12,042 : 85				
	ökade utgifter	5,351 : 62	6,691	23	—	—
Kristidstillägg år 1918	ökade utgifter		—	—	2,453	—
Hyra för lastautomobilen	ökade inkomster		4,518	95	—	—
Diverse inkomster	ökade inkomster		93	95	—	—
Magistrat och Rådstuvurätt	ökade utgifter		—	—	7,212	75
Kronouppbörds- o. exekutionsväsen	ökade utgifter		—	—	1,519	81
Polisväsen och fångvård	ökade utgifter	15,759 : 48				
	ökade inkomster	413 : 18	—	—	15,346	30
Auktionsväsen	ökade inkomster		2,105	15	—	—
Allmän pensionsförsäkring	minskade utgifter	56,072 : 19				
	minskade inkomster ...	42,000 : —	14,072	19	—	—
Övriga förvaltningskostnader	ökade utgifter	21,820 : 29				
	ökade inkomster	203 : 96	—	—	21,616	33
Anslag och bidrag till div. ändamål	minskade utgifter		42,286	13	—	—
Övriga oförutsedda utgifter, förslagsanslaget	ökade utgifter		—	—	20,759	84
Förskotterade medel ...	ökade inkomster	809,348 : 03				
	ökade utgifter	742,395 : 02	66,953	01	—	—
Västerås Kyrkokassa ...	ökade utgifter		—	—	100,760	08
Kabinettet vid stadshotellet	ökade utgifter	907 : 74				
	ökade inkomster	815 : 86	—	—	91	88
Lånemedels Konto	ökade utgifter		—	—	2,056,500	—
Diverse inkomster	minskade inkomster		—	—	3,116	69
Skatter	ökade inkomster		172,864	82	—	—
Båtarnes Konto	ökade inkomster		19,156	40	—	—
A.-B. Mälarprov. Bank	ökade inkomster		2,056,500	—	—	—
		Transport	2,459,692	07	2,804,282	86

			Behållning		Brist	
		Transport	2,459,692	07	2,804,282	86
Vattenledningsverk.	ökade utgifter	12,322: 45				
	ökade inkomster	284: 63	—	—	12,037	82
Gasverk	ökade utgifter	133,258: 33				
	ökade inkomster	53,522: 89	—	—	79,735	44
Elektricitetsverk	ökade utgifter	61,390: 74				
	minskade inkomster ...	23,482: 30	—	—	84,873	04
Avloppsledningar	ökade utgifter		—	—	13,700	64
Utg. Balans			534,937	73	—	—
		S:ma kronor	2.994,629	80	2,994,629	80

Västerås i Stadskamrerarekontoret den 24 augusti 1920.

OSCAR ANDERSSON.

Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter, Västerås 1921

N:o 20.

Arbetslöshetskommitténs skrivelse angående framställning till stadens arbetslöshetskommission m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Härmed få vi anmäla att Ombudsmannen i Statens Arbetslöshetskommission Hagård vid inspektion den 17:e innevarande månad av understödsverksamheten för arbetslösa här i Västerås gjort vissa erinringar mot det sätt, varpå den bedrives. Huvudanmärkningen synes hava varit, att endast c:a 200 av de arbetslösa kunnat beredas arbete, och att understödet för de övriga utgår med relativt högt belopp. Härvidlag får lämnas den upplysningen, att de arbeten, som bedrivas såsom nödhjälpsarbeten här i samhället, organiserats genom Skogssällskapets Statsarbeten, samt att hänvändelse redan på ett så tidigt stadium som den 7 februari 1921 gjorts till Sällskapet, att desamma ville anordna något arbete i trakten, där stadens ungkarlar kunde finna sysselsättning. Sagda framställning gjordes därför, att det redan då var klart, att arbetena i stadens *omodelbara* närhet endast skulle kunna lämna sysselsättning för familjeförsörjarne. Som förhållandena nu ordnats, hava bland 850 sökande, alla familjeförsörjare på få undantag när, intill sökanden N:o 597 erhållit arbete, och återstår att lämna arbete till cirka 90 nu anmälda familjeförsörjare. Bland dessa finnas endast i enstaka fall familjer med mer än 2 barn. Skogssällskapets Statsarbeten hava nu arbeten igång, dels vid Malma för skogsröjning med 90 man, dels vid vägen Malma—Malmaberg med 40 man och slutligen vid Carlsberg med 45 man. Härjämte har i dagarna avtal träffats med Skogssällskapets Statsarbeten om arbete på Skultunavägen emellan Skerikesbron och en punkt belägen 800 meter norr om densamma, vilket skulle medgiva att ytterligare 80 man inom närmaste tiden kunde lämnas arbete. Härförutom har genom stadens försorg en del ordinarie arbeten igångsatts, och vid dessa sysselsättning beretts för ett en 50-tal man. För stadens räkning arbetar sålunda inom kort en extra personal av i runt tal 300 man.

Vid bestämmandet av det belopp, varmed understöd i ett för allt borde utgå till arbetslös, har följts den principen, att en arbetslös har samma levnadsomkostnad som den, vilken fattigvården får försörja, och är detta enligt Stadsfullmäktiges i Västerås beslut. Här kunde möjligen vara önskvärt, att understöden, såväl till av fattigvården omhändertagna samhällsmedlemmar, som till de arbetslösa, undan för undan reglerades med hänsyn till de fallande levnadskostnaderna. Att sätta ett visst maximibelopp för arbetslöshets-

N:o 20.

Ang. framställning till stadens arbetslöshetskommission m. m.

understöd oavsett familjens storlek, torde endast vara att därigenom överflytta en del av omkostnaderna på fattigvården. Innan understöd utbetalas undersökas familjernas förhållanden genom ett par av arbetslöshetskommitténs medlemmar; undersökningar hava jämväl skett hos ett 20-tal ogifta, men har man därvid ej kunnat erhålla avgörande upplysningar, varför Kommittén ansett sådan undersökningsverksamhet utan praktiskt värde. Någon karnestid finnes ej i författningarna förutsatt, utan har där tydligt uttalats, att understöd räknas från den dag då anmälan skett, och utbetalas sedan sex dagar förflutit. Den härvidlag gjorda anmärkningen är sålunda icke riktig annat än som en erinran därom, att karenstid numera vanligen sättes ifråga inom flera samhällen. En karenstid av 14 dagar har här tillämpats från den 8 mars.

Någon anmärkning eller erinran mot utbetalning av de belopp, som efter på platsen verkställd undersökning av familjernas förhållanden skett, kan naturligen ej föreligga, då den inspekterande ombudsmannen därvidlag ej sökt eller haft tillfälle att skaffa sig insikt om förhållandena.

Understöd in natura kunna ej lämpligen här i samhället lämnas i form av matpoletter eller logi, vadan understödet måste utgå i form av reda penningar, därest ej ett folkkök eller liknande anordnas, men synes oss detta sannolikt komma att medföra såväl ökade kostnader för samhället som ock minskade förvärvsmöjligheter för ej så få av dess medlemmar. De erfarenheter, som vunnits vid det av livsmedelsnämnden under kristiden anordnade och numera (lyckligtvis) indragna folkköket, mana ej till nya försök i den vägen.

Anmärkningarne omfattade även, att understöd utbetalats, ehuru platser funnos anmälda lediga vid Arbetsförmedlingen, 70 stycken för kvinnor och 27 stycken för män. Skulle härvidlag föreligga något fel, så får Kommittén erinra därom, att den har att lämna arbete eller understöd efter uppgifter från Arbetsförmedlingen om namn och förhållanden, gällande för de arbetslösa, som ej genom Förmedlingen kunnat beredas arbete på annat håll. Sannolikt hava därför de omnämnda platserna varit av sådan art, att de ej lämpat sig för dem, som av Arbetsförmedlingen hänvisats till Arbetslöshetskommittén, en uppgörelse om arbete förutsätter naturligen ej blott att arbetaren skall vara villig (eller tvungen) att åtaga sig arbetet ifråga, utan även att den andra parten, för vilken intet tvång kan föreläggas, arbetsgivaren, går med på uppgörelsen.

Ombudsman Hagård frågade huruvida utbetalandet av extra familjetillägg vid nödhjälpsarbetena skedde med Skogssällskapets Statsarbetens medgivande, och antydde att ett sådant förfarande i annat fall kunde medföra indragande av statsbidraget för arbetslöshetsunderstöd. Härtill få vi svara, att det skett i fullt samförstånd med Skogssällskapets Statsarbeten, vadan klander i detta fall icke kan drabba Kommitterade.

Det är sant, att en arbetare med synnerligen stor familj, 5 à 8 barn, härigenom kan uppnå samma inkomst som under normal arbetstillgång, eller kr. 12: 25 à 14: 50 om dagen, men dyrtiden är ingalunda ännu förbi. De familjer, som härvidlag nu ifrågakomma, uppgå till 11 stycken, och en minskning i sagda familjeförsörjares inkomst skulle sannolikt resultera endera i nöd eller hänvändelse till fattigvården.

N:o 20.
Ang. framställning till stadens arbetslöshetskommission m. m.

Nödhjälpsarbete bör ju ej betalas så, att det på något sätt konkurerar i den fria arbetsmarknaden, våra nuvarande avlöningar i nödhjälpsarbetena medföra ej heller detta, försåvitt det gäller den stora massan av arbetare, skälen till det undantag som gjorts för barnrika familjer torde väl ej kunna jävas av någon. Vi få i övrigt vad löner på arbetsplatserna beträffar, hänvisa till den utredning, som härvidlag förut gjorts och som intagits i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar under N:o 6 1921.

Såsom en slutlig resumé av vad som förekommit, få kommitterade påpeka, att de ej i något fall överskridit sin befogenhet och att även Herr Hagård därom tillfrågad, erkände detta, förklarande att någon anmärkning från hans sida icke framställdes, han endast relaterade, hur förhållandena gestalta sig på andra platser, hur de önskades ordnade här, och hade intet att invända emot det uttalandet, att det varit lyckligare, om anvisningar och råd från Statens Arbetslöshetskommission förelegat på så tidigt stadium, att de beslutade kommunala myndigheterna därvidlag haft möjlighet att åstadkomma mera enhetlighet i organiserandet av arbetslöshetens bekämpande inom hela landet.

Kommitterade få sålunda föreslås, att Stadsfullmäktige ville med översändande av denna kommitterades utredning hemställa hos Statens Arbetslöshetskommission att Stadsfullmäktige måtte erhålla direktiv, därest av kommitterade gjorda tolkningar av givna författningar synas föranleda sådana.

Västerås den 23 Mars 1921.

För Västerås stads Arbetslöshets- och Hjälpkommitté:

KARL HÄGWALL.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Arbetslöshetskommittén har härmed velat meddela, att de mellan staden och Skogssällskapets Statsarbeten nu upprättade kontrakten äro följande:

1:o) Brytning av sten och stubbar samt vändning av jorden å ett område av c:a 15 har å stadens egendom Malma till en kostnad för arbetslön av c:a kr. 25,000:—.

2:o) Utdikning av skogsmark å norra utmarken till en kostnad av c:a kr. 20,000:—.

3:o) Planering och stenkrossning vid området för den blivande djuphamnen vid Karlsberg, till en kostnad av c:a kr. 20,000:—.

För arbetets utförande skall staden till Sällskapet för dessa arbeten betala 40 % av på arbetena belöpande arbetslöner.

4:o) Rätning och breddning av Skultunavägen från Skerikesbron och c:a 800 m. norrut till en beräknad kostnad av kr. 73,000:—.

För detta arbetets utförande skall staden till Sällskapet betala ett belopp motsvarande 60 % av kostnaden.

N:o 20.

Ang. framställning till stadens arbetslöshetskommission m. m.

De beräknade kostnaderna för staden skola sålunda sammanlagt komma att belöpa sig till cirka 70,000 kronor.

Härtill komma de från staden till arbetare vid Skogssällskapets Statsarbeten utgående familjeunderstöd, vilka under förutsättning att huvudsakligen familjeförsörjare äro sysselsatta vid arbetena, approximativt taget belöpa sig till 35 % av arbetskostnaden, eller i detta fall cirka 24,500 kronor.

I direkta arbetslöshetsunderstöd har från den 15 Februari t. o. m. den 30 Mars utbetalats 31,700 kronor, av vilket belopp, under förutsättning att statsbidrag erhålles, cirka 20,000 kronor torde bliva stadens egen kostnad.

Västerås den 31 Mars 1921.

På Arbetslöshetskommitténs vägnar:

KARL HÄGWALL.

Eric Plantin.

N:o 21.

Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1920.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Berättelse över Västerås stads nykterhetsnämnds arbete för år 1920.

Nämnden har under året utgjorts av advokaten och stadsfullmäktigen Ernfrid Browaldh, stadsfullmäktige fru Ida Grönberg, muraren och stadsfullmäktige G. Dahlfors, förmannen och stadsfullmäktige E. A. Vestholm, detektivöverkonstapeln Emil Carlsson, andra stadsläkaren dr. Carl Idar, kassören C. Fritz och byggmästaren F. Eklund.

Till ordförande hava stadsfullmäktige redan föregående år utsett herr E. A. Vestholm och till vice ordförande herr Emil Carlsson, vilken sistnämnde tillika varit nämndens utredningsman beträffande alkoholistvården och övervakare av under övervakning ställda personer samt tillsyningsman angående försäljning av rusdrycker och alkoholhaltiga preparat. Nämndens sekreterare har varit stadskanslisten Eric Plantin.

Sammanträden.

Under året har nämnden avhållit 12 sammanträden. Nämnden har emellertid uppdragit åt en mindre delegation, bestående av nämndens ordförande och vice ordförande samt sekreterare, att behandla en del ärenden av mindre vikt samt företaga och förbereda de större ärenden, som komme att av nämnden behandlas. Detta, emedan ärendenas behandling eljest komme att

gå allt för sakta och den ordning och reda, som ovillkorligen tarvas icke på annat sätt kunnat åstadkommas. Denna delegation har förutom de ordinarie sammanträdena, sammanträtt så ofta behovet detta påkallat, ibland ett par gånger i veckan.

N:o 21. *Ang. Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1920.*

Ombud vid systembolagssammanträdena.

Såsom nämndens ombud vid Systembolagets sammanträde har nämnden utsett dess ordförande och vid förfall för denne nämndens vice ordförande.

Avgivna yttranden av nämnden:

Nämnden har under året avgivit 6 yttranden angående försäljning av pilsnerdricka, därav ett gällande utskänkning. Av dessa hava ett angående utskänkning och tre angående utminutering tillstyrkts och två avslagits, och hava vederbörande myndigheter beslutat i överensstämmelse med nämndens förslag.

Vidare har nämnden avgivit yttrande över Systembolagets begäran om försäljning av rusdrycker, därvid vederbörande myndigheter dock icke i alla fall följde nämndens förslag.

Väster-Våla nykterhetsnämnd hade hos Konungens befallningshavande i länet gjort framställning om tilldelning av 4 liter per månad, över vilken ansökan nämnden yttrat sig samt yrkat avslag å framställningen, som ock sedermera blev aslagen.

Slutligen hava 4 personer, vilka av olika anledningar blivit avstängda från inköp av rusdrycker, hos nämnden gjort ansökan om att erhålla inköpsrätt. Av dessa hava tre avslagits, men i ett fall har nämnden icke haft något att anmärka mot rätt till inköp, varför ansökan överlämnats till Systembolaget för vidare åtgärd.

Avstängningar från rusdrycksinköp.

Under året har nämnden i tämligen stor utsträckning begagnat sig av rätten att från rätt till rusdrycksinköp avstänga personer, till vilka nämnden ansett att rusdrycker icke borde försäljas. Sålunda har under 1920 ej mindre än 104 personer blivit avstängda från niköp av rusdrycker utskänkningsvis och 109 från inköp av rusdrycker utminuteringsvis.

Att dessa siffror blivit så stora beror därpå, att nämnden icke i regel något föregående år vidtagit några avstängningsåtgärder. De flesta av de sålunda avstängda äro gamla kända fyllerister, men även nya ha blivit avstängda, däribland även kvinnor.

I detta sammanhang torde det vara lämpligt att påpeka, att ett flertal av förutnämnda avstängda personer redan före nämndens avstängningsåtgärd av Systembolagsstyrelsen blivit avstängda för inköp av rusdrycker utminuteringsvis, men har nämnden ändock formellt beslutat denna åtgärd. Samtliga dessa hava av nämnden avstängts från rätt att utsänkningsvis erhålla rusdrycker.

N:o 21.

Ang. Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1920.

Enligt alkoholistlagen behandlade personer.

I 13 fall hava anmälningar till nämnden ingått å personer, vilka falla under lag om behandling av alkoholister. I samtliga dessa fall hava noggranna undersökningar vidtagits. Därefter hava de förberedande åtgärder, som omförmäles i nämnda lag, för att söka återföra personer till ett nyktert och ordnat liv, företagits, varefter samtliga ställts under övervakning. De av nämnden sålunda vidtagna åtgärderna hava lett till olika resultat, ibland mycket goda, ibland sämre.

Sålunda hade en person, 60 år gammal, sedan omkring 30 år tillbaka fört ett synnerligen supigt och oordentligt levnadssätt, undanhållit familjen medel för uppehälle, misshandlat hustrun och i övrigt visat sig som en tyrann i hemmet. Mannen visade sig till en början oemottaglig för nämndens åtgärder, men föll snart till föga och har därefter hållit sig nykter. Under de därpå följande övervakningsåtgärderna har framgått, att mannen blivit en helt ny människa, kommer alltid hem med avlöningen, som han lämnar till hustrun, är snäll och vänlig mot henne och barnen, och har hans hustru förklarat, att hennes man aldrig förut under deras långa äktenskap varit så snäll och hygglig som nu.

Med en annan person gjordes upprepade försök att få denne att föra ett nyktert levnadssätt. Det lyckades ibland att få honom att upphöra med att förtära rusdrycker, men återföll han och detta vid upprepade tillfällen. Nämnden sökte därför att få mannen dömd till internering, och Konungens befallningshavande i länet dömde honom ock till internering. Då mannen blivit dömd slutade han helt och hållet upp med att förtära rusdrycker, lät inskriva sig i en nykterhetsförening, där han fortfarande står kvar, och är nu en utmärkt skötsam man. Någon internering behövde sålunda icke förekomma, mannen bättrade sig ändå, dock först sedan han blivit dömd.

För en tredje söktes internering, då denne ej kunde förmås bättra sitt supiga levnadssätt. Mannen avvek emellertid innan ansökan om internering hann ingivas till Konungens befallningshavande, men uppenbarade sig i Stockholm, blev dömd av Överståthållareämbetet och vistas fortfarande å anstalt.

Med en annan alkoholist hava upprepade försök gjorts i avsikt att återföra honom till ett ordnat liv. Då detta ej lyckades söktes internering, och Konungens befallningshavande dömde även denne, vilken emellertid ändock icke bättrade sig. Då nämnden emellertid icke anser att mannen, även genom internering, kan återföras till ett ordnat liv, har denne icke blivit internerad. Han har nu såsom lösdrivare dömts till 6 månaders tvångsarbete.

Med en annan alkoholist och hembrännare gjordes upprepade försök att återföra honom till ett nyktert levnadssätt. Då detta icke lyckades fullgjordes det förberedande arbetet för internering, men innan ansökan härom hann ingivas, avvek personen från staden och arbetar nu i Dalarne samt lärer, enligt vad som försports, sköta sig utmärkt.

Av de sålunda behandlade alkoholisterna hava 7 helt och hållet kunnat återföras till ett ordnat och ordentligt levnadssätt, en har blivit internerad, tre sköta sig ganska bra, dock utan att vara helt avhållsamma, varemot två icke kunnat återföras till ett nyktert levnadssätt. En av dessa står fortfarande under nämndens behandling.

N:o 21.

Ang. Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1920.

I en hel del fall har nämnden dessutom genom förmaningar och råd sökt återföra på rusdrycker begivna personer till ett nyktert levnadssätt och har detta särskilt varit fallet med personer som blivit avstängda från rusdrycksinköp.

Man kan gott i detta fall säga att nämndens arbete beträffande arbetet med alkoholisterna krönts med framgång, även om man måste erkänna, att det i alla fall icke lyckats uppnå önskvärda resultat.

Det allmänna nykterhetstillståndet inom staden.

Ser man på det allmänna nykterhetstillståndet inom staden, vilket enligt lag åligger nämnden att övervaka samt om något därvid är att anmärka hos vederbörande göra framställningar om nykterhetsbefrämjande åtgärder, så har detta sorgligt nog blivit sämre än under föregående år och framförallt mycket sämre än år 1918. Fylleriförseelsernas antal, som 1918 uppgingo till 217, ökade år 1919 till 355 och uppgingo 1920 till 394. Ser man på konsumtionen av spritdrycker, har densamma från år 1918, då visserligen kristidens starkaste ransoneringsföreskrifter rådde, ökat under åren 1919 och 1920. Även i övrigt och på andra områden, där nämnden varit i tillfälle att följa nykterhetstillståndet, hava samma erfarenheter vunnits. Sålunda voro under åren 1918 och 1919 så gott som inga anmälningar angående alkoholistlagen, men under 1920 hava ej mindre än 13 anmälningar inkommit.

Under år 1918, då rusdrycksknappheten var som störst förekom här i staden synnerligen liten hembränning, varemot under år 1919 trots att tilldelningen blivit större, anträffades och dömdes 26 personer för hembränning. Under samma år dömdes tillsammans 73 personer för förseelser mot gällande rusdrycksförordningar.

Under år 1920 dömdes endast 10 personer för hembränning samt 28 personer för förseelse mot gällande rusdrycksförordningar.

Givetvis har en mängd brott mot rusdryckslagarna blivit begångna även under år 1920, oaktat desamma icke kunnat upptäckas. Brotten hava dessutom till större delen varit av annat slag än under år 1919. Då bestodo de flesta brotten i hembränning och försäljning av rusdrycker samt skattefri sprit. Under år 1920 hava dessa förseelser till stor del försvunnit för att efterträdas av den så kallade langningen och inköpen på andras motböcker eller desammas överlåtande för inköp, vilka förseelser helt naturligt äro mycket svåra att beivra, då bevis mestadels saknas.

Den 1 januari 1920 voro inom kontrollområdet i kraft gällande 11,664 motböcker för spritinköp för män och 562 för kvinnor samt för inköp av vin 39 för män och 3 för kvinnor. Under året hava utlämnats spritböcker till män 1,252 och till kvinnor 120 samt för vin 15 för män och 1 för kvinnor. Från 884 män har under året inkommit ansökan om motbok samt från 127 kvinnor. Av dessa hava för männen avslagits 95 och för kvinnorna 13. Under året har dessutom av systembolaget av olika anledningar indragits 1,238 motböcker för män och 66 för kvinnor samt beträffande vin för män 22 och för kvinnor 2.

N:o 21.

Ang. Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1920.

Hela antalet motböcker inom kontrollområdet den 31 december 1920 uppgår till för män 11,678 och för kvinnor 616 samt beträffande vin för män 32 och för kvinnor 2.

Utskänkningskvantiteten för motboksinnehavare inom kontrollområdet, däri inräknat den extra tilldelningen, utgör för år 1920 i medeltal 1.76 liter per månad.

Inom kontrollområdet ha runder året 403 personer varit anhållna för fylleri för tillsammans 510 fylleriförseelser. Därav kommer ensamt på Västerås 394 fylleriförseelser och på övriga orter 116.

Bland dessa personer har en varit anhållen 10 gånger, en 7, två 5, sju 4, fjorton 3, trettiofem 2 och trehundrafyrtiotre 1 gång.

Endast 108 personer av de anhållna hava varit motboksägare, vilket gör 0.88 % av antalet motboksinnehavare.

De här i staden anhållna fylleristerna hava vid förhör uppgivit att de bekommit sitt rus på följande sätt:

Från utskänkningsställe bekomna spritdrycker i 43 fall, från utminuteringsställe i 20 fall, genom hembränning och utskänkning i ett fall, utminutering och utskänkning i 2 fall, förtärt ute och å utskänkningsställe 48 fall, köpt av annan i 18 fall, vin 2 fall, öl 5 fall, spritdrycker och vin 14 fall, spritdrycker och öl 132 fall, sprit, vin och öl 14 fall, denaturerad sprit 2 fall, motorsprit 1 fall, vin och öl 1 fall och i övrigt 76 fall.

Beträffande platsen där berusningen skett hava de anhållna uppgivit, att de i 14 fall erhållit rusdrycker å första klass restaurant å stadshotellet, i 43 fall å Klippan, i 169 fall å andra och tredje klass restauranter i Stadshotellet, i 1 fall å Elba och i 5 fall i Stadsparken.

Så vitt nämnden kunnat följa rusdrycksförsäljningen här i staden har därav framgått, att utminuteringen skötes på ett fullt tillfredsställande sätt och i överensstämmelse med rusdrycksförordningens anda och bokstav. Vad däremot utskänkningen beträffar, synes vederbörande icke hava iakttagit den noggrannhet, som i förevarande fall är av nöden för att nykterhetstillståndet skall kunna hållas på en något så när tillfredsställande nivå. Nykterhetsnämnden har därför haft anledning att hos vederbörande påpeka dessa förhållanden.

Vad i övrigt beträffar utskänkningen ha lokalerna i vilka den bedrives givetvis i hög grad varit orsaken till att nödig kontroll i detta avseende icke kunnat övas, men mycket har tydligen varit beroende på att vederbörande icke vid utövandet av sitt yrke tagit tillräcklig hänsyn till lagens bestämmelser om att utskänkningen skall ske på ett sådant sätt, att minsta möjliga skada därav uppkommer.

För att på något sätt söka åstadkommo något bättre resultat i detta avseende har tillsatts en kommitté från nykterhetsnämnden och systembolagsstyrelsen, men från denna kommitté har icke ännu något utlåtande kommit.

Några allmänna synpunkter på nämndens arbete.

Genom nämndens arbete har den erfarenheten vunnits, att arbetet för nämnden blir allt mer och mer krävande och att det ovillkorligen fordras kvalificerad arbetskraft för att nämnden tillnärmelsevis skall kunna fullgöra

sina åligganden. Den tydliga försämringen i nykterhetstillståndet som under det senaste året förmärkts, även om man får anse att detsamma icke är synnerligen dåligt, nödvändiggör ytterligare åtgärder från stadens sida för att kunna bekämpa dryckenskapen i dess olika former. Att helt komma ifrån nykterhetsnämndernas för individ och samhälle så viktiga arbete eller att blott delvis fullgöra detsamma, kommer med all säkerhet icke att bliva möjligt. De organ, som öva uppsikt om alkoholistvården och över rusdryckshanteringen, komma säkert förr eller senare att kräva ett allt strängare övervakande enligt gällande lagar, och kräves för detta arbete en arbetskraft, som staden i längden icke torde frånkomma att anskaffa och avlöna.

N:o 21. *Ang. Nykterhetsnämndens årsberättelse för 1920.*

På grund av nämndens uppdrag, har redogörelsen utarbetats av dess vice ordförande Emil Carlsson.

Västerås den 15 april 1921.

På Nykterhetsnämndens vägnar:

E. A. WESTHOLM.
Ordf.

Emil Carlsson.

N:o 22.

Drätselkammarens skrivelse angående upphörande av det extra dyrtidstillägget å 9 % av förut utgående dyrtidstillägg till stadens befattningshavare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I bifogade skrivelse har Stadsfullmäktiges löneregleringskommitté föreslagit Stadsfullmäktige besluta att det den 28 December 1920 stadens befattningshavare tillerkända extra tillägget utgående med 9 % å varje befattningshavares dyrtidstillägg skall från och med den 1 April detta år indragas och får Drätselkammaren vid det förhållande, som ock av kommittén påvisats, att skälet till detta tilläggs beviljande genom det fallande indextalet för levnadsomkostnaderna numera bortfallit, hem-ställa,

att Stadsfullmäktige ville fatta beslut i enlighet med löneregleringskommitténs hemställan.

Västerås den 13 April 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 22.

Ang. upphörande av dyrtidstillägg.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 28 December sistlidet år beslöto Stadsfullmäktige på förslag av Löneregleringskommittén och med tillstyrkande av Drätselkammaren att tilldela stadens befattningshavare ett retroaktivt tillägg för år 1920 utgående med 9 % å det varje befattningshavare för året tillkommande dyrtidstillägg ävensom att under år 1921 tills blivande lönereglering genomfördes detta extra dyrtidstillägg skulle utgå, dock så att detsamma skulle ingå i vid sagda lönereglering fastställda avlöningsbelopp.

Huvudmotivet för detta extra tilläggs utbetalande var det under året alltmer stigande indextalet, utvisande den allmänna stegringen av levnadsomkostnaderna. Detta var den $^{1}/_{1}$ 1920, 259, den $^{1}/_{4}$ 265, den $^{1}/_{7}$ 270 och den $^{1}/_{10}$ 281.

Indextalet blev emellertid den $^{1}/_{1}$ 1921 271 och har nu den $^{1}/_{4}$ 1921 sjunkit till 249, eller 10 enheter under samma tal den $^{1}/_{1}$ 1920, från vilken dag de provisoriska löneregleringarna för stadens såväl högre som lägre tjänstemän, om än senare fastställda, dock retroaktivt trädde i kraft.

Då sålunda indextalet pr 1 April innevarande år är till och med lägre än indextalet vid tiden för de provisoriska löneregleringarnas ikraftträdande, är motivet för beviljandet av det 9 % dyrtidstillägget numera bortfallet.

På grund härav och för att ej tilläventyrs den definitiva löneregleringen skall föregripas för den händelse densamma skulle komma att upptaga ett rörligt dyrtidstillägg, vilja kommitterade föreslå Stadsfullmäktige att

besluta att det den $^{28}/_{12}$ 1920 beslutade 9 % tillägget måtte upphöra att utgå från den $^{1}/_{4}$ 1921.

Västerås den 13 April 1921.

På Löneregleringskommitténs vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 23.

Drätselkammarens skrivelse angående återkallande av talan om expropriation av del av fastigheten N:o 39 norra kvarteret.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 29 April 1920 erhöll Drätselkammaren bemyndigande av Stadsfullmäktige att i anledning av Kungl. Maj:ts fastställelse å beslut om ändring i gällande stadsplan avseende vidgning av Smedjegatan emellan Stora torget och Vasagatan vidtaga åtgärder för expropriation av för denna gatureglering erforderlig del av möbelhandlanden Emil Granath tillhöriga fastigheten N:o 39 norra kvarteret eller, därest så befunnes lämpligt, av hela denna fastighet.

Sedan Drätselkammaren, efter resultatlös undersökning rörande möjligheten av en för staden antaglig frivillig uppgörelse om förvärv av för regleringen erforderlig tomtmark, hos härvarande Rådhusrätt anhängiggjort talan om expropriation, därvid expropriationsanspråket på grund av föreskrifter i lag och förordning begränsats att avse förvärv av denna tomtmark och expropriationsnämnd blivit tillsatt, har nämnden nu verkställt uppskattning av den expropriationsersättning, som härför skall till Granath utgå. Denna ersättning utgör 170,000 kronor.

Av anledning att Drätselkammaren funnit sitt uppdrag icke innefatta rätt att för stadens del godkänna expropriationsnämndens värdering och få denna fastställd av Rådhusrätten samt därmed för staden bindande, har Drätselkammaren härmed velat underställa Stadsfullmäktiges avgörande frågan, huruvida expropriationen nu skall fullföljas eller återkallelse av densamma ske. Skall återkallelse ske, måste framställning härom av staden göras hos Rådhusrätten sist innan denna meddelat utslag i expropriationsmålet. Sådan återkallelse bibehåller åt staden rätten att framdeles expropirera och innebär sålunda egentligen allenast att expropriationen uppskjutes.

Drätselkammarens egen ståndpunkt till denna fråga är, att återkallelse av det nu väckta expropriationsanspråket bör ske. Stadskassans redan nu ansträngda ekonomiska ställning och utsikten av sinande skattekällor (förändringar, som inträtt under senaste året) medgiva icke en utgiftsbelastning av det ansenliga omfång, som här är ifråga, och detta i all synnerhet, som vederlaget för utgiften icke kan göras räntebärande på grund av stadens skyldighet att den 1 Januari 1923 hava stenhuset å den exproprierade tomtdelen bortfört. Att vid angivna tidpunkt inskränka breddningen av Smedjegatan till att omfatta utläggning till gata av allenast det exproprierade området synes Drätselkammaren vara meningslöst, varför en nu genomförd expropriation med nyss angivna rivningsskyldighet skulle såsom konsekvens medföra en samtidig rivning av husen utmed Smedjegatan å tomten N:o 38 samman kvarter med ty åtföljande förlust av denna fastighets avkastning. Härtill kommer såsom ytterligare skäl, och det starkaste, att uppskattningen av expropriationsersättningen vilar på grunder, väl nu föreliggande, men med all sannolikhet ej länge be-

N:o 23.
Ang. återkallande av expropriationstalan.

stående nämligen nuvarande hyresinkomster av stenhuset, som ingår i expropriationen. Så uppdrivna, även för normala förhållanden, dessa hyresinkomster nu äro, kunna desamma så mycket mindre under rådande depression, som sannolikt kommer att vara länge, bliva varaktiga, och härmed undergår fastighetsvärdet förändring. Den nu gjorda uppskattnnigen måste därför anses vara, om ock objektiv med hänsyn till ögonblicket, så dock för framtida förhållanden alltför hög. Stadens utgifter i nuvarande expropriationsmålet och risken av en skadeståndstalan emot staden från möbelhandlanden Granaths sida i anledning av en återkallelse, uppväga icke stadens räntebesparing, därest expropriationen framskjutes och fördelen för staden, att vid ett återupptagande av densamma framdeles få expropriationssumman uppskattad och nedsatt efter beräkningsgrunder, som hänföra sig till mera normala förhållanden, än som nu äro rådande.

Av dessa skäl hemställer Drätselkammaren,

att Stadsfullmäktige med förklaring att expropriationen icke nu skall fullföljas ville bemyndiga Drätselkammaren, att hos Rådhusrätten återkalla densamma.

Västerås den 13 April 1921.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.
Ragnar Tenow.

Undertecknade ledamöter i den expropriationsnämnd, som blivit tillsatt för bestämmande av den expropriationsersättning, som Västerås stad har att utgiva för en del av möbelhandlanden Emil Granaths fastighet gården N:r 39 i stadens norra kvarter, hava efter hållna sammanträden och verkställd besiktning av fastigheten och sedan antecknat blivit att staden vill tillträda det exproprierade området den 1 oktober 1922 jämte stenhuset vid Smedjegatan, samt förbundit sig att senast den 1 därpåföljande januari hava bortfört stenhuset, bestämt att ersättning skall utgå:

1) för den exproprierade tomtdelen 147 kvm. med........	kronor	10,300: —
2) för stenhuset utmed Smedjegatan med	„	135,200: —
3) för minskning i den kvarvarande tomtens värde	„	21,500: —
4) för diverse genom expropriationen onyttiga utgifter ...	„	3,000: —
Summa	Kronor	170,000: —

Beträffande Handlanden Viktor Anderssons yrkande om ersättning av staden för honom såsom hyresgäst enligt kontrakt den 4 maj 1920 genom expropriationen tillskyndad skada och förlust, finner nämnden sådan ersättning icke kunna honom tillerkännas.

Västerås den 14 mars 1921.

CLAES UGGLA.
Adam Hult. *Erik Falk.* *Karl Jacobson.*
C. R. Ljungström.

Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter, Västerås 1921

N:o 24.

Drätselkammarens skrivelse angående indragning av stadens familjetillägg vid till Skogssällskapet överlämnade nödhjälpsarbeten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning därav att till Drätselkammarens kännedom kommit, att statens arbetslöshetskommision genom beslut i dagarna indragit statens familjetillägg till arbetare sysselsatta vid av Skogssällskapets statsarbeten omhänderhavda kommunala arbeten för det fall, att vederbörande kommun beviljat dylika tillägg av kommunala medel samt ett vidhållande av beslutet att vid sådana arbeten härstädes utbetala kommunala familjetillägg skulle vara att belasta stadskassan med utgifter, vilka eljest staten skulle bestrida, har Drätselkammaren beslutat från den dag arbetslöshetskommissionens beslut träder i kraft indraga de kommunala familjetilläggen, vilket beslut Drätselkammaren anhåller att Stadsfullmäktige ville godkänna.

Västerås den 21 april 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

K. KÄTTSTRÖM
vice ordförande.

Ragnar Tenow.

N:o 25.

Drätselkammarens skrivelse angående anslag till vissa gatu- och vägarbeten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För beredande av arbetstillfällen varav behov föreligger ej enbart för de arbetslösa utan även i måhända lika hög grad för stadens egna arbetare har Drätselkammaren genom sin kommitté för arbetslöshetens bekämpande låtit närmare utreda möjligheterna härav och får nu på grundvalen av sådan utredning föreslå Stadsfullmäktige att igångsätta en del väg- och gatuarbeten och bevilja anslag härför.

N:o 25.

Ang. anslag till vissa gatu- och vägarbeten.

Innan Drätselkammaren emellertid i detalj framlägger förslag härutinnan, har Drätselkammaren ansett sig böra underställa Stadsfullmäktige de riktlinjer, varefter i allmänhet nödhjälpsarbeten enligt Drätselkammarens förmenande böra läggas och få ett uttalande av Stadsfullmäktige härom ävensom i andra för desamma avgörande frågor. Behovet har nämligen blivit för Drätselkammaren klarlagt att skarpare än som hittills skett särskilja nödhjälpsarbeten, d. v. s. arbeten uteslutande igångsatta för de i industrien eller yrkena arbetslösa, och berättigade allenast så länge denna arbetslöshet varar, från de arbeten, som bedrivas med stadens egen arbetarestam (kommunalarbetarne) vare sig nödhjälpsarbeten komma att framdeles handhavas av stadens organ eller överlämnas till utförande genom Skogssällskapets Statsarbeten. Särskilt ligger det mycken vikt uppå att få likformighet införd i avlöningshänseende emellan samtliga nödhjälpsarbeten av vad slag de vara må, då eljest risk föreligger för svårigheter vars konsekvenser icke nu kunna överblickas. För ernående av dessa önskemål torde bliva nödvändigt att som regel fastslås, att Stadsfullmäktige vid anslags beviljande för ena eller andra arbetet bestämma arbetets karaktär, således om detsamma skall vara nödhjälpsarbete eller ordinarie arbete; att arbetare i de förra intagas allenast genom förmedling av statens och stadens organ för bekämpande av arbetslöshet, och att stadens egna (detta uttryck förstått i motsats till genom Skogssällskapet omhänderhavda) nödhjälpsarbeten komma till utförande genom ett särskilt organ, som i detta särskilda fall skulle övertaga Drätselkammarens funktion i allmänhet med avseende å verkställigheten av Stadsfullmäktiges beslut — Drätselkammaren har härför avsett Drätselkammarens kommitté för arbetslöshetens bekämpande med byggnadschefen som arbetsledare. I avseende å lönerna skulle i stadens egna nödhjälpsarbeten tillämpas Skogssällskapets avlöningssystem dock med den avvikelse, att rätt skulle inrymmas åt det arbetsledande organet att, därest detta funne större arbetsprestation därigenom kunna utvinnas, fastställa ackordspriser utan maximibegränsning. I Skogssällskapets arbeten äro ackordspriserna begränsade och få ej överstiga 40 % av ordinarie dagavlöning. Drätselkammaren har härmed i stora drag angivit de riktlinjer, Drätselkammaren finner erforderliga för nu omförmälda slag av arbeten.

Följande väg- och gatuarbeten äro av Drätselkammaren ifrågasatta att omedelbart komma till utförande:

Bron över Persbobäcken i Persbovägen. Densamma befinner sig i fullkomligt ofarbart skick och torde när ett tyngre fordon passerar däröver när som helst kunna rasa. Bör därför ersättas med betongtrumma: Kostnad .... 4,000 kronor.

Persbovägen mellan Kristiansborgsallén och Sundins gata. Här har efter ledningarnes framdragande makadam delvis påkörts. Bör nu efter justering av profilen utläggas som landsväg, fullständigt makadamiseras, grusas och vältas. Dike upptages på norra sidan: Kostnad .... 9,400 kronor.

Skogsdungen i gatukrysset mellan Persbovägen, Sundins gata, Mobergs gata m. fl. Utfylles och iordningsställes: Kostnad .... 2,300 kronor.

N:o 25.
Ang. anslag till vissa gatu- och vägarbeten.

Backen i Stockholmsvägen vid Folkets Park. Själva vägbanan är här efter granhäckens på södra sidan nedhuggande bättre. Vägen bör emellertid rätas, vilket vinnes genom borttagande av dess s-formiga böjning. Den breddning, som härigenom sker, berör å norra sidan mark, som tillhör staden, men å södra sidan mark tillhörig enskild person, med vilken uppgörelse sålunda måste träffas. Backens översta del avschaktas, och pålägges härvid erhållen fyllning dess nedre del för profilens utjämning: Kostnad ...... 16,500 kronor.

Odengatan. Speciellt mellan Myggbogatan och Pilgatan bör densamma grusas och förbättras: Kostnad .... 2,800 kronor.

Lidmansvägen. Densamma har efter kvarteret Kallas bebyggande delvis utlagts. Framdragandet bör nu fortsättas till Bondegatan med en provisorisk profil: Kostnad .... 10,000 kronor.

Utöver dessa av kommittén föreslagna gatu- och vägarbeten har Drätselkammaren, pressad av behovet att sysselsätta stadens egna arbetare, påbörjat vägarbete i Ringvägen emellan Vasagatan och Persbobäcken. Detta vägarbete avser iordningsställande av tvenne körbanor genom jordschaktning, påfyllning av pinnmo, makadam och grus ävensom ordnande av plantering härutmed: Kostnad (300 meter) .... 37,000 kronor.

Summa kostnad för samtliga arbeten 82,000 kronor.

Efter ovan förordade riktlinjer skulle Stadsfullmäktige vid anslags beviljande bestämma vilka av dessa arbeten, som skulle komma till utförande såsom nödhjälpsarbeten. I detta avseende förordar Drätselkammaren, att vägarbetet i Stockholmslandsvägen utanför Folkets Park betraktas som nödhjälpsarbete och alla övriga arbeten som ordinarie arbeten.

Drätselkammaren hemställer alltså att Stadsfullmäktige ville besluta

att samtliga ovan omförmälda väg- och gatuarbeten skola komma till utförande, därav arbetet i Stockholmsvägen såsom nödhjälpsarbete,

att för dessa arbeten anvisa ett anslag å 82,000 kronor, därav och belöpande å arbetena uti Ringvägen och Lidmansvägen 47,000 kronor av lånemedel, och belöpande å övriga arbeten 35,000 kronor av i innevarande års stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov,

samt att bemyndiga Drätselkammaren, att underställa Kungl. Maj:t för fastställelse beslutet i vad härigenom avses upptagande av lån för vissa gatuarbeten med rätt för Drätselkammaren att bestrida kostnaden härför med tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten härigenom skulle överskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet särskilt upptaga.

Västerås den 21 april 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

K. KÄTTSTRÖM
vice ordförande.

Ragnar Tenow.

N:o 25.
Ang. anslag till vissa gatu- och vägarbeten.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Arbetslösheten synes ej, — såsom man förut hoppats, — komma att upphöra med inträdande sommar och den då på grund av årstiden vanligen rikligare arbetstillgången; den synes fastmera vara av konstant karaktär såsom en följd av minskade avsättningsmöjligheter för näringarne på grund av den allmänna depressionen.

Västerås måste därför, och särskilt i egenskap av industristad, lämna sina arbetare och därigenom även sig själv hjälp mot arbetslösheten och dess följder genom ett sådant reglerande av lönerna vid, och valet av de arbeten, som nu ytterligare igångsättas för arbetslöshetens bekämpande, att industriens krav på arbetskraft till ekonomiskt möjliga villkor ej åsidosättas.

Nödvändigt är sålunda numera, att tydligt skilja emellan ordinarie arbeten, avsedda endast för stadens kommunalarbetarestam, och egentliga nödhjälpsarbeten. Att väsentligt lindra arbetsbristen genom ökandet av ordinarie kommunala arbeten är icke möjligt och skulle dessutom innebära ett orättvist gynnande av stadens egen arbetarestam under tider då samhällets möjligheter såsom arbetsgivare måste anlitas av en stor del av dess övriga medlemmar.

Vad beträffar valet av arbeten, bör detta naturligen ske så att bästa möjliga resultat erhålles för kostnaden, jag anser att samhället visserligen har skyldighet att bistå den arbetslöse, men ock rätt att av honom fordra att han alltid söker lämna bästa möjliga valuta för det krävda understödet. Han får därföre ej undandraga sig att arbeta i eget yrke. Särskilt avser detta mitt yttrande arbetarne inom byggnadsindustrien och anser jag det vara nödvändigt att ett klart yttrande i denna fråga kommer att åtfölja beslutet om ytterligare nödhjälpsarbetens anordnande. Ett nödhjälpsarbetes karaktär gör att samhället måste fordra att öppen eller fördold obstruktion, blockad eller strejk icke där får förekomma.

Mitt förslag är därför att Drätselkammaren utökar de för kommunalarbetarne avsedda arbetsmöjligheterna så att de täcka den under föregående år vanliga arbetstillgången, men ej mera, samt att resterande arbeten betraktas såsom egentliga nödhjälpsarbeten.

Vid de ordinarie kommunala arbetena skall nu gällande avtal följas intill dess nytt sådant kan träffas, i övrigt kräver samarbetet med statens nödhjälpsverksamhet att arbetstagare erhåller samma ekonomiska gottgörelse såväl hos staden som staten.

Lönen är vid statens nödhjälpsarbeten uppdelad i direkt arbetsförtjänst samt familjeunderstöd med möjlighet för arbetaren att erhålla viss kompensation för ackordsarbete, dock så att maximigräns för vad som därvid får lämnas i ersättning fastställts. Häremot kunna tvänne anmärkningar göras; först och främst den, att redan sättandet av ett ackord bör innebära rätt för den arbetande att därefter utfå betalning för sin prestation till fullo, i annat fall är ackordsformen ej logiskt genomförd och detta leder till nedsatt arbetsintensitet, den senare anmärkningen är att nödhjälpsarbetena böra planeras så att de innebära en övergångsform till normala förhållanden och att sålunda principen om lönens karaktär av ersättning för utfört arbete om möjligt bör gälla. Familjetilläggen äro härvidlag till hinders.

Jag får sålunda föreslå att Drätselkammaren ville underhandla med statens centrala organ för att lösa dessa frågor på det gynnsammaste sätt, vilket av dem kan godtagas såsom basis för ett samarbete. Längre torde man icke för tillfället kunna komma i frågans utredande, särskilt med hänsyn därtill att direktiv från statens sida ännu i viss mån fattas.

Med en begäran att detta mitt yttrande måtte biläggas dagens protokoll.

Västerås den 21 april 1921.

GÖSTA SMITT.

N:o 26.

Drätselkammarens skrivelse angående anslag till arbetslöshetsunderstöd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktiges Arbetslöshetskommitté har i bifogade skrivelse med anmälan, att av Stadsfullmäktige beviljade anslag för arbetslöshetsunderstöd förbrukats, anhållit att nytt anslag för detta ändamål å 25,000 kronor måtte ställas till förfogande, och får Drätselkammaren, under uttalande av den förhoppningen, att det nu begärda anslaget måtte visa sig vara tillräckligt för den tid, som åtgår för avveckling av denna understadsverksamhet och stadskassan icke vidare behöva belastas med utgifter härför, hemställa att

Stadsfullmäktige ville anvisa ett ytterligare anslag å förslagsvis högst 25,000 kronor att utgå av i innevarande års stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov och ställas till arbetslöshetskommitténs förfogande för att utdelas som arbetslöshetsunderstöd efter av Stadsfullmäktige fastställda grunder.

Västerås den 21 april 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

K. KÄTTSTRÖM
vice ordförande.

Ragnar Tenow.

N:o 26.

Ang. anslag till arbetslöshetsunderstöd.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Den 24 februari innevarande år anslogo Stadsfullmäktige utöver förut beviljade 5,000 kronor förslagsvis 25,000 kronor att utbetalas såsom understöd till utan eget förvållande arbetslösa.

Sedan verksamheten börjats har i understöd för stadens del till den 14 april 1921 utbetalats kronor 32,600 och belöpa sig förvaltningskostnaderna till cirka 1,300 kronor.

Arbetslöshetskommittén har velat meddela Drätselkammaren detta förhållande med hemställan, att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige utverka ett nytt anslag för den fortsatta verksamheten å 25,000 kronor.

Västerås den 14 april 1921.

På Arbetslöshetskommitténs vägnar:

KARL HÄGWALL.

Eric Plantin.

N:o 27.

Drätselkammarens skrivelse angående anslag till trädgårdsarbeten för arbetslösa.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren har funnit ett inom Drätselkammaren framfört förslag att ställa till förfogande ett anslag för att bereda yngre arbetslösa personer, vilka ej lämpligen kunna sysselsättas uti de tyngre nödhjälpsarbetena såsom makadamslagning o. d., arbete bestående uti röjnings- och planteringsarbeten, fallande inom ramen för vad som inbegripes med trädgårdsskötsel och avsett att utföras å stadens lantegendomar och i stadens utkanter, allt under ledning av stadsträdgårdsmästaren Follmer så beaktansvärt och medförande så avsevärda fördelar icke minst för de personer, som uti berörda arbete kunna sysselsättas, att Drätselkammaren anser sig böra hos Stadsfullmäktige hemställa

att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa ett anslag å 2,000 kronor att utgå ur i innevarande års stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov.

Västerås den 23 april 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

K. KÄTTSTRÖM
vice ordförande.

Ragnar Tenow.

N:o 28.

Drätselkammarens skrivelse med överlämnande av revisionsberättelse över en del av Livsmedelsnämndens verksamhet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Drätselkammaren tillsatt särskilda revisorer för granskning av Livsmedelsnämndens räkenskaper för tiden 1 september 1917 till och med tidpunkten för upphörandet av nämndens verksamhet, samt berörda revisorer nu avlämnat revisionsberättelse över granskning av dessa räkenskaper med undantag av räkenskaperna för nämndens vedgårdsverksamhet, får Drätselkammaren med överlämnande av densamma och under hänvisning till revisorernas uttalande angående befogenheten av ansvarsfrihet för nämnden hemställa

att Stadsfullmäktige ville bevilja densamma ansvarsfrihet för angivna tid och för den del av nämndens verksamhet revisionen omfattar.

Västerås den 21 april 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

K. KÄTTSTRÖM
vice ordförande.

Ragnar Tenow.

Revisionsberättelse.

Undertecknade, av Västerås stads Drätselkammare utsedda att granska livsmedelsnämndens räkenskaper från och med den 1 september 1917, få efter fullgjort uppdrag häröver avgiva följande berättelse.

Revisorerna hava genomgått livsmedelsnämndens räkenskaper med undantag av det som berört vedgårdens verksamhet samt tagit del av Nämndens protokoll och skrivelser. Siffergranskning har förut blivit verkställd av stadens siffergranskare, revisor Herman Tersmeden, från och med år 1918, varemot 1917 års räkenskaper av oss siffergranskats, därvid följande felaktigheter förekommit:

Å utgiftsverifikation n:r 297 har kassan belastats med 2 kr. och å n:r 970 med kr. 5: 80 utöver vad verifikationerna utvisa. Genom felräkning å en faktura av den 19 november har Koperativa föreningen Svea debiterats 100 kr. för litet å ett parti inköpt fläsk.

N:o 28.

Ang. Lifsmedelsnämndens verksamhet.

Enligt vad av räkenskaperna framgå har förlust uppstått å följande konton till nedanstående belopp:

Folkkökets	konto	Kronor	46,862: 20
Skolagningsverkstadens	„	„	1,637: 67
Mjölkförsäljningens	„	„	15,210: 81
Omkostnads	„	„	28,445: 05
Ransoneringsavdelningens	„	„	39,929: 07
Butikens	„	„	17,296: 46
Vedförsäljningens	„	„	77,974: 43
Inventariers	„	„	23,736: 35
Planteringsavdelningens	„	„	5,557: 80
Varuförmedlingens	„	„	159,727: 44
Diverse personers	„	„	566: —
		Kronor	416,943: 28

Från förestående förlustsumma avgår dock räntor och bötesandel m. m. till belopp av........................ Kronor 12,964: 48

Vadan förlusten å verksamheten utgör.................... Kronor 403,978: 80

Anledningen till de uppkomna förlusterna äro givetvis flera, såsom undervikter och undermål, för låg beräknad handelsvinst i förhållande till de alltjämt stegrade arbetslönerna och för övrigt höga omkostnader, förluster genom varors förskämning samt livsmedelsnämndens dyrtidslindrande verksamhet. Vi vilja dock i samband härmed anmärka, att några som helst inköps- och försäljningsböcker icke blivit förda, varigenom särskilt uppkomna undervikter och undermål icke kunnat konstateras.

Livsmedelsnämndens räkenskaper äro i övrigt förda med synnerlig ordning och reda samt alla utgiftsposter försedda med behöriga verifikationer.

Ovanstående hava vi, i avbidan på den slutliga revisionsberättelsens avlämnande, härmed velat meddela, och hava vi intet att erinra emot, att livsmedelsnämnden beviljas ansvarsfrihet för de delar av verksamheten som den nu redan verkställda revisionen omfattar.

Västerås den 20 april 1921.

Thor Richter. *B. Falk.*

N:o 29.

Drätselkammarens skrivelse angående tilläggsanslag för omändring av tvättinrättningen vid epidemisjukhuset.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid närmare granskning av det förslag till ny maskintvättanläggning vid epidemiska sjukhuset, som enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25 maj 1920 skall komma till utförande, hava vissa ändringar i detsamma visat sig vara önskvärda.

Sjukhusläkaren har sålunda påyrkat, att smutskläderna efter smittosamt sjuke för avvärjande av risk att desamma efter tvättnnigsproceduren, vilken enligt det ursprungliga förslaget skulle ske i en vanlig tvättmaskin, förbliva smittofarliga, skulle istället genomgå kokning i en särskild apparat — en koktunna enligt Calors patent. Härutöver skulle, vad tvättinrättningen angår, tillkomma, dels en transportvagn för smutskläder, dels ock för utnyttjande av såplut från en föregående tvättning för en efterföljande en lutbehållare till tvättmaskinen, vilken skulle bibehållas för tvätt av ej smittofarliga kläder. Dessa ändrade anordningar skulle enligt beräkning draga en merkostnad av 3,985 kronor.

För utvinnande av större varmvattentillgång för bad i sjukhusannexet har framförts begäran om anskaffning av en större ångpanna för pannrummet i annexet för en beräknad kostnad av 5,000 kronor.

Med anledning av uppställande av en större sådan ångpanna erfordras större ledning emellan annexet och den nya tvättinrättningen. Kostnaden härför utgör 2,000 kronor.

Landstingets förvaltningsutskott har såsom framgår av handlingarna i ärendet förklarat landstinget som arrendator av sjukhuset villigt bära den merkostnad i arrendet till staden bestämd enligt de grunder, som överenskommits, då huvudanslaget för ny tvättinrättning beviljades, och som skulle föranledas av dessa nu ifrågasatta ändrade anordningar.

Som Drätselkammaren blivit övertygad om nyttan av detsamma, får Drätselkammaren med överlämnande av till ärendet hörande handlingar hemställa

att Stadsfullmäktige ville av i innevarande års stat avsatta anslag för diverse och oförutsedda behov anvisa ett anslag av 10,985 kronor såsom tillägg till förut beviljat anslag för ny maskintvättanläggning vid epidemisjukhuset för ovan omförmälda ändringar i planen för densamma.

Västerås den 21 april 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

K. KÄTTSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 29.

Ang. tvättinrättningen vid epidemisjukhuset.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Inneliggande handlingar rörande vissa ändringar i det ursprungliga förslaget för anordnande av tvättinrättning vid stadens epidemisjukhus m. m. får Hälsovårdsnämnden härmed återställa med meddelande, *dels* att Nämnden upptager byggnadschefen Smitts förslag såsom eget förslag, *dels ock* att landstingets förvaltningsutskott förklarat sig villigt ikläda sig de ekonomiska förbindelser, som omnämnas i Drätselkammarens skrivelse i ärendet den 12 april 1920 (Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar N:o 44 1920).

Västerås den 21 april 1921.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

Till Hälsovårdsnämnden.

Såsom förklaring över de av mig framställda ändringarna av det ursprungliga förslaget beträffande de maskinella anordningarna vid tvätten å Epidemisjukhuset för jag härmed anföra följande:

Då smutskläderna från de olika avdelningarna med olika smittoåkommor samlas i tvättstugan för att efter där genomgången rengöringsprocedur återföras till resp. avdelningar, bör naturligtvis betryggande åtgärder kunna vidtagas därmed för att ej medföra en ny infektionsfara för patienter och personal, och särskilt måste detta iakttagas vid så smittofarliga sjukdomar som exempelvis koppor, kolera och fläcktyfus. Det skulle kunna ifrågasättas, om smuttsklädernas behandling endast i en vanlig tvättmaskin vore tillfredsställande. Man kan ej säkert lita därpå. Det var därför jag ansåg mig skyldig att föreslå anskaffande av en särskild koktunna, ehuru kostnaden härigenom ökas med 3,985 kronor, enär det givet måste bli i anläggningshänseende billigare att nu samtidigt med det övriga maskineriet inmontera en dylik.

Vad beträffar kulverten och ledningarna mellan husen och anskaffandet av en större ångpanna, så torde detta ej kunna undgås, enär det kan ifrågasättas om ej den gamla ångpannan är alldeles för liten.

Då nu patientantalet vid Epidemismjukhuset är ovanligt litet och därigenom anspråken på en provisorisk tvättinrättning under ombyggnaden bli relativt drägliga, så är det synnerligen lämpligt att omedelbart påbörja ändringsarbetena.

Västerås den 19 april 1921.

Carl Thunström.

N:o 29.

Ang. tvättinrättningen vid epidemisjukhuset.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Härmed får jag meddela, att förarbeten nu böra företagas för anordnandet av tvättinrättningen vid stadens epidemisjukhus. Emellertid har från förste stadsläkarens sida anmärkning framställts mot det ursprungliga förslaget och ett nytt sådant därför nu måst upprättas. Med överlämnande av detta får jag meddela, att Värmeledningsaktiebolaget Calor för de ändrade anordningarne begära ett belopp av i ett för allt 3,985 kronor, samt att kulverten för ledningen emellan senast byggda annexet och tvättinrättningen beräknas kosta 2,000 kronor. Härtill kommer kostnaden för en ny och större ångpanna i annexet, vilken beräknas kosta cirka 5,000 kronor, men som då dessutom kan tjänstgöra till förstärkande av varmvattentillgången för bad i sagda annex, något som visat sig vara önskvärt.

Då anläggningen i dess helhet vinner betydligt på de gjorda förändringarne, och dessutom numera utsikt finnes att göra vissa besparingar vid själva byggnadsarbetets utförande, får jag föreslå, att Drätselkammaren ville godkänna förslaget i dess nya form.

Västerås den 28 mars 1921.

Gösta Smitt.

Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter, Västerås 1921

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1921. Den 28 April. VIII.

N:o 30.

Löneregleringskommitterades betänkande angående ny lönestat m. m. för stadens befattningshavare.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING:

Västerås 1921. Tryckeri-A.-B. Västmanlands Nyheter.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Allt sedan genomförandet från och med år 1909 av den genom Stadsfullmäktiges beslut den 26 November och den 21 December 1908 antagna och av Konungens befallningshavande sedermera fastställda lönestaten för stadens flesta befattningshavare har icke någon allmän och definitiv lönereglering för stadens befattningshavare kommit till stånd. Lönestaten har emellertid på enskilda punkter dels undergått förändringar antingen i samband med omorganisation av vissa tjänster eller på grund av att lönereglering för en och annan enstaka tjänst eljes ansetts oundgänglig, dels ock kompletterats vid inrättandet av nya tjänstebefattningar utan motsvarighet i lönestaten. 1908 års lönestat omfattade emellertid icke alla stadens dåvarande befattningshavare, utan voro dels Magistratspersonerna, borgmästare och rådmän, utom en del andra undantag, dels ock alla befattningshavare å folkskolans stat undantagna. Vad Magistratsämbetsmännen angår fastställas ju dessas löner av Kungl. Maj:t, och förelåg vid tidpunkten för det utredningsarbete, som föregick antagandet av lönestaten planer på en omorganisation av Magistraten och Rådstuvurätten, vadan Magistratens lönereglering, som stod i intimt samband med organisationsfrågan, icke ansågs böra medtagas och därmed fördröja den i hög grad påkallade löneregleringen för övriga befattningshavare. Efter sedermera verkställd utredning antogo Stadsfullmäktige den 30 November 1911 — med tilllämpning från och med 1912 — ny lönestat för Magistraten samt den 29 Februari 1912 ny arbetsordning för Rådstuvurätten och Magistraten, vilka beslut sedermera fastställdes genom Kungl. brev den 18 Juli 1912. Vad folkskolans befattningshavare angår, så kunde dessa ej medtagas i lönestaten av det skäl, att folkskoleväsendet då ännu sorterade under kyrkostämman och ej under Stadsfullmäktige. **Historik.**

Utom de på enskilda punkter — såsom ovan är antytt — genomförda förändringarne och tilläggen i avlöningsstaten, för vilka skall redogöras här nedan vid de särskilda befattningarne, hava en del allmänna ändringar av mer eller mindre provisorisk natur kommit till stånd, rörande vilka det torde vara lämpligt att i detta sammanhang lämna en kort översikt.

Redan i slutet av år 1912, sedan den nya lönestaten sålunda ägt tillämpning i knappast fyra år, gjordes från befattningshavarehåll rätt allmänt och med styrka gällande, att lönerna voro otillräckliga. Befattningshavarnes framställningar vunno i allmänhet beaktande vid den förberedande behandlingen av 1913 års budget och vid densammas fastställande den 18 och 19 December 1912 beviljade Stadsfullmäktige, utom personliga lönetillägg åt en del högre tjänstemän, i enlighet med förslag av Drätselkammaren ett dyrtidstillägg av 150 kronor till samtliga s. k. betjänte eller med dem i lönehänseende ungefärligen jämställda befattningshavare (poliser till och med överkonstaplar, vaktmästare, arbetsförmän, underbefäl och manskap vid brandverket, förmän och maskinister m. fl. vid tekniska verken o. s. v.) Samma dyrtidstillägg tilldelades också folkskollärare- och småskollärarinnor samt slöjdlärare och slöjdlärarinnor, varemot folkskollärarinnor och lärarinnor i huslig ekonomi fingo åtnöja sig med ett dyrtidstillägg av endast 100 kronor.

Även följande år framfördes särskilt från poliskåren och även från åtskilliga andra befattningshavare framställningar om ytterligare löneförbättring, men ledde desamma i stort sett ej till annat resultat, än att 1913 års dyrtidstillägg vid statbehandlingen för 1914 förnyades jämväl för sagda år.

Under år 1914 gjordes icke från befattningshavarnes sida några allmänna löneframställningar, men utgick även för år 1915 det förut beslutade dyrtidstillägget å 150 kronor till en del lägre befattningshavare. Under påföljande år, 1915, sedan den av världskriget föranledda kristiden börjat åstadkomma mera kännbara prisförhöjningar å livsmedel m. m., förnyades från de lägre befattningshavarnes sida kraven på bättre lönevillkor. En framställning i detta hänseende från polis- och brandkårerna upptogs och framfördes till Stadsfullmäktige av Magistraten. Efter beredning inom Drätselkammaren föranledde framställningen ett beslut av Stadsfullmäktige den 25 november 1915, enligt vilket stadens befattnnigshavare och arbetare med en inkomst intill 1,800 kronor skulle vid årets slut för det löpande året tilldelas ett dyrtidstillägg efter glidande skala med tillämpning av behovsprincipen, så att dyrtidstillägget blev högre för de lägst avlönade och successivt sjönk för de högre avlönade, samt behörig hänsyn togs till vederbörandes försörjningsplikt. Sålunda erhöll en manlig befattningshavare eller arbetare med en inkomst upp till 1,000 kr. för sig själv 50 kronor, för hustru 30 kronor och för varje barn 15 kronor, varemot en befattningshavare med en inkomst mellan 1,700 och 1,800 kronor endast erhöll dyrtidstillägg för barn med 15 kr. för vart och ett.

Vid budgetbehandlingen för 1916 återupptogs det förra dyrtidstillägget å 150 kronor, till vilket belopp detsamma även höjdes för folkskollärarinnor och skolkökslärarinnor.

I början av år 1916 gjordes från de lägre befattningshavarnes sida återigen framställningar om fortsatta extra dyrtidstillägg. Dessa framställningar resulterade i att Stadsfullmäktige den 22 juni sagda år beviljade sådant dyrtidstillägg även för år 1916 efter samma principer och med samma belopp som det för år 1915 beviljade, dock att tillägget sträckte sig något högre upp på löneskalan eller till en inkomst av 2,400 kronor.

Mot slutet av år 1916, då dyrtiden gjort sig alltmera gällande, framfördes såväl av befattningshavare i alla lönelägen som från samtliga vederbörande kommunala myndigheters sida anspråk på en väsentligt ökad löneförbättring för det följande året. En del befattningshavare, såsom de vid polis- och brandkårerna, begärde verklig lönereglering i form av höjda grundlöner och ett nytt, tredje, ålderstillägg. Myndigheterna gingo dock samfällt fram med ett i stort sett likformigt förslag, slutligen utarbetat av Drätselkammaren, avseende s. k. krigstidshjälp med viss procent av löneförmånerna samt familjetillägg. Det beslut, som Stadsfullmäktige i anledning därav fattade den 20 december 1916 i samband med fastställandet av 1917 års budget innebar i huvudsak följande:

Stadens befattningshavare skulle erhålla dels krigstidshjälp efter procentberäkning med 10 % av avlöningsförmånerna, dock lägst 150 kronor för sådana, vilka icke åtnjöto naturaförmåner, dels ock krigstidshjälp efter den s. k. behovsprincipen, utgörande för befattningshavare med under 3,000 kronors avlöning 84 kronor för hustru och 36 kronor för varje barn samt för

befattningshavare med över 3,000 kronors avlöning 72 kronor för hustru och 24 kronor för varje barn. Sammanlagda krigstidshjälpen fick ej överstiga 500 kronor och ej utgå med högre belopp än att samtliga löneinkomster uppgingo till 5,000 kronor. Efter 1916 års början beviljade lönetillägg skulle frånräknas krigstidshjälpen. Krigstidshjälp utgick icke till andra befattningshavare än sådana, vilka hade sin huvudsakliga inkomst av arbete i stadens tjänst (sålunda icke till stadsarkitekten, stadsläkarne m. fl.) Pensionstagarne erhöllo en krigstidshjälp av 10 % å den från stadskassan utgående pensionen. Arbetare med stadigvarande sysselsättning erhöllo familjetillägg i likhet med befattningshavare med under 3,000 kronor löneinkomst.

Det gamla dyrtidstillägget å 150 kronor beviljades även för år 1917.

I slutet av år 1916 hade till Stadsfullmäktige från Magistraten inkommit ett förslag rörande tillsättande av en särskild kommitté för utarbetande av förslag till lönereglering för poliskåren m. fl. Sedan detta förslag remitterats till Drätselkammaren, beslöto Stadsfullmäktige på grund av Drätselkammarens utlåtande avslå framställningen. I sitt utlåtande framhöll Drätselkammaren visserligen, att behovet av en lönereglering icke blott för de i Magistratens skrivelse omförmälda befattningshavarne utan även för stadens befattningshavare i allmänhet vore påtagligt, men att det å andra sidan under rådande kristid vore omöjligt att bilda sig ett tillförlitligt omdöme rörande de lämpliga lönebeloppen, varför det vore nödvändigt att uppskjuta den eljes även från stadens synpunkt önskvärda löneregleringen, till dess priserna stadgat sig och penningens värde kunde säkrare uppskattas.

Det ovan omförmälda i samband med fastställandet av 1917 års budget beviljade lönetillskottet åt stadens befattningshavare visade sig emellertid redan under början av året otillräckligt med hänsyn till den alltjämt stegrade dyrtiden. Föranledd av en framställning från Magistraten rörande extra kristidshjälp åt polispersonalen, exekutionsbetjänsterna och hälsopoliserna av 20 kronor per månad under år 1917, hade Drätselkammaren föreslagit Stadsfullmäktige att för årets senare hälft bevilja polispersonalen det begärda tillägget eller sålunda för sex månader 120 kronor pr befattningshavare, men däremot helt och hållet avstyrkt ansökningen för de båda övriga grupperna. Drätselkammarens förslag beträffande polispersonalen bifölls av Stadsfullmäktige den 21 juni 1917, varemot beträffande frågan i övrigt — framför allt i anledning därav att efter Drätselkammarens behandling av ärendet liknande framställningar som den ovan nämnda inkommit från en del andra befattningshavaregrupper — utvidgad till att gälla stadens övriga befattningshavare i allmänhet, återremitterades till Drätselkammaren. Denna fråga förekom åter till behandling hos Stadsfullmäktige den 30 augusti 1917, då i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag samtliga lägre befattningshavare utom polispersonalen, som ju tidigare fått sin tilläggsfråga avgjord, beviljades ett extra krigstidstillägg för senare halvåret 1917 med 120 kronor för befattningshavare med intill 2,000 kronor löneinkomst, 90 kronor för befattningshavare med en löneinkomst mellan 2,000 och 2,500 kronor och 60 kronor för befatningshavare med avlöning mellan 2,500 och 3,000 kronor.

I samband med fastställandet av 1918 års budget behandlade Stadsfullmäktige den 20 december 1917 frågan om i anledning av kristiden erforderlig löneförbättring åt befattningshavarne för år 1918, varvid ett av Drätsel-

kammaren utarbetat förslag med vissa ändringar antogs. Till grund för detta förslag låg en mängd framställningar från befattningshavarne såväl de högre som de lägre samt förslag från de olika styrelserna. Stadsfullmäktiges beslut innebar i huvudsak, att befattningshavarne i allmänhet skulle komma i åtnjutande av dels ett provisoriskt lönetillägg och dels krigstidshjälp. Det provisoriska lönetillägget skulle utgå med 15 % av den kontanta avlöningen i respektive befattningars högsta lönegrad, dock minst 100 kr. och högst 500 kronor med tillägg av det gamla dyrtidstillägget å 150 kronor, som sålunda inneslöts i det nya tillägget. För folkskollärarekåren skulle inräknas densamma från statsverket beviljad tillfällig löneförbättring. Lönetillägget skulle ej tillkomma befattningshavare i efter 1916 års utgång nyreglerade tjänster. Kristidshjälpen skulle utgå efter huvudsakligen samma principer som för år 1917 men med förhöjda belopp. Efter procentberäkning skulle utgå 15 % av avlöningen, exklusive det provisoriska lönetillägget, dock med minst 400 kronor för befattningshavare utan naturaförmåner. Efter behovsprincipen utgjorde tillägget 120 kronor för hustru och 60 kronor för varje barn. Krigstidshjälpen fick sammanlagt ej överstiga 500 kronor respektive 600 kronor för barnrika familjer. Pensionstagarne erhöllo för år 1918 ett tillägg av 20 %

De sålunda antagna bestämmelserna om löneförbättringar för 1918 blevo icke länge bestående, utan undergingo under årets lopp en del förändringar. Redan den 28 februari beslöto Stadsfullmäktige sålunda, enär saknaden av minimigräns för den procentuella krigstidshjälpen beträffande befattningshavare utan naturaförmåner befanns verka orättvis, införa en sådan minimigräns på det sätt, att denna krigstidshjälp skulle utgå med minst 350 kronor för befattningshavare med endast bostadsförmån, med minst 300 kronor för befattningshavare med bostad jämte vedbrand eller vedbrand och lyse samt med minst 200 kronor för befattningshavare med allt fritt.

Till marssammanträdet 1918 inkommo vidare genom Magistraten framställningar från polispersonalen och exekutionsbetjänterna om ytterligare krigstidshjälp för år 1918. Sedan i anledning härav Drätselkammaren fått i uppdrag att undersöka möjligheten och lämpligheten av en ökning av krigstidshjälpen till samtliga befattningshavare, hade ett förslag i denna riktning uppgjorts av Drätselkammaren och förelåg detta till behandling vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 30 maj. Drätselkammaren meddelade därvid, att liknande framställningar som från polisen och exekutionsbetjänterna inkommit från så gott som samtliga befattningshavaregrupper samt en del pensionärer. Stadsfullmäktige beslöto vid nämnda sammanträde i huvudsaklig överensstämmelse med en inom Drätselkammaren avgiven reservation att med tillämpning från 1918 års början ändra sina föregående beslut därhän, att utöver den efter procentberäkning utgående krigstidshjälpen enligt förut gällande bestämmelser varje på stat anställd befattningshavare skulle tilldelas ett belopp av 600 kronor, dock med undantag för befattningshavare med allt fritt, för vilka minimibeloppet för krigstidshjälpen likväl höjdes till 400 kronor, att krigstidshjälpen efter behovsprincipen skulle utgå utan någon begränsning uppåt samt att pensionstagarne skulle i krigstidshjälp åtnjuta 50 % å pension från stadskassan, dock högst 1,000 kronor.

Löneregleringskommitté.

Samma dag som nyssberörda beslut fattades väcktes inom Stadsfullmäktige en motion om tillsättandet av en kommitté med uppdrag att utarbeta och till

Stadsfullmäktige inkomma med förslag till ny lönestat för samtliga stadens befattningshavare, vilken motion omedelbart remitterades till Beredningsutskottet. I sitt utlåtande över motionen framhöll Beredningsutskottet, att även om tidsförhållandena vore sådana, att en lönereglering för det dåvarande icke kunde bliva av bestående värde, Beredningsutskottet likväl icke ville motsätta sig förslaget om tillsättande av den föreslagna kommittén, enär ett definitivt löneregleringsförslag förutsatte ett tidsödande förarbete, vilket åtminstone delvis kunde undangöras under rådande kristid, och föreslog sålunda, att en kommitté skulle tillsättas med uppdrag att utarbeta förslag till ny lönestat och därjämte förberedelsevis behandla uppkommande pensionsfrågor. Vid ärendets behandling i Stadsfullmäktige den 20 juli 1918 beslöto Stadsfullmäktige, huvudsakligen i anledning av ett under överläggningen framkommet förslag, att kommittén i samband med löneregleringsarbetet även skulle sysselsätta sig med organisationsfrågor, återremittera ärendet till Beredningsutskottet. I sitt förnyade utlåtande vidhöll Beredningsutskottet sitt förra förslag med tillägg att kommittén i samband med sin huvuduppgift att framlägga förslag till lönereglering skulle erhålla i uppdrag att granska i vad avseende stadsförvaltningens organisation vore i behov av ändring och därutinnan framlägga förslag. I överensstämmelse med vad sålunda föreslagits fattade Stadsfullmäktige sitt beslut den 31 oktober 1918 och valdes samtidigt ledamöter i kommittén.

Frågan om löneförbättring för år 1919 behandlades i samband med upprättandet av nämnda års budget, men fastställdes endast för första halvåret.

I de olika specialförslagen förekommo en hel del framställningar och förslag om mer eller mindre genomgripande lönereglering såsom för magistratstjänstemännen, poliskåren, stadsläkarne m. fl. Drätselkammaren förklarade emellertid sin uppfattning vara, att löneregleringen borde ske allmänt och på en gång för stadens samtliga befattningshavare. På grund härav och under hänvisning till, att en särskild löneregleringskommitté nyligen tillsatts, avstyrkte Drätselkammaren alla löneregleringsförslag. I enlighet med detta Drätselkammarens förslag fattade Stadsfullmäktige även sitt beslut. I stället framlades av Drätselkammaren som vanligt förslag angående tillfälligt lönetillskott, nu kallat kristidstillägg. Det beslut Stadsfullmäktige härutinnan fattade den 27 december 1918 i överensstämmelse med Drätselkammarens förslag, vilket som ovan nämnts tillsvidare endast avsåg första halvåret 1919, följde i huvudsak de bestämmelser, vilka då gällde för statens befattningshavare. Sålunda bestämdes, att befattningshavarne skulle erhålla, för helt år räknat, följande förmåner:

1:o) ett procentuellt tillägg av 66 $^{2}/_{3}$ % å den kontanta avlöningen (det gamla dyrtidstillägget à 150 kronor inräknat; detta tillägg bibehölls men tillades och förenades med kristidstillägget);

2:o) en fast grundplåt å 730 kronor, dock endast till sådana befattningshavare, som hade sin huvudsakliga sysselsättning i stadens tjänst.

Grundplåten och procenttillägget fingo sammanlagt ej överstiga 100 % av lönen för befattningshavare med fri kost och logi och ej 4,000 kronor för stadens befattningshavare i övrigt;

3:o) ett familjetillägg efter glidande skala från 225 kronor för hustru och 112 kronor 50 öre per barn, om befattningshavarens övriga löneinkomster un-

derstego 1,000 kronor, till 60 kronor för hustru och 30 kronor per barn för inkomst mellan 4,000 och 6,000 kronor;

Pensionstagarne erhöllo ett kristidstillägg av 100 % av pension från stadskassan, dock högst 2,000 kronor.

Då Stadsfullmäktige den 26 juni 1919 hade att behandla frågan om kristidstillägg för årets senare hälft, förelåg ett förslag av Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville låta samma tillägg utgå som för 1:sta halvåret, dock med den bestämmelse, att om nämnda tillägg för befattningshavare med högst 3,000 kronors lön enligt stat komme att understiga det för statens befattningshavare bestämda tillägget, erforderlig fyllnad skulle utgå. Förslaget blev emellertid återremitterat till Drätselkammaren för undersökning, huruvida stadens lägre befattningshavare kunde beviljas något högre kristidstillägg, förslagsvis 50 kronor i månaden för senare halvåret. I anledning härav avgav Drätselkammaren nytt förslag, som behandlades den 28 augusti. Enligt detta förslag skulle utöver samma tillägg som för 1:sta halvåret utgå till befattningshavarne ytterligare tillägg för 2:dra halvåret allt efter avlöningen före kristiden, sålunda att för avlöning intill 1,500 kronor — dock ej för dem som åtnjöto kost och logi — skulle tillägget bliva 300 kronor, för avlöning mellan 1,500 och 2,000 kronor 250 kronor, mellan 2,000 och 3,000 kronor 200 kronor och mellan 3,000 och 3,500 kronor 150 kronor. Stadsfullmäktige ändrade emellertid tilläggen till resp. 600, 400, 200 och 100 kronor för de olika löneklasserna.

Till Stadsfullmäktiges sammanträde i december månad 1919 hade den av Stadsfullmäktige tillsatta löneregleringskommittén inkommit med förslag till provisorisk lönereglering under år 1920 för stadens lägre befattningshavare samt i sitt betänkande gjort en del uttalanden rörande även de högre jänstemännen. Förslaget, som dock icke berörde folkskollärarekårens löneförhållanden och som återfinnes i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för år 1919 sid. 513 ff. upptager dels helt och hållet nya grundlöner för samtliga lägre befattningshavare, två ålderstillägg à 10 % av grundlönebeloppet samt dyrtidstillägg enligt då för statens befattningshavare gällande grunder med ett fixt grundtal för hela året av 141. I fråga om grundlönerna gjordes den förändringen beträffande särskilt poliskårens, brandkårens och renhållningsverkets personal i lägsta löneklassen, att dessa blevo jämställda, medan poliskåren förut haft högre avlöning än de övriga grupperna. Ålderstilläggen hade förut utgått med något olika belopp för olika slags tjänster utan någon egentlig genomförd princip. Tiden för de olika ålderstilläggens intjänande hade också något varierat; så hade t. ex. för brandkåren uppflyttning i högre lönegrad skett med endast 2 års mellanrum, medan i övrigt i allmänhet gällt 3 års tjänst mellan varje lönegrad. Nu infördes, lika för alla, 3 års intervaller och skulle ålderstilläggs-beloppen utgöra vartdera 10 % av grundlönen. Fråga hade varit uppe, att med tillmötesgående av från befattningshavarehåll länge framfört önskemål, införa även ett 3:dje ålderstillägg, men hade denna fråga ansetts böra anstå till en definitiv lönereglering. Beträffande naturaförmånerna förklarades uniformsbeklädnad och dylikt för polis- och brandmän i de lägsta graderna vara att anse mera såsom ett tjänstematerial än en naturaförmån, varför kostnaden härför vore en stadskassans direkta angelägenhet, som skulle regleras genom särskilt anslag. Förmånen av bostad,

eventuellt i förening med värme och lyse skulle regleras på det sätt, att lönen fastställdes oberoende av förmånen, men förmånsinnehavaren i stället fick vidkännas vissa avdrag enligt förmånernas uppskattade värde. Dyrtidstillägget skulle, som nämnt, utgå efter samma grunder, vilka då gällde för statens befattningshavare enligt Kungl. kung. den 30 maj 1919 med det enligt Kungl. kungörelsen den 16 juli 1919 fastställda grundtalet 141 såsom fixt för hela år 1920. Sedan förslaget remitterats till vederbörande styrelser och nämnder, blev detsamma av Stadsfullmäktige antaget den 29 januari 1920 med några av Drätselkammaren föreslagna detaljändringar i fråga om vissa allmänna villkor.

Genom berörda beslut genomfördes en, låt vara provisorisk, men rätt så genomgripande lönereglering för de lägre befattningshavarne. Avlöningarnes slutsummor inneburo i allmänhet full kompensation för dyrtiden jämfört med prisförhållandena 1914 och i vissa fall vida därutöver. Sålunda kompenserades en poliskonstapel i 1:sta lönegraden med 179 % och i 3:dje lönegraden med 164 %, en brandman och renhållningsarbetare i 1:sta lönegraden 246 % och i 3:dje lönegraden 238 %, vaktmästare 199 à 244 %, baderskor 170 %, arbetsförmän 182 à 197 % o. s. v.

I högre tjänstegrader var ökningen något lägre såsom för överkonstapel 147 à 150 %, 2:dre brandmästare 160 %, 1:ste brandmästare 176 %, hälsopolis 148 %, föreståndare för varmbadhuset 153 % o. s. v. Endast i några få fall och då särskilt på grund av att vederbörande tjänst tillkommit eller omorganiserats under kristiden stannade löneförhöjningen under grundtalet 141. Visserligen motsvarade detta tal icke fullt levnadskostnadsfördyringen under kristiden enär socialstyrelsens kvartalsindex för 1/1 1920 utgjorde 259, motsvarande en ökning av 159 %, men vid tiden för löneregleringen ansågs ännu allmänt att grundtalet för statens befattningshavares dyrtidstillägg borde anses utgöra full kompensation.

Till pensionärerna skulle, utom i de fall, där annorlunda vore uttryckligen bestämt, för år 1920 tillsvidare och därest icke annat framdeles beslutades, utgå samma dyrtidstillägg som för år 1919.

Vidkommande de högre befattningshavarne uttalade Stadsfullmäktige, att även dessa skulle komma i åtnjutande av lönereglering med retroaktiv verkan från 1920 års början samt uppdrogo åt Löneregleringskommittén att skyndsamt inkomma till Stadsfullmäktige med förslag härutinnan. Under tiden skulle avlöningen utbetalas enligt ett av kommittén uppgjort interimistiskt förslag. Vid Stadsfullmäktiges aprilsammanträde förelåg löneregleringskommitténs förslag till ny lönestat för de högre befattningshavarne (Stadsfullmäktiges handlingar 1920 sid. 153 ff.). Enär löneregleringen för de lägre endast var provisorisk och för att icke allt för mycket fördröja avgörandet hade även det framlagda förslaget för de högre tjänstemännen endast givits provisorisk karaktär och sålunda avsetts att gälla endast för år 1920. Förslaget byggdes huvudsakligen och i de flesta fall på de före kristiden gällande lönerna, och avsåg att lämna i görligaste mån full kompensation å desamma, därvid 140 % tillägg såsom för de lägre befattningshavarne betraktades såsom full kompensation. Sedan slutavlöningsbeloppet sålunda uträknats genom tillägg å den gamla lönen av 140 %, blev, för att enhetlighet i avlöningssystemet skulle ernås, avlöningssumman uppdelad i grundlön, eventuellt ett eller 2 ålderstillägg à 10 % av grundlönen beroende av vederbörandes innehavda lönegrad, samt

ett dyrtidstillägg enligt samma grunder, som tidigare bestämts för de lägre befattningshavarne. Från principen om 140 % kompensation gjordes emellertid en del avvikelser, i det att full kompensation icke ansågs böra tillkomma innehavare av en del under kristiden inrättade nya tjänster och icke heller i en del fall, då tjänsteinnehavare utan samband med omorganisation under kristiden erhållit löneförhöjningar, i vilka fall i stället vid slutavlöningens bestämmande löneförhöjningen utan kompensation tillades det ursprungliga och fullt kompenserade lönebeloppet. En samtidigt föreslagen reform, vilken dock delvis på grund av vederbörande befattningshavares motstånd, icke kunde genomföras var indragning av sportelinkomster till stadskassan. Då nyssberörda, i stora drag relaterade förslag den 29 april 1920 förelåg till behandling i Stadsfullmäktige mötte detsamma en del motstånd samt blev för yttrande remitterat till Drätselkammaren. Drätselkammaren upprättade ett annat förslag (se Stfm:s handl. 1920 sid. 249 ff.); och blev detta i stället antaget av Stadsfullmäktige den 25 maj 1920. Drätselkammarens förslag och Stadsfullmäktiges i överensstämmelse därmed fattade beslut avvek i väsentliga delar från kommittéförslaget. Drätselkammaren ansåg nämligen, att även om en del skäl talade för, att tiden då eller inom nära framtid kunde anses vara inne att låta alla tjänstetagare erhålla samma reallöner, som de vilka kunde betraktas som skäliga före kristiden, staden icke kunde genomföra en lönereglering på sådan grund, framförallt av det skäl att varken staten eller, så gott som undantagslöst, stadskommunerna ännu ansett sig kunna så långt tillmötesgå de framställningar, som härutinnan gjorts från befattningshavarnes sida, åtminstone vad de högre tjänstemännen angick. Drätselkammaren hade i stället med vissa undantag, huvudsakligen desamma som löneregleringskommitténs, förordat att vid slutavlöningens bestämmande i förhållande till de före kristiden utgående lönerna skulle tillämpas det då gällande dyrtidstilläggssystemet för Stockholms stads befattningshavare, vilket innebar, att till utgångslönerna, d. v. s. samma belopp, som löneregleringskommittén velat kompensera med 140 % skulle läggas å de första 1,800 kronorna 160 %, å därefter följande 3,000 kronorna 90 % och å återstående lönebelopp 60 %. Det sålunda erhållna slutlönebeloppet skulle sedan uppdelas i grundlön eventuellt ålderstillägg och dyrtidstillägg i överensstämmelse med löneregleringskommitténs ovan berörda förslag.

Icke heller 1920 års lönestat, som dock företer så genomgripande förändringar, skulle bliva helt orubbad till årets slut. Efter en kraftig aktion från stadens poliskår beslöto Stadsfullmäktige nämligen den 28 december 1920, på förslag av löneregleringskommittén, för samma år tillerkänna samtliga stadens befattningshavare ett extra dyrtidstillägg av 9 % å det förut bestämda dyrtidstillägget, varjämte polispersonalen dessutom jämlikt av Magistraten hos Stadsfullmäktige framställt särskilt förslag för året erhöll ett extra lönetillägg av 200 kronor pr. befattningshavare. Ökningen i dyrtidstillägget motiverades med den starka stegringen av levnadskostnaderna under året, avspeglad i Kungl. Socialstyrelsens indextal, vilket företedde en höjning från 259 i början av året till 281 för den 1 oktober.

Vid Stadsfullmäktiges sammanträde i juni månad 1920 erhöllo förutvarande samtliga ledamöter i lönekommittén begärt entledigande från sitt uppdrag. Först den 30 september valde Stadsfullmäktige därefter de nya ledamöterna i kommittén, vilkas utredningsarbete resulterat i härmed framlagda betänkande och förslag. Då kommitterade på grund av den föregående kommitténs av Stadsfullmäktige godkända uttalanden tagit till sin uppgift att framlägga ett så vitt möjligt definitivt löneregleringsförslag, är det givet, att arbetet därmed dragit rätt långt ut på tiden, trots det att kommitterade särskilt efter årsskiftet, sedan höstens forcerade budgetarbete, med vilket en del av kommitténs ledamöter och framför allt de till buds stående tjänstemannakrafterna varit strängt upptagna, avslutats, hållit sammanträden så ofta det över huvudtaget varit möjligt.

Ny löneregleringskommitte.

Lönesystem.

Kommitterade funno sin första uppgift vara dels att införskaffa och taga del av avlöningsförhållandena i andra svenska städer och för en del statstjänstemän och dels att överväga, i vad mån det kunde befinnas vara lämpligt att införa en systematiskt uppställd lönestat. Det befanns då ganska snart, att det här hittills tillämpade sättet, att bestämma en viss lön för en viss tjänst utan åtminstone synlig jämförelse med andra befattningar, måste anses vara föråldrat och otidsenligt. Sådant låter sig göra i en mindre stad med ett fåtal befattningshavare, vilkas olika tjänsteställningar och åligganden äro vederbörande väl bekanta. Men sedan ett stadssamhälle vuxit ut till den storlek, Västerås nu innehar, och då för utövande av samhällets många och olikartade funktioner fordras en stor befattningshavarekår, vars olika verksamhetsområden knappast någon kan utan vidare överblicka och känna till, är det nödvändigt för samhället att hava en överskådlig och konsekvent genomförd lönestat, i vars olika lönegrupper de särskilda befattningshavarne kunna allt efter tjänsteställning, befogenheter och åligganden inrangeras. Så vitt det är kommitterade bekant, hava också alla de större och medelstora städer, vilka företagit löneregleringar under de senare åren, upprättat sådana lönestater. Någon ytterligare motivering för behovet och lämpligheten av att införa en dylik lönestat även i Västerås torde icke vara erforderlig, då fördelarne, den reda, ordning och konsekvens, som följa därmed, äro påtagliga och ligga i öppen dag.

Vid utarbetandet av sitt förslag till lönesystem för Västerås hava kommitterade tagit noggrann del av de förebilder i detta hänseende, som varit tillgängliga från andra städer och en del av statens verk, vid nyligen genomförda löneregleringar. En del synpunkter, som gjort sig gällande i dessa förebilder, hava kommitterade dock icke ansett sig kunna följa. Ofta hava nämligen lönestaterna utarbetats på så sätt, att begynnelselönen i en lönegrupp motsvarat andra lönegraden i den närmast liggande lägre gruppen och den tredje lönegraden i den därnäst lägre o. s. v. Ett sådant system ter sig visserligen vackert vid det första påseendet, men lider uppenbart brist på den anpassningsförmåga med hänsyn till de många olikartade befattningarne i ett större samhälles förvaltning, som man måste uppställa såsom en oeftergivlig fordran på en lönestat, om den i tillämpningen skall kunna giva tillfredsställande resultat. Skillnaden mellan de olika lönegrupperna blir allt för mycket

beroende av de principer, man vill tillämpa på ålderstilläggens storlek, och då man icke kan undvika att vid de högre lönegrupperna göra större avstånd dem emellan uppstå vid övergångarne alltid oformligheter med avseende på ålderstilläggen. Kommitterade hava därför ansett sig icke kunna upptaga den nämnda synpunkten att låta intervallerna mellan lönegrupperna och lönegraderna följas åt.

Ålderstillägg. Vad ålderstilläggens antal beträffar har redan den föregående löneregleringskommittén uttalat sig för tre sådana vid den definitiva löneregleringen, ehuru kommittén icke ansåg sig kunna avgiva förslag härutinnan i samband med den provisoriska regleringen. Undertecknade kommitterade dela härutinnan den förra kommitténs uppfattning. Genom införandet av ett tredje ålderstillägg tillmötesgås ett sedan länge av befattningshavarne framfört önskemål, och bringas Västerås lönestat i detta hänseende i överensstämmelse med de flesta lönestater på andra håll. Det kan också med fog anmärkas som ett missförhållande, såsom här förut varit fallet, att en befattningshavare efter endast sex års oförvitlig tjänstgöring — i vissa fall endast fyra år — icke vidare skall kunna påräkna någon förhöjning i sin lön, ehuru ökad familj och ökade kostnader för barnauppfostran m. m. dylikt, såväl som hans under tjänstgöringen förvärvade större insikter och erfarenhet i tjänsten uppenbarligen påkalla en ytterligare löneförbättring.

De hittills utgående ålderstilläggen — bortsett från 1920 års provisoriska reglering — hava vad deras storlek angår utgjort respektive 100, 150, 300 och 500 kronor vartdera. Någon bestämd princip, för vilken löneklass de olika ålderstilläggsbeloppen skolat tillämpas, har icke varit fastslagen. Givetvis hava de lägsta ålderstilläggen förekommit för de lägst avlönade och de högre vid högre grundlöner, men fall kunna påvisas, då vid samma grundlön olika ålderstillägg bestämts för olika befattningar. Det synes kommitterade oavvisligt, att härutinnan i den nya lönestaten införes fullständig konsekvens. Ålderstilläggen böra sålunda utgå i viss bestämd relation till begynnelselönen. Därav följer dock ej utan vidare, att ålderstilläggens storlek, uttryckt i procent till grundlönen skall vara lika i alla lonelägen. Tvärtom hava kommitterade funnit övervägande skäl tala för en glidning härutinnan, så att, medan ålderstilläggen givetvis till beloppet stiga med stigande grundlön, de likväl procentuellt falla. Huvudskälet för en dylik anordning är det, att befattningshavarne i de lägsta grupperna, vilka ligga på eller nära gränsen för ett skäligt existensminimum, med hänsyn till deras oundgängliga behov, böra bliva relativt något bättre tillgodosedda än de bättre avlönade tjänstemännen, vilka otvivelaktigt äga större möjlighet att anpassa sina behov efter inkomsten och för vilka ålderstilläggen mera äro att anse såsom en gottgörelse för förvärvad erfarenhet och skicklighet i tjänsten. Vid övervägande av denna angelägenhet har kommittén stannat vid ett förslag, där ålderstilläggens sammanlagda belopp i förhållande till grundlönen varierar mellan 26 % för den lägsta lönegruppen och 15 % för de högsta grupperna. Visserligen äro ålderstilläggen i den provisoriska löneregleringen för 1920 högre, i det att de två ålderstilläggen där utgå vartdera med 10 % av grundlönen, men kommitterade hava funnit det alldeles omöjligt att vid en definitiv lönereglering, som skall sträcka sina verkningar långt fram i tiden följa nämnda princip, vilken knappast heller får anses vara avsedd annat såsom en tillfällighet och av den föregående kom-

mittén var föga motiverad. Vid en grafisk jämförelse med en del andra lönestater har det av kommitterade nu upptagna systemet befunnits stå sig gott och på grund av sin nästan jämt glidande skala innebära synbara företräden. Att skalan icke är exakt jämnlöpande, har sin orsak däri, att kommittén sökt erhålla med 12 något så när jämt delbara löne- och ålderstilläggsbelopp med hänsyn till avlöningens utbetalande månadsvis. Att de tre ålderstilläggen skola vara lika stora anser kommittén vara självfallet. I en del tidigare framställningar om det tredje ålderstillägget har detta visserligen föreslagits skola utgå med högre belopp än de föregående, men orsaken härtill är ej närmare angiven och får väl skrivas på befattningshavarnes benägenhet att i dylika framställningar begära så mycket som möjligt eller så att säga med prutmån.

Vidkommande frågan om den tid, som lämpligen bör föreskrivas för uppflyttning i högre lönegrad, har hittills gällt olika bestämmelser för olika ålderstillägg. Sålunda har i regel för de mindre ålderstilläggen à upp till 300 kronor bestämts en tid av tre år, dock att för brandkåren, som tidigare hade endast 100 kr. i ålderstillägg, endast fordrades två års tjänstgöring för uppflyttning i högre lönegrad. Med den provisoriska löneregleringen för år 1920, då brandkåren jämställdes med poliskåren, borttogs berörda skillnad, så att för alla de lägre tjänstemännen infördes treårsintervaller mellan lönegraderna. För de högsta ålderstilläggen à 500 kronor och även i åtskilliga fall 300 kronor har hittills fordrats fem års tjänstgöring för uppflyttning i högre lönegrad. Att nu vid en lönestat, som företer en fortlöpande serie av lönegrupper, bibehålla någon skillnad i nu berörda avseende, en skillnad som även med förut gällande lönestat icke synes kunna så väl motiveras, vore synnerligen olämpligt, särskilt därför att en sådan olikhet, som för övrigt skulle vålla oreda vid lönestatens uppställning och tillämpning, komme att medföra påtagliga orättvisor för de befattningshavaregrupper, vilka komme att ligga närmast intill övergången mellan en lönegrupp med kortare och en lönegrupp med längre intervaller mellan ålderstilläggen. Kommitterade föreslå därför, att i förevarande avseende införes fullständig enhetlighet hela löneskalan igenom. Den tid som bör förflyta mellan ålderstilläggens intjänande har kommittén ansett lämpligen böra sättas till 3 år; så att det första ålderstillägget intjänas efter 3 års tjänst, det andra efter 6 års tjänst och det tredje efter 9 års tjänst. För att emellertid göra övergången något mjukare och för att, då löneregleringen i de flesta fall måste anses som en löneförbättring, de äldre befattningshavarne skola något tidigare än sina yngre kamrater komma i välförtjänt åtnjutande av den förmån, som det nya ålderstillägget innebär, hava kommitterade tänkt sig en övergångstid på det sätt, att under år 1921, det första år, för vilket den nya staten tillämpas, fordras 12 års tjänst för erhållande av det tredje ålderstillägget, under år 1922 11 år, under 1923 10 år och först under 1924 och framdeles 9 års tjänst för uppflyttning i den högsta lönegraden.

Rörande de närmare villkoren i övrigt för uppflyttning i högre lönegrad hänvisas till kommitténs förslag till allmänna bestämmelser och motiveringen för desamma.

Fast lön och dyrtidstillägg.

Vid utarbetandet av sitt lönestatsförslag har kommittén från början utgått ifrån, att det icke skulle bliva möjligt att nu genomföra en definitiv lö-

nereglering i den meningen, att den kunde bliva slutlig med avseende på de sammanlagda avlöningsbeloppen. Utan har det stått klart för kommittén, att det fortfarande och måhända avsevärd tid framåt måste räknas, utom med fast lön med ålderstillägg, även med ett i större eller mindre grad rörligt dyrtidstillägg. Levnadskostnadsförhållandena äro nämligen ännu underkastade så stora i förväg icke eller föga beräkningsbara växlingar, att det är omöjligt att vid en tidpunkt fastslå en bestämd avlöning såsom lämplig ens för en rätt så närliggande framtid. Den närmaste angelägenheten för kommitterade i förevarande avseende blev sålunda att söka utfinna en lämplig levnadskostnadsnivå, efter vilken grundlönerna och själva lönestaten skulle beräknas. Under den första tiden av kommitténs arbete eller förra årets höst skönjdes ingen tendens till nedgång i levnadskostnaderna, utan väntade man sig tvärtom en ytterligare stegring med årsskiftet. Och knappast någon trodde vid denna tidpunkt på en nedgång till 1914 års nivå eller något ditåt. Det syntes därför kommitténs flertal, under förutsättning av en stabilisering av levnadskostnaderna vid en nivå, motsvarande ungefär den dubbla i förhållande till 1914 års levnadskostnader, icke föreligga något principiellt hinder emot den allmänt från befattningshavarnes sida uttalade önskan att de fasta lönerna måtte sättas så högt som möjligt. Genom en dylik åtgärd skulle också de ur många synpunkter mindre önskvärda dyrtidstilläggen kunna försvinna så snart som möjligt. Under sådana förhållanden och då det som nämnt allmänt räknades med en stabilisering på en jämförelsevis hög nivå, hyste kommitténs majoritet starka sympatier för de principer i nu förevarande hänseende som kommit till uttryck i ett av Stockholms stads löneregleringskommitté i mitten av år 1920 avgivet förslag till lönereglering för huvudstadens befattningshavare. Enligt detta förslag skulle de fasta lönerna regleras efter ett levnadskostnadsläge motsvarande indextalet 200, således liggande dubbelt så högt som före kristidens inträde i augusti 1914, och återstoden av kristidsfördyringen tillsvidare regleras genom ett dyrtidstillägg så avpassat, att det motsvarade en procent av den fasta lönen för varje tretal, varmed indexsiffran översteg 200. Emellertid inträdde redan mot slutet av år 1920 och ännu mer i början av innevarande år förhållanden, vilka tydde på, att det vore långt ifrån omöjligt, fast mera sannolikt, att levnadskostnadernas indexssiffra kunde komma att nedgå under 200. I stället för den väntade stegringen företedde Kungliga Socialstyrelsens kvartalsindex per $^{1}/_{1}$ 1921 en nedgång på 10 enheter eller från 281 den $^{1}/_{10}$ 1920 till 271 den $^{1}/_{1}$ 1921. Och under den förflutna delen av innevarande år har en så gott som allmän och i många avseenden synnerligen kraftig nedgång i varupriserna fortgått, så att senast bekantgjorda kvartalsindex nedgått så långt som till 249, och samma företeelse gör sig allt fortfarande gällande. Det är känt, att en del varor, om också icke direkt hänförliga till livsmedel och annat som ingår i levnadskostnaden, sjunkit i pris till och med under 1914 års nivå. Med hänsyn till den inträdda situationen syntes det kommittén i hög grad vanskligt att i lönesatsen fastlåsa lönesatser, vilka det måhända skulle bliva omöjligt för samhället att upprätthålla i framtiden. Det torde också vara bekant, att det i Stockholm framlagda löneförslaget ännu icke blivit antaget, utan är föremål för omarbetning huvudsakligen av här omnämnda skäl. Det framstod sålunda för kommittén såsom en nödvändighet att reglera de fasta lö-

nerna vid en lägre nivå. Vid övervägande av vad som härutinnan kunde anses lämpligt, har kommittén funnit övervägande skäl tala för, att de fasta lönerna regleras och lönestaten sålunda upprättas med hänsyn till 1914 års levnadsförhållanden. Även om sannolikheten, trots den inträdda kraftiga prissänkningen, talar för, att då normala och lugna förhållanden någon gång i framtiden återigen inträda, prisnivån kommer att ligga något över den före kristidens inträde gällande, så är det dock för närvarande omöjligt att förutsäga eller beräkna, var den kommer att stanna. Alla dylika beräkningar eller förutsägelser äro utan vidare att hänföra till gissningarnes område. Ur denna synpunkt är man alltid på den säkra sidan, om man helt enkelt sätter de fasta lönerna med utgångspunkt från 1914 års prisnivå. Varje försök att reglera på en högre sådan t. ex. vid en indexsiffra av 150, innebär ett rent godtycke. En synnerlig svårighet skulle också härvid uppstå, då det gäller att avväga lämpliga dyrtidstillägg. Sådant kan visserligen rent teoretiskt låta sig göra, men systemet blir synnerligen invecklat och svårförståeligt i synnerhet för befattningshavarne. Däremot kunna reglerna för dyrtidstillägget göras mera enkla och lättfattliga, i synnerhet då det ligger inom den gräns, där full kompensation anses kunna givas, om detsamma utgår efter samma procental, som det indextal, vilket angiver levnadskostnadsökningen. Detta blir givetvis fallet vid en lönereglering på 1914 års prisnivå.

Då det icke är avsikten att låta befattningshavarnes avlöning nedsättas under dess nuvarande nivå i relation till penningvärdet vid olika tidpunkter, och befattningshavarne sålunda komma att få behålla — ja till och med på sätt nedan skall utvecklas i vissa fall få förhöjning i — sina genom den provisoriska lönereglering bekomna reallöner, kan ingen löntagare med fog påstå sig komma att på grund av den tillämpade grundsatsen lida någon orätt. Och under sådana förhållanden måste eventuella betänkligheter mot förslaget i förevarande del anses vara av underordnad betydelse i förhållande till de starka skäl, som tala för kommitténs uppfattning.

Dyrtidstillägg.

Vad dyrtidstillägget närmare angår, är det till en början kommitténs mening, att detsamma skall bestämmas av Stadsfullmäktige genom särskilt beslut för varje år, dock icke med ett visst belopp för hela året, utan så att det regleras automatiskt för varje kvartal med hänsyn till det av Kungl. Socialstyrelsen på grund av det föregående kvartalets undersökningar fastställda kvartalsindextalet. Det direkta förslag, som kommitterade nu framlägga i samband med lönestaten, avser sålunda endast innevarande år. Men kommitterade hava därjämte funnit lämpligt att angiva de riktlinjer, enligt vilka dyrtidstillägget enligt kommitterades mening bör fastställas i framtiden.

Det har ovan antytts, att kommittén icke ansett sig kunna föreslå full kompensation hela löneskalan igenom. Detta framför allt av det skäl, att varken stat eller kommun och ej heller enskilda löngivare hittills ansett lämpligt eller kunnat giva full kompensation åtminstone i de högre löneklasserna. Och i detta hänseende är det både lämpligt och nödvändigt att hålla på en viss överensstämmelse. Vad då först angår dyrtidstillägget för år 1921 är det kommitténs mening, att full kompensation bör givas å ett lönebelopp intill 2,000 kronor, reglerat för varje kvartal efter Kungliga Socialstyrelsens kvartalsindex för det närmast föregående. Sålunda skall dyrtidstillägget för första kvartalet utgå efter det indextal, som tillkännagavs i början av januari

och grundades på undersökningar för 1920 års 4:de kvartal o. s. v. Då indexsiffran pr 1/1 1921 var 271 skall alltså på en avlöning upp till 2,000 kronor utgå under 1921 års första kvartal ett dyrtidstillägg av 171 %. För avlöning överstigande 2,000 men ej 4,000 kronor utgår såsom dyrtidsitllägg full kompensation — i det angivna fallet sålunda 171 % — å 2,000 kronor av avlöningen och 60 % av full kompensation — motsvarande för 1:sta kvartalet 102.6 % — å återstående del av avlöningen. Är avlöningen högre än 4,000 kr. utgår dyrtidstillägget å 4,000 kronor på sätt nyss är sagt, men å överskjutande avlöningsdel med 40 % av full kompensation — motsvarande i samma angivna fall 68.4 % av avlöningsdelen.

I den betänkandet vidfogade avlöningstablån är det för att ernå en rätt jämförelse med 1920 års provisoriska lönereglering räknat med det indextal, 259, som gällde i början av år 1920, då sålunda full kompensation motsvarar ett dyrtidstillägg av 159 % å den fasta lönen.

Vad angår dyrtidstillägget för 1922 och därpå följande år bör det bliva en blivande lönenämnds uppgift att härutinnan framlägga förslag. Därvid kan en övergång till full kompensation på hela avlöningsbeloppet tilläventyrs så småningom tänkas bliva förverkligad på så sätt, att därest så finnes lämpligt och möjligt procentsatserna i förhållande till full kompensation för de högre liggande delarne av avlöningen efter hand höjas.

Det är givet, att kommitterades förslag om dyrtidstillägg är intimt förknippat med själva löneregleringsförslaget. Detta måste uttryckligen betonas av det skäl, att det gives ett eller annat fall, då kommittén måst sätta grundlönen lägre än den av Stadsfullmäktige en gång fastställda — oavsett den provisoriska regleringen, som ju uttryckligen angivits gälla endast för år 1920 — för att undvika en eljes opåkallad löneförhöjning. Skulle mot förmodan vederbörande befattningshavare i ett dylikt fall förklara sig icke vilja gå in på den nya lönestaten, måste saken ordnas antingen så, att särskilt dyrtidstillägg bestämmes för detta fall eller, att staden genom tjänsteuppsägning frigör sig från den gamla lönestaten för denne befattningshavares vidkommande. Då någon nedsättning, realiteter, i avlöningens slutsumma icke i något dylikt fall är föreslagen, utan snarare tvärt om, synes emellertid några åtgärder av här antytt slag icke böra vara att befara.

Folkskollärarekåren. Innan kommitterade övergå till att närmare redogöra för de olika tjänstebefattningarnes inplacering i lönestaten vilja kommitterade meddela, att, i likhet med vad som synes vara fallet överallt annorstädes i städerna, det visat sig omöjligt att tillämpa lönestaten på en av stadens befattningshavarekårer, nämligen folkskolans lärarepersonal, detta på grund därav, att nämnda personals avlöning till huvudsakligaste delen regleras genom bestämmelser givna av statsmyndigheterna samt jämväl bekostas av anslag från statsverket. Folkskolans lärarepersonals avlöning kommer därför att behandlas här nedan alldeles för sig vid sidan av lönestaten.

Ifråga om den föreslagna lönestatens tillämpning å de olika tjänsterna i övrigt vilja kommitterade här lämna en utredning rörande varje särskild tjänst till ledning för bedömande av kommitterades förslag rörande tjänstens avlöning, och därvid iakttaga den ordningsföljd, enligt vilken stadens budget är uppställd.

De särskilda befattningarne.

Fattigvården.

Fattigvårdssysslomannen. Denna befattning är helt ny. Den inrättades enligt beslut av Stadsfullmäktige den 25 september 1919 från och med början av påföljande år eller 1920. Avlöningen bestämdes enligt Fattigvårdsstyrelsens förslag till 5,000 kronor jämte två ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring. Drätselkammaren hade i sitt utlåtande föreslagit en grundlön av 4,000 kronor och därvid påpekat, att med då utgående kristidstillägg avlöningen enligt Fattigvårdsstyrelsens förslag skulle uppgå till sammanlagt 9,000 kronor. Den förra löneregleringskommitténs förslag till provisorisk lönestat för år 1920 upptog en sammanlagd avlöningssumma i 1:sta lönegraden av 10,536 kronor. Enligt Drätselkammarens förslag, som grundade sig på den omständigheten att tjänsten vore alldeles nyinrättad, varför någon förhöjning av det vid tjänstens tillsättande utgående lönebeloppet icke borde äga rum, och Stadsfullmäktige i överensstämmelse därmed den 25 maj 1920 fattade beslut utgick avlöningen under 1920 med sammanlagt 9,066 kronor.

Lönekommittén har i sitt förslag inrymt befattningen i 39:de lönegruppen. Begynnelselönen är visserligen här lägre, 4,500 kronor, än den av Stadsfullmäktige fastställda, 5,000 kronor, men genom den stora dyrtidskompensationen blir avlöningssumman med samma indextal som det i början av år 1920 gällande dock nära 900 kronor högre än enligt 1920 års lönestat.

Kontorsbiträdet å fattigvårdsbyrån. I samband med framläggandet av sitt förslag till den nya sysslomanstjänstens inrättande hemställde Fattigvårdsstyrelsen, att å fattigvårdsbyrån jämte sysslomannen skulle anställas en kassörska med en avlöning av 2,500 kronor jämte därå belöpande kristidstillägg. Drätselkammaren ansåg emellertid, att den hjälp å expeditionen, som erfordrades för sysslomannen, borde beredas honom genom anställande av ett kontorsbiträde, vars avlöning till en början icke reglerades, till dess erfarenhet vunnits om de kvalifikationer, som kunde fordras av detta biträde, och föreslog i stället att Fattigvårdsstyrelsen tills vidare skulle erhålla ett anslag på 3,000 kronor för biträdets avlöning. Stadsfullmäktige följde härutinnan Drätselkammarens mening. Vid framläggandet av sitt budgetförslag för år 1921 uttalade Fattigvårdsstyrelsen, att ifrågavarande biträde borde i lönehänseende jämställas med skrivbiträden hos Drätselkammaren, och hemställde därför om förhöjt anslag. I avvaktan på löneregleringskommitténs blivande förslag hava Stadsfullmäktige ännu icke fattat beslut i anledning av sistberörda framställning. Kommittén är av den meningen, att ifrågavarande befattning nu bör uppföras på ordinarie stat.

Kontorsbiträden.

Innan kommittén emellertid går in på frågan, vilken lönegrupp befattningen bör tillhöra, vilja kommitterade redogöra för sin ståndpunkt i allmänhet rörande dylika biträdesbefattningar. Det arbete, som utföres av biträden, de flesta kvinnliga, å stadens olika expeditioner och kontor, är i allmänhet av

tämligen likvärdig och enahanda beskaffenhet. Till huvudsakligaste delen består det i renskrivningsarbete och annan därmed jämförlig sysselsättning, som anvisas av högre tjänstemän och utföres under deras överinseende och ledning. Det synes därför naturligt och riktigt, att allt dylikt arbete i avlöningshänseende värderas lika och att samma benämning av befattningar av ifrågavarande art användes vid de olika verken. I viss mån är det dock nödvändigt att skilja på olika slag av dylika befattningar, enär nämligen i vissa fall ifrågavarande befattningshavares arbete är av något mera självständig och kvalificerad art, såsom t. ex. diarie- och registerföring, kassakontrollantskap m. m. dyl. Även synes det vara lämpligt att införa olika tjänsteklasser inom denna befattningshavaregrupp av den anledning, att det kan giva möjlighet till befordran, då det finnes anledning tillgodose särskild duglighet och erfarenhet. Kommitterade hava tänkt sig benämningen kontorsbiträde såsom lämplig för ifrågavarande befattningshavare och på grund av ovan angivna skäl uppdelat dem i två olika klasser, kontorsbiträden av I klass och av II klass. Benämningen skrivbiträden skulle därigenom försvinna. Därjämte har ytterligare en särskillnad gjorts. Det synes nämligen enligt kommitterades mening lämpligt, att man skiljer på manliga och kvinnliga befattningshavare, då det icke lärer kunna undvikas att avlöna de manliga något bättre. Kommitterade hava sålunda efter anställd jämförelse med vad som nu gäller i fråga om avlöningen av de biträdesbefattningar varom nu är fråga, placerat kvinnliga kontorsbiträden av II klass i 11:te lönegruppen, kvinnliga kontorsbiträden av I klass och manliga kontorsbiträden av II klass i 13:de lönegruppen samt manliga kontorsbiträden av I klass i 15:de lönegruppen. Anledningen till, att kommitterade icke ansett dem böra upptagas i högre grupper, är den, att dessa befattningar, framförallt när det gäller manliga innehavare, så gott som undantagslöst innehavas av unga personer, vilka i dessa biträdesbefattningar förskaffa sig insikter och erfarenheter, som kvalificera dem till högre och bättre avlönade allmänna eller enskilda tjänster, till vilka de efter något eller några års tjänst övergå. Det skulle under sådant förhållande kunna ifrågasättas lämpligheten av att ens uppföra dem på ordinarie stat eller i varje fall, att låta befattningen berättiga till ålderstillägg. Men särskilt då dessa skäl icke gälla för de kvinnliga biträdesbefattningarne, hava kommitterade icke ansett tillräcklig anledning föreligga att här göra ett undantag. De flesta dylika befattningar äro för övrigt redan inrättade som vanliga befattningar på stat. Vilka befattningar vid de olika verken, varom det härutinnan kan bliva fråga, skola kommitterade nedan närmare beröra vid genomgåendet av de särskilda befattningarne.

Undertecknad Johansson har i fråga om de kvinnliga kontorsbiträdena ansett, att dessa befattningar böra insättas i en högre lönegrupp eller för biträde av I klass i grupp 14 och för biträde av II klass i grupp 12.

Vad nu angår biträdet å fattigvårdsbyrån föreslå kommitterade densamma såsom en kvinnlig kontorsbiträdesbefattning av II klass, hänförlig således till 11:te lönegruppen.

Föreståndaren vid fattigvårdens ålderdomshem. I 1908 års lönestat, där befattningen kallades syssloman, är avlöningen 1,500 kronor jämte fri bostad med värme och lyse, i värde upptaget till 200 kronor, samt två ålderstillägg à 150 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring. Från och med 1913 tillkom ett dyrtidstillägg à 150 kronor. Enligt 1920 års provisoriska lönestat utgår för be-

fattningen i dess tredje lönegrad sammanlagt, inklusive naturaförmånernas värde och dyrtidstillägg, kronor 5,615: 64. Med hänsyn till att befattningens nuvarande innehavare på grund av sin långa tjänstgöring i den nya lönestaten inträder i 4:de lönegraden och då befattningen i och med fullbordandet av den pågående utvidgningen av ålderdomshemmet väl torde bliva föremål för omorganisation hava kommitterade för närvarande icke ansett sig kunna föreslå högre lönegrupp för befattningen än den 19:de. Genom uppflyttningen i den 4:de lönegraden medför likväl den nya löneregleringen en löneförbättring för nuvarande innehavaren.

Vaktmästare, tillika maskinist vid fattigvårdens ålderdomshem. Denna befattning benämnes i 1908 års lönestat portvakt, och var avlöningen enligt denna stat 900 kronor jämte fri bostad med bränsle och lyse, i värde upptaget till 200 kronor, samt 2 ålderstillägg à 100 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring. Även för denna befattning tillkom från och med år 1913 ett dyrtidstillägg à 150 kronor. Någon maskinistsyssla var då icke med befattningen förenad. Genom 1920 års provisoriska lönestat jämställdes befattningen med övriga vaktmästare i stadens tjänst, vilka alla blevo likställda i lönehänseende. Avlöningens slutsumma, inklusive dyrtidstillägg, utgjorde enligt sistnämnda lönestat i de olika graderna resp. kronor 4,303: 20, 4,620: 72 och 4,938: 24. Här ifrågavarande syssla torde knappast tidigare hava varit eller ännu vara, vad göromålen beträffar, fullt hänförlig till vanliga vaktmästaretjänster. Någon egentlig maskinistverksamhet, utom skötseln av värmeledningen i den nyligen fullbordade nybyggnaden, tillkommer icke heller ännu ifrågavarande befattningshavare. Någon svårighet att, till dess den beslutade ytterligare utvidgningen av anstalten blivit genomförd, bereda honom full sysselsättning med varjehanda förekommande göromål synes emellertid icke förefinnas, och då anspråken på duglighet och pålitlighet hos denne befattningshavare synas kunna jämställas med vad man fordrar av en vaktmästare i allmänhet, vilja kommitterade föreslå, att han införes i samma lönegrupp som övriga vaktmästare eller den 17:de.

Vaktmästare i allmänhet.

Vad vaktmästarnes ställning i allmänhet angår, vilken det torde vara lämpligt att i detta sammanhang något beröra, voro dessa befattningshavare enligt 1908 års lönestat ställda något efter poliskonstaplarne, medan de genom 1920 års provisoriska reglering erhöllo ett avsevärt försteg framför poliskonstaplarne och jämställdes med inspektionskonstaplar. Härigenom blevo de synnerligen väl kompenserade, vaktmästarne vid rådhuset och folkskolan med nära 200 % och portvakten vid fattigvården med 244 %. Då kommitterade på sätt här nedan närmare skall utvecklas hava ansett sig böra uppflytta poliskåren i lönehänseende, gälla icke samma skäl för motsvarande uppflyttning av vaktmästarne. Därav har nu följden blivit, att dessa senare i kommitterades förslag kommit att sättas i samma lönegrupp som poliskonstaplarne. Någon nedsättning i lönehänseende har dock därav ej blivit följden utan i stället förhöjning. Den fullt kompenserade grundlönen är 1,740 kronor mot 1,350 kronor år 1914.

Husmoder och sjuksköterska vid fattigvårdens ålderdomshem. Dessa befattningar blevo icke medtagna vid 1908 års lönereglering och voro knappast vid denna tidpunkt betraktade såsom befattningar på ordinarie stat. Befattningarne funnos emellertid redan då och funnos upptagna i fattigvårdens bud-

get, husmodern då emellertid benämnd föreståndarinna. Avlöningarne voro för båda befattningarna 450 kronor utom allt fritt. Samma avlöningar förekomma oförändrade i 1914 års budget. Från och med år 1916 höjdes föreståndarinnans lön till 500 kronor och sjuksköterskans till 600 kronor. Dessa löner hava allt hitintills bibehållits. Dock att befattningshavarne kommit i åtnjutande av de tillägg, vilka beviljats stadens löntagare i allmänhet. Från och med år 1918 har föreståndarinnan benämnts husmoder. 1920 års provisoriska stat berörde icke ifrågavarande befattningshavare.

I sitt förslag till stat för fattigvården för år 1921 hemställde Fattigvårdsstyrelsen, att sjuksköterskan måtte jämställas med sköterskorna vid epidemisjukvården och i likhet med dessa åtnjuta, utom grundlön såsom hittills å 600 kronor, tre ålderstillägg à 100 kronor efter 3, 6 och 9 år samt att husmodern måtte i lönehänseende jämställas med sjuksköterskan. I budgetförslaget upptogos också dessa löner jämte intjänade ålderstillägg. Stadsfullmäktige hava emellertid i avbidan på löneregleringskommitterades utredning låtit anstå med besluts fattande härutinnan. De av Fattigvårdsstyrelsen föreslagna lönerna stå i nära överensstämmelse med den av landstinget 1920 antagna lönestaten för motsvarande befattningar vid landstingets sjukvårdsanstalter. Å dessa löner åtnjuta landstingets befattningshavare med allt fritt 100 % dyrtidstillägg. Landstingets lönestat låter sig emellertid ej lämpligen inpassa i det av kommitterade upprättade förslaget till lönesystem. Kommitterade äro beträffande nu ifrågavarande befattningshavare av den uppfattningen att skäl föreligger att upptaga dem i lönestaten. I fråga om deras placering i lönegrupp kan tveksamhet råda om lämpligheten att inräkna naturaförmånerna, i detta fall bestående i "allt fritt", eller icke. Med hänsyn till svårigheten att särskilt under nu rådande ovissa förhållanden rättvisligen uppskatta dessa förmåner, hava kommitterade funnit lämpligast att bestämma endast den kontanta avlöningen, varifrån sålunda intet avdrag skall ske för värdet av naturaförmåner, och ansett den 4:de gruppen med 600 kronors grundlön vara den riktiga. Visserligen blir därigenom särskilt i den lägsta lönegraden på grund av dyrtidstilläggets nuvarande storlek den kontanta lönen nu större än enligt landstingets stat, men å andra sidan äro ålderstilläggen betydligt mindre, så att i den högsta lönegraden med nuvarande indextal löneförmånerna bliva ungefär desamma som för motsvarande befattningar hos landstinget. En annan omständighet, som inverkat på kommitterades förslag och gjort, att kommitterade icke hesiterat för en avsevärd löneförbättring på denna punkt liksom ock ifråga om andra sjuksköterskebefattningar, varom mera nedan under Hälsovårdsnämndens stat, är det påtagliga förhållandet, att sjuksköterskebefattningarne och därmed jämförliga tjänster hittills icke, åtminstone i löneavseende blivit tillräckligt uppskattade och rättvist bedömda. En enkel jämförelse med löneinkomsterna för till exempel en småskollärarinna, som dock onekligen har långt mindre tjänstgöring och i allmänhet åtminstone icke större utbildning än en sjuksköterska, visar det riktiga i kommitterades här uttalade uppfattning.

Övriga befattningar på fattigvårdens stat. De övriga befattningar på fattigvårdens stat, som påkalla full sysselsättning av befattningshavaren, nämligen ***kokerska, sköterskebiträden, tjänstflickor*** och ***tvätterska*** äro icke av den art, att de enligt kommitterades förmenande böra uppföras på ordinarie stat.

Innehavandet av dessa tjänster är enligt sakens natur icke så stadigvarande, som man anser förenligt med innehavet av en tjänst på stat, och dessutom äro avlöningsförhållandena i allmänhet för arbete av den art, varom här är fråga, på grund av rådande konjunkturförhållanden så växlande, att det synes mindre lämpligt att slå fast vissa bestämda löner i en lönestat för ifrågavarande befattningshavare. Kommitterade hava därför icke uppfört dessa tjänster i lönestaten, utan ansett att deras avlöningsförhållanden bör ordnas av Fattigvårdsstyrelsen med användande av anslag, som för varje år av Stadsfullmäktige ställas till förfogande.

Folkskolan.

Såsom ovan nämnts har icke folkskolans lärarepersonal upptagits i den allmänna lönestaten utan kommer att behandlas i särskild ordning. Vid sådant förhållande och då dessutom de löntagare på folkskolans stat, som icke hava full tjänstgöring, såsom *städerskor, baderskor* och andra *biträden* m. fl. såsom hittills böra betraktas som arvodesbefattningar, vilkas avlöning bestämmes av Folkskolestyrelsen och bestrides av årliga till förfogande ställda anslag, återstår endast ett fåtal befattningar inom folkskolestaten att här behandla.

Folkskoleinspektören. Denna befattning förekom, ehuru redan förefintlig, icke i 1908 års lönestat på den grund, att folkskoleärendena då ännu hörde under kyrkostämmans beslutanderätt. Då folkskoleväsendet med 1910 års ingång lades under Stadsfullmäktige, åtnjöt folkskoleinspektören en avlöning av 3,500 kronor. Ålderstillägg vore ej tillförsäkrade denne befattningshavare, vilken tillsattes för vissa år i sänder. På framställning av dåvarande inspektören hemställde Folkskolestyrelsen i april 1911 hos Stadsfullmäktige om befattningens uppförande på ordinarie stat samt föreslog, att lönen skulle bestämmas till 4,000 kronor lämte två ålderstillägg à 500 kr. efter 5 och 10 års tjänstgöring. Då detta förslag, som med någon tvekan i fråga om befattningens uppförande på ordinarie stat tillstyrkts av Drätselkammaren, den 26 maj 1911 förehades till behandling hos Stadsfullmäktige, blev frågan för ytterligare utredning återremitterad till Folkskolestyrelsen. I sitt förnyade yttrande föreslog Folkskolestyrelsen med ändring av sitt föregående förslag, att Stadsfullmäktige ville för avlönande av en folkskoleinspektör under femårsperioden 1912—1916 anslå ett årligt belopp av 4,500 kronor samt att om inspektörsbefattningen förenades med lärarebefattning vid stadens folkskolor, lärarelönen skulle inräknas i förenämnda belopp. Detta sistberörda förslag bifölls av Stadsfullmäktige den 22 juni 1911. I samband med avgivandet av sitt budgetförslag för år 1917 hemställde Folkskolestyrelsen om anslag till avlönande av en folkskoleinspektör för nästa femårsperiod, 1917—1921, med 5,000 kronor om året samt att folkskoleinspektören måtte förklaras berättigad till ett ålderstillägg à 500 kronor efter 5 års tjänstgöring. Drätselkammaren, med vilken Beredningsutskottet förenade sig, tillstyrkte förhöjningen i avlöningsanslaget för den nya femårsperioden, men avstyrkte förslaget rörande ålderstillägg, enär det ansågs oegentligt att låta ålderstillägg tillkomma en befattningshavare, som endast tillsattes på vissa år. Stadsfullmäktige följde vid avgörandet av frågan den 21 december 1916 Drätselkammarens uppfatt-

ning. Vid upprättande av förslag till folkskolans budget för år 1920 hade Folkskolestyrelsen föreslagit en förhöjning i folkskoleinspektörens "grundlön" till 7,500 kronor, varjämte utan motivering i statförslaget uppförts ett ålderstillägg å 500 kronor. Drätselkammaren, som i sitt budgetbetänkande konsekvent avstyrkte alla löneregleringsförslag, hemställde beträffande det nu nämnda förslaget, att det för det dåvarande icke måtte föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd, enär löneregleringskommittén väntades komma att i början av år 1920 upptaga frågan om reglering av de högre befattningshavarnes löner. Stadsfullmäktige beslöto den 30 december 1919 enligt Drätselkammarens förslag. Det av Folkskolestyrelsen upptagna ålderstillägget kom likväl, utan att något beslut därom av Stadsfullmäktige sålunda fattats, att inflyta i den fastställda staten. Enligt den av löneregleringskommittén i december 1919 uppgjorda lönelista, enligt vilken lönerna för de högre befattningshavarne skulle provisoriskt utbetalas under år 1920 till dess definitivt beslut om deras löneförmåner för sagda år komme att fattas, är folkskoleinspektören också betecknad såsom befattningshavare i 2:a lönegraden och avlöningen uträknad därefter. Den provisoriska avlöningsstat för de högre befattningshavarne, som av löneregleringskommitterade framlades i april 1920 och som på sätt även närmare angivits, icke innebar verklig lönereglering, utan endast byggde på de bestående avlöningsförhållandena efter vissa regler, upptog ålderstillägg för folkskoleinspektörstjänsten och betecknade nuvarande innehavaren såsom tjänsteman i andra lönegraden. Detta skedde också genom Stadsfullmäktiges beslut rörande de högre befattningshavarnes avlöning för år 1920, utan att något formligt beslut fattades om förändring av avlöningsbestämmelserna i den riktningen, att tjänsten skulle vara förenad med ålderstillägg. Enligt lönekommitterades berörda förslag skulle den sammanlagda avlöningssumman för befattningen i andra lönegraden utgöra 13,697 kronor inklusive folkskoleinspektörens arvode såsom rektor för högre folkskolan, 925 kronor. Enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25 maj 1920 fastställdes 1920 års avlöning till 11,500 kronor jämte nämnda rektorsarvode eller inklusive detta till 12,425 kronor. Vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 28 oktober 1920 förelåg till behandling en framställning från Folkskolestyrelsen rörande folkskoleinspektörens avlöning, avseende dels ett tillägg för år 1920 å omkring 2,500 kronor, dels ock att vid den blivande löneregleringen folkskoleinspektören måtte uppföras i samma lönegrupp som chefen för stadens tekniska verk. Drätselkammaren hade avstyrkt framställningen i båda hänseendena, och blev densamma också avslagen av Stadsfullmäktige.

Kommitterade hava intet att erinra mot, att såsom redan faktiskt, ehuru icke formellt, skett, befattningen ifråga uppföres på ordinarie stat och att ålderstillägg i vanlig ordning utgå för densamma. Kommitterade hava insatt befattningen i den 44:de lönegruppen. Att gå så långt som till samma grupp, som den, i vilken chefen för stadens tekniska verk bör placeras, kunna kommitterade icke förorda, utan dela kommitterade härutinnan samma uppfattning, som uttalats i Drätselkammarens nyssberörda yttrande, då folkskoleinspektörens lönefråga senast var föremål för Stadsfullmäktiges behandling. Att kommitterade likväl förordat en avsevärd löneförbättring för ifrågavarande tjänsteman har sin grund däri, att andra med Västerås jämförliga städer under senare år givit motsvarande befattningshavare mycket goda löner,

men även och än mera däri, att det omfattande och krävande arbete i ledareställning, som åligger denna tjänsteman, även om de teoretiska kvalifikationer, som erfordras för tjänsten, icke kräva så dyrbar utbildning, motivera en förbättring i de nuvarande avlöningsförmånerna. I den avlöning, varmed kommitterade räknat, ingår icke rektorsarvodet för högre folkskolan, enär det kan vara ovisst, hur länge detta uppdrag kan förenas med folkskoleinspektörstjänsten. Berörda arvode, som från början, då högre folkskolan år 1917 inrättades utgjorde 600 kronor, har sedermera höjts, så att det för närvarande utgår med 1,010 kronor. Det torde också förtjäna omnämnas i detta sammanhang, att folkskoleinspektören därjämte från stadskassan uppbär arvode som barnavårdsnämndens sekreterare, för närvarande 750 kronor.

Vaktmästare. Innan folkskoleväsendet lades under Stadsfullmäktige, åtnjöto vaktmästarne vid folkskolan en kontant lön av 1,000 kronor samt därjämte bostad jämte vedbrand och lyse in natura.

I samband med upprättandet av 1911 års budget fastställde Stadsfullmäktige den 29 december 1910 enligt ett av dåvarande löneregleringskommittén uppgjort och av Folkskolestyrelsen framfört, men av Drätselkammaren avstyrkt, förslag skolvaktmästarnes avlöning att utgå med 1,200 kronor, därav kontant 950 kronor och 250 kronor såsom beräknat värde av förmånen av fri bostad, 2 rum och kök med värme och lyse jämte 2 ålderstillägg à 150 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring. Från och med år 1913 erhöllo dessa vaktmästare i likhet med övriga lägre befattningshavare ett dyrtidstillägg à 150 kronor. Kommitterade hava ovan i samband med behandlingen av vaktmästaretjänsten vid fattigvården redogjort för vaktmästarnes avlöningsförhållanden enligt 1920 års provisoriska lönestat samt skälen till att kommitterade föreslagit den 17:de lönegruppen såsom lämplig för dessa befattningar.

Skoltandläkaren. Folkskolans tandklinik inrättades genom beslut av Stadsfullmäktige den 29 maj 1913 och öppnades den 1 oktober samma år. Kliniken förestods under de första åren av en praktiserande tandläkare i staden, som härför åtnjöt ett mindre arvode, i början 2,000 kronor om året. Vid framläggandet av sitt budgetförslag för år 1920 hemställde emellertid Folkskolestyrelsen i syfte att få tandvården mera rationellt ordnad, att en tandläkare måtte fast anställas med en tjänstgöring av 6 timmar pr dag under den tid skolan páginge, samt föreslog, att lönen måtte bestämmas till 6,000 kronor med därå belöpande dyrtidstillägg. Förslaget tillstyrktes av Drätselkammaren på det sätt, att den föreslagna avlöningen skulle utgå tills vidare i avbidan på blivande lönereglering. I överensstämmelse härmed fattade också Stadsfullmäktige beslut i frågan den 30 december 1919. Befattningen blev dock icke upptagen i det provisoriska löneregleringsförslaget. I sitt budgetförslag för 1921 erinrade Folkskolestyrelsen om att frågan om skoltandläkarens avlöning lämpligen borde hänskjutas till löneregleringskommittén. Kommitterade anse skäl föreligga att uppföra ifrågavarande befattning på ordinarie stat. Med den omfattande tjänstgöring, som numera åligger skoltandläkaren, är det icke möjligt för honom att samtidigt utöva ordnad enskild praktik, åtminstone i nämnvärd omfattning. Kommitterade hava föreslagit såsom lämplig lönegrupp för denne befattningshavare den 40:de, då hans avlöning i det närmaste kommer att överensstämma med det nu utgående arvodet, 10,000 kronor.

Stadens lärlings- och yrkesskolor.

Då skolornas organisation ännu icke är genomförd och det således icke heller är bestämt, huruvida avlöningarne för lärare och andra befattningshavare vid skolorna skola fastställas av Stadsfullmäktige eller av vederbörande styrelse, vilken hittills i avbidan på organisationens genomförande utövat denna befogenhet, hava kommitterade icke för närvarande ansett lämpligt ingå på frågan om dessa befattningshavares löner.

Hälso- och sjukvård.

Stadsläkarne. Förste stadsläkarens avlöning bestämdes enligt 1908 års lönestat till 3,000 kronor med 2 ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring. Utom den egentliga avlöningen, vilken inkluderade gottgörelse för förste stadsläkarens i instruktionen fastslagna skyldighet att handhava vården av sjuka från staden å stadens epidemisjukhus, utgick till honom en ersättning av 500 kronor årligen för vård av de sjuka från länets landsbygd, som staden enligt överenskommelse med landstinget var skyldig där mottaga. Berörda ersättning höjdes från och med 1912 till 1,000 kronor, huvudsakligen av den anledningen, att antalet intagna landsbygdspatienter visade sig nästan permanent och avsevärt överstiga det i avtalet med landstinget bestämda.

Andre stadsläkarens avlöning var i 1908 års lönestat bestämd till 2,000 kronor med 2 ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring. Andre stadsläkaren har uppburit särskilt arvode för frivilligt åtagande som skolläkare vid stadens folkskolor.

Den krigstidshjälp, som enligt Stadsfullmäktiges beslut den 20 december 1916 för år 1917 beviljades stadens befattningshavare, tillerkändes bland andra icke stadsläkarne, enär de icke hade sin huvudsakliga inkomst av arbete i stadens tjänst.

Vid beviljandet den 20 december 1917 av provisoriska lönetillägg och krigstidshjälp för stadens befattningshavare för år 1918 kommo stadsläkarne väl i åtnjutande av det förra slaget löneförbättring men icke av det senare slaget. Detta på grund av en undantagsbestämmelse, som för stadsläkarnes vidkommande motiverades av Beredningsutskottet med deras möjlighet att skaffa sig ökade inkomster genom höjning av arvodestaxan för deras praktik.

Till Stadsfullmäktiges sammanträde den 30 maj 1918 hade från Hälsovårdsnämnden inkommit förslag till ny instruktion för tjänsteläkarne i Västerås samt hemställan, att Stadsfullmäktige måtte uttala sig för anställande av ytterligare en tjänsteläkare, distriktsläkare, i staden. Detta ärende remitterades samma dag till Drätselkammaren och Beredningsutskottet. Det nya instruktionsförslaget innehöll beträffande 1:ste stadsläkaren huvudsakligen den förändringen att han befriades från särskilt distrikt. Hans uppgifter blevo enligt förslaget sålunda att utöva chefskap för övrige tjänsteläkare och hälsovårdspersonalen i övrigt, att såsom hittills handhava sjukvården å epidemisjukhusen samt i övrigt hava högsta hand närmast Hälsovårdsnämnden över den allmänna hygienen i staden. 2:dre stadsläkarens åligganden, i vilka ingick att vara sjukhusläkare vid fattiggårdens sjukhus samt ombesörja kostnadsfri sjukvård åt medellösa inom visst distrikt av staden, bibehöllos enligt förslaget i hu-

vudsak oförändrade. Distriktsläkaren skulle handhava kostnadsfri läkarevård åt obemedlade inom åt honom anvisat distrikt (den del av staden som icke ingick i 2:dre stadsläkarens distrikt) samt mot särskild gottgörelse från statsverket utöva viss läkareverksamhet enligt den nyantagna lagen om könssjuka.

I anslutning till det nya instruktionsförslaget, som dock då ej ännu av Beredningsutskottet förelagts Stadsfullmäktige för slutlig behandling, framförde Hälsovårdsnämnden i samband med sitt budgetförslag för år 1919 förslag till ny lönestat, upptagande, utan någon motivering för 1:ste stadsläkaren en grundlön av 7,000 kronor, varav 5,000 kronor beräknades för allmänna hälsovården och 2,000 kronor för skötseln av stadens sjuka å epidemisjukhuset, samt såsom förut 2 ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänst. För 2:dre stadsläkaren föreslogs en grundlön av 5,000 kronor, därav 1,000 kronor såsom sjukhusläkare vid fattiggården och 4,000 kronor för övrig tjänstgöringsskyldighet, jämte 2 ålderstillägg såsom 1:ste stadsläkaren. För distriktsläkaren slutligen föreslogs en avlöning av 4,000 kronor jämte ålderstillägg såsom de båda förenämnda tjänsteläkarne. Det nämnes ej något i Hälsovårdsnämndens skrivelse, huruvida enligt Nämndens mening jämte dessa föreslagna löner skulle utgå tillägg på grund av kristiden i någon form. Detta Hälsovårdsnämndens förslag avstyrktes emellertid av både Drätselkammaren och Beredningsutskottet av skäl, att lönereglering borde ske för alla befattningshavare i ett sammanhang och att en särskild löneregleringskommitté tillsatts för att förbereda denna angelägenhet, samt blev av Stadsfullmäktige avslaget. Emellertid beslöto Stadsfullmäktige den 28 december 1918 enligt Drätselkammarens förslag att för år 1919 bevilja ett anslag å 4,000 kronor för ökade stadsläkaregöromål med den bestämmelse, att av detta anslag skulle, intill dess den ifrågasatta nye tjänsteläkaren kunde bliva tillsatt, utgå de särskilda ersättningsbelopp för ökade göromål i anledning av stadens utvidgning genom inkorporering, vilka Stadsfullmäktige tidigare eller den 27 mars 1918 beviljat med 1,500 kronor till 1:ste och 1,000 kronor till 2:dre stadsläkaren, samt därefter gäldas avlöning till den nye tjänsteläkaren.

I fråga om det kristidstillägg, som bestämdes för år 1919 förekom också en undantagsbestämmelse, på grund av vilken en del av samma tillägg, den s. k. grundplåten, icke utgick till stadsläkarne.

Det ovan omnämnda instruktionsförslaget blev av Stadsfullmäktige antaget den 27 mars 1919 med en del ändringar, som dock icke inverkade på de ovan omförmälda huvudsakliga åliggandena för envar av tjänsteläkarne.

I budgetförslaget för Hälsovårdsnämnden för år 1920 återupptog Hälsovårdsnämnden förslagsvis samma lönebelopp, som föreslagits ett år tidigare, för 1:ste och 2:dre stadsläkaren men ett anslag å 4,000 kronor till en extra tjänsteläkare, utan att ej heller då nämna något om dyrtidstillägg på de föreslagna lönerna. I anledning av det väntade allmänna löneregleringsförslaget, som skulle tillämpas från och med år 1920, avslogs Hälsovårdsnämndens återupprepade förslag utom beträffande anslaget till extra läkare.

Från och med år 1920 har inträtt en förändring med avseende å epidemisjukvården, i det att densamma övertagits av landstinget för hela länet, således även städerna. För ordnande av härav föranledda ekonomiska angelägenheter, såsom uthyrning av sjukhus m. m., träffades en överenskommelse mellan staden och landstinget för 5 år, för stadens del antagen av Stadsfull-

mäktige den 29 december 1919. Då även enligt den nya läkareinstruktionen 1:ste stadsläkaren hade skyldighet att för sina av staden tillförsäkrade löneförmåner vårda de epidemiskt sjuka från Västerås, ordnades läkarefrågan vid epidemisjukhuset i sagda överenskommelse, i underhandlingarne om vilken 1:ste stadsläkaren också deltog, på det sätt, att sagda läkarevård skulle uppdragas åt 1:ste stadsläkaren i Västerås, mot det att landstinget ersatte staden den del av hans avlöning såsom förste stadsläkare, som motsvarade hans arbete för vård av sjuka från staden vid epidemisjukhuset, med 3,000 kronor om året. För vården av landsbygdens sjuka skulle landstinget träffa avtal med läkaren om särskilt arvode. Detta utgår för närvarande med 3,000 kronor för år räknat.

Enligt förra löneregleringskommitténs av Stadsfullmäktige dock icke antagna förslag skulle 1:ste stadsläkarens sammanlagda avlöningssumma i 2:dra lönegraden uppgå till 8,404 kronor, 2:dre stadsläkarens i 3:dje lönegraden till 7,302 kronor och distriktsläkarens, vilkens grundlön föreslogs till samma belopp som 2:dre stadsläkarens i 1:sta lönegraden till 6,272 kronor.

Den av Drätselkammaren föreslagna och av Stadsfullmäktige den 25 maj 1920 antagna provisoriska lönstaten för år 1920 upptager för stadsläkarne följande lönebelopp inklusive dyrtidstillägg: 1:ste stadsläkaren i 2:dra lönegraden 7,910 kronor, 2:dre stadsläkaren i 3:dje lönegraden 6,960 kronor och distriktsläkaren i 1:sta lönegraden 5,060 kronor.

Den 29 mars 1920 föredrogs hos Stadsfullmäktige och remitterades till löneregleringskommittén och Drätselkammaren en framställning från Hälsovårdsnämnden därom, att Stadsfullmäktige ville fatta definitivt beslut om inrättande av en distriktsläkaretjänst i staden. Efter tillstyrkande utlåtande av sagda myndigheter beslöto Stadsfullmäktige den 25 maj 1920, att en distriktsläkaretjänst skulle så snart ske kunde i staden inrättas. Tjänsten tillsattes genom val av Stadsfullmäktige den 28 december 1920.

Vid upprättande av sitt specialbudgetförslag för 1921 återupprepade Hälsovårdsnämnden sitt förslag om särskild lönereglering för stadsläkarne med samma lönebelopp som tidigare utom för 1:ste stadsläkaren, i fråga om vilken grundlönen nedsatts från 7,000 till 5,000 kronor, enär, enligt Nämndens förmenande, sedan landstinget förhyrt epidemisjukhuset, avlöningen till 1:ste stadsläkaren borde utgå för stadsläkaregöromålen utan inblandning av epidemisjukvården, så att hela ersättningen för läkarevården å epidemisjukhuset borde utgå från landstingets kassa direkt till 1:ste stadsläkaren. Hälsovårdsnämnden hade tillika hemställt, att å de föreslagna nya lönerna skulle utgå dyrtidstillägg som till övriga befattningshavare. I överensstämmelse med sitt ovanberörda förslag beträffande 1:ste stadsläkaren hade Hälsovårdsnämnden icke upptagit såsom inkomst i budgetförslaget det enligt överenskommelsen med landstinget staden tillkommande bidraget till 1:ste stadsläkarens avlöning. Drätselkammaren hade i sitt budgetbetänkande ifråga om alla föreslagna löneförändringar hänvisat till den pågående allmänna löneregleringen och hemställt, att förslag härutinnan icke måtte föranleda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd. I fråga särskilt om 1:ste stadsläkarens ersättning såsom läkare vid epidemisjukhuset i Västerås hade Drätselkammaren endast hänvisat till gällande avtal med landstinget och i budgeten infört den av Hälsovårdsnämnden uteslutna inkomstposten. Beredningsutskottet följde Drätsel-

kammaren och Stadsfullmäktige fattade sitt beslut enligt dessa myndigheters förslag.

I fråga om 1:ste stadsläkarens avlöning med hänsyn till hans ställning som epidemisjukhusläkare hysa kommitterade den, synbarligen även av Drätselkammaren och Beredningsutskottet delade, uppfattningen, att löneregleringen bör ske på grundvalen av denne befattningshavares skyldigheter enligt gällande instruktion. Såväl den gamla som den nya — visserligen på grund av delade uppfattningar i en del andra, nu förevarande angelägenhet ovidkommande punkter ännu ej i alla delar slutligen fastställda — instruktionen upptaga bland 1:ste stadsläkarens åligganden skyldighet att utöva läkarevården av sjuka från staden vid stadens epidemisjukhus. Någon särskild ersättning är härför ej omnämnd, utan skall den för tjänsten fastställda lönen utgöra gottgörelse även för detta arbete. I detta förhållande bör ej rubbning ske genom det för fem år ingångna avtalet med landstinget, vilket också löst ifrågavarande angelägenhet på ett lämpligt sätt, i det att landstinget lämnar staden gottgörelse för en mot epidemivårdsskyldigheten svarande del av 1:ste stadsläkarens avlöning och i stället betalar honom så mycket mindre arvode som sjukhusläkare. Genom denna anordning blir ingen part på något sätt lidande och vinnes dessutom den fördelen, att om det efter de fem åren befinnes lämpligt, att staden bildar eget epidemidistrikt, återgången härtill låter sig verkställas utan något som helst omordnande av 1:ste stadsläkarens lönevillkor. De lönegrupper, i vilka stadsläkarne enligt kommitterades förslag insatts, nämligen för 1:ste stadsläkaren den 31:sta, för 2:dre stadsläkaren den 27:de och för distriktsläkaren den 21:sta, innebära löneförbättringar såväl vid jämförelse mellan föregående års avlöning och den föreslagna med oförändrat dyrtidsindex, som ock om man jämför den gamla lönestatens grundlöner med de nu föreslagna.

En ytterligare omständighet, som, ehuru icke i så hög grad, torde tjäna till ledning vid bedömandet av förevarande lönefråga, är den läkarevård, som av tjänsteläkarne utövas för stadens befattningshavare och arbetare. Enligt den gamla instruktionen skulle de båda stadsläkarne efter fördelning av Hälsovårdsnämnden handhava sagda läkarevård mot ersättning enligt taxa, som fastställdes av Stadsfullmäktige. Denna ersättning bestämde Stadsfullmäktige den 22 juni 1909 till 4 kronor pr befattningshavare och år vare sig befattningshavaren hade familj eller ej Nämnda skyldighet upphäves emellertid med den nya instruktionen. I stället utgår nu enligt underhandsöverenskommelse till stadens tjänsteläkare, som ensamma hava rätt till ifrågavarande praktik, ersättning från stadskassan för befattningshavaresjukvård efter en vida förmånligare taxa, baserad på ersättning för varje besök hos läkaren eller av denne.

Förste hälsopolisen. Befattningen är jämförelsevis ny. Den inrättades från och med år 1916 och tillkom genom beslut av Stadsfullmäktgie den 20 december 1915 på grund av ett av Hälsovårdsnämnden framställt och av Drätselkammaren tillstyrkt förslag. Befattningen utgör en förmanstjänst i förhållande till de övriga hälsopoliserna samt medför en del expeditionsskyldigheter. I övrigt är 1:ste hälsopolisen närmaste biträde åt 1:ste stadsläkaren vid utövandet av den allmänna hälsovården i staden. Avlöningen bestämdes till 2,200 kronor med 2 ålderstillägg à 300 kronor efter resp. 3 och 6 års tjänstgöring. Genom den provisoriska löneregleringen för år 1920 erhöll denne befattnings-

havare i 2:dra lönegraden ett sammanlagt lönebelopp av 5,785 kronor, motsvarande en kompensation från år 1916, då tjänsten inrättades av 140 %. Då kommitterade nu föreslå tjänsten att tillhöra den 22:dra lönegruppen innebär detta visserligen en nedsättning i grundlönen av 10 kronor, men å andra sidan kan detta icke anses alldeles opåkallat med hänsyn till den av Stadsfullmäktige redan godtagna principen, att vid löneregleringar för under kristiden tillkomna befattningar taga hänsyn till de omständigheter, under vilka löneförmånerna bestämts, och dessutom ger dock kommitterades förslag vid samma dyrtidsindex som vid förra årets början en högre slutavlöning än 1920 års provisoriska lönestat.

Hälsopolis. Enligt 1908 års lönestat skulle hälsopolisernas avlöning utgå med 1,500 kronor jämte 2 ålderstillägg à 150 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring, varvid dock annan föregående tjänst hos staden såsom t. ex. poliskonstapel, icke skulle ingå i tjänsteårsberäkningen, detta i olikhet med den allmänna regeln. Avlöningen var densamma som inspektionskonstapels, bortsett från att med den sistnämnda befattningen i följd av uniformeringen även följde beklädnadsersättning. I likhet med de flesta övriga lägre befattningshavare kommo hälsopoliserna från och med år 1913 i åtnjutande av ett dyrtidstillägg à 150 kronor. Ovan omnämnda undantagsbestämmelse i fråga om tjänsteårsberäkning upphävdes av Stadsfullmäktige den 28 oktober 1915. En år 1916 av Hälsovårdsnämnden framförd begäran om beklädnadsersättning åt såväl hälsopoliserna som 1:ste hälsopolisen avslogs av Stadsfullmäktige, enligt Drätselkammarens och Beredningsutskottets förslag, den 21 december nämnda år. I 1920 års provisoriska lönestat bibehölls jämställigheten med inspektionskonstaplarne. Slutavlöningen i tredje lönegraden blev 4,938 kronor och innebar en lönekompensation från år 1914 av 148 %.

Kommitterade hava funnit riktigt och lämpligt att med hänsyn till arbetets art och ansvar samt de förutsättningar,som erfordras för tjänstens nöjaktiga skötande, bibehålla jämställigheten i lönehänseende med inspektionskonstapel. Då på sätt nedan skall närmare motiveras[1]), kommitterade anse en löneförhöjning för poliskåren ofrånkomlig, följer därav, att även hälsopoliserna måste uppflyttas i motsvarande grad. Den 18:de lönegruppen, till vilken hälsopolisbefattningarne skulle hänföras, har en begynnelselön av 1,830 kronor mot den gamla lönestatens 1,500 kronor.

Stadssjuksköterskor. För närvarande finnas två olika slags befattningar med denna benämning. Det ena slaget, de egentliga stadssjuksköterskorna, är en sedan länge bestående befattning, där innehavaren av tjänsten är skyldig att utöva sjukvård i hemmen mot särskild ersättning, som bestämmes av Hälsovårdsnämnden, och som består i fri kost samt dagarvode. I övrigt åtnjuter befattningshavaren viss årlig lönegottgörelse av staden samt har sedan 1911 telefon på stadens bekostnad. Det andra slaget befattningshavare, tillkommet under de senare åren, avser de å epidemisjukhuset stationerade stadssjuksköterskorna, vilkas kontanta avlöning bestrides av staden. De äro skyldiga att utan ersättning tillhandagå med sjukvård i hemmen hos obemedlade och mindre bemedlade samt vid större epidemier tjänstgöra som sköterskor å epidemisjukhuset. Mot denna sistnämnda skyldighet åtnjuta de kost och logi med mera, för närvarande på landstingets bekostnad, å sjukhuset liksom övriga epidemisjuksköterskor.

[1]) Sid. 214.

De äldre stadssjuksköterskebefattningarne funnos ej upptagna i 1908 års lönestat, ehuru tjänsterna äro äldre än denna. Deras kontanta avlöning från stadskassan utgjorde emellertid vid sagda tidpunkt 500 kronor. Från och med år 1911 höjdes den ena sjuksköterskans avlöning med 100 kronor, av skäl att hon då tjänstgjort i 5 år. Sedan även den andra stadssjuksköterskan uppnått 5 års tjänstgöring, höjde Stadsfullmäktige genom beslut den 18 december 1913 från och med följande år på Hälsovårdsnämndens förslag och under motivering av stegrade hyrespriser båda sköterskornas avlöning, så att den för vardera utgjorde 700 kronor. Under motivering av lång tjänstgöringstid av resp. 9 och 11 år hade Hälsovårdsnämnden vid framläggandet av sitt budgetförslag för 1917 föreslagit en löneförhöjning för vardera av stadssjuksköterskorna med 100 kronor. Med hänsyn till den föreslagna krigstidshjälpen för stadens befattningshavare, som avsevärt komme att överstiga de av Hälsovårdsnämnden föreslagna löneförhöjningarne, avstyrkte Drätselkammaren liksom också Beredningsutskottet Hälsovårdsnämndens förslag, och blev detsamma även av Stadsfullmäktige avslaget. Förslaget förnyades vid 1918 års statbehandling, men blev även då av motsvarande skäl avslaget. Stadssjuksköterskorna hava kommit i åtnjutande av de av kristiden föranledda tillfälliga lönetillskott under olika benämningar, som tid efter annan beslutats. På grund av, att deras inkomst gått ut dels i form av lön och dels såsom betalning för utfört arbete av dem, som anlitat deras hjälp, hava särskilda bestämmelser tillämpats i avseende å deras dyrtidstillägg. Emellertid har deras sammanlagda avlöningssumma under år 1920 utgått med 1,700 kronor. Dessa sköterskor äro icke, liksom icke heller de nedan behandlade, upptagna i 1920 års provisoriska lönestat.

Vad sedan de å epidemisjukhuset stationerade stadssjuksköterskorna angår, tillkom den första tjänsten genom beslut av Stadsfullmäktige den 28 december 1918. Lönen blev densamma som för de ordinarie epidemisjuksköterskorna. Den andra tjänsten inrättades på grund av en donation av Änkefru Lotten Ekelund enligt beslut av Stadsfullmäktige den 28 maj 1919. Om dessa sjuksköterskors åligganden är ovan talat. För bedömandet av deras löneförhållanden torde det vara lämpligt att i korthet redogöra för utvecklingen av epidemisjuksköterskornas avlöning, ehuru dessa senare numera stå i landstingets tjänst. Dessa sköterskor medtogos ej vid 1908 års lönereglering. Enligt 1909 års budget utgick deras kontanta avlöning med 400 kronor. Från och med 1910 höjdes den till 450 kronor och från och med 1913 till 500 kronor. Från och med 1915 erhöllo två av dem personligt lönetillägg å 100 kronor vardera. Genom beslut av Stadsfullmäktige den 21 december 1915 blev epidemisjuksköterskornas lön reglerad på så sätt att de erhöllo en begynnelselön av 500 kronor jämte 3 ålderstillägg à 100 kronor efter 3, 6 och 9 års tjänstgöring. Den 21 december 1917 ändrades berörda lönestat därhän, att begynnelselönen höjdes till 600 kronor. Denna avlöning utgår fortfarande sedan landstinget övertagit epidemisjukvården, varjämte till dem utgår dyrtidstillägg med 100 % av den kontanta lönen, och gäller samma avlöning även för de å epidemisjukhuset stationerade stadssjuksköterskorna, vilka sålunda förutom "allt fritt" för närvarande åtnjuta en sammanlagd kontant avlöning i 1:sta lönegraden av 1,200 kronor.

Under hänvisning till det ovan i fråga om husmodern och sjuksköterskan

vid fattiggården anförda[1]), finna kommitterade lämpligt föreslå, att de egentliga stadssjuksköterskorna placeras i 5:te och stadssjuksköterskorna vid epidemisjukhuset i 4:de lönegruppen, varvid för de senare givetvis ej naturaförmånerna inräknas i avlöningen.

Bostadsinspektrisen. Befattningen inrättades enligt beslut av Stadsfullmäktige den 30 september 1920 och har visserligen av Hälsovårdsnämnden tillsatts, men ännu icke av innehavaren tillträtts. Avlöningen bestämdes av Stadsfullmäktige enligt Drätselkammarens förslag till 2,700 kronor jämte 2 ålderstillägg efter 3 och 6 års tjänstgöring à 10 % av grundlönebeloppet. I själva Stadsfullmäktigebeslutet nämnes ej något vare sig om dyrtidstillägg eller om avlöningen, liksom för övriga stadens befattningshavare, skulle anses provisorisk och bliva föremål för definitivt beslut i samband med den slutliga lönereglerinoen. Men i motiveringen till Drätselkammarens, av Stadsfullmäktige antagna förslag förutsattes dyrtidstillägg efter samma grunder som för övriga befattningshavare samt lades, under anställd jämförelse med andra närliggande tjänsters avlöning, huvudvikten vid den slutsumma, inklusive dyrtidstillägg, som den föreslagna grundlönen skulle giva. Och vidare talades i samband med frågan om ålderstillägg om att dessa tillsvidare och i avvaktan på definitiv lönereglering borde bestämmas till två och utgå på visst sätt. I budgetförslaget för 1921 har även Hälsovårdsnämnden i tydlig känsla av, att det är fråga om ett provisorium, vid den utgiftspost, som upptager ifrågavarande befattnings grundlön, insatt ordet förslagsvis, vilket även bibehållits i den fastställda staten.

Löneregleringskommittén anser sig av dessa skäl hava frihet att taga lika litet hänsyn till 1920 års lönestat beträffande grundlönen för ifrågavarande befattning som för alla övriga och därför hålla sig endast till den sammanlagda avlöningssummman enligt 1920 års lönebestämmelser samt därvid tillse, att densamma, med dyrtidstillägg efter det indextal, som rådde vid tidpunkten för tjänstens tillsättande eller i slutet av förra året, enligt kommitterades förslag giver minst samma slutlön som enligt 1920 års stat eller 5,097 kronor. Med hänsyn härtill, och då kommitterade ansett någon löneförhöjning i förevarande fall, då det gäller en fullständigt nyinrättad tjänst, opåkallad, hava kommitterade funnit lämpligt föreslå den 19:de lönegruppen för ifrågavarande befattning.

Distriktsbarnmorskorna. Då dessas löneförhållanden numera ordnas av andra myndigheter än Stadsfullmäktige, nämligen staten och länets barnmorskestyrelse, och staden endast så till vida kan inverka på desamma, att den genom ett rikligare bidrag till avlöningen och förordande av högre taxa kan bereda barnmorskorna i staden högre inkomster än eljes enligt gällande föreskrifter samt då dessa förhållanden redan ordnats genom beslut av Stadsfullmäktige dels den 30 december 1919 angående barnmorskornas avlöning och dels den 25 november 1920 angående arvodestaxan, finna kommitterade ingen anledning upptaga distriktsbarnmorskorna i lönestaten.

Föreståndaren för köttbesiktningsbyrån (stadsveterinären). Befattningen inrättades i och med det att Stadsfullmäktige den 30 augusti 1906 beslöto införa köttbesiktningstvång i staden, varvid bland annat anslogs 2,500 kronor till avlöning av föreståndare, veterinär. Av anledning, som ej framgår av handlingarne, upptogs icke befattningen i 1908 års lönestat. Efter sex års tjänst gjorde innehavaren framställning om en löneförhöjning à 500 kronor. Denna

[1]) Sid. 152.

anhållan tillstyrktes av Hälsovårdsnämnden i samband med upprättandet av 1913 års budgetförslag och ansåg Nämnden att löneökningen borde utgå såsom ålderstillägg. Tillägget beviljades också av Stadsfullmäktige den 18 december 1912, men skulle enligt förslag av Beredningsutskottet hava karaktären av personligt lönetillägg. På grund av undantagsbestämmelse kom befattningshavaren i fråga (liksom stadsläkarne m. fl., vilka icke hade sin huvudsakliga inkomst av arbete i stadens tjänst) icke i åtnjutande av 1917 års krigstidshjälp. Däremot erhöll befattningshavaren, i olikhet mot t. ex. stadsläkarne, provisoriskt lönetillägg och krigstidshjälp för år 1918 i full utsträckning såsom befattningshavare i allmänhet. I löneregleringskommitténs förslag till provisorisk lönestat för år 1920 upptogs befattningen med två ålderstillägg, vilket motiverades därmed, att, då nuvarande föreståndaren innehaft befattningen under 11 år samt det ovan omförmälda belopp av 500 kronor, vilket tilldelades honom såsom personligt lönetillägg, ursprungligen avsetts som ett ålderstillägg, befattningshavaren borde från 1920 års början tilldelas två ålderstillägg och uppföras på stat som tjänsteman i 3:dje lönegraden. Det sammanlagda lönebeloppet enligt sagda förslag utgjorde kronor 8,448: 60. Enligt Drätselkammarens av Stadsfullmäktige antagna förslag bifölls löneregleringskommitténs förslag så till vida, att från och med den 1 januari 1920 skulle till befattningshavaren i fråga utgå två ålderstillägg, men nedsattes avlöningssumman, beräknad för 3:dje lönegraden till kronor 7,910: —.

Då kommitterade föreslå tjänstens uppförande i 29:de lönegruppen, innebär detta visserligen en förhöjning av den ursprungliga grundlönen med 500 kronor, men denna förhöjning motsvarar ungefär, vad som föreslagits för stadsläkarne och kan motiveras av ökade göromål, föranledda av stadens tillväxt. Avlöningssumman inklusive dyrtidstillägg kommer med hänsyn till, att innehavaren äger omedelbart uppbära avlöning i 4:de lönegraden och under förutsättning av samma dyrtidsindex som i början av år 1920, att ligga närmast över 1920 års lönebelopp.

Vaktmästaren vid köttbesiktningsbyrån. Stadsfullmäktiges beslut den 30 augusti 1906 om införande av köttbesiktningstvång, innefattade jämväl beviljande av, bland andra, anslag till två biträden vid stämplingen à 300 kronor till vartdera. I 1908 års budget upptogs motsvarande utgiftspost sålunda "vaktmästare och biträde vid stämplingen 600 kronor". Härav följer, att endast en person anställdes som vaktmästare och biträde; och torde denne hava åtnjutit förmånen av fri bostad i den i besiktningsbyggnaden inredda vaktmästarelägenheten. Befattningen finnes ej upptagen i 1908 års lönestat. I 1909 års stat höjdes ifrågavarande anslag på Hälsovårdsnämndens förslag till 720 kronor. Från och med år 1912 höjdes avlöningen enligt beslut av Stadsfullmäktige i samband med fastställandet av 1912 års stat, efter förslag av Hälsovårdsnämnden, på grund av ökade göromål ytterligare till 900 kronor. För år 1913 kom icke vaktmästaren i åtnjutande av det dyrtidstillägg à 150 kronor, som då tilldelades stadens flesta lägre befattningshavare. I slutet av år 1913 gjorde befattningens innehavare emellertid framställning därom, och beviljades han från och med 1914 detta dyrtidstillägg enligt särskilt beslut av Stadsfullmäktige vid upprättandet av 1914 års budget. Vid beredningen av 1916 års budget föreslog Drätselkammaren, i anledning av framställning från köttbesiktningsbyråns föreståndare, att vaktmästaren vid byrån, vilken efter genomgången lärokurs

från och med år 1916 komme att tjänstgöra som hälsopolis, måtte erhålla, utom dyrtidstillägg för år 1916, en kontant lön av 1,050 kronor, varigenom han i lönehänseende, om hans naturaförmåner, bestående av 1 rum och kök med värme och lyse, värderades till 300 kronor,bleve ungefärligen jämställd med hälsopolis. Detta förslag antogs av Stadsfullmäktige den 21 december 1915. Sedan vaktmästaren därefter antagits till hälsopolis genomfördes vid fastställandet av 1917 års stat enligt beslut av Stadsfullmäktige den 21 december 1916, den organisationsförändringen, att, i stället för en vaktmästare, å köttbesiktningsbyråns stat skulle uppföras en hälsopolis med en sådan befattningshavares löneförmåner (1,500 kronor), dock med den skillnad, att grundlönen skulle upptagas med 300 kronor lägre belopp än övriga hälsopoliser (således 1,200 kronor), motsvarande värdet av befattningshavarens naturaförmåner. Denna hälsopolis skulle sålunda jämväl tjänstgöra som vaktmästare vid byrån. I sitt förslag till stat för köttbesiktningsbyrån för år 1919 av den 16 oktober 1918 hemställde Hälsovårdsnämnden, i anledning av att den förre vaktmästaren-hälsopolisen överförts till allmänna hälsovårdens stat och icke vidare skulle tjänstgöra vid byrån, om återinförande av vaktmästaresysslan och föreslog, att den förutvarande grundlönen, vartill på grund av allmänna lönebestämmelser lagts ett provisoriskt lönetillägg å 400 kronor, höjdes till 1,500 kronor utan provisoriskt lönetillägg, samt att naturaförmånerna, som då ännu icke medförde något avdrag å den kontanta lönen, skulle beräknas till ett värde av 450 kronor. Drätselkammaren hemställde emellertid i sitt budgetbetänkande, i anslutning till vad Drätselkammaren yttrat rörande andra lönefrågor, att avlöningen måtte upptagas, såväl vad det kontanta beloppet som naturaförmånerna anginge, med samma belopp som förut, i följd varav befattningen komme i åtnjutande av fulla tillägg såsom andra befattningar, och att sålunda grundlönen måtte bestämmas till 1,200 kronor med 2 ålderstillägg à 150 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring, vartill komme bostad av 1 rum och kök med värme och lyse till beräknat värde av 300 kronor. Vid behandling av frågan den 27 december 1918 godkände Stadsfullmäktige Drätselkammarens förslag. Emellertid hade Hälsovårdsnämnden redan dessförinnan anställt en vaktmästare och därvid träffat särskild överenskommelse med denne rörande hans avlöningsförhållanden i överensstämmelse med sitt ovan angivna förslag, eller så att han utom naturaförmånerna skulle åtnjuta en kontant avlöning utan något som helst tillägg av 1,500 kronor. Detta anmäldes för Stadsfullmäktige vid budgetbehandlingen för år 1920; och blev i anledning härav även Hälsovårdsnämndens statförslag, upptagande sistberörda avlöningsbelopp med anmärkning, att å detsamma ej skulle utgå dyrtidstillägg, av Stadsfullmäktige antaget den 30 december 1919. Av nämnda anledning eller att avlöningen bestämts genom personligt avtal och då vaktmästaren, som ju icke tjänstgör som hälsopolis, ej hade full sysselsättning av sin tjänst, blev befattningen ej medtagen vid 1920 års provisoriska lönereglering. På Hälsovårdsnämndens förslag blev emellertid den kontanta lönen vid fastställandet av 1921 års stat höjd till 1,800 kronor.

Vaktmästaresysslans innehavare har genom den organisation han tillhör, kommunalarbetareförbundets avdelningar här i staden, anhållit, att kommittén ville upptaga befattningen i sitt förslag till lönestat, och har därvid framhållits, bland annat, att denne befattningshavare hade lika lång tjänstgöring som övriga vaktmästare i stadens tjänst. Hälsovårdsnämnden, vars ytt-

rande över framställningen inhämtats, har åberopat den personliga överenskommelsen och dessutom framhållit, att innehavaren icke hade full sysselsättning av tjänsten samt att han på grund härav och med hänsyn till det ringa kvalificerade arbetet för närvarande vore jämförelsevis väl avlönad. Löneregleringskommittén har genom särskild undersökning av ifrågavarande förhållanden väl funnit, att vaktmästaren icke har full sysselsättning av sin tjänst, men att han likväl är så bunden av densamma, att de inkomster han har möjlighet att förvärva sig på sin från tjänsten lediga tid icke kunna vara så avsevärda, om man ock icke kan undgå att räkna med ytterligare förvärvsmöjlighet utom tjänsten vid avvägandet av en lämplig avlöning för befattningen. Kommitterade hava vidare undersökt möjligheten att med befattningen förena annat arbete, så att innehavaren skulle beredas full sysselsättning och sålunda kunna upptagas i samma lönegrupp som övriga vaktmästare, men icke kunnat finna något lämpligt sådant arbete.

Emellertid hava kommitterade ansett att, då vaktmästarebefattningens utövande dock i varje fall måste bliva den huvudsakliga sysselsättningen för befattningshavaren i fråga, det är lämpligt och riktigt, att befattningen upptages som ordinarie i lönestaten, men att den måste placeras i en lägre lönegrupp än övriga vaktmästare, på grund av att den icke medför full sysselsättning i tjänsten. Kommitterade hava efter övervägande av omständigheterna rörande ifrågavarande tjänst funnit lämpligt föreslå dess insättande i 11:te lönegruppen, vars avlöning då givetvis inkluderar naturaförmånerna.

Vad angår *övrig personal vid köttbesiktningsbyrån,* utgörande *andre besiktningsman, bokförare* och *mikroskopister,* är den mera tillfälligt anställd och har icke sysselsättning vid byrån i sådan omfattning, att dess uppförande på stat är motiverad. De ersättningar för arbetet som böra utgå till denna personal, synes därför lämpligen såsom hittills böra betraktas som arvoden och regleras genom år från år beviljade anslag.

Stadens planteringar.

Stadsträdgårdsmästaren. Enligt 1908 års lönestat utgjorde trädgårdsdirektörens (den dåvarande titeln för ifrågavarande befattningshavare) avlöning 1,800 kronor jämte 2 ålderstillägg à 300 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring. Den dåvarande organisationen med ett halvofficiellt sällskap, trädplanteringssällskapet, som handhade vården av stadens parker och planteringar, torde hava medfört, att en del mer eller mindre med tjänsten sammanknippade inkomster i form av arvode för skötseln av sällskapets enskilda angelägenheter, arvodesandel i åt sällskapet för vissa uppgifter beviljade anslag m. m. kommo trädgårdsdirektören till del. Någon närmare utredning härom kan emellertid icke utan omfattande undersökningar åvägabringas. I varje fall torde det icke hava rört sig om några avsevärdare belopp och saken har för övrigt för den föreliggande löneregleringen endast underordnat intresse. Staden omhänderhar numera själv planteringsvården och några extra inkomster av nämnd art ifrågakomma icke vidare. På framställning av trädplanteringssällskapet beviljades trädgårdsdirektören från och med år 1913 genom beslut av Stadsfullmäktige den 18 december 1912 på grund av personliga förtjänster ett personligt lönetillägg av 400 kronor om året. Befattningen kom icke i åtnjutande av

det dyrtidstillägg å 150 kronor, som från och med år 1913 beviljades de flesta av stadens lägre befattningshavare, men däremot, i den mån den fastställda avlöningen därtill berättigade, av de tillägg, som föranleddes av kristiden. Sedan Stadsfullmäktige den 28 februari 1918 fattat beslut om inrättande av en planteringsnämnd, som skulle övertaga det gamla trädplanteringssällskapets funktioner i fråga om vården av stadens planteringar, samt därjämte under samma år den förre stadsträdgårdsmästaren (direktören) avlidit, framlade Drätselkammaren i samband med budgetberedningen för år 1919 förslag angående tillsättande av ny stadsträdgårdsmästare. Därvid föreslogs dock endast en provisorisk lönereglering och erinrades därom, att den förra innehavaren utom lön från staden uppburit sådan av trädplanteringssällskapet, varemot den nye tjänstemannen skulle uteslutande vara anställd i stadens tjänst. I avlöning föreslogs 3,000 kronor jämte två ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring. Det förutsattes, att å denna avlöning skulle utgå fullt kristidstillägg. Den nye tjänsteinnehavaren skulle vara underkastad blivande instruktionsbestämmelser. Berörda förslag bifölls av Stadsfullmäktige den 27 december 1918. I löneregleringskommitténs förslag till provisorisk lönestat för år 1920 upptogs stadsträdgårdsmästarens sammanlagda avlöningssumma i 1:sta lönegraden till kronor 7,302, därvid, i olikhet med vad som skedde beträffande en del andra nyreglerade tjänster, full kompensation föreslogs å den nyreglerade lönen. Enligt det av Stadsfullmäktige antagna av Drätselkammaren uppgjorda förslaget till lönestat för år 1920 skedde heller icke någon reduktion vid beräknande av det sammanlagda avlöningsbeloppet, vilket uppgick till 6,960 kronor.

Kommitterade hava inrymt befattningen i en lönegrupp högre, den 30:de, än som direkt betingas av Stadsfullmäktiges ovannämnda beslut den 27 december 1918 och som erfordras för undvikande av minskning i 1920 års löneinkomster under antagande av oförändrad prisindex. Detta med anledning av de krävande uppgifter, vilka enligt den efter befattningens tillsättande antagna instruktionen ålägger befattningshavaren, och det ökade arbete, som tillkommer honom i följd av, bland annat, den nya kyrkogårdsanläggningen.

Trädgårdsmästaren. Vid tiden för 1908 års lönereglering hade stadsträdgårdsmästaren intet annat biträde än en elev, till vilkens avlöning i 1909 års stat fanns upptaget ett anslag å 660 kronor. Vid fastställandet av 1914 års budget vidtogs härutinnan den förändringen, att till avlöning av ett biträde anslogs 1,200 kronor i stället för elevarvodet, som dessförinnan successivt höjts till 900 kronor. Från den 1 januari 1916 höjdes anslaget till biträde till 1,450 kronor och från den 1 januari 1918 ytterligare till 1,800 kronor. Utan annan motivering, än att biträdet varit anställt över tre år, upptogs i budgetförslaget för år 1919 och godkändes av Stadsfullmäktige för biträdet ett ålderstillägg å 300 kronor. Den 30 december 1919 beslöto Stadsfullmäktige på förslag av Planteringsnämnden, att biträdet skulle erhålla titeln trädgårdsmästare. Befattningen upptogs i 1920 års provisoriska lönestat på ordinarie stat och blev den sammanlagda avlönnigssumman i 2:dra lönegraden kronor 4,814: 76.

Löneregleringskommitterade anse lämpligt, att befattningen nu definitivt uppföres på ordinarie stat, och hava med hänsyn till befattningshavarens förmansställning i förhållande till de arbetare, som sysselsättas vid plante-

ringsarbetena, ansett lämpligt för befattningen i fråga föreslå den 18:de lönegruppen, där övriga förmansbefattningar äro inrymda.

Trädgårdskonsulenten. Denna befattning inrättades genom beslut av Stadsfullmäktige den 29 december 1919, enligt vilket beslut skulle för år 1920 försöksvis anställas en trädgårdskonsulent med ett arvode från stadens kassa av 1,500 kronor i ett för allt utan dyrtidstillägg, varjämte konsulenten skulle äga uppbära dels ersättning från stadskassan för av stadens planteringsnämnd anbefallda allmänna demonstrationer, dels ock ersättning av enskilda för konsultationer och annat biträde enligt av Stadsfullmäktige fastställd taxa. Vid upprättandet av 1921 års budget beviljades även för sagda år enahanda anslag till arvode åt en trädgårdskonsulent. Taxan å ersättning för biträde åt enskilda har i början av innevarande år höjts. Ifrågavarande befattning synes icke kommitterade vara av den art, att den bör upptagas i den allmänna lönestaten, utan bör frågan om denne befattningshavares avlöning åtminstone tillsvidare ordnas genom årligen beviljade anslag. Institutionen ifråga är ju relativt ny och inkomsterna för konsulenten härflyta till väsentlig del från andra källor än direkt avlöning från stadskassan.

Elever. Stadsträdgårdsmästaren har till sin hjälp även en eller flera elever, men synes det kommitterade självfallet, att dessa icke böra uppföras i lönestaten.

Hamnen.

Hamnkaptenen. Denna befattning finnes icke upptagen i 1908 års lönestat. Motsvarande befattningshavare, i allmänhet benämnd hamnfogde, i Stadsfullmäktiges handlingar hamnuppbördsman, åtnjöt i denna sin egenskap enligt 1909 års budget i lön 1,200 kronor jämte ett ålderstillägg å 300 kronor samt 6 % provision å hamnens beräknade inkomster, förslagsvis 1,320 kronor, eller sammanlagt 2,820 kronor. Därjämte uppbar han såsom hamnordningsman ett arvode av 150 kronor. Tjänstevillkoren voro emellertid då sådana, att hamnuppbördsmannen hade tillfälle att bereda sig inkomster av privat natur i anslutning till hamnrörelsen, såsom genom kranuthyrning och speditionsverksamhet. Från och med år 1910 tilldelades hamnordningsmannen ett andra ålderstillägg å 300 kronor.

På framställning av Hamnstyrelsen beslöto Stadsfullmäktige vid fastställandet av 1920 års stat den 30 december 1919 en omorganisation av ifrågavarande befattning att träda i tillämpning den 1 april 1920 och förändrades därvid titeln till hamnkapten. Lönen bestämdes till 4,000 kronor med därå belöpande dyrtidstillägg. Ålderstillägg omnämndes varken i förslaget eller i Stadsfullmäktiges beslut. Instruktion för hamnkaptenen antogs av Stadsfullmäktige den 29 mars 1920, vilken innebar sådan förändring av förutvarande förhållanden, att hamnkaptenen icke kan bereda sig några extra inkomster av det slag, som ovan omnämnts i fråga om hamnuppbördsmannen. Den förra löneregleringskommittén upptog hamnkaptensbefattningen i sitt förslag till provisorisk lönestat för år 1920 och uppförde för densamma såsom för övriga befattningar på ordinarie stat två ålderstillägg. Det sammanlagda avlöningsbeloppet, inklusive dyrtidstillägg, i första lönegraden skulle enligt detta förslag utgöra kronor 8,474:96, därvid kommittén såsom för en del andra ny-

reglerade tjänster, verkställt reducering i det belopp, som skulle erhållas genom full kompensation med 140 % tillägg å den förut fastställda lönen. Den av Stadsfullmäktige antagna provisoriska lönestaten för år 1920 reducerade emellertid avlöningssumman till kronor7,478: 40, eller den förut bestämda lönen å 4,000 kronor med statens dåvarande dyrtidstillägg. Drätselkammaren, vars förslag härutinnan av Stadsfullmäktige antogs, motiverade denna nedsättning därmed, att det gällde en helt nyligen anställd befattningshavare, varför det icke ansågs lämpligt att redan då företaga någon löneförhöjning efter de grunder, som föreslogos för övriga befattningshavare.

Kommitterade hava upptagit i frågavarande befattning i den 31:sta lönegruppen. Något skäl att icke tilldela befattningen ålderstillägg såsom övriga tjänstemän förefinnes icke. Grundlönen i grupp 31 understiger visserligen med icke mindre än 700 kronor den av Stadsfullmäktige vid befattningens inrättande beslutade lönen, men inberäknat dyrtidstillägg efter samma indextal, som gällde vid 1920 års början ger denna lönegrupp en inkomst, kronor 7,720: 20, som ej obetydligt överstiger den för år 1920 bestämda. Förhållandet är ett slående bevis för riktigheten av den förra löneregleringskommitténs påstående, att vederbörande vid regleringar under kristiden lätt låtit förleda sig av den höga prisnivån, att sätta allt för höga grundlöner. En tillämpning av den för hamnkaptenen först bestämda grundlönen skulle medföra befattningens inrymmande i 36:te gruppen, som skulle medföra en sammanlagd avlöningssumma av ej mindre än 9,169 kronor, en alltför hög och säkerligen icke avsedd stegring i denne befattningshavares löneförmåner.

Kranmaskinistförman. Vid avlämnandet av sitt förslag till hamnens budget för år 1921 föreslog Hamnstyrelsen inrättandet av en maskinistförmansbefattning för hamnkranarnes skötsel och drift. Innehavaren av denna befattning skulle vara utbildad på såväl det elektriska som på det mekaniska området och hava skyldighet, utom att sköta en kran, att utöva uppsikt över övriga kranskötare och verkställa mindre reparationer å kranarne samt under vintern sysselsättas med arbeten för kranarnas underhåll. Någon lönestat för denna befattning föreslogs icke av Hamnstyrelsen men upptogs i budgetförslaget en lön av 2,700 kronor jämte dyrtidstillägg — beräknat efter för år 1920 gällande system — av 2,397 kronor eller tillhopa 5,097 kronor. Stadsfullmäktige beslöto i anledning av nämnda framställning på förslag av Drätselkammaren bemyndiga Hamnstyrelsen att för kranmaskineriernas skötsel tillsätta en maskinistförman, vilkens lön sedermera skulle definitivt bestämmas i samband med den allmänna löneregleringen. Kommitterade hava sig också bekant, att Hamnstyrelsen vid befattningens tillsättande gjort sådant förbehåll i fråga om avlöningen, att kommitterade äro fullt obundna av det i hamnens stat uppförda lönebloppet. Kommitterade hava emellertid på grund av att befattningen är alldeles nyinrättad och med hänsyn till svårigheten att ännu överblicka befattningshavarens arbetsförhållanden, icke ansett sig för närvarande och intill dess någon erfarenhet rörande tjänstens utövning vunnits kunna förorda befattningens uppförande på fast stat, utan föreslå, att avlöning tills vidare utgår såsom sådan i 18:de lönegruppens 1:sta lönegrad, där i allmänhet förmanstjänsterna inrymts. Den sammanlagda avlöningssumman är här med indextalet 259 något mindre än 5,097 kronor, men ger med det i början av innevarande år gällande indextal 271 i det närmaste 5,000 kronor. Kom-

mitterade anse sig emellertid icke kunna upptaga denna tjänst i högre avlöning än övriga förmän.

Till ett **biträde** åt hamnkaptenen på dennes kontor finnes ett anslag å 1,200 kronor. På grund av de ringa kvalifikationer, som fordras för detta uppdrag finna kommitterade ej skäl att uppföra biträdet i lönestaten, utan bör biträdets avlöning fortfarande bestridas av för varje år beviljat anslag.

Lantegendomsnämnden.

(Renhållningsverk, jordbruk och skogar).

Jordbruksförvaltaren. Motsvarande tjänst vid tiden för 1908 års lönereglering var renhållningsföreståndaren, som dock endast hade till uppgift att förestå renhållningsverket. Staden drev nämligen vid ifrågavarande tid intet jordbruk annat än rent obetydligt i direkt samband med renhållningsverket. Föreståndarens avlöning enligt 1908 års lönestat bestämdes till 1,800 kronor jämte två ålderstillägg à 300 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring. Sedan staden inköpt egendomen Nordanby och där börjat utöva egen lantbruksrörelse under renhållningsföreståndarens överinseende samt denne kort därefter avlidit uppkom under år 1913 fråga om tjänstens omorganisation. Anledningen till att omorganisation sålunda ifrågasattes, var icke blott den påbörjade jordbruksrörelsen utan därjämte och kanske framförallt antagandet av ny renhållningsstadga med därigenom infört s. k. tredelningssystem samt i samband därmed fattat beslut om inrättandet av en kommunal svingård. Allt detta krävde större kvalifikationer hos den tjänsteman, som skulle förestå förvaltningen av renhållningsverket med svingården samt lantbruket och därjämte skogarne. På förslag av Drätselkammaren beslöto Stadsfullmäktige den 27 november 1913 att i stället för den förutvarande renhållningsföreståndaretjänsten, som komme att upphöra, skulle inrättas en ny befattning, stadsförvaltaren, med uppgift att under Drätselkammaren förestå förvaltningen av renhållningsverket och svingården samt stadens eget lantbruk och skogar ävensom utöva inseende över utarrenderade egendomar och jordlägenheter. Avlöningen bestämdes till 4,000 kronor jämte två ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring. Vid framläggandet av budgetförslaget för år 1917 väcktes av Drätselkammaren förslag om löneförbättring åt förvaltaren med motivering, att med det ansvar och arbete som medföljde tjänsten, den förutvararnade avlöningen syntes väl låg. Såväl Malma som Kristiansborgs egendomar hade inköpts. Kristiansborg var då ännu utarrenderad, men Malma hade tagits under eget bruk samt där anlagts den tidigare beslutade kommunala svingården. Drätselkammarens förslag gick ut på, att förvaltaren utöver förut bestämda kontanta löneförmåner, skulle erhålla fri bostad med vedbrand, men att, intill dess bostad kunde tillhandahållas — det ifrågasattes att reparera huvudbyggnaden vid Nordanby för ändamålet —, förvaltaren skulle i stället erhålla en kontant gottgörelse av 100 kronor i månaden. Förslaget bifölls av Stadsfullmäktige den 21 december 1916. På grund därav, att lönetillägget beslutades så tidigt som före 1916 års utgång, erhöll förvaltaren utan avkortning av kristiden särskilt föranledda lönetillskott, detta i motsats till vad som skedde beträffande senare beslutade löneregleringar. I den förra löneregleringskommitténs förslag till

provisorisk lönestat för år 1920 upptogs förvaltaren med ett sammanlagt lönebelopp i 2:dra lönegraden av ej mindreän 13,642 kronor. Kommitterade hade därvid fullt kompenserat icke blott den gamla lönen utan även den år 1916 beslutade löneförbättringen, beräknad till 1,200 kronor. Från den kontanta lönen skulle emellertid avräknas ett belopp av 1,500 kronor, till vilken summa värdet av förvaltarens bostad å Kristiansborgs gård med vedbrand, vilka förmåner nu beretts honom in natura, uppskattades. Vid fastställandet av den provisoriska lönestaten för år 1920 enligt Drätselkammarens förslag följdes dock, som ovan i den allmänna historiken nämnts, en annan beräkningsgrund, varjämte nyss omförmälda löneförbättring icke kompenserades, utan lades densamma, särskilt på grund av dess karaktär av naturaförmån, utan kompensation till den på grund av den ursprungliga lönen beräknade lönesumman. Det sammanlagda lönebeloppet blev därigenom fastställt till 11,310 kronor med nyssnämnda avdrag av 1,500 kronor för naturaförmånerna.

Kommitterades föreslag avser, att ifrågavarande befattning, vars mindre lämpliga benämning stadsförvaltaren bör utbytas mot jordbruksförvaltaren, upptages i 41:sta lönegruppen, där avlöningen i 2:dra lönegraden med indextalet 259 motsvarar så gott som precis 1920 års lön. Även om sålunda i avseende å den nuvarande slutlönen någon förbättring icke inträtt, så kan likväl en sådan påvisas däri, att den fasta grundlönen, beräknad på 1914 års nivå, är 5,100 kronor. Kommitterade äro ock av den uppfattningen, att den sålunda nu föreslagna lönen endast bör gälla den nuvarande innehavaren, enär det synes kommitterade, att befattningen som sådan enligt kommitterades förslag blir väl högt avlönad. Vid blivande nytillsättning bör därför frågan om befattningens avlöning tagas under förnyat övervägande. Det är endast för att icke nedsätta en förut bestämd lön och då kommitterade icke funnit skäl föreligga att i förevarande fall föreslå personligt lönetillägg, som kommitterade föreslagit så hög grupp. Beträffande naturaförmånerna hava kommitterade inhämtat, att enligt beslut av Drätselkammaren åt förvaltaren som tjänstebostad upplåtits 5 rum och kök i övre våningen av Kristiansborgs huvudbyggnad, men att förvaltaren faktiskt dessutom innehar ytterligare 2 rum i samma våning. Kommitterade anse den av Drätselkammaren anvisade våningen fullt tillräcklig. Vidkommande värdet av nämnda förmåner finna kommitterade ej skäl göra ändring i desamma, utan föreslå, att förmånen av bostad på 5 rum och kök med värme för år 1921 uppskattas till 1,500 kronor, som avdrages den kontanta lönen. Vill förvaltaren hava större bostad och Drätselkammaren anser sig kunna upplåta ytterligare rum, bör full gottgörelse härför enligt gängse pris lämnas. Kommitterade hava vidare erfarit, att belysning till förvaltarens bostad uttages å samma mätare som övrig elektrisk installation vid Kristiansborg och betalas av stadens kassa. Då förmånen av lyse icke tillerkänts förvaltaren, bör densamma av honom ersättas genom avdrag på lönen. Kommitterade finna härutinnan att ett belopp av 150 kronor för år 1921 vara skäligt.

Kontorsbiträdet (kvinnligt). Befattningen fanns icke upptagen i 1908 års lönestat. Vid fastställandet av 1912 års budget anhöll Drätselkammaren, som erinrade, att under de närmast föregående åren till renhållningsföreståndaren utbetalats 400 kronor årligen såsom ersättning för kontorsbiträde, på grund av ökade göromål, särskilt i anledning av tillkomsten av lantbruket vid Nordanby,

om ett anslag av 900 kronor till avlöning från stadskassan av ett å renhållningsverkets kontor anställt biträde. Denna framställning bifölls av Stadsfullmäktiga den 21 december 1911. På förslag av Drätselkammaren höjdes arvodet från och med 1914 enligt Stadsfullmäktiges beslut den 18 december 1913 till 1,200 kronor. Vid framläggandet av 1916 års budgetförslag hemställde Drätselkammaren, ehuru kontorsbiträdet icke var anställt på fast stat, på grund av biträdets långa tjänstgöringstid (anställning sedan 1896 med lön direkt från staden sedan 1912) om en löneförhöjning åt biträdet i form av ålderstillägg å 150 kronor. Framställningen bifölls av Stadsfullmäktige den 21 december 1915. Under motivering, att biträdet på sin lön hade att försörja även sin moder, förre renhållningsföreståndarens änka, föreslog Drätselkammaren i sitt statförslag för år 1917, att biträdet måtte tilldelas ett personligt lönetillägg å 300 kronor. Jämväl detta förslag bifölls av Stadsfullmäktige den 21 december 1916. Det dyrtidstillägg å 150 kronor, som från och med 1913 beviljades de flesta lägre befattningshavare, tillkom emellertid icke kontorsbiträdet. Den 20 december 1917, således endast 2 år efter beviljandet av det första ålderstillägget tillerkändes kontorsbiträdet på Drätselkammarens förslag ett andra ålderstillägg å 150 kronor från och med år 1918. Vid 1920 års provisoriska lönereglering upptogs ifrågavarande befattning på fast stat. Grundlönen bestämdes därvid till 1,500 kronor. Dessutom tillerkändes nuvarande innehavaren ett personligt lönetillägg av 432 kronor. Inklusive dyrtidstillägg, som även utgick på det personliga lönetillägget, uppgick den sammanlagda inkomsten i 3:dje lönegraden till kronor 4,409: 04, motsvarande en kompensation av 194 % i förhållande till 1914 års lön.

Kommitterade hava ovan i samband med behandlingen av befattningshavarne å fattigvårdens stat[1]) redogjort för sin ställning i fråga om i stadens tjänst anställda kontorsbiträden. Det framgår tydligt av det föregående, att en del av de löneförmåner, nuvarande kontorsbiträdet vid renhållningsverket åtnjuter har sin grund i rent personliga från tjänsteställningen främmande förhållanden. På grund härav och de upplysningar om tjänstebefattningens art, kommitterade inhämtat, kunna kommitterade icke föreslå annat, än att befattningen betecknas såsom kvinnligt kontorsbiträde av II klass och sålunda inrymmes i 11:te lönegruppen. Kommitterade anse likväl, att skäl icke förefinnas att i lönehänseende nedsätta den nuvarande innehavaren av tjänsten. För att så icke skall ske, föreslå kommitterade, att nuvarande innehavaren, fröken E. Eriksson, som förklaras berättigad åtnjuta avlöning i befattningens högsta tjänstegrad, tilldelas ett personligt lönetillägg å 250 kronor med därå belöpande dyrtidstillägg. Vad det personliga lönetillägget angår hava kommitterade såväl i förevarande fall som i andra liknande, då personligt lönetillägg föreslagits, ansett riktigast, att detta tillägg icke beviljas som en fix summa i ett för allt, utan att det beräknas på sådant sätt, att därå utgår dyrtidstillägg och sålunda i likhet med andra löneinkomster följer dyrtidens växlingar. Undertecknad Johansson har, under förutsättning av bifall till min reservation rörande de kvinnliga kontorsbiträdenas insättande i lönestaten, ansett att det personliga lönetillägget till fröken Eriksson bör nedsättas till 175 kronor.

Övriga kamerala befattningar under Lantegendomsnämndens stat. Å jordbruksförvaltarens kontor finnes sedan ett par år tillbaka anställt ett *extra kon-*

[1]) Sid. 149.

torsbiträde, vartill anslag lämnats av Stadsfullmäktige för år 1921 med kronor 2,100: —. Kommitterade hava icke funnit befattningen vara av den art, att skäl finnes att upptaga densamma i lönestaten, åtminstone för närvarande, utan är det lämpligast, att denna avlöningsfråga tillsvidare ordnas genom anslag för varje år.

Detsamma är förhållandet med en *bokhållarebefattning* å förvaltarens kontor. Anslag, ehuru ej ens med visst belopp, har beviljats för anställandet av en bokhållare till förvaltarens biträde vid fastställandet av budget för åren 1920 och 1921. Befattningen har dock endast tidtals varit besatt med innehavare. Under sådana förhållanden kan det ej, åtminstone för närvarande, vara lämpligt upptaga tjänsten i lönestaten.

Renhållningsförman och fodermarsk vid renhållningsverket. I 1908 års lönestat upptogs avlöningen till dessa befattningshavare till 1,250 kronor, varav kontant 1,100 kronor och 150 kronor antingen beräknat värde av fri bostad (2 rum och kök) eller kontant hyresersättning; därjämte två ålderstillägg à 100 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring. Från och med år 1913 åtnjöto dessa befattningshavare, liksom åtskilliga andra, ett dyrtidstillägg å 150 kronor. Med detta tillägg och de dyrtidstillägg, som under oilka benämningar tillkommo under kristiden bibehölls nämnda lönestat till 1920 års provisoriska reglering, dock med den förändringen att naturaförmånen år 1915 höjdes till ett beräknat värde av 350 kronor, vilket dock icke inverkade på den kontanta lönen. Genom 1920 års provisoriska lönereglering erhöllo ifrågavarande befattningshavare en avsevärd inkomstförhöjning. De sammanlagda löneförmånerna i 3:dje lönegraden uppgingo till kronor 4,938: 24, motsvarande en förbättring i förhållande till 1914 års inkomst av 225 %. Från det sålunda bestämda beloppet skulle dock frånräknas värdet av bostadsförmån, 2 rum och kök, med 550 kronor. Denna rätt kraftiga löneförhöjning har tydligen åtminstone delvis sin grund i den samtidigt genomförda jämställigheten mellan poliskonstaplar, brandmän och renhållningsarbetare.

Kommitterade hava i sitt nu framlagda förslag såsom närmare framgår av det följande, icke ansett sig kunna fortfarande upprätthålla nämnda jämställighet. Vad förmannen och fodermarsken vid renhållningsverket angår, hava dessa befattningar inrymts i 17:de lönegruppen, vilken i 3:dje lönegraden vid en index av 259 ger en sammanlagd lön av kronor 5,143: 74, således en ytterligare förhöjning utöver 1920 års lönestat. Kommitterade hava sålunda icke ansett sig kunna införa befattningarne i den allmänna förmansgruppen eller den 18:de på grund av de större anspråk, som ställas på övriga förmän, så väl beträffande ansvar och förmåga som arbetstid. I lönen ingår givetvis såsom hittills värdet av naturaförmånerna med belopp, som närmare skall angivas här nedan.

Renhållningsarbetare. Avlöningen för renhållningsarbetarne var enligt 1908 års lönestat bestämd till ett kontant belopp av 900 kronor samt dessutom antingen fri bostad, 1 rum och kök, värderad till 150 kronor eller motsvarande hyresbidrag; därjämte 2 ålderstillägg à 100 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring. Det från och med år 1913 utgående dyrtidstillägget kom även dessa befattningshavare till del. Bostadsförmånens värde höjdes, utan inverkan på den kontanta lönen i två repriser nämligen år 1915 till 225 kronor och år 1917 till 280 kronor. Genom den för år 1920 beslutade provisoriska löneregleringen

likställdes, som ovan nämnts, renhållningsarbetarne i lönehänseende med poliskonstaplar och brandmän. Huvudsaken för den förra kommittén synes hava varit att likställa brandmännen med poliskonstaplarne, men då renhållningsarbetarne förut åtnjöto samma lön som brandmännen, fingo de förstnämnda i rättvisans namn följa med. Dessutom motiverades detta särskilt med renhållningsarbetarnes mindre behagliga arbete. De sammanlagda lönebeloppen blevo enligt 1920 års provisoriska lönestat i respektive lönegrader kronor 4,038: 60, 4,326: 84 och 4,620: 72, motsvarande en kompensation i förhållande till 1914 års avlöning av respektive 246, 241 och 238 %. Bostadsförmånen, som avdrogs från nämnda lönebelopp uppskattades till kronor 400: —.

Ovan omnämnda likställighet med brandmännen på grund av förutvarande likställighet låter sig väl försvaras vid en provisorisk reglering. Men vid en definitiv sådan, som den nu förevarande måste vederbörandes tjänsteprestationer ånyo avvägas vid avlöningens bestämmande. Kommitterade hava likväl ansett sig kunna bibehålla likställigheten med brandmännen, i det att båda befattningarne inrymts i 16:de lönegruppen; detta på grund av dels renhållningsarbetarnes för samhället viktiga arbete i och för dess skyddande mot hygieniska vådor, vilket arbete dessutom såsom också den förra kommittén framhållit, är av mindre angenäm art, och dels den höjning som skett i de timavlönade arbetarnes avlöning, vilken för närvarande med full arbetstid ger dessa arbetare en inkomst ungefär motsvarande den för renhållningsarbetaren föreslagna i 1:sta lönegraden. Men då en renhållningsarbetare, som utan lönenedsättning skulle kunna placeras i närmaste lägre grupp eller den 15:de, dessutom har en delförmåner, som den timavlönade icke åtnjuter, av vilka de främsta äro den fasta och trygga anställningen, ålderstilläggen och den visserligen ännu icke formellt bestämda, men dock givna pensionen, anse kommitterade, att renhållningsarbetarne, utom den för närvarande dem åliggande rykten, böra utan särskild gottgörelse utföra erforderligt övertidsarbete, söndagssopning och dylikt, för vilket hittills ersättning utgått utöver lönen, allt inom den i arbetstidslagen bestämda gränsen för tillåtet övertidsarbete. Anställningens karaktär av tjänstebefattning låter sig icke blott väl förenas med utan förutsätter enligt sin natur skyldighet för befattningshavaren att ägna all sin tid åt tjänsten utan att vara berättigad till särskild ersättning om tjänstgöringstiden någon gång blir längre, blott arbetet är av sådant slag, att det faller under tjänstegöromålen. Många befattningshavare, exempelvis poliserna, å vilkas arbete arbetstidslagens bestämmelser icke äro tillämpliga, hava i alla fall vida lägre tjänstgöringstid.

Till de ordinarie renhållningsarbetarne hänföres liksom hittills en årsanställd sopare.

Utom den ordinarie arbetarepersonalen är vid renhållningsverket anställd mot timlön en del extra personal. Denna bör enligt kommitterades mening avlönas såsom hittills och ej upptagas på ordinarie stat.

Skogvaktaren. Denne befattningshavare har hittills icke varit upptagen på ordinarie stat. Han är sedan långt tillbaka anställd genom personligt kontrakt, enligt vilket han tillförsäkrats en kontant lön av 1,000 kronor jämte bostad, 2 rum och kök med bränsle. Det dyrtidstillägg, som beviljades från och med år 1913 till en del lägre befattningshavare tillerkändes även honom. Dessutom har han kommit i åtnjutande av de kristidstillägg m. m., som under de senare åren beviljats stadens befattningshavare. Med tillämpning av

tid efter annan meddelade bestämmelser har skogvaktarens kontanta lön år 1920 uppgått till kronor 3,132: —.

Kommitterade hava, även med hänsyn till att skogvaktaren har tillfälle bereda sig extra inkomster genom skogstaxeringar, utstämplingar och dylikt. kommit till den uppfattningen, att skogvaktaren åtminstone tidigare varit svagt avlönad. Med fäst avseende vid den nuvarande innehavarens rätt höga ålder, som gör ett tjänsteombyte till en relativt kort tidsfråga, hava kommitterade dock icke ansett sig kunna föreslå tjänstens upptagande i lönestaten i så att säga full utsträckning med ålderstillägg. Sådant bör dock lämpligen ske vid nuvarande innehavarens avgång. För dennes vidkommande anse kommitterade lämpligt förlägga tjänsten tillsvidare i den 13:e gruppen med uttrycklig bestämmelse, att nuvarande innehavaren skall, utan rätt till ålderstillägg, åtnjuta avlöning i gruppens 1:sta lönegrad samt att han utom den där upptagna lönen skall åtnjuta samma naturaförmåner som hittills, nämligen bostad av 2 rum och kök med vedbrand.

Jägmästarens arvodesuppdrag för tillsyn av stadens skogar bör bibehållas såsom sådant och icke upptagas i lönestaten.

Stadens tekniska verk.

(Vatten- och Gasverksstyrelsen).

Chefen (föreståndaren) för vatten-, gas- och elektricitetsverken. I 1908 års lönestat upptogs dennes avlöning till 5,000 kronor jämte 2 ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring. Vid avlämnande av sitt statförslag för år 1913 föreslog Vatten- och Gasverksstyrelsen, att föreståndaren på grund av visat nit i tjänsten och med hänsyn till, att högre löner betalades vid andra kommunala tekniska verk av motsvarande storlek, måtte beviljas ett personligt lönetillägg å 1,000 kronor. Förslaget, som tillstyrktes av Drätselkammaren, bifölls av Stadsfullmäktige den 18 december 1912. I samband med fastställandet av 1918 års budget uppkom fråga om ytterligare lönetillägg åt föreståndaren. Vatten- och Gasverksstyrelsen hade föreslagit, att grundlönen, med bibehållande av det personliga lönetillägget, måtte höjas från 5,000 till 7,000 kronor och därvid, såsom då förra gången frågan om tillägg var före, åberopat innehavarens tjänstenit, ökat arbete och ansvar samt löneförhållandena i andra städer. Drätselkammaren ställde sig avvisande och hemställde om avslag å framställningen. Beredningsutskottet däremot tillstyrkte styrelsens förslag, dock med det förbehåll, att, då förhöjningen måste betraktas som en nyreglering av lönen, varken provisoriskt lönetillägg eller krigstidshjälp enligt de för stadens befattningshavare antagna grunderna skulle utgå för ifrågavarande befattningshavare. Stadsfullmäktige biföllo den 21 december 1917 i denna fråga Beredningsutskottets förslag. Under år 1918 beviljades ökad krigstidshjälp och ändrades i samband därmed nämnda förbehåll därhän, att löneökningen skulle frånräknas krigstidshjälpen, för det fall att denna senare blev högre. I det ursprungliga beslutet om kristidstillägg för år 1919 inrycktes en bestämmelse av innehåll, att för tjänsteinnehavare, som tidigare erhållit ökade löneförmåner under villkor, att löneökningen skulle frånräknas dem eljes tillkommande krigstidshjälp, skulle sam-

ma villkor även gälla beträffande kristidstillägget för år 1919. Emellertid hemställde Vatten- och Gasverksstyrelsen, att Stadsfullmäktige måtte upphäva sagda bestämmelse, enär genom denna den beviljade förhöjningen av föreståndarens grundlön på grund av kristidstilläggets storlek blev illusorisk. Drätselkammaren tillstyrkte framställningen och bifölls densamma därefter av Stadsfullmäktige den 30 januari 1919. På den nyreglerade lönen erhöll föreståndaren sålunda under år 1919 fulla kristidstillägg. I den förra löneregleringskommitténs förslag till provisorisk lönestat för år 1920 är ifrågavarande befattningshavares sammanlagda avlöningssumma i 3:dje lönegraden upptagen med kronor 18,912: —. Kommitterade hade därvid med hänsyn till den under kristiden skedda löneregleringen vidtagit reduktion i den eljes föreslagna fulla kompensationen. Förslaget blev som bekant ej antaget, utan godkändes i stället det av Drätselkammaren uppgjorda lönestatsförslaget, som grundades på en annan kompensationsberäkning, och i vilken även motsvararande reduktion skedde. Därigenom kom avlöningsbeloppets slutsumma att för år 1920 bliva 15,900 kronor i 3:dje lönegraden. Det personliga lönetillägget bortföll.

Kommitterade, som anse, att den sålunda för år 1920 bestämda lönen ungefär motsvarar, vad som kan anses vara skäligt för ifrågavarande befattning, har upptagit densamma i 49:degruppen, som i 3:dje lönegraden med indextalet 259 ger en sammanlagd lön av kronor 16,041. En löneförbättring inträder ändock alltid genom det förhållandet, att nuvarande innehavaren på grund av sin långa tjänstetid omedelbart uppflyttas i 4:de lönegraden.

Föreståndaren har utom sina egentliga löneförmåner, dock icke på grund av något Stadsfullmäktigebeslut, ehuru anteckning i budgeten förekommit om saken under de senare åren, åtnjutit fri gas och belysnuing i sin privatbostad. Kommitterade kunna ej se något skäl till en dylik förmån, som om den vore påkallad, uppenbarligen borde ersättas, utan föreslå, att förmånen bortfaller.

Assistenterna. Vid tiden för 1908 års lönereglering fanns endast en assistent vid de tekniska verken. Numera är det två, nämligen en för vatten- och gasverken och en för elektricitetsverket. I 1908 års lönestat upptogs assistenten med en lön av 2,400 kronor jämte 2 ålderstillägg à 300 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring. Emellertid beviljades den dåvarande tjänsteinnehavaren, som varit föreståndare för vattenverket, innan gas- och elektricitetsverken övergingo i stadens ägo, redan från och med 1909 ett personligt lönetillägg å 300 kronor. I samband med förre innehavarens avgång och pensionering beslöto Stadsfullmäktige den 21 december 1911 på framställning av Vatten- och Gasverksstyrelsen och efter Drätselkammarens tillstyrkan höja grundlönen för assistentbefattningen till 3,000 kronor med bibehållande av de förutvarande ålderstilläggen. I samband med framläggandet av budgetförslaget för år 1916 föreslog styrelsen beviljandet av ett personligt lönetillägg åt assistenten, vars lön av styrelsen ansågs för låg, å 500 kronor. Efter Drätselkammarens tillstyrkan bifölls Stadsfullmäktige framställningen den 21 december 1915. Följande år föreslog Vatten- och Gasverksstyrelsen ånyo ändring i denna lönestat därhän, att ålderstilläggens belopp måtte höjas till 500 kronor för vartdera. Vid frågans behandling den 21 december 1916 beslöto Stadsfullmäktige emellertid enligt förslag av Drätselkammaren att i stället

höja det personliga lönetillägget till 1,000 kronor. Samtidigt beslöto Stadsfullmäktige på framställning av Vatten- och Gasverksstyrelsen och enligt av Drätselkammaren utformat förslag inrätta ytterligare en assistentbefattning, nämligen för elektricitetsverket och att dennes lönestat skulle bliva densamma som för den förutvarande assistenten, vilken skulle tjänstgöra för vatten- och gasverken, dock givetvis utan personligt lönetillägg för den nyinrättade tjänsten. Efter avlämnandet av sitt budgetförslag för de tekniska verken för år 1919 ingick Vatten- och Gasverksstyrelsen till Beredningsutskottet med en framställning om lönereglering för assistenterna och kamreraren vid verken; detta närmast med anledning av, att ombyte av innehavare förestod för assistenttjänsternas vidkommande och att kamrerarebefattningen efter förutvarande innehavarens avgång uppehölls på förordnande. I grundlön föreslogs för kamreraren, vilken tillika skulle bliva kontorschef, 5,000 kronor och för assistenterna 4,000 kronor jämte för båda befattningarne 2 ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring. Som främsta motiv för förslaget åberopades den omständigheten, att samtliga ifrågavarande befattningshavare sökt sig bättre anställningar, vilket utvisade att de gällande avlöningarne vore för låga. Beredningsutskottet upptog emellertid icke förslaget i sitt statbetänkande, utan överlämnade detsamma till Drätselkammaren för förberedande behandling. Drätselkammaren avgav ulåtande i januari 1918 och motsatte sig därvid förslaget att göra kamreraren till kontorschef, men tillstyrkte löneregleringsförslaget i övrigt, dock med den jämkningen, att grundlönen även för kamreraren skulle bliva 4,000 kronor. Vid behandling av ärendet den 31 januari 1918 godkände Stadsfullmäktige drätselkammarens förslag. På grund av undantagsbestämmelse om nyreglerade tjänster kommo innehavarne av dessa befattningar emellertid icke i åtnjutande av 1918 års provisoriska lönetillägg. Enligt förra löneregleringskommitténs förslag till provisorisk lönestat för år 1920 skulle assistentbefattningarne trots löneregleringen under kristiden lämnas full dyrtidskompensation — detta i motsats till kamrerarebefattningen, för vilken reduktion föreslogs — och utgjorde enligt sagda förslag den sammanlagda avlöningssumman för vardera kronor 9,654: 04. Jämväl i den av Drätselkammaren föreslagna och av Stadsfullmäktige antagna lönestaten gjordes ingen reduktion vid slutavlöningens beräknande på grund av den uppfattningen, att assistentbefattningarne voro av sådan betydelse, att det var nödvändigt hålla avlöningen vid relativt hög nivå för att få och bibehålla dugliga innehavare i desamma. Även i den antagna lönestaten för år 1920 skedde reduktion för kamreraren, vilkens avlöning sålunda blev lägre än assistenternas. Aassistenternas avlöning i 1:sta lönegraden utgjorde enligt 1920 års lönestat 8,860 kronor.

Kommitterade hava uppfört såväl kamrerare- som assistentbefattningarne i 36:te lönegruppen, vilket för assistenternas vidkommande innebär en grupp högre än som erfordras för bibehållande av 1920 års löneinkomster med oförändrat indextal, men å andra sidan fordras den föreslagna 36:te gruppen, för att icke den av Stadsfullmäktige den 31 januari 1918 bestämda grundlönen skall underskridas; och dela kommitterade dessutom den ovan angivna meningen om befattningarnes betydelse, varför den föreslagna placeringen i lönestaten synes kommitterade lämplig.

Kamreraren. Denna befattning inrättades enligt beslut av Stadsfullmäkti-

ge den 22 december 1909, varvid avlöningen bestämdes till 2,400 kronor jämte två ålderstillägg à 300 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring. Beslutet härom påkallades av den större rörelsen vid verken och behovet att erhålla en ordnad och överskådlig bokföring. Redan efter 2 år föreslogs av styrelsen beviljandet av ett personligt lönetillägg åt dåvarande innehavaren av tjänsten. Efter avstyrkande av såväl Drätselkammaren som Beredningsutskottet avslogs framställningen av Stadsfullmäktige den 21 december 1911. Framställningen återupprepades emellertid i samband med budgetbehandlingen för år 1913, varvid Vatten- och Gasverksstyrelsen, under framhållande av att kamrerarens lön ej motsvarade det arbete, som vore förenat med befattningen, samt av tjänsteinnehavarens stora duglighet, hemställde om ett personligt lönetillägg å 1,000 kronor årligen. Denna gång tillstyrkte Drätselkammaren förslaget och blev detsamma också av Stadsfullmäktige godkänt genom beslut den 18 december 1912. Vid upprättandet av sitt statförslag för år 1917 hemställde Vatten- och Gasverksstyrelsen, att kamrerarens personliga lönetillägg på grund av väsentligt ökade göromål måtte höjas med 500 kronor. Efter Drätselkammarens tillstyrkan bifölls framställningen av Stadsfullmäktige den 21 december 1916. Om den nya lönestaten, som beslöts av Stadsfullmäktige den 31 januari 1918 såväl för kamreraren som för assistenterna är förut omförmält i samband med behandlingen av assistentlönerna[1]) och hänvisa kommitterade därtill liksom till vad i berörda sammanhang yttrats jämväl i fråga om 1920 års provisoriska lönestat. Den förra lönekommitténs förslag upptog för kamreraren en sammanlagd lönesumma för år 1920 av kronor 8,474: 96. Den antagna staten för år 1920 hade ett motsvarande belopp av 8,170 kronor.

Kommitterade hava som ovan nämnts ansett sig böra, såsom tidigare varit fallet, i lönehänseende jämställa kamreraren med assistenterna och finna det principiellt oriktigt, att kamreraren skall vara lägre avlönad än dessa. Kommitterade hänvisa till förhållandena under förre kamrerarens tid, då denne, visserligen genom personligt lönetillägg, men likväl icke endast på grund av personliga egenskaper, till och med stod före assistenten i lönehänseende. Det är dock här fråga om en ansvarsfull och viktig befattning, vars innehavare har att göra med omfattande ekonomiska angelägenheter. Kommitterade hava sålunda ansett sig böra upptaga befattningen i samma grupp, den 36:te, som assistenterna. Avlöningssumman, inklusive dyrtidstillägg blir med indextalet 259 då kronor 9,169: 80 i 1:sta lönegraden.

Kotorspersonal vid tekniska verken: Bokhållare, kassörska, kontorsbiträden, förrådsförman, mätareavläsareförman, mätareavläsare, (inkasserare). Vid tiden för 1908 års lönereglering, inskränkte sig kontorspersonalen vid de tekniska verken — kamreraretjänsten var då ännu ej inrättad — till en kassörska och ett kvinnligt kontorsbiträde. Avlöningarne bestämdes i nämnda lönestat för kassörskan till 1,200 kronor med 2 ålderstillägg à 150 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring och för kontorsbiträdet till 900 kronor med enahanda ålderstilläggsbestämmelser som för kassörskan. Redan vid behandlingen av 1911 års budget gjordes ändring i dessa lönestater, i det att Stadsfullmäktige den 22 december 1910 på framställning av Vatten- och Gasverksstyrelsen, vilken framställning tillstyrktes av Drätselkammaren men avstyrk-

1) Sid. 176.

tes av Beredningsutskottet, beslöto höja grundlönerna för kassörskan och kontorsbiträdet, så att dessa blevo resp. 1,500 och 1,200 kronor.

I 1911 års budgetförslag för de tekniska verken hade Vatten- och Gasverksstyrelsen även uppfört ett anslag under beteckningen "skötsel av förrådet" à 1,600 kronor i ändamål att med detta anslag skulle avlönas särskild person för handhavande av tillsyn och skötsel av verkens förråd. Förslaget tillstyrktes av Drätselkammaren, men Beredningsutskottet föreslog nedsättning av beloppet till 1,300 kronor. Vid behandling av frågan den 22 december 1910 beslöto Stadsfullmäktige att under benämningen en materialvakt i budgeten för 1911 lämna ett anslag à 1,300 kronor. I statbetänkandet för år 1913 hemställde Vatten- och Gasverksstyrelsen om höjning av materialvaktens lön till 1,600 kronor. Drätselkammaren föreslog dock i stället, att sysslans innehavare måtte beviljas ett dyrtidstillägg för år 1913 à 150 kronor. Stadsfullmäktige godkände den 19 december 1912 härutinnan Drätselkammarens förslag.

Det dyrtidstillägg som från och med år 1913 beviljades en stor del lägre befattningshavare, kom icke kassörskan och kontorsbiträdet till del.

Den 19 december 1913 fastställde Stadsfullmäktige lönestat för materialvaktssysslan. Befattningens benämning skulle bliva förrådsförman och lönen skulle utgöra 1,800 kronor med 2 ålderstillägg à 300 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring. Härefter bortföll givetvis ovannämnda dyrtidstillägg.

Vid behandlingen av 1917 års budget beslöto Stadsfullmäktige den 21 december 1916, med bifall till en framställning från Vatten- och Gasverksstyrelsen, som tillstyrktes av Drätselkammaren, att tilldela kassörskan och kontorsbiträdet personliga lönetillägg med resp. 300 och 150 kronor samt att höja förrådsförmannens grundlön med 300 kronor till 2,100 kronor.

Redan tidigare hade efter hand uppstått behov av ytterligare kontorspersonal för de tekniska verkens alltjämt ökade verksamhet. Detta behov hade emellertid tillsvidare tillgodosetts på det sätt, att i de årliga staterna upptagits anslag till extra kontorsbiträden. Från och med år 1918 inträdde emellertid härutinnan en fastare ordning. Vid framläggandet av sitt budgetförslag för sagda år gjorde Vatten- och Gasverksstyrelsen framställning om denna förut extra personals uppförande på fast stat och föreslog i sådant hänseende inrättandet av en bokhållarebefattning med en grundlön av 2,100 kronor jämte 2 ålderstillägg à 300 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring, 3 kontorsbiträdestjänster av I klass, av vilka den förutvarande kontorsbiträdestjänsten skulle vara en, med en grundlön av 1,500 kronor och 2 ålderstillägg à 150 kronor efter 3 och 6 år, en kontorsbiträdestjänst av II klass med en grundlön av 1,200 kronor och samma ålderstillägg som de av I klass samt 3 skrivbiträdesbefattningar med en grundlön av 1,000 kronor och samma ålderstillägg som kontorsbiträdena. I och med inrangeringen i den nya lönesatsen skulle det personliga lönetillägget för förra kontorsbiträdet bortfalla. Förslaget, som tillstyrktes av Drätselkammaren, godkändes av Stadsfullmäktige den 28 december 1918. Jämväl i fråga om mätareavläsare- och inkasseraresysslorna fattades samtidigt beslut om uppförande av dessa, som tidiggare avlönats av styrelsen med användande av till dess förfogande ställda förslagsanslag, på fast stat, även detta på förslag av Vatten- och Gasverksstyrelsen och efter Drätselkammarens tillstyrkande. Det inrättades sålunda

2 inkasserare- och 4 mätareavläsarebefattningar. Grundlönerna blevo för de förra 1,500 kronor och för de senare 1,200 kronor. Ålderstilläggen sattes i båda fallen till 150 kronor vartdera efter 3 och 6 års tjänstgöring. Härjämte bestämdes, att förut fast anställd kontorspersonal, som ingick på den nya lönestaten, skulle, i händelse av anställning vid verken före år 1918, i fråga om uppflyttning i högre lönegrad, räkna tjänstgöring från och med 1918 års ingång.

Genom 1920 års provisoriska lönereglering erhöll kontorspersonalen följande sammanlagda lönebelopp, inklusive dyrtidstillägg:

Bokhållaren, 1:sta lönegraden	Kr.	4,479: 60
Kassörskan, 3:dje lönegraden (det personliga lönetillägget bortföll)	„	5,361: 60
Förrådsförmannen, 3:dje lönegraden	„	5,467: 44
Kontorsbiträde I kl., 1:sta lönegraden	„	3,862: 20
Kontorsbiträde, I kl., 3:dje lönegraden	„	4,409: 04
Kontorsbiträde II kl., 1:sta lönegraden	„	3,509: 40
Skrivbiträde 1:sta lönegraden	„	3,068: 40
Mätareavläsare, 1:sta lönegraden	„	3,950: 40
Inkasserare, 1:sta lönegraden	„	4,215: —

I fråga om den kompensation, som därvid tillkom de olika befattningshavarne, kan på grund av den samtidigt genomförda organisationen siffrorna icke tjäna till någon egentlig vägledning annat än för de gamla tjänsterna. Sålunda kompenserades kassörskan med 198 % och det först anställda kontorsbiträdet med 194 %. För förrådsförmannen blev kompensationen visserligen endast 130 %, men då torde vara att erinra, att dennes avlöning, på sätt ovan angivits, omedelbart före kristidens inträde reglerats med en jämförelsevis betydande förhöjning. För den förut på extra stat anställda personal, som ingick på den nya staten blev kompensationen i förhållande till 1918 års fasta löner: för bokhållare 113 %, för kontorsbiträden av I klass 222 %, för kontorsbiträden av II klass 192 %, för skrivbiträden 207 %, för mätareavläsare 229 % och för inkasserare 181 %.

Av skäl, att styrelsen ämnade införa ett nytt och förbättrat uppbördssystem, föreslog Vatten- och Gasverksstyrelsen vid avlämnandet av budgetförslaget för år 1921, med tillstyrkande av Drätselkammaren, att i stället för nuvarande 2 inkasserare- och 4 mätareavläsarebefattningar, med borttagande av inkasseraresysslorna, från och med år 1921 skulle inrättas en mätareavläsareförmansbefattning och 5 mätareavläsarebefattningar. I anledning härav beslöto Sadsfullmäktige den 29 december 1920 i överensstämmelse med Beredningsutskottets förslag medgiva, att Vatten- och Gasverksstyrelsen finge provisoriskt ordna ifrågavarande angelägenhet på sätt styrelsen föreslagit, dock utan att tillsvidare anordna någon förmanstjänst, samt remittera förslaget i dess helhet till löneregleringskommittén för yttrande.

Kommitterade hava intet emot att tillstyrka den föreslagna organisationsförändringen. Med det nya uppbördssystemet synas inkasserarebefattningarna bliva överflödiga och med den omfattning, som mätareavläsningen, vilken i allmänhet icke kräver allt för höga kvalifikationer, numera tagit, sy-

nes det ändamålsenligt att avläsarne ställas under inseende av en med detta arbete förtrogen person i förmansställning.

Kommitterades förslag i fråga om kontorspersonalen går ut på, att denna placeras i följande lönegrupper:

		Sammanl. avlöning vid index 259.
Bokhållare, grupp 19	1:sta lönegr.	Kr. 4,972: 80
Kassörskan, grupp 19	3:dje lönegr.	„ 5,551: 26
Förrådsförmannen, grupp 19	3:dje lönegr.	„ 5,551: 26
Manligt kontorsbitr., I kl., grupp. 15	1:sta lönegr.	„ 4,040: 40
Kvinnligt kontorsbitr. I kl., grupp 13	1:sta lönegr.	„ 3,574: 20
Kvinnligt kontorsbitr. I kl., grupp 13	3:dje lönegr.	„ 4,087: 02
Manligt kontorsbitr. II kl., grupp 13	1:sta lönegr.	„ 3,574: 20
Kvinnligt kontorsbitr. II kl., grupp 11	1:sta lönegr.	„ 3,108: —
Mätareavläsareförman, grupp 17	1:sta lönegr.	„ 4,506: 60
Mätareavläsare, grupp 16	1:sta lönegr.	„ 4,273: 50

Kommitterade hava ovan i samband med behandling av fattigvårdens befattningshavare yttrat sig om kontorsbiträden i allmänhet och hänvisa därtill.[1]) Därav framgår, att skrivbiträdesbefattningarne enligt kommitterades förslag skulle försvinna. Huruvida kontorsbiträdestjänsterna vid tekniska verken skola vara manliga eller kvinliga, torde böra ligga i styrelsens skön att bestämma. Blott antalet befattningar av resp. I och II klass böra fastslås genom beslut av Stadsfullmäktige.

Kommitterades förslag innebär sålunda, att Vatten- och Gasverksstyrelsens kamreraren underlydande kontorspersonal skall utgöras av:

1 bokhållare,
1 kassörska,
1 förrådsförman
3 kontorsbiträden av I klass,
4 kontorsbiträden av II klass,
1 mätareavläsareförman och
5 mätareavläsare.

Övergången till den nya organisationen låter sig så mycket lättare genomföra, som Vatten- och Gasverksstyrelsen uppehåller en stor del av nuvarande tjänster på förordnande i avbidan på den väntade löneregleringen och den i vissa avseenden förutsedda omorganisationen.

Kassörskans förutvarande personliga lönetillägg skall givetvis liksom enligt 1920 års lönestat bortfalla. Däremot är det nödvändigt att för undvikande av löneminskning tilldela det sedan många år tillbaka anställda kontorsbiträdet fröken Lindeblad ett personligt lönetillägg. Detta har beräknats till 125 kronor med därå belöpande dyrtidstillägg. För övrigt innebär förslaget genomgående någon förhöjning, dock i allmänhet icke mer, än som fordras för upptagande av vederbörande befattningshavare i närmast över den nuvarande avlöningen liggande lönegrupp. Undertecknad Johansson har, under förutsättning av bifall till min reservation rörande de kvinliga kontorsbiträdenas insättande i lönestaten, ansett, att det personliga lönetillägget till fröken E. Lindeblad bör nedsättas till 50 kronor.

[1]) Sid. 149.

Ifråga om vid tekniska verkens kontor mera tillfälligt och eljes hittills på extra stat anställd presonal, såsom *ritbiträden* och *springpojkar* samt *siffergranskare,* vilken sistnämnde jämväl har andra liknande uppdrag för staden, torde avlöningsförhållandena såsom hittills ordnas genom årliga anslag, utan att upptagande i staten erfordras.

Maskinmästaren vid vattenverket. I 1908 års lönestat sattes dennes avlöning till 1,400 kronor jämte fri bostad, 2 rum och kök med vedbrand, värderade till 300 kronor, samt 2 ålderstillägg à 300 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring. Det från och med år 1913 utgående dyrtidstillägget tilldelades denne befattningshavare, liksom också de under kristiden beviljade särskilda tilläggen. Enligt 1920 års provisoriska lönestat utgjorde den sammanlagda avlöningen i 3:dje lönegraden kronor 5,679: 12, vari dock ingick värdet av naturaförmånerna med 820 kronor, som avräknades vid utbetalande av den kontanta lönen. Löneökningen motsvarade en kompensation i förhållande till 1914 av 132 %. Anledningen till att höjningen ej blev större torde vara att söka i det förhållandet, att å denna tjänst utgick relativt stora ålderstillägg och att arbetet i tjänsten blivit lindrigare, sedan elektrisk drift i stället för driften med suggasmotorer införts i pumpverket.

Kommitterade hava uppfört befattningen i 20:de lönegruppen, vilken i 3:dje lönegraden med indextalet 259 ger en sammanlagd lön av kronor 5,750: 57. Därigenom att nuvarande befattningshavare på grund av sin långa tjänstetid omedelbart uppflyttas i 4:de lönegraden, tillkommer dock dessutom en rätt avsevärd löneförbättring för honom.

Maskinist vid vattenverket. Avlöningen för tjänsten sattes i 1908 års lönestat till 1,000 kronor jämte fri bostad, 2 rum och kök, värderade till 300 kronor samt 2 ålderstillägg à 150 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring. Dyrtidstillägget från 1913 och tilläggen under kristiden tillkommo också ifrågavarande tjänst. 1920 års provisoriska lönestat gav inklusive dyrtidstillägg i 3:dje lönegraden en lönesumma av kronor 4,938: 24, varifrån dock avräknades naturaförmånernas värde med kronor 820: —. Löneökningen sedan år 1914 motsvarade 184 %.

Kommitterade hava inrymt befattningen i 16:de lönegruppen. Med indextalet 259 ger denna visserligen i 3:dje lönegraden en något om än obetydligt lägre lönesumma än 1920 eller kronor 4,879: 56. På grund av den kraftiga kompensation i 1920 års stat och jämföreslen med andra befattningar samt vid det förhållande att även för maskinisterna arbetet blivit lindrigare efter införandet av den elektriska driften och att de nuvarande innehavarne på grund av lång tjänstgöring genast komma upp i 4:de lönegraden, varigenom löneförhöjning ernås, hava kommitterade icke ansett sig kunna upptaga tjänsten i högre lönegrupp än som skett.

Rörnätsförman. Denne erhöll enligt 1908 års lönestat liksom Drätselkammarens arbetsförmän en avlöning av 1,300 kronor jämte 2 ålderstillägg à 150 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring. För år 1913 tilldelades befattningen ett dyrtidstillägg av 150 kronor. I samband med fastställandet av budgeten för år 1914 beslöto Stadsfullmäktige den 19 december 1913, på framställning av Vatten- och Gasverksstyrelsen, som framhöll svårigheten att erhålla kompetent person för den låga lönen och jämförde densamma med avlöningarne för andra förmansbefattningar vid verken, samt efter tillstyrkan av Drätsel-

kammaren, fastställa ny lönestat för rörnätsförmannen, nämligen 1,800 kronor jämte 2 ålderstillägg à 300 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring. Därvid bortföll givetvis dyrtidstillägget à 150 kronor. Att märka är dock, att samtidigt icke gjordes någon förändring i lönestaten för Drätselkammarens arbetsförmän. Genom 1920 års provisoriska lönereglering erhöll nu ifrågavarande befattningshavare en sammanlagd lön i 3:dje lönegraden av kronor 5,149: 92. Förhöjningen motsvarade endast 115 %. Anledningen till den låga kompensationen är tydligen, såsom beträffande maskinmästaren vid vattenverket, de relativt höga ålderstilläggen samt i särskild grad det förhållandet, att en betydande lönereglering genomförts omedelbart före kristidens inträde. Rörnätsförmannen tilldelades dock i 1920 års lönestat en högre lön än förman i stadens allmänna arbeten, lydande under Drätselkammaren.

Kommitterade se dock intet som helst skäl att skilja mellan dessa befattningar i lönehänseende, utan hava kommitterade i sitt föreliggande förslag upptagit dem i samma grupp eller den 18:de, där lönen i 3:dje graden är inklusive dyrtidstillägg efter indextalet 259 kronor 5,351: 95.

Vårdaren av vattenborgen. Befattningen avlönades enligt 1908 års lönestat med 1,000 kronor jämte 2 ålderstillägg à 150 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring. Det från och med 1913 utgående dyrtidstillägget à 150 kronor tillkom ifrågavarande tjänst. I övrigt har, frånsett tilläggen under kristiden, lönestaten lämnats orubbad intill 1920 års provisoriska lönereglering. Genom denna erhöll befattningshavaren ifråga ett sammanlagt lönebelopp i 3:dje lönegraden av kronor 3,879: 84, motsvarande en kompensation av 168 %.

Lönekommittén, som erfarit, att ombyte av innehavare nyligen skett och att Vatten- och Gasverksstyrelsen vid tjänstens nytillsättande, på grund av långvarig anställning vid verken som timlönad arbetare, tilldelat den nye innehavaren avlöning i 3:dje lönegraden och då kommitterade icke hava något att erinra emot nämnda åtgärd, har uppfört befattningen i 14:de gruppen, där avlöningssumman för 3:dje lönegraden med dyrtidstillägg efter indextalet 259 blir kronor 4,351: 20. För bibehållande av oförminskade löneförmåner skulle visserligen befattningen kunna inrymmas i närmast lägre grupp, men hava kommitterade ansett tjänsten, till vilken även hör arbete med tillsyn av stadens vattenposter m. m., förut vara svagt avlönad, särskilt i förhållande till de inkomster, som för närvarande åtnjutas av timlönade kommunalarbetare.

För driften av avloppsledningarnes *pumpstation* i Södra Esplanaden är jämväl personal anställd, men har denna hittills icke varit upptagen på fast stat. Kommitterade finna ej skäl föreslå någon ändring i nämnda förhållande.

Gasmästaren. Dennes avlöning bestämdes enligt 1908 års lönestat till 1,500 kronor jämte fri bostad, 2 rum och kök med värme och belysning, värderade till 400 kronor, samt 2 ålderstillägg à 300 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring. Dyrtidstillägget à 150 kronor, som från och med 1913 tilldelades åtskilliga lägre befattningshavare, tillkom även gasmästaren. Likaledes erhöll han kristidens allmänna lönetillägg av olika benämningar. Enligt 1920 års provisoriska lönestat utgjorde gasmästarens sammanlagda avlöningssumma i 3:dje lönegraden kronor 5,996: 64, däri inräknat naturaförmånerna till ett värde av 850 kronor. Löneförhöjningen i förhållande till år 1914 motsvarade 126 %, om naturaförmånerna med deras uppskattningstal vid de

olika tidpunkterna inräknas. Även här torde de höga ålderstilläggen hava bestämt den förra löneregleringskommittén för den relativt låga löneökningen.

Kommitterade hava inrymt befattningen i den 22:dra gruppen, som redan i 3:dje lönegraden ger förhöjning med indextalet 259 till kronor 6,125: 74. Med hänsyn till att nuvarande innehavaren omedelbart kommer upp i 4:de lönegraden erhåller han en ytterligare löneökning. Grundlönen är också högre än år 1914, eller kronor 2,190: — emot 2,050 kronor år 1914 inklusive naturaförmåner. Det torde vara känt, att gasmästaren numera, sedan hans förra bostad i gasverkets förvaltningsbyggnad tagits i anspråk för tjänstelokaler, beredes bostadsförmån på det sätt, att staden hyr bostad åt honom på annat ställe. Kommitterade vilja emellertid icke föreslå ändring i detta förhållande, då gasmästarens tjänst kräver, att han bor i största möjliga närhet av gasverket.

Mätarejusterare vid gasverket. Någon sådan befattning fanns icke upptagen i 1908 års lönestat. Under erinran att redan förut funnits en sådan befattning, avlönad med timpenning, föreslog Vatten- och Gasverksstyrelsen vid framläggandet av sitt statförslag för år 1916 inrättandet på stat av en mätarejusterarebefattning, vars innehavare utom själva justeringen skulle hava att inspektera hos abonnenterna uppsatta gasmätare och andra gasapparater. Lönen föreslogs till 1,800 kronor jämte 2 ålderstillägg à 300 kronor efter 3 och 6 års tjänst. Dessutom hade styrelsen i statförslaget insatt ett dyrtidstillägg à 150 kronor. Drätselkammaren tillstyrkte förslaget utan anmärkning, varemot Beredningsutskottet erinrade, att som dyrtidstillägg ej var föreslaget för mätarejusteraren vid elektricitetsverket, något sådant ej heller borde tilldelas justeraren vid gasverket. Stadsfullmäktige biföllo förslaget den 21 december 1915, dock att, på sätt Beredningsutskottet erinrat, dyrtidstillägg ej skulle utgå. Kristidens övriga dyrtidstillägg tillkommo däremot denne befattningshavare. Genom 1920 års provisoriska lönereglering erhöll mätarejusteraren i 2:dra lönegraden inklusive dyrtidstillägg en lön av kronor 4,823: 76, motsvarande en lönekompensation från tiden för befattningens inrättande av 130 %. Den relativt lilla höjningen torde hava sin grund i befattningens tillkomst redan efter kristidens inträde.

Kommitterade hava i sitt förslag insatt befattningen i 17:de lönegruppen, då det sammanlagda lönebeloppet med dyrtidstillägg efter indextalet 259 i 2:dra lönegraden skulle utgöra kronor 4,825: 17.

I samband härmed få kommitterade meddela, att Vatten- och Gasverksstyrelsen gjort framställning till kommittén om upptagande i lönestaten av ytterligare en mätarejusterarebefattning vid gasverket. Den förutvarande justeraren kan på grund av hans ovannämnda inspektionsskyldighet och då han därjämte fått sig ålagt att hava tillsyn över gatubelysningen och vara förman för lykttändarne, icke så mycket sysselsättas med rent justeringsarbete, utan har styrelsen för detta ändamål anställt en timavlönad person, som är uteslutande sysselsatt härmed. Då detta förhållande fortfarit en längre tid anser styrelsen, att ytterligare en tjänst av ifrågavarande slag bör upptagas i lönestaten. Kommitterade vilja tillstyrka detta förslag och sålunda hemställa, att vid gasverket inrättas en andra mätarejusterarebefattning. Huruvida och i vad mån den blivande innehavaren, om tjänsten såsom antagligt är, tilldelas den person, som hittills utfört arbetet, skall i fråga om tjänste-

årsberäkning få tillgodoräkna sig föregående tjänstgöring, torde vara en angelägenhet att avgöras av den lönenämnd, som kommitterade vilja föreslå måtte inrättas. Den timavlönade justerarens årsinkomst av arbete i stadens tjänst har under år 1920 ungefär motsvarat inkomsten i 17:de lönegruppens 1:sta lönegrad med dyrtidstillägg enligt indexsiffran 259.

Maskinmästaren vid elektricitetsverket. Enligt 1908 års lönestat utgjorde dennes avlöning 1,600 kronor jämte bostad, 2 rum och kök med värme och belysning, värderade till 400 kronor, samt 2 ålderstillägg à 300 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring. Det från och med år 1913 åtgående dyrtidstillägget å 150 kronor tilldelades jämväl denna tjänst. Därutöver har, frånsett kristidens allmänna lönetillägg under olika benämningar, någon reglering av lönen ej skett förr än med 1920 års provisoriska lönestat. Denna gav befattningshavaren i 3:dje lönegraden inklusive dyrtidstillägg en lönesumma av kronor 6,420, vari dock ingick 850 kronor för naturaförmånerna, som frånräknades den kontanta lönen. Löneförhöjningen i förhållande till 1914 motsvarade 137 %.

Kommitterade anse det här vara fråga om en viktig och ansvarsfull befattning, som det är nödvändigt att besätta med en väl kvalificerad person. Ehuru något tjänsteombyte ej är ifrågasatt, anse sig kommitterade, då nuvarande innehavaren väl fyller de kvalifikationer, som måste fordras vid nytillsättning, böra i sitt förslag giva befattningen en relativt bättre löneställning än för närvarande. Den är redan förut och har från början varit något högre avlönad än gasmästaren, men skillnaden har hittills varit för liten. På grund härav hava kommitterade intagit befattningen i 26:te lönegruppen, där avlöningen med dyrtidstillägg enligt indextalet 259 i 3:dje lönegraden utgör kronor 6,876: 07. Häri ingår givetvis och avdrages vid den kontanta lönens utbetalande värdet av naturaförmånerna med det belopp, som kan bliva bestämt.

Maskinist vid elektricitetsverket. I 1908 års lönestat upptogs lönen för denna tjänst till 1,200 kronor jämte 2 ålderstillägg à 150 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring. Befattningshavare i denna tjänst tilldelades liksom en stor del andra lägre tjänstemän, från och med år 1913 dyrtidstillägg å 150 kronor. Om man frånser kristidens särskilda tillägg, har i övrigt ingen annan förändring i avlöningen skett före år 1920, än att vid nyanställning av en maskinist Vatten- och Gasverksstyrelsen, för att få kvalificerad befattningshavare, nödgades tilldela den nyantagne begynnelselön såsom i 2:dra lönegraden. Denne fick i stället åtnöja sig med endast ett ålderstillägg. 1920 års provisoriska lönestat medförde för befattningshavare i förevarande tjänst i 3:dje lönegraden inklusive dyrtidstillägg ett lönebelopp av kronor 5,044: 08, motsvarande en kompensation från år 1914 av 208 %.

Denna höga kompensation är orsaken till, att kommittén icke ansett sig kunna uppföra ifrågavarande befattning i högre lönegrupp, än som erfordras för att undgå löneminskning, enär tillbörligt erkännande åt befattningens vikt och betydelse lämnats genom den i 1920 års reglering vidtagna löneökningen. Kommitterades förslag går ut på att befattningen i fråga upptages i 17:de gruppen, som i 3:dje lönegraden med dyrtidstillägg efter 259 som indextal ger en sammanlagd löneinkomst av kronor 5,143: 74.

Installationsinspektör, vid elektricitetsverket. Denna befattning är av

ganska sent datum. Den inrättades genom beslut av Stadsfullmäktige den 21 december 1917 från och med 1918 års ingång och har sålunda förefunnits endast 3 år. I samband med framläggandet av sitt statförslag för år 1918 framhöll Vatten- och Gasverksstyrelsen nödvändigheten, på grund av det stora antalet elektriska installationer, av att inrätta ifrågavarande befattning, vars innehavare skulle tillse, att husinstallationerna utfördes författningsenligt samt att de elektriska mätarne funktionerade tillfredsställande. Någon bestämd lönestat föreslogs icke, utan hemställde styrelsen, att avlöningen skulle tillsvidare utgå med 2,400 kronor jämte fulla av kristiden föranledda tillägg, så som om befattningen vore en äldre sådan. Drätselkammaren tillstyrkte förslaget utom i sistberörda hänseende, i det att Drätselkammaren ansåg, att provisoriskt lönetillägg ej borde tillkomma befattningen. Vid beslutet om tjänstens inrättande följde Stadsfullmäktige Drätselkammarens uppfattning. Enligt 1920 års provisoriska lönestat utgick avlöningen inklusive dyrtidstillägg med kronor 5,008: 80, innebärande en kompensation från tiden för tjänstens inrättande av blott 109 %. Denna ringa ökning har sin naturliga förklaring däri, att tjänsten tillsattes, sedan dyrtiden i hög grad gjort sig gällande och utan allt tvivel påverkade lönesättningen i förhöjande riktning. Något definitivt beslut om befattningens uppförande på fast stat är icke fattat, om det också kan antagas att så var underförstått i 1920 års löneregleringsförslag.

Kommitterade vilja emellertid förorda, att tjänsten nu uppföres på fast stat och har inrymt densamma i 20:de lönegruppen, som i 1:sta lönegraden med dyrtidstillägg efter indextalet 259 ger en sammanlagd löneinkomst av kronor 5,199: 54. Vid det förhållande, att befattningen varit att betrakta såsom i det allra närmaste jämställd med en ordinarie sådan, förorda kommitterade, att nuvarande innehavaren för uppflyttning i högre lönegrad får räkna sig till godo även tjänstetid i befattningen, innan den nu uppföres på ordinarie stat.

Montörförmannen vid elektricitetsverket. Denna befattning fanns redan i 1908 års lönestat men benämndes där förste montör vid de elektriska ledningarne. Lönen fastställdes enligt nämnda stat till 1,500 kr. jämte 2 ålderstillägg à 300 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring. Lönen har före 1920 icke undergått annan förändring, än att befattningshavaren i likhet med en del andra från och med år 1913 åtnjutit ett dyrtidstillägg à 150 kronor samt givetvis tilldelats tilläggen under kristiden. Genom 1920 års provisoriska lönestat blev avlöningssumman i 3:dje lönegraden, inklusive dyrtidstillägg, kronor 5,149: 92, motsvarande en löneförhöjning i förhållande till 1914 års lön av 129 %. Här liksom i en del andra fall förklaras den relativt låga kompensationen av de i förhållande till begynnelselönen höga ålderstilläggen.

Ehuru ifrågavarande befattning från början erhöll högre lön än Drätselkammarens förmän, hava kommitterade, som anse, att dessa sistnämnda tidigare varit allt för lågt avlönade, insatt befattningen i den allmänna förmansgruppen eller den 18:de, där avlöningssumman i 3:dje lönegraden, inberäknat dyrtidstillägg efter samma index, som gällde i början av år 1920, blir kronor 5,351: 95. Begynnelselönens grundsiffra 1,830 kronor som är beräknad på 1914 års nivå, är där i varje fall betydligt högre än den begynnelselön som gällde år 1914, inberäknat 1913 års dyrtidstillägg, eller kronor 1,650: —.

Mätarejusteraren vid elektricitetsverket. Befattningen i fråga fanns icke vid upprättandet av 1908 års lönestat, åtminstone fanns icke densamma upptagen i stadens budget. Den tillkom vid upprättandet av 1910 års budget. I Vatten- och Gasverksstyrelsens statförslag för sagda år, som antogs av Stadsfullmäktige den 22 december 1909, gjordes framställning om befattningens inrättande och föreslogs en avlöning av 1,200 kronor jämte 2 ålderstillägg à 150 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring.

Vid framlöggandet av 1913 års budgetförslag meddelade Vatten- och Gasverksstyrelsen i sin motivering, att då mätarejusteraren uteslutande sysslade med elektricitetsmätare, hans lön helt och hållet påförts elektricitetsverkets stat, varunder denna befattning också därefter återfinnes. För år 1913 tilldelades befattningen ett dyrtidstillägg à 150 kronor. Vid framförandet av 1914 års budgetförslag hemställde Vatten- och Gasverksstyrelsen, på grund av att sådana befattningar avlönades bättre vid andra elektricitetsverk, att mätarejusterarens grundlön måtte höjas till 1,500 kronor med bibehållande av ålderstilläggen oförändrade, samt att som en följd härav något dyrtidstillägg icke skulle utgå för år 1914. Drätselkammaren tillstyrkte detta förslag och blev detsamma jämväl av Stadsfullmäktige godkänt genom beslut den 19 december 1913. Under motivering, att mätarejusteraren huvudsakligen tjänstgjorde som inspektionsmontör för elektriska anläggningar föreslog Vatten- och Gasverksstyrelsen vid budgetbehandlingen för år 1917, att grundlönen måtte höjas ytterligare till 1,800 kronor. Förslaget tillstyrktes av Drätselkammaren och godkändes av Stadsfullmäktige den 21 december 1916. Enligt 1920 års provisoriska lönestat utgjorde avlöningssumman i 1:sta lönegraden inklusive dyrtidstillägg kronor 4,215: —, motsvarande en kompensation i förhållande till år 1914 av 181 %.

Kommitterade föreslå, att befattningen i likhet med mätarejusterarebefattning vid gasverket upptages i 17:de lönegruppen, som i 1:sta lönegraden, inräknat dyrtidstillägg efter index 259, ger en lön av kronor 4,506: 60.

Varmbadhuset.

Personalen i allmänhet. Denna personal har förut ej varit upptagen på av Stadsfullmäktige fastställd stat. Den förra löneregleringskommittén upptog i sitt av Stadsfullmäktige antagna lönestatförslag för år 1920 även provisoriska löner för hela badhuspersonalen och anförde i motiveringen härför, att det torde kunna förutsättas, att vid en allmän lönereglering för stadens befattningshavare även ifrågavarande personal torde komma att inrymmas däri, varför kommitténs åtgärd finge betraktas som en övergång till blivande lönebestämmelser för badhuspersonalen. I 1911 års budgetförslag, som av Stadsfullmäktige godkändes i december 1910, intogs en uppställning över badhuspersonalen med avlöningar för densamma. Då Stadsfullmäktige emellertid icke befattade sig med personalens löner, utan dessa bestämdes inom ramen av lämnade anslag av Badhusstyrelsen, uppfördes i 1912 och 1913 års stater endast ett summariskt belopp för avlöningar till badhuspersonalen. På inom Stadsfullmäktige uttalat önskemål har därefter emellertid specifik uppgift lämnats i budgetförslagen om personalen och dess löner.

Kommitterade äro ense med den förra kommittén att åtminstone en del

av befattningarne vid varmbadhuset äro av den art, att de nu böra uppföras på ordinarie av Stadsfullmäktige fastställd stat. Dessa befattningar äro badmästaren (föreståndaren), maskinisten, eldaren, biljettförsäljerskan och badaren. Däremot kunna kommitterades flertal icke finna tillräckliga skäl föreligga att i lönestaten uppföra baderskorna, vakterna i simhall och billighetsbadstu (kvinliga) och tvätterskorna. Kommitterade anse nämligen att dessa befattningar i allmänhet tillsättas med äldre personer, för vilka det ej finnes anledning bestämma ålderstillägg eller sådan anställningsform över huvud taget, som följer med tjänsteställning på ordinarie stat. Det är lämpligare, att vid dessas anställning Badhusstyrelsen har erforderlig frihet att bestämma lönerna med hänsyn till rådande konjunkturer samt personlig lämplighet och arbetsförmåga m. fl. förhållanden. Som ovan antytts, äro emellertid kommitterade icke eniga i denna punkt utan har undertecknad Vestling reservationsvis föreslagit jämväl sistberörda befattningshavares uppförande på ordinarie stat, dock med viss inskränkning, på sätt nedan skall närmare omförmälas.

På grund av bemyndigande av Stadsfullmäktige har Drätselkammaren tillerkänt badhuspersonalen i dess helhet alla i anledning av kristiden tillkomna lönetillskott i enlighet med de bestämmelser, som antagits för på ordinarie stat anställda befattningshavare.

Badmästaren (föreståndaren). I 1911 års budget är lönen för denne befattningshavare, med titeln badmästare och föreståndare, vilken titel kommitterade för enkelhetens skull och då det egentliga föreståndareskapet åvilar en av styrelsen anställd kontrollant, önskar förkortad till badmästare, upptagen till 1.200 kronor jämte fri bostad, 2 rum och kök med värme. Badmästaren åtnjöt därjämte efter fördelning med de ordinarie baderskorna andel i fastställd provision å biljettförsäljningen, vilken provision skulle tillkomma personalen i stället för drickspengar, som den var förbjuden att emottaga. I 1917 års stat är avlöningen höjd till 1,350 kronor. Enligt 1920 års provisoriska lönestat, där badmästaren på grund av tjänstetidens längd är uppförd som befattningshavare i 3:dje lönegraden, erhöll denne en sammanlagd lön — inklusive dyrtidstillägg och värdet av naturaförmånerna, som uppskattades till 820 kronor, men exklusive andel i provision, som beräknades till 960 kronor — av kronor 4,620: 72.

Kommitterade hava ansett sig böra upptaga befattningen i den 16:de lönegruppen, då hela avlöningen vid en dyrtidsindex av 259 med dyrtidstillägg i 3:dje lönegraden blir kronor 4,879: 56, vari givetvis som hittills ingår värdet av naturaförmånerna. Därjämte kommer andel i provisioner, som numera på grund av ökad badfrekvens stigit och torde kunna beräknas till 1,100 à 1,200 kronor för innevarande år.

Maskinisten i varmbadhuset. Dennes avlöning var från början 1,000 kronor jämte fri bostad, 1 rum och kök, med värme. Den kontanta lönen var sålunda mindre än badmästarens, oavsett den senares andel i provisionerna. Maskinistens kontanta lön höjdes emellertid snart till samma nivå som badmästarens, så att det blev endast provisionsinkomsten, varmed denne stod före maskinisten. Dessutom har åt maskinisten under många år utan gottgörelse såsom bostadsrum upplåtits utom den egentliga bostaden ett stort rum, som stått i reserv för något badhusets ändamål. Enligt 1920 års lönstat er-

höll maskinisten samma lönebelopp som badmästaren, således i 3:dje lönegraden sammanlagt kronor 4,620: 72, varifrån avdrogs värdet av 1 rum och kök jämte värme med 600 kronor.

Kommitterade hava bibehållit nämnda likställighet med badmästaren och insatt befattningen i 16:de lönegruppen med en lönesumma i 3:dje lönegraden, inklusive dyrtidstillägg efter ett indextal av 259, av kronor 4,879: 56, varifrån skall avgå värdet av maskinistens bostadsförmån, vilket om, såsom det är ifrågasatt, större bostad beredes honom, skall upptagas efter den bostad, som i verkligheten av honom utnyttjas. Skillnaden mellan maskinistens och badmästarens löneinkomster blir sålunda allt fortfarande den senares andel i provisionerna å biljettförsäljningen.

Eldaren i varmbadhuset. Enligt 1911 års budget utgjordes dennes lön av 900 kronor i ett för allt. Den höjdes emellertid sedermera, så att den år 1914 utgjorde 1,080 kronor, samt sedermera ytterligare under kristiden till 1,200 kronor, utom de lönetillägg, som tillkommo under nämnda tid. Enligt 1920 års provisoriska lönestat uppgick avlöningen i 2:dra lönegraden, dit befattningshavaren på grund av föregående tjänstgöring hänfördes, till sammanlagt kronor 3,844: 56, en lönestgering jämförlig med renhållningsarbetarnes och brandmännens.

Kommitterade hava i sitt förslag uppfört befattningen i 14:de lönegruppen, som vid indextalet 259 inklusive dyrtidstillägg medför en sammanlagd lönesumma i 2:dra lönegraden av kronor 4,079: 25. Den 13:de gruppen, som även kunnat ifrågasättas, skulle dock medföra en om än obetydlig lönesänkning, varför kommitterade, som nämnt, föreslagit den 14:de.

Badaren. 1911 års budget upptager lön för en badare av 600 kronor. Meningen var tydligen, att därtill skulle komma provisionsandel. Emellertid blev någon egentlig badare icke då tillsatt, utan ordnades det så, att vid badhuset anställdes en yngre man, som under badmästarens inseende fick biträda honom vid badningen och i den mån han inhämtade kännedom om yrket även självständigt giva bad samt dessutom utföra en del tyngre rengöringsarbeten. Efter flere personombyten och tider då någon manlig badare icke fanns anställd, visade det sig, att berörda anordning var mindre lämplig, utan att behov förefanns av en verklig badares anställning. Sådant skedde ock från och med år 1920, varför även befattningen upptogs i den provisoriska lönestaten för sagda år. Avlöningssumman inklusive dyrtidstillägg uppgick i 1:sta lönegraden till kronor 3,421: 20.

Kommitterade hava i sitt förslag uppfört befattningen i 13:de lönegruppen, som med dyrtidstillägg efter indextalet 259 ger i samma lönegrad kronor 3,574: 20.

Biljettförsäljerskan i varmbadhuset. Enligt 1911 års budget utgjorde årslönen för henne 600 kronor. Enligt staten för 1914 var samma lön höjd till 720 kronor och enligt 1916 års budget till 900 kronor. 1920 års provisoriska lönestat gav befattningshavaren, som upptogs i 3:dje lönegraden, ett sammanlagt lönebelopp av kronor 2,928: 48.

Kommitterade hava i sitt förslag insatt befattningen i 9:de lönegruppen. Vid en dyrtidsindex av 259 blir avlöningssumman då sammanlagt kronor 3,030: 30 i 3:dje lönegraden.

Som ovan nämnts hava kommitterade icke ansett sig böra föreslå, att

den återstående badhuspersonalen, nämligen *baderskor, kvinliga vakter* och *tvätterskor* uppföres på ordinarie stat. Emellertid har Herr Westling härutinnan reserverat sig och för sin del föreslagit även dessa befattningshavares upptagande i lönestaten. I 1911 års budget var baderskornas lön, utom andel i provision upptagen till 240 kronor, vaktens i billighetsbadet, utan dylik provision, till 360 kronor och tvätterskornas till 600 kronor. Lönerna höjdes så småningom och utgjorde enligt 1914 års budget för baderska 360 kronor, för vakt i billighetsbad och i simhall 600 kronor och för tvätterska 720 kronor. Baderskelönen bibehölls till 1920, men för vakter och tvätterskor höjdes den ytterligare till resp. 720 och 800 kronor oavsett kristidens särskilda tillägg. Enligt 1920 års stat, som ej upptog några ålderstillägg för ifrågavarande befattningar utgjorde lönen inklusive dyrtidstillägg för baderska kronor 1,937: 64, vartill kom provision i likhet med badmästaren, för vakt kronor 2,544: 96 och för tvätterska kronor 2,689: 56.

Undertecknad Westlings reservation går ut på, att dessa befattningshavare skola uppföras i lönestaten men utan att, såsom även den förra lönekommittén avsåg, berättigas till erhållande av ålderstillägg. De skulle sålunda åtnjuta avlöning i respektive lönegrupps 1:sta lönegrad, nämligen för baderska 6:te gruppen, för vakt i simhall och billighetsbad 9:de gruppen och för tvätterska 11:te gruppen. Lönerna skulle då bliva med dyrtidstillägg efter dyrtidsindex 259 för baderska kronor 1,942: 50, för vakt kronor 2,641: 80 och för tvätterska kronor 3,108: —.

Båttrafiken och vedgården.

Vid båda dessa inrättningar finnas befattningar av den karaktär, att det kunde ifrågasättas, huruvida de icke lämpligen borde medtagas i lönestaten. Emellertid hava kommitterade icke åtminstone för närvarande ansett tillräckliga skäl föreligga att så göra.

Vad båttrafiken särskilt beträffar är denna numera en kommunal institution, som blivit av stadigvarande natur. Den lägre vid båttrafiken bundna personalen har emellertid i allmänhet sina löneförhållanden ordnade genom kollektivavtal antingen genom kommunalarbetareförbundet eller andra fackorganisationer, till vilka den är ansluten. De variationer på sådant sätt bestämda löner äro underkastade, inbjuda icke till arbete med upprättande av en fast stat. Och vad den högre personalen särskilt ångbåtsbefälhavare angår, synes det lämpligare, då staden icke har vintertrafik och icke alltid kan bereda dessa befattningshavare arbete året om, varför anställning ofta måste ske för seglationstid, att lönerna även till denna personal ordnas genom tillfälliga avtal i samband med anställningen.

Vidkommande återigen vedgården är denna, som känt är, ett direkt arv från livsmedelsnämndens vedförsäljningsrörelse, som Drätselkammaren nödgades efter Stadsfullmäktiges bemyndigande övertaga på grund av den vid tiden för livsmedelsnämndens avveckling fortfarande rådande svåra bränslebristen. Vedgården har tillkommit och drivits som en ren kristidsföreteelse. Då det för närvarande icke låter sig bedöma, huruvida och i vilken omfattning denna verksamhet kommer att fortgå i framtiden, är det uppenbarligen icke någon anledning att vidtaga åtgärder för utarbetande av lönestat för den

i och för vedgårdsrörelsen anställda personalen, av vilken eljes en del lämpligen borde hava uppförts på ordinarie lönestat.

Brandväsendet.

Vid behandlingen av brandverkets lönestat, har det synts kommitterade angeläget taga under övervägande, om icke en förenkling i detta verks omfattande organisation är möjlig att genomföra såväl i samband med lönereglering, som ock där detta ej låter sig lämpligen göra, framdeles vid en del nuvarande befattningshavares avgång från tjänsten. För den med brandverkets organisation ej intimt förtrogne framstår det såsom anmärkningsvärt, att en så relativt fåtalig kår skall behöva så många befälspersoner och framförallt så många befälsgrader. Mot en manskapsnumerär av 16 brandmän svarar sålunda icke mindre än 8 befälspersoner, fördelade i 7 befälsgrader. Härvid är dock att märka, att en av befälspersonerna och befälsgraderna verkstadsförmannen icke, vad den egentliga brandtjänsten angår, utövar något befäl, utan härutinnan åtminstone för närvarande tjänstgör som obefordrad brandman, medan han i det dagliga verkstadsarbetet intar förmansställning. Vid 1908 års lönereglering voro befälsgradrena endast fem, av vilka en, vice brandchefen, utgjorde ett arvodesuppdrag med i det närmaste förtroendemansställning, euhruväl den obetydliga ersättning, som utgick för detta uppdrag, 500 kronor, var uppförd i lönestaten, dock utan ålderstillägg. Befälsgraderna, alla uppförda på fast stat såsom fullt avlönade beställningar, äro för närvarande följande: brandchefen, vice brandchefen, 1:ste brandmästaren, 2:dre brandmästaren, verkstadsförmannen, 1:ste brandförmannen och likställd med honom i lönehänseende maskinisten samt 2:dre brandförmannen. Mot detta svarade enligt 1908 års lönestat: brandchefen, vice brandchefen (arvodesuppdrag), brandmästaren, stallkorpralen samt verkstadsförmannen och maskinisten likställda.

Vid närmare övervägande av här berörda förhållanden hava kommitterade funnit det första intryckets mera oreflekterade anmärkningar icke utan verklig grund och kommit till uppfattningen, att här är att räkna med en verklig överorganisation, som det kan vara skäl att, så vitt lämpligen låter sig göra, redan i samband med löneregleringen söka förenkla. De åtgärder kommitterade härutinnan vilja föreslå till genomförande äro dels sammanförande av de båda brandförmansgraderna till en jämte maskinisten, vilket väl kan ske vid insättande i behörig lönegrupp utan att någon löneminskning därigenom sker för 1:ste brandförmannen och maskinisten, dels ock borttagande av verkstadsförmansbefattningen såsom särskild tjänst, varom mera nedan [1]). Härjämte ifrågasätta kommitterade lämpligheten av indragning helt och hållet vid uppkommande ledighet av såväl 2:dre brandmästaretjänsten som vice brandchefsbefattningen, till vilket förslag kommitterade vilja här nedan återkomma. [2])

Till stöd för sin uppfattning i här berörda angelägenhet få kommitterade åberopa dels den utredning med förslag till enhetliga lönestater för poliser och brandmän, som utarbetats av en av Svenska Stadsförbundets centralbyrå tillsatt särskild beredning, vilket förslag icke upptager så många befälsgrader

1) Sid. 196. 2) Sid. 193 och 195.

som de här förefintliga, dels ock den förra lönereglerinskommitténs yttrande till sitt förslag angående provisorisk lönereglering för år 1920, där det heter bland annat, att stora svårigheter mötte för kommitterade att inom en ram, som enligt kommitterades förmenande måste begränsas uppåt av en lön, lika stor som överkonstapelslönen, kunna avpassa lämpliga löner för de många graderna av brandunderbefälet, ävensom på ett annat ställe, att kommitterade diskuterat frågan om att vid en definitiv lönereglering sammanföra 1:ste och 2:dre brandförmansgraderna samt de bägge brandmästaregraderna till en brandförmans- och en brandmästaregrad om vardera två befattningshavare. Den av kommitterade nu föreslagna sammanslagningen av brandförmansgraderna kan icke vålla någon svårighet i organisatoriskt hänseende, då det ju lätt låter sig ordna så, genom av Brandstyrelsen eller annan vederbörande utfärdad bestämmelse eller order, att t. ex. den i tjänsten äldste av brandförmännen skall i befälshänseende stå före den eller de övriga, även om deras löneförhållanden äro lika.

Brandchefen. 1908 års lönestat fastställde dennes avlöning till 2,000 kronor i kontant lön jämte fri bostad, värderad till 600 kronor och utgörande åtminstone numera — omändringar i bostadsförhållandena hava nämligen ägt rum inom brandstationen — 3 rum och kök med jungfrukammare, samt 2 ålderstillägg à 300 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring; varjämte utgick ett beklädnadsbidrag à 200 kronor. Vid budgetbehandlingen för år 1914 hemställde Brandstyrelsen om ett personligt lönetillägg åt brandchefen på 300 kronor. Framställningen, som motiverades därmed, att denne befattningshavare vid 1908 års lönereglering liksom många andra fråntogs förmånen av fri värme med belysning i sin bostad, utan att han härför tillerkändes tillräcklig kontant löneökning, tillstyrktes av Drätselkammaren och bifölls av Stadsfullmäktige den 18 december 1913. Den 21 december 1915 upptogs bostadsförmånen till ett förhöjt värde av 800 kronor, utan att dock därmed den kontanta avlöningen ändrades. I samband med sitt statförslag för år 1917 hemställde Brandstyrelsen om ökade löner för den ordinarie brandpersonalen och däribland även för brandchefen, för vilken en höjning i grundlönen av 200 kronor föreslogs. Under hänvisning till sitt förslag om krigstidshjälp för alla befattningshavare avstyrkte Drätselkammaren framställningen och instämde även Beredningsutskottet häri. Stadsfullmäktige avslogo också förslaget den 21 december 1916. Vid framläggandet av budgetförslaget för 1918 föreslog Brandstyrelsen en omorganisation av de högsta befälsposterna inom brandkåren, i det framställning gjordes om inrättande på fast stat av en vice brandchefsbefattning, varom mera nedan[1]). Samtidigt upptogs i statförslaget grundlönen för brandchefen, i vilken tjänst innehavareombyte nyligen skett, till 2,500 kronor, detta i överensstämmelse med av Stadsfullmäktige på förslag av Brandstyrelsen den 25 oktober 1917 fattat beslut, enligt vilket grundlönen med bibehållande av avlöningsförhållandena i övrigt höjdes till nämnda belopp. I sitt yttrande över budgetförslaget anmärkte emellertid Beredningsutskottet, att, då enligt de föreslagna bestämmelserna om provisoriskt lönetillägg för 1918 vilket för brandchefen skulle uppgå till 500 kronor, sådant icke skulle tillkomma befattningshavare å i lönehänseende nyreglerad tjänst, men vederbörande vid den nyligen beslutade regleringen utgått från, att samma tillägg i anledning av kristiden skulle tillkomma denna befattning som de övriga, grundlönen borde höjas med

1) Sid. 192.

motsvarande belopp 500 kronor. Stadsfullmäktige godkände enligt beslut den 21 december 1917 härutinnan Beredningsutskottets uppfattning, varigenom grundlönen höjdes till 3,000 kronor, men befattningen i stället blev i avsaknad av det provisoriska tillägget. Den 28 december 1918 beviljades av Stadsfullmäktige enligt Brandstyrelsens förslag för år 1919 en förhöjning i brandchefens beklädnadsbidrag med 300 kronor, varigenom detta uppgick till 500 kronor. Med undantag av 1908 års provisoriska lönetillägg erhöll brandchefen kristidens alla lönetillskott. Den förra löneregleringskommittén föreslog i sin provisoriska lönestat för 1920 en sammanlagd avlöning, dyrtidstillägg inberäknat, för brandchefen i 1:sta lönegraden av kronor 9,213:04, vari dock ingick ej mindre värdet av bostadsförmånen med 1,000 kronor än även skyldighet att utan bidrag från stadskassan hålla sig med uniform. Därigenom skulle full kompensation av 140 % lämnas på den från och med 1918 nyreglerade lönen. Enligt den av Stadsfullmäktige efter Drätselkammarens förslag antagna provisoriska lönestaten för 1920 sattes lönen, inberäknat bostadsförmån till 1,000 kronors värde, och utan beklädnadsbidrag till kronor 8,480, därvid enligt Drätselkammarens beräkningsgrunder även den sedan år 1918 nyreglerade lönen kompenserades utan reduktion.

Då kommitterade i sitt förslag insatt ifrågavarande befattning i högre lönegrupp, än som erfordras för att förhindra minskning i den nuvarande lönen vid lika dyrtidsförhållanden, är det i känsla av det ansvar, som är förenad med befattningen, och den stora betydelsen för samhället att hava den besatt med en väl kvalificerad arbetskraft samt även med tanke på, att kommitterades uppfattning, att vice brandchefsbefattningen skall kunna indragas vid nästblivande ledighet, skall vinna Stadsfullmäktiges beaktande. Kommitterade föreslå att brandchefsbefattningen uppföresi 36:te lönegruppen, då avlöningssumman inklusive dyrtidstillägg efter ett indextal av 259 blir kronor 9,169:80 i 1:sta lönegraden. I beloppet ingår såsom i 1920 års lönestat värdet av bostadsförmånen och har befattningshavaren skyldighet att själv bekosta sig uniform.

Vice brandchefen. Om denna befattning är redan åtskilligt nämnt, i den allmänna motiveringen rörande brandverkets stat[1]) och i samband med ovanstående behandling av brandchefsbefattningen.[2]) 1908 års lönestat upptager vice brandchefssysslan som närmast var att hänföra till ett avlönat förtroendeuppdrag, med en kontant avlöning av 500 kronor. Denna avlöning kvarstod oförändrad till och med år 1917. Genom beslut av Stadsfullmäktige den 21 december 1917 skedde som ovan nämnts[3]) en omorganisation, i det att därvid inrättades en vice brandchefsbefattning på fast stat. Förslaget härom framfördes av Brandstyrelsen i samband med budgetbehandlingen för år 1918 och motiverades särskilt med behovet av en befälsgrad mellan brandchefen och det övriga brandbefälet samt med de ökade göromålen, föranledda av brandverkets utveckling. I avlöning föreslogs en grundlön av 2,000 kronor jämte beklädnadsersättning 200 kronor och fri bostad i brandstationen av samma storlek som brandchefens. Förslaget tillstyrktes av Drätselkammaren, som dock kompletterade detsamma därmed, att för befattningen skulle bestämmas 2 ålderstillägg à 300 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring. Stadsfullmäktige biföllo det sålunda av Drätselkammaren kompletterade förslaget, dock att på

1) Sid 190. 2) Sid 191. 3) Sid. 191.

grund av Beredningsutskottets erinran och av samma skäl som anförts beträffande det samtidigt fattade beslutet om brandchefens avlöning, grundlönen höjdes till 2,500 kronor, varemot icke något provisoriskt lönetillägg för år 1918 utgick för befattningen. Den 28 december 1918 höjdes beklädnadsersättningen för vice brandchefen liksom för brandchefen till 500 kronor. I sitt förslag till lönestat för år 1920 upptog den förra löneregleringskommittén en sammanlagd lönesumma för vice brandchefen i 1:sta lönegraden av kronor 8,036: 96, därvid den nyligen fastställda avlöningen skulle fullt kompenseras. Enligt Stadsfullmäktiges beslut om provisorisk lönereglering för 1920 är motsvarande lönesumma kronor 7,530, även denna beräknad utan reduktion, ehuru den förutvarande lönen blivit så sent fastställd. I båda fallen ingick i lönebeloppet värdet av bostadsförmån, 3 rum och kök med jungfrukammare, med 1,000 kronor, som skulle avdragas vid den kontanta lönens utbetalande, varjämte befattningshavaren skulle hava skyldighet att själv hålla sig uniform utan bidrag av staden.

Kommitterade hava, under förutsättning att vice brandchefen liksom enligt 1920 års lönestat fortfarande skall hålla sig med uniform, insatt befattningen i 31:sta lönegruppen eller den lägsta som erfordras för att icke medföra löneminskning vid eljes lika dyrtidsförhållanden. Från det kontanta avlöningsbeloppet, som inklusive dyrtidstillägg med indextalet 259 som grund blir kronor 7,720: 20, skall enligt kommitterades förslag såsom hittills frånräknas bostadsförmånens värde med belopp, som kan bliva bestämt och varom förslag här nedan framlägges.

Såsom ovan nämnts äro kommitterade av den uppfattningen att tjänsten bör indragas vid uppkommande ledighet. De viktigaste skälen härför äro anförda i den allmänna motiveringen rörande brandväsendet[1]). Expeditionsgöromålen på brandchefsexpeditionen kunna enligt kommitterades mening icke vara av den omfattning, att de — såsom av Brandstyrelsen anfördes, då tjänsten tillsattes — motivera en särskild tjänsteman. Och vad övriga göromål angår, är brandmanskapets tjänstgöringstid numera så förkortad, att väsentlig lättnad även för det högre befälet därigenom måste uppstå. Det är visserligen sannt, att en ersättare måste finnas för brandchefen under dennes semester eller då han eljes för sjukdom elller annan orsak är tjänstledig eller har förfall. Men då frågan om indragningen av vice brandchefstjänsten kan bliva aktuell, torde det böra tagas under övervägande, om icke denna angelägenhet kan ordnas ungefär så, som tidigare var fallet med vice brandchefsuppdraget, eller att någon lämplig person mot arvode anlitas, som kan fullgöra dessa uppdrag.

Brandmästarne. I 1908 års lönestat fanns endast en sådan befattning upptagen. Avlöningen var 1,400 kronor jämte fri bostad, 2 rum och kök, värderad till 150 kronor samt 2 ålderstillägg à 150 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring. Dessutom fanns i staten för befattningen upptaget ett belopp av 120 kronor för "beklädnad in natura". Från och med år 1913 åtnjöt befattningshavaren det dyrtidstillägg à 150 kronor, som beviljades de flesta lägre befattningshavare. Vid framläggande av budgetförslaget för år 1917 hemställde Brandstyrelsen om löneförhöjning för hela den ordinarie personalen, däribland för brandmästaren en höjning av grundlönen och beviljandet av ett

1) Sid. 190.

3:dje ålderstillägg samt dessutom en höjning av beklädnadsersättningen, som detta bidrag numera benämndes, med 55 kronor till 175 kronor. Endast i sistberörda hänseende vann förslaget Stadsfullmäktiges godkännande den 21 december 1916. I övrigt avslogs detsamma på avstyrkande av Drätselkammaren, som hänvisade till de lönetillskott i anledning av kristiden, vilka föreslogos för samtliga befattningshavare. I samband med statbehandlingen för år 1919 framförde Brandstyrelsen förslag om uppdelning av brandmästaretjänsten i två befattningar, samtidigt varmed den ena av brandförmanstjänsterna skulle indragas. Förslaget innebar närmare, att den förutvarande brandmästaren skulle bliva 1:ste brandmästare och att hans avlöning skulle höjas med 300 kronor såsom personligt lönetillägg, ett belopp som han redan förut åtnjutit i arvode för arbete med brandtelegrafens skötsel och tillsyn, samt att en 2:dre brandmästaretjänst skulle nyinrättas med en grundlön av 1,500 kronor jämte 2 ålderstillägg à 150 kronor och bostadsförmån. Som skäl för förslaget anfördes, att den inre tjänsten påkallade 1:ste brandmästarens hela tjänstgöringstid och att den nya befattningen erfordrades för fullgörande av de yttre tjänsteåliggandena, vilka förut tillkommit brandmästaren, såsom exercis. övningar och utryckningar. Samtidigt föreslogs en ytterligare förhöjning till 400 kronor i brandmästarens beklädnadsersättning. Förslaget tillstyrktes av Drätselkammaren med undantag för höjningen i beklädnadsersättningen, i det att Drätselkammaren föreslog att densamma genom ett särskilt tillägg för år 1919 å 125 kronor måtte för nämnda år fastställas till 300 kronor. Beredningsutskottet tillstyrkte härutinnan Drätselkammarens förslag och hemställde för övrigt om sådan ändring i Brandstyrelsens förslag rörande 1:ste brandmästarens lönestat, att i stället för det personliga lönetillägget grundlönen skulle höjas med motsvarande belopp till 1,700 kronor, detta med anledning av att förutvarande brandmästaren under den förberedande budgetbehandlingen avlidit. Stadsfullmäktige godkände den 28 december 1918 förslaget med de ändringar däri, som förordnats av Drätselkammaren och Beredningsutskottet. 1920 års provisoriska lönestat upptager för ifrågavarande tjänster i 3:dje lönegraden inklusive dyrtidstillägg en lönesumma av kronor 5,996: 64 för 1:ste och kronor 5,679: 12 för 2:dre brandmästaren. I dessa belopp ingå värde av bostadsförmån, 2 rum och kök, med 550 kronor, varjämte befattningshavarne hava skyldighet att utan bidrag av staden hålla sig med uniformsbeklädnad. De höjningar som härigenom skedde torde med uppskattning av naturaförmånerna hava inneburit en lönekompensation i förhållande till 1914 års löneförmåner för brandmästaren av 176 % för 1:ste och 160 % för 2:dre brandmästaren.

Kommitterade hava i sitt förslag uppfört 1:ste brandmästaren i 22:dra lönegruppen, med ett sammanlagt lönebelopp i 3:dje lönegraden, om dyrtidstillägget beräknas efter indextalet 259, av kronor 6,125: 74 och 2:dre brandmästaren i 20:de gruppen, där lönen under samma förhållanden blir kronor 5,750: 57. Brandmästarne skola fortfarande hålla sig uniform.

Enligt den inom Kommunala Centralbyrån verkställda utredningen skulle lämplig grundlön år 1914 för brandmästare vara kronor 2,200, vilket ju nära stämmer överens med förevarande förslag.

Under hänvisning till sitt uttalande i den allmänna motiveringen rörande

brandväsendet[1]) ifrågasätta kommitterade, att vice brandmästaretjänsten vid uppkommande ledighet indrages.

Brandförmännen och maskinisten samt verkstadsförmannen. 1908 års lönestat innehåller om motsvarigheten till dessa befattningar följande lönebestämmelser:

Stallkorpral med kontant lön av 1,100 kronor, jämte bostad, 1 rum och kök, värderad till 150 kronor, samt 2 ålderstillägg à 100 kronor efter 2 och 4 års tjänstgöring.

Verkstadsförman eller maskinist med kontant lön av 1,000 kronor jämte bostad och ålderstillägg såsom stallkorpral.

För båda befattningsgraderna var upptaget 120 kronor till beklädnad in natura. I 1909 års budget är upptaget avlöning enligt nämnda stat för en stallkorpral, en verkstadsförman och en maskinist. Vid fastställandet av stadens budget för år 1911 den 28 och 29 december 1910 biföllo Stadsfullmäktige ett av Brandstyrelsen framfört förslag om inrättande av en vice korpralsbefattning med samma avlöning som verkstadsförmannen och maskinisten. Förslaget motiverades därmed, att behov av underbefäl förefanns för att vid ledighet för brandmästaren och stallkorpralen intaga deras befälsställning. Samtidigt minskades emellertid antalet brandsoldater med en man. Två år senare föreslog Brandstyrelsen med enahanda motivering inrättandet av ännu en vice korpralsbefattning med samma lön som den förutvarande, varvid även nu brandsoldaternas antal skulle minskas med en man. Förslaget tillstyrktes av Drätselkammaren och godkändes av Stadsfullmäktige den 18 december 1912. Samtidigt härmed hade Brandstyrelsen föreslagit lönereglering för hela brandkåren utom brandchefen i form av höjda eller ökat antal ålderstillägg. Detta förslag avslogs enligt Drätselkammarens hemställan men beviljades i stället brandpersonalen i likhet med de flesta lägre befattningshavare ett dyrtidstillägg å 150 kronor. Från och med år 1915 benämnes stallkorpralen enligt handlingarne brandkorpral. Hurusom Brandstyrelsen år 1916 framlade ett nytt löneregleringsförslag för brandpersonalen men att detta avslogs av Stadsfullmäktige är ovan vid behandlingen av brandmästarne omförmält.[2]) Vid fastställandet av 1918 års budget infördes ändrade benämningar för en del av nu förevarande befattningar i det brandkorpralen benämndes 1:ste brandförman, de två vice brandkorpralerna 2:dre brandförmän. Samtidigt förändrades titeln brandsoldat till brandman. Såsom ovan vid behandlingen av brandmästarne är omnämnt försvann från och med år 1919 samtidigt med inrättandet av 2:dre brandmästaretjänsten den ena av de två 2:dre brandförmansbefattningarne. Vid statbehandlingen för år 1919 föreslog Brandstyrelsen en höjning med 300 kronor av grundlönen för verkstadsförmannen, enär det ansågs omöjligt att få en dylik befattningshavare med full kompetens anställd för den förutvarande låga lönen. Förslaget härom, som tillstyrktes av Drätselkammaren, vann Stadsfullmäktiges bifall den 28 december 1918.

Beklädnadsbeloppen hade även så småningom undergått förhöjning, men torde kommitterade få återkomma till denna fråga i ett annat sammanhang.

Genom 1920 års provisoriska lönereglering undergingo nu ifrågavarande befattningshavares löner, liksom lönerna för de obefordrade brandmännen en synnerligen kraftig stegring. Lönebeloppen blevo inklusive dyrtidstillägg för

1) Sid. 190. 2) Sid 193.

1:ste brandförmannen i 3:dje lönegraden kronor 5,044: 08, motsvarande en kompensation från 1914 av 210 %, för 2:dre brandförmannen och maskinisten likaledes i 3:dje lönegraden kronor 4,938: 24 (225 % kompensation) och för verkstadsförmannen i 1:sta lönegraden kronor 4,567: 80 (221 % kompensation). I dessa lönebelopp ingick värdet av bostad, för rum och kök med kronor 400 och för 2 rum och kök med kronor 550, men icke beklädnadsförmån, som lämnades därutöver. Genom nämnda reglering infördes därjämte den förändringen, att ålderstilläggen utgingo efter 3 och 6 års tjänst.

På de skäl, som ovan anförts i den allmänna motiveringen rörande brandverket[1]), föreslå nu kommitterade sammanslagning av de båda befattningarne 1:ste och 2:dre brandförman till en brandförmansgrad, utan att därmed vilja påyrka indragning eller minskning i antalet underbefäl, utan är det kommitterades mening, att det i stället för nu en tjänst i vardera befattningen skall bliva två i lönehänseende likställda brandförmän. Därjämte föreslå kommitterade, att verkstadsförmanstjänsten såsom befälstjänst måtte indragas. I stället bör Brandstyrelsen lämnas anslag till utgivande av förmansarvode för den brandman — eller måhända brandförman — som tjänstgör som förman för verkstadsarbetet. En sådan lösning torde vara att så mycket mer förorda, som kommitterade från brandstyrelsehåll erfarit, att den av sagde styrelse anses önskvärd och lämplig.

Kommitterade hava i sitt förslag förlagt brandförmanstjänsterna och maskinistbefattningen till 17:de lönegruppen med en begynnelselön, utan dyrtidstillägg, av 1,740 kronor och som i 3:dje lönegraden inklusive dyrtidstillägg efter indextalet 259 ger en lön av kronor 5,143: 74. Vid den kontanta lönens utbetalande skall enligt kommitterades förslag liksom enligt 1920 års stat avdrag göras för bostadsförmånens värde. Beklädnadsförmån skulle utgå utöver lönen.

Brandman. Denna befattning som förut benämndes brandsoldat men numera från och med år 1918 brandman, avlönas enligt 1908 års lönestat med 900 kronor kontant samt fri bostad, 1 rum och kök, värderad till 150 kronor, jämte 2 ålderstillägg à 100 kronor efter 2 och 4 års tjänstgöring. Om de löneregleringsförslag, omfattande även brandmännen, som framlades av Brandstyrelsen åren 1912 och 1916 är ovan nämnt[2]) vid behandlingen av brandmästarnes och brandförmännens löneförhållanden ävensom att dessa framställningar icke ledde till annat resultat, än att brandmännen liksom de flesta övriga lägre befattningshavare erhöllo ett dyrtidstillägg från och med 1913 av 150 kronor och blevo delaktiga av de allmänna tillägg i avlöningarne, som beviljades under och i anledning av kristiden.

Genom 1920 års provisoriska lönereglering tillerkändes emellertid brandmännen en avsevärd löneförbättring, i det att avlöningarna, som i de tre lönegraderna inklusive dyrtidstillägg utgjorde kronor 4,038: 60, 4,326: 84 och 4,620: 72, medförde en kompensation i förhållande till 1914 års lön av resp. 246, 241 och 238 %. Från lönebeloppet frånräknades värdet av fri bostad, 1 rum och kök, med 400 kronor. Beklädnadsersättning eller naturabeklädnad utgick utom lönen. Vid denna lönereglering genomfördes likställighet i lönehänseende mellan poliskonstaplar och brandmän. Härom ävensom angående det förhållande, att denna likställighet redan av Stadsfullmäktige uppgivits är ovan i den allmänna motiveringen redan ordat[2]). Kommitterade anse för sin

[1]) Sid. 190. [2]) Sid. 193 och 195. [3]) Sid. 140 och 142.

del, att poliskonstaplarnes ställning och längre effektiva arbetstid ovillkorligen kräver en något högre avlöning än brandmännens. Så är också förhållandet i alla de städer, från vilka löneuppgifter varit för kommitterade tillgängliga; likaså i det av särskilde sakkunnige för ett par år sedan på kommunala centralbyråns uppdrag utarbetade förslaget till enhetliga lönestater för polis- och brandmän i Sveriges medelstora städer. Kommitterade hava sålunda det bästa stöd för att kommitterades uppfattning i förevarande hänseende är riktig.

Det gäller sålunda för kommitterade att föreslå lämplig lönegrupp för brandmännen. Ehuru grupp 15 i det allra närmaste lämnar samma slutlön som den nuvarande med oförändrat indextal av 259, hava kommitterade likväl föreslagit grupp 16, som ligger närmast under den för poliskonstaplarne föreslagna, detta för att det icke skall kunna bliva tal om löneminskning, även om det skulle röra sig om endast några få kronor, samt därjämte av det skäl att kommitterade föreslå någon, om än obetydlig nedprutning i de beklädnadsförmåner, vilka för närvarande utgå till brandmännen, och vilka ställa dem i något gynnsammare läge, än de flesta övriga befattningshavare i motsvarande ställning. Den föreslagna gruppen ger i de 3 första lönegraderna en sammanlagd lönesumma inklusive dyrtidstillägg enligt index 259 resp. kronor 4,273: 50, 4,576: 53 och 4,879: 56. Enligt den av kommunala centralbyrån föranstaltade utredningen om enhetliga lönestater för polis- och brandpersonal, skulle lämplig begynnelselön för en brandman i den dyrortsgrupp, Västerås tillhör, vara 1,350 kronor. Då begynnelselönen i grupp 16 enligt kommitterades förslag är 1,650 kronor torde ej med fog kunna anmärkas, att brandmännen blivit missgynnade. Lönen omfattar såsom enligt 1920 års stat även värdet av bostadsförmån, med belopp, som nedan skall föreslås. Även till beklädnadsfrågan, som fortfarande bör stå utom själva lönen, vilja kommitterade återkomma längre fram.

Extra brandman. Det är här fråga om en ny befattningsgrad. I sitt förslag till provisorisk lönestat för år 1920 anförde den förra lönereglerings-kommittén i samband med frågan om likställigheten mellan polis- och brandmän, att kommitterades förslag att tilldela extra poliskonstapel lägre begynnelselön än ordinarie konstapel, medan någon extra brandmansbefattning icke förefanns, skulle kunna anses mindre väl motiverad, därest icke som skäl härför kunde anföras, att kommitterade vid den provisoriska löneregleringen velat undvika att rubba bestående organisations- och därmed sammanhängande löneförhållanden, men att kommitterade vid en definitiv lönereglering ville upptaga till behandling frågan, om icke före anställande av ordinarie manskap vid såväl polis- som brandkåren, nyantagen befattningshavare, som icke kunde åberopa föregående liknande anställning, borde under ett år tjänstgöra som extra med lägre avlöning samt därefter, i händelse han befunnes för tjänsten lämplig, tilldelas ordinarie befattningshavares lön, om än icke ordinarie tjänst för aspiranten funnes.

Kommitterade dela till alla delar den uppfattning, som kommit till synes i den förra löneregleringskommitténs nyss återgivna uttalande, och föreslå sålunda inrättande av en extra brandmans grad, i vilken nyantagen brandman skall tjänstgöra åtminstone ett år, såvida han icke kan styrka sin kompetens genom föregående brandmannatjänstgöring i tillräcklig omfattning. Det synes

kommitterade givet, att ett års prövo- och lärotid bör förordas, för att en brandman skall kunna anses vara sitt uppdrag fullt vuxen. Då det ligger i sakens natur, att den extra tjänstgöringen skall betalas lägre, hava kommitterade insatt befattningen i närmast lägre grupp än brandmännens eller den 15:de. Några ålderstillägg kunna givetvis här icke komma i fråga, utan skulle lönen för extra brandman utgöra den för 1:sta lönegraden i berörda grupp angivna. Inklusive dyrtidstillägg efter indextalet 259 blir då avlöningen kronor 4,040: 40.

Stadshotellet.

Eldaren. Dennes avlöning har hittills ingått i den årliga kostnaden för uppvärmning av och beredning av varmvatten i stadshotellet, vilken kostnad sedermera fördelas på de olika lägenhetsinnehavarne inom fastigheten: staden och hyresgästerna. Eldarens löneförmåner hava dock i de årliga budgeterna uppförts inom linjen. De utgjorde från 1910 och intill kristidens början 960 kronor kontant jämte bostad om ett rum och kök. Under kristiden blev även eldaren delaktig av de i anledning av denna åt stadens befattningshavare beviljade tilläggen. Vid 1920 års provisoriska lönereglering upptogs emellertid denne befattningshavare i lönestaten, dock utan rätt till ålderstilllägg, och bestämdes därvid den sammanlagda avlöningssumman till kronor 3,597: 60, vari ingick värdet av bostadsförmånen med 400 kronor, som avdrogs vid den kontanta lönens utbetalande. Den löneförhöjning i förhållande till 1914, som härigenom tillkom eldaren, kan beräknas motsvara en kompensation av 233 %.

Kommitterade hava intet emot att uppföra befattningen även i den definitiva lönestaten, dock fortfarande utan ålderstillägg, enär eldarens arbete enligt uppgift lämnar honom tid till annan inkomstbringande sysselsättning och dessutom under den varmare delen av året är betydligt inskränkt. Av dessa skäl hava kommitterade icke heller ansett sig kunna insätta befattningen i högre lönegrupp än den 14:de, då avlöningen, som skall utgå i 1:sta lönegraden utan rätt till uppflyttning, med dyrtidstillägg efter index 259, kommer att bliva kronor 3,807: 30, inräknat värdet av bostadsförmån.

Magistraten och Rådhusrätten.

Borgmästaren. I fråga om ny lönestat för de till Magistraten hörande och under denna sorterande ämbets- och tjänstemännen torde till en början vara att erinra, att nuvarande borgmästaren redan inför den förra löneregleringskommittén förklarat, att han icke under sin återstående tjänstetid önskade någon reglering av sin tjänst i lönehänseende, utan ville kvarstå på äldre stat med det sedan år 1919 för tjänsten utgående dyrtidstillägget. Då detta borgmästarens uttalande torde få anses gälla även nu ifrågavarande lönereglering, synes en event. omändring av borgmästarens löneförhållanden böra anstå till ett blivande ombyte av innehavare av ämbetet. Emellertid synes det nödvändigt, med hänsyn därtill att kommitterade för befattningshavarne i allmänhet föreslagit ett allt efter dyrtidens växlingar rörligt dyrtidstillägg, att beträffande borgmästarebefattningen liksom en del andra tjänster, för vilka

den gamla staten bibehålles, införa särskilda bestämmelser för dyrtidstillägget, avseende att detsamma även beträffande dessa befattningshavare skall följa dyrtidens växlingar. Kommitterade föreslå, att detta sker på sådant sätt, att dyrtidstillägget vid varje tid för dessa befattningshavare skall stå i samma förhållande till dyrtidstillägget för en tjänst i den nya lönestaten med samma fasta lön som deras nuvarande dyrtidstillägg förhåller sig till dyrtidstillägget för en sådan tjänst enligt kommitterades nu framlagda förslag rörande dyrtidstillägg och detta senare beräknat på grundvalen av indextalet 259. Jämförelsesiffran bör sedan utjämnas till ett någorlunda enkelt bråktal. Då sålunda för borgmästarens vidkommande dennes nuvarande dyrtidstillägg utgör i det allra närmaste 4,000 kronor och dyrtidstillägget enligt kommitterades förslag med en index av 259 för en avlöning å 6,000 kronor, som är borgmästarens ordinarie lön med ålderstillägg, utgör 6,360 kronor, så skulle borgmästarens dyrtidstillägg bestämmas till $^{4000}/_{6360}$ delar eller utjämnat till 63 procent av dyrtidstillägget för en reglerad avlöning å 6,000 kronor.

I övrigt torde kommitterade icke behöva sysselsätta sig med borgmästarebefattningen annat än i samband med frågan om Magistratens omorganisation, varutinnan förslag kommer att framläggas i sammanhang med löneregleringsspörsmålet beträffande de övriga inom Rådhusrätten och Magistraten tjänstgörande befattningshavarne.

Rådmän och stadsnotarie. Såsom i början av detta utlåtande är meddelat, [1]) medtogos icke magistratstjänstemännen i 1908 års lönestat. Enligt då gällande organisation bestod Magistraten av följande ledamöter: borgmästaren, en 1:ste och en andre litterat rådman samt en illiterat rådman. Lönerna för de litterate rådmännen — den illiterata befattningen är numera borttagen — utgjorde 2,000 kronor för vardera enligt fastställd stat. Men dessutom utgick enligt särskilt beslut av Stadsfullmäktige till 2:dre rådmannen, vilkens sportler voro helt obetydliga, för år 1909 ett lönetillägg å 1,000 kronor samt ett anslag till skrivbiträde å 200 kronor. Dessa anslag beviljades sedan år från år till dess ny lönereglering trädde i tillämpning. Detta skedde från och med år 1912. Stadsfullmäkitge antogo nämligen den 30 november 1911 ny lönestat och den 29 februari 1912 ny arbetsordning för Rådhus rätten och Magistraten, vilka beslut fastställdes av Kungl. Maj:t den 18 juli 1912, men som nämnts tillämpades redan från ingången av år 1912. Enligt den sålunda genomförda omorganisationen, som ännu är i gällande kraft, skulle Rådhusrätten och Magistraten bestå av borgmästare och två lagfarna rådmän, den ene civilrådman (förut 1:ste rådman) och den andre brottmålsrådman (förut 2:dre rådman). Dessutom skulle anställas en lagfaren stadsnotarie, som skulle vid förfall vara extra bisittare i Rådhusrätten och Magistraten. De olika befattningshavarnes åligganden enligt denna organisation kunna i huvudsak angivas sålunda.

Borgmästaren utövar ordförandeskapet i Rådhusrätten och Magistraten och därav följande tillsyn över ärendenas behöriga handläggning och skall utfärda stämningar, föra de viktigaste s. k. småprotokollen, nämligen lagfarts- och inteckningsprotokollen, uppsätta utlåtanden och kungörelser samt vara chef för stadens polis.

Civilrådmannen skall föra civildomboken och de småprotokoll, som icke

[1]) Sid. 135.

åligga borgmästaren, nämligen rörande bouppteckningar, testamenten m. m., handlägga konkursärenden samt ombesörja protokollsföring och expedition i överexekutorsärenden.

Brottmålsrådmannen skall föra brottmålsdomboken och protokoll vid syner och besiktningar samt vara notarius publicus.

Stadsnotarien slutligen skall föra magistratsprotokollet och ombesörja magistratens expedition, föra handels- och sjukkasseregistren, hava tillsyn över kontrollstämplingen samt vara kontrollant vid kronouppbörden.

Lönerna bestämdes: för borgmästaren till 5,000 kronor med 2 ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring samt arvode till vikarie under en och en halv månads semester 300 kronor, för civilrådmannen till 3,000 kronor med 2 ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring samt arvode till vikarie under en månads semester 150 kronor, för brottmålsrådmannen till 2,500 kronor med 2 ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring samt arvode till vikarie under en månads semester 150 kronor samt för stadsnotarien till 2,500 kronor med 2 ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring samt arvode till vikarie under en månads semester 100 kronor. De behållna sportlerna, sålunda efter avdrag av renskrivningskostnader, beräknades av Magistraten skola efter omorganisationen uppgå årligen till i runda tal för civilrådmannen kronor 2,500: —, för brottmålsrådmannen kronor 2,000: — och för stadsnotarien kronor 800: —. Den vidlyftiga utredning och de många olika förslag, som föregick nu berörda omorganisation och lönereglering torde vara mindre nödigt att här relatera. Kommitterade hänvisa härutinnan till Stadsfullmäktiges tryckta handlingar år 1908 sid. 101 ff., år 1910 sid. 14 ff., år 1911 sid. 276 ff. och sid. 289 ff. samt i fråga om fastställelsen av den nya ordningen år 1912 sid. 180 ff., där det Kungl. brevet i ärendet finnes intaget. Från nämnda handlingar torde endast här böra framhållas, att brottmålsrådmannens lön av Magistraten föreslogs till 3,000 kronor, sålunda 500 kronor högre, än som sedermera blev beslutat, medan stadsnotariens avlöning enligt Magistratens förslag skulle utgöra 1,500 kronor eller 1,000 kronor mindre än som sedermera beslutades. Vid behandlingen av budgeten för år 1914 gjorde Magistraten framställning om höjning av brottmålsrådmannens grundlön med 500 kronor, därvid Magistraten åberopade sitt här förut omnämnda förslag, då organisationsfrågan var före, ävensom ökade tjänstegöromål. Emellertid avstyrktes framställningen av såväl Drätselkammaren som Beredningsutskottet under framhållande av det nyligen fattade löneregleringsbeslutet. Stadsfullmäktige följde härutinnan Drätselkammarens och Beredningsutskotters mening och avslogo framställningen den 18 december 1913. Samma framställning återupprepades följande år, men blev även då efter Drätselkammarens och Beredningsutskottets avstyrkande av Stadsfullmäktige avslagen den 18 december 1914. Även år 1915 vid statbehandlingen för det följande året återupptog Magistraten enahanda yrkande. Inför de starka skäl, framförallt ökat arbete, som nu anfördes av Magistraten, tillstyrktes framställningen av Drätselkammaren, varemot Beredningsutskottet fortfarande avstyrkte. Stadsfullmäktige biföllo emellertid nu förslaget den 21 december 1915, så att brottmålsrådmannens grundlön från och med år 1916 utgjorde 3,000 kronor. Beslutet fastställdes av Kungl. Maj:t den 25 februari 1916.

Även beträffande stadsnotarien förekom en lönefråga vid budgetbehandlingen för år 1916. Magistraten hade nämligen föreslagit och Drätselkammaren tillstyrkt, att innehavaren av tjänsten på grund av tjänstgöring hos Magistraten före tjänstens inrättande måtte redan från och med år 1916 komma i åtnjutande av det första ålderstillägget. Denna framställning avstyrktes av Beredningsutskottet. Stadsfullmäktige besölto vid frågans behandling den 21 december 1915 på särskilt yrkande avslå framställningen om ålderstillägg men i stället bevilja stadsnotarietjänstens innehavare ett årligt personligt lönetillägg å 500 kronor, till dess han enligt gällande lönestat bleve berättigad erhålla ålderstillägg. Följande år beslöto Stadsfullmäktige emellertid, med bifall till Magistratens av Drätselkammaren tillstyrkta framställning, den 20 december 1916 förklara stadsnotarien berättigad att med bibehållande av det honom förut beviljade personliga lönetillägget från och med år 1917 komma i åtnjutande av det första ålderstillägget.

På grund av den under kristiden starkt ökade brottsligheten och därav föranledd stegring i göromålen för brottmålsrådmannen anhöll Magistraten i början av år 1918 hos Stadsfullmäktige om ett anslag å 900 kronor för att från den 1 april anställa ett tillfälligt skrivbiträde åt brottmålsrådmannen. Efter tillstyrkan av Drätselkammaren bifölls denna framställning av Stadsfullmäktige den 25 april 1918.

Vid överlämnandet av stadens budgetförslag för år 1919 gjorde Magistraten framställning dels om ändrad lönestat för rådmännen och stadsnotarien, dels ock om inrättande av ytterligare en stadsnotarietjänst. Magistraten föreslog sålunda förändrade avlöningsförmåner, "nämligen åt rådmännen 6,000 kronor vardera samt åt varderaav stadsnotarierna 5,000 kronor". Huruvida därmed avsågs endast begynnelselönen eller avlöning med intjänade ålderstillägg, framgår icke av handlingarne med bestämdhet. Under förutsättning av att en ny tjänsteman komme att tillsättas och att rådmännen och stadsnotarien erhölle ökade löneförmåner, erfordrades, enligt vad Magistraten förklarade, icke vidare något anslag till semesterarvoden, enär med det ökade antalet tjänstemän dessa kunde vikariera för varandra utan anlitande av utomstående arbetskraft, och icke heller vidare något anslag till skrivbiträde åt brottmålsrådmannen. Främsta anledningen till behovet av den nya arbetskraften framhölls vara densamma, som tidigare motiverat anslaget till skrivbiträde åt brottmålsrådmannen. Den nye tjänstemannens huvudsakliga göromål skulle enligt förslaget bliva att biträda i handläggningen av brottmålen och sålunda föra och expediera en del protokoll i brottmål. Drätselkammaren behandlade berörda framställning i sitt budgetbetänkande och avstyrkte till en början — såsom den samtidigt principiellt gjorde med alla speciella löneregleringsförslag —, under hänvisning till vad som föreslogs om kristidstillägg, framställningen om lönereglering. Vad återigen frågan om den nya hjälpkraften angick, förklarade sig Drätselkammarne övertygad om behovet därav på grund av det i hög grad ökade arbete, som vore förenat med brottmålsrådmanstjänsten. Men då Drätselkammaren icke ansåg det klart, huruvida ökningen i brottsligheten, som var närmaste anledningen till de ökade göromålen, vore att anse som en kristidsföreteelse och sålunda av övergående natur eller om behovet av ny arbetskraft kunde tänkas bliva för framtiden bestående, och då vidare beslut om inrättande av en ny tjänstebefattning syn-

tes böra ske i samband med behandling av förslag till erforderlig förändring av den för Magistraten gällande stadgan, men något sådant förslag icke av Magistraten framlagts, fann sig Drätselkammaren för det dåvarande icke kunna på annat sätt tillmötesgå Magistratens framställning, än att Drätselkammaren tillstyrkte beviljandet för år 1919 av ett anslag å intill 5,000 kronor för att bereda Magistraten tillfälle att förskaffa sig den juridiska hjälpkraft, som kunde erfordras för fullgörande av särskilt de åligganden, vilka vore förenade med brottmålsrådmanstjänsten. Drätselkammaren hade icke upptagit anslag till skrivbiräde åt brottmålsrådmannen och icke heller det sedvanliga semesteranslaget i sitt budgetförslag för år 1919. I förnyad skrivelse vidhöll Magistraten sin framställning och framhöll rådmännens och stadsnotariens låga avlöning samt erinrade, särskilt beträffande skrivbiträdesanslaget åt brottmålsrådmannen och semesteranslagen, att det endast var under förutsättning av fullständigt bifall till Magistratens framställning, som Magistraten ansett indragning av dessa anslag kunna ske, varjämte Magistraten hemställde om fördubbling av semesteranslaget. Beredningsutskottet ställde sig helt och hållet på Drätselkammarens s ida med ett undantag, i det att Beredningsutskottet ej ansåg, att staden kunde indraga det en gång av Kungl. Maj:t bestämda semesterarvodet, vars upptagande i staten, dock utan någon förhöjning, av Beredningsutskottet påyrkades. Jämväl civilrådmannen hade nu hos Beredningsutskottet hemställt om dess förord till ett anslag åt honom till skrivbiträde, men avstyrktes jämväl denna framställning av utskottet. Inom utskottet avgavs emellertid en reservation till förmån för beviljandet av anslag till skrivbiträden åt rådmännen, nämligen 1,200 kronor åt brottmålsrådmannen och 600 kronor åt civilrådmannen. Då detta ärende behandlades i Stadsfullmäktige den 28 december 1918 beslöto Stadsfullmäktige enligt Drätselkammarens förslag avslå löneregleringsframställningen, enligt samma förslag anslå 5,000 kronor för år 1919 till juridiskt biträde, enligt Beredningsutskottets förslag upptaga semesteranslaget till oförändrat belopp 700 kronor. samt enligt reservationen inom Beredningsutskottet för år 1919 anslå till skrivbiträde åt brottmålsrådmannen 1,200 kronor och åt civilrådmannen 600 kronor.

I samband med budgetbehandlingen för år 1920 gjordes ingen framställning i avseende å lönereglering för Magistratstjänstemännen på annat sätt än att provisoriskt förhöjda lönebelopp begärdes, enär det var känt, att en allmän sådan var under beredning och att avsikten var att låta denna få återverkande kraft från 1920 års början. Däremot begärdes fortsatt anslag till juridiskt biträde i avbidan på ifrågasatt omorganisation i samband med löneregleringen samt höjning av semesteranslaget till 1,650 kronor. Anslagen till skrivbiträde åt rådmännen begärdes även för år 1920. Stadsfullmäktige beslöto vid behandling av budgeten den 30 december 1919 enligt Drätselkammarens och Beredningsutskottets hemställan att i avbidan på den väntade löneregleringen Magistratens framställning om provisoriska förhöjda löner och höjning i semesteranslaget icke skulle föranleda någon åtgärd. I övrigt bifölls förslaget om fortsatt anslag till juridiskt biträde och skrivbiträden med oförändrade belopp.

Under den förra löneregleringskommitténs förberedande arbete, som utmynnade i dess förslag till provisorisk lönereglering för år 1920 och vad be-

träffar de högre befattningshavarne avgavs den 13 april 1920, ingavs till kommittén ett av Magistraten uppgjort förslag till omorganisation av Magistraten och Rådhusrätten. Kommitterade förklarade sig emellertid icke vara beredda att då taga definitiv ställning till detta förslag, men byggde likväl sitt lönestatförslag på detsamma, i det att de ansågo organisationsfrågan kunna provisoriskt ordnas så, att Magistraten verkställde arbetsfördelningen mellan tjänstemännen i huvudsaklig överensstämmelse med organisationsförslaget. Enligt detta förslag skulle Rådhusrätten och Magistraten bestå av borgmästare, civilrådman, 1:ste och 2:dre brottmålsman samt magistratssekreterare. Att närmare redogöra för de åligganden som enligt förslaget skulle tillkomma de olika befattningshavarne synes vara mindre nödigt, då förslaget i det väsentliga överensstämmer med ett nytt av Magistraten nu framlagt organisationsförslag, som här nedan skall närmare beröras. 1920 års organisationsförslag återfinnes i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för nämnda år sid. 167 ff. De avlöningar, som på grundvalen av nämnda organisationsförslag av den förra kommittén föreslogos, grundade sig på att sportlerna, i den mån desamma voro kontrollerbara, skulle redovisas till stadskassan, som i stället skulle bestrida kostnaderna för de skrivbiträden, som för tjänstegöromålens fullgörande voro nödvändiga. Det sammanlagda avlöningsbeloppet för de gamla rådmännen uträknades sålunda på det sätt — detsamma som för flertalet övriga tjänstemän — att den gamla lönen inklusive nettosportelinkomst kompenserades med 140 %. Såsom underlag för beräkningen av sportelinkomsten togs medeltalet av behållna sportler för åren 1912, 1913 och 1914 för båda rådmännen tillsammans, varefter summan delades med 2. Det sålunda beräknade medeltalet för vardera rådmannens behållna inkomst av sportler utgjorde i det närmaste 2,800 kronor. Den föreslagna lönesumman inklusive dyrtidstillägg blev då för civilrådmannen och (1:ste) brottmålsrådmannen, båda i 3:dje lönegraden, kronor 16,272: —. För stadsnotarien (magistratssekreteraren) och juridiska biträdet (2:dre brottmålsrådmannen) föreslogs löner i lämplig proportion till de bägge 1:ste rådmännens, så att dessa, som de iakttagande av stadsnotariens rätt till ett ålderstillägg i lönehänseende jämställdes, skulle inklusive dyrtidstillägg erhålla: stadsnotarien (magistratssekreteraren) i 2:dra lönegraden kronor 13,312: — och juridiska biträdet (2:dre brottmålsrådmannen) i 1:sta lönegraden kronor 12,512: —. Rådmännen och stadsnotarien förklarade sig villiga gå in på den sålunda föreslagna lönestaten och avstå sina sportler till stadskassan.

Emellertid blev detta förslag icke antaget av Stadsfullmäktige, utan godkändes i stället ett av Drätselkammaren uppgjort förslag, för vars grundlinjer kommitterade redogjort här ovan i den allmänna historiken. Beträffande rådmännen och stadsnotarien utgick även Drätselkammaren från den förutsättningen, att sportlerna skulle indragas till stadskassan. Drätselkammaren lade också till grund för sin beräkning av den sammanlagda avlöningen, vilken gjordes efter enahanda system, som för övriga befattningshavare, utom den fasta lönen summa sportelberäkning, som den förra löneregleringskommittén. Därvid erhölls ett sammanlagt lönebelopp för rådmännen i 3:dje lönegraden av kronor 13,840. För stadsnotarien räknades på motsvarande sätt och blev hans lönesumma i 2:dra lönegraden kronor 9,430: —. Då Drätselkammaren icke alls ansåg sig kunna taga ställning till omorganisationsförslaget, ville Drätselkammaren

ej vara med om att uppföra det juridiska biträdet på fast stat, utan förordade Drätselkammaren för dettas avlönande ett arvodesanslag å 8,000 kronor, räknat från 1920 års ingång. Drätselkammaren förklarade sig dock icke hava något att erinra emot, att Magistraten fördelade arbetet inom sig och för sina tjänstemän, på sätt Magistraten själv kunde finna lämpligt. Drätselkammarens här berörda förslag blev, som nämnt, i dess helhet av Stadsfullmäktige antaget den 25 maj 1920.

Stadsnotarien godkände beslutet och träffades i anledning därav den överenskommelse mellan honom och Drätselkammaren, att han ägde vid redovisningen av sina sportler till stadskassan avdraga ett månatligt belopp av 50 kronor för skrivbiträdeskostnader.

Rådmännen däremot ansågo sig ej nöjda med beslutet, utan överklagade detsamma hos Konungens Befallningshavande. Då, såsom också av Drätselkammaren förutsattes, för beslutets tillämpning fordrades rådmännens samtycke, blev detsamma av Konungens befallningshavande genom meddelat utslag den 26 oktober 1920 undanröjt. Med anledning härav hemställde Magistraten i skrivelse till Stadsfullmäktige i november 1920, att för sagda år till en var av rådmännen skulle i lön med ålderstillägg och dyrtidstillägg utgå det av Stadsfullmäktige den 25 maj 1920 anslagna kontanta belopp av 13,840 kronor med rätt för dem att behålla med deras tjänster förenade sportelinkomster och skyldighet för dem att själva bestrida kostnaderna för behövliga biträden för renskrivning m. m. Drätselkammaren, som yttrade sig över förslaget, ansåg sig icke kunna tillstyrka framställningen, enär därigenom rådmännen erhöllo ett försteg framför övriga befattningshavare, utan förordade en sådan lösning av saken, att rådmännen, då sportelinkomsten icke kunde fråntagas dem, skulle erhålla ett lönetillägg, beräknat efter samma grunder, som för övriga befattningshavare enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25 maj 1920, men endast på den fasta löneinkomsten, varvid den sammanlagda lönen från stadskassan skulle uppgå till kronor 8,860: —, men att det dock därvid skulle garanteras och förbehållas, att rådmans sammanlagda inkomst av tjänsten därigenom och inräknat av Stadsfullmäktige beviljade anslag för skrivbiträden icke skulle vara sig över- eller understiga det belopp, 13,840 kronor, som Stadsfullmäktiges beslut den 25 maj 1920 avsåg som tjänsteinkomst för rådman i 3:dje lönegraden. På så sätt blev dock sistberörda beslut i realiteten tillämpat.

Såsom ovan nämnts, har Magistraten inkommit till kommitterade med ett nytt organisationsförslag, som vidfogas detta betänkande. Ehuru kommitterade icke själva besitta och knappast hava till sitt förfogande erforderlig sakkunskap för ett ingående bedömande av behovet av en omorganisation och av inrättande av en ny tjänstebefattning vid Magistraten och Rådhusrätten, hava dock kommitterade av Magistratens upprepade framställningar och den insikt i förevarande angelägenhet, som kommitterade kunnat förskaffa sig, känt sig övertygade, att ett verkligt behov ligger bakom förslaget. Kommitterade, som, vad organisationsförslagets närmare detaljer angår, ännu mindre besitta den nödiga sakkunskapen, hava dock ansett, att Magistratens förslag, som, oavsett dess ledamöters allmänna erfarenhet och insikt, är grundat på praktisk försökstillämpning under ett år av ett i det väsentliga liknande tidigare förslag, bör kunna utan anmärkning förordas till antagande. Organisationsförslaget innehåller i huvudsak, att Rådhusrätten och Magistraten skall bestå av borgmästare och tre lagfarna rådmän, nämligen en civilrådman, en brottmålsrådman

och en tredje rådman, varjämte vid Rådhusrätten och Magistraten skall vara anställd en lagfaren stadsnotarie. Rådhusrätten skall arbeta dels samfällt för handläggande av organisatoriska ärenden, avgivande av utlåtanden m. m., dels ock på två avdelningar, nämligen 1:sta avdelningen, som består av borgmästaren, civilrådmannen och brottmålsrådmannen för handläggning huvudsakligen av civila mål och ärenden samt förrättande av syner och besiktningar, samt 2:dra avdelningen, som består av borgmästaren, brottmålsrådmannen och tredje rådmannen för handläggning av brottmål. Vad göromålens fördelning enligt förslaget beträffar skall i huvudsak *borgmästaren* utöva ungefär samma funktioner som hittills, med den anmärkningsvärda skillnaden, att han icke direkt skall utöva polischefskap, ehuruväl han har att omedelbart under Konungens befallningshavande utöva den Magistraten eller honom såsom Magistratsordförande enligt författningarna åliggande tillsyn över och ledning av stadens säkerhets-, sundhets-, sedlighets- och ordningspolis, *civilrådmannen* såsom hittills föra civildomboken och en del småprotokoll men befrias från protokoll och expedition i överexekutorsärendena, *brottmålsrådmannen* efter fördelning med tredje rådmannen föra brottmålsdomboken och fullgöra vad därmed äger sammanhang, samt såsom hittills vara notarius publicus, *tredje rådmannen* efter fördelning med brottmålsrådmannen föra brottmålsdomboken m. m., handhava angelägenheter rörande villkorligt dömda och kostnadsfri rättegång, föra protokoll och handhava expeditionen av överexekutorsärenden och under Magistratens eller borgmästarens inseende, utöva det närmaste chefskapet över polisen, samt *stadsnotarien* att i huvudsak fullgöra samma åligganden som hittills d. v. s. vara magistratssekreterare och vid förfall tjänstgöra inom Rådhusrätten.

Då det nu gäller att föreslå löner för ifrågavarande befattningshavare, är det i första hand nödvändigt att taga ställning till frågan om sportlernas indragning till stadskassan. Sistförflutna års beslut i denna riktning och följderna därav mana icke till efterföljd. Det är visserligen sannt, att det ur många synpunkter vore ändamålsenligt att på en gång fastslå en befattningshavares löneinkomster, vilket skulle ske vid sportlernas indragning till stadskassan, så att icke dessa inkomstbelopp bleve underkastade tillfälliga fluktuationer, men å andra sidan är det vid en sådan indragning i mer eller mindre grad — vilken kompensation som än gives — fråga om ett ingrepp i angelägenheter, som stå under enskildes förfogande. Och än vidare uppstår svårighet, särskilt på grund av de många göromål utom tjänsten, som vederbörande utföra, att avgöra i vilken omfattning skrivbiträdesanslag kunna anses oundgängligen nödvändiga för tjänstegöromålens fullgörande. Under sådana förhållanden och då Magistraten därjämte i skrivelse till kommitterade den 13 november 1920 framhållit lämpligheten av att nu, då i varje fall borgmästarens sportler icke kunna indragas, det må anstå med frågan om sportelindragning även i övrigt, hava kommitterade kommit till den uppfattningen, att det lämpligaste för närvarande är att låta vederbörande behålla sportlerna och själva bekosta den skrivhjälp, som är erforderlig. Emellertid anse kommitterade icke därmed sportelfrågan, oavsett dess inverkan på lönesättningen, alldeles **bringad ur** världen, ens för närvarande. Den inverkar nämligen på den under år 1920 genomförda likställigheten mellan nuvarande rådmännen, en likställighet, som även av Magistraten förordats, i det att ju den ene rådmannen på grund av förefallande omständigheter kan få högre sportelinkomster än den andre. Efter inhämtan-

de av rådmännens samtycke till en dylik åtgärd, hava därför kommitterade velat föreslå, att denna angelägenhet ordnas på sådant sätt, att tjänstemännen för varje år göra en uppdelning sig emellan av den behållna sporelinkomsten efter viss på förhand bestämd grund. Med hänsyn till att rådmännen redan förut hava större sportelinkomster än stadsnotarien, föreslå kommitterade, att denna uppdelning sker så, att civilrådmannen och brottmålsrådmannen erhålla vardera $^2/_6$ samt tredje rådmannen och stadsnotarien vardera $^1/_6$ av den gemensamma behållna sportelinkomsten, häri inräknat icke blott s. k. kontrollerbara sportler utan alla sportler i tjänsten, för vilka vederbörande är deklarationsskyldig, och sålunda även t. ex. civilrådmannens stämpelförsäljningsprovision, provisionsandelar vid exekutiva försäljningar m. m. Avräkning för fastställande av andelarne skulle ske en gång årligen för varje kalenderår genom Magistratens försorg.

Då sådant för bedömande av kommitterades löneförslag synes nödvändigt, vilja kommitterade söka göra en om än approximativ beräkning över de sportelinkomster, vilka genom den föreslagna anordningen skulle tillkomma en var av tjänstemännen. Som ovan är omförmält, beräknades av Magistraten sportlerna enligt 1912 års organisation skola giva en behållen inkomst åt civilrådmannen av 2,500 kronor, åt brottmålsrådmannen av 2,000 kronor och åt stadsnotarien av 800 kronor eller tillhopa 5,300 kronor. Enligt de uppgifter som lågo till grund för 1920 års lönergeleringsförslag, skulle sportelbehållningen för rådmännen i medeltalför åren 1912—1914 hava utgjort tillsammans 5,600 kronor. Lägges härtill stadsnotariens beräknade 800 kronor erhålles tillhopa 6,400 kronor. Enligt en av Magistraten till kommitterade avlåten promemoria skulle de behållna sportelinkomsterna för rådmännen under åren 1916—1919, cilvilrådmannens stämpelprovision inräknad men icke rådmännens skrivbiträdesanslag under de senaste åren, hava uppgått i medeltal till kronor 4,533 om året. För år 1919, sedan lagstadgad protokollslösen höjts, utgjorde de kronor 6,485. Det låga medeltalet för de nämnda åren torde hava sin naturliga förklaring i de med kristiden inträdda stegringarne i rådmännens kostnader för skrivbiträdeshjälp. Om stadsnotariens sportler uppgavs, att de i sin helhet åtgingo till avlönande av skrivbiträde. Enligt rådmännens sportelredovisningar för år 1920 i och för fastställande av det kontanta lönebeloppet uppgingo de kontrollerbara behållna sportlerna för civilrådmannen till kronor 1,931 och brottmålsrådmannen kronor 3,623, härtill kommer för civilrådmannen icke kontrollerbara sportler kronor 453 och stämpelprovision kronor 941 samt för brottmålsrådmannen icke kontrollerbara sportler till ungefär samma belopp som civilrådmannen eller 450 kronor. Från den sålunda erhållna summan kronor 7,398 bör avgå stadens skrivbiträdesanslag kronor 1,800, då den sammanlagda sportelsumman för 1920 utgör kronor 5,598. För de här ovan omförmälda 8 åren utgör enligt ovanstående beräkningar medeltalet sportelinkomst för rådmännen och stadsnotarien, om stadsnotarien under de 5 sista åren icke alls medräknas kronor 5,366. Då sportlerna stigit under de sista åren och utskriftskostnaderna framdeles torde gå ned, synes det icke vara för lågt att för framtiden räkna med en sammanlagd behållen sportelinkomst för rådmännen och stadsnotarien av 6,000 kronor i årligt medeltal. Sportelandelarne skulle då bliva enligt kommitterades delningsförslag för vardera av civil- och brottmålsrådmannen 2,000 kronor

samt för tredje rådmannen och stadsnotarien 1,000 kronor vardera. Från dessa siffror hava kommitterade utgått vid sitt förslag till lönesättning.

Kommitterade hava i sitt förslag insatt civil- och brottmålsrådmannen i lönegrupp 44, som i 3:dje lönegraden med dyrtidstillägg efter index 259 ger en sammanlagd löneinkomst av kronor 13,341: 60 eller med beräknade sportler kronor 15,341: 60 samt tredje rådmannen och stadsnotarien i lönegrupp 40, som under enahanda förutsättning ger i 1:sta lönegraden kronor 10,396: 80 eller med sportler kronor 11,396: 80 och i 2:dra lönegraden kronor 10,804: 16 eller med sportler kronor 11,804: 16.

Genom detta förslag har, om förslaget blir antaget, en avsevärd löneförbättring beretts ifrågavarande tjänstemän, mer än kommitterade ansett sig kunna föreslå för någon annan tjänsteman eller tjänstemannagrupp På grund av det föreslagna lönesystemet hava visserligen icke grundlönerna kunnat upptagas till så höga belopp, som enligt Magistratens framställning, men det synes kommitterade, som Magistraten ändock icke skulle hava anledning att vara missbelåten med det framlagda förslaget, åtminstone om det jämföres med vad som eljes av kommitterade föreslås för stadens befattningshavare. En fördel för nu ifrågavarande tjänstemän framför andra är, åtminstone om dyrtidsinxet fortfar att sjunka, att sportelinkomsten ej följer nedåt utan snarare bör på grund av mindre utskriftskostnader stiga. Anledningen till att kommitterade föreslagit ifrågavarande tjänstemän i så hög grupp i lönestaten, som skett, är dels jämförelse med motsvarande avlöningar i en del andra städer och dels kommitterades uppfattning, att Magistratspersonerna på grund av sin ställning som domare och även eljes böra vara väl avlönade. Kommitterade hava väl insett och det torde för övrigt vara allmänt känt, att rådmännen genom andra befattningar och uppdrag vid sidan om tjänsten bereda sig betydande inkomster. Ehuru frågan varit på tal, är det dock icke kommitterades mening att lägga hinder i vägen härför i fortsättningen, ty det är kommitterades uppfattning, att ett förbud i denna riktning knappast kan göras effektivt, och dessutom äro kommitterade tveksamma om lämpligheten eljes av ett sådant. Det förekommer nämligen en hel del uppgifter i ett samhälle, där den erfarne juristens sakkunskap och formella utbildning icke kan avvaras, och det vore måhända under sådana förhållanden mindre lyckligt, om en eljes lämplig kraft icke skulle kunna anlitas i en sådan angelägenhet, som kan vara av betydelse för det samhälle, hos vilket han är anställd. Att införa skyldighet att utöva dylika funktioner — såsom t. ex. taxeringsnämndsordförandeskap — såsom ett tjänsteåliggande kan givetvis ej komma i fråga. Detta oaktat anse sig dock kommitterade kunna uttala det önskemålet, att vederbörande sökte begränsa sig, då det i framtiden erbjuder sig tillfälle att syssla med angelägenheter utom tjänsten.

Vad semesterfrågan angår, dela kommitterade till alla delar den förra löneregleringskommitténs uppfattning och föreslå, att vederbörande inom Rådhusrätten och Magistraten skola vid semesterledighet så vitt ske kan vikariera för varandra samt att till ledamot av eller tjänsteman vid Rådhusrätten och Magistraten icke må utgå arvode vid uppehållande av tjänst under semesterledighet för annan befattningshavare inom samma myndighet. Då det dock kan hända, att utomstående vid dylika tider måste anställas,

torde ett förslagsanslag av för närvarande högst 1,000 kronor årligen för ändamålet böra anslås.

Stadsfiskalen. Enligt 1908 års lönestat åtnjöt stadsfiskalen en kontant avlöning av 2,200 kronor samt fri bostad av 3 rum och kök med jungfrukammare, upptagen till ett värde av 600 kronor, ävensom 2 ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring, varjämte i lönestaten är antecknat, att stadsfiskalen dessutom från statsverket åtnjuter ersättning för mistade bötesandelar, vilka enligt uppgift uppgå till omkring 500 kronor årligen. Utom detta erhåller stadsfiskalen i vissa fall andelar i böter, som ådömas i mål där han är åklagare. De årliga belopp, som stadsfiskalen på detta sätt åtnjuter i inkomst, äro givetvis högst varierande. Under kristiden voro de säkerligen rätt betydande, men hava därefter otvivelaktigt gått tillbaka. Lönestaten fastställdes vad stadsfiskalen angår av Kungl. Maj:t den 26 februari 1909. På framställning av Magistraten, som tillstyrktes av Drätselkammaren, beslöto Stadsfullmäktige i anledning av uppkommen fråga, att stadsfiskalens tjänstebodstad skulle disponeras för annat ändamål, den 28 augusti 1913 sådan förändring i stadsfiskalens lönestat, att, med bortfallande av förmånen av fri bostad, grundlönen skulle höjas till 3,000 kronor. Detta beslut fastställdes av Kungl. Maj:t den 10 oktober 1913. Lönen har sedermera icke undergått några förändringar, men denne befattningshavare har liksom andra åtnjutit de under kristiden beviljade särskilda lönetilläggen. Magistraten hemställde visserligen under budgetbehandlingen för åren 1918 och 1919 om beviljandet av ett personligt lönetillägg åt stadsfiskalen, men blevo dessa förslag i likhet med andra dylika av kända skäl avslagna. Den förra löneregleringskommittén, som hade frågan om indragning till stadskassan även av stadsfiskalens sportler uppe till behandling, men avstod från att härutinnan framlägga förslag, då den ansåg lämpligare att sportlerna bibehöllos av befattningshavaren, föreslog för år 1920 åt stadsfiskalen en avlöning, som i 2:dra lönegraden inklusive dyrtidstillägg uppgick till kronor 8,404: 56. Drätselkammaren, vars förslag i stället blev antaget av Stadsfullmäktige, och som icke heller föreslog någon ändring i bestående förhållanden med avseende å sportlerna, föreslog en sammanlagd lönesumma i samma lönegrad av 7,910 kronor.

Kommitterade hava nu uppfört befattningen i 31:sta lönegruppen, då avlöningssumman, inklusive dyrtidstillägg efter index 259 i 2:dra lönegraden uppgår till kronor 8,089: 51. Av samma skäl, vilka av den förra kommittén anfördes eller att stadsfiskalens sportler äro av annan karaktär än exempelvis rådmännens, i det att de äro beroende av nit i tjänsten, vilket gör det mindre önskligt att ifrågasätta deras indragande, hava kommitterade icke heller velat föreslå någon ändring med avseende å stadsfiskalens sportler.

Stadsvaktmästaren. Enligt 1908 års lönestat var avlöningen 1,200 kronor (100 kr. lägre än poliskonstapels) jämte 2 ålderstillägg à 150 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring. Det från och med år 1913 utgående dyrtidstillägget à 150 kronor kom jämväl honom till del, likaså givetvis de av kristiden föranledda tilläggen. Efter upprepade framställningar av Magistraten beslöto Stadsfullmäktige den 20 december 1917, mot såväl Drätselkammarens som Beredningsutskottets avstyrkande, att vaktmästarens grundlön skulle höjas till samma belopp som poliskonstapels eller 1,300 kronor. I anledning därav höjdes också den likställde rådhusvaktmästarens grundlön till samma belopp.

I fråga om 1920 års provisoriska lönestat och kommitterades nu föreliggande förslag till vaktmästarelöner hänvisas till, vad kommitterade ovan under Fattigvårdens avdelning yttrat om vaktmästaren vid fattiggården och om vaktmästare i allmänhet [1]).

I detta sammanhang vilja dock kommitterade påkalla rättelse i ett missförhållande, som kommit till kommitterades kännedom, och det är fördelningen av arbetet mellan de båda å rådhuset tjänstgörande vaktmästarne. Trots lika lönestat har å den andre, rådhusvaktmästaren, lagts det ojämförligt mesta arbetet. Medan stadsvaktmästaren i allmänhet tjänstgör endast om förmiddagarne under expeditionstiden, tillser rådhusvaktmästaren all städning i rådhuset, ombesörjer eldningen — under den strängaste vintern visserligen med något biträde — samt får vara tillstädes vid alla de kommunala sammanträdena under eftermiddagarne nästan varje dag. Då härtill kommer, att stadsvaktmästaren, utom det att han anlitas för ingivande av handlingar till Rådhusrätten, uppbär arvode som vaktmästare åt pensionsnämnden med 100 kronor årligen och har inkomst av att tjänstgöra som vittne vid växelprotester, inses lätt, att något måste göras för att åstadkomma större jämvikt i de båda vaktmästarnes arbetsförhållanden. Det minsta som härvid bör göras, är att stadsvaktmästaren ålägges att alternerande med råshusvaktmästaren varannan vecka tjänstgöra vid sammanträdena under eftermiddagarne samt att rådhusvaktmästaren, som har tillräckligt att syssla med i alla fall för sin avlöning, tillerkännes särskilt arvode för sitt besvär med eldningen. Kommitterade förmoda, att efter detta uttalande vederbörande myndigheter, Magistraten och Drätselkammaren, vidtaga åtgärder för att åstadkomma rättelse i här angivna missförhållande.

Kronouppbörds- och exekutionsväsendet.

Kronouppbördskassören. Då kronouppbördskassören med de högst betydande sportelinkomster, hans tjänst numera tillför honom, helt naturligt förklarade sig icke vilja gå in på den av förra löneregleringskommittén föreslagna provisoriska lönestaten med indragning av sportlerna till stadskassan, än mindre kunde tänkas gå med på en lön beräknad efter det av Drätselkammaren föreslagna systemet, utan för 1920 stått kvar på sin gamla stat med tidigare bestämt dyrtidstillägg, finna kommitterade icke heller skäl att nu föreslå avlönnig för denne befattningshavare i annan mån, än att dyrtidstillägget bör bestämmas på samma sätt som ovan föreslagits för borgmästaren. Under hänvisning till den utredning och förslag, som i detta hänseende lämnats för borgmästaretjänsten, och då kronouppbördskassörens dyrtidstillägg för år 1920 utgjort kronor 2,761: 60, men dyrtidstillägg på hans nuvarande fasta avlöning kronor 2,600: — enligt kommitterades allmänna förslag till dyrtidstilläggsberäkningar vid en index av 259 skulle utgöra kronor 3,752: 40, skall enligt kommitterades förslag kronouppbördskassörens dyrtidstillägg förhålla sig som 276160 till 375240, till eller i utjämnat och förenklat tal utgöra 74 procent av det dyrtidstillägg, som eljes skulle tillkomma hans fasta avlöning.

Stadsfogden. Enahanda som med avseende på kronouppbördskassören

[1]) Sid. 151.

är förhållandet med stadsfogden, varför kommitterade även beträffande denne tjänsteman endast behöva föreslå dyrtidstillägget. Stadsfogdens fasta lön i 3:dje lönegraden, där han befinner sig, utgör 3,500 kronor. Tillägget därutöver enligt 1920 års lönestat är kronor 3,237: 52. En avlöning på 3,500 kronor skulle vid index 259 enligt kommitterades allmänna förslag ge ett dyrtidstillägg av kronor 4,611. Stadsfogdens dyrtidstillägg bör därför bestämmas till $^{323752}/_{461180}$ eller förenklat och utjämnat till 70 procent av det allmänna dyrtidstillägget för motsvarande fasta lön.

Exekutionsbetjänt. 1908 års lönestat upptog för exekutionsbetjänt samma avlöning som för poliskonstapel eller 1,300 kronor jämte 2 ålderstillägg à 150 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring. Någon beklädnadsersättning eller bidrag till beklädnad förekom dock icke och har heller ej sedermera beviljats exekutionsbetjänterna, ehuru framställning därom gjorts. Utom lön åtnjuta exekutionsbetjänterna sportler på det sätt att de sig emellan lika fördela hälften av indrivningsprovisionen å de utskylder, som de inkassera. Den andra hälften går till stadsfogden. Från och med år 1913 erhöllo exekutionsbetjänterna ett dyrtidstillägg à 150 kronor i likhet med de flesta lägre befattningshavare. Eljes har avlöningen varit densamma till år 1920, utom det att exekutionsbetjänterna kommit i åtnjutande av de av kristiden föranledda olika lönetilläggen. 1920 års provisoriska lönestat bibehöll likställigheten med poliskonstapel. Avlöningen i 3:dje lönegraden var enligt denna lönestat inklusive dyrtidstillägg kronor 4,620: 72. Ökningen i förhållande till 1914 motsvarade en kompensation av 164 %. Då kommitterade, såsom vid flere tillfällen här ovan nämnts, anse sig hava skäl att rätt avsevärt förbättra poliskonstaplarnes löneställning, kunna kommitterade likväl ej låta exekutionsbetjänterna följa med, på grund av att de genom synnerligen kraftigt stegrad sportelinkomst ändock fått sina löneförhållanden avsevärt förbättrade. Den förra löneregleringskommittén beräknade denna inkomst till omkring 1,000 kronor för var och en. Detta är ju redan ett aktningsvärt tillskott, varigenom exekutionsbetjänterna redan komma långt före poliserna i lönehänseende. Men säkerligen är nämnda sportelberäkning alldeles för låg. Redan år 1919 uppgåvo exekutionsbetjänterna i en skrivelse till dåvarande löneregleringskommittén, att de hade en uppbörd var och en av i medeltal minst 100,000 kronor årligen. Då indrivningsprovisionen på kommunalutskylderna är 3 % och numera å den ojämförligt största delen av kronoutskylderna 6 % (3 % vid belopp under 25 kronor) samt exekutionsbetjänterna erhålla halva provisionen är lätt att inse, att provisionsbeloppet redan vid nämnda indrivningssummma måste överstiga 2,000 kronor. Sedan 1919 hava restantiebeloppen dessutom stigit i mycket hög grad och torde stiga ännu mera, vilket i sin ordning medför än ytterligare sportelinkomst. Ehuru frestade att på grund av nämnda förhållanden upptaga befattningen i fråga i 15:de gruppen hava kommitterade likväl uppfört densamma i den 16:de, som i 3:dje lönegraden med dyrtidstillägg efter index 259 ger en avlöning av kronor 4,879: 56 eller sålunda en ökning från 1920 av omkring 260 kronor. Den 15:de gruppen skulle nämligen giva någon om än mycket obetydlig minskning i samma lönegrad, och dessutom anse kommitterade, att exekutionsbetjänterna särskilt på grund av sitt uppbördsansvar måste vara förhållandevis väl avlönade.

Kontorsbiträden å kronouppbördskontoret. Vid tiden för genomförande

av 1908 års lönereglering funnos inga av staden avlönade biträden å kronouppbördskontoret, utan avlönades det eller de biträden, som voro erforderliga för arbetet, av kronouppbördskassören själv, vilken emellertid redan då av staden uppbar vissa biträdesanslag, som sedermera succesivt ökades. Vid fastställandet av 1914 års budget anslogs emellertid direkt av Stadsfullmäktige den 18 December 1913 en summa av 1,200 kronor till arvode åt ett skrivbiträde samt för biträde vid mantalsskrivningen ett fast anslag å 1,000 kronor. Dessutom erhöll kronokassören fortfarande genom anslag bidrag till avlönande av de ytterligare biträden han behövde anställa. Genom beslut den 28 december 1918 fastslogs, att utom den skrivbiträdestjänst med 1,200 kronors avlöning, som inrättats genom beslutet den 18 december 1913, skulle finnas ett andra av staden direkt avlönat biträde med ett arvode å 1,000 kronor, förutom kristidstillägg i vanlig ordning. Å de anslag, staden dessutom lämnade till skrivhjälp, utgingo givetvis inga sådana tillägg. Vid 1920 års provisoriska lönereglering upptogos berörda av staden direkt avlönade befattningar i lönestaten såsom 1:sta och 2:dra biträden å kronouppbördskontoret. De tilldelades emellertid icke rätten att erhålla ålderstillägg. Avlöningarne blevo inklusive dyrtidstillägg för 1:sta biträdet kronor 3,332: 64 och för 2:dra biträdet kronor 2,997: 84 motsvarande en förhöjning i förhållande till 1914 års avlöning av resp. 178 och 200 %.

Kommitterade anse lämpligt nu uppföra dessa biträden å fast stat utan inskränkningar i fråga om ålderstillägg i annan mån, än att det blir en angelägenhet för den blivande lönenämnden att pröva och avgöra, om och i vilken utsträckning föregående tjänstgöring må räknas till godo för erhållande av ålderstillägg.

Kommitterade förslå sålunda, att nuvarande 1:sta biträdet upptages som kvinnligt kontorsbiträde av I klass i lönegrupp 13 och 2:dra biträdet som kvinnligt kontorsbiträde av II klass i grupp 11. Avlöningssummorna bliva då med dyrtidstillägg efter index 259 i 1:sta lönegraden resp. kronor 3,574: 20 och kronor 3,108: —. I fråga om kontorsbiträdestjänsterna i övrigt hänvisas till den allmänna motivering, som härutinnan anförts här ovan i samband med fattigvårdens befattningshavare. [1])

Polisväsendet.

Poliskommissarien. Enligt 1908 års lönestat utgjorde poliskommissariens avlöning 2,400 kronor kontant jämte fri bostad, 3 rum och kök samt jungfrukammare, värderad till 600 kronor samt 2 ålderstillägg à 300 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring. Vid fastställandet av 1914 års budget beviljade Stadsfullmäktige den 18 december 1913 på framställning av Magistraten, som tillstyrktes av Drätselkammaren ett anslag av 200 kronor såsom beklädnadsersättning åt poliskommissarien. Då från och med den 1 oktober 1918 poliskommissariens bostadsförmån borttogs, enär hans bostad ansågs bättre behövlig för den nyinrättade vice brandchefstjänsten, bestämdes av Stadsfullmäktige den 27 december 1918 i samband med fastställandet av följande års stat, att poliskommissarien skulle i stället åtnjuta en kontant ersättning av 800 kronor, till vilket belopp värdet av förmånen vid en den 21 december 1918 beslutad

[1]) Sid. 149.

allmän omvärdering av befattningshavarnes naturaförmåner uppskattats. I den förra löneregleringskommitténs förslag till provisorisk lönestat för år 1920 upptogs poliskommissariens sammanlagda löneförmåner inkl. dyrtidstillägg i 1:sta lönegraden till kronor 7,743. Något beklädnadsanslag föreslogs icke. Det av Drätselkammaren uppgjorda och av Stadsfullmäktige i stället antagna förslaget medförde en sammanlagd lönesumma av kronor 7,340: — också utan beklädnadsbidrag.

Kommitterade hava i sitt förslag uppfört befattningen i 29:de lönegruppen, som har en fast begynnelselön av 3,000 kronor och i 1:sta lönegraden inklusive dyrtidstillägg efter index 259 ger en avlöning av kronor 7,134: —. Detta betyder visserligen en lönenedsättning i förhållande till 1920 av omkring 200 kronor, men anse sig kommitterade likväl icke kunna upptaga befattningen i högre grupp, dels på grund därav, att poliskommissariens arbete och ansvar efter inrättandet av detektivöverkonstapelstjänsten minskat och dels för att icke skillnaden i lönehänseende mellan kommissarien och övrigt polisbefäl, särskilt överkonstaplarne, skall bliva alltför stor, i synnerhet som skillnaden i anspråk på kvalifikationer för dessa båda tjänstegrader icke synes vara så avsevärd.

Övrig polispersonal: överkonstaplar, detektiv- och *inspektionskonstaplar, konstaplar* och *extra konstaplar.* För överskådlighetens skull finna kommitterade lämpligt behandla alla dessa befattningar i ett sammanhang.

Enligt 1908 års lönestat funnos härutinnan följande befattningar med nedan angivna löner:

Överkonstapel: grundlön 1,800 kronor jämte kontant beklädnadsersättning 150 kronor.

Detektivkonstapel: grundlön 1,600 kronor jämte kontant beklädnadsersättning 150 kronor.

Inspektionskonstapel: grundlön 1,500 kronor jämte beklädnad in natura 120 kronor.

Poliskonstapel: grundlön 1,300 kronor jämte beklädnad in natura 120 kronor.

Extra konstapel: grundlön 1,000 kronor jämte beklädnad in natura 120 kronor och bostad in natura — de extra konstaplarne voro nämligen då kasernerade — 80 kronor. För samtliga, utom extra konstaplarne, 2 ålderstilllägg à 150 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring.

Den 22 december 1909, i samband med fastställandet av 1910 års stat, beviljades anslag till avlöning åt en 2:dre detektivkonstapel, vilkens begynnelselön dock på Magistratens förslag sattes lika med inspektionskonstapels eller 100 kronor lägre än den förre detektivkonstapelns. En samtidigt framförd begäran om höjning i beklädnadsanslaget för polismännen till 150 kronor avslogs.

Enligt beslut av Stadsfullmäktige den 28 mars 1912 inrättades en befattning såsom tillsyningsman för handeln med rusdrycker, anställd vid poliskåren och av överkonstapels grad samt med en sådan befattningshavares löneförmåner, en tjänst som fortfarande intar samma ställning och i det följande innefattas i vad som yttras och föreslås beträffande överkonstapel.

Vid budgetbehandlingen för år 1913 framfördes av Magistraten förslag till lönereglering för poliskåren, vilket förslag dock med hänsyn till den för en-

dast några få år tillbaka genomförda allmänna regleringen endast föranledde till det resultat, att icke blott poliskåren, utan även de flesta övriga lägre befattningshavare beviljades ett dyrtidstillägg för år 1913 av 150 kronor, ett tillägg som sedermera bibehölls till 1920 års provisoriska lönereglering. År 1915, då förslaget till stat för följande år framlades, gjorde Magistraten framställning om inrättandet av en detektivöverkonstapelstjänst, varvid föreslogs något högre löneförmåner än för överkonstapel. Drätselkammaren hade intet emot den nya befattningens inrättande, men föreslog, att den i lönehänseende skulle bliva likställd med förutvarande överkonstaplar. Vid avgörandet av frågan den 21 december 1915 biföllo Stadsfullmäktige Drätselkammarens förslag.

Följande år föreslog Magistraten sådan förändring i poliskårens löneförhållanden, att beklädnadsersättningen till överkonstaplarne, detektivöverkonstapeln och detektivkonstaplarne måtte höjas till 175 kronor samt att anslaget till beklädnad åt övriga polismän måtte beräknas till ett förhöjt belopp av 150 kronor pr. man. Efter tillstyrkan av Drätselkammaren biföllo Stadsfullmäktige vid fastställandet av 1917 års budget den 21 december 1916 nämnda förslag.

Vid framläggandet av budgetförslaget för år 1918 begärde Magistraten — förutom allmän löneförbättring för poliskåren, som borde beviljas i form av höjda kristidstillägg efter samma grunder som för övriga befattningshavare — höjning av detektivöverkonstapelns såväl grundlön som ålderstillägg samt i samband med inrättandet av en ny detektivkonstapelstjänst, att skillnaden i lönehänseende mellan 1:ste och 2:dre detektivkonstaplarne skulle upphöra. Då dessa frågor behandlades av Stadsfullmäktige den 21 december 1917 beslöts i det förstnämnda hänseendet i stället för den föreslagna löneregleringen, att innehavaren av detektivöverkonstapelsbefattningen skulle från och med år 1918 erhålla ett personligt lönetillägg av 300 kronor, och i det senare avseendet, att den förutvarande skillnaden mellan 1:ste och 2:dre detektivkonstapel skulle upphöra och grundlönen för alla detektivkonstaplar vara 1,600 kronor.

Även följande år begärdes av Magistraten lönereglering för poliskåren, vilken framställning dock ej ledde till något särskilt resultat för denna kår, som ju dock blev delaktig i de allmänna kristidstilläggsförhöjningar, vilka tid efter annan beslutades. Men därjämte anhöll Magistraten, att beklädnadsersättningen för över- och detektivkonstaplar måtte höjas till 400 kronor och att i beklädnad för poliskonstapel måtte anslås 350 kronor. Stadsfullmäktige beslöto härutinnan, att beklädnadsersättningen till över- och detektivkonstaplar genom ett extra anslag å 125 kronor för år 1919 skulle höjas till 300 kronor per man och att anslaget till beklädnad åt övriga polismän skulle beräknas efter 250 kronor pr. man. Under år 1919 utgick till extra poliskonstaplarne ett belopp av 200 kronor såsom bostadsersättning i anledning av att kaserneringen upphört. Denna ersättning bortföll vid 1920 års provisoriska lönereglering.

Genom nyssnämnda provisoriska lönereglering erhöllo ifrågavarande befattningar nedan angivna löneförmåner inklusive dyrtidstillägg. För befälet är endast 3:dje lönegraden angiven, då alla befattningshavare befinna sig i denna grad på grund av hittillsvarande bestämmelse, att även föregående tjänstgöring inom poliskåren skall inräknas i vederbörandes tjänsteår. Det vid sidan utsatta procenttalet angiver löneförhöjning i förhållande till 1914.

Detektivöverkonstapel, inklusive ett personligt lönetillägg å 300 kronor med därå belöpande dyrtidstillägg, 3:dje lönegraden	kr.	6,437: 64	168 %
Överkonstapel, 3:dje lönegraden	„	5,996: 64	150 %
Detektivkonstapel, 3:dje lönegraden	„	5,044: 08	141 %
Inspektionskonstapel, 3:dje lönegraden	„	4,938: 24	153 %
Poliskonstapel			
1:sta lönegraden	„	4,038: 60	179 %
2:dra lönegraden	„	4,326: 84	170 %
3:dje lönegraden	„	4,620: 72	164 %
Extra konstapel	„	3,862: 20	218 %

I avlöningen för överkonstapel ingick skyldighet att själv hålla sig uniform. För övriga uniformerade tillhandahåller staden uniformspersedlar utom avlöningen. Detektivkonstaplarne erhålla i slitningsersättning utom lönen ett belopp motsvarande hälften av beklädnadsanslaget för poliskonstaplar. Denna ersättning utgjorde för år 1920 kronor 125: —. Den märkligaste skillnaden mot tidigare avlöningsförhållanden är den stora höjningen i extra konstapels lön, vilken dock därförinnan var anmärkningsvärt låg, samt att skillnaden mellan avlöningen för detektivkonstapel och inspektionskonstapel är helt obetydlig. Det är förut i detta betänkandes allmänna del omförmält, att Stadsfullmäktige sedermera under år 1920 beviljat polispersonalen ett extra lönetillägg för sagda år av 200 kronor pr. man.

Oaktat sålunda polispersonalen vid 1920 års lönereglering i allmänhet lämnats full kompensation å 1914 års avlöning och i vissa fall därutöver, hava kommitterade ansett sig böra föreslå ytterligare löneförbättring för polispersonalen. En jämförelse med den på Kommunala Centralbyråns föranstaltande utarbetade utredningen rörande löneförhållandena för polis- och brandkårer ger stöd för detta kommitterades förslag.

I överensstämmelse med vad i denna utredning föreslagits, hava kommitterade borttagit den kvarstående obetydliga löneskillnaden mellan detektiv- och inspektionskonstaplar, men bibehållit den genom 1920 års reglering genomförda reformen — även den i överensstämmelse med sagda utredning —, att överkonstaplar skola på egen bekostnad hålla sig med uniform och att detektivkonstaplar skola erhålla en slitningsersättning utöver löneförmånerna, som motsvarar hälften av det anslag eller bidrag, vilket lämnas till övriga polismäns uniformsbeklädnad. Emot denna anordning har redan under år 1920 rests invändning från detektivkonstaplarnes sida, i det de ansett sig därigenom missgynnade. Men kommitterade anse det oaktat, att den inslagna vägen är riktig. Ingen befattningshavare bör tillerkännas särskild förmån i avseende å beklädnad i andra fall än då tjänsten som sådan föranleder särskild kostnad härutinnan, vilket ju är förhållandet med de dyrbara uniformerna. Varför detektiverna det oaktat lämnats ersättning, låt vara en mindre sådan, för beklädnad, är att, även om de ej behöva vara uniformerade, deras yrke medför något mer än normal slitning av kläder. För det fall att tjänstgöringen vid något tillfälle skulle vara orsak till direkt skada eller åverkan å en detektivkonstapels kläder i avsevärdare omfattning, bör givetvis en sådan skada utan vidare gottgöras av stadskassan, utan att detta behöver inblandas i löneförhållande-

na. Till polisens beklädnadsfråga vilja kommitterade emellertid återkomma längre fram.

Kommitterades förslag avviker emellertid från meromnämnda förslag av Kommunala Centralbyråns beredning därutinnan, att, medan kommitterade vilja tilldela poliskonstaplarne en betydligt högre fast begynnelselön, äro begynnelselönerna för detektiv- och inspektionskonstaplar samt överkonstaplar lägre, än enligt nämnda förslag. Anledningen härtill är att söka däri, att kommitterade å ena sidan funnit merberörda förslags lön för poliskonstapel, som också är beräknad med hänsyn till 1914 års levnadsförhållanden, allt för låg, den är nämligen endast 1,550 kronor för Västerås dyrortsgrupp, men å andra sidan ansett, att sagda beredning räknat med för stora löneskillnader mellan tjänstegraderna. Till inspektions-, detektiv- och överkonstaplar befordras nämligen så gott som undantagslöst dugliga befattningshavare inom kåren i lägre tjänstegrad. Någon annan och högre kompetens fordras sålunda icke i befälsgraderna än den erfarenhet och de insikter, som förvärvats under den föregående tjänstgöringen. Under sådana förhållanden synes det icke heller påkallat att göra löneskillnaden mellan graderna allt för stor. Även i avseende å ålderstilläggens storlek i förhållande till grundlönen skiljer sig kommitterades förslag från nämnda beredningsförslag i det att det sistnämnda upptager ålderstillägg, vart och ett utgörande 10 % av grundlönen, medan kommitterade hava ett annat förslag, sammanhängande med hela lönesystemet. Kommitterade hänvisa härutinnan till vad, som yttrats ovan i förslagets allmänna del[1]).

Kommitterades förslag upptager ifrågavarande befattningar inom poliskåren i nedan angivna lönegrupper och med nedan upptagna lönebelopp inklusive dyrtidstillägg efter index 259.

Detektivöverkonstapel, grupp 24, 3:dje lönegraden, intet personligt lönetillägg	kr.	6,500: 90
Överkonstapel, grupp 22, 3:dje lönegraden	„	6,125: 74
Detektiv- och inspektionskonstapel, grupp 18, 3:dje lönegraden	„	5,351: 95
Poliskonstapel, grupp 17		
1:sta lönegraden	„	4,506: 60
2:dra lönegraden	„	4,825: 17
3:dje lönegraden	„	5,143: 74
Extra konstapel, grupp 16	„	4,273: 50

Härtill kommer den nya 4:de lönegraden, i vilken eventuellt en del befattningshavare på grund av tjänsteålder redan från och med innevarande år uppflyttas. Som synes, är det personliga lönetillägget för detektivöverkonstapeln indraget. Kommitterade anse nämligen tjänsten såsom sådan vara av den betydelse, att den bör sättas högre än övriga överkonstapelsbefattningar. Därigenom inträder också så stor förhöjning, att den inkluderar det förra personliga lönetillägget.

Den föregående lönekommitténs förslag, att nyantagen poliskonstapel skall tjänstgöra åtminstone ett år som extra poliskonstapel, så vida han icke kan styrka sin kompetens genom föregående polistjänstgöring i tillräcklig omfattning, få kommitterade återupptaga och framlägga i likhet med vad som skett i fråga om brandkåren.

[1]) Sid. 144.

Stadsfullmäktiges och Drätselkammarens expeditioner.

Drätseldirektören (stadens ombudsman), *Stadsombudsmannen* (biträdande ombudsmannen) och *biträdande sekreteraren å ombudsmannaexpeditionen* (stadskanslisten).

Vid tiden för 1908 års lönereglering fanns motsvarighet till endast en av ifrågavarande befattningar, nämligen stadens ombudsman. Denna befattning var då huvudsakligen en sekreteraresyssla, i det att ombudsmannen tjänstgjorde som sekreterare hos Stadsfullmäktige samt Drätselkammaren och de flesta övriga kommunala styrelser och nämnder. Lönen bestämdes till 4,500 kronor jämte 2 ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring. Med tjänsten voro dessutom förenade sportler genom lösen av byggnadsnämndens och hälsovårdsnämndens protokoll, uppgående till omkring 500 kronor årligen. På framställning av Drätselkammaren beviljade Stadsfullmäktige den 26 september 1912 innehavaren av tjänsten från och med år 1913 ett personligt lönetillägg å 1,000 kronor på grund av i hög grad ökade göromål. Från och med år 1913 upphörde också av samma anledning stadens ombudsmans skyldighet att vara sekreterare hos Fattigvårdsstyrelsen.

Med anledning därav, att åt stadens ombudsman lämnades ett särskilt omfattande uppdrag, författandet av stadens kommunala historia, beviljades han från början av år 1913 och under större delen av nämnda och följande år partiell ledighet från tjänstegöromålen och ställdes till hans förfogande ett juridiskt kvalificerat tjänstebiträde. Biträdets avlöning bestreds av anslag, som lämnades till den kommunala historiens utarbetande. Emellertid måste stadens ombudsman på grund av det alltfort ökade arbetet så småningom återträda i full tjänstgöring med bibehållande av tjänstebiträdets hjälp och alltmera lägga det nämnda särskilda arbetet å sido.

Vid framläggandet av budgetförslaget för år 1916 erinrade Drätselkammaren om nyssnämnda förhållanden samt framhöll, att de ständigt ökade göromålen å ombudsmansexpeditionen icke vidare kunde nöjaktigt utföras av en tjänsteman, varför tiden ansågs vara inne att inrätta en ny ordinarie tjänst därstädes. Därjämte uttalades, att den föreslagna anordningen borde vara att betrakta endast som en övergångsform till en ny organisation av ombudsmannainstitutionen, avseende att bereda lättnad i den arbetsbörda, som åvilade de enskilde ledamöterna i Drätselkammaren, på grund varav ej heller något detaljerat förslag framlades rörande arbetsfördelningen mellan den ordinarie och den biträdande ombudsmannen, utan ansågs att denna angelägenhet borde kunna ordnas av Drätselkammaren. Drätselkammaren hemställde på grund härav om inrättandet av en biträdande ombudsmannabefattning med en grundlön av 4,000 kronor jämte 2 ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring. Beredningsutskottet ansåg icke lämpligt att någon ny fast tjänst inrättades, utan föreslog i stället ett anslag av 4,000 kronor för år 1916 till arvode åt en biträdande ombudsman. Stadsfullmäktige antogo emellertid vid frågans behandling den 21 december 1915 Drätselkammarens förslag.

Följande år i samband med budgetbehandlingen framlade Drätselkammaren det bebådade omorganisationsförslaget. Drätselkammaren anförde därvid, att under det gångna arbetsåret behovet av en sådan omorganisation alltmer gjort sig gällande. Utom det att arbetet inom Drätselkammaren ständigt öka-

de och sålunda behövde underlättas, hade det visat sig nödvändigt, att någon samlade trådarne till Drätselkammarens mångsidiga verksamhet i sin hand, i det att en person, en stadens tjänsteman handhade överinseendet över de olika förvaltningsgrenarne, även de som hörde till tekniska verken, om än ansvaret för den tekniska ledningen fortfarande borde vila å vederbörande tjänstemän. För detta ändamål skulle denne tjänsteman äga närvara och hava yttrande- och reservationsrätt vid alla förvaltande och verkställande styrelsers och nämnders sammanträden samt fortfarande vara Stadsfullmäkiges sekreterare. Vidare skulle han efter vederbörlig attest utanordna alla utgifter till betalning och söka tillse att beviljade anslag ej överskredes, samt om sådant befarades, anmäla förhållandet till Drätselkammaren. Slutligen skulle han emottaga, bereda och föredraga alla ärenden i Drätselkammaren. På grund av detta föreslogs, att befattningen som stadens ombudsman skulle uppgå i den föreslagna nya tjänsten, varvid ifrågasattes ändring av titeln till exempelvis drätseldirektör. Drätselkammaren ville, därest framställningen bifölls, sedermera inkomma med detaljerat instruktionsförslag. Lönen föreslogs bliva densamma som för byggnadschefen eller 8,000 kronor jämte 2 ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring. I fråga om biträdande ombudsmannen, som efter omorganisationen skulle få en mera självständig ställning och övertaga de flesta sekreterare- och andra funktioner, som förut ålegat stadens ombudsman, enligt instruktion, som framdeles borde utarbetas föreslogs en höjning av grundlönen till 4,500 kronor. För att emellertid hans arbetsbörda icke skulle allt för mycket ökas, ansågs en ny arbetskraft nödig. Denne, som ej skulle behöva vara juridiskt bildad, borde dock vara så kvalificerad, att han kunde anlitas till uppsättande av enklare protokoll,, diariiföring, registrering m. fl. mindre krävande uppgifter. Såsom avlöning för detta nya biträde föreslogs 2,000 kronor med 2 ålderstillägg à 300 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring. Magistraten yttrade sig över förslaget och ansåg det vara av vikt, att, innan beslut i frågan fattades, instruktion fastställdes av Stadsfullmäktige för den nye tjänsteinnehavarens verksamhet och befogenhet, utan vilken vissa stridigheter kunde befaras mellan denne och de förvaltande myndigheterna och de tekniska cheferna, samt hemställde om uppskov med frågans avgörande i avbidan på instruktionens utarbetande. Beredningsutskottet ansåg sig icke berett att genast taga ställning till frågan och föreslog återremiss av ärendet till Drätselkammaren för instruktions utarbetande. Frågan förevar till behandling i Stadsfullmäktige den 21 december 1916, varvid Stadsfullmäktige i enlighet med Beredningsutskottets förslag återremitterade ärendet. Drätselkammaren avgav förnyat förslag i ärendet i oktober 1917 och framhöll därvid i huvudsak samma synpunkter som i sitt föregående förslag samt hemställde, med bifogande av ett förslag till ny instruktion för stadens ombudsman, att Stadsfullmäktige ville dels i huvudsak godkänna de principer för omorganisation av stadsombudsmannainstitutionen, som kommit till uttryck i Drätselkammarens förut avgivna förslag, dels ock såsom en åtgärd för genomförande av denna omorganisation antaga det upprättade instruktionsförslaget. Instruktionsförslaget var upprättat i huvudsaklig överensstämmelse med riktlinjerna i Drätselkammarens föregående förslag. Beredningsutskottet avgav av Stadsfullmäktige infordrat yttrande över Drätselkammarens förslag och förklarade sig därvid icke hysa några principiella betänkligheter emot förslagets grundtanke eller att genom

vidgad befogenhet för stadsombudsmannen avlyfta en del av Drätselkammarens arbetsbörda, förutsatt att detta realiserades så, att Drätselkammarens ansvar inför Stadsfullmäktige kvarstode oinskränkt samt att stadens tekniska chefers ställning icke subordinerades under ombudsmannen, samt föreslog med hänsyn till detta sitt uttalande och jämväl i övrigt en del ändringar i instruktionsförslaget. Frågan avgjordes av Stadsfullmäktige den 29 november 1917, varvid Drätselkammarens principiella förslag, på sätt detsamma blivit av Beredningsutskottet tillstyrkt, till en början godkändes. Även instruktionsförslaget antogs med bifall till de flesta av Beredningsutskottets ändringsförslag. Närmare upplysningar i ärendet återfinnas i Stadsfullmäktiges protokoll för år 1916 sid. 117 och för år 1917 sid. 101 samt i de tryckta handlingarne för år 1916 sid. 454, 472 och 490 samt för år 1917 sid. 356 och 364. Vid budgetbehandlingen för år 1918 fastställde Stadsfullmäktige den 21 december 1917 lönerna för stadens ombudsman och biträdande ombudsmannen på Drätselkammarens förslag till resp. 8,000 och 5,000 kronor i grundlön samt för vardera 2 ålderstillägg à 500 kronor efter resp. 5 och 10 års tjänstgöring. Stadens ombudsmans nya instruktion underställdes Konungens befallningshavande och fastställdes den 26 mars 1918. I samband med framläggandet av budgeten för år 1919 fullföljde Drätselkammaren den återstående delen av sitt förra förslag, i det att Drätselkammaren då gjorde framställning om inrättande av en stadskanslisttjänst. Under det gångna året hade den ovan omförmälda behövliga nya hjälpkraften tagits i anspråk, varvid till hans avlönande använts ett i 1918 års budget upptaget mindre anslag. Behovet av en permanent ny arbetskraft hade emellertid av årets erfarenhet bekräftats; och föreslogs nu som nämnt inrättandet av en ny tjänst, stadskanslist med de uppgifter, som ovan i stora drag skisserats. I avbidan på den väntade allmänna löneregleringen föreslogs en lönestat av i grundlön 3,000 kronor jämte 2 ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring. Förslaget, emot vilket Beredningsutskottet intet hade att erinra, bifölls av Stadsfullmäktige den 28 december 1918.

Här ifrågavarande befattningars innehavare åtnjöto de under kristiden beviljade olika lönetilläggen med undantag av att stadens ombudsman och biträdande ombudsmannen på grund av särskild bestämmelse med hänsyn till nyregleringen av tjänsterna icke erhöllo det provisoriska lönetillägget för år 1918.

I sitt förslag till provisorisk lönereglering för år 1920 föreslog den förra kommittén följande lönebelopp, inklusive dyrtidstillägg: Stadens ombudsman i 3:dje lönegraden kronor 21,552: —, biträdande ombudsmannen i 2:dra lönegraden kronor 14,412: — med skyldighet att avstå kontrollerbara sportler till stadskassan och stadskanslisten i 1:sta lönegraden kronor 9,948: —. Den med bifall till förslag av Drätselkammaren antagna lönestaten för år 1920 upptager i stället följande lönesummor: Stadens ombudsman i 3:dje lönegraden, inklusive ett personligt lönetillägg å 2,000 kronor, kronor 19,100: —, biträdande ombudsmannen i 2:dra lönegraden kronor 12,300 med ovannämnda skyldighet i avseende å sportler och stadskanslisten i 1:sta lönegraden kronor 8,960: —.

Den omorganisation, som ombudsmannainstitutionen undergick genom Stadsfullmäktiges beslut den 29 november 1917, blev icke, om också i huvudsak det av Drätselkammaren med reformen avsedda syftemålet uppnåddes, till alla delar vad Drätselkammaren med sitt förslag åsyftade. Varken titeln, sta-

dens ombudsman, eller framförallt instruktionen, sådan den i sina viktigaste delar är avfattad, förlänar uttryckligen ifrågavarande tjänsteman den samlande och centrala ledareställning inom stadsförvaltningen, som med Drätselkammarens förslag avsågs, utan att därmed de kommunala styrelsernas befogenheter och ansvar skulle trädas för när. Kommitterade äro för sin del av den uppfattningen, att här berörda förhållande är en brist i organisationen, och finna tillfället nu lämpligt fullfölja den plan, som Drätselkammarens berörda förslag avsåg att realisera. Icke heller har åt biträdande ombudsmannen under här anmärkta förhållanden samt så länge ordet biträdande skall vidlåda hans titel och ingen särskild instruktion finnes för honom uppgjord, kunnat givas den mera självständiga ställning, som Drätselkammaren uttryckligen avsåg med sitt organisationsförslag.

Av dessa skäl och då kommitterade vid sitt utredningsarbete kommit till den övertygelsen, att det för ernående av för stadens förvaltningsväsende önskvärt sammmanhang och enhetlighet är fördelaktigt, att staden har ett centralt chefsorgan i tjänstemannaställning, utrustat med alla de befogenheter, som icke måste förbehållas de förvaltande delegationerna själva, vilja kommitterade framlägga förslag till något ändrad instruktion för stadens ombudsman och samtidigt förslag, att titeln förändras till drätseldirektör, en titel som bättre ger uttryck åt innebörden av ifrågavarande tjänstemans ställning. Därjämte framlägges förslag till instruktion för stadsombudsmannen, en titel som framdeles bör givas hittillsvarande biträdande ombudsmannen. Sistberörda instruktionsförslag är byggt huvudsakligen på den ursprungliga instruktionen för stadens ombudsman, men äro däri vidtagna en del förändringar och gjorda en del tillägg i ändamål att instruktionen skall anpassas efter de göromål, vilka numera utföras av denne tjänsteman eller lämpligen böra med hänsyn till förhållandenas utveckling åt honom anförtros.

Titeln stadskanslist slutligen torde icke lyckligt giva uttryck för denne tjänstemans sysselsättning och uppgifter, utan föreslå kommitterade, att titeln i stället blir biträdande sekreterare. Någon instruktion för denne synes ej vara behövlig, enär hans huvudsakliga åligganden äro angivna i Drätselkammarens första förslag rörande tjänstens inrättande och hans arbete för övrigt är beroende av föreskrifter, lämnade av hans överodrnade och Drätselkammaren, samt då slutligen bestämmelse härom intagits i förslaget till instruktion för stadsombudsmannen, vilkens närmaste biträde han också skall vara.

Vad lönerna för ifrågavarande befattningar angår hava kommitterade uppfört drätseldirektören i 56:te gruppen utan något personligt lönetillägg, ett tillägg, som kommitterade numera finna mindre påkallat, stadsombudsmannen i 44:de gruppen och biträdande sekreteraren i 36:te gruppen. Inräknat dyrtidstillägg efter index 259 bliva då avlöningarne för drätseldirektören i 3:dje lönegraden kronor 19,820: 16, för stadsombudsmannen i 2:dra lönegraden kronor 12,850: 80 och för biträdande sekreteraren i 1:sta lönegraden kronor 9,169: 80. Kommitterade hava här liksom överallt eljes i detta betänkande vid redogörelse för löneresultatet för jämförelses skull angivit samma lönegrad, som vederbörande hade enligt 1920 års lönestat utan hänsyn till att de på grund av de nya ålderstilläggsbestämmelserna eller eljes kunna komma att redan från och med innevarande år uppflyttas i högre lönegrad. Vad i detta hänseende särskilt beträffar biträdande sekreteraren vilja

kommitterade, ehuru detta eljes skulle tillkomma en blivande lönenämnd, redan nu föreslå att den nuvarande innehavaren av stadskanslisttjänsten i och för åtnjutande av ålderstillägg må räkna sig till godo även den tid, han tjänstgjort som sekreterare hos stadens livsmedelsnämnd, från vilket uppdrag han omedelbart övergick till sin nuvarande befattning. Kommitterade föreslår detta av det skäl, att kommitterade på grund av tjänstens ställning och beskaffenhet icke funnit sig kunna uppföra befattningen i så hög lönegrupp, som kommitterade med hänsyn till innehavarens personliga egenskaper som tjänsteman eljes skulle hava velat. I likhet med vad som gällde i 1920 års lönestat avser kommitterades förslag, att stadsombudsmannens kontrollerbara sportler skola ingå till stadskassan.

Byggnadschefen. Denna befattning fanns ännu icke vid tiden för 1908 års lönereglering men inrättades redan därpå följande år. Efter utredning av särskilda kommitterade samt yttrande av Drätselkammaren och Beredningsutskottet beslöto Stadsfullmäktige den 26 mars 1909, att en byggnadschef, som tillika skulle vara stadsingenjör, skulle tillsättas med en avlöning av 8,000 kronor jämte 2 ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring. Innehavare av tjänsten skulle dock ej tillsättas, förrän Stadsfullmäktige fastställt instruktion för den nya befattningen. Förslag till instruktion utarbetades av samma kommitté, varefter instruktion antogs av Stadsfullmäktige den 26 augusti 1909; och samma dag förrättades också val av byggnadschef. Tjänsten har icke sedan dess i organisatoriskt hänseende undergått några förändringar, ej heller intill år 1920 i lönehänseende på annat sätt, än att innehavaren av denna tjänst liksom andra kommit i åtnjutande av kristidens särskilda tillägg i den mån därom givna bestämmelser sådant medgivit.

Den förra lönekommittén, som i sitt förslag till provisorisk lönestat för år 1920 beträffande de högre befattningshavarne som regel räknade med full kompensation av 140 %, upptog byggnadschefens avlöning i 3:dje lönegraden med dyrtidstillägg till kronor 21,552: —. Detta förslag blev ju icke antaget, utan i stället ett av Drätselkammaren utarbetat sådant, upptagande ett motsvarande belopp av kronor 17,100.

I föreliggande förslag till lönestat hava kommitterade ansett lämpligt insätta byggnadschefstjänsten i 51:sta lönegruppen, som har ungefär samma, eller något högre, fasta grundlön som den från början för denne tjänsteman fastställda och som i tredje lönegraden inklusive dyrtidstillägg efter index 259 ger samma avlöning som för år 1920 bestämts.

Stadskamreraren och stadskassören. Sedan långt tillbaka och ända intill de senaste åren sköttes båda dessa sysslor av en befattningshavare, stadskamreraren. Enligt 1908 års lönestat utgjorde dennes avlöning av 3,500 kronor jämte 2 ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring. Denna organisation och avlöning bibehölls till och med år 1918, dock att stadskamreraren givetvis kom i åtnjutande av de av kristiden föranledda lönetillskotten. I sammanhang med förre tjänsteinnnehavarens avgång genomfördes från och med år 1919 enligt beslut av Stadsfullmäktige den 28 november 1918 en ny organisation, i det att tjänsten uppdelades på två befattningshavare, stadskamreraren och stadskassören. Angående omorganisationens närmare innebörd, hänvisas till Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för år 1918 sid. 409 ff. Lönerna, oavsett å dem belöpande kristidstillägg, bestämdes till för stadskamre-

raren i grundlön 5,500 kronor och för stadskassören i grundlön 4,000 kronor samt för vardera 2 ålderstillägg à 500 kronor efter resp. 5 och 10 års tjänstgöring.

Vid den provisoriska löneregleringen för år 1920 föreslogos av den förra löneregleringskommittén, inklusive dyrtidstillägg, i 1:sta lönegraden för stadskamreraren en lön av kronor 11,271: — och för stadskassören en lön av kronor 8,477: 96, därvid kommitterade, i likhet med vad som skedde beträffande en del andra nyreglerade tjänster, reducerade den fulla kompensation, som regleringsförslaget eljes avsåg att giva stadens befattningshavare. Den antagna lönestaten för år 1920, uppgjord efter andra och av Drätselkammaren föreslagna kompensationsberäkningar, medförde, likaledes med reduktion efter samma grund som kommitterade föreslagit, i sammanlagda löneförmåner för stadskamreraren kronor 10,560: — och för stadskassören kronor 8,170: —.

Kommitterade hava insatt stadskamreraretjänsten i 42:dra lönegruppen och stadskassörstjänsten i 33:dje gruppen. Inräknat dyrtidstillägg efter index 259 bliva löneförmånerna då i 1:sta lönegraden för stadskamreraren kronor 11,378: 40 och för stadskassören kronor 8,306: 40. Stadskassören blir därigenom bibehållen vid ungefär sin hittillsvarande inkomst, varemot för stadskamrerarens vidkommande förslaget innebär en löneuppflyttning. Såsom erfarenheten efter omorganisationen givit vid handen, är nämligen denna tjänst av den vikt och betydelse för stadens förvaltning samt förenad med så stort ansvar, att den föreslagna höjningen i leneställning är väl motiverad. Stadskassörsysslan återigen innebär åtminstone icke mera än med tjänsten vid dess inrättande förutsattes, vadan kommitterade härutinnan icke heller räknat med någon förhöjning.

Stadsbokhållaren (räkenskapsföraren och kontrollanten). För räkenskapsföraren och kontrollanten å Drätselkammarekontoret var i 1908 års lönestat upptaget en avlönnig av 1,800 kronor jämte två ålderstillägg à 300 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring. På framställning av Drätselkammaren beviljade Stadsfullmäktige den 21 december 1915 från och med år 1916 ett personligt lönetillägg av 200 kronor åt befattningens innehavare mot skyldighet att även under eftermiddagarne utföra arbete för kontorets räkning, vilket tidigare icke ålegat honom. I övrigt hava löneförhållandena icke undergått annan förändring intill år 1920, än att befattningshavaren blivit delaktig av kristidens särskilda lönetillskott.

Vid 1920 års provisoriska lönereglering, därvid denne befattningshavare upptogs bland de högre tjänstemännen, föreslog förra löneregleringskommittén för honom en avlöning, som inklusive dyrtidstillägg i 3:dje lönegraden uppgick till kronor 6,243: 60. Det av Drätselkammaren uppgjorda, av Stadsfullmäktige antagna förslaget, hade ett motsvarande belopp av kronor 6,200: —.

Kommitterade hava i sitt förslag upptagit befattningen i 22:dra lönegruppen. Inklusive dyrtidstillägg efter index 259 blir visserligen därmed avlöningen i 3:dje lönegraden något, ehuru obetydligt, lägre än enligt 1920 års lönestat, i det att den uppgår till kronor 6,125: 75. På grund av befattningens karaktär hava kommitterade dock icke ansett sig kunna insätta densamma i högre grupp. Grundlönen är likväl så hög som 2,190 kronor, således högre än lönen före kristiden, och den nuvarande befattningshavaren, vilken

för övrigt på grund av hög ålder snart torde komma att avgå, vederfares ingen lönesänkning, enär han på grund av sin långa tjänstetid redan från och med innevarande år uppflyttas i 4:de lönegraden. Vad titeln beträffarföreslå kommitterade, att den nuvarande långa benämningen utbytes mot den kortare och mera sägande: stadsbokhållare.

Stadsinspektoren. Denna befattning är under titeln arbetschefen upptagen i 1908 års lönestat med en avlöning av 2,500 kronor jämte 2 ålderstillägg à 500 kronor, efter 5 och 10 års tjänstgöring. I och med inrättandet av byggnadschefstjänsten utbyttes titeln mot den nuvarande: stadsinspektoren. Befattningens löneförhållanden hava icke, frånsett tilläggen under kristiden, intill år 1920 undergått någon förändring. I sitt förslag till provisorisk lönereglering för år 1920 upptog den förra lönerегleringskommittén för denna befattning en lönesumma i 3:dje lönegraden, inklusive dyrtidstillägg av kronor 8,448: 60. Den enligt Drätselkammarens förslag godkända lönestaten för år 1920 hade en motsvarande summa av kronor 7,910: —.

Kommitterade hava inrymt befattningen i 29:de lönegruppen, som i 3:dje lönegraden inklusive dyrtidstillägg efter index 259 ger en avlöning av kronor 7,825: 72. Även här företer förslaget liksom beträffande stadsbokhållaren en skenbar minskning, som dock icke drabbar den nuvarande innehavaren, enär han på grund av sina många tjänsteår omedelbart uppflyttas i 4:de lönegraden. Kommitterade hava i detta fall icke velat upptaga befattningen i högre lönegrupp, än som erfordras för att tjänsteinnehavaren icke skulle få löneminskning, av den anledningen, att Drätselkammaren i sitt förslag till budget för innevarande år bebådat en eventuell omorganisation. Då denna omorganisation är beroende av en inom Drätselkammaren pågående utredning rörande ordnande och organisation av stadens förråd, hava kommitterade icke velat nu i detta sammanhang upptaga nämnda organisationsfråga till behandling, utan torde lämpligen Drätselkammarens förslag härutinnan avvaktas. Av samma anledning hava kommitterade icke heller i sitt lönestatförslag medtaget den nu med arvode av särskilt anslag avlönade byggmästare, som är anställd vid stadens allmänna arbeten.

Kontorsbiträde å ombudsmannaexpeditionen (skrivbiträde). Denna befattning finnes icke upptagen i 1908 års lönestat. I 1909 års budget finnes emellertid ett arvode till skrivbiträde uppfört med ett belopp av 1,350 kronor. Skrivbiträdet var då en manlig befattningshavare. Från och med år 1910 höjdes arvodet på Drätselkammarens förslag till 1,500 kronor. Sedan ny befattningshavare och en kvinnlig sådan under år 1911 anställts, sänktes anslaget i 1912 års budget till 1,200 kronor. Efter 3 års tjänst beviljades detta biträde från och med år 1915 ett ålderstillägg å 150 kronor. Däremot erhöll biträdet, väl på grund av att befattningen ej var upptagen i stadens lönestat, ej det dyrtidstillägg å 150 kronor, som de flesta lägre befattningshavare åtnjöto från och med år 1913. Vid fastställandet av budgeten för år 1917 beviljade Stadsfullmäktige på Drätselkammarens förslag den 21 december 1916 befattningens innehavare på grund av framstående duglighet och intresse ett personligt lönetillägg av 300 kronor. Jämlikt 1914 års beslut om ålderstillägg upptogs i staten från och med 1918 ett andra sådant å 150 kronor. Kristidens särskilda lönetillägg hava givetvis tilldelats befattningshavaren i fråga. Ehuru icke rent formellt utsagt i något beslut, torde genom ovan omförmälda olika beslut ifrågavarande befattning numera få betraktas såsom en ordinarie

sådan; och kommitterade hava även såsom sådan behandlat densamma, i all synnerhet som därjämte befattningen finnes såsom ordinarie uppförd i 1920 års provisoriska lönestat. Enligt denna lönestat erhöll befattningshavaren i 3:dje lönegraden, iknlusive dyrtidstillägg en lönesumma av kronor 4,409: 04, motsvarande en dyrtisdkompensation från 1914 av 145 %, därvid dock det ovan omnämnda personliga lönetillägget räknats såsom beviljat före kristiden. Även i 1920 års lönesumma ingick för denna befattning ett personligt lönetilllägg av kronor 432 med därå belöpande dyrtidstillägg.

Kommitterade hava ansett ifrågavarande befattning vara av den art, att den bör betraktas som kontorsbiträde av I klass, och då befattningshavaren är kvinnlig sålunda inrymmas i 13:de lönegruppen.[1]) Emellertid skulle i så fall avlöningssumman, inklusive dyrtidstillägg efter ett indextal av 259, i 3:dje lönegraden bliva kronor 4,087: 02. För att undvika en löneminskning för nuvarande befattningshavaren skulle därför erfordras ett personligt lönetillägg, med därå belöpande dyrtidstillägg av 125 kronor. Som emellertid kommitterade erfarit, att nuvarande befattningshavaren besitter stor arbetsförmåga och duglighet, vilket också på sätt ovan omnämnts vitsordats av Drätselkammaren, och kan självständigt utföra en del arbeten med protokollsregistrering och diariiföring, vartill eljes skulle erfordras högre kvalificerad arbetskraft, hava kommitterade funnit sig böra i detta fall föreslå ett personligt lönetillägg av 300 kronor med därå belöpande dyrtidstillägg.

Å ombudsmannaexpeditionen finnes dessutom sedan en kortare tid tillbaka anställt ytterligare ett kvinnligt biträde, men då Drätselkammaren förklarat sig anse, att befattningen, tillsvidare och till dess större erfarenhet om densamma vunnits, bör stå på extra stat och avlönas med arvode av för ändamålet beviljat anslag, hava kommitterade icke ansett lämpligt för närvarande upptaga befattningen i lönestaten.

Kontorsbiträden å Drätselkammarens kamrerarekontor. Vid behandlingen av 1921 års budget föreslog Drätselkammaren, under åberopande av en utredning av stadskamreraren (se budgetförslaget), och belsöto Stadsfullmäktige inrättandet från och med år 1921 å stadskamrerarekontoret av en kassakontrollant- och en skrivbiträdesbefattning, varvid uppdrogs åt löneregleringskommittén att föreslå lämpliga lönebelopp för dessa befattningshavare.

Under åberopande av vad kommitterade ovan anfört om kontorsbiträden i allmänhet i samband med behandlingen av fattigvårdens befattningshavare[1]), föreslå kommitterade, att dessa befattningar bliva en kvinnlig knotorsbiträdesbefattning av I klass och en manlig kontorsbiträdesbefattning av II klass. Under sagda förutsättning, eller att den förstnämnda befattningen, motsvarande den beslutade kassakontrollanttjänsten, tillsättes med ett nu å kamrerarekontoret tjänstgörande kvinnligt biträde och den senare, motsvarande skrivbiträdesbefattningen, med ett likaledes förut befintligt manligt sådant, skulle båda tjänsterna tillhöra 13:de lönegruppen och avlöningarne i 1:sta lönegraden med dyrtidstillägg efter index 259 bliva kronor 3,574: 20.

De två till uppförande på ordinarie stat ifrågasatta biträdena hava senast åtnjutit ett arvode för år räknat av 3,300 kronor.

Vad angår övriga biträden å stadskamrerarekontoret, som kunna erford-

[1]) Sid. 149.

ras för längre eller kortare tid, torde det icke vara lämpligt för närvarande upptaga något av dem på ordinarie stat.

Rådhusvaktmästare. I fråga om denna tjänst kunna kommitterade helt och hållet hänvisa till vad ovan anförts och föreslagits beträffande stadsvaktmästaren, som behandlats bland befattningshavare tillhörande Magistraten. [1])

Arbetsförman och förrådsförman. Enligt 1908 års lönestat utgjorde avlöningen för arbetsförman vid Drätselkammarens allmänna arbeten — förrådsförman fanns då ännu ej utan inrättades senare enligt beslut av Stadsfullmäktige den 21 december 1916 med samma lönestat som arbetsförman — densamma som för poliskonstapel eller 1,300 kronor jämte 2 ålderstillägg à 150 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring. Dessa befattningshavare erhöllo i likhet med de flesta lägre sådana från och med år 1913 ett dyrtidstillägg à 150 kronor. Frånsett kristidens särskilda lönetillskott har avlöningen intill år 1920 därutöver icke undergått någon förändring.

Genom 1920 års provisoriska lönestat inträdde en avgjord förbättring i dessa befattningshavares förut onekligen allt för låga avlöning. Inräknat dyrtidstillägg blevo avlönnigsbeloppen i de olika lönegraderna respektive kronor 4,303: 20, 4,620: 72 och 4,938: 24 eller desamma som för inspektionskonstapel. Dyrtidskompensationen i förhållande till år 1914 utgjorde resp. 197 % i 1:sta, 189 % i 2:dra och 182 % i 3:dje lönegraden.

Oaktat den förhöjning, som enligt kommitterades förslag skulle inträda för inspektionskonstaplarne i förhållande till 1920 års lön, av orsaker som vid behandlingen av poliskårens lönestat berörts, anse kommitterade sig kunna föreslå bibehållande av den år 1920 införda likställigheten mellan arbetsförman och inspektionskonstapel. Det ansvar och myckna arbete även utom de timavlönade arbetarnes arbetstid för uppgörande av avlöningslistor och dylikt, som åvilar förmännen, torde utgöra tillräckligt motiv för nämnda förslag. Dessutom måste hänsyn tagas till, att kommunalarbetarne under senare tid, oavsett dyrtiden, fått sin inkomststandard avsevärt höjd, och att det gäller tillse, att förmännen av sin befattning erhålla en avlöning, som med hänsyn till deras ställning står i lämplig relation till arbetarnes. Kommitterades förslag avser sålunda upptagande av ifrågavarande befattningar i 18:de gruppen, då avlöningen, inberäknat dyrtidstillägg efter index 259, blir i 1:sta lönegraden kronor 4,739: 70, i 2:dra lönegraden kronor 5,073: 81 och i 3:dje lönegraden kronor 5,351: 95, vartill kommer den nya 4:de lönegraden.

Körkarl. Detta är en syssla, som intill år 1920 icke varit uppförd på av Stadsfullmäktige fastställd lönestat. Emellertid fanns redan vid tiden för 1908 års lönereglering i stadens budget upptaget anslag, beräknat efter 900 kronor pr man, för avlöning av de vid stadens stall i brandstationen anställda körkarlarne. Detta anslag höjdes sedermera, så att det år 1912 utgjorde 1,000 kronor, varjämte för år 1913 och följande år beviljades ett dyrtidstillägg å 150 kronor till var och en av körkarlarne. Från och med år 1918 höjdes på Drätselkammarens förslag den kontanta avlöningen, inklusive nämnda dyrtidstillägg till 1,450 kronor. Dessutom hava körkarlarne kommit i åtnjutande av de tillägg, som under kristiden beviljades.

Vid 1920 års provisoriska lönereglering blevo de som ovan antytts upp-

[1]) Sid. 208.

tagna i lönestaten, dock icke med rätt till ålderstillägg. Deras avlöning bestämdes, inberäknat dyrtidstillägg till kronor 3,950: 40, motsvarande en löneökning sedan kristidens början av 245 %, uppenbarligen föranledd av den starka stegring, som arbetslönerna i allmänhet undergått.

Då ifrågavarande befattning i realiteten förefunnits sedan lång tid tillbaka såsom en årsavlönad, med visst lönebelopp i budgeten uppförd tjänst, se kommitterade intet skäl att icke nu upptaga densamma på ordinarie stat, även berättigande till ålderstillägg. Den förmån, som härigenom tillägges ifrågavarande löntagare, synes dock böra kompenseras därigenom, att körkarlarne i likhet med renhållningsarbetarne tillförbindas att utan ersättning utöver den ordinarie arbetstiden verkställa ryktning av sina respektive hästar. Ur arbetstidslagens synpunkt skall givetvis rykten dock betraktas som övertidsarbete. Därjämte synes det kunna ifrågasättas, huruvida föregående tjänstgöring som körkarl, åtminstone längre än 3 år före 1921, skall inräknas i den tjänstetid, som erfordras för uppflyttning i högre lönegrad. Detta är dock en fråga att avgöra av en blivande lönenämnd.

Enligt kommitterades förslag skulle befattningen uppföras i 15:de lönegruppen och avlöningen med dyrtidstillägg efter index 259 bliva i 1:sta lönegraden kronor 4,040: 40.

Byggnadsnämnden.

Stadsarkitekten. Före inrättandet av byggnadschefsbefattningen fanns ingen särskild stadsarkitekt utan tjänstgjorde stadsingenjören i viss mån även som stadsarkitekt, i det att han var byggnadsnämndens sakkunniga biträde vid prövning av byggnadsansökningar och utövade funktioner som byggnadsfiskal. I samband med inrättandet av den kombinerade byggnadschefs- och stadsingenjörstjänsten, måste det tillses, att någon utövade en stadsarkitekt åliggande göromål. Inrättandet av en stadsarkitekttjänst föreslogs också av den kommitté, som utarbetat förslaget till byggnadschefstjänsten. Emellertid ordnades denna angelägenhet till en början på det sätt, att i avbidan på fullständigt förslag angående den tilltänkta nya stadsarkitekttjänsten i 1910 års budget upptogs ett förlsagsanslag å 2,000 kronor till arvode för uppehållande av stadsarkitektsgöromålen. I december 1910 framlades av särskilde kommitterade definitivt förslag om fast anställande av en stadsarkitekt och till instruktion för denne tjänsteman. I avbidan på ytterligare beredning av ärendet upptogs även för år 1911 i budgeten anslag till samma belopp och med samma beteckning som föregående år. Ärendet om stadsarkitektens anställning förekom till slutlig behandling först den 26 oktober 1911. Utredningskommitterade hade föreslagit och Drätselkammaren tillstyrkt fast anställande av en stadsarkitekt. Detta förslag vann emellertid ej Stadsfullmäktiges bifall utan beslöto Stadsfullmäktige endast att för år 1912 till avlöning åt en av Byggnadsnämnden tillförordnad stadsarkitekt anslå ett belopp av 2,000 kronor. Instruktion för stadsarkitekten antogs av Stadsfullmäktige den 25 januari 1912.

Vid behandlingen av stadens budget för år 1917 föreslog Byggnadsnämnden och tillstyrkte Drätselkammaren, att stadsarkitektens arvode på grund av ökade göromål, sedan även det icke planlagda stadsområdet lagts under Byggnadsnämndens och stadsarkitektens byggnadskontroll, samt befattnings-

havarens personliga förtjänster måtte höjas till 3,000 kronor. Stadsfullmäktige biföllo detta förslag den 21 december 1916. Emellertid kunde stadsarkitekten på grund av bestämmelse, att tjänsten skulle vara vederbörandes huvudsakliga inkomstkälla icke komma i åtnjutande av den krigstidshjälp, som beviljades för år 1917. Från och med år 1918 erhöll stadsarkitekten, som är bosatt i Stockholm, bidrag till biljettkostnaden för resa till och från Västerås en gång för varje vecka. Av liknande anledning som ovan nämnts erhöll han heller icke krigstidshjälp för år 1918 men väl det s. k. provisoriska lönetillägg som för samma år beviljades befattningshavarne. Däremot erhölls för befattningen fullt kristidstillägg för år 1919.

I sitt förslag till provisorisk lönestat för år 1920 upptog den förra kommitten även ifrågavarande befattning men utan rätt till ålderstillägg och föreslog en avlöning inklusive dyrtidstillägg av kronor 7,302: —. Även i den lönestat, som av Stadsfullmäktige antogs efter Drätselkammarens förslag, är befattningen medtagen, ehuru även här utan ålderstillägg, och är avlöningssumman 6,960 kronor. Kommitterade finna icke tillräckliga skäl tala för, att denna befattning upptages på ordinarie stat eller för övrigt medtages i lönestaten. Stadsfullmäktige hava redan en gång tidigare uttryckligen uttalat sig emot befattningens betraktande såsom en ordinarie sådan och därför endast fastställt det arvode, som skall utgå till den person, Byggnadsnämnden förordnar att vara stadsarkitekt. Det synes kommitterade lämpligast, att så också får förbliva, i all synnerhet som den privata praktiken är stadsarkitektens huvudsakliga inkomstkälla. Kommitterade vilja dock framlägga förslag angående ordnande för framtiden av stadsarkitektens löneförhållanden. I sådant hänseende finna kommitterade lämpligt att såsom fast arvode bestämmes det belopp, vartill det från och med år 1917 förhöjdes, eller 3,000 kronor, samt att å detta arvode skall utgå dyrtidstillägg efter samma grunder, som stadens ordinarie befattningshavare åtnjuta. På så sätt jämställes befattnignen i lönehänseende med 29:de lönegruppen i 1:sta lönegraden, och blir då det sammanlagda arvodet efter en dyrtidsindex av 259, kronor 7,134.

Biträdande stadsingenjören. Då 1908 års lönereglering genomfördes, fanns icke ifrågavarande tjänst, åtminstone icke såsom av staden avlönad. Den dåvarande stadsingenjören, vilken i motsats till nuvarande byggnadschefen, ägde uppbära arvode för i tjänsten verkställda förrättningar, avlönade själv de tjänstebiträden han behövde. Då byggnadschefstjänsten inrättades, lämnades till en början anslag till avlöning åt biträde å stadsingenjörskontoret. I 1910 års budget är detta anslag upptaget till 2,400 kronor, likaså i budgeten för år 1911. Vid behandlingen av budgeten för år 1912 höjde Stadsfullmäktige på framställning av Byggnadsnämnden arvodesanslaget till 3,000 kronor.

I samband med framläggandet av sitt budgetförslag för år 1916 framhöll Byggnadsnämnden lämpligheten av att uppföra ifrågavarande biträde på fast stat, enär det alltsedan byggnadschefstjänstens inrättande icke kunnat undvaras och dess bibehållande för framtiden vore en nödvändighet. I avlöning för biträdande stadsingenjören, som befattningen skulle benämnas, föreslogs 3,200 kronor jämte 2 ålderstillägg à 300 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring, varjämte Byggnadsnämnden hemställde, att innehavaren av tjänsten på grund av sin långa föregående tjänstgöring måtte redan från och med år 1916 tilldelas ett ålderstillägg. Drätselkammaren tillstyrkte förslaget till alla de-

lar, dock med den förändringen, att grundlönen borde vara 3,000 kronor och ålderstilläggen vartdera 500 kronor. Stadsfullmäktige behandlade ärendet den 21 december 1915 och godkände därvid Drätselkammarens förslag. Två år senare, likaledes i samband med budgetbehandlingen, hemställde Byggnadsnämnden om löneförhöjning i form av personligt lönetillägg åt biträdande stadsingenjören å 1,500 kronor. Såsom motiv anfördes rådande dyrtid, långvarig tjänstetid och hopade göromål. Drätselkammaren tillstyrkte förslaget på grund av befattningshavarens mångåriga och förtjänstfulla arbete, dock under villkor, på grund av lönetilläggets storlek, att varken krigstidshjälp eller provisoriskt lönetillägg skulle utgå till befattningshavaren. Stadsfullmäktige biföllo härutinnan den 21 december 1917 Drätselkammarens förslag. Under år 1918 beviljades emellertid ökad krigstidshjälp och då ändrades nämnda förbehåll därhän, att lönetillägget skulle frånräknas krigstidshjälpen, för det fall att denna blev högre än lönetillägget. Liknande förbehåll beslöts även för 1919 års kristidstillägg men upphäves sedermera den 30 januari 1919, på sätt närmare är omförmält vid behandlingen av chefens för de tekniska verken avlöning.[1])

Enligt den förra löneregleringskommitténs förslag till provisorisk lönestat för år 1920 skulle avlöningen i 3:dje lönegraden, inklusive dyrtidstillägg och det personliga lönetillägget, som bibehållits utan därpå beräknat dyrtidstillägg, utgöra kronor 11,095:20. Den fastställda provisoriska staten för år 1920 upptog i stället en lönesumma av kronor 10,360, varav 1,500 kronor skulle utgöra personligt lönetillägg.

Kommitterade hava icke ansett sig kunna föreslå regleringen av ifrågavarande lön utan bibehållande av ett personligt lönetillägg. Det är nämligen tydligt, att det just är den nuvarande innehavarens duglighet och ingående kännedom om stadens förhållanden inom hans verksamhetsområde, som föranlett beviljandet av det personliga lönetillägget. För en ny tjänsteinnehavare är den nuvarande avlöningen, om däri skall ingå det personliga lönetillägget, för hög. Emellertid äro kommitterade, på sätt förut vid flera tillfällen i detta betänkande framhållits, icke för fixa personliga lönetillägg, utan anse att ett sådant tillägg, liksom de övriga fasta löneförmånerna, bör genom på detsamma belöpande dyrtidstillägg göras rörligt. Kommitterades förslag innebär sålunda i nu förevarande avseende, att biträdande stadsingenjörstjänsten uppföres i 32:dra lönegruppen, samt att nuvarande innehavaren av tjänsten ingenjören Eriksson, som på grund av tidigare beslut bör förklaras berättigad räkna tjänsteår från och med år 1910, skall tilldelas ett personligt lönetillägg av 1,000 kronor årligen med därå belöpande dyrtidstillägg, såsom om det personliga lönetillägget tillhörde den fasta avlöningen.

Å byggnadsnämndens stat finnes slutligen upptaget anslag till *andra ingenjörsbiträden å stadsingenjörskontoret,* vilkas arvoden för närvarande bestämmas av Byggnadsnämnden inom ramen av beviljade anslag. Som emellertid behovet av dessa biträden, vilka för närvarande användas för stadsplane- och registerkartearbeten, måhända är övergående, och då det i varje fall icke nu kan avgöras, om och i vilken omfattning efter slutförandet av de nu pågående stadsplane- och registerkartearbetena sådana hjälpkrafter fortfarande kunna erfordras, hava kommitterade icke funnit anledning upptaga dessa biträden i lönestaten.

1) Sid. 175.

Allmänna villkor och bestämmelser. Till den föreslagna nya lönestaten hava kommitterade även uppgjort förslag till allmänna villkor och bestämmelser rörande lönestatens tillämpning. Sådana bestämmelser funnos jämväl till 1908 års lönestat, ehuru mera summariska och kortfattade, än de som nu av kommitterade föreslås. Så som befattningshavarekåren växt ut och stadens förvaltning alltmera utvecklat sig, är det nödvändigt att få enhetliga bestämmelser för lönestatens tillämpning och att även göra dem något mera detaljerade än tidigare, då befattningshavarekåren var relativt fåtalig och icke omfattade så många slags befattningshavare.

Lön och tjänstgöringspengar. Kommitterade hava bibehålit den förutvarande uppdelningen av avlöningsförmånerna i 70 % lön och 30 % tjänstgöringspenningar. Rörande de hittills beviljade dyrtidstilläggen hava Stadsfullmäktige en gång i början av kristiden beslutat, att tillägget skulle utgå även under befattningshavares tjänstledighet och sålunda i dess helhet hänföras till den egentliga lönen. Motivet härtill var tydligen det, att det gällde att fylla ett befattningshavarnes oundgängliga behov, varå ingen avprutning kunde ifrågakomma under ledighet. Då sedermera tilläggen ökades och alltmera fingo karaktären av en verklig lönekompensation, gjordes emellertid, måhända av förbiseende, icke någon ändring i berörda bestämmelse. Numera, då löneregleringen avser att vara definitiv och genom de med densamma förbundna dyrtidstilläggen lämna den lönekompensation, som är möjlig och rimlig, finnes ingen anledning att bibehålla den provisoriska bestämmelsen i fråga, utan bör även dyrtidstillägget uppdelas på samma sätt som avlöningen, så att hela lönesumman delas i 70 % lön och 30 % tjänstgöringspengar.

Semester. Att en befattningshavare under semesterledighet skall uppbära oavkortade löneförmåner, ligger väl i sakens natur, men stadgande härom har för tydlighetens skull upptagits i bestämmelserna. Likaså torde det vara självfallet, att en befattningshavare icke skall äga rätt att utöver den nödvändiga tjänstledigheten för fullgörande av ordinarie värnpliktstjänstgöring erhålla semester, utan bör semestertiden inräknas i denna tjänstledighet.

Tjänstledighet. I den förra lönestaten fanns blott en allmän bestämmelse, varav framgick, att vid varje ledighet tjänstgöringspenningarne skulle avstås och att detta gällde tjänstledighet intill ett år, varemot ifråga om ledighet utöver nämnda tid Stadsfullmäktige hade att fatta beslut, i vilken omfattning löneförmånerna skulle få bibehållas. Emellertid har nog denna bestämmelse icke i praktiken blivit strängt iakttagen, utan hava vederbörande myndigheter, i åtskilliga fall åtminstone vid sjukdom och då tjänstens uppehållande icke förorsakat kostnad för staden, beviljat ledighet med rätt för befattningshavaren att bibehålla fulla löneförmåner. Ett vägledande beslut i denna riktning fattades också av Stadsfullmäktige, då Stadsfullmäktige den 26 augusti 1920 godkände en del punkter i ett mellan vederbörande myndigheter och vissa grupper befattningshavare, omfattande avdelningar av Svenska kommunalarbetareförbundet, ingånget kollektivt avtal rörande 1920 års avlöningsförhållanden och därvid rörande en av punkterna, som just innehöll bestämmelse i här berörda ämne, beslöto, att densamma skulle äga tillämpning för samtliga stadens befattningshavare. I denna punkt stadgades nämligen, att befattningshavare, som på grund av sjukdom vore förhindrad att fullgöra sitt arbete, skulle erhålla full avlöning för tiden intill tre månader från sjukdomens bör-

jan, däremot, om sjukdomen skulle vara under längre tid, frågan om befattningshavarens avlöning skulle bero på vederbörande styrelses prövning.

Kommitterade hava i sitt förslag upptagit detta stadgande, dock kompletterat med bestämmelse för det fall, att sjukdomen orsakas av skada (olycksfall) under tjänsteutövning, då längre sjukledighet med full avlöning av naturliga skäl är påkallad.

Vidare hava kommitterade föreslagit föreskrifter, hur det skall förfaras med avlöningen vid längre tids ledighet på grund av sjukdom, stående i närmaste överensstämmelse med hittills gällande bestämmelse.

Det torde uppmärksammas, att den slags ledighet, som här hittills berörts, gäller endast, då sjukdom hindrar vederbörande att tjänstgöra och att denna slags ledighet icke får förblandas med ledighet för svag hälsas vårdande. Vid sistnämnda slags ledighet, liksom ock ledighet för andra orsaker, som utgöra skäl för beviljande av tjänstledighet, kunna givetvis icke fulla avlöningsförmåner utgå, utan bör så stort avdrag göras, även om tjänstgöringspenningarne, vilka i varje fall ej böra utbetalas, skulle överskridas, att ledigheten icke förorsakar stadskassan någon kostnad. Det kunde möjligen här invändas, att staden skulle kunna göra besparing, för den händelse vikariatskostnader ej skulle förekomma eller icke uppgå till tjänstgöringspenningarnas belopp. Härtill vilja emellertid kommitterade genmäla, att avsaknaden av en ordinarie arbetskraft alltid för staden måste medföra, om icke pekuniär förlust, som direkt kan påvisas, så dock olägenhet, mången gång med även ekonomiska konsekvenser. En möjlighet att tillmötesgå skäliga krav i berörda avseende från befattningshavarnes sida är dock lämnad öppen genom undantagsbestämmelsen i sista stycket av förevarande punkt.

De regler, som föreslagits rörande avlöning under värnpliktstjänstgöring, torde icke tarva någon vidare motivering. De överensstämma, med vad som härutinnan finnes stadgat i andra städer, och torde få anses förmånliga för befattningshavarne.

Ålderstillägg. Rörande ålderstilläggen och tiden för deras utgående är en del redan yttrat i motiveringens allmänna del.[1]) Därutöver synes emellertid här böra något utvecklas skälen för de av kommitterade föreslagna bestämmelserna.

Den allmänna regeln för tjänsteårsberäkningen är densamma som enligt 1908 års lönestat. Tjänsteår räknas från ordinarie anställning den ifrågavarande befattningen; uppflyttning i högre lönegrad sker kalenderårsvis, sedan erforderligt antal tjänsteår uppnåtts. I sistberörda avseende hava klagomål visserligen någon gång försports från befattningshavare, vilka anställts i början av ett kalenderår, och som ansett sig missgynnade. Kommitterade hava dock vid övervägande av ifrågavarande angelägenhet funnit så starka skäl tala för den nuvarande rediga och enkla anordningen, att kommitterade icke velat förorda ett övergivande av densamma. Vad bestämmelsen om tjänsteårsberäkning i det förra avseendet beträffar, finnas i 1908 års lönestat så många undantag, att de gjort själva reglen till ett sådant. I allmänhet har på grund av dessa undantagsbestämmelser sålunda gällt, att vederbörande icke blott vid överflyttning till likvärdig jänst, vilket är naturligt, utan även vid befordran, fått utan någon begränsning räkna sig till godo tjänsteår i föregående eller lägre befattning. Detta sistnämnda förhållande är icke rik-

1) Sid. 144.

tigt. Det har gjort, att t. ex. inom poliskåren så gott som undantagslöst den befordrade, på grund av att han redan i den lägre tjänsten stod i högsta lönegraden omedelbart inträtt i den högre tjänstens högsta lönegrad och sedan icke haft någon utsikt att ernå bättre lönevillkor, om icke tilläventyrs genom ytterligare befordran, då han också omedelbart kommit i högsta lönegraden. På grund härav hava de högre tjänstegraderna praktiskt taget kunnat anses som befattningar utan ålderstillägg, vilket förhållande också säkerligen varit en av de bidragande orsakerna till det allmänna missnöjet med förutvarande löner. Kommitterades förslag går därför ut därpå, att föregående tjänstgöring vid befordran skall räknas till godo, endast så vitt detta är nödvändigt för att befordran i tjänsten även skall medföra högre löneinkomster.

I punkt c) hava kommitterade föreslagit en del villkor för uppflyttning i högre lönegrad, vilka äro allmänt omfattade vid nutida löneregleringar och därför icke synas behöva särskilt motiveras.

Bestämmelserna i punkterna d) och e) hava tillkommit för att undantagsvis och då omständigheterna i vissa fall sådant påfordra bereda lönenämnden möjlighet att tilldela tjänsteår, som enligt huvudregeln i punkterna a) och b) eljes icke skulle tillkomma vederbörande.

Kommitterade hava föreslagit, att frågor om uppflyttning i högre lönegrad skola falla under lönenämndens avgörande. Hittills har det i allmänhet varit så, att vederbörande myndighet vid framläggande av sina budgetförslag på sin höjd anmält, att en eller flere befattningshavare uppnått erforderligt antal tjänsteår för uppflyttning i högre lönegrad. Några upplysningar, som visat, att myndigheten tolkat gällande föreskrifter rätt, hava aldrig förekommit. Det synes kommitterade nödigt, att reda och säkerhet vinnes i hithörande frågor och att det därför är lämpligast, om dessa läggas i en enda och kompetent myndighets hand, den föreslagna lönenämnden. För detta ändamål måste givetvis nämnden lägga upp en fullständig förteckning eller ett register över samtliga befattningshavare och genom anmälningar från vederbörande myndigheter och befattningshavarne själva hållas noga underrättad om anställningar och avgång av befattningshavare samt om alla omständigheter, vilka kunna inverka på dessas löne- och eventuella pensionsförhållanden.

Friskbetyg.

Att en nyantagen befattningshavare skall kunna behörigen styrka sig hava sådant hälsotillstånd, att han kan nöjaktigt sköta sin befattning, synes vara en oeftergivlig fordran.

Utbetalande av avlöning.

Någon bestämd allmän regel för avlöningens utbetalande har hittills icke förekommit. Sedan många år tillbaka har utbetalningen i allmänhet ägt rum månadsvis. På grund av den genom 1908 års lönestat införda uppdelningen i lön och tjänstgöringspenningar har i de flesta fall lönen betalats i förskott och tjänstgöringspenningarna i efterskott. Enligt beslut av Stadsfullmäktige hava dyrtidstilläggen i deras helhet betalats i efterskott. Det synes kommitterade vara lämpligt, att regler införas härutinnan, så att lönebetalningen sker efter samma norm för alla befattningshavare. Kommitterade äro av den uppfattningen att all avlöning skall betalas, sedan den är intjänad, och sålunda i efterskott, eller i det närmaste i efterskott. Vid övergången till det nya betalningssättet torde den ökning i avlöningen, som enligt den nya lönestaten belöper å den redan gångna delen av året och som torde tillkomma de allra flesta befattningshavare, få tjäna som kompensation för den del av avlö-

ningen, som nu utgår i förskott. Utjämning sker dessutom genom kommitterades förslag, att hela månadsavlöningen utbetalas den 20:de i varje månad.

Natura-förmåner. Bostad m. m.

Såsom skedde enligt 1920 års provisoriska lönestat anse kommitterade det lämpligast, att i fall där staden in natura tillhandahåller förmån av bostad eller sådan i förening med bränsle eller bränsle och lyse, avräkning skall ske å den kontanta lönen med belopp, motsvarande förmånernas verkliga värde. Kommitterade hava vidare förelsagit, att dessa värden skola årligen bestämmas av Stadsfullmäktige efter förslag av lönenämnden. Då någon sådan nämnd ännu icke finnes inrättad och kommitterade tänkt sig, att, intill dess så sker, kommitterade skola utöva Nämndens funktioner, samt då det är nödvändigt, att dessa ersättningsbelopp bestämmas för innevarande år i samband med lönestatens fastställande, vilja kommitterade härutinnan nu framlägga förslag. Kommitterade hava i likhet med vad som föreslås beträffande bostadsersättning åt folkskollärare räknat med någon höjning från föregående år och hänvisa till den utredning, som i nämnda sammanhang gjorts.[1]) Höjning i belysningsförmånen betingas av den beslutade ökningen av elektricitetsverkets taxor. Kommitterades förslag framgår av följande uppställning, där 1920 års siffror äro satta inom parentes:

	Bostad	Värme	Lyse
1 rum och kök	500 (400)	300 (200)	60 (40)
2 rum och kök	750 (550)	400 (270)	90 (60)
4 rum och kök	1250 (1000)		
bostad i logement	400 (300)		

Här ovan äro endast de förekommande förmånerna av ifrågavarande slag upptagna.

I motsvarighet med vad som gällt för år 1920, bör det bestämmas, att därest undantagsvis alldeles särskilda förhållanden kunna anföras, för att någon befattningshavares bostad är mindervärdig i förhållande till andras i samma ställning, det må ankomma på lönenämnden att efter framställning i någon mindre mån jämka på det bestämda uppskattningsvärdet av bostadsförmån.

Emot en eventuell invändning, att det upptagits för höga belopp för bränslevärdet, få kommitterade framhålla, att denna förmån under år 1920 uppenbarligen var undervärderad, och att det är nödvänidgt, för att icke lönestaten skall bliva missvisande vid jämförelse mellan olika befattningshavare, att naturaförmånerna upptagas i sitt verkliga värde. Beträffande jordbruksförvaltaren hava kommitterade föreslagit särskild uppskattning för år 1921 av hans naturaförmåner; och hänvisa kommitterade till vad härom anförts vid den speciella behandlingen av dennes löneförhållanden.[2]) I fråga om skogvaktaren gäller också undantag, i det att hans lön föreslagits utom naturaförmånerna.[3])

Fritt vivre.

Såsom framhållits vid behandlingen av lönestaten för sjuksköterskor m. fl.[4]) hava kommitterade föreslagit, att lönen beräknas så, att naturaförmåner bestående av fritt vivre, utgå jämte lönen. Det möter nämligen stora svårigheter att år från år uppskatta denna förmån på ett rätt sätt, och därtill kommer,

[1]) Sid. 242. [2]) Sid. 170. [3]) Sid. 173. [4]) Sid. 152.

att landstingets sköterskor hava sin lön nyligen reglerad på samma sätt som nu av kommitterade föreslagits.

Läkarevård. I 1908 års lönestat förekommer ingen bestämmelse om fri läkarevård eller andra dylika förmåner vid sjukdom. Kort efter nämnda lönestats antagande fattades dock av Stadsfullmäktige den 22 juni 1909 ett beslut, enligt vilket den läkarevård, som stadsläkarne voro skyldiga att mot betalning av stadskassan enligt taxa utöva gent emot vissa befattningshavare, skulle tillkomma de lägre befattningshavarne vid poliskåren till och med överkonstapel, vid brandkåren till och med brandmästare, vid renhållningsverket till och med föreståndaren, vid de tekniska verken till och med mästarne samt därjämte exekutionsbetjänterna, stads- och rådhusvaktmästarne samt hälsopoliserna, alla med familjer. Därjämte finnes i budgeten uppfört anslag till medicin åt befattningshavare vid nämnda verk, men någon bestämmelse, huruvida denna förmån skall tillkomma endast befattningshavaren eller därjämte även familjemedlemmarne har icke funnits. I allmänhet torde dock medicin hava utlämnats även för familjerna. Den 18 december 1914 beviljade Stadsfullmäktige fri läkarevård åt vaktmästarne m. fl. vid folkskolan. Ehuru så ej direkt utsades, har beslutet tillämpats så, att det gällde även familjemedlemmarne. Vid antagandet av 1920 års provisoriska lönestat för de lägre befattningshavarne beslöto Stadsfullmäktige den 29 januari 1920, att i fråga om förmån av läkarevård och medicin skulle för år 1920 gälla samma bestämmelser som tillförene, dock att vaktmästarne vid folkskolan skulle för sig själva på stadens bekostnad erhålla medicin efter läkarerecept. Enligt det kollektiva avtal, som upprättades på grundvalen av 1920 års provisoriska lönestat rörande samma års avlöningsförhållanden för brandkårspersonalen, renhållningsarbetarne och kontorspersonalen m. fl. vid de tekniska verken, och vilket avtal bekräftats av Stadsfullmäktige i nu förevarande avseende, skulle nämnda grupper befattningshavare hava fri läkarevård genom stadens tjänsteläkare ävensom av dem föreskriven medicin för såväl sig själva som familjemedlemmar, och därjämte även specialistbehandling, om sådan av stadsläkaren förskrevs. Vidare skulle befattningshavare själv åtnjuta fri sjukhusvård och ersättning för halva kostnaden för sjukhusvård åt familjemedlemmar, allt å allmän sal, dock att i sistnämnda avseende sanatorievård ej skulle räknas till sjukhusvård, annat än efter beslut i varje särskilt fall av vederbörande styrelse.

Kommitterade hava i sitt förslag icke ansett sig kunna sträcka förmån av ifrågavarande slag till befattningshavaregrupper, som nu ej erhålla sådana, och därför föreslagit, att förmånen skulle omfatta de lägsta grupperna till och med grupp 26, med undantag likväl för distriktsläkaren, som ju räknas till de högre befattningshavarne. Vad själva läkareförmånen angår, hava kommitterade upptagit ovannämnda kollektivavtals bestämmelser, dock att kommitterade icke ansett sig kunna förorda, att staden skall åtaga sig specialistbehandling, enär det här kan bliva fråga om kostnader, som staden icke har någon möjlighet att kontrollera eller begränsa. Likaså hava kommitterade upptagit den år 1920 såsom en ny förmån införda bestämmelsen om sjukhusvård, såväl för befattningshavaren som för hans familj. Däremot önska kommitterade på det bestämdaste, att förmånen av fri medicin borttages, detta icke av någon som helst oginhet mot befattningshavarne utan på grund av, att erfarenheten och stadens räkenskaper uppenbart givit vid handen, att fastän

medicin utlämnas endast mot läkarerecept, kostnaderna bliva alldeles oproportionerligt höga och att en stor del av den medicin, som sålunda anskaffas, icke kommer till någon nämnvärd användning. Den inskränkning i befattningshavarnes förmåner, som genom den fria medicinens borttagande skulle ske, måste anses vara väl kompenserad av den förhöjning som den nya lönestaten i allmänhet bereder och det nya ålderstillägget. För övrigt må det i detta sammanhang förtjäna omnämnas, att vid upprättandet av det nya avtalet med stadens kommunalarbetare, dessa vilka förut haft både läkarevård och medicin såväl för sig själva som för familjemedlemmarne, fingo avstå från en del av dessa förmåner, i det att de numera visserligen hava både läkarevård och medicin för sig själva, men ingendera av dessa förmåner för familjerna.

Beklädnad. Beklädnadsförmånen för en del befattningshavare är densamma, som hittills förekommit. Sättet och reglerna för förmånens tillhandahållande framgå av förslaget till bestämmelser. Härvid har i huvudsak följts den ordning, som var gällande vid poliskåren före år 1920 och som överensstämmer med ett från polispersonalen till den förra löneregleringskommittén överlämnat skriftligt förslag (Stadsfullmäktiges handlingar år 1919 sid. 558). Genom 1920 års lönereglering infördes dock en ändring i detta avseende, i det att det bestämdes, att staden skulle hålla ifrågavarande beklädnad, evad kostnaden blev större eller mindre. Denna ändring visade sig emellertid mindre fördelaktig, i det att kostnaden kom att stiga till allt för höga belopp. Den eggelse att göra besparingar på beklädnalskontot, som ligger i förmånen att kontant utfå eventuellt överskott, var borta, och häri är nog till stor del att söka orsaken till den höga kostnaden, om än även andra orsaker, såsom höjda priser och omfattande nyrekrytering, härtill verksamt bidragit. Kommitterade hava därför funnit lämpligast föreslå återinförandet av den gamla ordningen och därjämte att det måtte föreskrivas, att samma system, som tidigare gällt för poliskåren, även skall tillämpas vid brandkåren och renhållningsverket. Kommitterade vilja också i detta sammanhang föreslå de belopp, som härvidlag skola beräknas; och hava kommitterade härutinnan funnit en summa av 350 kronor pr man vara lämplig vid polis och brandkårerna samt 175 kronor pr man vid renhållningsverket. Det kan måhända synas, som om ett lägre belopp skulle vara tillfyllest för brandkåren, då brandmännens uniform är billigare än och ej kommer i så stor daglig användning som polismännens, men häremot kan erinras, att då brandmännens uniformer användas, utom vid daglig tjänstgöring, de äro utsatta för vida större slitning än polismännens, såsom vid eldsvådor, samt att en del andra persedlar, stövlar och verkstadskläder, ingå i brandmännens utrustning, varigenom allt kostnadsskillnaden utjämnas. Slitningsersättningen för detektivkonstapel skulle då utgå med kronor 175: —.

Alla dessa belopp gälla givetvis blott för år 1921. Enligt kommitterades förlsag skall denna angelägenhet framdeles ordnas efter förslag av lönenämnden och beslut av Stadsfullmäktige för varje år i samband med anslags beviljande i de olika årsstaterna.

Förändrad tjänstgöring, avgång m. m. Vad som i punkt 8 föreslagits, överensstämmer till sin huvudsakliga del med motsvarande föreskrift i förut gällande lönestat. Ny är bestämmelsen om, att befattningshavare skall vara skyldig övergå på annan befattning, där-

est löneminskning därigenom ej uppstår. Sådan bestämmelse plägar förekomma i moderna tjänstereglementen, och den torde till sitt innehåll icke principiellt skilja sig från den här förut bestående bestämmelsen om ändrad tjänstgöring.

Övergångsbestämmelser.

Den föreslagna bestämmelsen, att den nya lönestaten och därmed förbundna villkor skola godkännas av befattningshavarne genom uttrycklig förklaring, förekommer redan i 1908 års lönestat och för övrigt genomgående vid alla lönereglеringar. Den har av kommitterade endast kompletterats i den riktningen, att sådan förklaring kan givas även av en befattningshavareorganisation, därest densamma därtill har behörighet med bindande verkan för befattningshavarne. Detta har skett av den kända och uppenbara anledningen, att vissa grupper av befattningshavarne numera tillhöra avdelningar av Svenska kommunalarbetareförbundet och av denna anledning fått 1920 års provisoriska lönereglering bekräftad genom ett kollektivt avtal.

Sådant avtal har också begärts för tiden efter 1920 års utgång och förslag härom överlämnats till kommitterade, men i avbidan på kommitterades lönereglеringsförslag hava några förhandlingar härom ej upptagits. Förutsatt, att framställningen härutinnan fullföljes torde också sådana förhandlingar inledas och avtal träffas. Förhandlande och avtalsslutande myndighet — inom ramen av vad Stadsfullmäktige besluta — synes å stadens vägnar lämpligen vara den föreslagna nya lönenämnden och i avbidan på densammas trädande i funktion löneregleringskommittén. Lönenämnden skulle givetvis också hava att mottaga förklaringarne om lönestatens godkännande från befattningshavarnes sida.

I punkt 3 är intagen en föreskrift, som är nödvändig med hänsyn därtill, att annan myndighet än Stadsfullmäktige slutligen avgör vissa befattningshavares tjänstgöringsförhållanden. Kommitterade avse härutinnan närmast Magistratens befattningshavare.

Bestämmelsen i punkt 4 tjänar till att förmedla övergången i fråga om ålderstillägg från äldre stat, så att ingen befattningshavare i sin nuvarande tjänst skall gå misste om de ålderstillägg, han enligt äldre bestämmelser ägde rätt till.

Rörande punkt 5 hänvisa kommitterade till sin motivering i detta utlåtandes allmänna del.[1])

I punkt 6 är stadgat, hur det skall förfaras, därest befattningshavare icke vill ingå på den nya staten.

Bestämmelser om dyrtidstillägg.

För det huvudsakliga i kommitterades förslag angående dyrtidstillägg för år 1921 hava kommitterade redan redogjort i utlåtandets allmänna del, vartill kommitterade härmed hänvisa.[2])

I detta sammanhang torde endast vara nödigt beröra vad kommitterade vilja föreslå rörande dyrtidstillägg åt pensions- och understödstagare. Pensionstagarne hava hittills åtnjutit lägre dyrtidstillägg än löntagarne, givetvis av det skäl, att de hava lägre levnadsbehov och att de icke, åtminstone i den utsträckning som befattningshavarne i allmänhet, hava försörjningsplikt mot familjemedlemmar. Enligt senaste bestämmelser utgår dyrtidstillägg till pen-

1) Sid. 145. 2) Sid. 147.

sinonstagare med 100 % av pensionsbeloppet, dock högst 2,000 kronor. Åtskilliga pensionstagare hava gjort framställning om höjning av dyrtidstillägget och särskilt vänt sig mot nyssnämnda begränsande bestämmelse. Kommitterade vilja icke föreslå någon principiell förändring i förhållandet mellan löntagares och pensionstagares dyrtidstillägg, men däremot en ändring så till vida att nämnda högsta gräns bortfaller och att samtidigt ändring i beräkningsgrunderna mera i överensstämmelse med löntagarnes dyrtidstillägg göres, på sätt av förslaget närmare framgår.

I fråga särskilt om den tilläggspension, som utgår till en del befattningshavare på folkskolans stat, vilka hava sin huvudsakliga pensionsinkomst från annat håll än stadskassan, bör vid dyrtidstilläggens uträknande nödig hänsyn tagas till detta förhållande, så att icke den högsta dyrtidsprocenten kommer att tillämpas för tilläggspensionen utan vidare. Uppstår tvivel om, hur härvid skall förfaras, ankommer det enligt punkt 7 på lönenämnden att härutinnan besluta.

Vad slutligen beträffar understödstagare eller sådana, vilka åtnjuta s. k. pensionsersättning, änkor och barn efter avlidna befattningshavare, hava å dessa understöd hittills ej utgått något dyrtidstillägg, enär Stadsfullmäktige bevil- jat en årlig summa i ett för allt. I ett dylikt fall har dyrtidstillägg begärts med samma belopp som för pensionstagare. Det åsyftas änkan efter avlidne brandmästaren Sandberg. Framställningen har remitterats till löneregleringskommittén.

Kommitterade hava funnit skäligt att härutinnan, det vill säga för samtliga understöds- eller pensionsersättningstagare föreslå dyrtidstillägg för år 1921 med 50 % av understödet.

Även rörande själva understödsbeloppet hava kommitterade att yttra sig i två särskilda frågor. Den ena gäller änkan efter avlidne vaktmästaren C. A. Lundberg vid fattiggården. Fattigvårdsstyrelsen föreslog för henne en pension av 600 kronor årligen. Vid budgetbehandlingen den 29 december 1920 beslöto Stadsfullmäktige enligt Drätselkammarens förslag att tillsvidare och i avbidan på slutligt förslag från löneregleringskommittén bevilja en årlig pensionsersättning av 500 kronor. Med hänsyn till, att kommitterade föreslagit dyrtidstillägg å dylika understöd, vilket förut ej förekommit, och då något understöd till änka efter befattningshavare å högre belopp än 500 kronor förut icke beviljats, anse kommitterade att det av Stadsfullmäktige provisoriskt fattade beslutet nu kan utan ändring bekräftas.

I den andra här berörda frågan, har framställning ingivits till kommitterade, men ännu ej ingått till Stadsfullmäktige, utan få kommitterade härmed överlämna densamma till Stadsfullmäktiges prövning. Det gäller änka och barn efter en i de tekniska verkens tjänst mot timlön anställd montör, Axel Lundahl, vilken dödades genom olycksfall i tjänstgöring den 14 juli 1920. Änkan är född den 25 januari 1891. Barnen äro en gosse född den 6 september 1916 och en flicka, född den 22 augusti 1919. Änkan åtnjuter av riksförsäkringsanstalten en årlig livränta av 600 kronor samt för vardera av barnen 400 kronor, till dess desamma uppnått 15 års ålder, sålunda tillhopa 1,400 kronor. Vatten- och Gasverksstyrelsen har nu anhållit om löneregleringskommitténs

prövning, huruvida Lundahls efterlevande skulle kunna erhålla något understöd från staden. Härutinnan finnes ett precedensfall, i det att Stadsfullmäktige den 26 juni 1919 beviljade pensionsersättning åt avlidne — dock ej på grund av olycksfall — överkonstapeln Vretlöfs änka och 3 minderåriga barn med 400 kronor för änkan, så länge hon levde ogift, och 200 kronor för vart och ett av barnen, till dess de uppnått 18 års ålder, eller tillhopa 1,000 kronor årligen. Med det av kommitterade föreslagna dyrtidstillägget skulle det sammanlagda understödet uppgå till kronor 1,500: —. Den omständigheten, att Lundahl icke i egentlig mening var befattningshavare i stadens tjänst, synes kommitterade icke i och för sig utgöra hinder för beviljande av understöd i förevarande fall, men då Lundahls efterlevande redan på grund av den allmänna olycksfallsförsäkringen, för vilken staden betalar premierna, åtnjuta en summa av 1,400 kronor för änka och 2 barn, medan Vretlöfs efterlevande, änka och 3 barn, erhålla endast 1,500 kronor, anse sig kommitterade ej kunna tillstyrka något understöd åt Lundahls änka och barn.

Folkskolans lärarepersonal.

Såsom ovan i den allmänna motiveringen nämnts[1]), hava kommitterade icke ansett sig kunna intaga folkskolans och högre folkskolans lärarepersonal i den allmänna lönestaten, men då det ingår i kommitténs uppdrag att avgiva yttrande och förslag även beträffande denna personals löneförhållanden, få kommitterade i detta hänseende anföra följande.

Vid tiden för folkskoleväsendets överflyttande till Stadsfullmäktige, vilket skedde från och med år 1910 enligt ett kungl. brev av den 23 december 1909, tillämpades en tidigare av kyrkostämman antagen lönestat för lärarepersonalen. Enligt denna lönestat utgjorde avlöningarne, inklusive gottgörelse för lagstadgad bostad med vedbrand samt övertidsläsning:

för *folkskollärare:* 1,700 kronor jämte 3 ålderstillägg à 300 kronor efter 5, 10 och 15 års tjänstgöring,

för *e. o. folkskollärare:* 1,400 kronor,

för *folkskollärarinna:* 1,500 kronor jämte 3 ålderstillägg à 200 kronor efter 5, 10 och 15 års tjänstgöring,

för *e. o. folkskollärarinna:* 1,300 kronor,

för *småskollärarinna:* 900 kronor jämte 3 ålderstillägg à 100 kronor efter 5, 10 och 15 års tjänstgöring,

för *slöjdlärare:* 1,500 kronor jämte 3 ålderstillägg à 300 kronor efter 5, 10 och 15 års tjänstgöring,

för *slöjdlärarinna:* 1,000 kronor jämte 3 ålderstillägg à 100 kronor efter 5, 10 och 15 års tjänstgöring,

för *lärarinna i huslig ekonomi:* 1,200 kronor jämte 3 ålderstillägg à 100 kronor efter 5, 10 och 15 års tjänstgöring.

Någon högre folkskola var då ännu ej inrättad.

På sätt i den allmänna historiken är närmare omnämnt beviljade Stadsfullmäktige den 19 december 1912 för år 1913 ifrågavarande personal ett dyrtidstillägg av 150 kronor utom för folkskollärarinnor och skolkökslärarinnor,

[1]) Sid. 148.

vilka erhöllo endast 100 kronor. Dessa tillägg beviljades sedermera år från år, dock att även för de sistnämnda grupperna detsamma från och med år 1916 höjdes till 150 kronor. Till och med år 1917 åtnjöt folkskolans lärarepersonal lönetillägg i anledning av kristiden efter samma grunder, som bestämdes för övriga befattningshavare.

Den 31 maj 1917 fattade Stadsfullmäktige beslut om inrättande från och med höstterminen samma år av en högre folkskola. För lärarne däri antogs den 21 juni samma år följande lönestat:

manlig ordinarie lärare: grundlön 3,000 kronor jämte 3 ålderstillägg à 400 kronor efter 5, 10 och 15 års tjänstgöring,

kvinnlig ordinarie lärare: grundlön 2,500 kronor jämte 3 ålderstillägg à 250 kronor efter 5, 10 och 15 års tjänstgöring,

manlig e. o. lärare: årsarvode 2,200 kronor,

kvinnlig e. o. lärare: årsarvode 1,900 kronor,

varjämte bestämdes, att för uppflyttning i högre lönegrad ordinarie lärare ägde tillgodoräkna sig högst 10 års tjänstgöring i ordinarie befattning vid folkskola. En motsvarande bestämmelse antogs av Stadsfullmäktige den 21 december 1917 beträffande den egentliga folkskolan, i det att då stadgades, att för folkskollärare och folkskollärarinnor intill 5 ordinarie tjänsteår och för småskollärarinnor 5 tjänsteår, förvärvade inom annat skoldistrikt, skulle få medräknas för uppflyttning i högre lönegrad.

Då Stadsfullmäktige den 20 december 1917 beviljade provisoriskt lönetillägg och krigstidshjälp åt stadens befattningshavare för det följande året, bestämdes i fråga om det provisoriska lönetillägget, att för befattningshavare å folkskolans stat, vilka komme i åtnjutande av statens tillfälliga löneförbättring, denna skulle avdragas.

Genom beslut av statsmakterna fastställdes under år 1918 nya minimilöner för folk- och småskolans lärare att gälla från och med år 1919. Dessa minimilöner skulle utgöra:

för *folkskollärare:* 2,100 kronor jämte 3 ålderstillägg à 300 kronor efter 5, 10 och 15 års tjänstgöring,

för *folkskollärarinna:* 1,900 kronor jämte 3 ålderstillägg à 200 kronor efter 5, 10 och 15 års tjänstgöring,

för e. o. *folkskollärare:* 1,700 kronor,

för e. o. *folkskollärarinna:* 1,500 kronor,

för *småskollärarinna:* 1,200 kronor jämte 3 ålderstillägg à 150 kronor efter 5, 10 och 15 års tjänstgöring.

Dessutom skulle lärarne erhålla lagstadgad bostad med bränsle eller motsvarande ersättning därför enligt ortens pris. Den laga bostaden skulle utgöra: för folkskollärare: 3 rum och kök, för folkskollärarinna: 2 rum och kök samt för småskollärarinna, e. o. folkskollärare och e. o. folkskollärarinna: 1 rum och kök. Dessa löner voro beräknade för en lästid av 8 månader eller 34 1/2 veckor; förekomme längre lästid, skulle avlöningen höjas i motsvarande proportion. Lästiden är här i Västerås 37 veckor. Statsbidrag utgår till de ordinarie lärarlönerna med $^{9}/_{10}$ av folkskollärarinnas kontanta minimigrundlön för både folkskollärare och -lärarinnor samt dessutom för de manliga lärarne med hela skillnaden mellan folkskollärares och -lärarinnas minimilön, $^{9}/_{10}$ av småskollärarinnas kontanta grundlön samt slutligen hela ålderstilläggsbeloppen.

I fråga om den *högre folkskolan* skulle minimilönerna utgöra för *manlig ordinarie lärare:* 3,100 kronor jämte 3 ålderstillägg à 400 kronor efter 5, 10 och 15 år, samt bostad av 4 rum och kök med bränsle eller motsvarande ersättning, för *kvinnlig ordinarie lärare:* 2,600 kronor jämte 3 ålderstillägg à 300 kronor efter 5, 10 och 15 års tjänstgöring samt bostad av 3 rum och kök, eller motsvarande ersättning. Tjänstgöringstiden är 36 veckor. Överskrides den skall ersättning utgå med $^1/_{36}$ av den kontanta årslönen för varje vecka. Lästiden är här densamma som i folkskolan eller 37 veckor.

Vid framläggandet av 1919 års budget väckte Folkskolestyrelsen förslag om löner och dyrtidstillägg på grundvalen av de nya bestämmelserna. Frågan avgjordes av Stadsfullmäktige den 27 december 1918, i samband med bestämmandet av kristidstillägg för stadens befattningshavare för första halvåret 1919, varvid icke några särskilda fasta löner för Västerås beviljades, utan bestämdes, att lärarekåren skulle erhålla samma kristidstillägg som övriga befattningshavare på det sätt, att den procentuella delen av kristidstillägget beräknades på de nya minimilönerna och ålderstilläggen, och skulle sedan av det sammanlagda beloppet av grundplåt och procentuellt tillägg avdelas fastställda belopp såsom ersättning för bostad och bränsle samt övertidsläsning, varefter återstoden betraktades som kristidstillägg. Däri skulle inräknas jämväl vad som av riksdagen för år 1919 kunde komma att beviljas såsom lönetillägg i någon form för personalen vid folkskolan. De belopp som sålunda skulle avsättas såsom ersättning för naturaförmånerna skulle enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28 december 1918 utgöra för ordinarie folkskollärare: 3 rum och kök 800 kronor och bränsle 300 kronor eller sammanlagt 1,100 kronor, för ordinarie folkskollärarinna: 2 rum och kök 600 kronor och bränsle 225 kronor eller sammanlagt 825 kronor samt för småskollärarinna och e. o. lärare: 1 rum och kök 400 kronor och bränsle 175 kronor eller sammanlagt 575 kronor. För högre folkskolans lärare bestämdes ej sådana belopp, utan beslöts endast, att samma beslut, som härutinnan fattats i fråga om lärarepersonalen vid den egentliga folkskolan, skulle äga motsvarande tillämpning beträffande lärarne i högre folkskolan.

I sammanhang härmed hade Stadsfullmäktige uppdragit åt Folkskolestyrelsen att efter utredning inkomma till Stadsfullmäktige med förslag i vad mån och på vad sätt lärarne i övningsämnen kunde beredas fyllnad i sina löneinkomster med anledning av löneregleringen för lärarepersonalen i läsämnena. Folkskolestyrelsen avgav också sådant förslag, som behandlades av Stadsfullmäktige den 24 april 1919, varvid enligt styrelsens framställning beslöts, att till ifrågavarande lärare skulle från och med 1919 års början utgå lönetillägg så beräknade, att den egentliga lönen för slöjd- och skolkökslärarinnor skulle — såsom tidigare — utgå med resp. 100 och 300 kronor utöver småskollärarinnas kontanta minimiavlöning och för slöjdlärare med ett belopp, som med 250 kronor understeg ordinarie folkskollärares kontanta minimilön, samt att å de nya lönebeloppen skulle utgå kristidstillägg enligt de grunder, som tillämpades för stadens övriga befattningshavare. Beslutet förklarades dock skola gälla endast 1:sta halvåret 1919.

Då kristidstillägget till stadens befattningshavare för 2:dra halvåret 1919 den 28 augusti nämnda år bestämdes att utgå efter samma grunder som under

första halvåret med vissa tillägg, fattade Stadsfullmäktige därjämte beslut om sådan ändring beträffande folkskollärarepersonalen, att denna skulle utöver eljes utgående kristidstillägg bekomma det lönetillägg, som 1919 års riksdag beviljat eller för småskollärarinna 375 kronor samt för folkskollärare och folkskollärarinna 600 kronor eller om de hade barn under 18 år att försörja 900 kronor.

Vid framläggandet av sitt budgetförslag för år 1920 föreslog Folkskolestyrelsen en provisorisk reglering för sagda år av folkskollärarepersonalens löner innefattande dels en fast lön och ålderstillägg, dels dyrtidstillägg enligt för statens befattningshavare gällande grunder. De fasta löneförmånerna skulle innefatta lagstadgad grundlön, ålderstillägg och ersättning för övertidsläsning jämte bostad och bränsle eller ersättning därför, som beräknades för folkskollärare till resp. 900 och 400 kronor, för folkskollärarinna till resp. 600 och 300 kronor samt för småskollärarinna till resp. 375 och 225 kronor. Å dessa ersättningar skulle dyrtidstillägg ej utgå. Lärarnes i övningsämnen fasta löneförmåner skulle stå i samma förhållande till den övriga lärarepersonalens som förut. För lärarne i högre folkskolan skulle ersättningarne för naturaförmåner utgöra: för manlig lärare 1,125 kronor för bostad och 500 kronor för bränsle samt för kvinnlig lärare resp. 600 och 300 kronor, sistnämnda belopp voro emellertid felaktiga, och rättades sedermera i en av Folkskolestyrelsen upprättad tablå över utgående löner till resp. 900 och 400 kronor. Stadsfullmäktige beslöto vid budgetens fastställande den 30 december 1919 att de föreslagna lönerna och dyrtidstilläggen skulle provisoriskt utgå för år 1920 under förbehåll av den jämkning eller de förändringar, vilka framdeles kunde bliva av Stadsfullmäktige beslutade. Det förutsattes, att det dyrtidstillägg, som beviljades av statsmakterna, skulle komma stadens kassa till godo. Samtidigt bifölls ett förslag av Folkskolestyrelsen, att lärarepersonalen från och med år 1920 skulle själv betala dem åliggande pensionsavgifter, vilka förut utgått från anslag av stadskassan.

Under loppet av år 1920 fattade emellertid riksdagen beslut om avsevärda dyrtidstillägg av statsmedel åt landets folkskollärarekår att utgå från 1920 års början och tills vidare. Enligt bestämmelserna härom beräknas statens dyrtidstillägg endast på den del av avlöningen, som motsvarar statsbidraget. Denna del kallas tilläggsunderlag. Som bekant gällde för statens egna befattningshavare olika dyrtidstilläggsbestämmelser före och efter den 1 juli 1920. Före den 1 juli erhöllo de full procentuell kompensation efter det s. k. grundtalet (indextalet något reducerat) å den del av avlöningen, som ej översteg 100 kroner i månaden, och 1/3 kompensation för återstående del av lönen; inga särskilda familjetillägg. Efter den 1 juli återigen erhålla icke familjeförsörjare dyrtidstillägg efter grundtalet å den del av avlöningen, som icke överstiger 85 kronor i månaden och efter $^{55}/_{100}$ för återstående del av avlöningen samt familjeförsörjare på det sätt, att den avlöningsdel av 85 kronor i månaden, varå fullt dyrtidstillägg efter grundtalet utgår, höjes med 15 kronor för varje barn under 16 år. Motsvarande bestämmelser stadgades nu för folkskollärarnes dyrtidstillägg, dock att det som sagt beräknades å det s. k. tilläggsunderlaget och att dessutom en del andra modifikationer gjordes. Sålunda skiljdes även för 1:sta halvåret 1920 på familjeförsörjare och icke familjeförsörjare, i det att familjeförsörjarne fingo samma dyrtidstillägg, räknat å tilläggsunderlaget, som

statens befattningshavare, medan icke familjeförsörjare endast fingo $^9/_{10}$ därav. För tiden efter den 1 juli 1920 gäller, att familjeförsörjare å tilläggsunderlaget erhålla samma dyrtidstillägg som statens befattningshavare, vilka hava motsvarande försörjningsplikt, men att icke familjeförsörjare å tilläggsunderlaget erhålla endast $^9/_{10}$ av det dyrtidstillägg, som skulle tillkomma en statens befattningshavare, som icke är familjeförsörjare.

Med anledning av det sålunda av Riksdagen beviljade dyrtidstillägget, som skulle utbetalas genom kommunerna, men som en kommun icke ägde tillgodoföra sig i annan mån än det motsvarades av kommunalt dyrtidstillägg, och särskilt på grund därav, att de härstädes enligt det provisoriska beslutet utgående avlöningarne, åtminstone i vissa fall, kunde ifrågasättas icke utgöra laga minimilön med dyrtidstillägg, uppkom fråga om en reglering av folkskollärarekårens avlöning för år 1920. Frågan förevar till behandling hos Stadsfullmäktige den 28 oktober nästlidet år, varvid beslut i ärendet fattades i nära överensstämmelse med ett av Folkskolestyrelsen uppgjort förslag med vissa av Drätselkammaren föreslagna modifikationer. Detta beslut innebar, att lärarepersonalens avlöning skulle utgå enligt följande grunder.

A) För folk- och småskolans samt högre folkskolans lärare och lärarinnor i läsämnen:

1) Lagstadgad minimilön,

2) Statens dyrtidstillägg,

3) Ersättning för övertidsläsning med därå belöpande 90 % dyrtidstillägg*),

4) Ersättning för bostad och bränsle, där dessa förmåner ej lämnades in natura, med,
för ordinarie folkskollärare, 3 rum och kök, kronor 900+500 = 1,400 kronor,
för ordinarie folkskollärarinna, 2 rum och kök, kronor 600+400 = 1,000 kr.,
för småskollärarinna samt e. o. folkskollärare och lärarinna, 1 rum och kök, 375+300 kronor = 675 kronor,
för manlig ordinarie lärare i högre folkskolan, 4 rum och kök, kronor 1,125+600 = 1,725 kronor,
för kvinnlig ordinarie lärare i högre folkskolan, 3 rum och kök, kronor 900+500 = 1,400 kronor,

5) 90 % dyrtidstillägg*) å stadens andel i den lagstadgade kontanta minimilönen,

6) Ortstillägg med 200 kronor för ordinarie och e. o. folkskollärare samt med 100 kronor för folk- och småskollärarinna med å dessa tillägg lagt 90 % dyrtidstillägg*).

B) För lärare i övningsämnen skulle sammanlagda löneförmånerna utgöra:

för slöjdlärarinna: 100 kronor jämte därå belöpande 90 % dyrtidstillägg utöver småskollärarinnas löneförmåner; för skolkökslärarinna: 300 kronor jämte därå belöpande 90 % dyrtidstillägg utöver småskollärarinnas löneförmåner, för slöjdlärare samma löneförmåner som folkskollärarinna med tillämpning i fråga om dyrtidstillägget av bestämmelsen för familjeförsörjare. Beträffande ersättningen för bränsleförmånen beräknas denna enligt ett vunnet prejudikat

*) Siffran 90 % har sin grund däri, att $^{55}/_{100}$ av grundtalet för 3:dje kvartalet eller 164 just utgör nästan precis 90 och det ansågs lämpligt att räkna med ett fixt dyrtidstillägg för hela året.

efter värdet av 4 kbm. lövved pr rum och 8 kbm. barrved för kök, fritt hemkörd. Ortstillägget motiverades med de högre levnadskostnaderna i de större städerna, att städernas lärare icke, åtminstone i allmänhet, åtnjöto förmånen av trädgårdsland samt önskvärdheten av att genom högre avlöning draga mera kvalificerade lärarekrafter till skoldistriktet.

Vid framförandet av sitt budgetförslag för år 1921 avgav folkskolestyrelsen förslag till reglering för innevarande år av folkskollärarekårens löneförhållanden, byggt på samma grundval som de nyligen antagna bestämmelserna för år 1920, dock med vissa förändringar med avseende å beloppen. Sålunda föreslogos genomgående höjningar i ersättningarne för bostad och bränsle, varjämte för e. o. folkskollärare och lärarinna härutinnan — liksom även tidigare, ehuru ändrat av Stadsfullmäktige — i stället för samma belopp som för småskollärarinna såsom lagen angiver, föreslogos samma ersättningsbelopp som för folkskollärarinna. Vidare föreslogs att utöver ortstillägget enligt 1920 års lönestat även skulle utgå ett sådant med 50 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg å varje ålderstillägg. Dyrtidstillägget från kommunen beräknades även nu till 90 % å de belopp, varå det skulle utgå. Vid fastställandet av budgeten fattade Stadsfullmäktige emellertid icke något beslut i denna lönefråga, utan skulle därmed anstå i avbidan på yttrande och förslag av löneregleringskommitterade. Folkskolestyrelsens förslag finnes sammanfattat i en tablå å sid. 510 i Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för år 1920.

Kommitterade hava nu att framlägga sådant förslag.

Vid det förhållande, såsom Folkskolestyrelsen framhållit, att statens myndigheter i det stora hela bestämma lärarnes vid folkskolan löneförhållanden, och då staten dessutom icke blott till större delen lämnar bidrag till de fasta lönerna utan även beviljar dyrtidstillägg å sitt bidrag i ungefär samma utsträckning som till statens egna löntagare, finna kommitterade intet lämpligare sätt, åtminstone tillsvidare, att ordna lärarnes löneförhållanden än efter samma riktlinjer som här i Västerås tillämpats för år 1920 och av Folkskolestyrelsen även föreslagits för år 1921. Ifråga om en del detaljer hava kommitterade dock en från Folkskolestyrelsen något avvikande mening.

Vad först angår den lagstadgade minimilönen, statens dyrtidstillägg och den lagstadgade ersättningen för övertidsläsningen äro dessa poster givna och i varje fall oberoende av Stadsfullmäktiges beslut, för så vitt det hittills tillämpade systemet för lönernas beräkning av Stadsfullmäktige fortfarande godkännes.

Beträffande dyrtidstillägg å ersättningen för övertidsläsning utgick som ovan nämnts sådant för hela år 1920 med till 90 % av ersättningsbeloppet. Då emellertid statens dyrtidstillägg är varierande och beroende av dyrtidens växlingar samt kommitterade för stadens övriga befattningshavare föreslagit ett rörligt dyrtidstillägg, synes det lämpligt och riktigt, att även det kommunala dyrtidstillägget till folkskollärarekåren och därvidlag icke blott dyrtidstillägget på övertidsersättningen utan även övriga här nedan omförmälda dyrtidstillägg göres rörligt. Det bör sålunda för år 1921 ej fastslås till 90 % eller annan siffra, utan ställas i relation till statens dyrtidstillägg på det sätt, att det kommunala dyrtidstillägget utgår efter enahanda grunder, som om det belopp, varå det utgår, tillhörde det dyrtidstilläggsunderlag, varå statens dyrtidstillägg beräknas.

Vidkommande ersättningarne för bostad och bränsle, så kunna vad först angår bränslet kommitterade icke vara med om den av Folkskolestyrelsen föreslagna höjningen. Så som vedpriserna numera nedgått, är den ersättning, som för år 1920 bestämdes, enligt kommitterades beräkningar fullt tillräcklig även för år 1921, varför kommitterade föreslå bibehållande av dessa belopp för innevarande år. I bostadsersättningarne kan däremot någon höjning icke undvikas, om än icke till samma belopp, som av Folkskolestyrelsen föreslagits. I ett fall förefaller dock styrelsens förslag för lågt. Till ledning för bedömande av frågan om lämpliga bostadsersättningsbelopp vilja kommitterade lämna uppgift å de medelhyror under hyresåret 1/10 1919—1/10 1920 för hyresreglerande lägenheter av här förekommande storlekar, vilka gälla för Västerås enligt av Kungl. Socialstyrelsen utgiven statistik. Dessa hyror äro:

för 1 rum och kök	kr.	366: —
„ 2 „ „ „	„	607: —
„ 3 „ „ „	„	821: —
„ 4 „ „ „	„	1,098: —

På grund av hyreslagens förnyande och då de nya bestämmelserna icke torde komma att medgiva större hyresökning, än som tilläts enligt under nästlidet år gällande bestämmelser, samt då dessutom den inträdda depressionen måste inverka hämmande även på hyresstegringen, hava kommitterade ansett följande ersättningsbelopp för år 1921 skäliga och fullt tillräckliga. (Folkskolestyrelsens förslagssiffror äro angivna inom parentes):

1 rum och kök	kr.	500	(450)
2 „ „ „	„	750	(750)
3 „ „ „	„	1,100	(1100)
4 „ „ „	„	1,250	(1375)

Till e. o. folkskollärare och lärarinna bör givetvis såsom hittills utgå ersättning endast för så stor bostad, som de hava laglig rätt till, eller 1 rum och kök liksom för småskollärarinna.

Å den del av den kontanta minimiavlöningen vara staten ej beräknar dyrtidstillägg bör fortfarande kommunalt dyrtidstillägg utgå, dock efter de förändrade grunder, som ovan angivits.

Vidkommande ortstillägget anse kommitterade de motiv, som anförts till förmån för detsamma, väl berättiga till ett sådant av den storlek, som bestämdes för år 1920, även om det anförda skälet om saknaden av planteringsland, som för övrigt icke är en oeftergivlig förmån enligt folkskoleförfattningarne, är av mindre betydelse, men däremot icke till den höjning av ifrågavarande tillägg, som avses med det föreslagna ortstillägget å ålderstilläggen, för vilket senare för övrigt inga som hälst särskilda skäl anförts. Kommitterade kunna för sin del så mycket mindre gå med på en höjning av ålderstilläggen genom detta föreslagna tillägg, som folkskollärarekårens ålderstillägg redan förut utgöra högre procent av grundlönen än vad enligt kommitterades förslag skulle bliva fallet med stadens övriga befattningshavare i motsvarande löneläge. Kommitterade hemställa sålunda, att ortstillägget utgår med samma belopp som för år 1920 och att dyrtidstillägget därå beräknas efter ovan angivna förändrade grunder.

Vad slutligen övningslärarne beträffar synes ingen annan ändring i 1920 års bestämmelser behöva göras, än att dyrtidstillägget även för dem göres rörligt, på sätt ovan närmare angivits.

I förestående förslag är icke medtaget något om ersättning till timlärare och arvoden för vissa uppdrag, enär dessa frågor redan av Stadsfulllmäktige äro ordnade och då kommitterade i allmänhet icke ansett lämpligt att i förevarande sammanhang upptaga arvodesfrågor till behandling. I ett fall måste dock härutinnan göras ett undantag, på grund av att Stadsfullmäktige lämnat en arvodesfråga öppen såsom beroende av de lönebestämmelser i allmänhet, som kunde bliva antagna för lärarekåren. Detta är arvodet till trädgårdslärarne vid Skeppparbacks-, Herrgärds- och Korsängsskolorna. På samma grund är också den frågan oavgjord, vilket löneavdrag för år 1921 de lärare skola vidkännas, som bebo lärarebostäderna inom den egentliga staden. Som bekant har staden — här frånsett lärarebostäderna vid de skolor, som tillkommit genom inkorporering av Lundby och S:t Ilians socknar — sedan gammalt en del lärarebostäder vid Skepparbacks- och Herrgärdsskolorna. De hyror, som uttagits av de lärare, som fått dessa bostäder till sig upplåtna, hava varit relativt låga. Även efter nämnda inkorporering och sedan den nya löneregleringen trätt i kraft, har, medan lärarne i de inkorporerade delarne fått vidkännas löneavdrag, som fullt motsvarat den ersättning för naturaförmåner, som utgick till övriga lärare, upplåtelsen av ifrågavarande bostäder inom staden betingat ett lägre avdrag. Medan sålunda år 1920 för 3 rum och kök lämnades en ersättning av 900 kronor, uttogs i de upplåtna lägenheterna för en motsvarande bostad endast 600 kronor. Enligt Folkskolestyrelsens förslag för 1921 äro motsvarande siffror av Folkskolestyrelsen upptagna till 1,100 och 900 kronor. I arvode för trädgårdslärarne vid Skeppparbacks- och Herrgärdsskolorna har sedan gammalt utgått förmån av fri bostad om 3 rum och kök. Denna förmån har i utgiftsstaten uppförts med samma belopp, som staden betingar sig i gottgörelse för en sådan bostad. För Korsängsskolans trädgårdslärare har däremot utgått kontant arvode, som beräknats till det högre belopp, varmed bostadsersättningen enligt lönestaten utgår. De här berörda förhållandena synas kommitterade tarva rättelse. Det kan nämligen ej anses rättvist, att de lärare i den egentliga staden, som bo i skolans bostäder, hava en förmån framför lärarne i de inkorporerade socknarne. En ändring i den riktning, att de gamla lärarebostäderna i staden skola betinga samma gottgörelse som bostadsersättningen enligt lönestaten, åstadkommer också av sig självt, utan rubbning av de förut tillämpade grundsatserna, att trädgårdslärarearvodena för de tre ifrågavarande skolorna kunna i staten upptagas med samma belopp. Kommiterades förslag i detta avseende innebär sålunda, att lärare, som bebo stadens lärarebostäder, skola härför vidkännas löneavdrag, motsvarande samma ersättning som i stället för förmånen av dylik bostad är beräknad i lönestaten, samt arvodena för trädgårdslärarne i Skepparbacks-, Herrgärds- och Korsängsskolorna skola för var och en utgöra 1,000 kronor, varvid i fråga om de två förstnämnda arvodet kvittas mot gottgörelse för till dem upplåtna bostäder.

Lönenämnd. Kommitterade hava i det föregående vid flera tillfällen och särskilt vid behandlingen av de allmänna villkoren och bestämmelserna för lönestaten omnämnt sitt förslag om inrättandet av en fast lönenämnd och även berört en del av de uppgifter, vilka borde tillkomma lönenämnden.

Hittills hava de frågor, som lönenämnden skulle hava att behandla, handlagts dels av vederbörande styrelser och dels, måhända i främsta rummet, av Drätselkammaren, antingen på grund av dessa myndigheters allmänna befogenheter eller enligt särskilt bemyndigande av Stadsfullmäktige. Sålunda har Drätselkammaren fått Stadsfullmäktiges uppdrag att enhetligt handhava tilllämpningen av de tid efter annan beslutade, olikartade bestämmelserna rörande lönetillskott under kristiden.

Det har emellertid efter hand under kommitténs arbete blivit uppenbart, att ett centralt organ för beredande av och i vissa fall fattande av beslut i de mångahanda ständigt återkommande lönefrågorna är i hög grad av behovet påkallat. Visserligen skulle i och för sig intet vara att erinra emot, att denna uppgift tillades Drätselkammaren, där utan tvivel erforderlig kompetens och auktoritet skulle förefinnas, men då det torde vara allmänt känt, att Drätselkammarens huvudsakliga förvaltningsuppgifter giva Drätselkammaren fullt tillräcklig sysselsättning, skulle Drätselkammaren kunna befaras ägna en uppgift av nu ifrågasatt slag ett mindre huvudsakligt intresse. Därför är det kommitterades uppfattning, att det lämpligaste är, att för nu ifrågavarande ändamål inrättas en särskild delegation, en lönenämnd. En del av en sådan nämnds uppgifter hava, som nämnt, ovan berörts i olika sammanhang. Vad som i övrigt skulle tillkomma nämnden framgår av det bifogade förslaget till reglemente. Nämnden skulle i stort sett utgöra en förberedande och förslagsställande myndighet, som tillika tillades vissa befogenheter att fatta definitiva beslut, nämligen dels i mindre viktiga frågor, som icke lämpligen böra dragas under Stadsfullmäktiges omprövning, och dels då det gäller tillämpningen av givna avlöningsbestämmelser och eventuellt blivande pensionsbestämmelser.

I fråga om Nämndens organisation och arbetssätt äro dessutom föreslagna bestämmelser i reglementet i ändamål att åstadkomma önskvärd och erforderlig kontakt mellan nämnden, å ena, samt stadens olika styrelser och nämnder ävensom befattningshavarne å den andra sidan.

I övrigt hänvisas till det rätt utförliga förslaget till reglemente.

Förslag till beslut. Under åberopande av det här förut anförda och bilagda handlingar få kommitterade slutligen hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta:

A) att antaga vid kommitterades skrivelse såsom bilaga A) fogade förslag till lönestat för stadens i lönestaten omförmälda befattningshavare, vari dock icke innefattas lärarepersonalen vid stadens folk- och småskolor samt högre folkskola; Undertecknad Johansson har reservationsvis yrkat, att kvinnligt kontorsbiträde av I klass skall upp-

föras i 14:de lönegruppen och kvinnligt kontorsbiträde av II klass i 12:te lönegruppen.

B) att antaga och godkänna vid utlåtandet såsom bilaga B) fogade förslag till allmänna villkor och bestämmelser för tillämpningen av den föreslagna nya lönestaten;

C) att med bifall till kommitterades i samband med löneregleringsförslaget framställa särskilda förslag i vissa organisations- och lönefrågor fatta följande särskilda beslut:

1) att alla tidigare beviljade personliga lönetilllägg skola bortfalla;
2) att vid stadens fattigvårdsbyrå skall i stället för det å extra stat anställda skrivbiträdet inrättas en kvinnlig kontorsbiträdesbefattning av II klass;
3) att en husmoders- och en sjukskötersketjänst vid fattigvårdens ålderdomshem skola uppföras på ordinarie stat;
4) att befattningen som stadens folkskoleinspektör skall uppföras på ordinarie stat, men att innehavarens av befattningen löneförmåner såsom tillika folkskollärare i staden, därest han även innehar sådan tjänst, skall inräknas i hans löneförmåner som folkskoleinspektör;
5) att tandläkarebefattningen vid folkskolans tandklinik skall uppföras på ordinarie stat;
6) att på ordinarie stat uppföra en distriktsläkarebefattning;
7) att såväl de äldre stadssjuksköterskebefattningarne, som de under senare tid inrättade stadssjukskötersketjänsterna med stationering vid epidemisjukhuset skola uppföras på ordinarie stat;
8) att definitivt upptaga den nyinrättade bostadsinspektrisbefattningen på ordinarie stat;
9) att föreståndarebefattningen vid köttbesiktningsbyrån skall uppföras på ordinarie stat;
10) att uppföra vaktmästarebefattningen vid köttbesiktningsbyrån på ordinarie stat;
11) att på ordinarie stat upptaga befattningen såsom trädgårdsmästare vid stadens planteringar;
12) att uppföra hamnkaptensbefattningen på ordinarie stat med rätt till ålderstillägg;
13) att för befattningen som kranmaskinistförman, vilken för närvarande icke uppföres på

ordinarie stat, skall utgå avlöning efter 18:de gruppens 1:sta lönegrad;

14) att stadsförvaltarens titel skall ändras till jordbruksförvaltare;

att befattningens uppförande i lönestatens 41:sta grupp endast gäller nuvarande innehavaren av tjänsten, samt att befattningen tillkommande naturaförmåner, vilka utgöras av bostad av 5 rum och kök med värme och lyse, skola genom avdrag å avlöningen gottgöras stadskassan för år 1921 med 1,500 kronor för bostad med värme och 150 kronor för lyse eller tillhopa 1,650 kronor;

15) att den förutvarande befattningen som skrivbiträde å renhållningsverkets kontor skall utgöra en kvinnlig kontorsbiträdesbefattning av II klass samt att nuvarande innehavaren av befattningen, Fröken E. Eriksson, som förklaras berättigad från och med år 1921 åtnjuta avlöning i befattningens högsta lönegrad, från samma tid tilldelas ett personligt lönetillägg å 250 kronor jämte eventuellt därå belöpande dyrtidstillägg; Undertecknad Johansson har, för den händelse reservationen rörande kvinnliga kontorsbiträden i allmänhet vinner bifall, yrkat, att det personliga lönetillägget nedsättes till 175 kronor jämte eventuellt därå belöpande dyrtidstillägg.

16) att skogvaktarebefattningen skall tillsvidare på det sätt upptagas i lönestaten, att tjänsten hänföres till 13:de lönegruppen med bestämmelse, att nuvarande befattningshavaren skall utan rätt till ålderstillägg åtnjuta avlöning i gruppens 1:sta lönegrad, samt att han utöver den där upptagna lönen skall såsom hittills i naturaförmåner åtnjuta bostad av 2 rum och kök jämte vedbrand;

17) att den till chefen för de tekniska verken förut utgående förmånen av fri gas och belysning i hans privatbostad skall från och med år 1921 bortfalla;

18) att den under kamreraren lydande på ordinarie stat upptagna kontorspersonalen vid stadens tekniska verk skall — med borttagande av de förutvarande inkasseraretjänsterna och skrivbiträdesbefattningarne och nyinrättande av en mätareavläsareförmans-

tjänst — omfatta följande befattningar, nämligen:

en bokhållare,
en kassörska,
en förrådsförman,
tre kontorsbiträden av I klass,
fyra kontorsbiträden av II klass,
en mätareavläsareförman och
fem mätareavläsare,

med rätt för Vatten- och Gasverksstyrelsen att bestämma, huruvida och till vilket antal kontorsbiträdesbefattningarne skola vara manliga eller kvinnliga;

19) att bevilja kontorsbiträdet av I klass vid de tekniska verkens kontor, fröken Elisabet Lindeblad från och med år 1921 ett personligt lönetillägg å 125 kronor jämte eventuellt å detsamma belöpande dyrtidstillägg; Undertecknad Johansson har, för den händelse reservationen rörande kvinnliga kontorsbiträden i allmänhet vinner bifall, yrkat, att det personliga lönetillägget nedsättes till 50 kronor jämte eventuellt därå belöpande dyrtidstillägg.

20) att nuvarande innehavaren av befattningen såsom vårdare av vattenborgen förklaras berättigad att räkna sig till godo så många tjänsteår från föregående anställning vid stadens tekniska verk, att han från och med år 1921 erhåller avlöning i befattningens 3:dje lönegrad;

21) att vid gasverket skall inrättas en andra befattning som mätarejusterare;

22) att på ordinarie stat uppföra installationsinspektörsbefattningen vid elektricitetsverket, med rätt för nuvarande innehavaren att för uppflyttning i högre lönegrad få räkna sig till godo även tjänstgöringstid i befattningen, innan den uppförts på ordinarie stat;

23) att följande vid stadens varmbadhus anställd personal skall upptagas på ordinarie stat nämligen: badmästaren (föreståndaren), maskinisten, eldaren, badaren och biljettförsäljerskan.

Undertecknad Vestling har i denna punkt reservationsvis yrkat, att även baderskor, kvinnliga vakter och tvätterskor skola på det sätt uppföras på ordinarie stat, att de,

utan att vara berättigade till ålderstillägg, skola åtnjuta avlöning i respektive gruppers första lönegrad, nämligen baderska i 6:te lönegruppen, vakt i 9:de lönegruppen och tvätterska i 11:te lönegruppen;

24) att upptagande i lönestaten av vice brandchefsbefattningen och vice brandmästarebefattningen skall gälla endast för nuvarande befattningshavarnes tjänstetid, och att därefter frågan om tjänsternas indragning skall upptagas till behandling;

25) att de nuvarande 1:ste och 2:dre brandförmansbefattningarne skola utgöra två i lönehänseende likställda brandförmansbefattningar samt att verkstadsförmansbefattningen såsom särskild tjänst skall indragas, varemot Brandstyrelsen bemyndigas att med anlitande av till förfogande ställt anslag tilldela särskilt arvode åt den av brandmanskapet, som utövar förmansskap vid verkstadsarbetet;

26) att vid brandverket skall inrättas en extra brandmans grad utan ålderstillägg, i vilken nyantagen brandman skall tjänstgöra åtminstone ett år, så vida han icke kan styrka sin kompetens genom föregående brandmannatjänstgöring i tillräcklig omfattning, samt därefter, i händelse han befinnes för tjänsten lämplig, tilldelas ordinarie brandmans lön, även om icke ordinarie tjänst för aspiranten finnes inrättad;

27) att på det sätt uppföra befattningen såsom eldare i stadshotellet på ordinarie stat, att han berättigas uppbära avlöning i 14:de lönegruppens 1:sta lönegrad utan rätt att komma i åtnjutande av ålderstillägg;

28) att för sin del godkänna härvid såsom Bil. C. fogade, av Magistraten uppgjorda förslag till ny organisation av Magistraten och Rådhusrätten, innefattande inrättande av en ny tjänst, en befattning såsom tredje rådman, samt att såsom särskilda villkor för lönestatens tillämpning på rådmännnen och stadsnotarien skall gälla ej mindre, att dessa, som själva och utan bidrag från stadskassan hava att bekosta för tjänstegöromålens utförande eventuellt behövliga skrivbiträden, genom av Magistraten verkställd vidräkning för varje år göra en uppdelning sig emellan

av deras sammanlagda behållna sportelinkomster i och för tjänsterna på det sätt, att civilrådmannen och brottmålsrådmannen därav erhålla vardera $^{2}/_{6}$ samt tredje rådmannen och stadsnotarien vardera $^{1}/_{6}$, än även att ämbets- och tjänstemännen inom Rådhusrätten och Magistraten skola vid semesterledighet, så vitt ske kan, vikariera för varandra och att till ledamot av eller tjänsteman vid Rådhusrätten och Magistraten icke må utgå arvode vid uppehållande av tjänst under semesterledighet för annan befattningshavare inom eller vid samma myndighet;

29) att de hittillsvarande befattningarne såsom 1:sta och 2:dra biträden å kronouppbördskontoret skola uppföras på ordinarie stat såsom resp. ett kvinnligt kontorsbiträde av I klass och ett kvinnligt kontorsbiträde av II klass;

30) att en nyantagen polisman, som icke kan åberopa föregående liknande anställning, skall under åtminstone ett år tjänstgöra som extra poliskonstapel, samt därefter i händelse han befinnes för platsen lämplig, tilldelas ordinarie poliskonstapels lön, om än icke ordinarie tjänst finnes för aspiranten inrättad;

31) att nuvarande stadsombudsmannens titel skall förändras till drätseldirektör samt att för drätseldirektören antaga härvid såsom bilaga D. fogade förslag till ny instruktion;

32) att nuvarande biträdande ombudsmannens titel skall förändras till stadsombudsman samt att för stadsombudsmannen antagna härvid såsom bilaga E. fogade förslag till instruktion;

33) att nuvarande stadskanslistens titel skall förändras till biträdande sekreterare samt att nuvarande innehavaren av denna befattning i och för åtnjutande av ålderstillägg berättigas räkna sig till godo även den tid han före anställningen som stadskanslist tjänstgjort som sekreterare hos stadens Livsmedelsnämnd;

34) att räkenskapsförarens och kontrollantens å stadskamrerarekontoret titel skall förändras till stadsbokhållare;

35) att nuvarande befattningen som skrivbiträde å ombudsmannaexpeditionen skall utgöra en kvinnlig kontorsbiträdesbefattning av I klass, samt att nuvarande innehavaren av befattningen fröken Emelie Bergström skall från och med år 1921 tilldelas ett personligt lönetillägg av 300 kronor om året med därå belöpande eventuellt dyrtidstillägg;

36) att de av Stadsfullmäktige den 29 december 1920 beslutade nya befattningarne, nämligen en kassakontrollant och en skrivbiträdesbefattning å stadskamrerarekontoret, skola med ändring av titlarne utgöra en kvinnlig kontorsbiträdestjänst av I klass och en manlig kontorsbiträdestjänst av II klass;

37) att på ordinarie stat upptaga befattningen såsom körkarl vid stadens stall, under villkor likväl att körkarlarne skola utan ersättning utöver den ordinarie arbetstiden verkställa ryktning av de hästar de köra;

38) att stadsarkitekten väl icke skall uppföras på ordinarie stat, men att hans årliga arvode skall bestämmas till 3,000 kronor jämte därå belöpande eventuellt dyrtidstillägg enligt samma grunder, efter vilka sådant utgår till stadens på ordinarie stat upptagna befattningshavare;

39) att nuvarande innehavaren av befattningen såsom biträdande stadsingenjör John Eriksson, som på grund av tidigare beslut förklaras berättigad räkna tjänsteår från och med 1910, skall från och med 1921 tilldelas ett personligt lönetillägg av 1,000 kronor om året med därå eventuellt belöpande dyrtidstillägg;

40) att för nedan angivna av staden tillhandahållna naturaförmåner skall, därest förmånens värde ingår i avlöningssumman, å avlöningen för år 1921 avräknas följande belopp:

1 rum och kök	kr.	500: —
1 „ „ „ med värme	„	800: —
1 „ „ „ med värme o. lyse	„	860: —
2 rum och kök	„	750: —
2 „ „ „ med värme	„	1,150: —
2 „ „ „ med värme o. lyse	„	1,240: —
4 rum och kök	„	1,250: —

bostad i logement med tillhörande förmåner „ 400: —

samt att därest undantagsvis alldeles särskilda förhållanden kunna anföras, för att någon befattningshavares bostad är mindervärdig i förhållande till andras i samma ställning, det må ankomma på lönenämnden att efter framställning av vederbörande befattningshavare i någon mindre mån jämka på det bestämda uppskattningsvärdet av bostadsförmån;

41) att anslaget till tjänstebeklädnadsförmån åt den del av personalen vid poliskåren, brandkåren och renhållningsverket, som äger åtnjuta sådan, skall för år 1921 beräknas för personal vid polis- och brandkårerna till 350 kronor pr. man och vid renhållningsverket till 175 kronor pr. man samt att den detektivkonstaplarne tillkommande slitningsersättningen skall för samma år utgå med 175 kronor pr. man;

42) att bemyndiga lönenämnden och i avbidan på denna nämnds trädande i funktion, löneregleringskommittén att, på grundvalen av Stadsfullmäktiges beslut rörande den nya lönestaten och dess tillämpning i allmänhet och i enskilda fall, å stadens vägnar efter förhandling träffa kollektivt avtal med de befattningshavareorganisationer, som äro anslutna till Svenska kommunalarbetareförbundet, därest sådan avtalsform av befattningshavarne påfordras;

C) att för år 1921 antaga och godkänna kommitterades härvid såsom bilaga F. fogade förslag till bestämmelser om dyrtidstillägg för Västerås stads befattningshavare, pensionärer och understödstagare under år 1921, samt att i sammanhang därmed besluta, att för borgmästaren, kronouppbördskassören och stadsfogden, vilka icke äro upptagna i den nya lönestaten, skall utgå dyrtidstillägg, som vid varje tid motsvarar, för borgmästaren 63 %, för kronouppbördskassören 74 % och för stadsfogden 70 % av det dyrtidstillägg, som enligt de för befattningshavarne i allmänhet gällande grunder skulle utgå på de fasta lönebelopp, vilka enligt äldre avlöningsstat tillkomma nu ifrågavarande befattningshavare;

D) att bekräfta det av Stadsfullmäktige den 29 december 1920 provisoriskt fattade beslutet, att till avlidne vaktmästarens vid fattiggården C. A. Lundbergs änka skall utgå ett årligt understöd av 500 kronor;

E) att antaga och godkänna kommitterades härvid såsom bilaga G. fogade förslag angående lönebestämmelser rörande folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal för år 1921;

F) att i Västerås stad skall inrättas en fast kommunal lönenämnd, att antaga och godkänna härvid såsom bilaga H. fogade förslag till reglemente för Västerås stads lönenämnd samt att uppdraga åt Beredningsutskottet att till Stadsfullmäktige skyndsamt inkomma med förslag till ledamöter i lönenämnden; samt

G) förklara, att, så snart lönenämnden trätt i verksamhet, Stadsfullmäktiges löneregleringskommitté fullgjort sitt uppdrag.

Västerås den 25 april 1921.

LÖNEREGLERINGSKOMMITTERADE:

AXEL SUNDSTRÖM.

CARL HENNING. H. HÅKANSON.

AXEL WESTLING. KARL JOHANSSON.

Theofil Öberg.

Bilaga A.

Förslag

till

Västerås stads lönestat.

FÖRSTA LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 450: —	Jämte tre ålderstillägg à 39 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 567: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

ANDRA LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 480: —	Jämte tre ålderstillägg à 42 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 606: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

TREDJE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 540: —	Jämte tre ålderstillägg à 45 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 675: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

FJÄRDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 600: —	Jämte tre ålderstillägg à 48 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 744: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Fattigvårdsstyrelsen	Husmoder vid ålderdomshemmet	Fritt vivre utom den kontanta lönen
	Sjuksköterska vid d:o	D:o
Hälsovårdsnämnden	Stadssjuksköterska, stationerad å epidemisjukhuset	D:o

FEMTE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 660: —	Jämte tre ålderstillägg à 51 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 813: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Hälsovårdsnämnden	Stadssjuksköterska	

SJÄTTE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 750: —	Jämte tre ålderstillägg à 57 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 921: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare.	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

SJUNDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 840:—	Jämte tre ålderstillägg à 63 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 1,029:—
Verk eller styrelse.	Befattningshavare.	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

ÅTTONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 930:—	Jämte tre ålderstillägg à 69 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 1,137:—
Verk eller styrelse	Befattningshavare.	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

NIONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 1,020:—	Jämte tre ålderstillägg à 75 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 1,245:—
Verk eller styrelse	Befattningshavare.	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Varmbadhuset	Biljettförsäljerska	

TIONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 1,110:—	Jämte tre ålderstillägg à 81 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 1,353—
Verk eller styrelse	Befattningshavare.	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

ELFTE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 1,200: —	Jämte tre ålderstillägg à 87 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 1,461: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare.	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Fattigvårdsstyrelsen	Kvinnligt kontorsbiträde av II klass	
Köttbesiktningsbyrån	Vaktmästare	Bostad 1 rum och kök med värme och lyse; värdet avdrages från lönen
Renhållningsverket	Kvinnligt kontorsbiträde av II klass	Fröken E. Eriksson, som från och med 1921 åtnjuter avlöning i högsta lönegraden, har ett personligt lönetillägg à 250 kr.
Vatten- och Gasverksstyrelsen	Kvinnligt kontorsbiträde av II klass	
Kronouppbördskontoret	Kvinnligt kontorsbiträde av II klass	

TOLFTE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 1,290: —	Jämte tre ålderstillägg à 93 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 1,569: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare.	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

TRETTONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 1,380:—	Jämte tre ålderstillägg à 99 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 1,677 —
Verk eller styrelse	Befattningshavare.	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Lantegendomsnämnden	Skogvaktaren	Bostad, 2 rum och kök med bränsle utom den kontanta lönen; åtnjuter avlöning i 1:sta lönegraden utan rätt till ålderstilllägg
Vatten- och Gasverksstyrelsen	Kvinnligt kontorsbiträde av I klass	Fröken E. Lindeblad dessutom ett personligt lönetillägg à 125 kr.
	Manligt kontorsbiträde av II klass	
Varmbadhuset	Badare	
Kronouppbördskontoret	Kvinnligt kontorsbiträde av I klass	
Drätselkammaren	Kvinnligt kontorsbiträde av I klass å ombudsmannaexpeditionen	Fröken Emelie Bergström dessutom ett personligt lönetillägg à 300 kr.
	Kvinnligt kontorsbiträde av I klass å stadskamrerarekontoret	
	Manligt kontorsbiträde av II klass å stadskamrerarekontoret	

FJORTONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 1,470:—	Jämte tre ålderstillägg à 105 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 1,785:—
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Vatten- och Gasverksstyrelsen	Vårdaren av vattenborgen	
Varmbadhuset	Eldare	
Drätselkammaren	Eldare i stadshotellet	Bostad, 1 rum och kök; värdet avdrages från lönen. Åtnjuter avlöning i 1:sta lönegraden utan rätt till ålderstillägg.

FEMTONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 1,560: —	Jämte tre ålderstillägg à 111 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 1,893: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Vatten- och Gasverksstyrelsen	Manligt kontorsbiträde av I klass	
Brandstyrelsen	Extra brandman	Bostad, 1 rum och kök eller i logement; värdet avdrages från lönen; beklädnadsförmån utom lönen.
Drätselkammaren	Körkarl	

SEXTONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 1,650: —	Jämte tre ålderstillägg à 117 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 2,001: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Renhållningsverket	Ordinarie renhållningsarbetare	Bostad, 1 rum och kök, värdet avdrages från lönen; beklädnadsförmån utom lönen
Vatten- och Gasverksstyrelsen	Mätareavläsare	
	Maskinist vid vattenverket	Bostad, 2 rum och kök med värme, värdet avdrages från lönen
Varmbadhuset	Badmästare (föreståndare)	Bostad, 2 rum och kök med värme, värdet avdrages lönen. Andel i provision utom lönen
	Maskinist	Bostad med värme, värdet avdrages från lönen
Brandstyrelsen	Brandman	Bostad, 1 rum och kök eller i logement, värdet avdrages från lönen; beklädnadsförmån utom lönen
Exekutionsverket	Exekutionsbetjänt	Sportler utom lönen
Polisen	Extra poliskonstapel	Beklädnadsförmån utom lönen

SJUTTONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 1,740: —	Jämte tre ålderstillägg à 123 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 2,109: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Fattigvårdsstyrelsen	Vaktmästare och maskinist	Bostad med värme och lyse, värdet avdrages från lönen
Folkskolestyrelsen	Vaktmästare och eldare	Bostad, 2 rum och kök med värme och lyse, värdet avdrages från lönen
Renhållningsverket	Förman Fodermarsk	Bostad, 2 rum och kök, värdet avdrages från lönen
Vatten- och Gasverksstyrelsen	Mätareavläsareförman Mätarejusterare vid gasverket Mätarejusterare vid elektricitetsverket Maskinist vid elektricitetsverket	
Brandstyrelsen	Brandförman Maskinist	Bostad, 2 rum och kök, värdet avdrages från lönen. Beklädnadsförmån utom lönen
Magistraten	Stadsvaktmästare	
Polisen	Poliskonstapel	Beklädnadsförmån utom lönen
Drätselkammaren	Rådhusvaktmästare	

ADERTONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 1,830: —	Jämte tre ålderstillägg à 129 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 2,217: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Hälsovårdsnämnden	Hälsopolis	
Planteringsnämnden	Trädgårdsmästare	
Vatten- och Gasverksstyrelsen	Rörnätsförman	
	Montörförman vid elektricitetsverket	
Polisen	Detektivkonstapel	Beklädnadsförmån utom lönen i form av slitningsersättning
	Inspektionskonstapel	Beklädnadsförmån utom lönen
Drätselkammaren	Arbetsförman	
	Förrådsförman	

NITTONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 1,920: —	Jämte tre ålderstillägg à 135 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 2,325:—
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Fattigvårdsstyrelsen	Föreståndare vid ålderdomshemmet	Bostad, 2 rum och kök med värme och lyse, värdet avdrages från lönen
Hälsovårdsnämnden	Bostadsinspektris	
Vatten- och Gasverksstyrelsen	Kassörska	
	Bokhållare	
	Förrådsförman	

TJUGONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 2,010: —	Jämte tre ålderstillägg à 141 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 2,433: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Vatten- och Gasverksstyrelsen	Maskinmästare vid vattenverket	Bostad, 2 rum och kök med värme, värdet avdrages från lönen
	Installationsinspektör vid elektricitetsverket	
Brandstyrelsen	Andre brandmästare	Bostad, 2 rum och kök, värdet avdrages från lönen. Tjänstens indragning vid ledighet ifrågasatt.

TJUGOFÖRSTA LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 2,100: —	Jämte tre ålderstillägg à 144 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 2,532: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Hälsovårdsnämnden	Distriktsläkare	

TJUGOANDRA LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 2,190: —	Jämte tre ålderstillägg à 147 kr .efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 2,631: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Hälsovårdsnämnden	Förste hälsopolis	
Vatten- och Gasverksstyrelsen	Gasmästare	Bostad, 2 rum och kök med värme och lyse, värdet avdrages från lönen
Brandstyrelsen	Förste brandmästare	Bostad, 2 rum och kök, värdet avdrages lönen
Polisen	överkonstapel	
Drätselkammaren	Stadsbokhållare (räkenskapsförare och kontrollant)	

TJUGOTREDJE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 2,280: —	Jämte tre ålderstillägg à 150 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 2,730: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare.	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

TJUGOFJÄRDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 2,370: —	Jämte tre ålderstillägg à 153 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 2,829: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Magistraten	Detektivöverkonstapel	

TJUGOFEMTE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 2,460 —	Jämte tre ålderstillägg à 156 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 2,928: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

TJUGOSJÄTTE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 2,550: —	Jämte tre ålderstillägg à 159 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 3,027: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Vatten- och Gasverksstyrelsen	Maskinmästare vid elektricitetsverket	Bostad, 2 rum och kök med värme och lyse, värdet avdrages från lönen

TJUGOSJUNDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 2,700: —	Jämte tre ålderstillägg à 165 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 3,195: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Hälsovårdsnämnden	Andre stadsläkare	

TJUGOÅTTONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 2,850: —	Jämte tre ålderstillägg à 171 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 3,363: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

TJUGONIONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 3,000: —	Jämte tre ålderstillägg à 177 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 3,531: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare.	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Köttbesiktningsbyrån	Föreståndare (stadsveterinär)	
Polisen	Poliskommissarie	
Drätselkammaren	Stadsinspektor	

TRETTIONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 3,150: —	Jämte tre ålderstillägg à 183 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 3,699: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Planteringsnämnden	Stadsträdgårdsmästare	

TRETTIOFÖRSTA LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 3,300:—	Jämte tre ålderstillägg à 189 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 3,867:—
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Hälsovårdsnämnden	Förste stadsläkare	
Hamnstyrelsen	Hamnkapten	
Brandstyrelsen	Vice brandchef	Bostad, 4 rum och kök, värdet avdrages från lönen. Indragning av tjänsten ifrågasatt vid ledighet
Magistraten	Stadsfiskalen	Sportler utom lönen

TRETTIOANDRA LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 3,450:—	Jämte tre ålderstillägg à 195 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 4,035:—
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Byggnadsnämnden	Biträdande stadsingenjör	Ingenjör J. Eriksson, som får räkna tjänsteår från och med år 1910, har ett personligt lönetillägg å 1,000 kronor

TRETTIOTREDJE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 3,600:—	Jämte tre ålderstillägg à 201 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 4,203:—
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Drätselkammaren	Stadskassör	

TRETTIOFJÄRDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 3,750: —	Jämte tre ålderstillägg à 207 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 4,371: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

TRETTIOFEMTE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 3,900: —	Jämte tre ålderstillägg à 213 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 4,539: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

TRETTIOSJÄTTE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 4,050: —	Jämte tre ålderstillägg à 219 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 4,707: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Vatten- och Gasverksstyrelsen	Assistent Kamrerare	
Brandstyrelsen	Brandchef	Bostad, 4 rum och kök, värdet avdrages från lönen
Drätselkammaren	Biträdande sekreteraren (stadskanslisten)	E. Plantin får räkna tjänsteår även för anställning som sekreterare hos Livsmedelsnämnden

TRETTIOSJUNDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 4,200: —	Jämte tre ålderstillägg à 225 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 4,875: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

TRETTIOÅTTONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 4,350: —	Jämte tre ålderstillägg à 231 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 5,043: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

TRETTIONIONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 4,500: —	Jämte tre ålderstillägg à 237 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 5,211: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Fattigvårdsstyrelsen	Fattigvårdssysslomannen	

FYRTIONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 4,800: —	Jämte tre ålderstillägg à 249 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 5,547: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Folkskolestyrelsen	Skoltandläkare	
Magistraten	Tredje rådman	Sportler utom lönen
	Stadsnotarie	Sportler utom lönen

FYRTIOFÖRSTA LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 5,100: —	Jämte tre ålderstillägg à 261 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 5,883: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Lantegendomsnämnden	Jordbruksförvaltare	Gäller endast Förvalttare Dahlström. Bostad, 5 rum och kök med värme och lyse; värdet avdrages från lönen

FYRTIOANDRA LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 5,400:—	Jämte tre ålderstillägg à 273 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 6,219: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Drätselkammaren	Stadskamrerare	

FYRTIOTREDJE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 5,700: —	Jämte tre ålderstillägg à 285 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 6,555: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

FYRTIOFJÄRDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 6,000:—	Jämte tre ålderstillägg à 300 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 6,900:—
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Folkskolestyrelsen	Folkskoleinspektör	Om folkskollärarebefattning förenas med tjänsten ingår folkskollärarelönen i avlöningen. Rektorsarvode vid högre folkskolan ingår däremot ej
Magistraten	Civilrådman	Sportler utom lönen
	Brottmålsrådman	Sportler utom lönen
Drätselkammaren	Stadsombudsman (bitr. stadsombudsman)	Sportler redovisas till stadskassan

FYRTIOFEMTE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 6,300:—	Jämte tre ålderstillägg à 315 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 7,245:—
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

FYRTIOSJÄTTE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 6,600:—	Jämte tre ålderstillägg à 330 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 7,590:—
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

FYRTIOSJUNDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 6,900:—	Jämte tre ålderstillägg à 345 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 7,935: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

FYRTIOÅTTONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 7,200: —	Jämte tre ålderstillägg à 360 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 8,280: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

FYRTIONIONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 7,500: —	Jämte tre ålderstillägg à 375 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 8,625: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Vatten- och Gasverksstyrelsen	Chefen för stadens tekniska verk	

FEMTIONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 7,800: —	Jämte tre ålderstillägg à 390 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 8,970: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

FEMTIOFÖRSTA LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 8,100: —	Jämte tre ålderstillägg à 405 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 9,315: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Drätselkammaren	Byggnadschefen	

FEMTIOANDRA LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 8,400: —	Jämte tre ålderstillägg à 420 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 9,660: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

FEMTIOTREDJE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 8,700: —	Jämte tre ålderstillägg à 435 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 10,005: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

FEMTIOFJÄRDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 9,000: —	Jämte tre ålderstillägg à 450 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 10,350: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

FEMTIOFEMTE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 9,300:—	Jämte tre ålderstillägg à 465 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 10,695:—
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

FEMTIOSJÄTTE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 9,600:—	Jämte tre ålderstillägg à 480 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 11,040:—
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
Drätselkammaren	Drätseldirektören	

FEMTIOSJUNDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 9,900:—	Jämte tre ålderstillägg à 495 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 11,385:—
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

FEMTIOÅTTONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 10,200:—	Jämte tre ålderstillägg à 510 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 11,730:—
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

FEMTIONIONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 10,500: —	Jämte tre ålderstillägg à 525 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 12,075: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

SEXTIONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 10,800: —	Jämte tre ålderstillägg à 540 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 12,420: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

SEXTIOFÖRSTA LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 11,100: —	Jämte tre ålderstillägg à 555 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 12,765: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

SEXTIOANDRA LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 11,400: —	Jämte tre ålderstillägg à 570 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 13,110: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

SEXTIOTREDJE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 11,700: —	Jämte tre ålderstillägg à 585 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 13,455: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

SEXTIOFJÄRDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 12,000: —	Jämte tre ålderstillägg à 600 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 13,800: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar

Bilaga B.

Allmänna villkor och bestämmelser för tillämpningen av Västerås stads lönestat.

Lön och tjänstgöringspenningar. 1. Befattningshavares i lönestaten upptagna begynnelseavlöning, personligt lönetillägg däri inräknat, jämte å sagda avlöning belöpande eventuellt dyrtidstillägg, uppdelas i 70 % lön och 30 % tjänstgöringspenningar. Ålderstillägg jämte å dem belöpande dyrtidstillägg hänföras till lönen.

Semester. 2. Under befattningshavare tillkommande semester äger han uppbära samtliga från tjänsten härflytande löneförmåner, således även sportler, vilka skola till honom redovisas av vikarien.

Av den tid varunder befattningshavare åtnjuter tjänstledighet, räknas som semester den tid, under vilken han eljes ägt tillgodoräkna sig sådan.

Tjänstledighet. 3. a) Är befattningshavare på grund av sjukdom eller olycksfall, som icke är självförvållat, förhindrad att förrätta sin tjänst, äger han under högst tre månader eller, om sjukdomen orsakas av skada eller smitta ådragen under tjänsteutövning, under högst sex månader efter sjukdomens början åtnjuta hela avlöningen oavkortad.

Vid ledighet därutöver av samma anledning är han skyldig avstå från tjänstgöringspenningarne. Varar ledighet på grund av hinder av nu ifrågavarande slag över ett år, ankommer det på Stadsfullmäktige att i varje särskilt fall besluta, huru stor del av avlöningen vederbörande är skyldig att avstå för den överskjutande tiden.

I den utbetalade delen av avlöningen ingår eventuellt lagstadgad ersättning för olycksfall i arbete.

Med ledighet för sjukdom jämställes ledighet för hindrande av smittas spridande.

b) Undfår befattningshavare ledighet för svag hälsas vårdande, offentligt uppdrag, enskilda angelägenheter eller annan orsak, skall han avstå tjänstgöringspenningarne samt därutöver så mycket, som för tjänstens förrättande erfordras eller eljes av lönenämnden efter hörande av vederbörande myndighet, under vilken befattningshavaren lyder, prövas skäligt.

Vid ledighet för svag hälsas vårdande må dock lönenämnden, där synnerliga skäl därtill äro, medgiva lägre avdrag, därest tjänstens uppehållande icke därigenom förorsakar staden kostnad.

c) Åtnjuter befattningshavare, som varit anställd i stadens tjänst under minst ett år, tjänstledighet för fullgörande av första värnpliktstjänstgöring, skall han vidkännas ett avdrag av 50 %, så vida han har laglig försörjningsplikt, men eljes 70 % av samtliga avlöningsförmåner. Vid ledighet för fullgörande av repetitionsövning eller reservtruppövning avdrages 50 % av avlöningsförmånerna och vid fullgörande av landstormsövning tjänstgöringspenningarne.

d) Därest befattningshavare åtnjuter sportler i tjänsten, skola dessa vid tjänstledighet uppbäras av den, som förrättar tjänsten, med skyldighet för honom att avlämna den behållna inkomsten till befattningshavaren, med av-

drag av vad vederbörande myndighet kan hava ålagt befattningshavaren att avstå till vikarien.

4. a) Befattningshavare enligt lönestaten tillkommande ålderstillägg åtnjutas efter resp. 3, 6 och 9 års tjänstgöring. **Ålderstillägg.**

Tjänsteår räknas från tiden för ordinarie anställning i den ifrågavarande befattningen; och inträder uppflyttningen i högre lönegrad med ingången av kalenderåret närmast efter det, under vilket erforderligt antal tjänsteår uppnåtts.

b) Vid övergång till annan i lönehänseende likställd befattning skall befattningshavare äga tillgodoräkna sig även den tjänstetid, han kunnat räkna sig till godo, om han kvarstått i den förra befattningen. Skulle vid befattningshavares befordran till annan högre avlönad befattning avlöningen i den nya befattningen icke genast vid tillträdet överstiga senast utgående avlöning i den lämnade tjänsten, skall befattningshavaren omedelbart tillföras ålderstillägg i den omfattning, att befordran kommer att för honom medföra omedelbar ökning i avlöningen; och skall han för erhållande av ytterligare ålderstillägg i den nya befattningen få av föregående tjänst tillgodoräkna sig så många tjänsteår, som eljes skolat erfordras för uppflyttning i den lönegrad, vari han omedelbart inträder.

c) För erhållande av ålderstillägg skall i övrigt gälla:

a t t tjänstgöringen varit väl vitsordad,

a t t befattningshavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som fordras för inträde i den nya lönegraden, bestritt sin egen eller efter förordnande annan stadens tjänst, därvid dock icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller ledighet för fullgörande av värnpliktstjänstgöring eller för sjukdom med bibehållande helt eller delvis av avlöningen, samt

a t t befattningshavaren vid tidpunkten för uppflyttning i högre lönegrad icke redan uppnått den levnadsålder, vid vilken innehavare av befattningen enligt gällande eller blivande bestämmelser är pliktig avgå från befattningen.

d) Därest befattningshavare före tillträdet av innehavande befattning, antingen med avlönnig på extra stat eller eljes, fullgjort arbetsuppgifter, vilka av lönenämnden i avseende på art och omfattning samt vikt och ansvar prövas vara i huvudsak eller tillfullo överensstämmande med dem, vilka äro förenade med innehavande befattning, äger lönenämnden besluta, om och i vad mån sålunda fullgjord tidigare tjänstgöring må tillgodoräknas vederbörande såsom tjänstetid för erhållande av ålderstillägg.

e) Undantagsvis må befattningshavare, efter framställning från vederbörande myndighet, med hänsyn till särskilda omständigheter utan anseende till tjänstetid, kunna av lönenämnden tilldelas en eller flera av de med befattning förenade ålderstillägg.

f) Alla frågor om uppflyttning i högre lönegrad avgöras av lönenämnden.

5. För första anställning i ordinarie befattning fordras, att sökanden genom intyg av läkare styrker sig vara fri från sjukdom eller lyte, som kan inverka på hans förmåga att fullgöra med tjänsten förenade åligganden. **Friskbetyg.**

6. Avlöning utbetalas månadsvis, den 20:de dagen i månaden eller om helgdag då infaller, nästa helgfria dag. **Utbetalande av avlöning.**

Naturaförmåner. 7. a) Åt innehavarne av vissa befattningar tillhandahållas av staden vissa förmåner in natura, nämligen bostad, värme, lyse, fritt vivre, läkarevård samt tjänstebeklädnad.

b) Befattningshavare, med vilkens befattning är förenad bostadsförmån, är skyldig att i och med frånträde av befattningen även lämna bostaden samt därjämte i övrigt med iakttagande av uppsägningstid, som lönenämnden bestämmer, frånträda bostadsförmånen och eventuellt andra med denna sammanhängande förmåner, därest genom beslut av Stadsfullmäktige sådan förmån icke vidare skall tillhöra befattningen.

c) För förmån, som utgöres av bostad, värme och lyse, är befattningshavare med undantag, som angivits i lönestaten, skyldig att genom avdrag å lönen utgiva särskild ersättning, som för varje år bestämmes av Stadsfullmäktige efter förslag av lönenämnden. För övriga förmåner är befattningshavare däremot icke ersättningsskyldig.

d) Åt befattningshavare inom lönegrupperna 1—26, med undantag för distriktsläkaren, ävensom åt hos sådan befattningshavare boende hustru eller husföreståndarinna samt oförsörjda barn lämnas kostnadsfri läkarevård genom stadens tjänsteläkare.

Sådan befattningshavare erhåller därjämte kostnadsfritt av stadsläkaren föreskriven vård å lasarett å allmänt rum. För befattningshavares i förra stycket omförmälda familjemedlemmar bidrager staden med halva beloppet av kostnaden för sådan vård, dock icke sanatorievård annat än efter prövning och beslut i varje särskilt fall av lönenämnden.

e) Åt nedan angivna befattningshavare tillhandahåller staden följande beklädnadsförmåner:

inspektionskonstaplar, poliskonstaplar och extra konstaplar erhålla uniformskläder;

brandförmän, brandmän och extra brandmän erhålla uniformskläder, stövlar att bära i tjänstgöringen, samt överdragskläder för verkstadsarbetet;

renhållningsarbetare erhålla för sitt arbete nödiga överdragskläder, stövlar och regnkappor.

Värdet av ifrågavarande förmåner beräknas för varje år med hänsyn till de olika persedlarnes anskaffningskostnad, varaktighet och underhållskostnad av lönenämnden, varefter Stadsfullmäktige på nämndens förslag lämna anslag för ändamålet. Detta anslag gottgöres, i den del det belöper å vederbörande befattningshavare, honom i särskilt med honom av vederbörande chef fört beklädnadskonto, varemot av staden havda kostnader för hans beklädnadsförmån debiteras å kontot. Kontot av slutas varje år. Uppstår då brist, överföres densamma till följande år. Behållning överlämnas kontant till befattningshavaren. Skulle vid avgång ur tjänsten befattningshavare häfta i skuld å beklädnadskontot, äger han till skuldens utjämnande överlämna behållna persedlar, som efter värdering föras honom till godo, samt kontant gälda återstående skuld.

Närmare bestämmelser om beklädnadsförmånen utfärdas av lönenämnden efter vederbörande styrelses hörande.

Detektivkonstapel äger att som slitningsersättning kontant utbekomma en summa motsvarande hälften av det anslag, som beviljas till en poliskonstapels beklädnadsförmån.

Några naturaförmåner utöver de i denna punkt omförmälda må icke till någon befattningshavare utgå.

8. I lönestaten upptagen befattningshavare är skyldig underkasta sig ej mindre de instruktioner rörande hans tjänstgöring eller de ändringar däri, som äro eller varda i vederbörlig ordning beslutade, än även förflyttning till annan befattning, därest icke minskning i honom tillkommande löneförmåner därigenom uppkommer. Därjämte skall befattningshavaren vara skyldig ställa sig till efterrättelse de bestämmelser, som kunna bliva av Stadsfullmäktige antagna angående skyldighet att avgå mot erhållande av pension, angående pensionsålder och angående förpliktelser att erlägga avgifter till pensionering av honom själv och hans familj.

Förändrad tjänstgöring, avgång med pension m. m.

Övergångsbestämmelser.

1. Västerås stads lönestat jämte villkor och bestämmelser tillämpas från och med år 1921.

2. Förut anställd befattningshavare skall, innan han äger lyfta honom enligt den nya lönestaten tillkommande löneförmåner, antingen själv eller genom befattningshavareorganisation, som han tillhör och som äger å hans vägnar avgiva sådan förklaring, förklara sig villig övergå på denna lönestat och godkänna de för dess tillämpning antagna villkor och bestämmelser.

3. Beträffande sådana tjänster, för vilka Kungl. Maj:t eller annan statsmyndighet fastställt arbetsordning eller instruktion, innehållande bestämmelse stridande mot de för lönestatens tillämpning antagna, skall befattningshavare endast avlämna förklaring, att han för sin del icke har något att erinra emot att övergå på den nya lönestaten; och må, sedan dylik förklaring avlämnats, avlöningsförmånerna utgå efter den nya staten samt de för dess tillämpning antagna bestämmelserna, i den mån de ej strida mot den fastställda arbetsordningen eller instruktionen, omedelbart träda i kraft och tillämpas, till dess vederbörlig fastställelse vunnits å ny arbetsordning eller instruktion.

4. Befattningshavare, som på grund av bestämmelse i äldre lönestat ägt tillgodoräkna sig tjänsteår även i annan föregående befattning, äger fortfarande tillgodoräkna sig sådan tjänstetid för åtnjutande av ålderstillägg i den befattning, han vid tiden för denna lönestats trädande i tillämpning innehar.

5. För erhållande av det 3:dje ålderstillägget fordras under år 1921 12 tjänsteår, under år 1922 11 tjänsteår och under år 1923 10 tjänsteår. Därefter träder lönestatens bestämmelser om ålderstillägg i full tillämpning.

6. Därest äldre befattningshavare förklarar sig icke vilja ingå på den nya lönestaten och godkänna därvid fogade villkor och bestämmelser, ankommer det på stadsfullmäktige att efter framställning av lönenämnden bestämma den avlöning, som efter den 1 januari 1921 skall till sådan befattningshavare utgå.

Bilaga C.

Förslag

till

ändrad organisation för rådhusrätten och magistraten i Västerås.

§ 1.

Rådhusrätten och Magistraten i Västerås skall bestå av borgmästare och tre rådmän, nämligen en civilrådman, en brottmålsrådman och en tredje rådman.

Vid rådhusrätten och magistraten skall dessutom vara anställd en stadsnotarie såsom protokollsförare i ärenden, som icke tillhöra magistraten såsom överexekutor.

Samtliga dessa befattningar skola vara lagfarna, och skola ifråga om befattningarnas tillsättande de i sådant hänseende nu i allmänhet givna bestämmelser lända till efterrättelse.

§ 2.

Rådhusrätten arbetar dels samfällt och dels på två avdelningar.

Samfällda rådhusrätten utgöres av borgmästaren och rådmännen med stadsnotarien såsom protokollsförare.

Ledamöter å första avdelningen äro borgmästaren, civilrådmannen och brottmålsrådmannen.

Ledamöter å andra avdelningen äro borgmästaren, brottmålsrådmannen och tredje rådmannen.

Vid förfall för ledamot å första avdelningen inträder tredje rådmannen. Vid förfall för ledamot å andra avdelningen inträder civilrådmannen.

§ 3.

Samfällda rådhusrätten tillkommer utöver vad enligt lag och författningar må åligga densamma:

a) att bestämma tiden för avdelningarnas ordinarie sammanträden där sådant icke är i lag stadgat;

b) att avgöra till rätten hänskjutna frågor om måls eller ärendes upptagande vid ena eller andra avdelningen, när mellan avdelningarna uppstår skiljaktiga meningar därom, samt angående tillämpning i övrigt av de i denna stadga meddelade föreskrifter, i vad desamma angå rådhusrätten, varvid klagan över rättens beslut icke är tillåten;

c) att avgiva utlåtanden, som av högre myndighet från rådhusrätten infordrats och icke avse vidtagen eller underlåten domaråtgärd av avdelning; samt

d) att utfärda tjänstgöringsbetyg för rådhusrättens tjänstemän och betjänte.

§ 4.

Mellan rådhusrättens avdelningar fördelas göromålen sålunda:

1:sta avdelningen handlägger och avdömer de i 6 kap. 2 § rättegångs-

balken uppräknade ärenden och frågor, alla övriga till rådhusrättens upptagande hörande civila mål och ärenden ävensom brottmål, däri talan om ansvar icke föres, samt förrättar de syner och besiktningar, som det enligt lag åligger rådhusrätten att utföra;

2:dra avdelningen handlägger och avdömer alla övriga brottmål.

Varje avdelning äger vidare upptaga åtal angående bruten rättegångsfrid och mindre brott, vilka vid samma avdelning förekomma.

§ 5.

Vid val, vilkas förrättande är eller kan bliva Magistraten ålagt, äger Magistraten, därest den finner sådant nödigt, förordna män, som avlagt domared att vid valförrättningen såsom ledamöter biträda magistraten dock ej vid val till riksdagens andra kammare, om vilka val gäller vad i lagen om val till riksdagen är stadgat.

§ 6.

Borgmästaren åligger — utom de göromål, vilka enligt lag och särskilda författningar tillkomma honom såsom borgmästare:

att vara ordförande i rådhusrättens särskilda avdelningar och den samfällda rådhusrätten samt i Magistraten;

att hava tillsyn över ärendenas skyndsamma och ordentliga handläggning såväl vid rådhusrätten som hos magistraten;

att utfärda stämningar i civila mål och brottmål;

att föra lagfarts-, intecknings- och tomträttsprotokollen ävensom fastighets- och tomträttsböckerna, utfärda å dessa protokoll och böcker grundade bevis, verkställa den expedition, som därtill hör, samt upprätta de statistiska uppgifter, vilka i fråga om hithörande ärenden skola ingivas till justitiedepartementet;

att uppsätta, underteckna och expediera utlåtanden och kungörelser som av magistraten avgivas eller utfärdas;

att granska och underteckna alla övriga expeditioner, som utgå från magistraten;

att omedelbart under Konungens befallningshavande utöva den magistraten eller honom såsom magistratens ordförande enligt författningarna eljest åliggande tillsyn över och ledning av stadens säkerhets-, sundhets-, sedlighets- och ordningspolis;

att varje år uppgöra generalförslag angående stadens inkomster och utgifter; samt

att utfärda de bevis, varom i lag eller här nedan ej annorlunda stadgas.

Civilrådmannen åligger: att vara ledamot av samfällda rådhusräten, rådhusrättens första avdelning och magistraten samt att i den ordning här ovan sägs vid förfall vara ledamot av rådhusrättens andra avdelning;

att föra dombok i civila mål och ärenden, att föra protokoll över bouppteckningar, testamenten, avhandlingar om lösöreköp, äktenskapsförord och förmynderskap, att föra förteckning över förmynderskap, att utfärda å nämnda dombok och protokoll samt förteckningar grundade bevis, att verkställa hithörande expedition samt att beträffande ifrågavarande mål och ärenden upp-

rätta de statistiska och andra uppgifter, som skola insändas till annan myndighet;

att granska godemännens för tillsyn över förmynderskap avgivna berättelser och anmäla därvid anmärkta förhållanden, som kunna till någon rättens åtgärd föranleda; samt

att utfärda offentliga stämningar och kallelser i konkurs- och årsstämningsmål samt föra konkurs- och boskillnadsdiarier ävensom utfärda därpå grundade bevis.

Brottmålsrådmannen åligger: att vara ledamot av samfällda rådhusrätten, rådhusrättens båda avdelningar och magistraten;

att föra dombok i brottmål, utfärda därpå grundade bevis, verkställa därmed sammanhängande expeditioner och upprätta saköreslängd, straffuppgifter och de statistiska uppgifter, vilka skola rörande brottmål avgivas, allt dock efter den fördelning med tredje rådmannen, som samfällda rådhusrätten bestämmer; samt

att vara notarius publicus och såsom sådan föra notarius publicus protokoll och fullgöra vad i övrigt tillkommer notarius publicus.

Tredje rådmannen åligger: att vara ledamot av rådhusrättens andra avdelning och samfällda rådhusrätten samt magistraten;

att efter sådan fördelning, som rörande brottmålsrådmannen är sagt, jämte brottmålsrådmannen fullgöra protokollsföring och expeditionsskyldigheten beträffande brottmål;

att föra diarium över villkorligt dömda och för sådana upprätta övervakningsböcker;

att uppsätta och med sin kontrasignation förse av rådhusrätten eller dess ordförande utfärdade besked om rätt till fri rättegång och förordnande för biträde i dylik rättegång, att föra bok över personer, som vid rådhusrätten åtnjuta fri rättegång, ävensom att förvalta och utbetala de medel, som äro erforderliga för bestridande av utgifter enligt lag om fri rättegång;

att föra protokoll och handhava expeditionen hos magistraten såsom överexekutor; samt

att omedelbart under magistratens eller borgmästarens inseende utöva det närmaste chefskapet över polispersonalen och sålunda tillse, att de enligt gällande föreskrifter fullgöra sina åligganden.

Stadsnotarien åligger: att vid tillfälligt förhinder för borgmästaren eller någon av rådmännen och då rätten eljest icke är domför, vara ledamot av rådhusrätten och magistraten ävensom, då sådant påkallas av magistratens skyldighet såsom valförrättare, vara ledamot av magistraten;

att föra protokoll över magistratsärenden samt såsom kontrasignant åt borgmästaren ombesörja all den magistraten åliggande expedition och brevväxling som icke, enligt vad ovan sägs, åligger borgmästaren eller någon av rådmännen;

att föra protokoll vid de magistraten och rådhusrätten åliggande syner och besiktningar, värderingar och andra ej särskilt nämnda förrättningar, som utom rådhusrättens och magistratens sammanträden skola verkställas, samt inför rådhusrätten och magistraten föredraga dessa ärenden;

att föra handelsregister och ombesörja vad därmed äger sammanhang samt meddela bevis, som avse upplysningar enligt samma register;

att upprätta på magistraten ankommande statistiska uppgifter;

att hava vård över rådhusrättens och magistratens arkiv och däröver hålla förteckning; samt

att vara kontrollant vid kronouppbörden.

§ 7.

Göromålen inom rådhusrätten och magistraten i övrigt fördelas på sätt samfällda rådhusrätten och magistraten finner lämpligt, och äga rådhusrättens och magistratens ledamöter utan hinder av den uppgjorda arbetsfördelningen, med samfällda rådhusrättens och magistratens begivande, överenskomma om protokollsföring och expedition på annat sätt.

§ 8.

Vid förfall eller eljest tillfälligt förhinder för borgmästaren att utöva sitt ämbete skall, där ej särskilt förordnande av vederbörande hovrätt enligt författningarna erfordras, ordförandeskapet i samfällda rådhusrätten och magistraten omhänderhavas av i tjänsten äldste tjänstförrättande rådmannen samt ordförandeskapet å en var av rådhusrättens båda avdelningar av i tjänsten äldste, å avdelningen i regel tjänstgörande rådmannen.

Ledighet för rådmännen och stadsnotarien beviljas av magistraten, som därvid tillika förordnar, huru den tjänstlediges befattning skall under ledigheten uppehållas.

I fråga om avlöningsförhållandena gälla särskild lönestat och därvid fogade bestämmelser samt eventuella bestämmelser om dyrtidstillägg.

Bilaga D.

Förslag

till

instruktion för Västerås stads Drätseldirektör.

§ 1.

Drätseldirektören tillsättes av Stadsfullmäktige efter ansökan och på förslag av Drätselkammaren på obestämd tid med sex månaders ömsesidig uppsägning. Från stadens sida kan han dock uppsägas från tjänsten, endast om Stadsfullmäktige, på framställning av Drätselkammaren, därom fattat beslut med minst 2/3 av de avgivna rösterna.

§ 2.

Drätseldirektören, som i den mån vederbörande styrelsers och nämnders befogenheter och ansvar icke därav beröres, är chef för stadens kansli och ekonomiska förvaltning i dess helhet, skall med uppmärksamhet följa alla de frågor, som röra denna förvaltning och kunna inverka på stadens utveckling och ekonomiska intressen, samt äger i Drätselkammaren och hos vederbörande nämnder eller styrelser väcka förslag i ärenden, som ligga inom området för hans verksamhet.

Drätseldirektören, som i sin befattning lyder under Drätselkammaren och är skyldig fullgöra de uppdrag, som Drätselkammaren i tjänsten honom meddelar, åligger i övrigt:

a) att bereda och inför Drätselkammaren föredraga alla till Drätselkammarens behandling hörande ärenden, för såvitt ej beredningen uppdragits åt särskild delegation eller person, ävensom i övrigt till Drätselkammarens prövning hänskjuta uppkomna frågor;

b) att jämte Drätselkammarens, Vatten- och Gasverksstyrelsens eller annan förvaltningsstyrelses ordförande eller ledamot, var för sitt förvaltningsområde, i ekonomiskt avseende handhava det överinseende över stadens olika förvaltningsgrenar, som ej utövas av vederbörande förvaltande myndighet själv;

c) att ombesörja, att Stadsfullmäktiges och stadens förvaltande styrelsers beslut bringas till verkställighet i behörig ordning och inom behörig tid;

d) att efter attest av vederbörande befattningshavare utanordna alla medel till beslutade utgifter, som av stadskassan skola bestridas;

e) att övervaka och följa förandet av stadens räkenskaper och söka tillse, att beviljade anslag ej överskridas, samt, därest så sker eller anslag kunna befaras bliva otillräckliga, därom i tid underrätta vederbörande;

f) att övervaka vården av stadens värdepapper och kontrakt samt däröver hålla förteckning;

g) att med det biträde, som Drätselkammaren ställer till hans förfogande, såsom vice värd öva tillsyn över samt handhava uthyrandet av stadens fastigheter;

h) att tillhandagå kommunala utskott, nämnder, styrelser och kommittéer med äskade upplysningar och utredningar;

i) att närvara vid och ansvara för protokollsföringen vid Stadsfullmäktigas sammanträden.

§ 3.

Drätseldirektören tillkommer att deltaga, förutom i Drätselkammarens, jämväl i övriga förvaltande och verkställande styrelsers och nämnders sammanträden, allt med rätt för honom att i överläggningarne men ej i besluten deltaga samt att på begäran få sin mening antecknad till protokollet.

§ 4.

Drätseldirektören äger att av vederbörande till kommunalstyrelsen hörande tjänstemän erhålla de upplysningar, varav han för fullgörande av sina åligganden kan vara i behov.

§ 5.

Varje söckendag skall drätseldirektören eller hans ställföreträdare å tid, som av Drätselkammaren bestämmes och genom anslag kungöres, vara tillgänglig för allmänheten å det tjänsterum, som åt honom anvisas.

§ 6.

Drätseldirektören får icke innehava någon statens eller annan kommunens tjänst samt icke heller i övrigt utan särskilt medgivande av Drätselkammaren sysselsätta sig med enskilda uppdrag.

§ 7.

Drätseldirektören är underkastad de förändringar i instruktionen, som kunna bliva i vederbörlig ordning beslutade, ävensom de villkor och bestämmelser, som gälla honom vidkommande lönestat.

§ 8.

Drätseldirektören är berättigad till en månads semester varje år under tid, som av Drätselkammaren bestämmes.

Tillfällig tjänstledighet beviljas drätseldirektören av Drätselkammaren.

Bilaga E.

Förslag

till

instruktion för stadsombudsmannen i Västerås.

§ 1.

Ombudsmannen, som skall hava avlagt juridisk examen, tillsättes av Stadsmäktige efter ansökan och på förslag av Drätselkammaren på obestämd tid med sex månaders ömsesidig uppsägning.

Från stadens sida kan han dock uppsägas, endast om Stadsfullmäktige, på framställning av Drätselkammaren, därom fatta beslut med minst 2/3 av de avgivna rösterna.

§ 2.

Ombudsmannen skall tjänstgöra såsom biträde åt Drätselkammaren, Beredningsutskottet, Byggnads-, Hälsovårds- och Lantegendomsnämnderna, Hamnstyrelsen samt Brandstyrelsen, ävensom åt under Stadsfullmäktige i övrigt sorterande nämnder och styrelser, i vilket avseende det åligger honom:

1:o) att föra protokoll vid ovan angivna myndigheters sammanträden och ombesörja därav härflytande expedition, ävensom att såsom juridiskt biträde tillhandagå Vatten- och Gasverksstyrelsen, då han därom anmodas;

2:o) att uppsätta och expediera samtliga från förenämnda myndigheter utgående skrivelser;

3:o) att föra diarier över alla till Drätselkammaren samt Byggnads- och Hälsovårdsnämnderna inkomna ärenden, ävensom i diariet anteckna de åtgärder, som uti ärendena vidtagits;

4:o) att för varje år upprätta register över näst föregående års protokoll;

5:o) att hava vård om nämnda myndigheters arkiv samt däröver upprätta förteckningar;

6:o) att upprätta kontrakt och dylika handlingar;

7:o) att tillse att alla under ifrågavarande myndigheters vård befintliga lånehandlingar, kontrakt och andra legala handlingar varda vederbörligen bevakade samt att fatalier icke försummas;

8:o) att där ej för särskilt fall annat ombud blivit i laga ordning förordnat, utföra och bevaka de mål och ärenden, som staden angå, samt även i allmänhet vara uppmärksam på stadens rätt och hos drätseldirektören anmäla, om han finner denna rätt hava blivit i ett eller annat avseende förnärmad eller densammas bevarande påkalla någon åtgärd.

§ 3.

Härjämte åligger det ombudsmannen att ombesörja protokollsförning och expedition hos de kommittéer, som kunna varda av Stadsfullmäktige och övriga berörda myndigheter tillsatta, samt att för övrigt i allt vad tjänsten rörer,

ställa sig nämnda myndigheters föreskrifter till efterrättelse och biträda dem i alla de göromål, som till sekreterarebefattningen höra eller där juridisk insikt erfordras.

§ 4.

Till den biträdande sekreteraren, som å stadens kansli finnes anställd, må ombudsmannen överlämna en del sekreterare- och expeditionsgöromål efter fördelning, som av Drätselkammaren godkännes.

§ 5.

Ombudsmannen äger att av alla till kommunalstyrelsen hörande tjänstemän erhålla de upplysningar, varav han för fullgörande av sina åligganden kan vara i behov.

§ 6.

Varje söckendag, så vida tjänstegöromål icke hindra, skall ombudsmannen å tid, som av Drätselkammaren bestämmes och genom anslag kungöres, vara tillgänglig för allmänheten å det tjänsterum, som åt honom anvisas.

§ 7.

Ombudsmannen får icke innehava någon statens eller annan kommunens tjänst samt icke heller i övrigt, utan särskilt medgivande av Drätselkammaren, sysselsätta sig med enskilda uppdrag.

§ 8.

Angående tjänstledighet för ombudsmannen och tjänstens uppehållande under ledigheten bestämmer Drätselkammaren.

Ombudsmannen äger åtnjuta semester under en månad varje år å tid som av Drätselkammaren bestämmes.

§ 9.

Ombudsmannen är skyldig underkasta sig de förändringar i denna honom gällande instruktion, som framdeles kunna varda i vederbörlig ordning beslutade, ävensom de villkor och bestämmelser, vilka gälla honom vidkommande lönestat.

Bilaga F.

Förslag

till

Bestämmelser om dyrtidstillägg för Västerås stads befattningshavare under år 1921.

1. Till sadens befattningshavare, som ingå på den av Stadsfullmäktige under år 1921 antagna nya lönestaten, skall under år 1921 utöver i lönestaten fastställda löneförmåner, vari även inräknas gottgörelse för åtnjutna naturaförmåner, som avdrages å den kontanta lönen, utgå dyrtidstillägg i förhållande till löneförmånerna efter följande grunder.
2. Dyrtidstillägget beräknas särskilt för varje kalenderkvartal å den del av avlöningen, som belöper å kvartalet, och grundar sig på Kungl. Socialstyrelsens på grundvalen av nästföregående kvartals levnadskostnader i början av det ifrågavarande kvartalet offentliggjorda indextal över de allmänna levnadskostnadernas stegring från juli månad 1914.
3. Dyrtidstillägget utgår:

   För avlöning eller del av avlöning,som icke överstiger 2,000 kronor om året, efter ett procenttal, som motsvarar den levnadskostnadsökning, vilken angives av indextalet;

   för del av avlöning som överstiger 2,000 kronor men icke 4,000 kronor om året efter ett procenttal, som motsvarar $^{60}/_{100}$ av nämnda levnadskostnadsökning, samt

   för del av avlöning, som överstiger 4,000 kronor om året efter ett procenttal, som motsvarar $^{40}/_{100}$ av levnadskostnadsökningen.
4. Dessa bestämmelser gälla icke, annat än för det fall att särskilt beslut härom fattats, arvoden för tillfälliga uppdrag eller bisysslor; och ej heller lärarepersonalen vid stadens folk- och småskolor, rörande vilkas dyrtidstilllägg särskilt beslut fattas.
5. Till stadens pensionstagare skall — såvida däremot stridande förbehåll icke finnes beslutat — utgå dyrtidstillägg, som för varje kvartal motsvarar två tredjedelar av det dyrtidstillägg, som skulle utgå till befattningshavare med samma avlöning som den fastställda pensionen.

   I fråga om tilläggs- eller fyllnadspensioner till f. d. befattningshavare på folkskolans stat skall härvid behörig hänsyn tagas till den pension, som vederbörande åtnjuter från staten eller pensionsinrättning, jämte å sådan pension utgående dyrtidstillägg.
6. Å av Stadsfullmäktige beviljade understöd eller s. k. pensionsersättningar till avlidna befattningshavares änkor och barn skall under år 1921 utgå ett dyrtidstillägg av 50 % å det fastställda understödsbeloppet.
7. Tolkningen och tillämpningen av dessa bestämmelser ankommer å lönenämnden, vilken ock äger i enlighet med grunderna för desamma fatta beslut om dyrtidstillägg för befattningshavare, vilka icke äro uppförda på av Stadsfullmäkige fastställd lönestat, för så vitt icke Stadsfullmäktige själva härom beslutat.

Bilaga G.

Förslag
till
Lönebestämmelser rörande folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal för år 1921.

A) För folk- och småskolans samt högre folkskolans årsavlönade lärare och lärarinnor i läsämnen skall avlöningen utgöra:
1) lagstadgad minimilön,
2) statens dyrtidstillägg,
3) lagstadgad ersättning för övertidsläsning,
4) ersättning för bostad och bränsle, där dessa förmåner ej lämnas in natura, med
för ordinarie folkskollärare, 3 rum och kök, kronor 1,000 för bostad och 500 kronor för bränsle eller tillhopa kronor 1,500: —,
för ordinarie folkskollärarinna, 2 rum och kök, resp. kronor 750 och 400 eller tillhopa kronor 1,150: —,
för småskollärarinna samt e. o. folkskollärare och lärarinna, 1 rum och kök, resp. kronor 500 och 300 eller tillhopa kronor 800: —,
för manlig ordinarie lärare i högre folkskolan, 4 rum och kök, resp. kronor 1,250 och 600 eller tillhopa kronor 1,850: —,
för kvinnlig ordinarie lärare vid högre folkskolan, 3 rum och kök, resp. kronor 1,000 och 500 eller tillhopa kronor 1,500: —,
5) ortstillägg för ordinarie och e. o. folkskollärare med 200 kronor och för folk- och småskollärarinna med 100 kronor,
6) kommunalt dyrtidstillägg, utgående på den del av den kontanta delen av minimiavlöningen (således ej å bostads- och bränsleersättningarne), varå statens dyrtidstillägg för folkskolans lärare ej beräknas, å ersättningen för övertidsläsning och å det kommunala ortstillägget efter samma grunder, som om de belopp, varå det utgår, tillhörde det dyrtidstilläggsunderlag, varå statens dyrtidstillägg beräknas.

Det kommunala dyrtidstillägget utbetalas liksom det statliga enligt därom gällande författningsbestämmelser månadsvis i efterskott.

B) För fast anställda lärare i övningsämnen med årslön skola löneförmånerna utgöra:
för slöjdlärarinna: småskollärarinnas löneförmåner med tillägg av 100 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg, beräknat på sätt ovan angivits;
för skolkökslärarinna: småskollärarinnas löneförmåner med tillägg av 300 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg, beräknat på sätt ovan angivits;
för slöjdlärare: folkskollärarinnas löneförmåner med tillämpning i förekommande fall av statens dyrtidstilläggsbestämmelser rörande familjeförsörjare.

C) Lärare, som bebo staden tillhöriga lärarebostäder i den egentliga staden, skola härför vidkännas löneavdrag, motsvarande den ersättning, som för förmånen av dylik bostad är i lönebestämmelserna beräknad.
D) Trädgårdslärarne i Skepparbacks-, Herrgärds- och Korsängsskolorna skola var och en åtnjuta ett arvode av 1,000 kronor, varvid i fråga om de två förstnämnda arvodet kvittas mot gottgörelse för till dem upplåtna bostäder.

Bilaga H.

Förslag

till

Reglemente

för Västerås stads lönenämnd.

§ 1.

Lönenämnden åligger att i enlighet med detta reglemente och i övrigt meddelade föreskrifter handhava sådana frågor rörande stadens befattningshavares avlönings-, pensions- och tjänsteförhållanden i övrigt, vilka på grund av gällande stat samt villkor och bestämmelser för densamma ankomma på lönenämnden, ävensom de andra angelägenheter, vilkas vård av Stadsfullmäktige eller Drätselkammaren åt nämnden anförtros.

§ 2.

Med avseende å särskilda ärenden åligger det lönenämnden:

1) att noggrannt följa och övervaka tillämpningen av gällande lönestat och vid densamma fogade villkor och bestämmelser samt till behandling upptaga de ärenden, vilka på grund av dessa bestämmelser tillhöra nämndens handläggning;

2) att handlägga de ärenden, vilka enligt ett blivande pensionsreglemente kunna ankomma på lönenämnden;

3) att avgiva de utlåtanden och redogörelser, som infordras av Stadsfullmäktige, Drätselkammaren eller annan behörig myndighet; samt

4) att hos Stadsfullmäktige göra de framställningar i avseende på avlönings- och pensionsväsendet för stadens befattningshavare, som nämnden kan finna erforderliga.

§ 3.

Lönenämnden äger meddela de föreskrifter, vilka, utöver vad detta reglemente innehåller eller eljes av Stadsfullmäktige meddelas, finnas erforderliga för nämndens arbete.

§ 4.

Lönenämnden består av fem ledamöter jämte två suppleanter för dem, valda av Stadsfullmäktige, för fyra år i sänder, dock att av de första gången val-

da efter inför Stadsfullmäktige verkställd lottning två ledamöter och en suppleant avgå efter två år.

§ 5.

Nämnden väljer inom sig för varje år ordförande och vice ordförande. Äro vid sammanträde både ordföranden och vice ordföranden frånvarande, utses tillfällig ordförande för sammanträdet.

§ 6.

Nämnden sammanträder på kallelse av ordföranden minst en gång i månaden samt i övrigt om minst två ledamöter därom gjort framställning.

Såsom nämndens beslut gälle den mening, varom de flesta förenat sig. Vid lika röstetal äger ordföranden utslagsröst.

Vid sammanträde äga nämndens suppleanter närvara och deltaga i överläggningen, men däremot icke i besluten i annat fall, än om de tjänstgöra för frånvarande ledamot. Suppleanterna skola alltid delgivas kallelse till nämndens sammanträden.

§ 7.

Ärende, som berör endast viss myndighets verksamhetsområde och som uppkommit genom framställning av befattningshavare hos myndigheten, må av nämnden företagas till avgörande först sedan myndigheten beretts tillfälle yttra sig i ärendet.

§ 8.

Myndighet, som icke genom någon sin ledamot eller suppleant är företrädd i lönenämnden, äger årligen utse en representant jämte suppleant för denne att efter av lönenämndens ordförande i varje särskilt fall utfärdad kallelse närvara vid nämndens behandling av myndigheten berörande viktigare ärenden, med rätt för representanten att på begäran få sin mening antecknad till protokollet.

§ 9.

Befattningshavarnes organisationer äga årligen gemensamt eller var för sig utse en representant, jämte suppleant för denne, att efter av lönenämndens ordförande i varje särskilt fall utfärdad kallelse närvara vid lönenämndens behandling av visst ärende av beskaffenhet att beröra befattningshavarne i allmänhet eller någon viss grupp av dem, med rätt för representanten att på begäran få sin mening antecknad till protokollet.

§ 10.

Vid nämndens sammanträden föras protokoll, som justeras vid näst följande sammanträde, så vida ej nämnden uppdragit åt ordföranden att jämte en ledamot dessförinnan verkställa justeringen.

§ 11.

Från nämnden utgående expeditioner skola, försedda med vederbörlig kontrasignation, undertecknas av ordföranden.

§ 12.

Nämndens sekreterare är stadsombudsmannen eller hans ställföreträdare.

Övergångsbestämmelse.

Intill dess ledamöter i lönenämnden blivit valda och nämnden konstituerat sig, utövas dess funktioner av Stadsfullmäktiges löneregleringskommitté.

Bilaga I.

Tablå över förslaget till lönestat med inräknade dyrtidstillägg, beräknade efter indextal 259.

Dyrtidstillägget = full konpensation på första 2,000 kr. 159 %.
„ + 60 % av full „ „ nästa 2,000 „ 95.4 %.
„ + 40 % av „ „ „ återstoden 63.6 %.

Lönegrupp	Avlöningens karaktär	Lönegrad 1:sta	Lönegrad 2:dra	Lönegrad 3:dje	Lönegrad 4:de	Ålderstilläggs storlek	Summa ålderstillägg i proc. av grundl.
1.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	450: —	489: —	528: —	567: —	39: —	26.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	715: 50	777: 51	839: 52	901: 53	—	—
	S:a avlöning	1,165: 50	1,266: 51	1,367: 52	1,468: 53	—	—
2.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	480: —	522: —	564: —	606: —	42: —	26.2
	Dyrtidstillägg, indextal 259	763: 20	829: 98	896: 76	963: 54	—	—
	S:a avlöning	1,243: 20	1,351: 98	1,460: 76	1,569: 54	—	—
3.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	540: —	585: —	630: —	675: —	45: —	25.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	858: 60	930: 15	1,001: 70	1,073: 25		—
	S:a avlöning	1,398: 60	1,515: 15	1,631: 70	1,748: 25	—	—
4.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	600: —	648: —	696: —	744: —	48: —	24.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	954: —	1,030: 32	1,106: 64	1,182: 96	—	—
	S:a avlöning	1,554: —	1,678: 32	1,802: 64	1,926: 96	—	—
5.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	660: —	711: —	762: —	813: —	51: —	23.2
	Dyrtidstillägg, indextal 259	1,049: 40	1,130: 49	1,211: 58	1,292: 67	—	—
	S:a avlöning	1,709: 40	1,841: 49	1,973: 58	2,105: 67	—	—
6.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	750: —	807: —	864: —	921: —	57: —	22.8
	Dyrtidstillägg, indextal 259	1,192: 50	1,283: 13	1,373: 76	1,464: 39	—	—
	S:a avlöning	1,942: 50	2,090: 13	2,237: 76	2,385: 39	—	—

Lönegrupp	Avlöningens karaktär	Lönegrad 1:sta	2:dra	3:dje	4:de	Ålderstilläggs storlek	Summa ålderstillägg i proc. av grundl.
7.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	840: —	903: —	966: —	1,029: —	63: —	22.5
	Dyrtidstillägg, indextal 259	1,335: 60	1,435: 77	1,535: 94	1,636: 11	—	—
	S:a avlöning	2,175: 60	2,338: 77	2,501: 94	2,665: 11	—	—
8.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	930: —	999: —	1,068: —	1,137: —	69: —	22.3
	Dyrtidstillägg, indextal 259	1,478: 70	1,588: 41	1,698: 12	1,807: 83	—	—
	S:a avlöning	2,408: 70	2,587: 41	2,766: 12	2,944: 83	—	—
9.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	1,020: —	1,095: —	1,170: —	1,245: —	75: —	22.1
	Dyrtidstillägg, indextal 259	1,621: 80	1,741: 05	1,860: 30	1,979: 55	—	—
	S:a avlöning	2,641: 80	2,836: 05	3,030: 30	3,224: 55	—	—
10.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	1,110: —	1.191: —	1,272: —	1,353: —	81: —	21.9
	Dyrtidstillägg, indextal 259	1,764: 90	1,893: 69	2,022: 48	2,151: 27	—	—
	S:a avlöning	2,874: 90	3,084: 69	3,294: 48	3,504: 27	—	—
11.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	1,200: —	1,287: —	1,374: —	1,461: —	87: —	21.8
	Dyrtidstillägg, indextal 259	1,908: —	2,046: 33	2,184: 66	2,322: 99	—	—
	S:a avlöning	3,108: —	3,333: 33	3,558: 66	3,783: 99	—	—
12.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	1,290: —	1,383: —	1,476: —	1,569: —	93: —	21.6
	Dyrtidstillägg, indextal 259	2,051: 10	2,198: 97	2,346: 84	2,494: 71	—	—
	S:a avlöning	3,341: 10	3,581: 97	3,822: 84	4,063: 71	—	—
13.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	1,380: —	1,479: —	1,578: —	1,677: —	99: —	21.5
	Dyrtidstillägg, indextal 259	2,194: 20	2,351: 61	2,509: 02	2,666: 43	—	—
	S:a avlöning	3,574: 20	3,830: 61	4,087: 02	4,343: 43	—	—

Lönegrupp	Avlöningens karaktär	Lönegrad				Ålderstilläggs storlek	Summa ålderstillägg i proc. av grundl.
		1:sta	2:dra	3:dje	4:de		
14.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	1,470: —	1,575: —	1,680: —	1,785: —	105: —	21.4
	Dyrtidstillägg, indextal 259	2,337: 30	2,504: 25	2,671: 20	2,838: 15	—	—
	S:a avlöning	3,807: 30	4,079: 25	4,351: 20	4,623: 15	—	—
15.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	1,560: —	1,671: —	1,782: —	1,893: —	111: —	21.3
	Dyrtidstillägg, indextal 259	2,480: 40	2,656: 89	2,833: 38	3,009: 87	—	—
	S:a avlöning	4,040: 40	4,327: 89	4,615: 38	4,902: 87	—	—
16.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	1,650: —	1,767: —	1,884: —	2,001: —	117: —	21.3
	Dyrtidstillägg, indextal 259	2,623: 50	2,809: 53	2,995: 56	3,108: 95	—	—
	S:a avlöning	4,273: 50	4,576: 53	4,879: 56	5,109: 95	—	—
17.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	1,740: —	1,863: —	1,986: —	2,109: —	123: —	21.2
	Dyrtidstillägg, indextal 259	2,766: 60	2,962: 17	3,157: 74	3,283: 99	—	—
	S:a avlöning	4,506: 60	4,825: 17	5,143: 74	5,392: 99	—	—
18.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	1,830: —	1,959: —	2,088: —	2,217: —	129: —	21.1
	Dyrtidstillägg, indextal 259	2,909: 70	3,114: 81	3,263: 95	3,387: 02	—	—
	S:a avlöning	4,739: 70	5,073: 81	5,351: 95	5,604: 02	—	—
19.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	1,920: —	2,055: —	2,190: —	2,325: —	135: —	21.1
	Dyrtidstillägg, indextal 259	3,052: 80	3,232: 47	3,361: 26	3,490: 05	—	—
	S:a avlöning	4,972: 80	5,287: 47	5,551: 26	5,815: 05	—	—
20.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	2,010: —	2,151: —	2,292: —	2,433: —	141: —	21.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	3,189: 54	3,324: 05	3,458: 57	3,593: 08	—	—
	S:a avlöning	5,199: 54	5,475: 05	5,750: 57	6,026: 08	—	—

Lönegrupp	Avlöningens karaktär	Lönegrad 1:sta	2:dra	3:dje	4:de	Ålderstilläggs storlek	Summa ålderstillägg i proc. av grundl.
21.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	2,100: —	2,244: —	2,388: —	2,532: —	144: —	20.6
	Dyrtidstillägg, indextal 259	3,275: 40	3,412: 78	3,550: 15	3,687: 53	—	—
	S:a avlöning	5,375: 40	5,656: 78	5,938: 15	6,219: 53	—	—
22.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	2,190: —	2,337: —	2,484: —	2,631: —	147: —	20.2
	Dyrtidstillägg, indextal 259	3,361: 26	3,501: 50	3,641: 74	3,781: 97	—	—
	S:a avlöning	5,551: 26	5,838: 50	6,125: 74	6,412: 97	—	—
23.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	2,280: —	2,430: —	2,580: —	2,730: —	150: —	19.8
	Dyrtidstillägg, indextal 259	3,447: 12	3,590: 22	3,733: 32	3,876: 42	—	—
	S:a avlöning	5,727: 12	6,020: 22	6,313: 12	6,606: 42	—	—
24.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	2,370: —	2,523: —	2,676: —	2,829: —	153: —	19.4
	Dyrtidstillägg, indextal 259	3,532: 98	3,678: 94	3,824: 90	3,970: 87	—	—
	S:a avlöning	5,902: 98	6,201: 94	6,500: 90	6,799: 87	—	—
25.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	2,460: —	2,616: —	2,772: —	2.928: —	156: —	19.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	3,618: 84	3,767: 66	3,916: 49	4,065: 31	—	—
	S:a avlöning	6,078: 84	6,383: 66	6,688: 49	6,993: 31	—	—
26.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	2,550: —	2,709: —	2,868: —	3,027: —	159: —	18.7
	Dyrtidstillägg, indextal 259	3,704: 70	3,856: 39	4,008: 07	4,159: 76	—	—
	S:a avlöning	6,254: 70	6,565: 39	6,876: 07	7,186: 76	—	—
27.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	2,700: —	2,865: —	3,030: —	3,195: —	165: —	18.3
	Dyrtidstillägg, indextal 259	3,847: 80	4,005: 21	4,162: 62	4,320: 03	—	—
	S:a avlöning	6,547: 80	6,870: 21	7,192: 62	7,515: 03	—	—

Lönegrupp	Avlöningens karaktär	Lönegrad 1:sta	2:dra	3:dje	4:de	Ålderstilläggs storlek	Summa ålderstillägg i proc. av grundl.
28.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	2,850: —	3,021: —	3,192: —	3,363: —	171: —	18.0
—	Dyrtidstillägg, indextal 259	3,990: 90	4,154: 03	4,317: 17	4,480: 30	—	—
—	S:a avlöning	6,840: 90	7,175: 03	7,509: 17	7,843: 30	—	—
29.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	3,000: —	3,177: —	3,354: —	3,531: —	177: —	17.7
—	Dyrtidstillägg, indextal 259	4,134: —	4,302: 86	4,471: 72	4,640: 57	—	—
—	S:a avlöning	7,134: —	7,479: 86	7,825: 72	8,171: 57	—	—
30.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	3,150: —	3,333: —	3,516: —	3,699: —	183: —	17.4
—	Dyrtidstillägg, indextal 259	4,277: 10	4,451: 68	4,626: 26	4,800: 85	—	—
—	S:a avlöning	7,427: 10	7,784: 68	8,142: 26	8,499: 85	—	—
31.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	3,300: —	3,489: —	3,678: —	3,867: —	189: —	17.2
—	Dyrtidstillägg, indextal 259	4,420: 20	4,600: 51	4,780: 81	4,961: 12	—	—
—	S:a avlöning	7,720: 20	8,089: 51	8,458: 81	8,828: 12	—	—
32.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	3,450: —	3,645: —	3,840: —	4,035: —	195: —	16.9
—	Dyrtidstillägg, indextal 259	4,563: 30	4,749: 33	4,935: 36	5,110: 26	—	—
—	S:a avlöning	8,013: 30	8,394: 33	8,775: 36	9,145: 26	—	—
33.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	3,600: —	3,801: —	4,002: —	4,203: —	201: —	16.8
—	Dyrtidstillägg, indextal 259	4,706: 40	4,898: 15	5,089: 27	5,217: 11	—	—
—	S:a avlöning	8,306: 40	8,699: 15	9,091: 27	9,420: 11	—	—
34.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	3,750: —	3,957: —	4,164: —	4,371: —	207: —	16.6
—	Dyrtidstillägg, indextal 259	4,849: 50	5,046: 98	5,192: 30	5,323: 96	—	—
—	S:a avlöning	8,599: 50	9,003: 98	9,356: 30	9,694: 96	—	—

Lönegrupp	Avlöningens karaktär	Lönegrad				Ålderstilläggs storlek	Summa ålderstillägg i proc. av grundl.
		1:sta	2:dra	3:dje	4:de		
35.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	3,900: —	4,113: —	4,326: —	4,539: —	213: —	16.4
	Dyrtidstillägg, indextal 259	4,992: 60	5,159: 87	5,295: 34	5,430: 80	—	—
	S:a avlöning	8,892: 60	9,272: 87	9,621: 34	9,969: 80	—	—
36.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	4,050: —	4,269: —	4,488: —	4,707: —	219: —	16.2
	Dyrtidstillägg, indextal 259	5,119: 80	5,259: 08	5,398: 37	5,537: 65	—	—
	S:a avlöning	9,169: 80	9,528: 08	9,886: 37	10,244: 65	—	—
37.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	4,200: —	4,425: —	4,650: —	4,875: —	225: —	16.1
	Dyrtidstillägg, indextal 259	5,215: 20	5,358: 30	5,501: 40	5,644: 50	—	—
	S:a avlöning	9,415: 20	9,783: 30	10,151: 40	10,519: 50	—	—
38.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	4,350: —	4,581: —	4,812: —	5,043: —	231: —	15.9
	Dyrtidstillägg, indextal 259	5,310: 60	5,457: 52	5,604: 43	5,751: 35	—	—
	S:a avlöning	9,660: 60	10,038: 52	10,416: 43	10,794: 35	—	—
39.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	4,500: —	4,737: —	4,974: —	5,211: —	237: —	15.8
	Dyrtidstillägg, indextal 259	5,406: —	5,556: 73	5,707: 46	5,858: 20	—	—
	S:a avlöning	9,906: —	10,293: 73	10,681: 46	11,069: 20	—	—
40.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	4,800: —	5,049: —	5,298: —	5,547: —	249: —	15.6
	Dyrtidstillägg, indextal 259	5,596: 80	5,755: 16	5,913: 53	6,071: 89	—	—
	S:a avlöning	10,396: 80	10,804: 16	11,211: 53	11,618: 89	—	—
41.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	5,100: —	5,361: —	5,622: —	5,883: —	261: —	15.3
	Dyrtidstillägg, indextal 259	5,787: 60	5,953: 60	6,119: 59	6,285: 59	—	—
	S:a avlöning	10,887: 60	11,314: 60	11,741: 59	12,168: 59	—	—

Lönegrupp	Avlöningens karaktär	Lönegrad				Ålderstilläggs storlek	Summa ålderstillägg i proc. av grundl.
		1:sta	2:dra	3:dje	4:de		
42.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	5,400: —	5,673: —	5,946: —	6,219: —	273: —	15.2
	Dyrtidstillägg, indextal 259	5,978: 40	6,152: 03	6,325: 66	6,499: 28	—	-
	S:a avlöning	11,378: 40	11,825: 03	12,271: 66	12,718: 28	—	—
43.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	5,700: —	5,985: —	6,270: —	6,555: —	285: —	15.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	6,169: 20	6,350: 46	6,531: 72	6,712: 98	—	—
	S:a avlöning	11,869: 20	12,335: 46	12,801: 72	13,267: 98	—	—
44.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	6,000: —	6,300: —	6,600: —	6,900: —	300: —	15.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	6,360: —	6,550: 80	6,741: 60	6,932: 40	—	—
	S:a avlöning	12,360: —	12,850: 80	13,341: 60	13,832: 40	—	—
45.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	6,300: —	6,615: —	6,930: —	7,245: —	315: —	15.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	6,550: 80	6,751: 14	6,951: 48	7,151: 82	—	—
	S:a avlöning	12,850: 80	13,366: 14	13,881: 48	14,396: 82	—	—
46.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	6,600: —	6,930: —	7,260: —	7,590: —	330: —	15.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	6,741: 60	6,951: 48	7,161: 36	7,371: 24	—	—
	S:a avlöning	13,341: 60	13,881: 48	14,421: 36	14,961: 24	—	—
47.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	6,900: —	7,245: —	7,590: —	7,935: —	345: —	15.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	6,932: 40	7,151: 82	7,371: 24	7,590: 66	—	—
	S:a avlöning	13,832: 40	14,396: 82	14,961: 24	15,525: 66	—	—
48.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	7,200: —	7,560: —	7,920: —	8,280: —	360: —	15.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	7,123: 20	7,352: 16	7,581: 12	7,810: 08	—	—
	S:a avlöning	14,323: 20	14,912: 16	15,501: 12	16,090: 08	—	—

Lönegrupp	Avlöningens karaktär	Lönegrad				Ålderstilläggs storlek	Summa ålderstillägg i proc. av grundl.
		1:sta	2:dra	3:dje	4:de		
49.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	7,500: —	7,875: —	8,250: —	8,625: —	375: —	15.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	7,314: —	7,552: 50	7,791: —	8,029: 50	—	—
	S:a avlöning	14,814: —	15,427: 50	16,041: —	16,654: 50	—	—
50.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	7,800: —	8,190: —	8,580: —	8,970: —	390: —	15.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	7,504: 80	7,752: 84	8,000: 88	8,248: 92	—	—
	S:a avlöning	15,304: 80	15,942: 84	16,580: 88	17,218: 92	—	—
51.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	8,100: —	8,505: —	8,910: —	9,315: —	405: —	15.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	7,695: 60	7,953: 18	8,210: 76	8,468: 34	—	—
	S:a avlöning	15,795: 60	16,458: 18	17,120: 76	17,783: 34	—	—
52.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	8,400: —	8,820: —	9,240: —	9,660: —	420: —	15.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	7,886: 40	8,153: 52	8,420: 64	8,687: 76	—	—
	S:a avlöning	16,286: 40	16,973: 52	17,660: 64	18,347: 76	—	—
53.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	8,700: —	9,135: —	9,570: —	10,005: —	435: —	15.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	8,077: 20	8,353: 86	8,630: 52	8,907: 18	—	—
	S:a avlöning	16,777: 20	17,488: 86	18,200: 52	18,912: 18	—	—
54.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	9,000: —	9,450: —	9,900: —	10,350: —	450: —	15.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	8,268: —	8,554: 20	8,840: 40	9,126: 60	—	—
	S:a avlöning	17,268: —	18,004: 20	18,740: 40	19,476: 60	—	—
55.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	9,300: —	9,765: —	10,230: —	10,695: —	465: —	15.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	8,458: 80	8,754: 54	9,050: 28	9,346: 02	—	—
	S:a avlöning	17,758: 80	18,519: 54	19,280: 28	20,041: 02	—	—

Lönegrupp	Avlöningens karaktär	Lönegrad				Ålderstilläggs storlek	Summa ålderstillägg i proc. av grundl.
		1:sta	2:dra	3:dje	4:de		
56.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	9,600: —	10,080: —	10,560: —	11,040: —	480: —	15.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	8,649: 60	8,954: 88	9,260: 16	9,565: 44	—	—
	S:a avlöning	18,249: 60	19,034: 88	19,820: 16	20,605: 44	—	—
57.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	9,900: —	10,395: —	10,890: —	11,385: —	495: —	15.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	8,840: 40	9,155: 22	9,470: 04	9,784: 86	—	—
	S:a avlöning	18,740: 40	19,550: 22	20,360: 04	21,169: 86	—	—
58.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	10,200: —	10,710: —	11,220: —	11,730: —	510: —	15.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	9,031: 20	9,355: 56	9,679: 92	10,004: 28	—	—
	S:a avlöning	19,231: 20	20,065: 56	20,899: 92	21,734: 28	—	—
59.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	10,500: —	11,025: —	11,550: —	12,075: —	525: —	15.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	9,222: —	9,555: 90	9,889: 80	10,223: 70	—	—
	S:a avlöning	19,722: —	20,580: 90	21,439: 80	22,298: 70	—	—
60.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	10,800: —	11,340: —	11,880: —	12,420: —	540: —	15.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	9,412: 80	9,756: 24	10,099: 68	10,443: 12	—	—
	S:a avlöning	20,212: 80	21,096: 24	21,979: 68	22,863: 12	—	—
61.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	11,100: —	11,655: —	12,210: —	12,765: —	555: —	15.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	9,603: 60	9,956: 58	10,309: 56	10,662: 54	—	—
	S:a avlöning	20,703: 60	21,611: 58	22,519: 56	23,427: 54	—	—
62.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	11,400: —	11,970: —	12,540: —	13,110: —	570: —	15.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	9,794: 40	10,156: 92	10,519: 44	10,881: 96	—	—
	S:a avlöning	21,194: 40	22,126: 92	23,059: 44	23,991: 96	—	—

Lönegrupp	Avlöningens karaktär	Lönegrad				Ålderstillläggs storlek	Summa ålderstillägg i proc. av grundl.
		1:sta	2:dra	3:dje	4:de		
63.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	11,700: —	12,285: —	12,870: —	13,455: —	585: —	15.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	9,985: 20	10,357: 26	10,729: 32	11,101: 38	—	—
	S:a avlöning	21,685: 20	22,642: 26	23,599: 32	24,556: 38	—	—
64.	Lön och tjänstgöringspenningar ...	12,000: —	12,600: —	13,200: —	13,800: —	600: —	15.0
	Dyrtidstillägg, indextal 259	10,176: —	10,557: 60	10,939: 20	11,320: 80	—	—
	S:a avlöning	22,176: —	23,157: 60	24,139: 20	25,120: 80	—	—

N:o 31.

Drätselkammarens skrivelse angående stensättning i och omkring hamnskjulet vid ångfartyget Västerås tilläggsplats.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed överlämna en framställnnig från Hamnstyrelsen angående omläggning av stensättningen å området omkring och inom hamnskjulet å hamnpiren emellan pråmån och stora hamnbassängen och med avseende å sättet för gäldandet av det härför begärda anslaget, 9,972 kronor, föreslå att detsamma måtte anvisas att utgå av hamnens inkomster.

Västerås den 12 maj 1921.

På Drätselkammmarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hos Hamnstyrelsen har Västerås—Torshälla ångbåtsaktiebolag gjort framställning om att styrelsen ville hos vederbörande myndigheter utverka anslag för omläggning med smågatsten av den nuvarande stensättningen med fältsten i hamnskjulet å hamnpiren mellan pråmån och gamla hamnbassängen, där sagda bolags ångfartyg hava sin tilläggsplats, och vilket skjul disponeras av bolaget.

Då den nuvarande stensättningen av flera skäl är synnerligen olämplig anser sig Hamnstyrelsen böra tillmötesgå bolagets framställning.

I samband härmed bör nu i mycket dåligt skick befintliga stensättning söder, väster och öster om ifrågavarande skjul omläggas och fältstenen ersättas med smågatsten.

Enligt bilagda av byggnadschefen gjorda kostnadsberäkning belöpa sig arbetena till en sammanlagd kostnad av 9,972 kronor.

Hamnstyrelsen hemställer alltså

att Stadsfullmäktige ville bevilja Hamnstyrelsen anslag, dels för omläggning av stensättningen i hamn-

skjulet å piren mellan pråmån och gamla hamnen med 2,104 kronor, dels ock för omläggning av stensättning å sagda hamnpir med 7,868 kronor.

Västerås den 12 maj 1921.

På Hamnstyrelsens vägnar:

K. KÄTTSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 32.

Drätselkammarens skrivelse angående förbud mot idrott och körning å Djäkneberget.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed anhålla, att Stadsfullmäktige ville taga ställning till frågan för vilka ändamål allmänheten äger tillträde till slätten å Djäkneberget ävensom huruvida vägar å Djäkneberget skola vara upplåtna för körning med motorfordon.

Den förra frågan hade uppkommit av den anledning att Magistraten icke ansett sig kunna bifalla Drätselkammarens vid skilda tillfällen framförda begäran om att förbud måtte utfärdas emot de å slätten bedrivna idrottsövningarna i annan mån än beträffande bollsparkning, såsom skäl för vilket ställningstagande Magistraten åberopat den i staden rådande bristen på en för allmänheten tillgänglig lek- och idrottsplats. Det torde icke kunna förnekas att de å Djäkneberget bedriva idrottsövningarna såsom bäsboll, diskus- och spjutkastning m. m. inverkar störande på det lugn och den trevnad, som eljest här är tillfinnandes, samt att planteringarne utsättes för skadegörelse genom desamma. Det har icke varit Drätselkammarens avsikt att få förbud utfärdat mot slättens upplåtande för lek. Så flitigt besökt som berget är av barn i äldres sällskap inbjuder den öppna platsen osökt till lekar, och har den ock blivit en kär tummelplats för barnen under de äldres övervakande. Även ur den synpunkten att idrottsövningarne såsom de här bedrivas innebära risker för de lekande barnen, böra desamma helt avlysas.

Drätselkammaren delar således i allt Planteringsnämndens i bilagda skrivelse framförda uppfattning i denna fråga liksom ock i frågan om lämpligheten av att förbud utfärdas emot bilåkning å vägarne å Djäkneberget.

Som Drätselkammaren förmodar att en förnyad framställning i frågan till Magistraten icke skulle medföra annat resultat vad angår idrottsövningarne än en hänvisning till Magistratens förut härom fattade beslut, har Drätselkam-

maren ansett lämpligt att få stöd av Stadsfullmäktige för båda frågornas lösande i den av Planteringsnämnden förordade riktningen och får därför hemställa,

att Stadsfullmäktige ville besluta, dels uttala sig för, att idrottsövningar av vad slag de vara må avlysas från Djäknebergsslätten och att bil- och motorcykelåkning förbjudes på vägarne på Djäkneberget utan särskilt vid varje tillfälle av polismyndigheten meddelat tillstånd, dels ock härom göra framställning till Magistraten.

N:o 32.
Ang. förbud mot idrott och körning å Djäkneberget.

Västerås den 12 maj 1921.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Med överlämnande av utdrag av dess vid sammanträde den 16 december sistlidet år förda protokoll har Drätselkammaren, med anledning av Magistratens beslut den 24 juli och 9 december ovan angivet år att icke vidtaga den av Drätselkammaren begärda åtgärden om förbud mot all idrott å Djäknebergsslätten, anmodat Planteringsnämnden att vidtaga erforderliga åtgärder till förhindrande av skada å planteringarna å Djäkneberget genom därstädes bedrivna idrottsövningar.

Planteringsnämnden har i anledning härav tillsatt särskilda kommitterade för att söka en lösning på denna som synes segslitna fråga, och får nämnden efter tagen del av kommitterades förslag anföra.

Nämnden hävdar sin redan förut framförda uppfattning, att Djäkneberget skall utgöra en *lugn* tillflyktsort för allmänheten. Då staden är mindre försedd med för barnlekar upplåtna gräsmattor, som bekant äro i parkerna endast sandplaner anordnade som lekplatser, torde allmänheten med rätt kunna göra anspråk på Djäknebergsslätten såsom lekplats för barn och ungdom. Den som närvarit å Djäkneberget då base boll övningar, diskus- och spjutkastning m. m. därstädes förekommit torde icke kunna neka till att tryggheten för på slätten lekande barn är synnerligen tvivelaktig.

I vår hava påfyllts och nysåtts de delar av slätten, som under föregående sommar förstördes, och torde nämndens önskan att bevara slätten i gott stånd även vara en viktig faktor för all ordnad idrotts förbjudande å slätten.

Nämnden saknar emellertid några maktmedel att sätta bakom ett förbud i den riktningen, varför nämnden i denna frågan måste inskränka sig till att föreslå Drätselkammaren att ånyo hos Magistraten hemställa om sådant förbud mot all ordnad idrott, vilket *givetvis* icke skall innebära, att lekar för ungdom skola å slätten vara förbjudna.

I samband härmed har Planteringsnämnden velat påpeka olämpligheten av att Djäkneberget med dess smala vägar får befaras av motorcyklar och automobiler. Nämnden föreslår i sådant hänseende, att Drätselkammaren hos Magistraten utverkar förbud häremot.

Förbudet torde dock för tillfällen kunna hävas, därest framställning i varje särskilt fall göres hos stadsfiskalen om tillstånd till Djäknebergets befarande i automobil eller motorcykel och denne finner anledning bifalla en sådan.

Västerås den 6 april 1921.

På Planteringsnämndens vägnar:

CLAES UGGLA.

Eric Plantin.

N:o 33.

Vederbörandes yttranden i anledning av revisionsberättelsen rörande stadens räkenskaper för år 1919.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av i berättelsen över granskningen av stadens räkenskaper för år 1919 (tryckt i Stadsfulllmäktiges handlingar 1921 som N:o 19) av revisorerna gjorda erinringar får Drätselkammaren, i de fall samma erinringar beröra Drätselkammarens verksamhet, anföra följande.

Ifråga om de förluster, som revisorerna påvisa hava uppkommit på stadens affärsdrivande verksamhet, har Drätselkammaren i sitt yttrande till statförslaget för innevarande år fäst Stadsfullmäktiges uppmärksamhet på den förlust, som uppkommit och som på grund av kristidens inverkan icke kunnat undvikas.

Revisorerna hava i fråga om denna verksamhet särskilt uppmärksammat, att inköp gjorts av s. k. plåtkärl till ett avsevärt antal och för en kostnad betydligt överstigande anslaget härför.

Att sammanställa dessa inköp med den uppkomna förlusten för renhållningsverket är missvisande, enär plåtkärlen föras i förlag och ersättas av vederbörande fastighetsägare. Det vid revisionsårets slut inneliggande lagret är för länge sedan slutsålt och ytterligare inköp ha måst göras för att tillgodose efterfrågan.

Anmärkningen att ved och koks m. m. för stadens verk och inrättningar böra tagas från stadens affärsdrivande verk kan icke drabba Drätselkammarens åtgöranden, då vid dessa alltid tillämpats den av revisorerna såsom önskvärd angivna praxisen.

N:o 33.
Ang. revisionsberättelsen rörande stadens räkenskaper för år 1919.

Bland de exempel som anförts på överskridna anslag har pekats på, att anslag för underhåll av stadshotellet överskridits med 28,469 kronor 11 öre. Orsaken härtill har varit, att en genomgripande reparation måst vidtagas inom hotellet, vilkens kostnader anmälts till täckning i 1921 års budget. Övriga överskridna anslag ha sin naturliga orsak uti de under revisionsåret rådande krisförhållandena och omöjligheten att vid dess början kunna förutse deras inflytande på de då beräknade omkostnaderna för olika behov.

Bristen på gravationsbevis och brandförsäkringsintyg till stadens säkerhetshandlingar skall Drätselkammaren så småningom tillse att få avhjälpt och hänvisar ifråga om beskaffenheten av de olika säkerheterna till, att de stadens tjänstemän, som ha vård om desamma, ha tillgång till Rådhusrättens arkiv och härigenom bevaka att säkerheterna äro de föreskrivna och vidmakthållas.

Behovet av att ha tillgång till säkert förvaringsutrymme för stadens arkiv har Drätselkammaren beaktat, men har svårighet förelegat att få detta förhållande tillfredställande ordnat.

Drätselkammaren skall emellertid tillvaratage varje tillfälle härtill, som erbjudes och hava sin synnerliga uppmärksamhet fäst härpå.

Ifråga om det av revisorerna framförda önskemålet, att större kraft måtte inläggas i indrivningen av utestående kommunalskatter, vill Drätselkammaren erinra därom, att antalet exekutionsbetjänter under år 1920 utökats med 1 sådan genom löneanslag av Stadsfullmäktige, och att i Drätselkammarens befogenhet icke inrymmes att vidtaga åtgärder avseende indrivningsverket.

Åtgärder att ställa stadens obligationer som säkerhet för till staden donerade fonders kapital, som disponerats för stadens ändamål, har skett genom beslut härom i varje särskilt fall av Stadsfullmäktige.

Drätselkammaren får samtidigt med denna förklaring överlämna Vatten- och Gasverksstyrelsens yttrande i anledning av revisorernas uppmärksamgörande av förlusten å de tekniska verken, och har Drätselkammaren intet att tilllägga till detta yttrande.

Västerås den 12 maj 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadens revisorer påpeka i sin berättelse för år 1919, att vid vatten-, gas- och elektricitetsverket en förlust av 179,000 kr. uppstått. Enär detta ej överensstämmer med rätta förhållandet, får Vatten- och Gasverksstyrelsen anföra följande. I dessa 179,000 kr. ingår nämligen årets löpande utgifter för stadens avloppssystem, ävensom anskaffandet av nya elektriska mätare, vartill anslag var beviljat av lånemedel men sedermera jämlikt en ny förordning ej fick bestridas på detta sätt. Under en följd av år hava omkostnaderna för avlopps-

N:o 33.

Ang. revisionsberättelsen rörande stadens räkenskaper för år 1919.

systemet täckts med vinst från de affärsdrivande verken, vilket emellertid år 1919 ej var möjligt. Med undantag för avgifter å vattenklosetter inbringar nämligen avloppssystemet inga som helst inkomster, utan kräver i det stället årligen kostnader för skötsel och underhåll, vilka kostnader vanligtvis bestridas genom allmänna skattemedel men i Västerås täckas genom vinst från affärsverken, väl i första rummet beroende därpå, att avloppssystemet med tillhörande räkenskaper här lyder under samma styrelse som berörda verk.

Då Stadsfullmäktige fastställde 1919 års budget, beräknades att å gasverket skulle uppstå en förlust å kr. 36,017: 63, men på grund av rådande omständigheter blev den verkliga 115,753: 07.

För erhållande av bättre översikt är i efterföljande sammanställning över kostnaderna även vattenverket räknat till de affärsdrivande verken:

Vattenverket, förlust		2,916: 72
Gasverket, förlust		115,753: 07
	Summa	118,669: 79
Elektricitetsverket, vinst		39,040: 32
Förlust å de affärsdrivande verken		79,629: 47
1919 års omkostnader för avloppsledningarne	61,161: 98	
Inköp av nya elektriska mätare	38,950: 35	100,112: 33
	Kronor	179,741: 80

Såsom av ovanstående framgår, är sålunda förlusten å berörda verk kr. 79,629: 47 i stället för kr. 179,000: —.

Västerås den 19 maj 1921.

På Vatten- & Gasverkstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 34.

Kungl. brevet den 25 Februari 1921 angående ändring av stadsplanen avseende breddning av Stora gatan mellan Källgatan och Djäknebergsgatan.

Avskrift.

Gustaf etc. Vår ynnest etc.

Uti en till Oss ställd, av Eder med skrivelse den 20 februari 1918 jämte yttrande av Magistraten i Västerås överlämnad skrift har Byggnadsnämnden i nämnda stad, enligt uppdrag av Stadsfullmäktige, anhållit om fastställelse *dels* å ett av Stadsfullmäktige vid sammanträde den 28 september 1916, på hemställan av byggnadsnämnden, antaget förslag till ändring i stadsplanen för staden, avseende att Stora gatan mellan Källgatan och Djäknebergsgatan skulle utläggas till 18 meters bredd, vilket förslag sedermera angivits å en av stadsingenjören Gösta Smitt den 12 februari 1918 upprättad karta, *dels ock* å följande av Stadsfullmäktige vid samma sammanträde, likaledes på hemställan av Byggnadsnämnden, antagna särskilda bestämmelser i avseende å sättet för användande av de vid nämnda gatudel belägna byggnadskvarteren Laura, Lea och Mina, nämligen:

"Inom kvarteren Laura, Lea och Mina må utmed Stora gatan icke uppföras byggnader till högre höjd än fyra våningar eller 14 meter räknat från gatans medelhöjd till korsning av väggliv och översta takfall".

Till följd av remiss har byggnadsstyrelsen den 1 september 1920 avgivit utlåtande i ärendet och därvid överlämnat en av byggnadsnämnden till styrelsen ingiven skrift, däri nämnden — sedan av byggnadsstyrelsen anmärkts bland annat, att ovannämnda särskilda bestämmelse dels i övrigt syntes tarva viss omarbetning, dels ock syntes böra utsträckas att gälla icke blott byggnaderna vid Stora gatan utan även de mot andra gator gränsande delar av samma kvarter och helst även övriga till samma gata gränsande byggnadskvarter väster om Svartån — hemställt, att, enär en dylik utsträckning av bestämmelsens tillämplighetsområde förutsatte en tidsödande utredning samt trängande behov förelåge att få äganderättsförhållandena med det snaraste ordnade i anledning av beslutet om vidgning av Stora gatan, frågan om den beslutade stadsplaneändringens fastställande måtte särskilt för sig företagas till avgörande utan avvaktan å prövningen av ärendet i övrigt.

För egen del har byggnadsstyrelsen, med förmälan att, enligt vad styrelsen inhämtat, Byggnadsnämnden gått i författning om uppgörande av ändrat förslag till särskilda bestämmelser i ovannämnda hänseende, förklarat sig kunna tillstyrka, att den beslutade stadsplaneändringen bleve särskilt för sig av Oss fastställd.

N:o 34.

Ang. ändring av stadsplanen avseende breddning av Stora gatan mellan Källgatan och Djäknebergsgatan.

Då Vi nu låtit detta ärende Oss föredragas, hava Vi funnit gott fastställa ifrågavarande av Stadsfullmäktige i Västerås beslutade ändring i stadsplanen för nämnda stad, sådant samma förslag angivits å ovannämnda karta.

Vidkommande ärendet i övrigt vilja Vi däri framdeles meddela beslut. Detta meddelas Eder härigenom till egen och vederbörandes kännedom och efterrättelse. Omförmälda karta ävensom avskrift av byggnadsstyrelsens utlåtande överlämnas härjämte för att vederbörande tillställas.

Stockholms slott den 25 februari 1921.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:
Enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Walter Murray.

Bestyrkes; Västerås slott i landskansliet den 28 april 1921.

På tjänstens vägnar:
GEORG ENHÖRNING.

Överlämnas av Byggnadsnämnden till Stadsfullmäktige för kännedom.

Västerås den 20 maj 1921.

Enligt uppdrag:
Ragnar Tenow.

Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter, Västerås 1921

N:o 35.

Årsberättelse rörande den allmänna hälsovården från Hälsovårdsnämnden i Västerås för år 1920.

I. Hälsovårdsnämnden och dess verksamhet.

Ledamöter: John Karlsson, Borgmästare, ordförande; C. Thunström, 1:ste stadsläkare, v. ordförande; O. Oest, Apotekare; M. Jonsson, Veterinär; F. Eklund, Byggmästare; F. O. Pettersson, Byggnadssnickare; G. P. Tärngren, Vaktmästare.

Suppleanter: J. Jakobsson, Länsveterinär; A. Sundström, Bankdirektör; D. Johansson, Grosshandlare; G. Wingren, Regementsläkare.

Sekreterare: E. Plantin.

Tjänstemän och övrig personal: 1:ste stadsläkare: Carl Thunström; 2:dre stadsläkare: Carl Idar; Stadsdistriktsläkare: Lennart Blädini; Föreståndare för köttbesiktningsbyrån: M. Jonsson; Kemist: Kemiska stationen i Västerås; 1:ste hälsopolis: E. Berggren; Hälsopoliser: C. A. Holtz, L. E. Jansson, P. K. Forsberg; Stadssjuksköterskor: Anna Ekström, Maria Hellström, Gerda Bäck, Elin Carlsson.

Nämnden, vars ordinarie sammanträden hållas 3:dje onsdagen i varje månad, har under året haft 13 sammanträden. Handlingarna protokollförda i 309 paragrafer.

Av viktigare ärenden, som behandlats, må anföras:

Ändringar i särskilda föreskrifter enligt § 30 i hälsovårdsstadgan:

1. Angående mjölkhandeln.
2. Angående slakterier, försäljning av kött- och charkuterivaror.
3. Angående bagerier och konditorier.
4. Angående handeln med fisk och vissa specerivaror samt stadgan för offentliga spisningsställen.
5. Angående renhållningsstadgan.
6. Nytillkommen: Stadga för Rak- och frisérstugor.

N:o 35. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1920.*

Yttrande angående anläggning av ny begravningsplats.

Yttrande angående växelvis stängning av apoteken under sön- och helgdagar.

Yttrande angående från Kungl. Medicinalstyrelsen remitterad skrivelse från Sv. Hälsovårdstjänstemannaförbundet.

Förslag till stadsfullmäktige: Angående nödvändigheten att staden träffar överenskommelse med landstinget om uppförande av för stadens behov tillräckligt stor barnbördsavdelning i sammanhang med nya lasarettsbygget.

Förslag till Stadsfullmäktige med begäran hos Kungl. Maj:t om dispens under 1921 med inrättande av könspoliklinik.

Meddelande från Kungl. Maj:t om beviljad tjänsteårsrätt för en stadsdistriktsläkaretjänst.

Yttrande infordrat från Kungl. Maj:t angående Stadsfullmäktiges överklagande av § 4 i den av Medicinalstyrelsen godkända nya instruktionen för tjänsteläkarne.

Stadsfullmäktige önska § få följande ordalydelse:

"Stadens tjänsteläkare tillsättas med 6 månaders ömsesidig uppsägning i den ordning, som närmare bestämmes i gällande allmänna läkareinstruktion, varefter av Magistraten för stadsläkare utfärdas fullmakt och för distriktsläkare förordnande tillsvidare.

Uppsägning från tjänsten som stadsläkare kan från stadens sida ske endast om Stadsfullmäktige på framställning av Hälsovårdsnämnden härom fatta beslut med minst 2/3 av de avgivna rösterna".

Hälsovårdsnämnden beslöt vidhålla sitt förut fattade förslag, lydande sålunda:

"I fråga om tillsättning och avsked eller entledigande gäller för stadens tjänsteläkare, vad därom finnes stadgat i § 46 av gällande allm. läkareinstruktion av den 31 december 1911".

Hälsopolisen:

Rapporter över de löpande göromålen, granskade av 1:ste stadsläkaren, inlämas per månad till nämnden. Summarisk redogörelse för hälsopolisens arbete under året bifogas.

Köttbesiktningsbyrån:

Angående verksamheten hänvisas till Föreståndarens bifogade årsberättelse.

Epidemisjukhuset:

Enligt den nya epidemilagen handhaves all därtill hörande sjukvård av landstinget, som därför från och med årets början förhyrt stadens epidemisjukhus. Hälsovårdsnämnden har av landstinget fått i uppdrag att fungera som sjukhusstyrelse. — Årsberättelse från epidemisjukhuset bifogas.

N:o 35.
Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1920.

II. Befolkningsförhållanden inom samhället.

1. Antal kyrkoskrivna invånare vid redovisningsårets början.	29,596 (vid dess slut 30,350).
2. Antal under året levande födda (kyrkoskrivna).	690.
3. Antal under året döda personer (kyrkoskrivna).	345.
4. Antal döda barn under ett års ålder (kyrkoskrivna).	50.
5. Särskilt stor dödlighet i viss stadsdel.	Ej förekommit.

III. Allmän hälsovård.

A. **Vattentillgång.**	
1. Behovet av dricksvatten tillgodoses genom naturliga källor, grävda brunnar, rörbrunnar (antal), vattenledning (filtrerat ytvatten, grundvatten).	Grundvatten fr. 3 st. sänkbrunnar av stålplåt i en grusås utom staden.
2. Vattnets godhet, mängd.	Utmärkt, tillräcklig.
3. Under året iakttagna missförhållanden och i anledning därav vidtagna åtgärder.	Inga.

B. **Avledning av spill- och grundvatten.**	
1. Under året iakttagna missförhållanden beträffande avledning av spillvatten, förorening av vattendrag, avdikningar av vattensjuka områden inom eller i närheten av samhället samt i anledning därav vidtagna åtgärder.	Missförhållanden ang. avloppsledningar från gårdar i förstadssamhällen i 4 fall. Åtgärder: i 1 fall förbud för användning; i övriga ålagda upprensning.
2. Samhällets kloaknät, dess omfattning.	Allmänna ledningar ... 37,429 } Enskilda .... 8,209 } 45,638 m.

N:o 35. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1920.*

C. **Renhållning.**	
a. Latrinrenhållning.	
1. System.	Från stadens centralare områden avhämtas latrinen genom stadens renhållningsverk. Vid gårdarna i stadens yttre områden sker renhållningen genom resp. gårdsägares försorg.
2. Missförhållanden; vidtagna åtgärder.	Anmärkningar av hälsopolisen 245. Till åtal anmälda 11.
3. Antal våningsklosetter. Av dessa antal vattenklosetter. Antal egendomar med vattenklosetter.	Våningsklosetter 1,564, därav vattenklosetter 1,261. Egendomar med W. C. 239.
4. Bortforsling genom gårdsägares försorg; genom av samhället antagen entreprenör; genom samhällets eget renhållningsverk.	Genom renhållningsverket i 1,197 gårdar. I övriga genom gårdsägare.
5. Särskilda upplagsplatser för latrin; olägenheter samt åtgärder med anledning därav.	Renhållningsverkets pudrettfabrik. Bör förläggas utom staden.
6. Latrinens tillgodogörande (direkt försäljning, pudrettberedning).	Torvpudretten användes dels för stadens eget lantbruk, dels försäljes.
b. Renhållning av gård och gata.	Tredelningssystem.
1. Uppsamling och bortforsling av sopor, köksavfall m. m. Eget renhållningsverk.	Eget renhållningsverk.
2. Särskilda upplagsplatser.	Ej inom staden.
3. Tillgodogörande eller oskadliggörande (bränning) av sopor etc.	Svinmaten till stadens svingård. Skräpsopor till fyllning i nya hamnen. Gödselsopor till stadens lantbruk.
4. Missförhållanden; vidtagna åtgärder.	Av hälsopolisen anmälda 245 gårdar, av vilka 11 föranlett åtal.
c. Antal inom den egentliga staden eller samhället befintliga	
1. Svinhus.	Svinhus 32, därav inom stadspl. 0, utom 32.
2. Fähus.	Fähus 14, därav inom stadspl. 0, utom 14.
3. Stall.	Stall 126, därav inom stadspl. 64, utom 62.

4. Olägenheter och bristfälligheter vid dessa; åtgärder med anledning därav.	Ej anmärkta.
5. Svinhållning förbjuden.	Inom stadsplan förbjuden.
D. **Begravningsplats.**	
Anmärkningsvärda missförhållanden etc.	På grund av otillräckligt utrymme i den nuvarande är ny begravningsplats utom staden under anläggning.
Nyanläggning, utvidgning, andra åtgärder.	
E. **Fabriker och näringar.**	
1. Sanitära missförhållanden beträffande upplag, fabriker, verkstäder eller andra näringsgrenar; åtgärder med anledning därav.	Inga.
2. Anmälan om anläggande eller inrättande av nya fabriker enligt § 24 av hälsovårdsstadgan samt nämndens beslut i anledning därav.	2 ansökningar ang. lumphandel beviljade.
3. Uppgift angående minderåriga i industriellt yrke, ävensom åtgärder med anledning av lagen rörande arbetarskydd den 9 juni 1912.	1:sta hälsopolisen, förordnad såsom tillsyningsorgan, har till yrkesinspektören insänt vederbörliga rapporter.
F. **Bostäder.**	
1. Antal med boningshus bebyggda tomter (egendomar) vid årets slut.	1,612.
2. Genom kommunens eller enskildas försorg under året tillkomna arbetarbostäder.	Genom kommunens bidrag uppförda 43 lägenheter; genom enskilda uppförda 20 lägenheter.
3. Särskilda bostäder för lungsiktiga.	Inga.
4. Under året tillkomna härbärgen och asyler.	Inga.
5. Bostadsinspektionen.	
a. Organisation.	Bostadsinspektrisbefattning inrättad.
b. Under året utfört arbete.	Innehavare ej utsedd vid årets utgång.

N:o 35.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1920.

G. **Samlingslokaler.** Utrymme, luftväxling, uppvärmning och beskaffenhet.	
1. Skolor.	Intet att anmärka.
2. Nöjes- och andra samlingslokaler.	Intet att anmärka.
H. **Bad och badanstalter, särskilt skol- och folkbad.** I stadens varmbadhus:	För skolbarn: dels billighetsbadstubad ...... 3,765; dels billighetssimhallsbad .... 4,463; dels fria simundervisningsbad 7,727; [summa] 15,955. Folkbad 20,985
I. **Födoämnen och njutningsmedel.**	
1. Köttbesiktningstvång (enl. lagen ang. köttbesiktning och slakthus den 10 oktober 1913).	Besiktningstvång.
2. Frivillig köttbesiktning.	Ej.
3. Offentligt slakthus.	Ej.
4. Slakterier; därav under offentlig kontroll (exportslakterier m. fl.).	4—6, inga under off. kontroll.
5. Ordnad mjölkkontroll.	Prov, tagna av hälsopolisen, undersökas å Kemiska stationen.
6. Matvaruberedning och matvaruhandel. Här anmärkes, vilka fabriker, försäljningsställen och dylikt under året nytillkommit eller förbättrats	Slakterier 6; under året tillkomna 0 Charkuterifabr. 19; „ „ „ 0 Charkuteributik. 26; „ „ „ 2 Bagerier 24; „ „ „ 3 Bröd- o. mjölkbutiker 74; „ „ „ 7 Mejerier 2; „ „ „ 0 Speceri- o. övriga butiker 71; „ „ „ 7
Anmärkta missförhållanden, vidtagna åtgärder beträffande	*Missförhållanden:* *Åtgärder:*
a. Offentligt slakthus.	
b. Andra slakterier.	Anmälda 3, rättade 3, åtalade 0.
c. Korvfabriker och charkuterier.	Anmälda 15, rättade 12, åtalade 3.

d. Bagerier och konditorier.	Anmälda 24, rättade 23, åtalade 1.
e. Mejerier.	Anmälda 0.
f. Mjölkmagasin.	Anmälda 16, rättade 16, åtalade 0.
g. Kött- och charkuteributiker.	Anmälda 6, rättade 6, åtalade 0.
h. Övriga försäljningsställen för matvaror.	Anmälda 3, rättade 3, åtalade 0.
7. Bryggerier och läskedrycksfabriker.	Bryggerier 2 st., läskedrycksfabr. 1 st.
8. Översikt av under året beslagtagna födoämnen.	

	Antal beslag	Kassationsorsak			
		Tuberkulos	Trikiner	Andra sjukliga förändringar	Förskämning
Kött av					
nötkreatur	2	—	—	—	2
svin	1	—	—	—	1
Inälvor......	16	4	—	—	12
Korv	2	—	—	—	2

9. Tillsyn av matserveringsställen.	Genom hälsopolisen.
10. Livsmedelskontrollens anordning, kostnaderna för densamma.	Tagna matvaruprov undersökas å Kemiska stationen. Kostnad 1,200 kr.
11. Anmärkningsvärda missförhållanden med avseende på försäljning eller förtäring av spritvaror eller andra berusnings- och njutningsmedel.	Till hälsovårdsnämnden ingen anmälan härom inkommen.

K. Åtgärder i anledning av lagen ang. åtgärder mot utbredning av könssjukdomar den 20 juni 1918.

1. Polikliniker, särskilda läkare etc.	Uppskov med inrättande av poliklinik beviljad för 1920.
2. Iakttagna missförhållanden och på grund därav vidtagna åtgärder.	Inga särskilda åtgärder.

N:o 35. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1920.*

L. **Åtgärder i anledning av lag den 14 sept. 1914 ang. vissa åtgärder mot utbredning av lungsot.**	
1. Antal lägenheter i vilka smittrening för tuberkulos ägt rum.	28.
2. Övriga åtgärder.	Anslag till dispensärverksamhetens befrämjande 6,000 kr.
M. **Åtgärder i anledning av lag om skyddskoppsympning den 2 juni 1916.**	
1. Ympningens anordnande.	2:dre stadsläkaren förordnad såsom offentlig vaccinatör.
2. Åtgärder beträffande oympade skolbarn.	Målsmännen anmodats genom hälsopolisen att verkställa ympning vid hot om åtal. — Metoden verksam.
3. Övriga åtgärder.	Inga.
N. **Kommunala vårdanstalter.**	
1. Försörjningsanstalter och ålderdomshem.	Fattigvårdsinrättning.
2. Barnhem, barnasyler, barnkrubbor.	Barnasyl för 12 barn.
3. Andra vårdanstalter (utom epidemisjukhus).	Inga.
O. **Spädbarns- och fosterbarnsvård.**	Se bilagan från Fosterbarnsnämnden.
P. **Hälso- och sjukvårdspersonal.**	
1. Tjänstebefattningar hos hälsovårdsnämnden: Bostadsinspektör, veterinär, kemist, bakteriolog, botanist, antal tillsyningsmän, desinfektörer, barnavårdsinspektriser m. fl.	1 veterinär: föreståndare för köttbesiktningsbyrån, 1 förste hälsopolis och 3 tillsyningsmän.
2. Laboratorier för hälsovårdsärenden.	Västerås kemiska station.

R. **Kvacksalveri och olaga medikamentsförsäljning.**	Ej anmälda.
S. **Andra omständigheter, som kunnat menligt inverka på befolkningens hälsa.**	Intet att anföra.

Bilagor:

1. Översikt över dödsorsakerna enl. dödsbevisen (Med.-styr. cirk. $^{9}/_{12}$ 1901).
2. Översikt över några av de viktigaste dödsorsakerna („ „).
3. Uppgift om sinnessjuka (Med.-styr. cirk. $^{12}/_{4}$ 1916).
4. Redogörelse ang. fosterbarnsvården (Med.-styr. råd o. anvisningar 1904).

Västerås den 31 mars 1921.

CARL THUNSTRÖM
v. ordf.

Årsberättelse rörande epidemisjukvården från hälsovårdsnämnden i Västerås under år 1920.

1. I 2 § 1 mom. epidemilagen avsedda sjukdomars förekomst inom kommunen under året och i anledning därav enl. 2 § 1 och 2 mom.[1]) vidtagna åtgärder (tillkallande av läkare, anmälan till tjänsteläkare eller länsstyrelse).	Difteri .... 371 Skarlakansfeber 78 Nervfeber .... 3 Smittsam hjärnfeber .... 1 Sömnsjuka 1 454	Alla anmälda av läkare. Inga åtg. fr. Hälsovårdsnämnden behövliga.
2. Från läkare till nämnden enl. 2 § 3 mom. inkomna anmälningar.	454.	
3. Förekomst av spetälska och åtgärder däremot enl. 2 § 6 mom.	Ej förekommit.	
4. Åtgärder enl. 3 § 1 och 2 mom. för beredande av isolering och vård åt personer, som äro eller misstänkas vara behäftade med sjukdom, som i 2 § 1 mom. sägs.	Alla insjuknade vårdade å Epidemisjukhuset.	

[1]) Hänvisningar till §§ och mom. avse där icke annorlunda säges, epidemilagen den 19 juni 1919.

N:o 35. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1920.*

5. Åtgärder enl. 3 § 3 mom. för anordnande av observation, isolering m. m. av personer, som utan att vara sjuka likväl av läkare misstänkas föra smitta av sjukdom, som säges i 2 § 1 mom.	87 personer intagna å Epidemisjukhuset för observation.
6. Åtgärder för a) smittrening enl. 4 och 5 §§ och i samband därmed stående frågor enl. 6 och 7 §§.	Vederbörliga desinfektionsåtgärder vidtagna.
b) förgörande av ohyra (i bostäder, avlusningsanstalter).	Enl. cyanvätemetoden i 847 bostadsrum och 5 ångbåtshytter.
c) utbildning av härför erforderlig personal.	1:ste hälsopolisen har under året genomgått härför godkänd kurs, likaså en tjänsteman vid A. S. E. A.
7. Framställning enl. 9 § om kungörelse från predikstolen om utbruten smittsam sjukdom.	Ej förekommit.
8. Åtgärder enl. 10 § ang. skolor, offentliga tillställningar m. m.	Ej förekommit.
9. Åtgärder enl. 11 § till förekommande av onödiga folksamlingar.	Ej förekommit.
10. Uppgifter enl. 12 § till länsstyrelsen ang. smittsam sjukdom och ovanlig dödlighet bland råttor.	Ej förekommit.
11. Åtgärder enl. § 15 ang. pest och kolera.	Ej förekommit.
12. Ådömda straff enl. 28 § för tredskande mot hälsovårdsnämnds beslut jämlikt 3 § angående någons intagande å sjukvårdsinrättning eller isolering eller ställande under observation m. m.	Ej förekommit.
13. Föreläggande av vite enl. 29 §.	Ej förekommit.
14. Förordnande enl. 31 § 2 mom. av åklagare.	—
15. Anförda besvär enl. 32 § över hälsovårdsnämnds beslut.	—
16. Anmärkningsvärda förhållanden i övrigt.	—

Västerås den 31 mars 1921.

CARL THUNSTRÖM.

N:o 35. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1920.*

Ämbetsberättelse från 1:ste stadsläkaren i Västerås för år 1920.

I.

a) *Kyrkoskrivna invånares antal:*

vid 1920 års början:

i Domkyrkoförsamlingen	26,248,	därav	12,945	mk.	och	13,303	kv.
i S:t Ilians församling	2,059,	„	1,001	„	„	1,058	„
i Lundby församling	1,289,	„	682	„	„	607	„
Summa	29,596,	„	14,628	„	„	14,968	„

vid 1920 års slut:

i Domkyrkoförsamlingen	26,812,	därav	13,253	mk.	och	13,559	kv.
i S:t Ilians församling	2,124,	„	1,040	„	„	1,084	„
i Lundby församling	1,414,	„	754	„	„	660	„
Summa	30,350,	„	15,047	„	„	15,303	„

b) *Antalet födda under året:*

i Domkyrkoförsamlingen	584,	därav	301	mk.	och	283	kv.
i S:t Ilians församling	60,	„	27	„	„	33	„
i Lundby församling	46,	„	26	„	„	20	„
Summa	690,	„	354	„	„	336	„

Antal döda under året:

i Domkyrkoförsamlingen	307,	därav	166	mk.	och	141	kv.
i S:t Ilians församling	26,	„	11	„	„	15	„
i Lundby församling	12,	„	7	„	„	5	„
Summa	345,	„	184	„	„	161	„

Nativiteten således omkring 23.1 pro mille (1919 18.4 ‰).
Mortaliteten „ „ 11 „ „ (1919 11.7 ‰).

c) *Antalet döda barn under ett års ålder:*

i Domkyrkoförsamlingen	43,	därav	30	mk.	och	13	kv.
i S:t Ilians församling	5,	„	3	„	„	2	„
i Lundby församling	2,	„	2	„	„	0	„
Summa	50,	„	35	„	„	15	„

II.

Allmännare förekommande sjukdomar.

Förutom den i början av året från 1919 fortlöpande difteriepidemien samt en mindre influensaepidemi med spansksjuke-typ har sjukligheten inom staden i allmänhet hållit sig tämligen normal i förhållande till folkmängden. Sär-

N:o 35.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1920.

skilt under senare delen av året kan man anse att det varit relativt friskt i staden. Den minskade bostadstillgången och de inom de gamla stadsdelarna rätt dåliga och osunda bostadslägenheterna göra, särskilt beträffande smålägenheterna, att utrymmet och bostadshygienen bli mycket dåliga och naturligtvis ganska hälsoskadliga och mäst för de mindre barnen. Det är också här man påträffar de flesta skrofulösa, anämiska och rhakitiska barnen. Så länge nybyggnadsverksamheten ligger proportionsvis under folkmängdstillväxten inom staden torde bli svårt att även med ordnad bostadsinspektion kunna åstadkomma någon större ändring i detta förhållande.

a. Infektionssjukdomar:

Difteri.

Den i mitten av 1919 uppträdande, ovanligt omfattande och långvariga difteriepidemien visade sig vid början av år 1920 dock i avtagande, men syntes först inemot mitten av årets hävd. Antalet nya fall ökades visserligen pr månad ånyo något, men sjukdomen uppträdde då mera sporadiskt och normalt.

Hela antalet fall under året utgjorde 371, med endast 4 dödsfall, således c:a 1 %. Jämsides med difteriepidemiens avtagande inom staden utslocknade även epidemien inom omgivande landsbygd, så att antalet härifrån till Epidemisjukhuset intagna framemot mitten av året nedgick till det normala.

Inalles vårdade under året å Epidemisjukhuset 679 difterifall, inberäknat häri 107 bacillbärare. Antalet av mig undersökta prov utgjorde inalles under året 4,919, därav komma 3,545 å på sjukhuset intagna patienter, 618 prov från staden och 756 från landet.

Åtgärderna ha som vanligt bestått i bostadsdesinfektioner och av halsprovtagningar av familjemedlemmar och andra, som kommit i närmare beröring med de sjuka, såsom skolkamrater etc.

Skarlakansfeber.

Antalet insjuknade under året inom staden har utgjort 78 med tämligen jämn fördelning pr månad. Ingen utpräglad epidemi har således förekommit. Sjukdomen har i allmänhet varit ganska lindrig. Inga dödsfall. Vanliga åtgärder.

Nervfeber.

Därav ha förekommit 3 fall, resp. 1 i febr., 1 i juli och 1 i sept. Varifrån smittan härlett sig har ej kunnat utrönas. Fallen lindriga.

Influensa.

I början och slutet av året förekom fall av den gamla vanliga influensatypen, men i mars började typiska fall av den s. k. spanska sjukan uppträda, i början med lindrigare insjuknande men i april och maj även med den svårare formen med lungkomplikationer, förorsakande 10 dödsfall. Emellertid blev ej sjukan vidare omfattande och upphörde i denna form i juni efter att ha nått kulmen i april.

Mässling.

Förekom huvudsakligen under första kvartalet för att sedan småningom alldeles upphöra. Epidemien var en fortsättning på den epidemi, som uppdök under sista kvartalet 1919. Den var emellertid av ganska ringa omfattning och lindrig. Intet dödsfall.

Epidemisk hjärnfeber.

Ett fall i juli, lindrigt. Någon kontakt av den sjuke från annan dylik kunde ej härledas.

Epidemisk sömnsjuka.

Ett fall i sept. Fallet typiskt till sitt förlopp, återgick mycket långsamt till full hälsa. Varifrån smittan kommit kunde ej klargöras.

b. Övriga sjukdomar.

De akuta katarrala åkommorna i luftväggar och tarmkanaler ha förekommit i ungefär vanligt antal och representerar största insjukningsprocenten.

Därnäst kommer den akuta lunginflammationen med 123 fall, medförande 22 dödsfall.

I tuberkulösa åkommor ha avlidit 56 personer, därav i lungtuberkulos 43. Då hela antalet dödsfall inom staden utgjorde 345, har tuberkulosen sålunda skördat omkring 1/9-del eller 12,5 %.

De smittosamma könssjukdomarna ha på grund av den noggranna anmälningsskyldigheten enligt nya lagen nu kunnat överskådas. Att 1919 års siffra blev relativt hög berodde på att en hel del äldre under behandling gående fall även medräknades. Emellertid visar sig av rapporterna en avsevärd reducering i antalet, från 384 fall år 1919 till 206 fall 1920. Huvudorsaken till nedgången har man otvivelaktigt att söka däri, att alla dylika sjuka fått förmånen av fri läkarevård och medicin. Men också bidrager i viss mån de rättigheter, som lagen lagt i läkarnes händer, speciellt sundhetsinspektörernas, att intvinga anmälda smittokällor till vederbörlig behandling. — Översikt beträffande antal, ålder och kön: se särskild bilaga.

c. Översikt av gängse sjukdomar.
(Se särskild bilaga.)

III.

Vaccination och revaccination:

Antalet 1:sta gången ympade under året 215, alla med framgång ympade.

Till förrättare av den offentliga vaccinationen under året har 2:dre stadsläkaren varit förordnad.

Någon uppgift om revaccinerade har ej inkommit.

IV.

Ämbetsförrättning på grund av vederbörligt förordnande har ej förekommit.

N:o 35.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1920.

V.

Inom staden bosatt personal av:

a) *Läkare:* E. Björkman, f. d. 1:ste provinsialläkare; G. Fjellander, 1:ste provinsialläkare; G. Holm, biträdande provinsialläkare och fängelseläkare; A. Wickholm, f. d. regementsläkare; G. Wingren, regementsläkare; P. Lundgren, lasarettsläkare; M. Sjögren, läkare vid tuberkulossjukhuset; C. Thunström, 1:ste stadsläkare; C. Idar, 2:dre stadsläkare; L. Bladini, stadsdistriktsläkare.

b) *Veterinärer:* C. J. Jacobsson, länsveterinär; M. Jonsson, föreståndare för köttbesiktningsbyrån.

c) *Tandläkare:* F. A. Malmström, privat praktiserande; C. W. Luthman, privat praktiserande; E. Adolphson, privat praktiserande; G. Jonsson, privat praktiserande; H. Lybeck, privat praktiserande; Hj. Luttorp, inflyttad den 1 sept. 1920, skoltandläkare.

d) *Sjukgymnaster:* Major G. Nordencreutz; Fru Thora Wittbom; Fru Ella Hartelius; Fröken Elisab. Arvedson; Fröken Mariam Holmlin; Löjtnant B. Personne och Fru Personne.

Massör: E. Falk.

e) *Fältskär:* E. A. Strömberg.

f) *Apoteksföreståndare, provisorer och elever:* Apoteket Hjorten: Innehavare A. H. Kronberg, tjänstledig; föreståndare J. O. Oest, leg. apotekare; provisorer: T. W. Nyman, leg. apotekare; E. Lindström, leg. apotekare; I. Norrlin, leg. apotekare; C. Nyqvist, leg. apotekare; J. Widgren, leg. apotekare.

Apoteket Bävern: Innehavare E. J. Fernström, leg. apotekare; provisorer: S. Julin, leg. apotekare; O. G. Svensson, leg. apotekare; Göta Ahlstedt, farm.kand.; Astrid Jansson, elev; F. J. Pettersson, elev.

g) *Barnmorskor:* Fröken Anna Lindeström, 1:sta stadsbarnmorska; Fröken Hilda Pihlgren, 2:dra stadsbarnmorska.

Privatpraktiserande och bosatta inom staden: Fröken Augusta Björkegren; Fru Anna Berggren; Fru Anna Ågren, Fröken Elisabet Wahlberg (inflyttad 1 april).

h) *Vaccinatörer:* i staden bosatta läkare.

i) *Kvacksalvare:* ingen känd.

VI.

Sinnessjuka och sinnesslöa: se särskild bilaga.

2:dre stadsläkarens årsberättelse med redogörelse från Fattigvårdens sjukavdelning samt stadsdistriktsläkarens årsberättelse bifogas.

Västerås den 31 mars 1921.

Carl Thunström,
1:ste stadsläkare.

Bilagor:

1. Översikt över gängse sjukdomar.
2. Sammandrag av barnmorskornas dagböcker.
3. Uppgift över antal läkare, tandläkare etc.

4. Summarisk förteckning över skyddskoppympningen. N:o 35.
5. Sammandrag över sinnessjuka och sinnesslöa. *Hälsovårdsnämndens*
6. Översikt av anmälda fall av smittosamma könssjukdomar. *årsberättelse*
Dessutom bifogas: *för 1920.*
7. Årsberättelse från Epidemisjukhuset.
8. Årsredogörelse från Köttbesiktningsbyrån.
9. Årsredogörelse från Hälsopolisen.
10. Badtablå från Västerås stads varmbadhus.

Ämbetsberättelse från andre stadsläkaren i Västerås för år 1920.

Andre stadsläkarens distrikt har omfattat samma område som föregående år, nämligen I, II, III, IV, VIII fattigvårdsdistrikten. Invånareantalet i distriktet torde fortfarande överstiga hälften av stadens folkmängd, som den 31 dec. 1919 utgjorde 29,596 personer.

Smittosamma sjukdomar.

Influensan

har under året uppträtt med rätt talrika fall, särskilt under mars—maj med kulmen under april månad. Den har dock i regel ej haft den elakartade karaktär, som kännetecknade den s. k. spanska sjukan och har endast i få fall varit åtföljd av svåra komplikationer.

Av övriga smittosamma sjukdomar har *difteri* uppträtt hela året med ett mindre antal fall; *skarlakansfeber* med ett fåtal fall, *mässling* och *påssjuka* med en del fall under årets tre första månader. Av de nämnda sjukdomarna ha under året följande antal fall antecknats vid distriktets folkskolor: av difteri 43 fall, av skarlakansfeber 13 fall, av mässling 5 fall och av påssjuka 23 fall.

Angående övriga akuta sjukdomar hänvisas till bifogad översikt av gängse sjukdomar i Västerås stad.

Skyddskoppympning har företagits å 195 förut ej ympade personer. Revaccination har ej förekommit.

Berättelsen åtföljes av:

1. Årsberättelse från sjukhuset vid Västerås stads ålderdomshem, jämte bilaga C.
2. Översikt av gängse sjukdomar i Västerås stad år 1920.

Västerås den 25 januari 1921.

Carl Idar,
2:e stadsläkare

N:o 35.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1920.

Årsberättelse från stadsdistriktläkaren i Västerås för år 1920.

Distriktet har omfattat V, VI, VII och IX fattigvårdsdisrtikten jämte inkorporerade socknarna Lundby och S:t Ilian. Invånareantalet i distriktet torde i det närmaste uppgå till hälften av stadens folkmängd.

Den starka folkökningen och den stillastående byggnadsverksamheten ha än mera ökat bostadsbristen. Speciellt gäller detta lägenheter om ett rum och kök: industriarbetarens med familj vanliga bostad. Vi äro fortfarande långt från önskemålet: 2 rum och kök åt varje familj med flere barn, vilket dock ur bostadshygienisk synpunkt ej är ett ideal utan blott en nödvändighet.

Smittosamma sjukdomar:

Under förvåren förekommo spridda fall av spanska sjukan, alla av mycket lindrigare beskaffenhet än under den första stora epidemien. Utbredningen av övriga smittosamma sjukdomar framgår ur Hälsovårdsnämndens årsberättelse.

Beträffande spädbarnsvården inom staden förtjänar att framhållas att okunnigheten är stor ifråga om fördelarna för barnen av den blandade uppfödningen i de fall, då bröstmjölken ej räcker till för barnets hela behov. Vanligen avvänjas barnen genast helt och hållet i dylika fall.

Med den storlek Västerås stad nu har uppnått måste barnasylen (Fridsborg) betecknas såsom alldeles otillräcklig, trots utvidgningen under året, som ej kom en dag för tidigt för att bereda de förut 11 nu 15 barnen tillräckligt med utrymme. Flere kunna i den nuvarande lokalen ej mottagas, och ett trängande önskemål är därför en helst helt ny lokal, minst dubbelt så stor som den nuvarande.

Berättelsen åtföljes av:

Översikt över gängse sjukdomar i Västerås år 1920.

Västerås i januari 1921.

Lennart Bladini,
distriktsläkare.

N:o 35.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1920.

Årsberättelse från Epidemisjukhuset i Västerås för år 1920.

Sjukhuset tillhör Västerås stad, men förhyres av Västmanlands läns landsting från 1 januari 1920.

Under året hava följande åtgärder vidtagits beträffande byggnaderna och deras omgivning: Inga.

Mathållning: Ingen förändring.

Inventarier, utredningspersedlar och instrument: För nyanskaffning under året av linnevaror och patientkläder har landstinget anslagit 20,000 kronor.

Ordningsstadgar och bestämmelser för patienters intagning: Oförändrat.

Följande förändringar hava inträffat beträffande personalen: Oförändrat.

Följande viktigare åtgärder hava blivit föreslagna: Inga.

Övriga anmärkningsvärda förhållanden: Inga.

I. Intagna, avlidna, underhållsdagar, antal sängar, dagavgifter.

Antal patienter under året		Underhållsdagar för samtliga vårdade	Antal ordin. sängar vid årets slut	Högsta	Medeltal	Medellängd av sjukhusvistelsen		Dagavgift		Intagna	Underhållsdagar
Intagna	Avlidna			antalet vårdade för dag				Kr.	öre		
1003	12	26149	110	115	71	26	Enskilt rum	7	50	29	647
							halvenskilt d:o...	5	—		

II. Inkomster.

	Kronor	öre
1. Anslag av landsting	185470	15
5. Patientavgifter	1855	91
Summa inkomster	187326	06

N:o 35.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1920.

III. Utgifter.

	Kronor	öre	Kostnad pr underhållsdag, öre [1])
1. Avlöningar (i stat upptagna), vikariatsersättningar, pensioner och pensionsavgifter	28298	18	108
2. Läkemedel (för inre och yttre behandling)	9800	25	37
3. Förbandsartiklar (samtliga för sårbehandling använda förbrukningsartiklar), bandage	329	13	1
4. Mineralvatten, vin, is, näringspreparat o. dyl.	23	29	—
5. Instrument och apparater jämte hithörande förbrukningsartiklar[1])	630	20	2
6. Kläder, sängkläder och andra inventarier samt arbetsmaterial[1])	20325	62	77
7. Patienters utspisning	43419	34	166
8. Annat kosthåll (personal)	13164	—	50
9. Värme och lyse jämte liknande förbrukningsartiklar	30251	13	116
10. Tvätt, renhållning (inre och å gård), vatten samt liknande förbrukningsartiklar	4506	34	17
11. Förbrukningsartiklar inom ekonomien, ej å andra titlar förda	3866	83	15
12. Fastigheters (inkl. gårds, parks och vägars) underhåll, reparationer	160	90	—
13. Ny-, till- och ombyggnader samt reparationer för särsk. anslag	—	—	—
14. Diverse utgifter: Hyror och räntor; Onera	32550	85	124
Summa utgifter	187326	06	713[2])

[1]) Har för underhåll eller nyanskaffning medel utgått av särskilt anslag, skall detta angivas i särskild not.

[2]) Här anföres hela kostnaden per underhållsdag, sedan utgifter för ny-, till- och ombyggnad frånräknats.

Anm. Inkomster och utgifter skola såvitt möjligt avse redogörelseåret vadan inkomst- och utgiftssummor böra stämma med varandra.

IV. Personalens storlek och löneförmåner.

Befattningshavare	Tillträtt befattningen år	Lön Kronor	Andra förmåner
1 Husmoder	1919	800	Fritt vivre + dyrtidstillägg 800
2 Sköterskor	1905 o. 1908	1000	„ „ + „ 1,000
2 „	1918 o. 1919	700	„ „ + „ 700
4 Sköterskebiträden	1919 o. 1920	360	„ „ + „ 360
1 Kokerska	1920	480	„ „ + „ 480
1 Köksbiträde	1920	360	„ „ + „ 360
1 Husa	1920	360	„ „ + „ 360
1 Vaktmästare	1917	1500	Fri bostad + „ 1,913
1 Dräng	1915	720	Fritt vivre + „ 720
3 Tvätterskor	—	dagavlön.	
Extra personal vid behov	—	d:o	

V. Intagna sjukdomsfall ävensom avlidna.

Sjukdom Enl. gällande sjukdomsnomenklatur	Intagna m.	Intagna kv.	Avlidna m.	Avlidna kv.	Sjukdom Enl. gällande sjukdomsnomenklatur	Intagna m.	Intagna kv.	Avlidna m.	Avlidna kv.
Difteri	298	381	1	5	Mässling	—	1	—	—
Skarlakansfeber	88	95	1	1	Augina tonsillaris	44	60	—	—
Nervfeber	3	2	—	1	Augina Vincenti	1	—	—	—
Paratyfus	—	1	—	—	Abscess. tous.	1	3	—	—
Smittsam hjärnfeber	1	1	—	—	Pseudocroup	3	—	1	—
Sömnsjuka	1	2	—	—	Pneumonia ac.	2	—	1	—
Ak. Barnförlamning	1	—	1	—	Icterus Catarrh.	—	1	—	—
					Arthrit. rheumat.	1	—	—	—
					Observationsfall	6	6	—	—

VI. Intagna personer, som utan att vara sjuka likväl misstänkas föra smitta av i epidemilagen 2 § 1 mom. avsedd sjukdom.

	Intagna m.	Intagna kv.
Difteri	46	63
Skarlakansfeber	1	3

VII. Utförda operationer.

Operation	Patientens ålder under 15 år	Patientens ålder 15—55 år	Patientens ålder över 55 år	Operation, utgång god	Operation, utgång mindre god	Operation, utgång dålig
Tracheotomi	3	—	—	2	—	1
Intubation	7	—	—	6	—	1

Västerås den 31 mars 1921.

CARL THUNSTRÖM
Sjukhusläkare.

N:o 35.
Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1920.

Redogörelse för hälsopolisens i Västerås verksamhet under år 1920.

Under hälsopolisens uppsikt stående lokaler och inrättningar:

Rörelsens art	Antal				Anmärkningar
	Vid årets början	Ned-lagda under året	Till-komna under året	Vid årets slut	
Slakterier	6	—	—	6	
Charkuteriverkstäder	19	—	—	19	
Charkuteributiker	24	—	2	26	
Bagerier	22	1	3	24	
Brödbutiker	12	1	2	13	
Mejerier	2	—	—	2	
Mjölkbutiker	59	3	5	61	
Smör-, ost- & ägg	2	—	—	2	
Speceributiker	54	—	3	57	
Fiskbutiker	5	2	2	5	
Frukt- och grönsak.	7	—	2	9	
Näringsställen	52	—	4	56	
Hotell	9	1	—	8	
Natthärbergen	1	—	—	1	
Rak- & frisérsalonger	10	—	—	10	
Lump-, hud- & benupplag	9	1	2	10	

Underhåll och reparationer, som under krigsåren blivit eftersatta, ha 1920 anbefallts och verkställts i rätt stor utsträckning beträffande bagerier, korvfabriker, charkuterier och mjölkmagasin.

Tillsyn över födoämnen.

I och för utrönande av fetthalten hos saluhållen mjölk och grädde har genom hälsopolisen inköpts och å Kemiska stationen i Västerås undersökts nedanstående antal prov:

	Antal.	Därav underh.	Åtalbara
Tjock grädde (minimifetthalt enl. mjölkstadgan) 30 %	61	19	intet
Tunn grädde D:o 15 %	384	41	„
Oskummad mjölk D:o 3 %	444	52	„
Summa	889	112	—

Å separerad mjölk undersöktes 19 prov, av vilka 3 st. obetydligt understego 8 % torrsubstans (den lagstadgade). N:o 35. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1920.*

Vid sidan av ovannämnda undersökningar undergick den oskummade mjölken pasteuriseringsprov, på grund av det alltsedan den 11 september 1919 intill den 18 augusti 1920 gällande pasteuriseringspåbudet i följd av rådande difteriepidemi.

Meddels s. k. pipettprov har hälsopolisen dessutom kontrollerat renhetsgraden (smutshalten) å den till staden införda mjölken. Proven, som tagits omedelbart efter mjölkens ankomst, visade i ett övervägande antal fall vara bemängda med smuts i mer eller mindre grad, vadan Nämnden funnit sig föranlåten meddela vederbörande leverantörer varning.

Ett prov å korv, som misstänktes innehålla färgämne, visade vid kemisk analys misstanken grundad. Korven saluhölls å torget av en lantslaktare, vilken genom åtal, som följde på förseelsen, bötade.

Ett ur en gårdsbrunn upptaget vattenprov var, enligt analysbeviset, starkt förorenat. Efter länspumpning och ränsning av brunnen, vilka åtgärder Nämnden förelade gårdsägaren, har vattnet befunnits tillfredsställande.

Ett annat vattenprov, hämtat ur en med elektrisk pumpanordning försedd brunn, som lämnade vatten dels till ett flertal hushåll, dels till en charkuteriverkstad, befanns odugligt till dricksvatten och övrig hushållsförbrukning. Genom Nämndens ingripande avstängdes brunnen och vattenledning framdrogs till platsen.

Anmärkta missförhållanden, vidtagna åtgärder beträffande:

	Antal anmärkta missförhållanden	Föranlett nämndens åtgärd	Till åtal anmälda
Slakterier	3	—	—
Korvfabriker och charkuterier	15	4	3
Bagerier och konditorier	24	3	1
Mejerier	—	—	—
Mjölkmagasin	16	—	—
Kött- och charkuteributiker	6	—	—
övriga försäljningsställen för matvaror	3	—	—
Torghandeln	3	—	1
Köttransporter	6	1	5
Bostäder	8	3	—
Vattenklosetter	3	3	1
Renhållning m. m.	245	12	11
Summa	332	26	22

Tjänsteskrivelser,

som under året avgivits, uppgå till ett antal av 110
därav till Hälsovårdsnämnden 20
„ „ andra myndigheter 59
„ „ fastighetsägare m. fl. 27
„ „ yrkesinspektören 4

N:o 35.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1920.

Bostadsdesinfektioner, utförda under år 1920.

Månad	Antal desinfekterade		Förbrukad formalin	Orsaker (sjukdom)					Summa
	Rum	Kök	Gram	Tuberkulos	Difteri	Skarlakansfeber	Nervfeber	Övriga	
Januari	52	14	19300	2	55	4	—	1	62
Februari	41	12	16800	3	43	4	1	1	52
Mars	47	8	17050	3	42	5	—	2	52
April	19	9	9100	3	17	5	—	—	25
Maj	25	4	10600	2	21	4	—	—	27
Juni	25	9	9200	—	22	1	—	1	24
Juli	16	13	9900	2	18	2	—	4	26
Augusti	16	1	5550	3	7	6	—	—	16
September	27	12	12300	6	15	13	—	1	35
Oktober	28	8	10700	1	22	9	—	—	32
November	23	7	9300	1	18	8	—	—	27
December	16	9	8700	2	15	5	—	1	23
Hela året	335	106	138500	28	295	66	1	11	401

Utrotande av ohyra meddels cyanväte har under året bedrivits dels av undertecknad, dels av en tjänsteman vid Allm. Svenska Elektr. A.-B., som förvärvat särskilt tillstånd härför. Inalles ha 847 rum inom staden och ett fartyg undergått sådan gasbehandling, alla, enligt inkomna rapporter, med tillfredsställande resultat.

Den kommunala tillsynen, som jämlikt lag om arbetarskydd den 29 juni 1912 åligger hälsovårdsnämnd, har utövats av undertecknad på Nämndens uppdrag. Inspektionsverksamheten har utförts genom 13 besök, fördelade på 13 dagar. De insp. arbetsställena äro: hantverk 10, handel 3. Missförhållande, som föranlett anmälan till yrkesinspektör enl. § 4 instruktionen för kommunala tillsynsorgan har i intet fall iakttagits.

Västerås i januari 1921.

Ernst Berggren.

Sammandrag av hälsopolisens arbeten under år 1920.

Månad	Besiktning av:															Övriga uppdrag:								
	Gårdar och avträden	Stall	Svinhus	Fähus	Avloppstrummor och diken	Avstjälpningsplatser	Lump-, hud- och benupplag	Bostäder	Rakstugor	Salubodar	Slakterier och korvfabriker	Charkuteributiker	Mejerier	Mjölkbutiker	Bagerier	Delgivit av Nämndens protokoll	Anhållande av födoämnen	Biträde å Köttbesiktningsbyrån	Tillsyn över torghandeln	Utförda desinfektioner	Besök å järnvägens godsmagasin	Inköp av mjölk- och gräddprov	Tillsyn över minderåriga	Diverse arbeten
Januari	1213	129	11	6	—	—	5	4	2	37	96	125	2	90	25	—	—	49	8	62	7	79	—	49
Februari	1353	159	16	12	6	—	8	2	—	35	98	119	3	60	17	2	—	44	9	52	8	21	1	42
Mars	1400	145	24	14	5	—	12	—	—	34	114	132	1	107	28	5	4	48	10	52	10	100	—	46
April	1271	120	16	9	13	3	5	3	—	23	123	137	1	74	16	76	6	45	9	26	8	64	1	40
Maj	1298	143	14	17	19	—	13	—	—	31	115	136	2	74	20	7	11	46	10	27	7	51	—	38
Juni	1112	110	22	14	24	3	18	—	—	43	116	116	4	106	28	14	2	41	8	24	6	102	3	33
Juli	1259	105	18	14	21	1	12	—	—	26	115	128	2	70	25	20	—	45	7	26	11	80	2	45
Augusti	1630	164	33	24	25	9	23	—	—	29	127	145	4	84	26	—	2	46	8	16	6	68	—	43
September	1478	151	18	16	20	2	16	3	—	25	120	138	6	95	27	26	1	50	9	35	9	122	2	47
Oktober	1537	139	24	14	28	2	17	5	—	19	123	144	5	85	23	17	1	56	9	32	9	47	1	32
November	1378	145	24	18	20	1	11	4	—	38	119	142	3	138	30	13	—	59	8	27	7	123	2	45
December	1192	129	22	19	7	—	18	6	—	19	129	164	1	90	22	13	2	63	11	23	4	63	2	43
Hela året	16121	1639	242	177	188	21	158	27	2	359	1395	1626	34	1073	287	193	29	592	106	402	92	920	14	503

Västerås i januari 1921

Ernst Berggren.

N:o 35.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1920.

Årsredogörelse från Köttbesiktningsbyrån för år 1920.

Verksamheten vid byrån har under året fortgått utan någon personalförändring.

Tillförseln har visat stark stegring isynnerhet i fråga om fläsk och beskaffenheten av det införda köttet har i genomsnitt varit mycket god.

För besiktning har inlämnats 19,751 hela eller halva kroppar och 3,898 lösa organ. De införda djurkropparna har fördelats på följande djurslag: storboskap 2,228, större kalv 2,305, mindre kalv 6,752, får och get 2,015, svin 6,031, spädgris 52, häst 367 och föl 1.

Av de inlämnade kropparna ha 231 blivit helt beslagtagna och förstörda och 533 godkända efter kassation av förändrade organ eller delar. Av lösa organ ha 214 st. kasserats och oskadliggjorts.

Totala vikten av de kasserade köttpartierna ha uppgått till 17,774 kg.

Ett fläsk har efter sterilisering utlämnats till ägaren.

Statens inspektör har under året besökt byrån och däröver lämnat protokoll.

Beträffande tillförseln under de olika månaderna och kassationsorsakerna hänvisas till bilagorna.

Västerås den 2 mars 1921.

Martin Jonsson.

Bilagor.

N:o 35.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1920.

Översikt av dödsorsakerna i Vä

Dödsorsak (Enligt K. Med.-styr:s cirk. den 9 Oktober 1911)	Mankön: under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—60 år	60 år och därutöver	Okänd ålder
Bildningsfel och sjukdomar hos nyfödda	14	—	—	—	—	—	—	—	—
Ålderdomsavtyning	—	—	—	—	—	—	—	9	—
Andra havandeskaps- o. förlossningssjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Varfeber	—	—	—	—	—	2	—	1	—
Ros	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Difteri	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Influensa	1	—	—	—	—	3	1	2	—
Tuberkulos a) Lungsot	—	—	1	—	3	15	5	—	—
b) Annan tuberkulos	1	3	2	—	2	—	2	1	—
Blodbildande organens o. blodets sjukdomar	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Sockersjuka	—	—	—	—	—	2	1	—	—
Hjärnblödning	—	—	—	—	—	1	3	3	—
Andra sjukdomar i nervsystemet och sinnesorganens sjukdomar	7	—	—	—	—	1	—	1	—
Sinnessjukdomar	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Kronisk hjärtsjukdom	—	—	—	—	—	1	3	10	—
Andra cirkulationsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	4	—
Luftrörsinflammation, akut och kronisk	8	—	—	—	—	—	1	3	—
Akut lunginflammation	2	—	—	—	—	4	2	—	—
Andra andningsorganens sjukdomar	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Akut mag- och tarminflammation	1	1	—	—	—	1	—	1	—
Kronisk mag- och tarminflammation	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blindtarmsinflammation	—	—	1	—	—	—	1	1	—
Tarmhinder och tarmbråck	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Andra matsmältningsorganens sjukdomar	—	—	—	—	1	1	—	2	—
Urin- och könsorganens sjukdomar	—	—	—	—	—	2	1	6	—
Ledgångarnas och bensystemets sjukdomar	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Kräfta	—	—	—	—	—	3	8	13	1
Svulster av andra slag	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Olyckshändelser eller våda	—	—	—	1	1	5	1	—	1
Självmord	—	—	—	—	—	1	1	—	—
Okänd dödsorsak	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	35	4	5	1	8	43	32	58	2

sterås under år 1920 enligt dödsbevisen.

Bil. 1

N:o 35. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1920.*

Summa mankön	Kvinnkön: under 1 år	1—5 år	5—10 år	10—15 år	15—20 år	20—40 år	40—60 år	60 år och därutover	Okänd ålder	Summa kvinnkön	Summa summarum
14	8	—	—	—	—	—	—	—	—	8	22
9	—	—	—	—	—	—	—	14	—	14	23
—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	2
3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	4
1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	3
1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	3	4
7	—	2	—	—	—	—	—	1	—	3	10
24	—	1	1	1	3	7	4	2	—	19	43
11	—	1	—	1	—	—	—	—	—	2	13
1	—	—	—	—	—	—	2	1	—	3	4
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
7	—	—	—	—	—	1	—	12	—	13	20
9	1	2	—	—	—	1	—	3	—	7	16
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
14	—	—	—	—	—	3	4	6	—	13	27
4	—	—	1	—	—	—	—	6	—	7	11
12	3	1	1	—	—	—	—	3	—	8	20
8	1	2	—	—	—	3	1	7	—	14	22
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
4	2	—	—	—	—	1	1	1	—	5	9
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1
3	—	—	1	—	—	1	—	—	—	2	5
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
4	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	6
9	—	—	—	—	—	—	1	2	—	3	12
1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2
25	—	—	—	—	—	—	6	12	—	18	43
—	—	—	—	—	—	1	2	1	—	4	4
9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	3
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1
188	15	11	6	2	4	20	25	74	—	157	345

N:o 35.
Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1920.

Bil. 2.

Översikt av några av de viktigaste dödsorsakerna i Västerås under år 1920 med fördelning på månader.

Dödsorsak	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	Summa
Ålderdomsavtyning	—	2	2	4	1	4	—	2	2	1	2	2	22
Difteri	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	4
Influensa	—	—	—	4	5	1	—	—	—	—	—	—	10
Lungsot	1	2	6	3	3	2	6	2	9	1	4	4	43
Luftrörsinflammation, akut och kronisk	—	1	3	4	2	2	1	1	1	1	2	2	20
Akut lunginflammation	4	1	5	5	2	3	—	—	1	1	-	—	22
Akut mag- och tarminflammation	—	—	1	2	—	—	3	—	1	—	1	1	9
Självmord	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	3

Bil. 3.

Sammandrag av förteckningar över sinnessjuka och sinnesslöa den 31 dec. 1920 kyrkoskrivna inom Västerås stad av Västmanlands län.

	Antal	Hemort		Kön		Civilstånd		Ålder			Vårdas å						
		landsbygd	stad	män	kvinnor	ogift	gift	under 20 år	20—40 år	över 40 år	enskilt eller däremot svarande hem	enskild anstalt	anstalt för sinnesslöa: obildbara	anstalt för sinnesslöa: bildbara	försörjningsanstalt	upptagningsanstalt för sinnessjuka2)	statsanstalt för sinnessjuka
A. Sinnessjuka …	62	—	62	26	36	44	18	1	29	32	—	1	—	—	11	4	46
Summa	—	62		62		62		62			62						
B. Sinnesslöa …	11	—	11	8	3	11	—	5	4	2	6	—	2	2	1	--	--
Summa	—	11		11		11		11			11						

Avskrift. *Bil. 4.*

N:o 35. *Hälsovårdsnämndens å sberättelse för 1920.*

Redogörelse angående Fosterbarnsvården i Västerås stad för år 1920.

A. I *enskild bostad* vårdade fosterbarn:

Antal vid årets böjran anmäla		71
Tillkomna under året		5
	Summa	76
Avlidna under året:		
före fyllda 1 år		0
efter „ 1 år		1
	Summa	1
Avgångna av annan anledning:		
före fyllda 7 år		11
efter „ 7 år		12
	Summa	23
Hela antalet under året avgångna		24
Antal vid årets slut vårdade:		
under 1 år gamla	1	
1—7 år gamla	50	51
	Summa	76

B. I *särskild anstalt* vårdade:

Antal vid årets början anmälda		10
Tillkomna under året		4
	Summa	14
Avlidna under året:		
före fyllda 1 år		—
efter „ 1 år		—
	Summa	—
Avgångna av annan anledning:		
före fyllda 7 år		3
efter „ 7 år		2
	Summa	5
Hela antalet under året avgångna		5
Antal vid årets slut vårdade:		
under 1 år gamla	—	
1—7 år gamla	9	9
	Summa	14

C. *Hela antalet inom kommunen vårdade fosterbarn vid redogörelseårets slut* 60

D. *Fosterlegans storlek* pr månad:
i enskild bostad: högst 41,66, lägst 6,66.
i barnavårdsanstalt: högst 35, lägst 5.

E. Hava förelägganden meddelats enligt 7 § 1? Nej.

F. Hava förelägganden meddelats enligt 7 § 2? Nej.

G. Hava försummelser beivrats enligt 10 §? Nej.

H. Hava försummelser beivrats enligt 11 §? Nej.

I. Finnes inom staden särskild fosterbarnsnämnd? Ja.

K. Äro särskilda biträden enligt 12 § förordnade och i så fall huru många? 5.

L. Finnes inom staden anstalt, varom i 18 § sägs, och i sådant fall vem är där anställd såsom läkare? Nej.

Västerås den 18 mars 1921.

IDA GRÖNBERG,
Fosterbarnsnämndens ordförande.

Eric Plantin.

N:o 35.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse

Översikt av gängse sjukdomar

Sjukdomar	Januari		Februari		Mars		April		Maj	
	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde
Skarlakansfeber	4	—	3	—	6	—	6	—	4	—
Difteri (och strupsjuka)	56	—	49	1	51	—	25	1	21	—
Mässling	76	—	24	—	24	—	5	—	4	—
Påssjuka	18	—	6	—	6	—	4	—	—	—
Kikhosta	—	—	3	—	—	—	1	—	3	—
Influensa	3	—	15	—	68	—	152	4	72	5
Nervfeber + Paratyphus	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Epidemisk hjärnfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Epidemisk sömnsjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akut inflamm. i luftstrupe o. luftrör	80	—	85	1	125	3	170	4	80	2
Akut lunginflammation	15	4	12	1	19	5	21	5	8	2
Lungsäcksinflammation	3	—	—	—	—	—	6	—	—	—
Akut mag- och tarminflammation	8	—	4	—	12	1	12	2	16	—
Summa	263	4	202	3	311	9	402	16	208	9

Sammandrag av summariska utdrag ur dagböcker,

Antal barnmorskor som avlämnat summariskt utdrag	Barnaföderskor						Missfall	Födda barn												
											Levande födda				Dödfödda					
											Fullgångna		Ofullgångna		Fullgångna		Ofullgångna			
	Antal	Gifta	Ogifta	Änkor	Förstföderskor	Omföderskor		Antal	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	Tvillingbörd	Trillingbörd
6	763	640	117	6	270	493	26	752	390	362	371	345	10	13	5	—	4	4	15	—

Uppgifter den 31 dec. 1920 angående läkare och civila läkarbe nal, sjukgymnaster, barn

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	Antal leg. läkare						Antal civila läkarbefattningar med tjänstårsrätt										
											Läkare vid anstalt för						
Provinsialläkardistrikt E. provinsialläkardistrikt Stad, Köping och Municipalsamhälle som ej tillhör provinsialläkardistrikt	Civila läkare med tjänstårsrätt	Enskilt praktiserande	Icke praktiserande	Manliga	Kvinnliga	Summa	Förste provinsialläkare	Provincial-, biträd. och extra provinsialläkare	Stads- och stadsdistriktläkare	Köpings- och municipalläkare	tuberkulossjuka	andra kroppsligt sjuka	sinnessjuka	Fängelseläkare	Järnvägsläkare	Läkare vid medic. undervisn.-anstalt	Övriga läkarebefattn. med tjänstårsrätt
Västerås	8	3	—	11	—	11	1	2	3	—	1	2	—	1	—	—	—

i Västerås år 1920. *Bil. 5.*

Juni Insjuknade	Juni Döde	Juli Insjuknade	Juli Döde	Augusti Insjuknade	Augusti Döde	September Insjuknade	September Döde	Oktober Insjuknade	Oktober Döde	November Insjuknade	November Döde	December Insjuknade	December Döde	Summa Insjuknade	Summa Döde
1	—	4	—	8	—	17	—	11	—	9	—	5	—	78	—
35	—	25	—	8	—	22	1	25	—	24	—	30	1	371	4
2	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	138	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34	—
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—
16	1	12	—	8	—	4	—	3	—	8	—	7	—	368	10
—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
90	2	20	1	5	1	40	1	42	1	105	2	75	2	917	20
12	3	3	—	3	—	9	1	9	1	3	—	9	—	123	22
3	—	—	—	2	—	2	—	—	—	4	—	—	—	20	—
8	—	56	3	52	—	20	1	28	—	16	1	24	1	256	9
171	6	124	4	87	1	116	4	118	2	169	3	150	4	2321	65

förda av barnmorskorna i Västerås stad under år 1920. *Bil. 6.*

Barnsängskvinna var 3 veckor efter förlossningen: Frisk	Sängliggande sjuk	Död	Vid förlossning använda operationer: Uttagande av efterbörden av Barnmorska	Läkare	Vändning verkställd av Barnmorska	Läkare	Tång anlagd av Barnmorska	Läkare	Trubbig hake anlagd av Barnmorska	Läkare	Skarpa instrument använda av Barnmorska	Läkare	Barnaföderskor, förlösta och vårdade i barnmorskans eget hem (Regl. § 22, första stycket	Barnaföderskor förlösta och vårdade å förlossningshem Regl. § 22, andra och femte styckena)
751	9	3	—	1	—	2	—	17	—	1	—	—	1	—

fattningar med tjänsteårsrätt samt tandläkare, apotekspersonal morskor och sjuksköterskor. *Bil. 7.*

19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
Tandläkare, praktiserande		Å apotek anställd personal								Tekniska biträden å apotek	Sjukgymnaster, legitimerade		Barnmorskor			Sjuksköterskor		
		Apoteksinnehavare	Arrendatorer	Andra apoteksföreståndare	Övriga legitimerade apotekare	Farmacie kandidater	Elever	Summa					Distrikts- Av kommun anställda	Å förlossningsanstalt	Enskilt praktiserande	anställda av landsting	kommun	i enskild sjukvårdstjänst
m.	kv.							m.	kv.		m.	kv.						
6	—	1	1	—	7	—	1	10	—	6	2	5	3	—	2	1	4	—

N:o 35.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1920.

Bil. 8.

Summarisk förteckning upprättad med anledning av inkomna utdrag av journaler över skyddskoppympningen inom Västerås stad i Västmanlands län år 1920.

A. *Vaccination.*

Utdragets n:r	Församlingens namn	Vaccinatörens namn	Antal personer ympade med framgång
1	Västerås	D:r G. Fjellander, Västerås	5
2	„	D:o	1
3	„	D:r C. Thunström, Västerås	11
4	„	D:r C. Idar, Västerås	192
4	Dingtuna	D:o	1
5	Västerås	D:o	1
6	„	D:r G. Wingren, Västerås	2
7	„	D:r R. Källander, Ramnäs	1
8	„	D:r J. v. Wachenfelt, Heby	1

B. *Revaccination.*

Under året hava utförts 0 ympningar på förut med framgång ympade personer.

Bifogad årsberättelsen och insänd jämte 8 journalutdrag över förut icke ympade personer till Förste provinsialläkaren i Västmanlands län den 31 Mars 1921.

Carl Thunström.
1:ste stadsläkare, Västerås.

Översikt av anmälda fall av smittsam könssjukdom i Västerås stad år 1920 med hänsyn till uppgiven smittningsort.

Smittningsort	Syphilis congenita			Syphilis acquisita: Primaria			Secundaria			Tertiaria			Summa			Gonorrhœa			Ulcus molle		
	M.	Kv.	S:ma	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:a	M.	Kv.	S:ma	M.	Kv.	S:a
Stockholms stad	—	—	—	5	—	5	1	—	1	—	—	—	6	—	6	19	1	20	—	—	—
Södermanlands län ... stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Norrköpings stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—
Jönköpings län ... stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Malmö stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5	1	—	1
örebro län ... stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	4	1	—	1
Västmanlands län ... stad	1	1	2	4	2	6	6	6	12	—	—	—	10	8	18	91	38	129	1	—	1
Västmanlands län ... landsb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Kopparbergs län ... stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Kopparbergs län ... landsb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Andra länder	—	—	—	2	—	—	2	—	2	—	—	—	4	—	4	4	—	4	—	—	—
Obekant	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—
Summa	1	1	2	11	2	13	11	6	17	—	—	—	22	8	30	131	40	171	3	—	3

Översikt av inkomna uppgifter om fall av smittsam könssjukdom i Västerås stad under år 1920 med hänsyn till ålder o. kön.

Sjukdom	Summa	Den smittades kön	ålder: under 1 år	1—10 år	10—15 år	15—20 år	20—25 rå	25—30 år	30—40 år	40—50 år	50—60 år	över 60 år
Syphilis	23	män	1	—	—	—	5	5	10	2	—	—
	9	kvinnor	1	—	—	1	2	3	2	—	—	—
Gonorrhoea	131	män	—	—	—	9	38	39	37	6	1	1
	40	kvinnor	—	4	—	7	12	7	9	1	—	—
Ulcus molle	3	män	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—
	—	kvinnor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

N:o 35.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1920.

Bil. 10.

Förteckning över vid Västerås Stads Varmbadhus år 1920 serverade bad.

Badform	Män	Kvinnor	S:ma bad
I kl. Karbad	3433	3528	6961
I „ D:o med massage	616	262	878
I „ Sittbad	6	—	6
I „ Halvbad	100	52	152
II „ Karbad	3187	3744	6931
II „ D:o med massage	603	633	1236
II „ Halvbad	65	89	154
II „ Billighetsbad	60	143	203
I „ Badstu utan borstning	3581	641	4222
I „ D:o med borstning	3168	220	3388
I „ D:o med massage	39	2	41
Simhall med värmestuga (vinterbiljett)	4637	1451	6088
D:o för skolungdom	2753	1710	4463
Dusch	87	568	655
Elektriskt ljusbad med dusch eller halvbad	210	129	339
D:o med bortsning eller varmbad	40	13	53
D:o med massage	163	50	213
Billighetsbadstu	15427	5558	20985
Simhall med värmestuga (sommar samt fred. o. lörd.)	9726	4544	14270
Elementarskolan (Billighetsbadstu)	21	184	205
Folkskolan (D:o)	1763	1797	3560
Allm. Sv. El. A.-B. (D:o)	—	2	2
Svenska Metallv. (D:o)	4610	904	5514
Simsällskapet (Simhallen)	5	—	5
Summa Bad	54300	26224	80524
Fria bad för simundervisning i samtliga Läroanstalter i Västerås	4454	3273	7727
Summa Bad	58754	29497	88251
Hundbad	—	—	60
År 1919 serverades härstädes följande antal bad	46326	21952	68278
Fria bad för simundervisning 1919	3079	2590	5669

N:o 35.

Hälsovårds-nämndens årsberättelse för 1920.

Bil. 11.

Årsberättelse från sjukhuset vid Västerås stads Ålderdomshem för år 1920.

Sjukhuset tillhör Västerås stad.

Under året hava följande åtgärder vidtagits beträffande byggnaderna och deras omgivning: Det gamla sjukhuset står under om- och tillbyggnad.

Mathållning, inventarier, utredningspersedlar och instrument:
Ordningsstadgar och bestämmelser för patienters intagning:
Följande förändringar hava inträffat beträffande personalen:
Följande viktigare åtgärder hava hos direktionen blivit föreslagna:
} Intet väsentligt att anmärka.

Övriga anmärkningsvärda förhållanden: Som sjukhuset har under året använts det nyuppförda ålderdomshemmet, då det gamla sjukhuset står under om- och tillbyggnad.

I. Intagna, avlidna, underhållsdagar, utrymme samt avgifter.

Antal patienter		Underhållsdagar för samtliga vårdade	Antal sängar	Medeltal vårdade pr dag	Högsta	Lägsta	Medellängd av sjukhusvistelsen
Intagna	Avlidna				antalet vårdade någon dag under året		
94	30	16560	57	45	51	42	129

II och III. Inkomster och utgifter.

Anm. Då sjukhusets räkenskaper föras gemensamt med anstaltens i dess helhet, kunna inga uppgifter här lämnas.

IV. Personalens storlek och löneförmåner.

Befattningshavare	Lön, Kr.	Andra förmåner
1. Sjuksköterska	600 kr. pr år	+ 600 kr. i dyrtidstillägg + fritt vivre.
2. Sköterskebiträde	50 „ „ mån.	+ fritt vivre
3. Sköterskebiträde	50 „ „ „	+ fritt „
4. Sköterskebiträde	50 „ „ „	+ fritt „

Denna berättelse åtföljes av följande bilagor:

Uppgift angående: intagna sjukdomsfall ävensom döda.

Västerås i jan. 1921.

CARL IDAR,
2:dre stadsläkare.

N:o 35.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1920.

Bil. C.

Uppgift från sjukhuset vid Västerås stads ålderdomshem för år 1920 angående intagna sjukdomsfall ävensom döda.

	Sjukdom Enl. 1914 års sjukdomsnomenklatur	Intagna m.	Intagna kv.	Döda m.	Döda kv.
	II. *Ålderdomssjukdomar.*				
6	Marasmus senilis	3	14	1	2
	IV. *Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.*				
22	Erysipelas	1	3	—	—
25	Morbilli	1	—	—	—
29	Influenza epidemica	—	6	—	—
42	Tuberculosis	18	5	3	2
	„ pulmonum tuberculosis laryngis	17	4	3	1
	„ urogenitalis	1	—	—	—
	„ miliaris	—	1	—	1
44	Syphilis acquisita	—	1	—	—
	VII. *Kroniska förgiftningssjukdomar.*				
71	Alcoholismus chronicus	3	—	—	—
82	Hæmorrhagia thrombosis, embolia cerebri. Emollitio cerebri	1	3	1	1
84	Hemiplegia	—	3	—	—
98	Epilepsia	—	1	—	—
99	Hysteria	—	2	—	—
	IX. *Sinnessjukdomar.*				
105	Paranoia	—	1	—	—
108	Dementia senilis	—	6	—	—
	X. *Cirkulationsorganens sjukdomar.*				
113	Endocarditis chronica. Vitium organicum cordis	—	3	—	1
„	Myocarditis chronica. Cardiosclerosis. Cor adiposum	1	1	—	1
115	Arteriosclerosis. Atheromatosis. Atherosclerosis. Endarteriitis	7	7	2	2
	XI. *Andningsorganens sjukdomar.*				
128	Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	4	—	—	—
129	Tracheitis chron. Bronchitis chron	6	2	—	—
131	Asthma bronchiale	2	—	1	—
134	Bronchopneumona acuta	—	3	—	2
140	Pleuritis. Empyema pleuræ	1	1	—	—
	XII. *Matsmältningsorganens sjukdomar.*				
167	Cholelithiasis	—	1	—	—
	XIII. *Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.*				
173	Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	1	—	—	—
174	Nephritis degenerativa et inflammatoria chronica. Morbus Brighti	3	3	2	1
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis	1	—	1	—
	XIV. *Könsorganens sjukdomar.*				
	B. Kvinnliga könsorganen.				
195	Parametritis	—	2	—	—
	XV. *Musklernas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.*				
202	Myitis. Rheumatismus musculorum	2	1	—	—
205	Synovitis. Arthritis	1	—	—	—
206	Polyarthritis rheumatica acuta	2	3	—	—
207	Polyarthritis rheumatica chronica	—	2	—	—
208	Arthritis deformans	2	—	—	—
212	Pes planus	1	—	—	—
	XVI. *Hudens sjukdomar.*				
227	Ulcus varicosum cruris	1	1	—	—
231	Furunculosis	1	—	—	—
	XVIII. *Ögonsjukdomar.*				
276	Cataracta	3	—	—	—
	XIX. *Svulster.*				
309	Glioma	—	1	—	1
316	Carcinoma	7	—	—	6
	„ ventriculi	4	—	—	4
	„ genitalium	1	—	—	—
	„ mammæ	2	—	—	2

Bil. 12. A.

N:o 35. *Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1920.*

Antal besiktigade kött.

Månad	Kött av																
	Storboskap		Större kalv		Mindre kalv		Får, get		Svin		Spädgris		Häst		Föl
	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1
Januari	143	18	113	4	634	12	82	3	124	235	3	—	30	1	—
Februari	130	18	125	10	501	15	67	3	156	226	2	—	29	—	—
Mars	154	24	162	1	531	15	78	1	172	333	1	—	35	1	1
April	165	29	178	8	794	14	116	3	110	387	5	—	27	1	—
Maj	151	28	171	3	636	20	78	2	115	352	3	—	24	—	—
Juni	140	13	220	3	541	21	79	—	107	338	5	—	22	1	—
Juli	142	11	280	4	474	22	106	2	106	278	—	—	23	—	—
Augusti	164	10	223	7	378	17	153	9	124	293	2	—	23	1	—
September	173	24	198	11	443	12	305	4	127	378	4	—	26	2	—
Oktober	219	22	208	9	523	13	365	11	167	546	9	—	39	2	—
November	187	28	152	8	528	24	328	12	166	513	6	—	37	6	—
December	197	38	191	16	563	21	200	8	261	417	12	—	34	3	—
Summa	1,965	263	2,221	84	6,546	206	1,957	58	1,735	4,296	52	—	349	18	1

Antal besiktigade lösa organ (enbart organbesiktning).

Månad	Enbart organbesiktning																							
	Storboskap						Kalv					Får, get				Svin				Häst				
	Lunga	Hjärta	Lever	Juver	Tunga	Huvud	Lunga	Hjärta	Lever	Tunga	Huvud	Lunga	Hjärta	Lever	Huvud	Lunga	Hjärta	Lever	Huvud	Lunga	Hjärta	Lever	Tunga	Huvud
Januari	23	23	26	22	125	22	2	2	6	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	10	11	12	1	7
Februari	17	18	24	12	123	16	1	1	9	7	—	—	—	—	—	—	—	2	3	5	5	9	—	4
Mars	23	26	32	18	139	24	3	3	11	7	2	—	—	—	—	—	—	6	2	14	14	14	1	11
April	20	23	32	14	174	27	3	3	16	1	—	—	—	—		—	—	2	—	1	1	6	—	1
Maj	25	25	38	23	153	23	1	1	5	8	—	—		—	—	—	—	7	1	6	6	8	1	1
Juni	23	23	28	19	138	20	3	3	14	12	—	1	1	1	1	—	—	6	2	4	4	4	1	1
Juli	12	15	27	14	138	14	4	4	11	22	—	—	—	—	—	—	—	4	6	2	2	2	—	—
Augusti	12	16	19	10	149	9	2	2	13	11	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	2	—	—
September	14	17	23	8	180	8	1	1	18	7	—	—		—	—	—	—	2	4	1	4	10	3	1
Oktober	7	15	28	13	224	8	1	1	14	11	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	11	9	6	—
November	23	26	31	13	194	22	1	1	12	3	1	1	1	1	—	—	—	3	3	4	5	5	1	—
December	32	36	54	19	200	31	2	2	16	5	1	1	1	1	1	2	2	9	54	6	7	9	1	2
Summa	231	263	362	185	1,937	224	24	24	145	97	6	3	3	3	2	2	2	46	77	54	70	90	15	28

Organtvång är icke i samhället gällande.

N:o 35.
Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1920.

Antal helt eller delvis beslagtagna kroppar och vid beslaget vidtagna åtgärder.

Djurslag	Antal besiktigade	Godkända efter: kassation av förändrade organ eller delar, Antal	Godkända efter: kassation av förändrade organ eller delar, % av besiktigade	Godkända efter: särskild behandling, Antal	Godkända efter: särskild behandling, % av besiktigade	Helt förstörda, Antal	Helt förstörda, % av besiktigade	Summa djur, hvarå beslag gjorts, Antal	Summa djur, hvarå beslag gjorts, % av besiktigade
Storboskap	2,228	325	14.58	—	—	41	1.84	366	15.57
Större kalv	2,305	28	1.21	—	—	3	0.13	31	1.34
Mindre kalv	6,752	15	0.22	—	—	172	2.54	189	2.77
Får eller get	2,015	7	0.34	—	—	1	0.04	8	0.74
Svin	6,031	140	2.32	1	0.01	6	0.09	146	2.42
Spädgris	52	1	1.92	—	—	1	1.92	2	3.86
Häst	367	16	4.53	—	—	7	1.90	23	6.26
Föl	1	1	100	—	—	—	—	1	100
Summa	19,751	533	—	—	—	231	—	754	—

Antal kasserade organ och kött samt vikten av de kasserade köttpartierna.

Djurslag	Organ: Lunga	Organ: Hjärta	Organ: Brösthinna	Organ: Lever	Organ: Bukhinna	Organ: Njure	Organ: Juver	Organ: Tunga	Organ: Huvud	Kött: Delar, Vikt i kg.	Kött: Kroppar, 1/1	Kött: Kroppar, 1/2	Kött: Kroppar, Vikt kg.	Kött: Summa vikt kg.
Storboskap	63	8	203	65	168	298	9	8	7	5,222	39	2	6,143	11,365
Större kalv	—	—	4	—	5	42	—	—	—	33	3	—	105	138
Mindre kalv	7	9	172	9	174	348	—	4	3	10	169	3	2,945	2,955
Får, get	—	—	1	—	1	2	—	—	—	3	1	—	7	10
Svin	—	—	6	—	6	16	11	—	3	685	6	—	355	1,040
Spädgris	—	—	2	—	1	2	—	—	—	1	1	—	7	8
Häst	3	—	8	4	7	14	—	—	1	397	7	—	1,854	2,251
Föl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	7
Summa	73	17	396	78	362	722	20	12	14	6,358	226	5	11,416	17,774

Antal och vikt av särskilt behandlade kroppar jämte uppgift å behandlingens art:

Djurslag	Godkända efter sterilisering				Summa behandlade		
	Antal		Vikt kg.		Antal		Vikt kg.
	1/1	1/2	Före behandlingen	Efter behandlingen	1/1	1/2	(Före behandlingen)
Svin	1	–	72	63	1	—	—
Summa	1	—	72	63	1	—	—

Beslagsorsaker för olika djurslag

Orsak till särskild behandling eller kassation	Storboskap				Större kalv				Mindre kalv				Får, get			
		Åtgärd				Åtgärd				Åtgärd				Åtgärd		
	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda	Antal	Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Godkända efter särskild behandling	Helt förstörda
Blodförgiftning (Septicæmia)	—	—	—	—	1	—	—	1	84	—	—	84	—	—	—	—
Varfeber (Pyæmia)	1	—	—	1	1	—	—	1	60	—	—	60	—	—	—	—
Strålsvampsjuka (Actinomycosis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tuberkulos (Tuberculosis)	178	163	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Igelsjuka (Distomatosis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dyntsjuka (Cysticercus tenuicollis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	—	—
Traum. mag-, mellangärds- och hjärtsäcksinfl.	24	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gulsot (Icterus)	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	4	—	—	—	—
Fläcklever (Teleangiektasia hepatis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Njurinflammation (Nephritis)	15	15	—	—	20	20	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Juverinflammation (Mastitis)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Inflam. i leder, slemsäckar och senskidor	67	67	—	—	3	3	—	—	5	5	—	—	—	—	—	—
Blödningar (kontusioner och benbrott)	31	31	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—
Abscessbildning	7	7	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cystabildning	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svulstbildning	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra sjukliga förändringar	25	13	—	12	1	—	—	1	4	—	—	4	—	—	—	—
Utmärgling	3	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Omogenhet	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—
Fargaltsvål	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Foder-, skållvatten- eller blodaspiration	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Förskämning	1	—	—	1	—	—	—	—	20	4	—	16	—	—	—	—
Abnorm lukt	11	2	—	9	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Förorening	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	366	325	—	41	31	28	—	3	182	10	—	172	8	7	—	1
Antal besiktigade kroppar och lösa organ	$^1/_1$: 1965		$^1/_2$: 263		$^1/_1$: 2221		$^1/_2$: 84		$^1/_1$: 6546		$^1/_2$: 206		$^1/_1$: 1957		$^1/_2$: 58	

och vid beslagen vidtagna åtgärder.

N:o 35.

Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1920.

Svin				Spädgris				Häst				Föl				Enbar organbesiktning De förändrade organen förstörda				
Antal	Åtgärd: Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Åtgärd: Godkända efter särskild behandling	Åtgärd: Helt förstörda	Antal	Åtgärd: Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Åtgärd: Godkända efter särskild behandling	Åtgärd: Helt förstörda	Antal	Åtgärd: Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Åtgärd: Godkända efter särskild behandling	Åtgärd: Helt förstörda	Antal	Åtgärd: Godkända efter kassation av förändrade organ eller delar	Åtgärd: Godkända efter särskild behandling	Åtgärd: Helt förstörda	Storboskap	Kalv	Får, get	Svin	Häst
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—
16	15	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53	—	—	2	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—
4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—
45	45	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
32	32	—	—	—	—	—	—	7	7	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
8	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	4	—	1	1	—	—	1	10	4	—	6	—	—	—	—	8	—	—	—	3
2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	5
3	2	—	1	—	—	—	—	2	1	—	1	—	—	—	—	4	—	—	—	—
5	5	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
147	140	1	6	2	1	—	1	23	16	—	7	1	1	—	—	130	—	—	2	8
$^1/_1$: 1735		$^1/_2$: 4296		$^1/_1$: 52		$^1/_2$:		$^1/_1$: 349		$^1/_2$: 18		$^1/_1$: 1		$^1/_2$:		—	—	—	—	—

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1921. Den 27 Juni. XI.

N:o 36.

Drätselkammarens m. fl. yttranden angående lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava den 28 april 1921 remitterat Löneregleringskommitterades betänkande angående ny lönestat m. m. för stadens befattningshavare till samtliga kommunala styrelser och nämnder, vilka för sina respektive befattningshavares vidkommande ägde över förslaget avgiva yttrande och överlämna desamma till Drätselkammaren, som hade att utlåta sig över förslaget i dess helhet.

De sålunda infordrade yttrandena hava till Drätselkammaren inkommit, med undantag av att Byggnadsnämnden ej utlåtit sig i frågan. Vid dessa yttranden äro fogade erinringar från en stor del av befattningshavarna, vilka samtliga lämnats tillfälle att yttra sig över förslaget. Dessutom har Drätselkammaren på framställning av Svenska Kommunalarbetareförbundet genom särskilda delegerade fört förberedande underhandlingar med representanter för de befattningshavare, vilka äro anslutna till nämnda förbund, och hava dessa representanter vid förhandlingarnes slut sammanfattat sina yrkanden uti en särskild här bifogad skrift med tillhörande bilagor.

Med överlämnande av samtliga till ärendet hörande handlingar får nu Drätselkammaren såsom eget utlåtande anföra följande.

Vad då först angår själva den grundläggande principen för kommitterades löneregleringsförslag, avseende fasta löner beräknade med hänsyn till 1914 års levnadskostnadsnivå samt därpå lagda rörliga dyrtidstillägg, hava från så gott som samtliga befattningshavares sida framställts anmärkning emot, att därigenom de fasta lönebeloppen skulle bliva allt för små. Befattningshavarne, tillhörande kommunalarbetareförbundet hava likväl förklarat sig vilja låta sina betänkligheter härutinnan vika. Av styrelserna hava framförallt Magistraten åtminstone vad beträffar avlöningarne för en del av de till Magistraten hörande befattningshavarne samt Hälsovårdsnämnden, särskilt beträffande stadsläkarne, vänt sig mot själva grunderna för regleringsförslaget och hemställt om lönebestämmelser efter annan grund.

Drätselkammaren har dock vid övervägande av vad som i nu berörda avseende anförts för sin del funnit, att de starka skäl, vilka av kommittén anförts, icke blivit i de inkomna yttrandena vederlagda, och då i varje fall icke någon hörd myndighet framlagt något förslag till en enhetlig lösning av frå-

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

gan efter annan grund, än den av kommittén föreslagna, har Drätselkammaren, som för egen del anser kommitténs förslag lösa frågan på ett lämpligt sätt, beslutat i princip tillstyrka kommitterades förslag.

Det har från en del håll anmärkts, att den av kommittén tillämpade principen i vissa fall lett till, att en tidigare av Stadsfullmäktige såsom definitiv fastställd grundlön resp. grundlön med ålderstillägg blivit enligt kommitténs förslag nedsatt.

Ehuruväl det tydligt framgår av tankegången i hela kommittéförslaget att dyrtidstilläggen äro att anse såsom ett nödtvunget bihang till lönerna, beroende på de synnerligen ovissa och växlande levnadskostnaderna för närvarande och att så snart normal stabilitet med avseende å den allmänna prisnivån vunnits det då eventuellt kvarstående dyrtidstillägget skall sammanslås med de fasta löneförmånerna och lönestaten omräknas därefter, och ehuru det knappast är troligt, om ock icke alldeles omöjligt, att levnadskostnaderna nedgå till 1914 års nivå, synes det likväl lämpligt, att Stadsfullmäktige för här ovan antydda fall genom en uttrycklig förklaring lämnade garanti för, att en gång av Stadsfullmäktige beslutade fasta löneförmåner icke skola för nuvarande innehavare av tjänstebefattning underskridas. Härutinnan måste dock uttryckligen för undvikande av varje missförstånd betonas, att 1920 års provisoriska lönereglering icke innebar något sådant fastställande av grundlöner och fasta ålderstillägg, som kan garanteras för framtiden, utan enligt tydligt beslut endast utgjorde ett provisoriskt ordnande av löneförhållandena under år 1920.

Det har även anmärkts mot förslaget i principiellt avseende, att ålderstilläggen äro väl små i förhållande till grundlönerna. Men härutinnan synes kommitténs skäl för sitt förslag vara starkare än invändningarne, varför Drätselkammaren icke hyser någon tvekan att även härvidlag tillstyrka kommitténs förslag.

Drätselkammaren tillstyrker alltså

att Stadsfullmäktige ville i princip antaga och godkänna det av kommittén uppställda förslaget till lönestat för stadens befattningshavare, med undantag för folkskolans lärarepersonal samt att Stadsfullmäktige därvid måtte förklara, att nuvarande innehavare av befattning, som genom tidigare Stadsfullmäktigebeslut — 1920 års provisoriska lönestat frånräknad — fått sig tillförsäkrad högre fasta löneförmåner än enligt nu föreliggande lönestat, skall vara tillförsäkrad de tidigare beviljade fasta löneförmånerna, även om genom indextalets nedgång lön och dyrtidstillägg sammanlagt enligt den nya lönestaten ej skulle uppgå till samma belopp, som dessa äldre förmåner.

I den principiella frågan har reservation mot Drätselkammarens beslut anförts av Herr Jonsson, som yrkat, att hela förslaget måtte återremitteras till löneregleringskommittén för överarbetning, därvid de av olika nämnder och styrelser anförda synpunkterna borde tagas under övervägande.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare.

De särskilda befattningarne:

Fattigvården:

Fattigvårdssysslomannen. Drätselkammaren tillstyrker kommitténs förslag om befattningens uppförande i 39:de lönegruppen, under hänvisning till den föreslagna garantien mot lönens nedgång under tidigare bestämt belopp.

Inom Drätselkammaren har Herrar Jonsson och Bäckman reservationsvis yrkat, att befattningen måtte enligt Fattigvårdsstyrelsens förslag uppföras i 41:sta lönegruppen.

Kontorsbiträdet å fattigvårdsbyrån. På de skäl Fattigvårdsstyrelsen anfört hemställer Drätselkammaren, att den föreslagna kontorsbiträdesbefattningen blir en kvinnlig sådan av I klass. I fråga om den nuvarande befattningshavarens tjänsteårsberäknnig avstyrker Drätselkammaren däremot styrelsens förslag, att härutinnan meddelas någon undantagsbestämmelse från den föreslagna ordningen att ålderstilläggsfrågor skola prövas av lönenämnden efter enhetliga grunder.

Kontorsbiträden i allmänhet. Drätselkammaren tillstyrker beträffande kontorsbiträdenas insättande i lönestaten till alla delar kommitterades förslag, att kvinnliga kontorsbiträden av II klass placeras i 11:te lönegruppen, kvinnliga kontorsbiträden av I klass och manliga kontorsbiträden av II klass i 13:de gruppen samt manliga kontorsbiträden av I klass i 15:de gruppen.

Herr Vestholm har reservationsvis yrkat placering av kvinnligt kontorsbiträde av II klass i 13:de gruppen, kvinnligt kontorsbiträde av I klass i 15:de gruppen, manligt kontorsbiträde av II klass i 16:de gruppen och manligt kontorsbiträde av I klass i 18:de gruppen.

Föreståndaren vid fattigvårdens ålderdomshem. Drätselkammaren tillstyrker härutinnan, enligt Herr Lundkvists inom Fattigvårdsstyrelsen avgiven reservation, att denne befattningshavare upptages i 22:dra lönegruppen i stället för den av kommittén föreslagna 19:de.

Vaktmästare i allmänhet. Löneregleringskommitténs förslag om dessa befattningars uppförande i 17:de lönegruppen får Drätselkammaren tillstyrka.

Herrar Vestholm och Keijser hava härutinnan reserverat sig och påyrkat befattningarnes upptagande i 18:de gruppen.

Sjuksköterska och husmoder vid ålderdomshemmet. Drätselkammaren tillstyrker Lönekommitténs, med Fattigvårdsstyrelsens vid statbehandlingen för år 1921 framlagda förslag överensstämmande hemställan om befattningarnes uppförande i 4:de gruppen, varvid närmaste överensstämmelse ock vinnes med landstingets lönestat för motsvarande befattningar.

Föreståndarinnan vid barnasylen. Då löneregleringskommittén ej behandlat denna befattning, föreslår Drätselkammaren, att Fattigvårdsstyrelsens förslag om befattningens uppförande på stat remitteras till lönenämnden.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Folkskolan.

Folkskoleinspektören. Under hänvisning till Stadsfullmäktiges så sent som den 28 oktober 1920 fattade beslut, varigenom Folkskolestyrelsens uppfattning om ifrågavarande befattnings jämställande i lönehänseende med chefen för de tekniska verken underkänts, får Drätselkammaren tillstyrka Lönekommitténs förslag om befattningens uppförande i 44:de gruppen.

Reservationsvis hava Herrar Edv. Karlsson, Bäckman, Jonsson och Keijser yrkat befattningens upptagande i 49:de gruppen enligt Folkskolestyrelsens förslag.

Skoltandläkaren. Då den av Drätselkammaren föreslagna allmänna garantien mot nedsättning i förut fastställd grundlön, även bör gälla ifrågavarande tjänst, som synes hava utannonserats med avgivande av den provisoriska grundlönen såsom en fast sådan, yrkar Drätselkammaren bifall till kommitténs förslag om befattningens upptagande i 40:de lönegruppen med tillägg att nämnda garanti även skall gälla ifrågavarande befattningshavare med avseende å en grundlön av 6,000 kronor.

Vaktmästare. Härutinnan hänvisas till vad ovan i fråga om vaktmästare i allmänhet yrkats.

Frågor om lärarepersonalen vid folkskolor behandlas längre fram i detta utlåtande.

Hälso- och sjukvård.

Då Drätselkammaren i princip tillstyrkt kommitténs lönestatförslag, kan Drätselkammaren icke för sin del gå med på, att på sätt Hälsovårdsnämnden föreslagit stadsläkarnes och sjuksköterskornas tjänster bliva föremål för en särskild lönereglering utom lönestaten, utan avstyrker bifall till, vad Hälsovårdsnämnden härutinnan föreslagit. Det synes Drätselkammaren icke kunna bliva tal om indragning av tjänsteårsrätt, så länge en gång fastställda och av Medicinalstyrelsen godkända löner garanteras och då någon nedsättning i förhållande till levnadskostnaderna av nu utgående sammanlagda löneförmåner ej är ifrågasatt.

I berörda pricipiella fråga har Herr Jonsson reserverat sig till förmån för Hälsovårdsnämndens förslag.

Förste stadsläkaren. Genom omröstning, som utfallit med lika röstetal å ömse sidor, har Drätselkammaren med ordförandens utslagsröst beslutat tillstyrka Lönekommitténs förslag om befattningens uppförande i 31:sta lönegruppen med tillägg, att 1:ste stadsläkaren, så länge nuvarande avtal med Landstinget om arrende av epidemisjukhuset gäller och 1:ste stadsläkaren utövar läkarevård därstädes, av billighetsskäl utöver löneförmånerna enligt stat tilldelas även det belopp av 3,000 kronor, som Landstinget enligt avtalet har att erlägga till stadskassan såsom bidrag till 1:ste stadsläkarens avlöning.

Emot detta förslag i vad det avser tillägget, har reservation anförts av Herr Kättström, som hävdat den uppfattningen, att, då skyldigheten att tjänstgöra som läkare för stadens sjuka å epidemisjukhuset enligt instruktion är ålagd 1:ste stadsläkaren, någon särskild ersättning ej bör utgå härför, i följd varav han enligt minoritetens inom Drätselkammaren mening yrkat bifall till kommitténs förslag utan berörda tillägg.

Andre stadsläkaren och distriktsläkaren. Drätselkammaren tillstyrker Löneregleringskommitténs förslag om dessa befattningars uppförande i resp. 27:de och 21:sta lönegrupperna.

N:o 36. Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Förste hälsopolisen. På de skäl, vilka anförts av Hälsovårdsnämnden, tillstyrker Drätselkammaren dess förslag, att befattningen upptages i 24:de lönegruppen i stället för den av kommittén föreslagna 22:dra.

Stadssjuksköterskorna. Med hänsyn till av Hälsovårdsnämnden anförda förhållanden och inom Drätselkammaren lämnade upplysningar hemställer Drätselkammaren, att de egentliga stadssjuksköterskorna placeras i 6:te lönegruppen i stället för den av kommittén föreslagna 5:te, varemot Drätselkammaren i fråga om de å epidemisjukhuset stationerade sköterskorna, under hänvisning till vad ovan yttrats beträffande sjuksköterskan vid fattiggården, hemställer om bifall till kommitténs förslag, enligt vilket dessa befattningar hänföras till 4:de gruppen.

Bostadsinspektrisen. Drätselkammaren yrkar bifall till kommitténs förslag om befattningens uppförande i 19:de lönegruppen.

Föreståndaren för köttbesiktningsbyrån. Då Drätselkammaren icke kan tillstyrka Hälsovårdsnämndens förslag om utbrytning ur den allmänna lönestaten av hela köttbesiktningsbyråns lönestat, hemställer Drätselkammaren om bifall till kommitténs förslag att ifrågavarande befattning uppföres i 29:de lönegruppen.

Vaktmästaren vid köttbesiktningsbyrån. Drätselkammaren tillstyrker kommitténs förslag om befattningens upptagande i 11:te gruppen. Herr Vestholm har reservationsvis påyrkat densammas uppförande i 12:te gruppen.

Stadens planteringar.

Stadsträdgårdsmästaren. Under hänvisning till den föreslagna allmänna garantien mot sänkning av fastställda fasta löneförmåner tillstyrker Drätselkammaren kommitténs förslag om befattningens uppförande i 30:de lönegruppen i stället för den av Planteringsnämndens majoritet föreslagna 32:dra.

Hamnen.

Hamnkaptenen. Då Hamnstyrelsens tilläggsförslag blivit tillgodosett genom Drätselkammarens hemställan om allmän garanti mot nedsättning för nuvarande innehavare av äldre fasta löner, tillstyrker Drätselkammaren i förevarande sammanhang oförändrat kommitténs förslag om tjänstens upptagande i 31:sta lönegruppen.

Kranmaskinistförman. Under instämmande i Hamnstyrelsens uttalande, att tjänsten är nödvändig och att nuvarande innehavaren bör, oaktat tjänsten ej nu uppföres på ordinarie stat få tillgodoräkna sig tjänstgöringen på extra stat, tillstyrker Drätselkammaren kommitterades förslag, att till befattningen skall utgå avlöning efter 18:de gruppens 1:sta lönegrad.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Lantegendomsnämnden.

Jordbruksförvaltaren. Drätselkammaren tillstyrker i fråga om befattningens insättande i lönestaten kommitténs förslag, avseende 41:sta lönegruppen i stället för den av Lantegendomsnämnden föreslagna 42:dra, i fråga om förmån av bostad, att den skall utgöras av 5 rum och kök och inklusive fri uppvärmning enligt kommitténs förslag uppskattas till 1,500 kronor för innevarande år, att enligt Lantegendomsnämndens förslag förmån av fri belysning ej skall tillkomma förvaltaren, utan belysningen av honom betalas enligt vanlig belysningstaxa efter mätare, att befattningshavaren utom övriga förmåner skall åtnjuta avkastningen av hushållsträdgården vid Kristiansborg, till vars brukande erforderlig hjälpkraft av gårdens folk kostnadsfritt må tillhandahållas, samt att titeln enligt Lönekommitténs förslag skall vara jordbruksförvaltare.

Bokhållare. Lantegendomsnämndens förslag om bokhållarebefattningens uppförande på ordinarie stat torde remitteras till Lönenämnden.

Renhållningsförman. På av Lantegendomsnämnden anförda skäl tillstyrker Drätselkammaren befattningens uppförande i 18:de gruppen i stället för av kommittén föreslagna 17:de.

Herr Vestholm har reserverat sig härutinnan och påyrkat, att befattningen måtte insättas i 19:de gruppen.

Fodermarsken. Drätselkammaren tillstyrker kommitténs förslag att befattningen upptages i 17:de gruppen.

Även härutinnan har Herr Vestholm reserverat sig i det han ansett befattningen bör uppföras i 19:de gruppen.

Renhållningsarbetare. Kommitténs förslag om befattningens insättande i 16:de gruppen får Drätselkammaren tillstyrka.

Herr Vestholm har i avgiven reservation yrkat, att befattningen upptages i 17:de gruppen.

Skogvaktaren. På av Lantegendomsnämnden anförda skäl och under av Nämnden föreslagna villkor tillstyrker Drätselkammaren, att befattningen uppföres fullständigt på fast stat och inrymmes i 18:de lönegruppen med skyldighet att ersätta naturaförmåner.

Herr Vestholm har härutinnan yrkat befattningens uppförande i 19:de gruppen.

Förmän vid lantbruket. Den av befattningshavareorganisationen framförda begäran, att dessa befattningshavare måtte uppföras på ordinarie stat och upptagas i 7:de lönegruppen torde remitteras till Lönenämnden.

Stadens tekniska verk.

Chefen, assistenterna och kamreraren. Drätselkammaren tillstyrker till alla delar kommitténs förslag. Vad särskilt angår kamrerarens tjänsteårsberäkning torde vad innehavaren av befattningen påyrkat icke föranleda någon Stadsfullmäktiges åtgärd, då detta enligt förslaget är en Lönenämndens angelägenhet.

N:o 36.
Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Kontorspersonal. Även härutinnan tillstyrker Drätselkammaren till alla delar kommitténs förslag och hänvisar beträffande förrådsförmannen till sitt allmänna förslag om garanti mot minskning av tidigare fastställd lön.

Herr Vestholm har härutinnan reserverat sig, i det han under hänvisning till sin ovan omförmälda reservation rörande kontorsbiträden i allmänhet, beträffande förrådsförmannen yrkat, att denna befattning måtte uppflyttas från den 19:de till 22:dra lönegruppen.

Maskinist vid vattenverket. Drätselkammaren tillstyrker kommitténs förslag, att befattningen uppföres i 16:de lönegruppen.

Herr Vestholm har härutinnan påyrkat uppflyttning i 18:de gruppen.

Vårdaren av vattenborgen. Kommitténs förslag om befattningens uppförande i 14:de gruppen tillstyrkes.

Herr Vestholm har yrkat uppflyttning i 15:de gruppen.

Mätarejusterare vid gasverket. Drätselkammaren tillstyrker vad kommittén härutinnan föreslagit eller att dessa befattningar upptagas i 17:de lönegruppen och får i anledning av vad från befattningshavarehåll härom anförts hänvisa till den föreslagna bestämmelsen i fråga om tjänsteårsberäkning, att föregående jämställt arbete i stadens tjänst, ehuru på extra stat, kan räknas befattningshavare till godo.

Herr Vestholm har reservationsvis yrkat, att befattningen upptages i 19:de gruppen, dock att den av befattningarna, som medför skyldighet att utöva förmanskap vid gatubelysningen, uppföres i 20:de gruppen.

Maskinist vid elektricitetsverket. Drätselkammaren tillstyrker kommitténs förslag om befattningens uppförande i 17:de lönegruppen.

Herr Vestholm har påyrkat uppflyttning i 19:de gruppen.

Installationsinspektör vid elektricitetsverket. Då Drätselkammaren tillstyrker befattningens uppförande enligt kommitténs förslag i 20:de lönegruppen, vill Drätselkammaren på förekommen anledning erinra därom, att Lönenämnden, vid behandling av frågan om tjänsteår bör taga i behörigt övervägande, huruvida och i vad mån tidigare tjänstgöring hos staden må räknas befattningshavaren till godo.

Herr Vestholm har yrkat uppflyttning av befattningen i 21:sta gruppen.

Montörförman vid elektricitetsverket. På grund av befattningens ständiga beredskap utan anseensende till viss arbetstid och de kvalifikationer med hänsyn till befattningens beröring med allmänheten, som måste uppställas på denne befattningshavare, vill Drätselkammaren föreslå, att befattningen upptages i 19:de lönegruppen i stället för den av kommittén föreslagna 18:de.

Herr Vestholm har påyrkat befattningens inrymmande i 20:de gruppen

Mätarejusterare vid elektricitetsverket. Drätselkammaren tillstyrker, att befattningen enligt kommitténs förslag upptages i 17:de lönegruppen.

Herr Vestholm har yrkat uppflyttning i 19:de gruppen.

Beträffande kommunalarbetareorganisationernas yrkande om vissa personers insättande i vissa befattningar, är detta en styrelseangelägenhet och torde framställningen i denna del överlämnas till Vatten- och Gasverksstyrelsen.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Varmbadhuset.

Badmästaren. Drätselkammaren tillstyrker kommitténs förslag såväl beträffande befattningens uppförande i 16:de lönegruppen som i övriga hänseenden.

Herr Vestholm har reservationsvis yrkat antingen befattningens uppflyttande i 20:de lönegruppen, varvid honom tillkommande provision skulle bortfalla eller ock i 17:de gruppen med bibehållandet av provision.

Maskinisten. Jämväl härutinnan tillstyrker Drätselkammaren kommitténs förslag om uppförande av befattningen i 16:de gruppen.

Reservationsvis har Herr Vestholm yrkat uppflyttning i 17:de gruppen.

Eldaren. Kommitténs förslag, att befattningen uppföres i 14:de lönegruppen tillstyrkes.

Herr Vestholm har yrkat uppflyttning i 15:de gruppen.

Ifråga om *baderskor, kvinnliga vakter* och *tvätterskor* har Drätselkammaren anslutit sig till kommitténs förslag.

Vedgården.

För vedgårdsrörelsen har Drätselkammaren antagit en föreståndare, som Drätselkammaren nödgats, för att kunna få behålla honom, tillförsäkra annan lämplig anställning i stadens tjänst, därest vedgårdsrörelsen skulle nedläggas och han icke själv kan skaffa sig annan lika lönande syssla. Detta ävensom att Drätselkammaren, för den händelse det framdeles skulle befinnas lämpligt att bibehålla vedgårdsverksamheten såsom en permanent kommunal institution, ämnar, då frågan härom kan bliva aktuell, framlägga förslag om föreståndarebefattningens uppförande på ordinarie stat, får Drätselkammaren i detta sammanhang anmäla.

Brandverket.

Vidkommande kommitténs förslag om upptagande till behandling vid nuvarande befattningshavares avgång av frågan om omorganisation av vice brandchefstjänsten och indragning av andra brandmästaretjänsten synes det Drätselkammaren lika litet lämpligt, att förevarande organisationsfråga nu blir föremål för Stadsfullmäktiges beslut i den riktning kommittén föreslagit som att frågan avgöres enligt Brandstyrelsens förslag genom rent avslag å kommitténs framställning, utan hemställer Drätselkammaren, att förevarande angelägenhet för ytterligare utredning remitteras till lönenämnden.

Häremot har Herr Bäckman reserverat sig och yrkat bifall till Brandstyrelsens förslag.

Vice *brandchefen.* Drätselkammaren tillstyrker kommitténs förslag, att befattningen uppföres i 31:sta lönegruppen. Vad bostadsförmånens värde angår bör den betraktas fristående från frågan om placering i lönegrupp, då fluktuationer å hyresmarknaden icke annat än i den mån de påverka indextalet, äro avgörande för andra befattningshavares avlöning. Vidkommande tjänsteårsberäkningen tillkommer denna fråga lönenämnden, vadan Brandstyrelsens yrkande härutinnan torde överlämnas till denna nämnd.

N:o 36. Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Herr Bäckman har ifråga om löneplaceringen yrkat bifall till Brandstyrelsens förslag.

Brandförmän och maskinist. På de skäl Brandstyrelsen anfört tillstyrker Drätselkammaren bibehållande av skillnaden mellan 1:sta och 2:dra brandförman och att 1:ste brandförmannen uppföres i 18:de gruppen, medan andre brandförmannen och maskinisten enligt kommitténs förslag insättas i 17:de gruppen.

Herr Kättström har härutinnan reserverat sig och yrkat bifall till kommitténs förslag, att brandförmännen och maskinisten utan åtskillnad mellan 1:ste och 2:dre förman skola uppföras i 17:de lönegruppen.

Herr Vestholm har yrkat, att 1:ste brandförmannen upptages i 19:de gruppen samt 2:dre förmannen och maskinisten i 18:de gruppen.

Verkstadsförmannen. Drätselkammaren tillstyrker kommitténs förslag, att befattningen såsom tjänstegrad borttages och i stället i särskild ordning bestämmes att särskilt arvode för förmansskapet i verkstaden. Drätselkammaren erinrar, att det icke är uteslutet, att förmansskapet vid verkstaden förenas med brandförmanstjänst, varvid det blir svårt att ordna avlöningsförhållandena, om verkstadsförmansbefattningen är särskilt upptagen i lönestaten, ävensom att för nuvarande innehavaren av verkstadsförmanstjänsten givetvis gäller den föreslagna allmänna garantien mot minskning av förut fastställd lön.

Herr Vestholm har påyrkat befattningens bibehållande samt uppförande i 20:de lönegruppen.

Brandman. Drätselkammaren tillstyrker kommitténs förslag, att befattningen upptages i 16:de lönegruppen.

Herr Vestholm har yrkat uppflyttning i 17:de gruppen.

Extra brandman. Vad kommittén härutinnan föreslagit och varemot någon anmärkning från Brandstyrelsens sida ej förekommit, får Drätselkammaren tillstyrka.

Stadshotellet.

Eldaren. Drätselkammaren tillstyrker kommitténs förslag att befattningen upptages i 14:de gruppens 1:sta lönegrad utan rätt till ålderstillägg.

Herr Vestholm har påyrkat uppflyttning i 15:de gruppen.

Magistraten och Rådstuvurätten.

Rådmän och stadsnotarie. Under hänvisning till vad Drätselkammaren ovan anfört rörande löneregleringsförslagets grundsatser, kan Drätselkammaren icke tillstyrka en särskild och efter annan grund upprättad lönestat för dessa befattningshavare, utan tillstyrker, att kommitténs förslag till lönestat tillämpas jämväl härutinnan. Då emellertid de nuvarande rådmännen enligt vad Magistraten i sitt yttrande meddelat, icke äro villiga gå med på den av kommittén föreslagna sportelfördelningen, föreslår Drätselkammaren ändring av de under punkt 28) i kommitténs förslag till beslut uppställda villkoren av sådant innehåll, att rådmännen och stadsnotarien, vilka själva och utan bidrag från stadskassan hava att bekosta för tjänstegöromålens utförande eventuellt

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

behövliga skrivbiträden, äga att var för sig uppbära av tjänsterna härflytande sportler.

Beträffande avlöningarne tillstyrker Drätselkammaren kommitténs förslag, enligt vilket civil- och brottmålsrådmännen uppförts i 44:de gruppen samt 3:dje rådmannen och stadsnotarien i 40:de gruppen.

Då Magistraten i sitt utlåtande icke haft något att erinra emot de samfällda lönebeloppen åtminstone beträffande civil- och brottmålsrådmännen samt stadsnotarien, men skarpt riktat sig emot de relativt små grundlönerna, vill Drätselkammaren, under hänvisning till sitt ovan gjorda uttalande rörande löneregleringsförslagets allmänna grunder, betona, att dyrtidstillägget icke är en så lös och otillförlitlig löneförmån, som Magistraten velat göra gällande, utan är intimt förknippad med hela lönesystemet, så att det kan betraktas som en rörlig del av avlöningen, vilken gör att befattningshavarnes löneförmåner bibehållas vid så vitt möjligt oförändrad köpkraft med hänsyn till dyrtidens växlingar.

Vad särskilt angår 3:dje rådmannens placering i lönestaten har Drätselkammaren så mycket mindre kunnat biträda Magistratens förslag om jämställighet med de förutvarande rådmanstjänsterna, som enligt den förra lönekommitténs år 1920 framlagda förslag, vilket upprättades i samverkan med Magistraten och biträddes av denna myndighet, motsvarande befattning (2:dre brottmålsrådmannen) skulle erhålla en lägre avlöning, enligt samma relation som med det nu föreliggande förslaget, än de nuvarande rådmanstjänsterna (se sid. 203 i lönekommitténs betänkande).

Vad slutligen beträffar frågan om semesterarvoden delar Drätselkammaren kommitténs uppfattning och tillstyrker dess, ursprungligen av Magistraten framförda, förslag.

Stadsvaktmästaren. Drätselkammaren kan icke finna, att kommittén med sitt uttalande, att stadsvaktmästaren borde alternerande med rådhusvaktmästaren varannan vecka tjänstgöra vid sammmanträdena under eftermiddagarne velat giva Magistraten något direktiv utan endast erinrat om ett bestående missförhållande under uttalande av ett önskemål om rättelse. Då emellertid Drätselkammaren finner kommitténs uppfattning riktig, hemställer Drätselkammaren att Stadsfullmäktige måtte göra uttalandet till sitt eget.

Kronouppbörds- och exekutionsväsendet.

Stadsfogden. Som stadsfogdetjänstens innehavare icke ens ansåg sig kunna gå in på den förra löneregleringskommitténs förslag, kan Drätselkammaren icke tillstyrka Magistratens förslag om upptagande av tjänsten i så hög lönegrupp som stadsnotarien med bibehållande av sportlerna, utan tillstyrker kommitténs förslag, att tjänsten för närvarande icke uppföres i den nya lönestaten utan endast regleras med avseende å dyrtidstillägget.

Exekutionsbetjänterna. De skäl, vilka legat till grund för kommitténs förslag att höja poliskåren i lönehänseende i förhållande till förut likställda befattningshavare, gäller uppenbarligen icke exekutionsbetjänterna, vilka dessutom av sin tjänst hava avsevärda sportelinkomster, som polismännen sakna. På grund härav tillstyrker Drätselkammaren kommitténs förslag om befattningens upptagande i 16:de lönegruppen.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Herr Bäckman har ifråga om löneplaceringen yrkat bifall till Brandstyrelsens förslag.

Brandförmän och maskinist. På de skäl Brandstyrelsen anfört tillstyrker Drätselkammaren bibehållande av skillnaden mellan 1:sta och 2:dra brandförman och att 1:ste brandförmannen uppföres i 18:de gruppen, medan andre brandförmannen och maskinisten enligt kommitténs förslag insättas i 17:de gruppen.

Herr Kättström har härutinnan reserverat sig och yrkat bifall till kommitténs förslag, att brandförmännen och maskinisten utan åtskillnad mellan 1:ste och 2:dre förman skola uppföras i 17:de lönegruppen.

Herr Vestholm har yrkat, att 1:ste brandförmannen upptages i 19:de gruppen samt 2:dre förmannen och maskinisten i 18:de gruppen.

Verkstadsförmannen. Drätselkammaren tillstyrker kommitténs förslag, att befattningen såsom tjänstegrad borttages och i stället i särskild ordning bestämmes att särskilt arvode för förmansskapet i verkstaden. Drätselkammaren erinrar, att det icke är uteslutet, att förmansskapet vid verkstaden förenas med brandförmanstjänst, varvid det blir svårt att ordna avlöningsförhållandena, om verkstadsförmansbefattningen är särskilt upptagen i lönestaten, ävensom att för nuvarande innehavaren av verkstadsförmanstjänsten givetvis gäller den föreslagna allmänna garantien mot minskning av förut fastställd lön.

Herr Vestholm har påyrkat befattningens bibehållande samt uppförande i 20:de lönegruppen.

Brandman. Drätselkammaren tillstyrker kommitténs förslag, att befattningen upptages i 16:de lönegruppen.

Herr Vestholm har yrkat uppflyttning i 17:de gruppen.

Extra brandman. Vad kommittén härutinnan föreslagit och varemot någon anmärkning från Brandstyrelsens sida ej förekommit, får Drätselkammaren tillstyrka.

Stadshotellet.

Eldaren. Drätselkammaren tillstyrker kommitténs förslag att befattningen upptages i 14:de gruppens 1:sta lönegrad utan rätt till ålderstillägg.

Herr Vestholm har påyrkat uppflyttning i 15:de gruppen.

Magistraten och Rådstuvurätten.

Rådmän och stadsnotarie. Under hänvisning till vad Drätselkammaren ovan anfört rörande lönereglerings förslagets grundsatser, kan Drätselkammaren icke tillstyrka en särskild och efter annan grund upprättad lönestat för dessa befattningshavare, utan tillstyrker, att kommitténs förslag till lönestat tillämpas jämväl härutinnan. Då emellertid de nuvarande rådmännen enligt vad Magistraten i sitt yttrande meddelat, icke äro villiga gå med på den av kommittén föreslagna sportelfördelningen, föreslår Drätselkammaren ändring av de under punkt 28) i kommitténs förslag till beslut uppställda villkoren av sådant innehåll, att rådmännen och stadsnotarien, vilka själva och utan bidrag från stadskassan hava att bekosta för tjänstegöromålens utförande eventuellt

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

behövliga skrivbiträden, äga att var för sig uppbära av tjänsterna härflytande sportler.

Beträffande avlöningarne tillstyrker Drätselkammaren kommitténs förslag, enligt vilket civil- och brottmålsrådmännen uppförts i 44:de gruppen samt 3:dje rådmannen och stadsnotarien i 40:de gruppen.

Då Magistraten i sitt utlåtande icke haft något att erinra emot de samfällda lönebeloppen åtminstone beträffande civil- och brottmålsrådmännen samt stadsnotarien, men skarpt riktat sig emot de relativt små grundlönerna, vill Drätselkammaren, under hänvisning till sitt ovan gjorda uttalande rörande löneregleringsförslagets allmänna grunder, betona, att dyrtidstillägget icke är en så lös och otillförlitlig löneförmån, som Magistraten velat göra gällande, utan är intimt förknippad med hela lönesystemet, så att det kan betraktas som en rörlig del av avlöningen, vilken gör att befattningshavarnes löneförmåner bibehållas vid så vitt möjligt oförändrad köpkraft med hänsyn till dyrtidens växlingar.

Vad särskilt angår 3:dje rådmannens placering i lönestaten har Drätselkammaren så mycket mindre kunnat biträda Magistratens förslag om jämställighet med de förutvarande rådmanstjänsterna, som enligt den förra lönekommitténs år 1920 framlagda förslag, vilket upprättades i samverkan med Magistraten och biträddes av denna myndighet, motsvarande befattning (2:dre brottmålsrådmannen) skulle erhålla en lägre avlöning, enligt samma relation som med det nu föreliggande förslaget, än de nuvarande rådmanstjänsterna (se sid. 203 i lönekommitténs betänkande).

Vad slutligen beträffar frågan om semesterarvoden delar Drätselkammaren kommitténs uppfattning och tillstyrker dess, ursprungligen av Magistraten framförda, förslag.

Stadsvaktmästaren. Drätselkammaren kan icke finna, att kommittén med sitt uttalande, att stadsvaktmästaren borde alternerande med rådhusvaktmästaren varannan vecka tjänstgöra vid sammmanträdena under eftermiddagarne velat giva Magistraten något direktiv utan endast erinrat om ett bestående missförhållande under uttalande av ett önskemål om rättelse. Då emellertid Drätselkammaren finner kommitténs uppfattning riktig, hemställer Drätselkammaren att Stadsfullmäktige måtte göra uttalandet till sitt eget.

Kronouppbörds- och exekutionsväsendet.

Stadsfogden. Som stadsfogdetjänstens innehavare icke ens ansåg sig kunna gå in på den förra löneregleringskommitténs förslag, kan Drätselkammaren icke tillstyrka Magistratens förslag om upptagande av tjänsten i så hög lönegrupp som stadsnotarien med bibehållande av sportlerna, utan tillstyrker kommitténs förslag, att tjänsten för närvarande icke uppföres i den nya lönestaten utan endast regleras med avseende å dyrtidstillägget.

Exekutionsbetjänterna. De skäl, vilka legat till grund för kommitténs förslag att höja poliskåren i lönehänseende i förhållande till förut likställda befattningshavare, gäller uppenbarligen icke exekutionsbetjänterna, vilka dessutom av sin tjänst hava avsevärda sportelinkomster, som polismännen sakna. På grund härav tillstyrker Drätselkammaren kommitténs förslag om befattningens upptagande i 16:de lönegruppen.

Kontorsbiträden å kronouppbördskontoret. Beträffande dessas insättning i lönestaten hänvisar Drätselkammaren till vad ovan yttrats om kontorsbiträden i allmänhet. I fråga om tjänsteårsberäkningen, torde denna fråga överlämnas till Lönenämnden.

Polisväsendet.

Poliskommissarien. Under hänvisning till sitt förslag om allmän garanti mot nedsättning av en tidigare fastställd lön, får Drätselkammaren tillstyrka kommitténs förslag, att befattningen uppföres i 29:de lönegruppen.

Övrig polispersonal. Då Magistraten förklarat sig icke hava något att invända emot de samfällda lönebeloppen enligt kommitténs förslag, får Drätselkammaren, under hänvisning till ovan gjorda uttalanden rörande lönesystemet, till alla delar tillstyrka, vad kommittén föreslagit rörande polispersonalens placering i lönestaten. Vidkommande Magistratens yttrande om befarad lönenedsättning vid befordran hänvisar Drätselkammaren till bestämmelsen i punkt 4 b) andra meningen av förslaget till allmänna villkor och bestämmelser (sid. 275), genom vilken en dylik eventualitet förhindras.

Stadsfullmäktiges och Drätselkammarens expeditioner.

Drätseldirektören och stadsombudsmannen. Till vad kommittén föreslagit rörande omorganisation av nuvarande ombudsmans- och biträdande ombudsmansbefattningarne, liksom dessa tjänsters upptagande i lönestaten tillstyrker Drätselkammaren bifall, dock att ifråga om förslaget till instruktion för stadsombudsmannen i slutet av § 2 tilläggеs följande:

"Vid de sammanträden med stadens förvaltande och verkställande styrelser och nämnder, där stadsombudsmannen tjänstgör som sekreterare, äger han deltaga i överläggningarne men ej i besluten och på begäran få sin mening antecknad till protokollet."

Stadskanslisten. Jämväl härutinnan tillstyrker Drätselkammaren kommitténs förslag, dock med den ändringen dels att titeln stadskanslist bibehålles och dels att frågan om tjänsteårsberäkning, i vilken fråga Drätselkammaren för sin del hyser den uppfattningen,att den föregående tjänstgöringen i Livsmedelsnämnden — en ren tillfällighetsinstitution — icke bör medräknas utan endast tiden från och med anställning i tjänst under Drätselkammaren, överlämnas till Lönenämnden.

Byggnadschefen. Emot kommitténs förslag har Drätselkammaren intet att erinra. Beträffande vad befattningens innehavare särskilt anfört, vill Drätselkammaren endast framhålla, att det ligger i sakens natur, att byggnadschefen fortfarande äger inför Drätselkammaren och övriga vederbörande myndigheter föredraga och väcka förslag i frågor, som höra till hans tjänstebefattning, liksom ock att han ensam bör giva order till honom underlydande personal.

Stadskamreraren och stadskassören. Drätselkammaren tillstyrker kommitténs förslag och hänvisar i fråga om de tidigare fastställda grundlönerna till sitt förslag om allmän garanti mot deras nedsättande. I anledning av

N:o 36. *Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.*

stadskassörens erinran vill Drätselkammaren upptaga till behandling och eventuellt inkomma med förslag om anslag till missräkningspenningar.

Rådhusvaktmästaren. I anledning av kommitténs erinran vill Drätselkammaren till behandling upptaga frågan om särskilt arvode för eldningen i rådhuset. I fråga om befattningens placering i lönestaten hänvisas till vad Drätselkammaren ovan anfört rörande vaktmästare i allmänhet.

Arbetsförman och förrådsförman. Drätselkammaren tillstyrker att befattningarne enligt kommitténs förslag uppföres i 18:de lönegruppen.

Herr Keijser har reserverat sig härutinnan och yrkat uppflyttning i 19:de gruppen.

Körkarl. Kommitténs förslag att befattningen upptages i 15:de gruppen tillstyrkes.

Herr Vestholm har yrkat uppflyttning i 16:de gruppen.

Chaufför. Bifogade framställning från chauffören Bergqvist om uppförande av befattningen på fast stat torde Stadsfullmäktige remittera till Lönenämnden för utlåtande.

I alla de punkter rörande själva lönestaten och befattningshavarnes upptagande i densamma samt allt vad därmed äger sammanhang, där Drätselkammaren ej särskilt yttrat sig härovan, tillstyrker Drätselkammaren kommitténs förslag.

I fråga om *allmänna villkor och bestämmelser* får Drätselkammaren anföra följande.

I fråga om *semestertid* för olika befattningshavare föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt Lönenämnden att utarbeta och till Stadsfullmäktige inkomma med förslag till enhetliga bestämmelser härutinnan, men att för innevarande år måtte tillämpas vad härutinnan gällt hittills.

Beträffande tiden för avlöningens utbetalande har Drätselkammaren intet att erinra, men hemställer endast om den ändringen, för att tillmötesgå det från befattningshavarehåll uttalade önskemålet, att därest hälgdag infaller den 20:de, avlöningen utbetalas näst föregående hälgfria dag.

Vidkommande frågan om naturaförmåner och då till en början bostadsförmånen har Drätselkammaren funnit värdet av 1 rum och kök vara för högt uppskattad och anser densamma böra nedsättas till 450 kronor. Då Drätselkammaren dessutom finner det lämpligt, att lägenheterna i allmänhet, om befattningshavarne sådant påkalla, underkastas värdering och de fastställda beloppen böra anses normerande och gälla för goda och något så när välbelägna bostäder ungefär av den beskaffenhet, som föreskrives i författningarne om bostäder för folkskolans lärarepersonal, vill Drätselkammaren föreslå en annan och vidare formulering av förslaget i vad det avser Lönenämndens värdereglerande uppdrag.

De föreslagna ersättningsbeloppen för värme synas numera även på grund av de sjunkande bränslepriserna för höga, även i betraktande av att hänsyn skall tagas till förhållandena ända från detta års början. Drätselkammaren

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

anser lämpligt föreslå såsom ersättning för värme till 1 rum och kök 250 kronor och 2 rum och kök 350 kronor.

På grund härav hemställer Drätselkammaren att punkt 40) i kommitténs förslag till beslut måtte erhålla följande ändrade lydelse:

att för nedan angivna av staden tillhandahållna naturaförmåner skall, därest dessa förmåners värde ingår i avlöningssumman, å avlöningen för år 1921 avräknas följande belopp:

1 rum och kök	kr.	450: —
1 „ „ „ med värme	„	700: —
1 „ „ „ med värme och lyse	„	760: —
2 „ „ „	„	750: —
2 „ „ „ med värme	„	1,100: —
2 „ „ „ med värme och lyse	„	1,190: —
4 „ „ „	„	1,250: —
bostad i logement med tillhörande förmåner	„	400: —

samt att därest särskilda förhållanden kunna anföras, för att någon befatningshavares bostad är mindervärdig, det må ankomma på Lönenämnden att efter framställning av vederbörande befattningshavare jämka på det bestämda uppskattningsvärdet av bostadsförmån.

Herr Vestholm har i förevarande avseende reserverat sig mot bestämmelserna i punkterna 7 b) och c) enligt kommitténs förslag, till vilket Drätselkammaren härutinnan tillstyrker bifall (sid. 276), och yrkat, att bostadsförmånen skall ordnas med hyreskontrakt mellan staden och befattningshavaren, med iakttagande av att värdet av bostadsförmånen bestämmes att utgå med för år 1920 fastställda belopp. I denna senare del har Herr Keijser anslutit sig till reservationen.

Vidkommande förmånen av läkarevård m. m. tillstyrker Drätselkammaren kommitténs förslag med den ändringen, att i slutet av punkt 7 d) första stycket tillägges följande: eller annan läkare, med vilken staden kan träffa överenskommelse.

Herr Vestholm har även här reserverat sig, i det han yrkat dels att här ifrågavarande befattningshavare även skulle erhålla fri av läkare föreskriven medicin till befattningshavaren jämte hustru eller husföreståndarinna samt barn under 16 år, dels ock ett tillägg av följande lydelse: "Skulle stadsläkare hänvisa till specialist för viss sjukdom, betalas av staden den sålunda anlitade läkaren mot av stadsläkaren attesterad räkning."

I fråga om beklädnadsförmån tillstyrker Drätselkammaren kommitténs förslag med den ändringen, att jämte renhållningsarbetarne även förmannen och fodermarsken vid renhållningsverket erhålla samma förmåner som renhållningsarbetarne.

Herr Vestholm har reservationsvis beträffande personalen vid brandverket och renhållningsverket yrkat att samma bestämmelser härutinnan måtte

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

fastställas, som gällt för år 1920 i överensstämmelse med befattningshavareorganisationens framställning.

Beträffande punkt 5) i förslaget till övergångsbestämmelser, föreslår Drätselkammaren, att densamma måtte utgå. Bestämmelsen synes nämligen medföra en orättvisa gent emot de äldre befattningshavare, som eljes skulle uppflyttas i 4:de lönegraden i förhållande till de yngre och nyantagna, som icke bliva underkastade den föreslagna längre väntetiden för erhållande av det 3:dje ålderstillägget.

Folkskolans lärarepersonal.

Då Drätselkammaren icke finner något av vad Folkskolestyrelsen anfört eller eljes förekommit, som kan motivera en ändring i de principer, som lågo till grund för Stadsfullmäktiges beslut om fastställande av avlöningarne för år 1920, och då kommittén upprättat sitt förslag enligt samma principer, kan Drätselkammaren icke annat än tillstyrka vad kommittén föreslagit. I anslutning till vad ovan föreslagits beträffande värdet av naturaförmånerna för andra stadens befattningshavare, måste dock Drätselkammaren föreslå en del ändringar i kommitténs förslag eller så att punkt A 4) i Bilaga G. erhåller följande ändrade lydelse:

”ersättning för bostad och bränsle, där dessa förmåner ej lämnas in natura, med

för ordinarie folkskollärare, 3 rum och kök, kronor 1,000 för bostad och 450 kronor för bränsle eller tillhopa kronor 1,450: —,

för ordinarie folkskollärarinna, 2 rum och kök, respektive kronor 750 och 350 eller tillhopa kronor 1,100: —,

för småskollärarinna samt e. o. folkskollärare och lärarinna, 1 rum och kök, resp. kronor 450 och 250 eller tillhopa kronor 700: —,

för manlig ordinarie lärare i högre folkskolan, 4 rum och kök, resp. kronor 1,250 och 550 eller tillhopa kronor 1,800: —,

för kvinnlig ordinarie lärare vid högre folkskolan 3 rum och kök, resp. kronor 1,000 och 450 eller tillhopa kronor 1,450: —.

Emot Drätselkammarens förslag har reservation anförts av Herr Edv. Karlsson, som inom Drätselkammaren yrkat, att Folkskolestyrelsens förslag i här ifrågavarande avseende bort av Drätselkammaren tillstyrkas.

I anledning härav önskar Drätselkammaren framhålla, dels att Folkskolestyrelsens förslag icke är så fullständigt formulerat — endast en hänvisning till förslaget vid 1921 års statbehandling — att Stadsfullmäktige torde kunna överblicka, vad det innebär, att enligt sagda förslag dyrtidstilläggen på stadens avlöningsandelar föreslås fasta och högre än som betingas av en rådande index och icke rörliga med indextalet såsom det är föreslaget för övriga befattningshavare och även gäller statens dyrtidstillägg för folkskollärarne,

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

att förslaget upptager högre bostadsersättning, än vad författningarne föreskriva för e. o. folkskollärare och lärarinna (se sid. 241), något som icke ens lärarekåren själv begärt, samt att hänsyn icke tagits till den efter upprättande av lönekommitténs förslag inträdda sänkningen i bränsleprisen. På grund av allt detta, och då Folkskolestyrelsens förslag lämnar obesvarade en del spörsmål — trädgårdslärarearvodena m. m. —, vilka skulle lösas enligt kommitténs förslag, synes det Drätselkammaren lämpligast att, även om Stadsfullmäktige skulle sympatisera med Folkskolestyrelsens förslag i princip och bifalla huvudyrkandet och kommunala ålderstillägg, Stadsfullmäktige ville antingen i övriga delar godkänna kommitténs förslag med av Drätselkammaren föreslagna ändringar eller ock remittera förslaget till ytterligare beredning för utarbetande av fullständiga bestämmelser.

Beträffande förslaget om inrättande av en lönenämnd och reglemente för denna nämnd har Drätselkammaren intet att erinra; och kan Drätselkammaren icke tillstyrka ett från befattningshavarehåll framfört önskemål, att befattningshavarnes organisationer genom ledamotskap skulle bliva företrädda i nämnden.

I anslutning till den föreslagna bestämmelsen i punkt 6 av övergångsbestämmelserna (sid. 277), att för befattningshavare, som förklarar sig icke vilja ingå på den nya lönestaten och godkänna därvid fogade villkor och bestämmelser, Stadsfullmäktige skola bestämma den avlöning, som efter den 1 januari 1921 skall utgå, vilken bestämmelse givetvis också måste anses gälla för det fall. att befattningshavare underlåter att avgiva godkännande förklaring, vill Drätselkammaren påkalla Stadsfullmäktiges beslut, huru avlöningen skall tillsvidare utbetalas, innan beslut i dylika fall hinner av Stadsfullmäktige fattas, och får Drätselkammaren härutinnan föreslå, att i sådana fall från och med för juli månad 1921 i avräkning utbetalas på så sätt bestämd avlöning, genom reglering av dyrtidstillägget, att den nu utgående sammanlagda avlöningssumman minskas eller höjes i samma proportion, som indextalet under- eller överstiger 259.

Slutligen vill Drätselkammaren meddela, att Herr Vestholm reservationsvis yrkat, att Drätselkammarens ovan vid behandling av frågan om löneförslagets allmänna principer gjorda uttalande rörande Drätselkammarens uppfattning, att en genomgående tanke i kommitténs förslag vore, att vid framtida stabilisering av levnadskostnaderna fast lön och dyrtidstillägg borde sammanslås och endast utgöra fast lön, borde hava framlagts såsom förslag till bindande uttalande från Stadsfullmäktiges sida.

I alla övriga delar av kommitténs föreliggande förslag, som ej här ovan särskilt berörts tillstyrker Drätselkammaren detsamma.

Västerås den 13 och 14 juni 1921.

På Drätselkamarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Utdrag ur protokoll fört vid Fattigvårdsstyrelsens ordinarie sammanträde den 31 maj 1921.

§ 62.

Sedan genom utdrag av Stadsfullmäktiges protokoll av den 28 april 1921 Fattigvårdsstyrelsen anmodats att i anledning av löneregleringskommitterades förslag till ny lönestat för stadens befattningshavare avgiva yttrande angående förslaget i den mån det berör Fattigvårdsstyrelsen underlydande befattningshavare har styrelsen med delgivande av förslaget begärt samtliga av detta berörda befattningshavares skriftliga uttalanden och hava i anledning härav erinringar avgivits, som följa:

"Till Fattigvårdsstyrelsen i Västerås.

1. Sedan fattigvårdsstyrelsen, på grund av infordrat yttrande angående Löneregleringskommitterades förslag till ny lönestat för stadens befattningshavare, begärt Styrelsen underlydande befattningshavares eventuella erinringar mot löneförslaget i fråga, i vad det berör fattigvårdens befattningshavare, får undertecknad härmed vördsamt anföra:

Sysslomansbefattningen tillträddes i januari 1920 med en annonserad grundlön på 5,000 kronor samt därpå utgående dyrtidstillägg i likhet med stadens övriga befattningshavare. Vid den provisoriska löneregleringen 1920 kom befattningen att intaga en särställning i så måtto, att den då beslutade procentuella förhöjningen av dyrtidstillägget icke kom denna tjänst till del, under motivering att grundlönen, som fastställts så sent som 1920, icke kunnat undgå att influeras av rådande dyrtid. I nu föreliggande förslag till mera definitiv lönereglering synes nuvarande totallön hava varit i huvudsak bestämmande vid fastställelsen av föreslagen grundlön. Vid sådant förhållande har helt naturligt ovan nämnda undantag från reglering av lönen 1920 verkat i reducerande riktning.

På grund härav får jag vördsamt hemställa att Fattigvårdsstyrelsen ville tillstyrka och hos Stadsfullmäktige föreslå att grundlönen fortfarande utgår med 5,000 kronor eller om detta belopp icke låter sig inpassas i lönestaten, det belopp som enligt lönestaten kommer närmast 5,000.

Västerås den 28 maj 1921.

Axel Norén."

2. "Undertecknad får härmed i anledning av Löneregleringskommitterades förslag till avlöning för biträdet på fattigvårdsbyrån göra följande erinran: Tjänsten har i förslaget hänförts till skrivbiträdesbefattningar av 2:dra klass. Enligt motiveringen härför synes framgå, att härtill hänförliga tjänster skulle vara av mindre krävande natur. På grund av fattigvårdsarbetets mångskiftande beskaffenhet samt fåtalig personal, har arbetet självklart icke kunnat begränsas till enbart skrivgöromål. Således ingår i min tjänstgöring, utom allt renskrivningsarbete, att deltaga i undersökningsarbetet och registerförningen, under sysslomannens ansvar omhänderhava fattigvårdens kassa samt föra kassaböckerna.

Med stöd härav får jag vördsamt hemställa, att Fattigvårdsstyrelsen ville föreslå, att jag i löneavseende jämställes med kontorsbiträden av 1:sta klass samt med avseende på ålderstillägg måtte få räkna mig till godo den tid av 2 1/2 år, jag förut varit anställd i gasverkets tjänst.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Västerås den 28 maj 1921.

Linéa Svensson."

3. "Av Fattigvårdsstyrelsen avfordrad yttrande angående den av Löneregleringskommittén föreslagna lönen för föreståndaren vid ålderdomshemmet, får jag vördsamt anföra följande:

Befattningen i fråga har under många år varit lågt avlönad, jämfört med motsvarande befattningar i med Västerås jämförliga städer. Oaktat detta är grundlönen, som icke reglerats sedan år 1908, i föreliggande löneförslag reducerad. Om man nämligen med utgångspunkt från det värde, som nu åsatts naturaförmånerna, beräknar 1914 års värde å samma förmåner, översteg avlöningsförmånerna vid nämnda tidpunkt nu föreslagna grundlön med minst 200 kronor.

Påståendet att tjänsten varit lägre avlönad än i andra med Västerås jämförliga städer, kan jag tyvärr, på grund av den knappa tid som stått mig till buds, icke med siffror bevisa, men det är dock ett faktum.

Åberopande att Ålderdomshemmet ständigt utvidgas och att arbetsbördan därigenom betydligt växer, samt att tjänsten binder sin innehavare snart sagt såväl natt som dag, får jag vördsamt anhålla att Fattigvårdsstyrelsen ville tillstyrka och föreslå att jag uppflyttas i högre lönegrad, eller ock alternativt att naturaförmånerna beredes mig utan avdrag från den föreslagna kontanta lönen, vilken därest kommitterades förslag kommer att fastställas, betydligt understiger nuvarande löneförmåner.

Mig synes som om Herrar kommitterade mycket litet tagit i beaktande föreståndarens ansvar och arbete vid Ålderdomshemmet, mot vaktmästarens.

Härvid fogas annons angående föreståndarebefattningen vid Karlskrona fattigvårdsinrättning.

Västerås den 30 maj 1921.

Med största högaktning:

C. A. Larsson."

4. "Efter tagen del av Löneregleringskommitténs förslag till lön för husmodern vid Ålderdomshemmet, får jag vördsamt erinra, att denna lön hittills varit synnerligen lågt tilltagen i förhållande till andra städer av Västerås storlek, och synes av förslaget ej ha blivit synnerligen mycket förbättrad.

En jämförelse i lönehänseende för samma befattning i Södertälje stads Ålderdomshem visar vidfogade tidningsurklipp, och en jämförelse som ligger närmare till hands är husmoderns på Epidemisjukhuset löneförmåner vilka utgöra 800 kr. med därpå utlöpande dyrtidstillägg. Och dock torde en sådan tjänst icke till närmelsevis kunna likställas med en husmoders på ett Ålderdomshem, där genom olika förhållanden de många uppgifterna bliva både arbetssamma och prövande. Kommer därtill att härvarande Ålderdomshem skall betydligt utökas vilket givetvis medför ökad arbetsbörda och ökade krav i öv-

N:o 36.
Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

rigt på innehavaren av ifrågavarande befattning, synes det mig, som om kommitterade icke i tillräcklig grad beaktat denna befattnings lönefråga.

Under åberopande härav samt då husmodern å sjukvårds- och ålderdomsinrättningar i regel äro högre avlönade än sjuksköterskor, får jag härmed vördsamt hemställa, att Fattigvårdsstyrelsen ville tillstyrka och föreslå att husmodersbefattningen inrymmes i 6:te lönegruppen.

Ålderdomshemmmet Västerås 30 maj 1921.

Olga Lundberg
Husmor."

5. "Undertecknad, som delgivits kommitterades beslut angående lönereglering för stadens sjuksköterskor, får härmed förklara mig icke nöjd med kommitterades beslut.

Sedan jag den 1 mars 1910 som sjuksköterska varit anställd vid Ålderdomshemmet med en lön av 450 kr. per år, utom de sista åren 600 kr. men aldrig åtnjutit några ålderstillägg, som t. ex. Landstingets sjuksköterskor, ber jag härmed få hänvisa till Kungl. Medicinalstyrelsens beslut av den 13 juli 1920 bil. A. punkt 4. Där får sköterskans kontanta minimiavlöning icke understiga 700 kronor per år, jämte 3 ålderstillägg vardera å 150 kr. efter respektive 3, 6 och 10 års tjänstgöring. Dessutom allt fritt, semester 1 mån.

Detta är av betydlig vikt för mig, emedan jag annars ej får tillgodoräkna mig de år jag tjänstgjort i Västerås stads tjänst, i händelse jag skulle söka annan befattning.

För såväl min nuvarande ekonomiska ställning, som min framtida, beder jag styrelsen godhetsfullt hjälpa mig i denna min framställning.

Vördsamt
Anna Forslund,
sjuksköterska.

Ålderdomshemmet i Västerås den 31 maj 1921."

Efter föredragning härav beslöt Fattigvårdsstyrelsen avgiva följande yttranden och beslut:

1. *angående fattigvårdssysslomansbefattningen:*

Sedan Fattigvårdsstyrelsen betonat att tjänsten helt nyligen tillsatts med en på styrelsens förslag, av Stadsfullmäktige beslutad grundlön på 5,000 kronor samt att tjänsten vore av den ansvarsfulla och maktpåliggande karaktär, att ingen sänkning av utlovad grundlön rättmätigt kunde ske, beslöt Fattigvårdsstyrelsen, efter proposition i frågan, utan omröstning föreslå befattningens uppflyttande i 41:sta lönegruppen, mot vilket beslut reservation anfördes av Hr Alb. Lundkvist för av honom föreslagna 40:de lönegruppen;

2. *angående kontorsbiträdet:*

Beslöt Fattigvårdsstyrelsen med instämmande i motiveringen i ovanstående skrivelse att enligt däri gjord hemställan föreslå, att kontorsbiträdet å fat-

tigvårdsbyrån jämställes med kontorsbiträden av 1:sta klass och uppflyttas i 13:de lönegruppen samt att den tid av 2 1/2 år i gasverkets tjänst och 1 1/2 år i fattigvårdens tjänst måtte få räknas nuvarande innehavare av tjänsten till godo med avseende på ålderstillägg;

N:o. 36. Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

3. *angående föreståndaren vid Ålderdomshemmet:*

Denna tjänst har, som föreståndaren i sin skrivelse påpekat, från början varit lågt avlönad, vilket torde vara orsaken till, att befattningen i föreliggande löneförslag kommit i föreslagna allt för låga lönegrupp. Det är därför styrelsens mening att tjänsten, som är synnerligen krävande och trägen, bör betydligt uppflyttas. Efter pågående utvidgning torde viss omorganisation och därav föranledd betydlig löneökning bli nödvändig; även denna omständighet talar för att lönen redan nu bör sättas i högre grupp.

Efter framhållande av dessa synpunkter framställdes två förslag, dels av hr Lange, med vilken hr Mellbin förenade sig, om tjänstens uppflyttande i 24:de lönegruppen och dels av hr ~~Lundkvist,~~ med vilken hr Råberg förenade sig, om tjänstens placering i 22:dra lönegruppen. Vid därefter på begäran företagen omröstning beslöt Fattigvårdsstyrelsen med 7 mot 5 röster föreslå befattningens uppflyttande i 24:de lönegruppen; mot detta beslut anförde hr Lundkvist reservation för 22:dra lönegruppen;

4. *angående husmodern vid Ålderdomshemmet:*

I likhet med vad fallet varit för föreståndaren har även denna befattning varit lågt avlönad i jämförelse med andra liknande tjänster samt i förhållande till arbetets art och oftast slitande karaktär föga uppskattad. Kommer därtill att redan under innevarande år arbetsbördan genom pågående utvidgning betydligt ökats, motiveras härav tjänstens uppflyttning i högre lönegrupp, varför Fattigvårdsstyrelsen enhälligt beslöt föreslå befattningens placering i 6:te lönegruppen;

5. *angående sjuksköterskan vid Ålderdomshemmets sjukavdelning:*

Denna tjänst kan icke jämställas med sjuksköterskors tjänster i allmänhet, enär det icke blott gäller att utöva sjukvård utan även leda och övervaka sjukvårdsarbetet ävensom att upprätthålla ordning och leda arbetet i övrigt inom sjukhuset.

Ehuru sjuksköterskor vid fattigvårdsinrättningar i allmänhet äro något lägre avlönade än husmödrar, beslöt Fattigvårdssytrelsen dock, att med stöd av ovan relaterade förhållande föreslå att även sköterskan uppflyttas i 6:te lönegruppen;

6. *angående vaktmästaren vid Ålderdomshemmet:*

Enär vaktmästaren icke haft annat att anföra emot föreslagna löneförmåner än att bostadsförmånen vore för högt värderad, beslöt Fattigvårdsstyrelsen att i den ordning Löneregleringskommitterades betänkande stadgar, på grund av nuvarande bostads mindervärdighet, göra framställning om skälig sänkning av värdet av denna förmån.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

7. *angående föreståndarinnan för Barnhemmet Fridsborg:*

Ifrågavarande tjänst har förut icke varit upptagen i fattigvårdens förslag till inkomst- och ugiftsstat, utan har avlöning till befattningshavaren ifråga utgått av för barnhemmet anslagna medel med samma belopp som för husmodern och sjuksköterskan vid Ålderdomshemmet. Med avseende på att platsen är mera självständig anser Fattigvårdsstyrelsen att avlöning bör utgå i likhet med ovannämnda befattningar och föreslår sålunda att tjänsten inrymmes i 6:te lönegruppen.

Justerat:

Axel Enblom. *J. R. Eriksson.* *K. Mellbin.*

Rätt utdraget intygas:

Axel Norén.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse från Stadsfullmäktige hade Folkskolestyrelsen anmodats att avgiva yttrande över av särskilda kommitterade utarbetat förslag till reglering av löner för Västerås stads befattningshavare, i vad sagda förslag avser under styrelsen lydande personal, och beslöt styrelsen att i frågan göra följande uttalande:

Vidkommande folkskoleinspektörens avlöningsförmåner ville styrelsen med hänvisning till sitt tidigare uttalande hemställa, att tjänsten ifråga i lönehänseende likställes med chefens för stadens tekniska verk, och att folkskoleinspektören sålunda uppflyttas i 49:de lönegruppen.

Vad beträffar skoltandläkaren har styrelsen bemärkt, att grundlönen för honom sänkts från 6,000 till 4,800 kr.. Detta har, som framgår av bifogade skrivelse från skoltandläkaren, föranlett denne att begära sitt entledigande från den 1 nästkommande september, något som styrelsen måste på det högsta beklaga.

Då det, frånsett det ur rättssynpunkt egendomliga tillvägagångssättet att sänka den grundlön, på vilken en befattningshavare antagits, icke torde vara möjligt att med så lågt tillmätt grundlön få tjänsten besatt, hemställer styrelsen, att skoltandläkaren bibehålles vid den grundlön å kr. 6,000: —, som bestämdes åt honom vid hans tillsättande, vilket innebär, att han uppflyttas i 44:de lönegruppen.

I fråga om löneförmånerna för lärarekåren har lönereglеringskommittén föreslagit vissa reduceringar i de belopp, som av Folkskolestyrelsen föreslogos vid budgetens uppgörande för innevarande år. Sålunda skulle enligt sagda kommittéförslag ett kommunalt ålderstillägg å kr. 50 i varje lönegrad utgå, varjämte hyresersättningen för folkskollärare minskats från 1,100 till 1,000 kr. och för lärare i högre folkskola från 1,375 till 1,250 kr. Styrelsen måste på

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

det högsta beklaga, att kommitterade ansett sig böra vidtaga ovannämnda avprutningar. Sedan gammalt har Västerås, i likhet med alla andra större och medelstora städer, beviljat sina lärare ett för övrigt mycket större kommunalt ålderstillägg än det här föreslagna, och vid den nyregelring av lönerna, som på senare tid ägt rum, har annorstädes, enligt vad styrelsen har sig bekant, ingen ändring vidtagits däri. Betydelsen av största möjliga likformighet för motsvarande befattningshavare i beträffande dyrhet likställda samhällen får enligt styrelsens mening ej förbises, enär sagda likformighet innebär en obestridlig rättvisa. Då därjämte det tillägg av kr. 200 för lärare och 100 kr. för lärarinna, som avser att kompensera dyrorten, är ganska blygsamt tilltaget, föreligger enligt styrelsens mening mycket starka skäl att genom höjda ålderstillägg ernå bättre överensstämmelse mellan den verkliga merutgift, som dyrorten kräver, och den härstädes utgående ersättningen härför.

Vad beträffar hyresersättningen vill styrelsen erinra om att den uppgjort sitt förslag på grundval av uppgift frånhyresnämnden angående hyresbeloppen för våningar av den storlek, varom här är fråga. Då sedan detta förslag uppgjordes, hyrorna av lätt förklarliga skäl visat tendens till stegring, finnes så mycket mindre anledning att föreslå sänkning. Styrelsen önskar därjämte framhålla, att gällande boställsordning föreskriver bostäder av kvalificerat slag. Styrelsen, som tagit del av bifogade skrivelser från lärarekåren vid folkskolan och högre folkskolan, kan visserligen ej tillstyrka samtliga däri framställda krav men hemställer, att Stadsfullmäktige behagade besluta i överensstämmelse med styrelsens förslag till avlöning, sådant det utformats vid uppgörandet av förslag till budget för innevarande år, med undantag av att ersättningen för bränsle måtte sättas till det belopp löneregleringskommittén föreslagit.

Beträffande avlöningar till skolans vaktmästare hemställer styrelsen, att deras i bifogade skrivelse gjorda anhållan att vid den blivande löneregleringen hänföras till samma lönegrupp, som de befattningshavare (hälsopolis, inspektionskonstapel, arbetsförman m. fl.), med vilka vaktmästarne likställdes 1920, måtte bifallas. Deras krävande arbete, och det ansvar, som påvilar dem, synas väl motivera ovannämnda hemställan.

Västerås den 4 juni 1920.

Å Folkskolestyrelsens vägnar:

E. EDV. KARLSSON.

Em. Granér.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Till Folkskolestyrelsen i Västerås.

Med anledning av det mig i dag till påseende tillställda "Löneregleringskommitténs bettänkande angående ny lönestat etc.", får jag, sedan jag tagit del av den punkt däri, som avser skoltandläkarens tjänstgörings- och löneförhållanden, angående dessa senare anföra:

1) att jag beklagligtvis vid mitt antagande av denna befatning ej erhållit upplysning om att den för befattningen i fråga då fastställda grundlönen av 6,000 kronor endast utgjorde ett provisorium;

2) att min åsikt är den, att en duglig och för saken verkligt intresserad tandläkare, passande just för denna syssla med dess synnerligen nervslitande arbete ej kan åtaga sig uppdraget som skoltandläkare härstädes utan att vara tillförsäkrad ovan nämnda minimilön; samt

3) att jag på ovan anförda grunder, och då jag förstår, att tendens till grundlönens tillsnävande under alla förhållanden åsyftas, nödgas ställa min plats till Folkskolestyrelsens förfogande, så att jag den 1 september i år kan återtaga min i Köping avbrutna praktik.

Västerås den 27 maj 1921.

Vördsamt
Fritz Luttorp.

Till Folkskolestyrelsen i Västerås.

Undertecknade, vaktmästare vid Västerås folkskolor, få härmed med anledning av löneregleringskommitténs förslag till ny lönereglering, i de delar som beröra undertecknade, avgiva följande yttrande:

Löneregleringskommittén har i sitt förslag till lönereglering höjt värdet av våra naturaförmåner från nuvarande: för ett rum och kök 640 kr., till 860 kr., och för 2 rum och kök 880 kr. till 1,240 kr. (bränsle och lyse inberäknat).

Löneregleringskommitténs förslag framgår av följande uppställning, där 1920 års siffror äro satta inom parentes:

	Bostad	Värme	Lyse
1 rum och kök	500 (400)	300 (200)	60 (40)
2 rum och kök	750 (550)	400 (270)	90 (60)

Nämnda förhöjning av värdet å naturaförmånerna anse vi vara absolut för högt tilltagen, då vedpriserna äro i starkt sjunkande, och vi äro övertygade om att till nästkommande vinter kan barrved erhållas (vanlig 3-alnars famn) för 25 kr. pr famn.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Med utgång från de av löneregleringskommittén föreslagna värdet å bostäderna, vilket vi även anse vara väl högt, skulle, enligt vår mening, och med särskild tanke på de sjunkande vedpriserna, värdet å våra naturaförmåner ställa sig enligt följande:

	Bostad	Ved	Gas	Lyse	
		5 famnar barrved			
1 rum och kök..	500	à 25 kr. = 125 kr.	50	30	= 705 kr.
		6 famnar barrved			
2 rum och kök..	750	à 25 kr. = 150 kr.	50	40	= 990 kr.

Vaktmästaretjänsterna kräva, att bostad måste tillhandahållas i omedelbar närhet av skolan, därför att tjänsterna äro av sådan natur, att tjänsteinnehavaren måste så gott som ständigt vara tillstädes. En given följd därav är, att vi i våra lägenheter ofta besväras av en eller annan angelägenhet som berör skolan eller dylikt, och vi kunna under sådana förhållanden ej känna samma lugn och trevnad, som om vi finge hyra och bo, där det bäst passade oss, vilket ju skulle vara en möjlighet om bestämd arbetstid kunde ordnas, vilket ju för vaktmästaretjänsterna vid skolorna är en ren omöjlighet.

Av vad som ovan framhållits, anse vi, att staden som hyresvärd för lägenheter upplåtna för vaktmästare vid folkskolorna, ej kan hålla jämna steg med och i vissa fall överflygla privata hyresvärdar, då det gäller hyresvärdering.

Skulle vi i något fall ha förmånen att bo något billigare än en del andra, bevisligt är att många bo billigare, som hyra privat — så bör det också vara en liten ringa förmån för de besvärligheter, som ju helt naturligt vidlåder en vaktmästaretjänst vid folkskolorna.

Vad gruppindelningen beträffar, uttala vi vår bestämda protest emot kommittéförslaget där vi blivit förda till en lägre lönegrupp än befattningshavare, med vilka vi i lönehänseende och gruppindelning voro jämställda 1920. Vi anse, att vaktmästaretjänsterna vid folkskolorna äro så pass självständiga och förenade med så stort ansvar, att kvalifikationerna för oss måste vara minst lika stora, som för stadens förmän, sundhetspoliser och inspektionskonstaplar m. fl. med vilka vi voro likställda i 1920 års lönereglering.

På grund av vad som ovan framhållits få vi härmed på det vördsammaste anhålla

att värdet av våra naturaförmåner måtte bestämmas i likhet med 1920 års, och

att vi måtte tilldelas samma lönegrupp, dit de befattningshavare blivit eller kan bliva förda, med vilka vi voro jämnställda år 1920.

Skulle vår anhållan beträffande naturaförmånerna ej kunna bifallas, så anse vi det vara för vår ekonomi fördelaktigast, att själva få köpa vårt behov av bränsle och lyse fr. o. m. 1 januari 1922.

Västerås den 31 maj 1921.

Adolf Sahlkvist. *Viktor Ekman.*
Fredrik Andersson. *Axel Ekström.*

Vaktmästare vid Västerås folkskolor.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Till Folkskolestyrelsen i Västerås.

Oaktat framställningar i lönefrågor för egen del alltid äro motbjudande, kan lärarekåren efter att ha tagit del av Löneregleringskommitténs betänkande angående ny lönestat för Västerås stads befattningshavare, i den mån betänkandet gäller folkskolekåren, dock ej undgå att till Folkskolestyrelsen framföra en del synpunkter på frågan med förhoppning att Folkskolestyrelsen godhetsfullt ville beakta dessa och med tillstyrkan befordra dem vidare till Stadsfullmäktige.

Att dyrtidstilläggen måste minskas i samma mån som dyrtiden, är en given sak. Emot detta varken kan eller bör följaktligen någon erinran göras, om ej möjligen den, att nedgången rättvisligen bör gå sakta på en plats som Västerås, där lönesatserna 1920 sattes så låga, att fara förelåg att tangera gränsen för i lag bestämt minimum.

Något annorlunda ställer sig saken beträffande de fasta lönesatserna, på vilka sedan dyrtidstillägg i mån av nödvändighet böra utgå. I Folkskolestyrelsens skrivelse till Stadsfullmäktige i oktober 1920 påpekades, att s. k. ortstillägg undantagslöst utgår i städer och motiveras särskilt av de i större städer förefintliga högre levnadskostnaderna. Löneregleringskommitterade anse de i nyssnämnda skrivelse framförda skälen för ortstillägget väl motivera ett sådant av den storlek, som Folkskolestyrelsen föreslagit. Emellertid torde det ej vara svårt att påvisa, att nämnda tillägg å 200 resp. 100 kr., ej utan att avsevärt höjas kan täcka den framförda motiveringen.

Som bekant är Västerås i Kungl. Maj:ts dyrortsgruppering för kommunikationsverkens tjänstemän placerat i gruppen F., d. v. s. den näst högsta. Arbetslöner i de fria yrkena t. ex. och likaså löner, som helt bestämmas av kommun, måste på en sådan plats automatiskt sättas högre än på en annan, där levnadskostnaderna äro lägre. Men den av riksdagen bestämda minsta lönen för folkskolans personal är lika för hela riket. Följaktligen kan nämnda personal ej, såsom Drätselkammaren i sin skrivelse till Stadsfullmäktige av 21 oktober 1920 säger, i och genom ett s. k. ortstillägg komma i en gynnsam undantagsställning gent emot stadens övriga befattningshavare. Tvärtom skulle ortstillägget, och detta först efter någon höjning, blott kunna föra upp lärarepersonalen på samma nivå i lönehänseende som övriga med densamma i tjänsteställning närmast stående befattningshavare.

Löneregleringskommitterade anse vidare, att ortstillägget bör utgå för att draga väl kvalificerade lärarekrafter till samhället. Denna förhoppning torde tytvärr för framtiden med de föreslagna beloppen nog bli rätt så illusorisk. Under de sista åren närmast före kristiden stod Västerås folkskolor i lönehänseende jämförelsevis högt. Blott några få samhällen stodo framför. Detta tack vare: 1) det under flera år utgående extra tillägget å 150 kr., vilket nu beträffande lärarinnorna föreslås minskat till 100 kr.; 2) att kommunen erlade befattningshavarnes pensionsavgifter, och 3) kommunalt ålderstillägg med 100 % av lagstadgat minimum.

Utgå vi så från det erkända faktum, att den senaste statliga löneregleringen ej i någon mån är att anse såsom kompensation för dyrtiden utan endast som en i det längsta fördröjd ersättning för ökad studietid, ökade stu-

diekostnader och ökade krav på att följa med den snabbt fortskridande utvecklingen på uppfostrans område samt att ny statlig lönereglering redan anses behövlig, så måste vi finna, att Västerås folkskolekår står betydligt ogynnsammare i lönehänseende nu än förut, m. a. o. blivit nedflyttad från en av de första till, enligt hittills tillgänglig statistik, åtminstone 16—18 plats.

N:o 36. *Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.*

I Falun t. ex., en stad av betydligt mindre storlek och i dyrortsgruppen E., utgår ett ortstillägg å 400 kronor, varjämte ålderstilläggen äro 150 kronor över minimum. I Borås, dyrortsgrupp D, är ortstillägget 400 kronor och ålderstilläggen 100 kr. över minimum; i Nyköping är ortstillägget 600 kronor och ålderstilläggen 200 kronor.

Enligt en av Sveriges Folkskollärarförbund uppgjord statistik överstiger innevarande års lön för t. ex. manlig lärare i 1:a lönegraden i ej mindre än 24 samhällen den enligt 1920 års beslut beträffande Västerås tillsvidare utgående med belopp intill 1,800 kronor. Statens dyrtidstillägg är här ej medräknat, vilket emellertid ej har någon betydelse för jämförelsen, då det ju är lika överallt.

Beträffande ålderstilläggen torde erinras att intervallerna, 5 år för befattningshavare vid folkskolan, om jämförelse i övrigt skall göras med andra befatningshavare, mot övrigas 3 år, väl motivera procentuellt något högre tillägg. En annan befattningshavare kommer efter 9 år upp i högsta lönegraden, under det att vid folkskolan krävès 15 år plus de extra åren, varierande mellan 1—4.

På grund av vad här ovan anförts, få vi härmed vördsamt hemställa, att Folkskolestyrelsen ville tillstyrka och hos Stadsfullmäktige föreslå,

att ortstillägget höjes till 500 kronor, lika för alla befattningshavare;

att ett kommunalt ålderstillägg å resp. 200, 150 och 100 kronor utgår;

att pensionsavgifterna erläggas av kommunen i likhet med vad förut varit fallet.

Västerås den 1 juni 1921.

På uppdrag:

Ester Kolmodin. *Edla Andersson.*
Georg Leontein. *Manfred Carlsson.*
Emma Wahlbäck. *Olga Norling.*

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Förslag till löner för lärarekåren vid Västerås folkskolor år 1921.

Befattningshavare	Grundlön	Ersättning för övertidsl.	Ersättning för bostad	Ersättning för bränsle	Ortstillägg	Kom. ålderstillägg	Kom. dyrtidstillägg	Summa	*) Statens dyrtidstillägg	Summa	Lönegrupp
Folkskollärare;											
ord. i 1:a lönegraden	2,100	153	1,100	500	500	—	536: 15	4,889: 15	2,029: 23	6,918: 38	28 gr.
„ „ 2:a „	2,400	174	1,100	500	500	200	676: 70	5,550: 70	2,250: 60	7,801: 30	
„ „ 3:e „	2,700	196	1,100	500	500	400	817: 90	6,213: 90	2,472: 03	8,685: 93	
„ „ 4:e „	3,000	218	1,100	500	500	600	959: 09	6,877: 09	2,693: 40	9,570: 49	33 gr.
Icke ordinarie	1,700	124	500	300	500	—	595: 30	3,719: 30	—	—	
Folkskollärarinna:											
ord. i 1:a lönegraden	1,900	138	750	400	500	—	526: 61	4,214: 61	1,881: 63	6,096: 24	24 gr,
„ „ 2:a „	2,100	153	750	400	500	150	631: 55	4,684: 55	2,029: 23	6,713: 78	
„ „ 3:e „	2,300	167	750	400	500	300	735: 85	5,152: 85	2,176: 80	7,329: 65	
„ „ 4:e „	2,500	182	750	400	500	450	840: 79	5,622: 79	2,324: 43	7,947: 22	28 gr.
Icke ordinarie	1,500	109	500	300	500	—	580: 98	3,489: 99	—	—	
Småskollärarinna:											
ord. i 1:a lönegraden	1,200	87	500	300	500	—	449: 65	3,036: 65	1,416: 66	4,453: 31	16 (17) gr.
„ „ 2:a „	1,350	98	500	300	500	100	520: 25	3,368: 25	1,527: 39	4,895: 64	
„ „ 3:e „	1,500	109	500	300	500	200	590: 84	3,699: 84	1,638: 12	5,337: 96	
„ „ 4:e „	1,650	120	500	300	500	300	661: 44	4,031: 44	1,748: 73	5,780: 17	18 gr.

*) Statens dyrtidstillägg för 3:e och 4:e kvartalet är beräknat efter 2:a kvartalet.

Till Styrelsen för Västerås högre folkskola.

Då löneregleringskommitterades betänkande angående ny lönestat för stadens befattningshavare nu föreligger färdigt och Styrelsen för högre folkskolan står i begrepp att avgiva sitt yttrande över detsamma, våga undertecknade, lärare vid högre folkskolan i Västerås, vördsamt anhålla, att Styrelsen ville i möjligaste mån tillgodose våra intressen vid uppgörande av förslag till lönestat.

Vi beklaga, att det ej varit oss möjligt att anskaffa statistiska uppgifter angående löneförhållandena vid skolor av vår typ från med Västerås jämnställda orter i riket — tiden har ej medgivit det — men vi ha oss bekant, att lönerna på andra håll betydligt överstiga de nu av kommitterade i Västerås föreslagna. På grund av detta kunna vi ej heller fixera några vissa lönebelopp såsom önskvärda utan inskränka oss att i korthet framhålla några synpunkter, som vi hoppas Styrelsen godhetsfullt ville taga i övervägande, innan den avger sitt yttrande i frågan.

1. De hyresbelopp, som kommitterade föreslagit, synas oss vara för lågt beräknade efter ”ortens pris”. (Undertecknad, Karlfors, betalar för 2 rum och kök 1,000 kr.)

N:o 36.
Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

(Undertecknad, Månsson, betalar för 2 rum *utan* kök 700 kr.)

2. Det ortstillägg, kommitterade föreslå, står ej i proportion till socialstyrelsens uppgift, att Västerås bör ställas i näst högsta gruppen av rikets städer i dyrortshänseende.

3. Våra ålderstillägg äro ej höjda utan utgå endast med det belopp, staten föreskriver. Före dyrtiden voro ålderstilläggen vid folkskolorna här i Västerås höjda med 100 %. Dessutom är att tillägga, att de föreslagna ålderstilläggen för stadens övriga befattningshavare utbetalas efter resp. 3, 6 och 9 års tjänstgöring, under det vi utfå dem efter resp. 5, 10 och 15 års tjänstgöring. Då en stadens befattningshavare uppnått sitt högsta ålderstillägg, ha vi ej nått ens det andra. Detta synes oss böra kompenseras på så sätt, att ålderstilläggen höjas.

4. I förhållande till folkskolans lärarekår äro vi en smula mindre gynnsamt ställda, i det vi ej få beräkna övertidsläsning å längre tid än en vecka, då de förra få beräkna två och en halv veckor.

5. Under dyrtiden fråntogs oss en förmån, som av ålder beviljats lärare i Västerås, nämligen att staden betalade våra pensionsavgifter. Att nu få till stånd en ändring häri, torde väl ej vara att påräkna, men genom denna åtgärd sänktes lönenivån väsentligt, ett förhållande som vid en lönereglering också måhända är att taga i betraktande.

Det kan ifrågasättas, om kommitterades förslag innebär mer, än vad på sin höjd kan anses vara "laglig lön". (Kommitterade föreslå visserligen ett ortstillägg à 200 kronor men föreslå samtidigt låga hyresbelopp). Vi förvänta därför, att Styrelsen för högre folkskolan behjärtar vår ställning och vidtager sådana åtgärder, att vi i lönehänseende vid blivande lönereglering åtminstone ej komma i den allra lägsta gruppen av rikets yrkesbestämda högre folkskolor.

Västerås den 1 juni 1921.

Vördsamt

Fanny Månsson. *Isidor Fröier.* *Knut Karlfors.*

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hälsovårdsnämnden får härmed avgiva infordrat yttrande rörande löneregleringskommitterades förslag till löner för Nämnden underlydande personal.

Beträffande tjänsteläkarne hava dessa enligt Nämndens förmenande tilldelats alltför låga grundlöner.

Nämnden vill i detta sammanhang peka på den stora utveckling staden undergått sedan 1908 när sista lönestat för tjänsteläkarne uppgjordes ävensom lönerna för tjänsteläkarne i med Västerås jämnställda städer, omständigheter vilka tydligt bekräfta riktigheten av Nämndens påståenden rörande grundlönen för dessa befattningshavare.

Nämnden måste därför upprepa de föregående förslagen till löner för stadens tjänsteläkare nämligen, för Förste stadsläkaren 5,000 kronors grundlön jämte två ålderstillägg à 500 kronor efter resp. 5 och 10 års tjänstgöring, för Andre stadsläkaren samma förmåner, härav 1,000 kronor för sjukvården vid ålderdomshemmet samt för distriktsläkaren 4,000 kronor i grundlön samt ålderstillägg enligt ovanstående.

De av kommitterade föreslagna lönebeloppen för innevarande år anser Hälsovårdsnämnden däremot vara lämpliga, och torde därför dyrtidstillägg för år 1921 utgå efter sådana grunder, att dessa befattningshavare för detta år erhålla de av kommitterade föreslagna lönebeloppen.

Nämnden kan i detta sammanhang icke underlåta påpeka att ett godkännande av de för tjänsteläkarne i löneregleringsförslaget föreslagna grundlönerna torde kunna komma att medföra, att av Medicinalstyrelsen medgiven rätt till tjänsteårsberäkning indrages, en åtgärd, vars konsekvenser torde komma att bliva synnerligen besvärliga vid besättande av befattningarne såsom tjänsteläkare i staden.

Beträffande det förhållandet att av Förste stadsläkarens arvode från landstinget för skötseln av epidemisjukhuset avdrages 3,000 kronor, som tillfalla staden, anser Nämnden detsamma vara fullkomligt oegentligt och upprepar därför sitt föregående förslag, att det arvode, f. n. 6,000 kronor, som av Förste stadsläkaren åtnjutes måtte oavkortat komma honom till del och genom vidtagande av vederbörliga åtgärder, hans tjänst såsom epidemisjukhusets läkare fullständigt skiljes från hans stadsläkaregöromål.

Ifråga om köttbesiktningsbyråns personal, hänvisar Nämnden till bilagda av föreståndaren för byrån avgivna och av Nämnden godkända förslag.

Vad förste hälsopolisen beträffar, kan Nämnden ej dela Löneregleringskommitterades åsikt att denna befattningshavare bör insättas i 22:dra lönegruppen. Slutlönen för tjänsten blir härigenom nedsatt. Förutom denna omständighet motiverar stadens utveckling efter tjänstens inrättande densammas placering i 24:de lönegruppen eller jämställning med detektivöverkonstapeln.

Löneregleringskommitterades förslag att hälsopoliserna i lönehänseende skola jämställas med detektivkonstaplar anser Nämnden lämpligt och hemställer, att i händelse av eventuell uppflyttning i högre lönegrupp av dessa sistnämnda hälsopolisernas grupplacering ändras i likhet därmed.

Den nuvarande innehavarinnan av bostadsinspektristjänsten har förklarat, att hon ej godtager annan lön än den, som av Hälsovårdsnämnden angivits vid tjänstens ledigförklarande eller 2,700 kronor om året.

N:o 36. *Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.*

Beträffande stadssjuksköterskorna synas dessa böra anställas på de lönevillkor och på sätt, som beträffande stadssjuksköterskor stationerade å epidemisjukhuset, framgår av följande Bil. A. till Medicinalstyrelsens cirkulärskrivelse den 13 juli 1920 till direktioner och styrelser för vissa sjukvårdsinrättningar samt till tuberkulosdispensärer och dispensärnämnder med flera ang. vissa förutsättningar för beredande av pensionsrätt åt sjuksköterskor och dispensärsköterskor.

"*Bil. A.*

För att reglering av sjukskötersketjänst å anstalt i och för befattningens förenande med pensionsrätt skall kunna godkännas, synas böra uppställas följande fordringar:

1. Sjuksköterska skall fullständigt hava genomgått av Kungl. Maj:t godkänd allmän sjuksköterskeskola eller av Med.-styrelsen befunnits hava förvärvat samma mått av kunskaper och färdigheter, som godkänd allmän sjuksköterskeskola avser att bibringa.

2. Sköterskas tjänstgöring skall i huvudsak avse sjukvård eller överinseende och ledning av sjukvårdspersonal.

3. Sköterska skall anställas och entledigas antingen av vederbörande anstalts läkare eller på dennes föredragning av anstaltens styrelse, varvid skall gälla en ömsesidig rätt till minst tre månaders uppsägning. Har sköterskas anställning eller entledigande skett genom läkaren, skall denne göra anmälan därom till vederbörande styrelse.

4. Sköterskas kontanta minimiavlöning får icke understiga 700 kronor för år, vartill skola komma tre ålderstillägg, vartdera å 150 kronor efter respektive 3, 6 och 10 års väl vitsordad tjänstgöring.

Om till befattning antages sköterska, som innehaft reglerad tjänst av samma slag under annan huvudman, äger hon rätt att i sin nya befattning för ålderstillägg tillgodoräkna sig hela den föregående tid, hon i liknande befattning på väl vitsordat sätt tjänstgjort.

Sköterska, vars arbete är av särskilt ansträngande beskaffenhet, t. ex. operationssköterska, tillkommer därutöver ett arvode för år räknat av minst 200 kronor.

Dyrtidstillägg på samtliga ovanstående avlöningsbelopp bör utgå enligt samma grunder och till minst samma belopp, som äro eller varda bestämda för statsanställda.

Sköterska skall dessutom å anstalten fritt erhålla kost, möblerad bostad i eget rum, värme, lyse, tvätt samt sjukvård.

5. Sköterska äger årligen, när sådant utan hinder för göromålens behöriga gång kan ske, åtnjuta sammanhängande semester av minst en månad, under vilken tid hon åtnjuter full lön, inberäknat dyrtidstillägg, samt full ersättning för de naturaförmåner, hon under semestern avstår. Under semester eller tjänstledighet skall sköterska, om så erfordras, åt vikarien avstå sin bostad.", och beträffande de, som ej äro å epidemisjukhuset stationerade efter följande Bil. B.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

"Bil. B.

För att reglering av dispensärskötersketjänst i och för befattningens förenande med pensionsrätt skall kunna godkännas, synas böra uppställas följande fordringar:

1. Sköterska skall fullständigt hava genomgått av Kungl. Maj:t godkänd allmän sjuksköterskeskola eller av Med.-styrelsen befunnits hava förvärvat samma mått av kunskaper och färdigheter, som godkänd allmän sjuksköterskeskola avser att bibringa.

2. Sköterska skall fullständigt hava genomgått utbildningskurs för dispensärsköterskor.

3. Sköterskas närmaste förman skall vara dispensärläkaren.

4. För sköterskas tjänstgöring skall gälla av Medicinalstyrelsen godkänd instruktion.

5. Sköterska skall anställas och entledigas antingen av landstingets dispensärstyrelse eller av dispensärnämnden efter dispensärläkarens förslag, varvid skall gälla en ömsesidig rätt till minst tre månaders uppsägning.

Sköterska, som gör sig skyldig till fel eller försummelse i tjänsten eller eljest visar sig för sin befattning olämplig, skall kunna av vederbörande läkare omedelbart försättas ur tjänstgöring, men må ej mot sin vilja skiljas från befattningen, innan tillfälle lämnats henne att vädja till landstingets dispensärstyrelse (eller till dispensärnämnd).

6. Sköterskas kontanta minimiavlöning får icke understiga 1,600 kronor per år, vartill komma tre ålderstillägg, vartdera å 150 kronor efter 3, 6 och 10 års väl vitsordad tjänstgöring.

Om till befattning antages sköterska, som innehaft reglerad tjänst av samma slag under annan huvudman, äger hon rätt att i sin nya befattning för ålderstillägg tillgodoräkna sig hela den föregående tid, hon i liknande befattning på väl vitsordat sätt tjänstgjort.

Dyrtidstillägg å samtliga ovanstående avlöningsbelopp bör utgå enligt samma grunder och till minst samma belopp, som äro eller varda bestämda för statsanställda.

Sköterska skall dessutom fritt erhålla möblerad lämplig bostad, bestående av minst ett rum och kök jämte värme och lyse (kök bör emellertid kunna vara gemensamt för två eller flera sköterskor vid samma dispensär).

Sköterska skall åtnjuta fri sjukvård, däri inbegripen erforderlig sanatorie- eller annan sjukhusvård å anstalt inom länet.

Vid tjänstgöring såsom dispensärsköterska utom stationen äger sköterska dels undfå ersättning för havda resekostnader (och disponera cykel, då sådan kan användas) dels, såvida hon varit frånvarande mera än ett dygn från sin bostad, erhålla minst 4 kronor i dagtraktamente.

7. Sköterska äger årligen, när sådant utan hinder för göromålens behöriga gång kan ske, åtnjuta sammanhängande semester av minst en månad, under vilken hon åtnjuter full lön, inberäknat dyrtidstillägg, samt full ersättning

för de naturaförmåner, hon under semestern avstår. Under semester eller tjänstledighet skall sköterska, om så erfordras, åt vikarien avstå sin bostad." N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Ledamoten av Nämnden Herr Eklund har reserverat sig mot detta Hälsovårdsnämndens yttrande, i det han yrkat, att Nämnden skulle utan erinran godkänna vad Löneregleringskommitténs förslag innebure beträffande Nämndens befattningshavare.

Västerås den 2 juni 1921.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

Till Hälsovårdsnämnden.

Med anledning av det framlagda löneregleringsförslaget ber jag härmed få anföra följande:

Totalintrycket av förslaget är att genom skyltande med stora dyrtidstillägg få stora slutsummor på små begynnelselöner. Men då dyrtidstilläggen småningom skola försvinna, är det självklart att grundlönerna måste bli den grund, på vilken ett löneregleringsförslag måste baseras och diskuteras.

Vad sålunda grundlönerna för stadens tjänsteläkare beträffar, så synes det som om kommitterade alldeles frånsett det faktum, att det finns inga av stadens övriga tjänstebefatningar, som fordra så långvariga och dyrbara förstudier för vinnande av kompetens, och någon hänsyn härtill borde väl rimligtvis tagas, då universitetsstudier och utrustning för en läkare (före kristiden beräknade till minst 20,000 kr.) för närvarande uppgå till den nätta summan av, lågt beräknat, 65,000 kr. Vilka inkomster, som erfordras enbart för räntor och amorteringar, torde lätt inses, och det må därför ej anses obilligt, om tjänsteläkarne anse sig böra uttala sin protest mot nu framställda lönegrupperingar.

Beträffande 1:ste stadsläkartjänstens loneställning i kommitterades förslag torde följande jämförelse vara karaktäristigt belysande:

Vid tjänstens tillträde 1910 tillförsäkrad:		*Enligt föreliggande förslag:*	
Grundlön	3,000 kr.	Grundlön (fingerad)	3,300 kr.
2 ålderst. à 500 kr. efter 5 och 10 år	1,000 kr.	3 ålderst. à 189 kr. (1921 endast 2 ålderst.	378 kr.
Slutlön år 1921	4,000 kr.	Slutlön år 1921	3,678 kr.

(Därtill kom ersättning för vård av högst 30 landspatienter å Epidemisjukhuset 1,000 kr.)

(Resterande lön från landstinget sedan staden avdragit hälften 3,000 kr.).

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Förslaget innebär således, enligt kommitterades uppställning, i stället för en löneförhöjning från stadens sida, en sänkning av slutlönen.

Den dubbeltjänstgöring, som åligger 1:ste stadsläkaren, näml. dels såsom stadsläkare i Västerås stad och dels såsom sjukhusläkare å Landstingets sjukhus, gör att lönen utbetalas från två håll.

Landstinget beslöt förra året, att lönen till läkarne vid epidemisjukhusen skulle utgå (utom dyrtidstillägg) i Köping och Sala med 4,000 kronor till vardera och i Västerås med 6,000 kronor.normerat efter sjukhusens storlek och utan åtskillnad mellan stads- och landspatienter.

Nu har i avtalet med landstinget Västerås stad (men däremot ej Köping eller Sala) passat på att med ena handen lägga beslag på halva lönen till sjukhusläkaren för att sedan med den andra handen ge honom den tillbaka som *ersättning för stadspatienterna på sjukhuset,* dock vederbörligen förgylld med ett dyrtidstillägg för att något dölja manipulationen. Staden avlönar i verkligheten alltså 1:ste stadsläkaren enligt förslaget:

För stadsläkaregöromålen:

Grundlön	Kr.	300: —
3 ålderstillägg	„	567: —
Summa	Kr.	867: —
Tills vidare dyrtidstillägg beräknat å 3,867 (i st. för å 867	Kr.	4,961: 12
Summa	Kr.	5,828: 12

När nu framdeles dyrtidstilläggen försvinna skulle således faktiskt återstå en lön av 867 kronor per år för stadsläkarearbetet såsom sådant och med tanke på framtiden är lätt att räkna ut, vilken storartad pension $^{2}/_{3}$ härav månde bliva, när man vid 65 år är skyldig avgå från tjänsten, ty landstinget är ej skyldigt att pensionera.

Det har onekligen varit ett svårt bryderi för kommitterade, att döma av deras mångordiga skriveri, att finna på motiv för sin behandling av 1:ste stadsläkaren, och jag kan ej underlåta att protestera mot det missbruk av läkareinstruktionens § 13 mom. 2, som kommitterade gör sig till tolk för å sid 159 i förslaget, där det så vackert står anfört:

"att det är ett lämpligt sätt, att landstinget lämnar staden gottgörelse för stadsläkarens epidemivårdsarbete och i stället betalar honom så mycket mindre arvode som sjukuhsläkare".

Se'n kommer följande fina tröst:

"genom denna anordning blir ingen part på något sätt lidande".

Det vore beklagansvärt, om stadsfullmäktige skulle komma att hysa samma åsikt. Ett sådant behandlingssätt av en tjänsteläkare är emellertid enastående och har varken i Sala, Köping eller Arboga satts ifråga vid avtalen

med landstinget. Där ha stadsläkarne fått behålla sina förutvarande löner från staden oavkortade, oavsett landstingets löner till dem såsom sjukhusläkare. N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Beträffande de överst å sid. 158 av kommitterade nämnda underhandlingarne, ber jag få påpeka, att jag redan då protesterat mot löneklausulens intagande i kontraktet, men utan framgång.

Sedan 1908 års lönereglering har stadens folkmängd nästan fördubblats. Härigenom och genom utökningen av arbetsområdet efter de två socknarnes inkorporering och vidare genom under senare år tillkomna lagar och författningar har 1:ste stadsläkarens arbete mer än fördubblats. Då kommitterade i stället för löneförhöjning föreslagit minskning, så har ett sådant förhållande som arbetsförökningen i tjänsteåliggande naturligtvis uteslutits i föreliggande förslag.

Om staden, såsom kommitterade å sid. 159 tycks taga för givet, om några år bildar eget landstingsområde, så blir 1:ste stadsläkaren i administrativt avseende och tjänsteförpliktelser ställd lika med 1:ste provinsialläkarne, ehuru naturligtvis i mindre omfattning. Jag tar mig därför friheten att anställa en jämförelse i lönehänseende för att belysa, hur olika Riksdagen och lönekommitterade uppfatta dylikt arbete:

1:ste provinsialläkare.		*1:ste stadsläkaren i Västerås.*	
Lön	5,000	Lön	300
Tjänstgöringspengar	3,000	Tjänstgöringspengar	—
2 ålderstillägg à 500 kr.	1,000	3 ålderstillägg à 189 kr.	567
Slutlön efter 10 år Kr.	9,000	Slutlön efter 9 år Kr.	867
Dyrtidstillägg härå	——	Dyrtidstillägg härå samt å halva läkarelönen vid Epidemisjukhuset	—
Skrivbiträdesersättning varierande mellan 500—2,500	——		

Numera befrielse från sjukvårdsdistrikt (varför särskild prov.-läkare är anställd med lön 4,000, tjänstgöringspengar 1,500+2 ålderst. à 500=6,500 +dyrtidstillägg härå).

Läkaretjänst vid Epidemisjukhuset 6,000.

(110 sängplatser).

1:ste stadsläkaren i Borås (28,469 inv.) har följande lön:

Lön såsom förste stadsläkare	5,000
2 ålderstillägg à 500 kr	1,000
Slutlön efter 10 år Kr.	6,000

N:o 36.

Ang. lånereglering för stadens befattningshavare m. m.

Dyrtidstillägg härå (statens) .... ——
Lön från landstinget såsom läkare vid epidemisjukhuset (70 sängar) .. 4,200
Dyrtidstillägg härå (statens) .... ——
Lön såsom Folkskoleläkare 3,000
Ersättning för difteriprovundersökningar från staden 1,000
(Summa löneinkomster enligt uppgift i år 20,500).

1:ste stadsläkaren i Uppsala (27,625 inv.):
Lön såsom stadsläkare 4,500
Ett ålderstillägg 500

Kr. 5,000

Lön av staten såsom överläkare vid Epidemisjukhuset (75 sängar, nu ökat med 60 sängar) 4,200

Summa Kr. 9,200

Dyrtidstillägg härå, 75 % .... ——
(Summa löneinkomst enligt uppgift 16,900).

Då jag kan förstå, att kommitterade ej hört sig för, hur läkarelönerna ordnats i de övriga städerna inom detta län efter landstingets övertagande av epidemivården, får jag för ytterligare jämförelse anföra:

1:ste stadsläkaren i Sala (7,841 inv.):
Lön såsom stadsläkare 2,000
Dyrtidstillägg 1,001

Kr. 3,001

Lön såsom läkare vid Epidemisjukhuset (50 sängar), utbetalas av landstinget utan beslag 4,000

Summa Kr. 7,001

Stadsläkaren i Köping (6,692 inv.):
Lön såsom stadsläkare 2,500
Dyrtidstillägg 3,100

Kr. 5,600

Lön såsom epidesjukhusläkare (40 sängar) från landstinget 4,000

Summa Kr. 9,600

Enligt vad även kommitterade anfört har Hälsovårdsnämnden de tre senaste åren å rad ansett sig böra föreslå en lönereglering för tjänsteläkarne och därvid för 1:ste stadsläkaren föreslagit en grundlön av 5,000 kronor för stadsläkaregöromålen och uttalat: "att denna lön borde utgå utan inblandning av epidemisjukvården". (Se sid. 158 i lönekommittéförslaget). Då jag finner Nämndens förslag rättvist får jag härmed uttala min förhoppning, att Nämnden måtte vidhålla sitt föregående år fattade förslag om grundlön jämte ålderstillägg.

N:o 36. *Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.*

Men dessutom får jag även uttala en förhoppning, att Nämnden, så vitt på den ankommer, måtte taga initiativ till att den olyckliga löneklausulen i landstingsavtalet måtte annuleras vid stundande landsting.

Västerås den 26 maj 1921.

Carl Thunström.
1:ste stadsläkare.

Till Hälsovårdsnämnden i Västerås.

Med anledning av Löneregleringskommitténs i Västerås betänkande angående ny lönestat m. m. för stadens befattningshavare anhåller undertecknad att få göra följande erinringar:

Den år 1908 bestämda lönen för 2:dre stadsläkaren (begynnelselön 2,000 kronor och slutlön efter 10 år 3,000 kronor) måste redan efter dåtida förhållanden betraktas som synnerligen låg såväl med hänsyn till det arbete och det ansvar, som enligt instruktionen åligger läkaren, som i betraktande av de långvariga och kostsamma studier, som krävas för läkareutbildningen.

Enligt Kommitténs förslag skulle slutlönen komma att ökas med kronor 195:—. Härtill beder jag få anmärka:

1. att folkmängden i staden och därmed även i det distrikt, som jag fått mig anvisat, sedan 1908 i det närmaste fördubblats;

2. att sjukhuset vid stadens ålderdomshem Karlslund fr. o. m. 1922 har fördubblat sängantalet och att arbetet där redan nu i hög grad ökats;

3. att numera i rätt stor utsträckning å nämnda sjukhus vårdas betalande och även till andra fattigvårdssamhällen hörande sjuka;

4. att genom lagen om folkpensionering arbetet med undersökning och intyg för erhållande av pension tillkommit;

5. att det åligger 2:dre stadsläkaren (något som icke står angivet i kommitténs betänkande) att lämna vård åt personer, som omhändertagits av polisen, ett arbete som kan vara både obehagligt och ansträngande (det gäller ofta svårhanterliga sinnessjuka);

6. att det slutligen åligger 2:dre stadsläkaren att biträda polisen vid besiktning av hastigt eller under outredda omständigheter avlidna.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Andre stadsläkaren har således utöver sina skyldigheter som distriktsläkare att sköta läkarvården vid ålderderdomshemmet med ett sjukhus på 70 sängar samt dessutom de i punkt 5 och 6 angivna åliggandena. Jag anser därför, att den grundlön för 2:dre stadsläkaren, som Hälsovårdsnämnden i sina budgetförslag för åren 1919—1921 föreslagit, nämligen kronor 5,000 (inklusive arvode för läkarvården vid ålderdomshemmet kronor 1,000) jämte ålderstillägg, uppgående till sammanlagt kronor 1,000, ej är mer än skälig ersättning för 2:dre stadsläkarens arbete under normala penningförhållanden.

Huru under nuvarande abnorma förhållanden skall ordnas med dyrtidstilllägg, därom vill jag inte yttra mig. Naturligen bör avlöningen ej sättas lägre än den nuvarande.

Västerås den 30 maj 1921.

Carl Idar.
2:dre stadsläkare.

Till Hälsovårdsnämnden i Västerås.

Med anledning av Löneregleringskommitténs förslag angående stadens befattningshavares framtida löner får undertecknad framhålla följande:

Kommittén har till utgångspunkt för regleringen tagit 1914 års prisnivå med den motiveringen, att ingen vet var prisläget kommer att stabilisera sig. Med precis samma motivering kan man säga att 1914 års prisnivå är en fullkomligt godtyckligt vald utgångspunkt. För befattningsinnehavarne innebär systemet med stora kristidstillägg alltid en stor osäkerhetskänsla, dels med avseende på pensionsberäkning och andra framtidsutgifter, dels med ordnandet av den privata budgeten. Den av alla efterlängtade stabiliseringen av prisnivån är väl otänkbar så länge alla löner oupphörligt fluktera allt efter indextalet. Därför synes onekligen en fastare lönepolitik med försiktig anpassning av lönerna efter den nuvarande tidens fordringar vara den mest framsynta. Riksdagen har ej heller dragit sig för att alldeles nyss höja provinsialläkarnes löner betydligt (till lägst 5,000-kronor utan alla tillägg). Distriktsläkaren i Västerås har i förslaget placerats i 21:sta lönegraden med en lön av 2,100 kronor utan tillägg, d. v. s. så lågt att Kommittén å sid. 232 nödgas särskilt påpeka att "distriktsläkaren ju räknas till de högre befattningshavarna!" I Kungl. Brevet av 6 febr. 1920, som beviljar distriktsläkaren i Västerås tjänsteårsberäkning, ställes som villkor att kronor 4,000 oavkortade utgå som lön åt honom. En minskning till under 4,000 kronor medför således förlust av tjänsteårsberäkning. För staden skulle det sannolikt innebära att platsen aldrig skulle få någon ordinarie innehavare, då ingen vill vedervåga sina befordringsmöjligheter annat än för kortare tid. Kungl. Maj:t har i flera fall avslagit begäran om tjänsteårsberäkning för otillräckligt avlönade platser; senast i Enköping för en andre stadsläkarebefattning (1920). Hälsovårdsnämnden har ock förut framlagt förslag om lönens fixerande till 4,000 kronor (med 2 ålderstillägg å 500 kronor i likhet med statsanställda läkares

N:o 36.
Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

förmåner). Mindre avseende bör fästas vid dyrtidstilläggen, då dessa ju snarast möjligt böra bortfalla. Huvudsaken för läkaren är att få betryggad rimlig ersättning för vissa åtaganden, i detta fall fattigpraktiken i distriktet. Privatpraktiken är läkarens ensak och är alltid en mycket varitabel inkomstkälla under olika år.

Sist bör även påpekas, dels att en tjänsteläkare aldrig själv rår om sin tid, varken dag eller natt, dels att hans utbildning är en mycket dyrbar sak. Enligt sista beräkning (tryckt 1921 i n:r 17 av Läkaretidningen) beräkna sakkunniga den till snarare över än under 50,000 kronor från studentexamen till öppnandet av egen praktik.

Västerås den 29 maj 1921.

Lennart Bladini.
Distriktsläkare.

Till Hälsovårdsnämnden i Västerås.

Då lönefrågan för stadens befattningshavare återigen blivit aktuell genom det av Löneregleringskommittén utarbetade förslaget och då kommitterade däri gjort de placeringar i lönegrupper kommitterade ansett skäliga och riktiga, men som, enligt min mening, placeringen av 1:ste hälsopolisbefattningen i lönehänseende synes mig mindre födelaktig och åtgärden icke grundar sig på sakskäl, anser jag påkallat, innan Hälsovårdsnämnden fäller sitt omdöme i detta fall, framföra en del synpunkter, som beröra frågan från befattningshavarehåll, något som jag i det följande vill närmare utveckla.

Angående förste hälsopolisbefattningen återfinnes följande moment i Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar år 1915, sid. 366—371:

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hälsovårdsnämnden får härmed till Stadsfullmäktige för godkännande överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för år 1916 samt vidkommande däri föreslagna avvikelser från den för innevarande år fastställda staten anföra följande.

— — — —

Hälsovårdsnämnden har i staten upptagit ett anslag till en ny tjänsteanställning, vars innehavare bör benämnas förste hälsopolis.

Hälsovårdsnämnden har nämligen funnit, att stadens kraftiga utveckling på alla områden påkallar en omorganisation av det organ Nämnden har till sitt förfogande för det direkta övervakandet av hälsovården inom staden, eller hälsopolisen. Den nuvarande organisationen härav har genomförts så småningom. En hälsopolis Holtz anställdes år 1885 och ytterligare en från år 1907 i samband med införande av köttbesiktningstvång i staden. I och

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

med att hälsovårdsstadgans tillämpningsområde efterhand ökats med byggnadsområden utom stadsplanen samt dessa allt tätare bebyggts, hava svårigheter allt mera framrtätt att med den personal, som står hälsovårdsnämnden till buds, utöva erforderlig och effektiv tillsyn över hälsovården.

Tillväxten i stadens folkmängd från slutet av år 1907 hitintills med något över 7,000 personer eller från 16,603 till det närmaste 24,000 har bland annat föranlett en ansenlig ökning i antal desinfektioner eller smittosamma sjuka — enligt införskaffad uppgift uppgick antalet under år 1906 till 62 och under år 1914 till 382. Vid det förhållande, att varje desinfektion är rätt tidskrävande, men i varje fall måste noggrant utföras, kan den nyss angivna ökningen, utan motsvarande ökning av personal i hälsopolisen, icke medföra annat än, att tillsyn i andra hälsovårdsavseenden icke kan vara så noggrann som den borde. Mjölkkontrollen enligt den nya mjölkstadgan, ävensom inspektionerna enligt den nya renhållningsstadgan ställa ökade anspråk på hälsopoliserna. Dessutom vänta nya uppgifter i hälsovårdsavseende Hälsovårdsnämnden.

Sålunda har av en särskild för ändamålet tillsatt Kungl. kommitté utarbetats förslag till ny hälsovårdsstadga för riket, vilken kommer att väsentligt öka de uppgifter, som förut ålegat Hälsovårdsnämnden.

Sålunda skall Nämnden besiktiga varje nyinrett boningsrum eller kök innan sådant tages i bruk, varje samlingslokal — förslaget nämner bland annat kyrkor, skolor, sammanträdesrum, teatrar, danslokaler och förtäringsställen, natthärbärgen m. m. — vidare skall på Hälsovårdsnämnden ankomma att bevilja och övervaka alla W. C.-anläggningar.

För att kunna utöva någon ordentlig kontroll på dessa inspektioner och besiktningar, vilka till större delen måste överlämnas åt hälsopoliserna, synes det Nämnden nödvändigt att en förman för dessa anställes, närmast sorterande under 1:ste stadsläkaren.

Nämnden har ifråga om hans tjänsteåligganden sålunda tänkt sig, att han skall föra de diarier över inkomna handlingar, som det enligt ovanberörda lagförslag åligger Nämnden att föra, övervaka de övriga hälsopolisernas arbete och fördela detsamma dem emellan, hava uppsikt över torghandeln samt å den expeditionslokal, som snart måste anskaffas till Nämndens behov, stå allmänheten till tjänst med upplysningar, vara kommunalt tillsyningsorgan enligt lagen om arbetarskydd m. m. samt i övrigt inför Hälsovårdsnämnden vara ansvarig för den mera direkta uppsikten över hälsovården inom staden.

Hälsovårdsnämnden har med hänsyn därtill, att för tjänstens uppehållande fordras särskilt kvalificerad person, föreslagit hans ***grundlön till 2,200 kronor jämte två ålderstillägg, vartdera å 300 kronor efter resp. 3 och 6 års tjänstgöring.***

Västerås den 17 september 1915.

JOHN KARLSSON.

Ragnar Tenow.

Beslutet av Hälsovårdsnämndens framställning i ärendet lyder som följer: (Stadsfullmäktiges protokoll d. 21 dec. 1915, sid. 111).

Hälsovårdsnämndens av Drätselkammaren och Beredningsutskottet tillstyrkta framställning om inrättande från och med år 1916 av en förste hälso-

polisbefattning med en avlöning av 2,200 kronor jämte två ålderstillägg à 300 kronor efter 3 och 6 års tjänstgöring blev av Stadsfullmäktige utan omröstning bifallen.

N:o 36. *Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.*

I anledning härav skulle på sätt Drätselkammaren erinrat arvodet för kommunalt tillsyningsorgan 150 kronor, vilket uppförts i Nämndens statsförslag från utgiftsstaten avföras.

De härovan åberopade handlingarna ge intet stöd åt den uppfattningen, att 1:ste hälsopolisbefattningen och lönen för densamma tillkommit med hänsyn till omständigheter under kristiden, utan har den sin grund i de alltjämt ökade krav, som påvila Hälsovårdsmyndigheterna. Lönekommitténs motivering för nedsättning av den från början tillerkända lönen för befattningen är härmed fullständigt borteliminerad.

Skillnaden mellan den fastställda och den nu föreslagna lönen för undertecknad ställer sig under åren fr. o. m. 1921 sålunda:

År	1921	1922	1923	1924	1925	1926 och framgent
Enligt 1915 års beslut ...... Kr.	2,500	2,500	2,800	2,800	2,800	2,800
Enligt förslaget .... Kr.	2,337	2,337	2,484	2,484	2,484	2,631
Minskning .... Kr.	163	163	316	316	316	169

Vad beträffar jämförelsen mellan 1:ste hälsopolisbefattningens i Västerås löneförmåner med andra städer, varest motsvarande befattningar äro inrättade, torde följande exempel vara belysande:

	Begynnelselön	Ålderstillägg	Slutlön	Slutlön f. n. (med dyrtidstillägg)
	Begynnelselön	4 ålderstillägg à 300	Slutlön	Slutlön f. n. (med dyrtidstillägg)
Göteborg	kr. 3,000	(kr. 1,200)	kr. 4,200	kr. 8,884: 80
	Begynnelselön	4 ålderstillägg á 300	Slutlön	Slutlön f. n. (med dyrtidstillägg)
Gävle	kr. 3,000	(kr. 1,200)	kr. 4,200	kr. 9,490: —
	Dessutom 150 kr. i beklädnadsbidrag.			
	Begynnelselön	3 åld.-tillägg tillhopa	Slutlön	Slutlön f. n. (med dyrtidstillägg)
Eskilstuna:	kr. 4,980	(kr. 1,380)	kr. 6,380	kr. 8,064: —
	Begynnelselön	3 ålderstillägg à 400	Slutlön	Slutlön f. n. (med dyrtidstillägg)
Linköping:	kr. 3,000	(kr. 1,200)	kr. 4,200	kr. 7,020: —
	Begynnelselön	4 ålderstillägg à 200	Slutlön	Slutlön f. n. (med dyrtidstillägg)
Östersund:	kr. 2,700	(kr. 800)	kr. 3,500	kr. 7,488: —
	Dessutom 300 kr. i beklädnadsbidrag.			

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Det hör till saken, att vad Hälsovårdsnämnden år 1915 förutsade ifråga om Västerås stads utveckling och omfattning i hälsovårdshänseende fullkomligt besannats. Därtill bidrager den omständigheten under kristiden, att tvenne landskommuner med var sitt förstadssamhälle inkorporerats med staden. Folkmängden är nu 30,000 mot 24,000 år 1915. Man torde sålunda med fog kunna säga, att hälsovårdsgöromålen snarare ökats än minskats under de senaste sex åren, men jag saknar anledning att framdraga dylikt såsom argument inför Hälsovårdsnämnden, enär Nämnden ensam är den enda rätta att bedöma i vad mån hälsovårdsbefattningarnas ansvar och betingelser och det sätt, på vilket dessa uppfyllas, väga nog tillräckligt för att tas med vid avgörandet av lönefrågor.

Västerås den 16 maj 1921.

Vördsamt
Ernst Berggren.

Till Hälsovårdsnämnden i Västerås.

Undertecknade, som delgivits Löneregleringskommitténs förslag, få härmed vördsamt anhålla om Hälsovårdsnämndens medverkan till att våra avlöningsförmåner måtte utgå efter den princip som bestämts för sjuksköterskor enl. Kgl. Medicinalstyrelsens cirkulär den 13 juli 1920 Bil. A. punkt 4.

1. Enligt detta får kontanta minimiavlöningen ej understiga 700 kr. pr år med 3 ålderstillägg à vardera 150 kr. efter resp. 3—6—10 års tjänst.

2. Dyrtidstillägg bör utgå efter samma grunder som för statsanställda.

3. Sköterska bör dessutom erhålla fri kost, bostad, värme, lyse, tvätt och sjukvård.

Det är nämligen för oss en *betydligt* viktig sak att få komma i åtnjutande av *dessa* löneförmåner enär enligt bestämmelsen i punkt 4 vi eljes förlora rätten att få tillgodoräkna oss de tjänsteår, vi arbeta i Västerås stads tjänst, om vi framdeles komma att söka en annan tjänst.

Vi be samtidigt få upplysa om att kommitterades uppgift å sid. 161 ang. landstingets sköterskor å Epidemisjukhuset härstädes är oriktig, enär dessa sköterskor enligt landstingets beslut sedan 1 okt. förra året åtnjuta 700 kr:s lön och 3 ålderstillägg à 100 kr. efter 3—6—9 år samt allt fritt jämte 100 % dyrtidstillägg å kontanta lönen.

Vördsamt

Gerda Beck
Stadssjuksköterska.

Elin Carlsson
Stadssjuksköterska.

Till Hälsovårdsnämnden i Västerås.

Med anledning av löneregleringskommitténs förslag till grundlön för den tjänst, jag innehar, får jag härmed vördsamt anhålla om Hälsovårdsnämndens bistånd för ernående av bättre lönevillkor än de, som erbjudas mig genom gruppering i 5:te lönegruppen.

Då dyrtidstilläggen försvinna, blir den låga grundlönen jämte den låga sjukvårdstaxa jag har att följa, alldeles otillräckliga för att ge mig knapphändig existensmöjlighet.

Jag måste nämligen själv hålla mig bostad (med värme och lyse), tvätt, och långa tider även kost samt dessutom någon person, som under min frånvaro i sjukvård kan tillse och elda min bostad och meddela min tillfälliga adress.

Dessutom måste jag, under semestertiden, om jag genom besparingar, ser mig ha råd att göra anspråk på en sådan, bekosta mig uppehälle och resor utan något semesterarvode.

Under de gångna åren ha utgiften för bostad kunnat något nedbringas på grund därav, att vi båda stadssköterskor delat bostad, men sedan kamraten nu slutat blir därigenom denna utgiftspost för mig fördubblad.

Då min tjänst är nästan jämförlig med en dispensärskötersketjänst, för vilken Kgl. Medicinalstyrelsen den 13 juni 1920 bestämt följande löneförmåner enl. Bil. B.

1) Får deras kontanta minimiavlöning icke understiga 1,600 kr. pr år, jämte 3 ålderstillägg à 150 kr. efter resp. 3, 6 och 10 år.

2) Dyrtidstillägg enl. statens.

3) Fri bostad med värme och lyse.

4) Fri sjukvård.

5) Ersättning enligt taxa.

Så får jag härmed uttala såsom mitt önskemål att jag genom Hälsovårdsnämndens medverkan måtte få komma i åtnjutande av om möjligt liknande löneförmåner.

Västerås den 28 maj 1921.

Vördsamt

Anna Ekström

Stadssjuksköterska.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Till Hälsovårdsnämnden i Västerås.

I löneregleringskommitténs betänkande angående ny lönestat m. m. för stadens befattningshavare ha i fråga om å köttbesiktningsbyrån anställda på ordinarie stat upptagits *föreståndaren* och *vaktmästaren.*

Då bokföraren och kassören, som i 14 år varit anställd å byrån och på sista tiden med lön ej arvode, har lika lång arbetstid som vaktmästaren och därjämte har ett långt mer krävande och ansvarsfullt arbete, bör denne befattningshavare rättvisligen före vaktmästaren uppföras på ordinarie stat och i lönehänseende ställas högre än denne.

Att vaktmästaren tillhör Kommunalarbetarnes organisation, något som kommitterade synas vara angelägna om att framhålla, bör för honom icke medföra några extra fördelar gent emot andra som icke tillhöra nämnda organisation.

Nu kommer emellertid enligt vad Medicinalstyrelsen redan meddelat undersökningen vid köttkontrollen under den närmaste tiden att väsentligen utvidgas genom införandet av obligatoriska bakterieundersökningar och renodlingar. Den ökning i arbetet, som därav betingas måste givetvis medföra ändring i avlöningarna; något som också vederbörande synas hava tänkt sig, då Kungl. Maj:t varannat år fastställer ny taxa för byrån. För att undvika ändringar i en nyss fastställd lönestat synes det därföre av praktiska skäl vara lämpligt, att köttbesiktningsbyråns stat bildar en stat för sig vid sidan av den ordinarie; detta så mycket lättare som stadens budget icke är beroende av inkomster och utgifter vid byrån och Stadsfullmäktige icke ha något inflytande på verksamheten vid byrån.

Västerås den 28 maj 1921.

Martin Jonsson.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I det till planteringsnämnden remitterade ärendet rörande lönereglering för stadens befattningshavare får planteringsnämnden i vad ärendet avser under Nämnden lydande personal anföra.

Stadsträdgårdsmästaren har i löneregleringsförslaget uppförts i 30:de lönegruppen med en begynnelseavlöning av 3,150 kronor samt, efter uppbärande av tre ålderstillägg å vardera 183 kronor vart tredje år, en slutavlöning efter 9 år av 3,699 kronor. Vid budgetens för år 1919 behandling biföllo Stadsfullmäktige ett av Planteringsnämnden och Drätselkammaren framlagt förslag om anställande av en stadsträdgårdsmästare med en grundlön av 3,000 kronor och två ålderstillägg efter resp. 5 och 10 år å vardera 500 kronor. I Drätselkammarens motivering härtill heter ”Med utgångspunkt från förhållandena före kristiden och efter inhämtande av uppgifter från en del övriga med Västerås i storlek jämförliga städer samt slutligen med tanke på, att de viktiga upp-

gifter, som ligga före den nye innehavaren, kräva en väl kvalificerad arbetskraft, får Drätselkammaren föreslå, att stadsträdgårdsmästarens avlöning måtte bestämmas till 3,000 kronor jämte två ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring. Å lönen bör utgå fullt kristidstillägg enligt de bestämmelser, som komma att av Stadsfullmäktige antagas." Efter vederbörlig utannonsering antogs sedermera den 13 mars 1919 av Drätselkammaren den nuvarande innehavaren av befattningen.

N:o 36. *Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.*

Planteringsnämnden finner det anmärkningsvärt, att en befattningshavare, som sökt och erhållit anställning med en efter 10 års tjänstgöring garanterad slutlön av 4,000 kronor, nu intages i sådan grupp i förslaget, att slutlönen sänkes med ej mindre än 300 kronor.

Planteringsnämnden anser, att befattningen såsom stadsträdgårdsmästare är synnerligen krävande och fordrar kvalificerad arbetskraft. Denna uppfattning delades tydligen av Drätselkammaren vid tjänstens inrättande, vilket framgår av här ovan relaterade motivering, och har ej heller av Löneregleringskommittén nu underkänts. Då kommitterade dessutom peka på de ytterligare uppgifter, som nu bland annat genom den nya kyrkogårdsanläggningen föreligga stadsträdgårdsmästaren, förefaller det egendomligt att ej ens den vid tjänstens inrättande garanterade slutlönen skall i fortsättningen tillförsäkras stadsträdgårdsmästaren.

Planteringsnämnden hemställer alltså, att stadsträdgårdsmästaren måtte placeras i 32:dra lönegruppen, i vilken avlöningsförmånerna synas Planteringsnämnden bäst motsvara såväl förut fastställda sådana som ock det med tjänsten förenade ansvaret och arbetet.

Mot detta Nämndens beslut har ledamoten av Nämnden Herr Håkansson anfört sin reservation, i det han förklarat, att han anser den av löneregleringskommitterade föreslagna lönen lämplig för tjänsten.

Mot löneregleringskommtiténs förslag i övrigt har Nämnden intet att anmärka.

Västerås den 1 juni 1921.

På Planteringsnämndens vägnar:

CLAES UGGLA.

Eric Plantin.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Anmodad avgiva yttrande över löneregleringskommitterades förslag till löner för styrelsen underlydande personal får Hamnstyrelsen anföra:

Vid inrättande av den nuvarande hamnkaptensbefattningen bestämdes av Stadsfullmäktige för densamma en lön av 4,000 kronor med dyrtidstillägg. Emellertid gällde vid tjänstens ledigförklarande i februari 1920 en för stadens högre befattningshavare, i avvaktan på dåvarande löneregleringskommittés förslag, den 29 januari 1920 antagna provisorisk lönestat, varför, beroende på en del omräkningar, tjänsten utannonserades med angivande av att årliga lönen inklusive dyrtidstillägg för närvarande var 7,478 kronor, därav 4,320 kronor grundlön. Angående ålderstillägg nämndes däremot intet i annonsen. Den nuvarande befattningshavaren har sålunda antagit tjänsten under uppfattning av en garanterad grundlön av 4,320 kronor. Då emellertid denna lön tillkommit genom så rent tillfälliga orsaker, anser sig sytrelsen icke böra yrka på bibehållande i det nu föreliggande förslaget av ifrågavarande grundlön. Den föreslagna grundlönen för hamnkaptenen understiger emellertid så betydligt den av Stadsfullmäktige förut fastställda å 4,000 kronor, att styrelsen under tillstyrkan av förslaget dock vill föreslå att garantier lämnas den nuvarande tjänsteinnehavaren att han, därest det sammanlagda beloppet av grundlön och dyrtidstillägg pr. år skulle komma att nedgå till eller understiga 4,000 kronor, då erhåller det vid tjänstens inrättande av Stadsfullmäktige fastställda lönebeloppet 4,000 kronor.

I fråga om kranmaskinistförmannen tillstyrker styrelsen kommitterades förslag, men vill betona att tjänsten är nödvändig och någon indragning därav ej kan ifrågakomma. Befattningshavaren bör därför oaktat tjänsten ej nu uppförts i ordinarie stat tillgodoräkna sig tjänsteår från anställningsdagen.

Västerås den 2 juni 1921.

På Hamnstyrelsens vägnar:

K. KÄTTSTRÖM

Eric Plantin.

Till Hamnstyrelsen, Västerås.

Efter att hava tagit del av löneregleringskommitténs förslag till omreglering av löner för Västerås stads befattningshavare får jag anföra följande:

Vad kommittén anför om förre hamnfogdens avlöning anser jag vara ganska missvisande, enär han väl säkerligen hade sin största inkomst vid sidan av tjänsten, och torde väl ingen önska en återgång till dåvarande avlöningssystem, ehuru det nog för innehavaren vore ekonomiskt förmånligt.

Enligt kommitténs utlåtande är min grundlön i förslaget sänkt med 700 kr., från 4,000 till 3,300 kr., men denna uppgift är ej riktig, ty min grundlön

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

är nu ej 4,000, utan 4,320 kr. och sänkningen blir alltså 1,020 kr. och är, så vitt jag kunnat finna, den största sänkning, som kommit någon tjänsteman till del.

Varje befatningshavare är givetvis beredd på, att dyrtidstillägget skall minskas allt efter som dyrtiden avtar, men åtminstone jag trodde grundlönen skulle vara fastslagen. Att nu, efter ett års tjänstgöring och efter att hava haft betydliga utgifter för hitflyttning och anskaffande av bostad, finna att förslaget innebär 25 % minskning av grundlönen är naturligtvis mindre behagligt. Dyrtidstillägget föreslås nu visserligen utgå efter helt andra principer, så att slutsumman blir för ögonblicket till och med större än förr, men det oaktat såge jag hellre, att min avlöning utginge enligt nuvarande eller något liknande system, så att nuvarande grundlön kunde bibehållas.

Hur lockande det än kunde vara, vill jag ej göra några jämförelser mellan olika tjänsters placerande i löneskalan, men jag kan ej underlåta att påpeka den inkonsekvensen i förslaget, att en ungefär samtidigt med mig antagen tjänsteman får sänkt sin grundlön med 500 kr., under det att min sänkes med över 1,000 kr.

Västerås den 23 maj 1921.

John R. Benson.

Till Hamnstyrelsen, Västerås.

Med anledning av Hamnstyrelsens skrivelse av den 23 dennes får jag, efter att hava tagit del av löneregleringskommitténs förslag till ny lönestat för stadens befattningshavare, anföra följande:

Med förvåning finner jag att enligt förslaget skulle min grundlön komma att sänkas med ej mindre än 870 kr., eller från 2,700 till 1,830 kr. På grund av att dyrtidstillägget räknas efter andra grunder än förut, blir visserligen slutlönen ej sänkt mer än med 357 kr., men synes mig över huvud varje sänkning omotiverad. Visserligen var det vid platsens tillträdande tal om en sänkning, men då jag tillfrågade Hamnstyrelsens sekreterare, om hur stor denna ungefär skulle bli, trodde han, att den ej skulle bli så stor, då några upplysningar ej lämnats från kommittén angående den nya lönen.

Med nuvarande avlöning komma kranmaskinisterna, under förutsättning av full arbetstid och 9 mån. seglationstid, upp till en årsinkomst av 4,785 kr., alltså mer än min föreslagna årslön, varför jag väl rimligen borde placerats i en lönegrupp, som ger större inkomst. Helst såge jag, att såväl grundlön som dyrtidstillägg finge utgå enligt nu gällande grunder.

Att placera mig i samma lönegrupp som Drätselkammarens förmän förefaller mig ej heller riktigt, då jag med all säkerhet genomgått en långt större och mer omfattande utbildning än dessa, och då kommittén i en del fall tycks ha tagit hänsyn till yrkesutbildning, så anser jag, att den bort göra det även i detta fall.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Angående kommitténs underförstådda tvivel om behovet av fackkunnig skötsel och tillsyn å hamnens kranar, torde jag väl ej hos Hamnstyrelsen behöva påpeka nödvändigheten av sådan, och skulle några upplysningar önskas angående arbetsförhållandena, ber jag att få hänvisa till hamnkaptenen, vilken torde vara den som är bäst underrättad om de fel och brister, som finnas vid kranarne.

Önskligt vore också, och vilket jag anser riktigast, att genast komma på ordinarie stat, eller att det ordnades så, att tiden för ålderstillägg räknades från anställningens början.

Detta är i huvudsak de anmärkningar, som jag har att göra mot löneregleringskommitténs förslag och hoppas jag, att Hamnstyrelsen måtte komma till ett bättre resultat än denna.

Västerås den 28 maj 1921.

E. Engström.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Anmodad avgiva yttrande över Löneregleringskommitterades förslag till löner för Lantegendomsnämnden underlydande befattningshavare får Nämnden anföra.

Förvaltaren har av kommitterade insatts i 41:sta lönegruppen med en begynnelseavlöning av 5,100 kronor jämte tre ålderstillägg à 261 kronor efter 3, 6 och 9 års tjänstgöring. Slutavlöningen uppgår sålunda till 5,883 kronor. Som kommitterade alldeles rätt anföra å sid. 169 i betänkandet inrättades förvaltaretjänsten år 1913 med en grundlön av 4,000 kronor jämte två ålderstillägg à 500 kronor efter 5 och 10 års tjänstgöring.

Redan år 1917 ansåg emellertid Drätselkammaren förvaltaretjänsten vara svagt avlönad och föreslog åt honom en bostadsersättning med 1,200 kronor för år, vilket förslag Stadsfullmäktige godkände. Detta hyresbidrag måste med nödvändighet betraktas som ett rent lönetillägg.

Nämnden kan sålunda ej anse att vare sig den föreslagna begynnelselönen av 5,100 kronor eller slutlönen av 5,883 kronor täcka de nuvarande av resp. 5,200 kronor och 6,200 kronor, utan synes den 42:dra lönegruppen med begynnelselön av 5,400 kronor och slutlön 6,219 kronor vara mer i överensstämmelse med grundlönen.

Som ytterligare skäl härför anser sig Nämnden böra framhålla, att förvaltaretjänsten är en av de mera krävande och mest svårskötta, och att därför stora anspråk måste ställas på dess innehavare.

Beträffande den föreslagna nya titeln jordbruksförvaltare anser Nämnden densamma vara mindre lyckligt funnen, då förvaltaren förutom skötseln av jordbruket även har hand om renhållningsverket. Det bör för övrigt räcka till med enbart förvaltare.

Angående naturaförmånerna torde den av kommitterade föreslagna bostaden om 5 rum och kök få anses vara tillräcklig. Då förvaltaren icke erhåller

N:o 36.
Ang. lönereglering för stadens befattnings-havare.

fri belysning, bör ersättning för lyse utgå i vanlig ordning efter taxa och mätare.

Mot den för kontorsbiträdet föreslagna lönen har Nämnden intet att erinra.

Renhållningsförman och fodermarsk hava av kommitterade jämställts i likhet med vad som förut varit förhållandet.

Då förmannen på grund av sitt förmansskap har större ansvar och arbetsbörda än fodermarsken, bör en åtskillnad rätteligen göras, varför Nämnden föreslår, att förmannen placeras i den s. k. förmansgraden, den 18:de.

I fråga om renhållningsarbetarne är Nämnden förhindrad avgiva något yttrande, då dessa förklarat, att de genom vederbörlig organisation komma att i lönefrågor förhandla med Drätselkammaren.

Skogvaktaren har av kommitterade insatts i 13:de lönegruppen utan ålderstillägg, och hava kommitterade i dess motivering för denna lönegruppsplacering förklarat, att skogvaktaren jämväl kan skaffa sig inkomster på annat håll.

Nämnden kan emellertid på inga villkor biträda kommitterades uppfattning härutinnan, utan anser Nämnden, att skogvaktaren helt och hållet bör anställas i stadens tjänst, där full sysselsättning för honom finnes. Över en skogvaktare, som för sin utkomst skull är hänvisad till annan sysselsättning har man ingen kommandorätt, och det vore nästan sämre än att icke ha någon skogvaktare alls. Nämnden föreslår därför, under förutsättning att skogvaktaren förbinder sig att uteslutande ägna sig åt stadens tjänst, att han uppföres i den 18:de lönegruppen med rätt till ålderstillägg men med skyldighet att ersätta naturaförmåner enligt fastställt pris.

Den nyligen antagne bokhållaren å egendomsförvaltningens kontor ha kommitterade icke uppfört å stat. Nämnden är emellertid av den bestämda uppfattningen, att en bokhållare för framtiden icke kan undvaras och hemställer därför, att bokhållaren, som hittills avlönats med ett arvode av 6,000 kronor, uppföres på stat i 25:te lönegruppen.

Västerås den 31 maj 1921.

På Lantegendomsnämndens vägnar:

MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom utdrag ur Stadsfullmäktiges protokoll för den 28 april innevarande år har Vatten- & Gasverksstyrelsen anmodats att avgiva yttrande i anledning av Löneregleringskommitterades betänkande angående ny lönestat m. m. för stadens befattningshavare.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Styrelsen har vid granskning av förslaget funnit, att de i detsamma anförda motiven för grundlönernas fastställande, dyrtidstilläggens beräkning etc. äro fullt bärande, och anser Styrelsen på grund härav förslaget ändamålsenligt och lämpligt och får tillstyrka att detsamma antages.

För den del av verkens befattningshavare, som beröras av detta förslag men tillhöra Kommunalarbetarförbundet, nämligen en del kontorspersonal, maskinister och mätarejusterare m. fl., anser emellertid styrelsen ej lämpligt att nu yttra sig angående förslagets godkännande, enär förhandlingar rörande upprättande av nytt avtal inletts mellan befattningshavarnes organisation och Drätselkammaren, för vilket ändamål även styrelsen utsett särskilda förhandlingsdelegerade. För övriga befattningshavare har styrelsen däremot ej något att erinra rörande förslagets godkännande. Mot detta styrelsens tillstyrkande har Herr Carl Johansson, som är suppleant i styrelsen men vid ärendets behandling tjänstgjorde för ordinarie ledamot, så till vida anmält avvikande mening som Herr Johansson nu liksom vid ärendets behandling i Löneregleringskommittén föreslog, att i fråga om de kvinnliga kontorsbiträdena uppflyttning bör ske till en högre lönegrupp eller alltså för biträde av 1 klass till grupp 14 och för biträde av 2 klass till grupp 12.

Närslutna skrivelse till styrelsen har Ingenjör Geston önskat få överlämnad till Stadsfullmäktige. Styrelsen har icke velat vidtaga någon rubbning vid det upprättade förslaget, varför framställningen icke föranlett någon åtgärd från styrelsens sida.

Västerås den 2 juni 1921.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Till Vatten- & Gasverksstyrelsen.

Vid fastställande av 1918 års inkomst- och utgiftsstat fastslogo Stadsfullmäktige en lön åt mig av 7,000 kr. jämte två ålderstillägg à 500 kr. vartdera, utgörande tillsammans med ett åt mig förut beviljat ålderstillägg à 1,000 kr. 9,000 kr. Den av Lönekommittén föreslagna fasta lönen utgör, inkl. tre ålderstillägg, 8,625 kr., som alltså med 375 kr. understiger den fasta lönen av 1918, varjämte förmånen av fri gas och elektrisk ström skulle indragas. Denna förmån beviljades av Styrelsen kort efter sedan jag tillträtt min befattning. Motivet härför var, att på andra platser cheferna för de kommunala tekniska verken åtnjuta dylik förmån. Den blev icke heller borttagen av Stadsfullmäktige, då jag år 1918 erhöll min lön reglerad. Efter mera normala pris än som nu råda, t. ex. 30 öre pr kbm. gas, värderar jag denna förmån till 400 kr. pr år, men för verken betyder densamma ej en motsvarande utgift, ty i ett fall

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

som detta bör man ej räkna med andra utgifter än verkens självkostnad för produkten. Summan för gas och elektrisk ström jämte föreslagen minskning i fasta lönen med 375 kr. motsvarar alltså en sammanlagd minskning av 775 kr.

Med anledning av det i föregående anförda tillåter jag mig hövligast anhålla

dels att någon minskning i mina av Stadsfullmäktige beviljade fasta löneförmåner ej må ifrågasättas och

dels att indragning av beviljad förmån in natura ej må ske eller att jag i motsatt fall erhåller gottgörelse härför genom kontant ersättning.

Västerås den 31 maj 1921.

Gerh. Geston.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Med anledning av meddelande från stadens ombudsman om rätt för befattningshavare att få yttra sig angående det nya löneförslaget får jag anföra följande:

Å sid. 150 i löneregleringskommitterades betänkande angående ny lönestat m. m. anges kontorsbiträdens arbete huvsakligen bestå i "renskrivningsarbete och annan därmed jämförlig sysselsättning, som anvisas av högre tjänstemän och utföres under deras överinseende och ledning". Vid tekniska verken fordras dock något mer kvalificerad kontorspersonal, i det visserligen arbetet sker under överinseende av mig ,men till följd av arbetets art måste en viss självsändighet lämnas resp. befattningshavare.

Manligt kontorsbiträde av I klass är nu jämnställt med extra brandman och två lönegrupper under vaktmästare. Det synes mig, som om det fordrades större kvalifikationer för ett kontorsbiträde än för nyssnämnda befattningshavare. Lämpligt vore därför att placera dessa åtminstone i samma grupp som vaktmästare eller i 17:de lönegruppen. De kvinnliga kontorsbiträdena äro sämre ställda än de manliga. Då det arbete, som de förra uträtta, vid de tekniska verken hittills visat sig kunna mätas med de manligas, synes mig rättvisan kräva, att de ej placeras alltför mycket efter de manliga, och får jag föreslå, att de kvinnliga placeras endast en grupp efter de manliga.

Även kassörska, bokhållare och förrådsförman torde, då ett betydande ansvar vilar på dessa platser, hava erhållit för låga löner, och får jag föreslå, att dessa uppflyttas så, att kassörskan och bokhållaren komma i 24:de lönegruppen och förrådsmannen i 22:dra.

De föreslagna ålderstilläggen synas mig för små och torde ej sättas under de nu gällande.

För mig själv får jag anhålla att i likhet med annan stadens befattningshavare få tillgodoräkna mig tjänsteår för hela den tid, jag varit i stadens tjänst, eller från 18/10 1909, och således placeras i 3:dje lönegraden i år och 4:de nästa år.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

På grund av det anförda får jag föreslå,

att vid tekniska verken manliga kontorsbiträden av I klass uppflyttas i 17:de lönegruppen och av II klass i 15:de lönegruppen;

att kvinnliga kontorsbiträden av I klass placeras i 16:de lönegruppen och av II klass i 14:de lönegruppen;

att kassörskan uppflyttas i 24:de lönegruppen;

att bokhållaren uppflyttas i 24:de lönegruppen;

att förrådsförmannen uppflyttas i 22:dra lönegruppen;

att ålderstilläggen höjas för kontorspersonalen; samt

att för erhållande av ålderstillägg få tillgodoräkna mig tjänstgöring från 18/10 1909.

Västerås den 11 juni 1921.

Vördsammast
John Jonsson.
Kamrer vid Västerås Stads Vatten-, Gas- & Elektr.-verk.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Sedan undertecknad genom Stadsombudsmannen erhållit meddelande, att även oorganiserade vid Tekniska verken anställda tjänstemän äga yttra sig angående för dem uppgjort löneförslag, får undertecknad härmed för egen person samt på begäran av nedan nämnde tjänstemän, även för dessa vördsamt anföra följande.

Då det av lönekommitterade framlagda betänkandet angående ny lönestat ej utgör något som helst förslag till lönereglering utan endast en annan form för beräkningen av det även förut för knappt tillmätta kristidstillägget samt ett uttänjande av tiden för erhållande av de i regel i hög grad reducerade ålderstilläggen, blir, till följd av hastigt sjunkande indextal, och på föregående års högre lön utgående, antagligen oerhört stegrade skatter, föreliggande lönestat ruinerande. Av detta skäl är det samtliga ovannämndes önskemål, att förslaget skall omfatta en sådan lönereglering, som förut av stadens myndigheter erkänts vara behövlig. Ävenså att, för undvikande av orättvisor, storleken å avdraget för naturaförmåner göres glidande efter kvartalsindexen.

För hänsyns tagande vid lönereglering får undertecknad för sig hänvisa till de löner som gälla i andra städer för befattningar motsvarande min, dock med påpekande av det faktum, att min befattning omfattar både gas-, vatten- och avloppsverk, vilken kombination mig veterligt ej förekommer inom landet i stad med storlek jämförbar med Västerås.

N:o 36.
Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Maskinmästaren vid Vattenverket. Maskinmästaren uppbar för år 1920 en lön av 5,670 kronor. Räknat efter löneförslaget och samma index skulle lönen i 20:de lönegruppen, 4:de lönegraden bliva 6,026: 08. Värdet ov bostad och värme, som avdrages lönen är dock föreslaget för år 1921 till 330 kronor högre belopp än för år 1920. Alltså blir den i löneförslaget omnämnda "avsevärda löneförbättringen" 17 kronor 12 öre i bästa fall. Som medelindexen för den gångna delen av året redan sjunkit under 159, bliver, med fastslaget hyres- och värmepris för året, omtalade löneförbättring — ett löneavdrag. Då Maskinmästaren i övrigt synes vara rättvist placerad i löneförslaget men bostadens läge, cirka 7 km. från stadens centrum, med därav följande kostnader för transport av livsmedel m. m., borde berättiga till en lägre hyra än i staden, samt värmeförmånen med att sommartid erhålla ohuggen ved i stället för gas även bör utgöra skäl för reducering av denna förmåns värde, får undertecknad föreslå naturaförmånernas värde nedsatt med 25 % eller maskinmästarens uppflyttning till grupp 21.

Rörnätsförmannen. Av Stadsfullmäktiges beslut av den 19 december 1913 och i motiveringen för erhållandet av då till honom givna ålderstillägg framgår att rörnätsförmannen bör åtnjuta högre lön än Drätselkammarens arbetsförman. Kommitterade anse dock ej skäl härtill föreligga. Som sådana böra dock räknas:

1) Skall handhava 2—5 gånger större arbetsstyrka.

2) Skall besitta, utom vanlig grovarbetsförmanskompetens, förmåga att leda samtliga rörarbeten.

3) Skall fullständigt känna stadens rörledningsnät för gas-, vatten- och avloppsledningar.

4) Skall under dygnets alla timmar vara anträffbar, samt

5) Skall utan någon som helst ersättning utföra arbete utöver ordinarie arbetstid.

Som rörnätsförmannen i avlöningshänseende förut jämställts med maskinmästaren vid Vattenverket och löneförmånerna i grupp n:o 20 bättre torde motsvara värdet av hans arbete, får undertecknad härmed föreslå rörnätsförmannens uppflyttande i grupp n:o 20.

Gasmästaren. Gasmästarens grunlön var år 1914 med naturaförmåner kronor 2,050, men som han redan då åtnjöt båda ålderstilläggen à 300 kronor motsvarade hans grundlön kronor 2,650. Enligt förslaget till lönestat bliver den lön han nu kommer att få, enligt slutlönen i grupp 22, 2,631 kronor, alltså mindre än år 1914 och ej såsom uppgivits i lönestatförslaget en löneökning. Kontanta lönen för år 1920 var kronor 6,125: 76 — 880: 00 = kronor 5,245: 74. Gäller samma medelindex för innevarande år, blir summan kronor 6,412:97 — 1,240:00=5,172:97, alltså även här ett löneavdrag. Som medelindexen för innevarande år redan är under 1920 års medelindex, samt är i stadigt fallande, bliver löneavdraget naturligtvis betydligt större än ovan beräknats.

Med hänsyns tagande till det stora ansvar som vilar på innehavaren av platsen som gasmästare, ävenså med hänsyn till att dennes arbete ej någon

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

dag under året är begränsat till ordinarie arbetstid utan tillsyn av driften måste ske flera gånger på dygnet, får undertecknad härmed föreslå tjänstens uppflyttande i 23:dje lönegruppen.

Västerås den 13 juni 1921.

Vördsamt
Gust. Lönnqvist.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Sedan undertecknade tagit del av det, av vår närmaste förman, Assistenten vid Vatten- och Gasverket, Ingenjör G. Lönnqvist, uppsatta yttrandet till Drätselkammaren angående förslaget till ny lönestat m. m., förklara vi oss nöjda med detta efter de ändringar Ingenjör Lönnqvist för oss förordat.

Vördsamt

G. Andersson.
Maskinmästare vid Vattenverket.

J. Hedqvist.
Rörnätsförman.

K. W. Jansson.
Gasmästare.

Västeårs den 13 juni 1921.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Enligt Stadsfullmäktiges anmodan genom protokoll av den 28 sistlidne april, § 96, att inkomma med yttrande angående av Löneregleringskommittén framlagt förslag till ny lönestat för stadens befattningshavare jämte allmänna bestämmelser för densammas tillämpning m. m. har Badhusstyrelsen först inhämtat samtliga befattningshavares utlåtande i ärendet, varvid inkommit följande framställningar:

dels från badmästaren, maskinisten och biljettförsäljerskan vilka ansett de av dem innehavda befattningarna upptagna i allt för låg lönegrad;

dels från badmästaren och maskinisten, som framhållit att kommitterades förslag till förhöjning av värdet å naturaförmåner vore oskäligt högt tilltaget och att den avgift, som för närvarande utgår enligt föregående upptaxering vore fullt tillräcklig;

dels ock slutligen från badmästaren som förklarat att titelförändringen från "badmästare och föreståndare" till endast "badmästare" vore tillkommen i syfte att nedpressa och tillbakasätta honom i hans jänst gentemot såväl personal som allmänhet, varför yrkande framställts, att Styrelsen ville tillstyrka, det båda titlarna måtte få behållas.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Badhusstyrelsen, som vid sitt sammanträde den 30 sistlidne maj hade ärendet till behandling och som särskilt vad badmästarens titel beträffar, icke ansåg den föreslagna titelförändringen innebära någon ändring i badmästarens befogenheter utan endast en förenkling (jämför maskinmästare, gasmästare) samt beträffande värdet av naturaförmånerna ansåg Styrelsen sig icke hava anledning yttra sig särskilt om badhuspersonalen, utan får Styreslen som sitt yttrande i alla delar tillstyrka det av Lönekommitterade framlagda förslaget, beträffande samma personal.

Västerås den 2 juni 1921.

Å Badhusstyrelsens vägnar:
THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

Till Styrelsen för Västerås Stads Varmbadhus, Västerås.

Uppmanad avlämna utlåtande över Lönekommitténs förslag till avlöning åt mig får jag härmed anföra följande:

Beträffande lönen anser jag denna vara satt i en allt för låg lönegrupp och ej motsvara ersättning för det arbete och ansvar som åvilar denna befattning gent emot andra i samma lönegrupp, dessutom har arbetet ökats allt efter som badfrekvensen ökats. Vad beträffar provisionen säges att den på grund av ökad badfrekvens stigit och kan beräknas till 1,100 à 1,200 kronor för innevarande år; den uppgick till 1,100 kronor förra året, men under innevarande år kommer den troligen ej att uppgå till detta belopp.

Vad beträffar Lönekommitténs förslag angående förenkling av titeln Badmästare och föreståndare, till endast Badmästare, får jag hänvisa till av Styrelsen utarbetad instruktion för badhuspersonalen, § 3 och följande, förutom de åligganden som genom dessa bestämmelser åligger Föreståndaren, skulle det förmansskap som nu tillkommer mig reduceras till intet, varav badhuset ej minst skulle lida. Detta bemötande är ej tillkommet på grund av titelsjuka, utan anser jag förslaget vara tillkommet i syfte att nedpressa och tillbakasätta mig i min tjänst gentemot såväl personalen som allmänheten, därför får jag vördsamt anhålla att Styrelsen ej tillstyrker detta Lönekommitténs förslag.

Vad värdet av naturaförmånerna beträffar anser jag, att 1920 års upptaxering 820 kronor för 2 rum och kök med värme, vara fullt tillräcklig på den grund att det till denna min bostad saknas källare, dessutom är jag, på grund av att bostaden är belägen i badhuset, fullt upptagen av min tjänst för badhuset och alltid måste vara till hands på arbetsplatsen, skulle jag däremot kunna bo där det bäst passade mig, är jag övertygad om att kunna bo fullt ut lika billigt som nu.

Alltså, då befattningen är av den art, att den bäst betjänas med att jag har min bostad vid arbetsplatsen, är fördelen hel och hållet på kommunens — och nackdelen enbart på min sida.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Jag anser därför, att staden såsom hyresvärd, i här ovan berörda fall ej kan eller bör hålla jämna steg med privata hyresvärdar då det gäller hyresstegring; skulle jag i något fall bo billigare än andra, anser jag det vara en ringa kompensation för de obehag, som alltid vidlåda en bostadslägenhet belägen i en sådan inrättning.

Tillika får jag härmed vördsamt anhålla att komma i åtnjutande av 3 veckors semester årligen.

Västerås den 25 maj 1921.

John Söderström.
Föreståndare.

Till Styrelsen för Västerås Stads Varmbadhus, Västerås.

Angående lönestaten vill undertecknad härmed anmärka att bostaden är väl betald med de 600 kr. den kostar nu. Den kan ej räknas förstklassig, ty golven äro i ytterst dåligt skick, äro fönstren öppna får man in stora massor av ånga från bastugorna, isynnerhet på kvällarna. Dessutom bör väl hyran vara någon krona billigare än i privata hus, när man skall stå till tjänst tidigt och sent. Den del av tredje rum vi haft, är ej så mycket att tala om nu, när vi mistat det, såvida ej styrelsen föreslår något i dess ställe. Fick nog höra tal om det förut när löneförökning begärdes. Det var i alla fall ett uthus, där gamla dörrar, bänkar, soffor m. m. förvarades och kostade ej staden ett öre vidare — än byggnaden. Genom våra platser där, inbesparades för staden städning, som säkert kostat mer än värmen vi använde. Dessutom fick vi ju ej och får ej ännu någon värme i rummen under den tid badhuset är stängt.

Lönen har hela tiden varit låg och är det ännu, motsvarande andras. Varför min förtjänst skall stå så långt efter badmästarens kan ej fattas, eldarens avlöning har flera gånger överstigit undertecknads. Nog borde väl 45 års praktik mot, en sommars eldning, betyda mer än värdet av ett par små rum. Vaktmästaren, eller vad han kallas, i Fattiggården är ju föreslaget högre lön åt. En poliskonstapel i samma lönegrad har flera hundra mer.

Det är i alla fall undertecknad som måste tillse att allt är i skick och badhuset kan vara öppet alla dagar, och det drar ej så litet av f. m. för reparation, även söndagarna måste ibland släppas till.

Styrelsen må taga i betraktande vilka frestningar allt som användes av allmänheten utsättes för, såsom duscher och W. C., det rycks sönder och allt skall lagas. Det var nog ingen av de 74 sökande till badhuset som tänkte att maskinistplatsen därstädes var så litet värd, så man skulle gå åratal för 1,000 kr:s lön, då många av dem tjänade nära 3,000 kronor.

Första ålderstillägget kom 1/2 år efter badmästarens, ehuru det bort vara 3 år före hans. Badmästaren har flera gånger haft dagar lediga, då däremot undertecknad ej varit frånvarande en enda dag mera än semesterdagarna på 11 års tid. Det är ledsamt se sig efterbliven i löneförmånerna när

man vet sig alltjämt försökt sköta allt till stadens och badhusets förtjänst, ehuru många gånger missförstådd.

N:o 36. *Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.*

Med undergiven vördnad
C. J. Söderlund.
Maskinist.

Till Styrelsen för Västerås Stads Varmbadhus, Västerås.

Med anledning av det nya löneförslaget får jag härmed framföra min önskan att bliva ställd i en högre lönegrupp.

På grund av det ansvar som mig åligger, samt den ökade badfrekvensen, varigenom även mitt arbete blivit större, får jag härmed vördsamt anhålla om uppflyttande till 11:te lönegruppen.

Västerås den 28 maj 1921.

Högaktningsfullt
Hanna Gustavson.
Biljettförsäljerska.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom Drätselkammaren har Brandstyrelsen anmodats avgiva yttrande över av Stadsfullmägtiges Löneregleringskommitté avgivet förslag till ny lönereglering för stadens befattningshavare och får Brandstyrelsen i anledning härav och för så vitt brandverkets personal genom förslaget beröres, såsom yttrande anföra följande:

I det uppdrag, som givits Löneregleringskommittén, ingick även att undersöka i vad mån den nuvarande organisationen inom stadsförvaltningen vore i behov av ändringar, och har Kommittén särskilt ingående följt detta direktiv vid behandling av brandverket. Med den kompetens Kommittén besuttit att bedöma brandverkets nuvarande organisation och behövligheten av en ändring uti densamma hade Kommittén — så synes det Brandstyrelsen — bort begränsa sin uppgift till blott och bart en meningsyttring och låtit det stanna härvid och icke som skett framlägga förslag till en omorganisation av befälskadern. Kommittén har härigenom inlåtit sig på rena brandtekniska spörsmål, som Kommittén — självförklarligt förresten — saknat möjlighet att tekniskt kunna behandla och överblicka.

Förslaget skulle avse indragning av befattningarne som vice brandchef och andre brandmästare vid nuvarande innehavares avgång ut tjänsten samt befattningen som verkstadsförman omedelbart ävensom sammanslagning av befattningarne förste brandförman, andre brandförman och maskinisten i en befälsgrad.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Detta omorganisationsförslag kan Brandstyrelsen icke biträda och detta så mycket mindre, som detsamma skulle innebära ett uppgivande av Brandstyrelsens sedan lång tid fortgående strävan att få brandkåren så effektiv som möjligt. Det förtjänar särskilt framhållas att det icke är i den inre tjänsten som behov av befäl gör sig mest gällande utan i den yttre tjänsten — något som Kommittén förbisett, — och framförallt är det vid de tillfällen, då brandkåren ställes på sina hårdaste prov och för vilka densamma genom den inre tjänsten skall förberedas och lämpliggöras, — eller vid större eldsvådor — som det visar sig om tillgången på befäl är tillräcklig eller icke. Det ligger i sakens natur att det härvid bereder större trygghet att kunna fördela ansvaret på tillräckligt antal befäl — ansvarigheten skärpes med befälsställningen — framför att av brist härpå nödgas sätta manskap, huru duktigt och rådigt detta än må vara under rätt ledning, i en befälsställning, som det inför omständigheternas tryck icke är vuxet.

Erfarenheten från de större eldsvådetillfällena här i staden visar, att det snarare föreligger brist på brandbefäl än motsatsen. Det har vid dessa tillfällen förekommit klander emot att antalet befäl icke medgivit befälsplacering å de platser, allmänheten ansett påkalla sådan. Då har allmänheten haft en uppfattning i denna fråga, motsatt den av Kommittén åberopade, vilken senare torde kunna förklaras bero på en ytlig uppfattning om befälets åligganden under mellantiderna eller i den s. k. inre tjänsten.

Brandstyrelsen vill till ledning vid bedömandet av frågan om överorganisation föreligger eller icke, närmare angiva den nödiga befälsstyrka och fördelningen av denna, som kräves vid en större eldsvåda.

Brandchefens och vice brandchefens uppgifter äro att med biträde av nödigt antal man ägna sin uppmärksamhet åt, huruvida fara för människoliv föreligger, undersöka eldhärden och eldens spridning samt med ledning av den överblick, som härvid vinnes, dirigera räddningsarbetet och eldsläckningen. Samtidigt med förundersökningen pågår slangutläggning under ledning av i regel en brandmästare och en eller två brandförmän. Erfordras resning av mekaniska stegar, användning av rökmasker, mekaniska pumpverk eller dylikt har härvid varje man i befälsgrad sin speciella uppgift att fylla, helst som det vid varje eldsvåda är att räkna med frånvaro av något befäl genom permission, fridagar, semester, sjukdom o. s. v.

Förslaget om vice brandchefsbefattningens indragning kan Brandstyrelsen icke beteckna såsom annat än ansvarslöst. Brandstyrelsen vill exemplifiera detta påstående med tankeexperimentet — huru nära verkligheten låg det icke — att vid den stora eldsvådan,varigenom fastigheten i hörnet av Köpmangatan och Hantverkaregatan delvis nedbrann ,elden fått fast fot på västra sidan av ån, och att två större eldhärdar — möjligheten härav föreligger vid varje eldsvåda — uppstått. Det torde icke kunna råda mer än en mening, och den avgörande för denna fråga, om behovet att vid ett dylikt olyckstillfälle hava tillgång till en yrkesutbildad vice brandchef. Följden av en befälsbrist — även på underbefäl — kan under en dylik situation bliva den mest ödesdigra. Vid förfall för brandchefen måste ävenledes tillgång finnas på en person med den bästa yrkesutbildning och med goda befälsegenskaper att placeras i hans ställe.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Hade Löneregleringskommittén vid behandling av brandverket haft tillgång till det numera av särskilt av Kungl. Maj:t tillkallade sakkunniga utarbetade förslaget till ny brandstadga för riket, hade Kommittén med all säkerhet bibragts annan uppfattning om befälsbehovet och talet om, att brandverket för närvarande skulle vara överorganiserat, hava förfallit. På åtskilliga ställen i detta stadgeförslag har med skärpa understrukits vikten av tillräcklig befälseskader och vad angår befattningen som vice brandchef, har däri föreskrivits skyldighet för stad av Västerås storlek att hava en kompetent och yrkesutbildad sådan fast anställd. Brandstyrelsen får vidare rörande det obefogade uti att minska befälet åberopa en sammanställning (se bilaga) rörande befälets numerär i förhållande till manskapsstyrkan vid åtskilliga andra stadsbrandkårer varav framgår, att proportionen härstädes snarare ligger under än över den normala.

Vad angår sammanförandet av befattningarne förste och andre brandförmännen samt maskinisten uti en befälsgrad föreligger härtill enligt Brandstyrelsens förmenande ingen orsak. Utom att en sådan åtgärd ur ekonomisk synpunkt icke kan vara förmånlig för stadskassan, enär avlöningen för de två sistnämnda befattningshavarne måste läggas på förste brandförmannens lönenivå, är ur befälssynpunkt den föreslagna ändringen behäftad med de olägenheter, som i allmänhet kunna sägas sammanhänga med förmanskap, som icke är klart markerat och med förhållanden, som uppstå då en befälsperson skall ge en annan person i samma tjänsteställning order och föreskrifter med avseende å tjänsten. Som det nu är ordnat är förmansskapet skilt genom tjänsteställning, och kan härigenom någon tvekan vid befälsfördelningen icke uppstå. Enligt förslaget skulle denna markering göras beroende mera av den ene befattningshavarens villighet att underordna sig den andres befäl. Då denna villighet i alla lägen icke kan förutsättas, synes det Brandstyrelsen som om nu anförda olägenheter tala emot omorganisationsförslaget även i denna del. I överensstämmelse med denna sin uppfattning får Brandstyrelsen uttala sig för en placering av andre brandförmannen och maskinisten uti föreslagen lönegrupp eller den 17:de och en uppflyttning av förste brandförmannen i 18:de lönegruppen.

Brandstyrelsen får med det nu anförda som skäl hemställa,

att Stadsfullmäktige ville omedelbart ingå i prövning av det av löneregleringskommittén framlagda förslaget till omorganisation av befälsskadern vid brandverket och avgöra detsamma i den riktning, att det till alla delar avslås.

Vid granskning av förslaget i övrigt har Brandstyrelsen funnit detsamma föranleda vissa erinringar. Således har värdet av bostadsförmån generellt fastslagits med ledning av värdet av bostäder i allmänna marknaden, utan att tillbörlig hänsyn tagits till det tvång, som, särskilt vad brandverkets befattningshavare angår, föreligger att emottaga en anvisad bostad. Som härigenom bostaden icke kan jämställas med valfri bostad, borde avvikelse här

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

hava skett från den för övriga stadens befattningshavare gällande huvudregeln. Väl har Brandstyrelsen insett de svårigheter, som förelegat vid bestämmande av bostadsvärdet och som bero på den mänskliga svagheten att få en löneförmån, som åttnjutes in natura, till värdet nedsatt, men förhöjd, då den utgår kontant och skall ersätta en naturaförmån, men att alla bostadsinnehavare skola i detta avseende generellt jämställas kan icke vara med rättvisa och billighet förenligt. Frågan synes Brandstyrelsen bäst kunna lösas genom att göra undantagsregeln enligt förslaget, att bostadsförmånen kan omvärderas där särskilda omständigheter föreligga till genrell regel att gälla för brandmanskapets bostadsförmån, och låta Brandstyrelsen verkställa omvärdering av denna. Brandstyrelsen föreslår alltså,

att Stadsfullmäktige ville förbehålla Brandstyrelsen rättighet att omvärdera förmånen av fri bostad för brandmanskapet under iakttagande av att härvid icke för stora avvikelser få ske från kommittéförslaget.

Som vice brandchefen enligt förslaget icke skulle erhålla kompensation i lön motsvarande ökningen i värdet av bostadsförmån, som avdrages å lönen, har Brandstyrelsen ansett en hans begäran om uppflyttning i näst högre lönegrupp vara berättigad, liksom ock hans önskan att få för uppflyttning i högre lönegrad räkna tjänsteår från den 1 januari 1918, då tjänsten upptagits å fast stat. Brandstyrelsen hemställer alltsså,

om beslut av Stadsfullmäktige att inplacera vice brandchefen uti 32:dra lönegruppen med rätt att räkna tjänsteår från den 1 januari 1918.

Emot löneregleringsförslaget i allt övrigt har Brandstyrelsen ingen erinran föranledande särskilt yrkande dock med reservation för beträffande frågan om ordnandet av beklädnadsförmånen, att Brandstyrelsen även i fortsättningen förbehåller sig bestämmanderätt i allt som angår manskapets tjänstebeklädnad samt i fråga om ålderstilläggen, att desamma synas Brandstyrelsen för låga.

Västerås den 2 juni 1921.

På Brandstyrelsens vägnar:
JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

Till Brandstyrelsen i Västerås.

Med anledning av Löneregleringskommitténs förslag får undertecknad härmed vördsamt hos Brandstyrelsen göra följande hemställan:

Kommitterade vilja placera vice brandchefen i 31:sta lönegruppen — "den lägsta, som erfordras för att icke medföra löneminskning" — med en sammanlagd lön av f. n. kr. 7,720:20. Då kommitterade emellertid föresla-

git bostadsförmånens värde till kr. 1,250, blir den kontanta årslönen 6,470: 20, ett belopp, som understiger det av Drätselkammaren utjämnade, nu utgående beloppet (kr. 6,595: 96) med kr. 125: 96, varmed den kontanta lönen sålunda minskas — ett förhållande, som jag anhåller att Brandstyrelsen ville begära ändring i, antingen genom att begära bostadens bibehållande vid nuvarande, nyss förhöjda värde (1,000 kr.) eller ett uppflyttande av befattningen i närmast högre lönegrupp.

N:o 36. *Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.*

Med hänsyn till att tjänsten uppfördes på stat från 1918 års ingång men på grund av ansökningstid och väntan på Stadsfullmäktiges sammanträde ej kunde tillträdas förrän 1 mars, får jag vördsamt anhålla, det Brandstyrelsen ville hemställa, att undertecknad måtte uppflyttas i 2:dra lönegraden från innevarande års början.

Västerås den 22 maj 1921.

Olof Clarholm.
vice Brandchef.

Till Brandstyrelsen i Västerås.

Undertecknade få härmed angående Löneregleringskommitténs förslag till ny lönestat för stadens befattningshavare vördsamt framhålla, att kommitterades förslag om ökandet av värdet av vår bostadsförmån från 550 till 750 kronor per år synes oss icke motiverat, alldenstund en förhöjning av 400 kronor pålades värdet av densamma senast föregående år. Även anse vi att vid värdesättning av vår bostadsförmån största hänsyn borde tagas till, att vi äro hänvisade att bo, där vi av vederbörande anvisas, vilket vi anse rättvist borde leda till en lägre prissats, jämfört med bostadsvärdet i den fria marknaden.

Kommitterades förslag om borttagandet av fri medicin innebär för befattningshavare borttagandet av en förmån, som alltid högt värderats.

Till sist få vi framhålla att de enligt kommitterades förslag procentuellt utgående ålderstilläggen synes oss skäligen låga.

Västerås den 24 maj 1921.

G. Th. Medin. *Axel Staberg.*
Brandmästare.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Översikt av antalet befäl, underbefäl och manskap vid medelstora brandkårer enligt brandchefernas årsberättelser.

Stad	Brandchef	Vice B. C.	Brandmäst. (sergeant)	Förmän Korpral v. „	Summa befäl och underbefäl	Manskap	
						Ord.	Extra nattmanskap
Borås	1	1	2	3	7	12	—
Gävle	1	1	3	5	10	13	—
Karlskrona	1	1	2	3	7	12	4
Norrköping	1	1	4	7	13	15	6
Uppsala	1	1	3	5	10	16	—
Örebro	1	1	3	3	8	14	8
Västerås	1	1	2	3	7	17	—
Linköping	1	1	2	2	6	12	—
Hälsingborg	1	1	1	5	8	19	12

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom infordrat yttrande över löneregleringskommitténs förslag angående ny lönestat för stadens befattningshavare jämte allmänna bestämmelser för densammas tillämpning får Magistraten i vad förslaget berör Magistraten och Rådhusrätten anföra följande:

Under nu rådande förhållanden med penningeknapphet för staden och då, efter allt att döma, staden har att motse minskade inkomster, därest icke stadsinvånarnes skattskyldighet skall bliva allt för betungande, inser Magistraten allt för väl att löneregleringskommitttén måst iakttaga stor varsamhet vid föreslående av ökade löneförmåner åt stadens befattningshavare och Magistraten skulle för sin del icke haft något att erinra mot löneregleringskommitténs förslag till avlöningsförmåner för civil- och brottmålsrådmännen stannande under detta års första kvartal oavsett ålderstillägg vid 12,360 kronor, därest icke en uppdelning av dessa löneförmåner skett så att grundlönen beräknats till allenast 6,000 kronor och i övrigt beträffande dessa och övriga tjänstemän vid rådhusrätten och magistraten en del bestämmelser införts vilka icke kunna av magistraten godtagas.

Enligt magistratens åsikt bör *grundlönen* upptagas till vida högre belopp än som föreslagits. Genom densammas bestämmande till det av löneregleringskommittén föreslagna belopp löpa civil- och brottmålsrådmännen det äventyr att, sedan dyrtidstillägget indragits, deras hela löneinkomster från

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

staden komma att, oberäknat ålderstillägg, nedgå till allenast 6,000 kronor årligen samt att de vid sjukdomsfall endast få åtnjuta 70 % därav ävensom att blivande pensionsbelopp, när desamma komme att bestämmas, beräknas endast efter sagda grundlönebelopp.

Vid det förhållande att den nu föreslagna löneregleringen väl icke endast är provisorisk, utan måste antagas, oavsett beräknandet av dyrtidstillägg, få gällande kraft för lång tid framåt måste de föreslagna grundlönebeloppen anses otillräckliga med hänsyn till tjänsternas stora vikt och betydelse. Magistraten tillåter sig särskilt hänvisa till en av svenska statsdomareföreningen till riksdagens justitieombudsman gjord framställning rörande vikten av bättre avlöningsförmåner för ordinarie magistrats- och domarebefattningar i en del av rikets städer (förut av magistraten överlämnad till löneregleringskommittén) samt justitieombudsmannens i anledning härav till Kungl. Maj:t den 14 februari 1921 gjorda framställning, varav härav ett exemplar bifogas.

Vad däri framhållits har vunnit beaktande i flere städer av med Västerås jämförlig storlek såsom Örebro och senast Eskilstuna. Arbetsbördan för resp. befattningshavare här i staden är icke mindre snarare större än i dessa två städer.

Vad särskilt gäller grannstaden Eskilstuna har nyligen, enligt vad bilagda Kungl. brev den 11 mars 1921 utvisar, grundlönen för rådmännen bestämts till 13,000 kronor och för magistratssekreteraren till 11,000 kronor, därav en tredjedel i tjänstgöringspenningar. Härvid torde dock gälla, ehuru ovannämnda Kungl. brev ej innehåller något därom, att tjänstemännens sportler *delvis* indragas till staden ävensom att dyrtidstillägg å grundlönebeloppen utgå.

Om till rådmännen i Västerås utgående sportler beräknas till 2,000 kr. för en var av dem, torde grundlönen för rådmännen icke böra upptagas till lägre belopp än 11,000 kronor.

För den föreslagna nyinrättade tredje rådmanstjänsten har löneregleringskommittén föreslagit en grundlön av endast 4,800 kronor med motsvarande dyrtidstillägg.

Enär tredje rådmannen såsom ledamot av magistraten och rådhusrätten har samma ansvarsfulla befattningar som de övriga rådmännen, finnes enligt magistratens förmenande icke något giltigt skäl för att sätta denne i lägre lönegrad än övriga rådmännen.

Magistraten yrkar därför, att den tredje rådmannens avlöningsförmåner måtte bestämmas till samma belopp som övriga rådmännens.

Stadsnotariens grundlön är av löneregleringskommittén föreslagen att utgöra 80 % av civil- och brottmålsrådmannens. Med avseende på den mindre ansvarsfulla befattning denne tjänsteman i jämförelse med rådmännen innehar är icke något att erinra mot denna beräkning.

Såsom ovan nämnts har magistraten för rådmännen föreslagit en grundlön av minst 11,000 kronor. Stadsnotariens grundlön bör följaktligen bestämmas till minst 8,800 kronor.

Beträffande *dyrtidstillägg* åt rådmännen och stadsnotarien kunna de med högre grundlöner jämkas nedåt.

Beträffande *ålderstillägg* åt dessa befattningshavare erinrar Magistraten att i Eskilstuna dessa äro bestämda till 1,000 kronor att utgå efter respektive 5, 10 och 15 års tjänstgöring.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Enligt löneregleringskommitténs förslag skulle ålderstilläggen för magistratens och rådhusrättens tjänstemän jämväl vara tre och utgå för civil- och brottmålsrådmannen med 300 kronor efter 3, 6 och 9 års tjänstgöring, för tredje rådmannen och stadsnotarien efter samma års tjänstgöring med allenast 249 kronor.

Då dessa bestämmelser äro vida mindre fördelaktiga än nu gällande, kan magistraten därmed icke vara nöjd, utan yrkar att ålderstilläggen måtte beräknas i likhet med vad för Eskilstuna stad blivit bestämt.

Då erfarenheten alltmera visat att magistratens förut uttalade och av löneregleringskommittén åberopade åsikt att särskilt *semesteranslag* icke skulle vara behövligt, icke är riktig, utan tvärtom svårighet föreligger för någon av befattningshavarne att samtidigt med sin egen tjänst upprätthålla annan tjänst, måste, därest semester verkligen skall kunna åtnjutas, särskilt anslag för ändamålet finnas. Vikarie torde icke kunna erhållas för lägre belopp än 400 kronor i månaden. Semesterarvode bör således tillkomma varje befattningshavare vid rådhusrätten och magistraten med 400 kronor för semestermånad.

Vidkommande rådmännens och stadsnotariens *sportelinkomster* har löneregleringskommittén, under förmenande att rådmännen härtill lämnat sitt samtycke, föreslagit, att sportlerna uppdelas så, att civilrådmannen och brottmålsrådmannen erhålla vardera två sjättedelar samt tredje rådmannen och stadsnotarien vardera en sjättedel av den gemensamma behållna sportelinkomsten.

Samtalsvis har visserligen stadsombudsmannen Öberg tillfrågat nuvarande civil- och brottmålsrådmännen om fördelning dem emellan av influtna sportler och hava undertecknade Ödman och Åsberg därvid principiellt uttalat oss därför, men samtidigt förklarat att en dylik fördelning måste ske under sådana former att densamma på grund av de olika utgifter som kunna vara förenade med sportelinkomstens intjänande icke verkade orättvist.

Med den utformning av förslaget i denna del som löneregleringskommittén nesdkrivit, har icke något medgivande av rådmännen lämnats till avstående av större eller mindre del av deras sportelinkomster, särskilt gäller detta angående de så kallade okontrollerbara sportlerna. Att märka är att den nye tredje rådmannen, därest löneregleringskommitténs förslag godtages, erhåller lägre andel än honom eljest skola tillkomma i den del av dessa sportler som utgöras av provision å exekutiva auktioner.

Magistraten, som förmenar, att Stadsfullmäktige icke äga att i detta ärende besluta och som icke kan godkänna löneregleringskommitténs resonnement och beräkning av sportelinkomsterna, särskilt i den del som innehåller att utskriftskostnaderna torde komma att gå ned, hemställer, att Stadsfullmäktige beträffande denna del av förslaget icke fattar annat beslut än att ledamöter av magistraten och rådhusrätten äga behålla sina sportelinkomster med skyldighet att själva bekosta nödiga biträden och utskrivningskostnader.

Skulle Stadsfullmäktige dock anse skäligt att nuvarande civil- och brottmålsrådmännens sportelinkomster böra fördelas — något som torde vara faktiskt liktydligt med att desamma indragas till stadskassan för beredande av löneökning åt övriga tjänstemän vid magistraten och rådhusrätten måste såsom villkor därför från de nuvarande befattningshavarnes sida uppställas, att grundlönen för *samtliga* rådmännen, jämväl den föreslagne tredje rådman-

nen, fastställes minst till här ovan av magistraten föreslagna belopp 11,000 kronor och för stadsnotarien till minst 8,800 kronor samt att alla kostnader för biträden och utskrivning åt rådmännen och stadsnotarien bestridas av stadens medel.

N:o 36. *Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.*

Uppgift å de med nuvarande civilrådmans- och brottmålstjänsterna förenade samtliga inkomster för åren 1909—1920, upprättad efter vederbörandes deklarationer åren 1910—1921 bifogas.

På grund av det anförda får magistraten hemställa, att Stadsfullmäktige beträffande de vid rådhusrätten och magistraten anställda tjänstemän måtte besluta,

att grundlönen för en var av de tre rådmännen fastställes till minst 11,000 kronor årligen och för stadsnotarien till minst 8,800 kronor årligen,

att å samtliga dessa avlöningsbelopp måtte utgå ålderstillägg med 1,000 kronor efter respektive 5, 10 och 15 år,

att för beredande åt dessa befattningshavare av semester under en månad årligen beviljas ett anslag för dem var med 400 kronor för månad eller sammanlagt med 1,600 kronor,

att å grundlöne- och ålderstilläggsbeloppen, efter stadsfullmäktiges beprövande årligen fastställes efter vissa grunder beräknat dyrtidstillägg, i den mån sådant utgår till stadens övriga befattningshavare,

att en var tjänsteman bibehålles vid de honom nu tillkommande sportler med skyldighet att själv avlöna för tjänstens upprätthållande nödiga skrivbiträden eller eventuellt att sportlerna fördelas efter de av löneregleringskommittén föreslagna grunder, men med skyldighet för staden att bestrida samtliga kostnader för de med tjänsternas behöriga upprätthållande förenade kostnader för skrivbiträden.

Västerås rådhus den 6 juni 1921.

JOHN KARLSSON.

J. W. Ödman. *Victor Åsberg.*

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Uppgift å brottmålsrådmannens samtliga löneinkomster åren 1909—1920

enligt av undertecknad åren 1910—1921 avgivna deklarationer:

År 1909	(brottmålsrådman)			Kr.	3,768: 25
År 1910	d:o			„	3,956: 25
År 1911	d:o			„	3,836: 20
År 1912	(brottmålsrådman och notarius publicus)			„	5,700: ..
År 1913	d:o	d:o		„	4,882: 72
År 1914	d:o	d:o		„	5,638: 75
År 1915	d:o	d:o		„	6,705: 25
År 1916	d:o	d:o		„	6,585: 75
År 1917	d:o	d:o		„	6,697: 75
År 1918	d:o	d:o	med dyrtidstill.	„	8,152: 50
År 1919	d:o	d:o	d:o	„	11,334: 05
År 1920	(enligt beslut om provisorisk lönereglering)			„	14,763: 33

Av denna tablå torde med önskvärd tydlighet framgå att det varit det hittills låga avlöningsförmånerna, som tvingat befattningshavare att för sin utkomst åtaga sig extra uppdrag. Om detta skett till båtnad för honom eller till skada för tjänsten må lämnas osagt. I varje fall torde det såsom justitieombudsmannen i sin skrivelse påpekat icke vara lämpligt att av sparsamhet med stadens medel fortsätta att tillämpa dylika avlöningssystem.

Västerås den 4 juni 1921.

Victor Åsberg.

Uppgift å Civilrådmannens samtliga behållna löneinkomster åren 1909—1920.

enligt av undertecknad åren 1910—1921 avgivna deklarationer:

1909	Kr.	4,790: —
1910	„	5,018: —
1911	„	4,456: —
1912	„	5,806: —
1913	„	6,531: —
1914	„	6,629: —

N:o 36. *Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.*

1915	„	6,368: —
1916	„	6,148: —
1917	„	6,893: —
1918	„	6,904: —
1919	„	11,496: —
1920	„	15,642: —

Västerås den 4 juni 1921.

J. W. Ödman.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom yttrande över löneregleringskommitténs förslag till ny lönestat för de under Magistraten lydande tjänstemän och betjänte får Magistraten anföra följande:

Från *Stadsfiskalen* har icke något yttrande inkommit till Magistraten, som i följd härav väl får antaga att stadsfiskalen icke har något att erinra mot löneregleringskommitténs förslag. Magistraten fäster dock uppmärksamheten vid att stadsfiskalens avlöningsförmåner äro fastställda av Kungl. Maj:t samt att ålderstilläggen av löneregleringskommittén föreslagits till vida lägre belopp än av Kungl. Maj:t fastställts.

Från *Stadsvaktmästaren* hade icke heller någon skriftlig erinran inkommit och Magistraten har icke något att erinra mot att stadsvaktmästaren i likhet med vad nu äger rum sättes i samma löneförhållanden som poliskonstaplarne. Magistraten kan dock icke uraktlåta att uttrycka sin förvåning över att löneregleringskommittén anser sig befogad att giva Magistraten direktiv vid fastställande av instruktion för stadsvaktmästaren.

Beträffande *kronouppbörds- och exekutionsväsendet* har löneregleringskommittén endast yttrat sig om kronokassören tillkommande dyrtidstillägg.

Häremot har kronokassören icke något att för närvarande erinra.

Stadsfogden åter har i ingiven skrift, som bifogas, anhållit att bliva föremål för lönereglering och bliva likställd med stadsnotarien. Häremot har Magistraten icke något att erinra.

Bil. 1.

Från *exekutionsbetjänterna* inkommen skrift, vari de protestera mot löneregleringskommitténs förslag i avseende å dem tillkommande löneförmåner får Magistraten härhos överlämna. Magistraten protesterar på det bestämdaste emot att exekutionsbetjänterna som allt hittills varit i löneförmåner jämnställda med poliskonstaplarne skulle sättas i lägre lönegrad än dessa.

Bil. 2.

Från *kontorsbiträden* å kronouppbördskontoret har likaledes inkommit en skrift, som bifogas, och får Magistraten till vad i samma skrift begärts yrka bifall.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Bil. 3.

Från *Poliskåren* i staden har Magistraten fått mottaga bilagda skrivelse, avgiven av polisföreningen Kamraterna å poliskårens vägnar.

Bil. 4.

I likhet med vad angående Magistratens och Rådhusrättens ledamöter anförts har Magistraten för sin del icke något att erinra mot löneregleringskommitttens förslag till avlöningsförmåner för poliskåren med de belopp samma löneförmåner för innevarande års första kvartal komma att utgå, men instämma i polismännens yttrande att grundlönerna äro för lågt beräknade och böra höjas, även om dyrtidstilläggen därigenom komma att i motsvarande mån minskas.

Beträffande ålderstilläggen får Magistraten erinra att genom antagande av förslaget därom att en polisman som vinner befordran icke skulle få räkna sig till godo tjänsteår i föregående lägre befattning, Magistraten äventyrar att en polisman i lägre grad, som jänstgjort så länge i denna grad att han intjänat samtliga ålderstillägg, icke skulle kunna utan ekonomisk uppoffring söka befordran. Slutavlöning för polisknostapel är ju, enligt förslaget, 2.109 kronor och begynnelselön för inspektionskonstapel endast 1,830 kronor, för inspektionskonstapel är slutlön 2,217 kronor och begynnelselön för överkonstapel endast 2,190 kronor.

Förslaget att sänka Poliskommissariens avlöningsförmåner finner Magistraten icke hava fog för sig. Just till följd därav att denna tjänst varit jämförelsevis så lågt avlönad har svårighet för Magistraten mött att från annan poliskår än egen erhålla sökande till denna befattning.

Västerås Rådhus den 4 juni 1921.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Gunnar Hedenström.

Bil. 1.

Till Magistraten i Västerås.

Anmodad avgiva yttrande över Löneregleringskommitterades förslag den 25 april 1921 till lönereglering för Västerås stads tjänstemän får jag härmed anföra följande:

Löneregleringskommitterade hava för mig ej föreslagit någon lönereglering och det synes nästan, som om de därvid utgått ifrån det antagandet, att jag själv icke skulle önska någon sådan. Ett sådant antagande är emellertid alldeles oriktigt. Tvärtom önskar jag i likhet med övriga stadens tjänstemän komma i åtnjutande av de fördelar en allmän lönereglering skulle medföra.

Skälet, varför jag liksom kronokassören lämnats utom förslaget, skulle då vara, att jag genom åtnjutande av sportler skulle vara tillräckligt tillgo-

dosedd i avseende å inkomsten av tjänsten. Men därvid bör ihågkommas, att de mig tillkommande sportlerna liksom sportler i allmänhet äro av en högst växlande och oviss natur. Ett år, då goda arbetsförhållanden äga rum och goda arbetsförtjänster finnas att tillgå, inflyta de resterande skatterna och därvid även stämmoböterna jämförelsevis regelbundet, varemot under ett annat år, då det är ont om arbetsförtjänst, de nyssnämnda inkomstkällorna högst betydligt minskas. Vi hava ju nu en sådan depressionstid, och det har redan under det gångna året vid indrivning av de resterande kronoskatterna visat sig omöjligt att hålla den vanliga indrivningsprocenten uppe. Ännu värre lär det väl i detta avseende bli under instundande sommar och höst, då arbetet med kommunalröstlängderna vidtager. Alla tecken tyda ju på, att tiderna komma att försämras ännu mer än hittills.

N:o 36. *Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.*

Jag kan ej underlåta att här påpeka det förhållandet, att statsmyndigheterna vid reglering av statstjänstemännens löner och vid bestämmande av dyrtidstillägg åt dem, icke gjort någon skillnad mellan sådana tjänstemän som åtnjuta sportler, och sådana som ej äga denna förmån, och detta oaktat en del statstjänstemän åtnjuta långt större sportler än dem, som kommit mig tillgodo.

Löneregleringskommitterade själva hava också långt ifrån konsekvent genomfört den principen, att sportlerna skulle lägga hinder i vägen för en verklig lönereglering i det de exempelvis föreslagit, att såväl rådmännen som stadsfiskalen skulle komma i åtnjutande av en verklig lönereglering, men ändå få behålla sportlerna. Detta enligt min mening riktiga förfaringssätt, anhåller jag skola tillämpas även gentemot mig.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört, får jag alltså anhålla, att vid den förestående allmänna löneregleringens företagande även min lön måtte regleras, och anser jag mig därvid böra inordnas under 40:de lönegruppen, dit tredje rådmannen och stadsnotarien höra.

Västerås i Stadsfogdekontoret den 1 juni 1921.

Erhard Kumlin.

Bil. 2.

Till Magistraten i Västerås.

I tillfälle att avgiva yttrande över av Löeregleringskommittén utarbetat förslag till lön för stadens befattningshavare, få vi, i vad avser exekutionsmännen, vördsamt anföra följande:

Vad först angår placeringen av exekutionsmännen i 16:de lönegruppen strider ju vid närmare eftertanke emot varje sunt rättsbegrepp, enär placeringen innebär varken mer eller mindre än en degradering. Vi blevo i anledning av vår den 23 oktober 1919 avgivna, till Löneregleringskommittén ställda skrivelse, under nästlidet år i tillfälle att personligen inför Magistraten deklarera vår ståndpunkt i frågan om vår tjänsteställning. På förfrågan huruvida anställning såsom exekutionsbetjänt innebure en befordran eller icke, framhölls från Magistratens sida att så vore förhållandet. Vi taga oss i anledning därav friheten att citera att av Magistratens vid tillfället ifråga, preci-

N:o. 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

derande ordförande Borgmästaren John Karlsson, fällt yttrandet: "att fullgöra sin befattning såsom exekutionsbetjänt ordentligt fordras stor duglighet och antagas till denna befattning endast synnerligen vältjänta polismän". Vi fingo dessutom fastslaget att vi skött våra åligganden till Magistratens stora belåtenhet. Det torde kanhända böra påpekas att samtliga av oss såsom exekutionsmän tjänsgörande före denna befattning innehaft ordinarie tjänst vid stadens poliskår. Skulle nu det av Löneregleringskommittén utarbetade förslag till ny lönestat vinna fastställelse i det skick det nu befinnes, komma exekutionsmännen att intaga en egendomlig särställning och bliva behandlade såsom fullkomligt rättslösa, och verkar placeringen av oss i 16:de lönegruppen, enligt vårt sätt att se saken, såsom uppenbart orättvis.

Vi övergå sedan till den rent ekonomiska sidan av saken och finna då att kommittérade i sitt förslag på ett oriktigt sätt betraktat de siffror vi i vår skrivelse av den 23 oktober 1919 åberopat för att påvisa vårt stora uppbördsansvar. Vi anmärkte i denna skrivelse att uppbörden uppgick till omkring 100,000 kronor per man och år i böter och skattemedel. Kommittén har trott sig genom dessa siffror kunnat bevisa att våra sportler genom dessa medel vida överstiger 2,000 kronor årligen. Denna beräkningsgrund är alltför oriktig, enär i dessa summor hva ingått de från kristiden bekanta stora bötesbelopp, som vid förseelser emot kristidsförordningarna ådömts olika personer, vidare den hittills utgående krigskonjunkturskatten å vilken staten vid restindrivning tillgodogör sig 2/3 av indrivningsprovisionen, varför till uppbördsverken återstår endast 1/3. Krigskonjunkturskatten har ju hittills varit de relativt största posterna och återkommit två gånger årligen, varför det torde vara lätt att inse Kommitténs alltför lösa beräkningsgrunder. Vidare våga vi påpeka, att kommitterade icke böra uteslutande fästa avseende vid de av dem påpekade förhållanden, vilka förhållanden endast utgöra lösa antaganden, utan borde, det vara kommitterade angeläget tillse, att de av oss beklädda tjänsteposterna bliva på ett fullt betryggande sätt av staden avlönade, så att icke befattningshavaren på något sätt tvingas till oredlighet, vilket förhållande dock hittills, dessbättre ej här förekommit. De sportler som äro förenade med vår tjänst böra icke beräknas som löneförmån, utan skola anses vara till uppmuntran för nedlagt, många gånger rätt obehagligt arbete till det allmännas bästa. Dessa våra synpunkter delas med oss av många av våra riksdagsmän, då nu gällande restindrivningsförordning antogs och fastställdes. Kommitterade framhålla vidare i sitt förslag, att sedan tiden för skrivelsen av år 1919, restantierna betydligt ökats. Detta är ett förhållande som ingalunda kan bestridas, men blickar man litet på de för handen varande arbetslöshetsförhållandena, torde det vara lätt att inse omöjligheten av att på ett tillfredsställande sätt kunna indriva de resterande skattebeloppen, vadan en betydlig del måste förbliva oindrivna, och således uppstår ju avsevärda förluster såväl för kommunen som för oss själva. Om kommitterade vilja se saken från denna, för övrigt enda rätta sidan, finna vi att beräkning av nu kommande sportler torde vara ett alltför vanskligt problem att inlåta sig på, utan bör lönen för de av oss beklädda tjänsteposterna absolut fastställas utan avseende på sportler.

Under åberopande dels av vad vi ovan anfört, dels av vår i staden långa och fullt oförvitliga tjänstetid samt dels av vår av den 23 oktober 1919 av-

givna skrivelse anse vi oss fullt berättigade erhålla likställighet med stadens polisöverkonstaplar såväl i socialt som ekonomiskt avseende i vad rörer löneförmån, som bliver genom kommitterades förslag fastställt att utgå.

N:o 36. *Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.*

Västerås i juni 1921.

Gust. Richtnér. *R. Steen.*
Hugo A. Carlsson. *Emil Larsson.*
Carl Sundqvist. *E. Th. Nordmark.*
Exekutionnsmän.

Bil. 3.

Till Magistraten i Västerås.

Anmodade avgiva yttrande rörande kommitterades förslag till ny lönestat få vi vördsamt hemställa, då vi finna de av kommitterade föreslagna grundlönebeloppen synnerligen låga, att Magistraten ville hos Stadsfullmäktige föreslå godkännande av den av ledamotens i Nämnden Herr Johansson till förmån för kvinnliga kontorsbiträdena avgivna reservation, innehållande att kontorsbiträdena måtte placeras i resp. 14:de och 12:te lönegrupperna, ävensom att Magistraten ville utverka att vi erhålla rätt räkna tjänsteår från den dag vi anställdes i resp. tjänster.

Västerås den 4 juni 1921.

Greta Skog. *Anna Graff.*

Till Magistraten i Västerås.

Resolution.

Denna skrivelse, som till Magistraten inkommit efter det Magistraten avgivit sitt utlåtande i ärendet, överlämnas till Stadsfullmäktige för fattande av beslut.

Västerås Rådhus den 7 juni 1921.

På Magistratens vägnar:
J. W. ÖDMAN.
H. Cronholm.

Efter att hava tagit del av löneregleringskommitterades förslag till lönestat för undertecknad, får jag härmed vördsamt anföra följande:

Redan i 1908 års lönestat bestämdes poliskommissariens grundlön till 3,000 kronor jämte två ålderstillägg à 300 kronor vardera efter 5 och 10 års

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m

tjänst såsom kommissarie. Av grundlönen skulle dock avräknas 600 kronor för av staden upplåten tjänstebostad. Den 18 december 1913 beslutade Stadsfullmäktige ett beklädnadsanslag till poliskommissarien av 200 kronor, avvägt efter då gällande beklädnadspriser. Detta beklädnadsanslag, som från början var mycket blygsamt, har naturligtvis under de senaste åren varit alldeles otillräckligt, men någon förhöjning i detsamma har dock ej skett. Då jag den 1 oktober 1918 fråntogs bostadsförmånen beviljades jag i stället av Stadsfullmäktige en kontant ersättning av 800 kronor, varigenom grundlönen höjdes med 200 kronor och tillsammans med beklädnadsersättningen kom att uppgå till 3,400 kronor. Efter dessa beräkningsgrunder utgick även avlöningen under år 1919.

Då beklädnadsersättningen numera inberäknas i de kontanta löneförmånerna synes det mig rättvist, att jag i likhet med brandcheferna, tillerkännes en beklädnadsersättning av 500 kronor, att tilläggas grundlönen, varigenom densamma skulle förutom ålderstillägg, komma att uppgå till 3,700 kronor, allt beräknat efter de grundprinciper som varit gällande under flera föregående år, till och med före den egentliga kristidens inträdande. Att jag för en kontant ersättning av 200 kronor pr år ej kan hålla mig med en dyrbar uniform torde vara uppenbart, då en konstapelsuniform numera betingar ett pris av 922 kronor. Till här relaterade förhållanden torde och böra påpekas, att i det föreliggande löneförslaget finnes befattningshavare, som i 1908 års lönestat voro tilldelade en grundlön beydligt lägre än poliskommissariens, nu föreslagits en grundlön som med 1,050 kronor — och en slutlön som med 2,073: 08 överstiger den för poliskommissarien föreslagna grund- och slutavlöningen.

Enligt av Stadsfullmäktige fastställd lönestat för 1920 har undertecknad under detta år i 2:dra lönegraden, varest jag fortfarande befinner mig, uppburit en sammanlagd avlöning av kronor 8,081: 82. I det av löneregleringskommitterade uppgjorda löneförslaget är jag i samma lönegrad föreslagen en sammanlagd lön av kronor 7,479: 86, vilket betyder en löneminskning av ej mindre än kronor 601: 96 per år, vartill kommer förlusten av fri läkarvård och medicin för mig med familj, vilken förmån åtnjutits sedan 1908 och tillika med övriga löneförmåner åberopades, då jag sökte och erhöll poliskommissariebefattningen.

I sin motivering för undertecknads införing i 29:de lönegruppen, med minskade avlöningsförmåner, hava löneregleringskommitterade bland annat åberopat, att poliskommissariens arbete och ansvar minskat med inrättande av detektivöverkonstapelstjänsten. Gent emot detta ber jag få meddela, att skälen för inrättande av sistnämnda befattning, som skedde från och med den 1 januari 1916, var det ofrånkomliga faktum, att såväl ordningspolisgöromålen som detektivgöromålen redan vid denna tidpunkt ökat i så avseävärd grad, att det var omöjligt för en och samma befattningshavare att hinna sköta desamma, utan åsidosättande av andra viktiga tjänsteuppdrag. Att poliskommissariens åligganden och ansvar sedan dess ej minskat, framgår bäst av det faktum, att gatutrafiken här i staden under de två senaste åren, i förhållande till de smala trafiklederna, stegrats i nästan orováckande grad samt att poliskommissarien enligt bestämmelserna i 1918 års polisinstruktion gjorts ansvarig för upprätthållande av ordning och säkerhet inom staden. Det torde väl knappast behöva nämnas, att med den ökade trafiken följer ökat ansvar

och ökat arbete i flera avseenden. Löneregleringskommitterade hava även sökt ingå på bedömande av min kompetens för den innehavda befattningen och får jag med anledning därav hänvisa till att jag vid upprepade tillfällen innehaft såväl Justitiekanslärsämbetets som Konungens befallningshavandes förordnande att bestrida stadsfiskalstjänsten i staden, varav torde framgå, att dessa myndigheter hava en mot löneregleringskommitterade stridande uppfattning om min polismannakompetens.

N:o 36. *Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.*

Som en jämförelse mellan den av löneregleringskommitterade till mig föreslagna grundlönen och utgående grundlön till vissa befattningshavare i andra städer, får jag härmed vördsamt anföra följande:

I Eskilstuna har en extra konstapel en grundlön av 3,240 kronor; en ordinarie konstapel 3,540 kronor jämte tre ålderstillägg efter 3, 6 och 9 år å tillsammans 1,020 kronor eller tillhopa 4,560 kronor; en överkonstapel 4,200 kronor jämte tre ålderstillägg efter 3, 6 och 9 år å tillsammans 1,200 kronor eller tillhopa 5,400 kronor; en poliskommissarie 5,880 kronor jämte tre ålderstillägg efter 3, 6 och 9 år å tillsammans 1,560 kronor eller tillhopa 7,440 kronor; samt att poliskommissarien i Linköping har en grundlön av 6,500 kronor jämte två ålderstillägg efter 5 och 10 års tjänst å tillsammans 1,300 kronor, eller tillhopa 7,800 kronor. På dessa löner följer för samtliga uppräknade befattningshavare 30 % dyrtidstillägg.

Under åberopande av vad jag här ovan anfört, får jag vördsamt anhålla att bliva uppflyttad i 34:de lönegruppen, emedan denna lönegrupp har en begynnelselön jämförd med den jag anser mig vara berättigad åtnjuta efter de avlöningsbestämmelser som äro grundade på äldre beslut av stadsfullmäktige, tillika med den av mig åberopade berättigade förhöjningen i beklädnadsanslaget, samt att jag fortfarande måtte få åtnjuta förmånen av fri läkarevård och medicin för mig med familj. Dessutom får jag anhålla att denna skrivelse jämte Magistratens yttrande i saken måtte remitteras till herrar stadsfullmäktige.

Västerås den 5 juni 1921.

C. A. Linder.
Poliskommissarie.

Bil. 4.

Till Magistraten i Västerås.

Sedan Magistraten infordrat poliskårens yttrande i anledning av Västerås stads löneregleringskommittés förslag till löner för stadens befattningshavare, föredrogs denna fråga vid möte med polisföreningen Kamraterna den 23 dennes, varvid beslut om avgivande av nedanstående erinringar fattades och uppdrogs åt undertecknade, styrelse i polisföreningen, att hos Magistraten framföra desamma, och få vi med anledning härav vördsamt anföra följande:

Vid behandlingen av grundlönerna säger löneregleringskommittén i sitt utlåtande, att den anser att dessa böra fastställas i enlighet med 1914 års prisnivå och föreslår därför en grundlön för ordinarie konstapel av 1,740 kro-

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

nor per år med den motiveringen, att staden därigenom skulle komma "på den säkra sidan". Nuvarande grundlön är 1,980 kronor per år, och utgör förslaget sålunda en minskning av de förut otillräckliga grundlönerna med 240 kronor. Grundlönen i med Västerås jämnställda städer varierar mellan 2,500 och 3,500 kronor per år; icke ens i de minsta städer förekommer denna låga grundlön. I t. ex. Sala är grundlönen 2,100, i Örebro 2,568, i Eskilstuna 3,540 kronor o. s. v. Då det dessutom är obestridligt, att guldvärdet sedan 1914 avsevärt sjunkit, att den svenska penningen ej ens täcker detta reducerade guldvärde, att höga tullar och frakter hindra prisnivåns fall, att höjda hyror och skatter inom överskådlig tid framåt komma att trycka särskilt hårt, torde utan gensägelse kunna sägas, att alla relevanta fakta tala för en betydligt högre grundlön än den av kommittén föreslagna. Det hade sålunda varit riktigare, om kommittén i stället för att placera staden "på säkra sidan", "stället kyrkan mitt i byn", även om den därmed tillmötesgått ett under alla omständigheter oavvisligt befattningshavareintresse. En jämförelse av det reducerbara dyrtidstilläggets storlek procentuellt i förhållande till grundlönen ger följande reslutat:

$$\frac{100 \times 2766.60}{4506.60} = 61.39.$$

Förslaget innebär således, att befattningshavare i vår ställning skulle godkänna en löneminskning av 61.39 procent, d. v. s. en lönenedpressning så omåttligt tilltagen, att den troligen aldrig förut varit framförd i diskussion mellan löntagare och löngivare. Till sin summa understiger sammanlagda lönen och dyrtidstillägget för polisman i konstapelsgraden med omkring 75 à 100 kronor per månad vad som är gängse å andra platser. För befälet ställer sig jämförelsen ungefär enahanda.

Frågan om polismännens grundlön måste således anses fullständigt olöst. För erhållande av en sammanlagd lön i de olika grupperna och lönegraderna som någorlunda, om än knappt, motsvarar lönen i andra städer, måste en kraftig uppflyttning i högre grupp för samtliga tjänstegrader äga rum.

Ålderstilläggens antal hava sedan mycket länge varit två och aldrig understigit, men väl avsevärt överstigit, 10 procent vardera av grundlönen. Vid senaste provisoriska lönereglering bestämdes nyssnämnda procentsats. Två ålderstillägg utgöra således med nu gällande lönestat 20 procent av grundlönen, som är 1,980 kronor eller tillhopa 396 kronor. Tre ålderstillägg enligt den föreslagna lönestaten utgöra 21.2 procent av den lägre grundlönen 1,740 kronor eller 366 kronor. Tre ålderstillägg komma härigenom att bliva 27 kronor per år mindre än nuvarande två ålderstillägg. Det av Lönekommittén föreslagna tredje ålderstillägget är således fullkomligt obefintligt, varjämte en icke obetydlig löneminskning inträder, dels genom förut påvisade minskning i sammanlagda summan av ålderstilläggen, dels genom att det tredje ålderstillägget ju till sin helhet uppkommit genom avdrag å det första och andra. Kommittén har till dessa försämringar lagt ännu en mångsidigt verkande, nämligen att ålderstillägg ej skall få räknas från tjänstetidens början, som nu är fallet, utan endast i graden, varjämte alla månader, som överskjuta jämna kalenderår, skola vara obefintliga. Trots dessa uppenbara försämringar i de förmåner vi nu äga med två ålderstillägg, har Kommittén gjort synnerligen

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

omfattande förbehåll och bestämmelser för erhållande av detta obefintliga tredje ålderstillägg, innebärande bl. a. förslag om ”mjuk övergång” m. m., endast utgörande att ytterligare försämra vad som redan förut är fullkomligt orimligt och ur alla synpunkter oacceptabelt. Vi protestera på det kraftigaste mot alla här ovan uppräknade försämringar. De tre ålderstilläggen böra utgöra minst 10 procent av grundlönen vardera och räknas från anställningens början. Den omständigheten, att staden för tjänstens fulllgörande behöver befäl eller att en polisman är lämplig för befordran från extra till ordinarie eller högre post, får icke utgöra någon anledning till att i motsats till nuvarande bestämmelser frånkänna befattningshavarne rätten till ålderstilllägg från tjänstens början. Bestämmelsen om räkning av ålderstillägg först efter ingången av helt kalenderår måste anses onödig och orättvis, då uppflyttning i högre åldersklass kan regleras kvartalsvis i likhet med vad som är föreslaget för dyrtidstillägg. Förslaget om ålderstillägg är även inkonsekvent så tillvida, att Kommittén upphäver dess ofördelaktiga verkningar på vissa högre befattningshavare, om vilka, om än med överdrift, kan sägas, att kommittén helst tyckes sett, att dessa fått räkna ålderstillägg ända från vaggan.

Fri läkare och medicin har allt sedan år 1909 utgjort en fast naturaförmån. Detta har haft sin kraftiga och rättvisa motivering däruti, att befattningshavare inom poliskåren, vilka i ur och skur skola förrätta sin tjänst. äro särskilt utsatta för förkylningar och andra sjukdomar. Beträffande familjen har förmånen varit förestavad av humanitära skäl, då en polisman med sin låga lön i de flesta fall varit urståndsatt att bringa sin familj sjukhjälp annat än genom fattigvården. Nuvarande bestämmelser måste sålunda bibehållas.

Beträffande bestämmelserna om uniformering har icke Kommittén, som den vill göra gällande, följt polisföreningens förslag av år 1919, utan Kommitténs förslag är av nästan motsatt innebörd. Då polispersonalens utrustning och uniform givetvis är ett tjänstematerial och ej en naturaförmån i vanlig bemärkelse, torde den enda riktiga anordningen vara den nu gällande, nämligen att densamma tillhandahålles i mån av behov åt befattningshavarne, utan annan vidräkning än fordran på nödig aktsamhet. Kommitténs förslag, såsom det nu är utformat, är ett försök att vältra en stor del av utgifterna för uniformeringen över på befattningshavarne, ty det säger sig utan vidare självt, att en summa av 350 kronor per man och år ej räcker med nuvarande höga priser, då stadens utgifter år 1920 voro ungefär de dubbla.

Angående övriga erinringar vilja vi hänvisa till yrkandena.

Som slutomdöme om förslaget vilja vi framhålla, att detsamma i de flesta punkter är absolut oantagbart. Då kommittén genom detta förslag ställt polismännen i ungefärlig paritet med regementenas 17-åriga rekrytynglingar vilja vi häremot påvisa, att vi nästan utan undantag tillhört denna grad men att vår tjänsteställning nu är en annan; att vad vi sålunda möjligen vunnit är en produkt av den enskildes arbete, strävan och omtanke, som icke kommer att utan strid kunna brytas ur våra händer. Skulle förslaget, som det nu befinnes, bifallas, kommer polisföreningen Kamraterna icke att åtnöjas förr än Kungl. Majts utslag i denna sak fallit och i övrigt alla lämpliga åtgärder vidtagits för erhållande och bevarande av något så när mänskliga villkor.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Med hänvisning till det ovan anförda får polisföreningen vördsamt anhålla, att Magistraten ville hos Stadsfullmäktige göra framställning om följande ändringar:

1 Att ett slutgiltigt fastställande av grundlönen bör bero på en förnyad utredning i denna sak, vilken med det snaraste måtte igångsättas.

2. Att extra konst. uppflyttas i 19:de, ordinarie konst. i 20:de, inspektions- och detektivkonstaplar i 21:sta, överkonstaplar i 25:te och detektivöverkonstaplar i 27:de lönegraden.

3. Att åldesrtilläggen räknas från anställningens början med reglering kvartalsvis.

4. Att nu gällande bestämmelser om läkare, medicin och sjukvård bibehållas.

5. Att nuvarande bestämmelser och uniformering bibehållas.

6. Att bestämmelsen i allmänna villkor och bestämmelser (Bil. B. punkt 8, som lyder: "— — — —. Därjämte skall befattningshavaren vara skyldig etc., etc.") måtte utgå.

Västerås den 31 maj 1921.

För Polisföreningen Kamraterna:

Oscar Stenberg. *Ernst Wass.*

David Carlsson. *Josef Marthon.*

O. E. Johansson.

Föreningens styrelse.

Till Drätselkammaren i Västerås.

I anledning av den anmodan, som Drätselkammaren låtit utgå till sina tjänstemän att yttra sig över det framlagda förslaget till ny lönereglering för stadens befattningshavare, får jag härmed vördsamt förklara detsamma för mitt vidkommande icke föranleda annan erinran, än

att för den händelse rådmanstjänsten uppflyttas i högre lönegrad att den enligt förslaget ifrågasatta (den 44:de) min tjänst måtte i lönegradshänseende jämställas härmed, samt

att i instruktionen för tjänsten måtte inrymmas bestämmelse om rätt att få avvikande mening till protokollet antecknad.

För förra önskemålet kan åberopas enahanda domareutbildning och tjänsteansvar, samt en bundenhet vid tjänstegöromålen, som icke medgiver annan förvärvsverksamhet, för det senare att bestämmelsen ifråga varit införd i instruktionen för förutvarande stadsombudsmannen, att inblicken i ärendena nära sammanhänger med föredragningsskyldigheten, och att innehavaren av tjänsten vid förfall för drätseldirektören företräder denne.

Västerås den 28 maj 1921.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

N:o 36.
Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Jag får härmed vördsamt förklara, att jag intet har att erinra mot för mig föreslagen lön i löneregleringsförslaget och placering i grupp i detsamma, såsom det nu föreligger.

I fråga om benämningen på den föreslagna nya tjänsten, biträdande sekreterare, tillåter jag mig vördsamt ifrågasätta huruvida Drätselkammaren, då ingen befattning såsom sekreterare finnes i lönestaten, ehuruväl i stadens ombudsmans tjänsteåligganden ingår att vara sekreterare i nämnder och styrelser, möjligen skulle finna lämpligare att den föreslagna tjänsten endast benämndes sekreterare å Västerås stads kansli.

Västerås den 30 maj 1921.

Eric Plantin.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Därom anmodad får jag härmed yttra mig om det föreliggande löneregleringsförslaget, en fråga som angår mig personligen och i vars handläggning jag därför ej förut deltagit.

I utredningen säges att byggnadschefsbefattningen ej i organisatoriskt hänseende undergått någon förändring sedan den inrättades. Detta kan lätt leda till den uppfattningen att den ej gör det nu heller och att ej arbetsbördan numera ökats betydligt, vilket dock är fallet. Det senare ej minst på grund av de rådande tidsförhållandena.

För att kunna fullgöra vad tjänsten kräver, såväl i initiativtagande, som i projekterande och arbetsledning är det nödvändigt att byggnadschefen är föredragande i till sin tjänst hörande ärenden, och detta ej minst i stadens Drätselkammare samt att order till de under honom lydande ej givas av någon annan.

I övrigt är det ej möjligt att nu avgiva ett yttrande i fråga om förslaget i dess helhet, då intet sagts om de ändringar i för byggnadschefen gällande instruktion som sannolikt senare komma att framläggas.

Västerås den 27 maj 1921.

Gösta Smitt.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Sedan Drätselkammaren i skrivelse den 20 innevarande maj lämnat sina befattningshavare tillfälle att i anledning av det av särskilda kommitterade upprättade förslaget till ny lönestat för stadens befattningshavare inkomma med de skriftliga erinringar, vartill förslaget givit anledning, får jag, efter att ha tagit del därav, vördsamt hemställa, att Drätselkammaren vid ifrågava-

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

rande löneförslags fastställande godhetsfullt ville taga i benäget övervägande, huruvida icke stadskamreraretjänsten kunde insättas i en högre lönegrupp så att den grundlön med ålderstillägg, som år 1918 fastställdes till kronor 6,500 pr år, icke nu måtte bliva föremål för reducering.

Västerås den 24 maj 1921.

Oscar Andersson.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Undertecknad får härmed i anledning av mitt mångåriga arbete i Västerås stads Drätselkammaren (cirka 14 år), vördsamt anhålla att få mig tilldelat ett ålderstillägg, eller uppflyttas i högre lönegrupp. Med de dagligen ökade kassaposter, utgående i en mångfalld små poster, såsom vid utbetalande av rabattkuponger och olika slag av nödhjälpsavlöningar m. m., har jag vid flera tillfällen avhänt mig både större och mindre summor, anhålles därför vördsamt att Drätselkammaren godhetsfullt tilldelade mig felräkningspenningar.

Västerås den 24 maj 1921.

Arthur Tersmeden.
Stadskassör.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Undertecknad får härmed göra en vördsam anhållan att Drätselkammaren vid fastställande av föreliggande löneförslag godhetsfullt ville taga i övervägande, huruvida jag icke kunde uppflyttas i högre lönegrupp.

Som skäl ber jag få anföra, att under min 10-åriga tjänstetid jag aldrig erhållit någon löneförhöjning utom ett personligt lönetillägg å 300 kronor, ävensom att vid stadskanslitjänstens inrättande å ombudsmannaexpeditionen, allt arbete med diariiföring och registrering skulle utföras av denne tjänsteman, men vilket så aldrig blivit förhållandet, varför detta arbete numera är min huvudsakliga sysselsättning jämte korrekturläsning och löpande expeditionsgöromål.

Västerås den 30 maj 1921.

Emelie Bergström.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Undertecknad, som varit anställd som chauffför å stadens lastautomobil "Republik" sedan februari månad år 1920, får härmed vördsamt an-

N:o 36.
Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

hålla, att vid nu förestående lönereglering för stadens befattningshavare, bli upptagen å ordinarie stat. Då det torde få anses som mycket sannolikt att automobilen allt mer och mer torde komma att tagas i anspråk för all slags transport av tyngre gods och staden otvivelaktigt kommer att utnyttja detta slag av fordon för sina arbeten får jag hoppas att Drätselkammaren benäget ville beakta denna min anhållan samt placera mig i lönegrupp som motsvarar den lön å 400 kronor i månaden, som jag nu erhåller, vilket skulle motsvara den 18:de gruppen i utarbetat förslag.

Västerås den 4 juni 1921.

Theodor Bergqvist.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Vid Drätselkammarens förestående behandling av det av Västerås Stadsfullmäktiges löneregleringskommitté avgivna förslag till ny lönereglering för stadens befattningshavare har Västerås tjänstemannasällskap vid möte den 4 innevarande månad beslutat inför Drätselkammaren framföra sina synpunkter med avseende å de allmänna principer, varpå förslaget är byggt och tillåter sig för beaktande härutinnan anföra följande.

Vad då först angår den av kommittén tillämpade huvudprincipen att reglera grundlönerna med utgångspunkt uti 1914 års prisnivå och då, i förhållande till tjänsten, avpassad lön, synes Kommittén själv hava betvivlat riktigheten av denna princip i och med Kommitténs förmodan, att prisnivån, när den omsider blir stabiliserad, kommer att ligga över 1914 års. Såsom ett genomgående drag för hela löneregleringen och beroende härav hava grundlönerna satts allt för låga. Ingen med Västerås jämförbar stad har för sin befattningshavarekår så gott som överlag haft så låga löner gällande som Västerås, varför stadens befattningshavare hyst förhoppning om att det nu framlagda förslaget skulle råda bot för detta missförhållande. Besvikelsen över utsikten att se fortsättningen bli det förflutna lik är hos befattningshavarekåren stor. Ett antagande av förslaget i obeskuret skick torde hos befattningshavarne alstra ett missnöje och en otrevnad i tjänsten, som icke blir till gagn för det kommunala arbetet, utan häri förorsaka återkommande slitningar, tills dess rättelse vinnes. Ingen stad, som för sina tjänstemän nyligen genomfört löneregleringar — nämnas må Örebro, Eskilstuna, Hälsingborg, Linköping m. fl. — har härvid ens ifrågasatt tillämpning av en princip som den här föreslagna. Och den stad, som vid utredningar i lönefrågor haft största kompetensen att tillgå, eller Stockholms stad, står nu i begrepp att genomföra ett av dess stadskollegium förordat lönesystem, som ifråga om grundlönerna till bärande principer haft dessas reglering med utgångspunkt i en levnadskostnadsnivå stabiliserad till 133 % i jämförelse med 1914. En omständighet, som utom andra givetvis kommer att inverka på levnadsstandarden framdeles och som hindrar dennas återgång till 1914 års och som talar för det befogade uti en förhöjning i grundlönerna över i förslaget upptagna, är den alltmer växande skattetungan, såväl den kommunala som den statliga. Framdeles utgående skatt till stat och kommun kommer att utgöra en allt för stor andel av lönen, för att icke en kompensation bestående i ökning av

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

denna, svarande mot merutgiften, kan anses vara ett rättvist och billigt krav. Med nuvarande och säkert långvariga arbetslöshet och den depression, som råder inom industri och de fria yrkena, blir det tjänstemannakåren och uteslutande denna, som kommer att bliva det skatteobjekt, kommunen har att lita till vid täckande av de kommunala utgifterna. Denna tjänstemannakårens offerställning bör beaktas vid utmätandet av lönerna och bör föranleda till, att dessa i motsvarande grad göras bärkraftiga för en dylik merutgift.

Liksom grundlönerna böra höjas, böra ock ålderstilläggen avpassas mera för det ändamål de tjäna eller att vara en belöning, att räkna med, för längre väl vitsordad tjänst, för den härunder förvärvade större insikten i tjänstens skötande och därmed sammanhängande större rutin och kvalitéarbete. Systemet med många små och med korta intervaller intjänta ålderstillägg har varit påtänkt att införas i statens verk, men har vid närmare granskning måst överges såsom varande otidsenligt och opopulärt. Som härtill ytterligare kan läggas det skälet, att det nu föreslagna systemet blir mera oenhetligt än de grunder, varefter ålderstillägg nu utgå, genom att befattningshavare, i med folksollärare i avseende å grundlönen jämförlig lönenivå, skulle få mindre ålderstillägg än en sådan genom statlig författning är tillförsäkrad (minimum 300 kronor för folkskollärare och 400 kronor för lärare i högre folkskolan) och att detta förhållande ytterligare skall skärpa oviljan hos befattningshavarne emot förslaget i denna del synas starka skäl föreligga för en revision av dess grunder för ålderstilläggens utgående.

Tjänstemannasällskapet tillåter sig alltså förelägga Drätselkammaren för övervägande och beaktande sin hemställan, att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige förorda dels en ökning av de i förslaget upptagna grundlönerna motsvarande viss procent å dessa och inpassade därefter i härför närmast motsvarande lönegrupp samt dyrtidstillägg härå lagda enligt grunderna i löneförslaget, dels ock högre ålderstillägg utgående i huvudsaklig överensstämmelse med vad härutinnan föreslagits av Stadsfullmäktiges första löneregleringskommitté.

Därjämte anser sig Sällskapet böra påkalla vederbörandes uppmärksamhet för de fall, då det nya förslaget upptager lägre grundlön, respektive grundlön med ålderstillägg, än vad som enligt äldre lönestat — 1920 års provisoriska stat frånsedd — varit någon befattningshavare tillförsäkrad.

I dylika fall borde en försäkran lämnas av Stadsfullmäktige, att lönesumman icke under några förhållanden må kunna nedgå under den en gång bestämda fasta lönen.

Vidare synes det Sällskapet icke opåkallat, att Stadsfullmäktige göra det uttalandet, att när stabilisering av levnadsförhållandena inträder lön och dyrtidstillägg skola sammanslås och i en nyupprättad lönestat utgöra allenast fast lön.

Slutligen kan Sällskapet icke underlåta påpeka det anmärkningsvärda förhållandet, att en del befattningshavare icke lämnats tillfälle att inför sin styrelse yttra sig över Löneregleringskommitténs förslag.

Västerås den 8 juni 1921.

För Västerås stads tjänstemannasällskap:

Theofil Öberg.

Till Västerås stads Drätselkammare,
VÄSTERÅS.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

I anslutning till vad som vid förhandlingarna mellan Drätselkammarens och undertecknad organisations delegerade den 10 juni d. å. förekom, få vi härmed framföra vårt förslag till löner m. m. i blivande avtal för de av stadens befattningshavare som äro anslutna till undertecknade avdelningar och samorganisation.

Ehuruväl det förslag som av löneregleringskommittén utarbetats väsentligt avviker från det av oss under föregående år inlämnade avtalsförslaget, såväl i vad det gäller lönebeloppens storlek som också vad det gäller grundlönernas förhållande till dyrtidstillägget m. m., få vi dock på grund av nu rådande förhållanden och för att om möjligt uppnå enighet, förklara, att vi äro villiga biträda principen angående lön och dyrtidstillägg, som finnes angiven i Lönregleringskommitténs förslag.

På grund av att de grundlöner och ålderstillägg, som äro upptagna i Kommitténs förslag, äro allt för låga och då därmed givetvis även följer att då dyrtidstillägget räknas procentuellt på grundlönen, det sammanlagda beloppet å lön och dyrtidstillägg i en hel del fall äro alldeles för låga, och då vi även anse att en del grupper av befattningshavare icke värdesatts och placerats i de lönegrupper där de skäligen borde placeras, ha vi icke kunnat godkänna Löneregleringskommitténs förslag i löne- och grupperingshänseende utan få vi, utöver de förslag som av de olika verkens styrelser samt av dels enskilda och dels av grupper av befattningshavare förut överlämnats, härmed avgiva följande ändringsförslag i såväl lönegruppering som allmänna bestämmelser. I de fall där enskilda befattningshavare till oss inkommit med skriftliga yttranden och förklaringar, bifoga vi avskrifter av desamma såsom bilagor, då dessa motivera våra framställningar i berörda fall.

Ändringar i lönegrupperingen:

Vaktmästare vid köttbesiktningsbyrån uppflyttas från elfte till tolfte lönegruppen.

Kvinnligt kontorsbiträde av II klass hos Vatten- och Gasverksstyrelsen uppflyttas från elfte till trettonde lönegruppen, samt att fru H. Klingwall uppföres på ordinarie stat som kontorsbiträde av II klass. (Se bil. I)

Skogvaktaren hos Lantegendomsnämnden uppflyttas från trettonde till nittonde lönegruppen. (Se bil. II)

Kvinnligt kontorsbiträde av I klass hos Vatten- och Gasverksstyrelsen uppflyttas från trettonde till femtonde lönegrupp.

Manligt kontorsbiträde av II klass hos Vatten- och Gasverksstyrelsen uppflyttas från trettonde till sextonde lönegrupp. (Till denna grupp räknas kontorsbiträdet Karl Råberg.)

Vårdaren av vattenborgen, eldaren vid varmbadhuset och eldaren i stadshotellet uppflyttas från fjortonde till femtonde lönegruppen.

Manligt kontorsbiträde av I klass hos Vatten- och Gasverksstyrelsen uppflyttas från femtonde till adertonde lönegruppen. Kontorsbiträdet Sigfrid Johansson uppföres på ordinarie stat såsom kontorsbiträde av I klass. (Se bil. I)

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Den i femtonde lönegruppen upptagna gruppen extra brandman utgår, som motiv därför vilja vi framhålla att dylik befattning förefunnits upptagen men ansetts olämplig och därför borttagits.

Körkarlar hos Drätselkammaren uppflyttas från 15:de till 16:de lönegruppen.

Maskinist vid vattenverket uppflyttas från sextonde till adertonde lönegruppen.

Maskinist vid varmbadhuset, ordinarie renhållningsarbetare samt brandman uppflyttas från sextonde till sjuttonde lönegruppen.

Mätareavläsare G. Högberg uppföres på ordinarie stat såsom mätareavläsare. (Se bil. I)

Badmästaren vid varmbadhuset uppflyttas från sextonde till tjugonde lönegruppen, varvid den till honom utgående provisionen bortfaller, eller om detta icke kan bifallas, uppflyttas han från sextonde till sjuttonde lönegruppen, med bibehållandet av provision. (Bil. 3)

Vaktmästaren och eldare hos Folkskolestyrelsen. (Se bil. 4)

Förman (Se bil. 5) och fodermarsk vid renhållningsverket, maskinist och mätarejusterare vid elektricitetsverket samt mätarejusterare vid gasverket uppflyttas från sjuttonde till nittonde lönegruppen. Hit räknas dock ej förmannen för gatubelysningen m. m. hos Vatten- och Gasverksstyrelsen Ernst Vidén, vilken, på grund av sin kompetens och det stora ansvar med avsyningar m. m. som vilar på honom, uppflyttas i tjugonde lönegruppen. (Se bil. 6, 7, o. 8)

Rådhusvaktmästare uppflyttas från sjuttonde till adertonde lönegruppen.

Vad det gäller underbefälet vid brandkåren hemställa vi om att nuvarande platser bibehållas och att första brandförman placeras i nittonde, andre brandförman och maskinist i adertonde samt verkstadsförman i tjugonde lönegruppen.

Montörförman vid elektricitetsverket uppflyttas från adertonde till tjugonde lönegruppen.

Arbetsförman hos Drätselkammaren uppflyttas från adertonde till nittonde lönegruppen.

Förrådsförman hos Vatten- och Gasverksstyrelsen uppflyttas från nittonde till tjugoandra lönegruppen. (Se bil. 9)

Installationsinspektören vid elektricitetsverket uppflyttas från tjugonde till tjugoförsta lönegruppen.

De vid Västerås stads lantgårdar anställda förmännen upptages på ordinarie stat och placeras i sjunde lönegruppen, med bibehållandet av nu utgående naturaförmåner.

Allmänna bstämmelser:

2. Tillägges att befatningshavare, för vilka avtalsförslag är inlämnat, erhålla semester enligt följande: den, som varit anställd ett år i stadens tjänst, erhåller varje kalenderår 10 dygns semester, efter 3 års tjänst 15 dygn, efter 6 års tjänst 18 dygn samt efter 9 års tjänst 21 dygns semester, allt å tid, som av vederbörande styrelse bestämmes, med iakttagande att största möjliga hänsyn må tagas till befattningshavares framställning angående tiden för uttagande av semester.

I semestertiden inräknas ej under semesterperioden infallande dagar, under vilka befattningshavare oavsett semesterledigheten skulle varit fri från tjänstgöring.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

6. Får följande lydelse: "Avlöningen utbetalas månadsvis, den 20:de dagen i månaden eller om *sön-* eller helgdag då infaller, näst *föregående* helgfria dag."

7. b. För de befattningshavare, som hava bostadsförmån, införes att hyreskontrakt "upptagande viss uppsägningstid" skall upprättas mellan hyresvärden (staden) och bostadsinnehavaren.

c. Vad det gäller de belopp som skola avdragas som hyresersättning, anse vi att beloppen för 1 à 2 rum och kök samt bostad å logement äro allt för högt upptagna, varför de om möjligt böra nedbringas.

Vad det gäller löneregleringskommitténs förslag, att för de fall där lägenheter äro av den beskaffenhet att en nedsättning av hyresbeloppet kan anses påkallat, detta skall avgöras av lönenämnden, hemställes att det i stället blir hyresnämnden som, så länge denna finnes, på framställning därav avgör dylika frågor.

d. Tillkommer i likhet med vad som finnes i förut gällande avtal dels "fri av läkare föreskriven medicin till befattningshavare jämte hustru eller husföreståndarinna samt barn under 16 år" dels följande: "Skulle stadsläkare hänvisa till specialist för viss sjukdom, betalas av staden den sålunda anlitade läkaren mot av stadsläkaren attesterad räkning."

e. Evad det gäller brandmanskapets beklädnad kan detta ej bifallas utan hemställes om bibehållandet av vad som förut i gällande avtal finnes stadgat, nämligen "att befattningshavare som hittills erhållit beklädnad in natura, skall fortfarande åtnjuta samma förmåner".

Vad det gäller befattningshavare vid renhållningsverket så har såväl förmannen som fodermarsken förut erhållit beklädnad i likhet med renhållningsarbetarna, vilket dessa önska bibehålla, varför vi hemställa att det stycket som talar om beklädnad för denna grupp får följande lydelse: "Renhållningsarbetarna samt förmannen och fodermarsken vid renhållningsverket erhålla o. s. v."

De befattningshavare, för vilka avtalsförslag förut inlämnats, fasthålla på det bestämdaste vid träffandet av kollektivavtal, varför vi hemställa att omedelbart efter det Stadsfullmäktiges beslut i ärendet fattats, fortsatta förhandlingar måtte komma till stånd för att få avtalet klart och undertecknat och förbehålla vi oss rätt att vid dessa förhandlingar framkomma med förslag i de mindre frågor som skola inbegripas i avtalet och vilka icke i detta sammanhang berörts.

Västerås den 13 juni 1921.

För Svenska Kommunalarbetareförbundets avdelningar n:ris 73, 116, 131 och 144, Västerås:

O. Jansson. *Ernst Johansson.* *Emil Boholm.* *E. A. Westholm.*

För Västerås kommunalarbetares Samorganisation:

Rickard Andersson.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Avskrift. *Bil. 1.*

Utdrag ur protokoll fört vid avd. 131 av Svenska Kommunalarbetarförb. ord. månadssammanträde den 6 juni 1921.

§§ 1—2.

— —

§ 3.

Till underhandlingsdelegerade utsågs med acklamation Herrar E. Boholm, E. Wennberg och W. Samuelsson.

§ 4.

Som en del av befattningshavarna, som varit i verkens tjänst över ett år ännu ej blivit uppförda på stat, vilket enligt det förra året fastställda fortfarande gällande avtalet skulle ha skett långt förut, beslöts, att delegerade vid underhandlingarna skulle föreslå Herrar S. Johansson, G. Högberg och Fru H. Klingwall till uppförande på ordinarie stat.

§ 5.

Beslöts att utdrag av §§ 2, 3 och 4 skulle sändas till Samorganisationen.

§ 6.

Mötet avslutades kl. 6 e. m.

Vid protokollet
Erik Högberg.

Vidimeras:
E. Högberg.

Avskrift. *Bil. 2.*

Då nu en lönereglering skall företagas, ber jag få göra några framställningar, som jag ock hoppas må vinna beaktande.

Beroendes på huru löneregleringen sker ber jag dock att

I. grundlönen ställes så högt att den ger tryggad ekonomi sedan dyrtidstillägg en gång borttagits;

II. att jag må komma i åtnjutande av ålderstillägg, något som jag under min förutvarande tjänstgöring, snart 20 år, ej har kommit i åtnjutande av;

III. ställes grundlönen så att dyrtidstillägg fortfarande skall utgå, att detta tages i enlighet med dyrtiden.

Beträffande min extra inkomst ber jag få meddela att den har varit föga och är nu jämnställd med + — 0.

C. A. Lindkvist
Skogvaktare.

Avskrift. *Bil. 5.*

N:o 36. *Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.*

Undertecknad anför klagomål mot Löneregleringskommitténs förslag att sätta mig i en lägre lönegrupp än övriga stadens förmän samt att naturaförmån så väsentligt höjts i form av fri bostad.

Västerås den 23 maj 1921. *K. J. Jansson,*
Renhållningsverket.

Avskrift. *Bil. 6.*

Till Västerås Stads Löneregleringskommitté.

Beträffande kommitterades förslag till ny lönestat m. m. för stadens befattningshavare ber undertecknad, att vad det gäller mätarejusterarebefattningen vid Gasverket, få göra följande erinringar.

Angående motiveringen för platsens insättande på stat år 1916, "att förut funnits en sådan befattning avlönad pr timme", måste detta bero på någon missuppfattning. Undertecknad anställdes nämligen 1912 från A.-B. Lux i Stockholm av verkens föreståndare, Ing. Geston, jämte förutvarande Kamreraren, Fogelberg: vid deras besök där samma år, och erhöll jag redan från början månadslön. Före mitt tillträdande av denna plats, fanns ingen mätarejustering vid Gasverket, utan har denna avdelning från början organiserats av undertecknad.

Någon direkt instruktion, för de uppdrag som omhänderhavas, finnes visserligen icke, men bestå dessa för närvarande av nedan uppräknade:

Gasmätarejusteringen (f. n. justeras cirka 1,000 mätare pr år).

Gasgatubelysningen. Tillsyn av cirka 200 lyktor, reparation av fjärrtändare, hemtagning och utlämning av materialer, inspektion utom den ordinarie arbetstiden (kvällar och nätter).

Elektriska gatubelysningen. Tillsyn och inspektion av cirka 300 lampor delvis tillhörande förstädernas belysning, ombesörjande av alla rapporterade fels avhjälpande.

Cyklar. Tillsyn och inköp av materialer och reservdelar för ett 25-tal cyklar, som åtnjuta helt eller delvis underhåll från verken.

Gasbadkaminer och vattenvärmare; reparation och avsyningar av dessa apparater, vilka f. n. uppgå till cirka 700 st.

Turbinkörningen skötes numera utan extra kostnad av där anställd personal.

Personal: Till hjälp vid utförandet av dessa arbeten äro nu anställda: 1 justerare, 1 reparationsmontör, 3 lykttändare för gasgatubelysningen samt 4 lyktvakter för den elektriska ytterbelysningen, tillsammans 9 man.

Dessutom verkställes undersökningar, gasförbrukningar, läckor m. m., mindre utredningar, avgivas rapporter, föres kortregister över badkaminerna, debiteringsbok om cyklar, justeringsprotokoll, tidskrivning, rekvisitioner m. m.

Utom ovannämnda kommer hädanefter enligt order *all* avsyning av gas-, vatten- och avlopps- samt badrumsinstallationer att verkställas av undertecknad.

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Jag har med ovanstående velat framhålla, att löneregleringskommittén placerat denna befattning i en för låg grupp med hänsyn taget till arbete, ansvar och fordrade kvalifikationer. Befattningen synes närmast vara att jämföra med installationsinspektör.

Beträffande lönen sattes den 1912 till 1,500, men lämnades dessutom nästan från början extra ersättning för den del av tjänstgöringen som inföll utom den ordinarie arbetstiden så att lönen i verkligheten redan 1914 och tidigare betalades med 1,800.

Undertecknad, som tillträdde platsen 1912, men ej blev uppförd på stat förrän fr. o. m. 1916, går nu i 8:de tjänsteåret, men har endast fått tillgodogjort sig 1:sta ålderstillägget. Då platsen sedan tillträdet ej undergått några nämnvärda förändringar anhåller jag att få räkna tjänsteår från anställningens början. Ålderstilläggen ha av Stadsfullmäktige satts till 300 kr. vardera, det utgick också med detta belopp 1919, år 1920 sattes det till 10 % å grundlön och utgick då med allenast 180 kr. Enligt kommitterades förslag i 17:de lönegruppen kommer det nu att utgöra endast 123 kr. och synes man mot mig i detta fall begå en orätt.

För att styrka kompetensen bifogar jag härmed en meritförteckning över förut innehavda anställningar (Bil. 7).

För att vitsorda den nuvarande anställningen vid Gasverket bifogar jag ett intyg från Föreståndaren, Ingenjör G. Geston. (Bil. 8.)

Västerås den 7 juni 1921.

Högaktningsfullt
Ernst Widén.

Avskrift. *Bil. 7.*

Meritförteckning.

Såsom lärling fr. o. m. okt. 1897—jan. 1899 hos Karl Keijser & C:o, Västerås.
„ lärling febr. 1899—sept. 1900 hos Metallfabriks A.-B. "Mälaren", Västerås.
„ järnarbetare maj 1901—juni 1902 hos Engelska järnsängsfabriken, Stockholm.
„ filare juli 1902—okt. 1902 hos Tenn- & Metallförädlings A.-B., Stockholm.
„ metallarbete febr. 1903—juni 1906 hos N. F. Jansson, Metallfabrik, Stockholm.
„ metallarbetare & uppsättare juli 1906—mars 1907 hos Metallfabriks A.-B. Skyltställ, Stockholm.
„ filare april 1907—maj 1909 hos A.-B. Åtvidabergs Armaturfabrik, Åtvidaberg.
„ experimentarbetare juni 1909—maj 1911 hos A.-B. Viklunds Armatur och Metallfabrik, Stockholm.
„ instrumentmakare aug. 1911—nov. 1912 hos Aktiebolaget Lux, Stockholm.
„ förman vid Västerås Gasverk nov. 1912—fortfarande hos Västerås stads Vatten-, Gas- och Elektricitetsverk, Västerås.

Yrkestid 1897—1921 är 23 år.

Avskrift. *Bil. 8.*

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

Intyg.

Härmed intygas på begäran att förmannen och mätarejusteraren Ernst Vidén sedan nov. 1912 varit anställd vid härvarande gasverk. Vidén har såsom förste man å mätarejusteringen visat stor duglighet och har med stor noggrannhet fullgjort detta ansvarsfulla arbete. Dessutom har Vidén varit förman för gatubelysningen och avsyningsförrättare för badrumsinstallationer samt vid **utövandet** av dessa befattningar verkställt alla reparationer och justeringar av fjärrtändare och badkaminer, varvid Vidén lämnat prov på stor skicklighet såsom förman och finmekaniker. Då Vidén dessutom alltid visat sig nykter och ordentlig samt städse fullgjort sina åligganden till vår fulla belåtenhet äro vi i tillfälle rekommendera honom till det bästa.

Västerås den 11 febr. 1920.

Västerås Stads Vatten-, Gas- & Elektr.verk.
Gerh. Geston.

Avskrift. *Bil. 9.*

Anmärkningar mot lönekommitténs betänkande angående föreslagen lön för undertecknad.

Då undertecknad den 1 maj 1918 tillträdde tjänsten som förrådsförman vid Västerås stads Vatten- och Gasverk blev min lön enl. kontrakt mellan mig och styrelsen för samma verk satt till följande:

grundlön	2,100: —
2 ålderstillägg à 300: —	600: —
Summa	2,700: —

samt dyrtidstillägg å denna lön i enl. med Stadsfullmäktiges bestämmelser.

I lönekommitténs betänkande är jag placerad i 19:de lönegruppen och 3:dje lönegraden med en

grundlön av	1,920: —
2 ålderstillägg à 135: —	270: —
Summa	2,190: —

jämte dyrtidstillägg.

Denna gruppering anser jag för min del vara orättvis, enär den befattning jag innehar är så pass krävande och ansvarsfull att den bör vara mera värd i lönehänseende än den blivit föreslagen. Dessutom är min arbetstid å förrådet längre än för kontorspersonal och jämställda befattningshavare, minst 1 timme per dag. Att här försöka specificera det arbete som ingår i min tjänst torde vara onödigt utan inskränker jag mig att framhålla, att jag första året här hade ett biträde å förrådet (Alrik Eriksson) men efter den tiden ensam fått fullgöra det arbete som vi då voro 2 personer om. Att mitt arbete vid sådant

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m

förhållande är särdeles ansträngande bör ju ej missförstås, och vill jag ånyo härmed framhålla en sådan tjänst bör vara bättre avlönad än i betänkandet föreslagits. Då jag efter 2 års tjänst som inspektionskonstapel sökte min nuvarande befattning gjorde jag detta icke enbart för ombyte av tjänst utan fastmer för att erhålla en bättre inkomst, vilket emellertid enl. nya löneförslaget synes bli ringa.

Jag anser min plats vara, med den kännedom jag äger om tjänsterna, minst lika krävande som en överkonstapels vid ordningspolisen, och anser jag mig böra åtnjuta samma löneförmåner som sådan.

Som ordinarie befattningshavare i stadens tjänst sedan 1910 är jag dessutom berättigad att erhålla det 3:dje ålderstillägget.

Västerås den 9 juni 1921.

J. A. Axelsson,
Förrådsförman.

Anställning:

Reservkonstapel vid poliskåren den 1/1 1909.
Extra konstapel vid poliskåren den 15/7 1909.
Ordinarie konstapel vid poliskåren den 1/9 1910.
Inspektionskonstapel vid poliskåren den 1/5 1916.
Förrådsförman vid gasverket den 1/5 1918.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av Stadsfullmäktiges remiss av den i samband med avgivet förslag till ny lönereglering för stadens befattningshavare väckta frågan om inrättandet av en stadens lönenämnd, i vilken remiss även inrymts uppdrag att eventuellt föreslå val av ledamöter i en sådan, får Beredningsutskottet för sin del anföra följande:

Behovet av en lönenämnd finner Beredningsutskottet vara klarlagt genom lönefrågornas stora aktualitet. Det kan icke vara annat än fördelaktigt att avlasta dessa frågors behandling från vederbörande kommunala styrelser och nämnder och härför skapa ett självständigt kompetent organ. Beredningsutskottet delar i allt Löneregleringskommitténs uppfattning härutinnan och tillstyrker således förslaget i princip.

Vad däremot angår det för lönenämnden föreslagna reglementet har Beredningsutskottet uppmärksammat, att den befogenhet som häri tillagts Drätselkammaren och som uttrycket lyder även "annan behörig myndighet" att giva lönenämnden direktiv, står i strid med Löneregleringskommitténs egen i motiveringen tillsyneskomna mening, att lönenämnden skall bliva ett centralt organ tillsatt av och ansvarig direkt inför Stadsfullmäktige och med befogenhet att i vissa frågor själv fatta bindande beslut. Beredningsutskottet anser att det enligt reglementsförslaget löneregleringsnämnden tillagda subordinationsförhållandet gent emot Drätselkammaren och annan behörig myndighet även-

tyrar den auktoritet, som löneregleringsnämnden givetvis bör besitta och får för undanröjande av denna risk föreslå, att i § 1 orden "eller Drätselkammaren" och i § 2 mom. 3 orden "Drätselkammaren eller annan behörig myndighet" utgå.

N:o 36. *Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.*

Vid behandling av fråga om val av ledamöter i nämnden har Beredningsutskottet delgivits ett av befattningshavare anslutna till Svenska Kommunalarbetareförbundet framfört önskemål, att en person i befattningshavareställning måtte beredas plats som ledamot i nämnden. Beredningsutskottet har emellertid ansett sig icke kunna tillmötesgå detta önskemål av den anledning, att bestämmelser intagits i reglementet, som synas fullt tillgodose befattningshavarnes intressen, då dem berörande frågor handläggas. Ifråga om sammansättningen av nämnden har Beredningsutskottet funnit fördelaktigt om densamma kunde tillföras erfarenhet om statens och enskilda företags lönepolitik, varför Beredningsutskottet till ledamöter i nämnden föreslagit en stadens befattningshavare och en befattningshavare i enskilt företags tjänst.

Beredningsutskottet förslår alltså,

att Stadsfullmäktige ville besluta, dels inrätta en stadens lönenämnd med sammansättning och befogenhet enligt förslaget till reglemente med i detta senare härförut förordade ändringar, dels ock utse häri till ledamöter, Herrar Baningeniören Carl Henning, Järnsvarvaren Karl Bäckman, Muraren Karl Johansson, Handlanden Carl Hedberg och Läroverksadjunkten S. M. Forsman, med Herrar Rektoren Hjalmar Thyresson och Målaren A. Vestling till suppleanter.

Västerås den 11 juni 1921.

På Beredningsutskottets vägnar:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Veterinären M. Jonssons reservation mot Drätselkammarens principiella beslut i löneregleringsfrågan (sid. 352).

Emot Drätselkammarens beslut i fråga om lönekommitterades förslag till lönereglering för stadens befattningshavare får jag härmed avgiva min reservation.

Tidpunkten för en lönereglering synes mig för närvarande vara mycket illa vald, då man befinner sig på ett stadium av fullkomlig ovisshet såväl ifråga om penningvärdets stabilitet som den allmänna levnadsstandarden under närmast kommande tider.

Lönekommitterade och Drätselkammaren ha utgått ifrån 1914 års levnadsstandard som norm och därpå framkonstruerat ett rätt så fyndigt fast svår-

N:o 36.

Ang. lönereglering för stadens befattningshavare m. m.

förståeligt lönesystem, där mer än hälften av lönen utgöres av dyrtidstillägg. Redan en sådan relation emellan lön och dyrtidstillägg i en ny lönestat bör väcka förundran och rubba tron på förslagets ofelbarhet. För en del befattningshavare ha grundlönerna blivit höjda, för andra hava de bibehållits oförändrade och för några ha de blivit sänkta. För att emellertid ingen befattningshavare skenbart skall känna sig lidande, har Drätselkammaren nödgats föreslå, att någon löneminskning i verkligheten icke måtte äga rum, även om det i vissa fall för inpassning i systemet vore nödvändigt företa en formell löneminskning. Om en dylik manöver är nödvändig för systemets hållfasthet, så bör den också till fullo bevisa hela systemets oantaglighet. Lönerna äro också ojämt avpassade dels de olika befattningshavarne emellan dels i förhållande till motsvarande befattningar i andra jämförliga städer. Detta gäller i synnerhet stadens tjänsteläkare som ifråga om begynnelselön blivit högst ogynnsamt ställda, vilket var och en kan övertyga sig om genom jämförelse med de löner varmed staten och andra kommuner avlöna sina tjänsteläkare.

Jag har i Drätselkammaren som principiella skäl mot förslaget framhållit, *att* begynnelselönerna i regel äro för lågt satta och ålderstilläggen så små att i många fall en försämring ägt rum i förhållande till förut gällande ålderstillägg, varigenom en kränkning i enskildas rätt i vissa fall kan påvisas; *att* lönerna relativt äro illa avpassade; *att* en förenkling av förslaget bör äga rum, huvudsakligen genom en begränsning av lönegruppernas antal till åtminstone hälften, *samt att* tiden för en lönereglering nu vore allt annat än lämplig.

På grund därav har jag yrkat, att Drätselkammaren ville föreslå Stadsfullmäktige att låta verkställa en överarbetning av det nu föreliggande förslaget till ny lönestat för stadens befattningshavare.

Slutligen nödgas jag nedlägga en allvarlig protest mot den feberaktiga skyndsamhet varmed detta löneförslag från vissa håll framdrivits, varigenom en allsidig detaljprövning icke varit möjlig, något som i en så pass viktig fråga borde vara en bjudande nödvändighet.

Västerås den 18 juni 1921.

Martin Jonsson.

N:o 37.

Drätselkammarens skrivelse angående uppförande av föreståndarebostad vid fattiggården.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Fattigvårdsstyrelsen har till Drätselkammaren överlämnat förslag avseende uppförandet av en ekonomibyggnad vid ålderdomshemmet Carlslund, inrymmande bostäder för föreståndaren och vaktmästaren, med anhållan att Drätselkammaren ville befordra förslaget vidare till Stadsfullmäktige och för dess realiserande begära erforderligt anslag, beräknat till 68,000 kronor. I anledning härav får Drätselkammaren, under åberopande av att uppförandet av en dylik byggnad ingår som del i den plan rörande utbyggnad av åldersdomshemmet, som Stadsfullmäktige antagit den 25 maj 1920, och med den erinran ifråga om förslagets utformning, att föreståndarens bostadsbehov synes vara tillgodosett med en lägenhet på 3 rum och kök och bör fastslås härtill, i följd varav övriga två rum, förlagda i sammanhang med lägenheten, skola, även om de till en början användas till annat ändamål, vara avsedda till kontorslokaler för fattigvårdens räkning, samt att kommitterade böra undersöka lämpligheten av byggnadens uppförande genom entreprenad, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville, under uttalande av sin anslutning till berörda erinringar, för uppförande av byggnaden av lånemedel anslå 68,000 kronor med bemyndigande för Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet för såvitt därmed avses anslagets gäldande genom lån med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, ägde begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet få upptaga.

Västerås den 9 juni 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige den 25 maj 1920 i enlighet med Fattigvårdsstyrelsens hemställan i ärendet, baserad på särskilda kommitterades utredning, beslutat Ålderdomshemmets bibehållande å sin nuvarande plats samt uppförande

N:o 37.

Ang. uppförande av föreståndarebostad vid fattiggården.

av för fattigvårdens ändamålsenlighet erforderliga byggnader därstädes, har arbetet på sjukhusbyggnaden igångsatts samt fortskridit, så att inflyttning där torde kunna ske redan före innevarande års utgång.

Enligt ovanberörda utredning skulle beträffande förverkligandet av byggnadsplanen tillgå så, att sjukhusbyggnaden först uppföres samt därefter föreståndare- och vaktmästarebostaden, som enligt beslutet skulle inrymmas i en särskild byggnad, samt ekonomibyggnaden uppföras samtidigt under år 1921, för att därigenom undvika onödiga olägenheter för Ålderdomshemmets funktioner.

Vid utredning angående dessa byggnader ha kommitterade ansett det lämpligt att, med hänsyn till nuvarande osäkra ekonomiska förhållanden, uppförandet av ekonomibyggnaden anstår till hösten. Vad däremot angår föreståndare- och vaktmästarebostaden äro kommitterade fullt eniga däruti, att denna bör uppföras redan nu av det skäl, att den nuvarande föreståndarebostaden måste tagas i anspråk för de understödstagare, vilka nu bebo den gamla flygelbyggnaden, som ligger på den för ekonomibyggnaden avsedda platsen och således snart kommer att nedrivas; vidare blir vaktmästaren utan bostad genom rivning av omnämnda flygelbyggnad, varför bostad ävenledes måste beredas åt honom.

Vid approximativ kostnadsberäkning av ifrågavarande byggnad av tegel, enligt uppgjort ritningsförslag, stannar kostnaden på 80,000: — kronor. Skulle den däremot uppföras av trä blir kostnaden 10 % lägre. Avgörandet härom torde vara nästan helt beroende av och bestämmas efter ekonomiska synpunkter.

Med stöd av Stadsfullmäktiges tidigare beslut i ärendet samt av vad ovan anförts, få kommitterade hemställa,

att Stadsfullmäktige ville med gillande av kommitterades förslag, att uppförandet av ekonomibyggnaden uppskjutes till nästkommande höst, besluta att arbetet på föreståndare- och vaktmästarebyggnaden omedelbart igångsättes samt att erforderligt anslag härför ställes till förfogande.

Västerås den 18 april 1921.

På kommitterades vägnar:

AXEL ENBLOM.

Axel Norén.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Sedan Drätselkammaren remitterat byggnadskommitterades tidigare skrivelse angående föreståndare- och vaktmästarebostaden vid Ålderdomshemmet med anmodan att låta efter utarbetande av erforderliga handlingar infordra entreprenadanbud å ifrågavarande byggnads uppförande, för att därigenom möjligen något nedbringa byggnadskostnaden, hava kommitterade tagit frå-

gan under omprövning och därvid funnit att synnerligen starka skäl tala för att icke infordra entreprenadanbud. Den av Byggmästaren Edv. Karlsson förut upprättade approximativa kostnadsberäkningen har varit föremål för justering till överensstämmelse med nuvarande material- och arbetspriser, varvid framgår att den förut beräknade byggnadskostnaden nedgått med 15 % eller 12,000 kronor från 80,000 till 68,000 kronor, och ytterligare prissänkningar synes vara att påräkna. Enbart detta förhållande torde tala starkt nog för att icke utlämna arbetet på entreprenadanbud, även om dessa skulle vara förbundna med s. k. prisfallsgaranti, vilket icke torde hava så stor praktisk betydelse.

N:o 37. *Ang. uppförande av föreståndarebostad vid fattiggården.*

I anledning härav samt då byggnaden helt säkert kommer att vinna i soliditet, om den utföres i likhet med andra fattigvårdens byggnader, får byggnadskommittén under åberopande av förut i ärendet avlåten skrivelse vördsamt hemställa

att Drätselkammaren med bifall till vad ovan anförts ville tillstyrka och hos Stadsfullmäktige äska ett anslag på 68,000: — kronor för arbetets omedelbara igångsättande.

Västerås den 7 juni 1921.

AXEL ENBLOM
ordförande.

Axel Norén.

N:o 38.

Nykterhetsnämndens yttrande angående ny oktroj för systembolaget.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Nykterhetsnämnden i Västerås får härmed återställa det till nämnden den 28 april innevarande år remitterade ärende rörande tillstånd för systembolaget att under åren 1922—1924 utöva detaljhandel med rusdrycker här i staden och får därvid anföra.

I nämndens förslag har i stort sett följts Stadsfullmäktiges beslut i ärendet den 28 oktober sistlidet år.

Nämnden upprepar dock nu sitt samma år av Stadsfullmäktige avvisade förslag angående anordnande av utskänkningsställe i systembolagets fastighet Vasarestauranten. Om än ej f. n. ifråga om 2 klass restauranter behovet är så starkt, som vid senaste års begäran om Vasarestaurantens tilldelande av rättighet, framträder nu så mycket mer behovet för systembolaget att utvidga dess kontorslokaler, vilket skulle kunna göras på 2 klass restaurantens i stadshotellet bekostnad, därest andra lokaler kunde beredas i Vasarestauranten.

Behovet av en rörlig rättighet har ofta gjort sig gällande, varför en dylik torde böra reserveras.

N:o 38.

Ang. ny oktroj.

Beträffande utminuteringen bör sådan ske till person, som fyllt 21 år och i övrigt uppfyller vad härför stadgats, med den inskränkningen dock, att till person, som ej fyllt 25 år och ej har eget hushåll, endast halva maximikvantiteten bör utminuteras.

Ifråga om utskänkning, mattvång och maximikvantitet äro bestämmelser härom i oktrojen obehövliga, då systembolaget i dessa fall erhåller föreskrifter från Kungl. Kontrollstyrelsen, vilka äro för bolaget fullständigt bindande.

En hel del reservationer hava avgivits, dessa äro intagna efter vederbörliga yrkanden.

Nykterhetsnämnden föreslår alltså, att Stadsfullmäktige ville besluta tillstyrka, att systembolaget i staden medgives rätt att under år 1922 utöva detaljhandel med spritdrycker, vin och öl under förbehåll:

Reservation. "Mot denna punkt hava Herrar Sundström och Frithz anfört reservation i det de yrkat, att för beredande av större förutsättningar för systembolaget att ordna utskänkningen på sådant sätt, att minsta skadan härav uppkommer, oktrojen bör utsträckas över så lång tid som möjligt och systembolaget därför tilldelas sådan för tiden 1922—1924."

ej mindre att nämnda rätt skall avse:

1:o) två utminuteringsställen för spritdrycker och vin samt eventuellt öl, belägna:
ett vid eller i närheten av Stora torget, och
ett vid eller i närheten av Stora gatan mellan Karlsgatan i öster och Hållgatan i väster;

2:o) fyra utminuterings- eller avhämtningsställen för öl, belägna:
ett i stadens södra del inom södra eller västra kvarteren,
ett i stadens norra del inom norra kvarteret,
ett i stadens östra del, dock ej längre öster ut än Östra Ringvägen, o.
ett i stadens västra del, dock ej västligare än vid Västmannagatan;

3:o) sju utskänkningsställen för spritdrycker, vin och öl belägna:
a) *två* i norra kvarteret,
b) *två* i västra kvarteret, därav ett i ett parkområde,
c) *ett* i stadens södra kvarter (Vasarestauranten).

Reservation. "Mot lydelsen av punkt c) hava Herr Emil Carlsson och Fru Johansson-Fröström reserverat sig i det de, under framhållande av, att utskänkningsrörelsen i stadens 2:dra klass restauranter synes vara i avtagande och sålunda icke motiverar en utökning, yrkat, att någon tillstyrkan till utskänkningsrätt för ett utskänkningsställe i södra kvarteret (Vasarestauranten) icke skall ske."

d) *ett* å ett utvärdshus,
e) *en* s. k. rörlig rättighet att användas för mera tillfälliga och oförutsedda behov.

Reservation. "Mot denna sista punkt har Herr Carlsson reserverat sig i det han yrkat på, att densamma skulle utgå."

4:o) ett utskänkningsställe för öl inom en centralt belägen automat i staden,

än även att ifråga om berörda detaljhandel den individuella rätten att inköpa och å utskänkningsställe förtära rusdrycker skola gälla följande bestämmelser:

A) Beträffande utminuteringen: N:o 38.

Den i 48 § 1 stycket Rusdrycksförsäljningsförordningen stadgade maximikvantitet vid utminutering av spritdrycker av 4 liter i kalendermånaden inskränkes till 2 liter pr månad. *Ang. ny oktroj.*

"Häremot hava Herrar Sundström och Frithz reserverat sig på följande sätt: **Reservation.**

Vi anse den av Nämnden föreslagna utminuteringskvantiteten 2 liter pr månad alltför liten.

Den inom nämnden resonemangsvis hänvisade vägen, att den som behövde mera spritdrycker än 2 liter pr månad finge sådana efter särskild ansökan, torde ej vara att rekommendera.

Systembolaget ordnar tilldelningen så individuellt, att även med en maximikvantitet av 4 liter pr kalendermånad missbruk ej kan förekomma. Då dessutom inom staden missnöjet med den inskränkta utminuteringen nyligen givit sig till känna så utslagsgivande, yrka vi, att den i Rusdrycksförsäljningsförordningen fastslagna maximikvantiteten spritdrycker, 4 liter pr månad, måtte utminuteras i Västerås."

Sådan utminutering må till den, som ej fyllt 25 år och icke har eget hushåll endast ske med halva maximikvantiteten pr månad, samt må utminutering över huvud taget icke ske till annan än den, som fullgjort skatteplikt mot stat och kommun, ej åtnjuter understöd av allmänna medel och ej brister i fullgörandet av honom åliggande försörjningsplikt, innefattande denna sistnämnda bestämmelse även underlåtenhet att fullgöra åtagen eller ådömd underhållsskyldighet för oäkta barn.

Vin och öl må utminuteras endast å de tider då utminutering av spritdrycker får äga rum, ägande bolaget dock rätt att till välkända och bofasta personer under tiden kl. 9 f. m.—6 e. m. hemskicka vederbörligen rekvirerat öl och vin. **Reservation.**

"Mot mom. 2 under A) hava Herr Carlsson och Fru Johansson-Fröström reserverat sig, i det de yrkat, att utminutering av spritdrycker under inga förhållanden måtte medgivas till annan än den, som fyllt 25 år."

Utskänkning av spritdrycker, vin och öl må ej ske till annan än den, som fyllt 21 år.

"Häremot har Herr Sundström reserverat sig, i det han, under framhållande av att praktiska skäl förhindra bestämmelsens efterlevnad, yrkat, att punkten skulle utgå och härutinnan rusdrycksförsäljningsförordningens bestämmelse följas." **Reservation.**

Till gäst, som å utskänkningsställe bekommit honom tillkommande kvantitet av rusdrycker, må icke ånyo utskänkas sådana drycker å samma ställe förrän efter 4 timmar.

Ifråga om utskänkningen av spritdrycker, vin och öl gäller i övrigt de bestämmelser, som av Kungl. Kontrollstyrelsen utfärdas.

Västerås den 15 juni 1921.

På Nykterhetsnämndens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 38.
Ang. ny oktroj.

RESOLUTION.

Remitteras till Stadsfullmäktige i Västerås för yttrande, som med remisshandlingen förväntas.

Västerås Rådhus den 16 april 1921.

På Magistratens vägnar:
JOHN KARLSSON.
Gunnar Hedenström.

Till Konungens Befallningshavande i Västmanlands län.

RESOLUTION.

Remitteras till Magistraten i Västerås, som anmodas häröver höra Stadsfullmäktige där i staden samt att med deras yttrande och eget utlåtande jämte remissakten hit inkomma.

Västerås slott i landskansliet den 15 april 1921.

På tjänstens vägnar:
Georg Enhörning.

Härmed får systembolaget i Västerås, som bildats och består av undertecknade bolagsmän och som har till uteslutande ändamål att efter därtill i behörig ordning erhållen rättighet i Västerås stad idka handel med rusdrycker i enlighet med gällande rusdrycksförsäljningsförordning och i övrigt meddelade föreskrifter, vördsamt anhålla om rättighet att inom Västerås stads kommun utöva detaljhandel med alla de i § 1 av Kungl. Förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker omförmälda slag av dylika drycker under åren 1922—1924.

Intyg om delägarnes behörighet att idka rörelsen, bolagets stadgar samt redogörelse för, hur bolaget ämnar bedriva sin verksamhet, bifogas.

Västerås den 22 mars 1921.

Otto Oest. *Johan Svensson.* *Gustav Holm.* *John Hygrell.* *C. A. Palmén.*
J. R. Keijser.
Martin Jonsson. *Thor Richter.* *Theofil Öberg.*

N:o 38.

Ang. ny oktroj.

Redogörelse

för hur Systembolaget i Västerås ämnar bedriva sin verksamhet för detaljhandel med rusdrycker i Västerås under den ifrågasatta oktrojtiden åren 1922—1924.

Verksamheten skall avse försäljning — utminutering och utskänkning — av spritdrycker, vin och öl.

Beträffande den begärda oktrojtiden, är det naturligt, att bolaget för att mera rationellt kunna ordna sin affärsverksamhet, i ansökningen upptagit den längsta oktrojtid, som lagen medger. Det är också lättare och ändamålsenligare för bolagets styrelse att ordna med i nykterhetens intresse erforderliga restriktiva bestämmelser och ett lämpligt ransoneringssystem, därest bolagets verksamhet kan organiseras för en längre tid och om den ej behöver inrikta sitt arbete på endast ett verksamhetsår. Jämväl med hänsyn till nödvändiga uppgörelser om överlåtande av rättigheter är den längre oktrojtiden av naturliga skäl att föredraga. Tillräcklig erfarenhet synes även under de senaste åren hava vunnits över nu rådande förhållanden å ifrågavarande område, för att betänkligheterna emot längre oktrojtid än ett år kunna bortfalla.

Bolaget innehar för innevarande år för detaljhandeln med rusdrycker dels två utminuteringsrättigheter för spritdrycker och vin samt eventuellt öl, dels fyra utminuterings- respektive avhämtningsrättigheter för öl, dels fem utskänkningsrättigheter för spritdrycker, vin och öl, nämligen två, som utövas i stadshotellsbyggnaden, en å restaurant Klippan eller Möllers salong, en i Stadsparken och en å ön Elba, dels ock en utskängningsrättighet för öl i Västeråsautomatens lokal.

För expeditionens behöriga ombesörjande torde det, såsom för innevarande år är medgivet, vara nödvändigt förutse två utminuteringsställen för spritdrycker och vin eventuellt även samtidigt för öl samt fyra utminuteringsställen respektive avhämtningsställen för öl.

Vad utskänkningsställenas antal beträffar och då först de för spritdrycker, varmed även utan vidare följer rättighet att utskänka vin och öl, utövade bolaget före år 1919 sju, nämligen utom de ovan nämnda, en å Vasarestauranten och en s. k. rörlig rättighet. De två sistnämnda hava emellertid varit indragna under åren 1919—1921. Oavsett det i och för sig egendomliga i, att utskänkningsrättigheten avstyrkts för den enda lokal, som är bolagets egen, nämligen Vasarestauranten, måste om densamma sägas, att verkligt behov av mer än en 2:dra klass restaurant föreligger, vilket även framgår av Nykterhetsnämndens yttrande över senaste oktrojansökan. Men då härtill kommer, att någon ny rättighet ej får medgivas under oktrojtiden och nära fyra år komma att förflyta till dess utgång, torde det, dels med hänsyn til latt nya förhållanden inom denna tid kunna tänkas uppkomma, som betinga inrättandet av ytterligare en restaurant eller värdshus, dels ock enär ändrade förhållanden med avseende å uthyrandet av hotell- och restaurantrörelsen eller eljes kunna anses böra föranleda uppdelning eller inrättande av särskild ny rättighet inom stadshotellsfastigheten, vara lämpligt att förutse ytterligare därutöver två rättigheter.

Den nuvarande ölutskänkningsrättigheten i Västeråsautomaten torde böra bibehållas och den tidigare, dock ej för innevarande år, medgivna i Centralho-

N:o 38.
Ang. ny oktroj.

tellet åter beviljas samt ytterligare en sådan beviljas bolaget för tillgodoseende av under oktrojtiden eventuellt uppkommande nytt behov.

Bolaget avser sålunda för bedrivande av sin verksamhet två utminuteringsställen för spritdrycker och vin samt eventuellt öl, fyra utminuteringsställen respektive avhämtningsställen för öl, nio utskänkningsställen för spritdrycker, vin och öl och tre utskänkningsställen för öl.

I sammanhang härmed vill bolaget nämna, att de ifrågasatta, ej före år 1919 förefintliga, utskänkningsrättigheterna icke äro ämnade att tagas i anspråk innan omständigheterna sådant påfordra samt att bolagets förfarande att sålunda icke genast för allmänheten öppna alla de försäljningsställen, å vilka bolaget förklarat sig önska bedriva sin rörelse, enligt vad bolaget tror sig veta, överensstämmer med Kontrollstyrelsens mening, samt för övrigt jämväl förestavas av nödvändigheten att, i händelse tillfälliga eller oförutsedda legitima behov av utskänkning av något slag av rusdrycker skulle ypppa sig under den tid, för vilken bolaget erhåller rättighet till detaljhandel med dylika drycker, kunna tillmötesgå sådana behov.

Vidkommande grunderna för försäljningsställenas förläggning synes sannolikt icke någon förändring i de nuvarande förhållandena vara av behovet påkallad beträffande de nu utövade rättigheterna. Därför synes det dock icke vare sig nödvändigt eller lämpligt att utan vidare fastslå de nuvarande lokalerna såsom givna, enär det icke är uteslutet, att förhållanden kunna komma att inträffa, vilka göra en eller annan förändring nödvändig.

Försäljningsställenas belägenhet angivas fördenskull sålunda:

1:o) *Utminuteringsställena för spritdrycker och vin samt eventuellt öl:*
ett vid eller i närheten av Stora torget och ett vid eller i närheten av Stora gatan mellan Karlsgatan i öster och Hållgatan i väster;

2:o) *Utminuterings- eller avhämtningsställena för öl:*
ett i stadens södra del inom södra eller västra kvarteret, ett i stadens norra del inom norra kvarteret, ett i stadens östra del, dock ej längre öster ut än Östra Ringvägen, samt ett i stadens västra del, dock ej västligare än vid Västmannagatan;

3:o) *Utskänkningsställena för spritdrycker, vin och öl:*
tre eller eventuellt fyra inom norra och södra kvarteret, två inom västra kvarteret, därav ett i ett parkområde, ett å ett utvärdshus, ett eventuellt i någon å central plats nytillkommande restaurantlokal samt en s. k. rörlig rättighet, att användas för mera tillfälliga eller oförutsedda behov;

4:o) *Utskänkningsställena för öl:*
ett inom en automatrestaurant vid eller i närheten av Stora gatan, ett inom ett hotell i västra kvarteret samt ett för någon å central plats nytillkommen automat eller annan bättre restaurant eller hotell.

Ifråga om alla utskänkningsställena skall gälla, att de ej förläggas inom eller invid kasernområde eller lägerplats och att de ej heller förläggas så nära eller anordnas så, att de kunna verka störande för förut befintliga gudstjänst- eller andaktslokaler.

Att grunderna för förläggningen av vissa försäljningsställen icke kunnat

av bolaget angivas närmare än som skett, har sin orsak däri, att bolaget anser det olämpligt att i förväg binda sig för vissa lokaler eller fastigheter eller i fråga om förhyrning vara beroende av vissa fastighetsägare.

N:o 38.
Ang. ny oktroj.

Å utskänkningsställena för spritdrycker, vin och öl avser bolaget utskänkning i den omfattning, som Kungl. Förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker medgiver samt de föreskrifter Kungl. Kontrollstyrelsen kan finna nödigt meddela.

Beträffande ransoneringen för utminuteringen och restriktionsbestämmelserna för utskänkningen få vi framhålla såsom vår bestämda uppfattning, att desamma böra vara lika överallt i riket och anordnas efter Kungl. Kontrollstyrelsens för hela riket gällande föreskrifter, därest inskränkningar utöver de i lagen stadgade befinnas erforderliga. Det finnes, enligt vår mening, icke något skäl, varför personer i Västerås och bolagets försäljningsområde skulle medgivas inköpa mindre kvantitet spirituosa än vad som medgives i övriga orter i landet och särskilt när det gäller angränsande städer med deras inköpsområden. På så sätt skulle en person i en socken få inköpa endast hälften mot vad en hans granne i angränsande socken kunde få köpa, under eljes fullkomligt lika betingelser. Lika litet synes det oss finnas något bärande skäl för att frångå, vad våra lagstiftande myndigheter efter omsorgsfullt övervägande funnit vara en lämplig maximikvantitet. I tillämpliga delar bör detsamma gälla om ransoneringen vid utskänkningen, som hittills ordnats för hela landet av Kungl. Kontrollstyrelsen, för närvarande i nära överensstämmelse med de av Stadsfullmäktige föreskrivna restriktionsbestämmelserna.

Utom två eller eventuellt tre utskänkningsrättigheter för spritdrycker, vin och öl, vilka bolaget har för avsikt att självt utöva, ämnar bolaget överlåta övriga utskänkningsrättigheter till enskilda personer, men vill bolaget förbehålla sig rätt, att, om så av dess styrelse prövas lämpligt, självt utöva ytterligare någon eller några rättigheter.

Otto Oest.	*Johan Svensson.*	*Gustaf Holm.*
	C. A. Palmén.	*J. R. Keijser.*
Martin Jonsson.	*Thor Richter.*	*Theofil Öberg.*

N:o 39.

Drätselkammarens skrivelse med överlämnande av Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1920 samt begäran om tilläggsanslag för nyanläggningar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed överlämna Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för år 1920 och i enlighet med styrelsens framställning föreslå, att Stadsfullmäktige ville av lånemedel anvisa ett anslag å 13,290 kronor 17 öre för att därmed täcka uppkommen brist i förut av lånemedel beviljade anslag för nyanläggningar och nyanskaffningar med bemyndigande för Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet för såvitt därmed avses anslagets gäldande genom lån med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas ägde begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet få upptaga.

Västerås den 19 maj 1921.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- & Gasverksstyrelsen får härmed överlämna 1920 års styrelseberättelse för de under styrelsen lydande verken.

Utbetalade belopp för löner och dyrtidstillägg avvika från de av styrelsen beräknade, beroende på de regleringar som i lönehänseende under redogörelseåret vidtagits av Stadsfullmäktige.

Erforderlig avskrivning å material har gjort, att någon vinst ej uppstått å installationsarbeten.

För verkens rörelsekapital räknades vid statens upprättande med den dittills gängse räntan av 4,5 %. Drätselkammaren måste emellertid tillgodogöra sig samma ränta som den nödgades erlägga å sina tillfälliga lån eller 8 %, medförande ökade ränteutgifter för verken.

N:o 39.

Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1920.

Minskningen av elektricitetsverkets andel i amorteringen av stadens obligationslån har sin huvudsakliga grund däri, att de under åren 1916—18 nyanskaffade elektriska mätare, för vilka kostnaden liksom förut varit fallet påfördes lånemedel, sedermera ej fingo ingå i 1919 års obligationslån, utan måste bestridas genom vinstmedel, vilket medförde, att den å dessa mätare skedda amorteringen måste överföras på mätare inköpta före 1916, varigenom det beräknade amorteringsbeloppet för 1920 minskades. Enahanda, fastän i mindre grad, blev förhållandet även för gasverket. En bidragande orsak till minskad amortering å avloppsledningarne bestod däruti, att amorteringsprocentens storlek för 1919 års obligationslån, vilken ej var bekant vid budgetens upprättande, sedermera visade sig vara lägre än den vid budgetens uppställning antagna. Denna minskning utgjorde 2,900 kr.

Vid upprättande av statförslaget för 1920 räknade styrelsen med att ej behöva använda ved för framställning av gas. Svårigheten att erhålla kol vek dock ej så snart som man väntat, varför vedförgasningen måste pågå även under januari och halva februari. Gastillverkningen beräknades för hela året omfatta 1,000,000 kbm, men uppgick till 1,072.000 kbm. Gasutbytet var beräknat till 290 kbm. pr ton, men blev på grund av kristidskol 271 kbm., och torde icke heller detta resultat ernåtts, om ej under sista tiden av året ett nytt förfarande rörande förbättrande av gasutbytet kommit till användning. Sista kolköpet omfattade 2,538 ton och ställde sig dessa kol fritt Västerås i ett pris av något över 190 kr. pr ton. Kollagret per 31 december 1920 utgjorde 2,070 ton. Medelkostnaden för de under 1920 förbrukade kolen utgjorde kr. 169: 35 per ton mot i budgeten beräknade 135 kr. Bränslekostnaden i sin helhet motsvarades av:

823 kbm. ved à 20: 12	kr.	16,555: 36	
3,727 ton kol à 169: 35	„	631,173: 48	647,728: 84
mot i förslaget beräknad kostnad		kr.	465,000: —
utgörande skillnaden		kr.	182,728: 84

Men samtidigt ökades inkomsterna från i förslaget beräknade kr. 693,740 till 898,928 eller med 205,188 kr., beroende på ökad tillverkning, stegrade pris å koks samt höjt gaspris från och med 3:dje kvartalet. I skrivelse till Stadsfullmäktige av den 17 juni 1920 föreslog nämligen styrelsen med anledning av ständigt stigande pris å kol en höjning av gaspriset från och med berörda kvartal från 43 resp. 60 öre till 53 och 75 öre, vilket också blev Stadsfullmäktiges beslut.

Inneliggande lager av koks vid årsskiftet utgjorde 14,490 hl. Gällande pris vid berörda tid motsvarade 7 till 7: 50 pr hl., beroende på kokssort och partiets storlek.

Gasverkets inkomster och utgifter enligt det verkställda bokslutet utjämna varandra, så att varken vinst eller förlust uppstår.

Elektricitetsverkets inkomster blevo 495,060 mot beräknade 586,780. År 1919 uppgingo inkomsterna till 413,518, motsvarande alltså verkliga ökningen för 1920 i runt tal 81,500 kr. eller cirka 20 %. Då statförslaget för 1920 beräknades, var 1919 års resultat, vilket även det blev mindre än som beräknats, ännu ej bekant. Hade så varit fallet, skulle den beräknade summan troligen

N:o 39. *Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1920.*

kommit närmare den verkliga. Minskad omsättning vid verket medförde minskad vinst. Vinsten var beräknad till 75,780 men blev 19,038 kr.

För reparation av ackumulatorbatteriet föreslog styrelsen i sitt betänkande till 1920 års stat, att 20,000 kr. skulle utgå som underhållskostnad. På grund av minskad strömomsättning har reparationen hittills hunnat anstå, och då reparation av batteriet nu ställer sig avsevärt billigare än för något år tillbaka, har styrelsen ansett tillräckligt att för 1920 avsätta 10,000 kr. för berörda ändamål.

I nedanstående sammanställning visas verkens ekonomiska resultat under redogörelseåret och närmast föregående år, varjämte även de i budgetförslaget upptagna summorna äro återgivna.

	1919	1920	ökning — minskning	1920 enligt budgeten
Vattenverket:				
Inkomster	137,284: 63	166,999: 79	29,715: 16	161,000: —
Utgifter	140,201: 35	166,008: 68	25,807: 33	153,900: —
Vinst	— 2,916: 72	991: 11	3,907: 83	7,100: —
Gasverket:				
Inkomster	469,022: 89	898,928: —	429,905: 11	693,740: —
Utgifter	584,775: 96	898,928: —	314,152: 04	687,000: —
Vinst	—115,753: 07	—	— 115,753: 07	6,740: —
Elektricitetsverket:				
Inkomster	413,517: 70	495,060: 70	81,543: —	586,780: —
Utgifter	413,427: 73	476,022: 62	62,594: 89	511,000: —
Vinst	89: 97*	19,038: 08	18,948: 11	75,780: —
Avloppsledningarna:				
Utgifter	74,335: 62	70,745: 82	— 3,589: 80	76,800: —
Inkomster	13,173: 64	27,744: 62	14,570: 98	22,500: —
Nettoutgift	61,161: 98	43,001: 20	— 18,160: 78	54,300: —

* efter avdrag för nyanskaffning av mätare med kr. 38,950: 35.

Sammanlagda vinsten å vatten-, gas- och elektricitetsverken utgör alltså:

Vattenverket	kr.	991: 11
Gasverket		—
Elektricitetsverket	„	19,038: 08
	kr.	20,029: 19

Då nettoutgifterna för avloppsledningarne voro beräknade till 54,300 men däremot stannade vid i runt tal 43,000, har en besparing å kr. 11,300 uppstått.

N:o 39.
Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1920.

Såsom framgår av sammanställningen över nyanläggningar, hava en del anslag visat sig otillräckliga, beroende på stegrade pris å material och arbete samt, rörande serviser och diverse mindre utsträckningar, även därpå, att dessa arbeten fingo större omfattning än som beräknades. För samtliga nyanläggningar och nyanskaffningar erfordras ett fyllnadsanslag av kr. 13,290: 17.

Å anslaget till nya gasklockan har uppstått en besparing av närmare 3,000 kr. Detta anslag har förut ej redovisats, dels emedan ett staket skulle byggas, men detta på grund av ovisshet rörande tomtens blivande utseende ej kunnat ske, dels emedan förslag varit å bane att förse klockan med en beklädnad till skydd mot kyla och dels för att avvakta, om klockan ej tarvade några efterarbeten. Klockan, som levererades av tyska firman Julius Pintsch, Berlin, har emellertid hittills visat sig arbeta till full belåtenhet utan några som helst fel.

Slutligen får styrelsen hemställa,

att Stadsfullmäktige till täckande av brist å nyanskaffningar och nyanläggningar ville av lånemedel anvisa kr. 13,290: 17.

Västerås den 12 maj 1921.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 39.

Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1920.

STYRELSE-BERÄTTELSE.

Jämlikt föreskrifterna i § 10 av reglementet för vatten- och avloppsledningssamt gas- och elektricitetsverken i Västerås lämnas härmed redogörelse för verksamheten år 1920.

Merkantila uppgifter.

Utgifter för verkens gemensamma förvaltning.

Enl. budgeten			Verkl. kostnad
57,200: —	Löner		65,869: 22
46,800: —	Dyrtidstillägg		48,085: 02
104,000: —	Summa Kronor		113,954: 24
23,000: —	Varav påföres Vattenverket	25,100: —	
23,000: —	„ „ Gasverket	25,100: —	
40,000: —	„ „ Elektricitetsverket	43,300: —	
7,800: —	„ „ Avloppsledningarna	9,100: —	
10,200: —	„ „ Installationsarbeten	11,354: 24	113,954: 24
104,000: —	Summa Kronor		113,954: 24

Diverse utgifter:

7,000: —	Läkarearvode, sjukhjälp, medicin		5,690: 25
1,000: —	Olycksfallsförsäkring		1,517: 76
10,000: —	Räkenskapsböcker, skriv- och ritmaterial, annonser m. m.		9,926: 09
5,500: —	Telefonavgifter och avlöning till telefonist		4,984: 01
8,000: —	Renhållning, eldning, städning och belysning		7,957: 01
6,000: —	Brandstodsavgifter för samt underhåll av kontors- och förrådsbyggnader, inventarier och verktyg		5,629: 61
1,500: —	Diverse, såsom resor, föreningsavgifter m. m.		546: 80
39,000: —	Summa Kronor		36,251: 53
8,500: —	Varav påföres Vattenverket	7,950: —	
8,500: —	„ „ Gasverket	7,950: —	
14,500: —	„ „ Elektricitetverket	13,800: —	
4,000: —	„ „ Installationsarbeten	3,626: —	
3,500: —	„ „ Avloppsledningarna	2,925: 53	36,251: 53
39,000: —	Summa Kronor		36,251: 53

N:o 39.
Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1920.

Vattenverket.

Inkomster.

Enl. budgeten			Verkl. kostnad
158,000: —	Avgifter för vatten samt hyror för mätare		166,999: 79
2,500: —	Installationsarbeten		—
500: —	Ränteinkomster		—
161,000: —	Summa Kronor		166,999: 79

Utgifter:

Enl. budgeten			Verkl. kostnad
	Driftkostnader:		
21,600: —	Elektrisk ström, kol, smörjoljor m. m.		21,513: 10
	Underhållskostnader:		
13,500: —	Fastigheter, maskiner, ledningsnät, mätare m. m...		14,483: 90
—	Ledningar i Stora bron		3,051: 83
	Avlöningar och pensioner:		
23,000: —	Förvaltningen enligt ovan	25,100: —	
12,300: —	Avlöningar och pensioner	12,928: —	
13,500: —	Dyrtidstillägg	13,697: 36	51,725: 36
48,800: —			
	Diverse utgifter:		
8,500: —	Förvaltningen enligt ovan	7,950: —	
1,800: —	Brandstodsavgifter och utskylder	625: 76	
500: —	Avgift till staten för vattenverk i Hesslö .... 500: —		
500: —	Avgift till arrendatorn av Hesslö egendom .... 500: —		
150: —	Arrende av mark till C. A. Andersson, Hamre ..... 150: —	1,150: —	
1,100: —	Bränsle till maskinisterna vid vattenverket	1,336: 25	
300: —	Analyser, skjutsar m. m...............	574: 51	
300: —	Avskrivningar av fordringar, diverse ..	208: 50	11,845: 02
13,150: —			
	Räntor och amortering:		
	Enligt särskild plan:		
35,830: —	Räntor	42,448: 39	
24,020: —	Amortering	23,941: 08	66,389: 47
59,850: —			
156,900: —		Kronor	169,008: 68
		Transport	169,008: 68

N:o 39. *Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1920.*

Enl. budgeten			Verkl. kostnad
	Transport		169,008: 68
	Som minskas med avloppsledningarnas och gasverkets andel i avlöning till förmän:		
1,500: —	Avloppsledningarna	1,500: —	
1,500: —	Gasverket	1,500: —	3,000: —
3,000: —			
153,900: —	Kronor		166,008: 68
7,100: —	Inkomster utöver utgifter		991: 11
161,000: —	Summa Kronor		166,999: 79

Avloppsledningarna.

Utgifter:

Enl. budgeten			Verkl. kostnad
	Driftkostnader:		
7,800: —	Förvaltningen enligt ovan	9,100: —	
2,500: —	Elektrisk ström samt oljor och trassel för driften i pumpstationen	1,665: 78	
1,500: —	Andel i avlöning till förmän vid vattenverket	1,500: —	
4,000: —	Avlöning för driften i pumpstationen	5,095: 29	
10,000: —	Rensning av brunnar samt spolning av ledningar	6,858: 11	24,219: 18
25,800: —			
	Underhållskostnader:		
9,000: —	Ledningsnät och brunnar		7,423: 31
	Diverse utgifter:		
3,500: —	Förvaltningen enligt ovan		2,925: 53
	Räntor och amortering:		
	Enligt planen för obligationslånen:		
27,200: —	Räntor	27,763: 08	
11,300: —	Amortering	8,414: 72	36,177: 80
76,800: —	Kronor		70,745: 82
	Varifrån avgå följande inkomster:		
22,500: —	Avgifter för vattenklosetter		27,744: 62
54,300: —	Återstår Kronor		43,001: 20

N:o 39.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1920.

Gasverket.

Inkomster:

Enl. budgeten		Verkl. kostnad
42,540: —	Allmänna belysningen	61,335: 05
394,200: —	Enskild gasförbrukning samt hyror för mätare	480,529: 04
255,500: —	Koks och tjära	357,063: 91
1,000: —	Installationsarbeten	—: —
500: —	Ränteinkomster	—: —
693,740: —	Summa Kronor	898,928: —

Utgifter:

Enl. budgeten			
	Driftkostnader:		
465,000: —	Gaskol och ved	647,728: 84	
18,000: —	Övriga omkostnader	23,661: 45	671,390: 29
483,000: —			
	Underhållskostnader:		
29,000: —	Fastigheter, ugnar, ledningar, gaslyktor och gasmätare	41,714: 15	
5,000: —	Femte årets amortering å kostnaderna för en ny ugn (5 år)	3,340: 43	
—: —	Ledningar i Stora bron	2,089: 44	47,144: 02
34,000: —			
	Avlöningar och pensioner:		
23,000: —	Förvaltningen enligt ovan	25,100: —	
47,370: —	Avlöningar och pensioner	54,223: 92	
6,500: —	Dyrtidstillägg	6,568: 40	85,892: 32
76,870: —			
	Diverse utgifter:		
8,500: —	Förvaltningen enligt ovan	7,950: —	
5,000: —	Brandstodsavgifter och utskylder	2,963: 08	
450: —	Bränsle och lyse till gasmästaren	375: 99	
650: —	Hyra för gasmästarens bostad	762: 50	
330: —	Analyser, skjutsar m. m.	781: 65	
300: —	Avskrivning av diverse fordringar	1,036: 37	
2,800: —	Hyra för gasverkstomten	2,773: 80	16,643: 39
18,030: —			
	Räntor och amortering:		
	Enligt särskild plan:		
31,300: —	Räntor	47,470: 99	
30,700: —	Amortering	24,873: 48	72,344: 47
62,000: —			
		Transport	893,414: 49

N:o 39. *Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1920.*

Enl. budgeten			Verkl. kostnad
	Transport		893,414: 49
5,100: —	Avskrivning av gasmätare, inköpta åren 1916—1918	5,513: 51	
8,000: —	Inköp av gasmätare år 1920		5,513: 51
13,100: —			
687,000: —	Summa utgifter		898,928: —
6,740: —	Inkomster utöver utgifter		—: —
693,740: —	Summa Kronor		898,928: —

Elektricitetsverket.

Inkomster:

23,780: —	Allmänna belysningen		22,882: 63
560,000: —	Enskild belysnings- och kraftström samt hyror för mätare		472,178: 07
2,500: —	Installationsarbeten		—: —
500: —	Ränteinkomster		—: —
586,780: —	Summa Kronor		495,060: 70

Utgifter:

	Driftkostnader:		
—: —	Brännolja	7,629: 55	
110000: —	Elektrisk energi från statens kraftstation	88,931: 93	
20,000: —	Övriga kostnader	21,213: 96	117,775: 44
130,000: —			
	Underhållskostnader:		
60,000: —	Underhåll av fastigheter, maskiner, batterier, ledningsnät och mätare	70,440: 15	
—: —	Ledningar i Stora bron	2,553: 80	72,993: 95
60,000: —			
	Avlöningar och pensioner:		
40,000: —	Förvaltningen enligt ovan.............	43,300: —	
17,260: —	Avlöningar och pensioner.............	23,719: 73	
18,000: —	Dyrtidstillägg	15,561: 63	82,581: 36
75,260: —			
	Turbinhusdriften:		
3,000: —	Arrende för vattenfall i Svartån	3,000: —	
6,500: —	Avlöning för tillsyn av maskiner samt reglering av dammluckor	5,044: 08	
2,500: —	Övriga kostnader för drift och underhåll	3,222: 91	11,266: 99
12,000: —		Transport	284,617: 74

N:o 39.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1920.

Enl. budgeten			Verkl. kostnad
		Transport	284,617: 74
	Diverse utgifter:		
14,500: —	Förvaltningen enligt ovan............	13,800: —	
12,000: —	Brandstodsavgifter och utskylder......	7,015: 47	
450: —	Bränsle och lyse åt maskinmästaren...	667: 51	
600: —	Diverse, såsom skjutsar m. m...........	1,260: 32	
850: —	Avskrivning av diverse fordringar.....	1,091: 09	23,834: 39
28,400: —			
	Räntor och amortering:		
	Enligt särskild plan:		
	Räntor:		
72,400: —	Elektricitetsverket	72,292: 54	
2,100: —	Turbinhuset	2,092: 77	74,385: 31
74,500: —			
	Amortering:		
77,200: —	Elektricitetsverket	51,778: 83	
1,800: —	Turbinhuset	1,767: —	53,545: 83
79,000: —			
14,140: —	Avskrivning av elektr. mätare, inköpta åren 1916—18		15,764: 83
37,700: —	Inköp av elektr. mätare år 1920		23,874: 52
511,000: —		Summa utgifter	476,022: 62
75,780: —	Inkomster utöver utgifter		19,038: 08
586,780: —		Summa Kronor	495,060: 70

Sammanställning över verkens anläggnings- och bokförda värden år 1920 samt amortering under åren 1912—1920.

	Byggnader, maskiner och ledningsnät	Mätare	Summa
	Kronor	Kronor	Kronor
Vattenverket:			
Anläggnings- resp. anskaffningsvärde t. o. m. år 1920	609,590: 60	46,777: 58	656,368: 18
Bokfört värde 31/12 1920	458,435: 70	20,338: 65	478,774: 35
Amortering under åren 1912—1920	151,154: 90	26,438: 93	177,593: 83
Gasverket:			
Anläggnings- resp. anskaffningsvärde t. o. m. år 1920	436,310: 23	173,181: 33	609,491: 56
Bokfört värde 31/12 1920	337,677: 49	102,634: 44	440,311: 93
Amortering under åren 1912—1920	98,632: 74	70,546: 89	169,179: 63
Elektricitetsverket och Turbinhuset:			
Anläggnings- resp. anskaffningsvärde t. o. m. år 1920	1,174,800: 05	261,493: 58	1,436,293: 63
Bokfört värde 31/12 1920	882,005: 09	110,348: —	992,353: 09
Amortering under åren 1912—1920	292,794: 96	151,145: 58	443,940: 54
Avloppsledningarna:			
Anläggningsvärde t. o. m. år 1920	529,775: 24	—	529,775: 24
Bokfört värde 31/12 1920	477,911: 54	—	477,911: 54
Amortering under åren 1912—1920	51,863: 70	—	51,863: 70

	Byggnader	Inventarier	Summa
	Kronor	Kronor	Kronor
Kontors- och Förrådsbyggnader samt Inventarier:			
Anläggnings- resp. anskaffningsvärde t. o. m. år 1920	31,893: 91	67,127: 98	99,021: 89
Bokfört värde 31/12 1920	28,304: —	42,377: 33	70,681: 33
Amortering under åren 1912—1920	3,589: 91	24,750: 65	28,340: 56

N:o 39.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1920.

Sammanställning över verkens inkomster och utgifter för åren 1916—1920.

	Inkomster	Utgifter			Nettovinst
		Drifts- och underhålls-kostnader	Ränta och amortering	Summa utgifter	
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Vattenverket:					
År 1916	96,389: 17	39,571: 30	40,743: 17	80,314: 47	16,074: 70
„ 1917	101,820: 13	49,897: 13	43,104: 53	93,001: 66	8,818: 47
„ 1918	118,711: 43	61,755: 67	54,944: 42	116,700: 09	2,011: 34
„ 1919	137,284: 63	88,467: 64	51,733: 71	140,201: 35	— 2,916: 72
„ 1920	166,999: 79	99,619: 21	66,389: 47	166,008: 68	991: 11
Gasverket:					
År 1916	323,717: 04	276,577: 33	43,775: 09	320,352: 42	3,364: 62
„ 1917	361,302: 11	268,476: 20	44,347: 41	312,823: 61	48,478: 50
„ 1918	358,703: 87	323,854: 81	56,054: 42	379,909: 23	— 21,205: 87
„ 1919	469,022: 89	522,375: 40	62,400: 56	584,775: 96	— 115,753: 07
„ 1920	898,928: —	821,070: 02	77,857: 98	898,928: —	—
Elektricitetsverket:					
År 1916	216,663: 01	82,023: 79	80,310: 85	162,334: 64	54,328: 37
„ 1917	295,229: 19	104,731: 06	96,710: 62	201,445: 26	93,783: 57
„ 1918	401,977: 07	180,312: 31	113,188: 01	293,500: 32	108,476: 75
„ 1919	413,517: 70	289,097: 37	124,330: 36	413,427: 73	89: 97
„ 1920	495,060: 70	332,326: 65	143,695: 97	476,022: 62	19,038: 08
					Nettoutgift
					Kronor
Avloppsledningarna:					
År 1916	6,471: 94	12,553: 69	21,002: 26	33,555: 95	27,084: 01
„ 1917	9,026: 56	21,728: 88	22,959: 81	44,688: 69	35,662: 13
„ 1918	10,804: 35	27,112: 68	27,059: 44	54,177: 12	43,367: 77
„ 1919	13,173: 64	42,098: 87	32,236: 75	74,335: 62	61,161: 98
„ 1920	27,744: 62	34,568: 02	36,177: 80	70,745: 82	43,001: 20

N:o 39.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1920.

Nyanläggningar och nyanskaffningar.

Lånemedel.

	Verklig kostnad Kronor	Datum	Anslaget belopp Kronor	+ överskott — brist Kronor
Brist i anslag år 1919	10,110:94	—	—	—
Till täckande härav anslogo stadsfullmäktige	—	20/8 1920	10,110:94	—
Nyanläggningar, fullbordade 1920:				
Serviser samt div. mindre utsträckningar av ledningar för verken	33,644:15	30/12 1919	25,000:—	— 8,644:15
Vatten-, avlopps- och gasledningar i Tessingatan	33,890:79	1/3 1920	28,000:—	— 5,890:79
Vatten-, avlopps- och gasledningar för kv. Einar i Vasagatans förlängning norr ut	9,196:75	28/10 1920	9,000:—	— 196:75
Ny gasklocka å Kungsängen samt ny gashuvudledning från densamma till verket	119,084:46	30/4 1914	122,000:—	+ 2,915:54
Nytt maskinaggregat i elektricitetsverket	139,349:51	28/12 1918	140,000:—	+ 650:49
Jordkabel i Lidmansvägen	2,325:30	28/10 1920	2,000:—	— 325:30
Nyanskaffningar:				
Inventarier ... 10,033:21				
Vattenmätare ... 1,766:—	11,799:21	30/12 1919	10,000:—	— 1,799:21
			346,110:94	
Brist i ovan redovisade anslag	—	—	13,290:17	—
Kronor	359,401:11	—	359,401:11	— 13,290:17

Tekniska uppgifter.

Vattenverket.

Fördelning av det förbrukade vattnet.

	År			Jämförelse mellan åren			
	1918	1919	1920	1918 o. 1919		1919 o. 1920	
				Ökning i			
	m^3	m^3	m^3	m^3	%	m^3	%
För hushållsbehov	733,691	779,985	778,567	46,294	6.3	−1,418	−0.2
„ industriella behov	236,945	236,782	267,945	— 163	−0.1	31,163	13.2
„ allmänna behov, såsom vattenkastare, urinoarer, dricks- och spolposter, vattning av gräsmattor, gatuspolning, brandändamål, ävensom läckage m. m.	54,000	56,000	56,000	2,000	3.7	—	0.0
Summa	1,024.636	1,072,767	1.102,512	48,131	4.7	29,745	2.8

Utdrag ur driftrapporten.

Vid pumpning observerad differens i brunnarnas vattenstånd:
N:o 1 (äldsta brunnen) 0.30 m., användes ej under året.
N:o 2 och 3 1.45 m., den 1/12 efter 15 tim. 15 min. pumpning.

Aggregat N:o 1 (kolvpump) arbetade ej under året.

Aggregat N:o 2 (kolvpump) arbetade 11.5 tim. och uppfordrade 994 kbm., gör 24 liter per sekund.

Aggregat N:o 3 (centrifugalpump) arbetade 5,197 tim. 10 min. och uppfordrade 994,421 kbm., gör 53.1 liter per sekund.

Aggregat N:o 4 (centrifugalpump) arbetade 399 tim. 45 min. och uppfordrade 106,935 kbm., gör 74.3 liter per sekund.

Elektrisk strömförbrukning 319,236 kwt., motsvarande 289.6 kwt. per 1,000 kbm. uppfordrat vatten.

Vattnets temperatur lägst 4°, högst 10° C.

Största vattenförbrukning pr dygn motsvarade 4,226 kbm. ($^{18}/_{6}$).

Medelvattenförbrukningen pr dygn motsvarade 3,021 kbm.

Minsta vattenförbrukning pr dygn motsvarade 1,524 kbm. ($^{20}/_{12}$).

Vattenmätare.

Antal uppsatta mätare den 31 december 1919	639
„ uppsatta mätare under året	15
„ mätare den 31 december 1920	654

N:o 39.

Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1920.

Vattenledningar.

		Meter
Stadens:		
Gjutjärnsledningar:	Sammanlagda längden den 31 dec 1919............	46,981
	Under året lagda ledningar	964
	Sammanlagda längden den 31 dec. 1920	47,945
Smidesjärnsledningar:	" " " " " "	1,574
Enskildas:		
Gjutjärnsledningar:	Sammanlagda längden den 31 dec. 1919 ... 2,555	
	Under året lagda ledningar 480	3,035
Smidesjärnsledningar:	Sammanlagda längden den 31 dec. 1920	6,628
	Vattenledningsnätets sammanlagda längd den 31 december 1920	59,182

År 1920 lagda vattenledningar.

Ledningssträckor	Meter 9"	7"	6"	5"	4"	Summa meter
Persbovägen, vid Kv. Engelbrekt				163		163
Kristiansborgsallén, vid Kv. Engelbrekt	90					90
Tegelvretsgatan, vid Kv. Erling				221		221
N. Ringvägen, vid Kv. Einar				23		23
Vasagatan, från N. Ringvägen norr ut		80				80
Rudbäcksgatan till mitten av Tessingatan			9			9
Tessingatan, från Rudbäcksgatan norrut			186			186
Lidmansvägen, från Kristinagatan söder ut......				80		80
Solvägen, norr ut					28	28
Gripsborg, från Lantvärnsgatan väster ut				51		51
Stora gatan, i bron över Svartån	33					33
Summa meter	123	80	195	538	28	964

Brandposter.

Antalet brandposter ökades från 283 till 293 st. Av dessa äro 47 st. enskild egendom.

Vattenserviser: inom planlagda området utfördes 5 st.
utom planlagda området utfördes 29 st.

Av utom kommunen belägna gårdar utlämnas vatten till Hamre gård, ägare A. Andersson.

Avloppsledningarna.

		Meter
Stadens:		
Sammanlagda längden den 31 dec. 1919		36,520
Under året lagda ledningar	938	
Under året kasserade ledningar	29	909
Sammanlagda längden den 31 dec. 1920		37,429
Enskildas:		
Sammanlagda längden den 31 dec. 1920		8,209
Avloppsledningarnas sammanlagda längd den 31 dec. 1920		45,638

År 1920 lagda avloppsledningar.

Ledningssträckor	Meter					Summa meter
	0.6 m.	18″	15″	12″	9″	
Persbovägen, vid Kv. Engelbrekt					130	130
Kristiansborgsallén, vid Kv. Engelbrekt			90			90
Tegelvretsgatan, vid Kv. Erling			131	90		221
N. Ringvägen, från Kv. Edvard till Vasagatan					38	38
Vasagatan, från N. Ringvägen norrut		62				62
Rudbäcksgatan till mitten av Tessingatan	9					9
Tessingatan, från Rudbäcksgatan norrut		186				186
Lidmansvägen, från Kristinagatan söder ut					80	80
Solvägen, norr ut					28	28
Gripsborg, från Lantvärnsgatan väster ut					51	51
Hamnområdet					43	43
Summa meter	9	248	221	90	370	938

År 1920 kasserade avloppsledningar.

Ledningssträckor	Meter 9″	Summa meter
Hamnområdet	29	29

Avloppsserviser.

Avloppsserviser:	Inom planlagda området utfördes	4 st.
	Utom planlagda området utfördes	27 „
Vattenklosetter:	Antal uppsatta den 31 dec. 1919	1,069 „
	Antal uppsatta under året	170 „
	Antal uppsatta den 31 dec. 1920	1,239 st.

N:o 39.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1920.

Gasverket.

	År 1919	År 1920	Jämförelse mellan åren 1919—1920 Ökning	%
Förgasat bränsle ... ton	3,950.7	3,963.8	13.1	0.3
Tillverkad gas ... m³	1,018,480	1,072,300	53,820	5.3
Gasutbyte pr 1,000 kg. förgasat material ... m³	260.3	270.6[1])	10.3	3.9
Koks och träkol från ugnarna ... hl.	80,011[2])	65,081[3])	— 14,930	— 18.7
Koks och träkol till undereldning ... „	55,492[2])	21,913[3])	— 33,579	— 60.5
Koks och träkol till ångpannor ... „	666	432	— 234	— 35.1
Koks till försäljning ... „	23,853	42,736	18,883	79.1
Erhållen koks och träkol pr 1,000 kg. förgasat material ...	20.3	17.7	— 2.6	— 12.8
Till undereldning använd koks och träkol i % av förgasat material ...	53.4[2])	20.7[3])	— 32.7	— 61.2
Erhållen tjära ... lit.	135,000	131,360	— 3,640	— 2.6
Erhållen tjära per 1,000 kg. förgasat material ... lit.	33.9	33.2	— 0.7	— 2.1
Antal retortladdningar ... st.	37,704	27,020	— 10,684	— 28.3
Förgasningsmaterial pr laddning ... kg.	104.8	146.7	41.9	40.0
Gasförbrukning pr år och invånare... m³	35.0	35.3	0.3	0.9

1) Från och med den 15 aug. tillsattes generatorgas till stenkolsgasen, varigenom gasutbytet ökades med i runt tal 29 %.
2) Större delen träkol.
3) Större delen koks.

Fördelning av den förbrukade gasen.

	1919 m³	1919 % av årsförbrukningen	1920 m³	1920 % av årsförbrukningen	Jämförelse mellan åren 1919—1920 ökning	%
Offentlig belysning ...	88,938	8.7	88,765	8.3	— 173	— 0.2
Enskild värme och lysgas ...	781,583	76.8	877,614	81.8	96,031	12.3
Gasverkets eget behov ...	5,400	0.5	4,209	0.4	— 1,191	—22.1
Felmätningar och förluster ...	142,299	14.0	102,572	9.5	— 39,727	—27.9
Summa	1,018,220	100.0	1,073,160	100.0	54,940	5.1

Största gasförbrukningen pr dygn motsvarade ... 4,255 m³ (²⁹/₉).
Medel-gasförbrukningen pr dygn motsvarade ... 2,940 m³
Minsta gasförbrukningen pr dygn motsvarade ... 1,860 m³ (²⁵/₆).

N:o 39.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1920.

Gasledningar.

	Meter
Gjutjärnsledningar:	
Sammanlagda längden den 31 dec. 1919	33,470
Under året lagda ledningar	908
Gjutjärnsledningarnas sammanlagda längd den 31 dec. 1920	34,378
Smidesjärnledningar:	
Sammanlagda längden den 31 dec. 1919	5,565
Gasledningsnätets sammanlagda längd den 31 dec. 1920	39,943

År 1920 lagda gasledningar.

Ledningssträckor	Meter				Summa meter
	7″	6″	4″	3″	
Persbovägen, vid Kv. Engelbrekt				163	163
Kristiansborgsallén, vid Kv. Engelbrekt		90			90
Tegelvretsgatan, vid Kv. Erling				221	221
Vasagatan, från N. Ringvägen norr ut		80			80
Rudbäcksgatan, till mitten av Tessingatan	9				9
Tessingatan, från Rudbäcksgatan norr ut			186		186
Lidmansvägen, från Kristinagatan söder ut		80			80
Solvägen, norr ut				28	28
Gripsborg, från Lantvärnsgatan väster ut				51	51
Summa	9	250	186	463	908

Antalet gatulyktor motsvarade 338 st. med 346 lågor, varav 209 höllos brinnande.

Antal gasmätare den 31 dec. 1919	3,837 st.
ökning under året	133 „
Antal gasmätare den 31 dec. 1920	3,970 st.
Gasserviser: Inom planlagda området utfördes	9 „
Utom planlagda området utfördes	28
Varmvattenberedarnes antal ökades från 443 till	473 „

Elektricitetsverket.

N:o 39.

Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1920.

Avgiven ström	År 1918 kwt.	1919 kwt.	1920 kwt.	Jämförelse mellan åren 1918 och 1919 ökning	%	1919 och 1920 ökning	%
Till offentlig belysning......	31,743	64,193	73,331	32,450	102	9,138	14.2
„ enskild belysning	856,394	873,615	1,104,255	17,221	2	230,640	26.4
„ kraft, likström	399,271	578,469	554,677	179,198	45.0	— 23,792	— 4.1
„ växelström	802,938	837,254	902,886	34,316	4.3	65,632	7.8
	2,090,346	2,353,531	2,635,149	263,185	12.6	281,618	12.0
Egen förbrukning:							
Belysning	10,317	10,857	8,530	540	5.2	— 2,327	—21.4
Kraft	16,831	23,035	28,538	6,204	36.8	5,503	23.9
	2,117,494	2,387,423	2,672,217	269,929	12.8	284,794	11.9

Antal uppsatta mätare den 31 december 1920:
för likström 6,610
„ växelström 636
Summa 7,246

		År 1919	1920	Jämförelse mellan åren 1919 och 1920 ökning	%
Alstrad likström: dieselmotorerna	kwt	90,062	77,545	— 12,517	— 13.9
„ „ turbinhusgeneratorerna	„	150,873	83,788	— 67,085	— 44.5
„ „ motorgeneratorerna......	„	1,494,386	1,892,406	398,020	26.6
„ „ totalt	„	1,735,321	2,053,739	318,418	18.3
Växelström från dieselmotorerna	„	—	—	—	—
„ „ Älvkarleby: direkt distribuerad	„	998,006	1,155,734	157,728	15.8
„ „ Älvkarleby: till omformning	„	1,932,105	2,275,060	342,955	17.8
„ „ Älvkarleby: totalt	„	2,930,111	3,430,794	500,683	17.1
Batteri, urladdning	„	11,589	11,739	— 150	— 1.3
„ förluster	„	3,849	3,914	65	1.7
Förluster i likströmsnätet	„	209,345	99,437	—109,908	— 52.5*)
„ i växelströmsnätet	„	119,260	155,165	35,905	30
„ vid omformning	„	369,742	327,750	— 41,992	— 11.4
„ i utjämningsmaskinen	„	15,856	36,523	20,667	130
Magnetiseringsström	„	48,274	14,467	— 33,807	— 70.1
Förbrukad brännolja	kg.	27,241	23,521	— 3,720	— 13.6

*) Mätarne torde för 1919 hava angivit ett för högt tal. Desamma hava senare omjusterats.

Förluster i likströmsnätet och mätare utgöra 4.85 % av totalt utgående energi.
Förluster i växelströmsnätet och mätare utgöra 14.4 % av totalt utgående energi, inkl. transf.-förluster.

N:o 39.
Vatten- och Gasverksstyrelsens årsberättelse för 1920.

Total anslutning till verket år 1920.

	Div. app.		Motorer			Glödlampor		Båglampor		Summa
	st.	kw.	st.	HK.	Kw.	st.	Kw.	st.	Kw.	Kw.
Likström:										
Anslutning den 31 dec. 1919	501	519.1	413	1,307.3	1,182.75	52,709	1,476.1	14	35.9	3,213.85
ökning under året	279	105	61	98.0	88 25	4,687	140.6	—	—	333.85
Anslutning den 31 dec. 1920	780	624.1	474	1,405.3	1,271.00	57,396	1,616.7	14	35.9	3,547.70
Växelström:										
Anslutning den 31 dec. 1919	29	50.4	67	754.8	679.3	3,821	112	—	—	841.7
ökning under året	11	10.5	26	248.5	224.0	563	17	—	—	251.5
Anslutning den 31 dec. 1920	40	60.9	93	1,003.3	903.3	4,384	129	—	—	1,093.2

	År	
	1919	1920
Antal glödlampor enligt kontrakt den 31 december	2,618	1,997
Motsvarande i kilowatt	64.0	48.2
Antal abonnenter	1,701	1,184
Antal lampor för offentlig gatubelysning	246	290
Motsvarande i kilowatt	31.9	38.2
Förbrukade kilowattimmar	64,193	73,331

Lampornas storlek från 25 till 1,000 nlj.

Motorer.

	Antal	Hk.	Erf. energi i KW.
För 220 volt likström	251	276.8	284
„ 440 volt likström	223	1,128.5	987
„ lågspänd växelström	93	1,003.3	903.3
Summa	567	2,408.6	2,174.3

Transformatorer 1—200 kva., 6,000 volt .... 51 st.
Summa kva. 1,658.7

N:o 39.
Vatten- och Gasverks-styrelsens årsberättelse för 1920.

Utförda serviser:

Med jordkabel .... 15 st.
„ luftledning .... 26 „

Ledningsarbeten m. m.

För likström:

Jordkabel framdrogs i Timmermansgatan, från Karlsgatan 60 meter väster ut samt i Lidmansvägen, från Kristinagatan 70 meter söder ut.
Luftledningar byggdes å större delen av Kristiansborgsområdet.

För växelström:

Ledningsnätet å Jakobsbergsområdet förstärktes, varjämte transformatorn ombyttes.
Gårdarne inom Aroslund överkopplades från likströms- till växelströmsnätet. Regementets anläggningar ombyggdes för anslutning till växelström.
Elektriska gatubelysningen ändrades och förstärktes å följande platser: Oscaria, Haga, Malmabergsgatan, Köpingsvägen, Idrottsvägen, Lustigkulla, Skerikesbron, Kristiansborgsallén, Hemdal, Vargbo, Aroslund, Ragvaldsbacke, Bäckgatan, Tekniska skolans gård, Hamnen, Jakobsbergsgatan samt i korsningen mellan Eriks- och Västmannagatan, Norra Ringvägen och Allégatan, Lovisebergs- och Katrinelundsvägen.

Västerås den 6 maj 1921.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter, Västerås 1921

N:o 40.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1920.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I enlighet med reglementet för Västerås stads fattigvård får fattigvårdsstyrelsen härmed avgiva berättelse över fattigvårdens förvaltning för år 1920:

I likhet med föregående år har fattigvårdsstyrelsen haft 12 ordinarie och 2 extra sammanträden, varvid sammanlagt 388 ärenden behandlats.

Förvaltningsutskottet som består av 4 av fattigvårdsstyrelsen inom sig utsedda personer, har dessutom haft flera sammanträden under året för handläggning av angelägenheter rörande ålderdomshemmet.

Vid Ålderdomshemmet har av anstaltens predikant gudstjänst hållits var tredje söndag, besök och andaktsstunder i regel en gång i veckan, varvid medlemmar av stadens kyrkliga ungdomsförening bidragit med sång och musik.

För hemmets behov av livsförnödenheter har infordrats anbud, som omfattar 3 månader i sänder. Härigenom hava kostnaderna något nedbringats. Vid utspisningen följes en under året utarbetad av läkaren för hemmet godkänd utspisningsstat. Extra förplägnad ha pensionärerna erhållit vid årets större högtider. Dessutom hava flera enskilda personer samt korporationer rikligen förplägat dem vid skilda tillfällen.

Svårigheten att vid Ålderdomshemmet i behövlig utsträckning bereda plats för personer, som av en eller annan anledning varit i behov att där åtnjuta vård, har varit synnerligen stor, på grund av att sjukhuset måst utrymmas.

En brist, som även i hög grad gjort sig kännbar, är att ålderdomshem saknas för betalande ensamma eller eljest av andra anledningar vårdbehövande gamla. Förfrågningar om plats för hithörande kategori personer ha gjorts i stor utsträckning och ha i regel måst besvaras med nej. Denna sak torde dock icke kunna ordnas av fattigvårdsstyrelsen med medel, anslagna av fattigvårdssamhället, enär den icke kan betraktas såsom en ren fattigvårdsangelägenhet. Önskligt vore emellertid, att behovet på ett eller annat sätt bleve avhjälpt.

Beträffande fattigvårdens barnhem har reparationer och utvidgning i någon mån ägt rum så att 15 barn numera kunna intagas. Därest av hyresgäster upptagen lägenhet skulle kunna erhållas, vunnes ytterligare 5 platser = 20 platser, vilket utgör ett allt för ringa antal i förhållande till behovet. Därtill kommer att det nuvarande barnhemmet är alldeles för otidsenligt och olämpligt för sitt ändamål. Det är därför ett mycket trängande behov, att snarast få till stånd ett barnhem för fattigvårdens räkning, som fyller kravet på såväl lämplighet som behövligt antal platser.

N:o 40.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1920.

Reglemente för fattigvården har på grund av bestämmelser i nya fattigvårdslagen utarbetats och den 17 maj 1920 fastställts av Kungliga Maj:ts befallningshavande.

Beträffande den öppna fattigvården utövas den mera personliga tillsynen över samtliga ordinarie understödstagare av distriktscheferna och vårdarne. Understöden hava huvudsakligen bestått i kontanta penningar, ved, kläder, matvaror, medicin och begravningshjälp o. dyl. och har vid utdelning härav i huvudsak följts följande taxa:

Åt ensam man eller familjens huvudperson	7	kr. per vecka
„ „ kvinna eller hos familjeförsörjare boende hustru	6	„ „ „
„ barn i ålder 7—16 år	5	„ „ „
„ „ „ 2—7 „	4	„ „ „
„ „ „ under 2 år	3	„ „ „

Härjämte utgår ved upptill en meter i månaden för större familj.

Vid särskilda omständigheter eller ömmande förhållanden utgår härutöver för familj intill 5 personer 60 procent och för större familj 50 procent på ovannämnda grundbelopp.

Beträffande sättet för sökande och meddelande av fattigvård ha särskilda förändringar ägt rum. I stället för att såsom förut skedde, understödssökanden vände sig direkt till distriktsråden, skall hänvändelse ske till fattigvårdsbyrån, där noggrann undersökning äger rum, varvid behovet av understöd samt hemortsrätten fastställes, varefter, om sökanden tillhör samhället, han remitteras till vederbörande distriktsråd. Tillhör han främmande samhälle, sorterar han direkt under fattigvårdsbyrån, som ock utövar tillsyn.

Samtliga ordinarie understödstagare hava under året undersökts angående familje- och ekonomiska förhållanden, därvid anledning givits att i några fall helt indraga och i flera fall omreglera understöden, så att en del blivit lägre och andra högre.

Rörande uppgifter i övrigt hänvisas till efterföljande tablåer och uppgifter.

Västerås den 23 maj 1921.

AXEL ENBLOM.
Ordförande.

Axel Norén.

Fattigvårdsstyrelsen.

N:o 40.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1920.

Regementspastor Axel Enblom, ordförande.
Länsassessor W. Lange, vice ordförande.

Ledamöter: Målerிföreståndaren A. Lundkvist, Fru Maria Kumlin, Kassören R. Danielsson, Pastor J. Svensonne och efter hans död Förmannen J. V. Råberg, Stadsfogden E. Kumlin, Kamreraren E. Staick, Folkskollärarinnan U. Bohman, Matvaruhandlanden F. H. Berglind, Fru Ida Grönberg, Förrådsförmannen C. J. Mellbin och f. d. Lantbrukaren J. R. Eriksson.

Tjänstemän: Axel Norén, syssloman och sekreterare, Fröken Linéa Svensson, biträde på fattigvårdsbyrån, C. A. Larsson, föreståndare för Ålderdomshemmet, Komminister Ernst Enocksson, predikant, Med. D:r Carl Idar, läkare, Syster Anna Forslund, sjuksköterska, Fröken Olgo Lundberg, husmoder.

Fattigvårdssamhället är uppdelat i 11 distrikt, och hava i dessa samtliga fattigvårdsstyrelsens ledamöter tjänstgjort som distriktschefer, varjämte såsom v. distriktschefer och vårdare följande personer tjänstgjort:

1:sta Distriktet:

Måleriföreståndaren A. Lundkvist, Distriktschef,
Målaren E. Persson, vice Distriktschef.

Vårdare:

Fru Ida Nordmark, Snickaren J. E. Lindgren, Fru Anna Lundén, Handlanden E. L. Malm och Kamreraren Edv. Keijser.

2:dra Distriktet:

Fru Maria Kumlin, Distriktschef,
Handlanden Emil Kumlin, vice Distriktschef.

Vårdare:

Fru Sofia Ström, Fru Emma Jansson och Exekutionsbetjänten Hugo Carlsson.

3:dje Distriktet.

Kassören R. Danielsson, Distriktschef,
Fru Emma Eriksson, vice Distriktschef.

Vårdare:

Gårdsägaren L. E. Sandvall, Förmannen Oscar Olsson och Förmannen Carl Joh. Eklund.

N:o 40.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1920.

4:de Distriktet.

Pastor J. Svensonne, Distriktschef, och efter hans död Förmannen J. V. Råberg.

Förmannen J. V. Råberg, vice Distriktschef, och efter honom Slaktaren E. Johansson.

Vårdare:

Magasinsföreståndaren J. V. Jacobsson, Slaktaren Karl Johansson, Folkskolläraren Ivar Bohlin, Fru Blanche Daun och Kapten P. R. Tersmeden.

5:te Distriktet.

Stadsfogden E. Kumlin, Distriktschef,
Fabrikören A. Johansson, vice Distriktschef.

Vårdare:

Guldsmeden E. Tengström, Bokbindaren Axel Vidbeck, Järnsvarvaren C. A. Bäckman och Handl. Arvid Nilsson.

6:te Distriktet.

Kamreraren E. Starck, Distriktschef,
Häradsskrivaren C. Nordmarck, vice Distriktschef.

Vårdare:

Förmannen J. Olsson, Fru Matilda Andersson, Handlanden A. Hæppling, Fru Maja Svensson och Trädgårdsmästaren Elov Erikssson.

7:de Distriktet.

Fröken Unda Bohman, Distriktschef,
Handlanden S. Ahlgren, vice Distriktschef.

Vårdare:

Handlanden K. Blomkvist, Folkskolläraren H. Pettersson, Handlanden P. Vallert, Fröken Olga Berg, Matvaruhandlanden A. Åsberg och Järnarbetaren E. R. Sabel.

8:de Distriktet.

Matvaruhandlanden F. O. Berglind, Distriktschef,
Fru Elin Svensson, vice Distriktschef.

Vårdare:

Trädgårdsmästaren E Berggren, Urmakaren G. Danielsson, Gårdsägaren J. E. Ström, Filaren C. V. Johansson, och Fru Ida Durén samt Gårdsägaren Hj. Engkvist.

9:de distriktet.

Fru Ida Grönberg, Distriktschef,
Byggmästaren E. A. Eriksson, vice Distriktschef.

Vårdare:

Folkskolläraren A. Krantz, Fru Agnes Ahlenius, Fru Hanna Lange och Lokomotivföraren G. Vahlberg.

10:de distriktet.

Förrådsförmannen C. J. Mellbin, Distriktschef,
Herr Emil Collin, vice Distriktschef.

Vårdare:

f. Landstingsmannen J. F. Olsson, Hemmansägaren C. J. Andersson, Lantbrukaren J. Lundkvist och Lägenhetsägaren A. G. Pettersson.

11:te distriktet.

Lantbrukaren J. R. Eriksson, Distriktschef,
Lindaren Fredrik Vetter, vice Distriktschef.

Vårdare:

Trädgårdsmästaren John Broström, Arrendatorn J. O. Linderborg och Hemmansägaren P. J. Nordin.

Staden är för fattigvårdens räkning uppdelad i två läkaredistrikt i vilka doktorerna Carl Idar och Lennart Bladini tjänstgöra. Doktor Idar är dessutom läkare vid Ålderdomshemmet och Doktor Bladini vid Barnhemmet.

Tabell över inlagor i fattigvårdsmål.

a) Till främmande kommuner avlåtna anmaningsskrivelser 1920:

Anmaningsskrivelser	65
Svar å anmaningsskrivelser	80
Summa	145

b) Till Konungens befallningshavande i länet:

	1915	1916	1917	1918	1919	1920
Ansökningar	63	44	43	50	19	46
Påminnelser	56	54	33	39	108	138
Förklaringar	54	36	50	56	129	167
Summa	173	134	126	145	256	351

I 2 mål ha utslagen överklagats och svaromål i 4 av främmande kommuner överklagade utslag avgivits i kammarrätten.

Dessutom har från fattigvårdsbyrån under året utgått 1,080 skrivelser i olika fattigvårdsärenden.

N:o 40.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1920.

Understödstagarna år 1920 voro, enligt redogörelsen till Statistiska Centralbyrån, med avseende å

Rad		Direkt understöd Män	Direkt understöd Kvinnor	Tillhörande barn
	A) **Understödstagare:**			
	a) Barn (under fyllda 16 år) för vilka fattigunderstödet utgått direkt och ej till föräldrarna, nämligen:			
1	Föräldralösa barn av äktenskaplig börd (äkta)	3	7	—
2	Moderlösa, barn utom äktenskap (oäkta)	2	—	—
3	Andra barn	83	131	—
	b) Äldre personer (över fyllda 16 år) utan minderåriga, oförsörjda barn, nämligen:			
4	Ogifta personer, utan barn	91	143	—
5	Gifta personer, utan barn	57	67	—
6	Änklingar, änkor och frånskilda, utan barn	38	227	—
	c) Äldre personer (över fyllda 16 år), med minderåriga, oförsörjda barn, för vilka senare fattigunderstödet utgått ej direkt utan till föräldrarna, nämligen:			
7	Ogifta kvinnor, med barn	—	66	109
8	Gifta personer, med barn	58	63	180
9	Änklingar, änkor och frånskilda, med barn	2	112	272
10	Summa understödstagare	334	816	561
11	Därav annat fattigvårdssamhälle tillhöriga	24	54	38
	B) **Fattigpersonalens omsättning:**			
12	Under året avlidna understödstagare	14	14	1
13	På annat sätt avgångna understödstagare	94	42	4
14	Till nästa år kvarvarande understödstagare	226	760	556
15	Summa (= rad. 10)	334	816	561
	C) **Understödets beskaffenhet:**			
16	I fattighus, fattiggård, arbetshus eller barnhem befintliga	36	63	41
17	I mindre fattigstugor boende	—	—	—
18	Utackorderade: barn, direkt understödda (rad 1—3)	74	80	—
19	Utackorderade: äldre personer, utan eller med tillhörande barn (rad. 4—9)	—	1	—
20	I sjukvårdsanstalt på kommunens bekostnad vårdade	38	44	22
21	I sina hem understödda	186	627	498
22	På annat sätt understödda	—	1	—
23	Summa (= rad. 10)	334	816	561

N:o 40.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1920

Rad		Direkt understöd		Tillhörande barn
		Män	Kvinnor	
	D) **Understödets varaktighet och storlek:**			
24	Personer med varaktigt understöd: fullt försörjda	113	196	221
25	Personer med varaktigt understöd: delvis understödda	159	516	333
26	Personer med tillfälligt understöd	62	104	7
27	Summa (= rad. 10)	334	816	561

28. Det beräknade medelvärdet pr år av en understödstagares fulla försörjning utgjorde 670 kronor.

Understödstagarnes procenttal av Västerås stads folkmängd den 31 dec. 1920 utgör 5.59 %.

Vård har under året lämnats.

	Antal personer
Å lasarett	119
„ sanatorium	46
„ sinnesslöanstalt	12
„ hospital	21
„ epileptikerhem	1
„ Eugeniahemmet	1
„ vanföreanstalt	1

Stadens fosterbarn.

Såsom inspektör över fosterbarnsvården för år 1920 har Folkskolläraren J. Valter tjänstgjort. Dels genom resor och dels genom de upplysningar, som kunnat vinnas från annat håll, har kontroll över de utackorderade barnens skötsel och vård utövats.

Berättelse.

Den 31 december 1919 utgjorde de ifrågavarande barnen ett antal av 109 st., fördelade på 101 hem. Under året hava avförts 14 barn, av vilka 5 återtagits av målsman eller vunnit inträde på anstalt, 8 st. avgått efter fyllda 15 år samt 1 avlidit. Under samma tid hava tillkommit 7 barn, vadan alltså de utackorderade barnens antal den 31 december 1920 utgjorde 102 st. fördelade på 95 hem.

Av dessa hem äro 37 st. belägna inom Västerås stad eller på dess område, 5 st. i annat stadssamhälle samt 53 på landsbygden företrädesvis i Västmanlands län.

N:o 40. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1920.*

Efter den kännedom, som vunnits om dessa hem dels genom personliga besök och dels genom från tillförlitligt håll inhämtade upplysningar kunna betecknas såsom

Mycket goda .... 66 hem
Goda .... 29 „

Omstående förändringar under året jämte övriga förhållanden beträffande de ifrågavarande barnen framgå ytterligare av följande översikt.

	Födda inom äktenskap		Födda utom äktenskap		Summa
	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor	
Den 31 dec. 1919 kvarvarande barn	29	18	29	33	109
Återtagna av målsman eller på anstalt intagna	1	1	1	2	} 14
Avgångna efter fyllda 15 år	1	2	4	1	
Avgångna med döden	1	—	—	—	
Återstå	26	15	24	30	95
Tillkomna under året	—	—	1	6	7
Summa	26	15	25	36	102
Till annat fattigvårdssamhälle hörande	—	—	3	3	6
Till Västerås hörande	26	15	22	33	96

Legoavgifterna för den 31 december 1920 kvarvarande barnen hava ökats från i medeltal 18 kr. 31 öre i månaden under år 1919 till 20 kr. 33 öre för motsvarande tid år 1920, per barn räknat.

På fattigvårdens barnasyl hava under år 1920 vårdats 19 barn med 4,107 underhållsdagar.

Föreståndarinnans räkenskaper hava av undertecknad blivit granskade och befunnits överensstämma med gjorda utanordningar samt försedda med vederbörliga verifikationer. Då jag emellertid på grund av sjukdom under senare delen av det förflutna året varit urståndsatt att i nämnvärd mån deltaga i tillsynen av anstalten — vilken som bekant just under denna tid utvidgats — kan jag här icke, såsom hittills skett, med anspråk på tillförlitlighet lämna någon översiktlig redogörelse för driftskostnaden, vilken däremot lätt torde framgå av Fattigvårdsbyråns räkenskaper.

För framtiden torde anstalten ifråga lämpligast böra direkt sortera under nämnda byrå, eller, om så finnes ändamålsenligt, ledas av en särskild styrelse, liksom vicevärdskapet för lägenheten Fridsborg, där Barnasylen är inrymd, torde kunna uppdragas åt sysslomannen.

Västerås i januari 1921.

John Valter.

Utgifter och inkomster för den öppna fattigvården.

N:o 40.
Fattigvårds-styrelsens årsberättelse för 1920.

Utgifter:

Diverse utgifters Konto	11,362: 83
Inventariers Konto	1,553: 15
Diakonissornas Konto	10,000: —
Hospitalskostnaders Konto	47: 30
Barnhemmets Konto	7,731: 55
Understöd in natura	62,013: 62
Tillfälliga understöd med penningar Konto	55,246: 56
Ordinarie understöd med penningar „	152,930: 56
Utpensionerade barns „	31,823: 55
Diverse sjukvårdskostnaders „	3,039: 20
Återbetalt till främmande kommun „	15,027: 17
Oförutsedda utgifter „	187: 95
Begravningskostnaders „	1,656: 15
Medikamenters „	5,814: 41
Barnavårdsnämndens „	2,000: —
Intresse „	44: 86
Löners „	13,781: 94
Drätselkammarens „	70,021: 64
Kronor	444,282: 39

Inkomster:

Anslag av kommunen	455,487: 87
Diverse inkomster	8,610: 23
Kronor	464,098: 10

Fördelning av understöd per ordinarie understödstagare.

År	Antal varaktiga understödda	Understöds-belopp Kronor	Understöd i genomsnitt pr individ och år Kronor
1915	666	56,597: —	86: 50
1916	652	69,203: —	106: 30
1917	740	97,935: —	132: —
1918	725	145,383: —	200: 50
1919	779	182,318: —	234: 40
1920	789	184,754: 11	234: 04

N:o 40.
Fattigvårds-styrelsens årsberättelse för 1920.

Sammandrag av utgifterna för den öppna fattigvården under åren 1915—1920.

År	Bruttoutgifter	Inkomster	Nettoutgifter	Utgifterna fördelade pr invånare	
				Folkmängd	Netto
	Kronor	Kronor	Kronor		Kronor
1915	104,901: 02	1,566: 37	103,334: 65	21,941	4: 70
1916	111,985: 28	3,208: 34	108,776: 94	23,227	4: 68
1917	152,733: 40	9,332: 61	143,400: 79	24,403	5: 88
1918	237,125: 09	3,317: 56	233,807: 53	25,408	9: 20
1919	322,480: 29	7,716: 32	315,764: 68	28,571	11: 05
1920	372,198: 11	8,610: 23	363,587: 88	30,633	11: 90

Ålderdomshemmet Karlslund.

De intagna understödstagarnas antal under år 1920.

Kvarvarande sedan år 1919	85	
Under året intagna	114	199
Under året avgångna genom döden	32	
Under året avgångna genom utskrivning	74	106
Vid årets slut kvarvarande		93

därav 38 män, 49 kvinnor och 6 barn.

Av de under året intagna personer tillhöra 8 män, 7 kvinnor och 5 barn annat fattigvårdssamhälle.

De å hemmet intagna understödstagarna voro till ålder och civilstånd.

	Mankön			Kvinnkön			Summa
	Ogifta	Gifta	Änklingar	Ogifta	Gifta	Änkor	
Barn under 16 år	11	—	—	9	—	—	20
Understödstagare mellan 16—20 år	9	—	—	2	—	—	11
„ „ 20—30 „	8	—	—	20	1	—	29
„ „ 30—40 „	5	1	—	4	—	—	11
„ „ 40—50 „	6	6	1	1	2	2	18
„ „ 50—60 „	— 2	2	—	1	5	3	13
„ „ 60—70 „	8	5	5	5	2	8	32
„ „ 70—80 „	5	4	8	6	3	12	38
„ „ 80—90 „	4	1	4	4	—	15	28
Summa	58	19	18	52	13	40	199

Den äldste av under året vårdade män var änkemannen Karl Fredrik Ludvig Skinkler, född 1829, och bland kvinnor änkan Beata Maria Rosenblad, född 1829.

N:o 40. *Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1920.*

Av förenämnda understödstagare ha å hemmets sjukavdelning vårdats 57 män, 64 kvinnor och 2 barn under sammanlagt 16,560 dagar.

Med avseende på hälsotillstånd och arbetsförmåga.

	Män	Kvinnor	Summa
Icke arbetsföra			
Sinnessjuka eller idioter	3	7	10
Blinda eller litet seende	1	1	2
Lama eller ofärdiga	5	4	9
Ständigt sängliggande	27	30	57
Ålderstigna och sjuka	24	40	64
Minderåriga barn	11	9	20
Mindre arbetsföra			
Ålderstigna och sjukliga	20	8	28
Arbetsföra	2	7	9
Summa	93	106	199

Understödstagarnas sysselsättning har bestått:

dels i arbeten för gårdens behov såsom vävning, syning, stickning, tvätt, skurning, vedsågning samt lantbruksgöromål;

dels i arbete för andra personer, såsom fjäderspritning, vedsågning, mangling, mattpiskning, säcklagning m. m.

Matportioner till varje understödstagare beräknas sålunda:

Bröd, mjukt	200 gr.	Korn eller havregryn till gröt	80 gr.
Smör	20 „	Rågmjöl till gröt	100 „
Margarin	20 „	Vetemjöl: till välling	25 „
Kött: färs	100 „	till pannkaka	100 „
Kött: stek	180 „	till sås	10 „
Fläsk	100 „	Potatis	300 „
Sill	80 „	Kaffe	5 „
Kabiljo	125 „	Socker	5 „
Korvvaror	150 „	Mjölk	0.4 lit.
Ärter	130 „		

Matordningen är bestämd genom utspisningsstat och matvarorna tillhandahållas genom antagna leverantörer.

N:o 40.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1920.

Tablå över leveranspris å de för fattigvårdens behov inköpta större artiklarna åren 1915—1920.

Varor	1915 Kronor	1916 Kronor	1917 Kronor	1918 Kronor	1919 Kronor	1920 Kronor
Rågmjöl	28:—	27:16	32:37	27:05	51:37	39:—
Rågsikt	34:50	—	24:10	—	69:50	69:—
Vetemjöl	35:10	32:75	38:—	46:—	70:05	79:—
Korngryn	35:96	33:85	36:—	63:25	69:25	44:—
Ärter	45:30	42:10	42:—	—	66:15	42:50
Fläsk	150:—	180:—	268:50	305:—	368:50	440:—
Sill	29:—	61:—	79:75	58:—	81:—	80:—
Havregryn	42:60	40:—	43:25	70:25	86:20	84:—
Risgryn	30:21	37:15	41:45	—	94:60	150:—
Kaffe	125:—	162:—	206:35	390:—	368:35	268:—
Socker	60:—	65:—	62:75	88:15	118:08	165:—
Bruna bönor	47:—	—	32:—	—	196:—	88:—
Margarin	127:25	160:—	113:25	—	385:—	335:50
Farrin	54:33	58:25	54:—	78:50	118:50	160:—

Sammandrag av Ålderdomshemmets ekonomi under de senaste fem åren.

År	Understödstagare			Bruttokostnad för år	Inkomster	Nettokostnad		
	Antal	Antal underhållsdagar	Medeltal pr dag	Kronor	Kronor	för år Kronor	för understödstagare pr år Kronor	för understödstagare pr dag Kronor
1915	161	31,389	86	26,762: 84	1,352: 10	25,410: 74	295: 47	0: 80
1916	141	30,719	84	30,658: 13	1,324: 90	29,323: 23	349: 09	0: 95
1917	136	32,694	90	34,359: 73	1,276: 19	33,083: 54	367: 59	1: —
1918	156	35,110	96	67,992: 64	1,235: 47	66,757: 17	695: 18	1: 90
1919	188	32,418	89	83,665: 77	6,383: 28	77,282: 49	868: 33	2: 38
1920	199	31,064	84	124,518: 71	11,331: 19	113,187: 52	1,347: 47	3: 61

Beträffande ökningen av siffrorna här ovan kan förtjäna påpekas att såsom bidragande orsak till densamma, utom den betydligt under året stegrade dyrtiden, varit de nytillkomna ränteutgifterna å obligationslån för nybyggnaden.

N:o 40.
Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1920.

Tabell, utvisande den sammanlagda kostnaden av såväl den inre som den yttre fattigvården.

År	Bruttokostnad		Summa	Nettokostnad		Summa
	Inre fattigvården	Yttre fattigvården		Inre fattigvården	Yttre fattigvården	
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
1915	26,762: 84	104,901: 02	131,663: 86	25,410: 74	102,977: —	128,388: 10
1916	30,658: 13	111,985: 28	142,643: 41	29,323: 23	106,863: 50	136,186: 73
1917	34,359: 73	152,733: 40	187,093: 13	33,083: 54	153,400: 71	186,484: 25
1918	67,992: 64	237,125: 09	305,117: 73	66,757: 17	233,817: 17	300,574: 70
1919	83,665: 77	322,480: 29	406,146: 06	77,282: 49	314,763: 97	392,046: 46
1920	124,518: 97	372,198: 11	496,717: 08	113,187: 78	363,587: 88	476,775: 66

Angående sjukvården m. m. vid Ålderdomshemmet hänvisas till läkarens uppgifter till Hälsovårdsnämndens årsberättelse för 1920.

Inkomster och utgifter för Ålderdomshemmet.

Utgifter:

Diverse utgifter	3,352: 53	
Hushållet	35,093: 48	
Renhållning	2,474: 03	
Underhåll av fastigheter och inventarier............	3,712: 68	
Begravningskostnader	897: —	
Medicin m. m.	2,645: 93	
Löner, arvode och flitpengar	18,787: 17	
Bränsle och lyse	25,670: 08	
Beklädnads och andra förbrukningsartiklar	6,159: 35	
Reparationer av sjukhuset	4,122: 04	
Inredning av maskinistbostaden	3,655: 18	
Ränta å 3 st. Obligationslån	16,149: 50	
Anslutningsavgift för vatten-, avlopp- m. fl. ledn. ..	1,800: —	124,518: 97
Summa		124,518: 97

Inkomster:

Uttaxerade medel		113,187: 78
Återbetalning från främmande kommuner	6,470: 61	
Inkomst av pension	1,685: 60	
Inkomst av utförda arbeten	2,574: 98	
Inkomst av utarrenderad jord	600: —	11,331: 19
Summa		124,518: 97

N:o 40.
Fattigvårds-styrelsens årsberättelse för 1920.

Tabell som utvisar huru hela utgiftsumman fördelas på invånare och bevillningskrona.

	På varje kyrkoskriven invånare		På varje bevillningskrona	
	Antal invånare	Netto Kronor	Antal bevillningskronor	Netto Kronor
År 1915 enligt 1914 års taxering	21,941	5: 85	129,804	1: 01
„ 1916 „ 1915 „ „	23,237	5: 86	145,280	1: 07
„ 1917 „ 1916 „ „	24,403	7: 66	197,761	1: 08
„ 1918 „ 1917 „ „	25,408	11: 83	379,490	1: 26
„ 1919 „ 1918 „ „	28,571	13: 71	419,136	1: 07
„ 1920 „ 1919 „ „	30,633	15: 56	565,794	0: 84

Kommunens anslag till fattigvården.

	Mantalsskrivna invånare	Kronor	Fördelad på varje mantalsskriven invånare Kronor	Fördelad på varje bevillningskrona Kronor
År 1915	23,029	125,100: 20	5: 43	0: 96
„ 1916	24,307	138,685: 73	5: 74	0: 96
„ 1917	25,779	157,760: 49	6· 12	0: 79
„ 1918	28,864	245,810: 17	8: 51	0: 65
„ 1919	28,949	422,380: 59	14: 59	1: 01
„ 1920	29,346	568,675: 65	19: 38	1: 01

Sammandrag av räkenskaperna för fattigvården 1920.

Debet:

Balans från år 1919:

Tillgångar:

Fastigheters konto	79,000: —	
Inventariers konto	14,639: 60	
Utlånade lån mot säkerhet av inteckningar	42,707: 68	
Främmande fattigas konto	12,684: 23	
Västmanlands läns landsting	16,749: 04	
A.-Bol. Mälareprovinsernas Bank ..	13: 70	
Fattiggårdens i S:t Ilian konto	21,735: —	
Inventarier i nybyggnaden	7,458: —	194,987: 25

Skulder:			
Donationer och testamenterade medel	43,524: 94		
Obligationslånet av den 1/6 1892	10,049: 05		
„ „ „ 1/8 1902	18,987: 65		
Hedda Hoffmans m. fl. donationsfonder, ränta	197: 90		
Allm. Hypotekskassan	1,439: 66		
Sinnessjukavdelningens konto	2,500: —		
Reparationers vid Karlslund konto..	4,937: 25	81,636: 45	
Överskjutande tillgångar			113,350: 80
Inkomster år 1920:			
Anslag av kommunen		568,675: 65	
Diverse inkomster och återbetalningar....		8,610: 23	
Verkställda arbeten och återbetalningar vid Ålderdomshemmet		11,331: 19	588,617: 07
		Kronor	701,967: 87

Kredit:

Utgifter år 1920:			
Yttre fattigvården		444,282: 39	
Inre „		124,518: 97	568,801: 36
Balans till år 1921:			
Tillgångar:			
Fastigheters konto	347,000: —		
Utlämnade lån mot säkerhet av inteckningar	42,956: 05		
Fattigvården i S:t Ilian	21,735: —		
Inventariers konto	25,404: 50		
Västmanlands läns landsting	39,604: 46		
Barnasylens konto	6,575: —		
Inventarier på fattigvårdsbyrån	5,213: 85		
Reparationer i S:t Ilians fattiggård..	1,800: —		
Främmande fattigas m. fl. konto	16,747: 56		
Ordinarie understöd in natura	6,168: 96		
Kassakonto	16,459: 39	529,664: 77	
Skulder:			
Donationer och testamenterade medel	44,369: 42		
Obligationslånet av den 1/6 1892	9,449: 05		
„ „ „ 1/8 1902	18,469: —		
Transport	72,287: 47		

N:o 40.

Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för 1920.

Transport	72,287: 47		
Hedda Hoffmans m. fl. donationsfonder, räntebehållning	40: 46		
Allm. Hypotekskassan	735: 70		
Drätselkammarens konto	57,684: 63		
Lånemedels konto	18,000: —		
Obligationslånet av den 1 mars 1919	247,750: —	396,498: 26	
Överskjutande tillgångar			133,166: 51
		Kronor	701,967: 87

Under fattigvårdens förvaltning stående fonder.

	Behållning vid årets början	Under året		Behållning den 31 december 1919
		Inkomster	Utgifter	
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
1. Malmströmska fonden	10,000: —	512: 50	400: —	10,112: 50
2. Beate Lovise Vougts	10,000: 32	512: 50	416: 60	10,096: 22
3. Anders Nordlöfs	112: 79	6: 22	—	119: 01
4. P. Bilchiers	225: 83	12: 29	—	238: 12
5. Hedda Hoffmans	596: 73	32: 04	21: 36	607: 41
6. Sofia Elisabet Sjöbergs	4,668: 65	241: 78	—	4,910: 43
7. Anna Sjöbergs	150: 64	8: 22	—	158: 86
8. Alexander Mossbergs	329: 14	17: 97	5: —	342: 11
9. Ulrika Godinii	1,789: 02	92: 77	—	1,881: 79
10. Johanna Hallströms	2,562: 50	128: 13	125: —	2,565: 63
11. Anna H. Almströms	4,325: —	205: —	200: —	4,330: —
12. Regina Möllers	5,150: —	256: 25	250: —	5,156: 25
13. Ulrika K. Anderssons	602: 51	34: 10	34: 10	602: 51
14. C. G. Vretmans och hans hustrus	3,011: 81	336: 77	100: —	3,248: 58

Västerås 1921 Tryckeri-A.-B. Västmanl. Nyheter

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1921. **Den 25 Augusti.** **XV.**

N:o 41.

Badhusstyrelsens årsberättelse för 1920.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Badhusstyrelsen får härmed överlämna närlagda av styrelsens kontrollant uppgjorda berättelse rörande badhusets ekonomi för år 1921. Beträffande det badhuset orätt påförda beloppet 1,869 kronor 60 öre för bränsle, har erforderlig rättelse verkställts i 1921 års räkenskaper.

Västerås den 28 maj 1921.

På Badhusstyrelsens vägnar:
THEOFIL ÖBERG.

Till Styrelsen för Västerås stads Varmbadhus.

Härmed överlämnas redovisning för Varmbadhusets räkenskaper för år 1920.

ÅRSBERÄTTELSE.

Inkomster.

För bad	74,370: 55
För försålda tvålbiljetter	5,835: 60
Diverse andra inkomster	54: —
Brist	49,354: 65
Summa Kronor	129,614: 80

Utgifter.

7:de årets kostnad för inledning av åvatten i badhuset		500: —
Avlöningar	44,346: 78	
Provisioner	5,508: 50	49,855: 28
Bränsle		56,512: 33
Elektrisk belysning		3,444: 94
Transport		110,312: 55

N:o 41.

Badhusstyrelsens årsberättelse för 1920.

	Transport	110,312: 55
Underhåll av inventarier		1,379: 64
„ „ linne och nyanskaffning		1,185: 40
„ „ fastigheten		2,858: 87
„ „ pannor och rörledningar		2,450: 84
Tvätt		1,227: —
Städning		872: 82
Skriv- och trycksaker		1,208: 53
Badingredienser		811: 45
Telefon		289: 35
Läkararvode och medicin		421: 07
Brandförsäkringspremier		13: 70
Olycksfallspremier		285: —
Förbrukningsartiklar		4,423: 48
Skatter		1,616: 75
Diverse utgifter		258: 35
	Summa Kronor	129,614: 80

Av ovanstående redogörelse framgår, att utgifterna överstigit inkomsterna med 49,354 kronor 65 öre, ehuru inkomsterna överstigit de beräknade med 15,260 kronor 15 öre, ett förhållande som huvudsakligen förorsakats av posten avlöningar, som med kronor 6,165: 28 och bränsle, som med kronor 26,512: 33 överstigit beräknade utgifter. Bränslekontot har dock under året belastats med kronor 2,093: 85 för ved, inköpt och förbrukad under år 1916, samt blivit orätt påfört ett belopp av kronor 1,869: 60, som rätteligen borde gottskrivas kontot, vadan årets bränslekostnader utgjort 52,548: 88.

Västerås den 28 maj 1921.

B. FALK.

N:o 42.

Kungl. Vattenfallsstyrelsens meddelande angående fullbordande av Mälarens öppnande för den större sjöfarten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning av den förbindelse Västerås Stad avgivit, att inom den tid, då upprensningen av Agnesund eller — därest den kortare farleden förbi Strängnäs skulle föredragas — av Kolsundet är fullbordad, förutsatt att farledsupprensningen kommer att avse ett seglationsdjup av 5,5 meter och att jämväl Södertälje kanals ombyggnad för samma seglationsdjup då är fullbor-

dad, hava i anslutning till Stadens nuvarande hamnanläggning och på Stadens bekostnad anordnat med järnvägsförbindelse försedda kajer för 5,5 meter djupgående fartyg, får Vattenfallsstyrelsen härmed anföra följande.

N:o 42. *Ang. Mälarens öppnande för den större sjöfarten.*

Tidpunkten för Södertälje kanals och farledernas i Mälaren färdigställande till 5,5 m:s farledsdjup är f. n. ej fixerad. På grund av de minskade anslagen och den inträdda fördyringen kunna de ej fullbordas i enlighet med den ursprungliga planen till år 1921. För närvarande drives endast arbetet med den nya slussen i Södertälje, vilken beräknas bliva färdig under nästa år. Det vidare förloppet av kanal- och farledsbyggena blir beroende av de beslut, som fattas av 1922 års riksdag; om erforderliga anslag beviljas, skulle såväl kanalen som farlederna därefter kunna färdigställas till våren 1925 med ett seglationsdjup i Södertälje kanal och farleden genom Agnesund av 5,5 meter. Skulle däremot nämnda riksdag på grund av det rådande statsfinansiella läget besluta ett avbrott i arbetena, kommer förutom muddring av infarterna till den nya slussen endast en mindre rensning av den nuvarande kanalen genom Södertälje att företagas, så att man med användande av den nya slussen erhåller en led, i vilken kan framsläppas fartyg med c:a 3,8 m. djupgående.

Stockholm den 8 juli 1921.

T. VILH. HANSEN.

Axel Ekvall. *Lars Lawski.*

N:o 43.

Vatten- och Gasverksstyrelsens meddelande angående träffade avtal om leverans av elektrisk ström.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- och Gasverksstyrelsen får härmed anmäla, att styrelsen träffat avtal dels med Kungl. Västmanlands Regemente och dels med Lundby och S:t Ilians Elektr. Distributionsförening rörande leverans av växelström, till Regementet till ett pris av 25 öre kilowattimmen, till Föreningen mot en fast avgift av kr. 4: 50 per andel resp. ljuspunkt och år — en andel motsvarar två tunnland jord — samt dessutom ett förbrukningspris av 6 öre kilowattimmen. Regementet har under de senaste åren förbrukat 40 à 50 tusen kilowattimmar, varav inemot hälften för kraftändamål och resten till belysning. All ström uttages genom en gemensam mätare. Tiden för det nya avtalet — dylikt fanns nämligen förut men utlöpte den 31 december f. å. — är stipulerad till 5 år, räknat från detta års början. I förutvarande avtalet var kilowattimmepriset bestämt till 20 öre. Till grund för det med Distributionsföreningen avtalade priset

N:o 43.

Ang. träffade avtal om leverans av elektrisk ström.

ligger en av Statens Kraftverk med ledning av dess landsortsdistribuering verkställd beräkning, vilken därefter anpassats efter härvarande förhållanden. Omräknat till kilowattimmar hava de av föreningsmedlemmarne hittills erlagda avgifterna varierat mellan 12 och 80 öre kilowattimmen, beroende på i vilken omfattning strömmen tillgodogjorts. Höjning eller sänkning av de fastställda prisen kan i samband med dylik åtgärd för abonnenterna inom staden företagas, men skall, om Föreningen så fordrar, en höjning underställas Kungl. Vattenfallsstyrelsens prövning och godkännande. Föreningen har bekostat för sina områden erforderliga ledningar med tillbehör samt överlåtit äganderätten till högspänningsledningarne på staden. Tiden för avtalet rörande denna strömleverans utlöper den 1 januari 1930.

Västerås den 30 juni 1921.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 44.

Drätselkammarens skrivelse angående vissa planerings- och byggnadsarbeten vid Djäknebergsskolan m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hänvisande till bilagda framställning från folkskolestyrelsen får Drätselkammaren föreslå Stadsfullmäktige att besluta om följande arbetens vid Djäknebergsskolan utförande, nämligen:

1) uppförande av en uthusbyggnad innehållande skjul för soptunnor, utrymme för virkesupplag för slöjden och urinoir, ävensom uppförande av ett plank på norra sidan av gymnastikhuset för en kostnad av 9,500 kronor;

2) planering av skolgården vid gymnastikbygget, anordnande av en stentrappa från gatan till gårdsplanen, upptagande av en avloppstrumma och anläggande av rörsten för uppsamlande av dagvattnet för en kostnad av 6,200 kronor.

3) förflyttning av nuvarande uthuset vid Djäknebergsskolan till Lundby kyrkskola för en kostnad av 3,500 kronor, varav dock redan äro anslagna 1,500 kronor och sålunda för ändamålet erforderliga ytterligare 2,000 kronor,

med uppdrag för Drätselkammaren att bestrida kostnaderna härför, sammanlagt 17,700 kronor av tillgängliga medel för att sedermera vid budgetens för år 1922 uppgörande gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren kan komma att besluta.

Västerås den 11 augusti 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

N:o 44.

Ang. planerings- och byggnadsarbeten vid Djäknebergsskolan m. m.

Utdrag ur protokoll vid Folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 4 augusti 1921.

§ 87.

Sedan det visat sig nödvändigt att få en uthusbyggnad, innehållande skjul för soptunnor, utrymme för virkesupplag för slöjden samt urinoir, uppförd vid Djäknebergsskolan och förlagd till nordvästra hörnet av skolgården, hade Byggmästaren Edv. Karlsson uppgjort kostnadsberäkning för nämnda uthusbygge, vilket kostnadsförslag jämväl innefattade uppförandet av ett plank på norra sidan av gymnastikhuset, allt upptagande en totalkostnad av kronor 9,500: —.

Därjämte hade Herr Karlsson uppgjort kostnadsberäkning rörande planering av skolgården vid gymnastikbygget, anbringande av en avloppsbrunn, en stentrappa från gatan till gårdsplanen jämte anläggning av rörsten för uppsamlandet av dagvattnet, allt för en kostnad av kronor 6,200: —.

Då den byggnad och övriga anordningar, som förslaget ifråga upptager, äro i hög grad behövliga, och då arbetet härmed bör kunna utföras av arbetslösa, beslöt folkskolestyrelsen att hos stadsfullmäktige hemställa om ett anslag för ändamålet av kronor 15,700: —.

I samband härmed upptog styrelsen till behandling ett redan tidigare väckt förslag att flytta den nuvarande uthusbyggnaden vid Djäknebergsskolan till Lundby kyrkskola, där uthusen befinna sig i ett synnerligen dåligt skick. Kostnaden för denna förflyttning och uthusens uppförande på sin nya plats ha rberäknats till kronor 3,500: —. Då härav å reparationsanslaget finnas tillgängliga kronor 1,500: — beslöt styrelsen hemställa om ett anslag av kronor 2,000: — för sagda arbetes utförande.

Denna § skulle anses omedelbart justerad.

Västerås som ovan.

EM. GRANÉR.

Rätt ur protokollet, betygar

Em. Granér.

Kostnadsförslag över planering m. m. å gårdsplan kring Djäknebergsskolans gymnastikhus.

Uppläggning av 25 m. stenmur	1,250: —
Stentrappa från gatan till gårdsplan, 8 steg	1,500: —
Avloppsbrunn jämte 20 m. ledning för dagvattnet å gården	500: —
Läggning av 50 m. rännsten	500: —
Schaktning av gårdsplanet 185 m^3	1,900: —
Grusning av gårdsplanet 750 m^2	450: —
	6,100: —
(Eventuellt sprängning)	100: —
Kronor	6,200: —

N:o 44.

Ang. planerings- och byggnadsarbeten vid Djäknebergsskolan m. m.

Kostnadsberäkning till uthusbyggnad vid Djäknebergsskolan.

Grundläggning	1,741: 50
Trappor och cementgolv	390: 85
Stolpresning med brädpanel	832: 65
Taklag	1,903: 10
Trägolv	112: —
Mellanväggar	63: —
Snickerier med glas, beslag och foder	506: 45
Ventilationshuv	25: —
Plåtarbeten	50: —
Vatten och avlopp	600: —
Elektrisk installation	400: —
Soptunnor med lock	120: —
Inredning med hyllor och fack	200: —
Planket mot gymnastikhuset	1,134: 75
Målningsarbeten	550: —
Diverse och oförutsett	870: 70
Kronor	9,500: —

Västerås den 3 augusti 1921.

E. Edv. Karlsson.

N:o 45.

Drätselkammarens utlåtande angående anslag till Socialpolitiska institutet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande av den till Drätselkammaren för yttrande remitterade framställningen från Institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning angående anslag för nästkommande år, får Drätselkammaren, under erinran, att Stadsfullmäktige genom beslut den 25 november 1920 anslagit 1,000 kronor för understödjande av institutets verksamhet för år 1921, föreslå,

att Stadsfullmäktige även i fortsättningen måtte stödja företaget, och även för år 1922 anslå ett belopp av 1,000 kronor såsom bidrag till kostnaderna för uppehållande av institutets verksamhet. Beloppet torde gäldas av uttaxerade medel i 1922 års budget.

Västerås den 11 augusti 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 45.

Ang. anslag till Socialpolitiska institutet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Kungl. Maj:t i resolution den 3 december 1920 fastställt inneliggande grundstadgar för Institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning samt stadsfullmäktige i ett antal större städer efter anhållan av institutets styrelse beviljat ett sammanlagt belopp av 22,000 kronor för bestridande av institutets löpande kostnader under 1921, kunde institutet, tack vare detta från städernas sida visade intresse och lämnade ekonomiska stöd, börja sin verksamhet den 1 januari 1921. Elevantalet har långt överträffat förväntningarna och har uppgått till icke mindre än 74.

Vad beträffar institutets verksamhet i övrigt under år 1921, torde få hänvisas till inneliggande program och studiehandledning, vilka länt till efterrättelse för årets arbete. En utförlig berättelse rörande institutets verksamhet under år 1921 kan givetvis icke ännu åstadkommas, men skall snarast möjligt i början av nästkommande år tillställas stadsfullmäktige.

För att institutets verksamhet skall kunna fortsätta i samma omfattning och efter samma grunder under år 1922 som under år 1921 är institutet alltjämt i behov av understöd från de kommunala myndigheterna. Under förutsättning att samma kommunala anslag lämnas institutet för dess löpande kostnader under år 1922 som under år 1921 torde institutets utgifter och inkomster för år 1922 kunna preliminärt beräknas på följande sätt:

Inkomster:		*Utgifter:*	
Anslag från Stockholms stad	13,000: —	Lokalhyra m. m.	5,600: —
Anslag från andra städer	9,000: —	Expedition, tryck m. fl. expenser	10,000: —
Anslag fr. centralförbundet för socialt arbete	5,000: —	Arvoden till lärare och föreläsare	40,000: —
Elevavgifter	25,000: —	Examinatorsarvoden	3,400: —
Examensavgifter	3,400: —		
Åhörareavgifter	3,600: —		
Kronor	59,000: —	Kronor	59,000: —

I fråga om denna beräkning ber styrelsen få framhålla, att den största posten på inkomstsidan, nämligen elevavgifterna, upptagits till 25,000 kronor under förutsättning av att årsavgiften för år 1922 kommer att sättas till samma belopp som för år 1921 eller 500 kronor samt med hänsyn därtill, att enligt ordningsstadgans § 21 de elever, som under ett läsår varit inskrivna vid institutet och som därefter fortsätta sina studier, äro berättigade till nedsatt avgift, en rättighet, som styrelsen har anledning antaga kommer att i stor utsträckning tagas i anspråk. Arvodena till lärare och föreläsare äro beräknade efter samma grunder, som tillämpats innevarande läsår. Styrelsen tillåter sig även erinra därom, att i dessa beräkningar icke upptagits något belopp för friplatser, då det synts styrelsen kunna ifrågasättas, huruvida ej den lämpligaste formen att bereda friplatser åt vid institutet inskrivna elever vore den som använts av en del städer under innevarande år, nämligen att stipen-

N:o 45. Ang. anslag till Socialpolitiska institutet.

dier direkt lämnas av de myndigheter och organisationer, vilka kunna vara intresserade av att deras tjänstemän eller andra personer erhålla utbildning vid institutet.

Under åberopande av vad sålunda anförts, får styrelsen för institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning härmed anhålla,

att Stadsfullmäktige i Västerås måtte för år 1922 bevilja samma anslag som för år 1921 eller 1,000: — kronor såsom bidrag till kostnaderna för uppehållande av institutets verksamhet.

Stockholm den 15 juni 1921.

För styrelsen för Institutet för socialpolitisk och kommunal utbildning och forskning:

ALFR. LAGERHIEM.

Gösta Bagge.

N:o 46.

Drätselkammarens skrivelse angående tilläggsanslag till Tekniska skolans nybyggnad.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Kommitterades för uppförande av nybyggnad för teknisk skola skrivelse av den 22 juni innevarande år angående anvisande av ett anslag å 10,000 kronor att utgå såsom slutlikvid till byggnadsentreprenören m. m. får Drätselkammaren härmed överlämna samt under vitsordande av vad kommitterade i ärendet anfört föreslå Stadsfullmäktige

dels att såsom slutlikvid till byggnadsentreprenören anvisa ett anslag å 10,000 kronor att utgå av lånemedel med bemyndigande för Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet för såvitt därmed avses anslagets gäldande genom lån, med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, ägde begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet få upptaga,

dels ock att förklara att byggnadskommitterade hava fullgjort sitt uppdrag.

Västerås den 11 augusti 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 46.

Ang. tilläggsanslag till tekniska skolans nybyggnad.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Kommittén för uppförande av nybyggnad för teknisk skola, som tillsatts på grund av Stadsfullmäktiges beslut den 29 april 1915 och som bestått av Landssekreteraren Georg Enhörning som ordförande, Bankidirektören A. Sundström, Brandchefen A. Danielsson, Professorn A. Lindström, Direktören A. Lindén och Rektorn S. Elvius, får härmed för Stadsfullmäktige anmäla, att efterbesiktning i dagarne ägt rum å den uppförda skolbyggnaden, att härvid anmärkta brister av byggnadsentreprenören avhjälpts, samt att alla ekonomiska mellanhavanden i samband med skolbygget och skolans förseende med inredning, för vilka anslag utgått enligt Stadsfullmäktiges beslut den 29 april 1915, 30 november 1916 och 25 november 1920, äro slutgiltigt reglerade inom ramen av dessa anslag med det undantag, som här nedan närmare angives, och att kommittén härmed anser sitt uppdrag vara slutfört.

Vid slutuppgörelsen med byggnadsentreprenören, som bestod i utbetalning till denne av enligt entreprenadkontraktet under 2 år efter slutavsyningen — som skedde i april 1919 — som garanti innestående 10,000 kronor har uppmärksammats ett förbiseende av kommittén, bestående uti, att denna garantisumma icke inbegripits vid beräkningen av för skolbyggets slutförande erforderliga tilläggsanslag.

Byggnadskommittén får därför hemställa,

att Stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å 10,000 kronor att utgå på sätt som efter förslag av Drätselkammaren kan varda bestämt såsom slutlikvid till byggnadsentreprenören samt vid beslut härom tillika förklara byggnadskommittén hava fullgjort sitt uppdrag.

Västerås den 22 juni 1921.

För Byggnadskommittén:
GEORG ENHÖRNING.

Ragnar Tenow.

N:o 47.

Drätselkammarens skrivelse angående revision av Livsmedelsnämndens vedförsäljningsverksamhet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige vid sammanträde den 28 april innevarande år beviljat Livsmedelsnämnden ansvarsfrihet med undantag för vedförsäljningsverksamheten, för vilken revisionsberättelse då ej förelåg, hava vederbörande revisorer nu granskat denna verksamhets räkenskaper samt däröver avgivit bilagda revisionsberättelse.

Med anledning härav får Drätselkammaren föreslå,

att Stadsfullmäktige ville bevilja Livsmedelsnämnden ansvarsfrihet för åren 1917—1919 även i vad avser nämndens vedförsäljningsverksamhet.

Västerås den 11 augusti 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Vid fortsatt revision av Livsmedelsnämndens räkenskaper under åren 1917—1919 i vad avser vedförsäljningen hava vi genomgått samtliga kvittens- och försäljningsböcker enligt vilka huvudsakligen till allmänheten försålts ved och inlevererats medel enligt följande tablå:

	Försåld ved Kronor	Inlevererade medel Kronor
År 1917	101,078: 75	101,078: 75
„ 1918	597,833: 20	601,544: 29
„ 1919	187,811: 45	182,514: 46
Summa	886,723: 40	885,137: 50

Enligt inköps- och försäljningsboken har under den tid vedförsäljningen pågått ett undermål uppstått av:

1:a björk	983.04	kbm.
1:a al	58.2	„
1:a barr	3,485.57	„

N:o 47. *Ang. revision av Livsmedelsnämndens vedförsäljningsverksamhet.*

vilka vedpartier enligt de priser som av Drätselkammarens vedgård erlades vid övertagandet av rörelsen representerade ett värde av kronor 70,938: 57.

Härav framgår, att av den förlust, kronor 76,023: 28, som uppstått å Livsmedelsnämndens vedförsäljning, till största delen uppkommit genom förenämnda undermål.

Den mindre skiljaktighet som föreligger mellan influtna och redovisade medel kan förklaras genom den besvärliga redovisningen med dels kontanta penningar i stor mängd småposter, dels rabattkort och dels vedkuponger.

En del andra skiljaktigheter av liknande slag, som av oss i åtskilliga fall påvisats, hava av uppbördsmannen och Livsmedelsnämndens funktionärer nöjaktigt förklarats, genom hänvisning till tillgängliga handlingar. För ovannämnda återstående skiljaktighet kunna vi emellertid anse berörda allmänna förklaring tillfyllest.

Då räkenskaperna äro med omsorg förda och utgifterna försedda med behöriga verifikationer få vi tillstyrka Livsmedelsnämnden ansvarsfrihet även för den del av dess verksamhet som avser vedförsäljningen.

Västerås den 22 juni 1921.

Thor Richter. *B. Falk.*

N:o 48.

Drätselkammarens skrivelse angående mottagande av en donation efter f. Riksdagsmannen G. Sälling.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan av utredningsmännen i sterbhuset efter förre Riksdagsmannen Gustaf Sälling i Västerås till Drätselkammaren överlämnats transsumt av G. Sällings testamente, varav framgår, att den avlidne till Västerås stads vård och förvaltning donerat ett kapitalbelopp av 3,000 kronor under namn av f. d. Riksdagsmannen G. Sällings donationsfond, varå utgående ränta med en tredjedel till var skall fördelas mellan Västerås stads natthärbärge, Västerås stads förening mot tuberkulos och Sällskapet Västerås jultomtar på sätt närmare i testamentet föreskrives, får Drätselkammaren föreslå,

att Stadsfullmäktige ville mottaga det testamenterade beloppet å 3,000 kronor att under namn av f. d. Riksdagsmannen G. Sällings donationsfond av Drätselkammaren förvaltas på sätt de testamentariska bestämmelserna föreskriva.

Västerås den 11 augusti 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 48.

Ang. mottagande av en donation efter f. Riksdagsmannen G. Sälling.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Undertecknade, utredningsmän i sterbhuset efter förre Riksdagsmannen Gustaf Sälling i Västerås, få härmed, med bifogande av närslutna transumt av G. Sällings testamente, vördsamt anhålla att Stadsfullmäktige måtte mottaga de däri omnämnda penningmedlen så snart dessa bliva till utbetalning tillgängliga.

Västerås den 10 augusti 1921.

Joh. Fr. Brandt. *Gust. Schnell.*

Transsumt.

"Testamente.

Genom inbördes testamente, upprättat den 18 september 1902 mellan undertecknad G. Sälling och min kära maka Anna Christina Sälling, född Johansson, däri vi förordnat att den efterlevande av oss till sin död skall sitta i orubbat bo, dels att vissa belopp skola utgå av boets oskiftade tillgångar och dels hava vi förbehållet oss rätt att vidare få förordna över vår enskilda lott i boet, nämligen hälften av vår efterlämnade kvarlåtenskap, på grund av detta förbehåll rörande den mig tillkommande andel får jag härmed upprätta följande förordnande, som jag förklarar utgöra min sista vilja eller testamente, nämligen:

1:o) —
— —

3:o) *Under Västerås kommunalstyrelses* vård och förvaltning giver jag ett *kapitalbelopp av Tretusen (3,000) kronor,* varå den ränta, som å detta kapital kan erhållas, skall utgå och fördelas emellan följande välgörenhetsinrättningar, nämligen:

a) *Till Västerås stads natthärberge;*
b) *Till Västerås stads förening mot tuberkulos;* och
c) *Till Sällskapet Västerås Jultomtar.*

Den blivande ränteinkomsten skall med en tredjedel därav överlämnas till vederbörande styrelser i förenämnda välgörenhetsinrättningar, vilka styrelser äga rätt att medlen på lämpligt sätt för varje förening använda.

Om den händelse skulle inträffa att någon eller flera av nämnda välgörenhetsanstalter skulle komma att upphöra, äger kommunalstyrelsen rätt att använda räntemedlen för andra välgörande ändamål inom samhället.

Denna donation skall för all framtid bibehållas och får icke användas för andra behov, än till det den är given.

I förhoppning att kommunalstyrelsen är av den godheten övertager donationen till vård och förvaltning på sätt här ovan är föreskrivit samt låta bokföra densamma under namn av *f. d. Riksdagsman G. Sällings donationsfond.*

4:o) —
— —

Med fullt förstånd samt av fri vilja har jag detta testamentariska förordnande låtit upprätta, som jag förklarar utgöra min sista vilja eller testamente, varefter jag i nedanstående tillkallade på en gång närvarande vittnens närvaro erkänt hava detta testamente skrivit och detsamma egenhändigt undertecknat mitt namn och med mitt sigill bekräfta låtit. **N:o 48.** *Ang. mottagande av en donation efter f. Riksdagsmannen G. Sälling.*

Detta testamente är upprättat i tvenne exemplar, varav endast ett bliver gällande.

Västerås den 27 januari 1911.

G. Sälling

(Sigill). f. d. Riksdagsman.

Att förre riksdagsmannen Gustaf Sälling i Västerås som vi personligen känna inför undertecknade med sunt och fullt förstånd samt av fri vilja förklarat förestående testamentariska förordnande, vars innehåll för oss är obekant, innefattar och utgöra hans sista vilja huru med hans efterlämnade kvarlåtenskap efter honom och hans hustrus frånfälle förfaras skall, samt att han i vår gemensamma närvaro förklarat hava detta testamente skrivit och därunder egenhändigt tecknat sitt namn, få undertecknade efter anmodan och på en gång närvarande vittnen intyga och bekräfta med våra egenhändiga underskrifter, som skedde.

Västerås den 27 januari 1911.

J. F. Larsson. Djäknegatan 6, Västerås.

C. J. Rörick. Myggbo 9, Västerås.

— —

— —

§ 196. År 1920 den 12 april vid Rådstuvu Rätten i Västerås hördes J. F. Larsson, C. J. Rörick, K. E. Ericsson och Axel Bergensköld för dödsfalls skull på ed angående tillkomsten av detta testamente jämte därvid gjorda tillägg; betygas

På Rådstuvu Rättens vägnar:

J. W. ÖDMAN".

Vidimeras

Ex officio:

J. W. Ödman.

N:o 49.

Drätselkammarens skrivelse angående underställda lånemedelsbeslut och försäljning av obligationer.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed överlämna Kungl. Maj:ts beslut den 27 maj 1921 rörande vissa utgifter, vilka av staden framdeles få bestridas genom upptagande av amorteringslån, varav framgår, att Kungl. Maj:t *dels* funnit att en kostnad å 20,048 kronor 66 öre för anskaffande av inventarier samt mätare för gas och elektricitet icke vara av den beskaffenheten, att densamma bör gäldas med lånemedel, *dels ock* med hänsyn till att Stadsfullmäktige icke fattat beslut om av Drätselkammaren gjord framställning om tillstånd att försälja återstående belopp obligationer, 172,500 kronor, av det genom Kungl. Maj:ts beslut den 31 oktober 1919 medgivna lån, icke funnit skäligt bifalla Drätselkammarens ovannämnda framställning.

I anledning härav får Drätselkammaren meddela Stadsfullmäktige, att ifrågavarande kostnad, 20,048 kronor 66 öre, vars gäldande av lånemedel icke medgivits, kommer att amorteras av vinstmedel från Tekniska verkens drift, samt hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte bemyndiga Drätselkammaren

dels, att till täckande av de utgifter, som Kungl. Maj:t medgivit, må bestridas av lånemedel, så långt beloppet förslår, försälja återstående obligationer av 1919 års lån, 172,500 kronor,

dels ock att utverka Kungl. Maj:ts tillstånd härtill.

Västerås den 11 augusti 1921.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Avskrift.

Kungl. Finansdepartementet.

Till Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Den 31 oktober 1919 medgav Kungl. Maj:t, att staden Västerås finge upplägga ett obligationslån å 3,000,000 kronor att genom årliga avbetalningar gäldas under loppet av högst 40 år från det någon del av de till lånet hörande

obligationer blivit avyttrad samt att till gäldande av vissa utgifter obligationer finge omedelbart försäljas till ett sammanlagt belopp av 2,827,500 kronor, varemot å återstående lånebeloppet 172,500 kronor obligationer icke finge avyttras, med mindre därom i behörig ordning fattat beslut blivit, efter underställning av Kungl. Maj:t godkänt.

N:o 49.

Ang. underställda lånemedelsbeslut och försäljning av obligationer.

Å särskilda sammanträden under åren 1919 och 1920 hava stadsfullmäktige i Västerås beslutat följande utgifter att gäldas med lånemedel, nämligen för:

Nyanläggningar och nyanskaffningar vid stadens tekniska verk	Kr.	24,835: 32
inlösen av mark för utvidgning av Stora gatan vid tomten n:r 69 i västra kvarteret	„	15,000: —
Teckning av aktier i Aktiebolaget Arbetarebostäder	„	50,000: —
Reglerande av Östra Järnvägsgatan genom byte av mark	„	25,000: —
Stensättning av Kopparbergsvägen mellan Munkgatan och Nedre Trädgårdsgatan	„	18,600: —
Stensättning av Kopparbergsvägen mellan Nedre Trädgårdsgatan och Södra Esplanaden	„	21,000: —
Utläggning av Domkyrkoesplanaden mellan Nygatan och Kopparbergsplatsen	„	25,000: —
Stensättning av Kungsgatan mellan Köpmangatan och Slottsgatan	„	21,000: —
Stensättning av Stora gatans Södra gren mellan Floragatan och Västmannagatan	„	45,000: —
Anläggning av väg mellan staden och stadens egendom Malma i Badelunda socken	„	100,000: —
Anläggning av gatuledningar i Tegelvretsgatan	„	6,000: —
Nyanskaffning av varaktiga inventarier till tekniska verken	„	10,000: —
Serviser och mindre ledningsarbeten	„	25,000: —
Utförande av nya järnvägsspåranläggningar å hamnplanen	„	50,000: —
Uppförande av ny serveringspaviljong å ön Elba	„	90,000: —
Inköp av fastigheten Kungsängen n:r 7	„	75,000: —
Utläggning av vatten-, gas- och avloppsledningar i viss del av Tessingatan	„	28,000: —
Uppförande av gymnastikhus vid Djäknebergsfolkskolan	„	65,000: —
Uppförande av nybyggnad vid fattiggården Karlslund	„	18,000: —
Uppförande av en bro över Svartån i Stora gatan	„	100,000: —
Om- och tillbyggnad av sjukhuset vid fattiggården Karlslund	„	300,000: —
Täckande av under år 1919 uppkommen brist i anvisade anslag för ledningsarbeten vid tekniska verken	„	10,110: —
Utsträckning av vatten-, avlopps- och gasledningar i Slottsgatan	„	26,000: —
Utsträckning av vatten-, avlopps- och gasledningar i Vasagatans förlängning	„	9,000: —
Framdragande av elektrisk jordkabel i Lidmansvägen	„	2,000: —
Eller tillhopa	Kronor	1,159,545: 32

N:o 49. I en till Kungl. Maj:t ställd, av Eder med utlåtande den 7 mars 1921 jämte magistratens i Västerås yttrande överlämnad skrift har Drätselkammaren i nämnda stad, under åberopande av Stadsfullmäktiges ovannämnda beslut anhållit, att Kungl. Maj:t måtte ej mindre lämna staden tillstånd att för täckande delvis av ovan angivna utgifter avyttra det belopp å 172,500 kronor, som av förenämnda obligationslån ännu icke tagits i anspråk, än även medgiva, att samma utgifter finge till återstående belopp av 987,045 kronor 32 öre framdeles bestridas genom upptagande av amorteringslån, varom beslut skulle i sinom tid underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Ang. underställda lånemedelsbeslut och försäljning av obligationer.

Av vid ansökningen fogade handlingar inhämtas, att i förenämnda belopp å 24,835 kronor 32 öre för nyanläggningar och nyanskaffningar vid stadens tekniska verk inräknats kostnader å 20,048 kronor 66 öre för anskaffande av inventarier samt mätare för gas och elektricitet m. m.

Sedan Svenska stadsförbundets finansråd efter anmodan yttrat sig över ansökningen, har Kungl. Maj:t vid föredragning av detta ärende väl funnit gott medgiva, att, som Stadsfullmäktige i Västerås beslutat, att omförmälda utgifter skola gäldas med lånemedel, samma utgifter med undantag av nyssnämnda kostnader å 20,048 kronor 66 öre för anskaffande av inventarier samt mätare för gas och elektricitet m. m., vilka kostnader icke äro av beskaffenhet att böra gäldas med lånemedel, må framdeles bestridas med amorteringslån; men har Kungl. Maj:t, då Stadsfullmäktige icke såvitt handlingarna i ärendet utvisa, fattat beslut om försäljning av återstående beloppet obligationer, 172,500 kronor, av det genom Kungl. Maj:ts beslut den 31 oktober 1919 medgivna lån, lämnat drätselkammarens framställning, såvitt den avser dylik försäljning, utan bifall; ägande staden Västerås att, sedan beslut i sinom tid fattats, att för bestridande av berörda utgifter med ovan angivet undantag upptaga amorteringslån eller försälja ifrågavarande obligationer, därå söka Kungl. Maj:ts fastställelse.

Detta får jag, på nådigste befallning, meddela Eder till kännedom och för vederbörandes underrättelse.

Stockholm den 27 maj 1921.

K. J. BESKOW.

Bengt Arfvidsson.

Bestyrkes; Västerås slott i landskansliet den 7 juli 1921.

På tjänstens vägnar:

Georg Enhörning.

N:o 50.

Magistratens skrivelse angående ändring i den nya arbetsordningen för Rådhusrätten och Magistraten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under tillkännagivande att magistraten i skrivelse denna dag till Konungen hemställt att det av Stadsfullmäktige godkända förslaget till förändrad arbetsordning för Rådhusrätten och Magistraten måtte av Kungl. Maj:t fastställas med de av konkursdomareinstitutionen föranledda förändringar i förslaget på sätt framgår av bifogade utdrag av Magistratens protokoll för den 13 innevarande augusti, får Magistraten härmed anhålla att Stadsfullmäktige för sin del ville godkänna de sålunda av Magistraten föreslagna ändringarna.

Västerås rådhus den 15 augusti 1921.

På Magistratens vägnar:
JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

Utdrag av protokoll hållet hos Magistraten i Västerås den 13 augusti 1921.

§ 472.

Sedan Stadsfullmäktige i Västerås den 28 sistlidne juni för sin del godkänt förslag till förändrad arbetsordning för Rådhusrätten och Magistraten, förklarade sig vid föredragning av ärendet denna dag borgmästaren John Karlsson, rådmännen Vilhelm Ödman och Victor Åsberg samt stadsnotarien Helge Cronholm villiga underkasta sig den sålunda förändrade arbetsordningen, dock med följande av konkursdomareinstitutionen föranledda ändringar i nedannämnda paragrafer.

§ 4.

Mellan rådhusrättens avdelningar fördelas göromålen sålunda:

1:sta avdelningen handlägger och avdömer de i 6 kap. 2 § rättegångsbalken uppräknade ärenden och frågor, alla övriga till rådhusrättens upptagande hörande civila mål och ärenden ävensom brottmål, omförmälta i 23 kap. straff-

N:o 50.

Ang. ändring i den nya arbetsordningen för Rådhusrätten och Magistraten.

lagen eller däri talan om ansvar icke föres, samt förrättar de syner och besiktningar, som det enligt lag åligger rådhusrätten att utföra;

2:dra avdelningen handlägger och avdömer alla övriga brottmål.

Varje avdelning äger vidare upptaga åtal angående bruten rättegångsfrid och mindre brott, vilka vid samma avdelning förekomma.

§ 6.

Borgmästaren åligger — utom de göromål, vilka enligt lag och särskilda författningar tillkomma honom såsom borgmästare:

att vara ordförande i rådhusrättens särskilda avdelningar och den samfällda rådhusrätten samt i Magistraten;

att hava tillsyn över ärendenas skyndsamma och ordentliga handläggning såväl vid rådhusrätten som hos Magistraten;

att utfärda stämningar i civila mål och brottmål;

att föra lagfarts-, intecknings- och tomtsrättsprotokollen ävensom fastighets- och tomträttsböckerna, utfärda å dessa protokoll och böcker grundade bevis, verkställa den expedition, som därtill hör samt upprätta de statistiska uppgifter, vilka i fråga om hithörande ärenden skola ingivas till justitiedepartementet;

att uppsätta, underteckna och expediera utlåtanden och kungörelser som av Magistraten avgivas eller utfärdas;

att granska och underteckna alla övriga expeditioner som utgå från Magistraten;

att omedelbart under Konungens befallningshavande utöva den Magistraten eller honom såsom Magistratens ordförande enligt författningarna eljest åliggande tillsyn över och ledning av stadens säkerhets-, sundhets-, sedlighets- och ordningspolis;

att varje år uppgöra generalförslag angående stadens inkomster och utgifter; samt

att utfärda de bevis, varom i lag eller här nedan ej annorlunda stadgas;

Civilrådmannen åligger: att vara ledamot av samfällda rådhusrätten, rådhusrättens första avdelning och Magistraten samt att i den ordning här ovan sägs vid förfall vara ledamot av rådhusrättens andra avdelning;

att föra dombok i civila mål och ärenden, att föra protokoll över bouppteckningar, testamenten, avhandlingar om lösöreköp, äktenskapsförord och förmynderskap, att föra förteckning över förmynderskap, att utfärda å nämnda dombok och protokoll samt förteckningar grundade bevis, att verkställa hithörande expedition samt att beträffande ifrågavarande mål och ärenden upprätta de statistiska och andra uppgifter, som skola insändas till annan myndighet;

att granska godemännens för tillsyn över förmynderskap avgivna berättelser och anmäla därvid anmärkta förhållanden, som kunna till någon rättens åtgärd föranleda;

att vara konkursdomare;

att utfärda offentliga stämningar och kallelser i konkurs- och årsstämningsmål samt föra konkurs- och boskillnadsdiarier ävensom utfärda därpå grundade bevis.

N:o 50. *Ang. ändring i den nya arbetsordningen för Rådhusrätten och Magistraten.*

Brottmålsrådmannen åligger: att vara ledamot av samfällda rådhusrätten, rådhusrättens båda avdelningar och Magistraten;

att föra dombok i brottmål, utfärda därpå grundade bevis, verkställa därmed sammanhängande expeditioner och upprätta saköreslängd, straffuppgifter och de statistiska uppgifter, vilka skola rörande brottmål avgivas, allt dock efter den fördelning med tredje rådmannen, som samfällda rådhusrätten bestämmer;

att vara notarius publicus och såsom sådan föra notarius publicus protokoll och fullgöra vad i övrigt tillkommer notarius publicus samt

att vara konkursdomare, i händelse konkursmålens antal fordra att utom civilrådmannen ytterligare en konkursdomare finnes.

Tredje rådmannen åligger: att vara ledamot av rådhusrättens andra avdelning och samfällda rådhusrätten samt magistraten;

att efter sådan fördelning, som rörande brottmålsrådmannen är sagt, jämte brottmålsrådmannen fullgöra protokollsföring och expeditionsskyldigheten beträffande brottmål;

att föra diarium över villkorligt dömda och för sådana upprätta övervakningsböcker;

att uppsätta och med sin kontrasignation förse av rådhusrätten eller dess ordförande utfärdade besked om rätt till fri rättegång och förordnande för biträde i dylik rättegång, att föra bok över personer, som vid rådhusrätten åtnjuta fri rättegång, ävensom att förvalta och utbetala de medel, som äro erforderliga för bestridande av utgifter enligt lag om fri rättegång;

att föra protokoll och handhava expeditionen hos Magistraten såsom överexekutor; samt

att omedelbart under Magistratens eller borgmästarens inseende utöva det närmaste chefskapet över polispersonalen och sålunda tillse, att de enligt gällande föreskrifter fullgöra sina åligganden.

Stadsnotarien åligger: att vid tillfälligt förhinder för borgmästaren eller någon av rådmännen och då rätten eljest icke är domför, vara ledamot av rådhusrätten och magistraten ävensom, då sådant påkallas av magistatens skyldighet såsom valförrättare, vara ledamot av magistraten;

att föra protokoll över magistratsärenden samt såsom kontrasignant åt borgmästaren ombesörja all den magistraten åliggande expedition och brevväxling, som icke, enligt vad ovan sägs, åligger borgmästaren eller någon av rådmännen;

att föra protokoll vid de magistraten och rådhusrätten åliggande syner och besiktningar, värderingar och andra ej särskilt nämnda förrättningar, som utom rådhusrättens och magistratens sammanträden skola verkställas, samt inför rådhusrätten och magistraten föredraga dessa ärenden;

N:o 50.

Ang. ändring i den nya arbetsordningen för Rådhusrätten och Magistraten.

att föra handelsregister och ombesörja vad därmed äger sammanhang samt meddela bevis, som avse upplysningar enligt samma register;

att upprätta på magistraten ankommande statistiska uppgifter;

att hava vård över rådhusrättens och magistratens arkiv och däröver hålla förteckning; samt

att vara kontrollant vid kronouppbörden.

In fidem:
H. Cronholm.

Västerås 1921 Tryckeri-A.-B. Västmanl. Nyheter

N:o 51.

Drätselkammarens framställning om anslag till ytterligare nödhjälpsarbeten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av att de nu pågående nödhjälpsarbetena börja att nalkas sin fullbordan har stadens arbetslöshetskommitté sedan en del preliminära förhandlingar förts mellan Skogssällskapets Statsarbetens arbetsledare i Västerås, ingenjör Vretlind, och stadens byggnadschef, till Drätselkammaren ingivit ett förslag rörande nödhjälpsarbeten, som kunna vara lämpliga att igångsättas.

Drätselkammarens särskilda kommitterade hava efter behandling av Arbetslöshetskommitténs förslag och med beaktande av de arbetstillfällen, som utöver förslaget stodo till buds i sin tur föreslagit Drätselkammaren en del lämpliga nödhjälpsarbeten, och får Drätselkammaren efter tagen del av vad i frågan förekommit föreslå Stadsfullmäktige att anordna följande nödhjälpsarbeten, på sätt nedan anföres.

1) Anläggande av väg öster om Lustigkulla utefter åbrinken i anslutning till utfartsvägen till Skerike. Här fanns i äldre tider en väg, som från Trumslagaretorpet ledde förbi bryggerierna till den s. k. Glasgatan. Vägen, som för övrigt finnes omnämnd i samband med fråga om förläggande av Skerikebron i Stadsfullmäktiges handlingar för år 1908 (sid. 95 o. f.), raserades troligen i början av 1800-talet.

Upptagande av denna äldre väg på sätt framgår av bilagda karta, torde även om denna anläggning icke kan ersätta den beslutade omläggningen av Lustigkullagatan, vilken ändock måste utföras, dock komma att vara till fördel för trafiken och bidraga till att bringa ordning och reda däri. Kostnaderna för vägens anläggning uppgå, som bilagda kostnadsförslag utvisar, till 75,000 kronor. Skogssällskapets Statsarbeten, med vilket preliminära förhandlingar förts, torde komma att förklara sig villigt att utföra arbetet med undantag av betonggjutningarna, vilka Sällskapet anser att staden själv bör utföra. Vid detta förhållande anser Drätselkammaren lämpligt att, då större ordning givetvis kommer att råda på arbetsplatsen under *en* arbetsledning, föreslå Sällskapet att staden själv får övertaga den *tekniska* ledningen av företaget utan att därigenom något intrång göres på Skogssällskapets förvaltande och kontrollerande myndighet.

Under förutsättning att Skogssällskapet är villigt utföra arbetena med ett statsbidrag av 40 % av kostnaden kommer densamma, med hänsyn till att sta-

N:o 51.

Ang. anslag till ytterligare nödhjälpsarbeten.

den själv utför betonggjutningarna, att draga en kostnad för staden av cirka 55,000 kronor;

2) dikningsarbeten å Östra utmarken.

Arbetena utgöra en direkt fortsättning av de av Stadsfullmäktige den 24 februari 1921 beslutade diknings- och odlingsarbetena, vartill Drätselkammaren uppdrogs förskottera kostnaden av tillgängliga medel. Arbetena äro kostnadsberäknade till 20,000 kronor, sålunda belöpande på staden cirka 12,000 kronor;

3) en del mindre odlingsarbeten m. m. å Malma gård för en kostnad av cirka 6,000 kronor.

Dessa arbeten äro emellertid av den natur, att de ej böra utföras av Skogssällskapets Statsarbeten utan torde lämpligen uppdragas till Lantegendomsnämnden att utföra dem som nödhjälpsarbeten;

4) nedläggning av kulvert till en längd av 100 meter i Ringvägen mellan Karlsgatan och Engelbrektsgatan för upptagande av vattnet i Persbobäcken.

Ledningen bör utföras i armerad betongkonstruktion efter följande kostnadsförslag pr längdmeter:

Betonggjutning 0.7 m³ à 60: —	42: —
Formar	30: —
Armeringsjärn 60 kg. à 0: 40	24: —
Schaktning c:a 2 m³ à 3: —	6: —
Fyllning 12 m³ à 13: —	156: —
Diverse kostnader c:a 10 %	22: —
Summa Kr.	280: —

Således sammanlagt en kostnad av 28,000 kronor.

Fyllning är f. n. svår att för anförd kostnad anskaffa, varför arbetet tillsvidare torde få havas såsom reserv.

Detsamma bör bedrivas såsom kommunalt nödhjälpsarbete;

5) anläggande av en cirka 100 meter lång vattenledning i Skultunavägen.

På förslag av brandstyrelsen hemställde Drätselkammaren den 12 maj 1920 (Stadsfullmäktiges handlingar s. år N:o 43) att Stadsfullmäktige ville för att bereda vattentillgång till ångsprutorna vid eldsvådor inom det bebyggda området i grannskapet av Västerås Ullspinneri på östra sidan av Svartån anordna en uppställningsplats för sprutorna invid ån omedelbart söder om spinneriet för en kostnad av 4,500 kronor. Vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 25 maj 1920 återremitterades ärendet till Drätselkammaren. Emellertid hade brandstyrelsen redan vid förslagets avgivande framfört såsom andra alternativ i eldskyddshänseende utdragning av en 100 meter lång vattenledning i Skultunavägen från nuvarande ändpunkten av densamma, och har Styrelsen sedermera i skrivelse till Drätselkammaren den 8 april i år förklarat, att en utdragning av vattenledningen för samma kostnad, eller 4,500 kronor, vore att föredraga framför ordnande av uppställningsplats.

Sedan Vatten- och Gasverksstyrelsen även i ärendet hörts framför Drätselkammaren nu ovan angivna förslag om vattenledningens utdragande för en kostnad av 4,500 kronor.

N:o 51.
Ang. anslag till ytterligare nödhjälpsarbeten.

Arbetet torde lämpligen utföras av Skogssällskapets Statsarbeten i samband med nu pågående omläggning av Skultunavägen. Huruvida statsbidrag kan väntas för ändamålet är ovisst, varför anslag begäres för hela kostnaden;

6) utbyggande av gas-, vatten- och avloppsledningar, dels i Tessingatan från nuvarande ledningars ändpunkt till Norra Ringvägen, dels ock i Norra Ringvägen från Tessingatan till Gåsmyregatan för en sammanlagd, av Vatten- och Gasverksstyrelsen beräknad kostnad av 25,300 kronor.

Ledningarnes utbyggande torde fylla ett länge känt behov för de områden, som därav beröras.

De böra komma till utförande såsom kommunalt nödhjälpsarbete.

Drätselkammaren hemställer alltså,

att Stadsfullmäktige ville anslå,

dels för anläggande av väg på östra sidan av Lustigkulla med anslutning till utfartsvägen till Skerike	55,000: —
dels för utförande av dikningsarbeten å östra utmarken	12,000: —
dels för förrättande av en del mindre odlingsarbeten å Malma	6,000: —
dels för utläggande av 100 meter kulvertledning i Ringvägen	28,000: —
dels för utläggande av cirka 100 meter vattenledning i Skultunavägen..	4,500: —
dels ock för utbyggande av gas-, vatten- och avloppsledningar i Tessingatan och Norra Ringvägen	25,300: —
eller sammanlagt Kr.	130,800: —

med uppdrag för Drätselkammaren att förskottera samtliga kostnader av tillgängliga medel för att sedermera vid uppgörande av budgeten för år 1922 gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren kan komma att besluta.

Västerås den 18 augusti 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 51.

Ang. anslag till ytterligare nödhjälpsarbeten.

Kostnadsförslag till 6 meter bred väg öster om Lustigkulla.

Matjordsavtäckning 2,800 m² à 0: 25	700: —
Transport av matjord, 280 m³ à 5: —	1,400: —
Schaktning inkl. transport, 2,000 m³ à 6: —	12,000: —
Stödjemur av 50 m. längd:	
Undergrund av sten, 200 m³ à 30: —	6,000: —
Betonggjutning inkl. formar, 200 m³ à 70: — ..	14,000: —
Armeringsjärn, 15,000 kg. à 0: 40	6,000: —
Stenmur, 100 lm. à 150: —	15,000: —
Grusning till 20 cm. tj., 600 m³ à 10: —	6,000: —
Staket, 350 lm. à 20: —	7,000: —
Diverse och oförutsedda utgifter c:a 10 %	6,900: —
Summa Kr.	75,000: —

Till Drätselkammaren i Västerås.

I anledning av Drätselkammarens remiss den 10 juni 1920 av fråga om anslag å förslagsvis 4,500 kronor för anordnande vid ullspinneriet av en uppställningsplats för ångsprutorna får Brandstyrelsen med återställande av handlingarna i detta ärende såsom eget yttrande däri åberopa sin förut tillkännagivna uppfattning, att utdragning av vattenledning i Skultunavägen från dess nuvarande ändpunkt där för en häremot svarande kostnad vore att föredraga framför anordnande av en dylik uppställningsplats i all synnerhet som en sådan vattenledning förr eller senare bleve nödvändig, och det med hänsyn härtill innebure en besparing för staden att så använda det ifrågasatta anslaget.

Vatten- och Gasverksstyrelsens avvisande av detta alternativ har såsom framgår av handlingarne haft sin huvudsakliga grund uti de under år 1920 höga materialkostnaderna. Som häri emellertid inträtt en förändring till det bättre, ligger frågan nu i ett annat läge, varför Brandstyrelsen anser att den ånyo bör upptagas till behandling och avgöras i den riktning, att anslag anvisas till berörda ledningsarbetet.

Västerås den 8 april 1921.

På Brandstyrelsens vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

N:o 52.

Arbetshetskommitténs framställning angående öppnande av understödsverksamhet för ungkarlar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid sammanträde den 27 juni innevarande år hava Stadsfullmäktige beslutat att fr. o. m. den 4 därpå följande juli indraga understöd för ungkarlar. De möjligheter, som under sommaren förefunnits till arbetstillfällen torde emellertid komma att bortfalla under september månad, varför understödsverksamheten för ungkarlar under denna månad ånyo synes böra igångsättas, men understöden tillsvidare endast utgå in natura.

Arbetslöshetskommittén har i annan skrivelse till Stadsfullmäktige föreslagit åtgärder för bespisningsfrågans ordnande.

Av Stadsfullmäktige har för direkt understödsverksamhet anvisats 120,000 kronor varav till dato cirka 88,500 kronor förbrukats, ytterligare anslag torde f. n. ej vara erforderligt.

Arbetslöshetskommittén hemställer alltså

att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt kommittén att vid lämplig tidpunkt under september månad ånyo öppna understödsverksamhet för ungkarlar, tillsvidare huvudsakligast i form av bespisning.

Västerås den 11 augusti 1921.

På Arbetslöshetskommitténs vägnar:
JOHAN SVENSSON.
Eric Plantin.

N:o 53.

Arbetslöshetskommitténs framställning angående utskänkningsrättighet å Vasarestauranten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Arbetslöshetskommittén har sedan en tid tillbaka haft under behandling frågan om bespisning av arbetslösa. Under utredningens gång har från Statens Arbetslöshetskommission inkommit en den 25 juli daterad skrivelse, vari kommissionen under påpekande av förmodad arbetslöshet under instundande vin-

N:o 53.

Ang. utskänkningsrättighet å Vasarestauranten.

ter förordar anordnande av bespisningsföretag i staden samt erinrar om, att staden under kristiden erhöll statsbidrag för anordnande av s. k. centralkök. Detta kök är som bekant nedlagt.

Då några lämpliga lokaler för inmontering av de under kristiden inköpta kokgrytorna icke finnas, har kommittén under utredningsarbetet måst söka andra möjligheter samt i sådant avseende i första hand sökt förmå systembolaget att, i likhet med vad sker i en del grannstäder, övertaga bespisningsrörelsen, vilket skulle ske på så sätt, att i någon av bolaget innehavd utskänkningslokal, utskänkningsrörelsen under viss tid av dagen skulle upphöra och bespisning till ett fixerat pris skulle ske av till lokalen hänvisade arbetslösa. Systembolaget har emellertid förklarat, att på så sätt som utskänkningsrörelsen f. n. är ordnad, bolaget icke kan biträda förslaget, men att bolaget, under förutsättning att utskänkningsrättigheter kunna erhållas för Vasarestauranten, är villigt att till ett pris av högst en krona tillhandahålla ett middagsmål bestående av två rätter vanlig, enkel s. k. husmanskost till de arbetslösa, som staden önskar låta bespisa ävensom att vid den tid på dagen då denna måltid serveras avstänga utskänkningsrörelsen i lokalen. Avskrift av bolagets erbjudande bifogas.

Skulle utskänkningsrätt ej kunna erhållas har bolaget däremot förklarat sig villigt att för en kostnad av kronor 300: — pr månad uthyra den nedre lokalen i Vasarestauranten.

Efter kristidens erfarenheter rörande kostnaderna för ett kommunalt bespisningsställe, vilket under kristiden enligt Livsmedelsnämndens revisionsberättelse medfört en förlust å ej mindre än 46,862 kronor, är det lätt att inse att bolagets erbjudande att övertaga bespisningen givetvis är det för stadens ekonomi förmånligaste alternativet, varför Arbetslöshetskommittén livligt tillstyrker mottagande av erbjudandet, vilket dock ej kan ske utan att vederbörligt tillstånd kan utverkas för bolaget att *dels* under nu pågående oktroj år 1921 *dels ock* för oktrojen år 1922, varom Stadsfullmäktige fattat beslut vid dess senaste sammanträde, utskänka rusdrycker inom Vasarestauranten. Upplysningsvis vill kommittén meddela att gällande förordningar omöjliggöra för bolaget att inom Vasarestauranten öppna s. k. nykterhetsrestaurant, varför ovan angivna väg är den enda på vilket något resultat i bespisningsfrågan kan ernås.

Arbetslöshetskommittén hemställer därför,

att Stadsfullmäktige ville hos Konungens Befallningshavande i länet tillstyrka att Vasarestauranten må snarast möjligt få öppnas såsom utskänkningsställe för rusdrycker eller, därest denna hemställan icke vinner Stadsfullmäktiges bifall, bemyndiga Arbetslöshetskommittén att vidtaga andra lämpliga åtgärder för bespisningsföretags anordnande.

Västerås den 11 augusti 1921.

På Arbetslöshetskommitténs vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Eric Plantin.

Herr Kapten G. Smitt, Västerås.

N:o 53. *Ang. utskänkningsrättighet å Vasarestauranten.*

Till svar å Eder förfrågan, om vi i likhet med Systembolaget i Eskilstuna ville åtaga oss att tillhandahålla mat åt de arbetslösa, som på stadens bekostnad skulle bespisas, få vi meddela, att utrymmet å bolagets restaurant i stadshotellet ej tillåter en sådan anordning. Däremot äro vi villiga att, därest hindret undanröjes för servering i Vasarestauranten, tillmötesgå Eder begäran att till ett pris av högst En krona tillhandahålla ett middagsmål, bestående av två rätter vanlig enkel s. k. husmanskost till de personer, som staden önskar låta bespisa.

Vid den tiden på dagen, då denna måltid serveras komma spritdrycker ej att tillhandahållas i lokalen.

Högaktningsfullt

Systembolaget i Västerås.

Axel Sundström.

N:o 54.

Arbetslöshetskommitténs framställning angående hyreshjälp åt arbetslösa.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Åberopande bilagda Kungl. förordning den 22 juni 1921 angående statsbidrag till understöd åt medellösa arbetslösa får Arbetslöshetskommittén, rörande vad i Kungl. förordningens § 17 omförmäles ifråga om hyreshjälp, anföra.

Kommittén har i skrivelse till Arbetslöshetskommissionen den 12 augusti 1921 under förutsättning av Stadsfullmäktiges bifall hemställt om rätt att öppna hyressjälpsverksamhet inom staden samt meddelat kommissionen, att statsbidrag kommer att begäras till det belopp, som vid skrivelsens avsändande igångsatt utredning kunde motivera.

Denna utredning, vars siffror äro mycket approxima, har följande utseende:

	Hyra pr år cirka
407 st. familjeförsörjare	350: — à 375: —
50 st. ungkarlar med familj	300: —
38 st. ägare av smärre fastigheter	350: — à 375: —
21 st. familjeförsörjare bosatta i halvkommunala byggnader	450: —
16 st. familjeförsörjare bosatta i Hyttans bostäder.	Ej hyreshjälp.
146 st. familjeförsörjare bosatta i Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget eller Aktiebolaget Svenska Metallverkens fastigheter.	

N:o 54.

Ang. hyreshjälp åt arbetslösa.

Enligt utredningen skulle således sammanlagda hyressumman pr år för dem som, generellt taget skulle *kunna* vara berättigade till understöd uppgå till cirka 200,000 kronor.

Kungl. kungörelsen i ämnet lämnar inga direkta anvisningar huru denna verksamhet skall bedrivas, och har vid förfrågan hos Arbetslöshetskommissionen, huru denna tänkt sig hyreshjälpsverksamheten ordnad, meddelats, att inga som helst anvisningar från kommissionen komma att utfärdas, utan kommunerna få ordna denna hjälp på sätt kommunen med hänsyn till beviljade stats- och kommunala medel kan finna lämpligt och skäligt.

Att under sådana förhållanden redan nu kunna överblicka en så omfattande verksamhet är för Arbetslöshetskommittén fullständigt omöjligt, och är kommittén, då varje hyreshjälp är beroende på individuell prövning av den sökandes ekonomi, även urståndsatt att lämna Stadsfullmäktige några säkra upplysningar, till vilken procent av hela hyressumman hjälp kan komma att utgå.

Kommittén inskränker sig därför till att rent approximativt tänka sig att cirka 25 % av varje understödsberättigads hyra utgår som hjälp, utan dock att detta får fattas så, att kommittén på något sätt ikläder sig skyldighet att till angiven procentsats betala hyreshjälp.

Efter denna beräkning skulle erfordras cirka 50,000 kronor för verksamheten, vilket belopp kommittén i enlighet med vad kommittén ovan anfört icke kan garantera vara det slutliga beloppet.

Under meddelande att kommittén kommer att med liknande motivering begära enahanda belopp av statsmedel, hemställer kommittén

att Stadsfullmäktige ville för hyreshjälp anslå ett belopp av förslagsvis 25,000 kronor att utgå av tillgängliga medel och sedermera vid uppgörande av budgeten för år 1922 gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren kan komma att besluta.

Västerås den 11 augusti 1921.

På Arbetslöshetskommitténs vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Eric Plantin.

Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter. Västerås 1921

N:o 55.

Drätselkammarens skrivelse angående anslag till gatuskyltar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 27 november 1919 fastställde Stadsfullmäktige namn på gatorna inom stadens icke planlagda område. Sedermera eller i skrivelse den 28 augusti 1920 har Magistraten under hänvisning till nyssnämnda beslut överlämnat en förteckning å erfordelrigt antal gatuskyltar inom samma område upptagande 277 stycken dylika med anmodan till Drätselkammaren, att Drätselkammaren ville gå i författning med anskaffning och uppsättning av desamma.

Kostnaden härför har av byggnadschefen beräknats efter 30 kronor 45 öre pr skylt till i runt tal 8,500 kronor.

Drätselkammaren får under hänvisning härtill anhålla, att Stadsfullmäktige för ändamålet ville anvisa 8,500 kronor att utgå av uttaxerade medel i 1922 års stat.

Västerås den 8 september 1921.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 56.

Drätselkammarens yttrande angående hyrorna i A.-B. Arbetarebostäders fastigheter.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed återställa den av Herr Söder såsom egen motion upptagna framställningen från hyresgästerna inom Aktiebolaget Arbetarebostäder tillhöriga fastigheterna kvarteren Julius, Jörgen och Högne angående ett Stadsfullmäktiges uttalande emot en ifrågasatt ökning i hyran för däri varande lägenheter och härvid såsom eget yttrande anföra följande.

Drätselkammaren finner åtskilliga skäl tala emot bifall till motionen. Des-

N:o 56.

Ang. hyrorna i A.-B. Arbetarebostäders fastigheter.

sa skäl äro, dels möjligheten för hyresgästerna att av statsmedel erhålla hyreshjälp, dels den av bolagsstyrelsen redan vidtagna åtgärden att medgiva de arbetslösa hyresgästerna anstånd till den 15 maj 1922 med inbetalning av hyresökningen, dels ock det förhållandet att bolagets av Drätselkammaren granskade räkenskaper utvisa, att staden med nuvarnade hyror icke kan påräkna någon ränta på av staden i bolaget nedlagt, upplånat kapital. Genom att staden sålunda icke kan påräkna att i utdelning å aktierna erhålla vad staden själv i ränta betalar på det lånade kapitalet, blir stadens ekonomiska uppoffring för bolaget, tillräckligt stor för att motivera åtminstone ett försök att genom ökade hyror få något vederlag härför. Då härtill kommer att utvägar enligt det nyss anförda finnas för hyresgästerna anvisade, som för tillfället avtrubba den olägenhet för dem, som en hyresökning innebär, har Drätselkammaren ansett att motionen för närvarande icke måtte leda till någon Stadsfullmäktiges åtgärd.

Västerås den 8 september 1921

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Undertecknade utsedda kommitterade för hyresgästerna i A.-Bol Arbetarebostäders hus i kv. Högne, Julius och Jörgen som underhandlat med bolagets direktör samt Drätselkammaren om en av bolaget företagen hyresökning å kronor 50 à 75 pr rum, men utan resultat, får härmed hemställa till Stadsfullmäktige att upptaga denna fråga till behandling.

När staden ingick som den ojämförligt största aktieägaren i A.-Bol. Arbetarebostäder så skedde detta med tanke på den dåvarande bostadsbristen, för främjande av bostadsproduktionen, och väl först i andra hand om det i bolaget nedlagda kapitalet blev förräntat.

Den av bolaget företagna hyresökningen motiveras därmed att staden sedan byggnationen icke erhållit någon ränta å det i byggnadsbolaget insatta kapitalet. Emellertid måste väl även hänsyn tagas till huruvida hyresgästerna kan betala ett högre hyresbelopp. Den nuvarande hyran som är respektive 500: — à 750: — kronor för ett à två rum med kök kan betraktas som relativt hög. För ett höjande av dessa hyror under nuvarande svåra och brydsamma tider, då arbetslönerna sänkes för varje dag och vad ännu värre är arbetslösheten breder omkring sig mer och mer, bör andra och starkare skäl frambäras. Arbetarna äro hänvisade till nödhjälpsarbeten och understöd och på detta finnes ingen som hälst möjlighet att ens nödtorftigt underhålla familjen. En bland ifrågavarande hyresgäster företagen undersökning visar att bland kontraktsinnehavarna 35 äro arbetslösa, 11 arbeta endast varannan

vecka, 10 arbeta tre dagar i veckan, 7 äro permitterade från sin ordinarie anställning men har tillfälligt arbete samt 9 äro änkor.

N:o 56. *Ang. hyrorna i A.-B. Arbetarebostäders fastigheter.*

Under sådana förhållanden, det är lätt att förstå, fordras det den största sparsamhet och försiktighet om de nuvarande hyresbeloppen ska kunna betalas, och att då genom en hyresökning pressa hyresgästernas ekonomi till bristningsgränsen kan inte anses vara god samhällshushållning.

På grund av vad här anförts hemställes att Stadsfullmäktige måtte i egenskap av den största aktieägaren i A.-Bol. Arbetarebostäder för sin del förklara att staden icke önskar den ifrågasatta hyresökningen i kv. Julius, Jörgen och Högne.

Västerås den 22 augusti 1921.

K. A. Bergman. *Carl J. Engström.* *J. A. Östlin.*

Upptages som motion.

Axel Söder.

N:o 57.

Drätselkammarens yttrande angående anslag till länets sjuksköterskeförening.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren, som genom Stadsfullmäktiges beslut den 26 maj innevarande år anmodats avgiva utlåtande över en av Herr Wass väckt motion om ett anslag för detta år å 500 kronor till Västmanlands läns sjuksköterskeförening, får härmed, efter Hälsovårdsnämndens hörande och under åberopande av dess yttrande, hemställa, att motionen för närvarande måtte av Stadsfullmäktige avslås.

Västerås den 8 september 1921.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

N:o 57.

Ang. anslag till länets sjuksköterskeförening.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Genom beslut den 9 juni innevarande år har Drätselkammaren till Hälsovårdsnämnden för yttrande remitterat det av Stadsfullmäktige den 26 maj samma år till Drätselkammaren remitterade ärendet rörande anslag till Västmanlands läns sjuksköterskeförening.

Hälsovårdsnämnden får i anledning härav anföra. Nämnden anser ett understödjande av föreningens verksamhet vara mer en länets angelägenhet än stadens. Västerås stad torde redan hava vidtagit tillräckliga åtgärder för stadens sjukvård, då i stadens tjänst finnas anställda två stadssjuksköterskor, vilka mot lägre taxa än andra sjuksköterskor, utföra sjukvård, samt två stadssjuksköterskor, vilka efter tjänsteläkarnes anvisningar utan ersättning betjäna mindre bemedlade. Då Nämnden har sig bekant, att föreningens sköterskor utöva sjukvård mot ersättning, måste Nämnden anse att en felaktig uppfattning av motionären gjorts gällande, då det i motionen säges: "Då denna sjukhjälp och dessa sjukbesök lämnats kostnadsfritt för den sjuke förstår man att dessa utgifter förmår ej föreningen bära etc."

Nämnden avstyrker åtminstone för närvarande anslags beviljande.

Västerås den 17 augusti 1921.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

CARL THUNSTRÖM,
v. ordf.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Västmanlands läns sjuksköterskeförening, som bildades i april 1919 och bestående av dels passiva, stödjande, medlemmar dels aktiva, arbetande, medlemmar. Föreningen har till ändamål att förmedla sjukhjälp i länet genom i densamma inskrivna sjuksköterskor.

Då föreningens inkomster endast består av medlemmarnas årsavgifter (frivilliga, dock minst en krona, eller en gång för alla femtio kronor av passiv och fem kronor i årsavgift av aktiv medlem), arbetar den för n. v. under synnerligen tryckta ekonomiska omständigheter.

Att föreningens verksamhet är av stor betydelse för såväl staden som länet i sin helhet framgår av dess årsberättelse för år 1920. Enligt denna har lämnats sjukhjälp i 1,295 dygn och gjorts 266 tillfälliga sjukbesök. Då denna sjukhjälp och dessa sjukbesök lämnats kostnadsfritt för den sjuke, förstår man att dessa utgifter förmår ej föreningen bära om ej andra inkomster kunna anskaffas.

Betydelsen för samhället att en dylik förening fortfarande kan äga bestånd inses lätt. Vid inträffade epidemier stå dess sköterskor till samhällets förfogande, vid utförandet av läkarens ordinationer vid sjukbädden är ju en sjuksköterska i de flesta fall oersättlig och har hennes arbete ofta en avgörande betydelse beträffande sjukdomens förlopp.

Med stöd av ovanstående hemställes, att Stadsfullmäktige måtte bevilja ett anslag av femhundra kronor till föreningen för innevarande år.

Västerås den 26 maj 1921.

Oscar Wass.

N:o 58.

Drätselkammarens skrivelse angående byte av tomtmark vid lägenheten Solbacken och inom kvarteret Patria.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Det omedelbart väster om lägenheten Solbacken och intill vägen till Hyttan belägna markområdet är i stadens ägo och lämpar sig väl att avstyckas som tomt. Till området, som å bifogade kartskiss utmärkts med streckad beteckning och som i areal innehåller omkring 1,200 m^2, har köpare anmält sig. Som denne köpare är ägare till annan mark å stadens västra utmark, belägen inom och invid kvarteret Patria, vilken mark i areal utgörande 997 m^2 skall fördelas dels emellan olika tomter inom kvarteret, nämligen tomterna N:ris 1 och 3 delvis redan i stadens ägo, dels ock till blivande gata öster om kvarteret, har för staden i och med avhändelse av förstberörda område yppats tillfälle att få kvarteret Patria slutgiltigt reglerat. Avhändelsen kan nämligen enligt köparens medgivande givas form av ett markbyte, därvid å båda markområdena skulle sättas samma pris eller 4 kronor pr m^2.

Under hänvisning till den fördel, som en dylik överenskommelse i regleringsavseende skulle innebära, får Drätselkammaren anhålla om Stadsfullmäktiges bemyndigande, ej mindre att avhända staden ett tomtområde omedelbart väster om lägenheten Solbacken å stadens västra område och i samband härmed att åt staden förvärva mark inom samma område, utgörande dels tomtmark inom kvarteret Patria, dels gatumark härinvid till ovan angivna areal, än även att därefter fölsälja den inom kvarteret Patria sålunda förvärvade tomtmarken, allt under villkor som Drätselkammaren kan finna vara för staden antagliga.

Västerås den 8 september 1921.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 59.

Drätselkammarens skrivelse angående vissa åtaganden för staden rörande tekniska skolan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I samband med avgivande av förslag till utgifts- och inkomststat för stadens lärlings- och yrkesskolor, över vilket förslag Drätselkammaren framdeles kommer att avgiva yttrande, har skolstyrelsen begärt, att Drätselkammaren ville föreslå Stadsfullmäktige tillförbinda staden att åtaga sig erforderliga kostnader för lärares avlöning samt för lokaler och material under år 1922 vid skolorna ifråga, och får Drätselkammaren i anledning härav och under hänvisning till att detta åtagande givetvis allenast har avseende å den stat Stadsfullmäktige för år 1922 kunna komma att fastställa för skolan, hemställa, att Stadsfullmäktige ville avgiva utfästelse av angivna innebörd.

Västerås den 15 september 1921.

För Drätselkammaren.

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Styrelsen för Västerås stads lärlings- och yrkesskolor får härmed överlämna bifogade förslag till stat för år 1922.

En jämförelse med staten för innevarande år (Stadsfullmäktiges handlingar för den 28 dec. 1920, sid. 606) visar, att nästan alla utgiftsposter undergått avsevärd förminskning, sammanlagt med 18,100 kronor. Så ha t. ex. alla dyrtidstillägg sänkts med 30 %. Liksom utgiftsposternas förminskning till väsentlig del sammanhänger med det ändrade ekonomiska tidsläget, måste också en del reduktioner företagas bland de beräknade inkomsterna. Emellertid blir slutresultatet av förslaget en minskning i Västerås stads utgifter från kronor 41,960: 19 för år 1921 till kronor 34,589: 73 för år 1922.

Under uttalande av sitt beklagande av att styrelsen ej ännu kunnat inkomma med förslag till slutgiltigt ordnande av Västerås stads lärlings- och yrkesskolor, får styrelsen härmed anhålla, att Drätselkammaren måtte föreslå Stadsfullmäktige att i enlighet med bilagda förslag till stat och i anslut-

ning till ordalydelsen i Svensk författningssamling n:o 771 år 1918 § 4, moment 2 angående statsunderstöd åt skolor för den lägre yrkesundervisningen besluta att

N:o 59. *Ang. vissa åtaganden för staden rörande tekniska skolan.*

åtaga sig erforderliga kostnader för lärares avlöning samt för lokaler och materiell under år 1922 för Västerås stads lärlings- och yrkesskolor.

Västerås den 14 september 1921.

K. KÄTTSTRÖM
v. ordf. i styrelsen för Västerås stads lärlings- och yrkesskolor.

Sven Elvius.

N:o 60.

Drätselkammarens skrivelse angående anslag till högre elementarskolan för flickor i Västerås.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktige för besluts fattande överlämna en framställning från styrelsen för härvarande flickläroverk angående anslag till läroverket för treårsperioden 1922—1924 till enahanda belopp, som förut av kommunala medel utgått med undantag för ett hyresanslag å 1,500 kronor, och får Drätselkammaren, som intet har att erinra emot bifall till framställningen, under erinran att dessa årsanslag utgjorts dels av 7,447 kronor motsvarande 5 1/2 % å ett belopp av 135,000 kronor, fördelat med 115,000 kronor å skolhusbygget, 15,000 kronor å skolhusets tomt samt 5,000 kronor å gymnastikhustomten, dels av 1,650 kronor, motsvarande den efterskänkta årsräntan efter samma räntefot å stadens fordran av läroverket stor 30,000 kronor, dels av bidrag till de vid läroverket anställda lärarinnornas ålderstillägg utgörande hälften av det belopp staten för samma ändamål årligen lämnar, dels ock slutligen bidrag till samma lärarinnors pensionsavgifter enligt Stadsfullmäktiges beslut den 31 mars 1910, hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta,

dels anslå under vart och ett av åren 1922—1924 ovannämnda belopp 7,447 och 1,650 kronor, dels bidraga för samma tid till de vid läroverket anställda lärarinnornas ålderstillägg och pensionsavgifter med vad angår ålderstilläggen halva det belopp staten årligen härtill anslår och vad angår pensionsavgifterna

N:o 60.

Ang. anslag till högre elementarskolan för flickor i Västerås.

enligt Stadsfullmäktiges beslut den 31 mars 1910 och grunderna i nådiga kungörelsen den 23 december 1910, dels ock härvid bestämma att dessa årsanslag i första rummet skola utgå av den efterskänkta räntan 1,650 kronor och till återstående del av uttaxerade medel i respektive årsstater.

Västerås den 15 september 1921.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Enligt Kungl. Maj:ts kungörelse den 22 juni 1921 angående ansökningar om statsunderstöd åt privatläroverk (Sv. Förf.-saml. n:o 440, 1921) skall vid dylik ansökan bl. a. bifogas (enl. mom. 21) "handlingar, som visa, att kommun eller enskilda donatorer till skolans uppehållande under den tid, för vilken statsunderstöd sökes, dels lämna bidrag, vars värde för år räknat uppgår till minst samma belopp som det sökta statsunderstödet, dels bidraga till de vid skolan anställda lärarinnornas ålderstillägg med hälften av det belopp, staten för samma ändamål tillskjuter, dels ock förklarat sig villiga att bidraga till lärarinnornas pensionering enligt stadgade grunder."

Senaste anslagsperioden har omfattat kalenderåren 1919, 1920 och 1921, och därunder har Västerås h. Elementarläroverk för flickor, på grund av anslaget från Landstinget à 2,000 kr. och från Västerås stad 10,597 kr., åtnjutit ett årligt statsbidrag av 6,000 kr. från det s. k. reservationsanslaget och (i medeltal) 4,500 kr. från tilläggsanslaget eller tillsammans (i medeltal) 10,500 kr.

Då före instundande 1 november underdånig ansökan om förnyelse av statsbidraget för treårsperioden 1922—1924 skall göras, får Styrelsen för Västerås h. Elementarläroverk för flickor härmed vördsamt anhålla,

att Drätselkammaren ville hos Stadsfullmäktige göra framställning om förnyande för åren 1922, 1923 och 1924 av stadens årsanslag till nämnda läroverk, med undantag av de 1,500 kr., som utgjort årshyra för av läroverket förut hyrda lokaler i fastigheten med adressnummer Glasgatan 2, vilka nu ej vidare av skolan disponeras; ävensom om förnyande av

förbindelsen angående bidragen till lärarinnornas ålderstillägg och pensionsavgifter, allt i överensstämmelse med Stadsfullmäktiges beslut enligt protokollet den 26 september 1918 § 233.

N:o 60. *Ang. anslag till högre elementarskolan för flickor i Västerås.*

Västerås den 13 september 1921.

JOHN KARLSSON.

Anna Löfgren. Erik Andersson. A. Enblom. C. Idar. Theofil Öberg.

Agnes Söderquist.

Hjalmar Thyresson.

N:o 61.

Drätselkammarens skrivelse angående sänkning av gaspriset.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed överlämna en framställning från Vatten- och Gasverksstyrelsen rörande sänkning av gasprisen och på de skäl styrelsen anfört även för sin del föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att priset å gas skall från och med avläsningen för innevarande års 4:de kvartal sänkas till 45 öre m^3 för hushålls- och annan därmed jämförlig gas och till 64 öre m^3 för all annan gas.

Västerås den 15 september 1921.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På grund av de under senaste tiden inträdda prisfallen på bränslen anser Vatten- & Gasverksstyrelsen, att en reducering av gällande gaspris, 53 öre kbm. för hushålls- och 75 öre kbm. för all annan gas, bör företagas från och med avläsningen för innevarande års fjärde kvartal. Huru en dylik reducering bäst bör avvägas, är svårt att avgöra, ty å ena sidan gör gasverket, vars taxor såsom regel böra vara så avvägda, att inkomsterna täcka produktions-

N:o 61. *Ang. sänkning av gaspriset.*

kostnaderna, just på grund av de hastigt nedåtgående bränsleprisen förluster å koks, å andra sidan bör priset på gas i görligaste mån avvägas i förhållande till prisen å andra bränslen.

I motsats till förhållandet vid de flesta andra gasverk i landet uppvisade härvarande verk ej någon förlust för förra året, därvid kol och koks inventerades till vid årsskiftet gällande pris, och har Styrelsen tänkt sig den möjligheten, att genom hållande av något högre gaspris än som betingas av dagspriset å kol och koks så småningom bortarbeta förlusten för innevarande år intill dess att verkets ekonomi kommer i normalt läge. Huru länge detta kan dröja, är svårt att nu avgöra. Denna fråga är beronede av yttre konjunkturförhållanden, framför allt av kol- och koksmarknaden under de närmaste åren, ävensom av verkets taxor och gaskonsumtionen, i vilket senare avseende gaspriset måste så avvägas, att verket ej hindras i sin utveckling. Kan emellertid gaspriset hållas något litet högre än vad just för tillfället rådande kol- och kokspris betinga, medför detta en ökad inkomst, varigenom en utjämning av verkets ekonomi bör kunna ernås under de närmaste åren.

Trots påtagliga förluster för verket under innevarande år har Styrelsen på grund av ovan anförda omständigheter och främst i anseende till de fallande bränsleprisen ansett, att en sänkning av gaspriset redan nu bör ske med förslagsvis 15 %. Denna sänkning bör gälla tillsvidare, så att Styrelsen, då de ekonomiska följderna av denna åtgärd kunna överblickas, må bliva i tillfälle taga under övervägande frågan om denna sänkning är lämplig eller om ytterligare sådan kan företagas. Styrelsen anhåller sålunda

att Stadsfullmäktige ville besluta, att priset å gas till hushålls- och därmed jämförliga ändamål skall tillsvidare utgå efter 45 öre samt å all annan gas efter 64 öre per kbm. efter avläsningen för innevarande års 3:dje kvartal och sålunda från och med avläsningen för 4:de kvartalet.

Västerås den 15 september 1921.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 62.

Drätselkammarens skrivelse angående anslag till möbler i sjukhuset vid ålderdomshemmet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Härmed överlämnar Drätselkammaren framställning från Fattigvårdsstyrelsen angående anslag för lös inredning av den nya sjukhusbyggnaden vid Karlslunds ålderdomshem och får Drätselkammaren, enär densamma avser nödvändig inredning, hemställa,

att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att förskottera det begärda anslaget 25,597 kronor av tillgängliga medel för att slutligen gäldas på sätt Stadsfullmäktige efter förslag av Drätselkammaren i samband med fastställande av budget för nästkommande år kunna komma att besluta.

N:o 62.
Ang. anslag till möbler i sjukhuset vid ålderdomshemmet.

Västerås den 15 september 1921.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan sjukhusbyggnaden vid Ålderdomshemmet fortskridit så långt, att den inom kort står färdig för inflyttning, har fattigvårdsstyrelsen gått i författning om att vidtaga förberedande åtgärder för inköp av för sjukhuset erforderliga möbler m. m. samt beräkning av kostnaderna härför. Härvid har styrelsen så långt möjligt sökt förena trevnads- och sparsamhetssynpunkterna.

Kostnaden ställer sig sålunda enligt följande specifikation:

Möbler för sjukrum och dagrum	4,590: —
74 st. järnsängar för sjukrum	2,835: —
150 st. filtar	1,900: —
74 st. mardasser och kuddar för sjukrummen	3,120: —
72 lufter gardiner med stänger	1,008: —
Möbler för 3 sköterske-, 5 biträdes- och 1 läkarerum	6,144: —
Elektrisk armatur för hela sjukhuset	3,000: —
Diverse artiklar såsom spottkoppar och sjukvårdsutensilier m. m.	2,500: —
Oförutsedda utgifter	500: —
Kronor	25,597: —

Under hänvisning härtill får Fattigvårdsstyrelsen hemställa,

att Stadsfullmäktige ville till Fattigvårdsstyrelsens förfogande anvisa ett anslag på 25,597 kronor för inköp av erforderliga möbler m. m. för sjukhusets räkning.

Västerås den 12 september 1921.

AXEL ENBLOM.
Ordförande.

Axel Norén.

N:o 63.

Ang. yttrande i oktroj för systembolaget.

N:o 63.

Beredningsutskottets skrivelse angående yttrande i anledning av besvär över Stadsfullmäktiges beslut i fråga om oktroj för systembolaget.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 25 sistlidne augusti hava Stadsfullmäktige till Beredningsutskottet för avgivande av förslag till Stadsfullmäktiges i ärendet infordrade yttrande överlämnat Stadsfullmäktige delgivna besvär, anförda hos Konungens befallningshavande i länet av Fru Emilia Hamré för egen del samt av Herrar Emil Carlsson, Gustaf Dahlfors, Carl Idar och Fritz Eklund gemensamt över Stadsfullmäktiges beslut den 27 juni innevarande år angående maximikvantiteten vid utminutering av spritdrycker under år 1922, och får Beredningsutskottet i anledning härav föreslå, att Stadsfullmäktige ville såsom sitt yttrande över besvären anföra följande:

"Stadfsullmäktige finna, att den till grund för de anförda besvären åberopade felröstning icke torde kunna föranleda en ändring av Stadsfullmäktiges överklagade beslut, men vilja dock i detta sammanhang hemställa, att Konungens befallningshavande, även om besvären ogillas, måtte vid fattande av sitt beslut i oktrojfrågan beakta, att inom Stadsfullmäktige vid avgivande av yttrande över systembolagets oktrojansökning i realiteten förelåg majoritet för en utminuteringskvantitet av 2 liter pr månad".

Herr Hiersemann har icke biträtt detta Beredningsutskottets förslag till yttrande utan för sin del avgivit följande skriftliga reservation:

"Som jag anser att ett Stadsfullmäktiges yttrande, avfattat enligt Beredningsutskottets förslag, skulle innebära en underförstådd begäran att få ett i fullt laga ordning tillkommet beslut ansökningsvis upphävt, och detta förfaringssätt dels innebär en inkonsekvens i betraktande av Stadsfullmäktiges uppfattning angående beslutets giltighet och dessutom ett åsidosättande av den helgd och stabilitet, Stadsfullmäktige själva böra tillmäta sina lagliga beslut, har jag för min del icke kunnat ansluta mig till Beredningsutskottets förslag till yttrande, varför jag föreslår,

att Stadsfullmäktige, under åberopande av att det överklagade beslutet tillkommit i laga ordning, ville såsom yttrande hemställa att besvären måtte ogillas".

Västerås den 21 september 1921.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter, Västerås 1921

N:o 64.

Drätselkammarens skrivelse ang. uppläggande av ett nytt obligationslån.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom nådigt brev den 27 maj 1921 intaget i Stadsfullmäktiges handlingar under N:o 49 1921, har Kungl. Maj:t medgivit Västerås stad att medelst lån täcka utgifter för olika ändamål, beslutade av Stadsfullmäktige under åren 1919 och 1920 t. o. m. 28 oktober 1920 till ett sammanlagt belopp av 1,139,496 kronor 66 öre, varav 172,500 kronor jämlikt Stadsfullmäktiges beslut den 25 augusti 1921 skola bestridas genom försäljning av obligationer av 1919 års lån. Genom ett nytt obligationslån skulle alltså återstående belopp, utgörande 966,996 kronor 66 öre täckas. Härutöver hava emellertid Stadsfullmäktige, såsom framgår av bilagda förteckning i tiden efter den 28 oktober 1920 för olika ändamål anvisat anslag att utgå av lånemedel till ett belopp av 845,790 kronor 17 öre, och utgör alltså totalbeloppet av för olika ändamål anvisade lånemedelsanslag 1,812,786 kronor 83 öre, men skall härutöver genom ett nytt lån gäldas, efter avdrag av kursvinst vid försäljning av obligationer till 1919 års lån, utgörande kronor 2,007: 50, kostnad för stämpling och tryckning av samma låns obligationer, uppgående till 9,042 kronor 50 öre.

I fråga om det nya obligationslånets storlek, om detsamma bör begränsas att avse redan beviljade anslag eller utmätas även med hänsyn till kommande anslag av lånemedel, synes tidsförhållandena och därav beroende kapitalknapphet samt att staden sannolikt i framtiden kan räkna med lägre räntefot å sina obligationer, tala för det förra alternativet, varför Drätselkammaren föreslår, att det nya lånets storlek sättes till 2,000,000 kronor.

Drätselkammaren föreslår alltså att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att bemyndiga Drätselkammaren att gå i författning om uppläggande av ett nytt obligationslån för stadens räkning å ett belopp av intill 2,000,000 kronor med 40-årig amorteringstid och med den räntefot, Drätselkammaren kan finna fördelaktig, till bestridande av redan anvisade och blivande anslag av lånemedel,

att göra härför erforderliga framställningar,

samt att, under förutsättning av nådigt tillstånd härtill, placera obligationer till lånet ifråga på för staden mest förmånliga sätt.

Västerås den 13 oktober 1921.

För Drätselkammaren:

K. KÄTTSTRÖM

Ragnar Tenow.

N:o 64.

Ang. uppläggande av ett nytt obligationslån.

FÖRTECKNING

å ej underställda beslut, avseende utgifter att täckas genom nytt lån.

1920	25/11 § 245.	Till Tekniska skolans nybyggnad	129,000: —
	29/12 § 318.	Till varaktiga inventarier samt serviser och diverse ledningar för de tekniska verken..	35,000: —
	29/12 § 318.	Till aktieteckning i Byggnadsaktiebol. Mimer..	300,000: —
1921	24/2 § 28.	Ledningar å Västra stadsområdet samt i Kopparbergsvägen och Bergslagsvägen	198,500: —
	28/4 § 82.	Utläggning av Lidmansvägen och Ringvägen....	47,000: —
	27/6 § 125.	Uppförande av en föreståndare- o. vaktmästarebostad vid ålderdomshemmet Carlslund..	68,000: —
	27/6 § 131.	Breddning av Köpings- och Stockholmsvägen..	45,000: —
	25/8 § 140.	Tilläggsanslag för nyanläggningar och nyanskaffningar vid tekniska verken	13,290: 17
	25/8 § 152.	Tilläggsanslag för tekniska skolans nybyggnad	10,000: —
		Kronor	845,790: 17

N:o 65.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till gatubelysning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed överlämna framställning från Vatten- och Gasverksstyrelsen angående anslag för anordnande av elektrisk belysning å Stohagsvägen och Gustavsviksområdet med 4 lampor, inom det nybyggda Kristiansborgsområdet med 7 lampor, inom Sommarroområdet med 2 lampor utöver där redan befintlig belysning samt i korsningen mellan Förenings- och Flodinsgatorna inom Blåsbo med 1 lampa, och får Drätselkammaren med hänsyn til denna belysnings behövlighet hemställa,

att Stadsfullmäktige ville för bestridande av anläggningskostnaden anvisa ett anslag å 3,010 kronor att utgå av uttaxerade medel i 1922 års stat, med uppdrag tillika för de tekniska verken att omedelbart låta utföra anläggningarna.

Västerås den 13 oktober 1921.

För Drätselkammaren:

K. KÄTTSTRÖM

Ragnar Tenow.

N:o 65.

Ang. anslag till gatubelysning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid behandling av innevarande års budget uppdrogo Stadsfullmäktige åt Vatten- & Gasverksstyrelsen att inkomma med förslag till belysning å Stohagsvägen och Gustavsviksområdet med exempelvis 4 st. lampor. Samtidigt som styrelsen meddelar kostnaden för denna belysning, tillåter den sig också föreslå anordnande av belysning med 7 st. elektriska lampor inom det nybyggda Kristiansborgsområdet, utökning av elektriska belysningen med 2 st. lampor inom området Sommarro samt uppsättning av 1 st. elektrisk lampa inom övre delen av Blåsbo, nämligen i korsningen mellan Förenings- och Flodinsgatorna.

Rörande Stohagsvägen och Gustavsviksområdet har styrelsen på grund av Stadsfullmäktiges uttalande vid berörda budgetsbehandling redan låtit anordna belysning därstädes med 4 st. elektriska lampor, varav 3 st. å Stohagsvägen och 1 st. inom berörda område. Som även övriga här nämnda platser äro i synnerligt behov av belysning, böra även för dessa föreslagna lampor omedelbart uppsättas.

Kostnaderna äro beräknade till:

		Anläggn.-kostn.	Årliga kostn.
Stohagsvägen och Gustavsviksområdet	2 st. afton-, 2 st. nattbrinn.	1,200: —	506: —
Kristiansborgsområdet	5 st. afton-, 2 st. nattbrinn.	1,200: —	803: —
Sommarro	2 st. aftonbrinn.	500: —	198: —
Blåsbo	1 st. aftonbrinn.	110: —	99: —

Anläggningskostnaden skulle alltså belöpa sig på 3,010: — samt årliga kostnaden på 1,606: — kronor;

och anhåller Vatten- & Gasverksstyrelsen,

att Stadsfullmäktige ville, med godkännande av företagen åtgärd rörande anordnande av belysning i Stohagsvägen och inom Gustavsviksområdet, anvisa medel till här berörda belysningsanläggningar med 3,010: — kronor att utgå av uttaxerade medel samt uppdraga åt styrelsen att omedelbart låta utföra anläggningarne.

Västerås den 12 oktober 1921.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 66.

Beredningsutskottets förslag till yttrande över förslag till ny stadsplanelag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av uppdrag för Beredningsutskottet att upprätta förslag till Stadsfullmäktiges av Konungens befallningshavande i länet infordrade yttrande över det av den s. k. Stadsplanekommittén avgivna betänkande med förslag till ny stadsplanelag och ny byggnadsstadga, har Beredningsutskottet anmodat Drätselkammaren och Byggnadsnämnden att avgiva utlåtande häröver, och får Beredningsutskottet nu med återställande av remisshandlingarna och Drätselkammarens och Byggnadsnämndens utlåtanden hemställa,

att Stadsfullmäktige ville såsom eget yttrande åberopa vad Drätselkammaren och Byggnadsnämnden i ärendet anfört.

Västerås den 19 oktober 1921.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Till Byggnadsnämnden i Västerås.

Byggnadsnämnden får såsom eget yttrande över det av stadsplanekommittén avgivna betänkande med förslag till ny stadsplanelag och ny byggnadsstadga för riket åberopa vad stadsingenjören och stadsarkitekten härnedan i ärendet anfört.

Västerås den 6 oktober 1921.

För Byggnadsnämnden:

JOHN KARLSSON.

Ragnar Tenow.

Med anledning av uppdrag att yttra oss om nu föreliggande förslag till ny stadsplanelag samt byggnadsstadga för rikets städer få vi, särskilt med tanke på förhållandena i Västerås, härmed vördsammast anföra följande.

Av ålder hava städerna tillåtits en avsevärd självbestämmanderätt i de frågor, som röra deras bebyggande. Visserligen är det möjligt att detta förr i

N:o 66.
Ang. förslag till ny stadsplanelag.

något fall lett till ett åsidosättande av sådana åtgärder som krävas för samhällets goda utveckling, men det har även onekligen medfört möjlighet för flertalet av de medelstora städerna att nå den individualitet i bebyggandet, som nu är för flera av dem utmärkande.

Ej minst kan detta sägas om Västerås stad, där många skönhetsvärden under årens lopp tillvaratagits och de gamla byggnaderna i stor utsträckning bevarats samtidigt som vid nybyggnader tillsetts att gammalt och nytt sammanförts till enheter vilkas kynne medgiver ett kvarblivande av den byggnadstradition staden haft att vårda från svunna skeden i dess utveckling. Härvid har det till och med mången gång visat sig vara lämpligt och för målets vinnande nödvändigt att ej för strängt hålla ens på de byggnadsbestämmelser, som redan nu finnas, detta för att genom särskilda anordningar kunna få fram den önskade stadsplanebilden.

Om nu de nya bestämmelserna för bebyggandet, såsom avsett, göras synnerligen detaljerade, kunna de lätt komma att utgöra ett hinder just för den utveckling för vars främjande de ursprungligen tillkommit. Särskilt måste det förhållandet mana till eftertanke, att ändringar i stadsplanen hädanefter skola ske genom medverkan av centrala myndigheter, vilkas beslut och åtgärder svårligen kunna ernå den snabbhet, som är ett oeftergivligt villkor för att ej stadsplanen skall bliva till ett hinder då det gäller att åstadkomma ett verkligt resultat; ett resultat, som mycket väl kan stå i överensstämmelse med vad byggnadsbestämmelserna avse att främja, men som kanske strider emot detaljföreskriften därför att just den lösningen av en byggnadsfråga ej på förhand kunnat förutses. Sådana fall måste inträffa rätt så ofta, därest ej bestämmelserna för bebyggandet bliva enkla och så avfattade att de mera inriktas på att förbjuda vad som medsäkerhet är olämpligt än att i detalj föreskriva hur bebyggandet skall ske. Enkla bestämmelser om våningsantalet inom kvarteren torde mången gång kunna visa sig vara tillfyllest, liksom ock bestämmelserna om samhällets uppdelande i mark, avsedd för olika ändamål.

I förslaget finnas likvisst åtskilliga nya bestämmelser, som måste hälsas med tillfredsställelse då de lösa frågor, som blivit allt mera brännande. Så är exempelvis fallet med stadgandena om förfarandet vid tomters omläggning. Man har härigenom erhållit en möjlighet att ordna samhällets utkanter så, att de missförhållanden, av synnerligen allvarsam art, vilka uppstått genom förut anlitade mindre sakkunniga personers inkompetens vid handläggandet av frågor om markens uppdelning invid samhällen, kunna undvikas vid det slutliga ordnandet av stadsplanen.

I anslutning till det ovan sagda få vi sålunda föreslå, att Byggnadsnämnden ville uttala sig för ett omredigerande av lagförslaget i den riktning att städernas självbestämmanderätt i byggnadsfrågor bibehålles, att bestämmelserna för bebyggandet förenklas och att städernas utgifter för stadsplans genomförande minskas, så att förslaget i sin helhet mera anpassas efter ett medelstort samhälles behov.

Västerås den 28 september 1921·

Erik Hahr. *Gösta Smitt.*

N:o 66.

Ang. förslag till ny stadsplanelag.

Till Beredningsutskottet i Västerås.

Sedan Beredningsutskottet anmodat Drätselkammaren att avgiva yttrande över av en särskild Kungl. kommitté, den s. k. stadsplanekommittén, avgivet betänkande med förslag till ny stadsplanelag, att sedan läggas till grund för Beredningsutskottets eget av Stadsfullmäktige infordrade utlåtande, får Drätselkammaren med den anmärkning, att Drätselkammaren ansett sitt yttrande böra begränsas att huvudsakligen avse de bestämmelser uti lagförslaget, som skola normera de ekonomiska uppgörelserna mellan kommunen och enskilda vid stadsplans eller annan planläggnings genomförande enligt förslaget, nu i ärendet anföra följande.

Då Drätselkammaren begränsar sitt yttrande härtill har Drätselkammaren icke förbisett det anmärkningsvärda ingrepp i en kommuns hittills tillerkända självbestämningsrätt vid upprättande och fastställande av stadsplan, som inrymts i förslagets 6 §. Denna paragraf stadgar rätt för en tomtägare att under vissa villkor emot stadens beslutande myndighets vägran få stadsplanelagt honom tillhörigt område. Uti vad Svenska Stadsförbundet i sitt yttrande över lagförslaget anfört kan Drätselkammaren så mycket mera instämma som de prestationer, som åvila fastighetsägaren i form av utgifter för en dylik reglerings genomförande bli så betungande att bestämmelsen antagligen aldrig kommer att tillämpas. Den förutsättning för dess tillämpning, som skulle bestå däri, att planläggningen vore för stadens utveckling gagnelig, kan vidare icke på ett mera auktoritativt sätt konstateras vara för handen än genom den beslutande myndighetens eget ställningstagande, och skulle enligt Drätselkammarens förmenande det motsatsförhållande, som härutinnan råder mellan förverkligandet av en planläggning i denna ordning och förutsättningen för densamma, omintetgöra tillämpligheten av föreskriften. Paragraf 6 bör därför omarbetas med uteslutande av denna nu berörda föreskrift.

Vad härefter vidkommer de ekonomiska mellanhavandena mellan stad och enskild, har det nya förslaget i fråga om stads skylidghet att lösa gatumark och stads rätt att för värdet av sådan mark betinga sig gottgörelse, i huvudsak ställt sig på gällande lagstiftnings grund. Nu gäller, frånsett vissa specialbestämmelser härom,

att ägare av tomt vid gata, som efter den 1 januari 1908 upplåtes för allmänt begagnande, är skyldig ersätta staden värdet av gatumarken utmed tomten intill gatans mitt, dock ej till större bredd än nio meter;

att tomtägare, som utan lösen överlåtit gatumark till staden, är fri från skyldighet att ersätta den mark;

att om allmän väg ingår i gatumarken, tomtägaren skall utgiva gottgörelse för hälften av den för gatans utläggning därutöver erforderliga mark till en bredd av högst nio meter;

att ersättning, varom nu är fråga, skall, i händelse av tvist mellan parterna, bestämmas av expropriationsnämnd, som därvid har att uppskatta värdet av själva marken vid tiden för ersättningens utgivande utan hänsyn till kostnad, som staden må hava vidkänts för markens planerande och ordnande;

N:o 66.

Ang. förslag till ny stadsplanelag.

att ersättningen skall av tomtägare utgivas, då efter stadsplans fastställande nybyggnad blivit å tomten uppförd, dock ej innan gatan upplåtits för allmänt begagnande; samt

att nybyggnad ej må företagas, innan tomtägaren hos byggnadsnämnden för ersättningens utgivande ställt säkerhet, som av nämnden godkännes, dock att kronan är fri från ställande av dylik säkerhet.

Bland dessa nu gällande bestämmelser finnes en, som torde förtjäna en närmare belysning ur ekonomisk synpunkt för bedömande av frågan om den bör bibehållas i en ändrad lagstiftning på området.

Det är föreskrivet, att ersättning för gatumark skall av tomtägare utgivas, då efter stadsplans fastställande nybyggnad blivit å tomt uppförd, dock ej innan gata upplåtits för allmänt begagnande. Härav följer, att, därest nybyggnad å tomt uppförts före stadsplans fastställande, d. v. s. å tomt belägen utom stadsplanen, ersättning icke skall utgå i annat fall, än då tomten, efter dess läggande under stadsplan, ånyo nybebygges. Med hänsyn därtill att detta måhända aldrig sker eller först sker i en långt avlägsen framtid — och så blir förhållandet i de fall då den första nybyggnaden erhållit en mera varaktig karaktär — blir en kommun, som tagit sikte på att under en tidig tidpunkt av ett bebyggande av områden utom stadsplanen planlägga bebyggandet och härför förvärva för framtida gatuleder erforderlig mark icke gottgjord för de kostnader, som härmed varit förenade.

I det fall att tomten icke blir lagd under stadsplan, blir staden utan vederlag för den ekonomiska uppoffringen, i senare fallet eller, då tomten efter dess inläggande inom stadsplanen nybebygges, kan staden räkna med att högst återfå vad staden en gång utlagt. Räntan på detta kapital kumulerad under den ofta avsevärda tid, innan ett nybegyggande sker, och lagd till inköpspriset skulle skapa ett gatumarksvärde, som skulle bliva allt för betungande för en fastighetsägare att ersätta. Till regleringskostnaderna komma härjämte de avsevärda kostnader, som för en kommun äro förenade med de allmänna ledningarnas utdragande till de mera bebyggda områdena — krav härpå uppstå som bekant redan under ett relativt tidigt skede av ett områdes bebyggande och kunna oftast på grund av hygieniska förhållanden icke avvisas. Utvägen att få kommunens kostnader härför täckta genom anslutningsavgifter står icke öppen eller blott öppen delvis. Fasitghetsägarens intresse och bostadsproduktionens kräva att dessa avgifter icke ställas alltför höga, varför de i allmänhet allenast täcka mindre del av ledningskostnaderna. Visserligen hava i det nya lagförslaget beaktats rimligheten av att en kommun beredes vederlag för dess utgifter för gatas anläggande och kloakednings nedläggande genom bestämmelser, som inrymma rätt för kommun att pålägga fastighetsägarne kostnaden för gatas anläggning och en del av kostnaden för kloakledning. Utom att dessa bestämmelser äro otydliga är möjligheten att få desamma tillämpade illusorisk. Det är icke klart utsagt vad som ingår i en dylik eventuell skyldighet för en fastighetsägare. Ett områdes inkorporering med en stad eller inläggning inom stadsplanen kan nödvändiggöra omläggning av redan befintliga kloakledningar eller anrodnande av nya avskärande sådana inom andra områden av kommunen dragande avsevärda kostnader. Någon ledning för huru bestämmelsen i lagförslagets 56 § skall för nu

N:o 66.

Ang. förslag till ny stadsplanelag.

angivet fall tolkas är icke given. Vad angår en omläggning kan denna få karaktär av nyanläggning — i varje fall kan med fog göras gällande att lagens uttryck "redan anlagd kloakledning" icke täcker en dylik anläggning.

Emot möjligheten att få nu omordade bestämmelser tillämpliga talar tidsförhållandena och den i dessa bottnande oviljan emot pålagor som här ifrågasatta, och särskilt som dessa skulle drabba förstadssamhällen med dess i allmänhet även såsom jordbesutten till de mindre bemedlade klasserna hänförlig befolkning.

En sammanfattning av det nu anförda giver vid handen att de utgifter, som för en kommun äro förenade med stadsplans eller utomplans genomförande eller som uppstå som en följd härav, äro eller kunna bliva — och detta kan anses vara regel — så stora att det vederlag, som genom det nya lagförslaget kan beredas en kommun, icke står i rimlig proportion härtill. Med hänsyn härtill synes det som om nuvarande bestämmelser angående skyldighet för stad att lösa gatumark vid områdes intagande inom stadsplan icke böra omplanteras i ny lagstiftning, utan utbytas mot bestämmelser i den riktning, att vid områdes läggande inom stadsplan och såsom förutsättning härför skall vara så ordnat, att all gatumark kostnadsfritt är överlåten till kommunen.

Drätselkammaren uttalar sig för lagförslagets omarbetning i denna riktning.

Vid förslagets utarbetande har såsom av motiveringen framgår, varit under ingående debatt huru tomtägares skyldighet att gällda gatumarksersättning skulle ordnas och huruledes garantien för denna skyldighets fullgörande lämpligen skulle ställas.

Emot det sätt, på vilket dessa frågor lösts, synes med stadsplanekommitténs utgångspunkt, att gatumarksersättnings gäldande är en mera personlig förpliktelse — den kan enligt kommitténs förslag uttagas ur den ställda säkerheten, oavsett om fastigheten övergått till annan än den, som ställt säkerheten, — och således icke ett realonus åvilande tomt, icke några väsentliga erinringar vara att göra. Biträder man åter den uppfattningen, och Drätselkammaren lutar häråt, att gäldandet av gatumarksersättningen bör bindas som ett realonus till fastighet synes säkerhet för densammas erläggande kunna beredas kommun genom stadgande om viss legal förmånsrätt, som 1904 års stadsplanekommitterade ifrågasatt. Att befara att en bestämmelse härom ur fastighetskreditens synpunkt skulle vara till avsevärdare skada, synes vara att överdriva. Säkerheten skall i varje fall en gång realiseras — det är således en utgift, varmed tomtägaren faktiskt är betungad och hans möjlighet att bygga kan varken bliva bättre eller sämre härav.

Det synes därför vara blindbockslek att å ena sidan framhålla, att staden har i sin makt att bevaka sina intressen, vilket med nuvarande osäkra förhållanden och så gott som allestädes gjorda erfarenhet om säkerheternas försämrande icke kan ske annat än genom att skärpa fordringarna på desamma och att å andra sidan tveka att taga steget fullt ut till skydd för stadens intresse av att kunna utfå gatumarksersättning. Vilken utväg man än väljer,

och den senare innebär den enklaste lösningen, varför den är att föredraga, torde säkerligen verka i lika grad betungande för byggnadskrediten. Den bör betraktas såsom en del av byggnadskostnaden, vara ett tomtonus och utgöra ett vederlag för den förhöjning i värdet av fastigheten, som utläggning av gata invid densamma medför. Med Drätselkammaren förut tillkännagiven uppfattning ifråga om stads skyldighet att gälda ersättning för gatumark inom utomplans områden, som läggas under stadsplan, skulle ersättning och säkerhets ställande endast komma i fråga för gatumark redan lagd inom stadsplan och vid nya gators upptagande vid ändringar i sådan.

N:o 66. *Ang. förslag till ny stadsplanelag.*

Drätselkammaren uttalar sig därför för att säkerheten för gatumarksersättning bör erhålla legal förmånsrätt och i sådant avseende jämnställas med redan förmånsberättigade avgälder utgående ur fastighet och att bestämmelser härom införas uti den nya lagen.

En annan ekonomisk detalj i lagförslaget, som kan innebära en olägenhet för en kommun är den bestämmelse i 49 §, utgörande ett tillägg till nu i allmänhet gällande bestämmelser, att tomtägare skall vara fri från ersättningsskyldighet i det fall att staden efter det gatumarken blivit i stadsplan upptagen såsom sådan varit samtidig ägare av både gatumark och tomtmark.

Stadsplanekommittén synes hava, förutsatt att staden vid försäljning av tomtmarken skulle kunna åsätta denna ett sådant värde, att detta även täcker stadens utgifter för gatumarken. En konsekvens härav, och ej avsedd, kan bliva att vid en expropriation av mark för allmänt behov i närheten av ett dylikt område staden på grund av gällande expropriationslagstiftning kan få betala samma markpris, som betingats vid en dylik försäljning, och således få i priset inlagt ett värde utöver det egentliga tomtpriset. Drätselkammaren anser bestämmelsen därför böra ur lagförslaget utgå.

Som lagförslaget synes på ett förtjänstfullt sätt avväga det allmännas intresse mot det enskildas i vad detsamma i övrigt reglerar de ekonomiska uppgörelserna vid stadsplaneläggning eller annan planläggning, har Drätselkammaren intet emot att detsamma med ovan förordade ändringar lägges till grund för en ändrad stadsplanelagstiftning.

Västerås i september 1921.

För Drätselkammaren:

K. KÄTTSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 66.

Ang. förslag till ny stadsplanelag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Jämlikt Konungens Befallningshavandes till Magistraten den 5 innevarande mars avlåtna skrivelse får Magistraten härmed lämna Stadsfullmäktige tillfälle att avgiva yttrande över bilagda betänkande med förslag till byggnadsstadga och med förslag till stadsplanelag och författningar som därmed hava samband. Yttrandet införväntas före juli månads utgång innevarande år.

Västerås Rådhus den 7 mars 1921.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

N:o 67.

Särskilda kommitterades utlåtande angående förändrade bestämmelser för anslutningar till stadens allmänna ledningar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 28 december 1920 förelåg till behandling ett av Vatten- och Gasverksstyrelsen uppgjort och av Drätselkammaren tillstyrkt förslag angående vissa ändringar i gällande bestämmelser rörande utsträckningar av stadens allmänna ledningar och anslutningar till desamma (Stadsfullmäktiges handlingar för år 1920 N:o 100). Stadsfullmäktige beslöto härvid uppdraga åt Beredningsutskottet att tillsätta en kommitté med åliggande att ytterligare utreda förevarande fråga och till Stadsfullmäktige inkomma med utlåtande och förslag i ämnet, varjämte Stadsfullmäktige bestämde, att det beslut, Stadsfullmäktige i anledning av den föreliggande framställningen kunde komma att fatta, skulle tillämpas även för av Vatten- och Gasverksstyrelsen under senaste tiden beviljade anslutningar eller för sådana anslutningar, som framdeles innan beslut fattades kunde komma att beviljas, därest styrelsen såsom villkor för medgivandet gjort eller komme att göra det förbehållet, att det enskilda bidraget skulle utgå i enlighet med de grunder, som framdeles komme att av Stadsfullmäktige beslutas.

I anledning av Stadsfullmäktiges berörda beslut tillsatte Beredningsutskottet den 26 januari 1921 en särskild utredningskommitté, bestående av undertecknade·

N:o 66.

Ang. bestämmelser för anslutningar till stadens allmänna ledningar.

Såsom ett första utlåtande i den föreliggande frågan i och för vars slutliga lösning kommitterade, på skäl, som nedan närmare skola angivas, ännu icke äro beredda att avlämna förslag, få kommitterade anföra följande.

De erinringar, som vid ärendets behandling i Stadsfullmäktige av en del ledamöter gjordes och som föranledde beslutet om ytterligare beredning, avsågo i huvudsak följande förhållanden.

Till en början ifrågasattes, huruvida det vore riktigt och lämpligt att såsom hittills ägt rum och även nu föreslagits grunda anslutningsavgifterna uteslutande på byggnadstomternas areala storlek och framkastades tanken, huruvida det icke vore möjligt och eventuellt riktigare att till grund för avgifternas beräkning jämte arealen lägga antingen storleken och värdet av bebyggelsen på tomten eller ock tomtmarkens värde pr areal enhet (kvadratmeter) eller bådadera dessa förhållanden.

Vidare gjordes från en del håll gällande, att de föreslagna anslutningsavgifterna möjligen borde kunna sättas lägre än vad från Drätselkammaren och Vatten- och Gasverksstyrelsen föreslagits, varjämte dels framhölls, att avgifterna borde vara lika för hela stadsområdet och således icke högre för det bergiga Jakobsbergsområdet, dels ock ifrågasattes huruvida icke bestämmelserna om anslutningsavgift kunde avse en allt efter prisnivåns växlingar rörlig skala.

Slutligen gavs uttryck för vissa farhågor, att den föreslagna nya bestämmelsen därom, att även vid om- eller tillbyggnad inom stadsplanen i vissa fall anslutningsavgift skulle utgå, kunde giva rum för godtycklig tillämpning och föranleda allt för höga och icke alltid påkallade kostnader för den enskilda byggnadsverksamheten.

Vad först angår beräkningsgrunden för avgifterna hava kommitterade såväl samfält som genom ett särskilt mindre arbetsutskott undersökt möjligheterna för en förändring i de bestående förhållandena och därvid kommit till det resultat, att det stöter på såväl principiella som praktiska svårigheter att i detta avseende vidtaga någon förändring och få kommitterade härutinnan hänvisa till den kommittéutredning av år 1916 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 105 för sagda år), som låg till grund för de hittillsvarande bestämmelserna i ämnet.

Frågan om avgifternas storlek och därmed sammanhängande spörsmål hava vid utredningen visat sig erfordra ytterligare överväganden och undersökningar, innan kommitterade ansett sig kunna härutinnan framlägga sitt definitiva förslag, varför ock det förslag, som härmed framlägges, på sätt ovan antytts, endast avser ett provisorium och är tillkommet i ändamål, framförallt. att beslut må kunna så snart som möjligt fattas i avseende på en del för närvarande beträffande avgiftsbeloppen ännu svävande hos Vatten- och Gasverksstyrelsen vilande anslutningsärenden. Det är särskilt problemet, om hur Jakobsbergsområdet härutinnan skall behandlas, som gjort avgiftsfrågan mera invecklad än vad eljes skulle hava varit fallet. Då emellertid den tanken, att avgifterna icke skulle fastslås för all framtid eller längre tidsperioder, utan fastmera på ett eller annat sätt bliva föremål för ändringar, allt efter som priserna på material och arbetskraft vore underkastade växlingar, inom kommitterade omfattats med intresse, utan att kommitterade därför taget defini-

N:o 67.

Ang. bestämmelser för anslutningar till stadens allmänna ledningar.

tiv ställning i detta avseende, har det befunnits lämpligt om nu endast provisoriska bestämmelser utfärdas, gällande för den sist förflutna tiden och intill innevarande års utgång. I sammanhang med det definitiva förslag, som kommitterade ämna efter fortsatt utredning inom kort framlägga, kommer då också att föreslås bestämmelser avseende tiden efter detta års slut. Vid dessa provisoriska bestämmelser skulle då frågan om anslutningsavgifter för Jakobsberg på grund av därmed förknippade svårigheter tillsvidare avkopplas för att åter upptagas i samband med de definitiva bestämmelsernas upprättande. Denna avkoppling medför dessutom icke några praktiska svårigheter, då kommitterade veterligen, ingen anslutningsfråga för Jakobsberg är vilande eller aktuell.

Ett slutligt ordnande av ledningsförhållandena å den bergiga delen av Jakobsberg och angränsande områden är icke blott en stor ekonomisk fråga både för samhället och de enskilda utan även ur andra synpunkter en invecklad och svårlöst angelägenhet. Den indelning av området, efter vilken detsamma hittills bebyggts och försetts med trafikleder, icke allenast icke överensstämmer med de enklaste nutida regler för stadsplaneläggning utan är även och framförallt med hänsyn till ledningsutsträckningarne i det stora hela oanvändbar, verkställd som den är utan hänsyn till lutningsförhållandena och andra företeelser med avseende på terrängen, vilka böra öva ett avgörande inflytande vid stadsplaneläggningen, i synnerhet med tanke på ledningsarbetena i gatorna. Sålunda ligga nu en del viktiga trafikleder uppe på höjdsträckningar och under lutningar, som nästan omöjliggöra ledningsanläggningar i desamma.

En första förutsättning till och med för planerandet och påbörjandet av ledningsutsträckningar å ifrågavarande område är sålunda upprättandet av en rationell ny indelnings- och byggnadsplan för området. Det är visserligen icke kommitterade obekant, att ett utkast till en dylik plan utarbetats av stadsingenjören, men från detta utkast och till ett definitivt antagande därav är vägen ännu lång; och kunna kommitterade just med hänsyn härtill icke underlåta uttala den stora önskvärdheten av, att stadsplanekommitterade ägna förevarande svårlösta stadsplanefråga särskild omsorg och intresse och söka göra allt för att driva fram frågan till en lycklig lösning inom närmaste tid.

Om än sålunda ledningsspörsmålet med avseende å Jakobsberg i fråga om dess slutliga lösning av skäl, som ovan framhållits, måste betraktas såsom en angelägenhet för en måhända icke så närliggande framtid, synes det likväl kommitterade icke omöjligt att en provisorisk — enkel och billig men likväl för den närmaste tiden fullt tillfredsställande — lösning kan ernås för att ordna avledandet av flytande orenlighet och dagvatten med tanke på undanröjande av särskilt de sanitära vådor och olägenheter, som flere gånger blivit av hälsovårdsmyndigheterna påpekade. I detta hänseende hava kommitterade hos Vatten- och Gasverksstyrelsen anhållit om erforderliga tekniska uppgifter, på det att kommitterade må kunna förebringa utredning även i nu senast berörda fråga i sitt slutliga yttrande.

Då kommitterade sålunda för närvarande helt och hållet frånskilt ledningarne å Jakobsberg och då kommitténs förslag endast avser en lösning för den senast gångna och allra närmaste tiden hava kommitterade icke nu funnit anledning föreslå någon ändring i Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag till led-

N:o 67.

Ang. bestämmelser för anslutningar till stadens allmänna ledningar.

ningsavgifternas storlek eller beräkning för stadsområdet i övrigt. Därmed vilja kommitterade dock icke hava sagt, att de i och för den definitiva lösningen hava godkänt förslaget i princip, vare sig i avseende på frågan om särskild beräkning för Jakobsberg eller beträffande sättet och grunderna för anslutningsavgifternas beräkning.

För att emellertid någon lättnad skall kunna beredas mindre bärkraftiga fastighetsägare att erlägga de otvivelaktigt höga om ock oundvikliga anslutningsavgifterna, vilja kommitterade föreslå, att en del av inbetalningen i vissa fall och efter Vatten- och Gasverksstyrelsens beprövande må kunna uppdelas på 10 år och även de årliga inbetalningarne erläggas kvartalsvis. Visserligen följer av en dylik längre betalningstid ökat behov av rörelsekapital för de tekniska verken, men någon förlust för dem synes ej därav kunna uppstå, då vederbörande hava att erlägga full ränta å det oguldna anslutningsbidraget.

I sammanhang med det sist berörda hava kommitterade övervägt lämpligheten av att den bidragsskyldige tomtägaren ställer säkerhet för ogulden del av anslutningsavgiften. Visserligen utgör de tekniska verkens reglementsenliga rätt att omedelbart avstänga ledningarne vid bristande betalning, även av anslutningsavgiften, en den kraftigaste och mest effektiva indrivare, varför några nämnvärda förluster på grund av kreditgivningen icke äro att räkna med. Men om betalningstiden utsträckes, såsom här ifrågasatts, bliva riskerna givetvis något större, vartill kommer att en annan olägenhet med den nuvarande ordningen blir så mycket mer framträdande. Det är nämligen vid ombyte av ägare icke ovanligt, att säljaren av en fastighet underlåter att underrätta köparen om den oguldna anslutningsavgiften, som sedermera säljaren anser böra åvila fastigheten eller saknar möjlighet att betala och köparen vägrar betala på grund av sin bristande vetskap om skulden, som han för övrigt vill göra till säljarens personliga affär. Med begagnande av sin avstängningsrätt kan visserligen verkens ledning tvinga sig till betalning i dylika fall. Men det synes å andra sidan lämpligt, om därjämte funnes säkerhet av inteckning i fastigheten för verkens fordran. Då kunde någon intressekonflikt i fall som här berörts icke heller behöva ifrågakomma. Givetvis vore det nödvändigt att alltid tillse, att inteckningen låge inom betryggande värde av fastigheten, liksom ock Vatten- och Gasverksstyrelsen skulle äga frihet att i särskilda fall godkänna annan säkerhet eller, om omständigheterna därtill gåve anledning, uppgiva fordringen på all annan säkerhet än den, som ligger i avstängningsrätten. — Kostnaden för inteckningen och dess hållande vid liv bör som vanligt gäldas av fastighetens ägare.

Vad slutligen beträffar spörsmålet om anslutningsavgift under vissa förutsättningar vid om- och tillbyggnad inom stadsplanen, hava kommitterade icke kunnat finna grundad anledning för att de farhågor, som härutinnan kommit till synes, skulle vara befogade. Bestämmelsen synes vara formulerad så tydligt som det kan synas önskvärt och om dess tillämpning, såsom kommitterade förutsätta icke skall underlåtas, sker med aktgivande på bestämmelsens innebörd och syftemål och efter förnuftiga grunder, torde den icke komma att medföra någon av de befarade olägenheterna. Kommitterade hava därför intet att erinra emot vad i detta hänseende föreslagits.

På grund av det ovan anförda få kommitterade hemställa, att Stadsfullmäktige ville antaga och godkänna följande

N:o 67.

Ang. bestämmelser för anslutningar till stadens allmänna ledningar.

Villkor och bestämmelser angående utsträckningar av stadens allmänna ledningar och anslutningar till desamma.

1:o) Stadens ledningar, inklusive serviser till tomtgräns för avlopp, vatten, gas och elektrisk ström utdragas till och inom bebyggda eller för bebyggande avsedda områden, i den mån Sadsfullmäktige pröva sådana anläggningar behövliga och anslå erforderliga medel till gäldande av stadens andel i kostnaderna för desamma, varvid i första hand stadens egna områden böra tillgodoses.

2:o) Vid prövning av dylika frågor skola i övrigt såsom regel följande huvudgrunder beaktas:

a) Ledningarna framdragas successivt från stadens centrum och utåt.

b) Indelning till kvarter, tomter och trafikleder av det område, som är i fråga, skall vara uppgjord eller godkänd av stadens vederbörande myndigheter.

c) Den gatumark, omfattande även öppna platser, som enligt indelningen av området avsatts, skall överlämnas till staden innan ledningsarbetet får påbörjas, därvid för icke planlagda området gäller, att den del av samma mark, som, om området låge inom stadsplan, skulle av vederbörande tomtägare ersättas, skall överlåtas kostnadsfritt och övrig gatumark mot den ersättning, varom överenskommelse träffas mellan markens ägare och staden.

d) Anmälningar om anslutning till de ifrågasatta ledningarna skola hava skett eller inom närmaste framtiden kunna påräknas i så stor utsträckning, att stadens anläggningskostnad för ledningarna kan genom förbrukningsavgifterna från de anslutna abonnenterna förräntas och amorteras.

e) Gasledning enbart eller i samband med elektrisk ledning må utdragas endast i fall då vatten- och avloppsledningar förut finnas utdragna. I övrigt må utsträckningar av stadens ledningar i allmänhet endast ske för gas-, vatten- och avloppsledningar i ett sammanhang.

3:o) Anläggningskostnaderna för ledningar, som sålunda utdragas, fördelas mellan staden och vederbörande fastighetsägare på sätt nedan närmare angives.

4:o) Såsom bidrag till kostnaderna för ledningarne, vilka anläggas av staden och bliva stadens egendom, erlägga fastighetsägarne en anslutningsavgift

N:o 67.

Ang. bestämmelser för anslutningar till stadens allmänna ledningar.

för en gång, utgörande i regel pr. kvm. tomtareal för samtliga slags ledningar en krona 70 öre, för gas och elektriska ledningar 50 öre, för enbart gasledning 34 öre, och för enbart elektrisk ledning 16 öre; skolande inom stadens planlagda område avgift även utgå för bebyggd tomt, för vilken anslutningsavgift ej förut erlagts, då gammal byggnad ersättes med ny och tidsenligare, eller då om- eller tillbyggnad äger rum i sådan omfattning, att nya eller grövre servisledningar måste anläggas.

5:o) Dessa avgifter gäldas genast vid ledningsanläggningens påbörjande, dock att fastighetsägare, då fråga är om anslutning till samtliga slags ledningar, må, om han så önskar, erlägga endast en tredjedel av anslutningsavgiften genast vid arbetets påbörjande och återstoden genom årliga eller kvartalsvis skeende lika stora avbetalningar under en tid av fem, eller om Vatten- och Gasverksstyrelsen undantagsvis härtill lämnar medgivande, tio år jämte 6 % årlig ränta å oguldet belopp. Till säkerhet för dessa senare betalningars ordentliga fullgörande äger staden rätt att genast vid försummad inbetalning avbryta anslutningarna och hålla ledningarna avkopplade, till dess betalningen av förfallna kapital- och räntebelopp fullgjorts, varjämte fastighetsägaren är skyldig till Vatten- och Gasverksstyrelsen överlämna inteckning i fastigheten, till beloppet motsvarande minst den oguldna anslutningsavgiften och liggande inom sådant värde av fastigheten, att den av styrelsen kan anses utgöra betryggande säkerhet för stadens fordran, ägande dock styrelsen undantagsvis i sistberörda avseende godkänna annan säkerhet än inteckning eller ock åtnöjas med endast den säkerhet, som rätten till avstängning innebär.

6:o) Servisers anläggande inom tomtgräns bekostas ensamt av fastighetsägaren och ombesörjes av denne.

7:o) Därest undantagsvis ledningar prövas böra utdragas till ett område tidigare, än sådant enligt reglerna i punkt 2:o) här ovan bör ske, på grund av sanitära förhållanden eller andra tvingande omständigheter, såsom då närmare stadens centrum liggande områden äro mindre lämpliga för bebyggande eller för ledningars framdragande eller då sådana mellanliggande områdens bebyggande eller förseende med ledningar draga orimligt stora kostnader, skola fastighetsägarnas anslutningsavgifter höjas med belopp,

N:o 67.

Ang. bestämmelser för anslutningar till stadens allmänna ledningar.

som av Stadsfullmäktige skäligen prövas motsvara stadens merkostnader i följd av det för tidiga utdragrandet av de ledningar, som, utan att direkt och ensamt vara avsedda för det för anslutning ifrågasatta området, ändock måste utföras för att förse detta med ledningar, eller av Stadsfullmäktige bestämd del av dessa merkostnader.

8:o) Skulle inom ett byggnadsområde ägare av fastighet icke före ledningarnas framdragande till och inom området med staden träffa uppgörelse om anslutning, skall för sådan fastighet, därest anslutning till ledningarna för densamma sedermera sker, anslutningsavgiften höjas med 6 % årlig ränta å det belopp, som beräknas för fastighetens vidkommande hava av staden utlagts för huvudledningar, eller en krona pr kvm. av tomtens areal från den tid, då anslutningsavgiften eller första delen därav skolat erläggas för från början ansluten tomtmark inom området, och därjämte med 6 % årlig ränta å den vanliga anslutningsavgiften från den tid, då ledningar, till vilka tomten direkt kan erhålla anslutning, börjat utdragas.

9:o) Dessa villkor och bestämmelser skola tillämpas för stadens såväl planlagda som icke planlagda område, med undantag likväl i sistnämnda hänseende för det bergsområde, som i öster begränsas av Djäkneberget, i söder sträcker sig utefter Jakobsbergsgränsen till Solvägen samt i fortsättningen av de inom Hammarby område befintliga gatorna Sol-, Engelbrekts- och Ringvägarne till Fredsvägen.

10:o) Ovanstående villkor och bestämmelser skola avse av Vatten- och Gasverksstyrelsen under senare tiden beviljade anslutningar i de fall styrelsen såsom villkor för medgivandet gjort förbehåll, att det enskilda bidraget skulle utgå i enlighet med de grunder som framdeles kunde komma att av Stadsfullmäktige beslutas, och intill utgången av år 1921.

Västerås den 18 oktober 1921.

K. KÄTTSTRÖM.

C. J. Frändberg. *P. Hiersemann.*
Manne Lindblad. *Theofil Öberg.*

N:o 68.

Drätselkammarens skrivelse angående fortsatt vägarbete i landsvägen till Skultuna.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter slutförande av det genom Skogssällksapets Statsarbeten utförda vägarbetet i landsvägen till Skultuna, bestående i rätning och breddning av vägen förbi ullspinneriet och en bit bortom detta, har Drätselkammaren närmare utrett ett väckt förslag att bredda, räta och utjämna vägen i dess fortsättning fram till den nya kyrkogårdsanläggningen vid Hovdestalund, och har Drätselkammaren vid undersökning på ort och ställe blivit övertygad om behovet av ett dylikt vägarbete samt om lämpligheten av att få detsamma omedelbart igångsatt som nödhjälpsarbete.

Arbetet skulle avse vägbanans utläggning till större bredd och rätande samt nedschaktning av det omedelbart söder om kyrkogårdsanläggningen varande höga vägkrönet och i samband härmed igenfyllning av vägdälden norr därom, och är kostnaden för hela arbetet av byggnadschefen Smitt beräknad till 62,000 kronor, dock är häri ej inberäknad kostnaden för eventuell bergsprängning. Hur stor del härav, som blir en stadens egen utgift kan nu ej angivas, enär någon uppgörelse med Skogssällskapets Statsarbeten, genom vilket Drätselkammaren har för avsikt att få arbetet utfört, ännu icke träffats, om ock underhandlingar härom äro inledda.

Ifråga om kostnadens bestridande till den del den faller å staden, vill Drätselkammaren dels erinra därom, att Stadsfullmäktige den 25 augusti innevarande år anvisat 55,000 kronor för anläggande av väg på östra sidan av Lustigkullaområdet med bemyndigande för Drätselkammaren att, därest annat för staden mera gagneligt arbete av Drätselkammaren kunde påfinnas, använda anslaget för detta, dels ock bringa till Stadsfullmäktiges kännedom att Magistraten vägrat verkställighet av detta beslut på den grund, att anslaget blivit anvisat för ändamål, som icke blivit närmare bestämt.

Kostnaden för det nu ifrågasatta vägarbetet torde därför lämpligen reserveras av det för berörda väg utmed Lustigkulla ursprungligen avsedda anslaget.

I ändamål att kunna igångsätta arbetet med det snaraste och utan att avvakta den definitiva uppgörelsen med Skogssällskapets Statsarbeten, vill Drätselkammaren, som framdeles, sedan stadens slutliga kostnad för arbetet kunnat fixeras, skall förelägga Stadsfullmäktige förslag till dess gäldande, nu hemställa,

att Stadsfullmäktige ville lämna Drätselkammaren medgivande att av det den 25 augusti innevarande år för väg utmed Lustigkulla eller annat gagneligt ändamål anvisade anslag å 55,000 kronor disponera erforderligt belopp för igångsättande av

N:o 68.

Ang. fortsatt vägarbete i landsvägen till Skultuna.

arbete med breddning, rätning och utjämning av landsvägen till Skerike fram till kyrkogårdsanläggningen vid Hovdestalund.

Västerås den 20 oktober 1921.

För Drätselkammaren:
K. KÄTTSTRÖM.

Ragnar Tenow.

KOSTNADSFÖRSLAG

till omläggning av Skultunavägen.

Schaktning, 5,000 m.³ à kr. 4: —	20,000: —
Fyllning, 5,000 m.³ à kr. 1: —	5,000: —
Makadam, 900 m.³ à kr. 16: —	14,400: —
Vältning av makadam, 4,500 m.² à kr. 0: 20	900: —
Grusning, 900 m.³ à kr. 10: —	9,000: —
Stenmur, 30 lm. à kr. 100: —	3,000: —
Staket, 300 lm. à kr. 15: —	4,500: —
För arbetsledning och oförutsedda kostnader c:a 10 %	5,200: —
Summa Kronor	62,000: —

Härtill får läggas kostnad för den bergsprängning, som möjligen kan ifrågakomma.

Västerås den 20 oktober 1921.

Gösta Smitt.

N:o 69.

Drätselkammarens skrivelse angående pensionsrätt för folkskolans lärarinnor i huslig ekonomi.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktige för avgörande överlämna en framställning från Folkskolestyrelsen angående stadens medverkan till en framtida pensionering av folkskolans lärarinnor i huslig ekonomi och med hänsyn till att skäl icke synes föreligga att ställa dessa lärarinnor i av-

seende å deras framtida pensionering i bättre ställning än vad fallet varit med övrig lärarepersonal vid folkskolan, varför engångsavgiften bör avse tidrymden t. o. m. 1919 års utgång och icke omfatta familjepension, hemställa,

N:o 69. *Ang. pensionsrätt för folkskolans lärarinnor i huslig ekonomi.*

att Stadsfullmäktige ville med bifall till Folkskolestyrelsens framställning i övrigt besluta utbetala engångsavgift t. o· m. år 1919, för lärarinnornas i huslig ekonomi pensionering, utgörande 2,760 kronor 57 öre, till statens anstalt för pensionering av folkskollärare av tillgängliga medel på folkskolans stat, samt befria desamma från de löneavdrag, som svara mot sagda engångsavgift.

Västerås den 20 oktober 1921.

För Drätselkammaren:

K. KÄTTSTRÖM·

Ragnar Tenow.

Utdrag ur protokoll vid Folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 6 oktober 1921.

§ 98.

Från statens anstalt för pensionering av folkskollärare hade inkommit meddelande att av folkskolestyrelsen begärd pensionsrätt för lärare i övningsämne beviljats, varvid slöjdlärare och -lärarinna äga rätt till retroaktiv tjänsteårsberäkning utan vidare, enär de förut haft pension sig tillförsäkrad från småskollärarinnornas ålderdomsunderstödsanstalt, som numera uppgått i statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. men att för lärarinnorna i huslig ekonomi, vilka icke förut tillhört någon pensionsinrättning, särskild engångsavgift kräves av tillhopa 2,892 kronor för tjänste- och 19 kronor för familjepension, vilka belopp skoldistriktet har att inbetala till pensionsanstalten med rätt för distriktet att av resp. befattningshavare uttaga avgifterna genom årliga löneavdrag, intill dess vederbörande uppnått pensionsåldern.

Med anledning härav hade lärarinnorna i huslig ekonomi i bifogad skrivelse hemställt, att styrelsen måtte föreslå Stadsfullmäktige, att ifrågavarande lärarinnor måtte befrias från erläggande av ovannämnda engångsavgift, varvid som skäl anförts, dels att Västerås kommun erlagt pensionsavgifterna t. o. m. 1919 års utgång för samtliga de lärare och lärarinnor, som förut tillhört pensionsinrättning, dels ock att de årliga löneavdragen för täckande av engångsavgifterna skulle bli särdeles betungande och i ett fall uppgå till ej mindre än kronor 246: 30 pr år, vartill komma de ordinarie pensionsavgifterna med kr. 43: 81 pr år.

N:o 69.

Ang. pensionsrätt för folkskolans lärarinnor i huslig ekonomi.

Då sålunda styrelsen fann, att genom ett bifall till den gjorda framställningen lärarinnorna i huslig ekonomi bereddes enahanda förmåner, som redan förut kommit övriga skoldistrikts lärare till del, och då dessutom en pension av statsmedel av kronor 1,537: 50 (förutom nu utgående dyrtidstillägg) därigenom bereddes dem, utan att staden härför behövde vidkännas några övriga utgifter, beslöt styrelsen enhälligt hemställa,

att Stadsfullmäktige behagade besluta, att den engångsavgift av kronor 2,892 för tjänste- och 19 kronor för familjepension eller tillhopa kronor 2,911 utbetalas till pensionsinrättningen av tillgängliga medel på folkskolans stat samt att lärarinnor i huslig ekonomi befrias från de särskilda löneavdrag, som svara mot sagda engångsavgifter.

Denna § skulle anses omedelbart justerad.

Västerås som ovan.

Em. Granér

Rätt ur protokollet, betygar:

Em. Granér.

Till Folkskolestyrelsen i Västerås.

Enligt gällande reglemente för Statens anstalt för pensionerande av folkskollärare m. fl. har möjlighet beretts lärarinnor i huslig ekonomi att efter uppfyllande av vissa villkor komma i åtnjutande av statspension.

Emellertid skulle, enligt dessa villkor, här ovan nämnda lärarinnor bli nödsakade utbetala en årlig avgift av kronor 43: 81 intill den tid lärarinnan är berättigad till pension, varjämte en engångsavgift, beräknad på samtliga tjänsteår tjänsteinnehavaren äger vid inträdet i pensionskassan, måste erläggas. Denna engångsavgift skulle dock utbetalas av skoldistriktet, men äga dettas myndigheter rätt, att, om de så finna lämpligt, uttaga beloppet av tjänsteinnehavaren, varvid det fördelas på vissa år.

Västerås kommun har under en lång följd av år erlagt pensionsavgifterna för lärare och lärarinnor i läs- och skrivämnen, och först från och med 1920 års ingång har den förändringen vidtagits, att dessa befattningshavare själva måste bestrida utgifterna till pensionskassan. För de övriga övningslärarne vid folkskolan härstädes är ej heller avgift med retroaktiv verkan ifrågasatt. Följaktligen skulle denna endast drabba oss tre lärarinnor i huslig ekonomi.

Det är självklart, att en sådan bestämmelse skulle bli för oss särdeles betungande, och i ett fall skulle den årliga avgiften till pensionskassan belöpa sig på ej mindre än kronor 290: 11. Det förefaller oss också, som om det vore förenligt med rättvisa och billighet, att vi komme i åtnjutande av samma förmån som övriga lärargrupper vid härvarande folkskolor, och vi våga därför hoppas, att skyldighet att ersätta här nämnda engångsavgift ej måtte åläggas oss.

Med stöd av vad som här ovan anförts ha undertecknade velat vända sig till Folkskolestyrelsen med en vördsam hemställan,

N:o 69.

Ang. pensionsrätt för folkskolans lärarinnor i huslig ekonomi.

att Styrelsen måtte föreslå Stadsfullmäktige, att de så kallade engångsavgifterna ej åläggas oss till inbetalning.

Västerås den 5 oktober 1921.

Mona Granér. *Anna Tunell.* *Eva Karlsson.*

Avskrift.

Till Västerås Folkskolestyrelse, Västerås.

Sedan Folkskolestyrelsen sökt pensionsrätt för reglerade lärarbefattningar i slöjd och hushållsgöromål inom skoldistriktet, har pensionsanstalten låtit uträkna de engångsavgifter, som skulle erfordras för att befattningarnas innehavare skola för pension få räkna tjänsteår för föregående anställning. Detta gäller endast lärarinnorna i hushållsgöromål, enär slöjdlärare äga rätt till retroaktiv tjänsteårsberäkning utan vidare. Förteckning över (nämnda lärarinnors) engångsavgifter överlämnas. Såsom därav framgår, har skoldistriktet såsom huvudman att för dem betala 2,892 kronor för tjänste- och 19 kronor för familjepension, vilka belopp, sedan pensionsanstalten fattat beslut i fråga om befattningarnas förenande med pensionsrätt, böra snarast möjligt inbetalas. Skoldistriktet kan hos resp. befattningshavare i sin ordning uttaga avgifterna genom de i förteckningen angivna årliga löneavdragen, intill dess vederbörande nått pensionsåldern.

Pensionsanstalten kommer att endera dagen fatta beslut i pensionsfrågan, varefter underrättelse härom samt om årsavgifter och sättet för deras erläggande skall meddelas Eder..

Stockholm den 26 september 1921.

Carl Widström.
Direktör.

Rätt avskrivet, intygar:
Em. Granér.

N:o 70.

Drätselkammarens skrivelse angående ytterligare anslag till arbetslöshetsunderstöd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Överlämnande framställning från Stadsfullmäktiges Arbetslöshetskommitté angående arbetslöshetsunderstöd, får Drätselkammaren hemställa,

att Stadsfullmäktige ville för ändamålet anvisa 40,000 kronor att utgå av tillgängliga medel för att slutligen gäldas på sätt Stadsfullmäktige vid fastställande av stadens budget för nästkommande år efter förslag av Drätselkammaren kunna komma att besluta.

Västerås den 20 oktober 1921.

För Drätselkammaren:

K. KÄTTSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom skilda beslut hava Stadsfullmäktige sammanlagt anslagit 120,000 kronor att utdelas såsom arbetslöshetsunderstöd. Vid innevarande månads slut är det senast den 28 juni 1921 beviljade anslag å 40,000 kronor förbrukat och torde utbetalningar med cirka 4,000 kronor komma att överskrida anslagsbeloppet. Efter beräkning att kostnaderna för arbetslöshetsunderstödsverksamheten, däri inbegripet bespisningsrörelsen, komma att uppgå till cirka 18,000 kronor för månad, anhålla kommitterade om anslag för november och december månaders verksamhet till belopp av 40,000 kronor.

Västerås den 18 oktober 1921.

På Arbetslöshetskommitténs vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Eric Plantin.

Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter, Västerås 1921

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1921. Den 24 November. XIX.

N:o 71.

Drätselkammarens framställning ang. restaurering av allmänna läroverkets huvudbyggnad.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I innevarande års stat finnes enligt Stadsfullmäktiges beslut den 29 december 1920 av uttaxerade medel avsatt ett belopp å 50,000 kronor för restaurerings- och omändringsarbeten i högre allmänna läroverket i avbidan på att Drätsekammaren ville förelägga Stadsfullmäktige definitivt yttrande och förslag i anledning av de framställningar, som vid upprepade tillfällen i ämnet gjorts av rektor vid läroverket.

Drätselkammaren har, sedan infordrade kostnadsberäkningar och anbud. anslutande sig till dessa, inkommit, nu upptagit ärendet till slutligt avgörande vad angår läroverkets huvudbyggnad och på basis av de av rektor i här bilagda skrivelse den 16 december 1919 föreslagna ändrings- och reparationsarbeten. En dylik begränsning av programmet har Drätselkammaren ansett stadens ekonomiska resurser för närvarande påkalla, och torde ett uppskov med ett slutgiltigt ordnande av övriga kvarstående frågor eller med uppförande eller nybyggnad av gymnastikhuset samt med en del reparationer å övriga läroverksbyggnader kunna utan allt för stora olägenheter under ytterligare någon tid ske. Drätselkammaren anser sig hava ett belägg för denna mening uti att en reparation och ombyggnad av huvudbyggnaden framhållits som mest behövlig och därför intagit den allt dominerande platsen uti samtliga framställningar från läroverksmyndigheterna. Vidkommande programmet för ombyggnad av huvudbyggnaden har kostnadsberäkningen upptagit större arbeten än i rektors förberörda skrivelse ifrågasatts av den anledning, att omläggning av bjälklaget för hela övervåningen antagligen blir en nödvändig åtgärd vid det förhållande, att bjälklaget i östra delen av byggnaden vid de redan härstädes igångsatta reparationsarbetena visat sig vara angripet av röta i fogarne och anledning icke föreligger att antaga ett annat förhållande vara rådande i övriga delar av byggnaden. Kostnaden för en dylik omläggning är därför inbegripen i kotnadberäkningen. Beträffande de avgivna anbuden för värmeledningsinstallation har Drätselkammaren, med lämnande av sitt förord för pumpvarmvattensystemet, givit en särskild inom Drätselkammaren tillsatt kommitté för arbetenas utförande bemyndigande att granska och antaga det fördelaktigaste anbudet. Anbuden äro baserade på ritningar, som ställts till förfogande av firman Calor. I byggnadschefens kostnadsberäkning är för värmeledningen upptaget ett belopp av 32,000 kronor.

N:o 71. *Ang. restaurering av allmänna läroverkets huvudbyggnad.*

Med hänsyn till den värdeökning läroverksbyggnaden undergår genom en ombyggnad och reparation som den ifrågasatta, räknar Drätselkammaren med möjligheten att kunna utverka tillstånd för staden att genom lån få bestrida den kostnad, som, utöver den i innevarande års stat upptagna, blir erforderlig och vilken tilläggskostnad utgör 55,000 kronor.

Under åberopande av det anförda och med hänvisning till bifogade handlingar får drätselkammaren alltså föreslå

att Stadsfullmäktige ville av lånemedel anvisa ett tilläggsanslag å 55,000 kronor för reparations- och ombyggnadsarbeten i högre allmänna läroverkets huvudbyggnad i den omfattning som här förut angivits och som närmare framgår av den till handlingarne hörande kostnadsberäkningen, ävensom bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å beslutet för såvitt därmed avses anslagets gäldande genom lån med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida utgiften genom tillfälligt lån. som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, ägde begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet få upptaga.

Västerås den 10 november 1921.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Avskrift.

Kostnaderna för reparation av Västerås Högre Allmänna läroverks byggnader.

Tegelväggar	6,080: —
Järnbalkar	1,472: —
Bjälkar 5″×7″	81: —
Sparrar 5″×5″	143: —
Bräder, spåntade	450: —
Rivn. och putsn.	630: —
Utvidgning av dörrar	300: —
Upptagning av dörrar	200: —
Igenmurning	200: —
Håltagning för värmel. sanst.	3,000: —
Härav betingade efterlagningsarbeten	2,000: —
Transport	14,556: —

N:o 71.

Ang. restaurering av allmänna läroverkets huvudbyggnad.

Transport	14,556: —
Omläggning av golv	12,180: —
samt reparation av bjälkar (enl. erfarenhet)	5,000: —
Nya golv	3,525: —
Enkeldörrar	150: —
Dubbeldörr	450: —
Rivning av väggar	600: —
Kassavalv	1,000: —
Vattenklosetter	2,250: —
Pissoir	1,000: —
Korkmattor	8,718: —
Reparation av yttertaket	1,500: —
Värmeledning (incl. ersättning till Calor för ritningar)	32,000: —
Målningsarbeten	12,500: —
Diverse och oförutsedda kostnader	9,571: —
Summa Kr.	105,000: —

Västerås den 10 november 1921.

GÖSTA SMITT.

Rätt avskrivet intyga:

Ottilia Söderström. *Erik Jonsson.*

Till Stadsfullmäktiges Ordförande, Västerås.

Vid den inspektion av högre allmänna läroverket i Västerås, som undertecknad på uppdrag av Kungl. Skolöverstyrelsen förrättade i slutet av sistförflutna vårtermin, hade jag tillfälle att taga närmare kännedom om de lokaler, över vilka läroverket förfogar. Det bör tacksamt erkännas, att Västerås stad visat stor offervillighet gent emot läroverket och att dess lokaler delvis tillfredsställa även högt ställda anspråk.

Huvudbyggnaden lämnar emellertid åtskilligt övrigt att önska. Vissa klassrum äro väl små, fullt användbar sångsal saknas, likaså materialrum, varjämte rektors och lärares berättigade anspråk på utrymme och bekvämlighet alltför litet äro tillgodosedda. Golven äro flerstädes förslitna och dåliga, rummen äro i många fall i ett något vanvårdat skick, och byggnaden synes i det hela kräva en genomgående renovering.

Det är överstyrelsen bekant, att under de senaste åren upprepade framställningar till stadens myndigheter gjorts av rektorsämbetet vid läroverket i syfte att få de förefintliga bristerna i läroverkets lokaler avhjälpta. Det program för lokalernas omgestaltning, som framlagts i rektorsämbetets skrivelse till stadsfullmäktige *den 16 december 1919,* synes vara väl genomtänkt och kunna leda till en tillfredsställande lösning av frågan.

N:o 71.
Ang. restaurering av allmänna läroverkets huvudbyggnad.

Jag tillåter mig framhålla angelägenheten av att en sådan lösning utan alltför långt dröjsmål kommer till stånd. Skulle av ekonomiska skäl svårighet möta att nu i ett sammanhang genomföra hela programmet, torde i första hand huvudbyggnaden böra försättas i ett tillfredsställande och värdigt skick samt därefter så snart ske kan, frågan om en ny gymnastiklokal upptagas och bringas till lösning.

Stockholm den 12 juni 1920.

På Skolöverstyrelsens vägnar:
Axel Åström.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Den 24 oktober 1916 inkom dåvarande rektorn vid högre allmänna läroverket i Västerås H. Wallin till Stadsfullmäktige med en framställning om vidtagande av behövliga reparationer å läroverkets huvudbyggnad. Den 21 januari 1918 inkom jag med en skrivelse i enahanda syfte. Sedan denna, enligt vad till min kännedom kommit, av Stadsfullmäktige överlämnats till Drätselkammaren för åtgärders vidtagande, inkom jag den 1 juli 1918 till Drätselkammaren med vissa påminnelser.

Sedan saken emellertid ytterligare varit föremål för behandling i läroverkskollegiet och därvid disponeringen av de tillgängliga lokalerna i huvudbyggnaden blivit enligt min mening på ett lyckligare sätt löst, än hittills föreslagits, och vidare dels gymnastikinspektören påyrkat uppförande av en ny gymnastiklokal, dels läroverkets staden tillhöriga annexbyggnader befunnits vara i behov av vissa förbättringar, får jag härigenom, enligt kollegiets uppdrag, anföra följande beträffande de reparationer och nybyggnader, varav läroverket är i behov.

1. *Beträffande läroverkets huvudbyggnad.*

Då läroverket lider brist på tillräckligt stora klassrum, helt och hållet saknar musiklokal och har ett alltför litet samlingsrum för lärarna, får jag anhålla, att det tillgängliga utrymmet i huvudbyggnaden disponeras på följande sätt:

Norra hälften av förra bibliotekslokalen (till pelarraden i mitten) anordnas, med borttagande av en pelarrad och inrättande av annan stödanordning, till musiksal. Den nya väggen göres kraftigt ljuddämpande.

En fjärdedel av förra bibliotekslokalen med de återstående tre fönstren på östra gaveln anordnas till ett stort klassrum.

Återstoden av förra bibliotekslokalen blir till sörre delen en korridor med sekundär belysning från det nyssnämnda klassrummet. Utmed väggen till musiksalen anordnas emellertid ett större materialrum med sekundär belysning från musiksalen och utmed motsatta väggen (intill rummet n:o 14) ett liknande, väsentligen med artificiell belysning.

N:o 71. *Ang. restaurering av allmänna läroverkets huvudbyggnad.*

Rummet n:o 14 anordnas till kollegierum med 30 skåpfack. I sammanhang därmed blir rummet n:o 15 kapprum för lärarna och i samma rum avbalkas och inredes toalettrum för lärarna, varjämte dörren mellan förra bibliotekssalen och rum n:r 14 sättes igen. Mellan rummet n:r 15 och rummet n:r 16, som f. n. utgör rektors expeditionsrum och fortfarande bör bibehålla denna egenskap, upptages en mindre dörr, invid expeditionsrummet anordnas under vindstrappan ett kassavalv.

Rummet n:o 17, nuvarande kollegierummet, avbalkas med en cloisonvägg så, att intill expeditionsrummet bildas ett väntrum med ett fönster. Återstoden av nuvarande kollegierummet sammanslås genom mellanväggens borttagande med rum n:o 18 till ett stort klassrum. Den nuvarande dörren till n:o 17 och dörren till n:o 18 sättas igen, och i stället upptas en dörr mitt framför vardera trappan till övre våningen.

Cloisonsväggen mellan rummen n:ris 2 och 3 borttages och dörren till n:o 2 sättes igen.

På detta sätt vinnas i huvudbyggnaden i st. f. nuvarande 4 stora klassrum (n:o 1, 4, 9 och 12) och 10 små eller medelsmå (2, 3, 5, 7, 8, 10, 11, 15, 18, 19 — av vilka n:o 2 och 3 icke på länge kunnat användas) samt ett alltför litet kollegierum utan kapprum och toalett, ett expeditionsrum utan kassavalv och väntrum, en oanvänd stor f. d. bibliotekslokal och ett illa beläget rum (n:o 14), som endast kunnat användas till reservmusikrum, följande lokaler:

7 stora klassrum (n:ris 1, 4, 9, 12, de sammanslagna 2 och 3, 18 och en del av 17 samt det nya i förra bibliotekssalen), 6 små eller medelsmå (n:ris 5, 7, 8, 10, 11, 19), ett tillräckligt stort kollegierum med kapp- och toalettrum, ett stort musikrum, två materialrum samt väntrum och kassavalv till expeditionsrummet.

Beträffande huvudbyggnaden får jag i övrigt anhålla,

att i lärjungarnas toalettrum plats om möjligt beredes för ännu en vattenklosett samt att en bättre, ordentligt fungerande pissoar där inrättas i enlighet med skolläkarens i avskrift bifogade yrkande, varjämte i fönstren där insättes refflat råglas i de nedersta rutorna,

att nya dricksfontäner av bättre typ insättas i stället för de nuvarande,

att centralvärmeledning inrättas i alla lokaler och i sammanhang därmed ett väl fungerande ventilationssystem anordnas,

att alla trägolv förses med linoleummattor eller stav- eller parkettgolv av ek,

att dörröppningarna mellan högtidssalen och tamburen och mellan denna tambur och förstugan göras bredare, på det att salen i händelse av eldfara eller annan fara må kunna hastigare utrymmas,

att tillräckligt antal brandposter inrättas i byggnaden,

att läroverkshuset må i sin helhet genomgå en grundlig inre och yttre reparation och målning, varvid särskilt torde böra iakttagas, att innerväggarna målas i en varm och ljus färgton — i synnerhet är detta oeftergivligt i de rum, som ligga åt norr eller eljest ha en otillfredsställande belysning, såsom n:o 2 och 3 (som sammanslås), n:o 1 och den blivande musiksalen — samt att dörrar, panel och fönsterbågar grundligt repareras.

N:o 71.

Ang. restaurering av allmänna läroverkets huvudbyggnad.

2. *Beträffande läroverkets gymnastiklokal.*

Såsom av i avskrift bilagda skrivelse från gymnastikinspektören Prof. N. F. Sellén framgår, är läroverkets gymnastiklokal för sitt ändamål så otjänlig, att den icke genom en reparation kan bringas i ett tillfredsställande skick. Det har länge varit ett önskemål att få den ersatt med en värdigare lokal, men tidsomständigheterna ha gjort, att frågan hittills undanskjutits. Nu är emellertid behovet oavvisligt. På grund härav får jag vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige ville för läroverkets räkning låta uppföra en ny gymnastiklokal i enlighet med Kungl. Läroverksöverstyrelsens normalbestämmelser för läroverkshus V:4 och gymnastikinspektörens nyssnämnda skrivelse. Gymnastikhuset bör uppvärmas med lågtrycksånga och innehålla en gymnastiksal av cirka 400 m.² golvyta och cirka 7.5 m. höjd, försedd med en rymlig åskådarläktare och kraftigt fungerande ventilationsanordning,

två omklädningsrum i gymnastiksalens omedelbara närhet, vardera med cirka 100 m.² effektivt golvutrymme och minst 225 skofack; vardera omklädningsrummet bör hava sin särskilda ingång såväl till gymnastiksalen som utifrån,

duschrum med anordning för temperering av vattnet,

1 materialrum för förvaring av lös gymnastikattiralj,

1 rum för gymnastikläraren, tillika mottagningsrum för skolläkaren och

1 torkrum för svettiga eller eljest fuktiga kläder.

Dessutom vore det i hög grad önskligt, att i gymnastikhuset plats kunde beredas för ett frukostrum, som kunde disponeras av de lärjungar, som ha lång skolväg, enär ingenstädes i läroverket för övrigt plats finnes för en sådan lokal.

3. *Beträffande gamla annexbyggnaden.*

I den smala korridor, som löper förbi biologiska laboratoriet in till växtrummet, bör en vattenklosett anordnas med ingång från förstugan.

I växtrummet bör en effektivare uppvärmning anordnas, enär det eljest icke är användbart under den kallare årstiden.

Åt den astronomiska tuben bör en säkrare stödanordning inrättas och därjämte en bättre inrättning av taket därovan, antingen genom en vridbar kupol eller på annat lämpligt sätt.

Alla trägolv böra omfernissas eller förses med linoleummattor.

4. *Beträffande nya annexbyggnaden.*

Alla trägolv böra omfernissas eller förses med linoleummattor.

5. *Beträffande alla klassrum, såväl i huvudbyggnaden som i annexbyggnaderna.*

Större utrymme för skrivning på svarta tavlor bör anskaffas, antingen därigenom, att tavlorna göras betydligt större, eller därigenom, att en ny tavla insättes i varje rum. Alla tavlor böra till en del av sin högra hälft inrutas med 2-cm:s-rutor i rött, på samma sätt som förhållandet är i nya annexbyggnaden, och med ungefär lika stort rutfält som där.

Ang. restaurering av allmänna läroverkets huvudbyggnad.

6. *Beträffande gårdsplanen.*

Någon lämplig anordning för dagvattnets avrinnande bör finnas; under nuvarande förhållanden är planen vid vissa tider nästan oframkomlig.

Stensättningen intill huvudbyggnaden behöver förbättras eller också helt borttagas.

Någonstädes i läroverksbyggnadernas omedelbara närhet bör ett cykelstall inrättas på någon plats, där man kan vara någorlunda trygg för tillgrepp.

Slutligen får jag för Stadsfullmäktige vördsamt framhålla, att läroverket, rikets äldsta läroverk av sitt slag, år 1923 firar sitt trehundraårsjubileum, varvid läroverket givetvis kommer att få mottaga besök av representanter såväl för överordnade myndigheter som för andra läroverk. Både för läroverkets skull och för det samhälles, där det är beläget, synes det mig vara angeläget, att läroverket därvid kan framträda i ett värdigare yttre skick, än nu är förhållandet. Med hänsyn härtill får jag vördsamt hemställa, att Stadsfullmäktige ville omedelbart vidtaga sådana åtgärder, som kunna leda till att de här ovan anförda bristerna bliva avhjälpta och de påyrkade reparations- och nybyggnadsarbetena slutförda *före* jubileumstillfället.

Västerås den 16 december 1919.

Gottfrid Kallstenius
Rektor vid h. allm. läroverket i Västerås.

Avskrift.

Till rektor vid högre allm. läroverket i Västerås.

Vid de av mig i egenskap av gymnastikinspektör gjorda besöken vid högre allmänna läroverket i Västerås har jag haft tillfälle att konstatera dess gymnastiklokals otjänlighet för sitt ändamål. Jag har likväl på grund av den nu genomgångna kristidens svårigheter icke ansett mig böra göra någon framställning beträffande densamma. Då emellertid detta hinder nu torde få anses bortfallet, får jag jämlikt för gymnastikinspektören gällande instruktion i detta ärende anföra följande.

1. *Själva gymnastikhuset* är ett reveterat plankhus, som uppförts år 1864 och icke sedan 1894 undergått någon reparation. Detsamma är numera icke i ett samhället värdigt skick. Jag har hört uppgivas, att man kan sticka en käpp genom väggarna. Härmed må förhålla sig huru som helst, säkert är att det intryck man får utav husets såväl yttre som inre är mycket nedslående. Den sinnesstämning som en gymnasiklokal förmår meddela de gymnastiserande är ingalunda oviktig. Giver den ett intryck av förfall, är den mörk och hållen i en dyster färgton, såsom här synes mig vara fallet, få otvivelaktigt övningarna en motsvarande tryckt stämning över sig.

2. Gymnastiksalen har en golvyta av omkring 300 m.². Som salen likväl är i saknad av särskilt rum för den lösa redskapen, vilken nu belamrar densamma, torde det för övningarna nyttiga golvutrymmet icke böra beräknas högre än till cirka 250 m.². Den största av läroverkets fem gymnastikavdel-

N:o 71.

Ang. restaurering av allmänna läroverkets huvudbyggnad.

ningar består f. n. av 92 lärjungar och enligt läroverksöverstyrelsens bestämmelser bör ett golvutrymme av 4 m.² beräknas för varje gymnastiserande i en avdelning. För denna avdelning borde sålunda erfordras 368 m.², vadan golvutrymmet sålunda är omkring 100 m.² för litet. I överskådlig, något så när gles formering få därför under nuvarande förhållanden de närmast salens sidor befintliga lärjungarna knappast rum för en armsträckning utåt, på samma gång som alla förflyttningar, marscher hopp m. m. försvåras och inskränkes. Att i tillräcklig grad minska avdelningarnas storlek, vilket vore liktydigt med ökning av deras antal, skulle för ett så stort läroverk som det här ifrågavarande nödvändiggöra två salar och två gymnastiklärare.

Salens gymnastikinredning är otillräcklig ävensom delvis försliten och oändamålsenlig. Övningarna kunna därför icke på ett tidsbesparande och lämpligt sätt anordnas och det användbara rörelseförrådet måste alltför mycket begränsas.

3. De två omklädningsrummens nyttiga golvytа, sedan utrymme för skåpfack, klädhängare och trappa fråndragits, uppgår till c:a 50 m² för vardera. För att avdelningarna icke skola inkräkta på varandras lektionstid, måste man beräkna, att två avdelningar samtidigt företaga sin omklädning. Ett utrymme av minst en m² bör därvid komma på varje lärjunge. För en avdelning på omkring 90 lärjungar bör därför ett dubbelt så stort omklädningsrum som ett av de nuvarande anses nödvändigt. Trängseln därstädes är nu också nästan olidlig; ordningen försvåras, ja nästan omöjliggöres. Själva undervisningen lider i icke ringa grad härav. Det intryck, gossarna medföra från oordningen i omklädningsrummen, inverka menligt på densamma i salen. Det nedre omklädningsrummets effektivitet minskas dessutom i hög grad därigenom, att man skall passera genom detta för att komma upp i det övre; lärjungarna måste därvid armbåga sig förbi varandra. Temperaturen i omklädningsrummen bör vara högre än i gymnastiksalen för att icke lärjungarna skola förkyla sig under omklädningen. Temperaturförhållandena äro emellertid icke nöjaktiga i dessa rum.

4. Ventilationsanordningarna i salen ha synts mig anmärkningsvärda. Endast den direkta luftväxlingen mellan lektionerna genom fönstrens och dörrars öppnande är möjlig; någon *indirekt* under lektionerna finnes icke.

5. Materialrum, undersökningsrum för läkaren och läraren samt bad- och torkanordningar saknas.

Av ovanstående torde tydligt framgå att läroverkets nuvarande gymnastiklokal icke fyller sitt ändamål utan måste snarast möjligt ersättas med en tidsenligare, om icke lärjungarnas fysiska fostran skall lida men. Jag får därför äran hemställa, att herr rektorn ville så fort ske kan vidtaga sådana åtgärder, som kunna leda därhän, att läroverket förses med ny, ändamålsenlig gymnastiklokal.

Stockholm den 22 november 1919.

N. F. Sellén.
Gymnastikinspektör.

Vidimiras ex officio:

Gottfrid Kallstenius.
Rektor.

Avskrift. N:o 71.

Ang. restaurering av allmänna läroverkets huvudbyggnad.

Vid anordnandet av pissoaren inom läroverket uppfördes denna dels högst opraktiskt och dels betydligt mindre än undertecknad hade föreslagit. För att vara *något så när tillräckligt* för skolans lärjungeantal:

1) Böra minst lika många platser, som nu finnas, ytterligare anordnas;

2) Bör kakelbesättningen å väggen göras minst 1/2 g. högre än nuvarande;

3) Bör framför allt avloppsrännan göras mera fallande och vattenspolningen på väggen effektivare;

4) För ernående av tillräckligt utrymme på bredden bör även en del av väggen åt gårdssidan apteras för ändamålet.

Västerås den 3 december 1919.

Carl Thunström.
Skolläkare.

Vidimiras ex officio:

Gottfrid Kallstenius.
Rektor.

N:o 72.

Drätselkammarens framställning ang. inköp av lägenheten Vargbo Litt D. och byte av mark med ägaren av Vargbo Litt. C.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt av Stadsfullmäktige den 29 augusti 1918 godkänd uppgörelse mellan staden och länets landsting angående utbyte av mark varigenom åt landstinget upplåtits område å stadens östra utmark såsom plats för nytt länslasarett har staden bland annat dels tillförsäkrat landstinget rätt till utfartsväg från lasarettetsområdet, dels ock åtagit sig att vid första utbyggnad av spårväg framdraga spårvägslinje till detsamma.

Dessa stadens åtaganden har föranlett Drätselkammaren verkställa en utredning angående de förberedande åtgärder för anläggning av utfartsväg, som på staden kunna bero, och som skulle bestå uti att tillhandahålla landstinget, som torde komma att själv få bekosta anläggningen av densamma, erforderlig mark, som härför kan komma att åtgå.

I anslutning till ett av stadens byggnadschef upprättat förslag till planläggning av områdena ikring lasarettsområdet har Drätselkammaren efter övervägande och vid undersökning av terrängförhållandena för sin del funnit lämpligt att huvudvägen till lasarettsområdet utlägges med en bredd av intill 12 me-

N:o 72.

Ang. inköp av lägenheten Vargbo Litt. D och byte av mark med ägaren av Vargbo Litt. C.

ter och i nordöstlig sträckning huvudsakligen över fastigheten litt. D Vargbo på sätt närmare finnes angivet å bifogade karta.

Enär av denna fastighet utom för denna huvudväg även kommer att åtgå mark för andra vägar enligt planläggningsförslaget och sammanlagda arealen härför uppgår till icke mindre än 2,820 m.[2] har fastighetens ägare ansett den styckning av fastigheten, som skulle bli en följd av planeringens genomförande omöjliggöra ett utnyttjande av återstående tomtdelar, varför han varit ovillig till en uppgörelse på annat sätt än att hela fastigheten överlätes till staden. De underhandlingar, som mellan Drätselkammaren och fastighetsägaren förts, hava lett till den preliminära uppgörelse, som återgives i bilagda köpekontrakt.

Med den anmärkning att köpevillkoren äro för staden antagliga och att efter inköpet återstår en mindre reglering emellan den inköpta fastigheten och intilliggande fastigheten litt. C Vargbo, vilken innebär utbyte av mark till lika areal därav omkring 90 m.[2] att sammanläggas med litt. D och 130 m.[2] till huvudvägen till lasarettsområdet, får Drätselkammaren hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta,

ej mindre godkänna det preliminära avtalet angående inköp av fastigheten litt D Vargbo och för köpeskillingens gäldande anvisa 22,500 kronor att utgå av reserverade köpeskillingsmedel, än även bemyndiga Drätselkammaren genomföra erforderliga markregleringar mellan den inköpta fastigheten och fastigheten litt. C Vargbo på sätt här förut närmare angivits.

Västerås den 10 november 1921.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Köpekontrakt.

Under förutsättning av Drätselkammarens och Stadsfullmäktiges i Västerås godkännande är emellan undertecknad Ytterberg, säljare, och undertecknad Öberg för Västerås stads räkning, köpare, följande köpeavtal träffat.

1:o) Till Västerås stad försäljer jag Ytterberg mig tillhöriga fastigheten lägenheten Vargbo litt. D. å Västerås stads område om ett tunnl. 21.3 kappland på nedan angivna villkor.

2:o) Fastigheten säljes i nu befintliga skick att tillträdas den 1 januari 1922.

3:o) Köpeskillingen är bestämd till tjugotvåtusenfemhundra (22,500) kronor och gäldas sålunda:

I handpenning så snart Stadsfullmäktige fattat beslut om köpets godkännande .... 2,500: —
Staden övertager från och med tillträdesdagen i fastigheten intecknad gäld .... 1,600: —
Kontant vid tillträdet .... 18,400: —

Kronor 22,500: —

N:o 72. *Ang. inköp av lägenheten Vargbo Litt. D. och byte av mark med ägaren av Vargbo Litt. C.*

4:o) Staden medgives rätt till omedelbart tillträde av den mark av fastigheten, som är utstakad til utfartsväg för det nya länslasarettet.
5:o) Säljaren äger hyresfritt disponera fastighetens hus och den jord staden icke själv behöver intill den 1 oktober 1922.
6:o) Onera och utskylder för fastigheten betalas i vad de belöpa å tiden efter tillträdet av staden.
7:o) Alla lagfartskostnader gäldas av staden ensam.
Förestående i två exemplar upprättade kontrakt godkännes ömsesidigt.

Västerås den 31 oktober 1921.

F. W. Ytterberg. *Theofil Öberg.*

På en gång närvarande vittnen:

Emelie Bergström. *Ottilia Söderström.*

N:o 73.

Drätselkammarens och Beredningsutskottets utlåtanden ang. inrättande av ett intressekontor.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 28 juni innevarande år hava Stadsfullmäktige för utlåtande till Beredningsutskottet och Drätselkammaren överlämnat ett förslag av Magistraten angående inrättande i staden av ett allmänt intressekontor och får Drätselkammaren nu med överlämnande av yttranden i frågan från Beredningsutskottet och sammanslutningar av stadens befattningshavare för egen del anföra följande:

Drätselkammaren delar den i dessa yttranden tillsyneskomna uppfattningen angående behövligheten av åtgärder för underlättande av inbetalning av periodvis utgående större utgifter men finner i likhet med Beredningsutskottet och av skäl, att organisationskostnaderna för ett för allmänheten inrättat intressekontor verka avskräckande, ett intressekontor allenast böra omfatta stadens befattningshavare och arbetare och till en början få karaktären

N:o 73.

Ang. inrättande av ett intressekontor.

mera av ett försök. De riktlinjer, som Drätselkammaren tänkt böra uppdragas för dess verksamhet skulle göra anslutningen till detsamma fullt frivillig men sedan sådan en gång skett för befattningshavaren eller arbetaren bindande för minst ett år samt med avseende å utgifternas natur inskränka dessa till allenast krono- och kommunalskatt samt hyror eller endera av dessa enligt fritt val. Avsättning av medel härför skulle ske genom innehållande av erforderlig del av periodvis utgående avlöningar, och skulle intressekontoret förläggas till stadens drätselkontor och behövlig arbetskraft för detsamma ställas till förfogande härifrån. Intressekontoret skulle stå under överinseende av en nämnd, vari befattningshavarnes organisationer på ett eller annat sätt skulle bliva företrädda. Emot ett intressekontor inrättat efter dessa riktlinjer har Drätselkammaren ingen erinran att göra, och får Drätselkammaren föreslå,

att Stadsfullmäktige ville besluta att ett kommunalt intressekontor skall inrättas för stadens befattningshavare och arbetare avseende inbetalning av skatter och hyror eller endera enligt fritt val, samt bemyndiga Drätselkammaren att mera i detalj organisera detsamma på stadens bekostnad, dock efter i huvudsak de riktlinjer som förut angivits.

Västerås den 10 november 1921.

För Drätselkammaren:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Vi emottog under föregående månad en skrivelse från Eder vari Ni begär vårt yttrande över en av Magistraten inlämnad motion om inrättandet av ett ***intressekontor,*** jämte Beredningsutskottets yttrande över motionen, får till svar meddela, att Sv. Kommunalarbetareförbundets härvarande avdelningar behandlat förslaget samt beslutat att instämma i Beredningsutskottets yttrande i frågan, under särskild betoning att inbetalningarna endast användas till skatter och hyra.

Dessutom beslutades att föreslå tillsättandet av kommitté, bestående av 3 ledamöter, att övervaka intressekontoret.

Denna kommitté kan lämpligast utses så att staden väljer en ledamot, de högre befattningshavarna en samt Kommunalarbetareorganisationen en ledamot. Därigenom kunna allas intressen tillgodoses, och förtroende för saken ernås redan från starten.

Västerås den 20 oktober 1921.

För Västerås Kommunalarbetares Samorganisation:

Rickard Andersson.
Ordförande.

N:o 73.

Ang. inrättande av ett intressekontor.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Med återställande av handlingarna rörande inrättande av ett allmänt intressekontor i Västerås får polisföreningen "Kamraterna", sedan nämnda ärende blivit å möte den 23 sept. d. å. behandlat, vördsamt avgiva följande yttrande:

Då det såväl här i staden som å andra orter visat sig, att ett intressekontor väl fyllt sin uppgift, ur ekonomisk synpunkt sett, kunna vi ej annat än ställa oss gynnsamt till frågan. Lönernas succesiva nedgående och skatternas oerhörda ökande göra, att det för många bliver svårt för att icke säga omöjligt, att med bästa vilja kunna erlägga sina utskylder. Detta gäller också i högsta grad stadens s. k. lägre befattningshavare, på grund av de låga och nu allt mer sjunkande löneförmånerna. För dessa gäller fortfarande som förut, att så att säga "leva ur hand i mun".

Skulle, enligt beredningsutskottets yttrande, intressekontoret komma att omfatta blott stadens befattningshavare och arbetare samt endast i och för utskyldernas erläggande till stat och kommun, vilja vi särskilt påpeka, det staden, som här är stor intressent, helt bör bestrida förvaltningskostnaderna, således utan avdrag med ränta å medlemmars innestående medel. Det torde vara ofrånkomligt, att tillslutningen härigenom skulle bliva betydligt större och detta är också så mycket fördelaktigare för staden, då den härigenom tillförsäkras största möjliga skattesumma i förskott.

Vi vilja därför i första hand förorda inrättandet av ett intressekontor eller sparkassa för stadens befattningshavare, där dessa månadsvis kunna insätta medel i och för skatternas erläggande. Även för andra periodiska utgifter skulle insättning kunna göras för dem som så önska, såsom för hyrornas erläggande m. m. Staden har dock så stort intresse härav — i synnerhet då det gäller dess egna befattningshavare — att den borde helt bestrida administrationen.

Västerås den 1 oktober 1921.

Å polisföreningen "Kamraternas" vägnar:

Ernst Wass. *David Carlsson.*

Kommitterade.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Med anledning av anmodan från Drätselkammaren att avgiva yttrande rörande förslag om inrättande av ett intressekontor i staden har Västerås tjänstemannasällskap beslutat tillstyrka ett försök härmed, under förutsättning att vederbörande befattningshavares anlitande av detsamma blir fullt frivilligt, samt att det åtminstone till en början ordnas på sätt Beredningsut-

N:o 73.

Ang. inrättande av ett intressekontor.

skottet i sitt principuttalande i frågan föreslagit, och vill sällskapet därjämte framhålla önskvärdheten av att kontorets verksamhet måtte komma att omfatta såväl skatter som hyror samt eventuellt försäkringsavgifter.

Västerås i oktober 1921.

Å Västerås tjänstemannasällskaps vägnar:

Theofil Öberg.

Em. Granér.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut den 28 juni innevarande år hava Stadsfullmäktige till Beredningsutskottet och Drätselkammaren för yttrandes avgivande remitterat ett av Magistraten i staden till Stadsfullmäktige avgivet skriftligt förslag rörande inrättande av ett kommunalt intressekontor i staden.

Beredningsutskottet får med anledning härav anföra.

Utskottet anser, att remissen endast kan föranleda ett principuttalande från utskottets sida, då ett eventuellt ordnande av ett intressekontor torde tillkomma stadens ekonomiska myndighet, Drätselkammaren. Utskottet ställer sig tvekande till inrättandet av ett allmänt kommunalt intressekontor, då härigenom ett nytt kommunalt verk skulle påfordras eller ock Drätselkammarekontorets redan nu stora arbetsbörda komme att avsevärt utökas och påfordra inrättnade av nya befattningar.

Däremot torde betydelsen för stadens befattningshavare att genom en arbetsgivarens åtgärd vara garanterade möjlighet att erlägga utskylder till stat och kommun m. m. ligga i klar dager, varför Beredningsutskottet inskränker sig till att föreslå att tillsvidare på försök Drätselkammaren bemyndigades inrätta ett intressekontor för stadens befattningshavare och arbetare.

Västerås den 15 augusti 1921.

På Beredningsutskottets vägnar:

CARL BÄCKMAN.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Det nu i staden avslutade taxeringsarbetet torde helt säkert komma att utvisa en betydlig sänkning av det i staden taxerade beloppet, förslagsvis beräknad till cirka 100,000 bevillningskronor. Men icke blott detta, utan ock att en omläggning skett, i det att allt större del av skattebördan överflyttas från affärs- och industriföretag till tjänstemännen och de vid industrierna anställda arbetare. Med tilltagande arbetslöshet och fortfarande depression torde det därför mången gång, om icke bliva en omöjlighet, så dock bliva förenat med synnerlig svårighet för de enskilde, som verkligen vilja detta, att i vederbörlig ordning fullgöra sin skattskyldighet till stat och kommun. Härigenom skulle följa, att stadens skatteinkomster ej skulle kunna beräknas inflyta i motsvarande grad som tidigare, utan utestående restantier i hög grad ökas. Det synes därför magistraten önskvärt, att från stadens sida något företages för att underlätta möjligheterna under nästkommande år av skatteinbetalningarnas verkställande. En utväg härtill synes Magistraten kunna vinnas genom inrättande här i staden av ett intressekontor, som vore öppet för alla och som arbetade i förening med de redan nu befintliga intressekontoren vid stadens större industrier och övriga arbetsgivare och, framför allt, beträffande stadens egna tjänstemän, med stadens kassakontor. Givetvis bör ett sådant intressekontors verksamhet icke endast inskränkas till uppgiften att underlätta fullgörandet av skattskyldigheten till stat och kommun, utan även få till åliggande att fullgöra även annan med intressekontoren förenad verksamhet till befrämjande av enskild sparsamhet.

Under hänvisning till ett av stadsförbundet avgivet yttrande i anledning av riksdagsmotion om skatteuppbördsväsendets reformering (se Svenska Stadsförbundets tidskrift aprilhäftet innevarande år, sid. 123 ävensom sid 155 ff.) får Magistraten därför, med begagnande av sin i 37 § Kungl. förordningen den 21 mars 1862 om kommunalstyrelse i stad medgivna rätt, hemställa,

att Stadsfullmäktige måtte besluta uppdraga åt Drätselkammaren eller annan vederbörande beredning att skyndsammast verkställa utredning om inrättande i staden av ett allmänt intressekontor samt att, efter det dylik utredning skett, fatta det beslut, som härav må kunna föranledas.

Västerås den 27 juni 1921.

På Magistratens vägnar:

VICTOR ÅSBERG.

H. Cronholm.

N:o 74.

Drätselkammarens framställning ang. understöd av statsmedel för bostadsverksamheten.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Drätselkammaren med anledning av statsmakternas beslut att även för innevarande år understödja bostadsproduktionen dels genom lån ur statens bostadslånefond, dels genom statsbidrag utan återbetalningsskyldighet och med avseende å vilket understöds tillgodonjutande Kungl. Maj:t utfärdat kungörelser den 9 juni 1920 och 7 juli 1921 hos Kungl. Maj:t i skrivelse den 13 september innevarande år anmält staden och åtskilliga byggnadsföretagare såsom sökande till dylik bostadssubvention avseende ansökningarne ett sammanlagt belopp å 282,390 kronor, därav såsom lån 197,680 kronor och såsom statsbidrag 84,710 kronor, har Statens Byggnadsbyrå i skrivelse den 29 nästlidne oktober meddelat, att Kungl. Maj:t föregående dag beviljat staden lån till ett belopp av högst 168,000 kronor och satsbidrag till ett belopp av högst 42,000 kronor, därav för av staden uppförda hyreshus med intill 50 eldstäder i lån 72,000 kronor och i statsbidrag 18,000 kronor och för av enskilda personer uppförda egnahemsbyggnader resp. 96,000 och 24,000 kronor. Tillika har Byggnadsbyrån fäst uppmärksamheten på att ett Stadsfullmäktiges beslut om lånets upptagande måtte vara underställt Kungl. Maj:t om möjligt före den 1 nästkommande december jämte meddelande till Byggnadsbyrån att staden komme att fullfölja ansökningen.

De bestämmelser, som innefatta villkoren för kommuns åtnjutande av statsunderstöd, hava icke undergått någon förändring från de förut gällande, varför Drätselkammaren vidkommande desamma hänvisar till den redogörelse, som lämnats i Drätselkammarens skrivelse, intagen under N:o 111 i Stadsfullmäktiges handlingar år 1920.

I fråga om rätt för enskilda att under stadens garanti erhålla stadssubvention är av intresse att med egnahemsbyggnad avses byggnad, som utom stadigvarande bostad för ägaren innehåller högst en lägenhet avsedd för uthyrning, att företrädesrätt skall lämnas egnahemsbyggnader innehållande smärre lägenheter och belägna å tomtmark inom reglerat område, försett med ledningar, att understöd icke utan särskilda skäl lämnas byggnadsföretag, som påbörjats tidigare än den 1 januari 1921, och i intet fall för sådant som påbörjats tidigare än den 1 januari 1920, att lån ej må överstiga 32 proc. och statsbidrag ej överstiga 8 proc. av verkliga byggnadskostnaden, samt att lån utlämnas i angiven proportion i mån av byggnadsföretagets fortskridande och satsbidrag först då det färdigställts så, att byggnaden är under tak.

På den grund att staden skall ställa sig såsom låntagare gent emot staten och vid risk av återbetalningsskyldighet garantera statsunderstödets användande i enlighet med bestämmelserna i förberörda förordningar samt av

Statens Byggnadsbyrå lämnade föreskrifter, vilkas efterlevnad till stor del bero på byggnadsföretagarne själva, har staden jämlikt § 5 mom. 4 i förordningen den 9 juli 1920 rätt att till säkerhet för efterlydnad av dessa bestämmelser och förekrifter uppställa vissa villkor för byggnadsföretagares tillgodonjutande av statsunderstödet.

N:o 74. *Ang. understöd av statsmedel för bostadsverksamheten.*

Drätselkammaren har ansett en skärpning av förut gällande bestämmelser härom, utan att härigenom betaga byggnadsföretagaren möjlighet att i skälig omfattning för företaget upptaga annat byggnadslån, vara erforderlig.

Prisfallet å fastigheter sedan föregående år — och var detta kommer att sluta kan nu ej förutses — har med nu gällande villkor inneburit viss risk för staden i händelse av en subventionerad byggnadsföretagares obestånd. Den säkerhet, som lämnats för erhållet lån, och som i enlighet härmed legat närmast under 85 % av byggnadskostnaden, kan nämligen av staden icke räddas vid en utmätningsvis skedd försäljning på annat sätt än genom stadens inrop av fastigheten. Det kan icke anses ligga i en kommuns intresse att i fortsättningen förmedla en byggnadshjälp, som kan leda till en dylik konsekvens. För undanrödjande av denna risk för förluster, som detta innebär, har Drätselkammaren beslutat att framdeles säkerheten skall bestå av inteckningar liggande högst inom ett belopp, som motsvarar 70 % av byggnadskostnaden, — tomten således ej här inräknad. — En dylik gränsbestämning innebär ej hinder för byggnadsföretagaren att upplåna byggnadskapital emot bättre säkerhet å annat håll, liksom den ock utgör en garanti för att en byggnadsföretagare har en så pass trygg ekonomisk ställning, att byggnadsföretagets genomförande icke kommer att ruinera honom. Resterande del av byggnadskostnaden d. v. s. den, som ligger över 70 %, måste byggnadsföretagaren tillskjuta av egna medel, då en upplåning mot en säkerhet liggande häröver är otänkbar.

Dessa nya garantibestämmelser skulle innehålla följande:

1:o) Betalning av ränta och amortering å subventionslån, vilken betalning utgår med samma belopp, som gäller för stadens förbindelser gent emot statsverket, erlägges till stadens kassa 2 gånger årligen, den 30 juni och den 31 december med halva den årliga annuiteten för varje gång.

2:o) Såsom säkerhet för subventionslån överlämnar låntagare till Drätselkammaren inteckningar i vederbörande fastighet liggande högst inom ett belopp, som motsvarar 70 % av byggnadsvärdet (tomten sålunda ej inräknad), sådant detsamma av Drätselkammaren kan godkännas, med Drätselkammaren likväl förbehållen rätt att efter prövning av omständigheterna i varje särskilt fall fordra bättre säkerhet.

3:o) Till subventionslånehandlingen fogas en av låntagaren utfärdad förbindelse, innehållande förpliktelse att efter uppsägning inbetala hela lånebeloppet på en gång jämte ränta i överensstämmelse med vad härutinnan är i fråga om stadens skyldighet gent emot statsverket stadgat i 7 och 10 §§ av Kungl. kungörelsen angående statsunderstöd till främjande av bostadsproduktionen den 9 juli 1920.

4:o) Byggnadsföretagare, som erhåller statsbidrag utfärdar en förbindelse till staden, innehållande, jämte de i punkt 3:o) härovan angivna utfästelser i tillämpliga delar, försäkran att vid försäljning inom 10 år, från det

N:o 74.

Ang. understöd av statsmedel för bostadsverksamheten.

byggnaden tagits i bruk, icke obehörigen tillgodogöra sig statsbidrag såsom egen vinst, för vilket ändamål varje överlåtelse skall anmälas till Drätselkammaren, att vid äventyr av återbetalningsskyldighet av statsbidraget med 6 % ränta, samt överlämnar till säkerhet för dessa utfästelsers fullgörande inteckning i fastigheten av statsbidragets belopp, till förmånsrätten liggande högst närmast efter en summa, motsvarande 85 % av byggnadsvärdet.

Även om staden sålunda icke utbekommit vad staden begärt, anser Drätselkammaren sig böra tillstyrka upptagande av lånet ifråga och får Drätselkammaren med underrättelse, att Drätselkammaren då utredningen rörande kostnaderna för de ifrågasatta av staden uppförda hyreshusen föreligger färdig kommer att hos Stadsfullmäktige begära anslag för desamma att utgå av kommunala medel i den utsträckning som för erhållande av statsunderstödet är erforderlig, alltså föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta.

dels upptaga ett lån å intill 168,000 kronor ur statens bostadslånefond i och för uppförande av kommunala hyreshus med intill 50 eldstäder samt utlämnande av byggnadslån till enskilda egnahemsbyggare i den ordning, Kungl. kungörelsen den 9 juli 1920, stadgar,

dels bemyndiga Drätselkammaren att handlägga på de kommunala myndigheterna ankommande frågor, som omförmälas i sagda kungörelse,

dels ock uppdraga åt Drätselkammaren att vidtaga de för statsunderstöds erhållande erforderliga ytterligare åtgärder och å stadens vägnar utfärda erforderliga förbindelser samt underteckna vederbörliga lånehandlingar, ävensom bemyndiga Drätselkammaren att begära Kungl. Maj:ts fastställelse å Stadsfullmäktiges beslut om ifrågavarande låns upptagande.

Västerås den 10 november 1921.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 75.

Drätselkammarens skrivelse ang. ändrade grunder för arbetslöshetsunderstöd och tilläggsanslag härtill.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktiges Arbetslöshetskommitté har i bifogad skrivelse föreslagit sådan höjning av nu utgående kommunala arbetslöshetsunderstöd att till gift par efter den 1 instundande december skulle utgå det högsta belopp, som vore medgivet för åtnjutande av statsbidrag eller 3 kronor pr dag, därför stadens merkostnad för december månad av kommittén beräknats till 4,850 kronor, och får Drätselkammaren, som kan vitsorda riktigheten av Kommitténs uppfattning att stadens ekonomi, under förutsättning att denna såsom troligt är under en längre tid kommer att belastas med utgifter för arbetslöshetens bekämpande, icke nu medgiver en höjning över lag av alla arbetslöshetsunderstöd, för sin del med tillstyrkande av förslaget hemställa,

att Stadsfullmäktige med beslut om höjning av det kommunala arbetslöshetsunderstödet för gift par till 3 kronor pr dag från den 1 december och tillsvidare ville för bestridande av den merutgift, som härigenom skulle drabba stadskassan under innevarande år, anvisa ett tilläggsanslag å 4,850 kronor att utgå av uttaxerade medel i 1922 års stat.

Västerås den 17 november 1921.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Genom beslut vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 28 juni i år nedsattes de arbetslöshetsunderstöd, vilka då utgingo, efter följande belopp pr dag, nämligen: 1 krona 20 öre för ogifta mellan 15—18 år, 2 kronor för ogifta över 18 år, 3 kronor för gifta och 60 öre för varje barn, med 20 %.

Sedan vintern nu inträtt med för de arbetslösa ökade utgifter för ved, lyse m. m. torde en höjning av understöden vara oundviklig, även om däremot skulle kunna invändas att levnadsomkostnaderna sedan juli månad sjunkit.

N:o 75.

Ang. ändrade grunder för arbetslöshetsunderstöd och tillläggsanslag härtill.

Kommittén anser sig för närvarande av ekonomiska hänsyn, dock icke kunna föreslå höjning av understöden för andra än för familjeförsörjare.

Inom den närmaste tiden torde familjeförsörjarnas antal komma att uppgå till cirka 650 stycken, varför endast ökningen av understöden till gifta pr månad ökar utgifterna för verksamheten med 9,700 kronor eller för stadens del av 4,850 kronor.

Arbetslöshetskommittén hemställer att Stadsfullmäktige måtte besluta

att arbetslöshetsunderstöd för gift par skall från och med den 1 instundande december utgå med 3 kronor om dagen.

Västerås den 16 november 1921.

För Arbetslöshetskommittén:

JOHAN SVENSSON.

Eric Plantin.

N:o 76.

Drätselkammarens skrivelse ang. avloppsledning i den nya förbindelseleden mellan Bergslagsvägen och Malmabergsgatan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I bilagda skrivelse har Vatten- och Gasverksstyrelsen framlagt förslag om nedläggande av ledningar i den nya trafikleden emellan Bergslagsvägen och Malmabergsgatan (Nya Tegnérgatan) enligt två alternativ, det ena avseende nedläggning av allenast avloppsledning och det andra därjämte av vatten- och gasledningar, och får Drätselkammaren nu i anledning av detta alternativa förslag för sin del anföra följande.

Stadens ansträngda ekonomi och det förhållandet att något större behov av utläggande av vattenledning i denna trafikled icke synes föreligga, en åsikt som jämväl delas av Brandstyrelsen, förutom att kostnaderna för vatten- och gasledningar huvudsakligen bestå uti materialkostnader och ej i arbetslöner samt arbetet såsom ett nödhjälpsarbete med hänsyn härtill blir av kortvarigare art, tala för förstnämnda alternativet, och får Drätselkammaren enligt denna sin mening hemställa,

att Stadsfullmäktige ville besluta låta nedlägga avloppsledning i berörda förbindelseled samt härför av lånemedel anvisa ett anslag å 84,000 kronor, ävensom dels bestämma att arbetet skall utföras såsom ett kommunalt nödhjälpsarbete med för sådant ar-

N:o 76.

Ang. avloppsledning i den nya förbindelseleden mellan Bergslagsvägen och Malmabergsgatan.

bete gällande arbetslöner, dock utan begränsning i ackordspriser,

dels ock bemyndiga Drätselkammaren att i vad beslutet avser anslagets täckande genom lån begära Kungl. Maj:ts tillstånd till lånets upptagande med rätt för Drätselkammaren att förskottera anslaget genom tillfälligt lån, som därest den underställningsfria lånerätten därigenom överskredes, Drätselkammaren hade att begära Kungl. Maj:ts tillstånd att få för ändamålet upptaga.

Västerås den 17 november 1921.

För Drätselkammaren:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Såsom yttrande i anledning av uppkommen fråga angående nedläggning i Nya Tegnérgatan av vattenledning i samband med nedläggning av avloppsledning får Brandstyrelsen anföra, att Styrelsen i princip icke kan hava någon invändning att göra emot beredande av vattentillgång för områden inom staden, men att med hänsyn till de i ringa omfattning bebyggda områdena utmed den ifrågasatta vattenledningen den nuvarande direkta nyttan med en dylik skulle vara att sammankoppla densamma med vattenledningen uti Norra Ringvägen och vattenledningen invid Valsborg och härigenom erhålla högre vattentryck i vattenledningarne inom stadens norra områden. Ifrågasättas kan huruvida icke större nytta vunnes med att använda den för ledningen beräknade kostnaden för nedläggning av vattenledning inom hamnområdet i enlighet med förslag, som av Brandstyrelsen redan förelagts de kommunala myndigheterna. Härförutom har Styrelsen påpekat behovet av en vattenledningsförbindelse mellan Lustigkullaområdet och Skultunavägen, för vilket ledningsarbete anslag redan skulle finnas anvisat.

Västerås den 17 november 1921.

För Brandstyrelsen:

JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

N:o 76.

Ang. avloppsledning i den nya förbindelseleden mellan Bergslagsvägen och Malmabergsgatan.

Till Drätselkammaren i Västerås.

På grund av rådande arbetsbrist hava stadens myndigheter under senaste tiden bl. a. låtit igångsätta en del större gatuledningsarbeten såsom anläggandet av kulvert och andra ledningar i Västra Förstaden, kulverts framdragning i Bergslagsvägen till nya trafikleden mellan denna väg och Malmabergsvägen m. fl. Vid dessa arbeten har i medeltal sysselsatts cirka 25 man med schaktning, sprängning och rörläggning. Som emellertid ifrågavarande arbeten inom några veckor äro färdiga, har Vatten- & Gasverksstyrelsen för att kunna bereda ytterligare arbetstillfälle upptagit frågan rörande byggande av ledningar även i berörda nya trafikled, men bör detta utföras som ett nödhjälpsarbete och äro kostnaderna beräknade med hänsyn härtill. För östra stadsdelarna skall ett huvudavlopp med anknytning till huvudledningen i Bergslagsvägen gå i denna sträckning samt vidare till östra sidan av Folkets park för att där upptaga det från Tuberkulossjukhuset och Vargbo kommande avloppet, till vilket även nya lasarettet sedermera skall anslutas. Genom denna ledningssammankoppling sker en välbehövlig avlastning av den i Södra Esplanaden befintliga pumpstationen för avloppsvätska. Denna station är tillmätt för de östra stadsområden, som ligga så lågt, att avloppsvätskan från desamma måste lyftas för att kunna framföras till utloppet i Svartån. För närvarande måste denna pumpstation mottaga avloppsvätska från ett avsevärt större område, än för vilket den är avsedd. En rättelse i detta förhållande kan ske först när berörda huvudavlopp för östra stadsdelarna är utbyggt. Med avseende på vatten- och gasledningar, så har vid tidigare tillfällen påpekats önskvärdheten av att erhålla ringledningar. När en dylik för vatten bliver färdigbyggd runt staden, har också en avsevärt större säkerhet ernåtts med avseende på effektiv släckning vid eldsvådetillbud. Beträffande nu berörd vattenledning har styrelsen anhållit om Brandstyrelsens yttrande. För erhållande av förbindelse med rörnäten på västra sidan om Bergslagsvägen, måste vatten- & gasledningar även nedläggas i Johanneslundsvägen å en sträcka av 100 meter, vilket arbete medräknats i nedanstående kostnader. I berörda sträckningar skola rör med en diameter av 70 resp. 90 cm. för avlopp, 30 cm. för vatten och 17,5 cm. för gas komma till användning. Kostnadsberäkningarna avse två alternativ, varav i alt. I samtliga slags ledningar äro medräknade, i alt. II endast avloppsledning. I alt. I är utförandet tänkt så, att för vatten- och gasledningarna, som läggas på mindre djup än avloppet, en avpallning på sätt närslutna skiss utvisar sker vid schaktningen. Kostnaderna äro beräknade till:

Alt. I.

För samtliga slag av ledningar i berörda sträckning samt dessutom vatten- och gasledningar i Johanneslundsvägen å en sträcka av 100 m.:

Arbetskostnad	kr.	86,000: —
Materialkostnad	„	67,000: —
	Kronor	153,000: —

Ang. avloppsledning i den nya förbindelseleden mellan Bergslagsvägen och Malmabergsgatan.

Alt. II.

För enbart avloppsledning:

Arbetskostnad	kr.	58,000: —
Materialkostnad	„	26,000: —
	Kronor	84,000: —

I båda alternativen ingår i arbetskostnaden gjutning av cementrör med 6,000 kr.

Skulle gas- och vattenledningarna ej komma till utförande i samband med avloppsledningen ökas kostnaden för grävning för dessa med omkring 3,000 kronor.

Med anledning av det här anförda får styrelsen hemställa, att Drätselkammaren ville upptaga ifrågavarande angelägenhet till prövning.

Västerås den 17 november 1921.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter, Västerås 1921

N:o 77.

Förslag

till

Utgifts- och inkomststat för Västerås stad år 1922.

Utgifter:

Brist från sist avslutade räkenskapsår 1920 .... 275,456: 07

1. A. Räntor och lånekostnader.

1. Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

	Resterande lånebelopp	Ränta	
a. *Obligationslån:*			
Upptaget år 1892 à 4 %	176,000: —	6,780: —	
„ „ 1896 à 3,6 %	286,000: —	9,936: —	
„ „ 1902 à 4 %	1,418,000: —	56,720: —	
„ „ 1907 à 4 1/2 %	1,645,000: —	74,025: —	
„ „ 1910 à 4 1/2 %	2,619,000: —	116,842: 50	
„ „ 1916 à 5 %	1,033,000: —	51,650: —	
„ „ 1919 à 6 %	2,960,000: —	177,600: —	493,553: 50
b. *Andra amorteringslån:*			
Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:			
År 1916 à 4 3/4 %	237,908: 63	11,300: 66	
„ 1917 à 4 3/4 %	240,556: 39	11,426: 43	
„ 1918 à 4 3/4 %	340,317: 73	16,165: 09	
„ 1918 à 5 1/4 %	341,387: 58	17,922: 85	
„ 1920 à 6 %	208,643: 08	12,518: 58	
„ 1921 à 5 % upptaget från Kungl. Statskontoret (Bostadslån)	209,000: —	10,450: —	79,783: 61
		Transport	573,337: 11

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Utgifter.

			Transport	573,337: 11

2. Andra lån och skulder.

Upplånta medel:	Resterande lånebelopp	Ränta	
från div. fonder (dep. ränta)	208,500: —	10,000: —	
från Sundinska fonden för pauvres honteux och Sundinska beklädnadsfonden à 5 %	50,000: —	2,500: —	
från järnvägsmedelsfonden à 5 %..	1,555,816: 40	77,790: 82	
för inköp av gatsten ($^{31}/_{5}$ 1917) à 3 %	28,990: —	869: 70	
ränteskillnad för i 1896 års obligationslån ingående fonder	45,000: —	500: —	
Vallöfska donationsfonden à 5 $^{1}/_{2}$ %	20,000: —	1,100: —	
Avgäld till Tuhundra m. fl. häraders tingslag (t. o. m. år 1938) i anledning av inkorporering av S:t Ilian och Lundby	—: —	500: —	
Avgäld till Badelunda kommun för Hästholmarnas överflyttande till staden (19:de året)		124: —	
Ränta å tillfälliga lån		150,000: —	243,384: 52
Lånekostnader: provisioner			1,000: —
		Summa Kronor	817,721: 63

1 B. Lån.

1: Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

a. *Obligationslån:*	Ursprungliga lånebeloppet	Resterande lånebelopp	Årets amortering	
Upptaget år 1892 à 4 %	400,000: —	176,000: —	13,000: —	
„ „ 1896 à 3.6 %	1,000,000: —	286,000: —	20,000: —	
„ „ 1902 à 4 %	2,000,000: —	1,418,000: —	44,000: —	
„ „ 1907 à 4 $^{1}/_{2}$ %	2,000,000: —	1,645,000: —	35,000: —	
„ „ 1910 à 4 $^{1}/_{2}$ %	3,000,000: —	2,619,000: —	45,000: —	
„ „ 1916 à 5 %	1,095,000: —	1,033,000: —	12,000: —	
„ „ 1919 à 6 %	3,000,000: —	2,960,000: —	22,000: —	191,000: —
b. *Andra amorteringslån:*				
Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:				
År 1916 à 4 $^{3}/_{4}$ %....	250,000: —	237,908: 63	2,773: 53	
„ 1917 à 4 $^{3}/_{4}$ %....	250,000: —	240,556: 39	2,647: 76	
„ 1918 à 4 $^{3}/_{4}$ %....	350,000: —	340,317: 73	3,538: 77	
„ 1918 à 5 $^{1}/_{4}$ %....	350,000: —	341,387: 58	3,177: 38	
„ 1920 à 6 %....	210,000: —	208,643: 08	1,438: 34	13,575: 78
			Summa Kronor	204,575: 78

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Utgifter.

2. Fattigvård.

(Bil. litt A)

Enligt Fattigvårdsstyrelsens förslag			570,365: 46	
Enligt Drätselkammarens förslag:				
Tillkommer:				
Anslag till inköp av inventarier i sjukhusbyggnaden vid Ålderdomshemmet ($^{29}/_{9}$ 1921)		25,597: —		
Avgår:				
Å beräknade dyrtidstilllägg	1,672: 32			
Arvodet till Vaktmästaren å fattigvårdsbyrån	500: —			
Å div. utgifter för allm. fattigvården	1,000: -			
Å oförutsedda utgifter för d:o	2,000: —			
Å anslag till gårdskarl vid Ålderdomshemmet	280: —			
Å husmoderns avlöning incl. dyrtidstillägg....	138: 60			
Avlöning jämte dyrtidstillägg åt ett sköterskebiträde	720: —	6,310: 92	19,286: 08	589,651: 54
			Summa Kronor	589,651: 54

4 A. Folkskolan.

(Bil. litt. B. 1—4).

Enligt Folkskolestyrelsens förslag		1,071,324: 06
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å beräknade dyrtidstill. (2,551: 30 +3,388: 56)	5,939: 86	
Ersättning till bristande bostad åt Fröken Bäck	100: —	
Ytterligare 5 % sänkning å 1921 års arvoden till: Vaktmästaren vaktmästarne vid Jakobsberg o. Hammarby, skolstäderskor samt simlärare och simlärarinnor	913: 30	
Transport	6,953: 16	1,071,324: 06

N:o 77.
Budget-förslag 1922. Utgifter.

Transport		6,953: 16	1,071,324: 06	
15 % sänkning å div. undervisningsarvoden samt å arvodena till: skolläkaren, sjukgymnast, tillsyningslärare, bibliotekarie och för hämtning av skolbarn samt biträde å tandkliniken, baderskor, Barnavårdsnämndens sekreterare, ävensom å bidrag till studieresor		5,850: —		
Å fri undervisningsmateriel i				
läs- och skrivämnen..	13,000: —			
slöjd för gossar	3,000: —			
slöjd för flickor	6,500: —			
skolköken	1,500: —	24,000: —		
Å undervisningsmaterial till skolans förråd		2,000: —		
Anslaget till instrumentalmusik ..		400: —		
Å trycknings- och annonskostnader		1,000: —		
Å kostnader för uppvärmning		10,000: —		
	Summa	50,203: 16		
Tillkommer:				
Anslag till planerings- och byggnadsarbeten vid Djäknebergsskolan m. m. ($^{25}/_{8}$ 1921)..	17,700: —			
Anläggning av trädgård och väg vid Rosenlunds skola ($^{27}/_{10}$ 1921)	2,100: —	19,800: —	30,403: 16	1,040,920: 90
			Summa Kronor	1,040,920: 90

4 B. Högre folkskola.

(Bil. litt. B 1—2).

Enligt Folkskolestyrelsens förslag		33,379: 50	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Å beräknade dyrtidstillägg	94: 86		
15 % sänkning å arvodena till timlärare och sjukvikarier samt slöjdlärare	510: —		
Å anslag till undervisningsmaterial	800: —	1,404: 86	31,974: 64
		Summa Kronor	31,974: 64

4 D. Allmänt läroverk.

a. *Underhåll av fastighet:*	200: —	
b. *Löner och arvoden:*		
1. Hyresbidrag åt rektor ($^{29}/_{3}$ 1906, $^{26}/_{11}$ 1908, $^{28}/_{1}$ 1909, $^{25}/_{5}$ 1920)	2,500: —	
2. Arvode till simundervisning ($^{20}/_{6}$ 1918)	520: —	
3. Anslag till terminsavgifter ($^{28}/_{2}$ 1918)	900: —	3,920: —
c. *Övriga utgifter:*		
1. Brandförsäkringspremie		112: 50
Summa Kronor		4,232: 50

4 E. Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

(Bil. litt. C. 1—3).

a. *Högre flickskolan:*		
1. Bidrag till lärarinnornas ålderstillägg och pensionering utöver den enl. stadsfullmäktiges beslut den 28 aug. 1908 efterskänkta räntan å läroverkets lån från stadskassan 5 ½ % å 30,000 kr. eller 1,650 kr. förslagsvis ($^{31}/_{3}$ 1910, $^{29}/_{9}$ 1921)	1,600: —	
2. Arvode för simundervisning $^{20}/_{6}$ 1918)	420: —	
3. Fyllnadspension åt fröken Hildur Hvasser ($^{28}/_{12}$ 1920) förslagsvis	1,500: —	3,520: —
b. *Arbetareinstitutet:*		
1. Anslag till arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet ($^{27}/_{10}$ 1921)	2,000: —	
2. Anslag till Arbetareinstitutets bibliotek	18,710: —	20,710: —
c. *Tekniska skolan:*		
1. Anslag till lärlings- och yrkesskolorna för år 1922	32,589: 73	
2. Bostad åt rektor vid elektrotekniska fackskolan	1,000: —	33,589: 73
Summa Kronor		57,819: 73

N:o 77.
Budget-förslag 1922. Utgifter.

5. Hälso- och sjukvård.

(Bil. Litt. D.)

A. Allmänna hälso- och sjukvården samt fosterbarnsnämnden.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag			68,849: 64	
Enligt Drätselkammarens förslag:				
Avgår:				
Å beräknade dyrtidstill.	1,801: 86			
För velocipedhållning, som beräknats till 30 kr. pr man för 3 tillsyningsmän	110: —	1,911: 86		
Tillkommer:				
Värdet av fri lokal för Tuberkulosföreningen		600: —	1,311: 86	67,537: 78

5 B. Bostadsinspektionen.

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag		4,781: 20	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Å beräknade dyrtidstillägg	307: 20		
Å ersättning för velocipedhållning	20: —	327: 20	4,454: —

5 C. Köttbesiktningsbyrån.

(Bil. Litt. D.)

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag	21,308: 24	
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å beräknade dyrtidstillägg	659: 33	20,648: 91
	Summa Kronor	92,640: 69

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

6 A. Gatuanläggningar.

1. Kostnaden för mindre gatuarbeten o. reparation av stensatta gator	30,000: —		
Avgäld för nubbstensbrott	150: —	30,150: —	
2, Reparation av Västgötegatan		6,000: —	
3. Uppsättning av gatuskyltar (29/9 1921)		8,500: —	
4. Reparation av Skarpskyttebron		2,012: 73	46,662: 73
		Transport	46,662: 73

N:o 77. *Budgetförslag 1922. Utgifter.*

			Transport	46,662: 73

6 B. Vägar.

1. Grusning av vägar samt erforderliga vägförbättringar			20,000: —	
2. Brist i anslaget för väg till Malma			40,000: —	
3. Förskotterade vägkostnader, reservationsvis			15,000: —	75,000: —

6 C. Planteringar.
(Bil. Litt. E. 1—2).

Enligt Planternigsnämndens förslag			79,842: 12	
Enligt Drätselkammarens förslag:				
Avgår:				
Å beräknade dyrtidstillägg	723: 07			
15 % sänkning å Trädgårdskonsulentens arvode	225: —			
Å underhåll av:				
Vasaparken	1,000: —			
Stadsparken	500: —			
Rudbecksparken	500: —			
Stallhagen m. m.	500: —			
Elba och Östra holmen	500: —			
Å anslag till gräsfrö och lökväxter	500: —			
Anslag till premiering av trädgårdar	300: —			
Anslaget till träbänkar å Djäkneberget	500: —	5,248: 07		
Tillkommer:				
Ordnande av plantering vid Hamnpaviljongen ($^{24}/_{11}$ 1921)		3,000: —	2,248: 07	77,594: 05

6 D. Gatubelysning.
(Bil. Litt. F. 1—3).

a. Gasbelysning		54,750: —		
b. Elektrisk belysning		39,200: —	93,950: —	
Avgår för belysning vid hamnen			1,300: —	
			92,650: —	
c. Anskaffning av elektriska lampor ($^{27}/_{10}$ 1921)		3,010: —		
Ytterligare anslag till d:o		2,430: —	5,440: —	98,090: —
			Transport	297,346: 78

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Utgifter.

		Transport	297,346: 78

6 E. Gaturenhållning.

1. Bortrensning av ogräs och renhållning (vinterunderhåll och vattning) å gator och allm. platser		25,000: —	
2. S. k. kapitelhjonen för sopning å allmänna platser: 13 kvinnor à 340: —	4,420: —		
för sopning å söndagarne under maj—sept.: 24 dagar à 13: —..	312: —	4,732: —	
3. Olycksfallsförsäkringspremier		72: 27	29,804: 27
		Summa Kronor	327,151: 05

7. Avloppsledningar.

(Bil. Litt. F. 1—2).

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag	55,920: —
Enligt Drätselkammarens förslag:	
Avgår:	
Å andel i dyrtidstillägg och arvoden för verkens gemensamma förvaltning	800: —
Summa Kronor	55,120: —

8 A. Hamnen.

(Bil. Litt. G. 1—2).

Enligt Hamnstyrelsens förslag	199,429: 03	

8 B. Hamnmaskiner.

(Bil. Litt. G. 1—2).

Enligt Hamnstyrelsens förslag	24,628: 80	224,057: 83
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å beräknade dyrtidstillägg		737: 66
	Summa Kronor	223,320: 17

10 A. Renhållningsverk.

(Bil. Litt. H. 1—3).

Enligt Lantegendomsnämndens förslag		162,895: 72	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Å beräknade dyrtidstillägg	6,200: 58		
Å anslag till utfodring	2,150: —	8,350: 58	154,545: 14
		Transport	154,545: 14

	Transport	154,545: 14	N:o 77. *Budgetförslag 1922. Utgifter.*

10 B. Svingården.
(Bil. Litt. H. 1—3).

Enligt Lantegendomsnämndens förslag	46,500: —	
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å anslag till ved, lyse och diverse	1,000: —	45,500: —
Summa Kronor		200,045: 14

11. Vattenledningsverk.
(Bil. Litt. F. 1—2).

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag		155,505: —
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å andel i dyrtidstillägg och arvoden för verkens gemensamma förvaltning	1,200: —	
Värdet av naturaförmåner till:		
Maskinmästare och 2 maskinister	3,450: —	
Å beräknade dyrtidstillägg	1,843: 12	6,493: 12
Summa Kronor		149,011: 88

12. Gasverk.
(Bil. Litt. F. 1—2).

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag		389,000: —
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å andel i dyrtidstillägg och arvoden för verkens gemensamma förvaltning	1,700: —	
Värdet av naturaförmåner till gasmästaren	1,150: —	
Å beräknade dyrtidstillägg	1,253: 42	
Anslaget till lyse åt gasmästaren	90: —	4,193: 42
Summa Kronor		384,806: 58

13. Elektricitetsverk.
(Bil. Litt. F. 1—2).

Enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag		444,117: —
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å andel i dyrtidstillägg och arvoden för verkens gemensamma förvaltning	2,800: —	
Transport	2,800: —	444,117: —

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Utgifter.

Transport	2,800: —	444,117: —
Å beräknade dyrtidstillägg	2,483: 68	
Värdet av naturaförmåner till maskinmästaren	1,150: —	
Anslaget till lyse åt maskinmästaren	90: —	6,523: 68
Summa Kronor		437,593: 32

17. Andra kommunens affärsföretag.

A. Kallbadhuset.

a. Underhåll och reparationer	1,000: —	
b. Anslag till blivande nybyggnad	10,000: —	11,000: —

17 B. Varmbadhuset.

(Bil. Litt. I. 1—2.)

Enligt Badhusstyrelsens förslag	80,000: —	
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å beräknade dyrtidstillägg	2,447: 81	77,552: 19

17 C. Klapphuset.

a. *Underhåll och reparationer:*		
Underhåll av fastigheten	100: —	
b. *Löner och arvoden:*		
Arvode för tillsyn	100: —	200: —

17 D. Båttrafiken.

Enligt bil. litt. K.	69,125: —

17 E. Vedgården.

Enligt bilaga litt. L.	109,200: —
Summa kronor	267,077: 19

18. Brandväsendet.

(Bil. Litt. M. 1—3.)

Enligt Brandstyrelsens förslag			136,676: 24	
Enligt Drätselkammarens förslag:				
Avgår:				
Å beräknade dyrtidstillägg		8,113: 22		
Tillkommer:				
Arvode till ytterligare en skorstensfejare	25: —			
Anslag till brandvattenledning i Skultunavägen ($^{25}/_{8}$ 1921)	4,500: —	4,525: —	3,588: 22	133,088: 02
			Summa kronor	133,088: 02

20. Fastighetsförvaltningen.

A. Egendomar inom stadsplanen.

a. *Rådhuset:*			
1. Underhåll av fastighet		500: —	
2. Anskaffning och underhåll av inventarier		400: —	
3. Övriga utgifter:			
Brandförsäkringspremier	166: —		
Avgift för 3 st. vattenklosetter	75: —	241: —	1,141: —
b. *Polis- och Brandstation:*			
1. Underhåll av fastigheten		500: —	
2. Övriga utgifter:			
Brandstodspremier och vattenavgift		250: —	
Skatter		250: —	
Gaturenhållning		200: —	
Sotning		150: —	
Avgift för 4 st. vattenklosetter à 25: —		100: —	
Arrende till klockaren för tomtutvidgning		150: —	
För anordnande av ångspruthus, redskapsskjul m. m.		7,600: —	9,200: —
		Transport	10,341: —

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Utgifter.

		Transport	10,341: —
c. *Stadshotellet:*			
1. Räntor och amorteringar:			
Andel i obligationslånen			
Ett års ränta 22,031:70			
Ett års amort. 16,275:—	38,306:70		
2. Underhåll av fastigheten och inventarier		2,000: —	
3. Kostnad för uppvärmning (Häri ingår avlöning o. bostad för eldaren)		18,000: —	
4. Skatter		5,500: —	
5. Brandstodspremier		750: —	
6. Renhållning		1,500: —	
7. Sotning		300: —	
8. Vattenavgift och avgift för 16 st. vattenklosetter à 25: —		1,000: —	29,050: —
d. *Sundinska huset:*			
1. Underhåll av fastigheten		800: —	
2. Skatter		1,000: —	
3. Brandstodspremier		150: —	
4. Renhållning		50: —	
5. Sotning		75: —	
6. Vattenavgift		150: —	
7. Hyra (avgift till Sundinska fonden för fastighetens övertagande av staden; 30/9 1920)		10,000: —	12,225: —
e. *Tullhuset:*			
1. Underhåll av fastigheten		50: —	
2. Vattenavgift och sotning		40: —	
3. Brandstodspremier		30: —	120: —
f. *Paviljongen i Stadsparken:*			
1. Underhåll av fastigheten		200: —	
2. Skatter		100: —	
3. Brandstodspremier		275: —	
4. Sotning		50: —	
5. Amortering å tillbyggnadskostnaden kr. 35,000: — (29/3 1920 3:dje året)		5,250: —	5,875: —
g. *Gårds- och tomtfastigheter:* (Bil. Litt. N.)			
1. Underhåll av fastigheter		12,725: —	
2. Skatter		9,000: —	
3. Brandförsäkringspremier		4,700: —	
4. Renhållning		2,500: —	
5. Sotning		2,000: —	
Transport		30,925: —	57,611: —

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Utgifter.

Transport	30,925: —	57,611: —	
6. Vattenavgifter	2,250: —		
7. Reparation av fastigheten N:o 1 Norra kvarteret	10,000: —	43,175: —	
h. *Hamnmagasinen:*			
1. Underhåll av fastigheten	500: —		
2. Skatter	1,000: —		
3. Brandstodspremier	183: —	1,683: —	
i. *Hamnplanen och materialgården:*			
1. Omkostnader för materialgården m. fl. arbeten	5,000: —		
2. Justeringar av spår	1,000: —	6,000: —	
j. *Hamnpaviljongen:*			
1. Underhåll av fastigheten	100: —		
2. Skatter	150: —		
3. Brandförsäkrnigspremier	105: —		
4. Vatten och sotning	50: —	405: —	
k. *Kabinettet:*			
1. Underhåll av fastigheten	50: —		
2. Löner och arvoden	1,800: —		
3. Skatter	50: —		
4. Brandförsäkringspremier	64: —		
5. Vatten och klosettavgift	250: —		
6. Bränsle, lyse och diverse	250: —	2,464: —	
l. *Epidemisjukhuset:*			
1. Underhåll av fastigheten	1,500: —		
2. Brandförsäkringspremier	158: 26		
3. Tilläggsanslag för tvättinrättning m. m. vid Epidemisjukhuset	20,500: —	22,158: 26	133,496: 26

20 B. Lantegendomar under eget bruk.

(Bil. Litt. H. 1—3.)

Enligt Lantegendomsnämndens förslag	171,600: —	
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Tillkommer:		
För odlingsarbeten å Malma (24/9, 25/8 1921)..	29,000: —	200,600: —

20 C. Jordar och andra fastigheter utom stadsplanen.

a. *Egendomen Carlsberg:*			
1. Underhåll av fastigheten	400: —		
2. Skatter	1,200: —	1,600: —	
	Transport	1,600: —	334,096: 26

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Utgifter.

Transport			1,600: —	334,096: 26
b. *Hästholmarne:*				
1. Underhåll av fastigheter		1,000: —		
2. Underhåll av inventarier		100: —		
3. Skatter		1,800: —		
4. Brandförsäkringsavgifter		400: —		
5. Diverse utgifter		500: —		
6. Ordningsman, lön för 4 mån.		1,200: —	5,000: —	
c. *Diverse jordägor:*				
1. Skatter:				
för Kungsängen	400: —			
för Östra utmarken ..	400: —			
för Viksängs villaområde	60: —			
för Diverse jordägor ..	3,000: —	3,860: —		
2. Arrenden och avgälder:				
Gästgivarevreten i gamla och nya Stohagsjorden efter medelmarkegång		30: —		
s. k. Falkenbergska tomten		200: —		
Upplåten mark till staden av lasarettets område efter medelmarkegång enl. Kungl. brevet den 28/11 1873		30: —		
Upplåten mark av straffängelsets område efter medelmarkegång enl. Kungl. brevet den 21/11 1873		15: —		
Avsöndrad mark från straffängelsets område enligt Kungl. brevet den 21/11 1873		100: —		
Vasaparken utgörande lösen för 53.4 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång		849: 86		
3. Upplåtande till staden enligt Kungl. brevet den 29/9 1900 av:				
1:o) Stadskomministern förut anslagna lönejordar i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Härrgärdet utgörande lösen för 20.91 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn efter medelmarkegång		332: 78		
2:o) Domkyrkosysslomannens förut anslagna lönejord å Trådarön, utgörande lösen för 97.2 liter spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång		15: 47		
Transport		5,433: 11	6,600: —	334,096: 26

Transport	5,433: 11	6,600: —	334,096: 26
4. Mark av Lustigkulla- och Skenvretarne (Koloniträdgårdarne)	200: —		
5. Arrende för Biskopsängarne (Koloniträdgårdarne)	350: —		
6. Arrende för Bergstrandska jorden..	1,000: —		
7. Arrende för tomten N:o 68 i Norra kvarteret (till Domprosten)	40: —	7,023: 11	
d. *Övriga utgifter:*			
1. Omkostnader för stallet och bindplatser å kreaturstorget		800: —	14,423: 11

20 D. Skogar.
(Bil. Litt. H. 1—3).

Enligt Lantegendomsnämdens förslag..............			7,246: 44	
Enligt Drätselkammarens förslag:				
Tillkommer:				
Anslag till skogsdikning ($^{25}/_{8}$ 1921)		22,000: —		
Avgår:				
Å beräknade dyrtidstillägg	344: 38			
15 % å arvode till jägmästaren	75: —			
Å ersättning till skogvaktaren för hållande av velociped	20: —	439: 38	21,560: 62	28,807: 06
			Summa Kronor	377,326: 43

21. Magistrat och Rådstuvurätt.
(Bil. Litt. O. 1—2).

a. *Anskaffning och underhåll av inventarier*		1,000: —
b. 1. *Löner och arvoden:*		
Borgmästaren	6,000: —	
Civilrådmannen 44 IV	6,900: —	
Brottmålsrådmannen 44 IV	6,900: —	
3:dje Rådman 40 I	4,800: —	
Stadsnotarien 40 IV	5,547: —	
Stadsfiskalen 31 III	3,678: —	
Stadsvaktmästaren 17 IV	2,109: —	
	35,934: —	
Transport	35,934: —	1,000: —

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Utgifter.

Transport	35,934: —		1,000: —
b. 2. *Dyrtidstillägg:*			
Dyrtidstillägg till ovanstånede befattningshavare beräknat efter indextal 220	28,380: 22	64,314: 22	
Anslag för beredande av semester åt borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien, reservationsvis högst		1,870: —	
Reservationsanslag för tillfälliga biträden år 1922		1,700: —	67,884: 22
c. *Renhållning:*			1,800: —
d. *Belysning:*			400: —
e. *Uppvärmning*			1,500: —
f) *Övriga utgifter:*			
1. Tryck- och annonskostnader		2,500: —	
2. Skrivmaterialer och bokbinderiarbeten		3,000: —	
3. Olycksfallsförsäkringspremie för stadsvaktmästaren		5: 76	
4. Läkararvode för stadsvaktmästaren		20: —	
5. Telefonavgifter för ledningar till:			
Borgmästarens ämbetsrum och bostad	472: —		
Cilvilrådmannen	240: —		
Brottmålsrådmannen	240: —		
Stadsnotarien	240: —		
Rådhusets tambur	400: —		
Stadsvaktmästaren	116: —	1,708: —	7,233: 76
g. *Oförutsedda utgifter*			400: —
		Summa kronor	80,217: 98

22. **Kronouppbörds- och exekutionsväsen.**

(Bil. Litt. O. 1 och 3.)

a. *Anskaffning och underhåll av inventarier*		200: —
b. 1. *Löner och arvoden:*		
Kronokassören	2,600: —	
Stadsfogden	3,500: —	
1:sta skrivbiträdet 14 II	1,575: —	
2:dra skrivbiträdet 12 II	1,383: —	
5 st. exekutionsbetjänter (Richtnér, Karlsson, Steen, Larsson, Sundkvist) 16 IV à 2,001: —.	10,005: —	
Transport	19,063: —	200: —

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Utgifter.

Transport	19,063: —		200: —
1 st. exekutionsbetjänt (Nordmark) 16 III	1,884: —		
	20,947: —		
b. 2. *Dyrtidstillägg:*			
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare, beräknat efter indextal 220	22,344: 53	43,291: 53	
b. 3. Arvode åt vikarie under semester åt kronouppbördskassören reservationsvis		255: —	
4. Anslag till skrivbiträde åt stadsfogden		1,500: —	
5. Ersättning för tjänstelokal åt d:o...........		750: —	
6. Arvode åt vikarie under semester åt stadsfogden		255: —	
7. Arvode till mantalsskrivningsombud		1,500: —	
8. Understöd åt f. fjärdingsman Törn för 1922 ...		300: —	
9. Arvode åt extra utmätningsman Vallin		1,000: —	48,851: 53
c. *Kronouppbördskontoret:*			
1. Hyra för tjänstelokal i Rådhusets annex		750: —	
2. Renhållning: Rådhusets annex		800: —	
3. Belysning: D:o		100: —	
4. Uppvärmning: D:o		400: —	2,050: —
d. *Exekutionsbetjänternas tjänsterum:*			
1. Hyra		300: —	
2. Renhållning		300: —	
3. Belysning		30: —	
4. Uppvärmning		150: —	780: —
e. *Övriga utgifter:*			
1. Tryck- och annonskostnader		1,000: —	
2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		1,200: —	
3. Olycksfallsförsäkringspremie		37: 29	
4. Läkarearvode för exekutionsbetjänterna		100: —	
5. Anslag till exekutionsbetjänterna för hållande av velocipeder		180: —	
6. Telefonavgifter för ledningar till:			
Stadsfogden	340: —		
Kronouppbördskassören	240: —		
Exekutionsbetjänterna	340: —	920: —	3,437: 29
f. *Oförutsedda utgifter:*			200: —
Summa Kronor			55,518: 82

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Utgifter.

23. Polisväsen och fångvård.

(Bil. Litt. P. 1—2).

Enligt polisnämndens förslag			268,096: 60
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Å anslaget till anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar	1,500: —		
Å beräknade dyrtidstillägg	15,566: 98		
Å anslaget till beklädnad och slitningsersättning	2,150: —		
Å anslaget till bränsle	1,000: —		
Å anslaget till oförutsedda utgifter	300: —	20,516: 98	247,579: 62
Summa Kronor			247,579: 62

26. Allmänna pensionsförsäkringen.

a. *Pensionsnämnden för Västerås stad:*			
1. Dagtraktamenten för nämndens vice ordförande och ledamöter, 4 kr. för dag förslagsvis		350: —	
2. Arvode åt ordföranden	400: —		
3. Bidrag åt ordföranden för skrivhjälp	800: —	1,200: —	
4. För läkarebetyg och läkareundersökningar, förslagsvis		200: —	
5. Annonser och kungörelser, förslagsvis		200: —	
6. Papper, blanketter och diverse utgifter, förslagsvis		150: —	
7. Arvode åt vaktmästare		100: —	2,200: —
b. *Pensionsnämnden för S:t Ilian:*			
1. Arvode åt ordföranden		100: —	
2. Arvode åt ledamöterna, 4 kr. pr sammanträde		50: —	
3. Tryck- och annonskostnader samt blanketter		75: —	225: —
c. *Pensionsnämnden för Lundby:*			
1. Arvode åt ordföranden		100: —	
2. Arvode åt ledamöterna à 4 kr. pr sammanträde		50: —	
3. Tryck- och annonskostnader m. m.		75: —	225: —
d. *Levererade grundavgifter*			58,000: —
e. *Bidrag till pensionstillägg och understöd*			6,000: —
Summa Kronor			66,650: —

27. Övriga förvaltningskostnader.

A. Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

a. *Anskaffning och underhåll av inventarier*			1,000: —
b. 1. *Löner och arvoden:*			
Drätseldirektören 56 IV	11,040: —		
Byggnadschefen 51 IV	9,315: —		
Stadsombudsmannen 44 III	6,600: —		
Notarien i stadens kansli 36 II	4,269: —		
Stadskamreraren 42 II	5,675: —		
Stadskassören 33 II	3,801: —		
Stadsbokhållaren 22 IV	2,631: —		
1 skrivbiträde av I klass å ombudsmannaexp. 14 IV	2,085: —		
1 skrivbiträde av I klass å stadskamrerarekontoret 14 I	1,470: —		
1 skrivbiträde av II klass å stadskamrerarekontoret 13 I	1,380: —		
Stadsinspektoren 29 IV	3,531: —		
1 arbetsförman (Pettersson) 18 III	2,088: —		
3 arbetsförmän (Råberg, Vestholm, Johansson) 18 I	5,490: —		
1 förrådsförman (Barklund) 18 II	1,959: —		
Rådhusvaktmästaren 17 II	1,863: —		
1 körkarl (Eriksson) 15 IV	1,893: —		
1 körkarl (Persson) 15 II	1,671: —		
1 körkarl (Andersson) 15 I	1,560: —		
	68,321: —		
b. 2. *Dyrtdistillägg:*			
Dyrtidstillägg till ovanst. befattningshavare beräknat efter indextal 220	71,435: 36	131,352: 65	
Extra skrivbiträden å ombudsmannaexpeditionen och kamrerarekontoret, förslagsvis		8,000: —	
Biträde åt rådhusvaktmästaren, arvode		1,200: —	
Sifferrevisorn, arvode för revision av stadens räkenskaper (utom vatten- och gasverkens samt fattigvårdens) (30/12 1919)		1,700: —	
Läkarearvode för rådhusvaktmästaren, förmän, förrådsförman och körkarlar		100: —	
Arvode för en byggmästare (29/12 1920)		8,000: —	150,352: 65
c. *Pension och dyrtidstillägg* åt f. stadskamrer B. Carlsson (3,250+2,200) förslagsvis			5,450: —
		Transport	156,802: 65

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Utgifter.

Transport			156,802: 65
d. *Renhållning:* Rådhuset och annexet			2,500: —
e. *Belysning:* Rådhuset och annexet			500: —
f. *Uppvärmning:* Rådhuset och Annexet			1,900: —
g. *Övriga utgifter:*			
1. Tryck- och annonskostnader		16,000: —	
2. Skrivmateriel och bokbinderiarbeten		2,600: —	
3. Olycksfallsförsäkringspremie		100: —	
4. Premie för inbrottsförsäkring		198: —	
5. Telefonavgifter för ledningar till:			
Stadsfullmäktiges ordförande	110: —		
Drätselkammarens ordförande	110: —		
Drätselkammarens kamrerarekontor	400: —		
Drätseldirektörens exp. och bostad	320: —		
Ombudsmannens exp. och bostad	400: —		
Notariens vid stadens kansli exp.	120: —		
Stadskamrerarens bostad	160: —		
Byggnadschefens ex. o. bostad	400: —		
Rådhusvaktmästarens bostad	110: —		
Stadsinspektorens exp. o. bostad	278: —		
Byggmästare Alb. Anderssons bostad	110: —		
Arbetsförman Råberg	110: —		
Arbetsförman Vestholm	110: —		
Arbetsförman Pettersson	110: —		
Arbetsförman Johansson	110: —	3,058: —	
6. Hyra för tjänstelokaler i Rådhusets annex		750: —	
7. Oförutsedda utgifter		1,000: —	23,706: —
h. *Stallet:*			
1. Utfodring och skötsel av 5 hästar		3,500: —	
2. Hästskoning och hästförsäkring m. m.		500: —	
3. Anslag till utbyte av en häst		700: —	4,700: —

27 B. **Byggnadsnämnden.**

(Bil. Litt. R.)

Enligt Byggnadsnämndens förslag		47,393: 20	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Avgår:			
Å anskaffning och inderhåll av inventarier	900: —		
Å beräknade dyrtidstillägg	1,271: 64	2,171: 64	45,221: 56
Transport			235,330: 21

N:o 77. *Budgetförslag 1922. Utgifter.*

Transport		235,330: 21

27 C. Automobiler.

a. *Underhåll och reparationer*	2,000: —	
b. *Löner och arvoden:* 2 bilförare, förslagsvis	4,000: —	
c. *Driftkostnader:* Bensin och smörjoljor m. m.	2,000: —	
d. *Diverse ugtifter:* Diverse	200: —	8,200: —
Summa kronor		243,530: 21

28. Anslag och bidrag till diverse ändamål.

(Bil. Litt. S. 1—6.)

a. *Sociala ändamål:*

1. Arbetsstugan ($^{29}/_{12}$ 1910)	6,500: —
2. Barnkrubban ($^{28}/_{12}$ 1918)	3,500: —
3. Barnhemmet ($^{28}/_{12}$ 1918)	1,000: —
4. Natthärberget	300: —
5. Anslag till Västmanlands läns arbetsförmedlingsanstalt ($^{30}/_{9}$ 1907 och $^{29}/_{12}$ 1920)	3,500: —
Extra anslag till Arbetsförmedlingen	1,000: —
6. Anslag till Västerås sjukkassors fortsättningskassa ($^{23}/_{12}$ 1909) förslagsvis	3,000: —
7. Anslag till Västerås sjukkassor o. fortsättningskassa ($^{28}/_{11}$ 1918), förslagsvis	12,000: —
8. Anslag till Barnhemmet ”Sparvboet” ($^{21}/_{12}$ 1911 och $^{28}/_{12}$ 1918)	800: —
9. Anslag till Barnhemmet ”Sparvboet” hyra för butiken ($^{23}/_{2}$ och $^{21}/_{12}$ 1917)	600: —
10. Anslag till Frälsningsarméns slumverksamhet ($^{26}/_{10}$ 1916 och $^{28}/_{12}$ 1918)	450: —
11. Anslag till frilufts- och folkkonserter till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas ($^{30}/_{12}$ 1919)	3,000: —
12. Anslag till anordnande av en skridskobana ($^{27}/_{12}$ 1918	1,500: —
13. Anslag till arbetslöshetsunderstöd och hyreshjälp	162,200: —
14. Anslag till socialpolitiska Institutet ($^{25}/_{11}$ 1920 o. $^{25}/_{8}$ 1921)	1,000: —
15. Kostnader för Hyresnämnden (Bil. Litt. S. 3)	15,100: —
16. Anslag till skolagningsverksamhet ($^{30}/_{12}$ 1919)	300: —
17. Anslag till Arosgårdens verksamhet ($^{28}/_{10}$ 1920)	4,600: —
Transport	220,350: —

Transport	220,350: —	
18. Anslag till Nykterhetsnämnden	300: —	
19. Anslag till Arbetarnes bildningsförbunds biblioteksverksamhet ($^{28}/_{12}$ 1920)	1,500: —	222,150: —
b. *Taxeringsnämnderna:*		
1. Traktamentsersättning	4,000: —	
2. Biträde åt ordförandena	1,250: —	
3. Lokalhyra med lyse, värme och städning	850: —	
4. Annonsering	600: —	
5. Skrivmaterial och diverse	100: —	6,800: —
c. *Diverse utgifter:*		
1. Pension 400 kr. med dyrtidstillägg till f. föreståndarinnan för arbetsstugan Sofia Österberg ($^{18}/_{12}$ 1914) förslagsvis	720: —	
2. Premie för olycksfallsförsäkring av stadens arbetare	2,500: —	
3. Läkare och sjukvård åt samma arbetare ($^{19}/_{12}$ 1912)	3,000: —	
4. Årsavgift i Svenska Stadsförbundet à 10 kr. för varje 100-tal innevånare ($^{26}/_{3}$ 1908)	3,060: —	
5. Årsavgift till Svenska städernas förhandlingsorganisation ($^{29}/_{1}$ 1920)	918: —	
6. Prenumerationsavgift för Svenska stadsförbundets tidskrift, 60 exemplar à 13:50 ($^{26}/_{10}$ 1911)	810: —	
7. Representationsanslag ($^{19}/_{12}$ 1912)	1,000: —	
8. Omkostnader för resor och mindre utredningar ($^{21}/_{12}$ 1917)	2,500: —	
9. Hämtning av postväska, hyra för postfack och utdelning av post vid Lundby kyrka	127: —	
10. $^{1}/_{5}$ amortering å del av köpesumman för gården Kungsängen N:r 7 (4:de året) $^{30}/_{12}$ 1919)	9,000: —	
11. Anslag till utsättning av smörbord	300: —	
12. Anslag till Lillåns överbyggande, fyllnadsanslag	11,602: 57	
13. Anslag till gäldande av och avskrivning å aktieteckning i Byggnadsaktiebolaget Mimer	40,000: —	
14. Anslag till rivning och nybyggnad av bostadshus i kvarteret Arvid kr. 27,000: — att amorteras på 5 år (1:sta året)	5,400: —	
15. Anslag till skisser för nytt rådhus	5,000: —	
16. Anslag till avskrivning å kostnaden för makadamslagning	20,000: —	105,937: 57
Summa Kronor		334,887: 57

29. Övriga oförutsedda utgifter.

Förslagsanslag	526,486: 77
Summa kronor	526,486: 77

N:o 77. *Budgetförslag 1922. Inkomster.*

Inkomster.

1 A. Räntor och aktier.

1. Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

Räntor å:

a. *Obligationslån:*

1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:

	Resterande lånebelopp	Räntor	
1892 års lån à 4 %	22,535: —	863: 50	
1896 „ „ „ 3,6 %	64,590: —	2,256: 84	
1902 „ „ „ 4 %	54,400: —	2,176: —	
1907 „ „ „ 4 1/2 %	567,780: —	25,550: 10	
1910 „ „ „ 4 1/2 %	968,180: —	43,152: 98	
1916 „ „ „ 5 %	406,493: —	20,324: 65	
1919 „ „ „ 6 %	659,226: 91	39,553: 61	133,917: 28
2. Folkskolestyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	44,000: —	1,695: —	
1902 „ „ „ 4 %	152,435: —	6,097: 40	
1907 „ „ „ 4 1/2 %	34,500: —	1,552: 50	
1910 „ „ „ 4 1/2 %	291,840: —	13,014: 90	
1916 „ „ „ 5 %	22,380: —	1,119: —	
1919 „ „ „ 6 %	149,050: —	8,943: —	32,421: 80
3. Fattigvårdsstyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	8,750: —	337: —	
1902 „ „ „ 4 %	17,831: 05	713: 24	
1919 „ „ „ 6 %	246,666: 67	14,800: —	15,850: 24
4. Kyrkorådet:			
1896 års lån à 3,6 %	7,840: —	275: 04	
Ränta å tillfälligt lån för kyrkogårdsanläggning m. m.		25,000: —	25,275: 04
5. Hamnen:			
För äldre hamnbyggnaden à 5 %	25,905: —	1,295: 25	
För nya hamnbyggnaden à 4 1/2 procent	154,575: —	6,955: 88	
För hamnbyggnadens fortsättning à 5 %	106,601: —	5,330: 05	
För svängkran n:r 6 f. d. n:r 1 à 5 %	8,800: —	440: —	
För malmlossningskran n:r 2 à 5 %	20,000: —	1,000: —	
För hamnbyggnadens vidare fortsättning, 6 % å kronor 148,000: —	148,000: —	8,880: —	23,901: 18
		Transport	231,365: 54

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Inkomster.

	Transport	231,365: 54
b. *Andra amorteringslån:*		
Upptaget från pensionsförsäkringsfonden: Räntor å av staden utlämnade lån		79,783: 61

2. Andra lån och skulder.

a. Ränta av Elemeintarläroverket för flickor å kr. 3,500: — à 4 1/2 %	157: 50	
b. Ränta å beräknad brist i hamnkassan	6,906: 89	
c. Ränta å kostnaden för hamnbyggnadens fortsättning, förslagsvis kr.	4,200: —	
d. Ränta å 1,000 kr. lån ur Lundby sockens magasinsfond à 4 1/2 %	45: —	11,309: 39

3. Aktier.

a. Utdelning å aktier i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg kr. 74,700:— à 5 %	3,735: —	
b. Ersättning för upphörd utdelning i d:o från järnvägsmedelsfonden	50,000: —	
c. Utdelning å A.-B. Arbetarebostäders aktier kronor 300,000: — à 4.75 %	14,250: —	67,985: —
d. Utdelning å aktier i Byggnads A.-B. Mimer		
	Summa Kronor	390,443: 54

1 B. Lån.

a. *Obligationslån:*

1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:

	Resterande lånebelopp	Årets amortering	
Upptaget år 1892 à 4 %	22,535: —	1,895: —	
„ „ 1896 à 3.6 %	64,590: —	3,800: —	
„ „ 1902 à 4 %	54,400: —	2,180: —	
„ „ 1907 à 4 1/2 %	567,780: —	12,080: —	
„ „ 1910 à 4 1/2 %	968,180: —	16,690: —	
„ „ 1916 à 5 %	406,493: —	4,730: —	
„ „ 1919 à 6 %	659,226: 91	4,834: 33	46,209: 33

2. Folkskolestyrelsen:

Upptaget år 1892 à 4 %	44,000: —	3,250: —	
„ „ 1902 à 4 %	152,435: —	4,730: —	
„ „ 1907 à 4 1/2 %	34,500: —	1,000: —	
„ „ 1910 à 4 1/2 %	291,840: —	5,240: —	
„ „ 1916 à 5 %	22,380: —	270: —	
„ „ 1919 à 6 %	149,050: —	1,050: —	15,540: —
		Transport	61,749: 33

		Transport	61,749: 33
3. Fattigvårdsstyrelsen:			
Upptaget år 1892 à 4 %......	8,750: —	650: —	
„ „ 1902 à 4 %......	17,831: 05	556: 60	
„ „ 1919 à 6 %......	246,666: 67	1,833: 33	3,039: 93
4. Kyrkorådet:			
Upptaget år 1896 à 3.6 %	7,840: —		400: —
5. Hamnen:			
För äldre hamnbyggnaden	25,905: —	3,000: —	
För nya hamnbyggnaden:			
1910 års lån	154,575: —	5,725: —	
1916 „ „	106,601: —	1,239: —	
1919 „ „	148,000: —	1,100: —	
För svängkran N:o 6, f. d. N:o 1, kapitalåterstod	8,800: —	275: —	
För malmlossningskran N:r 2, kapitalåterstod	20,000: —	625: —	11,964: —

b. *Andra amorteringslån:*

Kapitalavbetalningar:	
Från pensionsförsäkringsfonden, årets amortering	13,575: 78
Summa Kronor	90,729: 04

Enligt särskild amorteringsplan för Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken samt Avloppsledningarna skall till Drätselkammaren inlevereras för att tillgodoföras verkens amorteringsfond		303,132: 26
Från denna fond skall enligt ovan utbetalas:		
Amortering	133,917: 28	
Ränta	46,209: 33	180,126: 61
Återstår till avsättning		123,005: 65

Enligt särskild amorteringsplan för hamnens maskinerier skall till stadskassan av hamnens medel inlevereras		4,500: —
varav skall enligt ovan utbetalas:		
Amortering	900: —	
Ränta	1,440: —	2,340: —
Återstår till avsättning		2,160: —

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Inkomster.

2. Fattigvård.
(Bil. Litt. A.)

Enligt Fattigvårdsstyrelsens förslag		31,000: —	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Tillkommer:			
Å beräknad ersättning från Landstinget		2,000: —	33,000: —
		Summa Kronor	33,000: —

4 A. Folkskola.
(Bil. Litt. B. 1—2).

Enligt Folkskolestyrelsens förslag	460,979: 16
Summa Kronor	460,979: 16

4 B. Högre folkskola.
(Bil. Litt. B. 1—2).

Enligt Folkskolestyrelsens förslag	19,617: —
Summa Kronor	19,617: —

5. Hälso- och sjukvård.
(Bil. Litt. D).

A. Allmänna Hälso- och sjukvården:

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag	4,700: —

C. Köttbesiktningsbyrån.
(Bil. Litt. D.)

Enligt Hälsovårdsnämndens förslag		21,308: 24	
Enligt Drätselkammarens förslag:			
Tillkommer:			
Inkomster av vågavgifter	3,000: —		
Avgår:			
Å utgiftssidan upptagen minskning	659: 33	2,340: 67	23,648: 91
		Summa Kronor	28,348: 91

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

A. Gatuläggningen:

Försäljningsmedel	1,500: —

B. Planteringar.
(Bil. Litt. E.)

Enligt Planteringsnämndens förslag	8,300: —
Transport	9,800: —

	Transport		9,800: —
C. Gaturenhållning.			
Avgift från skolkassan för renhållning av gatorna vid Skepparbacks-, Mariabergs- och Herrgårdsskolorna		725: —	
Avgift från Hamnstyrelsen för hamnområdet		2,000: —	2,725: —
	Summa Kronor		12,525: —

8. Hamnen.

(Bil. Litt. G. 1—2).

A. Den egentliga hamnen:

Enligt Hamnstyrelsens förslag	199,429: 03	

B. Hamnmaskiner.

(Bil. Litt. G. 1—2).

Enligt Hamnstyrelsens förslag	24,628: 80	224,057: 83
Enligt Drätselkammarens förslag:		
Avgår:		
Å utgiftssidan upptagen minskning		737: 66
Summa Kronor		223,320: 17

10 A. Renhållningsverket.

(Bil. Litt. H. 1—3).

Enligt Lantegendomsnämndens förslag	44,000: —

10 B. Svingården.

(Bil. Litt. H. 1—3).

Enligt Lantegendomsnämndens förslag	60,000: —
Summa Kronor	104,000: —

11. Vattenledningsverket.

Enligt bil. litt. F. 1—2	157,600: —
Summa Kronor	157,600: —

12. Gasverket.

Enligt bil. litt. F. 1—2	389,000: —
Enligt Drätselkammarens förslag:	
Avgår:	
Å utgiftssidan upptagen minskning	4,193: 42
Summa Kronor	384,806: 58

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Inkomster.

13. Elektricitetsverket.

Enligt bil. litt. F. 1—2	574,200: —
Summa Kronor	574,200: —

17. Andra kommunens affärsföretag.

a. *Kallbadhus:*		
Badavgifter		600: —
b. *Varmbadhus:*		
Enligt bil. litt. I 1—2		77,000: —
c. *Klapphuset:*		
d. *Båttrafiken:* Enligt bil. litt. K.		
1. Persontrafik	23,000: —	
2. Godstrafik	46,125: —	69,125: —
e. *Vedgården:*		
Inkomster av vedförsäljning enligt bil. litt. L		109,200: —
Summa Kronor		255,925: —

18. Brandväsendet.

(Bil. Litt. M. 1—2).

Enligt Brandstyrelsens förslag	17,750: —
Summa Kronor	17,750: —

20. Fastighetsförvaltningen.

A. Egendomar inom stadsplanen.

b. *Polis- och Brandstationen:*			
Hyra för bilgarage			500: —
c. *Stadshotellet:*			
1. Hyror:			
Källarmästar Stomberg	15,000: —		
Västerås Systembolag	17,875: —		
Sällskapet	2,250: —		
Upplands Enskilda bank	4,500: —		
A.-B. Göteborgs bank	2,000: —		
Barberare Jonsson	800: —	42,425: —	
2. Avgifter för festvåningens användande		3,000: —	
3. Hyresgästers andel i kostnaden för uppvärmning		16,000: —	61,425: —
Transport			61,925: —

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Inkomster.

d. *Sundinska huset:*	Transport		61,925: —
Hyresinkomster			12,650: —
e. *Tullhuset:*			
Hyra för kontor			1,500: —
f. *Paviljongen i Stadsparken:*			
Hyresinkomster			7,105: 37
g. *Gårds- och tomtfastigheter:* (Bil. litt. N.)			
Hyror och arrenden för staden tillhöriga gårdar och tomter			141,155: 25
h. *Hamnmagasinen:*			
Hyror för magasinsutrymmen av:			
Axel Eriksson & C:o		5,000: —	
A.-B. J. A. Jönsson & C:o		1,500: —	
Centralföreningen		6,000: —	
Forsby kvarn		2,175: —	
A.-B. Hakon Svensson		2,025: —	
A.-B. Svenska Aduceringsverken		1,650: —	18,350: —
i. *Hamnplanen:*			
Platshyror av:			
Hygrell & C:o		1,087: 50	
Tegel- & Murbruks A.-B.		2,348: —	
M. Tössbergs Eftr.		650: —	
Järnhandl. Axel Sundström		812: 50	
Tekniska Byggnadsbyrån		367: 50	
Ingenjör Paul Andersson		200: —	
Grosshandl. G. Laurell		2,425: —	
D:o		2,400: —	
Vatten- & Gasverksstyrelsen		1,050: —	
Myggbo Sågbolag		562: 50	
Järnhandl. Axel Olsson		562: 50	
Järnhandl. Axel Rosenlund		367: 50	
Allm. Svenska Elektr. A.-B.		732: —	
Allm. Svenska Elektr. A.-B. för vedgård		1,250: —	
Allm. Svenska Elektr. A.-B. för magasinstomt		11,334: —	
A.-B. J. A. Jönsson & C:o		180: —	
Svenska Engelska Mineralolje A.-B		1,000: —	
Krooks Petroleum- & Olje A.-B.		1,000: —	
Stadens vedgård		4,000: —	
O. F. Larsson		1,200: —	
K. E. Andersson		1,594: 50	35,123: 50
	Transport		277,809: 12

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Inkomster.

Transport		277,809: 12	
j. *Hamnpaviljongen:*			
Hyresinkomster		3,000: —	
k. *Kabinettet:*			
Inkomster		2,000: —	
l. *Epidemisjukhuset:*			
Hyra	30,000: —		
Tilläggshyra för nyanläggning, förslagsvis	7,000: —	37,000: —	319,809: 12

20 B. Lantegendomar under eget bruk.

(Bil. litt. H. 1—3).

Enligt Lantegendomsnämndens förslag	173,000: —

20 C. Jordar och andra fastigheter.

a. *Egendomen Carlsberg*		3,000: —	
b. *Hästholmarne:*			
1. Hyra för serveringspaviljong och villabyggnader å Elba	7,000: —		
2. Hyra för serveringspaviljong å Östra holmen	3,000: —	10,000: —	
c. *Diverse jordägor:*			
1. Östra utmarken:			
Arrenden:			
För följnade lägenheter: Lilla Stenby, delar av utmarken, del av Enbacken, Nordanby, Nordanbys utmarksjord, (Nordanby gård)	3,200: —		
Gustafsslätt (F. T. Larsson (utgår $^{14}/_{3}$ 1927)	281: —		
Andersbo samt del av utmarken (G. Andersson) utgår $^{14}/_{3}$ 1923	800: —		
Sundinska utmarken (C. Johansson) utgår $^{14}/_{3}$ 1922	250: —		
Jakträtten å utmarken (J. V. Ödman och C. Sundin)	30: —		
Kristiansborg (Stadens lantbruk)	3,000: —		
Hovdestalund (E. Johansson) förslagsvis	1,200: —		
Ett område (Folkets park)	70: —		
Malma gård (Stadens lantbruk)	5,000: —		
Svingården	5,000: —	18,831: —	
Transport		31,831: —	492,809: 12

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Inkomster.

Transport			31,831: —	492,809: 12
2. Västra utmarken:				
Arrenden:				
Byggnadsplatser å det sk. k. Käringberget: t. o. m. år 1926:				
C. G. Sjökvist	35: —			
Ingenjör Schultz	25: —			
Doktor Holm	50: —			
Åhfeldts sterbhus	25: —			
Rich. Blom	30: —			
Jenny Lindhagen	25: —	190: —		
Ett område intill Carlsfrid (S. J. Carlsson)		3: —		
Mindre områden å s. k. Ragvaldsbacke:				
J. A. Telin	10: —			
Math. Eriksson	5: —			
Hj. Örtengren	15: —			
C. O. Johansson	10: —			
Rob. Pettersson	5: —	45: —		
Ett till Hyttan på 50 års tid för rätt till framdragande av järnvägsspår upplåtet område (Masugnsbolaget) t. o. m. år 1949		25: —		
Ett område av Pistolvreten (C. A. Jansson)		20: —		
Område av Gästgivarevreten i gamla Stohagsjorden:				
ägofig. 544 och del av 545 (Västerås Skeppsvarv)		540: —		
ägofig. 546 (Västerås Skeppsvarv)		30: —		
ägofig. 512 (G. A. Andersson)		30: —		
Ett område intill Valhalla (Sundemans sterbhus)		10: —		
Ett område intill Solbacken		30: —		
Ett område intill Mälardalen		25: —		
Ett område intill Carlsberg:				
Hilda Eriksson	15: —			
Västerås Skeppsvarv:				
för slip	50: —			
för mark	500: —	565: —	1,513: —	
Transport			33,344: —	492,809: 12

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Inkomster.

Transport		33,344: —	492,809: 12
d. *Viksäng:*			
Arrende för 9 villatomter, utarrenderade t. o. m. år 1944	360: —		
Kapten H. Slettengren	75: —	435: —	
e. *Diverse arrenden:*			
f. d. Stadskassörsjorden i Iggebygärdet (Kristiansborgs gård)	35: —		
D:o i Rigärdet (Sv. Metallverken)	18: —		
D:o jämte Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön (J. A. Hellman) utgår 14/3 1926	75: —		
Mark av Gideonsberg (Sv. Metallverken)	100: —		
Mark för järnvägsspår till Skultuna och Tillberga (Asea) förslagsvis	50: —		
Koloniträdgårdarne vid Lustigkulla	300: —		
Koloniträdgårdarne vid Biskopsängen	750: —		
Mark av Kungsängen (Lantbruket)	200: —		
Kablar o. ledningar i stadens gator (Asea)	272: 60		
Kraftledningskabel i stadens mark (Sv. Metallverken)	72: 40		
Mark av Siggesborg för Skultunajärnvägen (C. Vestmans sterbhus)	50: —		
Diverse mindre områden	500: —	2,423: —	
f. *Arrende för fiskvatten:*			
Västerås-fjärden från Johannesberg till Gustavsvik samt till Kattskär och Amundsgrund	50: —		
Vid Hästholmarne jämte fiskarestugan med jord å Elba	150: —		
Diverse mindre fiskearrenden	50: —	250: —	
g. *Hyresmedel:*			
Platshyror:			
Pumphus å Kungsängen (Sv. Metallverken)	50: —		
Hyra för skjul av Motorbåtklubben	50: —		
Två magasinsplatser å Skallberget	20: —		
Serveringskiosk vid Ragvaldsbacke	40: —		
Slaktarvagnar å tomten N:o 6 Norra kvart.	200: —		
Transport	360: —	36,452: —	492,809: 12

N:o 77. *Budgetförslag 1922. Inkomster.*

	360: —	36,452: —	492,809: 12
Upplag å Kungs- och Munkängen förslagsvis	2,300: —		
Serveringspaviljong å Djäkneberget	100: —		
Vattenkiosken i Vasaparken	100: —		
Fotografiatelier å Kungsängen	50: —		
Andel i plats och hyresmedel från Strömsholms våg			
Karuseller och skjutbanor m. m.	1,000: —		
Stallar och bindplatser å Kreaturstorget	1,200: —		
Hyra för vattenkraften i Svartån	3,000: —		
Hyra för Köttbesiktningsbyrån	3,000: —		
Hyra för gasverkstomten å Kungsängen	2,773: 80	13,883: 80	50,335: 80

C. **Skogar.**
(Bil. Litt. H. 1—3.)

Enligt Lantegendomsnämndens förslag	3,600: —
Summa kronor	546,744: 92

23. Polisväsen och fångvård.

a. Bidrag av staten för extra polisbevakning å landsbygden	3,150: —	
b. Bidrag av systembolaget för tillsyningsmannens avlöning	4,000: —	7,150: —
Summa kronor		7,150: —

24. Auktionsväsende.

Auktionsprovision förslagsvis	1,000: —
Summa kronor	1,000: —

26. Allmänna pensionsförsäkringen.

Influtna grundavgifter	46,000: —
Summa kronor	46,000: —

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Inkomster.

27. Övriga förvaltningskostnader.

B. Byggnadsnämnden.
(Bil. Litt. R.)

Avgifter för av byggnadschefen och stadsarkitekten åt enskilda utförda förrättningar samt lösen av protokoll	5,000: —

27 C. Automobiler.

Inkomster av körningar	10,000: —
Summa kronor	15,000: —

30. Allmänna bidrag av staten.

a. Ersättning för brännvinsförsäljningsmedel enl. K. F. den 18/7 1913	66,906: —	
b. Källarfrihetsmedel	349: 05	67,255: 05
Summa kronor		67,255: 05

31. Diverse inkomster.

a. Bötesmedel	1,500: —	
b. Behållning av influtna registreringsavgfiter för handelsfirmor	10: —	
c. Hamnens andel i stadens allmänna kostnader för byggnadschef, bokföring m. m.	4,000: —	
d. Hyror för maskiner, försäljning av stadgar rörande Västerås stad m. m.	1,000: —	
e. Hamnstyrelsens amortering för övertagande av kranar	3,300: —	9,810: —
Summa kronor		9,810: —

32. Skatter.

a. Hundskatt à 15 kr. pr hund	6,000: —
b. Bevillningsavgifter för offentliga föreställningar (artistskatt)	1,500: —
c. Skogsaccis	300: —
Transport	7,800: —

	Transport	7,800: —
d. Utdebitering av kr. 10: — för varje fulla 100 kr. av 45,449,480: — kr. utgörande under 1921 inom kommunen beräknad inkomst för vilken bevillning skall erläggas	4,544,948: —	
varifrån avgår beräknad avkortning	900,000: —	3,644,948: —
e. Tomtören å tomter å stadens grund för all framtid	91: 64	
För magasinstomter å hamnområdet t. o. m. 1926	360: 32	451: 96
f. Progressivskatt kommunandel förslagsvis		125,000: —
	Summa kronor	3,778,199: 96

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Sammandrag av utgifts- och inkomststaten.

Sammandrag av Utgifts- och inkomststaten

för år 1922.

		Utgifter		Inkomster		Överskott		Brist	
	Brist från sist avslutade räkenskapsår	275,456	07	—	—	—	—	275,456	07
1 a	Räntor m. m.	817,721	63	390,443	54	—	—	427,278	09
1 b	Lån	204,575	78	90,729	04	—	—	113,846	74
2	Fattigvård	589,651	54	33,000	—	—	—	556,651	54
4 a	Folkskolan	1,040,920	90	460,979	16	—	—	579,941	74
4 b	Högre folkskolan	31,974	64	19,617	—	—	—	12,357	64
4 d	Allmänt läroverk	4,232	50	—	—	—	—	4,232	50
4 e	Andra undervisnings- och bildningsanstalter	57,819	73	—	—	—	—	57,819	73
5	Hälso- och sjukvård	92,640	69	28,348	91	—	—	64,291	78
6	Gator, vägar, planteringar o. d.	327,151	05	12,525	—	—	—	314,626	05
7	Avloppsledningar	55,120	—	—	—	—	—	55,120	—
8	Hamnen	223,320	17	223,320	17	—	—	—	—
10	Renhållningsverk och svingård	200,045	14	104,000	—	—	—	96,045	14
11	Vattenledningsverk	149,011	88	157,600	—	8,588	12	—	—
12	Gasverk	384,806	58	384,806	58	—	—	—	—
13	Elektricitetsverk	437,593	32	574,200	—	136,606	68	—	—
17	Andra kommunens affärsföretag	267.077	19	255,925	—	—	—	11,152	19
18	Brandväsen	133,088	02	17,750	—	—	—	115,338	02
20	Fastighetsförvaltningen	377,326	43	546,744	92	169,418	49	—	—
21	Magistrat och rådstuvurätt	80,217	98	—	—	—	—	80,217	98
22	Kronouppbörds- och exekutionsväsen	55,518	92	—	—	—	—	55,518	92
23	Polisväsen och fångvård	247,579	62	7,150	—	—	—	240,429	62
24	Auktionsväsende	—	—	1,000	—	1,000	—	—	—
26	Allmän pensionsförsäkring	66,650	—	46,000	—	—	—	20,650	—
27	övriga förvaltningskostnader	243,530	21	15,000	—	—	—	228,530	21
28	Anslag och bidrag till diverse ändamål	334,887	57	—	—	—	—	334,887	57
29	Oförutsedda utgifter	526,486	77	—	—	—	—	526,486	77
30	Allmänna bidrag av staten	—	—	67,255	05	67,255	05	—	—
31	Diverse inkomster	—	—	9,810	—	9,810	—	—	—
32	Skatter	—	—	3,778,199	96	3,778,199	96	—	—
	Summa kronor	7,224,404	33	7,224,404	33	4,170,878	30	4,170,878	30

Bil. Litt. A.

N:o 77.
Budget-förslag 1922. Fattigvården.

Utdrag ur protokoll fört vid Fattigvårdsstyrelsens ordinarie sammanträde den 27 september 1921.

§ 118.

Beslöt Fattigvårdsstyrelsen att avlämna följande

Förslag

till

Inkomst- och utgiftsstat för Västerås stads fattigvård år 1922.

Utgifter:

A. Allmänna fattigvården.

a. *Löner och arvoden:*		
1. Sysslomannen, lön 39: I	4,500: —	
2. Kontorsbiträdet, lön 14: I	1,470: —	
3. Vaktmästaren, arvode	500: —	
4. Tillsyningsmannen, anslag	1,830: —	
	8,300: —	
b. *Dyrtidstillägg:*		
Dyrtidstillägg åt sysslomannen, kontorsbiträdet och tillsyningsmannen nen (index 236) förslagsvis	9,112: —	17,412: —
c. *Räntor och amorteringar:*		
1892 års lån:		
Ränta 4 %	353: 92	
Amortering	650: —	
1902 års lån:		
Ränta 4 %	717: 51	
Amortering	556: 60	
Lån från Sveriges städers hypotekskassa:		
Ränta och amortering	800: —	
Transport	3,078: 03	17,412: —

Transport	3,078: 03	17,412: —	
1919 års lån:			
Ränta 6 %	14,800: —		
Amortering	1,833: 33	19,711: 36	
d. *Understödskostnader:*			
1. Ordinarie understöd med penningar	192,000: —		
2. Tillfälliga understöd med penningar	45,000: —		
3. Understöd in natura (häri ingår skuld för åren 1916 och 1917 till Drätselkammaren å kr. 6,168:96)	50,000: —	287,000: —	
e. *Utackorderade barn m. m.:*			
1. Underhåll och tillsyn av utackorderade barn	35,000: —		
2. Bidrag till kostnader för av barnavårdsnämnden utack. barn..	2,000: —		
3. Barnhemmet Fridsborg	12,000: —	49,000: —	
f. *Anstaltsvård:*			
1. Hospitalsvård	13,000: —		
2. Lasarettskostnader	3,500: —		
3. Sanatorievård	2,000: —		
4. Andra sjukvårdskostnader såsom avgifter till vanföre- och sinnesslöanstalter m. m.	4,000: —		
5. Kommunalt sjukvårdsbidrag utan karaktär av fattigvård	2,000: —	24,500: —	
g. *Diverse omkostnader:*			
1. Återbetalning till främmande kommuner	10,000: —		
2. Medikamenter	4,000: —		
3. Diverse utgifter såsom trycksaker och skrivmaterial	3,000: —		
4. Diakonissorna, anslag	10,000: —	27.000: —	
h. *Oförutsedda utgifter:*		10,000: —	434,623: 36

B. Ålderdomshemmet Karlslund.

a. *Löner och arvoden:*			
Föreståndaren, lön (22:4) 2,631 med avdrag för naturaförmåner, förslagsvis 1,190	1,441: —		
Transport	1,441: —		434,623: 36

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Fattigvården.

Transport	1,441: —		434,623: 36
Maskinisten, lön (17:1) 1,740 med avdrag för naturaförmåner, förslagsvis 760: —	980: —		
Anslag till avlöning för arbetsförman, inkl. dyrtidstillägg	3,280: —		
Husmodern, lön (5:2)	711: —		
1 sjuksköterska, lön (4:4)	744: —		
3 sjuksköterskor, lön (4:1) à 600: —	1,800: —		
5 sköterskebiträden à 360: —	1,800: —		
Kokerskan	450: —		
2 köksbiträden à 360: —	720: —		
Tvätterskan	450: —		
1 tvättbiträde	360: —		
Predikanten, arvode	500: —		
Semesterpengar till personalen	720: —		
	13,956: —		
b. *Dyrtidstillägg* åt föreståndare, maskinist, husmoder, sköterskor, sköterskebiträden, kokerska, köksbiträden, tvätterska och tvättbiträde (index 236, kokerskan, tvätterskan och samtliga biträden 100 %) förslagsvis	13,808: 10	27,764: 10	
c. *Pension:*			
Pensionsersättning till f. d. vaktmästaren Lundbergs änka	500: —		
Dyrtidstillägg, förslagsvis	250: —	750: —	
d. *Hushållet:*			
Mathållningen för understödstagare och tjänstepersonal		53,000. —	
e. *Renhållning:*			
Tvättmedel (såpa, tvål och tvättpulver)	2,000: —		
Torvmull m. m.	150: —	2,150: —	
f. *Underhåll och anskaffningar av inventarier m. m.*			
Underhåll av sängkläder, linne och div. materialier	4,500: —		
Nyanskaffningar av sänglinne för sjukhuset	6,000: —	10,500: —	
Transport		94,164: 10	434,623: 36

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Fattigvården.

Transport		94,164: 10	434,623: 36
g. *Underhåll av fastigheter:*			
Underhåll av Ålderdomshemmets hus............		1,000: —	
h. *Förbrukningsartiklar:*			
Sänghalm	150: —		
Snus	918: —		
Vattenavgifter	1,700: —		
Beklädnadskostnader	6,000: —		
Foder till en häst och tio svin	1,100: —	9,868: —	
i. *Bränsle:*			
715 kbm. ved à 14: — kr.	10,010: —		
1,800 hl. koks à 2: — kr.	3,600: —	13,610: —	
j. *Belysning:*			
Elektrisk belysning och gasförbrukning		3,500: —	
k. *Diverse omkostnader:*			
Sjukvårdsartiklar och medicin	5,000: —		
Begravningskostnader	3,000: —		
Flitpengar åt understödstagare	600: —	8,600: —	
l. *Trädgård och planteringar:*			
Anläggning och plantering av trädgård och park vid Ålderdomshemmet		5,000: —	135,742: 10
		Summa kronor	570,365: 46

Inkomster:

A. Allmänna fattigvården.

f. *Anstaltsvård:*			
Ersättning av landstinget för lämnad vård å sjukhus, sanatorier och hospital m. fl. enligt §§ 40 och 42 i lagen om fattigvården den 14 juni 1918		18,000: —	
n. *Diverse inkomster:*			
Återbetalning och div. inkomster ..	2,500: —		
Bötesandelar	1,000: —	3,500: —	
	Transport	21,500: —	

N:o 77.
Budget-förslag 1922. Fattigvården.

Transport		21,500: —	

B. **Ålderdomshemmet.**

d. *Hushållet:*

Ersättning för främmande och avbetalande understödstagare	5,000: —		
För verkställda arbeten av understödstagare m. m.	1,500: —		
Pension för understödstagare	3,000: —	9,500: —	31,000: —

Drätselkammaren:

Inkomst av uttaxerade medel	539,365: 46
Summa kronor	570,365: 46

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Fattigvården.

§ 119.

Sedan beslut fattats om anslagsäskande enligt förestående statförslag skulle såsom motivering till viktigare förändringar rörande anslagskraven anföras följande:

1:o) Löner och arvoden:

Lönerna till sysslomannen och kontorsbiträdet grunda sig på Stadsfullmäktiges beslut den 27 juni 1921.

Beträffande inrättande av tillsyningsmannatjänst, anser fattigvårdsstyrelsen detta vara ofrånkomligt, dels av ekonomiska skäl och dels med hänsyn till att arbetsbördan å fattigvårdsbyrån är i ständig tillväxt. Innehavarens av denna tjänst arbete skulle i huvudsak bli att undersöka såväl nya som äldre understödsfall i syfte att efter växlande förhållanden reglera understöden, att biträda med förekommande arbeten på fattigvårdsbyrån samt att genom återkommande hänvändelse till pastorsexpeditionen söka utröna, i och för förebyggande åtgärd, vilka till staden nyinflyttade personer, som inom en närmare framtid kunna komma i behov av understöd och genom obehörig mantalsskrivning komma att i fattigvårdshänseende tillhöra staden.

Inrättandet av den föreslagna befattningen gör vaktmästaresysslan tillsvidare överflödig.

Rörande anställningssättet och löneförmånerna för innehavaren av ifrågavarande tjänst, anser Fattigvårdsstyrelsen det lämpligast, att den tillsvidare icke upptages på ordinarie stat och begäres i så måtto förslagsvis anslag, som i statförslaget angivits.

Se i övrigt bil. 1 och 2.

2:o) Understödskostnader:

Ökningen av det ordinarie understödsanslaget har skett delvis på bekostnad av anslaget för tillfälliga understöd. Om man nämligen jämför sammanlagda summan av de båda nämnda anslagen för innevarande år med den nu begärda, så visar den sistnämnda en ökning med 12,000: — kronor, vilken ökning Fattigvårdsstyrelsen motiverar med de stegrade krav, som genom rådande arbetslöshet ställas på fattigvården.

3:o) Utackorderade barn m. m.:

Det ökade anslagskravet för barnhemmet Fridsborg har sin orsak däri, att hemmets linne- och beklädnadsförråd icke kompletterats i behövlig utsträckning under kristiden, varför nyanskaffning av dithörande artiklar numera är oundgängligen nödvändig.

4:o) Anstaltsvård:

Årsavgifterna till hospitalen ha höjts från 328: 50 till 736: — kr. Dagavgifterna å lasarett hava ökat från 1 kr. 50 öre till 2: — kr. Härav motiveras ökningen av det begärda anslaget. Anslaget för sanatorievården har i motsats till föregående år, då det ingått i anslaget för lasarettsvård, upptagits särskilt.

Beträffande äskandet av anslag till beredande av sjukvårdsbidrag utan karaktär av fattigvård instämmer fattigvårdsstyrelsen i den som bil. 3 intagna resolutionen och föreslår att såsom lämpliga villkor för sådant sjukvårdsbidrags meddelande måtte uppställas;

att i fattivårdshänseende tillhöra Västerås;

att vara i sådana omständigheter, som påkalla fattigvård enligt 1:sta § i fattigvårdslagen;

att vara i saknad av anhöriga, som äro pliktiga eller i stånd att bekosta sjukvården, samt

att vara känd för ett ordentligt levnadssätt.

Ålderdomshemmet:

5:o) Löner och arvoden:

Föreståndarens och maskinistens löner grunda sig på stadsfullmäktiges beslut den 27 juni 1921.

Angående vaktmästaretjänsten har fattigvårdsstyrelsen på grund av att ålderdomshemmet fortfarande är statt i utveckling icke kunnat med bestämdhet fastslå vilka åligganden, som böra ingå i denna tjänst, varför det är lämpligt att intill dess hemmet blir färdigt anställa en arbetsförman eller gårdsdräng, som har att utföra varjehanda förekommande arbeten. Anslagskravet har ställts till i statförslaget angivet belopp under förutsättning av att uti lönen icke ignår några naturaförmåner.

Husmodern, som i lönehänseende varit likställd med sjuksköterskan, har genom ålderdomshemmets betydliga utvidgning fått sin arbetsbörda avsevärt ökad. Det är denna omständighet, som föranleder styrelsen att föreslå, att befattningen inrymmes i 5:te lönegruppen. Samtliga sköterskor måste enligt fattigvårdsstyrelsens mening likställas i lönehänseende. Och under sådana förhållanden skulle det verka högst oproportionellt om husmodern, som har att i vissa avseenden övervaka hela inrättningen, skulle i lönehänseende vara jämnställd med dem, som hava att ansvara för endast en del därav.

Det ökade antalet personal, för vilkas avlöningar begärts anslag, har naturligt sin orsak i ålderdomshemmets utvidgning, särskilt beträffande sjukhuset. För varje där inrättad avdelning, till antalet 3, måste finnas en sköterska med erforderligt antal biträden. På ålderdomsavdelningen fordras dessutom en föreståndarinna (sköterska) med ett biträde. För sinnesavdelningens manliga del torde dessutom komma att behövas en manlig vårdare. Denna fråga har styrelsen tänkt sig böra lösas provisoriskt tills vidare genom att vidtala därtill lämplig person att vid behov tjänstgöra därstädes (se bil. 2).

Samtliga sköterskor inklusive föreståndarinnas på ålderdomsavdelningen löneförmåner föreslås böra utgå enligt 4:de lönegruppen.

6:o) Pension:

Anslagskravet härför till avlidne vaktmästaren Lundbergs änka stöder sig på Stadsfullmäktiges beslut den 27 juni 1921.

Underhåll och anskaffning av inventarier m. m.:

Den under denna rubrik upptagna posten 6,000 kronor avser nyanskaffning av sänglinne till de genom sjukhusbyggnaden tillkomna omkring 75 bäddarna.

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Fattigvården.

Belysning och diverse omkostnader:

Ökningen av härunder upptagna anslagsposter motiveras helt naturligt av utökningen av ålderdomshemmet och det större antal understödstagare, som där komma att vårdas.

Trädgård och planteringar:

Anslaget härför avser att åstadkomma planering och plantering av trädgårds- och parkområdet kring ålderdomshemmet.

Bil. 1.

Till Fattigvårdsstyrelsen i Västerås.

Enligt instruktionen för sysslomannen i fattigvården åligger det honom bl. a. att besöka de understöddas hem så ofta, att han gör sig förtrogen med deras levnadsförhållanden m. m. Men såsom Fattigvårdsstyrelsen nogsamt har sig bekant, kräver arbetet å fattigvårdsbyrån och undersökningen av nya understödssökande så mycken tid och arbete, att det är omöjligt att medhinna några regelbundna besök i de redan registrerade understödstagarnas hem, vilkas antal uppgår till omkring 1,800 per år. Och dock äro dessa besök av den allra största betydelse ur såväl understöds- som ekonomisk synpunkt. Att undersökning från fattigvårdsbyrån äger rum endast vid det första besöket i hemmet eller då särskilda förhållanden påkalla sådan, måste betecknas som alldeles otillräckligt, för såvitt att understöden skola bliva proportionellt avvägda efter behovet. Det är nämligen så, att understödstagarnas levnadsförhållanden högst väsentligt växla från en tid till annan med avseende på både arbetsförmåga och förvärvsmöjligheter i övrigt, och därför är det av vikt att återkommande undersökning sker, vilken å ena sidan förebygger obefogad fattigvård och å andra sidan tillgodoser de verkligt behövandes behov därav. Visserligen kan här invändas, att vad särskilt beträffar de ordinarie understödstagarne, så finnes för dessa förtroendevalda vårdare, vilka ha att tillgodose och undersöka sina resp. understödstagares levnadsförhållanden. Och detta är av synnerligen stor betydelse. Men deras ställning är av allt för finkänslig art för att vid behov göra större inskränkningar, och då vårdarskapet är lagt på så många händer, är det självklart, att understödet icke blir avvägt efter så enhetliga grunder som önskligt vore, enär varje vårdare helt naturligt utgår från sin personliga syn på saken. För övrigt är det orimligt begärt, att en vårdare, som får offra mycken tid åt sitt uppdrag skulle dessutom företaga exempelvis 2 ggr. årligen grundliga undersökningar, som skriftligt skulle upptecknas, för sina kanske 8 à 12 understödstagare.

Vårdarens arbetsuppgift ligger dessutom på ett helt annat plan. Hans uppgift är mera den förtroliga rådgivarens och övervakarens utav, att det meddelade understödet behörigen användes.

Min mening är sålunda att det såväl ekonomiskt som med hänsyn till tillvaratagandet av den understöddes rätt vore i hög grad välbehövligt att för detta ändamål en för uppdraget särskilt lämpad person tillsattes att vara s. k. undersökare inom fattigvården, ty helt säkert skulle det medföra avsevärda ekonomiska fördelar samtidigt som de understöddas understöd skulle bliva mera proportionellt avvägda.

N:o 77. *Budgetförslag 1922. Fattigvården.*

I anledning av vad sålunda anförts samt på grund av ständigt ökad arbetsbörda får jag härmed vördsamt hemställa, att Fattigvårdsstyrelsen ville med gillande av förslaget föreslå Stadsfullmäktige att anställa en särskild person med huvudsaklig uppgift att vara undersökare inom fattigvården samt till avlöning anvisa erforderligt anslag.

Västerås den 14 sept. 1921.

Axel Norén.

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Fattigvården.

Bil. 2.

TABLÅ

över antal personal vid fattigvårdsinrättningarna och fattigvårdsexpeditionerna i med Västerås ungefärligen jämförliga städer, nämligen:

	I Sjukavdelningen	I Ålderdomsavdeln.	Å Fattigvårdsbyrån
Karlskrona	Sköterskor 3 Biträden 4	Sköterska 1 Biträde 1	1 sysslomani 1 kassör o. biträde 2 assistenter, 1 manlig och en kvinnlig = tillsyningsmän. Dessutom en sekreterare
Kalmar	Sköterskor 2 Biträden 2	Sköterska 1 Biträde 1	1 syssloman 1 sekreterare 1 kassör
Landskrona	överskötersker 3 Sköterskor 9 Vårdare 2	Sköterska 1 Biträde 1	1 kamrer 1 kassör 1 kontorsbiträde
Uppsala	Sköterskor 4 Biträden 5	Husmoder 1	1 syssloman 1 kassör 1 biträde 1 sekreterare och ombudsman
Jönköping	Sköterskor 6 Biträden 3	Husmoder 1 Biträde 1	1 syssloman 1 bokhållare 1 extra bokhållare 1 vaktmästare
Linköping	Sköterskor 3 Biträden 2	Sköterska 1	1 syssloman 1 assistent 1 biträde
Hälsingborg	översköterska 1 Sköterskor 8 Biträden 4	Sköterska 1	1 syssло- och ombudsman 1 assistent 1 biträde 2 tillsyningsmän
örebro	Sköterskor 4 Biträden 5		1 kamrer 1 kassörska 1 kontorsbiträde 2 tillsyningsmän

Bil. 3. N:o 77.

Budgetförslag 1922. Fattigvården.

Resolution.

Distriktschefer och vårdare inom fattigvården i Västerås stad, uppgående till omkring 100 personer, samlade för överläggning angående bl. a. frågan om kommunala pensionstillskott och sjukvårdsbidrag för vissa personer, som därav äro i behov, vilja härmed enhälligt uttala önskvärdheten utav, att Fattigvårdsstyrelsen hos Stadsfullmäktige för nästkommande år begär anslag till beredande av kommunalt sjukvårdsbidrag utan karaktär av fattigvård för sådana samhället tillhörande personer, som på pensionssyrelsens delvisa bekostnad erhålla sjukvård eller yrkesutbildning.

Utan att ingå på en närmare motivering härför, kan det nämligen påvisas, att flera personer, som på detta sätt beretts sjukvård, ofta genom förutvarande långvarig sjukdom vid inträdet i vårdanstalten varit alldeles utblottade.

I vissa fall har också förmärkts en avgjord motvilja för fattigvård, varför de på detta sätt hjälpta till det yttersta anstränga sig att återgälda den skuld, som uppstått genom den erhållna vården, vilket givetvis icke sker utan risk att äventyra resultatet av densamma. Kommer så härtill att denna Pensionsstyrelsens sjukvårdande verksamhet avser, att häva varaktig arbetsoförmåga och därför alltså medverkar till att förebygga behov av fattigvård, så synes det härav motiverat att den del av kostnaden, som åligger Fattigvårdsstyrelsen att gälda, får en mildare understödsform.

Vad däremot angår ett uppdelande av fattigvårdsunderstöden i understöd *med* karaktär av fattigvård och kommunalt pensionstillskott *utan* karaktär av fattigvård anser sig mötet f. n. icke kunna intaga någon bestämd ståndpunkt. Det synes rätt svårt att åstadkomma en rättvis fördelning, varför anslagsäskande härför torde böra anstå något år intill dess erfarenhet vunnits av huru en sådan anordning verkar i andra med Västerås jämställda fattigvårdssamhällen.

Västerås i januari 1921.

AXEL ENBLOM.

Axel Norén.

Justerat:

Axel Enblom. *Ida Grönberg.* *F. H. Berglind.*

Rätt utdraget ur protokollet intygas:

Axel Norén.

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Folkskolan.

Bil. Litt. B. 1.

Förslag

till

Utgifts- och inkomststat för Västerås folkskolor år 1922.

Utgifter:

a. *Underhåll och reparation av fastigheter*			13,000: —
b. *Anskaffning och underhåll av inventarier*			7,000: —
c. *Löner och arvoden:*			
Folkskoleinspektören, lön i 3:e lönegraden		6,600: —	
Folkskollärare:			
6 ord. lärare (Valter, Ahlm, Bohlin, Dahlberg, Näslund, O. Wasberg) Lön i 4:e lönegraden à kr.	4,818: —	28,908: —	
1 ord. lärare (Wallander) Lön i 4:e lönegraden (bostad o. bränsle in natura)		3,418: —	
6 ord. lärare (Rudkvist, Krantz, N. Granér, Leontein, Ekroth o. Lindberg) Lön i 3:e lönegraden à kr.	4,496: —	26,976: —	
9 ord. lärare (Sjöholm, Pettersson, M. Carlsson, Wallström, Sigroth, Magnusson, Hedberg, Stenvall o. S. Granér) Lön i 2:a lönegraden à kr.	4,174: —	37,566: —	
2 ord. lärare (Karlsson och Segerström) Lön i 2:a lönegraden (bostad och bränsle in natura)	2,774: —	5,548: —	
10 ord. lärare (Jäderlund, Lindgren, Greijer, Skoglund, Skog, Elovsson, Nordlund, B. Gustavsson, H. Gustavsson o. Sandén) Lön i 1:a lönegraden à kr.	3,853: —	38,530: —	
1 ord. lärare (ej tillsatt) Lön för $^1/_2$ år i 1:a lönegraden à kr.		1,926: 50	
	Transport	149,472: 50	20,000: —

Transport		149,472: 50	20,000: —
1 ord. lärare (ej tillsatt)			
Lön för 1/2 år i 1:a lönegraden (bostad o. bränsle in natura)		1,226: 50	
Ersättning för bristande bostadsförmån med bränsle för 1/2 år kr.		195: —	
1 e. o. lärare, lön för 1/2 år å kr.		1,377: —	
1 e. o. lärare, lön för 1/2 år (bostad o. bränsle in natura)		1,012: —	
Folkskollärarinnor:			
10 ord. lärarinnor (Svanholm, Hammarskiöld, Fröman, Bohman, Fernkvist, Svanbom, Kolmodin, Köhlberg, Persson o. Hellman) Lön i 4:e lönegraden å kr.	3,822: —	38,220: —	
4 ord. lärarinnor (Maunsbach, F. Bostrand, Bolin o. E. Bostrand) Lön i 3:e lönegraden å kr.	3,607: —	14,428: —	
8 ord. lärarinnor (Andersson, Ahlstedt, A. Eriksson, Sigroth, Karlsson, Isacsson, Pettersson o. Engström) Lön i 2:a lönegraden å kr.	3,393: —	27,144: —	
2 ord. lärarinnor (Eriksson och Verner) Lön i 2:a lönegraden å kr. (bostad och bränsle in natura)	2,353: —	4,706: —	
8 ord. lärarinnor (Emanuelsson, Hjelmqvist, E. Eriksson, Frend. Råström, Kraft, Nordkvist o. Vickman) Lön i 1:a lönegraden å kr.	3,178: —	25,424: —	
2 ord. lärarinnor, lön för 1/2 år å kr.	1,589: —	3,178: —	
2 e. o. lärarinnor, lön för 1/2 år å kr.	1,219: 50	2,439: —	
Småskollärarinnor:			
19 ord. lärarinnor (O. Bergh, Lennmalm, E. Eriksson, Norling, Ahlström, E. Karlsson, A. Pettersson, A. S. Eriksson, Granath, E. Svensson, Vahlberg, Rudkvist, Sjöholm, Lundeberg, S. Söderholm, Almberg, Ellen Svensson, Lagrelius, Tora Söderholm) Lön i 4:e lönegraden å kr.	2,600: —	49,400: —	
Transport		318,222: —	20,000: —

N:o 77.

Budget-förslag 1922. Folkskolan.

	Transport	318,222: —	20,000: —
2 ord. lärarinnor (Nilsson o. Larsson) Lön i 4:e lönegraden (bostad och bränsle in natura)	1,870: —	5,740: —	
6 ord. lärarinnor (Boije Carlsson, M. Carlsson, S. Eriksson, Ringdahl, H. Ohlsson o. S. Svensson) Lön i 3:e lönegraden å kr.	2,439: —	14,634: —	
3 ord. lärarinnor (Billby, Sjölund o. Bäck) Lön i 3:e lönegraden å kr. (bostad och bränsle in natura)	1,709: —	5,127: —	
Ersättning för bristande bostadsförmån till fr. Bäck		100: —	
8 ord. lärarinnor (Andersson, E. Bergh, Karlfors, Källbäck, Svedin, Persson, G. Olsson o. H. Eriksson) Lön i 2:a lönegraden å kr.	2,278: —	18,224: —	
3 ord. lärarinnor (A. Söderholm, Thunell o. L. Pettersson) ...... Lön i 1:a lönegraden å kr.	2,117: —	6,351: —	
1 ord. lärarinna (tjänsten vakant) Lön i 1:a lönegraden å kr.		2,117: —	
Lärare i slöjd och huslig ekonomi:			
1 lärare i slöjd (Brandt) Lön i 4:e lönegr.		3,822: —	
1 lärare i slöjd (Ljung) Lön i 3:e lönegr.		3,607: —	
1 lärare i slöjd (Hammarsten) Lön i 2:a lönegr.		3,393: —	
1 lärare i slöjd (Karlsson) Lön i 1:a lönegr.		3,178: —	
3 lärarinnor i slöjd (Wahlbäck, Molander o. Lindqvist) Lön i 4:e lönegraden å kr.	2,700: —	8,100: —	
2 lärarinnor i slöjd (Vahlström och Hahr) Lön i 3:e lönegraden å kr.	2,539: —	5,078: —	
1 lärarinna i slöjd (Wimnell) Lön i 2:a lönegraden		2,378: —	
4 lärarinnor i slöjd (Morberg, Palmén, Hellqvist o. Fotmeijer) Lön i 1:a lönegraden å kr.	2,217: —	8,868: —	
2 lärarinnor i huslig ekonomi (Tunell o. Granér) Lön i 4:e lönegraden å kr.	2,900: —	5,800: —	
	Transport	414,739: —	20,000: —

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Folkskolan.

Transport	414,739: —	20,000: —
1 lärarinna i huslig ekonomi (Karlsson)		
Lön i 1:a lönegraden å kr.	2,417: —	417,156: —
Dyrtidstillägg		258,893: —
d. *Diverse undervisningsarvoden:*		
För undervisning i slöjd för gossar	12,800: —	
Till slöjdlärarinnor för övertidsundervisning	900: —	
Vikariearvode	10,000: —	
Till lärare i fortsättningsskolan	2,600: —	
Privatläsning	600: —	26,900: —
e. *Vaktmästare, eldare och städerskor:*		
Löner och ålderstillägg till vaktmästarna Ekman, Andersson, Sahlkvist o. Ekström	3,913: —	
Ersättning för ett rum med bränsle till vaktmästaren vid Herrgärdsskolan	400: —	
Bostad och bränsle in natura (kr. 1,100)		
Vaktmästaren vid Jakobsbergs skola (Blomkvist) arvode	1,238: —	
Vaktmästaren vid Hammarby skola (Vedlund) arvode	1,238: —	
Städerskan vid Herrgärdsskolan (M. Johansson) arvode	810: —	
(Bostad å ett rum, bränsle och lyse in natura)		
Städerskan vid Herrgärdsskolan (G. Hedman) arvode	731: —	
Städerskan vid Herrgärdsskolan (S. Juhlin) arvode	731: —	
Städerskan vid Djäknebergsskolan (M. Sjöberg) arvode	900: —	
Städerskan vid Djäknebergsskolan (H. Lundholm) arvode	900: —	
Städerskan vid Skepparbacksskolan (Torell) arvode	1,395: —	
Städerskan vid Mariabergsskolan (A. Eriksson) arvode	675: —	
Städerskan vid Korsängsskolan (M. Andersson) arvode	731: —	
Städerskan vid Korsängsskolan (Mat. Andersson) arvode	731: —	
Städerskan vid Korsängsskolan (Ester Redin) arvode	731: —	
Städerskan vid Norra slöjdskolan (L. Andersson) arvode	281: —	
(Bostad å ett rum, bränsle och lyse in natura)		
Transport	15,405: —	722,949: —

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Folkskolan.

	Transport	15,405: —	722,949: —
	Städerskan i Hvasserska gården (Granlund) .... (Bostad å ett rum och kök, bränsle och lyse in natura)	360: —	
	Städerskan i Rosenlunds skola (Ramström) arvode	506: —	
	Städerskan i Lundby kyrkskola (B. Larsson) arvode	506: —	
	Läkarearvode för vaktmästare samt städerskor à kr. 8: —	160: —	
	Dyrtidstillägg till vaktm. Ekman, Andersson, Sahlkvist och Ekström	11,125: —	28,062: —
f.	*Diverse arvoden:*		
	Till skolläkaren	2,000: —	
	„ sjukgymnastik	1,200: —	
	„ simläraren	2,196: —	
	„ simlärarinnan	1,782: —	
	„ 3 tillsyningslärare à 500: —, en à 400: — samt 2 à 100: —	2,100: —	
	„ tillsyningslärare i slöjd för gossar	500: —	
	„ tillsyningslärare i slöjd för flickor	500: —	
	„ skrivbiträde å folkskoleexpeditionen	1,000: —	
	„ gymnastikinstruktör och instruktris à 600: —	1,200: —	
	„ bibliotekarie för lärjungebiblioteket	250: —	
	För hämtning av skolbarn	300: —	13,028: —
g.	*Pensioner:*		
	Till f. folkskolläraren C. L. Lindqvist	800: —	
	„ „ P. V. Verkelin	800: —	
	„ „ J. P. Malmberg	800: —	
	„ „ F. Söderholm	800: —	
	„ f. småskollärarinnan M. Holm	500: —	
	„ „ J. Kjellin	600: —	
	„ „ H. Törngren	390: —	
	„ f. slöjdlärarinnan E. Hellström	910: —	
	„ f. vaktmästaren K. G. Lönnborgs änka	200: —	
	„ f. städerskan L. Pettersson	200: —	
	„ „ C. Svedin	300: —	
	„ „ E. Froberg	300: —	6,600: —
	Dyrtidstillägg till pensionärer		5,984: —
h.	*Premier för olycksfallsförsäkring*		1,290: —
i.	*Skolträdgårdarna:*		
	1. Trädgården vid Västgötegatan:		
	Omkostnader .... 550: —		
	Arvode till trädgårdsläraren .... 1,100: —	1,650: —	
	Transport	1,650: —	777,913: —

N:o 77. *Budget-förslag 1922. Folkskolan.*

Transport		1,650: —	777,913: —
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Djäknebergs-, Skepparbacks- och Mariabergsskolorna (incl. arvode till vårdaren 50 kronor)		650: —	
2. Herrgärdsskolan:			
omkostnader	1,200: —		
Arvode till trädgårdsläraren	1,100: —	2,300: —	
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Herrgärdsskolan och Norra slöjdskolan (incl. arvode till vårdaren, 50 kr.)		600: —	
3. Korsängsskolan:			
Omkostnader	850: —		
Arvode till trädgårdsläraren	1,100: —	1,950: —	
Anslag till vård av skolgårdarna och parken vid Korsängsskolan (incl. arvode till vårdaren)		1,025: —	
4. Hammarby skola:			
Omkostnader	450: —		
Arvode till trädgårdsläraren	250: —	700: —	
5. Omkostnader vid Jakobsbergs skola		200: —	
6. Omkostnader vid Lundby kyrkskola		450: —	
7. Omkostnader vid Rosenlunds skola		200: —	9,725: —
j. *Fri undervisningsmateriel till skolbarnen:*			
1. Materiel i läs- och skrivämnen		43,000: —	
2. Slöjdmateriel för gossar		6,000: —	
3. Slöjdmateriel för flickor		11,500: —	
4. Förbrukningsmateriel för skolköken		5,500: —	66,000: —
k. *Undervisningsmateriel för skolornas förråd*			6,000: —
l. *Anslag för undervisning i instrumentalmusik*			400: —
m. *Tandklinik:*			
Lokalhyra		500: —	
Tandläkare, lön		4,800: —	
Arvode till biträde		2,000: —	
Förbrukningsartiklar		1,200: —	
Eldning och renhållning (50 kr. i mån.)		450: —	
Dyrtidstillägg till tandläkaren		4,772: —	13,722: —
n. *Trycknings- och annonskostnader*			6,000: —
		Transport	879,760: —

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Folkskolan.

Transport		879,760: —
o. *Lärare- och lärjungebiblioteken:*		
Lärarepersonalens bibliotek	600: —	
Lärjungebiblioteket	750: —	
Anslag till Västmanlands läns pedagogiska bibliotek	50: —	1,400: —
p. *Stipendier och skolresor:*		
1. Bidrag till studieresor och fortbildningskurser för lärarepersonalen	1,500: —	
2. Bidrag till skolresor för lärjungarna	500: —	2,000: —
r. *Skomakerislöjd och skor till fattiga skolbarn* (förslagsvis)	9,000: —	
Lokalhyra	300: —	
Eldning och städning	300: —	9,600: —
s. *Vatten, värme och belysning:*		
1. Vattenavgifter	2,500: —	
2. Uppvärmning	45,000: —	
3. Belysning	5,000: —	52,500: —
t. *Skolbad:*		
1. Avlöning till baderskor	1,000: —	
2. Handdukstvätt och tvål	1,200: —	2,200: —
u. *Renhållning:*		
Skurning och rengörning samt tvätt	7,000: —	
Renhållning av gårdar	800: —	
Renhållning m. m. av gatorna utanför Skepparbacks-, Mariabergs- och Djäknebergsskolorna samt lärarebostäderna	725: —	
Sotning	600: —	9,125: —
v. *Diverse utgifter:*		
1. Brandstodsavgifter	1,500: —	
2. Telefonavgifter	2,500: —	
3. Smärre reparationer av materiel och inventarier	4,000: —	
4. Barnbespisning (förslagsvis)	20,000: —	
5. Anslag till föreningen Västerås skollovskolonier	7,000: —	
6. Hyra för skollokaler i Hvasserska gården	2,000: —	
7. Oförutsedda utgifter	5,000: —	42,000: —
x. *Barnavårdsnämnden:*		
För barn intagna å skyddshem	2,000: —	
För utackordering i enskilda hem	5,000: —	
Arvode till sekreteraren	750: —	
Arvode till ombudsman och barnavårdsman	10,000: —	
Diverse och oförutsedda utgifter	2,000: —	19,750: —
Transport		1,018,335: —

N:o 77. *Budgetförslag 1922. Folkskolan.*

Utgifter för räntor och amortering: Transport 1,018,335: —

	Resterande lånebelopp kr.	Räntor kr.	
y. 1. Obligationslån:			
1892 års å 4 %	44,000: —	1,695: —	
1902 „ å 4 %	152,435: —	6,097: 40	
1907 „ å 4.5 %	34,500: —	1,552: 50	
1910 „ å 4.5 %	291,840: —	13,014: 90	
1916 „ å 5 %	22,380: —	1,119: —	
1919 „ å 6 %	149,050: —	8,943: —	32,421: 80
2. Amorteringslån:			
Prästerskapets änke- och Pupillkassa å 4.5 %	18,023: 02	805: 55	
Västmanlands Läns Sparbank å 6 %	13,918: 28	835: 10	
Västmanlands Läns Sparbank å 6 %	38,000: —	2,280: —	3,920: 65
z. *Lån: Kapitalavbetalningar.*		Amortering kr.	
1. Obligationslån:			
1892 års å 4 %	44,000: —	3,250: —	
1902 „ å 4 %	152,435: —	4,730: —	
1907 „ å 4.5 %	34,500: —	1,000: —	
1910 „ å 4.5 %	291,840: —	5,240: —	
1916 „ å 5 %	22,380: —	270: —	
1919 „ å 6 %	149,050: —	1,050: —	15,540: —
2. Amorteringslån:			
Prästerskapets änke- och Pupillkassa	18,023: 02	493: 51	
Västmanlands Läns Sparbank	13,918: 28	140: 90	
Västmanlands Läns Sparbank	38,000: —	472: 20	1,106: 61

Summa Kronor 1,071,324: 06

Inkomster:

a. *Statsbidrag:*

1. Till folkskolan:

För 7 ord. lärare å kr. 2,810: —	19,670: —	
„ 6 „ „ å „ 2,510: —	15,060: —	
„ 12 „ „ å „ 2,210: —	26,520: —	
„ 10 „ „ å „ 1,910: — o. 2 å 955: —	21,010: —	
„ 2 „ „ å „ 775: —	1,550: —	
För 10 ord. lärarinnor å kr. 2,310: —	23,100: —	
„ 4 „ „ å „ 2,110: —	8,440: —	
„ 10 „ „ å „ 1,910: —	19,100: —	
„ 8 „ „ å „ 1,710: — och 2 å kr. 855: —	15,390: —	
För 2 e. o. lärarinnor å kr. 675: —	1,350: —	151,190: —

Transport 151,190: —

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Folkskolan.

	Transport		151,190: —
2. Till småskolan:			
För 21 ord. lärarinnor å kr. 1,530: —........	32,130: —		
„ 9 „ „ å „ 1,380: —........	12,420: —		
„ 8 „ „ å „ 1,230: —........	9,840: —		
„ 4 „ „ å „ 1,080: —........	4,320: —		58,710: —
3. Till fortsättningsskolan			520: —
4. Till slöjdundervisningen:			
För gossar: 50 grupper å kr. 146: 88	7,344: —		
För flickor: 82 grupper å kr. 146: 88	12,044: 16		19,388: 16
5. Till undervisning i huslig ekonomi:			
18 kurser å kr. 229: 50			4,131: —
6. Dyrtidstillägg:			
Till lärare i läs- och skrivämnen	194,453: —		
Till lärare i slöjd och huslig ekonomi	20,000: —		214,453: —
7. Till lärjungebiblioteket			150 —
b. *Barnbespisningen, anslag från Vahlbeckska fonden*			2,000: —
c. *Arrendemedel:*			
För jord å Iggebygärdet och äng å Trådarön, Staubska fonden			37: —
d. *Hyresmedel:*			
För bostäder till lärare			7,600: —
e. *Barnavårdsnämnden:*			
Av fattigvårdsstyrelsen för barn vid skyddshem ..	800: —		
Av fattigvårdsstyrelsen för utackorderade barn ..	1,200: —		
a. 8. Statsbidrag	800: —		2,800: —
	Kronor		460,979: 16

Att genom uttaxering fyllas:

Till folkskolan	593,394: 90	
Till barnavårdsnämnden	16,950: —	610,344: 90
	Summa Kronor	1,071,324: 06

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Folkskolan.

Förslag till utgifts- och inkomststat för Västerås högre folkskola år 1922.

Utgifter:

a. *Löner och arvoden:*		
Arvode till skolans rektor	1,000: —	
1 ord. lärare (Fröier) lön i 3:e lönegraden	5,928: —	
1 ord. lärare (Karlfors) lön i 2:a lönegraden	5,518: —	
1 ord. lärarinna (Månsson) lön i 3:e lönegraden	4,841: —	
Arvode till timlärare och sjukvikarier	3,000: —	
Arvode till slöjdlärare	400: —	
Dyrtidstillägg	9,585: —	30,272: —
b. Undervisningsmateriel		1,800: —
c. Trycknings- och annonskostnader		700: —
d. Skoldistriktets bidrag till pensionering av lärare		607: 50
Summa Kronor		33,379: 50

Inkomster:

a. Statsbidrag till avlöning av rektor och lärare	11,220: —	
Dyrtidstillägg	8,397: —	19,617: —
Att genom uttaxering fyllas		13,762: 50
Summa Kronor		33,379: 50

N:o 77.
Budget-förslag 1922. Folkskolan.

Bit. Litt. B. 2.

Utdrag ur protokoll vid Folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 6 okt. 1921.

§ 107.

Upptogs till behandling förslag till 1922 års utgifts- och inkomststat för Västerås folkskolor, och uppgjordes nämnda förslag i överensstämmelse med bifogade bilaga för att i vederbörlig ordning ingivas till Stadsfullmäktige, och ville styrelsen som motivering till viktigare förändringar rörande anslagskraven anföra följande:

1. Efter prövning av inkomna ansökningar om uppflyttning i högre lönegrad fr. o. m. 1/1 1922, fann styrelsen följande skolans befattningshavare därtill berättigade:

Folkskolläraren	T. Lindberg	i 3:e	lönegraden
„	D. Ekroth	i 3:e	„
„	E. Sigroth	i 2:a	„
„	S. Magnusson	i 2:a	„
„	S. Granér	i 2:a	„
Folkskollärarinnan	Elisabet Hellman	i 4:e	„
„	Elisabet Bostrand	i 3:e	„
„	Anna Eriksson	i 2:a	„
„	Edit Sigroth	i 2:a	„
„	Elsa Karlsson	i 2:a	„
„	Karin Isacsson	i 2:a	„
„	Elsa Pettersson	i 2:a	„
„	Lisa Engström	i 2:a	„
Småskollärarinnan	Märta Lagrelius	i 4:e	„
„	Ingeborg Larsson	i 4:e	„
„	Greta Almberg	i 4:e	„
„	Tora Söderholm	i 4:e	„
„	Ellen Svensson	i 4:e	„
„	Elma Bäck	i 3:e	„
„	Hildur Ohlsson	i 3:e	„
„	Greta Ringdahl	i 3:e	„
„	Sara Eriksson	i 3:e	„
„	Signe Svensson	i 3:e	„
Slöjdlärarinnan	Hilda Lindqvist	i 4:e	„
„	Elin Hahr	i 3:e	„
Skolkökslärarinnan	Mona Granér	i 4:e	„
Vaktmästaren	A. Ekström	i 3:e	„

N:o 77. Budgetförslag 1922. Folkskolan.

Beträffande anhållan från slöjdlärare F. Ljung om uppflyttning i 4:de lönegraden fr. o. m. 1/1 1922 beslöt styrelsen avstyrka framställningen härom, enär hr Ljung ej innehade fastställt antal tjänsteår.

2. Att uppföras på ordinarie stat fr. o. m. 1/7 1922 föreslås 2 e. o. folkskolläraretjänster, därav en vid folkskolan i Rosenlund samt 2 e. o. folkskollärarinnetjänster.

Styrelsen vill i detta sammanhang rätta en felaktighet i 1921 års stat, där 2 ord. lärare upptagits som e. o.

3. Vidkommande avlöningsförhållandena för skolans befattningshavare har styrelsen uppgjort förslaget med tillämpning av vid den nyligen genomförda lönereglerigen fastställda principer. Ersättningsbeloppen för bostad och bränsle, vilka belopp enligt sin natur äro att anse som rörliga, hava beträffande bostaden något höjts, på grund av att hyrorna visat en påtaglig tendens till stegring och beträffande bränslet sänkts till överensstämmelse med vedgårdens nuvarande pris å detsamma, kr. 16 pr kbm. björkved och kr. 13: 50 pr kbm. barrved. Styrelsen föreslår alltså, att ersättningen för bostad och bränsle måtte utgå sålunda:

för 4 rum och kök, bostad	kr. 1,350: —,	bränsle	kr.	370: —
„ 3 „ „ „ „	„ 1,100: —,	„	„	310: —
„ 2 „ „ „ „	„ 800: —	„	„	240: —
„ 1 „ „ „ „	„ 550: —	„	„	180: —

Ersättningsbeloppen för bränsle äro avrundade uppåt till närmaste fulla tiotal kronor.

Under förutsättning av bifall till Folkskolestyrelsens hemställan, att en e. o. läraretjänst vid Rosenlunds skola överföres på ordinarie stat fr. o. m. 1/7 1922, föreslås ersättning för ett felande rum samt tambur jämte bränsle att utgå med kr. 390: — pr år.

Då småskollärarinnebostaden vid samma skola saknar tambur, och bostaden i övrigt icke tillfredsställer bestämmelserna i gällande boställsordning för lärare, har styrelsen ansett skäligt föreslå ett ersättningsbelopp av kr. 100: — per år, för bristande bostadsförmån till lärarinnan vid Rosenlund.

4. Beträffande frågan om bostadsförmån med bränsle till skolans vaktmästare får styrelsen hänvisa till sin i ärendet avlåtna skrivelse till stadens lönenämnd. Värdet av sagda naturaförmåner ävensom ersättning till vaktmästare Ekström för ett felande rum med bränsle har i avvaktan på ny värdering satts till samma belopp som för innevarande år.

5. I de fall då arvodesbeloppen under kristiden undergått en avsevärd ökning, utan att denna betingats av ökat arbete, har en reducering av 10 % vidtagits å desamma. För undervisning i slöjd är arvodet beräknat efter 400 kr. per grupp och år för manlig slöjdoch 300 kr. för kvinnlig.

6. Anledningen till att högre anslag till skomakerislöjd och skor till fattiga skolbarn äskats är, att de hjälpbehövandes antal ökats under förhandenvarande depressionstid. Därtill kommer, att skolan genom överenskommelse med fattigvården i syfte att ernå enhetlighet i hjälpverksamheten ensam övertagit densamma ifråga om fotbeklädnad till barn, som gå i skolan. Då omfattningen av sagda hjälpverksamhet ej nu kan förutses, har styrelsen be-

N:o 77. *Budgetförslag 1922. Folkskolan.*

tecknat ifrågavarande anslag som förslagsanslag. Detsamma gäller även beträffande barnbepisningen. Ehuru för denna portionspriset kunnat avsevärt nedbringas, har styrelsen på grund av det ökade behovet ansett sig nödsakad att begära samma belopp, som utgått för innevarande år.

7. Anslaget till vattenavgifter för innevarande år har visat sig otillräckligt. Den äskade summan motsvarar vad som för ändamålet förbrukats under tiden $^{1}/_{10}$ 1920—$^{1}/_{10}$ 1921.

8. Västerås skollovskolonier anhålla att för nästkommande år få behålla samma anslag, som utgått innevarande år. Verksamhetens behjärtansvärda ändamål i förening med de ökade svårigheterna att på frivillighetens väg erhålla hjälp till densamma motiverar med särskild styrka ifrågavarande anslagskrav.

9. Ehuru omfattningen av barnavårdsnämndens verksamhet alltjämt ökas genom den årliga tillkomsten av mer än halftannat hundratal nya barnavårdsfall, har styrelsen kunnat något minska summan för nämnda verksamhet. Detta har även beträffande de flesta övriga utgiftsposter visat sig möjligt. I de fall, då så ej kunnat ske, ha de nuvarande anslagen visat sig så knappt tillmätta, att en ytterligare pressning ej ansetts tillrådlig. Styrelsen önskar i detta sammanhang betona, att den på allt sätt vinnlagt sig om att iakttaga den största möjliga sparsamhet, varom också den aktningsvärda minskningen å budgetens utgiftssida jämfört med föregående års nogsamt bär vittne.

10. Beträffande högre folkskolan må påpekas, att styrelsen efter vederbörlig framställning i statförslaget uppfört ord. läraren K. Karlsfors i 2:dra lönegraden. Då emellertid Kungl. Skolöverstyrelsen äger att träffa avgörande härom, är frågan om sagda uppflyttning beroende av Skolöverstyrelsens beslut i ärendet. Rörande principerna för beräkning av löner och arvoden hänvisas till vad därom särskilt finnes stadgat. Om ersättningsbeloppet för bostad och bränsle är förut nämnt.

11. Ifråga om budgetens inkomstsida må påpekas, att hyrorna i lärarebostäderna äro beräknade enligt samma grunder, som tillämpats för den föreslagna hyresersättningen. För beräkningen av dyrtidstilläggen har 3:e kvartalets indextal för innevarande år lagts till grund.

Västerås som ovan.

Em. Granér.

Rätt ur protokollet, betygar

Em. Granér.

N:o 77.
Budget-förslag 1922. Folkskolan.

Bil. Litt. B. 3.

Utdrag ur protokoll vid Folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 3 november 1921.

§ 111.

I skrivelse till Folkskolestyrelsen hade gymnastikinstruktörerna vid stadens folkskolor fröken Elisabet Arvedson och kapten A. Wollert, med åberopande av att deras arbete fr. o. m. höstterminen 1920 ökats med en fjärdedel genom den då införda obligatoriska 7:e folkskoleklassen, anhållit, dels att deras avlöning fr. o. m. nästa år ökas i samma proportion d. v. s. från 600 till 750 kr., dels att de för tiden höstterminen 1920 samt år 1921 tillerkännes ett motsvarande tillskott eller kr. 225: —. Med anledning härav ansåg styrelsen sig böra erinra om att genom införandet av obligatorisk 7-årig folkskola icke en hel årsklass barn tillkommit, alldenstund redan förut fanns en frivillig 7:e klass omfattande 3 flick- och 2 gossavdelningar. Nytillkomna vore alltså 3 flick- och 4 gossavdelningar. Då emellertid gymnastikinstruktörernas arbete härigenom ökats, fann styrelsen skäligt föreslå en höjning av till dem utgörande arvode med 100 kronor från 600 till 700 kronor från och med år 1922 Den begärda höjningen av redan beviljat arvode för höstterminen 1920 samt för innevarande år ansåg styrelsen sig däremot böra avstyrka.

Denna § skulle anses omedelbart justerad.

Västerås som ovan
Em. Granér.

Rätt ur protokollet, betygar
Em. Granér.

Bil. Litt. B. 4.

Till Västerås stads Folkskolestyrelse.

Härmed få vi vördsamt påpeka, att på grund av att sjunde klassen i folkskolan sedan hösten 1920 är obligatorisk vårt arbete såsom gymnastikinstruktörer vid stadens folkskolor ökats med en fjärdedel, varför det synes oss skäligt, dels att vår avlöning från och med 1 januari 1922 ökas i samma proportion d. v. s. från 600: — kr. till 750: — kr. per år, dels att vi för den gångna tiden hösten 1920—1 januari 1922 erhålla motsvarande tillskott eller 225: — kr.

Västerås den 12 oktober 1921.

Elisabet Arvedson. *Arwid Wollert.*

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Undervisningsändamål.

Bil. Litt. C. 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med hänvisning till bifogade inkomst- och utgiftsstat får styrelsen för Västerås Arbetareinstitut härmed vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige måtte för år 1922 bevilja institutet ett anslag av 20,910 kronor för uppehållande av institutets biblioteksverksamhet.

Som bekant torde vara, har bibliotekets frekvens kraftigt ökats under de senare åren. År 1918 var antalet boklån från biblioteket 30,960, år 1919 32,838, år 1920 59,302. Under år 1921 kommer antalet boklån att avsevärt höjas. Så utlämnades t. ex. under oktober månad 7,106 boklån mot 5,750 under oktober 1920. Vissa kvällar utlämnas ej mindre än över 400 boklån. Även läsesalarna äro fullsatta varje kväll.

Under sådana förhållanden torde det stå klart för alla, att bibliotekets bokbestånd måste ständigt ökas med ny litteratur, såväl böcker för hemlån som uppslagsböcker och tidskrifter för läsesalarna, för att det stora och glädjande intresset för läsning och studier skall kunna hållas vid makt och alltfort utvecklas till glädje och båtnad för hela vårt samhälle.

Givet är också, att böckerna på grund av den stora användningen förslitas ganska snart. Kostnaden för reparationer och kompletteringar måste därför bli avsevärt högre än under föregående år, även om någon sänkning i arbetslönerna och bokprisen skulle inträda under kommande år.

En av de svåraste frågor, som samhället f. n. har att lösa, är ju bekämpandet av arbetslösheten. Här har det tydligt visat sig, att biblioteket har en mycket viktig uppgift att fylla. Oupphörligt får bibliotekspersonalen höra från de arbetslösa, vilket ofantligt värde de sätta på att fritt få låna bok efter bok, och vilken välsignelse de anse detta vara i sin annars odrägliga tillvaro.

På grund av bibliotekets ökade frekvens och dyrtiden för övrigt så har styrelsen under de senare åren sökt och även av Stadsfullmäktige erhållit ökade anslag. Även för nästkommande år skulle givetvis styrelsen på grund av det ovan anförda begärt högre anslag än för innevarande år, men i betraktande av det försämrade läge, vari stadens ekonomi f. n. befinner sig och därav följande nödvändiga begränsningar, så har styrelsen försökt göra nedsättningar på varje punkt, där så var möjligt.

Vad så beträffar det begärda beloppet för avlöningar, så har detta minskats med 500 kr. för bibliotekariens avlöning. För biblioteksbiträdet, som har tjänstgjort på ett synnerligen förtjänstfullt sätt på biblioteket under många år och vars avlöning är 2,000 kr., har styrelsen ej ansett sig kunna göra någon nedsättning liksom ej heller för städerskan, då hennes arbete på grund av större antal besökande å biblioteket ständigt ökas.

Med avseende på anslaget för inköp av litteratur samt för inbindning och reparationer kan styrelsen omöjligt göra någon som helst nedsättning, om biblioteket något så när skall kunna fylla sin viktiga uppgift och kunna hållas i användbart skick. På denna punkt har styrelsen ej heller varit enig, vilket

framgår av bifogade protokollsutdrag, och det är endast tanken på nödläget, som gjort, att styrelsen ej för inköp av litteratur begärt ökat anslag. N:o 77. *Budgetförslag 1922. Undervisningsändamål.*

För bränsle och lyse har anslaget nedsatts från 1,200 kr. till 800 kr.

I anslaget för rengöring och vakthållning har ej någon nedsättning kunnat göras på grund av det stora antalet besökande å biblioteket. Av samma skäl har extra hjälp med expedieringen och tillsynen över biblioteket vissa kvällar blivit nödvändig. Ersättning härför har styrelsen inräknat i posten för trycksaker och diverse, som i annat fall kunnat nedsättas.

Styrelsen anser sig således ha gjort alla de nedsättningar, som varit möjliga att göra och får därför till sist uttala den bestämda förhoppningen, att Stadsfullmäktige ej kommer att vidtaga någon ytterligare nedsättning i nu begärda anslag, utan att det varma intresse och förståelse för institutets verksamhet, som städse visat sig inom Stadsfullmäktige, även nu kommer till synes.

Västerås den 16 november 1921.

På Västerås Arbetareinstituts styrelses vägnar:

CLAES UGGLA.

Georg Leontein.

Förestående skrivelse upptages som motion hos Stadsfullmäktige av undertecknad.

Västerås den 16 november 1921.

Georg Leontein.

Bil. Litt. C. 2.

Utdrag ur protokoll vid styrelsens för Västerås Arbetareinstitut sammanträde den 16 november 1921.

— —

§ 2.

Upprättades följande inkomst- och utgiftsstat för år 1922.

Inkomster:

Beräknat anslag av Västerås stad	20,910: —
Statsbidrag	400: —
Summa kronor	21,310: —

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Undervisningsändamål.

Utgifter:

Avlöningar	8,210: —
Inköp av litteratur	6,000: —
Inbindning och reparation av böcker	1,500: —
Hyra	3,000: —
Bränsle och lyse	800: —
Rengöring, eldning och extra vakthållning	800: —
Extra hjälp i biblioteket, trycksaker och diverse	1,000: —
Summa kronor	21,310: —

Vid behandling av detta ärende yrkade Herr J. P. Malmberg att beloppet för inköp av litteratur skulle bestämmas till 8,000: — kronor, och att styrelsen följaktligen skulle hos Stadsfullmäktige begära ett anslag till biblioteket för år 1922 av 22,910 kronor.

Styrelsen, som till alla delar fullt instämde i Herr Malmbergs synpunkter, beslöt dock med hänsyn till det svåra ekonomiska läget att för inköp av litteratur ej nu begära ökat anslag utan samma belopp som för innevarande år eller 6,000 kronor.

Med vidhållande av sitt yrkande reserverade sig Herr Malmberg mot styrelsens beslut i denna del och lämnade härför följande motivering:

"Till följd av den rådande depressionen och arbetslösheten har behovet av kostnadsfri tillgång till litteratur av olika slag i hög grad ökats inom snart sagt alla lager av stadens befolkning, vilket visar sig i den ständigt stegrade frekvensen vid Arbetareinstitutets bibliotek. För att biblioteket skall något så när kunna tillgodose det nämnda behovet och sålunda i någon mån bidraga att minska den tråkighet, vantrevnad och bitterhet, som den nödtvungna sysslolösheten medför, måste dess bokförråd, som är ganska slitet, och i förhållande till frekvensen alldeles otillräckligt, betydligt ökas. Det nuvarande anslaget för bokinköp, 6,000 kr., borde egentligen fördubblas, men med hänsyn till stadens budgetsvårigheter måste man kanske stanna vid en förhöjning till 8,000 kr. Utgifterna för detta ändamål kunna betraktas som ett viktigt led i det allmännas understödsverksamhet för lindrande av den nöd, depressionen medför, och äro lika väl motiverade som anslagen till arbetslöshetsunderstöd.

Skulle bibliotekets bokbestånd icke kunna under närmaste framtiden någorlunda vidmakthållas, stå vi, då 1923 års budget skall uppgöras, inför nödvändigheten av en ännu större utgift för biblioteket, än jag här påyrkat, men då torde möjligheterna för ökning av anslaget vara ojämförligt mindre än nu. Det torde därför vara mest förenligt med god hushållning, att biblioteket just nu beviljas det av mig föreslagna anslaget."

Rätt utdraget, betygar

Georg Leontein.

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Undervisningsändamål.

Bil. Litt. C. 3.

Förslag

till

stat för Västerås stads lärlings- och yrkesskolor samt Centralslöjdskolan (Zimmermanska slöjdskolan) år 1922.

Utgifter:

Lärararvoden:

Föreståndare		3,000: —	
Slöjdlärare A. Svensson, lön	3,000: —		
dyrtidstillägg	2,100: —	5,100: —	
Teckningslärare C. Malmberg, lön	3,000: —		
dyrtidstillägg	2,100: —	5,100: —	
Arkitekt A. Grane, lön	3,900: —		
dyrtidstillägg	2,730: —	6,630: —	
Fil. mag. S. Hermansson, lön	3,600: —		
dyrtidstillägg	2,520: —	6,120: —	
Ingenjör A. Sigfrids, lön	4,500: —		
dyrtidstillägg	3,150: —	7,650: —	
En elektroingenjör, lön	4,500: —		
dyrtidstillägg	3,150: —	7,650: —	
En maskiningenjör, lön	4,500: —		
dyrtidstillägg	3,150: —	7,650: —	
Timlärare	20,000: —		
Timlärare för arbetslösa	4,000: —	24,000: —	72,900: —

Värme och elektricitet o. d. (15,000, därav statens fackskola 5,000	10,000: —	
Vaktmästare, städning, eldning m. m.	6,000: —	
Underhåll av biblioteket	1,000: —	
Tryck och annonser o. d.	3,000: —	
Telefon och telefonsamtal	1,000: —	
Skrivbiträde o. d.	3,500: —	
Förbrukningsartiklar vid undervisningen	4,000: —	
Oförutsedda utgifter	1,500: —	30,000: —
	Summa Kronor	102,900: —

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Undervisningsändamål.

Inkomster:

Behållning från 1920	9,310: 27	
Av landstinget	4,000: —	
Av staten (därav till förbrukn.-art. 2,000: —)	32,000: —	
Av staden	34,589: 73	79,900: —
Elevavgifter i yrkesskolorna:		
Elektroteknikerskolan	7,000: —	
Metallindustriskolan	4,000: —	
Byggmästarskolan	7,000: —	
Ämneskurser	3,500: —	
Yrkeskurser	1,500: —	23,000: —
Summa Kronor		102,900: —

N:o 77.

Bil. Litt. D.

Budgetförslag 1922. Hälsovårdsnämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hälsovårdsnämnden får härmed överlämna dess förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1922 och i anledning därav anföra.

Enär frågan om löner för stadens tjänsteläkare ännu ej avgjorts upptages lönebelopp till dessa enligt löneregleringskommitterades förslag. Nämnden vill härjämte erinra om Nämndens upprepade förslag till löner för tjänsteläkarne, enligt årets budget resp. 5- och 4,000 kronor i grundlön.

Löner för distriktsbarnmorskorna torde utgå på utgiftssidan, samtidigt som å inkomstsidan statens och landstingets bidrag avföras.

Enär avlöningen sker från landstingets epideminämnd införes i stället å utgiftssidan bidrag till barnmorskornas avlöning.

Titeln hälsopolis bör i överensstämmelse med gällande hälsovårdsstadga förändras till tillsyningsman.

Pension för f. d. barnmorskan Lindeström utgår, enär hon under året avlidit.

Under telefonavgifter är inräknat en s. k. anknytning från hälsovårdsbyråns telefon till bostadsinspektrisens tjänsterum å byrån.

Efter anmälan från stadens förening mot tuberkulos att under år 1922 en hel del privata bidrag komma att sänkas eller helt indragas, har för föreningens verksamhet beräknats enahanda belopp, som i årets stat.

Nämndens nya lokal om tre rum i Zimmerska gården betingar 200 kronor mer i hyra än den förutvarande.

Anslaget för städning, eldning och belysning härav har i innevarande års stat för lågt beräknats, varför en mindre höjning häri vidtagits.

Ett anslag å 50 kronor såsom ersättning till bostadsinspektrisen för hållande av velociped, begäres.

Å köttbesiktningsbyråns stat torde det nuvarande anslaget för biträden vid trikinundersökning utbytas mot anslag till avlöning av två mikroskopister. Som nuvarande anslagsbelopp är otillräckligt bör detsamma höjas med 900 kronor.

En stor del av budgetens nuvarande anslag kunna på grund av sjunkande priser sänkas.

Nämnden hemställer, att Stadsfullmäktige ville godkänna följande

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Hälsovårdsnämnden.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Hälsovårdsnämnd år 1922.

Utgifter:

A. Allmänna hälso- och sjukvården samt fosterbarnsnämnden.

a) *Löner och arvoden:*

1:e stadsläkaren, lön 31. IV		3,867: —		
2:e stadsläkaren, lön 27. IV		3,195: —		
Distriktsläkaren lön. 21. I		2,100: —		
1:ste tillsyningsmannen, lön. 24. II		2,550: —		
Två tillsyningsmän, lön. 18. IV à 2,217 kr.		4,434: —		
En tillsyningsman, lön. 18. III		2,088: —		
En stadssjuksköterska, lön. 6. IV		921: —		
Två stadssjuksköterskor för de mindre bemedlade, lön. 4. I à 600 kr. (fritt vivre utom lönen)		1,200: —		
Bidrag till avlönande av tre distriktsbarnmorskor à	800: —			
Ersättning för bostad	350: —			
Ersättning för bränsle	150: —			
	1,300: —	3,900: —	25,005: —	
Ersättning till fyra tillsyningsmän för hållande av velociped			200: —	
Dyrtidstillägg till ovanst. personal			25,298: 66	50,503: 66

b. *Pensioner:*

Till f. stadsbarnmorskan L. Närström	400: —		
Till f. sjuksköterskan K. Tunell	500: —	900: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående		815: 98	1,715: 98
Transport			52,219: 64

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Hälsovårdsnämnden.

Transport			52,219: 64	
c. *Diverse utgifter:*				
1. Barnmorskorna:				
Tre telefoner à 110 kr.	330: —			
Förbrukningsartiklar..	450: —	780: —		
2. Kostnader för skyddskoppympning		100: —		
3. Telefonavgifter		1,200: —		
4. Desinfektionskostnader		1,000: —		
5. Tryck- och annonskostnader....		700: —		
6. Diverse häri inräknat inköp av matvaruprov		1,500: —		
7. Anslag till Västerås stads förening mot tuberkulos för uppehållande av dispensärverksamheten ($^{28}/_{12}$ 1920)		6,000: —		
8. Anslag till Fosterbarnsnämnden:				
Annonsering, tryck m.m.	200: —			
Skjutsar vid besiktningar och div. utgifter	100: —	300: —		
9. Ambulansautomobilen:				
Drift- och underhållskostnader	1,000: —			
Skötsel och underhåll å brandstationen	2,500: —	3,500: —		
10. Premie för olycksfallsförsäkringar		350: —		
11. Hälsovårdsnämndens byrå:				
Hyra för år 1922	600: —			
Städning, eldning och belysning	600: —	1,200: —	16,630: —	68,849: 64

B. **Bostadsinspektionen.**

a. *Löner och arvoden:*				
Bostadsinspektrisen				
Lön, 19. I	1,920: —			
Dyrtidstillägg	2,611: 20	4,531: 20		
Ersättning för hållande av velociped		50: —	4,581: 20	
b. *Övriga utgifter:*				
Tryck, annonser och diverse			200: —	4,781: 20

C. **Köttbesiktningsbyrån.**

a. *Löner och arvoden:*				
Föreståndaren, lön. 29. IV		3,531: —		
En andre besiktningsman, arvode ($^{28}/_{12}$ 1918)		800: —		
Transport		4,331: —		73,630: 84

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Hälsovårdsnämnden.

Transport	4,331: —		73,630: 84
Vaktmästaren, lön 11. I.. 1,200: —			
Avgår för 1 rum och kök med värme och lyse .... 760: —	440: —		
Bokförare och kassör, arvode (25/5 1920)	2,800: —		
Två mikroskopister, arvode à 1,200	2,400: —	9,971: —	
Dyrtidstillägg till ordinarie personal		5,601: 24	
b. *Diverse utgifter:*			
1. Värme, belysning och vatten	700: —		
2. Telefon	120: —		
3. Tvätt	250: —		
4. Underhåll av byggnader	1,000: —		
5. Hyra	3,000: —		
6. Premie å olycksfallsförsäkring ..	66: —		
7. Diverse	600: —	5,736: —	21,308: 24
		Summa Kronor	94,939: 08

Inkomster:

A. Allmänna hälsovården.

1. Bidrag till landstinget till 1:ste stadsläkarens avlöning	3,000: —	
2. Betalda utryckningar med ambulansautomobilen..	500: —	
3. Bidrag från Ekelundska sjukvårdsfonden	1,000: —	
4. Protokollslösen	200: —	4,700: —

C. Köttbesiktningsbyrån.

Besiktnings- och vågavgifter	21,308: 24
Brist att genom uttaxering fyllas	68,930: 84
Summa Kronor	94,939: 08

Västerås den 15 oktober 1921.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

Bil. Litt. E. 1.

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Planteringsnämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Planteringsnämnden får härmed överlämna dess förslag till utgifts- och inkomststat för stadens planteringar för år 1922 och i anledning därav anföra.

Under hänvisning till Stadsfullmäktides beslut den 29 december 1919 angående beviljande av anslag för avlönande och sättet för anställande av trädgårdskonsulent för år 1920, vilket beslut förnyades vid budgetens för år 1921 fastställande, får Nämnden hemställa, att Stadsfullmäktige ville även för år 1922 anvisa ett anslag å 1,500 kronor för denne befattningshavares avlöning.

I likhet med föregående år anhålles om pensionsersättning till änkefru Forsberg.

Anslagen under rubriken skötsel och underhåll hava till större delen kun nat sänkas. Anslaget för skötsel och underhåll av kyrkogårarna, planteringarna utmed Hamngatan, Esplanaden, Läroverket och Utanbygatan m. m. har uppdelats i särskilt anslag, dels för kyrkogårdarna, dels ock för de ovannämnda övriga planteringarna. Kyrkogårdsanslaget återfinnes till samma belopp å inkomstsidan.

Efter denna uppdelning märkes dock, att anslagsäskandet med 2,500 kronor överstiger innevarnade års anslag för dessa planteringar. Anledningen härtill är, att för år 1922 tillkommer underhållet av den under året igensådda planteringen i Esplanaden vid Norrmalm samt de nyanlagda planteringarna vid kvarteret Gude, i hörnet av Kopparbergsvägen och Allégatan samt vid Utanbygatan.

Enär sjukhjälp tillkommer torde anslaget för olycksfallsförsäkringar, läkarevård m. m. behöva ökas med 500 kronor.

Sedan Djäknebergsskolans gymnastikhus och övriga nyanläggningar därstädes fullbordats torde den nu mycket ovårdade uppgången till berget från Biskopsvägen böra försättas i värdigt skick. Härför, jämte för fortsatt omläggning av vägar å Djäkneberget begäres 2,500 kronor.

Då stenbänkarna å Djäkneberget icke äro lämpliga sittplatser äskas ett anslag å 500 kronor för anordnande av träbänkar därstädes.

Sedan Norra Ringvägen utlagts från Tegelvreten till Vasagatan torde planteringar å densamma böra ordnas såsom å Esplanaderna i övrigt. Härför begäres 3,000 kronor.

Sofforna å Elba behöva ommålas och äskas härför 300 kronor.

Som en del nyanskaffningar av redskap under instundande år måste ske, begäres för ändamålet 500 kronor.

Planteringsnämnden hemställer alltså,

att Stadsfullmäktige ville godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för stadens planteringar för år 1922.

Västerås den 6 oktober 1921.

På Planteringsnämndens vägnar:

CLAES UGGLA.

Eric Plantin.

N:o 77.

Budget-förslag 1922. Planterings-nämnden.

Bil. Litt. E. 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads planteringar år 1922.

Utgifter:

a. *Löner och arvoden:*		
Stadsträdgårdsmästaren, lön 30. I	3,150: —	
Trädgårdsmästaren, lön, 18. I	1,830: —	
Elever, förslagsvis	4,500: —	
Trädgårdskonsulenten, arvode för år 1922	1,500: —	
Pensionsersättning till änkefru Forsberg	500: —	
Dyrtidstillägg till ordinarie befattningshavare	6,147: 12	
Dyrtidstillägg å Fru Forsbergs pensionsersättning	250: —	17,877: 12
b. *Skötsel och underhåll:*		
1. Vasaparken	7,000: —	
2. Stadsparken	2,500: —	
3. Kyrkogårdarna samt planteringar kring domkyrkan	4,550: —	
4. Planteringar utmed Hamngatan, Esplanader, Högre allm. läroverket och Utanbygatan, Skarpskytte- och Stadshusplanteringen	8,000: —	
5. Rudbecksparken	1,500: —	
6. Djäkneberget	5,000: —	
7. Stallhagen, Mariaberget och Käringberget	2,500: —	
8. Elba och Östra holmen	2,500: —	
9. Botaniska trädgården vid högre allm. läroverket	1,000: —	
10. Slottsparken	1,000: —	
11. Gräsfrö och lökväxter till alla planteringar	3,000: —	
12. Körslor till alla planteringar	4,000: —	
13. Växthus och drivbänkar, bränsle m. m.	4,000: —	
14. Reparation av redskap	1,000: —	
15. Grus till alla planteringar	2,500: —	
16. Tillsyn av fåglar i Svartån	500: —	
17. Brandstods- och telefonavgifter	250: —	
18. Olycksfallsförsäkringar, läkarevård, medicin och sjukhjälp	1,000: —	
19. Årsavgift i hembygdsförening och Västmanlands läns trädgårdsförening	65: —	
20. Premiering av välskötta trädgårdar	300: —	
21. Oförutsedda utgifter	1,000: —	53,165: —
	Transport	71,042: 12

N:o 77. *Budgetförslag 1922. Planteringsnämnden.*

Transport		71,042: 12
c. *Extra utgifter:*		
1. Fortsatt omläggning av vägar å Djäkneberget samt ordnande av uppgången till Djäkneberget från Biskopsvägen	2,500: —	
2. Anordnande av träbänkar å Djäkneberget	500: —	
3. Iordningsställande av Norra Esplanaden från Tegelvreten till Vasagatan	3,000: —	
4. Målning av sofforna å Elba	300: —	
5. Nyanskaffning av redskap	500: —	
6. Oförutsedda anläggningar	2,000: —	8,800: —
Summa Kronor		79,842: 12

Inkomster:

1. Ersättning från kyrkokassan för skötsel av kyrkogårdarne och planteringar vid domkyrkan	4,500: —	
2. Ersättnnig från Domkyrkokommissionen för skötseln av planerna kring domkyrkan	50: —	
3. Anslag för vård av slottsparken	1,000: —	
4. Ersättning från Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget för underhåll av planteringen framför kontorsbyggnaden	750: —	
5. Försäljningsmedel och dekoreringar	2,000: —	8,300: —
Att genom uttaxering fyllas		71,542: 12
Summa Kronor		79,842: 12

N:o 77.

Budget-förslag 1922. Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Bil. Litt. F. 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vatten- & Gasverksstyrelsen får härmed överlämna förslag till inkomst- och utgiftsstat m. m. för år 1922.

Dyrtidstillägg.

Vid beräknande av beloppen för dyrtidstilläggen har styrelsen utgått ifrån, att det för innevarande års tredje kvartal gällande indextalet 236 skulle bliva medeltal för nästkommande år, samt att samma beräkningsgrund för dyrtidstilläggen som tillämpas innevarande år komme att tillämpas för nästkommande.

Omsättning vid verken.

För samtliga verk har styrelsen på grund av erfarenheterna från de senaste månaderna räknat med minskad omsättning, nämligen för vattenverket med cirka 7 %, gasverket cirka 20 % och elektricitetsverket cirka 15 % i förhållande till år 1920. Det är givetvis omöjligt att nu avgöra, huru det i berörda avseende kan komma att gestalta sig nästa år, och måste därför ovanstående tal anses såsom approximativa.

Pris å gas.

I gasverkets budget har styrelsen räknat med ett pris av 40 öre för hushålls- och 50 öre för industrigas, f. n. resp. 45 och 64 öre, som tillämpas efter avläsningen för innevarande års tredje kvartal. Ytterligare nedsatta pris å andra bränslen gör, att styrelsen återigen föreslår sänkning. Vid sammanträde den 29 mars 1917 beslutade Stadsfullmäktige på förslag av Drätselkammaren och Vatten- och Gasverksstyrelsen, att ett högre pris skulle tillämpas för gas, som ej användes uteslutande för hushållsändamål. Till grund för detta beslut lågo från Statens Industrikommission utfärdade föreskrifter, som avsågo inskränkning i kolförbrukningen. Stenkol kunde vid denna tid ej anskaffas och måste därför åtgärder vidtagas för utdrygning av inneliggande kollager. För s. k. industrigas har sedan denna tid ett högre pris tillämpats. Då sålunda de olika prisen tillkommit under särskilda omständigheter och då numera tillgång till kol finnes, bör en återgång till ett för all gas, oberoende av dess användning, gemensamt pris ske, men för att även priset på hushållsgasen skall kunna sänkas, böra prisen ej på en gång sättas lika, varför styrelsen nu ej föreslår samma pris men väl en kraftigare sänkning på industrigasen än på hushållsgasen. Med tillämpning av de föreslagna prisen och med hänsyn tagen till en minskad omsättning med cirka 20 %, ävensom till de kokspris, som man för nästkommande år torde få räkna med, skulle verket kunna nedskriva sina äldre kolkostnader med omkring 30,000 kronor.

Gatubelysning.

Styrelsen har därvid med avseende på driftens omfattning räknat med full gatubelysning. Efter ett pris av 40 öre per kbm. gas samt med tagen hänsyn till lägre omkostnader i övrigt för belysningen än vad fallet var, då innevarande års budget beräknades, ställer sig gatubelysningen med gas, även om samtliga lyktor tändas, nu i en lägre kostnad. För innevarande år är kostnaden för 209 st. lyktor beräknad till 62,000 kronor, för 1922 till 54,750 kr.

för 291 st. lyktor. I anseende till den rätt så knappa belysningen på många ställen i staden och de numera lägre kostnaderna vill styrelsen därför föreslå full gatubelysning. N:o 77. *Budgetförslag 1922. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

Även har kostnaden för elektriska gatubelysningen på grund av minskade material- och andra kostnader kunnat, per lampenhet räknat, nedbringas något. Ökat antal lampor gör emellertid, att elektriska gatubelysningen ställer sig något högre nästa år, nämligen 39,200 mot i år 36,500 kronor.

Vid nyanläggningar för gatubelysning ifrågasättes numera så gott som uteslutande elektrisk belysning och omnämnde styrelsen i betänkandet till sitt förslag för innevarande års budget en mera allmän övergång till dylik belysning. Emellertid torde man på grund av sjunkande kolpris numera böra ställa sig något avvaktande till denna fråga.

Taxor. Med undantag för priset å gas föreslår styrelsen ej någon ändring av de vid tekniska verken gällande taxorna.

Nyanläggningar. Icke heller föreslår styrelsen några gatuledningsarbeten i samband med budgetförslaget. Däremot föreslår styrelsen uppsättning av 4 st. elektriska lampor i enlighet med närslutna förslag.

Vattenmätare, serviser m. m. Till anskaffande av nya vattenmätare och inventarier anhåller styrelsen om ett anslag av 6,000 kronor samt till serviser och diverse mindre ledningsutsträckningar 20,000 kronor.

Slutligen får styrelsen med ledning av det här anförda hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta:

1:o) att prisen å gas skola efter avläsningen för innevarande års fjärde kvartal utgå efter 40 öre per kbm. för all gas till uteslutande hushållsbehov samt 50 öre för gas till andra ändamål;

2:o) att från och med ingången av 1922 samtliga gaslyktor skola hållas tända samt anvisa härför erforderligt anslag;

3:o) att av uttaxerade medel anvisa anslag till utökning av elektriska gatubelysningen, därvid till anläggningskostnader .... kr. 2,430:—
och årlig kostnad .... kr. 440:—

4:o) att till anskaffande av vattenmätare och varaktiga inventarier anvisa 6,000 kr. av lånemedel;

5:o) att ävenledes av lånemedel anvisa 20,000 kr. till nya serviser och diverse mindre ledningsarbeten;

6:o) samt att i övrigt godkänna styrelsens förslag till inkomst- och utgiftsstat för 1922.

Västerås den 4 november 1921.

På Vatten- och Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 77.
Budgetförslag 1922.
Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Bil. Litt. F. 2.

Förslag

till

Inkomst- och Utgiftsstat för Vatten- och Avloppslednings- samt Gas- och Elektricitetsverken år 1922.

Utgifter för verkens gemensamma förvaltning.

Löner:

Föreståndaren, 49:4		8,625: —	
Assistenten vid vatten-, avloppslednings- och gasverken, 36:2		4,269: —	
Assistenten vid elektricitetsverket, 36:2		4,269: —	
Kamreraren 36:2		4,269: —	
Bokhållaren, 19:2		2,055: —	
Kassörskan, 19:4		2,325: —	
Förrådsförmannen, 19:4		2,325: —	
Manligt kontorsbiträde, 1:sta kl., 15:2, 2 st. à 1,671		3,342: —	
Kvinnligt kontorsbiträde, 1:sta kl. 14:4	1,785: —		
Personligt lönetillägg	50: —	1,835: —	
Manligt kontorsbiträde 2:dra kl., 13:4		1,677: —	
Manligt kontorsbiträde, 2:dra kl., 13:2		1,479: —	
Manligt kontorsbiträde, 2:dra kl., 13:1		1,380: —	
Kvinnligt kontorsbiträde, 2:dra kl., 12:2		1,383: —	
Avläsareförmannen, 17:3		1,986: —	
Avläsare, 16:3		1,884: —	
Avläsare, 16:2, 3 st. à 1,767: —		5,301: —	
Avläsare, 16:1		1,650: —	50,054: —
Dyrtidstillägg för ovanstående personal			58,837: —
Ritbiträden, förslagsvis			2,280: —
Siffergranskare			2,000: —
Springpojkar			1,829: —
		Kronor	115,000: —

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Därav påföres:		
Vattenverket	21,000: —	
Avloppsledningarna	10,000: —	
Gasverket	30,000: —	
Elektricitetsverket	47,000: —	
Installationsarbeten	7,000: —	115,000: —

Diverse utgifter:

Läkarearvode, sjukhjälp, medicin	5,000: —	
Olycksfallsförsäkring	3,200: —	
Räkenskapsböcker, skriv- och ritmaterial, annonser m. m.	8,500: —	
Telefonavgifter och telefonpassning	4,700: —	
Renhållning, eldning, städning och belysning	7,700: —	
Brandstodsavgifter för samt underhåll av kontors- och förrådsbyggnader, inventarier och verktyg	5,000: —	
Diverse, såsom resor, föreningsavgifter m. m.	1,000: —	35,100: —
	Kronor	35,100: —
Därav påföres:		
Vattenverket	6,000: —	
Avloppsledningarna	3,000: —	
Gasverket	9,000: —	
Elektricitetsverket	14,500: —	
Installationsarbeten	2,600: —	35,100: —

Vattenverket.

Inkomster:

Avgifter för vatten samt hyror för mätare	156,600: —
Installationsarbeten	1,000: —
Kronor	157,600: —

Utgifter:

Driftkostnader:

Elektrisk ström, kol, smörjoljor m. m.	25,700: —

Underhållskostnader:

Fastigheter, maskiner, ledningsnät, mätare m. m.	12,600: —

Avlöningar och pensioner:

Förvaltningen enligt ovan		21,000: —	
Maskinmästaren, 20:4	2,433: —		
Maskinisterna, 16:4, 2 st. à 2,001	4,002: —		
Rörnätsförmannen, 18:3	2,088: —		
Vårdaren av vattenborgen, 14:3	1,680: —		
Pensionären F. G. Lönnqvist	2,500: —		
Pensionären Sofia Risberg	500: —	13,203: —	
Dyrtidstillägg		15,927: —	50,130: —
		Transport	88,430: —

N:o 77.

Budget-förslag 1922. Vatten- och Gasverks-styrelsen.

		Transport	88,430: —
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		6,000: —	
Brandstodsavgifter och utskylder		1,500: —	
Avgift till staten för vattenverket i Hesslö	500: —		
Avgift till arrenadtorn av Hesslö egendom	500: —		
Avgift till C. A. Andersson, Hamre	150: —	1,150: —	
Bränsle till maskinpersonalen i Hesslö		900: —	
Analyser, skjutsar m. m.		300: —	
Avskrivning av fordringar, diverse		1,500: —	11,350: —
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan ($^{30}/_{11}$ 1911, $^{21}/_{12}$ 1916):			
Räntor		33,025: —	
Amortering		25,700: —	58,725: —
		Kronor	158,505: —
Härifrån avgår avloppsledningarnas och gasverkets andel i avlöning till förmän:			
Avloppsledningarna		1,500: —	
Gasverket		1,500: —	3,000: —
		Kronor	155,505: —
Inkomster utöver utgifter			2,095: —
		Kronor	157,600: —

Avloppsledningarna.

Utgifter:

Driftskostnader:		
Förvaltningen enligt ovan	10,000: —	
Elektrisk ström samt oljor m. m. för driften i pumpstationen	2,500: —	
Andel i avlöning till förmän vid vattenverket	1,500: —	
Avlöning för driften i pumpstationen	4,700: —	
Rensning av brunnar och spolning av ledningar	9,500: —	28,200: —
Underhållskostnader:		
Ledningsnät och brunnar		9,000: —
Diverse utgifter:		
Förvaltningen enligt ovan		3,000: —
	Transport	40,200: —

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Transport		40,200: —
Räntor och amortering:		
Enligt planen för obligationslånen:		
Räntor	39,365: —	
Amortering	9,605: —	48,970: —
Kronor		89,170: —
Varifrån avgår avgifter för cirka 1,330 st. vattenklosetter à kr. 25: —		33,250: —
Återstår Kronor		55,920: —

Gasverket.

Inkomster:

Allmänna belysningen	54,750: —
Enskild gasförbrukning samt hyror för mätare	286,000: —
Koks och tjära	47,250: —
Installationsarbeten	1,000: —
Kronor	389,000: —

Utgifter:

Driftkostnader:			
Gaskol		140,585: —	
Övriga driftskostnader		19,450: —	160,035: —
Underhållskostnader:			
Fastigheter, ugnar, ledningar, gaslyktor och gasmätare			36,200: —
Avlöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ovan		30,000: —	
Gasmästaren, 22:4	2,631: —		
Justerare- och lyktförmannen, 17:4	2,109: —		
Justeraren, 17:2	1,863: —		
Pensionären A. H. Eriksson	1,170: —		
Pensionären Anna Gedda	500: —	8,273: —	
Dyrtidstillägg		10,092: —	
Eldare		36,000: —	
Andel i avlöning till rörnätsförmannen		1,500: —	85,865: —
Transport			282,100: —

		Transport	282,100: —
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		9,000: —	
Brandstodsavgifter och utskylder		3,500: —	
Bränsle och lyse åt gasmästaren		350: —	
Hyra för bostad åt gasmästaren		950: —	
Analyser, skjutsar m. m.		500: —	
Avskrivning av fordringar		2,000: —	
Hyra för gasverkstomten å Kungsängen (16/5 1917)		2,800: —	19,100: —
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916):			
Räntor		52,100: —	
Amortering		24,200: —	76,300: —
Amortering av gasmätare, inköpta åren 1916—1918		5,500: —	
Inköp av gasmätare år 1922, förslagsvis		6,000: —	11,500: —
		Kronor	389,000: —

Elektricitetsverket.

Inkomster:

Allmänna belysningen	39,200: —
Enskild belysnings- och kraftström samt hyror för mätare	534,000: —
Installationsarbeten	1,000: —
Kronor	574,200: —

Utgifter:

Driftkostnader:			
Elektrisk energi		92,000: —	
Övriga driftkostnader		22,800: —	114,800: —
Underhållskostnader:			
Underhåll av fastigheter, maskiner, batterier, ledningsnät och mätare, däri kr. 4,000: — för reparation av ackumulatorbatteriet			49,700: —
Avlöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ovan		47,000: —	
Maskinmästaren, 26:4	3,027: —		
Maskinisterna, 17:4, 3 st. à 2,109: —	6,327: —		
Montörförmannen, 18:4	2,217: —		
Installationsinspektören, 20:3	2,292: —		
Mätarejusterareförmannen, 17:1	1,740: —		
Pensionären S. L. Löf	760: —		
Pensionären Anna Gedda	500: —	16,863: —	
	Transport	63,863: —	164,500: —

N:o 77. *Budgetförslag 1922. Vatten- och Gasverksstyrelsen.*

Transport		63,863: —	164,500: —
Dyrtidstillägg		21,349: —	
Montör och hjälpmaskinist, extra hjälp vid semester, förslagsvis		3,000: —	88,212: —
Turbinhusdriften:			
Arrende för vattenfallet i Svartån (21/11 1911)		3,000: —	
Tillsyn av maskiner samt reglering av dammluckor		2,000: —	
Övriga kostnader för drift och underhåll		2,500: —	7,500: —
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		14,500: —	
Brandstodsavgifter och utskylder		10,000: —	
Bränsle och lyse åt maskinmästaren		350: —	
Analyser, skjutsar m. m.		600: —	
Avskrivning av fordringar		2,500: —	27,950: —
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916):			
Räntor:			
Elektricitetsverket	64,450: —		
Turbinhuset	2,150: —	66,600: —	
Amortering:			
Elektricitetsverket	49,825: —		
Turbinhuset	1,765: —	51,590: —	118,190: —
Avskrivning av elektriska mätare, inköpta åren 1916—1918		15,765: —	
Inköp av elektriska mätare år 1922, förslagsvis		22,000: —	37,765: —
		Kronor	444,117: —
Inkomster utöver utgifter			130,083: —
		Kronor	574,200: —

Sammanställning över inkomster och utgifter.

	Inkomster:	Utgifter:	Behållning:
Vattenverket	157,600: —	155,505: —	2,095: —
Gasverket	389,000: —	389,000: —	—
Elektricitetsverket	574,200: —	444,117: —	130: 083: —
Kronor	1,120,800: —	988,622: —	132,178: —
Omkostnader för avloppsledningarna			55,920: —
Återstår Kronor			76,258: —

Västerås den 4 november 1921.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Bil. Litt. F. 3.

Kostnadsförslag å elektrisk gatubelysning.

	Anläggningskostnad	Årlig kostnad
1. Å Domkyrkoesplanaden:		
1 st. nattbrinnare framför Nygatan och 1 st. aftonbrinnare mellan Nygatan och Kopparbergsvägen	1,500: —	240: —
Lampan framför Nygatan ersätter en gaslykta, för vilken avdrag kan göras å gasgatubelysningen med 130 kr.		
2. Å Lidmansvägen, i hörnet av Västermalmsgatan: 1 st. aftonbr.	800: —	100: —
3. I Nybomsgatan (inom området Freja): 1 st. aftonbr.	130: —	100: —
Kronor	2,430: —	440: —

Västerås den 4 november 1921.

Gerh. Geston.

N:o 77.
Budget-förslag 1922. Hamnen.

Bil. Litt. G. 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hamnstyrelsen får härmed avgiva dess förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1922 och i sådant avseende anföra.

Under nyanläggningar är upptaget det av Stadsfullmäktige den 25 maj innevarande år beviljade anslag för stensättning vid ångfartyget Västerås' tillläggsplats. Anslaget utgjorde kronor 9,972, men har endast det angivna beloppet tagits i anspråk.

Anslaget för grusning å hamnen har ej kunnat sänkas, enär styrelsen avser att under år 1922 ordna upplagsplats för båtar å hamnområdet väster om Svartån.

Enär anslaget för telefonavgifter för lågt beräknats i innevarande års stat, höjes det i nuvarande. Däri ingår ock bostadstelefon för hamnkaptenen.

Styrelsen hemställer, att, då av praktiska skäl svårigheter möta för en rätt uppdelning av renhållningen å hamnen och å den Drätselkammaren underställda hamnplanen, Drätselkammaren måtte ombesörja all renhållning och vid bokföringsårets slut krediteras för det i staten upptagna anlaget för ändamålet.

Den anmärkningsvärt mindre inkomsten i budgeten är beroende därpå, att årets inkomster visa att under nu rådande depressionstider några större hamninkomster icke kunna förväntas.

En del anslag hava, beroende på prisreduceringarna, kunnat sänkas.

Dyrtidstillägg å löner hava beräknats efter indextalet 236.

Styrelsen hemställer, att Stadsfullmäktige måtte godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för hamnen för år 1922.

Västerås den 19 oktober 1921.

På Hamnstyrelsens vägnar:

K. KÄTTSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 77.
Budget-förslag 1922. Hamnen.

Bil. Litt. G. 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads hamn år 1922.

A. Den egentliga hamnen:

Utgifter:

Brist från sist avslutade räkenskapsår			115,114: 83
a) *Nyanläggningar:*			
Stensättning vid ångfartyget Västerås' tilläggsplats, kostnad enligt Stadsfullmäktiges beslut den 26/5 1921			4,114: 53
b) *Underhåll och reparationer:*			
1. Av kajer, dukdalber och båtbryggor		8,000: —	
2. Grusning å hamnen		3,000: —	
3. Av hamnskjulen		200: —	
4. Underhåll av inventarier och nyanskaffningar		500: —	11,700: —
c) *Löner och arvoden:*			
Hamnkaptenen, lön. 31 I		3,300: —	
Dyrtidstillägg		3,780: 80	
Biträdet å hamnkontoret		1,200: —	
Hamnens andel i stadens allmänna omkostnader (byggnadschef, polis, bokföring m. m.)		4,000: —	
Ersättning till befäl å fartyg i regelbunden trafik för av dem förrättad uppbörd och redovisning av hamnavgifter för varar, 10 % å uppbörden		1,200: —	13,480: 80
d) *Övriga utgifter:*			
1. Hamnkontoret:			
Hyra av lokal	500: —		
Skrivmaterial och tryck	150: —		
Telefonavgifter	310: —		
Städning och eldning	400: —	1,360: —	
2. Belysning å hamnen		1,500: —	
3. Renhållning å hamnen		2,000: —	
4. Årsavgift till Svenska Hamnförbundet		100: —	
5. Olycksfallsersättning för F. Svanström		48: —	5,008: —
		Transport	149,418: 16

		Transport	149,418: 16
e) *Räntor och amorteringar:*			
Hamnbyggnaden:			
Enligt av Stadsfullmäktige den 22/11 1900 godkänd plan:			
Ett års ränta å ingående balans den 1/1 1922 kr. 25,905 à 5 %	1,295: 25		
Amortering för året	3,000: —	4,295: 25	
För den år 1907 beslutade nya hamnbyggnaden, vartill anslagits kronor 229,000: —, utgör ingående balansen den 1/1 1922 kr. 154,575: —			
Ett års ränta å kr. 154,575	6,955: 88		
13:de årets amortering........	5,725: —	12,680: 88	
För den år 1914 beslutade fortsättningen av nya hamnbyggnaden, vartill anslagits 113,000 kronor (ifråga om dessa medels användande se budgeten för år 1918), utgör ingående balansen den 1/1 1922 kr. 106,601: —			
Ränta härå efter 5 %	5,330: 05		
Amortering	1,239: —	6,569: 05	
För den år 1917 beslutade fortsättningen av hamnbyggnaden, vartill anslagits kronor 150,000 (27/12 1917) utgör ingående balansen den 1/1 1922 kr. 148,000: —			
Ränta härå efter 6 %	8,880: —		
3:dje årets amortering (1922)..	1,100: —	9,980: —	
Ytterligare kostnad för den nya hamnbyggnaden förslagsvis kr. 70,000: —			
Ränta härå efter 6 %		4,200: —	
Ränta å bristen 115,114: 83 efter 6 %		6,906: 89	
Utgifter utöver inkomsterna å Hamnmaskinernas budget		5,378: 80	50,010: 87
		Summa Kronor	199,429: 03

Inkomster:

f) *Hamnavgifter för varor:*		
1. Av ångfartyg i regelbunden trafik	12,000: —	
2. Av andra fartyg	15,000: —	27,000: —
g) *Hamnavgifter för fartyg:*		
1. För ångfartyg	3,000: —	
2. För segelfartyg	700: —	
3. För pråmar	2,000: —	5,700: —
	Transport	32,700: —

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Hamnen.

Transport		32,700: —	
h) För uthyrning av båtplatser		3,800: —	
i) För uthyrning av upplagsplatser i hamnen		2,500: —	
k) För uthyrning av varuskjul		700: —	39,700: —
Brist			159,729: 03
Suumma Kronor			199,429: 03

B. Hamnmaskiner.

a) *Lån:*				
Kapitalavbetalningar:				
Anläggningskostnad för svängkran N:o 6 (f. d. N:o 1)	11,000: —			
Avgår 8 års amortering	8,800: —			
Återstående kostnad	2,200: —			
1922 års amortering		1,100: —		
Anläggningskostnad för kran N:o 2 (f. d. N:o 2)	25,000: —			
Avgår 8 års amortering	20,000: —			
Återstående kostnad	5,000: —			
1922 års amortering		2,500: —	3,600: —	
b) *Räntor:*				
1 års ränta å 2,200 kronor à 5 %		110: —		
1 års ränta å 5,000 kronor à 5 %		250: —	360: —	
Inlösenkostnad för kran N:o IV, Drätselkammarens äldre gruskran	3,000: —			
andra, 1922 års amortering		600: —		
Inlösenkostnad för kran N:o VIII, Drätselkammarens nya gruskran	13,500: —			
andra, 1922 års amortering		2,700: —	3,300: —	7,260: —
c) *Löner och arvoden:*				
En maskinistförman, lön 18. I (extra stat)		1,830: —		
Dyrtidstillägg		2,488: 80	4,318: 80	
Kranskötare, förslagsvis			8,000: —	12,318: 80
Transport				19,578: 80

N:o 77.
Budget-förslag 1922. Hamnen.

Transport		19,578: 80
d) *Driftskostnader:*		
1. Strömförbrukning för kran:		
N:o I (f. d. N:o 3)	250: —	
„ II (f. d. N:o 2)	400: —	
„ III (Tillhör Tegel- o. Murbruks Aktiebolaget)		
„ IV (Drätselkammarens äldre gruskran)	400: —	
„ V (Utarrenderad)		
„ VI (f. d. N:o 1)	450: —	
„ VII (Den till Allmänna Svenska Elektriska aktiebolaget förut utarrenderade kranen)	100: —	
N:o VIII (Drätselkammarens nya gruskran)	200: —	1,800: —
2. Underhåll och reparationer av kran:		
Brist i innevarande års anslag	1,000: —	
N:o I	400: —	
„ II	250: —	
„ III	: —	
„ IV	250: —	
„ V	250: —	
„ VI	300: —	
„ VII	200: —	
„ VIII	100: —	2,750: —
3. Diverse utgifter, förslagsvis		500: —
Summa Kronor		24,628: 80

Inkomster:

e) *Kranhyror för kran:*		
N:o I	3,600: —	
„ II	3,000: —	
„ IV	3,200: —	
„ VI	5,000: —	
„ VII	1,000: —	
„ VIII	1,000: —	16,800: —
f) Markhyra för kran N:o III	150: —	
g) Arrendeavgift för kran N:o V	2,300: —	2,450: —
Utgift utöver inkomsterna		5,378: 80
Summa Kronor		24,628: 80

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Lantegendomsnämnden.

Bil. Litt. H. 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Lantegendomsnämnden får härmed med avlämnande av dess förslag till utgifts- och inkomststat för år 1922 och åberopande vad i bilagda P. M. anföres hemställa, att Stadsfullmäktige villa godkänna ifrågavarande förslag.

Västerås den 5 oktober 1921.

På Lantegendomsnämndens vägnar:

MARTIN JONSSON.

Eric Plantin.

Bil. Litt. H. 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads lantegendomsnämnd år 1922.

Renhållningsverket.

Utgifter:

a. *Anskaffning och underhåll av inventarier:*

1. Inköp av kärl		1,500: —	
2. Inköp av och omändring av inventarier (fordon) förslagsvis		4,500: —	
3. Beklädnadspersedlar		1,850: —	
4. Underhåll av kärl		500: —	
5. Reparation av fordon		2,000: —	10,350: —

b. *Löner och arvoden:*

1 och 2. Jordbruksförvaltaren, lön. 41. III		5,622: —	
Ett kontorsbitr. av 2:a klass, lön. 12. IV	1,569: —		
Pers. lönetillägg	175: —	1,744: —	
Transport		7,366: —	10,350: —

N:o 77. *Budgetförslag 1922. Lantegendomsnämnden.*

Transport	7,366: —			10,350: —
En förman, lön. 18. IV	2,217: —			
En fodermarsk, lön. 17. IV	2,109: —			
10 renhållningsarbetare (Malmén, Karlsson, Andersson, Sunesson, Andersson, Lundin, Eriksson, Forslund, Vestlin och Kihlgren) lön. 16. IV à 2,010 kr.	20,100: —			
3 renhållningsarbetare (Persson, Johansson och Karlsson) lön. 16. II à 1,767 kr. ..	5,301: —			
1 renhållningsarbetare (Dahl) lön. 16. I....	1,650: —			
1 sopare (Andersson) lön. 16. IV	2,001: —	40,744: —		
Dyrtidstillägg till ovanstående ..		52,696: 12	93,440: 12	
Avgår bostadsförmåner, värderade till			9,750: —	
			83,690: 12	
3. Hyra för bostäder till 11 arbetare à 450 kr. ..			4,950: —	
4. Extra kontorsbiträde			1,800: —	
5. Extra arbetare			21,500: —	
6. Kostnader för arbetarnes semester			3,500: —	115,440: 12
c. *Inköp av torvmull*				12,000: —
d. *Stallet:*				
1. Utfodring			9,650: —	
2. Hästskoning			1,200: —	
3. Underhåll av seldon, täcken och pressenningar.			1,000: —	
4. Försäkring av hästar			250: —	12,100: —
e. *Övriga utgifter:*				
1. Hyra för kontor			1,000: —	
2. Olycksfallsförsäkring			750: —	
3. Kontorsböcker och skrivmaterial			400: —	
4. Vattenavgifter			175: —	
5. Sotningsavgifter			50: —	
6. Upphämtning av sopor på söndagar..........			1,100: —	
7. Brandstodsavgift			250: —	
Transport			3,725: : —	149,890: 12

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Lantegendomsnämnden.

Transport		3,725: —	149,890: 12
8. Belysning i stallet, fabriken och kontoret, värme i kontoret, förvaltarens och biträdenas bostäder samt städning å kontoret		700: —	
9. Underhåll av fabriken och övriga hus		1,500: —	
10. Telefonavgifter		750: —	
11. Läkare och veterinärarvode		250: —	
12. Medicin för hästar och sjukhusavgifter för arbetare		400: —	
13. Drivkraft för blandningsmaskin		1,200: —	
14. Diverse utgifter		3,000: —	
15. Till mellanavgift i stället för under 1921 utslagna 2 st. hästar från lantbruket överförda	2,000: —		
Avgår slaktvärdet	250: —	1,480: —	13,005: —
Summa Kronor			162,895: 12

Inkomster:

Försäljning av stallströ och sopor	4,000: —
Försäljning av torvmullspudrett	20,000: —
Försäljning av torvmull	4,000: —
Hämtningsavgifter	16,000: —
Summa Kronor	44,000: —

Svingården.

Utgifter:

a. Kraftfoder förslagsvis	20,000: —
b. Inköp av grisar, förslagsvis	3,000: —
c. Avlöningar	6,500: —
d. Transport av svinmat och övriga körningar	6,000: —
e. Ved, lyse, reparationer och diverse	6,000: —
f. Arrende för svingården	5,000: —
Summa Kronor	46,500: —

Inkomster:

Försäljning av fläsk	60,000: —
Summa Kronor	60,000: —

N:o 77. *Budgetförslag 1922. Lantegendomsnämnden.*

Lantbruket.

Utgifter:

a. *Anskaffning och amortering:*

1. Anskaffning av inventarier, förslagsvis		3,000: —	
2. 5:te årets amortering å motorplogen	2,200: —		
3. 3:dje årets amortering av inventarier, reparationer och inledning av vatten m. m. till Kristiansborg	12,860: —		
4. 2:dra årets amortering (5 år) av mjölkmaskiner och transformator (1:sta årets amortering beräknad $^1/_5$ av 6,700 = 1,300)	1,350: —	16,410: —	
5. Inköp av 10 st. kor, förslagsvis 5,000 kr., att amorteras på två år		2,500: —	21,910: —

b. *Driftkostnad:*

1. Arrende för Nordanby	1,500: —		
2. „ „ del av Kungsängen ..	200: —		
3. „ „ del av Östra utmarken	1,700: —		
4. „ „ Malma	5,000: —		
5. „ „ Kristiansborg	3,000: —		
6. „ „ del av Carlsberg......	200: —	11,600: —	
7. Avlöningar till arbetare och bokhållare		66,500: —	78,100: —

c. *Produkter av egen skörd samt inköpt:*

1. Till utsäde: Nordanby............	3,740: —		
Malma..............	4,260: —		
Kristiansborg	2,000: —	10,000: —	
2. Till stallet: Nordanby	6,950: —		
Malma	9,050: —		
Kristiansborg	5,500: —	21,500: —	
3. Till ladugården		11,300: —	42,800: —

d. *Underhåll och reparationer:*

1. Underhåll av seldon	1,200: —	
2. Underhåll av fordon och redskap	2,000: —	
3. Underhåll av hus	4,000: —	7,200: —

e. *Övriga utgifter:*

1. Hästskoning	1,000: —	
2. Häst- och brandförsäkring	600: —	
3. Driftkostnad för motorplogen	2,500: —	
4. Komposter och pudrett från Renhållningsverket	6,500: —	
5. Läkare, veterinär och medicin	1,100: —	
6. Krono-, kommunal- och prästutskylder	1,700: —	
Transport	13,400: —	150,010: —

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Lantegendomsnämnden.

	Transport	13,400: —	150,010: —
7. Avverkningskostnad för ved		1,700: —	
8. Rotvärde å ved till Nordanby		500: —	
9. Hängningskostnader		1,500: —	
10. Diverse utgfiter		4,000: —	
11. Olycksfallsförsäkring		500: —	21,600: —
f. *Jordförbättringar:*			
1. Täckdikning, stensprängning och kalkning		4,000: —	4,000: —
	Summa Kronor		175,610: —

Inkomster:

1. Diverse jordbruksprodukter:		
Nordanby		47,700: —
Malma		45,200: —
Kristiansborg		30,700: —
2. Från ladugården		20,000: —
3. Körning: av grus	20,000: —	
svingården	6,000: —	26,000: —
4. Trädgården Malma		1,000: —
5. Hyra för stora byggnaden Kristiansborg		1,000: —
Summa Kronor		171,600: —

Skogarna.

Utgifter:

a. *Löner och arvoden:*			
Skogvaktaren, lön 18. IV	2,217: —		
Dyrtidstillägg	2,899: 44	5,116: 44	
(Avgår bostadsförmån till ett belopp av 1,100 kronor)		1,100: —	
		4,016: 44	
Jägmästare för tillsyn av stadens skogar		500: —	4,516: 44
b. *Övriga utgifter:*			
1. Skogvaktaren för hållande av cykel		50: —	
2. Telefonavgift		130: —	
3. Hängningskostnader		300: —	
4. Rensning av skogsdiken		500: —	
5. Barkning av asp		450: —	
6. Röjning efter avverkning		200: —	
7. Kulturarbeten		900: —	
8. Oförutsedda utgifter		200: —	2,730: —
		Summa Kronor	7,246: 44

N:o 77. *Budgetförslag 1922. Lantegendomsnämnden.*

Inkomster:

Rotvärde av 600 kbm. ved à 6: —	3,600: —
Summa Kronor	3,600: —

Vägunderhållet.

Stadens gamla vägar förslagsvis	15,000: —
Inkorporerade vägar förslagsvis	45,000: —
Summa Kronor	60,000: —

Sammandrag.

Utgifter:

Renhållningsverket	162,895: 12
Svingården	46,500: —
Lantbruket	175,610: —
Skogarna	7,246: 44
Vägunderhållet	60,000: —
Summa Kronor	452,251: 56

Inkomster:

Renhållningsverket	44,000: —
Svingården	60,000: —
Lantbruket	171,600: —
Skogarna	3,600: —
Vägunderhållet	— —
Att genom uttaxering fyllas	173,051: 56
Summa Kronor	452,251: 56

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Lantegendomsnämnden.

Bil. Litt. H. 3.

P. M.

till Lantegendomsnämndens förslag till Utgifts- och Inkomststat för år 1922.

Renhållningsverkets utgifter:

I innevarande års stat är upptaget 2,000 kronor för inköp av kassaskåp och skrivmaskin. Detta anslag utgår enär dessa inventarier äro inköpta.

Samma förhållande med 2,000 kronor för inköp av diskmaskin.

Utgiftsposten för beklädnadspersedlar har på grund av prisfall kunnat sänkas med 350 kronor.

Löner och arvoden:

Dyrtidstillägget å avlöningar till ordinarie personalen har beräknats efter indextalet 236.

Hyran för 11 arbetare har höjts med 50 kronor pr styck och ökar denna post med 550 kronor.

Avlöningen till extra kontorsbiträde har sänkts med 300 kronor.

Anslaget till extra arbetare har höjts med 5,000 kronor, då innevarande års anslag kommer att överskridas med ungefär denna summa. Anslaget har av lämplighetsskäl fördelats på anslag för semester och extra arbetare.

Inköp av torvmull:

På grund av den avsevärda prissänkningen på torvmull har denna post kunnat sänkas med 8,000 kronor från 20,000 till 12,000 kronor.

Stallet:

Utfodring till stallet har på grund av fallande kraftfoderpriser kunnat sänkas med 540 kronor.

Utgiftsposten för hästskoning har måst höjas med 200 kronor, då förutvarande anslag härför betydligt överskridits.

Underhåll av seldon, täcken och pressenningar har på grund av fallande pris sänkts med 200 kronor.

Övriga utgifter:

Olycksfallsförsäkringsavgiften har måst höjas med 500 kronor, då avgiften till Riksförsäkringsanstalten, på grund av arbetarnas högre avlöningar höjts.

Utgiften för kontorsböcker och skrivmaterial har sänkts med 50 kronor. Brandstodsavgiften har höjts med 100 kronor. Belysning, värme etc. har sänkts med 200 kronor.

Till underhåll av fabriken och övriga hus har beräknats 1,500 kronor, således en ökning av 1,200 kronor beroende på att en del reparationsarbeten på fastigheterna behöver vidtagas. *N:o 77. Budgetförslag 1922. Lantegendomsnämnden.*

Telefonavgiften har måst ökas med 150 kronor.

Utgifter för medicin, har på grund av att den fria medicinen till befattningshavarne indragits, kunnat sänkas med 500 kronor.

Anslaget till drivkraft för blandningsmaskin har måst ökas med 200 kronor, då förutvarande anslag överskridits.

Under året hava tvenne hästar vid verket måst slås ut och ersatts med 2 st. från lantbruket, värderade till 1,000 kronor pr st. För de utslagna hästarna erhölls 520 kronor, och begäres mellanavgiften härå eller 1,480 kronor.

Renhållningsverkets inkomster:

Inkomstsumman för försäljning av stallströ, sopor och torvmullspudrett har på grund av prisfall ej kunnat beräknas högre än till 35,000 kronor, således en minskning av 11,000 kronor.

Svingårdens utgifter:

Anslaget till kraftfoder har på grund av prisfall kunnat sänkas med 3,000 kronor till 20,000 kronor.

Svingårdens inkomster:

Försäljningssumman för fläsk har på grund av prisfall på denna vara måst sänkas med 15,000 kronor.

Lantbrukets utgifter:

Anskaffning och amortering:

Anslag för anskaffning av inventarier har förslagsvis höjts med 1,000 då förutvarande anslag à 2,000 kronor visat sig vara väl lågt.

Amortering av Malma källare bortgår då denna är slutamorterad.

1920 års fyllnadsamortering à 6,300 kronor, varmed Stadsfullmäktiges anslag den $^{30}/_{10}$ 1919 à 3,500 kronor för inledande av vatten till Kristiansborg överskridits, bortgår. Amortering för 1922 ingår i under punkt 3 föreslagna amorteringen à 12,860 kronor.

Amorteringen à mjölkmaskiner och ombyte av transformator har höjts med 50 kronor, vilken summa bör kvarstå även de återstående 3 åren, då första årets amortering räknats för lågt.

I förslaget har upptagits en utgiftspost förslagsvis à 5,000 kronor för inköp av 10 st. kor att amorteras på 2 år, således för 1922 2,500 kr. Denna utgift motiveras med att under året 7 st. kor utrangerats och att ytterligare några stycken måste realiseras.

Driftkostnad:

Avlöningarna ha på grund av naturaförmånernas fallande värde och minskning även i den kontanta avlöningen kan beräknas, i förslaget sänkts med 7,500 kronor.

N:o 77.
Budget-förslag 1922. Lant-egendoms-nämnden.

Produkter av egen skörd:

Utgifterna för utsäde och utfodring ha på grund av fallande spannmålspriser sänkts; för utsäde med 1,200 kronor, för utfodring i stallet med 900 kronor, för utfodring i ladugården med 3,250 kronor.

Underhåll och reparationer:

Till underhåll av hus har måst beräknas en ökning av 2,500 kronor, då förutvarande anslag visat sig vara för lågt och därför måst överskridas.

Övriga utgifter:

Anslaget för hästskoning har på grund av fallande priser på hästskor kunnat beräknas till 1,000 kronor, således en sänkning av 500 kronor.

Anslaget för rotvärdet å ved till Nordanby har på grund av 50 % fallande priser å virke sänkts med 500 kronor.

I förslaget har upptagits en utgiftspost för olycksfallsförsäkringsavgift å 500 kronor, som tillkommit på grund av den obligatoriska försäkringen av lantbruksarbetare.

Lantbrukets inkomster:

Diverse jordbruksprodukter har trots prisfall, på grund av större skörd beräknats 2,250 kronor högre än år 1921.

Inkomsten från ladugården har på grund av att mjölkpriset fallit betydligt ej kunnat beräknas högre än till 20,000 kronor, således en minskning av 10,000 kronor.

Inkomsten för körning har på grund av prisfall sänkts med 5,000 kronor.

Inkomsten för trädgården vid Malma har sänkts med 200 kronor, då trädgården för nästa år är utarrenderad för 1,000 kronor.

Skogarnas utgifter:

Övriga utgifter:

Hägningskostnaderna ha sänkts med 200 kronor, då bristerna nu ej äro så stora.

Anslaget för rensning av skogsdiken har sänkts med 3,000 kronor till 500 kronor, då dessa arbeten nu äro till största delen utförda genom Skogssällskapet.

Vägunderhållet:

Anslaget till vägunderhållet har i jämförelse med kostnaderna härför under år 1920 sänkts med 44,000 kronor (stadens gamla vägar med 10,600 kronor och de inkorporerade med 33,400 kronor) på grund av billigare arbets- och ruspriser, samt vägarnas nuvarande bättre skick.

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Badhusstyrelsen.

Bil. Litt. I. 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Härmed får Badhusstyrelsen överlämna för godkännande sitt förslag till utgifts- och inkomststat för Västerås stads varmbadhus under år 1922 och därvid anföra följande:

Avlöningarne för den del av badhuspersonalen, som upptagits i den under innevarande år av Stadsfullmäktige antagna lönestaten, nämligen badmästaren, maskinisten, eldaren, biljettförsäljerskan och badaren, äro upptagna i överensstämmelse med sagda lönestat. För övrig badhuspersonal — baderskor, vakter och tvätterskor — beträffande vilken Stadsfullmäktige överlämnat åt styrelsen att bestämma löner, har styrelsen fastställt nya löner med tillämpning av det allmänna lönesystemet och föreslagit lönenämnden att för denna personal förordna om tillämpning av samma dyrtidstilläggsbestämmelser som för stadens befattningshavare i allmänhet. Avdragen för naturaförmåner äro förslagsvis desamma, som gällt för innevarande år, men bliva givetvis beroende av vad Stadsfullmäktige härutinnan komma att besluta. Beträffande dyrtidstilläggen, är det härför upptagna beloppet beräknat efter 1921 års bestämmelser och ett indextal av 236, eller detsamma som gällde under innevarande års 3:dje kvartal.

En del av övriga utgiftsposter äro i störrе eller mindre mån sänkta. Främst gäller detta den största posten, bränsle, som styrelsen på grund av fallande pris trott sig kunna beräkna till endast 20,000 kronor mot 40,000 kronor i 1921 års stat.

Inkomsterna nödgas styrelsen även beräkna till lägre belopp än för innevarande år, eller med en minskning av 6,000 kronor, detta på grund av att depressionstiden även medfört någon minskning i badfrekvensen.

Slutresultatet av hela förslaget blir emellertid, att mot en brist i 1921 års stat på 28,000 kronor svarar en brist i föreliggande statförslag av endast 3,000 kronor.

Västerås den 17 oktober 1921.

På Badhusstyrelsens vägnar:

THEOFIL ÖBERG.

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Badhusstyrelsen.

Bil. Litt. I. 2.

Förslag

till Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Varmbadhus år 1922.

Utgifter:

Andel i obligationslån:
Ränta 9,827: 35
Amortering.. 3,791: — 13,618: 35

a) 9:de årets kostnad för inledning av åvatten i badhuset 5,000 kr., enligt Stadsfullmäktiges beslut den 29 maj 1913 .... 500: —

b) *Avlöningar:*

Badmästaren:				
Grundlön	1,650: —			
3 ålderstill. à 117: —	351: —	2,001: —		
Avgår värdet av bostad, 2 rum och kök med bränsle, förslagsvis..		995: —	1,006: —	
Maskinisten:				
Grundlön	1,650: —			
3 ålderstill. à 117: —	351: —	2,001: —		
Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle, förslagsvis ..		630: —	1,371: —	
Eldaren:				
Grundlön		1,470: —		
2 ålderstillägg à 105: —		210: —	1,680: —	
Biljettförsäljerska:				
Grundlön		1,020: —		
3 ålderstillägg à 75: —		225: —	1,245: —	
Badaren:				
Grundlön			1,380: —	
1 baderska:				
Lön		750: —		
Avgår värdet av bostad, 1 rum och kök med bränsle, förslagsvis ..		630: —	120: —	
3 baderskor, lön à 750: —			2,250: —	
1 vakt i simhall, lön			1,020: —	
1 vakt i folkbadet, lön			930: —	
2 tvätterskor, lön à 1,020: —			2,040: —	
Provisioner			5,000: —	
c. Dyrtidstillägg, förslagsvis			20,803: 92	
d. Arvode till kontrollanten			600: —	39,445: 92
			Transport	39,945: 92

N:o 77. *Budgetförslag 1922. Badhusstyrelsen.*

e. *Övriga utgifter:*	Transport	39,945: 92
1. Bränsle	20,000: —	
2. Elektrisk belysning	1,800: —	
3. Underhåll av inventarier	1,500: —	
4. Underhåll av linne och nyanskaffning	3,000: —	
5. Underhåll av fastigheten	1,000: —	
6. Underhåll av pannor och ledningar	1,200: —	
7. Tvätt, extra hjälp, tvättmedel	1,500: —	
8. Renhållning och städning	300: —	
9. Skriv- och trycksaker	800: —	
10. Badingredienser	500: —	
11. Telefon	325: —	
12. Läkararvode och medicin	100: —	
13. Brandförsäkringspremie	200: —	
14. Olycksfallspremie	200: —	
15. Förbrukningsartiklar	5,000: —	
16. Utskylder	2,000: —	
17. Oförutsedda utgifter	629: 08	40,054: 08
	Summa Kronor	80,000: —

Inkomster:

Badavgifter:		
Karbad	23,000: —	
I klass badstu	14,000: —	
Simhall med värmestuga (vinter)	8,000: —	
Simhall med värmestuga (sommar)	9,000: —	
Medicinska bad	3,500: —	
Billighetsbadstu	13,000: —	
Skolbad	3,500: —	
Försålda tvålbiljetter	3,000: —	77,000: —
Brist		3,000: —
	Summa Kronor	80,000: —

Västerås den 17 oktober 1921.

THEOFIL ÖBERG.

B. Falk.

Bil. Litt. K.

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Ångbåtstrafiken.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads ångbåtstrafik år 1922.

Utgifter:

a. *Underhåll och reparationer:*			
Reparation av:			
1. Ångaren Elba (sjövärdighetsbesiktning)....		4,000: —	
2. Ångaren Arosia		2,000: —	
3. Pråmar		—	6,000: —
b. *Löner och arvoden:*			
Arvode för tillsyn och skötsel av stadens ångbåtstrafik		1,275: —	
Lön åt befäl och manskap å:			
1. Arosia:			
1 kapten	4,500: —		
1 maskinist	4,500: —		
2 besättningsmän	4,050: —	13,050: —	
2. Elba:			
1 kapten	2,500: —		
1 maskinist	2,000: —		
2 besättningsmän	2,500: —		
1 biljettförsäljare	500: —		
Extra betjäning sön- och helgdagar	500: —	8,000: —	
3. Pråmar:			
Pråmskeppare		8,100: —	30,425: —
c. *Anskaffning och underhåll av inventarier:*			
För ångaren:			
1. Elba		500: —	
2. Arosia		500: —	
3. Pråmarne		3,000: —	4,000: —
d. *Driftskostnader:*			
1. Smörjoljor m. m.		1,000: —	
2. Bränsle för båtarne		9,000: —	10,000: —
		Transport	50,425: —

N:o 77. *Budgetförslag 1922. Ångbåtstrafiken.*

	Transport		50,425: —
f. *Övriga utgifter:*			
1. Diverse		1,500: —	
2. $1/5$ amortering å kostnaden, kronor 55,000: — för inköp av ångaren Arosia (3:dje året)		11,000: —	
3. $1/5$ amortering å kostnaden, kronor 31,000: — för inköp av pråmar (3:dje året)		6,200: —	18,700: —
	Summa Kronor		69,125: —

Inkomster:

Inkomster av:			
1. Persontrafik		23,000: —	
2. Godstrafik		46,350: —	69,125: —
	Summa Kronor		69,125: —

Västerås den 31 oktober 1921.

För Stadens Ångbåtstrafik:
K. KÄTTSTRÖM.

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Vedgården.

Bil. Litt. L.

Förslag
till
Utgifts- och Inkomststat för Västerås Drätselkammares Vedgård år 1922.

Utgifter:

a. *Nyanskaffning och underhåll:*		
1. Underhåll av maskiner och material	2,000: —	
2. Reparation av taket å ett av vedskjulen	2,000: —	4,000: —
b. *Löner och arvoden:*		
1. Löner för kontorspersonal och förman vid vedgården	13,400: —	
2. Avlöning till arbetare	30,000: —	43,400: —
c. *Hyror:*		
1. För en del av f. d. Livsmedelsnämndens vedgård 8,000 kvm. à 50 öre	4,000: —	
2. För kontor	500: —	
3. För upplagsplatser vid en del järnvägsstationer, förslagsvis	1,000: —	5,500: —
d. *Räntor:*		
Ränta å rörelsekapital		15,000: —
e. *Övriga utgifter och förbrukningsartiklar:*		
1. Lyse, värme och städning	500: —	
2. Skrivmaterial, tryck och annonskostnad	1,500: —	
3. Försäkringspremier	1,800: —	
4. Läkarearvode och medicin	500: —	
5. Elektr. kraftförbrukning, smörjoljor m. m.	2,000: —	
6. Utkörning av ved	35,000: —	41,300: —
	Summa Kronor	109,200: —

Inkomster:

a. *Bruttoinkomst av rörelsen*		109,200: —
	Summa Kronor	109,200: —

Västerås den 25 oktober 1921.

A. G. ERIKSSON.

Bil. Litt. M. 1.

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Brandverket.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Till sitt förslag till stat för brandverket för år 1922, som Brandstyrelsen härmed överlämnar till Stadsfullmäktige för godkännande, vill Brandstyrelsen foga följande anmärkningar.

För de flesta förändringarna i statförslaget i jämförelse med den för innevarande år fastställda utgiftsstaten tarvas ej annan motivering, än att de avse materialier och hava sin grund uti prisfallet.

Utom dessa vill Brandstyrelsen emellertid fästa uppmärksamheten på några andra ändringar, som ansetts påkallade av olika orsaker. Brandstyrelsen har således i statförslaget uteslutit utgifterna för stallet och å inkomstsidan ersättning för utfodring och skoning av en häst. Skälen härtill äro att alla vid brandverket uppställda hästar huvudsakligen gå i stadens arbeten, varför utgifterna för desamma böra belasta Drätselkammarens och ej brandverkets budget.

Denna ändring är emellertid vidtagen under uttryckligt förbehåll att Brandstyrelsen bibehålles vid rättighet att i mån av behov få använda de vid brandverket uppställda hästarna och att denna rättighet ej på minsta vis kringskäres. Sådant behov kan uppkomma vid eldsolyckor då stora ångsprutan, stegarna och den tunga ej motordrivna brandmaterialen skall förflyttas och är särskilt starkt framträdande under snörika vintrar. Skulle ändringen anses innebära att brandverket härigenom frånhänt sig denna nödvändiga dispositionsrätt till hästarne och att denna göres beroende av andra myndigheters välvilja vid varje särskilt tillfälle, vill Brandstyrelsen icke ha ändringen genomförd. Såsom konsekvens av en dylik ändring har Brandstyrelsen upptagit ett reservationsanslag å 500 kronor för hyrning av hästar.

I enlighet med av brandchefen uppgjord beräkning av värdet å den brandmanskapet tillkommande beklädnadsförmånen har Brandstyrelsen förslagsvis — dess slutliga fastställande beror på utredning och förslag av Stadsfullmäktiges lönenämnd — upptagit värdet härav till 230 kronor per man.

Härutöver har emellertid brandverket behov av ett reservationsanslag för bestridande av kostnader för tillbehör till manskapets beklädnad, underhåll av persedelförrådet, för beklädnad åt semestervikarier, för vid eldsvådor förstörda kläder m. m. och har för dessa ändamål i förslaget upptagits ett belopp av 500 kronor.

Under nyanskaffning skall täckas bland annat utgift för en under 1921 inköpt rikthyvel.

1922 års dyrtidstillägg till befattningshavarne är beräknat efter ett indextal av 236.

Från lönerna har avdragits värdet av bostadsförmån i enlighet med gällande lönestat med reducering för 4 brandmän, därav för en till 275 kronor och för vardera av 3 till 325 kr., allt enligt beslut av Brandstyrelsen avse-

N:o 77. *Budget-förslag 1922. Brandverket.*

ende värdet av innevarande års förmån och har i stället under c. Hyra för bostäder åt brandmanskapet, uppförts de kontanta hyresbelopp, som brandverket har att erlägga för bostäder åt brandmän belägna utom brandstationen.

Å inkomstsidan märkes utom red?n angivna ändring att ersättningen för skötseln av ambulansautomobilen beräknats till 2,500 kronor eller samma belopp som i Hälsovårdsnämndens utgiftsstat för samma ändamål upptagits.

Västerås den 24 oktober 1921.

För Brandstyrelsen:

JOHAN SVENSSON.

Ragnar Tenow.

Bil. Litt. M. 2.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Brandväsende år 1922.

Utgifter:

a) *Pensioner:*

f. brandchefen C. G. Sjöqvist	2,000: —	
f. tornväktaren C. E. Eriksson	75: —	
avl. brandmästaren K. F. Sandbergs änka ($^{27}/_{2}$ 1919)	500: —	
Dyrtidstillägg till Eriksson och Sandbergs änka, förslagsvis	318: —	2,893: —

b) *Löner och arvoden:*

Brandchefen, lön. 36. II	4,269: —	
vice brandchefen, lön. 31. II	3,489: —	
1:ste Brandmästaren, lön. 22. IV	2,631: —	
2:dre Brandmästaren, lön. 20. IV	2,433: —	
1:ste Brandförman, lön. 18. IV	2,217: —	
2:dre Brandförman, lön. 17. IV	2,109: —	
Maskinist, lön. 17. IV	2,109: —	
Transport	19,257: —	2,893: —

N:o 77. Budgetförslag 1922. Brandverket.

Transport	19,257: —		2,893: —
4 brandmän (Ferngren, Lindberg, Pettersson, Rask), lön. 16. IV à 2,001 kr.	8,004: —		
2 brandmän (Johansson, Junggren), lön. 16. III à 1,884: —	3,768: —		
6 brandmän (Johansson, Karlsson, Isaksson, Andersson, Reimitz och Nystrand), lön. 16. II à 1,767: —.	10,602: —		
4 brandmän (Andersson, Lundberg, Lundin och Schenning), lön. 16. I. à 1,650: —	6,600: —		
1 extra brandman (Johansson), lön 15. I à 1,560: —	1,560: —		
Arvode till verkstadsförman	335: —		
	50,126: —		
Avgår värdet av bostadsförmån för befattningshavarne, förslagsvis	12,650: —	37,476: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare efter 3:dje kvartalets indextal 236		64,782: 24	102,258: 24
c) Hyra för bostäder åt brändmanskapet			6,200: —
d) Kol, ved och lyse samt kraftström till verkstäderna			2,500: —

e) *Diverse utgifter:*

1. Olycksfallsförsäkring för personalen	440: —	
2. Reservanslaget för sjukdomsfall	200: —	
3. Trycksaker och skrivmaterial	400: —	
4. Tvätt, skurning och städning	400: —	
5. Underhåll av brandtelegrafen och ringledningar till reservkåren	450: —	
6. Underhåll av brandredskapen	1,000: —	
7. Underhåll av inventarierna i brandstationen och verkstäderna	600: —	
8. Telefon och telefonsamtal (5 app.)	800: —	
9. Brandstodsavgifter för inventarier	500: —	
10. Läkarearvode och sjukvård	400: —	
11. Benzin och smörjoljor till automobilerna	1,500: —	
12. Skorstensfejaren, lön	25: —	
13. Oförutsedda utgifter	1,000: —	
14. Beklädnad å förslagsvis 230 kronor för 20 man	4,600: —	
15. Reservanslag till semestervikarie	800: —	
16. „ för hyrning av hästar	500: —	
17. „ för gradbeteckningar, beklädnad åt semestervikarier, förstörda kläder m. m.	500: —	14,115: —
	Transport	127,966: 24

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Brandverket.

f) *Brandkårens reserv:*	Transport		127,966: 24
Ångsprutechefen	200: —		
Vice ångsprutchefen	100: —		
1 maskinist	200: —		
2:dre maskinist	100: —		
2 eldare à 75 kronor	150: —		
20 man à 60 kronor	1,200: —		
Övningar med manskapet	500: —		
Stenkol till och underhåll av ångsprutan	50: —		2,500: —
g) *Allmänna brandstyrkan:*			
Diverse utgifter vid eldsvådor	300: —		
Utgifter vid sprutmönstringar	250: —		550: —
h) *Nyanskaffningar:*			
500 m. tryckslang	2,000: —		
20 par slangkopplingar	360: —		
1 st. rikthyvel	1,000: —		3,360: —
i) *Fastigheter:*			
8 % à $^2/_3$ av byggnadskostnaden för brand- o. polisstationen 100,000: — 8,000: —			
k) Brandsynekostnader			2,000: —
	Summa Kronor		136,376: 24

Inkomster:

l) *Verkstäderna:*			
1. Smidesverkstaden .. / 2. Snickareverkstaden .. / 3. Skräddareverkstaden / 4. Skomakareverkstaden — diverse inkomster	15,000: —		
m) Ersättning för skötsel och underhåll av ambulansautomobilen	2,500: —		
n) Ersättning för snökörning och eldning åt polisen	250: —		17,750: —
Brist att genom uttaxering fyllas			118,626: 24
	Summa Kronor		136,376: 24

Bil. Litt. M. 3.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Då Magistraten har för avsikt att i anledning av stadens alltjämt fortgående tillväxt och ökning av antalet sotningsskyldiga eldstäder på grund av brandstadgans alltmera utsträckta tillämpningsområde föranstalta om stadens indelande i två tjänstgöringsdistrikt för sotningsarbetets utförande från och med år 1922, får Magistraten härmed anhålla, att Drätselkammaren vid uppgörande av förslag till stat för brandväsendet ville iakttaga, att lön upptages för två skorstensfejarmästare.

Västerås rådhus den 17 november 1921.

På Magistratens vägnar:
JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

Bil. Litt. N.

N:o 77. *Budget-förslag 1922. Gårdar och tomter.*

Förslagsvis beräknade inkomster och utgifter för Västerås stad tillhöriga gårdar och tomter för år 1922.

Taxeringsvärde Kronor		Inköpspris Kronor	Inkomster Kronor	Utgifter Kronor	Behållning Kronor
20,000	Gården N:r 65 Västra kvarteret ...	30,000	1,585	300	1,285
32,400	„ „ 85 „ „ ...	42,000	3,775	1,000	2,775
27,600	„ „ 93 „ „ ...	25,000	2,490	500	1,990
8,300	„ „ 94 „ „ ...	8,000	700	200	500
15,500	„ „ 98 „ „ ...	15,500	1,100	250	850
5 500	„ „ 99 „ „ ...	4,500	375	75	300
70,200	„ „ 109 „ „ ...	42,000	3,225	600	2,625
28,600	„ „ 116 „ „ ...	17,000	1,850	500	1,350
26,000	„ „ 112 „ „ ...	42,000	2,500	400	2,100
6,300	„ „ 119 „ „ ...	4,500	500	150	350
59,800	„ „ 133 „ „ ...	60,000	5,000	1,000	4,000
151,700	„ „ 147 „ „ ...	180,000	13,500	2,500	11,000
12,500	„ Loviselund	6,000	775	250	525
4,700	„ Nedre Backa	3,400	254	200	54
20,000	„ Adolfsberg	15,000	1,000	600	400
8,400	„ Kristineberg	7,000	850	300	550
20,000	„ Fridsberg	20,000	1 500	500	1,000
13 100	„ N:r 35 Västermalm	7,000	500	300	200
7,200	„ Stenbo (skänkt)	—	250	100	150
4,000	„ Rosenberg	7,000	200	150	50
19,200	„ Granneborg	21,000	1,236	500	736
20,000	„ N:r 72 & 73 Södra kvarteret	37,000	600	300	300
8,000	„ „ 73 b. „ „ ...	5,400	700	200	500
—	„ „ 74 „ „ ...	32,000	1,600	500	1,100
5,000	„ „ 75 (Arbetsstugan)	1,800	—	—	—
—	„ „ 76 Södra kvarteret ...	—	300	—	300
35,000	„ „ 78 „ „ ...	35,000	4,625	1,000	3,625
38,500	„ „ 83 „ „ ...	21,000	3,050	800	2 250
40,000	„ „ 90 „ „ ...	40,000	3,300	1,000	2 300
42,000	„ „ 91 „ „ ...	35,000	2,100	800	1,300
20,000	„ „ 92 „ „ ...	19,000	1,400	500	900
130,000	„ „ 110 „ „ ...	130,000	8,455	1 200	7,255
50,000	„ „ 111 „ „ ...	33,750	3,200	800	2,400
100,000	„ „ 112 „ „ ...	65,000	4,070	1,500	2 570
	Transport	1 011,850	76,565	18 975	57 590

N:o 77.
Budget-förslag 1922. Gårdar och tomter.

Taxerings-värde Kronor		Inköpspris Kronor	Inkomster Kronor	Utgifter Kronor	Behållning Kronor
	Transport	1,011 850	76,565	18,975	57,590
—	Gården N:r 141 Södra kvarteret ...	—	500	—	500
40 000	„ Gamla Varmbadhuset	7,000	500	—	500
32 500	„ Kungsdal	45,000	4,255	1,500	2,755
30,000	„ N:r 1 Norra kvarteret ...	44,750	11,050	1,200	9,850
40.000	„ „ 2 „ „ ...	50,000	4,810	1,500	3,310
44,100	„ „ 3 & 4 „ „ ...	55,000	4.910	1,000	3,910
10,000	„ „ 5 „ „ ...	12,000	705	200	505
5,200	„ „ 6 „ „ ...	7,475	1 200	200	1,000
11.500	„ „ 7 „ „ ...	11,000	485	200	285
22,500	„ „ 21 „ „ ...	30.000	5,000	1,000	4,000
161,000	„ „ 38 „ „ ...	235,000	9,800	1,500	8,300
15,700	„ „ 43 „ „ ...	14,400	1,600	500	1,100
22.000	„ „ 119 z „ „ ...	28,000	1,550	500	1,050
5,300	„ Nyby	6,000	400	100	300
105 000	„ N:r 5 Gude	120,000	7,700	2,000	5,700
11,000	„ Kristinedal	12.000	760	200	560
28,700	„ Katrinelund	14.000	2.500	800	1,700
79 000	„ Kungsängen N:r 7 ...... { Stadens vedg.	125 000	1,500	—	1,500
	{ 16 hyresgäster	—	3,275	1,500	1,775
28,700	„ Lustigkulla 4 & 5	30,000	2,000	300	1.700
—	Mark inlagd till tomten N:r 5 Klara (Ströms sterbhus)	—	10	—	10
—	Ett område av Svantegatan (Major Mossberg)	—	15	—	15
—	Ett område av Svantegatan (Direktör Falk)	—	15	—	15
—	Tomten N:r 84 b. Västra kvarteret (Fru Lindroth)	—	10	—	10
—	Mark av lägenheten Nyro (Larsson)	—	25	—	25
—	Ett område av Mariaberget (Borgmästare Karlsson)	—	10	—	10
—	Ett område inlagt till tomten N:r 33 Norra kvarteret	—	5	—	5
	Summa Kronor	1,858,475	141,155	33,175	107.980

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Magistratens förslag.

Bil. Litt. O. 1.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Vid uppgörande av inkomst- och utgiftsstat för år 1922, som Magistraten anhåller Drätselkammaren ville utföra och varav Magistraten förväntar ett exemplar för att med Magistratens yttrande underställas Stadsfullmäktiges prövning, får Magistraten anhålla, att Drätselkammaren ville iakttaga följande.

Den rådande arbetslösheten och den därav förorsakade oförmåga att erlägga de kommunalskatter, som komma att nästkommande år debiteras å de skattskyldiga inom staden, föranleder att största möjliga sparsamhet med utgifter bör iakttagas på samma gång staden icke kan undgå att fortfarande lämna anslag till nödhjälpsarbeten samt till understöd åt personer, som lida av oförvållad arbetslöshet.

Magistraten och Rådhusrätten.

Innevarande års anslag för anskaffning och underhåll av inventarier å 1,000 kronor har visserligen redan överskridits, men då detta torde berott därpå att detta anslag fått utgifter, som egentligen bort påföras anslaget för skrivmaterialier, som för innevarande år utgår med 4,000 kronor och varå till och med augusti månad innevarande år endast tagits i anspråk ej mer än i runt tal 1,800 kronor, föreslår Magistraten, att *anslaget för anskaffning och underhåll av inventarier* upptages till samma belopp som innevarande år eller .... kronor 1,000: —

Löner och arvoden för borgmästaren, civilrådmannen, brottmålsrådmannen, stadsnotarien, stadsfiskalen och stadsvaktmästaren torde upptagas till samma belopp, som i den av Stadsfullmäktige den 27 sistlidne juni antagna lönestat för stadens befattningshavare beslutats.

Beträffande tredje rådmannen har Magistraten, vid underställning av Stadsfullmäktiges beslut sistnämnda dag angående förändrad organisation av Rådhusrätten och Magistraten i Västerås samt ny lönestat för rådmännen och stadsnotarien, enligt vilket beslut tredje rådmanstjänsten inrättats, hemställt att tredje rådmannens lön måtte fastställas till samma belopp som för de övriga rådmännen.

Under antagande att Magistratens hemställan i denna del vinner nådigt bifall, bör tredje rådmannens löneförmåner, med undantag dock av ålderstillägg, upptagas lika som övriga rådmännens.

Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid Magistraten och Rådhusrätten torde böra beräknas i likhet med vad en del nämnder gjort efter ett indextal av 236.

N:o 77. Budgetförslag 1922. Magistratens förslag.

Anslag för beredande av *semester* åt borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien bör beräknas sålunda: för borgmästaren semesterledighet under en och en halv månad samt för rådmännen och stadsnotarien vardera under en månad, således tillsammans fem och en halv månad à 400 kronor per månad eller sammanlagt förslagsvis högst kronor 2,200; dock med iakttagande därav, att till ledamot av eller tjänsteman vid Rådhusrätten och Magistraten icke må utgå arvode vid uppehållande av tjänst under semesterledighet för annan befattningshavare inom samma myndighet.

Enär till följd av göromålens anhopning det vid många tillfällen torde möta svårighet för en befattningshavare att uppehålla två tjänster och till följd därav utomstående måste såsom vikarier anlitas, anser Magistraten, att semesteranslaget icke bör beräknas till högre belopp än här ovan angivits.

Under åberopande av de skäl, stadsnotarien och extra stadsnotarien i bilagda skrivelse härför anfört, hemställer Magistraten, att ett anslag för skrivbiträde åt tredje rådmannen och stadsnotarien under nästkommande år upptages till .... kronor 2,400: —

Reserverade anslag för tillfälliga biträden under nästkommande år bör med avseende å de valförrättningar, som då komma att försiggå, upptagas till enahanda belopp som för innevarande år eller .... kronor 2,000: —

Renhållning och belysning torde böra beräknas till samma belopp som innevarande år eller respektive .... kronor 2,500: — och kronor 400: —

Uppvärmningen torde däremot i anseende till minskade bränslekostnader kunna nedsättas till .... kronor 2,000: —

Beträffande *övriga utgifter* torde *tryck- och annonskostnaden* nedsättas från kronor 5,000: — till .... kronor 3,000: —

Magistraten fäster härvid uppmärksamheten å att de dryga annonskostnader, som föranletts av *taxeringsarbetet* inom staden, hittills påförts Magistraten, vilket icke torde vara riktigt, samt erinrar, att under annan huvudtitel samma kostnader böra beräknas förslagsvis till .... kronor 1,500: —

Skrivmaterial och bokbinderiarbeten kan nedsättas till kronor 3,000: —

Olycksfallsförsäkringspremie och läkarearvode för stadsvaktmästaren torde böra bibehållas oförändrade med tillsammans .... kronor 40: —

Telefonavgifterna torde även böra upptagas till enahanda belopp som innevarande år eller tillsammans .... kronor 1,378: —

För oförutsedda utgifter äskas fortfarande .... kronor 1,000: —

Kronouppbörds- och exekutionsväsen.

I avseende å *löne- och dyrtidstillägg* å desamma åberopar Magistraten vad här förut anförts beträffande befattningshavare hos Magistraten och Rådhusrätten, vilka fått sina löner reglerade enligt Stadsfullmäktiges beslut den 27 juni 1921.

För utgående av *semesteranslag* åt kronouppbördskassören bör ställas samma villkor som för befattningshavare vid Magistraten och Rådhusrätten, nämligen att då tjänsten under semester uppehålles av annan befattningshavare å kronouppbördskontoret icke må utgå något semesterarvode.

I *ersättning för tjänstelokal åt stadsfogden* har under innevarande år utgått 500 kronor. Stadsfogden anser detta belopp otillräckligt och har förty i bilagda skrivelse hemställt, att samma belopp måtte höjas till kronor 1,000: — Härtill får Magistraten tillstyrka bifall. **N:o 77.** *Budgetförslag 1922. Magistratens förslag.*

I övrigt torde staten för kronouppbörds- och exekutionsväsen behållas oförändrad.

I avseende å behövliga anslag för *polisväsen och fångvård* åberopar Magistraten bilagda skrivelse från polisnämnden med därvid fogade förslag till utgifts- och inkomststat, enligt vilken bör uttaxeras ett belopp av .... kronor 264,096: 60 **Polisväsen och fångvård.**

I staten för innevarande år är bland inkomster under denna titel upptaget ett belopp "bidrag av staten för extra polisbevakning i landsbygden till samma belopp som beräknas därför i utgifterna 3,150: —". Något sådant belopp återfinnes emellertid icke bland utgifterna i staten.

Upptages nämnda belopp bland inkomster uti innevarande års stat, bör detsamma även upptagas bland utgifterna för extra polisbevakning vid särskilda tillfällen, då sådan kan anses erforderlig.

Till Magistraten inkomna förslag till utgifts- och inkomststater för:

Hälsovårdsnämnden
Badhusstyrelsen
Planteringsnämnden
Lantegendomsnämnden
Hamnstyrelsen
Vatten- och Gasverksstyrelsen
Pensionsnämnden
Hyresnämnden och
Byggnadsnämnden

överlämnas därhos.

Västerås rådhus den 10 november 1921.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

N:o 77.
Budget-förslag 1922. Magistratens förslag.

Bil. Litt. O. 2.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Undertecknade, stadsnotarie och extra stadsnotarie, få härmed till Stadsfullmäktige göra följande framställning:

Under senare år har till stadsnotarien utgått ersättning för skrivbiträde med 50 kronor i månaden mot det att stadsnotariens sportler redovisats till stadskassan. Dessa sportler hava under samma tid uppgått till i medeltal ungefär samma belopp, varemot under år 1920 och första kvartalet 1921 avlöningen till skrivbiträde utgjort 100 kronor i månaden. Några behållna sportler kunna sålunda icke sägas hava härflutit från stadsnotarietjänsten. Från och med innevarande års början har stadsnotarien med den nya löneregleringen fått behålla de sportler, som kunde härflyta av tjänsten, men samtidigt också hänvisats att själv bekosta erforderligt biträde.

Å den tjänst, som den 1 januari 1919 inrättades på extra stat vid rådhusrätten och magistraten med benämningen åt tjänsteinnehavaren av juridiskt biträde med fast arvode, utgick från början givetvis inga sportler. Den huvudsakliga tjänstgöringen blev förlagd å brottmålsavdelningen, där hos brottmålsrådmannen anställda skrivbiträden funnos att tillgå för arbetets behöriga fullgörande. Sedermera har emellertid ifrågavarande tjänsteinnehavare erhållit andra åligganden i tjänsten, vilka, fortfarande utan sportler, ofta nödvändiggjort anlitande av biträde för utskrifter o. d., vilka visserligen verkställts av nyssnämnda biträden, men givetvis fått komma efter annat till avdelningen hörande ordinarie arbete samt ofta varit förenad med direkt utgift för s. k. övertidsarbete. Från den 1 januari innevarande år uppbär undertecknad Hedenström, sedan Stadsfullmäktige beslutat inrättandet av en tredje rådmanstjänst, vartill hörer samtliga av det juridiska biträdet dittills utförda åligganden, de med denna tjänst förenade löneförmåner. Alltsedan sistlidne mars månad har emellertid på mig lagts jämväl samtliga överexekutorsärenden, vardan jag för närvarande bestrider allt det till tredje rådmanstjänsten hörande arbete med undantag av närmaste chefskapet över polisen. Med nyssberörda överexekutorsärenden följa sportler, vilka med den omfattning, dessa ärenden för närvarande hava, kunna beräknas till i medeltal högst 50 kronor i månaden. Särskilt för dessa ärenden erfordras biträde i tämligen stor utsträckning för inskrivning av de vidlyftiga protokollen över exekutiva auktioner och därmed sammanhängande köpeskillingslikvider samt för utskrifter av desamma och för lagsökningsärendena.

I detta sammanhang torde böra framhållas, att antalet av hos överexekutor anhängiggjorda lagsökningsärenden, som under vartdera av åren 1919 och 1920 uppgingo till omkring 60, för närvarande utgör 144. Jämväl för handräckningsärendena, som för närvarande utgöra 84 mot 47 för hela 1919 och 81 för hela 1920, kunde biträde vara erforderligt för underlättande av överexekutorsarbetet i allmänhet.

N:o 77. Budgetförslag 1922. Magistratens förslag.

Sedan den 1 maj detta år är hos stadsnotarien anställt ett biträde med en lön av 150 kronor per månad för tjänstgöring mellan kl. 10—3 på dagen. Efter överenskommelse mellan undertecknade äger jag, Hedenström, rätt att disponera biträdet under två timmar per dag av denna tid, och avlönas biträdet på grund härav av mig, Cronholm, med 100 kronor och av mig, Hedenström, med 50 kronor i månaden. Därvid är att märka dels att biträdet vissa dagar icke behöver tagas i anspråk av mig, Hedenström, medan jag däremot andra dagar behöver anlita biträde jämväl utom biträdets tjänstgöringstid, varvid jag har att vidkännas kostnad för övertidsarbete, vanligen utgående med en krona 50 öre per timme. Härtill kommer att duplicerings- och annat dylikt arbete för kungörelser om exekutiva auktioner m. m. föranleda särskilda kostnader.

Av det anförda framgår, att undertecknad Cronholm för fullgörande av min tjänst har att vidkännas utgift per månad för skrivbiträde, som torde med 50 kronor överstiga sportlerna i tjänsten, samt att de till mig, Hedenström, från tjänsten härflytande sportler icke på långt när täcka de med tjänstens bestridande förenade utgifter. Sistnämnda tjänst kommer visserligen att med valet av tredje rådman berättiga jämväl till 1/5 i Magistratens sportler för exekutiva auktioner, men då detta slag av sportler måste — liksom för övrigt storleken av sportlerna överhuvudtaget å till Magistraten såsom överexekutor hörande åligganden — anses vara beroende på den nuvarande depressionen inom affärslivet och sålunda torde få betraktas såsom högst oberäkneliga och tillfälliga, torde en blivande innehavare av nämnda tjänst knappast bliva bättre ställd i sportelhänseende.

Under hänvisning till att i det av Stadsfullmäktige innevarande år antagna förslaget till lönereglering för stadens befattningshavare våra löner beräknats med hänsyn till att ur tjänsterna skulle härflyta behållna sportler, och då vi anse, att dessa löner icke böra tagas i anspråk för avlöning av för tjänsterna nödigt biträde samt dylikt biträde för 7 à 8 timmars arbete per dag skäligen icke bör avlönas med lägre belopp än 200 kronor i månaden, få vi, ehuru behovet av ett fast biträde för vardera torde vara uppenbart, dock med hänsyn till de stora krav, som under nuvarande förhållanden ställas på stadskassan, vördsamt hemställa,

att Stadsfullmäktige ville för år 1922 anslå ett belopp av 2,400 kronor att användas till avlöning med 200 kronor per månad av för våra tjänster nödigt biträde.

Västerås den 10 november 1921.

H. Cronholm. *Gunnar Hedenström.*

N:o 77.
Budget-förslag 1922. Stadsfogde-kontoret. Polisen.

Bil. Litt. O. 3.

Till Magistraten i Västerås.

Då det anslag av kr. 500: — pr år, som jag åtnjutit för hållande av kontorslokaler med värme och lyse, städning och kontorsmöbler, numera visat sig alldeles otillräckligt för betäckande av de verkliga utgifterna härför, får jag härmed vördsamt anhålla, att Magistraten ville hos Stadsfullmäktige göra framställning om, att detta anslag måtte, från och med den 1 januari 1922, höjas till 1,000: — kr. pr år.

Västerås i Stadsfogdekontoret den 18 oktober 1921.

Erhard Kumlin.

Bil. Litt. P. 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Polisnämnden får härmed överlämna dess förslag till budget för polisväsendet för år 1922 och i sådant avseende anföra.

Löner äro upptagna efter den nya lönestaten med dyrtidstillägg beräknade efter indextalet 236. För beklädnad begäres 350 kronor pr man och som slitningsersättning till detektivkonstaplarna 175 kronor pr man, allt i överensstämmelse med vad som gäller innevarande år.

En hel del anslag hava på grund av sjunkande priser kunnat sänkas.

Nämnden hemställer alltså, att Stadsfullmäktige ville godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för nämnden för år 1922.

Västerås den 29 oktober 1921.

På Polisnämndens vägnar:

JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

N:o 77.

Bil. Litt P. 2.

Budgetförslag 1922. Polisen.

Förslag

till

Utgifts- och Inkomststat för Västerås stads Polisväsende och Fångvård för år 1922.

Utgifter:

Anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar....		5,000: —
Löner och arvoden:		
Poliskommissarien, lön. 29. III	3,354: —	
Detektivöverkonstapeln, lön. 24. IV..	2,829: —	
3 överkonstaplar, lön 22. IV à 2,631 (Andersson, Winroth och Karlsson	7,893: —	
4 inspektionskonstaplar, lön 18. IV à 2,217 (Eriksson, Hake, Carlsson och Kling)	8,868: —	
3 detektivkonstaplar, lön. 18. IV à 2,217 (Veimer, Forslund och Meyner)	6,651: —	
1 detektivkonstapel, lön 18. III (Söder)	2,088: —	
4 poliskonstaplar, lön. 17. IV à 2,109 (1 Rosenberg, 3 Eriksson, 10 Kraft) och 14 Persson)	8,436: —	
4 poliskonstaplar, lön 17. III à 1,986 (8 Johansson, 18 Sporre, 19 Morlin och 24 Ström)	7,944: —	
12 poliskonstaplar, lön 17. II à 1,863 (2 Svensson, 4 Bergström, 5 Fält, 6 Jonsson, 9 Wass, 16 Carlsson, 21 Carlsson, 23 Qviberg, 26 Andersson, 27 Stenberg, 28 Svalberg, 29 Bertilsson)	22,356: —	
14 poliskonstaplar, lön. 17. I à 1,740 (11 Gustafsson, 12 Brohmé, 13 J:son Deander, 15 Fältendahl, 17 Rydh, 20 Björkman, 22 Marton, 25 Hising, 30 Åkesson, 31 Dahlin, 32 Mårtensson, 33 Gustafsson, 34 Johansson och 35 Pettersson)	24,360: —	
Transport	94,779: —	

N:o 77.
Budget-förslag 1922.
Polisen.

Transport	94,779: —		
3 extra poliskonstaplar, lön 16. I à 1,650 (7 Grip, 36 Ullberg och 37 Eriksson)	4,950: —	99,729: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående efter indextal 236..		132,318: 36	
Beklädnad för 4 inspektionskonstaplar, 34 ordinarie och 3 extra konstaplar à 350 kr. pr man		14,350: —	
Slitningsersättning åt 4 detektivkonstaplar à 175 kr.		700: —	247,097: 36
Pensioner:			
f. poliskonstapel E. F. Kindblom	500: —		
f. patrullkarlen P. E. Löfblad	100: —		
Överkonstapel Vretlöfs änka och 3 minderåriga barn ($^{26}/_{6}$ 1919) pensionsersättning	1,000: —		
f. poliskonstapel Asplunds änka, pensionsersättning	500: —	2,100: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående		1,293: 83	3,393: 83
Renhållning:			
Städning av tjänstelokalerna samt ersättning till brandkåren för snökörning från gården			1,600: —
Belysning			500: —
Uppvärmning:			
Bränsle inklusive ersättn. till brandkåren för eldning av ugnarne			3,000: —
Övriga utgifter:			
1. Premier för olycksfallsförsäkring		740: 41	
2. Trycksaker, skrivmateriel o. bokbinderiarbeten		1,000: —	
3. Läkarearvode åt poliskåren		1,500: —	
4. Telefonavgifter för ledningar till:			
Polisstationen	764: —		
Stadsfiskalen	116: —		
Poliskommissarien	164: —		
Detektivöverkonstapeln	110: —		
Detektivkonstapeln	110: —	1,264: —	
5. Oförutsedda utgifter, inbegripet telefonsamtal..		1,500: —	
6. Fångars vård och förplägning å straffängelset..		1,500: —	7,504: 41
		Summa Kronor	268,095: 60

Inkomster:

Bidrag av systembolaget för tillsyningsmannens avlöning, förslagsvis	4,000: —
Att genom uttaxering fyllas	264,095: 60
Summa Kronor	268,095: 60

Bil. Litt. R.

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Byggnadsnämnden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Byggnadsnämnden får härmed för godkännande överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för nästkommande år och härvid ifråga om detsamma anföra följande.

Byggnadsnämnden har vid förslagets uppgörande varit medveten om nödvändigheten att iakttaga sparsamhet och har därför sökt såvitt möjligt nedpressa utgifterna under de i årets stat upptagna.

Sålunda har nämnden ansett sig kunna sänka anslaget till biträden å stadsingenjörs- och byggnadschefskontoren från 18,000 till 15,000 kronor, då givetvis här anställda biträden med hänsyn till de nedgående levnadsomkostnaderna måste i likhet med övriga stadens befattningshavare få sina arvoden sänkta efter grunder, som det torde tillkomma lönenämnden att bestämma, varför nämnden ock remitterat denna fråga till lönenämnden. Likaså har nämnden sänkt anslaget för förarbeten till registerkarta, vilket anslag, utom det ändamål, det tjänar, dessutom har karaktär av ett regleringsanslag i den mening, att detsamma utjämnar eventuellt å övriga anslag uppkommen brist från 5,000 till 4,000 kronor ävensom i mindre grad en del andra nödiga årsanslag.

Dyrtidstillägen äro beräknade efter ett indextal å 236.

Förslaget upptager alltså:

Utgifter:

Anskaffning och underhåll av inventarier			1,500: —
Löner och arvoden:			
Stadsarkitekten, arvode	3,000: —		
reseersättning	1,200: —	4,200: —	
Biträdande stadsingenjören, lön 32. IV	4,035: —		
Personligt lönetillägg	1,000: —	5,035: —	
Dyrtidstillägg för stadsarkitekten och biträdande stadsingenjören, index 236		8,450: 92	17,685: 92
Ingenjörsbiträden å byggnadschefs- och stadsingenjörskontoren			15,000: —
Pension:			
F. stadsingenjören F. Gevalt		3,000: —	
Dyrtisdstillägg, index 236		5,357: 28	5,357: 28
Övriag utgifter:			
Kostnader för besiktningar		300: —	
Hantlangning		3,000: —	
Telefon och postavgifter		250: —	
Annonskostnader		300: —	
Kostnader för förarbeten till registerkarta		4,000: —	7,850: —
		Summa Kronor	47,393: 20

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Byggnadsnämnden. Arbetsstugan.

Inkomster:

Avgifter för förrättningar m. m.	5,000: —
Brist att genom uttaxering fyllas	42,393: 20
Summa Kronor	47,393: 20

Västerås den 6 oktober 1921.

För Byggnadsnämnden:
JOHN KARLSSON.

Ragnar Tenow.

Bil. Litt. S. 1.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Västerås arbetsstuga får härmed vördsamt anhålla, att Stadsfullmäktige jämlikt nedanstående förslag till utgifts- och inkomststat behagade för år 1922 bevilja arbetsstugan ett anslag av 6,500 kronor. Att det äskade anslaget, som dock är upptaget 500 kronor lägre än det för innevarande år erhållna, ej kunnat ytterligare sänkas, har sin grund dels däri att antalet i arbetsstugans verksamhet deltagande barn på grund av de svåra tiderna avsevärt ökats, dels i att inkomsterna av försålda arbeten måst beräknas lägre än förut. På grund härav och med påpekande av den betydelsefulla uppgift arbetsstugan har ej minst i en tid sådan som den för handenvarande, hemställer styrelsen om stadsfullmäktiges bifall till ovannämnda anhållan.

Förslag till inkomst- och Utgiftsstat för Västerås Arbetsstugan år 1922.

Inkomster:		*Utgifter:*		
Försäljning av arbeten	1,800: —	Löner:		
Statsanslag	6,500: —	Frkn Andersson	1,400: —	
		Fru A. Malmberg	1,000: —	
		Fru S. Nordlund	800: —	
		Hr S. Magnusson	1,000: —	
		Hr Aug. Sundell	300: —	4,500: —
		Hushållet		2,000: —
		Materialier		800: —
		Omkostnader		1,000: —
Kronor	8,300: —	Kronor		8,300: —

Västerås i november 1921.

Å styrelsens vägnar:
GEORG ROBSAHM.

Em. Granér.

Bil. Litt. S. 2 a.

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Arbetsförmedlingen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av protokollsutdrag från sammanträdet med styrelsen för Västmanlands läns arbetsförmedling får jag härmed vördsamt hemställa, att stadsfullmäktige ville bevilja ett tilläggsanslag för nästkommande år av 1,000 kronor.

Västerås den 2 augusti 1921.

Enligt uppdrag:
AXEL LUNDBLAD.
Föreståndare.

Bil. Litt. S. 2 b.

Utdrag av protokoll vid styrelsens för Västmanlands läns arbetsförmedling sammanträde i Västerås den 29 juli 1921.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

§ 5.

Upprättades följande inkomst- och utgiftsstat för år 1922.

Inkomster:

Anslag av Västmanlands landsting	16,900: —
„ „ Västerås stad	4,500: —
„ „ Arboga stad	600: —
„ „ Köpings stad	600: —
„ „ Sala stad	800: —
Beräknat statsbidrag som vidtages för arbetsförmedling för landsbygdens behov	1,200: —
Kronor	24,600: —

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Arbetsförmedlingen.

Utgifter:

Avlöningar och arvoden:		
Föreståndarens lön	2,500: —	
dyrtidstillägg	2,500: —	5,000: —
1:sta assistenten, lön	2,000: —	
dyrtidstillägg	2,000: —	4,000: —
2:dra assistenten, lön	1,500: —	
dyrtidstillägg	1,500: —	3,000: —
Föreståndaren för Arboga, lön	800: —	
dyrtidstillägg	800: —	1,600: —
Föreståndaren för Köping, lön	800: —	
dyrtidstillägg	800: —	1,600: —
Föreståndaren för Sala, lön	1,000: —	
dyrtidstillägg	1,000: —	2,000: —
Extra biträden på grund av ökat arbete till följd av arbetslösheten:		
För huvudkontoret	1,100: —	
För Arboga	300: —	
För Köping	300: —	
För Sala	300: —	2,000: —
Hyra		3,000: —
Städning och bränsle		1,000: —
Annonsering		400: —
Reseunderstöd		200: —
Div. utgifter		300: —
Extra tillfälliga biträden under folkmarknaden m.m.		500: —
	Kronor	24,600: —

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Hyresnämnden.

Bil. Litt. S. 3.

Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med hyresnämnden i Västerås den 14 oktober 1921.

§ 442.

Med anledning av skrivelse från Magistraten i Västerås företogs till behandling frågan om upprättande av förslag till inkomst- och utgiftsstat för hyresnämnden för nästkommande år.

Efter överläggning beslöt nämnden hos Stadsfullmäktige göra framställning om godkännande av följande inkomst- och utgiftsstat för år 1922.

Till nämndens ledamöter för beräknade 75 sammanträden efter 8 kr. för varje ledamot och sammanträde	2,400: —
Till nämndens ledamöter för besiktningar	1,600: —
Till nämndens ordförande eller dennes suppleant för beräknade 75 sammanträden à 15: — kr.	1,125: —
Till nämndens ordförande eller dennes suppleant såsom arvode	1,800: —
Till sekreteraren i arvode	3,000: —
Till skrivbiträdet i arvode	3,000: —
Till hyra, lyse, värme och städning	875: —
Till blanketter	300: —
Till annons- och tryckningskostnader	500: —
Till telefon- och postavgifter	500: —
Till diverse utgifter	900: —
Summa Kronor	16,000: —

Som skäl för verkställda sänkningar i de begärda arvodena till nämndens ordförande och ledamöter för bevistade sammanträden ävensom påkallade förhöjning av anslaget för besiktningar beslöt nämnden åberopa under löpande året vunna erfarenheter om erforderliga antalet sammanträden och besiktningar.

Med hänsyn till det antal sammanträden, som under år 1921 hållits torde en besparing å arvodena för sammanträden av 1,000: — à 1,500: — kr. vara att förvänta.

In fidem:
Emil Lindström.

N:o 77.
Budgetförslag 1922.
Arosgården,

Bil. Litt. S. 4.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Under åberopande av Stadsfullmäktiges välvilliga beslut av den 28 oktober 1920, varigenom till Arosgårdens verksamhet av stadens medel anvisades dels ett engångsanslag å 5,500 kronor och dels för år 1921 ett anslag till den löpande verksamheten å 3,000 kronor, får Arosgårdens styrelse härmed vördsamt anhålla, om anslag jämväl för år 1922.

Såsom av Stadsfullmäktiges handlingar år 1920 N:o 84 framgår har verksamheten vid Arosgården uppehållits, förutom till en ringa del genom medlemsavgifter, genom bidrag av de stora industribolagen och staden. Bolagen hava emellertid, ehuru de förklarat sig fortfarande hysa stort intresse för verksamheten, nödgats för närvarande från och med sista halvåret 1921 draga in sina understöd å sammanlagt 5,000 kronor årligen.

Genom ytterlig sparsamhet har verksamheten dock hittills kunnat upprätthållas.

För nästkommande år hava utgifterna beräknats sålunda:

Avlöning till föreståndaren	800: —
Anskaffning och underhåll av inventarier	100: —
Tidnings- och tidskriftprenumeration	200: —
Vaktmästarearvode och renhållning	500: —
Bränsle och lyse	1,000: —
Telefon, telegram och porton	220: —
Brandförsäkring	30: —
Hyra	2,500: —
Föreläsningsarvoden m. m.	100: —
Diverse utgifter	150: —
Kronor	5,600: —

Motsvarande summa, som låg till grund för framställningen förra året var 8,000 kronor.

Styrelsen är ingalunda i okunnighet om stadens svårigheter att upprätthålla tidigare beviljade anslag för ändamål, som icke stå i direkt samband med den egentliga samhällsverksamheten. Likväl dristar styrelsen hemställa, att stadens myndigheter ville med hänsyn till den samhällsnyttiga verksamhet föreningen utövar stödja verksamheten, så att den fortfarande kan äga bestånd. En särskild omständighet vill styrelsen då framhålla såsom ett tungt vägande skäl härför, och det är det tillfälle till inhämtande av kunskaper och förädlande förströelser som Arosgården är i tillfälle att giva en stor mängd av de arbetslösa. Arosgården har sålunda tillhandahållit lokaler för den under-

N:o 77. *Budgetförslag 1922. Arosgården. Nykterhetsnämnden.*

visning för arbetslösa, som anordnats av tekniska skolan. Dessutom hava Arosgådrens läsrum och bibliotek m. m. hållits öppna under större del av dagarne än vad eljes skulle vara fallet. Denna sistnämnda omständighet åstadkommer emellertid en så stor ökning i föreståndarens arbetsbörda, att styrelsen icke kan undgå, att bereda honom särskild gottgörelse härför, om den utökade verksamheten för de arbetslösa skall kunna fortgå. Denna kostnadsökning, som ej är beräknad här ovan, är givetvis endast av tillfällig beskaffenhet och kommer att upphöra så snart arbetslösheten försvinner eller inskränkes så mycket att särskilda anordningar icke längre äro påkallade.

Under förhoppning, att industribolagen återigen skola bliva i tillfälle att stödja Arosgården vill styrelsen för sina ordinarie behov ej begära någon ökning i årsanslaget, 3,000 kronor, men hemställer, att staden ville ikläda sig garanti för verksamhetens fullföljande under nästkommande år intill ett belopp av ytterligare 2,600 kronor. För att kunna bereda föreståndaren ovanberörda gottgörelse för ökat arbete för de arbetslösa hemställer styrelsen om ett tillfälligt anslag å 1,600 kronor. Detta sistnämnda under förutsättning, att arbetslösheten fortgår under hela nästa år. Skulle bättre förhållanden inträda å arbetsmarknaden och den särskilda verksamheten upphöra eller inskränkas, behöver ej hela anslaget tagas i anspråk.

Västerås den 14 november 1921.

För Arosgårdens styrelse:

THEOFIL ÖBERG.

Bil. Litt. S. 5.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under innevarande år har Nykterhetsnämnden åtnjutit ett belopp av 300 kronor i anslag för förvaltningsåtgärder m. m. Under året har emellertid Nykterhetsnämndens arbete oavbrutet ökat, och hava icke mindre än cirka 130 personer av Nämnden varit föremål för behandling på grund av rusdrycksförordningens och alkoholistlagens bestämmelser. Den övervakning över sådana personer och de utredningar beträffande dem, som av ett eller annat skäl måste företagas, är emellertid ett så tidsödande arbete, att detsamma icke kan av den person, som härtill av Nämnden utses, förrättas utan att ersättning härför utgår. Då emellertid anslaget å 300 kronor är för litet för sådant ändamål, hemställer Nämnden, att Stadsfullmäktige ville för år 1922 anvisa Nämnden ett anslag å 600 kronor.

Västerås den 14 november 1921.

På Nykterhetsnämndens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Arbetarnes bildningsförbunds Västeråsavd. Drätselkammarens förslag.

Bil. Litt. S. 6.

Till Västerås stads Drätselkammare.

Undertecknad förening, anhåller härmed vördsamt att för vår biblioteksverksamhet, under år 1922 erhålla ett anslag av 2,000 kronor, vilken summa även utgått under de föregående åren.

Västerås den 14 november 1921.

För Arb. bildningsförbunds Västeråsavdelning:
RICH. SÖDERQUIST.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till det av kammaren med ledning av stadens räkenskaper uppgjorda förslaget till Västerås stads utgifts- och inkomststat för år 1922 avgiva följande betänkande.

Under en lång följd av år hava stadens myndigheter vid de viktigaste avgörandena i fråga om stadens ekonomi, eller vid det årligen återkommande arbetet med upprättandet av stadens budget, kunnat räkna med en oavbruten ökning av den beskattningsbara inkomsten i samhället, ett förhållande, som givetvis i hög grad underlättat arbetet och gjort det möjligt för Stadsfullmäktige att utan nämnvärd återhållsamhet tillgodose de växande krav, utvecklingen fört med sig och stadens snabba tillväxt betingat.

Förhållandet är i år helt och hållet motsatt. Taxeringsresultatet visar en avsevärd nedgång i den beskattningsbara inkomsten, som motsvarar icke mindre än nära 20 % i förhållande till närmast föregående år och som företer till och med en avsevärt mindre slutisffra än år 1919. Men icke nog härmed. Den synnerligen omfattande och långvariga arbetslösheten i samhället samt den allmänna ekonomiska depressionen, med en räckvidd, som ligger helt och hållet utom den nuvarande generationens erfarenhet, har i hög grad nedsatt skattekraften på det sätt, att de som hava att ordna stadens ekonomiska angelägenheter måste räkna med, att en mycket större del av de debiterade utskylderna icke komma att inflyta, än vad tidigare någonsin varit fallet.

Under sådana förhållanden ligger det i öppen dag, att det är en oavvislig nödvändighet att vid upprättandet av nästa års budget iakttaga den yttersta omsorg och återhållsamhet, så att å ena sidan utgifterna så vitt möjligt begränsas och å andra sidan de skattskyldiga, vilkas inkomster undantagslöst äro stadda i hastig nedgång, icke betungas med pålagor för det allmänna, utöver vad de kunna bära.

Men det är icke blott vid statens upprättande, som sparsamhetssynpunkten måste göra sig starkt gällande, utan jämväl i den dagliga kommunala verksamheten är det nödvändigt, att samtliga vederbörande noga aktgiva på de ekonomiska konsekvenserna av sina åtgöranden och söka tillse, att upptagna anslag icke överskridas. En ofta återkommande undersökning av de olika anslagens ställning är härutinnan särskilt att rekommendera. Drätselkammaren tillåter sig därför i förevarande sammanhang återupprepa sitt i senaste budgetbetänkande gjorda uttalande i nu berörda riktning, vilket uttalande Stadsfullmäktige vid fastställandet av innevarande års stat gjorde till sitt eget. N:o 77. *Budgetförslag 1922. Drätselkammarens förslag.*

En företeelse, som för närvarande särskilt träder i förgrunden är den ovan något berörda stora arbetslösheten. Det ligger i öppen dag, att denna företeelse måste i påfallande grad inverka på stadens ekonomi icke blott i det nämnda avseendet, att den nedsätter skattekraften, utan såsom medförande direkta utgifter för understöd och nödhjälpsarbeten. Stora anslag för ifrågavarande ändamål hava redan under detta år beviljats, för vilka icke finnes annan täckning än skattemedel i nästa års budget, och betydande belopp måste i staten beräknas för kommunens fortsatta oundgängliga verksamhet i förevarande avseende.

Att det under här berörda förhållanden icke varit möjligt för Drätselkammaren att upprätta sitt budgetförslag utan att samtidigt föreslå en höjning av kommunalskatten, per inkomstenhet räknat, torde av en var förstås. Men Drätselkammaren tror samtidigt, att dess bemödanden i fråga om utgifternas begränsande—och även övriga myndigheters i specialförslagen tillsyneskomna arbete i samma riktning — kunnat leda därhän, att den föreslagna utdebiteringen icke blivit högre, än att den kan, om än med kännbara uppoffringar på många håll, av de skattskyldiga bäras.

UTGIFTERNA.

I de inkomna specialförslagen, som uppgjorts, åtminstone en del, redan innan ens Kungl. Socialstyrelsens levnadskostnadsindex pr. 1 okt. 1921 var offentliggjort, har dyrtidstillägget för stadens befattningshavare och pensionärer beräknats efter ett indextal av 236, eller det för innevarande års 3:dje kvartal gällande, samt under förutsättning, att samma dyrtidstilläggsbestämmelser som för innevarande år skola fortfarande tillämpas år 1922. Då emellertid indextalet den 1 oktober i år nedgått till 231 samt, enligt vad som offentligen meddelats, den 1 januari 1922 antages skola komma att ytterligare nedgå till 210 à 220, har Drätselkammaren, under antagande, att Lönenämnden kommer att föreslå och Stadsfullmäktige besluta om bibehållandet av innevarande års bestämmelser, ansett sig kunna räkna med dyrtidstillägg för nästkommande år efter ett indextal, ej överstigande 220 och i överensstämmelse härmed uppgjort egna specialstater och ändrat vederbörandes beräkningar i de övriga. Skillnaden gör på samtliga befattningshavare i runt tal 60,000 kronor. **Dyrtidstillägg**

I överensstämmelse med den automatiska nedgången i dyrtidstilläggen för befattningshavare på ordinarie stat, har Drätselkammaren ansett en nedsättning av utgående arvoden för en del uppdrag vara ofrånkomlig. Denna nedsättning har dock Drätselkammaren beräknat förhållandevis något lägre **Arvoden m. m.**

N:o 77.
Budgetförslag 1922.
Drätselkammarens förslag.

än för befattningshavarne på grund därav, att arvodena i allmänhet icke i samma grad som avlöningarne tidigare följt med den uppåtgående tendensen. Nedsättningen, som ungefär hänför sig till detta års 3:dje kvartal, har Drätselkammaren därför ansett böra stanna vid 15 %. I de undantagsfall, då Drätselkammaren ansett särskilda förhållanden tala för det nu utgående arvodets bibehållande, har detta särskilt omnämnts i specialmotiveringen.

Av här omnämnda skäl hava även en del anslag, avsedda att bestrida arvoden, nedsatts likaledes med 15 %.

Brist.

Den brist å i runt tal 275,000 kronor, som 1920 års avslutade räkenskaper utvisa — nära 100,000 kronor lägre än 1919 års brist — är uppförd som första utgiftspost i budgeten.

Räntor.

I avbidan på uppläggandet av det nyligen beslutade nya obligationslånet och på grund av den ökade skuldsättningen har Drätselkammaren trots fallande räntesatser icke ansett sig kunna beräkna ränta å tillfälliga lån till lägre belopp än i 1921 års budget eller 150,000 kronor.

Fattigvård.

Drätselkammaren har i sitt förslag tillagt det av Stadsfullmäktige den 29 september 1921 av tillgängliga medel beviljade anslaget tlil inventarier i ålderdomshemmets utvidgade sjukhus, kronor 25,597, som Drätselkammaren enligt uppdrag vid anslagets beviljande nu hemställer. att Stadsfullmäktige måtte upptaga till uttaxering i 1922 års stat.

Emot Fattigvårdsstyrelsens förslag angående anställande, dock ej för närvarande å fast stat, av en tillsyningsman å fattigvårdsbyrån såsom biträde åt sysslomannen har Drätselkammaren intet att erinra och tillstyrker, att Stadsfullmäktige härför ville för år 1922 anslå såsom avlöning intill ett belopp av 1,830 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg att utgå efter samma grunder som till stadens å ordinarie stat anställda befattningshavare.

I anslutning härtill har, jämlikt Fattigvårdsstyrelsens meddelande, i Drätselkammarens förslag vaktmästarearvodet 500 kronor avdragits.

På grund av sjunkande prisnivå föreslår Drätselkammaren nedsättning i de till samma belopp som för innevarande år beräknade anslagen dels till diverse utgifter, av vilket anslag enligt uppgift utgå kostnader för trycksaker och skrivmateriel, med 1,000 kronor och dels till oförutsedda utgifter med 2,000 kronor, så att anslagen komma att utgöra respektive 2,000 och 8,000 kronor.

I fråga om anslaget till underhåll och tillsyn av utackorderade barn, upptaget av Fattigvårdsstyrelsen till oförändrat belopp av 35,000 kronor, har Drätselkammaren ej velat föreslå nedsättning, då det kan förutses, att antalet sådana barn kan komma att stiga, men anser sig böra göra det uttalandet, att Fattigvårdsstyrelsen bör tillse, att kostnaderna för varje barn nedbringas, i den mån den nedåtgående levnadskostnadsnivån sådant påkallar.

Drätselkammaren tillstyrker på av Fattigvårdsstyrelsen anförda skäl, att anslag för år 1922 beviljas till avlöning åt en tillfälligt anställd gårdskarl vid

ålderdomshemmet, men hemställer, att anslaget något nedsättes och beräknas till förslagsvis 3,000 kronor. N:o 77.

Beträffande förslaget om uppflyttning av husmodern från 4:de till 5:te lönegruppen, har Drätselkammaren anmodat lönenämnden yttra sig härom. För egen del måste Drätselkammaren vid det förhållandet, att löneregleringen blivit så nyligen fastställd och då husmodern, i olikhet med förhållandena vid lasaretten, icke synes böra stå i överordnad ställning till sjuksköterskorna eller sålunda behöva hava sköterskekompetens samt då husmodern vid ålderdomshemmet sedan långt tillbaka varit jämställd med sjuksköterska i lönehänseende, för sin del avstyrka styrelsens förslag. Drätselkammaren har därför i sitt förslag vidtagit den jämkning, som föranledes av ett bibehållande på förevarande punkt av gällande lönestat. *Budget-förslag 1922. Drätsel-kammarens förslag.*

Vidkommande Fattigvårdsstyrelsens förslag om inrättandet av 3 nya ordinarie sjuksköterskebefattningar vid ålderdomshemmmet, får Drätselkammaren, som väl inser behovet av nya arbetskrafter i förevarande avseende i och med den pågående utvidgningen av anstalten, men som likväl håller före, att någon tids erfarenhet bör avvaktas, innan nya ordinarie tjänster inrättas, hemställa, att Stadsfullmäktige måtte bemyndiga Fattigvårdsstyrelsen att, i den mån så oundgängligen erfordras, vid ålderdomshemmet på förordnande tillsvidare under år 1922 och mot löneförmåner, som gälla för ordinarie tjänst, anställa intill tre nya sjuksköterskor.

Antalet föreslagna sköterskebiträden eller fem, därav två nya, anser Drätselkammaren kunna begränsas tillsvidare till fyra, och föreslår därför, att i 1922 års budget upptages anslag för ytterligare ett sköterskebiträde.

Emot förslaget om anslag till avlöning av ett tvätterskebiträde vid det redan ansenligt utvidgade ålderdomshemmet har Drätselkammaren intet att erinra.

Likaledes tillstyrker Drätselkammaren de begärda anslagen till nyanskaffning av sänglinne för sjukhuset 6,000 kronor och till anläggning och plantering av trädgård och park vid ålderdomshemmet 5,000 kronor.

Om än med en viss tvekan, huruvida det kan anses vara ur alla synpunkter lämpligt, att samtliga folkskollärare och folkskollärarinnor i ett så stort skoldistrikt som Västerås stad äro ordinarie, vill Drätselkammaren icke motsätta sig Folkskolestyrelsens förslag, att från och med den 1 juli 1922 i staden nyinrättas såsom ordinarie två folkskollärare- och två folkskollärarinnetjänster och samtidigt de nuvarande e. o. tjänsterna till samma antal indragas. **Folkskolan.**

I fråga om folkskollärarekårens löner, varom gällande bestämmelser avse endast innevarande år, och särskilt beträffande ersättning för icke in natura tillhandahållna löneförmåner, varutinnan ändring föreslagits av Folkskolestyrelsen, har Drätselkammaren anmodat Lönenämnden att yttra sig, men för sin del och i avvaktan på nämndens beslut ej vidtagit någon ändring i avlöningsstaten på denna punkt, vilket dock icke får anses innebära, att Drätselkammaren tillstyrkt styrelsens förslag.

Under uttalande för egen del, att det icke synes framgå av gällande boställsordning annat, än att ersättning skall lämnas för felande antal rum, men däremot icke för andra bristande utrymmen eller för bränsle till sådant rum,

N:o 77.
Budget-förslag 1922.
Drätsel-kammarens förslag.

som tjänsteinnehavaren ej åtnjuter in natura, får Drätselkammaren meddela, att Drätselkammaren anmodat Lönenämnden yttra sig om ersättning till läraren vid Rosenlunds skola för bristande bostadsförmån.

På nyss anförda skäl avstyrker Drätselkammaren den av Folkskolestyrelsen föreslagna ersättningen å 100 kronor för avsaknad av tambur m. fl. ej angivna brister i småskollärarinnebostaden vid Rosenlunds skola.

Folkskolestyrelsen har i sitt förslag nedsatt de i år utgående arvodena till på fast stat ej anställda vaktmästare, städerskor m. fl. med 10 %. Drätselkammaren har i anslutning till sin allmänna motivering nedsatt samma arvoden med ytterligare 5 % samt dessutom räknat med en nedsättning av 15 % å övriga av Folkskolestyrelsen bibehållna arvoden å folkskolans stat. Detta sistnämnda dock med ett undantag. I särskild framställning har styrelsen hemställt om höjning i arvodena till instruktörerna i gymnastik för år 1922 med 100 kronor, eller från 600 till 700 kronor till vardera. Med hänsyn till den föreslagna nedsättningen i övriga arvoden kan Drätselkammaren ej vara med om en höjning på denna punkt, men föreslår, på de skäl Folkskolestyrelsen anfört, att ifrågavarande arvoden för år 1922 bibehållas vid samma belopp som för innevarande år eller 600 kronor.

Vidkommande ett arvode, för hämtning av skolbarn, däri jämväl 15 % nedsättning av Drätselkammaren föreslagits, uttalar Drätselkammaren, att detta arbete, så länge det utföres av ordinarie befattningshavare å folkskolans stat, vilket nu är fallet, bör anses ingå i befattningshavarens åligganden och således icke särskilt ersättes.

Drätselkammaren anmärker, att de upptagna arvodena till trädgårdslärare, vilka i allmänhet utgå i form av fri bostad, bliva beroende av det beslut, som kan komma att fattas beträffande ersättningen för naturaförmåner till lärarepersonalen.

Med ledning av de verkliga utgifterna under innevarande års 10 första månader och med hänsyn till det fortgående prisfallet har Drätselkammaren för sin del ansett, att kostnaden för fri undervisningsmateriel till skolbarnen bör kunna upptagas till följande belopp:

Materiel i läs- och skrivämnen	30,000: —
Slöjdmateriel för gossar	3,000: —
Slöjdmateriel för flickor	5,000: —
Förbrukningsmateriel för skolköken	4,000: —
Kronor	42,000: —,

vilket innebär en nedsättning i förhållande till Folkskloestyrelsens förslag av ej mindre än 24,000 kronor. Utom i det fortgående prisfallet anser sig Drätselkammaren kunna motivera denna nedsättning därmed, att, då det här gäller massinköp, Folkskolestyrelsen bör kunna vidtaga åtgärder för att ytterligare nedbringa priserna genom infordrande av anbud, utan anlitande av detaljhandlare, från förläggare och fabrikanter eller grossister. Och vidare ifrågasätter Drätselkammaren lämpligheten av att såsom undervisningsmateriel betrakta och sålunda utan gottgörelse för materialkostnaden även till

N:o 77.

Budgetförslag 1922.

Drätselkammarens förslag.

barn från icke obemedlade hem överlämna av dem förfärdigade slöjdalster, såsom kläder och dylikt, varav de och deras föräldrar kunna hava verklig och varaktig nytta samt ekonomisk fördel.

I fråga om den fria undervisningsmaterielen har Drätselkammarens ordförande Herr Sundström, med instämmande av Herr Håkanson, såsom sin skiljaktiga mening velat hava antecknat, att han inom Drätselkammaren påyrkat, att Drätselkammaren skulle föreslå Stadsfullmäktige, att någon fri skolmateriel efter den 1 juli 1922 icke skulle utlämnas till andra än barn från obemedlade eller eventuellt mindre bemedlade hem.

I överensstämmelse med det ovan om nedsättningen i anslagen till fri skolmateriel anförda, har Drätselkammaren jämväl nedsatt anslaget till undervisningsmateriel för skolornas förråd från 6,000 till 4,000 kronor.

Då anslaget till undervisning i instrumentalmusik icke under de sista åren kommit till användning, hemställer Drätselkammaren, att detsamma måtte ur 1922 års stat utgå.

Anslaget till trycknings- och annonskostnader har av Drätselkammaren nedsatts från 6,000 till 5,000 kronor.

Å anslaget för bidrag till studieresor och fortbildningskurser för lärarepersonalen — vars nödvändighet över huvud taget synes Drätselkammaren kunna diskuteras — har Drätselkammaren ansett en nedsättning av 15 % eller med 225 kronor i varje fall av omständigheterna påkallad.

Bränslepriserna äro för närvarande så låga, att Drätselkammaren, jämväl med hänsyn till kostnaderna i detta avseende under den gångna delen av innevarande år, ansett sig kunna förorda en nedsättning i Folkskolestyrelsens förslag av 10,000 kronor eller till 35,000 kronor.

Såsom nya utgifter har i Drätselkammarens förslag tillkommit dels det anslag å 17,700 kronor för uppförande av bekvämlighetsinrättning vid Djäknebergsskolan, flyttning av hus därifrån samt vissa planeringsarbeten m. m., som av Stadsfullmäktige beviljades den 25 augusti 1921 av tillgängliga medel och som Drätselkammaren nu enligt uppdrag hemställer måtte gäldas av uttaxerade medel under år 1922, dels ock det anslag å 2,100 kronor, som Stadsfullmäktige den 27 oktober 1921 anvisade av uttaxerade medel i 1922 års stat för anordnande av väg och trädgård vid Rosenlunds skola.

Högre folkskolan.

Under erinran, att arvodet till högre folkskolans rektor utgår med 600 kronor jämte ersättning för ett rum med bränsle, anmärker Drätselkammaren, att det i statförslaget upptagna beloppet 1,000 kronor kan komma att undergå jämkning, med hänsyn till vad som efter förslag av Lönenämnden kan komma att beslutas i fråga om gottgörelse för naturaförmåner till folkskollärarepersonalen.

Arvodesbeloppen för timlärare och sjukvikarier samt slöjdlärare har, i överensstämmelse med vad som skett med motsvarande anslag å den egentliga folkskolans stat, nedsatts med 15 %.

En sänkning från 1,800 till 1,000 kronor av anslaget till undervisningsmateriel har Drätselkammaren ansett sig kunna föreslå.

N:o 77. *Budgetförslag 1922. Drätselkammarens förslag.* **Allmänna läroverket.**

I övriga här ovan ej berörda delar tillstyrker Drätselkammaren bifall till det framlagda förslaget till utgiftsstater för folkskolan och högre folkskolan.

Drätselkammaren har ifråga om arvodet till simundervisning vid högre allmänna läroverket uppfört anslaget härtill med 15 % lägre belopp än i innevarande års stat.

På grund av inkommen ansökan från läroverkets rektor får Drätselkammaren föreslå, att Stadsfullmäktige jämväl för år 1922 måtte av uttaxerade medel anslå 900 kronor för att därmed bestrida terminsavgifter, helt eller delvis, till ljus- och vedkassan för obemedlade lärjungar från Västerås stad vid högre allmänna läroverket härstädes.

Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

Jämlikt Stadsfullmäktiges beslut den 29 september 1921 har upptagits anslag för bidrag till lärarinnornas vid härvarande högre elementarläroverk för flickor ålderstillägg och pensionering.

Arvodet för simundervisning vid flickläroverket har nedsatts med 15 %.

Med överlämnande av förslag till stat under nästkommande år har styrelsen för Västerås arbetareinstitut hemställt om ett anslag för år 1922 å 20,910 kronor, motsvarande för innevarande år 21,810 kronor. I anseende till stadskassans minskade möjligheter nödgas Drätselkammaren föreslå nedsättning jämväl i detta eljes behjärtansvärda anslagsäskande. Sålunda anser Drätselkammaren den av institutets styrelse vidtagna sänkningen i posten för avlöningar vara alltför obetydlig i förhållande till andra avlöningars nedgång samt därför böra kunna minskas med ytterligare 800 kronor, varigenom den av Drätselkammaren i allmänhet föreslagna arvodesnedsättningen av 15 % uppnås. Vidare torde anslaget till litteratur med hänsyn till den nedgång i bokprisen, som även måste inträda, kunna nedsättas med 1,000 kronor. Och slutligen kan utan tvivel institutet särskilt för närvarande påräkna en del frivillig extra hjälp bland de arbetslösa, vadan det beräknade beloppet härför bör kunna nedsättas med 400 kronor. Med en minskning sålunda tillhopa av det begärda bidraget från stadskassan å 2,200 kronor, skulle detta utgöra 18,710 kronor, vilken sistnämnda summa — därav dock 3,000 kronor utgå som hyra i Sundinska huset — Drätselkammaren föreslår, att Stadsfullmäktige måtte av uttaxerade medel för år 1922 anslå till upprätthållande av Arbetareinstitutets biblioteksverksamhet.

I fråga om stat för stadens lärlings- och yrkesskolor samt centralslöjdskolan, vartill förslag inkommit till Drätselkammaren, hemställer Drätselkammaren om nedsättning dels i anslaget till tryck och annonser m. m. med 1,000 kronor eller till 2,000 kronor, i sammanhang varmed Drätselkammaren ej kan underlåta anmärka på den enligt Drätselkammarens mening alltför dyrbara och omfattande annonseringen i olika slags publikationer, som för skolans räkning äger rum, dels ock i anlsaget till förbrukningsartiklar vid undervisningen likaledes med 1,000 kronor eller till 3,000 kronor, en summa, som synes Drätselkammaren fullt tillräcklig för ändamålet; och föreslår Drätselkammaren sålunda, att Stadsfullmäktige ville, med berörda av Drätselkammaren föreslagna ändringar, fastställa stat för ifrågavarande läroanstalt och av uttaxerade medel för skolans verksamhet under år 1922 anslå ett belopp av kronor 32,589: 73.

Utöver den nedsättning i utgifterna, som betingas av Drätselkammarens beräkning av dyrtidstilläggen, hemställer Drätselkammaren, att anslaget till velocipedhållning på grund av den inträdda prissänkningen nedsättes från 50 till 30 kr. per man ävensom att denna ersättning utgår endast till tre tillsyningsmän, enär en av dem icke använder velociped och då givetvis icke bör hava ersättning för hållande av sådan. N:o 77. *Budgetförslag 1922. Drätselkammarens förslag.* **Hälso- och sjukvård.**

Drätselkammaren tillstyrker i likhet med Hälsovårdsnämnden, att Västerås stads förening mot tuberkulos för år 1922 beviljas ett bidrag av staden till verksamhetens upprätthållande av 6,000 kronor ävensom att föreningen erhåller kostnadsfri lokal i de av Drätselkammaren för ändamålet iordningställda rummen i fastigheten N:o 1 norra kvarteret. Till det kontanta anslaget bör tilläggas nämnda lokals hyresvärde, av Drätselkammaren upptaget till 600 kronor.

Drätselkammaren har intet att erinra emot, att bostadsinspektrisen beredes gottgörelse för velocipedhållning i tjänsten, men föreslår, att anslaget härför beräknas till 30 kronor mot av Hälsovårdsnämnden upptagna 50 kr.

Till bestridande av kostnader för mindre ej specificerade gatuarbeten samt reparation av stadens gator har Drätselkammaren beräknat ett belopp av 30,000 kronor. **Gatuläggning.**

Här har uppförts det av Stadsfullmäktige den 29 september 1921 av uttaxerade medel i 1922 års stat beviljade anslaget å 8,500 kronor till gatuskyltar.

Under året har Drätselkammaren nödgats reparera Skarpskyttebrons träbeläggning. Kostnaden härför, utgörande kronor 2,012: 72, har uppförts till uttaxering i budgetförslaget.

På grund av betydande sättningar, särskilt i körbanan, är det nödvändigt att reparera Västgötegatans stensättning. Drätselkammaren hemställer, att Stadsfullmäktige för detta ändamål måtte av uttaxerade medel bevilja ett anslag å 6,000 kronor.

I fråga om större gatuarbeten föreslår Drätselkammaren beviljande av nedan upptagna anslag att utgå av lånemedel.

Stora torgets västra del, där den gamla fältstenssättningen är synnerligen ojämn och i hög grad svår att hålla i det skick, som är önskvärt med hänsyn till matvaruhandeln på torget, behöver förses med ny och modern stensättning. Trots den avsevärda kostnaden av 56,500 kronor tvekar Drätselkammaren icke att tillstyrka detta arbete, varigenom Stora torget i dess helhet kommer att försättas i ett värdigt och ändamålsenligt skick.

För att tillgodose den allt mer ökade körtrafiken å *hamnplanen* anser Drätselkammaren det påkallat, att utsträcka stensättningen därstädes, och äskas härför ett anslag av 20,000 kronor. Kostnaden för den reparation, som erfordras å en del av den nuvarande stensättningen, kan tagas ur det i budgeten upptagna reparationsanslaget.

Under flera år har det varit ifrågasatt att utsträcka den utförda stensättningen å Engelbrektsplan och en del angränsande gator även till *Engelbrektsgatan* fram till Utanbygatan, på det sätt att körbanans mitt till en bredd

N:o 77.
Budgetförslag 1922.
Drätselkammarens förslag.

av 3 meter förses med tuktad stensättning och återstoden därav sättes med fältsten. På grund av den rätt livligt trafikerade gatans nuvarande dåliga och ofullbordade skick begär Drätselkammaren för ifrågavarande anläggning ett anslag av 15,000 kronor.

För några år sedan beviljades anslag till utläggning och ordnande av *Karlsgatan* i dess sträckning mellan Stora gatan och Kopparbergsvägen. Emellertid blev en del av sträckningen eller mellan Timmermansgatan och Östermalmsgatan icke utförd, och användes det härigenom besparade anslaget till annat gatuarbete, varom Drätselkammaren gjort anmälan till Stadsfullmäktige. Då den ofullbordade sträckningen, som endast är provisoriskt ordnad, är rätt starkt trafikerad och därför behöver slutligt ordnas liksom gatan i övrigt, anhåller Drätselkammaren för ändamålet om ett anslag å 15,000 kronor.

På grund av det anförda hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

att av lånemedel anslå till följande gatuarbeten nedan angivna belopp:

Stensättning med tuktad smågatsten av Stora torgets västra del	56,500: —
Utökning av det stensatta området å hamnplanen	20,000: —
Stensättning av Engelbrektsgatan mellan Engelbrektsplan och Utanbygatan ...	15,000: —
Ordnande och stensättning av Karlsgatan mellan Timmermansgatan och Östermalmsgatan	15,000: —
Summa Kronor	106,500: —

med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa Kungl. Maj:ts prövning beslutet, i vad det avser anslagens gäldande genom lån, samt med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgifter genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Den 25 augusti 1921 beviljade Stadsfullmäktige av tillgängliga medel ett anslag av 28,000 kronor i och för igenläggande av Persbobäcken i Norra Ringvägen till en sträcka av 100 meter med anordnande av kulvert för vattnets framledande och uppdrogo samtidigt åt Drätselkammaren att i samband med detta budgetförslags upprättande framlägga förslag, på vad sätt anslaget borde slutligen gäldas. Då det här är fråga om ett arbete, avseende ordnande av en trafikled för en lång framtid, föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige nu måtte besluta, att anslaget i fråga skall gäldas av lånemedel, med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa Kungl. Maj:ts prövning beslutet, i vad det avser anslagets gäldande genom lån samt med rätt för

Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

N:o 77. *Budgetförslag 1922. Drätselkammarens förslag.* **Vägar.**

I och för underhåll av den gamla stadens allmänna vägar har Lantegendomsnämnden beräknat ett belopp av 15,000 kronor. Då emellertid av innevarande års anslag bestritts kostnaden för framforsling av grus till vägarne för en ordentlig övergrusning under nästa år och vägarne efter de omfattande underhållsarbetena under senare tid befinna sig i det yppersta skick, anser Drätselkammaren ett anslag av 10,000 kronor för detta ändamål vara tillfyllest. För andra vägkostnader, såsom å byggnadsområden, där Drätselkammaren kan träffa överenskommelse med fastighetsägarne om lämpligt bidrag för vägunderhållet, har beräknats en kostnad av ytterligare 10,000 kronor, så att hela anslagsposten upptagits till 20,000 kronor.

Under året hava arbetena med fullbordandet av väganläggningen Malmaberg—Malma fortgått genom Skogssällskapets statsarbeten. För täckande av härav uppkomna kostnader och för ännu återstående mindre arbeten anhåller Drätselkammaren om ett anslag av uttaxerade medel å 40,000 kronor.

I och för eventuell avskrivning av de av Drätselkammaren förskotterade vägkostnaderna inom de inkorporerade områdena föreslår Drätselkammaren, att av uttaxerade medel måtte avsättas ytterligare 15,000 kronor.

Den 25 augusti 1921 anvisade Stadsfullmäktige av tillgängliga medel ett anslag å 55,000 kronor för anläggande av en ny trafikled öster om Lustigkulla, i samband varmed Drätselkammaren dock bemyndigades använda anslaget till annat liknande ändamål, som kunde befinnas vara mera ändamålsenligt. På förslag av Drätselkammaren beslöto i anslutning härtill Stadsfullmäktige den 27 oktober, att ifrågavarande anslag skulle i stället få användas till omläggning och rätning av Skultunavägen fram till nya kyrkogården vid Hofdestalund. Sedan meddelande inkommit, att statsbidrag genom Södra Sveriges statsarbeten kan påräknas till detta arbete, har Drätselkammaren beräknat, att den på stadskassan kommande kostnaden torde uppgå till omkring 40,000 kronor. Då det här är fråga om en varaktig anläggning, synes lämpligt, att anslaget gäldas genom lån.

Drätselkammaren hemställer alltså, att Stadsfullmäktige måtte i och för omläggning, vidgning och rätning av Skultunavägen, från förut ordnad sträcka, till kyrkogården vid Hofdestalund av lånemedel anslå ett belopp av 40,000 kronor, med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa Kungl. Maj:ts prövning beslutet, i vad det avser anslagets gäldande genom lån samt med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Planteringar.

På skäl, som i Drätselkammarens allmänna motivering anförts, har Drätselkammaren nedsatt trädgårdskonsulentens under dyrtiden bestämda arvode med 15 %, och hemställer sålunda, att såsom arvode till en trädgårdskonsulent under år 1922 anvisas 1,275 kronor.

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Drätselkammarens förslag.

Då det, såsom Drätselkammaren förut meddelat, är nödvändigt att såvitt möjligt inskränka icke oundgängligen påkallade utgifter, har Drätselkammaren sett sig tvungen nedsätta en del av Planteringsnämnden begärda anslag till planteringarnes skötsel och underhåll på sätt av Drätselkammarens budgetförslag närmare framgår.

Det anslag till premiering av välskötta trädgårdar, som utgått under ett par år och även begärts för år 1922, måste Drätselkammaren betrakta som mindre behövligt, och hemställer därför, att detsamma måtte ur staten utgå.

Likaså avstyrker Drätselkammaren det begärda anslaget å 500 kronor till anordnande av träbänkar å Djäkneberget, särskilt som denna anordning synes mindre väl överensstämma med befintliga anordningar därstädes.

Till ifrågavarande stat har tillagts det av Stadsfullmäktige den 24 november 1921 beviljade anslaget till ordnande av plantering vid hamnpaviljongen, 3,000 kronor.

I övriga delar har Drätselkammaren intet att erinra emot det av Planteringsnämnden upprättade statförslaget och i samband därmed gjorda framställningar.

Gatubelysning.

På de skäl Vatten- och Gasverksstyrelsen anfört, tillstyrker Drätselkammaren, att gaslyktorna å stadens gator från 1922 års början åter tändas i full utsträckning. Visserligen är den kostnadsökning, som härigenom uppstår å nu ifrågavarande titel rätt stor eller omkring 10,000 kronor, men den verkliga utgiftsökningen för staden, eller nettokostnaden för därav föranledd kolanskaffning jämte underhåll och skötsel av de nu släkta lyktorna, stannar enligt verkställd beräkning vid ett vida lägre belopp eller omkring 3,000 kronor, varför Drätselkammaren icke ansett sig böra motsätta sig den föreslagna ändringen, som är synnerligen önskvärd ur trevnads- och ordningssynpunkt.

Under tillstyrkande av Vatten- och Gasverksstyrelsens härom framlagda förslag, hemställer Drätselkammaren, att, utöver i budgetförslaget upptagna, redan den 27 oktober 1921 beviljade anslag till nya elektriska gatulampor å 3,010 kronor, för samma ändamål måtte av uttaxerade medel beviljas:

För uppsättande å Domkyrkoesplanaden av en nattbrinnare och en aftonbrinnare i stället för en indragen gaslykta	1,500: —
För uppsättande av en aftonbrinnare i Lidmansvägen	800: —
För uppsättande av en aftonbrinnare i Nybomsgatan	130: —
Kronor	2,430: —

Avloppsledningar.

Utgifterna för stadens avloppsledningar äro av Drätselkammaren upptagna enligt Vatten- och Gasverksstyrelsens förslag med den nedsättning, som betingas av Drätselkammarens ändrade beräkningsgrunder för dyrtidstilläggen och anslag till arvoden, vilken influerar på avloppsledningarnes andel i kostnaderna för verkens gemensamma förvaltning, varom vidare nedan.

Emot Hamnstyrelsens förslag rörande ordnande av renhållningen å hamnen och kostnaderna härför har Drätselkammaren intet att erinra. N:o 77.

Drätselkammarens beräkning av dyrtidstillägg föranleder den minskning i hamnens utgifter, som angivits i budgetförslaget; motsvarande minskning har jämväl gjorts på inkomstsidan.

Budgetförslag 1922. Drätselkammarens förslag. **Hamnen.**

Beträffande anslaget till biträde å hamnkontoret har Drätselkammaren på grund av biträdets vunna större kompetens, som under vanliga förhållanden skulle hava motiverat en löneförhöjning, icke föreslagit den eljes förordade sänkningen i utgående arvoden.

Med förestående erinringar och ändringar tillstyrker Drätselkammaren godkännande av statförslaget för hamnen och hamnmaskinerierna.

Renhållningsverket.

Uti Lantegendomsnämndens förslag till stat för stadens renhållningsverk föreslår Drätselkammaren, utöver den ovan i den allmänna motiveringen omförmälda ändrade beräkningen rörande dyrtidstillägg ingen annan ändring, än att anslaget till utfodring i stallet på grund av sänkta foderpriser nedsättes från 9,650 kronor till 7,500 kronor.

Vidkommande svingårdens stat föreslår Drätselkammaren på grund av det allmänna prisfallet en sänkning med 1,000 kronor i det beräknade anslaget till ved, lyse, reparationer och diverse, vilket anslag Lantegendomsnämnden i sitt förslag upptagit till oförändrat belopp.

Vatten- Gas- och Elektricitetsverken.

I fråga om utgifterna till avlöningar, hörande till de tekniska verkens gemensamma förvaltning, föranleder Drätselkammarens beräkning av dyrtidstilläggen en utgiftsminskning å kronor 6,928: 96. I överensstämmelse med vad ovan anförts föreslår Drätselkammaren 15 % sänkning å siffergranskarearvodet å 2,000 kronor, så att detta kommer att utgöra 1,700 kronor. Den sålunda uppkomna sammanlagda minskningen, kronor 7,228: 96, eller i runt tal 7,000 kronor, bör enligt av Vatten- och Gasverksstyrelsen angivna proportioner fördelas mellan de olika verksamhetsgrenarne. Nedanstående tablå utvisar nämnda fördelning och de belopp, som enligt Drätselkammarens förslag skola påföras de olika verken.

Avlöningar för verkens gemensamma förvaltning enligt styrelsens förslag	115,000: —
Enligt Drätselkammarens förslag avgår	7,000: —
Kronor	108,000: —

Fördelning:

	Enl. styrelsens förslag.	Enligt Drkns förslag avgår.	Enligt Drkns förslag upptages.
Vattenverket	21.000: —	1,200: —	19,800: —
Avloppsledningarne	10,000: —	800: —	9,200: —
Gasverket	30,000: —	1,700: —	28,300: —
Elektricitetsverket	47,000: —	2,800: —	44,200: —
Installationsarbeten	7,000: —	500: —	6,500: —
Kronor	115,000: —	7,000: —	108,000: —

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Drätselkammarens förslag.

Utöver ovanberörda sänkning av vattenverkets andel i kostnaderna för den gemensamma förvaltningen, 1,200 kronor, och sänkning i det beräknade dyrtidstillägget för verkets egna befattningshavare och pensionärer kronor 1,843:12, anmärker Drätselkammaren, att i styrelsens förslag upptagits bruttoavlöningar till maskinmästare och maskinister utan frånräknande av värdet av deras naturaförmåner. Om dessa förslagsvis upptagas i samma värde som det för innevarande år gällande, skall avgå en summa av 3,450 kronor, vilket av Drätselkammaren iakttagits i dess generalförslag.

På av Vatten- och Gasverksstyrelsen anförda skäl tillstyrker Drätselkammaren, att pirsen å levererad gas från stadens gasverk skola efter avläsningen för innevarande års 4:de kvartal eller från och med avläsningen för 1:sta kvartalet 1922 utgöra 40 öre pr kbm. för gas till uteslutande hushållsbehov och 50 öre för gas till andra ändamål.

I enlighet med vad ovan ernirats, skall å gasverkets utgiftsstat, utöver avdragen för andel i den gemensamma förvaltningen och å dyrtidstilläggsanslaget, jämväl avdrag göras för gasmästarens naturaförmåner med 1,150 kronor.

Då lyse enligt Stadsfullmäktiges beslut vid den nya lönestatens antagande icke efter innevarande års utgång skall utgöra naturaförmån, skall kostnaden härför frånräknas med 90 kronnor.

Å elektricitetsverkets utgiftsstat hava motsvarande avdrag och av samma skäl gjorts som å gasverkets stat.

Drätselkammaren har intet att erinra emot de av Vatten- och Gasverksstyrelsen begärda engångsanslagen till inköp av vattenmätare m. m. och till serviser och diverse mindre ledningsutsträckningar. Därjämte erinrar Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige den 25 augusti 1921 av tillgängliga medel anslogo 25,300 kronor till utförande av nya gas-, vatten- och avloppsledningar i Tessingatan och Norra Ringvägen, varvid uppdrogs åt Drätselkammaren att vid detta budgetförslags upprättande framlägga förslag angående sättet för anslagets slutliga gäldande. Drätselkammaren anser, att ifrågavarande anslag i likhet med hittills alla nya ledningsanläggningar bör utgå av lånemedel. Drätselkammaren hemställer alltså, att Stadsfullmäktige ville besluta att till följande nyanskaffningar och nyanläggningar för stadens tekniska verk av lånemedel anslå:

till vattenmätare och varaktiga inventarier	6,000:—
till nya serviser och diverse mindre nya ledningsanläggningar	20,000:—
till nya gas-, vatten- och avloppsledningar i Tessingatan och Norra Ringvägen enligt Stadsfullmäktiges beslut den 25 augusti 1921	25,300:—
eller tillsamman Kronor	51,300:—,

med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa Kungl. Maj:ts prövning beslutet, i vad det avser anslagens gäldande genom lån samt med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgifter genom

tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

N:o 77. *Budgetförslag 1922. Drätselkammarens förslag.* **Kallbadhuset.**

I likhet med vad som skett tidigare under två år, föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville av uttaxerade medel i 1922 års stat avsätta 10,000 kronor till ett nytt kallbadhus.

Varmbadhuset.

Med den ändring, som föranledes av Drätselkammarens beräkning av dyrtidstillägg, har Drätselkammaren intet att erinra emot det av Badhusstyrelsen uppgjorda statförslaget för stadens varmbadhus.

Båttrafiken.

I fråga om utgifterna för stadens båttrafik hänvisar Drätselkammaren till den vid budgetförslaget fogade bilagan, till vilken Drätselkammaren förordar bifall. Såväl utgifter som inkomster förete väsentligt sänkta summor.

Vedgården.

Jämväl beträffande stadens vedgård, rörande vilken verksamhet särskild bilaga fogats vid statförslaget, har Drätselkammaren räknat med betydligt minskad omsättning.

Brandväsendet.

Dräselkammaren har intet att erinra emot, att brandverkets två hästar på de villkor, som av Brandstyrelsens föreslagits, övertagas av Drätselkammaren.

På framställning av Magistraten, som meddelat, att fråga är å bane att uppdela staden i två skorstensfejaredistrikt, har Drätselkammaren i sitt förslag upptagit arvode till ytterligare en skorstensfejare med 25 kronor.

Det av Stadsfullmäktige den 25 augusti 1921 av tillgängliga medel beviljade anslaget till en vattenledning i Skultunavägen, uteslutande avsedd för brandändamål, å 4,500 kronor föreslår Drätselkammaren nu att upptagas till uttaxering under brandverkets stat.

Med berörda tillägg och den ändring, som betingas av Drätselkammarens beräkning av dyrtidstilläggen, tillstyrker Drätselkammaren antagande av Brandstyrelsens statförslag.

Egendomar inom stadsplanen.

Polis- och brandstationen. Då A.-Bol. Mälareprovinsernas bank i början av innevarande år för att erhålla utrymme för sin om- och tillbyggnad av härvarande bankhus uppsade staden från den plats å bankens tomt, där ångspruthuset var uppfört, blev det nödvändigt att vidtaga anordningar för erhållande av lämplig ny lokal för stora ångsprutans uppställning. Detta syntes lämpligast böra ske vid brandstationen. I samråd med Brandstyrelsen vidtogos omedelbart åtgärder för detta ändamål. Vid de förändringar med avseende å lokalutrymmena vid polis- och brandstationen, som sålunda behövde vidtagas, ansågs lämpligt att även anordna förvaringsrum för en del Drätselkammaren tillhöriga redskap, vilka lämpligen borde finnas i stallets omedelbara närhet — stadens stall är nämligen inrymt inom ifrågavarande fastighet. Därjämte gjorde polisbefälet hemställan om, att i samband med ifrågavarande anordningar, måtte beredas erforderligt ökat utrymme för förvaring av tillvaratag-

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Drätselkammarens förslag.

na och beslagtagna föremål, polisverkets cyklar m. m. I och för erhållande av tillräcklig plats för de sålunda behövliga nya utrymmena föranstaltade Drätselkammaren genom avtal med innehavaren av den invidliggande klockaregårdens tomt, att en del av denna tomt skulle få tagas i anspråk för uppförande av en del bodar. Kostnaden för de här angivna anordningarne hava med frånräknande av vad som erhållits vid försäljning av materialierna till det gamla ångspruthuset vid Mälarebanken, uppgått till 7,600 kronor, och hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville anvisa nämnda belopp till uttaxering i 1922 års stat.

Gårds- och tomtfastigheter. Utgifterna härför äro närmare specificerade i den vid budgetförslaget fogade bilagan. Härtill kommer kostnaden för en del omfattande reparationer och omändringar i fastigheten N:o 1 norra kvarteret, nämligen dels för beredande av lokaler åt för Hälsovårdsnämndens byrå och åt Västerås stads förening mot tuberkulos och dels för förbättring av den i fastigheten upplåtna bostaden för tekniska skolans rektor. Ifrågavarande kosnader äro beräknade till 10,000 kronor, vilket belopp uppförts bland utgifterna under förevarande titel.

Epidemisjukhuset. För nyinredning och tillbyggnad av tvättstugan vid epidemisjukhuset anvisade Stadsfullmäktige i innevarande års stat ett anslag å 36,450 kronor. Härutöver beviljade Stadsfullmäktige den 28 april 1921 av förslagsanslaget till samma ändamål ett tilläggsanslag å 10,985 kronor. Men icke ens med detta tillägg har anslaget befunnits vara tillfyllest, utan erfordras ytterligare ett belopp av 20,500 kronor, vadan alltså hela kostnaden uppgår till ej mindre än omkring 68,000 kronor. Hur beklagligt än detta förhållande, som har sin grund däri, att vederbörande sjukhusstyrelse efter hand gjort framställning om tillägg i anordningarne och att en del av kostnaderna icke vore medtagna i den ursprungliga beräkningen, måste det felande beloppet gäldas, varför Drätselkammaren hemställer, att till täckande av uppkommen brist i anslagen för nyinredning och tillbyggnad av tvättstugan vid epidemisjukhuset måtte av uttaxerade medel i 1922 års stat anvisas 20,500 kronor.

Lantegendomar.

Emot Lantegendomsnämndens förslag till stat för stadens jordbruk har Drätselkammaren intet att erinra.

Utöver av Nämnden upptagna utgifter har Drätselkammaren i budgeten upptagit ytterligare en utgiftspost. Stadsfullmäktige bemyndigade Drätselkammaren genom beslut den 24 februari 1921 att såsom nödhjälpsarbeten anordna odlingsarbeten å Malma och Östra utmarken. Enligt kontrakt med Skogssällskapets statsarbeten, hava dessa arbeten, som beräknats draga en arbetskostnad av 25,000 kronor, överlämnats och utförts av nämnda statsorgan, mot det att staden betalar 40 % av arbetslönerna samt höll alla materieler och bekostade erforderliga körslor. Den på stadskassan belöpande andelen i kostnaderna, vari även ingår familjetillägg under början av året, har av Drätselkammaren beräknats till 21,000 kronor. Vidare hava Stadsfullmäktige den 25 augusti till mindre odlingsarbeten å Malma anslagit 6,000 kronor av tillgängliga medel med uppdrag för Drätselkammaren att sedermera föreslå, på vad sätt anslaget skulle gäldas. Och slutligen har Drätselkammaren den 9

juni beslutat bemyndiga Lantegendomsnämnden att fullborda de förstnämnda odlingsarbetena genom bortförande av sten m. m., varför kostnaden beräknats till 2,000 kronor. Ehuru ifrågavarande odlingsföretag hava ett varaktigt värde, men då kostnaden för arbetena ej på långt när motsvara detta värde, har Drätselkammaren ansett lämpligt, att kostnaderna bestridas av uttaxerade medel och hemställer därför om ett anslag att upptagas i 1922 års budget till täckande av stadens kostnader för redan beslutade odlingsarbeten å 29,000 kronor.

N:o 77. *Budgetförslag 1922. Drätselkammarens förslag.*

Skogar.

Med de ändringar, som föranledas av Drätselkammarens ovan närmare omförmälda beräkning av dyrtidstillägg samt reducering av nu utgående arvoden ävensom beräkning av ersättningar för hållande av velociped, tillstyrker Drätselkammaren Lantegendomsnämndens förslag till stat för stadens skogar.

I detta sammanhang vill Drätselkammaren framlägga förslag rörande täckande av en del kostnader för nödhjälpsarbeten, vilka beröra skogarne. Stadsfullmäktige anslogo den 25 augusti 1921 till dikning å östra utmarken av tillgängliga medel ett belopp av 12,000 kronor. Dessförinnan hade Drätselkammaren enligt beslut den 10 mars träffat avtal om sådan dikning med Skogssällskapet för en beräknad kostnad av 20,000 kronor, varav på staden, som hade att erlägga 40 % av arbetslönerna jämte kostnad för material m. m., beräknas komma en summa av 10,000 kronor. Drätselkammaren föreslår nu, att Stadsfullmäktige för täckande av ifrågavarande kostnader för utdikning av skogsmark måtte av uttaxerade medel anvisa ett anslag av tillhopa 22,000 kronor.

Magistrat och Rådstuvurätt.

Vidkommande 3:dje rådmannens avlöning anser sig Drätselkammaren icke för sin del kunna frångå det av Stadsfullmäktige nyligen fattade löneregleringsbeslutet. Kommer denna avlöningsfråga genom beslut av Kungl. Maj:t — Kungl. Maj:t lärer väl dock knappast kunna fastställa annan avlöning än den av Stadsfullmäktige beslutade utan Stadsfullmäktiges förnyade hörande — i ett nytt läge, utgör ett visst lönebelopps upptagande i budgeten väl icke hinder för ändring i lönestaten i förevarande del. Drätselkammaren har därför beräknat avlöningen i överensstämmelse med den antagna lönestaten.

I överensstämmelse med vad ovan i den allmänna motiveringen yttrats, äro dyrtidstilläggen av Drätselkammaren beräknade efter indextalet 220.

Magistratens förslag beträffande semesterarvoden överensstämmer, med vad Stadsfullmäktige vid den nya lönestatens antagande beslutat, med undantag därav att anslaget för innevarande år i betraktande av, att Magistratstjänstemännen vid vikariat för varandra icke äga uppbära semesterarvode, är beräknat till 1,600 kronor. Då Drätselkammaren föreslagit en allmän nedsättning av utgående arvoden av 15 %, synes även här en sådan nedsättning kunna äga rum eller till 340 kronor, från 400 kronor, pr. semestermånad, och detta så mycket hellre, som därest utomstående arbetskraft anlitas, denna i regel intages på de lägre tjänsterna. Under antagande att sådan utomstående arbetskraft måste anställas för hela den sammanlagda semestertiden 5 $1/2$ månader skulle arvodesanslaget behöva sättas till högst 1,870 kronor, vilket Drätselkammaren vill för sin del förorda.

Med hänsyn till den nyligen företagna löneregleringen, därvid sportel- och biträdesfrågorna grundligt togos i betraktande och jämväl avgjordes i av Ma-

N:o 77. *Budgetförslag 1922. Drätselkammarens förslag.*

gistraten önskad riktning, måste Drätselkammaren avstyrka bifall till Magistratens begäran om anslag till skrivbiträde åt 3:dje rådmannen och stadsnotarien.

Då tillfälliga biträden vid valförrättningar och dylikt numera torde kunna erhållas mot lägre ersättning än förut, föreslår Drätselkammaren nedsättning i anslaget med 15 % eller från 2,000 till 1,700 kronor.

Övriga utgifter under förevarande titel äro av Drätselkammaren beräknade med ledning av vad som åtgått under detta års gångna 10 månader samt den fallande prisnivån, och är övertygad om, att de beräknade summorna skola väl förslå till täckande av nödvändiga kostnader.

Kronouppbörds- och exekutionsväsendet.

Drätselkammaren tillstyrker Magistratens förslag, att, då kronouppbördskassörstjänsten under semester uppehålles av annan befattningshavare å kronouppbördskontoret, icke må utgå något semesterarvode. Arvodesbeloppet har Drätselkammaren upptagit med 15 % nedsättning av innevarande års anslag. Detsamma har skett beträffande semesteranslaget för stadsfogden.

Då stadsfogdens ersättning för hållande av tjänstelokal under ett flertal år utgått med 500 kronor, och denna summa onekligen för närvarande måste anses otillräcklig, anser Drätselkammaren en höjning, om än icke till det dubbla beloppet, som Magistraten föreslagit, skälig, och föreslår för den skull, att för år 1922 såsom ersättning för tjänstelokal åt stadsfogden beviljas ett anslag av 750 kronor.

I övrigt har Drätselkammaren på samma skäl som nyss nämnts vidtagit en del mindre jämkningar i nu utgående anslag under förevarande titel.

Beträffande anslaget till mantalsskrivningsombud, som av Drätselkammaren uppförts med oförändrat belopp, vill Drätselkammaren, i ändamål att bestämmelserna om ersättning till ombuden hänföras till den i verkligheten uppoffrade tiden, föreslå, att denna ersättning, som nu utgår med 10 kronor per sammanträdesdag, bestämmes till kr. 1: 75 per sammanträdestimme.

I överensstämmelse med vad ovan beträffande velocipedhållning för hälsopoliserna yttrats, föreslår Drätselkammaren, att jämväl exekutionsbetjänternas ersättning i detta avseende för år 1922 bestämmes till 30 kronor per man.

Polisväsen och fångvård.

I anslaget till anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar för poliskåren föreslår Drätselkammaren, med hänsyn till ovan i liknande fall anförda omständigheter, en nedsättning i det av Polisnämnden till samma belopp som för innevarande år upptagna anslaget eller 5,000 kronor till 3,500 kronor.

Om drätselkammarens beräkning av dyrtidstillägg är ovan i den allmänna motiveringen yttrat.

I fråga om anslaget till uniformsbeklädnad för den del av polispersonalen, som åtnjuter denna förmån, anser Drätselkammaren, att en nedsättning i innevarande års anslag, som av Polisnämnden beräknats till oförändrat belopp av 350 kronor per man, mycket väl kan äga rum, då priserna på beklädnadsartiklar fallit i mycket hög grad. Visserligen vill det synas, som innevarande års anslag ej skulle räcka till, men kan detta bero dels på omfattande ny-

anskaffningar, efter det kristidens dåliga varor förbrukats, och dels har det sin grund i, att det icke i förevarande avseende tillräckligt aktgivits på den nödvändiga sparsamheten. Så synes till exempel allt för dyrbar arbteskraft hava anlitats till och med för smärre reparationer. Drätselkammaren har för sin del i avbidan på det förslag, som i förevarande avseende kan komma att framläggas av Lönenämnden, beräknat beknädnadsanslaget till 300 kronor pr man och slitningsersättningen till detektivkonstaplarne till 150 kronor pr man. — N:o 77. *Budgetförslag 1922. Drätselkammarens förslag.*

I anslagen till bränsle och oförutsedda utgifter har Drätselkammaren gjort de nedsättningar, vilka Drätselkammaren funnit av omständigheterna påkallade.

Vidkommande den inkomst av 3,150 kronor såsom bidrag av staten för hållande av viss polisstyrka för tjänstgöring å landsbygden, vilken ersättning enligt kontrakt tillkommer staden, har Drätselkammaren uppfört denna post på inkomstsidan under nu ifrågavarande titel. Däremot anser sig Drätselkammaren på grund av det beslut, Stadsfullmäktige under föregående år fattat härom, icke kunna enligt Magistratens förslag upptaga motsvarande summa bland utgifterna såsom anslag till extra polisbevakning vid särskilda tillfällen.

Allmänna pensionsförsäkringen.

Utgifterna för stadens pensionsnämnder äro upptagna i full överensstämmelse med vederbörande nämnders förslag.

Beloppet, som beräknas för levererade grundavgifter och som hänför sig till folkmängden, har höjts med 2,000 kronor.

Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

Lönerna äro upptagna i överensstämmelse med gällande lönestat.

Vidkommande anslaget till extra skrivbiträden har Drätselkammaren, trots de sänkningar i en del arvoden, som enligt av Drätselkammaren hävdade principer skola äga rum, icke kunnat föreslå sänkning i anslaget, enär detsamma i år visat sig otillräckligt.

Likaså har arvodesanslaget för biträde åt rådhusvaktmästaren, på den grund att en förhöjning under vanliga förhållanden varit väl motiverad, upptagits till oförändrat belopp.

Däremot har sifferrevisorns arvode sänkts med 15 %.

Beträffande anslaget till arvode åt en byggmästare har detta på grund av det allt jämt ökade arbete, som ålagts denne tjänsteman, icke ansetts böra undergå någon sänkning.

I fråga om utgifterna för stadens stall hänvisar Drätselkammaren till, vad ovan vid brandverkets stat yttrats. Här har därför nu upptagits anslag till utfodring och skötsel av 5 hästar i stället för tidigare tre sådana. På grund av sjunkande pris har anslagsbeloppet likväl kunnat sänkas.

För utbyte av en för körslor i staden mindre lämplig häst har upptagits en summa av 700 kronor.

Byggnadsnämnden.

I det av Byggnadsnämnden uppgjorda statförslaget föreslår Drätselkammaren ingen annan ändring — utöver den skiljaktiga beräkningen av dyrtidstillägg — än att anslaget till anskaffning och underhåll av inventarier nedsatts med 900 kronor; detta med ledning av erfarenheterna från innevarande år.

N:o 77.

Budgetförslag 1922. Drätselkammarens förslag.

Sociala ändamål.

Arbetsstugan. Drätselkammaren tillstyrker, att Stadsfullmäktige med bifall till vederbörande styrelses bilagda begäran måtte för år 1922 till upprätthållande av Västerås arbetsstugas verksamhet av uttaxerade medel anslå 6,500 kronor.

Barnhemmet, barnkrubban och *nattherberget* torde för år 1922 tilldelas oförändrade anslag med respektive 3,500, 1,000 och 300 kronor.

Arbetsförmedlingen. Under hänvisning till Stadsfullmäktiges beslut den 29 december 1920 och den 26 maj 1921 tillstyrker Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige måtte med bifall till styrelsens för Västmanlands läns arbetsförmedling bilagda ansökan för år 1922 av uttaxerade medel bevilja anstalten dels 3,500 kronor såsom ordinarie anslag och dels ett extra anslag å 1,000 kronor.

Sjukkassorna. I anledning av inkomna framställningar från vederbörande styrelser föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige även för år 1922 måtte bevilja dels Västerås sjukkassors fortsättningskassa anslag av stadens medel enligt de grunder, som fastställdes, då Stadsfullmäktige den 23 december 1909 första gången beviljade anslag för detta ändamål, eller med en krona för varje inom staden mantalsskriven medlem, och härför anslå förslagsvis 3,000 kronor, dels ock Västerås sjukkassor och fortsättningskassa ett bidrag av 25 öre per sjukdag för i staden mantalsskriven medlem mot villkor enligt Stadsfullmäktiges beslut den 28 november 1918, och härför anslå förslagsvis 12,000 kronor.

Sparvboet. Med tillstyrkan av inkomna ansökningar hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige måtte för år 1922 såsom för innevarande år anslå till barnhemmet Sparvboet ett kontant belopp av 800 kronor samt till föreningen Vita Bandet ett belopp, motsvarande hyran för dess av staden förhyrda butik vid Stora torget, eller 600 kronor, under villkor att föreningen oavkortat överlämnar samma belopp till barnhemmet Sparvboet.

Slummen. I anledning av en från föreståndarinnan för Västerås slumstation inkommen framställning föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige måtte för år 1922 lämna slumstationen ett hyresbidrag av 450 kronor.

Musikanslag. I likhet med föregående år hemställer Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville för år 1922 ställa till Drätselkammarens förfogande ett anslag å 3,000 kronor för lämnande av bidrag till frilufts- och folkkonserter i staden.

Skridskobana. För den händelse skridskobana skulle komma att anläggas under innevarande vinter, har Drätselkammaren, som anhåller om bemyndigande att pröva och inom ramen av anslagna medel bevilja bidrag till en sådan eller själv hålla skridskobana, uppfört ett anslag för ändamålet å 1,500 kronor.

Arbetslöshetsunderstöd. Genom särskilda beslut den $^{24}/_{2}$, $^{28}/_{4}$, $^{26}/_{5}$, $^{28}/_{6}$ $^{25}/_{8}$, $^{27}/_{10}$ och $^{24}/_{11}$ 1921 hava Stadsfullmäktige till arbetslöshetsunderstöd och hyreshjälp anvisat sammanlagt 187,200 kronor. Av dessa anslag har endast ett, nämligen det den 28 april beviljade å 25,000 kronor, anvisats av 1921 års förslagsanslag. De övriga, utgörande tillhopa 162,200 kronor, hava an-

visats av till gängliga medel och hava Stadsfullmäktige uppdragit åt Drätselkammaren att vid detta budgetförslags upprättande avlämna förslag, på vad sätt anslagen böra slutligen gäldas. Drätselkammaren hemställer nu, att ifrågavarande ännu ej täckta anslag skolagäldas av uttaxerade medel i 1922 års budget.

N;o 77. *Budgetförslag 1922. Drätselkammarens förslag.*

Hyresnämnden. Emot hyresnämndens statförslag, upptagande en utgift för stadskassan av 16,000 kronor, har Drätselkammaren intet annat att erinra, än att de till oförändrade belopp av 3,000 kronor till vardera upptagna arvodena till nämndens sekreterare och skrivbiträde böra nedsättas med 15 % eller sammanlagt 900 kronor, och hemställer förty, att till upprätthållande av nämndens verksamhet under nästkommande år anslås 15,100 kronor.

Arosgården. På grund av bilagda skrivelse från Arosgårdens styrelse tillstyrker Drätsekammaren, att Stadsfullmäktige måtte för upprätthållande av Arosgårdens verksamhet under år 1922 anslå ett belopp av 3,000 kronor samt dessutom för särskilt arbete i följd av arbetslösheten med i framställningen angivet förbehåll bevilja ytterligare ett extra anslag av högst 1,600 kronor. Däremot kan Drätselkammaren icke förorda den garanti för verksamhetens fullföljande, som styrelsen äskat.

Nykterhetsnämnden. I skrivelse till Stadsfullmäktige har Nämnden anhållit om en förhöjning av anslaget med 300 kronor. Under hänvisning till let förhållande, att statsbidrag numera kan erhållas, får Drätselkammaren under avstyrkande av framställningen om anslagshöjning föreslå, att anslaget upptages med oförändrat belopp 300 kronor.

Arbetarnes bildningsförbund. Framställning har inkommit om samma anslag för innevarande år till förbundets biblioteksverksamhet eller 2,000 kronor. På grund av stadskassans betryckta läge och då några särskilda skäl för framställningen ej anförts, tillstyrker Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige måtte för ändamålet i 1922 års stat anslå 1,500 kronor.

Inom Drätselkammaren har Herr Vestholm reservationsvis yrkat bifall till framställningen utan inskränkning.

Taxeringen.

I innevarande års stat finnas anslagna dels 4,000 kronor till traktamentsersättnnig åt taxeringsnämndernas ledamöter och dels 1,500 kronor till biträde åt ordförandena, huvudsakligen för mottagning och sortering av deklarationer. Därjämte hava Stadsfullmäktige under innevarande år lämnat anslag till lokalkostnader för taxeringsnämndernas sammanträden och expedition. Kostnaderna för av nämnderna verkställd annonsering ävensom för skrivmaterial, kuvert och dylikt hava anvisats av Magistraten på dess anslag.

Då det synes lämpligt, att alla stadens kostnader för taxeringsarbetet uppföras på ett ställe i budgeten, har Drätselkammaren uppgjort en särskild stat för taxeringsnämnderna.

Vidkommande först traktamentsersättningarne, varför anslag beräknats till oförändrat belopp av 4,000 kronor, hemställer Drätselkammaren, av skäl som ovan anförts beträffande mantalsskrivningsombud, att ersättningen, som för innevarnade år utgjort 10 kronor per sammanträdesdag, för de av Stads-

N:o 77. Budgetförslag 1922. Drätselkammarens förslag.

fullmäktige valda ledamöterna under år 1922 skall utgå med kronor 1: 75 per sammanträdestimme.

Vad angår anslaget till biträde åt ordförandena, som i år utgjort 1,500 kronor, kan säkerligen detta arbete liksom allt annat nu fås mot mindre ersättning än i början av innevarande år, varför en sänkning av cirka 15 % eller till 1,250 kronor förordas.

Då annonseringen under innevarande år synes Drätselkammaren hava varit väl omfattande och upprepad, varför avsevärd inskränkning härutinnan utan olägenhet kan ske, har Drätselkammaren ansett en summa av 600 kronor för ändamålet fullt tillräcklig.

Diverse utgifter.

Lillån. I det vid fastställandet av innevarande års budget beviljade anslaget å 80,000 kronor till fullbordande nedom järnvägen av Lillåns överbyggande har uppstått en brist av kronor 11,602: 57. För täckande av bristen hemställer Drätselkammaren om nämnda belopps upptagande till uttaxering i 1922 års stat.

Aktieteckning. Jämväl för nästkommande år har Drätselkammaren i överensstämmelse med Stadsfullmäktiges beslut den 29 december 1920 till uttaxering upptagit ett belopp av 40,000 kronor till gäldande av stadens aktieteckning i Byggnadsaktiebolaget Mimer, med vilket belopp samtidigt aktiernas värde bör nedskrivas.

Byggnad i kvarteret Arvid. Under innevarande år har Drätselkammaren låtit nedriva en äldre å Stenby mark sedan gammalt kvarstående byggnad och uppsatt byggnadsstommen å en staden tillhörig tomt inom kvarteret Arvid å Kristiansborgs område, samt låtit inreda byggnaden till bostadshus, innehållande 3 lägenheter om 1 rum och kök. Därjämte hava å tomten uppförts källare och uthus samt nödiga ledningar indragits i bostadshuset. Kostnaden för ifrågavarande arbeten, inklusive anslutningsavgift för ledningarne, uppgår till i runt tal 27,000 kronor.

Drätselkammaren hemställer nu, att Stadsfullmäktige ville med godkännande av Drätselkammarens berörda åtgärd för det angivna ändamålet anslå 27,000 kronor att upptagas till uttaxering med $^1/_5$ under vart och ett av åren 1922—1926.

Skisser till nytt rådhus. Jämlikt Drätselkammaren tidigare givet uppdrag har Drätselkammaren genom dåvarande ombudsmannen låtit verkställa förberedande utredning angående uppförande av ett nytt rådhus. För detta ändamål hava förslagsskisser i olika alternativ upprättats och har kostnaden härför utgjort 5,000 kronor. Drätselkammaren föreslår, att beloppet upptages till uttaxering i 1922 års stat.

Makadamslagning. För att bereda arbetstillfällen under nuvarande arbetslöshet, har Drätselkammaren i avsevärd omfattning anordnat makadamslagning dels genom egen försorg och dels genom Skogssällskapets statsarbeten, varvid den större delen av kostnaden för arbetslöner bestrides med statsmedel. Oaktat avlöningen är lägre för dessa nödhjälpsarbeten än för vanliga arbeten och trots det bidrag staten lämnar, har den framställda makadamen på grund av i vissa fall otillräcklig arbetsintensitet och ovana vid

arbete samt sjunkande priser, blivit dyrare än gällande marknadspris, varför, då makadamen skall komma till användning, ej så högt pris, som svarar mot framställningskostnaden, kan beräknas. På grund härav anhåller Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville av uttaxerade medel i 1922 års stat anvisa 20,000 kronor för avskrivning av kostnaden för stadens vid nödhjälpsarbetena framställda makadamförråd.

N o 77. *Budgetförslag 1922. Drätselkammarens förslag.*

Djuphamnsutredning. Den 25 februari 1921 anslogo Stadsfullmäktige av tillgängliga medel 30,000 kronor för anordnande av en pristävlan rörande den planerade djuphamnsanläggningen och uppdrogo åt Drätselkammaren att föreslå, på vad sätt anslaget skulle slutligen gäldas. Då ifrågavarande kostnad synes eventuellt böra ingå i kostnaden för den blivande anläggningen, föreslår Drätselkammaren, att anslaget tillsvidare balanseras i avbidan på, vad som framdeles kan bliva beslutat i fråga om ifrågavarande anläggning.

Förslagsanslaget.

I ändamål att de vissa mycket betydande utgifter, som under 1922 torde blivit ofrånkomliga för beredande av arbetslöshetsunderstöd och anordnande av en del nödhjälpsarbeten, och som icke lämpligen kunna bestridas av lånemedel, skola kunna täckas av löpande inkomster under året och icke såsom i år skett skjutas över för att upptagas till uttaxering under det kommande året, har Drätselkammaren ansett nödigt i budgeten upptaga ett förslagsanslag för oförutsedda behov å icke mindre än omkring 500,000 kronor.

INKOMSTERNA.

Fattigvård.

Drätselkammaren har funnit Fattigvårdsstyrelsens beräkning av den från landstingets kassa utgående ersättningen för anstalts- och sjukvård, särskilt vid jämförelse med de härför å utgiftssidan upptagna utgiftsbeloppen, väl knapp och hemställer, att densamma höjes med 2,000 kronor.

Folkskolan.

Inkomsterna å folkskolans stat äro upptagna i överensstämmelse med Folkskolestyrelsens förslag, dock med den reservationen beträffande hyresinkomsterna, att ändring i beloppet kan komma att vidtagas såsom följd av ett eventuellt beslut i annan riktning, än vad Folkskolestyrelsen föreslagit, i frågan om bostadsersättning till lärarepersonalen.

Hälso- och sjukvård.

Vidkommande de vid köttbesiktningsbyrån inflytande inkomsterna har Drätselkammaren såsom vanligt ändrat den beräknade inkomsten av besiktningsavgifter, av vilka stadskassan icke äger tillgodogöra sig något överskott, till överensstämmelse med sitt ändrade förslag till utgiftsberäkning.

Därjämte har Drätselkammaren tillagt en inkomst beräknad till 3,000 kronor av vågavgifter, vilka icke beröra den egentliga köttbesiktningen.

Hamnen.

Den av Drätselkammaren föreslagna minskningen i de av Hamnstyrelsen beräknade utgifterna för stadens hamn och hamnmaskinerierna har även upp-

N:o 77.
Budgetförslag 1922.

förts å inkomstsidan såsom en minskning i bristen i hamnkassan, enär hamnens utgifter och inkomster böra balansera med samma belopp i budgeten.

Drätselkammarens förslag.
Vatten- Gas- och Elektricitetsverken.

Annan ändring i Vatten- och Gasverksstyrelsens inkomstberäkningar för stadens tekniska verk har Drätselkammaren icke att föreslå, än att gasverkets inkomster, i det av styrelsen angivna syftet, att eventuellt överskott å detta verks drift skall tjäna till nedskrivning av värdet av verkets kolförråd, minskats med samma belopp, varmed minskning föreslagits på utgiftssidan.

Fastighetsförvaltningen.

För en del av stadens fastigheter har Drätselkammaren kunnat beräkna ökade inkomster, sålunda för stadshotellet omkring 3,000 kronor, gårds- och tomtfastigheter 14,000 kronor, hamnmagasinen 1,000 kronor, epidemisjukhuset 5,000 kronor o. s. v. I en del andra fall hava nedsättningar i inkomstberäkningarne måst företagas.

Auktionsväsende.

I avbidan på den utredning, som Drätselkammaren igångsatt rörande eventuellt införande av fast monopoliserat auktionsverk, har Drätselkammaren, ehuru för närvarande någon inkomst av auktionsväsendet ej ingår till stadskassan, såsom inkomst av auktionsväsendet förslagsvis upptagit ett belopp av 1,000 kronor.

Skatter.

Såsom i början av detta betänkande meddelats, kan Drätselkammaren icke undgå att föreslå höjning av uttaxeringen per bevillningsenhet. Det beskattningsbara inkomstbeloppet utgjorde förra året 56,579,480 kronor, men har i år nedgått till 45,449,480 kronor eller med ej mindre än 11,130,000 kronor, motsvarande i det närmaste 20 %. Från de beräknade skattemedlen skola avdragas, vad som kan anses böra avkortas. Denna avkortning kan Drätselkammaren icke uppskatta lägre än till omkring 20 % av det uppdebiterade beloppet. På grund härav erfordras för fyllalnde av stadens övriga inkomster till de föreslagna utgifternas bestridande en utdebitering av 10 %, givande en inkomst av 4,544,948 kronor eller med frånräknande av den beräknade avkortningen, 900,000 kronor, 3,644,948 kronor. Härtill kommer dessutom en ny skatteinkomst, nämligen kommunandelen av den kommunala progressivskatten utgörande i runt tal 125,000 kronor.

För bestridande av stadens utgifter enligt 1922 års stat, i den mån de icke kunna täckas av andra beräknade inkomster i samma stat, föreslår Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige måtte besluta en uttaxering för år 1921 å den sistnämnda år till utgörande av bevillning taxerade inkomsten i staden av tio procent, motsvarande enligt äldre beräkning 10 kronor pr. bevillningskrona.

Västerås den 24 november 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Theofil Öberg.

N:o 77.
Budgetförslag 1922. Magistratens förslag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Magistraten får härmed jämlikt 60 § i Kungl. förordningen om kommunalstyrelse i stad överlämna bilagda av Drätselkammaren efter Magistratens anhållan upprättade förslag till utgifts- och inkomststat för år 1922.

Beträffande förslaget får Magistraten göra följande erinringar:

I *Hälsovårdsnämndens* stat föreslår Drätselkammaren, att den hittills för äldsta hälsopolisen utgående förmån av ersättning för hållande av velociped måtte utgå ur staten, enär denne hälsopolis icke använder sig av velociped. Magistraten erinrar häremot, att denne hälsopolis i följd härav har vida större utgifter för slitning av skodon än övriga hälsopoliser, och att det synes Magistraten obilligt att nu fråntaga denne den förmån, som han under senare åren åtnjutit.

Enär jämväl år 1922 måste framföras grus för vägunderhållet år 1923, torde det av Drätselkammaren beräknade anslaget för *underhåll av stadens allmänna vägar,* 10,000 kronor, vara för lågt. Magistraten hemställer därför, att detta anslag måtte i enlighet med Lantegendomsnämndens beräkning upptagas till kronor 15,000: —.

Beträffande *semesterarvodena* till Magistratens ledamöter erinrar Magistraten, att desamma skola utgå med belopp, som i av Kungl. Maj:t fastställd lönestat för Magistraten kommer att bestämmas.

Beträffande *anslaget till biträden vid valförrättningar* erinrar Magistraten, att till följd av Magistratens förslag till indelning av staden i ej mindre än 6 valdistrikt vid riksdagsmannaval, vilken indelning även vid andra valförrättningar torde böra följas, flera biträden än hittills behöva vid valförrättningar anlitas, samt att det av Drätselkammaren till nedsatt belopp av 1,700 kronor beräknade anslaget härför säkerligen är otillräckligt.

Det belopp av 3,150 kronor, som av staten lämnas såsom bidrag till staden för hållande av viss polisstyrka för tjänstgöring å landsbygden, har tillförsäkrats staden därför att densamma icke skall sakna medel att anlita extra polishjälp, då en del av kåren tjänstgör å annan ort. Det är därför oriktigt att i *staten för poliskåren* upptaga detta belopp endast såsom inkomst och icke på samma gång som utgift. Magistraten påyrkar därför rättelse härutinnan.

Vidare har Drätselkammaren ifråga om anslaget till uniformsbeklädnad för den del av polispersonalen, som är skyldig att städse i tjänstgöring bära uniform, emot polisnämndens förslag, vari denna kostnad upptagits till 350 kronor per man, beräknat denna kostnad till endast 300 kronor.

Magistraten är övertygad om att vid denna beräkning, även om största sparsamhet iakttages, anslaget kommer att överskridas och anser därför att för undvikande av denna olägenhet Polisnämndens förslag bör följas.

Emot Drätselkammarens förslag i övrigt anser sig Magistraten icke böra göra någon erinran.

Västerås rådhus den 28 november 1921.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter, Västerås 1921.

N:o 78.

Kungl. brevet ang. särskilda byggnadsbestämmelser för vissa delar av f. d. Lundby och S:t Ilians socknar.

Avskrift av avskrift.

Gustaf etc. Vår ynnest etc.

Uppå därom av Eder gjord framställning hava Vi den 31 juli 1914, jämlikt 37 § i lagen angående stadsplan och tomtindelning den 31 augusti 1907, förordnat, att stadsplan skulle upprättas för den från egendomen Hammarby i Lundby socken avsöndrade lägenheten Hammarby stadshage n:r 1 med de avsöndringar, som därifrån kunde hava skett.

Sedermera hava Vi den 21 december 1917 förordnat, att Lundby socken skulle från och med år 1918 i judiciellt, administrativt och kommunalt avseende införlivas med Västerås stad.

Med skrivelse den 17 juni 1918 har Ni överlämnat en av Byggnadsnämnden i Västerås enligt uppdrag av Stadsfullmäktige gjord ansökning, att Vi måtte fökrlara, att berörda förordnande att stadsplan skulle upprättas för nämnda lägenhet, icke skulle för närvarande gå i verkställighet; i anledning varav byggnadsstyrelsen den 11 februari 1920 avgivit infordrat utlåtande.

Genom beslut den 3 september 1920 hava Vi, enär frågan om uppskov med verkställigheten av Vårt beslut den 31 juli 1914 om upprättande av stadsplan för ifrågavarande område syntes lämpligen böra behandlas i samband med väckt fråga om tillämpning inom samma område av de genom brev den 14 maj 1915 meddelade föreskrifter angående byggnadsverksamhetens ordnande inom det icke planlagda området av staden, funnit förevarande framställning icke för det dåvarande föranleda något Vårt vidare yttrande.

Uti en till Oss ställd, av Eder med skrivelse den 10 mars 1921, jämte yttrande av Magistraten i Västerås, överlämnad skrift har nu Byggnadsnämnden i Västerås, jämlikt Stadsfullmäktiges den 25 november 1920, på hemställan av nämnden, fattade beslut, *dels* anhållit, att Oss täckes förordna, att ovannämnda av Oss genom brevet den 14 maj 1915 meddelade föreskrifter med däri genom brev den 30 januari 1920 gjord ändring skulle vara gällande inom lägenheten Hammarby stadshage n:r 1, även kallad Västra förstaden, i Lundby socken och Byggnadsföreningen Jakobsbergs område i den jämlikt ovannämnda brev den 21 december 1917 likaledes med staden införlivade S:t Ilians socken, sådana dessa områden till sina gränser angivits å en av stadsingenjören Gösta Smitt år 1920 upprättad karta, *dels ock* i samband därmed för slutligt avgörande anmält byggnadsnämndens ovannämnda ansökning om förklarande, att förord-

N:o 78.

Ang. Kungl. brevet om bestämmelser för vissa delar av f. d. Lundby och S:t Ilians socknar.

nandet om upprättande av stadsplan för lägenheten Hammarby stadshage n:r 1 icke skulle för närvarande gå i verkställighet.

Till följd av remiss har byggnadsstyrelsen den 16 mars 1921 avgivit utlåtande i anledning av Byggnadsnämndens nu föreliggande ansökning.

Därefter har Ni, på given anledning, med skrivelse den 25 maj 1921 överlämnat handlingar, utvisande att vederbörande ägare av mark inom de områden, varom i ärendet är fråga, lämnats tillfälle att yttra sig i ärendet.

Då Vi nu låtit detta ärende Oss föredragas, hava Vi funnit gott att — med förklarande att Vårt förordnande den 31 juli 1914 om upprättande av stadsplan för lägenheten Hammarby stadshage n:r 1 icke vidare gäller — jämlikt 1 kap. 46 § andra stycket i lagen om fastighetsbildning i stad förordna, att de genom brevet den 14 maj 1915 meddelade särskilda föreskrifter med avseende å byggnadsverksamhetens ordnande inom Västerås stads icke planlagda område med den genom brevet den 30 januari 1920 däri gjorda ändring skola gälla jämväl inom de delar av de med staden införlivade socknarna Lundby och S:t Ilian, vilka finnas angivna å ovannämnda av stadsingenjören Smitt år 1920 upprättade karta.

Detta meddelas Eder härigenom till egen och vederbörandes kännedom och efterrättelse. Omförmälda karta överlämnas härjämte för att vederbörande tillställas; skolande kopia av kartan skyndsamt insändas till byggnadsstyrelsen.

Stockholms slott den 30 september 1921.

GUSTAF.

Walter Murray.

Angående särskilda föreskrifter med avseende å byggnadsverksamhetens ordnande inom visst med Västerås stad införlivat område m. m.

Bestyrkes; Västerås slott i landskansliet den 21 nov. 1921.

På tjänstens vägnar:
Georg Enhörning.

Bestyrkes; Västerås rådhus den 22 november 1921.

Ex officio:
H. Cronholm.

N:o 79.
Ang. ny hamntaxa.

N:o 79.

Meddelande från Hamnstyrelsen ang. ny hamntaxa.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

För kännedom får Hamnstyrelsen härmed överlämna bilagda, till Hamnstyrelsen inkomna avskrift av Kungl. Maj:ts beslut rörande taxa å avgifter i stadens hamn, ävensom samtidigt meddela att Styrelsen, oaktat beslutet är daterat den 4 innevarande november, av praktiska skäl icke kunnat tillämpa de nu fastställda hamnavgifterna förrän från den 1 december 1921.

Västerås den 29 november 1921.

På Hamnstyrelsens vägnar:

K. KÄTTSTRÖM.

Eric Plantin.

Avskrift.

Till Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Med anledning av särskilda till länsstyrelsen i Västmanlands län ingivna, av länsstyrelsen till kommerskollegium insända och av kollegium med skrivelse den 25 augusti 1921 till Kungl. Maj:t överlämnade ansökningar i ämnet fastställer Kungl. Maj:t i överensstämmelse med vad kommerskollegium hemställt dels taxor å hamnavgifter i städerna Köping och Arboga att gälla intill utgången av år 1925, dels ock taxa å avgifter för farten genom Strömsholms kanal- och slussverk att lända till efterrättelse tills vidare intill utgången av samma år ävensom förordnar, att av Kungl. Maj:t genom brev den 17 november 1916 för tiden intill 1920 års utgång fastställda taxor å hamnavgifter i staden Västerås och vid Strömsholms kanals hamn- och lastageplats vid Strömsholm samt genom brev den 18 februari 1916 jämväl för tiden intill 1920 års utgång fastställd taxa å hamnavgifter i Kungsörs köping fortfarande skola lända till efterrätelse intill utgången av år 1925, dock med iakttagande av följande tillägg i fartygstaxan för Västerås under rubriken II särskilda bestämmelser:

"För fartyg av 10 tons nettodräktighet eller därutöver, som under januari, februari, mars och december månader till hamnen ankommer eller därifrån avgår, skall erläggas dubbel hamnavgift under förutsättning, att staden vid ishinder under nämnda tid håller i verksamhet eller beredskap ett isbrytarefartyg för öppenhållande av förbindelse mellan hamnen och Mälaren."

N:o 79. *Ang. ny hamntaxa.*

Härjämte medgiver Kungl. Maj:t, att de enligt ifrågavarande taxor för Västerås och Kungsör utgående avgifter må intill utgången av år 1922 höjas med femtio procent.

Tillika föreskriver Kungl. Maj:t, att det skall åligga direktionen för Strömsholms nya kanalbolag *att* av taxorna för Strömsholms kanal och slussverk samt för kanalens hamn- och lastageplats vid Strömsholm insända två exemplar till kommunikationsdepartementet och tre exemplar till kommerskollegium;

att å uppbördskontoren samt andra lämpliga ställen vid kanalen eller hamnen städse hava taxorna anslagna; samt

att, därest ej annorlunda varder bestämt i avseende å taxebestämmelserna efter 1925 års utgång, före den 1 maj samma år till Kungl. Maj:t inkomma med behörigen upprättade taxeförslag, åtföljda av räkenskapssammandrag över de med tillämpning av taxorna influtna inkomster och därmed bestridda utgifter samt redogörelse för bolagets ställning i övrigt.

Med överlämnande av de fastställda taxorna å hamnavgifter i Köping och Arboga samt å avgifter för farten genom Strömsholms kanal- och slussverk får jag härigenom, på nådigste befallning, meddela länsstyrelsen detta till kännedom samt för vederbörandes underrättande och behörigt kungörande.

Stockholm den 4 november 1921.

ANDERS ÖRNE.

Ivar Bruze.

Angående förnyade taxor å hamnavgifter m. m. inom länet.

Bestyrkes; Västerås slott i landskansliet den 19 nov. 1921.

På tjänstens vägnar:
Georg Enhörning.

N:o 80.
Ang. utsträckt utskänknings-tid å I:a kl. restauranter.

N:o 80.

Motion ang. utsträckt utskänkningstid å I:sta klass restauranter och Nykterhetsnämndens yttrande i frågan.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Beredd tillfälle att före ärendets föredragning hos Stadsfullmäktige taga del av här bilagda motion av Herrar Sundström, Kättström och Edström rörande förlängd utskänkningstid för spritdrycker i Västerås, får Nykterhetsnämnden meddela, att Nämnden intet har att erinra emot ett beslut av Stadsfullmäktige på sätt motionärerna föreslagit.

Västerås den 29 november 1921.

På Nykterhetsnämndens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Eric Plantin.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under hänvisning till liknande beslut av Stadsfullmäktige den 27 januari 1921, gällande för innevarande år, få vi härmed föreslå, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att hos Konungens Befallningshavande i länet göra framställning därom, att Konungens Befallningshavande ville dels förordna att utskänkning av spritdrycker i Västerås tills vidare må å I klass restauranter äga rum till kl. 11 e. m., dock att sådan utskänkning i matsal i samband med måltid må äga rum till klockan 12 midnatt, dels ock i de särskilda fall Konungens Befallningshavande prövar sådant lämpligt på särskild framställning medgiva ytterligare utsträckt utskänkningstid utöver vad nyss begärts.

Västerås den 28 november 1921.

Axel Sundström. *K. Kättström.* *J. S. Edström.*

N:o 81.

Lönenämndens skrivelse ang. dyrtidstillägg för 1:sta halvåret 1922.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Av Stadsfullmäktige den 27 juni 1921 i samband med ny lönestat antagna bestämmelser om dyrtidstillägg för stadens befattnnigshavare gälla till innevarande års utgång, varför Lönenämnden i enlighet med sitt reglemente till behandling upptagit frågan efter vilka grunder sådana tillägg för nästkommande år skola utgå.

De nu gällande bestämmelserna återfinnas i Stadsfullmäktiges handlingar för innevarande år, sid. 286 och 287, och innehålla i sammandrag följande.

Stadens befattningshavare åtnjuta dyrtidstillägg varierande kvartalsvis efter Kungl. Socialstyrelsens före varje kvartal tillkännagivna indextal å levnadskostnadernas stegring från 1 juli 1914 och utgående med ett procenttal motsvarande den levnadskostnadsökning, som angives av indextalet å de första 2,000 kronorna med $^{60}/_{100}$ härav å efterföljande 2,000 till och med 4,000 kronor och med $^{40}/_{100}$ härav å resterande del av årsavlöningen.

Stadens pensionstagare tillkomma, därest ej annorledes bestämts, dyrtidstillägg, som för varje kvartal motsvarar två tredjedelar av det dyrtidstillägg, som skulle utgå till befattningshavare med samma avlöning, som pensionens belopp.

Å understöd, som har karaktär av ersättning för pension, utgår understöd med 50 % å understödsbeloppet.

För folkskolans lärarkår gälla särskilda bestämmelser av innehåll, att det kommunala dyrtidstillägget beräknas på den del av den kontanta delen av minimiavlöningen, varå statens dyrtidstillägg icke utgår, vidare å ersättningen för övertidsläsning och å det kommunala ortstillägget efter samma grunder, som om belopp varå det utgår tillhörde det dyrtidstilläggsunderlag, varå statens dyrtidstillägg beräknas.

I fråga om tilläggs- elller fyllnadspension till f. d. befattningshavare å folkskolans stat skall hänsyn tagas till den pension, som vederbörande åtnjuter från staten eller pensionsinrättning, jämte å sådan pension belöpande dyrtidstillägg.

Någon ändring av dessa bestämmelser är från Lönenämndens sida nu icke ifrågasatt. Ett bibehållande av desamma innebär i jämförelse med de starka och plötsliga lönereduktioner, som drabbat befattningshavare i enskild tjänst, en viss kompensation för den för befattningshavare i statlig och kommunal tjänst från början långsammare anpassningen av dyrtidstillägget efter stegringen uti levnadskostnaderna.

Vad angår den tidrymd uti fortsättningen, som ett beslut av Stadsfullmäktige i hithörande ämne bör avse, har Lönenämnden övervägt, huruvida beslutet bör gälla för hela nästkommande år eller allenast viss del av det-

samma och i så fall för första halvåret och därvid för sin del anslutit sig till senare alternativet. Härmed har Nämnden velat tillförsäkra sig och stadens beslutande myndighet rörelsefrihet med avseende å de bestämmelser rörande dyrtidstillägget, som stadens ekonomiska förhållanden och förhållandena i övrigt kunna påkalla efter den 1 juli 1922.

N:o 81.
Ang. dyrtidstillägg för 1:sta halvåret 1922.

Med den anmärkning att nu gällande dyrtidstilläggsbestämmelser med indextalet vid årsskiftet beräknat till 220 lagts till grund för beräkningen av lönerna i Drätselkammarens förslag till utgifts- och inkomststat för änstkommande år och under hänvisning till vad ovan anförts får Lönenämnden alltså föreslå,

att Stadsfullmäktige ville besluta förlänga giltighetstiden för de av Stadsfullmäktige den 27 juni 1921 antagna bestämmelser om dyrtidstillägg för stadens befattningshavare och pensionärer till den 1 juli 1922 och göra frågan om deras fortsatta giltighet efter denna dag beroende av särskilt framdeles fattat beslut.

Västerås den 22 november 1921.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 82.

Lönenämndens skrivelse ang. beräkning av naturaförmåner för stadens befattningshavare år 1922.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Enligt sitt reglemente har Lönenämnden att förelägga Stadsfullmäktige förslag till bestämmelser att gälla för nästkommande år angående dels de av vissa stadens befattningshavare åtnjutna in natura-förmånerna av bostad, bränsle och lyse, dels ock ersättning för bostad och bränsle i de fall, beträffande lärarpersonalen vid stadens folkskolor, sådana förmåner av staden icke tillhandahållas in natura.

För innevarande år gälla följande bestämmelser härom.

För av staden tillhandahållna naturaförmåner, därest dessa förmåners värde ingå i avlöningssumman, avräknas å avlöningen följande belopp:

för 1 rum och kök	Kronor	450: —
„ 1 „ „ „ med värme	„	700: —
„ 1 „ „ „ „ „ och lyse	„	760: —
„ 2 „ „ „	„	750: —
„ 2 „ „ „ med värme	„	1,100: —
„ 2 „ „ „ „ „ och lyse	„	1,190: —
„ 4 „ „ „	„	1,250: —
bostad i logement med tillhörande förmåner	„	400: —

N:o 82.

Ang. beräkning av naturaförmåner för stadens befattningshavare år 1922.

Härjämte har Lönenämnden befogenhet att där särskilda förhållanden göra någon befattningshavares bostad mindervärdig jämka på det bestämda uppskattningsvärdet av bostadsförmånen.

I avlöningen för folk- och småskolans samt högre folkskolans årsavlönade personal ingår ersättning för bostad och bränsle, där dessa förmåner ej lämnas in natura med följande belopp:

för ordinarie folkskollärare, 3 rum och kök kronor 1,000: — för bostad och kronor 500: — för bränsle, eller tillhopa kr. 1,500: —,

för ordinarie folkskollärarinna, samt slöjdlärare, 2 rum och kök resp. kronor 750: — och 400: —, eller tillhopa kronor 1,150: —,

för småskollärarinna, e. o. folkskollärare och lärarinna samt slöjdlärarinna och skolkökslärarinna, 1 rum och kök resp. kronor 500: — och 300: —, eller tillhopa kronor 800: —,

för manlig ordinarie lärare i högre folkskolan, 4 rum och kök resp. kronor 1,250: — och 600: —, eller tillhopa kronor 1,850:—,

för kvinnlig ordinarie lärare vid högre folkskolan, 3 rum och kök resp. kronor 1,000: — och 500: —, eller tillhopa kronor 1,500: —.

Lärare, som bebo staden tillhöriga lärarebostäder i den egentliga staden, skola härför vidkännas löneavdrag motsvarande den ersättning, som för förmånen av dylik bostad till lärare i samma tjänsteställning är beräknad.

Trädgårdslärarne i Skepparbacks-, Herrgärds- och Korsängsskolorna skola var och en åtnjuta ett arvode av 1,000 kronor, varvid i fråga om de två förstnämnda arvodet kvittas mot gottgörelse för till dem upplåtna bostäder.

I dessa bestämmelser hava dels redan beslutats dels ock för nästkommande år föreslagits ändringar. Således hava Stadsfullmäktige den 27 juni 1921 vid antagande av den nya lönestaten beslutat, att befattningshavare, som åtnjuta förmån av fritt lyse, skola från och med år 1922 uppbära den hittills härför avdragna del av lönen mot skyldighet att betala belysning enligt mätare. Vidare har Folkskolestyrelsen i samband med sitt avgivande av förslag till utgifts- och inkomststat för nästkommande år i avseende härå föreslagit, att ersättningen för bostad och bränsle måtte bestämmas utgå sålunda:

för 4 rum och kök, bostad	kronor	1,350: —,	bränsle kronor	370: —
„ 3 „ „ „ „	„	1,100: —,	„ „	310: —
„ 2 „ „ „ „	„	800: —,	„ „	240: —
„ 1 „ „ „ „	„	550: —,	„ „	180: —

Härjämte har Styrelsen hemställt, *att* under förutsättning av bifall till Styrelsens begäran om uppförande av en e. o. läraretjänst vid Rosenlunds skola på ordinarie stat från och med 1 juli 1922, ersättning måtte till läraren utgå för felande utrymme i åt honom anvisad tjänstebostad, bestående i 1 felande rum samt tambur jämte bränsle med ett årligt belopp av 390 kronor, *att* i ersättning till småskollärarinnan vid samma skola för brister i åt henne upplåten bostad, bestående uti frånvaro av tambur m. m., måtte utgå ett årligt belopp av 100 kronor, ävensom i anledning av framställning från vaktmästarne vid skolorna rörande dels omreglering av värdet av dem tillkom-

N:o 82.

Ang. beräkning av natarafförmåner för stadens befattningshavare år 1922.

mande bostadsförmån in natura, dels ock rätt för dem att själva bestrida kostnaden för bränsle emot åtnjutande av därför förut avdragen del av avlöningen genom protokollsutdrag såsom sin mening framhållit, att bränsle såsom hittills borde tillhandahållas vaktmästaren in natura, men att vid värdesättningen av denna och bostadsförmånen tillbörlig hänsyn måtte tagas till det tvång, som för dem förelåge, att emottaga anvisad bostad och tillhandahållet bränsle. I avbidan på en eventuell omvärdering har Styrelsen emellertid i statförslaget upptagit hittills gällande värde å dessa vaktmästarens förmåner samt häremot svarande ersättning till skolvaktmästaren Ekström för 1 felande rum med bränsle.

Vad till en början angår värdet för nästkommande år av in natura åtnjuten bostadsförmån och ersättning för sådan, där den ej av staden tillhandahålles, synas förhållandena å hyresmarknaden icke hava undergått några större förändringar sedan lönestatens fastställande, och då intet nu tyder på att sådana äro förestående, har Lönenämnden med nedan angivna avvikelse beträffande bostad i logement funnit hittillsvarande bestämmelser i detta ämne kunna fortfara att gälla även för nästkommande år med Lönenämnden likvisst förbehållen rätt att omvärdera bostadsförmån där särskilda förhållanden påkalla sådan. Vad beträffar värdet av förmån av bostad i logement röner detta inflytande av förändringar i värdet av förmån av fritt bränsle och skall givetvis följa förändringarna häri, varför Lönenämnden i relation till nedan föreslagen nedsättning i värdet av förmånen av fritt bränsle nedsatt värdet av förmånen av bostad i logement till 375 kronor.

Värdet av och ersättningen för förmånen av fritt bränsle måste på grund av de starkt fallande bränslepriserna för nästkommande år undergå förändring. Emot den beräkning av ersättningen för dylik förmån, som Folkskolestyrelsen lagt till grund för sitt förslag till nedsättning häri, har Lönenämnden intet att erinra och får förty för sin del tillstyrka detta förslag. Lönenämnden delar ävenledes Folkskolestyrelsens uppfattning att någon förändring icke bör vidtagas med avseende å skolvaktmästarnes förmån av fritt bränsle.

I fråga huruledes skall förfaras nästkommande år med förmånen av fritt lyse hava Stadsfullmäktige redan, som förut nämnts, fattat det beslut, att vederbörande befattningshavare själva skola bestrida kostnaden för fritt lyse efter mätare.

Enligt bestämmelserna i bostadsordningen av den 18 september 1918 för lärarepersonal vid folk- och småskolor skall, där tjänstebostad icke innehåller lagstadgat antal rum, vederbörande befattningshavare åtnjuta kontant ersättning för vad i sådant avseende brister. Den av Folkskolestyrelsen gjorda framställningen om ersättning för brister i bostäder, upplåtna till lärarpersonalen vid Rosenlunds folkskola, är grundad på en vidsträcktare skyldighet för kommun i förevarande avseende, än som enligt lag åligger densamma. Lönenämnden kan därför för sin del icke tillstyrka framställningen i annan mån än vad den avser ersättning åt läraren för 1 felande rum och bränsle härtill, vilken ersättning i relation till vad Lönenämnden här nedan föreslår i fråga om ersättning för bostad och bränsle torde utgå med ett belopp av 320 kronor.

N:o 82.

Ang. beräkning av naturaförmåner för stadens befattningshavare år 1922.

Såsom en sammanfattning av det förut anförda får Lönenämnden alltså föreslå Stadsfullmäktige fatta följande beslut avseende år 1922:

A) att under innevarande år gällande bestämmelser angående avdrag å löneförmån för värdet av in natura åtnjuten förmån av bostad skola gälla med den avvikelse, att förmån av bostad i logement skall värdesättas till 375 kronor;

B) att avdrag å löneförmån för värdet av in natura åtnjuten förmån av fritt bränsle skall ske med följande belopp:

4 rum och kök....	Kronor	370: —
3 „ „ „	„	310: —
2 „ „ „	„	240: —
1 „ „ „	„	180: —;

C) att under innevarande år gällande bestämmelser angående ersättning till lärarpersonalen vid stadens folkskolor för ej in natura åtnjuten förmån av bostad skola vara gällande;

D) att ersättning för bränsle skall till samma personal utgå med belopp varierande efter bostadens storlek, och som angivits under mom. B) här ovan;

E) att lärare, som bebo staden tillhöriga lärarbostäder i den egentliga staden, skola härför vidkännas löneavdrag motsvarande den ersättning, som för förmånen av dylik bostad är för lärare i enahanda tjänsteställning beräknad;

F) att trädgårdslärarne i Skepparbacks-, Herrgårds- och Korsängsskolorna skola var och en åtnjuta ett arvode av 1,000 kronor, varvid ifråga om de 2 förstnämnda arvodet kvittas mot gottgörelse för till dem upplåtna bostäder; samt

G) att allenast på det sätt bifalla Folkskolestyrelsens framställning om ersättning för brister i till lärarpersonalen vid Rosenlunds folkskola upplåtna tjänstebostäder, att till läraren skall utgå 320 kronor räknat per år i ersättning för 1 felande rum jämte bränsle.

Västerås den 22 november 1921.

För Lönenämnden:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 83.

Beredningsutskottets yttrande ang. ny indelning av staden i valdistrikt för riksdagsmannaval.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Magistratens till Beredningsutskottet för utlåtande remitterade förslag angående uppdelning av staden i flera distrikt vid val av riksdagsmän till riksdagens andra kammare får Beredningsutskottet härmed återställa och därvid som eget yttrande hemställa, att Stadsfullmäktige ville besluta bifalla förslaget.

Västerås den 7 december 1921.

För Beredningsutskottet:
CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Erfarenheten har visat, att synnerliga svårigheter möta att med allenast tre valdistrikt vid riksdagsmannaval kunna tillmötesgå de väljandes krav på minsta möjliga dröjsmål med avlämnande av röstsedlar. Magistraten har därför ansett nödigt föranstalta om stadens uppdelande i flera valdistrikt och hemställer,

att Stadsfullmäktige ville för sin del besluta att från och med den 25 juli 1922, till vilken dag nuvarande röstlängd är gällande, Västerås stad skall i och för val till Riksdagens andra kammare utgöra sex valdistrikt, nämligen

1:sta, omfattande norra kvarteret,
2:dra, „ södra kvarteret,
3:dje, „ västra kvarteret,
4:de, „ norra kvarterets utgårdar med f. d. S:t Ilians socken öster om Svartån samt de å obestämd bostad mantalsskrivna,
5:te, omfattande södra kvarterets utgårdar,
6:te, „ västra kvarterets utgårdar med f. d. S:t Ilians socken väster om Svartån och f. d. Lundby socken.

Västerås Rådhus den 23 november 1921.

På Magistratens vägnar:
JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

N:o 84.

Beredningsutskottets yttrande ang. ett gatunamn (nya trafikleden mellan Bergslagsvägen och Malmabergsgatan).

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med återställande av Stadsplanekommitténs till Beredningsutskottet för yttrande remitterade förslag att Stadsfullmäktige ville besluta giva den nyöppnade trafikleden emellan Bergslagsvägen och Malmabergsgatan, som skall ersätta Korsängsgatan, namnet Vijkmansvägen, får Beredningsutskottet såsom eget yttrande härom anföra följande.

Beredningsutskottet finner det föreslagna namnet icke vara lyckligt funnet. Så länge Vijkmansgatan består skulle förväxlingar lätt uppstå mellan den sålunda namngivna trafikleden och gatan, förorsakande förtretligheter för allmänheten. Likaledes förefaller det Beredningsutskottet som om tre namn på samma trafikled eller Johannislundsvägen i sträckningen emellan Norra Ringvägen och Bergslagsvägen — Vijkmansvägen i fortsättningen fram till Malmabergsgatan och Tegnérgatan fram till Stockholmslandsvägen skulle försvåra orienteringen för allmänheten. Som emellertid förbindelseleden med det snaraste behöver ett namn har Beredningsutskottet genom den anförda olägenheten av tre namn på en och samma trafikled funnit det lämpligaste namnet, eller Tegnérgatan, som redan en del av densamma äger, kunna utan olägenhet tillerkännas trafikleden i hela dess sträckning emellan landsvägen till Stockholm och Norra Ringvägen.

Vid den tidpunkt, då Vijkmansgatan definitivt försvunnit, kan det av stadsplanekommittén framförda önskemålet att bevara namnet Vijkman åt återvärlden vinna beaktande genom omdop av en annan gata. Såsom lämplig för en dylik namnförändring nämner Beredningsutskottet Östra Järnvägsgatan.

Beredningsutskottet föreslår alltså,

att Stadsfullmäktige ville med avslag å Stadsplanekommitténs namnförslag giva hela trafikleden från Stockholmslandsvägen till Norra Ringvägen delvis nu kallad Johannislundsvägen och Tegnérgatan namnet Tegnérgatan.

Västerås den 7 december 1921.

För Beredningsutskottet:
CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

N:o 84.
Ang. gatunamn.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Arbetet med iordningsställande av den nya förbindelseleden emellan Bergslagsvägen och Malmabergsgatan, som skall ersätta Korsängsgatan sedan denna ingått uti det stora industriområdet utefter järnvägslinjen till Tillberga, har nu fortskridit så långt att tiden kan vara inne att giva den nya förbindelseleden namn.

Såsom lämpligt namn för densamma vill Stadsplanekommittén föreslå Wijkmansvägen.

Namnet Vijkmansgatan bäres för närvarande av en gata utgående från Korsängsgatan i nordlig riktning genom området för Aktiebolaget Svenska Metallverkens arbetarebostäder. Vid det förhållande att denna gata i och med detta byggnadsområdes uppgående uti industriområdet så småningom torde komma att försvinna, har det synts Stadsplanekommittén lämpligt överflytta namnet å en annan gata och genom denna åtgärd fortfarande bevara namnet Vijkman åt eftervärlden såsom ett minne från tiden för stadens första utveckling till en industristad.

Stadsplanekommittén hemställer alltså,

att Stadsfullmäktige ville åt den nyöppnade vägen emellan Bergslagsvägen och Malmabergsgatan giva namnet Vijkmansvägen.

Västerås den 23 november 1921.

För Stadsplanekommittén:
JOHN KARLSSON.

Ragnar Tenow.

N:o 85.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till Västerås Gymnastikförening.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed till Stadsfullmäktiges prövning överlämna närlagda till Drätselkammaren ingivna ansökning från Västerås gymnastikförening om understöd för år 1922 till föreningens verksamhet och därvid såsom eget utlåtande anföra följande.

Den 30 oktober 1919 beviljade Stadsfullmäktige för år 1920 föreningen ett anslag av 1,000 kronor, under villkor att en av Drätselkammaren utsedd person skulle jämte föreningens egna revisorer granska föreningens räkenskaper

N:o 85

Ang. anslag till Västerås Gymnastikförening.

för samma år. Vid fastställandet av 1921 års budget förelåg en framställning från föreningen om anslag för år 1921 av 2,500 kronor. Drätselkammaren föreslog och Stadsfullmäktige beviljade emellertid för innevarande år samma belopp som för år 1920 eller 1,000 kronor under enahanda villkor som för år 1920. Nu har föreningen ånyo begärt anslagets höjande för år 1922 till 2,500 kronor och därvid särskilt framhållit, att dess verksamhet under senaste tiden gått med förlust.

Genom den granskning av föreningens räkenskaper, som verkställts av den av Drätselkammaren utsedde revisorn, har Drätselkammaren emellertid erfarit, att bland föreningens utgifter förekomma sådana, som ej stå väl överens med föreningens ideella ändamål och för vilka i varje fall icke anslag av kommunala medel böra komma till användning, såsom arvoden för uppdrag inom styrelsen, höga ledarearvoden för icke fackutbildade personer inom föreningen, omkostnader för deltagares materiella trevnad vid sammanträden m. m. I anslutning härtill har Drätselkammaren av den vid framställningen fogade ekomoniska tablån funnit, att föreningens utgifter för propagande och förvaltningskostnader m. m. äro anmärkningsvärt höga.

Med hänsyn till föreningens utan tvivel dock nyttiga och gagnande verksamhet vill Drätselkammaren icke motsätta sig fortsatt asnlag, men kan på grund av här anmärkta förhållanden och i betraktande av stadens ansträngda ekonomi icke tillstyrka förhöjning av nu utgående anslag.

På grund av det anförda hemställer Drätselkammaren att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att för år 1922 bevilja Västerås gymnastikförening ett anslag å 1,000 kronor av uttaxerade medel, under villkor, att en av Drätselkammaren utsedd person skall jämte föreningens egna revisorer granska föreningens räkenskaper för samma år.

Västerås den 8 december 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

K. KÄTTSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med hänvisning till våra vördsamma ansökningar av 13 oktober 1919 och 11 november 1920 med begäran om bidrag till vår verksamhet för den frivilliga gymnastikens utövande bland män och kvinnor i Västerås, vilka ansökningar av Herrar Stadsfullmäktige välvilligt hava beviljats med kr. 1,000: — för resp. år, hava vi glädjen meddela, att tillföljd av dessa bidrag har gym-

nastiken blivit alltmera spridd bland stadens befolknnig, vilket framgår av följande

N:o 85.

Ang. anslag till Västerås Gymnastikförening.

Statistik över Västerås Gymnastikförenings avedlningar:

År	Manliga avdeln.	Manliga deltagare.	Kvinnliga avdeln.	Kvinnliga deltagare.
1919	5	140	3	60
1920	11	450	4	150

Under vårterminen 1920 har ökats ytterligare till sammanlagt 21 avdelningar med ett 700-tal gymnaster.

Nyttan av stärkande kroppsrörelser synes således alltmera vinna beaktande och är det särskilt glädjande att procentuellt taget största antalet nytillträdande gymnaster komma från de kroppsarbetande klasserna.

På grund av den större tillslutningen har föreningens utgifter stegrats i motsvarande grad, och har föreningen dessutom i år fått betydligt förhöjda hyresutgifter för gymnastiklokalerna i folkskolorna. Under rådande betryckta tider skulle många deltagare nödgas avstå från den hälsobringande gymnastiken, om föreningens avgifter höjes efter behovet. Föreningen anser sig t. o. m. nödsakad att nedsätta och i många fall helt avstå från vissa deltagares avgifter, varjämte bidrag måste lämnas för anskaffandet av gymnastikskor och dylikt. Därjämte har föreningen på begäran i dagarna ordnat kostnadsfria gymnastikövningar för De arbetslösas förening och hava till dessa övningar ett 100-tal deltagare anmält sig, fördelade på två avdelningar.

Föreningen söker givetvis efter bästa förmåga att tillmötesgå alla dessa önskemål och vågar hoppas på Herrar Stadsfullmäktiges välvilliga stöd härutinnan.

Vi tillåta oss härjämte närsluta tablå över föreningens inkomster och utgifter för dess gymnastiska verksamhet, varav framgår att under år 1920 har uppstått en förlust av kr. 342: 59 och under första halvåret 1921 en förlust av kr. 592: 41. Detta oaktat flera gymnastikledare arbetat kostnadsfritt med sina avdelningar. Höstterminens nu pågående övningar visa att utgifterna stegras i oroväckande grad och för att föreningens verksamhet ej skall behöva delvis nedläggas är större anslag av nöden.

Med åberopande av ovan anförda vågar undertecknad förening vördsamt anhålla, att Herrar Stadsfullmäktige för nästkommande år måtte, på förutvarande villkor, bevilja ett anslag av kronor 2,500: — till stödjande av den frivilliga gymnastiken i samhället.

Västerås den 15 november 1921.

VÄSTERÅS GYMNASTIKFÖRENING:
dess styrelse:

Oscar Wass. *Birger Personne.* *Ernst Jansson.*
V. Abeen. *Rudolf Åhlén.* *Elisabeth Arwedson.*
Erik Ekblom.

N:o 85.

Ang. anslag till Västerås Gymnastikförening.

Arbetsåret 1920.

Inkomster:

Övningsavgift för manl. övningsavdeln	486: 50	
„ „ „ motionsavdeln	521: 50	
„ „ arbetare- „	728: —	
„ „ kvinnliga „	579: 50	
Anslag från Stadsfullmäktige	1,000: —	
Ränta	13: 48	
Förlust	342: 59	3,671: 57

Utgifter:

Omkostnader för propaganda genom annonser, broschyrer & dyl., rabatt å gymnastikskor samt kungörelser och förvaltningskostnader	1,345: 07	
Manliga övnings-avd. ledare, hyror och dyl.	608: 25	
„ motions-avd. „ „ „ „	433: —	
Arbetare- „ „ „ „ „	383: 50	
Kvinnliga „ „ „ „ „	781: 75	
Gymnastikledarekurs	120: —	3,671: 57

Ur huvudboken rätt utdraget, betygar

V. Abeen.
Skattmästare.

Vårterminen 1921.

Inkomster:

Övningsavgift för manl. övnings avdeln	190: —	
„ „ „ motionsavdeln	130: —	
„ „ arbetare- „	352: —	
„ „ kvinnliga „	292: 50	
Anslag från Stadsfullmäktige för hela året 1921 kronor 1,000: —, varav vårterminen tilldelats	500: —	
Förlust	592: 41	2,056: 91

Utgifter:

Omkostnader för propaganda genom annonser, broschyrer och dyl., rabatt å gymnastikskor samt kungörelser och förvaltningskostnader	634: 27	
Manliga övnings-avd. ledare, hyror och dyl.	301: 75	
„ motionsavd. „ „ „ „	147: —	
Arbetare- „ „ „ „ „	559: 64	
Kvinnliga „ „ „ „ „	414: 25	2,056: 91

Ur huvudboken rätt utdraget, betygar

V. Abeen.
Skattmästare.

N:o 86.

Drätselkammarens och Hälsovårdsnämndens förnyade yttranden ang. anslag till Västmanlands läns sjuksköterskeförening (jfr. N:o 57).

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava vid behandling den 29 sistlidne september av en inom Stadsfullmäktige väckt motion om anslag för år 1921 å 500 kronor till Västmanlands läns sjuksköterskeförening (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 57) för förnyade yttranden återremitterat ärendet till Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren.

Med överlämnande av de remitterade handlingarne och Hälsovårdsnämndens förnyade utlåtande får Drätselkammaren — under hänvisning till Hälsovårdsnämndens och Drätselkammarens först avgivna yttranden och då Hälsovårdsnämnden i sin senaste skrivelse icke påvisat, att ett understöd till denna, hela länet omfattande förening skulle tillgodose något särskilt behov för Västerås stads innevånare samt då Drätselkammaren anser, att anslag till nya ändamål icke böra för närvarande beviljas av stadens medel i andra fall än för tillgodoseende av de oundgängligaste behov — fortfarande hemställa

att motionen måtte av Stadsfullmäktige för närvarande avslås.

Västerås den 8 december 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

K. KÄTTSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige genom beslut vid sammanträde den 29 september innevarande år till Hälsovårdsnämnden och Drätselkammaren för vidare utredning återremitterat den av Herr Wass väckta motionen om ett anslag för detta år å 500 kronor till Västmanlands läns sjuksköterskeförening, får Hälsovårdsnämnden såsom förnyat yttrande meddela, att Hälsovårdsnämnden vid dess avslagsyrkande den 17 augusti innevarande år grundat detta avslagsyrkande på särskilt hänsynstagande till stadens ekonomi, men att Hälsovårds-

N:o 86.

Ang. anslag till Västmanlands läns sjuksköterskeförening.

nämnden, för den händelse Stadsfullmäktige skulle finna anslagsbeviljandet vara av ringa betydelse för stadens ekonomi, anser företaget vara värt att understödjas.

Västerås den 25 november 1921.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:
JOHN KARLSSON.

Eric Plantin.

N:o 87.

Drätselkammarens skrivelse ang. ändrade grunder för arbetslöshetsunderstöd till ensamstående personer.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med överlämnande av närlagda framställning från stadens arbetslöshetskommitté angående ändrade grunder för utbetalande av arbetslöshetsunderstöd till ensamstående personer, får Drätselkammaren såsom eget yttrande meddela, att Drätselkammaren för sin del intet har att emot framställningen erinra.

Västerås den 8 december 1921.

På Drätselkammarens vägnar:
K. KÄTTSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Vid behandling i Stadsfullmäktige vid dess senaste sammanträde den 24 sistlidne november av höjandet av arbetslöshetsunderstödet till gift par och barn berördes i debatten även frågan om understöd till ungkarlar, varvid upplystes, att förfrågan om Arbetslöshetskommissionens ställning till ett höjande av detta understöd skett, men att Arbetslöshetskommittén då ännu ej erhållit svar å den gjorda förfrågan.

Sedermera har till Kommittén ingått meddelande, att Kommittén äger rätt utfärda anvisningar å bidrag till logi för ungkarlar under villkor att sammanlagda värdet av det understöd, som i kontanter eller in natura tilldelas ungkarlar icke må uppgå till högre belopp än två kronor pr dag eller dubbelt det i Kungl. kungörelsen av den 22 juni d. å. fastställda maximalbelopp för statsbidrag.

Härvidlag torde dock böra erinras därom, att enligt ovan omförmälda Kungl. kungörelse maximalbeloppet för ensam person under 18 år är kronor 1: 20 pr dag, samt att alla arbetslöshetsunderstöd endast utgå för 6 veckodagar.

N;o 87. *Ang. ändrade grunder för arbetslöshetsunderstöd till ensamstående personer.*

Då det torde vara nödvändigt att under vintermånaderna lämna understöd till logi i så stor utsträckning, som ske kan, hemställer Arbetslöshetskommittén

att Stadsfullmäktige måtte besluta att till ensamma personer må från och med den 23 innevarande december tillsvidare utgå arbetslöshetsunderstöd efter de i Kungl. kungörelsen den 22 juni 1921 fastställda maximalbeloppen resp. kronor 2: — och 1: 20 pr dag.

Västerås den 2 december 1921.

På Arbetslöshetskommitténs vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Eric Plantin.

N:o 88.

Drätselkammarens skrivelse ang. tjänsteårsberäkning för folkskolans lärare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Överlämnande till Stadsfullmäktiges prövning av närlagda handlingar rörande av Folkskolestyrelsen framställt förslag angående ändrade bestämmelser beträffande tjänsteårsberäkning för folkskolans lärare får Drätselkammaren liksom Lönenämnden tillstyrka bifall till förslaget. Efter genomförandet av ändrade grunder för bestämmandet av lärarepersonalens löner, kan den nu föreslagna ändringen i tjänsteårsberäkningen icke medföra annan ökning i stadens nettoutgifter för folkskoleväsendet än en obetydlig höjning i ersättningen för övertidsläsning till de lärare, som det här kan bliva fråga om, och å samma höjning belöpande dyrtidstillägg.

Drätselkammaren föreslår alltså, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att lärare och lärarinnor vid stadens folk- och småskolor skola från och med den 1 januari 1921 äga uppbära avlönnig i den lönegrad, för vilken statsbidrag till dem utgår,

samt att den härav föranledda utgiften för år 1921 skall utgå av tillgängliga medel å folkskolans stat.

Västerås den 8 december 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

K. KÄTTSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 88.

Ang. tjänsteårsberäkning för folkskolans lärare.

Återställes till Drätselkammaren med förklaring att Lönenämnden intet har att erinra mot bifall till framställningen.

Västerås den 3 december 1921.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Remitteras jämlikt Drätselkammarens beslut den 17 innevarande november för utlåtande till Stadsfullmäktiges Lönenämnd.

Västerås den 20 november 1921.

Ragnar Tenow.

Utdrag ur protokoll vid Folkskolestyrelsens i Västerås sammanträde den 6 oktober 1921.

§ 105.

I skrivelse till Folkskolestyrelsen hade folkskolläraren A. Wasberg hemställt, att han, som den 1/7 innevarande år erhöll ordinarie anställning vid Västerås folkskolor, måtte från denna tidpunkt åtnjuta avlöning i 4:e lönegraden. Anledningen till nämnda framställning är, att herr Wasberg enligt gällande lönereglemente endast får tillgodoräkna sig 5 tjänsteår, förvärvade inom annat skoldistrikt, oaktat han vid tillträdet av sin tjänst härstädes hade 15 år som ord. lärare intjänta, varför också statsbidrag utgår till honom för avlöning i 4:e lönegraden, ehuru han härstädes endast åtnjuter avlöning i 2:a. Detta innebär en löneminskning av 600 kr. med tillhörande dyrtidstillägg, vilket enligt 3:e kvartalets indextal utgör 402 kr. eller tillhopa 1,002 kr. Då nu det belopp kommunen lämnar utöver författningsenlig minimilön ej tillnärmelsevis motsvarar denna summa, innebär det, att herr Wasberg och andra som eventuellt befinna sig i samma läge icke åtnjuta laga lön. För närvarande uppbära utom herr Wasberg en folkskollärare och en småskollärarinna lön i lägre lönegrad än den, för vilken statsbidrag utgår.

Då de härstädes fastställda ålderstilläggen äro de i lag bestämda, vilka jämte därå belöpande dyrtidstillägg helt utgå av statsmedel, synes det styrelsen, som reglementets inskränkande bestämmelse beträffande tjänsteårsberäkningen för inom annat skoldistrikt förvärvade tjänsteår numera vore icke blott överflödig utan även olämplig såsom ledande till uppenbar olaglighet. Det synes därför styrelsen önskvärt, att bestämmelsen ändras därhän, att lärare må äga att uppbära lön i den lönegrad, för vilken statsbidrag utgår.

Den utgiftsökning, som betingas av ett bifall härtill, uppgår för innevarande år till 900 kr. jämte dyrtidstillägg. (två ålderstillägg till folkskollärare A.

Wasberg fr. o. m. 1/7 kr. 300: —, ett ålderstillägg till folkskollärare D. Ekroth fr. o. m. 1/1 kr. 300: —, två ålderstillägg till småskollärarinnan Ellen Svensson fr. o. m. 1/1 kr. 300: —).

N:o 88. *Ang. tjänsteårsberäkning för folkskolans lärare.*

Styrelsen beslöt därför hos Stadsfullmäktige hemställa,

att lärare tillerkännes rätt att uppbära lön i den lönegrad, för vilken statsbidrag utginge;

att bestämmelsen härom måtte tillämpas fr. o. m. 1/1 innevarande år, samt

att den härav för innevarande år betingade utgiften tages av tillgängliga medel på folkskolans stat.

Västerås som ovan

Em. Granér.

Rätt ur protokollet, betygar

Em. Granér.

N:o 89.

Beredningsutskottets förslag ang. val av kommunala förtroendemän.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

På grund av utgången mandatstid, avsägelser och andra orsaker hava ledigheter uppkommit i stadens styrelser, nämnder och kommittéer, och får Beredningsutskottet nu för fyllande av dessa ledigheter avgiva följande valförslag.

Drätselkammaren.

I tur att avgå äro Veterinäreren Martin Jonsson, Byggmästaren Edvard Karlsson, Ingenjören H. Håkansson, Tapetseraren C. Bäckman och Måleriföreståndaren A. Lundkvist. Samtliga föreslås till omval för nästa fyraårsperiod 1922—1925.

Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Med innevarande år utgår mandatstiden för ledamöterna Byggmästaren K. J. Karlsson och Handlanden K. Kättström samt suppleanten Svarvaren C. G. Pettersson, av vilka den förstnämnde undanbett sig återval. Beredningsutskottet föreslår till ny ledamot efter Byggmäsaren K. J. Karlsson ingenjören O. Hellman samt omval av ledamoten Handlanden K. Kättström och suppleanten C. G. Pettersson gällande valet åren 1922—1925.

N:o 89.
Ang. val av kommunala förtroendemän.
Hamnstyrelsen.

I stället för ledamoten Grosshandlaren J. Aug. Jönsson och suppleanten grosshandlaren A. Norling, av vilka den förre anhållit att ej komma i fråga till återval, föreslår Beredningsutskottet till ledamot Grosshandlaren Hakon Swenson och till suppleant direktören J. Fridén, den förre för åren 1922—1926 och den senare för åren 1922—1924.

Hamnstyrelsen för Strömsholms våg.

Avgående ledamoten Riksdagsman V. Larsson och suppleanten Ingenjören Paul Andersson föreslås till återval för åren 1922—1924.

Hälsovårdsnämnden.

Mandatstiden utgår med innevarande år för ledamöterna Apotekaren Otto Oest och Byggmästaren F. Eklund samt för suppleanterna Länsveterinären J. Jakobsson och Bankdirektören A. Sundström, varjämte Grosshandlaren D. Johansson ej längre är valbar.

Beredningsutskottet föreslår omval av Apotekaren Otto Oest och Byggmästaren F. Eklund till ledamöter samt av Länsveterinären J. Jakobsson och Bankdirektör A. Sundström till suppleanter för fyraårsperioden 1922—1925 samt till ny suppleant efter Grosshandlaren D. Johansson intill utgången av år 1922 Sjukvårdaren J. O. Wass.

Brandstyrelsen.

De avgående ledamöterna Skomakaremästaren J. Svensson, Kapten G. Robsahm och Förmannen Johan Andersson samt avgående suppleanten Järnarbetaren E. Sabel föreslås till återval för åren 1922—1925. I stället för avgående suppleanten Jägmästaren R. Alexandersson, vilken under nästkommande år lär komma att avflytta från staden, föreslås till suppleant för åren 1922—1925 Majoren Karl Alexandersson.

Fattigvårdsstyrelsen.

Komminister Axel Enblom föreslås till omval såsom ledamot och ordförande i Styrelsen för åren 1922—1925.

1:sta distriktet.

Av de i tur avgående föreslås till återval Målariföreståndaren A. Lundkvist som ledamot och distriktschef samt Snickaren J. E. Lindgren, Handlanden E. Malm, Fru Sara Norén och Kyrkoskrivaren R. Pettersson som vårdare samt till suppleant och vice distriktschef efter Målaren E. Persson, vilken avsagt sig fortsatt uppdrag, Vårdaren Fru Ida Nordmark. Till nya vårdare föreslås Maskinistförmannen Emil Engström efter Herr Persson samt Snickaren J. V. Barklund på grund av behov av ytterligare en vårdare, gällande valet för åren 1922—1925.

2:dra distriktet.

Ledamoten Fru Maria Kumlin och suppleanten Handlanden Emil Kumlin föreslås till återval, den förre i egenskap av distriktschef och den senare i egenskap av vice distriktschef samt till vårdare Fru Sofia Ström, Exekutionsbetjänten Hugo Karlsson och Fru Emma Jansson.

N:o 89.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

3:dje distriktet.

Till ledamot föreslås kassören R. Danielsson och till suppleant Förmannen Karl Johan Eklund, den förre för åren 1922—1925 som distriktschef och den senare intill utgången av år 1923 såsom vice distriktschef efter Fru Emma Eriksson, som på grund av avflyttning avsagt sig uppdraget. Till vårdare för åren 1922—1925 föreslås Gårdsägaren L. E. Sandvall, Handlanden V. Vidlund och Fru Maria Dahl, Vidlund efter förmannen Oskar Olsson och Fru Dahl efter förenämnda Fru Eriksson samt Förmannen C. O. Nordin, den sistnämnde på grund av ökat antal understödstagare.

4:de distriktet.

Till vårdare föreslås Magasinsföreståndaren J. V. Jakobsson, Slaktaren Karl Johansson, Fru Blanche Daun, Kaptenen P. R. Tersmeden, Verkstadsarbetaren C. G. Dahl, Snickaren K. Viktorsson, Järnsvarvaren G. Jansson, förmannen J. A. Larsson samt Förmannen E. A. Vestholm, den sistnämnde nyvald efter Folkskolläraren Ivar Bohlin, som på grund av avflyttning från staden avsagt sig fortsatt uppdrag.

5:te distriktet.

Till ledamot föreslås Guldsmeden E. Tengström och till suppleant Bokbindaren A. Vidbäck, den förre såsom distriktschef och den senare som vice distriktschef efter respektive Stadsfogden Emil Kumlin och Fabrikören A. Johansson, vilka undanbett sig återval. Till vårdare föreslås omval av Handlanden Arvid Nilsson och Detektivkonstapeln E. Veimer samt nyval av Snickaren Axel Andersson och Byggmästaren Alb. Fredriksson, den förre efter förenämnde Tengström och den senare efter förenämnde Johansson.

6:te distriktet.

Till suppleant och vice distriktschef föreslås omval av Trädgårdsmästaren Elov Eriksson ävensom omval av vårdarne Fru Matilda Andersson, Handlanden A. Hæppling, Fru Maja Swenson, Vaktmästaren Karl Viktor Ekman och Läraren A. Hammarsten samt nyval av Förrådsarbetaren Axel Pettersson efter förmannen J. Olsson, vilken avgått på grund av avsägelse.

7:de distriktet.

Föreslås omval av vårdarne Handlanden P. Vallert, Fröken Olga Berg, Matvaruhandlaren A. Åsberg och Folkskollärarinnan Elsa Pettersson samt till nya vårdare Järnsvarvaren Hjalmar Vallén och fröken Anna von Essen efter respektive Järnarbetaren E. Sabel och Folkskolläraren Harald Pettersson, vilka avsagt sig återval.

8:de distriktet.

Omval föreslås av samtliga vårdare, Gårdsägaren Hjalmar Enkvist, Gårdsägaren J. E. Ström, Filaren G. V. Johansson, Fru Ida Durén, Pastor G. H. Kolmodin och Fru Hanna Dahlfors.

N:o 89.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

9:de distriktet.

Även här föreslås omval av samtliga vårdare, Folkskolläraren A. Krantz, Fru Agnes Ahlénius, Lokomotivföraren G. Vahlberg och Fru Gerda Berling.

10:de distriktet.

Till ledamot och distriktschef efter Herr C. J. Mellbin, som på grund av avflyttning från staden avsagt sig uppdraget ifråga, föreslås vice distriktschefen Emil Collin, till dennes efterträdare såsom suppleant och vice distriktschef vårdaren i distriktet Herr Oskar Blomkvist, samt till vårdare Lantbrukaren J. Lundkvist, Hemmansägaren K. A. Blomkvist och Hemmansägaren Pettersson i Vallby.

11:te distriktet.

Till ledamot föreslås Lindaren Fredrik Vetter och till suppleant Lantbrukaren G. H. Eriksson, den förre såsom distriktschef efter Lantbrukaren J. R. Eriksson, som avsagt sig återval, och den senare såsom vice distriktschef efter förenämnde Vetter. Till vådare föreslås omval av arrendatorn J. O. Linderborg samt nyval av Fru Emma Vretlund och Slaktaren Karl Axel Svanberg efter respektive Herrar P. J. Nordin och John Broström, vilka undanbett sig återval.

Samtliga val där ej annat angivits gälla åren 1922—1925.

Folkskolestyrelsen.

Även om Beredningsutskottet anser att det stora antalet ledamöter i Folkskolestyrelsen medför en viss tungroddhet vid ärendenas behandling, har Beredningsutskottet nu icke velat föreslå minskning i ledamöternas antal men väl att valet sker i de valdas medvetande om att under mandatstiden sådan ändring kan ske föranledande avgång för en del av de valda.

Beredningsutskottet föreslår med denna anmärkning omval av i tur avgående ledamöterna Rektorn S. Elvius, andre Stadsläkaren C. Idar, Lantbrukaren A. Engström och Fru Ida Olsson ävensom omval av suppleanten Bokhandlaren I. Vennberg. Till nya suppleanter efter Förrådsförmannen C. J. Mellbin och Seminarieföreståndarinnan Hilda Eriksson, vilka avflyttat eller stå i begrepp att avflytta från staden, respektive Herr Emil Collin och Svarvaren Viktor Karlsson, gällande valet för samtliga utom för Viktor Karlsson intill utgången av år 1925. För förenämnde Karlsson gäller valet intill utgången av år 1923.

Planteringsnämnden.

Beredningsutskottet föreslår omval för åren 1922—1925 av samtliga i tur avgående ledamöter Häradshövdingen C. Uggla, Redaktören A. Pers, Rektorn M. Floderus, Ingenjören H. Håkansson. Parkföreståndaren C. F. Thelander, Folkskolläraren I. Fröier och Länsträdgårdsmästaren J. V. Larsson.

Lantegendomsnämnden.

Till ny ledamot efter Byggnadssnickaren F. O. Pettersson, därest hans avsägelse från uppdraget av Stadsfullmäktige godkännes, föreslår Beredningsutskottet intill utgången av år 1923 Metallpressaren Albert Tillman.

Enligt Konungens Befallningshavandes i länet kungörelse den 30 november 1921 är förutvarande antalet taxeringsdistrikt, eller 7 sådana, för år 1922 utökat till 11, nämligen:

N:o 89. Ang. val av kommunala förtroendemän. **Taxeringsnämnderna.**

1:sta distriktet, bestående av de gamla kvartersnumren av södra kvarteret,

2:dra distriktet, bestående av de benämnda gårdarna (bör vara byggnadskvarteren) av södra kvarteret,

3:dje distriktet, bestående av de gårdar av södra utgårdarna, vilkas namn börja med någon av bokstäverna A till J,

4:de distriktet, bestående av de gårdar av södra utgårdarna, vilkas namn börja med någon av bokstäverna K till Ö,

5:te distriktet, bestående av norra kvarterets gamla kvartersnummer samt gårdarna Epidemisjukhuset, Felix, Frej, Sigridsdal och Gude, (bör vara byggnadskvarteren Håkan, Felix, Frej och Gude)

6:te distriktet, bestående av de gårdar av norra kvarteret, som ej tillhöra 5:te distriktet. Ärenden rörande taxering av aktiebolag och solidariska bankbolag samt under obestämd bostad i mantalslängden upptagna personer handläggas av taxeringsnämnden i detta distrikt,

7:de distriktet, bestående av de gårdar av norra utgårdarna, vilkas namn börja med någon av bokstäverna A till L,

8:de distriktet, bestående av de gårdar av norra utgårdarna, vilkas namn börja med någon av bokstäverna M till Ö,

9:de distriktet, bestående av västra kvarteret med undantag av Västermalm,

10:de distriktet, bestående av Västermalm och västra utgårdarna, samt

11:te distriktet, bestående av f. d. S:t Ilians och Lundby socknar.

En dylik avsevärd utökning av taxeringsdistriktens antal har synts Beredningsutskottet vara obehövlig och kommer att bereda vissa svårigheter med avseende å anskaffning av utrymmen, — vare sig dessa tillhandahållas av Länsstyrelsen eller av staden — för Nämndernas samtidiga arbete ävensom med avseende å valet av ledamöter i Nämnderna, då lämpliga personer härför icke kunna uppbrignas eller äro villiga att åtaga sig ett dylikt uppdrag till så gott som obegränsat antal. Med en förståndig planläggning av taxeringsnämndernas arbete hade antalet förutvarande Nämnder säkerligen varit tillfyllest. Den gjorda uppdelningen av förutvarande distrikt i nya distrikt sammanför dessa icke i territoriella enheter varför besvärligheter torde uppkomma vid

N:o 89.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

bedömande av till vilket distrikt en del taxeringsobjekt skola höra. Av nu nämnda orsaker har Beredningsutskottet ansett att samma taxeringsnämnd som förut tjänstgjort i det ouppdelade distriktet kan tjänstgöra som nämnd i de uppdelade. Härigenom bibehålles åt samtliga nämnder erforderlig insikt rörande personalförhållandena och förhållanden i övrigt, som kan inverka på taxeringsarbetet, vilket ej skulle hava blivit förhållandet om nya krafter på grund av uppdelningen insatts i Nämnderna.

Beredningsutskottet föreslår till ledamöter och suppleanter i de olika nämnderna för år 1922:

1:sta och 2:dra distrikten:

Ledamöter: Urmakaren A. Ström, Filaren Karl Andersson och Byggmästaren J. A. Fredriksson.

Suppleanter: Bokhandlaren Ivar Vennberg, Filaren R. Hult och Grosshandlaren Aug. Nissen.

3:dje och 4:de distrikten:

Ledamöter: Handlanden S. A. Edén, Slaktaren K. Johansson och Tubdragaren Karl Engdahl.

Suppleanter: Handlanden Nils Åberg, Lägenhetsägaren J. V. Råberg och Valsverksarbetaren A. Spjut.

5:te och 6:te distrikten:

Ledamöter: Byggmästaren A. Hammer, Byggnadssnickaren P. R. Svedlund och Grosshandlaren J. Aug. Jönsson.

Suppleanter: Byggmästaren E. A. Eriksson, Förmannen Joh. Andersson och Bankkamreraren R. Beijnoff.

7:de och 8:de distrikten:

Ledamöter: Kyrkoskrivaren R. Pettersson, Urmakaren F. Hellberg och Handelsföreståndaren C. E. Juhlin.

Suppleanter: Överkonstapel P. E. Vinroth, Matvaruhandlaren F. H. Berglind och Byggmästaren Edvin Johansson.

9:de distriktet:

Ledamöter: Byggmästaren K. J. Karlsson, Grosshandlaren John Hygrell och Järnarbetaren E. R. Sabel.

Suppleanter: Grundläggaren J. A. Lövgren, Guldsmeden C. Tengström och f. Lokomotivföraren C. R. Vennberg.

10:de distriktet:

Ledamöter: Järnvägstjänstemannen A. Rosborg efter Underlöjtnanten E. Ahlin, som avlidit, f. Maskinisten C. J. Huggare efter Sjukbesökaren E. Keijser, som anhållit att ej komma i fråga till återval, samt Målaremästaren C. Johansson.

Suppleanter: Bergsingenjören Gust. Lundberg, Snickaren J. B. Björklund, och Matvaruhandlaren Artur Åsberg.

N:o 89.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

11:te distriktet:

Ledamöter: Journalisten E. Berg, Herr Emil Collin, Jordbruksarbetaren C. L. Vall, f. Landstingsmannen C. J. Frändberg, och Lantbrukaren Jakob Pettersson i Tönsta.

Suppleanter: Verkmästaren J. Axel Blomme, Lantbrukaren C. P. Karlstedt, Lantbrukaren A. Engström, Lägenhetsägaren Fredrik Vetter och Lantbrukaren J. Jansson.

Tillika föreslår Beredningsutskottet att suppleanterna skola inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter i de olika nämnderna här ovan blivit nämnda.

Pensionsnämnderna.

Beredningsutskottet föreslår, i anledning av att mandatstiden utgått för en del ledamöter, till ledamöter och suppleanter i de olika nämnderna för åren 1922—1925.

I distriktet för äldre stadsområdet:

Ledamöter: Fru Agnes Söderkvist, f. Lokomotivföraren C. R. Vennberg, och Tjänstemannen A. Åberg.

Suppleanter: Fru Ida Vilhelmina Olsson, Maskinisten C. F. Huggare och Filaren A. L. Andersson.

I distriktet för f. S:t Ilians socken:

Ledamöter: Fjärdingsmannen G. Vallin och Herr Emil Collin.

Suppleanter: Grundläggaren J. A. Lövgren och Vaktmästaren K. Blomkvist, varav Collin skulle nyväljas efter Förrådsförmannen C. J. Mellbin, som avflyttat från staden.

I distriktet för f. Lundby socken:

Ledamöter: Fjärdingsmannen A. F. Törn och Lantbrukaren A. Engström.

Suppleanter: Fru Elna Vretlund och Kyrkovärden P. J. Nordin.

Tillika föreslår Beredningsutskottet, att suppleanterna skola inträda vid förfall för de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter i de olika nämnderna här ovan blivit nämnda.

Nykterhetsnämnden.

Under omval stå Detektivöverkonstapeln Emil Carlsson, Advokaten E. Browaldh, Muraren G. Dahlfors och Byggmästaren F. Eklund, av vilka Dahlfors och Eklund anhållit att ej komma i fråga till återval.

Beredningsutskottet föreslår omval för åren 1922—1925 av detektivöverkonstapeln E. Carlsson och Advokaten E. Browaldh samt nyval av Fattigvårdssysslomannen A. Norén och Bageriföreståndaren Ernst Ekstedt efter Dahlfors och Eklund.

N:o 89.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

Ombud vid mantalsskrivning.

Beredningsutskottet föreslår omval för år 1922 av förutvarande ombuden Filaren Axel Andersson, Urmakaren A. Ström, f. Lokomotivföraren C. R. Vennberg, Snickaren C. J. Frändberg, f. Fjärdingsmannen A. Törn, f. Vaktmästaren C. A. Sedell, Sjökaptenen J. Tersmeden, Arbetsförmannen E. A. Vestholm och f. Maskinisten C. F. Huggare, med Kassören H. Billman, Byggnadssnickaren R. P. Svedlund, Gårdsägaren E. A. Eriksson och Herr Alrik Nyberg som suppleanter.

Brandstodskommittén för fast egendom.

De avgående ledamöterna Bankdirektören Axel Sundström, Byggmästaren E. Edv. Karlsson och Byggmästaren J. A. Fredriksson föreslår Beredningsutskottet måtte omväljas för år 1922.

I anledning därav att ledamoten Byggnadssnickaren F. O. Pettersson anhållit att ej komma ifråga till återval, föreslår Beredningsutskottet till ny ledamot för samma tid Byggnadssnickaren P. R. Svedlund även som att förutvarande suppleanter Fanjunkaren L. Lundin och Ingenjören Paul Andersson måtte återväljas.

Terminsavgiftsnämnden.

Avgående ledamoten Borgmästaren John Karlsson och suppleanten Folkskolläraren I. Fröier föreslås till återval för åren 1922—1923.

Examensvittnen vid realskoleexamen.

Samtliga avgående jämte deras suppleanter, nämligen Häradshövdingen C. Uggla, Direktören J. S. Edström, Ingenjören H. Håkansson, Direktören K. Hägwall, Tapetseraren C. Bäckman, Studieledaren G. Hirdman, Grosshandlaren E. Andersson samt suppleanterna Direktören E. Falk och Parkföreståndaren C. F. Thelander, föreslås till omval för år 1922.

Engvallska pensionsfondens tillsättningsnämnd.

Under omval stå samtliga ledamöter Fabrikören C. A. Palmén, Körsnären A. Grönberg, Skomakaremästaren Johan Svensson, Riksdagsmannen V. Larsson och Maskinisten C. F. Huggare, och föreslår Beredningsutskottet att dessa måtte återväljas för åren 1922—1923.

Nämnden över Sundinska understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetarklassen.

Samtliga avgående ledamöter Domprosten Fredrik Fåhræus, Handelsföreståndaren J. A. Zander, Brandchefen A. Danielsson, Komministern A. Enblom, Fru Ida Grönberg, Tapetseraren C. Bäckman och Sjukbesökaren E. Keijser föreslår Beredningsutskottet måtte omväljas för nästa två-årsperiod.

Nämnden för Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål.

I tur avgående Handelsföreståndaren J. A. Zanedr, Komministern A. Enblom, Fru Ida Grönberg och Sjukbesökaren E. Keijser föreslås till omval åren 1922—1923.

Fonden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond.

Beredningsutskottet föreslår återval för tiden 1922—1923 av de i tur avgående ledamöterna, Domkyrkosysslomannen A. Johansson, Fröken Hilda Pihlgren och Maskinisten C. F. Huggare.

I tur att avgå äro ledamoten från tjänstemannaklassen Drätseldirektören T. Öberg, från handlande- och hantverksklassen Körsnären A. Grönberg och från arbetareklassen Tapetseraren C. Bäckman. Samtliga behagade Stadsfullmäktige omvälja för åren 1922—1923.

N:o 89.
Ang. val av kommunala förtroendemän.

Nämnden över Johanna Fryklunds donationsfond.

Bankdirektören A. Sundström och Verkstadsarbetaren E. A. Vestholm föreslås till återval för åren 1922—1923.

Nämnden över Vahlbeckska välgörenhetsfonden.

Enligt reglemente för Nämnden skola vid innevarande års utgång utlottas två av Nämndens ledamöter. De utlottade föreslår Beredningsutskottet till återval för åren 1922—1925.

Nämnden över Lagerqvistska donationsfonden.

För år 1922 föreslås de avgående ledamöterna till återval, nämligen Domprosten Fr. Fåhræus, Handlanden K. Kättström, Överingenjören M. Schenström, Drätseldirektören T. Öberg, Direktören A. Lindén och Järnsvarvaren G. Jansson.

Styrelsen för Västerås stads yrkes- och lärlingsskolor.

Ledamoten Trädgårdsdirektören Frans Johansson och suppleanten C. F. Huggare föreslås till omval för år 1922.

Västerås systembolags styrelse.

Avsägelse av uppdraget föreligger från Seminarierektorn I. Andrén. Beredningsutskottet föreslår återval av läroverksadjunkten O. A. Vetterling, Ingenjören Gustaf Lundberg, Kassören A. Hedberg, Kamreraren E. Axell, Muraren G. Dahlfors, Disponenten Oskar Johansson, Handelsföreståndaren G. Thelander och Kaptenen G. Robsahm samt till ny ordinarie revisor efter Seminarierektorn Andrén Folkskolläraren G. Leontein med registratorn N. Flodin, Kamreraren E. Alrik Larsson, Försäkringstjänstemannen C. A. Bäckström, Kontorschefen A. Söder, Handlanden John Björkstedt och Folkskolläraren David Sjöholm till suppleanter, den sistnämnde ny efter Folkskolläraren Leontein.

Revisorer av stadens jämte fattigvårdens räkenskaper för år 1921.

Härtill föreslås Ingenjören F. O. Berling efter Länsassessorn W. Lange, som avflyttat från staden, med Måleriföreståndaren Alb. Lundkvist som suppleant.

Revisor av Västerås arbetareinstituts räkenskaper för år 1921.

Härtill föreslås direktören C. Tour och Kamreraren E. Axell med Ingenjören Harald Håkansson och Kassören A. Hedberg som suppleanter.

Revisorer av Västerås stads lärlings- och yrkesskolors räkenskaper för år 1921.

Härtill föreslås statens lantbruksingenjör A. V. Nordin.

Revisor av Västerås h. allm. läroverks byggnadsfonds räkenskaper för år 1921.

N:o 89.

Ang. val av kommunala förtroendemän.

Revisor av Västmanlands läns Arbetsförmedlings räkenskaper för år 1921.

Härtill föreslås kamreraren E. Alrik Larsson med folkskolläraren G. Leontein som suppleant.

Revisor av flickskolans räkenskaper för år 1921.

Beredningsutskottet föreslår återval av Folkskolläraren I. Fröier.

Sakkunniga vid sjöförklaring och sjöförhör.

Till att såsom sakkunniga gå Rådstuvurätten tillhanda vid upptagande av sjöförklaring och sjöförhör under år 1922 hemställer Beredningsutskottet, att Stadsfullmäktige måtte föreslå Sjökaptenen C. G. Söderström, Maskiningenjören A. Axelson, Sjökaptenen Hj. Eriksson, Sjökaptenen G. Berg och Hamnkaptenen J. R. Benson.

Västerås den 7 december 1921.

På Beredningsutskottets vägnar:
CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

N:o 90.

Drätselkammarens skrivelse ang. införande av nöjesskatt.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anledning av Stadsfullmäktiges remiss den 28 april innevarande år av Redaktören And. Pers hos Stadsfullmäktige väckta motion om införande av nöjesskatt och på grund av utredning, som även eljes företagits inom Drätselkammaren, får Drätselkammaren, med överlämnande av ett utlåtande, avgivet av en av Drätselkammaren tillsatt kommitté, för egen del anföra följande.

Drätselkammaren instämmer i allt väsentligt i och åberopar berörda kommittéutlåtande. Endast i en punkt har Drätselkammaren att framställa ett avvikande förslag.

Drätselkammaren anser det nämligen mindre lämpligt, att Stadsfullmäktige utan vidare uppdraga åt Drätselkammaren att för kommunen fatta beslut för vissa fall eller beträffande vissa slag av nöjestillställningar om befrielse från skattens utgörande eller skattebeloppets användande för det ändamål, varför tillställningarne anordnas. Denna del av förevarande fråga bör enligt Drätselkammarens förmenande i stället ordnas så, att vissa riktlinjer utarbetas och fastställas av Stadsfullmäktige, efter vilka avgöranden i dylika fall böra träffas. Stadsfullmäktige torde, därest beslut om införande av nöjesskatt fattas, lämpligen uppdraga åt Drätselkammaren att inkomma med förslag i här berörda avseende. Detta bör dock ej hindra, att nöjesskatteförordningen träder i tillämpning, då eventuell befrielse kan föranleda restitution av erlagd skatt under den första tiden.

Drätselkammaren hemställer alltså, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

att Kungl. förordningen den 30 maj 1919 om rätt för kommun att upptaga avgift vid vissa offentliga nöjestillställningar skall tillämpas i Västerås från och med början av år 1922 och tills vidare,

att denna avgift skall utgå med fulla de belopp, som angivas i 3 § av nämnda förordning,

att uppdraga åt Drätselkammaren att *ej mindre* vidtaga alla för debitering, uppbörd och kontroll av nöjesskatten erforderliga åtgärder, *än även* att skyndsamt inkomma till Stadsfullmäktige med förslag till bestämmelser, på vad sätt och efter vilka grunder beslut för vissa fall eller beträffande vissa slag av tillställningar om befrielse från skattens utgörande eller skattebeloppets användande för det ändamål, varför tillställningarne anordnas, må fattas,

samt att det i motionen framförda förslaget om nöjesskattemedlens användande för främjande av bostadsproduktionen icke skall till Stadsfullmäktiges vidare åtgärd föranleda.

N:o 90.
Ang. införande av nöjesskatt.

Emot Drätselkammarens beslut i ärendet hava reservationer anförts *dels* av Herr Jonsson, som för sin del yrkat bifall till kommitterades förslag oförändrat, och avslag å förslaget om utarbetande av ovanberörda bestämmelser eller eljes avslag å förslaget i dess helhet, *dels ock* av Herr Vestholm, som för sin del förordat, att skattebeloppet skulle bestämmas till hälften av vad i förordningen angivits såsom normalt, dock med undantag att då den lägsta skattesatsen enligt förordningen utgjorde 5 öre, detta belopp skulle bibehållas och att då halva skattesatsen icke utgjorde ett med talet 5 jämt delbart belopp, beloppet skulle höjas så mycket att det kunde jämt delas med talet 5.

Västerås den 15 december 1921.

På Drätselkammarens vägnar:
AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Den 10 mars 1921 uppdrog Drätselkammaren åt undertecknade med hänsyn till stadskassans stora behov av inkomster att verkställa utredning i frågan om införande av nöjesskatt i Västerås. Sedan därefter Stadsfullmäktige den 28 april samma år till Drätselkammaren för utlåtande remitterat en av Redaktören And. Pers hos Stadsfullmäktige väckt motion om införande av nöjesskatt och användande av nöjesskattemedlen till främjande av bostadsproduktionen, har Drätselkammaren den 12 sistlidne maj till undertecknade remitterat jämväl detta ärende.

Redan en gång tidigare har frågan om nöjesskatteförordningens tillämpning här i staden varit föremål för de kommunala myndigheternas övervägande och beslut.

Drätselkammaren framförde nämligen ärendet till Stadsfullmäktige genom en skrivelse av den 16 oktober 1919 (Stadsfullmäktiges handlingar N:o 84 för år 1919) därvid dock Drätselkammarens majoritet förklarade sig vara av den uppfattningen, att ifrågavarande skatt icke *för det dåvarande* borde införas i staden. Vid ärendets avgörande i Stadsfullmäktige den 27 november 1919 beslöto Stadsfullmäktige genom votering med 26 röster mot 17, som voro för nöjesskatt, att följa majoritetens inom Drätselkammaren mening.

Kungl. förordningen den 30 maj 1919 om rätt för kommunen att upptaga särskild avgift vid vissa offentliga nöjestillställningar, vilken förordning trädde i kraft den 1 oktober samma år, innehåller i huvudsak följande bestämmelser.

För nöjestillställning, till vilken allmänheten har tillträde mot avgift, äger kommun, inom vilkens område tillställningen försiggår, uttaga särskild avgift, benämnd nöjesskatt.

Det tillkommer i stad Stadsfullmäktige att besluta om upptagande tills vidare av denna skatt, som utgår med bestämda belopp. Kommunen äger dock för visst fall eller beträffande vissa slag av tillställningar medgiva befrielse från skattens utgörande eller skattebeloppets användande för det ändamål, varför tillställningarna anordnats.

N:o 90. Ang. införande av nöjesskatt.

Skatten uppdelas på 3 klasser.

I. Konsert, opera- och annan musikalisk föreställning, dramatisk och litterär föreställning samt uppvisning i konstnärlig dans och i icke professionell idrott, vid vilka skatt utgår med 5 öre för biljett, vars pris är högst 50 öre, och därutöver 5 öre för varje påbörjat belopp av 50 öre av biljettpriset;

II. Biograffföreställning, varför skatt utgår med 5 öre för biljett, vars pris är högst 50 öre; 10 öre för biljett, vars pris överstiger 50 öre men ej en krona, och därutöver 10 öre för varje påbörjat belopp av 50 öre av biljettpriset;

III. Cirkus, varité- och kabaretföreställning, uppvisning i professionell idrott o. d., bal, maskerad, annan danstillställning m. m., kapplöpning, travkörning och uppstigning i luftballong eller flygmaskin, samt förevisning av djur, trolleriföreställning, vaxkabinett, marionett-teater, akrobatföreställning och dylikt.

Avgiften utgår med 5 öre för biljett, vars pris är högst 25 öre, 10 öre för biljett, vars pris överstiger 25 öre men ej 50 öre, 15 öre för biljett, vars pris överstiger 50 öre men ej 75 öre, 20 öre för biljett, vars pris överstiger 75 öre men ej 1 krona och därutöver 10 öre för varje påbörjat belopp av 50 öre av biljettpriset.

För att hindra, att avgiften lägges på program- eller garderobskostnaden i stället för biljettkostnaden och skatten därigenom undandrages kommunen, är stadgat, att det belopp, som överstiger 15 öre härför, därest avgift för program eller garderob avfordras såsom villkor för deltagande i nöjestillställningen, hänföres till biljettpriset.

Medgives rätt att deltaga i nöjestillställnnig, utan att biljett utlämnas, beräknas skatten å bruttobeloppet av influtna inträdesavgifter samt utgår med 10 % i fråga om tillställningar i klass I här ovan och med 20 % för övriga tillställningar.

Kommun äger besluta om tillämpning av lägre skattesatser med bibehållande av det inbördes förhållandet mellan de olika skattesatserna.

Beslut härom erfordrar dock godkännande av vederbörlig länsstyrelse.

För nöjesskattens inbetalande svarar den som anordnat nöjestillställningen.

Om också förhållandena i slutet av år 1919 voro sådana, att staden kunde avstå från den inkomst, som kunde påräknas av nöjesskatten, har härutinnan sedermera inträtt en betydande ändring. Det kan härutinnan endast hänvisas till vad Drätselkammaren yttrat i sitt betänkande till 1922 års budgetförslag, i vilket, trots den strängaste återhållsamhet i fråga om utgifter, föreslås en höjning av ej mindre än 2 kr. per bevillningskrona i den redan förut höga kommunalskatten. Därjämte är det känt, att arbetslösheten efter budgetförslagets upprättande visat sig vara stadd i oroväckande ökning, ett förhållande, som ställer än ytterligare krav på stadskassan.

N:o 90.

Ang. införande av nöjesskatt.

Under sådana omständigheter är det enligt vår mening icke rätt eller lämpligt att längre dröja med att vidtaga åtgärder för att tillförse stadskassan den synnerligen väl behövliga inkomst, som kan härflyta av ifrågavarande skatt, vilken i olikhet med andra skatter måste anses vara fullt frivillig.

I Drätselkammarens ovanberörda skrivelse av den 16 oktober 1919 beräknades nöjesskatten komma att giva en inkomst av 53,000 kronor om året. Denna beräkning var nog efter vad erfarenheterna från andra städer ge vid handen för låg efter dåvarande förhållanden. Med hänsyn till den allmänna depressionen, som även i hög grad påverkat frekvensen vid nöjestillställningar, måste man likväl för närvarande räkna med en lägre summa. Vi tro dock, att en årlig inkomst av omkring 40,000 kronor skall kunna för den närmaste framtiden vara att påräkna av ifrågavarande skattekälla.

Av vad som ovan anförts torde framgå, att vi för vår del icke kunna tillstyrka, att nöjesskattemedlen avsättas för visst ändamål, närmare bestämt främjande av bostadsproduktionen, hur behjärtansvärt än detta ändamål i allmänhet kan anses vara. Den erfarenhet Drätselkammaren torde hava vunnit av det allmännas bostadspolitik under de senaste åren, manar icke till fortsatt understödjande verksamhet, åtminstone icke för den närmaste framtiden. Genom de understöd, som givits av stat och kommun hava flere personer lockats att giva sig in på byggnadsföretag, som icke blott förbrukat vederbörandes små besparingar utan därjämte bringat dem i ekonomiskt trångmål. Och dessutom äro vi helt allmänt av den uppfattningen, att varje särskilt behov, för vars tillgodoseende anspråk ställas på stadens kassa, skall prövas med hänsyn till dess allmänna vikt och betydelse å ena sidan och stadens ekonomiska förmåga å den andra, men utan avseende å, huruvida någon särskild inkomstkälla kan anses lämplig att bära utgiften i fråga. Nu är stadens ekonomiska ställning dessutom sådan, att det enligt vår mening icke kan bliva fråga om, att staden ikläder sig nya utgifter utan de mest vägande skäl även om någon ökning av stadens inkomster sådan som den nu ifrågasatta, kan påräknas.

För vår del tillstyrka vi således, att nöjesskatt från och med 1922 års början införes i Västerås men avstyrka bifall till förslaget, att nöjesskattemedlen skola användas till främjande av bostadsproduktionen.

Vad beträffar den närmare tillämpningen av förordningen om nöjesskatt, torde icke skäl föreligga att, såsom förordningen medgiver, införa lägre skattesatser i allmänhet än de i förordningen angivna. De undantag för vissa fall eller för vissa slag av nöjen som enligt författningen medgives kommunen rätt att bevilja, torde lämpligen anförtros åt Drätselkammaren att besluta om. I detta sammanhang synes dock böra framhållas, att då avgift för övervarande av nöjestillställning, för vilken skatt skall utgå, även avser annat nöje eller annat, som ej är att hänföra till nöjestillställning i egentlig mening, givetvis endast den del av avgiften, som belöper å den skattepliktiga nöjestillställningen bör beläggas med skatt.

På grund av det här anförda få vi sålunda föreslå, att Drätselkammaren ville i sitt utlåtande till Stadsfullmäktige hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att Kungl. förordningen den 30 maj 1919 om rätt för kommun att upptaga avgift vid vissa offentliga nöjestillställningar skall tillämpas i Västerås från och med början av år 1922 och tills vidare, N:o 90. *Ang. införande av nöjesskatt.*

att denna avgift skall utgå med fulla de belopp, som angivas i 3 § av nämnda förordning,

att uppdraga åt Drätselkammaren att ej mindre vidtaga alla för debitering, uppbörd och kontroll av nöjesskatten erforderliga åtgärder än även att för kommunen fatta beslut för vissa fall eller beträffande vissa slag av tillställningar om befrielse från skattens utgörande eller skattebeloppets användande för det ändamål, varför tillställningarne anordnats,

samt att det i motionen framförda förslaget om nöjesskattemedlens användande för främjande av bostasdproduktionen icke skall till Stadsfullmäktiges vidare åtgärd föranleda.

Västerås den 6 december 1921.

Martin Jonsson. *Carl Bäckman.* *Theofil Öberg.*

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan Stadsfullmäktige prövat och förkastat förslag om att införa nöjesskatt i staden har någon tid förflutit, varföre jag vill ifrågasätta att upptaga detta ärende till förnyad prövning. Förhållandena ha under de sista åren i betydlig mån förändrats. Anspråken på det allmännas bistånd på olika sätt ha ökats under det att möjligheten att få in skattemedel i hög grad försvårats.

Emellertid är det icke min avsikt att föreslå nöjesskattens ingående i stadens allmänna drätsel. Jag vill ställa inkomsterna av denna skatt till förfogande helt och hållet till underlättande av bostasdväsendets utveckling i en sund riktning.

Bostad och nöjesliv ha ett nära samband med varandra. Den som har en dålig bostad frestas gärna att tillbringa sin tid på nöjeslokalerna till skada för både sig och de sina, under det den som har en god bostad där får den vila och vederkvickelse som han behöver. Umgänget med familjen i hemmet torde ha ett gott inflytande för vidmakthållande av en sund sinnesriktning. Det är en betänklig utveckling, när vi nu här i staden få vår sjätte biograf, under det att bostadsbyggandet står så gott som helt och hållet stilla. Högst betydande summor nedläggas årligen av allmänheten på nöjeslivet, under det att samma allmänhet anser sig ur stånd att göra något verksamt för att anskaffa sig hyggliga bostäder.

Denna omständighet har hos mig väckt tanken på att införa nöjesskatt här i staden, vilken skulle användas uteslutande till bostadsproduktionens

N:o 90.
Ang. införande av nöjesskatt.

främjande. De av skatten inflytande medlen skulle fonderas och alltså icke sammanblandas med stadens övriga penningväsen. Med medlen skulle planer uppgöras för större bostadsbyggen, helst sådana för smålägenheter och hem, som kunna ägas eller i framtiden inlösas av bebyggaren. Bostadsområden som förläggas utanför stadens väg- och ledningsnät skulle kunna ur fonden få hjälp för anläggning av vägar och ledningar. Med fondens medel skulle därjämte en lånekassa kunna åstadkommas, som understödde den medellöse eller mindre bemedlade att åstadkomma ett eget hem genom amortering på billiga villkor.

Erfarenheten från de stora byggena med sammanförande av hundratals familjer i samma byggnad torde icke vara enbart uppmuntrande, även om detta på sin tid varit en nödvändig utväg. Förläggningen av bostäderna i markerna med mera utrymme, sol och grönska är i alla händelser mera tilltalande. Likaså torde det vara att förorda, att den enskildes omtanke och arbetskraft tages i anspråk vid bostädernas byggand eoch anordning, något som låter sig göra vid sådana byggen, där var en vet att stugan eller lägenheten skall bli hans egen.

Det torde vara sannolikt att bostadstillgången under de närmaste åren kommer att svara mot behovet, kanske till och med överstiga detsamma, beroende på hur långvarig den industriella krisen blir. Men den kommer ju, efter vad erfarenheten lär, att en gång efterträdas av större livaktighet, varvid behov av mera bostäder naturligtvis kommer att göra sig gällande. Man torde kunna utgå ifrån, att det allmänna ej kan fortsätta med den verksamhet som går ut på att förse medborgare med bostäder utan att detta måste bli en privat angelägenhet. Så mycket mera angeläget är det då, att organisera och stödja denna verksamhet, d. v. s. hjälpa till självhjälp.

Genom en kombination av nöjesskatten med bostadsanskaffningen skulle en ordning erhållas, där nöjesrörelsen skulle stödja bostadsbyggandet. Om ungdomen och den mindre eftertänksamme låter slantarna gå till flyktiga nöjen, skulle den bråkdel av utgiften som nöjesskatten kunde förorsaka komma till gagn vid en tidpunkt i livet, då omtanken vaknar och livets allvar gör sig påmint vid sökandet av ett eget tak över huvudet för en själv och eventuell familj.

De närmare föreskrifterna hur den uppkomna fonden skall förvaltas och användas torde det icke här vara platsen att ingå närmare på. I händelse tanken kan väcka stadsfullmäktiges gillande, torde drätselkammaren lämpligast böra föreslå dessa bestämmelser.

Jag tillåter mig att i anslutning till vad jag här anfört föreslå Stadsfullmäktige besluta

att införa nöjesskatt i Västerås och

att använda de inflytande medlen oavkortade till främjande av bostadsproduktionen, varvid företräde skulle givas åt strävandet att förvärva egna hem eller lägenheter i sammanbyggda hus.

Västerås den 26 april 1921.

ANDERS PERS.

Enligt uppdrag:
M. Pers.

N:o 91.

Beredningsutskottets yttrande över förslaget till Utgifts- och Inkomststat för år 1922.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Till det av Drätselkammaren med ledning av anslagsäskanden från de olika kommunala styrelserna och nämnderna upprättade förslag till stadens utgifts- och inkomststat för nästkommande år får Beredningsutskottet härmed foga följande utlåtande.

Såsom en allmän inledning till sin granskning av de olika statförslagen kan Beredningsutskottet icke underlåta att nämna, att Utskottet hyst den förhoppningen att kunna genom tillämpning av ytterligt gående sparsamhetsprinciper nedpressa den utdebitering för nästkommande år, som av Drätselkammaren föreslagits. Som emellertid vid granskningen framgått att redan vid de olika budgetsförslagens upprättande största hänsyn tagits till stadens ansträngda ekonomiska ställning, och Drätselkammaren i de fall sådant kunnat ske ännu mera skärpt detta hänsynstagande, har det ej lyckats Beredningsutskottet att i nämnvärdare mån nedbringa utgifterna — i staten för Folkskolan har Beredningsutskottet tvärtom på grund av föreliggande omständigheter nödgats tillstyrka högre anslag för den fria skolmaterialen än som av Drätselkammaren föreslagits.

Den för Drätselkammaren vid statförslagets upprättande vägledande grundprincipen att i staten avsätta ett så utmätt förslagsanslag, att den hittills åtminstone i vissa fall tillämpade regeln att balansera anslag beslutade ett år till uttaxering i nästkommande års stat, varigenom denna senare nedtyngts, kan överges och i stället oförutsedda utgifter under år 1922 — hit hänförliga äro i första hand fortsatta anslag till arbetslöshetens bekämpande — kunna täckas med samma års uttaxering och i bästa fall eljest i staten uppkommande brist har synts Beredningsutskottet fullt riktigt. Nu anförda omständigheter har föranlett Beredningsutskottet att överge sin förberörda förhoppning och därvid knutna avsikt samt ansluta sig till Drätselkammarens förslag till utdebitering. Det förtjänar i detta sammanhang anmärkas, att den ökade utdebiteringen har sin orsak uteslutande uti de ekonomiska uppoffringar staden iklätt sig och måst ikläda sig för arbetslöshetens bekämpande således bottnande uti förhållanden, som äro exeptionella och liggande utom möjlighet för stadens myndigheter att kunna ändra.

Drätselkammaren har med tillämpning av nu gällande bestämmelser angående dyrtidstillägg även under nästkommande år och efter ett antaget indextal vid årsskiftet av 220 beräknat stadens befattningshavares dyrtidstilllägg. Sedermera har Lönenämnden under åberopande av att ändrade förhål- **Dyrtidstillägg.**

N:o 91.

Ang. Beredningsutskottets yttrande över förslaget till utgifts- och inkomststat för år 1922.

landen kunna påkalla andra bestämmelser rörande dyrtidstillägg efter den 1 juli 1922 föreslagit, att Stadsfullmäktige ville fatta beslut, varigenom Stadsfullmäktige icke bunde sig vid nu gällande bestämmelser i hithörande ämne längre än till nyss angivna dag, och får Beredningsutskottet för sin del ansluta sig till Lönenämndens förslag.

Arvoden m. m.

Drätselkammarens nedsättning av under olika stater upptagna anslag till arvoden med 15 %, för så vitt ej särskilda förhållanden såsom större insikt i det arvodesbetalade arbetet eller dylikt påkalla arvodets bibehållande med förut utgående belopp, finner Beredningsutskottet vara motiverad och tillstyrker således denna nedsättning.

Vid behandlingen av de olika specialstaterna har Beredningsutskottet uppmärksammat att avgifter för telefon och telefonsamtal upptagits efter nu gällande taxa. Som en nedsättning av denna taxa redan är av statsmakterna beslutad från och med nästkommande års början, motsvarande ungefär 20 %. föreslår Beredningsutskottet att avdrag med motsvarande pocentsats göres å de för telefon beräknade utgifterna i de olika staterna. Härigenom vinnes en besparing för stadskassan av 4,792 kronor närmare specificerad i bilaga till detta betänkande.

Fattigvårdsstyrelsen.

Om ock med tvekan tillstyrker Beredningsutskottet ett tillfälligt anställande under år 1922 av en tillsyningsman och anvisande av det begärda anslaget för dennes avlöning dock med den reservation, att Beredningsutskottet fattat behovet av en dylik hjälpkraft uteslutande beroende på depressionstiden och därav föranledd ökning i understödstagarnas antal och i arbetet med deras övervakande, i följd varav, då denna verkan av depressionstiden upphör, anslaget bör indragas.

Herr Hiersemann har under hänvisning till, att befattningen som syssloman vid fattigvården nyligen inrättats och att såsom skäl härför av Fattigvårdsstyrelsen åberopades det arbete, som nu skulle läggas på tillsyningsmannen, för sin del ställt sig avvisande till förslaget att anvisa anslag för anställande av en sådan.

I alla övriga delar tillstyrker Beredningsutskottet Fattigvårdsstyrelsens förslag till stat för fattigvården med av Drätselkammaren ifrågasatta ändringar.

Folkskolan.

Utskottet har inhämtat, att Lönenämnden under avstyrkande av Folkskolestyrelsens förslag ang. höjd bostadsersättning föreslagit att samma bestämmelser för lärarkårens avlöning, som varit gällande för innevarande år, skulle bliva gällande för nästkommande, allenast med den ändring att ersättningen för den befattningshavare å folkskolans stat tillkommande naturaförmånen av fritt bränsle nedsättes till följande belopp:

4 rum och kök	kronor	370: —
3 „ „ „	„	310: —
2 „ „ „	„	240: —
1 „ „ „	„	180: —

N:o 91.

Ang. Beredningsutskottets yttrande över förslaget till utgifts- och inkomststat för år 1922.

detta förslag tillstyrker Beredningsutskottet, liksom ock Beredningsutskottet ansluter till Drätselkammarens och Lönenämndens hemställan med avseende å ersättning för brister i åt lärarpersonalen vid Rosenlunds folkskola upplåtna tjänstebostäder.

Däremot kan Beredningsutskottet icke biträda den av Drätselkammaren förordade nedprutningen uti av Folkskolestyrelsen begärda anslag för fri skolmateriel med resp. 13,000 kronor för materiel i läs- och skrivämnen, 3,000 kronor för slöjdmateriel för gossar samt 6,500 kronor för slöjdmateriel för flickor.

Ett Stadsfullmäktiges beslut i enlighet med Drätselkammarens förslag skulle enligt Utskottets åsikt innebära omöjlighet för Folkskolestyrelsen att med fullt upprätthållande av principen om fri skolmateriel undvika att låta komma sig till last ett överskridande av sålunda utmätta anslag.

Drätselkammarens beräkning är nämligen ej minst fotad på stadskassans bokförda utgifter för samma ändamål under innevarande år till och med oktober månads utgång. Som emellertid avsevärda utgifter återstå att gälda vid det förhållande, att leverantörer av skolmateriel ännu icke presenterat sina räkningar, har beräkningsgrunden blivit felaktig och jämförelsen med innevarande års utgifter missvisande. Med ledning av de verkliga utgifterna i år enligt uppgifter härå från vederbörande skolmyndigheter och med allt beaktande av det troliga uti ett förbilligande under nästa år av material för undervisningen — den av Drätselkammaren anvisade utvägen att infordra anbud och för inköp anlita grossister, har Folkskolestyrelsen, så vitt för Beredningsutskottet är bekant, alltid anlitat — kan Beredningsutskottet icke förorda större nedsättning uti de av Folkskolestyrelsen begärda anslagen än till för material i läs- och skrivämnen 35,000 kronor, slöjdmaterial för gossar 4,500 kronor, slöjdmaterial för flickor 8,000 kronor eller tillhopa 47,500 kronor, motsvarande en nedsättning i Folkskolestyrelsens beräkning av 13,000 kronor mot av Drätselkammaren föreslagna 22,500 kronor.

Uti Drätselkammarens anförande angående ersättning för alster av flickslöjd, som komma barn av icke obemedlade föräldrar till godo, instämmer Beredningsutskottet.

Utskottet finner anmärkningsvärt, att i Skolstyrelsens stat upptagits anslag för hämtning av skolbarn då utan kostnader för stadskassan offentlig myndighet kan anlitas emot tredskande skolbarn och i de fall, denna tredska är beroende på föräldrars åtgöranden, emot föräldrarne. Beredningsutskottet har med hänsyn till denna möjlighet ansett anslaget obehövligt. Skulle i något fall vederbörande skolmyndighet anse det vara fördelaktigare att anlita den hittills använda utvägen att hämta tredskande barn till skolan genom skolvaktmästarne, bör detta uppdrag ingå i dessas tjänsteåligganden utan särskild ersättning.

Anslaget under titeln renhållning för skurning, rengöring och tvätt har utan anmärkning av Drätselkammaren i Skolstyrelsens förslag upptagits med från innevarande års stat oförändrat belopp, 7,000 kronor. Med hänsyn till att kostnaden för förnödenheterna för rengöringen och dagpenningen för skurningen bör kunna nedbringas på grund av prisfallet och andra arbetslöners nedsättning, föreslår Utskottet nedsättning i detta anslag med 1,000 kronor, eller till 6,000 kronor, motsvarande ungefär 15 %.

N:o 91.

Ang. Beredningsutskottets yttrande över förslaget till utgifts- och inkomststat för år 1922.

I övriga här ej berörda delar tillstyrker Utskottet Folkskolestyrelsens statförslag med Drätselkammarens tillägg och ändringar.

Högre folkskola, allmänt läroverk samt andra undervisningsanstalter.

Med de anmärkningar att ersättningen till rektor vid högre folkskolan för ett felande rum jämte bränsle skall beräknas i relation till den av Lönenämnden föreslagna ersättningen för dylik förmån till befattningshavare å folkskolans stat, samt att Beredningsutskottet i förslaget till stat för stadens yrkes- och lärlingsskolor förordar sänkning av anslaget till annonser på de skäl Drätselkammaren angivit till 1,500 kronor, anslaget till telefon till 700 kronor och anslaget till oförutsedda utgifter till 1,000 kronor, och att alltså stadens utgifter för denna skolstat måtte fastställas till 31,289 kronor 73 öre, hemställer Beredningsutskottet om bifall till vad Drätselkammaren föreslagit med avseende å utgifterna under dessa titlar.

Hälso- och sjukvård.

Med den ändring i anslaget till telefonavgifter, som betingas av den förut föreslagna procentuella nedsättningen i dylika anslag, har Beredningsutskottet ingen erinran att göra emot Hälsovårdsnämndens statförslag sådant detsamma av Drätselkammaren tillstyrkts.

Gatureglering.

Lämpligheten av att under nuvarande ekonomiska förhållanden anstränga stadens kredit genom upptagande av lån för större absolut ej nödvändiga gatuarbeten kan ifrågasättas, och har Beredningsutskottet varit i tvekan, huruvida Utskottet skulle tillstyrka de av Drätselkammaren av lånemedel begärda anslagen för stensättning av västra delen av Stora torget samt för utsträckning av stensättningen på hamnplanen, då dessa platser befinna sig i ett skick, som utan allt för stora olägenheter kan fortfara ännu något år. Emellertid har Beredningsutskottet beslutat tillstyrka anslag även för dessa arbeten likväl med den reservation, att desamma komma till utförande allenast för så vitt arbetslöshet i större utsträckning hotar stadens egna arbetare och då såsom ett stadens eget nödhjälpsarbete, vilket torde underlätta möjligheten för staden att nu erhålla tillstånd till dylikt anslags gäldande genom lån. Med detta förbehåll tillstyrker Beredningsutskottet alltså att ett anslag å 106,500 kronor beviljas av lånemedel för de av Drätselkammaren ifrågasatta större gatuarbetena.

Planteringarna.

För underhåll av planteringarne utmed Hamngatan m. fl. platser samt å Djäkneberget har i Planteringsnämndens stat upptagits anslag å respektive 8,000 och 5,000 kronor. Det ekonomiska nödtillståndet påkallar även med avseende å stadens planteringar inskränkningar, varför Beredningsutskottet föreslår att berörda anslag reduceras till respektive 7,000 och 4,500 kronor. Såsom en följd härav torde anslaget till körslor kunna reduceras till 3,500 kr.

Med hänsyn därtill att det synes lämpligt, att Stadsfullmäktige i varje särskilt fall prövar oförutsedda behov av nyanläggningar och i denna ordning anvisar anslag härför, har Beredningsutskottet ansett det begärda anslaget å 2,000 kronor för oförutsedda anläggningar kunna ur staten avföras.

Beredningsutskottets förslag jämfört med Drätselkammarens innebär en ytterligare besparing av 4,000 kronor. Med dessa reduceringar tillstyrker alltså Beredningsutskottet Drätselkammarens förslag till stat för stadens planteringar.

N:o 91.

Ang. Beredningsutskottets yttrande över förslaget till utgifts- och inkomststat för år 1922.

Under hänvisning beträffande utgiftstiteln "avloppsledningar" till vad Beredningsutskottet härom anför vid behandlingen av de tekniska verkens stat, instämmer Beredningsutskottet uti Drätselkammarens yttranden och förslag beträffande utgifterna för gatubelysningen och hamnen.

Gatubelysningen, avloppsledningar och hamnen.

Renhållningsverket.

Utskottet tillstyrker Drätselkammarens utgiftsförslag för renhållningsverket med de avvikelser att under titeln "anskaffning och underhåll av inventarier" anslagen till inköp av och omändring av fordon samt till reparationer av sådana med hänsyn till prisnedgången nedsättes till respektive 4,000 och 1,500 kronor, att under titeln "löner och arvoden" anslagen till extra arbetare och till arbetares semester i överensstämmelse med reduktioner i allmänhet av arbetslöner nedsättes med 15 % till respektive 18,275 och 2,275 kronor, samt att vid det förhållande att större anslag för oförutsedda utgifter på grund av den noggranna specificeringen av utgifterna i övrigt i detta statförslag icke synes vara erforderligt, härför reserveras allenast 1,000 kronor i stället för föreslagna 3,000 kronor.

Svingården.

Anslaget för inköp av grisar förefaller Beredningsutskottet vara för högt beräknat i betraktande av nuvarande marknadspriser och väntad ytterligare nedsättning häri varför en reducering i anslaget med 500 kronor eller från 3,000 till 2,500 kronor torde kunna ske.

På grund av genom löneavtal under år 1922 med all sannolikhet förestående sänkningar i arbetslöner torde likaledes anslaget till avlöningar kunna nedsättas till 5,500 kronor. Med dessa förändringar har Beredningsutskottet intet att erinra emot Lantegendomsnämndens förslag till stat för svingården med däri av Drätselkammaren förordad ändring.

Lantbruket och skogarna.

Av samma skäl, som anförts vidkommande enahanda anslag under utgiftstiteln "renhållningsverket" hemställer Beredningsutskottet, att anslaget för diverse utgifter under denna utgiftstitel nedsättes från 4,000 till 3,000 kronor och att med denna ändring Drätselkammarens förslag till utgiftsstat fastställes.

Vatten- Gas- och elektricitetsverken.

Efter borttagande av telefonväxel och en del därtill anknutna såsom onödiga befunna telefoner i verkens kontorsbyggnad, därom Styrelsen för de tekniska verken, efter avgivandet av Drätselkammarens statförslag, gått i författning, och med reduktion av telefonavgifterna för de återstående telefonerna vinnes såsom framgår av specialtablån en besparing å 1,700 kronor.

Utskottet anser och föreslår att anslaget till räkenskapsböcker m. m. på grund av det inträffade prisfallet, vilket även drabbat förnödenheter av dylikt

N:o 91.

Ang. Beredningsutskottets yttrande över förslaget till utgifts- och inkomststat för år 1922.

slag, nedsättes med 1,000 kronor till 7,500 kronor, samt att utgiftsposten renhållning, eldning och belysning, vilken Utskottet funnit vara oproportionerligt hög i förhållande till de tekniska verkens utrymmen och vid jämförelse med utgifter av enahanda art för andra stadens större institutioner, t. ex. rådhuset, icke upptages till högre belopp än 5,000 kronor.

Dessa av Beredningsutskottet förordade nedsättningar böra enligt av Vatten- och Gasverksstyrelsen angiven proportion fördelas mellan de olika verksamhetsgrenarne enligt följande uppställning:

Diverse utgifter för verkens gemensamma förvaltning enligt Styrelsens förslag	35,100: —
Enligt Beredningsutskottets förslag avgår	5,400: —
Återstår kronor	29,700: —

att fördelas

	Enl. styrelsens förslag:	Enl. Beredningsutskottets förslag Avgår:	Upptages:
å vattenverket	6,000: —	900: —	5,100: —
å avloppsledningarne	3,000: —	500: —	2,500: —
å gasverket	9,000: —	1,300: —	7,700: —
å elektricitetsverket	14,500: —	2,300: —	12,200: —
å installationsarbeten	2,600: —	400: —	2,200: —
Kronor	35,100: —	5,400: —	29,700: —

I enlighet härmed skall den beräknade behållningen av de olika verkens drift ökas med mot minskningen svarande belopp utom i fråga om gasverkets där utgifter och inkomster enligt Styrelsens av Drätselkammaren tillstyrkta förslag skola balansera mot varandra med lika belopp. För dess vidkommande skall således en minskning i utgifterna motsvaras av enahanda minskning i inkomsterna och har Beredningsutskottet intet att erinra emot att således ändrade belopp upptagas i staten.

Bland utgifterna för avloppsledningarne har Beredningsutskottet uppmärksammat att posten "avlöning för driften i pumpstationen" icke undergått större nedsättning i jämförelse med samma post i innevarande stat än från 5,000 till 4,700 kronor. Som något undantag med avseende å den eljest förestående reduceringen i arbetslöner icke synes föreligga i fråga om denna avlöning, har Beredningsutskottet ansett sig kunna nedsätta denna utgiftspost med ytterligare 500 kronor och föreslår förty, att den av Stadsfullmäktige upptages i staten till ett belopp av 4,200 kronor.

Med dessa nu angivna ändringar och tillägg förordar Beredningsutskottet antagande av Drätselkammarens förslag till utgiftsstater för de tekniska verken och i samband härmed den ävenledes föreslagna nedsättningen i gaspriset.

I samband med behandlingen av tekniska verkens stat har Beredningsutskottet med tillfredsställelse erfarit att Styreslen i medvetande om att bättre driftsresultat borde kunna ernås igångsatt en utredning i och för klarläg-

N:o 91.

Ang. Beredningsutskottets yttrande över förslaget till utgifts- och inkomststat för år 1922.

gande av de åtgärder i organisatoriskt och tekniskt avseende, som härför bliva erforderliga. Det är blott att härtill uttala det önskemål att denna utredning göres snabbt och så grundligt som möjligt — utredningen bör således föreligga under år 1922 — och att styrelsen för vinnande av det bästa resultat icke tvekar att för utredningen anlita den bästa tekniska, ekonomiska och organisatoriska sakkunskap, som på det område varigenom utredningen kommer att röra sig, står till buds.

Kallbadhuset, varmbadhuset, båttrafiken, vedgården, brandväsendet, fastighetsförvaltningen, magistrat- och rådhusrätt, kronouppbörds- och exekutionsväsende.

Emot avgivna förslag till stater för dessa verk sådana dessa av Drätselkammaren tillstyrkts har Beredningsutskottet ingen annan erinran att göra än att vidkommande utgifterna för brandväsendet under brandkårens reserv skall tilläggas utgift för en telefon till ångsprutechefen med 80 kronor och att, därest Beredningsutskottets avstyrkande å Magistratens förslag om stadens uppdelning i två sotaredistrikt vinner Stadsfullmäktiges gehör, anslag för avlöning av en ytterligare sotaremästare skall utgå.

I fråga om den föreslagna nedsättningen i telefonavgifterna och de belopp denna nedsättning avser hänvisar Beredningsutskottet till den bifogade tablån.

Polisväsende och fångvård.

Som Lönenämnden vid Beredningsutskottets behandling av budgetförslaget ännu icke avgivit sitt förslag till beräkning av beklädnadsförmånen för år 1922 och Stadsfullmäktiges beslut härom bliver beroende av samma förslag, har Beredningsutskottet allenast velat anmärka, att i staten skall upptagas det anslag för tjänstebeklädnad åt polispersonalen, som på grund av Stadsfullmäktiges beslut bliver erforderligt.

Anslaget till läkarevård är upptaget till samma belopp som i innevarande års stat anvisats ej blott härför utan ock för bestridande av kostnaden för fri medicin. Då förmånen av fri medicin ej längre tillkommer stadens befattningshavare, har Beredningsutskottet funnit anslaget till läkarevård kunna nedsättas till 1,200 kronor. Med denna anmärkning och ändring tillstyrker Beredningsutskottet i övriga delar Polisnämndens förslag till utgiftsstat för polisväsendet och fångvården med däri av Drätselkammaren förordade ändringar och tillägg.

Allmänna pensionsförsäkringen.

Beredningsutskottet har uppmärksammat att felskrivning föreligger i Drätselkammarens budgetutlåtande ity att ökningen i beloppet för levererade grundavgifter rätteligen utgör 1,000 kronor i stället för angivna 2,000 kronor.

Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

Det har framställts anmärkning emot att anslag för utfodring av hästar i stadens stall beräknats till för lågt belopp i betraktande av att stallet ökats med två hästar övertagna från brandverket. Som emellertid för utfodringen härutöver kan påräknas det anslag å 500 kronor till förhyrning av hästar, som upptagits bland utgifterna i brandverkets stat, har Beredningsutskottet ansett anmärkningen icke böra föranleda någon ändring i Drätselkammarens förslag, och har alltså Beredningsutskottet att tillstyrka Drätselkammarens förslag till utgiftsstat för Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

N:o 91.

Ang. Beredningsutskottets yttrande över förslaget till utgifts- och inkomststat för år 1922.

Byggnadsnämnden, sociala ändamål, taxeringen och diverse utgifter.

Dessa utgiftstitlar föranleda icke Beredningsutskottet till annat yttrande, än att Utskottet tillstyrker vad Drätselkammaren härunder föreslagit.

Inkomsterna.

Emot Drätselkammarens beräkning av stadens inkomster med av Drätselkammaren gjord och tillstyrkt fördelning under de olika titlarna har Beredningsutskottet icke något att anmärka.

Uttaxeringen.

Under hänvisning till Beredningsutskottets inledande yttrande och med den anmärkning, att Utskottet i alla de delar, där Utskottet ej särskilt yttrat sig, instämmer uti Drätselkammarens förslag beträffande själva utgifts- och inkomststaten samt i därmed sammanhängande frågor, hemställer Beredningsutskottet i likhet med Drätselkammaren, att uttaxeringen för kommunala behov fastställes till 10 % av den bevillningstaxerade inkomsten. Av Beredningsutskottet föreslagna ändringar i avseende å en del poster torde i den mån de av Stadsfullmäktige biträdas regleras genom motsvarande jämkning i det s. k. förslagsanslagets belopp.

Innan Berednnigsutskottet emellertid efter sin granskning överlämnar budgetärendet till Stadsfullmäktige för avgörande, har Beredningsutskottet ett tillägg att göra. Det har vid åtskilliga tillfällen — så av Beredningsutskottet i sitt betänkande till förslaget till budget för år 1920 och av Drätselkammaren vid två särskilda tillfällen under innevarande år — riktats anmaningar till vederbörande att iakttaga största möjliga sparsamhet med stadens medel. En upprepning av denna anmaning är sannerligen av behovet påkallad liksom ock att den förlänas en särskilt allvarlig karaktär i betraktande av det ekonomiska nödläget och därav föranledda ökade pålagor å stadsinvånarne för tillgodoseende av de kommunala behoven. Det är därför i sin naturliga ordning att krav resas från samhällsmedlemmarnes sida på att anvisade anslag handhavas med den allra största försiktighet, och att det noga ses på vart enda öre, som utgives. Såsom ett utslag för dessa krav har inom Beredningsutskottet — utan att Beredningsutskottet kunnat ansluta sig härtill — ifrågasatts en återremiss av samtliga budgetsförslag till respektive styrelser och nämnder för omarbetning med det direktiv, att begärda anslag såsom allt för mycket hänförliga till normala tidsförhållandens behov skulle än ytterligare nedpressas.

N:o 91.

Ang. Beredningsutskottets yttrande över förslaget till utgifts- och inkomststat för år 1922.

gande av de åtgärder i organisatoriskt och tekniskt avseende, som härför bliva erforderliga. Det är blott att härtill uttala det önskemål att denna utredning göres snabbt och så grundligt som möjligt — utredningen bör således föreligga under år 1922 — och att styrelsen för vinnande av det bästa resultat icke tvekar att för utredningen anlita den bästa tekniska, ekonomiska och organisatoriska sakkunskap, som på det område varigenom utredningen kommer att röra sig, står till buds.

Kallbadhuset, varmbadhuset, båttrafiken, vedgården, brandväsendet, fastighetsförvaltningen, magistrat- och rådhusrätt, kronouppbörds- och exekutionsväsende.

Emot avgivna förslag till stater för dessa verk sådana dessa av Drätselkammaren tillstyrkts har Beredningsutskottet ingen annan erinran att göra än att vidkommande utgifterna för brandväsendet under brandkårens reserv skall tilläggas utgift för en telefon till ångsprutechefen med 80 kronor och att, därest Beredningsutskottets avstyrkande å Magistratens förslag om stadens uppdelning i två sotaredistrikt vinner Stadsfullmäktiges gehör, anslag för avlöning av en ytterligare sotaremästare skall utgå.

I fråga om den föreslagna nedsättningen i telefonavgifterna och de belopp denna nedsättning avser hänvisar Beredningsutskottet till den bifogade tablån.

Polisväsende och fångvård.

Som Lönenämnden vid Beredningsutskottets behandling av budgetförslaget ännu icke avgivit sitt förslag till beräkning av beklädnadsförmånen för år 1922 och Stadsfullmäktiges beslut härom bliver beroende av samma förslag, har Beredningsutskottet allenast velat anmärka, att i staten skall upptagas det anslag för tjänstebeklädnad åt polispersonalen, som på grund av Stadsfullmäktiges beslut bliver erforderligt.

Anslaget till läkarevård är upptaget till samma belopp som i innevarande års stat anvisats ej blott härför utan ock för bestridande av kostnaden för fri medicin. Då förmånen av fri medicin ej längre tillkommer stadens befattningshavare, har Beredningsutskottet funnit anslaget till läkarevård kunna nedsättas till 1,200 kronor. Med denna anmärkning och ändring tillstyrker Beredningsutskottet i övriga delar Polisnämndens förslag till utgiftsstat för polisväsendet och fångvården med däri av Drätselkammaren förordade ändringar och tillägg.

Allmänna pensionsförsäkringen.

Beredningsutskottet har uppmärksammat att felskrivning föreligger i Drätselkammarens budgetutlåtande ity att ökningen i beloppet för levererade grundavgifter rätteligen utgör 1,000 kronor i stället för angivna 2,000 kronor.

Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

Det har framställts anmärkning emot att anslag för utfodring av hästar i stadens stall beräknats till för lågt belopp i betraktande av att stallet ökats med två hästar övertagna från brandverket. Som emellertid för utfodringen härutöver kan påräknas det anslag å 500 kronor till förhyrning av hästar, som upptagits bland utgifterna i brandverkets stat, har Beredningsutskottet ansett anmärkningen icke böra föranleda någon ändring i Drätselkammarens förslag, och har alltså Beredningsutskottet att tillstyrka Drätselkammarens förslag till utgiftsstat för Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

N:o 91.

Ang. Beredningsutskottets yttrande över förslaget till utgifts- och inkomststat för år 1922.

Byggnadsnämnden, sociala ändamål, taxeringen och diverse utgifter.

Dessa utgiftstitlar föranleda icke Beredningsutskottet till annat yttrande. än att Utskottet tillstyrker vad Drätselkammaren härunder föreslagit.

Inkomsterna.

Emot Drätselkammarens beräkning av stadens inkomster med av Drätselkammaren gjord och tillstyrkt fördelning under de olika titlarna har Beredningsutskottet icke något att anmärka.

Uttaxeringen.

Under hänvisning till Beredningsutskottets inledande yttrande och med den anmärkning, att Utskottet i alla de delar, där Utskottet ej särskilt yttrat sig, instämmer uti Drätselkammarens förslag beträffande själva utgifts- och inkomststaten samt i därmed sammanhängande frågor, hemställer Beredningsutskottet i likhet med Drätselkammaren, att uttaxeringen för kommunala behov fastställes till 10 % av den bevillningstaxerade inkomsten. Av Beredningsutskottet föreslagna ändringar i avseende å en del poster torde i den mån de av Stadsfullmäktige biträdas regleras genom motsvarande jämkning i det s. k. förslagsanslagets belopp.

Innan Berednigsutskottet emellertid efter sin granskning överlämnar budgetärendet till Stadsfullmäktige för avgörande, har Beredningsutskottet ett tillägg att göra. Det har vid åtskilliga tillfällen — så av Beredningsutskottet i sitt betänkande till förslaget till budget för år 1920 och av Drätselkammaren vid två särskilda tillfällen under innevarande år — riktats anmaningar till vederbörande att iakttaga största möjliga sparsamhet med stadens medel. En upprepning av denna anmaning är sannerligen av behovet påkallad liksom ock att den förlänas en särskilt allvarlig karaktär i betraktande av det ekonomiska nödläget och därav föranledda ökade pålagor å stadsinvånarne för tillgodoseende av de kommunala behoven. Det är därför i sin naturliga ordning att krav resas från samhällsmedlemmarnes sida på att anvisade anslag handhavas med den allra största försiktighet, och att det noga ses på vart enda öre, som utgives. Såsom ett utslag för dessa krav har inom Beredningsutskottet — utan att Beredningsutskottet kunnat ansluta sig härtill — ifrågasatts en återremiss av samtliga budgetsförslag till respektive styrelser och nämnder för omarbetning med det direktiv, att begärda anslag såsom allt för mycket hänförliga till normala tidsförhållandens behov skulle än ytterligare nedpressas.

Beredningsutskottet vill för att åt en upprepad anmaning i nu nämnda syfte giva erforderligt eftertryck hemställa, att Stadsfullmäktige i sin egenskap av stadens beslutande myndighet ville rikta en sådan anmaning till stadens olika styrelser och nämnder med inpräntande ej minst av nödvändigheten att med anvisade anslag så förfares att behållning å desamma kommer att uppstå och härigenom besparade medel kunna komma till användning för täckande av utgifter för kommande år.

N:o 91. *Ang. Beredningsutskottets yttrande över förslaget till utgifts- och inkomststat för år 1922.*

Västerås den 16 december 1921.

För Beredningsutskottet:
CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Telefonavgifter.

	Begärt anslag.	Enligt Beredningsutskottets förslag Avgår:	Upptages:
Fattigvården: Telefonavgifter ej särskilt upptagna i staten; ingå i diverse utgifter.			
Folkskolan	2,500: —	500: —	2,000: —
Tekniska skolan	1,000: —	300: —	700: —
Hälsovårdsnämnden	1,530: —	330: —	1,200: —
Planteringsnämnden: Telefonavgift ej särskilt upptagen i staten; ingår i diverse utgifter.			
Vatten- och Gasverksstyrelsen	4,700: —	1,700: —	3,000: —
Renhållningsverket	750: —	150: —	600: —
Skogar	130: —	30: —	100: —
Varmbadhuset	325: —	50: —	275: —
Brandväsendet	800: —	160:—+80:—	720:—
Magistraten	1,708: —	348: —	1,360: —
Kronouppbörds- och exek.	920: —	240: —	680: —
Polisen	1,264: —	264: —	1,000: —
Stadsfullmäktige och Drätselkammaren	3,058: —	690: —	2,368: —
Byggnadsnämnden	160: —	30: —	130: —
Summa Kronor	18,845: —	4,792: —	14,133: —

Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter, Västerås 1921

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.
1921. Den 29 December. XXII.

N:o 92.

Beredningsutskottets och Magistratens skrivelser ang. uppdelning av staden i två sotningsdistrikt.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Såsom yttrande över ett av Magistraten direkt till Beredningsutskottet överlämnat men till Stadsfullmäktige ställt förslag att Stadsfullmäktige måtte besluta, att staden från och med år 1922 skall indelas uti två sotningsdistrikt benämnda det västra sotningsdistriktet och det östra sotningsdistriktet och åtskilda genom Svartån, får Beredningsutskottet anföra följande.

Beredningsutskottets majoritet har icke vare sig av Magistratens begärda hemställan eller av omständigheterna i övrigt blivit övertygad om behovet av en uppdelning som den ifrågasatta. Väl är det utan vidare tydligt att genom Hammarby stadshages, Jakogsbergsområdets och byggnadsområdet Vegas införlivning uti brandstadgans tillämplighetsområde sotningsarbetet ökats, men därmed är ingalunda behovet av två distrikt klarlagt. Frågan härom synes böra bedömas med hänsyn till möjligheten för nuvarande skorstensfejaremästaren att genom lämpliga organisationsåtgärder — utökning av antalet verkmästare och sotarlärlingar — möta det ökade arbetet. Det förefaller Beredningsutskottet som om denna möjlighet skulle föreligga. I allt fall är för uppdelningen icke påvisad eller åberopad någon omständighet, som står i strid med detta antagande. Skulle med bibehållandet av ett distrikt under ytterligare ett år annan erfarenhet vinnas härom, torde frågan åter kunna upptagas och då avgöras utan den tvekan rörande behovet, som nu föreligger. En annan omständighet värd beaktande och talande för ett distrikts bibehållande är att stor sannolikhet icke synes föreligga att få den tid efter annan höjda taxan å avgifterna för sotning sänkt, om staden skulle uppdelas i två distrikt och sotningen giva levebröd för två sotaremästare. Måhända skulle en dylik uppdelning för det fall att en sänkning av taxan bleve genomförd komma att medföra ökade utgifter drabbande stadskassan för sotningen. Som således förslaget angående stadens uppdelning i två sotaredistrikt icke är stödd på någon erfarenhet visande att svårighet skulle föreligga att även med det utökade sotningsområdet tillfredsställande ordna sotningen genom en sotaremästare i ett hela staden omfattande distrikt och av övriga anförda skäl får Beredningsutskottet för sin del hemställa,

att Stadsfullmäktige ville tillsvidare låta frågan om stadens uppdelande i två sotningsdistrikt falla.

N:o 92.

Ang. uppdelning av staden i två sotningsdistrikt.

Herrar Carl Bäckman och Hiersemann hava för sin del hyst avvikande mening och tillstyrkt Magistratens förslag.

Västerås den 13 december 1921.

För Beredningsutskottet:

CARL BÄCKMAN.

Ragnar Tenow.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Efter det S:t Ilians och Lundby socknar införlivats med staden, har Kungl. Maj:t den 8 oktober 1920 beslutat, att brandstadgans för rikets städer föreskrifter skola tillämpas å Jakobsbergsområdet och Hammarby stadshage. Genom beslut samma dag bestämdes även att å byggnadsområdet Vega skola tillämpas samma föreskrifter.

Inom Emausområdet och byggnadsområdet Sandgärdet har sedan den 23 september 1916 sotningsarbetet på grund av särskild fullmakt utövats av annan skorstensfejare än den för övriga delar av staden antagna. Denna undantagsförmån bortföll emellertid genom Magistratens beslut den 8 april innevarande år, då även sistnämnda områden inrycktes under nuvarande skorstensfejares tjänstgöringsdistrikt.

Under senare åren hava dessutom genom nybyggnader eldstädernas antal inom den egentliga staden i rätt avsevärd grad ökats.

På grund av ovan anförda omständigheter synes det Magistraten behövligt att stadsområdet uppdelas i två skorstensfejaredistrikt. I sådant avseende har Magistraten hört stadens brandchef, som förklarat, att han för sin del ansåge en dylik uppdelning både lämplig och önskvärd, och att ur brandteknisk synpunkt intet hinder mötte för genomförandet av en dylik delning.

Redan då nuvarande skorstensfejaren den 21 augusti 1919 antogs och erhöll fullmakt å tjänsten, hade Magistraten sin uppmärksamhet riktad på en uppdelning i flera tjänstgöringsdistrikt och lät därför i fullmakten den bestämmelsen ingå, att skorstensfejarmästaren vore skyldig underkasta sig den minskning av tjänstgöringsdistrikt, som kunde bliva följden bl. a. av en uppdelning i flera tjänstgöringsdistrikt. Något hinder för en uppdelning föreligger alltså icke på grund av den nuvarande skorstensfejaremästaren tillförsäkrade rätt, och har denne även förklarat, att han icke har något att erinra mot en sådan uppdelning.

Magistraten har efter brandchefens hörande ansett lämpligast att uppdela staden i två tjänstgöringsdistrikt med Svartån som avgränsande dessa distrikt, och skulle distrikten med hänsyn till belägenheten å ömse sidor om ån benämnas Västra sotningsdistriktet och Östra sotningsdistriktet. För sådant ändamål har Magistraten vid uppgörande av förslag till stat för brandverket yrkat anslag till lön för två skorstensfejarmästare.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer Magistraten, att Stadsfullmäktige ville för sin del besluta, N:o 92.

Ang. uppdelning av staden i två sotnings-distrikt.

att staden från och med år 1922 indelas i två tjänstgöringsdistrikt för sotningsarbetets utförande, benämnda *Västra sotningsdistriktet,* omfattande de områden väster om Svartån, å vilka brandstadgans för riket bestämmelser äro eller bliva tillämpliga, och *Östra sotningsdistriktet,* omfattande de områden öster om Svartån, å vilka brandstadgans för riket bestämmelser äro eller bliva tillämpliga.

Västerås Rådhus den 2 december 1921.

På Magistratens vägnar:

JOHN KARLSSON.

H. Cronholm.

N:o 93.

Drätselkammarens skrivelse ang. uppförande av ett nytt kallbadhus.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Frågan om uppförande av ett nytt kallbadhus här i staden i stället för det nuvarande omkring år 1880 uppförda, har länge varit föremål för övervägande och utredning inom Drätselkammaren. Redan i juni 1913 inkom Svenska Livräddningssällskapets härvarande lokalkommitté till Drätselkammaren med en skriftlig framställning i ämnet. Däri redogjordes för de olika alternativ rörande förläggningen av det nya badhuset, som framkommit i den enskilda diskussionen, samt förordades ett förslag att förlägga det nya badhuset utom järnvägsverkstadsområdet, förbundet med land genom en omkring 100 meter lång pontonbrygga. Sedan dess har frågan varit föremål för ingående överläggningar inom Drätselkammaren, vilka framförallt rört sig om den lämpligaste förläggningsplatsen. Under tiden har det gamla badhuset nödtorftigt reparerats och underhållits, vilket emellertid ej kunnat hindra, att detsamma allt mer förfallit. Sistlidne vinter nödgades Drätselkammaren sålunda nedtaga tornet å detsamma för att förhindra olyckshändelse. Och sedan flera år har Magistraten på grund av badhusets bristfälliga skick nödgats förbjuda uppvisningar och promotioner i badhuset. Under de förbere-

N:o 93.

Ang. uppförande av ett nytt. kallbadhus

dande diskussionerna stadgade sig alltmera den uppfattningen, som även framförts av livräddningssällskapet, att badhuset icke kunde fylla sitt ändamål, om det icke förlades så nära staden som möjligt och med direkt förbindelse med land. Ett uttryck för denna uppfattning kom redan till synes, då Drätselkammaren i november 1919 (Stadsfullmäktiges handlingar 1919 n:o 94) föreslog Stadsfullmäktige anordnande av en hamnarm åtgående från stenpiren vid hamnen och framförd ungefär parallellt med kajen utanför järnvägsverkstaden, därvid ett av och kanske det främsta motivet för förslaget angavs vara, att denna anordning skulle tjäna till att avleda det förorenade åvattnet från området för kallbadhuset, i ändamål att det blivande nya badhuset skulle kunna förläggas på ungefär samma plats som det nuvarande. Stadsfullmäktige anslogo också enligt Drätselkammarens förslag medel för utförande av en del av den nya hamnarmen. Sedan nämnda arbete kommit till utförande har det också visat sig, att vattenförhållandena vid badhuset blivit avsevärt bättre än förut, och att inga större anmärkningar på vattnets beskaffenhet numera med fog kunna framställas. Och förhållandena i detta avseende bliva med säkerhet tillfredsställande, så snart den påbörjade hamnarmen blivit utbyggd i den utsträckning, som planerats.

På grund av det betryckta ekonomiska läget skulle Drätselkammaren icke — oaktat utredningen sålunda är klar och behovet av ett nytt kallbadhus är obestridligt — nu hava framlagt förslag om uppförande av ett nytt badhus, om icke den stora arbetslösheten tvingade Drätselkammaren att vidtaga åtgärder för att bereda arbetstillfällen, och då det otvivelaktigt, även ur ekonomisk synpunkt, är bättre att något uträttas och helst något av varaktigt värde framställes för de penningar, staden eljes måste utgiva i anledning av arbetslösheten. Det torde vara för Stadsfullmäktige väl känt, hur svårt det är att finna på lämpliga arbeten för sysselsättning av de arbetslösa, än mindre att föreslå något till framtida nytta för samhället. Detta gäller i all synnerhet vinterarbeten. Ifrågavarande arbete måste emellertid betraktas som ett lämpligt arbete av framtida värde, även om i kostnaden ingår en avsevärd del material. Drätselkammaren har därför ansett sig kunna framlägga förslag, att arbetet, som just måste utföras vintertid, kommer till utförande som ett kommunalt nödhjälpsarbete. Vad förslagets detaljer närmare beträffar, framgår av närlagda ritning, att badhuset skulle förläggas något väster om det nuvarandes plats och förbindas med stenpiren i hamnen med en träbrygga utgående från samma ställe, där ovan omförmälda hamnarm utgår från stenpiren. Badhuset utföres i två avdelningar, den ena för män och den andra för kvinnor, med en mindre s. k. sump för icke simkunniga och en större djupbassäng i vardera avdelningen. På yttre sidan av badhuset anordnas en öppen brygga som fortsätter i två armar utåt sjön, bildande en på tre sidor omsluten stor bassäng för utövande av simidrott. Badhuset förses vid den yttre sidan mitt emellan de båda avdelningarne med ett hopptorn med trampoliner utåt den stora yttre bassängen. Kostnaden är beräknad till i runt tal 100,000 kronor, en summa, som Drätselkammaren anser icke behöva överskridas.

Vad beträffar medelsanskaffningen finnas redan avsatta 20,000 kronor av uttaxerade medel. I budgetförslaget för år 1922 är för samma ändamål av Drätselkammaren till uttaxering uppfört ett anslag av 10,000 kronor. Åter-

stående summa, 70,000 kronor, torde lämpligen kunna bestridas till 10,000 kronor ytterligare av 1922 års uttaxering och 60,000 kronor av lånemedel. Genom denna anordning synes en lämplig del av anslaget bliva lagd på de kommande skattskyldiga, och då nära halva kostnaden bestrides av uttaxerade medel, synes ingen berättigad anmärkning kunna göras emot, att staden genom den föreslagna upplåningen i oberättigad utsträckning belastar staden med gäld.

N:o 93. *Ang. uppförande av ett nytt kallbadhus.*

På grund av det anförda vill Drätselkammaren sålunda föreslå,

att Stadsfullmäktige måtte besluta att för uppförande såsom kommunalt nödhjälpsarbete av ett nytt kallbadhus i närheten av det förutvarande förfallna badhuset anslå ett belopp av 100,000 kronor att gäldas dels med 40,000 kronor av uttaxerade medel, varav 20,000 kronor redan finnas avsatta och 20,000 kronor upptagas i 1922 års stat, dels ock med 60,000 kronor av lånemedel med bemyndigande för Drätselkammaren att underställa Kungl. Maj:ts prövning beslutet, i vad det avser anslagets gäldande genom lån, samt med rätt för Drätselkammaren att tillsvidare bestrida ifrågavarande utgift genom tillfälligt lån, som Drätselkammaren, därest den underställningsfria lånerätten därigenom skulle överskridas, må begära Kungl. Maj:ts tillstånd att för ändamålet upptaga.

Emot Drätselkammarens beslut hava reservationer anförts *dels* av Herr Håkansson, enligt skriftlig bilaga, *dels ock* av Herr Jonsson, vilken för sin del hållit före, att stadens nuvarande ekonomiska förhållanden icke medgåve utgifter för ifrågavarande ändamål, och därför yrkat, att Drätselkammaren icke för närvarande måtte framlägga ifrågavarande förslag.

Västerås den 22 december 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

RESERVATION.

Förslaget att nu uppföra ett nytt, större, kallbadhus i omedelbar närhet av det gamla kan jag såväl av kostnads- som lämplighetsskäl ej biträda. Visserligen medgives fördelen av att hava landförbundet, centralt beläget kallbadhus, men då denna fördel endast vinnas på bekostnad av vattnets renhet, måste man enligt min mening förorda en kompromiss mellan dessa båda fordringar. Man måste i likhet med många andra städer med livlig hamntrafik, — vilket vi hoppas att Västerås snart får, — söka sig till bättre vatten.

Ingen badplats är ur alla synpunkter särskilt lämplig för uppförandet av ett badhus. Såväl Östra holmen som Amundsgrund hava acceptabelt vatten och anlitas redan nu i mycket stor utsträckning av badande, men sakna land-

N:o 93.

Ang. uppförande av ett nytt kallbadhus.

förbindelser. Karlsberg och Viksäng äga sistnämnda fördel men äro något avlägsna från stadens centrum. De komma möjligen framdeles att bliva mera tillgängliga om spårvägen blir byggd. För min del anser jag likväl Amundsgrund vara den lämpligaste plats vi f. n. kunna tänka på. Här skulle avklädningshytterna kunna anordnas på land och bassängerna inhägnas mot väster. Trafiken kunde ombesörjas av en mindre båt av "Märtha"-typen med fribiljetter för skolbarn och 10 örestariff för andra. Den eventuella driftsförlusten skulle ej uppgå till mer än en bråkdel av den räntebesparing, som skulle uppstå genom billigare anläggningskostnad på Amundsgrund än mellan hamnarmarna.

Besinnar man att det ej blott är kostnaden för själva badhuset det här gäller utan att man även har att räkna med indirekta krav såsom nya hamnarmens förlängning med två gånger den nuvarande delen, vilket Simlärare Johansson förklarar vara oundgängligt nödvändigt för att vattnet skall bliva någorlunda acceptabelt, kommer kostnaden inkl. utfyllning mellan hamnarmarna att närma sig en halv million.

Man måste då fråga sig om stadens ekonomi verkligen tillåter en sådan utgift. Bruttoinkomsten från kallbadhuset utgjorde i år kr. 648: 05, nettoinkomsten kr. 184: 62 för 4- à 5,000 badande utom skolbarnen, som bada fritt.

Från det nya kallbadhuset torde man knappast kunna beräkna någon avsevärt högre inkomst, ty med all sannolikhet kommer det att visa sig, att vattnets kvalitet även framdeles kommer att avskräcka en hel del badvänner, oaktat den långa hamnarmen med all makt söker infånga kloakvattnets orenlighet.

Den nya hamnarmen kan ej förbättra hamnens dåliga ekonomi, ty för hamntrafiken — med undantag för småbåtarna — saknar den allt värde. Ränteutgiften för badhuset och dess konsekvenser om ett eller annat år kommer sålunda helt och hållet att drabba den redan förut betungade budgeten.

Kallbadhuset är beräknat att utföras som nödhjälpsarbete och kan såsom sådant sysselsätta högst ett trettiotal personer.

Då det föreliggande förslaget synes mig otillfredsställande med avseende på läget och allt för dyrbart för stadens ekonomi, har jag yrkat avslag på detsamma samt hemställt om utredning beträffande badhusets förläggande till annan plats, företrädesvis Amundsgrund.

Harald Håkanson.

Till Drätselkammaren i Västerås.

Sedan det visat sig att stadens kallbadhus befinnes uti ett ytterst bristfälligt skick och en reparation av detsamma, enligt sakkunniges utsago, icke lönar sig företaga, får härvarande lokalkommitté av Svenska Livräddningssällskapet som under en följd av år förvaltat badhuset och handhaft dess ekonomi för stadens räkning, fästa Drätselkammarens uppmärksamhet å ovanberörda förhållande samt anhålla, att kammaren behagade verkställa en utredning i frågan, dels beträffande lämpligaste platsen för ett nytt, tidsenligt kallbadhus, dels angående kostnaden härför, samt sedermera hos Stadsfullmäktige anhålla om nödigt anslag för dess uppförande i så god tid, att bad-

N:o 93.

Ang. uppförande av ett nytt kallbadhus.

huset kan vara färdigt till begagnande sommaren 1914. Många förslag hava varit å bane rörande platsen för ett nytt badhus, men i betraktande av de hamnförhållanden som förekomma och genom det förorenade vatten, som tränger fram från Svartån ut i Mälaren, lägges stora hinder för möjligheten finna ett ställe i alla avseenden lämpligt för att på detsamma uppföra ett badhus enligt nuvarande fordringar. Kommittén har tagit undre övervägande de olika förslag som framkommit till densamma och därvid bestämt sig för att förorda ett av dem inför Drätselkammaren.

Ett av förslagen går ut på att lägga badhuset ute på någon av holmarne exempelvis Amundsgrund för att sedan medelst färja eller ångbåt befordra trafiken mellan hamnen och badhuset. Detta förslag förefaller vid första påseende mycket tilltalande, då därigenom vunnes fullkomligt rent vatten och även andra fördelar, men ledsamt nog finnes även mycket talande skäl emot ett sådant projekt. Dessa skäl äro kostnaderna för de badande, synnerligast de obemedlade och alla barn.

Kallbadhusets huvudsakliga klientet består nämligen av ungdom och barn. För dessa bleve det allt för betungande betala både bad och överfart och för stadens affärsmän, personalen vid de industriella verken m. fl. komme det helt visst att bliva allt för tidsödande företaga en dylik färd fram och åter. Man skulle härigenom icke kunna hoppas på någon större frekvens till ett badhus så beläget.

Ett annat förslag är att använda Kaninholmen i hamnen som stöd för ett kallbadhus och att förmedelst liten färja eller bygga åstadkomma samfärdseln mellan hamnen och holmen. Här erhöll man även jämförelsevis rent vatten, men om badhuset även i sådant fall placerades ett gott stycke ut i sjön, komme detsamma nästan mitt i hamnen och bleve således till hinder för trafiken. Man skulle ju även kunna tänka sig det nya badhuset förlagt å samma plats, som det nuvarande men dels måste det i den händelsen få sin plats längre ut i Mälaren för undvikande av det orena vatten som tränger dit, dels bör under dylika förhållanden hamnarmen höjas och göras bredare för att hindra det vid högt vattenstånd, eller vid stormigt väder med västanvind, vattnet icke, som nu är fallet, skall slå över armen. Ett förhållande som åstadkommit att många både herrar och damer avhållit sig från begagna gamla badhuset.

Ännu ett projekt har diskuterats i kommittén, vilket densamma ansett sig böra påpeka inför kammaren såsom det för närvarande mest praktiska. Det består däruti, att från stranden å planen vid järnvägsverkstaden, eller den blivande strandvägen lägges en brygga, vilande på pontoner (av beton), således oberoende av vattenstånd och vind, så långt (cirka 100 meter) ut, att man erhåller rent vatten, d. v. s. utanför den förorenade strömfåran, samt att vid bryggans slutpunkt förlägges badhuset, antingen på pålar om det går för sig, eller om detta genom djupförhållande eller andra orsaker bleve för dyrbart, läte detsamma vila på pontoner av beton. I detta senare fall torde man bliva nödsakad draga in både badhus och brygga till stranden vid badsäsongens slut.

Västerås den 1 juni 1913.

Å Sv. Liv. Rädd. Sällskapets Lokal. Kommitté vägnar:

Petrus Tersmeden.

N:o 94.

Ang. anslag till arbetslöshetsunderstöd.

N:o 94.

Drätselkammarens skrivelse ang. anslag till arbetslöshetsunderstöd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Bifogade framställning från Arbetslöshetskommittén får Drätselkammaren härmed överlämna till Stadsfullmäktiges prövning och därvid såsom eget yttrande anföra följande.

Av framställningen framgår, att arbetslösheten under senare tid tilltagit i avsevärd grad och nått en omfattning, som icke beräknades, då Drätselkammaren uppgjorde stadens budgetförslag för nästkommande år. Ehuru Drätselkammaren särskilt nu under vintern icke kan annat än förorda bifall till kommitténs framställning, anser sig Drätselkammaren dock redan nu skyldig framhålla, att några andra medel än de som finnas till förfogande i nästa års budget, icke kunna anvisas för ändamålet, och att dessa icke som ovan antytts äro beräknade för så stor arbetslöshet, som den nu rådande. Det är sålunda uppenbart att om arbetslösheten skall fortsätta i samma omfattning som nu och understöd skola utbetalas efter samma grunder, som för närvarande, de avsedda medlen ej på långt när förslå för hela nästkommande år utan måste bliva förbrukade redan vid en ganska tidig tidpunkt. Därför synes det nödvändigt, att vederbörande arbetslöshetsorgan tager hänsyn till detta förhållande och i god tid söker finna någon lösning, så att staden icke helt tvärt står inför den situationen att i brist på medel vara nödsakad att avbryta all verksamhet för bekämpande av arbetslöshetens följder.

Drätselkammaren hemställer alltså att Stadsfullmäktige måtte besluta,

att för täckande av i arbetslöshetsunderstödsverksamheten år 1921 uppkommen brist anvisa förslagsvis 28,500 kronor och för samma verksamhet under januari och februari månader år 1922 anslå 100,000 kronor eller tillhopa 128,500 kronor, att — med motsvarande minskning av 1922 års förslagsanslag — upptagas till uttaxering i stadens budget för år 1922.

Västerås den 22 december 1921.

På Drätselkammarens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 94.

Ang. anslag till arbetslöshetsunderstöd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Under innevarande år har av Stadsfullmäktige vid skilda tillfällen anslagits 167,200 kronor för utdelande av arbetslöshetsunderstöd och för Arbetslöshetskommitténs bestridande av kostnader för förvaltning, tryck m. m. Kostnaderna den 30 november 1921 för arbetslöshetens avhjälpande uppgå till kronor 291,196: 38 fördelade på följande poster:

Bespisningen i Vasarestauranten	7,838: 90
Inventarier i Vasarestauranten	1,716: 88
Hyresbidrag	7,299: 45
Resebidrag för arbetslösa	2,607: 80
Tryck och annonser	768: 80
Administration	11,430: 67
Understöd	259,533: 88

Av dessa poster kan helt bortses från "Hyresbidrag" då denna faller under annan gren av Arbetslöshetskommitténs verksamhet, för vilken f. n. ytterligare än av Stadsfullmäktige redan beviljat anslag icke erfordras.

Återstående kostnad bliver alltså 283,897 kronor 33 öre. Under samma tid har som inkomster influtit 88,631 kronor 58 öre.

December månads kostnader torde icke komma att understiga 80,000 kronor, alltså vid årets slut en bruttoutgiftskostnad av cirka 363,900 kronor.

Å inkomstsidan kan ytterligare räknas med ännu ej erhållna statsbidrag, nämligen för oktober, november och december månader år 1921, uppgående till cirka 79,500 eller vid årets slut en totalinkomst av cirka 168,200 kronor.

Då som ovan nämnts anslag av Stadsfullmäktige beviljats å tillropa 167,200 kronor, och stadens nettoutgifter för understödsverksamheten bliva cirka 195,700 kronor, (363,900: — — 168,200: — = 195,700: —) erfordras för bristens (195,700: — — 167,200: = 28,500: —) täckande ett tilläggsanslag för år 1921 å förslagsvis 28,500 kronor.

Orsaken till den uppkomna bristen är att Arbetslöshetskommittén vid beräknande av kostnaderna för november och december månaders verksamhet uppskattat dessa för lågt, då arbetslösheten under sagda tid tagit en oväntad stor omfattning, och sålunda det av Stadsfullmäktige beviljade tilläggsanslaget å 7,200 kronor icke kunnat ens täcka de genom understödens höjande ökade kostnaderna än mindre sådana kostnader, som uppstått genom arbetslöshetens ökande.

För verksamhetens bedrivande under år 1922 års två första månader anser sig kommittén icke kunna räkna med lägre belopp än cirka 50,000 kronor i månaden för stadens del, eller med 100,000 kronor för sagda tid, varför kommittén hemställer,

dels att Stadsfullmäktige ville för täckande av i understödsverksamheten under år 1921 uppkommen brist anvisa förslagsvis 28,500 kronor, *dels ock* att

N:o 94.

Ang. anslag till arbetslöshetsunderstöd.

Stadsfullmäktige ville för arbetslöshetsunderstödsverksamhetens handhavande under januari och februari månader år 1922 anslå 100,000 kronor.

Västerås den 14 december 1921.

På Arbetslöshetskommitténs vägnar:

JOHAN SVENSSON.

Eric Plantin.

N:o 95.

Lönenämndens skrivelse ang. lönebestämmelser för folkskolans lärarepersonal år 1922.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Jämlikt Lönenämndens åliggande får Nämnden härmed framlägga förslag till lönebestämmelser för folk- och småskolans samt högre folkskolans lärareparsonal under år 1922. Motsvarande bestämmelser för innevarande år antogos av Stadsfullmäktige den 27 juni 1921 därvid löneregleringskommitterades i Stadsfullmäktiges handlingar å sid. 287 och 288 intagna förslag till alla delar godkändes. Med avseende å ersättning för naturaförmåner och dyrtidstillägg har Lönenämnden i särskilda skrivelser framställt förslag till vilka Nämnden hänvisar. I övriga delar har varken framkommit förslag till ändring eller finner Nämnden anledning att föreslå någon sådan, varför Nämnden förordar, att 1921 års bestämmelser fortfarande må tillämpas även under år 1922.

Lönenämnden hemställer alltså, att Stadsfullmäktige måtte antaga följande

Lönebestämmelser rörande folk- och småskolans samt högre folkskolans lärarepersonal för år 1922.

A) För folk- och småskolans samt högre folkskolans årsavlönade lärare och lärarinnor i läsämnen skall avlöningen utgöra:
1) lagstadgad minimilön,
2) statens dyrtidstillägg,
3) lagstadgad ersättning för övertidsläsning,
4) ersättning för bostad och bränsle, där dessa förmåner ej lämnas in natura i överensstämmelse med vad därom särskilt föreslagits,
5) Ortstillägg för ordinarie och e. o. folkskollärarare med 200 kronor och för folk- och småskollärarinna med 100 kronor,
6) kommunalt dyrtidstillägg i enlighet med vad därom särskilt beslutas.

N:o 95. *Ang. lönebestämmelser för folkskolans lärarepersonal år 1922.*

Det kommunala dyrtidstillägget utbetalas liksom det statliga enligt därom gällande författningsbestämmelser månadsvis i efterskott.

B) För fast anställda lärare i övningsämnen med årslön skola löneförmånerna utgöra:

för slöjdlärarinna: småskollärarinnas löneförmåner med tillägg av 100 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg, beräknat på sätt ovan angivits,

för skolkökslärarinna: småskollärarinnas löneförmåner med tillägg av 300 kronor jämte därå belöpande dyrtidstillägg, beräknat på sätt ovan angivits,

för slöjdlärare: folkskollärarinnas löneförmåner med tillämpning i förekommande fall av statens dyrtidstilläggsbestämmelser rörande familjeförsörjare.

Beträffande avdrag för bostadsförmån i stadens lärarebostäder i den egentliga staden samt arvode för trädgårdslärare är särskilt förslag av Nämnden framställt.

Västerås den 22 november 1921.

På Lönenämndens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 96.

Lönenämndens skrivelse ang. avlöningar för montörförmannen vid elektricitetsverket och husmodern vid ålderdomshemmet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I sitt utlåtande över Löneregleringskommitténs förslag till ny lönestat, som antogs av Stadsfullmäktige den 27 juni 1921, föreslog Drätselkammaren, att befattningen som montörförman vid elektricitetsverket måtte upptagas i 19:de lönegruppen i stället för den av kommittén föreslagna 18:de. Såsom skäl för detta ändringsförslag framhöll Drätselkammaren, att befattningens innehavare ständigt utan anseende till viss arbetstid måste vara beredd att utföra arbeten med tillsyn och reparation av elektriska ledningar och installationer samt att på grund av befattningshavarens beröring med allmänheten särskilda kvalifikationer måste fordras av denne. Stadsfullmäktige antogo emellertid beträffande befattningens placering i lönestaten kommitténs och ej Drätselkammarens förslag. Någon diskussion i frågan förekom dock ej därvid.

N:o 96.

Ang. avlöningar för montörförmannen vid elektricitetsverket och husmodern vid ålderdomshemmet.

Nu har befattningens innehavare hos Lönenämnden gjort framställning om, att förevarande fråga måtte åter upptagas till behandling och att Nämnden måtte hos Stadsfullmäktige föreslå sådan ändring i lönestaten på denna punkt, att befattningen upptages i högre lönegrupp. Vatten- och Gasverksstyrelsen har i sitt av Lönenämnden infordrade yttrande i ärendet tillstyrkt befattningens uppflyttning i 19:de lönegruppen, dock under uttalande att det skulle ingå i befattningshavarens tjänstgöringsskyldighet att utan särskild ersättning även under icke ordinarie tjänstgöringstid utföra de arbeten som eljest tillhörde tjänsten.

Ehuru Lönenämnden är av den uppfattningen, att rubbningar i den nyligen fastställda lönestaten ej böra ske annat än på grund av ytterst vägande skäl och att särskilt de nu rådande förhållandena tvinga stadens myndigheter till den strängaste återhållsamhet ifråga om förhöjningar i fastställda löner, kan Nämnden dock icke undgå att finna, att den av Drätselkammaren hävdade meningen beträffande nu ifrågavarande tjänst haft synnerligen talande skäl för sig, ock att grundad anledning finnes att förorda en rättelse av det misstag, som enligt Nämndens förmenande skedde vid beslutet om tjänstens placering i lönestaten. Givetvis instämmer Nämnden till fullo i det uttalande, som gjorts av Vatten- och Gasverksstyrelsen i dess i ärendet avgivna yttrande.

Under fastslående av detta uttalande och under förbehåll om dess tilllämpning, hemställer Lönenämnden sålunda, att Stadsfullmäktige måtte besluta

att från och med år 1922 befattningen som montörförman vid elektricitetsverket skall upptagas i 19:de lönegruppen av Västerås stads lönestat.

I sitt betänkande till 1922 års budgetförslag har Drätselkammaren förmält, att Drätselkammaren anmodat Lönenämnden att yttra sig om Fattigvårdsstyrelsens i samband med framläggandet av sitt statförslag gjorda hemställan att husmodern vid ålderdomshemmet måtte uppflyttas från 4:de till 5:te lönegruppen i stadens lönestat.

På grund av vad ovan i allmänhet anförts i fråga om rubbningar i den fastställda lönestaten och under instämmande av vad Drätselkammaren anfört i sitt budgetbetänkande rörande denna befattning (Stadsfullmäktiges handlingar sid. 699), får Lönenämnden, som för övrigt beslutat lämna utan avseende en hel del ej här berörda till Nämnden inkomna framställningar från befattningshavare om bättre placering i lönestaten, i likhet med Drätselkammaren hemställa,

att Fattigvårdsstyrelsens framställning om uppflyttning i högre lönegrupp av husmodersbefattningen vid ålderdomshemmet icke måtte till någon Stadsfullmäktiges åtgärd föranleda.

Västerås den 22 november 1921.

På Lönenämndens vägnar:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

N:o 96.

Ang. avlöningar för montörförmannen vid elektricitetsverket och husmodern vid ålderdomshemmet.

Till Lönenämnden i Västerås.

Med återställande av remisshandlingarne får Vatten- & Gasverksstyrelsen anföra följande rörande de framställningar, som i lönefrågor gjorts från en del personal vid Tekniska verken.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Rörande montörförmansbefattningen vid elektricitetsverket, så har nuvarande innehavaren E. Broman, under hänvisning till besvärande tjänstgöring under fritid med avhjälpande av fel å ledningsnät och installationer, hemställt om extra ersättning. Styrelsen som haft tillfälle övertyga sig om, att Bromans tjänstgöring är av omfattande art, anser emellertid, att befattningshavare, som åtnjuta månadslön, ej därjämte böra erhålla extra ersättning i form av t. ex. timpenning, och vill styrelsen därför föreslå, att Broman i det stället uppflyttas en lönegrupp eller alltså till grupp 19, men att därvid särskilt betonas, att denna uppflyttning innebär skyldighet för honom att även under icke ordinarie tjänstgöringstid utföra berörda arbeten, vilka sålunda skola anses tillhöra hans befattning.

— —

Västerås den 7 oktober 1921.

På Vatten- & Gasverksstyrelsens vägnar:

CARL HENNING.

Gerh. Geston.

Till Lönenämnden i Västerås.

Beträffande montörsbefattningen.

Undertecknad får härmed vördsamt anhålla, att min förra skrivelse angående denne befattningshavare ånyo förelägges Lönenämnden samt att frågan om hans avlöning göres till föremål för en ingående prövning.

Den förra innehavaren av denna befattning fick redan på ett ganska tidigt stadium d, v, s. innan verkets ledningsnät sträckte sig nämnvärt utanför stadens planlagda område, fri elektrisk ström såsom en ersättning för passningsarbetet under kvällarna. Med tiden blev dock även hans arbete för stort för att han skulle kunna njuta av någon fritid och ersättningen var ju även alldeles för liten. Detta arbete har nu ökat från år till år, dels genom att nätet utvidgats mångfaldigt, dels genom att arbetstiden, som förr räckte till kl. 6 e. m. numera avslutas kl. 4,30 e. m. varför den s. k. passningstiden för montörförmannens vidkommande blivit 1 $^1/_2$ timme längre. Häremot kan ju anmärkas att hans ordinarie arbetstid även blivit minskad, men densamma har ju minskats för alla arbetare med bibehållande av lönen. Då just under dessa 1 $^1/_2$ timme under en stor del av året skymningen inträffar, varvid de flesta felen upptäckas, ökas även härigenom hans arbete. Förr kunde montörför-

N:o 96.

Ang. avlöningar för montörförmannen vid elektricitetsverket och husmodern vid ålderdomshemmet.

mannen skick montörerna på dessa fel till kl. 6 e. m., vilket ej längre låter sig göra med den nya arbetstidslagen. För att han skulle medhinna detta arbete har det blivit nödvändigt att fördela passningen mellan montörförmannen och en montör. De hava hittills passat varannan vecka. Vid högspänningsfel måste dock båda ut, emedan det ej är tillåtet enligt lag att använda endast en person å dylikt arbete. Denne montör åtnjuter en ersättning för sitt passningsarbete med 5: — kr pr söndag och 1: — kr. pr kväll = 11: — kr. pr vecka = 286: — kr. pr år samt övertidsersättning enligt vanliga grunder. Montörförmannen åtnjuter ingen sådan ersättning. Ej heller har han längre kvar förmånen av fri elektrisk ström efter lönereglering.

Det går ej heller för sig att överlåta denna passning på ytterligare en montör, då dels någon annan montör ej velat åtaga sig passningen och dels vid uppkomna högspänningsfel, man ej med samma lugn kunnat anförtro dessas reparation åt någon person av mindre kvalifikationer än montörförmannens.

Jag anhåller därför att montörförmannens *lön* sättes i lämplig relativitet till maskinmästarens och gasmästarens samt att hans *passning* avlönas lika som för passningsmontören och att hans *övertidsarbete* ävenledes avlönas enligt samma grunder som för passningsmontören.

Högaktningsfullt

Folke Heimer.

N:o 97.

N:o 97.
Ang. beräkning av värdet av beklädnadsförmån för år 1922.

Lönenämndens skrivelser ang. beräkning av värdet av beklädnadsförmån för år 1922.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I samband med antagande av ny lönestat för stadens befattningshavare genom Stadsfullmäktiges beslut den 27 juni innevarande år bestämdes med avseende å den vissa befattningshavare tillkommande förmånen av fri tjänstebeklädnad, att staden skall tillhandahålla tjänstekläder i den omfattning, som förut vore bestämt, att denna förmån skall värdesättas med hänsyn till de olika persedlarnas anskaffningskostnad, varaktighet och underhåll till visst för varje år fastställt belopp, och att därest å detta belopp enligt ett med befattningshavaren fört beklädnadskonto vid årets slut uppstår överskott eller underskott, befattningshavaren äger kontant utbekomma överskottet respektive vid uppläggande av nästa års beklädnadskonto påföres skuld till underskottets belopp.

De befattningshavare, som åtnjuta fria tjänstekläder, äro extra brandman, brandman, förste och andre brandförman, extra poliskonstapel, poliskonstapel, inspektionskonstapel samt renhållningsarbetare, varjämte detektivkonstapel, som i tjänsten icke använder uniform, erhåller viss för varje år bestämd ersättning för slitning av civila kläder.

Enligt Stadsfullmäktiges beslut förenämnda dag skall för år 1921 värdet av sådan förmån beräknas, för personal vid polis- och brandkårerna till 350 kronor pr man och vid renhållningsverket till 175 kronor pr man, varjämte den detektivkonstaplarne tillkommande slitningsersättningen skall för samma år utgå med 175 kronor pr man.

Det tillkommer enligt reglemente Lönenämnden att förelägga Stadsfullmäktige förslag i hithörande ämne för nästkommande år, varför Lönenämnden från vederbörande styrelser och nämnder infordrat yttrande häröver.

Tillika har till Lönenämnden ingivits en framställning från polispersonalen bland annat därom, att överkonstapel skulle tillerkännas förmånen av fri beklädnad.

Ifråga om värderingen av beklädnadsförmånen för år 1922 har Brandstyrelsen föreslagit, för brandpersonalen 230 kronor, stadens förvaltare för renhållningsarbetare 90 kronor och Polisnämnden för polispersonalen 350 kronor pr man förutom att slitningsersättning för detektivkonstapel skulle utgå med 175 kronor, vilka förslag med till grund för dem liggande utredningar här biläggas.

Lönenämnden har intet att erinra emot värderingen för brandpersonalen och för renhållningsarbetare men finner Polisnämndens värdering beträffande polispersonalen vara allt för hög. Med beräkning, vilken bör hålla streck, av varaktighet av satinbyxor till ett år samt att underhållskostnaden, om bil-

N:o 97.
Ang. beräkning av värdet av beklädnadsförmån för år 1922.

lig arbetskraft användes för reparationner, icke bör behöva överstiga 50 kronor har Lönenämnden ansett en värderingssumma av 300 kronor för polispersonalen och 150 kronor såsom slitningsersättning till detektivpolis fullt ut böra kunna motsvara den verkliga kostnaden för beklädnaden. Med betonande av att förmånen av fria tjänstekläder icke skall i sig innebära ett kontant tillägg till avlöningen och att med hänsyn härtill allenast den verkliga kostnaden för staden för hållande av tjänstekläder skall i staten upptagas samt med den anmärkning, att överkonstapel vid inplaceringen i lönegrupp enligt den fastställda lönestaten i lön tillgodogjorts förlusten av fri beklädnad varför sådan härutöver icke bör tillkomma överkonstapel, får Lönenämnden alltså föreslå, att Stadsfullmäktige ville besluta,

att anslaget till tjänstebeklädnadsförmån åt den del av personalen vid poliskåren, brandkåren och renhållningsverket, som äger åtnjuta sådan, skall för år 1922 beräknas, för personalen vid poliskåren till 300 kronor, för personal vid brandkåren till 230 kronor och för personal vid renhållningsverket till 90 kronor pr man, samt att den detektivkonstaplarne tillkommande slitningsersättningen skall för samma år utgå med 150 kronor pr man.

Västerås den 20 december 1921.

För Lönenämnden:

AXEL SUNDSTRÖM.

Ragnar Tenow.

Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter, Västerås 1921

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1921. Den 29 December. XXIII.

N:o 98.

Kungl. brev ang. ny arbetsordning jämte lönestat för Rådhusrätten och Magistraten.

Avskrift.

Gustaf etc. Vår ynnest etc.

Sedan Magistraten i Västerås hos Stadsfullmäktige i staden hemställt om ändrad organisation för rådhusrätten och magistraten därstädes, innefattande att vid rådhusrätten och magistraten, som förut bestått av borgmästare och två lagfarna rådmän, nämligen civilrådmannen och brottmålsrådmannen, samt en stadsnotarie, inrättades ytterligare en lagfaren tredje rådmanstjänst, hava Stadsfullmäktige vid sammanträde den 27 juni 1921 bifallit samma hemställan samt därvid tillika för sin del antagit härav betingad ny arbetsordning för rådhusrätten och magistraten.

Därjämte hava stadsfullmäktige vid nämnda sammanträde

dels godkänt följande lönestat för rådmännen och stadsnotarien vid rådhusrätten i Västerås, vilken lönestat ansluter sig till av Stadsfullmäktige samtidigt för stadens övriga befattningshavare antagen lönestat:

FYRTIONDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 4,800: —	Jämte tre ålderstillägg à 249 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 5,547: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
— — — — — — — — —	— — — — — — — — —	— — — — — — — — —
Magistraten	Tredje rådman	Sportler utom lönen
	Stadsnotarie	Sportler utom lönen

N:o 98.

Ang. Kungl. brev om ny arbetsordning jämte lönestat för Rådhusrätten och Magistraten.

FYRTIOFJÄRDE LÖNEGRUPPEN.

Begynnelseavlöning kr. 6,000: —	Jämte tre ålderstillägg à 300 kr. efter 3, 6 och 9 år	Slutavlöning kr. 6,900: —
Verk eller styrelse	Befattningshavare	Särskilda förmåner in natura eller eljes samt anmärkningar
— — — — — — — — —	— — — — — — — — —	— — — — — — — — —
Magistraten	Civilrådman	Sportler utom lönen
	Brottmålsrådman	Sportler utom lönen
— — — — — — — — —	— — — — — — — — —	— — — — — — — — —

dels beslutat,

att beträffande rådmännen och stadsnotarien vidare skulle gälla, att de var för sig ägde uppbära av tjänsterna härflytande sportler, med skyldighet för dem att själva och utan bidrag från stadskassan bekosta för tjänstgöromålens utförande eventuellt erforderligt skrivbiträde, samt

att för beredande åt ifrågavarande befattningshavare av semester under en månad årligen bevilja ett anslag för dem var med 400 kronor för år, eller sammanlagt med 1,600 kronor, under villkor, att vikariatarvode endast utginge till person utom magistratstjänstemännens egen krets, som vid semesterledighet vikarierade,

dels ock slutligen antagit vissa allmänna villkor och bestämmelser för tillämpning av Västerås stads lönestat.

Därefter har magistraten i underdånig skrivelse den 15 augusti 1921 hemställt, att Kungl. Maj:t ville fastställa

dels berörda förslag till arbetsordning för rådhusrätten och magistraten med vissa däri av magistraten på grund av konkursdomarinstitutionens införande företagna ändringar,

dels ock den av Stadsfullmäktige för rådmännen och stadsnotarien antagna lönestaten, med den ändring likväl att tredje rådmannen i lönehänseende likställdes med de övriga rådmännen.

Med underdånig skrivelse den 20 september 1921 har länsstyrelsen i Västmanlands län med eget utlåtande överlämnat magistratens sålunda gjorda hemställan; och har därvid tillika upplysts, att Stadsfullmäktige vid sammanträde den 25 augusti 1921 för sin del godkänt ovanberörda av magistraten företagna ändringar i det uppgjorda förslaget till ny arbetsordning, samt att besvär mot Stadsfullmäktiges i ärendet fattade beslut icke anförts.

I ärendet har Svea hovrätt avgivit infordrat utlåtande.

N:o 98.

Ang. Kungl. brev om ny arbetsordning jämte lönestat för Rådhusrätten och Magistraten.

Kungl. Maj:t finner gott fastställa följande

"ARBETSORDNING

för Rådhusrätten och Magistraten i Västerås.

§ 1.

Rådhusrätten och magistraten i Västerås skall bestå av borgmästare och tre rådmän, nämligen en civilrådman, en brottmålsrådman och en tredje rådman.

Vid rådhusrätten och magistraten skall dessutom vara anställd en stadsnotarie såsom protokollsförare i ärenden, som icke tillhöra magistraten såsom överexekutor.

Samtliga dessa befattningar skola vara lagfarna, och skola ifråga om befattningarnas tillsättande de i sådant hänseende nu i allmänhet givna bestämmelser lända till efterrättelse.

§ 2.

Rådhusrätten arbetar dels samfällt och dels på två avdelningar.

Samfällda rådhusrätten utgöres av borgmästaren och rådmännen med stadsnotarien såsom protokollsförare.

Ledamöter å första avdelningen äro borgmästaren, civilrådmannen och brottmålsrådmannen.

Ledamöter å andra avdelningen äro borgmästaren, brottmålsrådmannen och tredje rådmannen.

Vid förfall för ledamot å första avdelningen inträder tredje rådmannen. Vid förfall för ledamot å andra avdelningen inträder civilrådmannen.

§ 3.

Samfällda rådhusrätten tillkommer utöver vad enligt lag och författningar må åligga densamma:

a) att bestämma tiden för avdelningarnas ordinarie sammanträden där sådant icke är i lag stadgat;

b) att avgöra till rätten hänskjutna frågor om måls eller ärendes upptagande vid ena eller andra avdelningen, när mellan avdelningarna uppstår skiljaktiga meningar därom, samt angående tillämpning i övrigt av de i denna stadga meddelade föreskrifter, i vad desamma angå rådhusrätten, varvid klagan över rättens beslut icke är tillåten;

c) att avgiva utlåtanden, som av högre myndighet från rådhusrätten infordrats och icke avse vidtagen eller underlåten domaråtgärd av avdelning; samt

d) att utfärda tjänstgöringsbetyg för rådhusrättens tjänstemän och betjänte.

N:o 98.

Ang. Kungl. brev om ny arbetsordning jämte lönestat för Rådhusrätten och Magistraten.

§ 4.

Mellan rådhusrättens avdelningar fördelas göromålen sålunda:

1:sta avdelningen handlägger och avdömer de i 6 kap. 2 § rättegångsbalken uppräknade ärenden och frågor, alla övriga till rådhusrättens upptagande hörande civila mål och ärenden ävensom brottmål, omförmälta i 23 kap. strafflagen eller däri talan om ansvar icke föres, samt förrättar de syner och besiktningar, som det enligt lag åligger rådhusrätten att utföra;

2:dra avdelningen handlägger och avdömer alla övriga brottmål.

Varje avdelning äger vidare upptaga åtal angående bruten rättegångsfrid och mindre brott, vilka vid samma avdelning förekomma.

§ 5.

Vid val, vilkas förrättande är eller kan bliva magistraten ålagt, äger magistraten, därest den finner sådant nödigt, förordna män, som avlagt domared, att vid valförrättningen såsom ledamöter biträda magistraten dock ej vid val till riksdagens andra kammare, om vilka val gäller vad i lagen om val till riksdagen är stadgat.

§ 6.

Borgmästaren åligger — utom de göromål, vilka enligt lag och särskilda författningar tillkomma honom såsom borgmästare:

att vara ordförande i rådhusrättens särskilda avdelningar och den samfällda rådhusrätten samt i magistraten;

att hava tillsyn över ärendenas skyndsamma och ordentliga handläggning såväl vid rådhusrätten som hos magistraten;

att utfärda stämnnigar i civila mål och brottmål;

att föra protokollen över lagfarter med fång av fast egendom, över inteckningar i sådan egendom, över inskrivningar av tomträtt samt av fång till sådan rätt, inteckningar av tomträtt, inskrivningar av vattenfallsrätt samt av fång till sådan rätt så ock över inteckningar i vattenfallsrätt (tomträttsprotokollet) ävensom över förlagsinteckningar, att föra stadens fastighets-, tomträtts- och vattenfallsrättsböcker, att utfärda å dessa protokoll och böcker grundade bevis, verkställa den expedition, som därtill hör, samt upprätta de statistiska uppgifter, vilka i fråga om hithörande ärenden skola avgivas;

att uppsätta, underteckna och expediera utlåtanden och kungörelser, som av magistraten avgivas eller utfärdas;

att granska och underteckna alla övriga expeditioner, som utgå från magistraten;

att omedelbart under Konungens befallningshavande utöva den magistraten eller honom såsom magistratens ordförande enligt författningarna eljest åliggande tillsyn över och ledning av stadens säkerhets-, sundhets-, sedlighets- och ordningspolis;

att varje år uppgöra generalförslag angående stadens inkomster och utgifter; samt

att utfärda de bevis, varom i lag eller här nedan ej annorlunda stadgas.

N:o 98.

Ang. Kungl. brev om ny arbetsordning jämte lönestat för Rådhusrätten och Magistraten.

Civilrådmannen åligger: att vara ledamot av samfällda rådhusrätten, rådhusrättens första avdelning och magistraten samt att i den ordning här ovan sägs vid förfall vara ledamot av rådhusrättens andra avdelning:

att föra dombok i civila mål och ärenden, att föra protokollen över äktenskapsförord, över förmyndares tillsättande och entledigande samt över bouppteckningar, tesamenten, som vid domstolen bevakas och avhandlingar om lösörekköp, att föra förteckning över förmynderskap, att utfärda å nämnda dombok och protokoll samt förteckningar grundade bevis, att verkställa hithörande expedition samt att beträffande ifrågavarande mål och ärenden upprätta de statistiska och andra uppgifter, som skola insändas till annan myndighet;

att granska godemännens för tillsyn över förmynderskap avgivna berättelser och anmäla därvid anmärkta förhållanden, som kunna till någon rättens åtgärd föranleda;

att vara konkursdomare;

att utfärda offentliga stämningar och kallelser i konkurs- och årsstämningsmål samt föra förteckningar över konkurser och boskillnadsärenden ävensom utfärda därpå grundade bevis.

Brottmålsrådmannen åligger: att vara ledamot av samfällda rådhusrätten, rådhusrättens båda avdelningar och magistraten;

att föra dombok i brottmål, utfärda därpå grundade bevis, verkställa därmed sammanhängande expeditioner och upprätta saköreslängd, straffuppgifter och de statistiska uppgifter, vilka skola rörande brottmål avgivas, allt dock efter den fördelning med tredje rådmannen, som samfällda rådhusrätten bestämmer;

att vara notarius publicus och såsom sådan föra notarius publicus protokoll och fullgöra vad i övrigt tillkommer notarius publicus; samt

att vara konkursdomare, i händelse konkursmålens antal fordra att utom civilrådmannen ytterligare en konkursdomare finnes.

Tredje rådmannen åligger: att vara ledamot av rådhusrättens andra avdelning och samfällda rådhusrätten samt magistraten;

att efter sådan fördelning, som rörande brottmålsrådmannen är sagt jämte brottmålsrådmannen fullgöra protokollsföring och expeditionsskyldigheten beträffande brottmål;

att föra diarium över villkorligt dömda och för sådana upprätta övervakningsböcker;

att uppsätta och med sin kontrasignation förse av rådhusrätten eller dess ordförande utfärdade besked om rätt till fri rättegång och förordnande för biträde i dylik rättegång, att föra bok över personer, som vid rådhusrätten åtnjuta fri rättegång, ävensom att förvalta och utbetala de medel, som äro erforderliga för bestridande av utgifter enligt lag om fri rättegång;

att föra protokoll och handhava expeditionen hos magistraten såsom överexekutor; samt

att omedelbart under magistratens eller borgmästarens inseende utöva det närmaste chefskapet över polispersonalen och sålunda tillse, att de enligt gällande föreskrifter fullgöra sina åliggande.

N:o 98.

Ang. Kungl. brev om ny arbetsordning jämte lönestat för Rådhusrätten och Magistraten.

Stadsnotarien åligger: att vid tillfälligt förhinder för borgmästaren eller någon av rådmännen och då rätten eljest icke är domför, vara ledamot av rådhusrätten och magistraten ävensom då sådant påkallas av magistratens skyldighet såsom valförrättare vara ledamot av magistraten;

att föra protokoll över magistratsärenden samt såsom kontrasignant åt borgmästaren ombesörja all den magistraten åliggande expedition och brevväxling som icke, enligt vad ovan sägs, åligger borgmästaren eller någon av rådmännen;

att föra protokoll vid de magistraten och rådhusrätten åliggande syner och besiktningar, värderingar och andra ej särskilt nämnda förrättningar, som utom rådhusrättens och magistratens sammanträden skola verkställas, samt inför rådhusrätten och magistraten föredraga dessa ärenden;

att föra handelsregister och ombesörja vad därmed äger sammanhang samt meddela bevis, som avse upplysningar enligt samma register;

att upprätta på magistraten ankommande statistiska uppgifter;

att hava vård över rådhusrättens och magistratens arkiv och däröver hålla förteckning; samt

att vara kontrollant vid kronouppbörden.

§ 7.

Göromålen inom rådhusrätten och magistraten i övrigt fördelas på sätt samfällda rådhusrätten och magistraten finner lämpligt, och äga rådhusrättens och magistratens ledamöter utan hinder av den uppgjorda arbetsfördelningen, med samfällda rådhusrättens och magistratens begivande, överenskomna om protokollsföring och expedition på annat sätt.

§ 8.

Vid förfall eller eljest tillfälligt förhinder för borgmästaren att utöva sitt ämbete skall, där ej särskilt förordnande av vederbörande hovrätt enligt författningar erfordras, ordförandeskapet i samfällda rådhusrätten och magistraten omhänderhavas av i tjänsten äldste tjänstförrättande rådmannen samt ordförandeskapet å en var av rådhusrättens båda avdelningar av i tjänsten äldste, å avdelningen i regel tjänstgörande rådmannen.

Ledighet för rådmännen och stadsnotarien beviljas av magistraten, som därvid tillika förordnar, huru den tjänstlediges befattning skall under ledigheten uppehållas.

I fråga om avlöningsförhållandena gälla särskild lönestat och därvid fogade bestämmelser samt eventuella bestämmelser om dyrtidstillägg.”

Vidare finner Kungl. Maj:t, som inhämtat att stadsfullmäktige vid sitt sammanträde den 27 juni 1921 jämväl beviljat dyrtidstillägg för samma år åt stadens befattningshavare enligt särskilda av stadsfullmäktige antagna grunder, gott fastställa

N:o 98.

Ang. Kungl. brev om ny arbetsordning jämte lönestat för Rådhusrätten och Magistraten.

dels ovanintagna lönestat för rådmännen och stadsnotarien vid rådhusrätten i Västerås, jämte därvid fogade ovan omförmälda särskilda bestämmelse,

dels, i den mån de må äga tillämpning å nämnda befattningshavare följande:

"Allmänna villkor och bestämmelser för tillämpningen av Västerås stads lönestat.

Lön och tjänstgöringspenningar.

1. Befattningshavares i lönestaten upptagna begynnelseavlöning, personligt lönetillägg däri inräknat, jämte å sagda avlöning belöpande eventuellt dyrtidstillägg, uppdelas i 70 % lön och 30 % tjänstgöringspenningar. Ålderstillägg jämte å dem belöpande dyrtidstillägg hänföras till lönen.

Semester.

2. Under befattningshavare tillkommande semester äger han uppbära samtliga från tjänsten härflytande löneförmåner, således även sportler, vilka skola till honom redovisas av vikarien.

Av den tid, varunder befattningshavare åtnjuter tjänstledighet, räknas som semester den tid, under vilken han eljes ägt tillgodoräkna sig sådan.

Tjänstledighet.

3. a) Är befattningshavare på grund av sjukdom eller olycksfall, som icke är självförvållat, förhindrad att förrätta sin tjänst, äger han under högst tre månader eller, om sjukdomen orsakats av skada eller smitta ådragen under tjänsteutövning, under högst sex månader efter sjukdomens början åtnjuta hela avlöningen oavkortad.

Vid ledighet därutöver av samma anledning är han skyldig avstå från tjänstgöringspenningarna. Varar ledighet på grund av hinder av nu ifrågavarande slag över ett år, ankommer det på stadsfullmäktige att i varje särskilt fall besluta, huru stor del av avlöningen vederbörande är skyldig att avstå för den överskjutande tiden.

I den utbetalade delen av avlöningen ingår eventuellt lagstadgad ersättning för olycksfall i arbete.

Med ledighet för sjukdom jämställes ledighet för hindrande av smittas spridande.

b) Undfår befattningshavare ledighet för svag hälsas vårdande, offentligt uppdrag, enskilda angelägenheter eller annan orsak, skall han avstå tjänstgöringspenningarna samt därutöver så mycket, som för tjänstens förrättande erfordras eller eljes av lönenämnden efter hörande av vederbörande myndighet under vilken befattningshavaren lyder, prövas skäligt.

Vid ledighet för svag hälsas vårdande må dock lönenämnden, där synnerliga skäl därtill äro, medgiva lägre avdrag, därest tjänstens uppehållande icke därigenom förorsakar staden kostnad.

c) Åtnjuter befattningshavare, som varit anställd i stadens tjänst under minst ett år, tjänstledighet för fullgörande av första värnpliktstjänstgöring, skall han vidkännas ett avdrag av 50 %, så vida han har laglig försörjningsplikt, men eljes 70 % av samtliga avlöningsförmåner. Vid ledighet för fullgörande av repetitionsövning eller reservtruppövning avdrages 50 % av avlöningsförmånerna och vid fullgörande av landstormsövning tjänstgöringspenningarne.

N:o 98.

Ang. Kungl. brev om ny arbetsordning jämte lönestat för Rådhusrätten och Magistraten.

d) Därest befattningshavare åtnjuter sportler i tjänsten, skola dessa vid tjänstledighet uppbäras av den, som förrättar tjänsten, med skyldighet för honom att avlämna den behållna inkomsten till befattningshavaren, med avdrag av vad vederbörande myndighet kan hava ålagt befattningshavaren att avstå till vikarien.

Ålderstillägg.

4. a) Befattningshavare enligt lönestaten tillkommande ålderstillägg åtnjutas efter respektive 3, 6 och 9 års tjänstgöring.

Tjänsteår räknas från tiden för ordinarie anställning i den ifrågavarande befattningen; och inträder uppflyttningen i högre lönegrad med ingången av kalenderåret närmast efter det, under vilket erforderligt antal tjänsteår uppnåtts.

b) Vid övergång till annan i lönehänseende likställd befattning skall befattningshavare äga tillgodoräkna sig även den tjänstetid, han kunnat räkna sig till godo, om han kvarstått i den förra befattningen. Skulle vid befattningshavares befordran till annan högre avlönad befattning avlöningen i den nya befattningen icke genast vid tillträdet överstiga senast utgående avlöning i den lämnade tjänsten, skall befattningshavaren omedelbart tillföras ålderstillägg i den omfattning, att befordran kommer att för honom medföra omedelbar ökning i avlöningen; och skall han för erhållande av ytterligare ålderstillägg i den nya befattningen få av föregående tjänst tillgodoräkna sig så många tjänsteår, som eljes skolat erfordras för uppflyttning i den lönegrad, vari han omedelbart inträder.

c) För erhållande av ålderstillägg skall i övrigt gälla:

att tjänstgöringen varit väl vitsordad,

att befattningshavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som fordras för inträde i den nya lönegraden, bestritt sin egen eller efter förordnande annan stadens tjänst, därvid dock icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller ledighet för fullgörande av värnpliktstjänstgöring eller för sjukdom med bibehållande helt eller delvis av avlöningen, samt

att befattningshavaren vid tidpunkten för uppflyttning i högre lönegrad icke redan uppnått den levnadsålder, vid vilken innehavare av befattningen enligt gällande eller blivande bestämmelser är pliktig avgå från befattningen.

d) Därest befattningshavare före tillträdet av innehavande befattning, antingen med avlöning på extra stat eller eljes, fullgjort arbetsuppgifter, vilka av lönenämnden i avseende på art och omfattning samt vikt och ansvar prövas vara i huvudsak eller tillfullo överensstämmande med dem, vilka äro förenade med innehavande befattning, äger lönenämnden besluta, om och i vad mån sålunda fullgjord tidigare tjänstgöring må tillgodoräknas vederbörande såsom tjänstetid för erhållande av ålderstillägg.

e) Undantagsvis må befattningshavare, efter framställning från vederbörande myndighet, med hänsyn till särskilda omständigheter utan anseende till tjänstetid, kunna av lönenämnden tilldelas en eller flera av de med befattning förenade ålderstillägg.

f) Alla frågor om uppflyttning i högre lönegrad avgöras av lönenämnden.

Friskbetyg.

5. För första anställning i ordinarie befattning fordras, att sökanden genom intyg av läkare styrker sig vara fri från sjukdom eller lyte, som kan inverka på hans förmåga att fullgöra med tjänsten förenade åligganden.

N:o 98.

Ang. Kungl. brev om ny arbetsordning jämte lönestat för Rådhusrätten och Magistraten

Utbetalande av avlöning.

6. Avlöning utbetalas månadsvis, den 20:de dagen i månaden eller om helgdag då infaller, näst föregående helgfria dag.

Naturaförmåner.

7. a) Åt innehavarne av vissa befattningar tillhandahållas av staden vissa förmåner in natura, nämligen bostad, värme, lyse, fritt vivre, läkarevård samt tjänstebeklädnad.

b) Befattningshavare, med vilkens befattning är förenad bostadsförmån, är skyldig att i och med frånträde av befattningen även lämna bostaden samt därjämte i övrigt med iakttagande av uppsägningstid, som lönenämnden bestämmer, frånträda bostadsförmånen och eventuellt andra med denna sammanhängande förmåner, därest genom beslut av stadsfullmäktige sådan förmån icke vidare skall tillhöra befattningen.

c) För förmån, som utgöres av bosad, värme och lyse, är befattningshavare med undantag, som angivits i lönestaten, skyldig att genom avdrag å lönen utgiva särskild ersättning, som för varje år bestämmes av stadsfullmäktige efter förslag av lönenämnden. För övriga förmåner är befattningshavare däremot icke ersättningsskyldig.

d) Åt befattningshavare inom lönegrupperna 1—26, med undantag för distriktsläkaren, ävensom åt hos sådan befattningshavare boende hustru eller husföreståndarinna samt oförsörjda barn lämnas kostnadsfri läkarevård genom stadens tjänsteläkare eller annan läkare, med vilken staden kan träffa överenskommelse.

Sådan befattningshavare erhåller därjämte kostnadsfritt av stadsläkaren föreskriven vård å lasarett å allmänt rum. För befattningshavares i förra stycket omförmälda familjemedlemmar bidrager staden med halva beloppet av kostnaden för sådan vård, dock icke sanatorievård annat än efter prövning och beslut i varje särskilt fall av lönenämnden.

e) Åt nedan angivna befattningshavare tillhandahåller staden följande beklädnadsförmåner:

inspektionskonstaplar, poliskonstaplar och extra konstaplar erhålla uniformskläder;

brandförmän, brandmän och extra brandmän erhålla uniformskläder, stövlar att bära i tjänstgöring, samt överdragskläder för verkstadsarbetet;

renhållningsarbetare, förmän och fodermarsken vid renhållningsverket erhålla för sitt arbete nödiga överdragskläder, stövlar och regnkappor.

Värdet av ifrågavarande förmåner beräknas för varje år med hänsyn till de olika persedlarnas anskaffningskostnad, varaktighet och underhållskostnad av lönenämnden, varefter stadsfullmäktige på nämndens förslag lämna anslag för ändamålet. Detta anslag gottgöres, i den del det belöper å vederbörande befattningshavare, honom i särskilt med honom av vederbörande chef fört beklädnadskonto, varemot av staden havda kostnader för hans beklädnads-

N:o 98.
Ang. Kungl. brev om ny arbetsordning jämte lönestat för Rådhusrätten och Magistraten.

förmån debiteras å kontot. Kontot avslutas varje år. Uppstår då brist, överföres densamma till följande år. Behållning överlämnas kontant till befattningshavaren. Skulle vid avgång ur tjänsten befattningshavare häfta i skuld å beklädnadskonto, äger han till skuldens utjämnande överlämna behållna persedlar, som efter värdering föras honom till godo, samt kontant gälda återstående skuld.

Närmare bestämmelser om beklädnadsförmånen utfärdas av lönenämnden efter vederbörande styrelses hörande.

Detektivkonstapel äger att som slitningsersättning kontant utbekomma en summa motsvarande hälften av det anslag, som beviljas till en poliskonstapels beklädnadsförmån.

Några naturaförmåner utöver de i denna punkt omförmälda må icke till någon befattningshavare utgå.

Förändrad tjänstgöring, avgång med pension m. m

8. I lönestaten upptagen befattningshavare är skyldig underkasta sig ej mindre de instruktioner rörande hans tjänstgöring eller de ändringar däri, som äro eller varda i vederbörlig ordning beslutade, än även förflyttning till annan befattning, därest icke minskning i honom tillkommande löneförmåner därigenom uppkommer. Därjämte skall befattningshavare vara skyldig ställa sig till efterrättelse de bestämmelser, som kunna bliva av Stadsfullmäktige antagna angående skyldighet att avgå mot erhållande av pension, angående pensionsålder och angående förpliktelser att erlägga avgifter till pensionering av honom själv och hans familj.

Vad här ovan sägs angående befattningshavares skyldighet att underkasta sig förflyttning till annan befattning har ej avseende å rådmännen och stadsnotarien, utan gäller beträffande dessa vad som stadgas i Kungl. kungörelsen den 31 december 1920 (n:r 889) angående skyldighet för ledamot av eller tjänsteman vid rådhusrätt eller magistrat, som hädanefter utnämnes eller övergår på ny lönestat, att i samband med en allmän omorganisation av underrätterna eller magistraterna övergå till annan befattning.

Övergångsbestämmelser.

1. Västerås stads lönestat jämte villkor och bestämmelser tillämpas från och med år 1921.

2. Förut anställd befattningshavare skall, innan han äger lyfta honom enligt den nya lönestaten tillkommande löneförmåner antingen själv eller genom befattningshavareorganisation, som han tillhör och som äger å hans vägnar avgiva sådan förklaring, förklara sig villig övergå på denna lönestat och godkänna de för dess tillämpning antagna villkor och bestämmelser.

3. Beträffande sådana tjänster, för vilka Kungl. Maj:t eller annan statsmyndighet fastställt arbetsordning eller instruktion, innehållande bestämmelse stridande mot de för lönestatens tillämpning antagna, skall befattningshavare endast avlämna förklaring, att han för sin del icke har något att erinra emot att övergå på den nya lönestaten; och må, sedan dylik förklaring avlämnats, avlöningsförmåner utgå efter den nya staten samt de för dess tilllämpning antagna bestämmelserna, i den mån de ej strida mot den fastställda

arbetsordningen eller instruktionen, omedelbart träda i kraft och tillämpas, till dess vederbörlig fastställelse vunnits å ny arbetsordning eller instruktion.

N:o 98.

Ang. Kungl. brev om ny arbetsordning jämte lönestat för Rådhusrätten och Magistraten.

4. Befattningshavare, som på grund av bestämmelse i äldre lönestat ägt tillgodoräkna sig tjänsteår även i annan föregående befattning, äger fortfarande tillgodoräkna sig sådan tjänstetid för åtnjutande av ålderstillägg i den befattning, han vid tiden för denna lönestats trädande i tillämpning innehar.

5. Därest äldre befattningshavare förklara sig icke vilja ingå på den nya lönestaten och godkänna därvid fogade villkor och bestämmelser, ankommer det på Stadsfullmäktige att efter framställning av lönenämnden bestämma den avlöning, som efter den 1 januari 1921 skall till sådan befattningshavare utgå. Tillsvidare och innan beslut i dylika fall hinna att av Stadsfullmäktige fattas, skall från och med juli månad 1921 i avräkning utbetalas på så sätt bestämd avlöning att, genom reglering av dyrtidstillägget, den nu utgående sammanlagda avlöningssumman minskas eller höjes i samma proportion som indextalet under- eller överstiger 259".

Detta meddelas länsstyrelsen till kännedom och för vederbörandes förständigande.

Stockholms slott den 18 november 1921.

GUSTAF.

A. Åkerman.

Bestyrkes; Västerås slott i landskansliet den 22 december 1921.

På tjänstens vägnar:

GEORG ENHÖRNING.

Bestyrkes; Västerås rådhus den 28 december 1921.

Ex officio:

H. Cronholm.

Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter, Västerås 1922

Stadsfullmäktiges i Västerås handlingar.

1921. Den 30 December. XXIV

N:o 99.

Utgifts- och Inkomststat
för
Västerås stad år 1922.

Utgifter:

Brist från sist avslutade räkenskapsår 1920 .... 275,456: 07

1. A. Räntor och lånekostnader.

Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

	Resterande lånebelopp	Ränta	
a. *Obligationslån:*			
1. Upptaget år 1892 à 4 %	176,000: —	6,780: —	
2. „ „ 1896 à 3,6 %	286,000: —	9,936: —	
3. „ „ 1902 à 4 %	1,418,000: —	56,720: —	
4. „ „ 1907 à 4 1/2 %	1,645,000: —	74,025: —	
5. „ „ 1910 à 4 1/2 %	2,619,000: —	116,842: 50	
6. „ „ 1916 à 5 %	1,033,000: —	51,650: —	
7. „ „ 1919 à 6 %	2,960,000: —	177,600: —	493,553: 50
b. *Andra amorteringslån:*			
Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:			
1. År 1916 à 4 3/4 %	237,908: 63	11,300: 66	
2. „ 1917 à 4 3/4 %	240,556: 39	11,426: 43	
3. „ 1918 à 4 3/4 %	340,317: 73	16,165: 09	
4. „ 1918 à 5 1/4 %	341,387: 58	17,922: 85	
5. „ 1920 à 6 %	208,643: 08	12,518: 58	
6. „ 1921 à 5 % upptaget från Kungl. Statskontoret (Bostadslån)	209,000: —	10,450: —	79,783: 61
		Transport	573,337: 11

N:o 99.
Budget för 1922.
Utgifter.

Transport 573,337: 11

Andra lån och skulder.

c. *Upplånta medel:*	Resterande lånebelopp	Ränta	
1. från div. fonder (dep. ränta)	208,500: —	10,000: —	
2. från Sundinska fonden för pauvres honteux och Sundinska beklädnadsfonden à 5 %	50,000: —	2,500: —	
3. från järnvägsmedelsfonden à 5 %..	1,555,816: 40	77,790: 82	
4. för inköp av gatsten (31/5 1917 à 3 %	28,990: —	869: 70	
5. ränteskillnad för i 1896 års obligationslån ingående fonder	45,000: —	500: —	
6. Vallöfska donationsfonden à 5 1/2 %	20,000: —	1,100: —	
7. Avgäld till Tuhundra m. fl. häraders tingslag (t. o. m. år 1938) i anledning av inkorporering av S:t Ilian och Lundby	—: —	500: —	
8. Avgäld till Badelunda kommun för Hästholmarnas överflyttande till staden (19:de året)		124: —	
9. Ränta å tillfälliga lån		150,000: —	243,384: 52
d. *Lånekostnader:* provisioner			1,000: —
		Summa Kronor	817,721: 63

1 B. Lån.

Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

a. *Obligationslån:*	Ursprungliga lånebeloppet	Resterande lånebelopp	Årets amortering	
1. Upptaget år 1892 à 4 %	400,000: —	176,000: —	13,000: —	
2. „ „ 1896 à 3,6 %	1,000,000: —	286,000: —	20,000: —	
3. „ „ 1902 à 4 %	2,000,000: —	1,418,000: —	44,000: —	
4. „ „ 1907 à 4 1/2 %	2,000,000: —	1,645,000: —	35,000: —	
5. „ „ 1910 à 4 1/2 %	3,000,000: —	2,619,000: —	45,000: —	
6. „ „ 1916 à 5 %	1,095,000: —	1,033,000: —	12,000: —	
7. „ „ 1919 à 6 %	3,000,000: —	2,960,000: —	22,000: —	191,000: —
b. *Andra amorteringslån:*				
Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:				
1. År 1916 à 4 3/4 %....	250,000: —	237,908: 63	2,773: 53	
2. „ 1917 à 4 3/4 %....	250,000: —	240,556: 39	2,647: 76	
3. „ 1918 à 4 3/4 %....	350,000: —	340,317: 73	3,538: 77	
4. „ 1918 à 5 1/4 %....	350,000: —	341,387: 58	3,177: 38	
5. „ 1920 à 6 %....	210,000: —	208,643: 08	1,438: 34	13,575: 78
			Summa Kronor	204,575: 78

N:o 99.
Budget för 1922. Utgifter.

2. Fattigvård.

A. Allmänna fattigvården.

b. *Löner och arvoden:*		
Sysslomannen, lön 39: I	4,500: —	
Kontorsbiträdet, lön 14: I	1,470: —	
Tillsyningsmannen, anslag	1,830: —	
	7,800: —	
Dyrtidstillägg:		
Dyrtidstillägg åt sysslomannen, kontorsbiträdet och tillsyningsmannen (index 220) förslagsvis	8,040: —	15,840: —
c. *Räntor och amorteringar:*		
1892 års lån:		
Ränta 4 %	353: 92	
Amortering	650: —	
1902 års lån:		
Ränta 4 %	717: 51	
Amortering	556: 60	
Lån från Sveriges städers hypotekskassa:		
Ränta och amortering	800: —	
1919 års lån:		
Ränta 6 %	14,800: —	
Amortering	1,833: 33	19,711: 36
d. *Understödskostnader:*		
1. Ordinarie understöd med penningar	192,000: —	
2. Tillfälliga understöd med penningar	45,000: —	
3. Understöd in natura (häri ingår skuld för åren 1916 och 1917 till Drätselkammaren å kr. 6,168:96)	50,000: —	287,000: —
e. *Utackorderade barn m. m.:*		
1. Underhåll och tillsyn av utackorderade barn	35,000: —	
2. Bidrag till kostnader för av barnavårdsnämnden utack. barn..	2,000: —	
3. Barnhemmet Fridsborg	12,000: —	49,000: —
	Transport	371,551: 36

N:o 99.

Budget för 1922. Utgifter.

	Transport	371,551: 36	
f. *Anstaltsvård:*			
1. Hospitalsvård	13,000: —		
2. Lasarettskostnader	3,500: —		
3. Sanatorievård	2,000: —		
4. Andra sjukvårdskostnader såsom avgifter till vanföre- och sinnesslöanstalter m. m.	4,000: —		
5. Kommunalt sjukvårdsbidrag utan karaktär av fattigvård	2,000: —	24,500: —	
g. *Diverse omkostnader:*			
1. Återbetalning till främmande kommuner	10,000: —		
2. Medikamenter	4,000: —		
3. Diverse utgifter såsom trycksaker och skrivmaterial	2,000: —		
4. Diakonissorna, anslag	10,000: —	26,000: —	
h. *Oförutsedda utgifter:*		8,000: —	430,051: 36

B. Ålderdomshemmet Karlslund.

a. *Löner och arvoden:*			
Föreståndraen, lön 22: IV 2,631 med avdrag för naturaförmåner 990	1,641: —		
Maskinisten, lön 17: I 1,740 med avdrag för naturaförmåner, 680: —	1,060: —		
Anslag till avlöning för gårdskarl inkl. dyrtidstillägg	3,000: —		
Husmodern, lön 4: II	648: —		
1 sjuksköterska, lön 4: IV	744: —		
3 t. f. sjuksköterskor, lön 4: I à 600: —	1,800: —		
4 sköterskebiträden à 360: —	1,440: —		
Kokerskan	450: —		
2 köksbiträden à 360: —	720: —		
Tvätterskan	450: —		
1 tvättbiträde	360: —		
Predikanten, arvode	500: —		
Semesterpengar till personalen	720: —		
	13,533: —		
b. *Dyrtidstillägg* åt föreståndare, maskinist, husmoder, sköterskor, sköterskebiträden, kokerska, köksbiträden, tvätterska och tvättbiträde (index 220, kokerskan, tvätterskan och samtliga biträden 100 %) förslagsvis	12,772: 18	26,305: 18	
	Transport	26,305: 18	430,051: 36

N:o 99. Budget för 1922. Utgifter.

Transport		26,305: 18	430,051: 36
c. *Pension:*			
Pensionsersättning till f. d. vaktmästaren Lundbergs änka	500: —		
Dyrtidstillägg, förslagsvis	250: —	750: —	
d. *Hushållet:*			
Mathållningen för understödstagare och tjänstepersonal		53,000: —	
e. *Renhållning:*			
Tvättmedel (såpa, tvål och tvättpulver)	2,000: —		
Torvmull m. m.	150: —	2,150: —	
f. *Underhåll och anskaffningar av inventarier m. m.*			
Underhåll av sängkläder, linne och div. materialier	4,500: —		
Nyanskaffningar av sänglinne för sjukhuset	6,000: —		
Inköp av inventarier för sjukhusbyggnaden (29/9 1921)	25,597: —	36,097: —	
g. *Underhåll av fastigheter:*			
Underhåll av Ålderdomshemmets hus............		1,000: —	
h. *Förbrukningsartiklar:*			
Sänghalm	150: —		
Snus	918: —		
Vattenavgifter	1,700: —		
Beklädnadskostnader	6,000: —		
Foder till en häst och tio svin	1,100: —	9,868: —	
i. *Bränsle:*			
715 kbm. ved à 14: — kr.	10,010: —		
1,800 hl. koks à 2: — kr.	3,600: —	13,610: —	
j. *Belysning:*			
Elektrisk belysning och gasförbrukning		3,500: —	
k. *Diverse omkostnader:*			
Sjukvårdsartiklar och medicin	5,000: —		
Begravningskostnader	3,000: —		
Flitpengar åt understödstagare	600: —	8,600: —	
l. *Trädgård och planteringar:*			
Anläggning och plantering av trädgård och park vid Ålderdomshemmet		5,000: —	159,880: 18
Summa kronor			589,931: 54

N:o 99.
Budget för 1922.
Utgifter.

4 A. Folkskolan.

Utgifter:

a. 1. *Underhåll och reparation av fastigheter*			13,000: —
2. *Anskaffning och underhåll av inventarier*			7,000: —
b. *Löner och arvoden:*			
Folkskoleinspektören, 44: III		6,600: —	
Folkskollärare:			
6 ord. lärare (Valter, Ahlm, Bohlin, Dahlberg, Näslund, O. Wasberg) Lön i 4:e lönegraden à kr.	4,718: —	28,308: —	
1 ord. lärare (Wallander) Lön i 4:e lönegraden (bostad o. bränsle in natura)		3,418: —	
6 ord. lärare (Rudkvist, Krantz, N. Granér, Leontein, Ekroth o. Lindberg) Lön i 3:e lönegraden à kr.	4,396: —	26,376: —	
9 ord. lärare (Sjöholm, Pettersson, M. Carlsson, Wallström, Sigroth, Magnusson, Hedberg, Stenvall o. S. Granér) Lön i 2:a lönegraden à kr.	4,074: —	36,666: —	
2 ord. lärare (Karlsson och Segerström) Lön i 2:a lönegraden (bostad och bränsle in natura)	2,774: —	5,548: —	
10 ord. lärare (Jäderlund, Lindgren, Greijer, Skoglund, Skog, Elovsson, Nordlund, B. Gustavsson, H. Gustavsson o. Sandén) Lön i 1:a lönegraden à kr.	3,753: —	37,530: —	
1 ord. lärare (ej tillsatt) Lön för ½ år i 1:a lönegraden		1,876: 50	
1 ord. lärare (ej tillsatt) Lön för ½ år i 1:a lönegraden (bostad o. bränsle in natura)		1,226: 50	
Ersättning för bristande bostadsförmån med bränsle för ½ år kr.		160: —	
1 e. o. lärare, lön för ½ år à kr.		1,352: —	
1 e. o. lärare, lön för ½ år (bostad o. bränsle in natura)		1,012: —	
Transport		150,073: —	20,000: —

N:o 99. *Budget för 1922. Utgifter.*

	Transport	150,073: —	20,000: —
Folkskollärarinnor:			
10 ord. lärarinnor (Svanholm, Hammarskiöld, Fröman, Bohman, Fernkvist, Svanbom, Kolmodin, Köhlberg, Persson o. Hellman) Lön i 4:e lönegraden à kr.	3,772: —	37,720: —	
4 ord. lärarinnor (Maunsbach, F. Bostrand, Bolin o. E. Bostrand) Lön i 3:e lönegraden à kr.	3,557: —	14,228: —	
8 ord. lärarinnor (Andersson, Ahlstedt, A. Eriksson, Sigroth, Karlsson, Isacsson, Pettersson o. Engström) Lön i 2:a lönegraden à kr.	3,343: —	26,744: —	
2 ord. lärarinnor (Eriksson och Verner) Lön i 2:a lönegraden à kr. (bostad och bränsle in natura)	2,353: —	4,706: —	
8 ord. lärarinnor (Emanuelsson, Hjelmqvist, E. Eriksson, Frend, Råström, Kraft, Nordkvist o. Vickman) Lön i 1:a lönegraden à kr.	3,128: —	25,024: —	
2 ord. lärarinnor, lön för $^1/_2$ år à kr.	1,564: —	3,128: —	
2 e. o. lärarinnor, lön för $^1/_2$ år à kr.	1,194: 50	2,389: —	
Småskollärarinnor:			
19 ord. lärarinnor (O. Bergh, Lennmalm, E. Eriksson, Norling, Ahlström, E. Karlsson, A. Pettersson, A. S. Eriksson, Granath, E. Svensson, Vahlberg, Rudkvist, Sjöholm, Lundeberg, S. Söderholm, Almberg, Ellen Svensson, Lagrelius, Tora Söderholm) Lön i 4:e lönegraden à kr.	2,550: —	48,450: —	
2 ord. lärarinnor (Nilsson o. Larsson) Lön i 4:e lönegraden (bostad och bränsle in natura)	1,870: —	3,740: —	
6 ord. lärarinnor (Boije-Carlsson, M. Carlsson, S. Eriksson, Ringdahl, H. Ohlsson o. S. Svensson) Lön i 3:e lönegraden à kr.	2,389: —	14,334: —	
	Transport	330,536: —	20,000: —

N:o 99.

Budget för 1922. Utgifter.

	Trasnport	330,536: —	20,000: —
3 ord. lärarinnor (Billby, Sjölund o. Bäck) Lön i 3:e lönegraden à kr. (bostad och bränsle in natura)	1,709: —	5,127: —	
8 ord. lärarinnor (Andersson, E. Bergh, Karlfors, Källbäck, Svedin, Persson, G. Olsson o. H. Eriksson) Lön i 2:a lönegraden à kr.	2,228: —	17,824: —	
3 ord. lärarinnor (A. Söderholm, Thunell o. L. Pettersson) ...... Lön i 1:a lönegraden à kr.	2,067: —	6,201: —	
1 ord. lärarinna (tjänsten vakant) Lön i 1:a lönegraden		2,067: —	
b. 2. *Lärare i slöjd och huslig ekonomi:*			
1 lärare i slöjd (Brandt) Lön i 4:e lönegr.		3,772: —	
1 lärare i slöjd (Ljung) Lön i 3:e lönegr.		3,557: —	
1 lärare i slöjd (Hammarsten) Lön i 2:a lönegr.		3,343: —	
1 lärare i slöjd (Karlsson) Lön i 1:a lönegr.		3,128: —	
3 lärarinnor i slöjd (Wahlbäck, Molander o. Lindqvist) Lön i 4:e lönegraden à kr.	2,650: —	7,950: —	
2 lärarinnor i slöjd (Vahlström och Hahr) Lön i 3:e lönegraden à kr.	2,489: —	4,978: —	
1 lärarinna i slöjd (Wimnell) Lön i 2:a lönegraden		2,328: —	
4 lärarinnor i slöjd (Morberg, Palmén, Hellqvist o. Fotmeijer) Lön i 1:a lönegraden à kr.	2,167: —	8,668: —	
2 lärarinnor i huslig ekonomi (Tunell o. Granér) Lön i 4:e lönegraden à kr.	2,850: —	5,700: —	
1 lärarinna i huslig ekonomi (Karlsson) Lön i 1:a lönegraden à kr.		2,367: —	407,546: —
Dyrtidstillägg			255,561: 50
b. 3. *Diverse undervisningsarvoden:*			
För undervisning i slöjd för gossar		10,880: —	
Till slöjdlärarinnor för övertidsundervisning		765: —	
	Transport	11,645: —	683,107: 50

N:o 99.
Budget för 1922. Utgifter.

Transport	11,645: —	683,107: 50
Vikariearvode	8,500: —	
Till lärare i fortsättningsskolan	2,210: —	
Privatläsning	510: —	22,865: —

b. 4. *Vakmästare, eldare och städerskor:*

Löner och ålderstillägg till vaktmästarna Ekman, 17: IV, Andersson, 17: IV, Sahlkvist, 17: IV och Ekström, 17: III	4,353: —	
Ersättning för ett rum med bränsle till vaktmästaren vid Herrgärdsskolan	360: —	
Bostad och bränsle in natura (kr. 1,100)		
Vaktmästaren vid Jakobsbergs skola (Blomkvist) arvode	1,168: 75	
Vaktmästaren vid Hammarby skola (Vedlund) arvode	1,168: 75	
Städerskan vid Herrgärdsskolan (M. Johansson) arvode	765: —	
(Bostad å ett rum, bränsle och lyse in natura)		
Städerskan vid Herrgärdsskolan (G. Hedman) arvode	690: 20	
Städerskan vid Herrgärdsskolan (S. Juhlin) arvode	690: 20	
Städerskan vid Djäknebergsskolan (M. Sjöberg) arvode	850: —	
Städerskan vid Djäknebergsskolan (H. Lundholm) arvode	850: —	
Städerskan vid Skepparbacksskolan (Torell) arvode	1,317: 50	
Städerskan vid Mariabergsskolan (A. Eriksson) arvode	637: 50	
Städerskan vid Korsängsskolan (M. Andersson) arvode	690: 20	
Städerskan vid Korsängsskolan (Mat. Andersson) arvode	690: 20	
Städerskan vid Korsängsskolan (Ester Redin) arvode	690: 20	
Städerskan vid Norra slöjdskolan (L. Andersson) arvode	265: 20	
(Bostad å ett rum, bränsle och lyse in natura)		
Städerskan i Hvasserska gården (Granlund)	340: —	
(Bostad å ett rum och kök, bränsle och lyse in natura)		
Städerskan i Rosenlunds skola (Ramström) arvode	477: 70	
Transport	16,004: 40	705,972: 50

N:o 99.
Budget för 1922. Utgifter.

Transport	16,004: 40	705,972: 50
Städerskan i Lundby kyrkskola (B. Larsson) arvode	477: 70	
Läkarearvode för vaktmästare samt städerskor à kr. 8: —	160: —	
Dyrtidstillägg till vaktm. Ekman, Andersson, Sahlkvist och Ekström	9,818: 64	26,460: 74
b. 5. *Diverse arvoden:*		
Till skolläkaren	1,700: —	
„ sjukgymnastik	1,020: —	
„ simläraren	2,074: —	
„ simlärarinnan	1,683: —	
„ 3 tillsyningslärare à 425: —, en à 340: — samt 2 à 85: —	1,785: —	
„ tillsyningslärare i slöjd för gossar	425: —	
„ tillsyningslärare i slöjd för flickor	425: —	
„ skrivbiträde å folkskoleexpeditionen	1,000: —	
„ gymnastikinstruktör och instruktris à 600: —	1,200: —	
„ bibliotekarie för lärjungebiblioteket	212: 50	
För hämtning av skolbarn	255: —	11,779: 50
g. *Pensioner:*		
Till f. folkskolläraren C. L. Lindqvist	800: —	
„ „ P. V. Verkelin	800: —	
„ „ J. P. Malmberg	800: —	
„ „ F. Söderholm	800: —	
„ f. småskollärarinnan M. Holm	500: —	
„ „ J. Kjellin	600: —	
„ „ H. Törngren	390: —	
„ f. slöjdlärarinnan E. Hellström	910: —	
„ f. vaktmästaren K. G. Lönnborgs änka	200: —	
„ f. städerskan L. Pettersson	200: —	
„ „ C. Svedin	300: —	
„ „ E. Froberg	300: —	6,600: —
Dyrtidstillägg till pensionärer		5,230: —
h. *Premier för olycksfallsförsäkring*		1,290: —
i. *Skolträdgårdarna:*		
1. Trädgården vid Västgötegatan:		
Omkostnader 550: —		
Arvode till trädgårdsläraren 1,000: —	1,550: —	
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Djäknebergs-, Skepparbacks- och Mariabergsskolorna (incl. arvode till vårdaren 50 kronor)	650: —	
Transport	2,200: —	757,332:74

N:o 99. *Budget för 1922. Utgifter.*

Transport			2,200: —	757,332:74
2. Herrgärdsskolan:				
omkostnader		1,200: —		
Arvode till trädgårdsläraren		1,000: —	2,200: —	
Anslag till vård av planteringar och gårdar vid Herrgärdsskolan och Norra slöjdskolan (incl. arvode till vårdaren, 50 kr.)			600: —	
3. Korsängsskolan:				
Omkostnader		850: —		
Arvode till trädgårdsläraren		1,000: —	1,850: —	
Anslag till vård av skolgårdarna och parken vid Korsängsskolan (incl. arvode till vårdaren)..			1,025: —	
4. Hammarby m. fl. skolor:				
Hammarby skola:				
Omkostnader	450: —			
Arvode till trädgårdsläraren	250: —	700: —		
Omkostnader vid Jakobsbergs skola		200: —		
Omkostnader vid Lundby kyrkskola		450: —		
Omkostnader vid Rosenlunds skola..		200: —	1,550: —	9,425: —
j. *Fri undervisningsmateriel till skolbarnen:*				
1. Materiel i läs- och skrivämnen			35,000: —	
2. Slöjdmateriel för gossar			4,500: —	
3. Slöjdmateriel för flickor			8,000: —	
4. Förbrukningsmateriel för skolköken			4,000: —	51,500: —
k. *Undervisningsmateriel för skolornas förråd*......				4,000: —
m. *Tandklinik:*				
1. Lokalhyra			500: —	
2. Tandläkare, 40: I 4,800, dyrtidstillägg 2,224 ..			9,024: —	
3. Arvode till biträde.			1,700: —	
4. Förbrukningsartiklar			1,200: —	
5. Eldning och renhållning (50 kr. i mån.)			450: —	12,874: —
n. *Trycknings- och annonskostnader*				5,000: —
o. *Lärare- och lärjungebiblioteken:*				
Lärarepersonalens bibliotek			600: —	
Lärjungebiblioteket			750: —	
Anslag till Västmanlands läns pedagogiska bibliotek			50: —	1,400: —
p. *Stipendier och skolresor:*				
Bidrag till sutdieresor och fortbildningskurser för lärarepersonalen			1,275: —	
Bidrag till skolresor för lärjungarna			500: —	1,775: —
Transport				843,306: 74

N:o 99.

Budget för 1922. Utgifter.

Transport		843,306: 74
r. *Skomakerislöjd och skor till fattiga skolbarn* (förslagsvis)	9,000: —	
Lokalhyra	300: —	
Eldning och städning	300: —	9,600: —
s. *Vatten, värme och belysning:*		
1. Vattenavgifter	2,500: —	
2. Uppvärmning	35,000: —	
3. Belysning	5,000: —	42,500: —
t. *Skolbad:*		
Avlöning till baderskor	850: —	
Handdukstvätt och tvål	1,200: —	2,050: —
u. *Renhållning:*		
1. Skurning och rengöring samt tvätt	6,000: —	
2. Renhållning av gårdar	800: —	
3. Renhållning m. m. av gatorna utanför Skepparbacks-, Mariabergs- och Djäknebergsskolorna samt lärarebostäderna	725: —	
4. Sotning	600: —	8,125: —
v. *Diverse utgifter:*		
1. Brandstodsavgifter	1,500: —	
2. Telefonavgifter	2,000: —	
4. Smärre reparationer av materiel och inventarier	4,000: —	
5. Barnbespisning (förslagsvis)	20,000: —	
6. Anslag till föreningen Västerås skollovskolonier	7,000: —	
7. Hyra för skollokaler i Hvasserska gården	2,000: —	
8. Oförutsedda utgifter	5,000: —	41,500: —
x. *Barnavårdsnämnden:*		
1. För barn intagna å skyddshem	2,000: —	
2. För utackordering i enskilda hem	5,000: —	
3. Arvode till sekreteraren	637: 50	
4. Arvode till ombudsman och barnavårdsmän	10,000: —	
5. Diverse och oförutsedda utgifter	2,000: —	19,637: 50

Utgifter för räntor och amortering:

	Resterande lånebelopp kr.	Räntor kr.	
y. 1. Obligationslån:			
1892 års à 4 %	44,000: —	1,695: —	
1902 „ à 4 %	152,435: —	6,097: 40	
1907 „ à 4.5 %	34,500: —	1,552: 50	
1910 „ à 4.5 %	291,840: —	13,014: 90	
1916 „ à 5 %	22,380: —	1,119: —	
1919 „ à 6 %	149,050: —	8,943: —	32,421: 80
		Transport	999,141: 04

			Transport	999,141: 04
2. Amorteringslån:				
Prästerskapets änke- och Pupillkassa å 4.5 %	18,023: 02	805: 55		
Västmanlands Läns Sparbank å 6 %	13,918: 28	835: 10		
Västmanlands Läns Sparbank å 6 %	38,000: —	2,280: —		3,920: 65
z. *Lån: Kapitalavbetalningar.*		**Amortering kr.**		
1. Obligationslån:				
1892 års å 4 %	44,000: —	3,250: —		
1902 „ å 4 %	152,435: —	4,730: —		
1907 „ å 4.5 %	34,500: —	1,000: —		
1910 „ å 4.5 %	291,840: —	5,240: —		
1916 „ å 5 %	22,380: —	270: —		
1919 „ å 6 %	149,050: —	1,050: —		15,540: —
2. Amorteringslån:				
Prästerskapets änke- och Pupillkassa	18,023: 02	493: 51		
Västmanlands Läns Sparbank	13,918: 28	140: 90		
Västmanlands Läns Sparbank	38,000: —	472: 20		1,106: 61
å. *Tillfälliga anslag:*				
1. Anslag till planerings- och byggnadsarbeten vid Djäknebergsskolan m. m. (25/8 1921)		17,700: —		
2. Anläggning av trädgård och väg vid Rosenlunds skola (27/10 1921)		2,100: —		19,800: —
			Summa Kronor	1,039,508: 30

4 B. **Högre folkskola.**

a. *Undervisningsmateriel*		1,000: —
b. *Löner och arvoden:*		
Arvode till skolans rektor	920: —	
1 ord. lärare (Fröier) lön i 3:e lönegraden	5,828: —	
1 ord. lärare (Karlfors) lön i 2:a lönegraden	5,418: —	
1 ord. lärarinna (Månsson) lön i 3:e lönegraden	4,741: —	
Arvode till timlärare och sjukvikarier	2,550: —	
Arvode till slöjdlärare	340: —	
Dyrtidstillägg	9,490: 14	29,287: 14
d. Trycknings- och annonskostnader		700: —
e. Skoldistriktets bidrag till pensionering av lärare		607: 50
Summa Kronor		31,594: 64

N:o 99.
Budget för 1922. Utgifter.

4 D. Allmänt läroverk.

a. *Underhåll av fastighet:*		200: —
b. *Löner och arvoden:*		
1. Hyresbidrag åt rektor ($^{29}/_{3}$ 1906, $^{26}/_{11}$ 1908, $^{28}/_{1}$ 1909, $^{25}/_{5}$ 1920)	2,500: —	
2. Arvode till simundervisning ($^{20}/_{6}$ 1918)	520: —	
3. Anslag till terminsavgifter ($^{28}/_{2}$ 1918)	900: —	3,920: —
c. *Övriga utgifter:*		
Brandförsäkringspremie		112: 50
	Summa Kronor	4,232: 50

4 E. Andra undervisnings- och bildningsanstalter.

a. *Högre flickskolan:*		
1. Bidrag till lärarinnornas ålderstillägg och pensionering utöver den enl. stadsfullmäktiges beslut den 28 aug. 1908 efterskänkta räntan å läroverkets lån från stadskassan 5 $^{1}/_{2}$ % å 30,000 kr. eller 1,650 kr. förslagsvis ($^{31}/_{3}$ 1910, $^{29}/_{9}$ 1921)	1,600: —	
2. Arvode för simundervisning ($^{20}/_{6}$ 1918)	420: —	
3. Fyllnadspension åt fröken Hildur Hvasser ($^{28}/_{12}$ 1920) förslagsvis	1,500: —	3,520: —
b. *Arbetareinstitutet:*		
1. Anslag till arbetareinstitutets föreläsningsverksamhet ($^{27}/_{10}$ 1921)	2,000: —	
2. Anslag till Arbetareinstitutets bibliotek	18,710: —	20,710: —
c. *Tekniska skolan:* Bil. Litt. A. (sid. 849)		
1. Anslag till lärlings- och yrkesskolorna för år 1922	31,289: 73	
2. Bostad åt rektor vid elektrotekniska fackskolan	1,000: —	32,289: 73
	Summa Kronor	56,519: 73

N:o 99.

Budget för 1922. Utgifter.

5. Hälso- och sjukvård.

A. Allmänna hälso- och sjukvården samt fosterbarnsnämnden.

b. 1. *Löner och arvoden:*

1:e stadsläkaren, lön 31. IV		3,867: —		
2:e stadsläkaren, lön 27. IV		3,195: —		
Distriktsläkaren lön. 21. I		2,100: —		
1:ste tillsyningsmannen, lön. 24. II		2,550: —		
Två tillsyningsmän, lön. 18. IV à 2,217 kr.		4,434: —		
En tillsyningsman, lön. 18. III		2,088: —		
En stadssjuksköterska, lön. 6. IV		921: —		
En stadssjuksköterska, vakant, lön 6. I		750: —		
Två stadssjuksköterskor för de mindre bemedlade, lön. 4. I à 600 kr. (fritt vivre utom lönen)		1,200: —		
Bidrag till avlönande av tre distriktsbarnmorskor à	800: —			
Ersättning för bostad	350: —			
Ersättning för bränsle	150: —			
	1,300: —	3,900: —	25,005: —	
Ersättning till tre tillsyningsmän för hållande av velociped			90: —	
Dyrtidstillägg till ovanst. personal			23,496: 80	48,591: 80

b. 2. *Pensioner:*

Till f. stadsbarnmorskan L. Närström	400: —		
Till f. sjuksköterskan K. Tunell	500: —	900: –	
Dyrtidstillägg till ovanstående		815: 98	1,715: 98
Transport			50,307: 78

N:o 99.
Budget för 1922.
Utgifter.

Transport			50,307:78	
c. *Diverse utgifter:*				
1. Barnmorskorna:				
Tre telefoner à 80 kr.	240:—			
Förbrukningsartiklar..	450:—	690:—		
2. Kostnader för skyddskoppympning		100:—		
3. Telefonavgifter		960:—		
4. Desinfektionskostnader		1,000:—		
5. Tryck- och annonskostnader....		700:—		
6. Diverse häri inräknat inköp av matvaruprov		1,500:—		
7. Anslag till Västerås stads förening mot tuberkulos för uppehållande av dispensärverksamheten ($^{28}/_{12}$ 1920)		6,000:—		
Lokalhyra till d:o		600:—		
8. Anslag till Fosterbarnsnämnden:				
Annonsering, tryck m.m.	200:—			
Skjutsar vid besiktningar och div. utgifter	100:—	300:—		
9. Ambulansautomobilen:				
Drift- och underhållskostnader	1,000:—			
Skötsel och underhåll å brandstationen	2,500:—	3,500:—		
10. Premie för olycksfallsförsäkringar		350:—		
11. Hälsovårdsnämndens byrå:				
Hyra för år 1922	600:—			
Städning, eldning och belysning	600:—	1,200:—	16,900:—	67,207:78
B. Bostadsinspektionen.				
b. *Löner och arvoden:*				
Bostadsinspektrisen				
Lön, 19. I	1,920:—			
Dyrtidstillägg	2,304:—	4,224:—		
Ersättning för hållande av velociped		30:—	4,254:—	
c. *Övriga utgifter:*				
Tryck, annonser och diverse			200:—	4,454:—
C. Köttbesiktningsbyrån.				
b. *Löner och arvoden:*				
Föreståndaren, lön. 29. IV		3,531:—		
En andre besiktningsman, arvode ($^{28}/_{12}$ 1918)		800:—		
Transport		4,331:—		71,661:78

N:o 99. *Budget för 1922. Utgifter.*

Transport		4,331: —		71,661: 78
Vaktmästaren, lön 11. I..	1,200: —			
Avgår för 1 rum och kök med värme och lyse	630: —	570: —		
Bokförare och kassör, arvode (25/5 1920)		2,800: —		
Två mikroskopister, arvode à 1,200		2,400: —		
		10,101: —		
Dyrtidstillägg till ordinarie personal		4,941: 91	15,042: 91	
c. *Diverse utgifter:*				
1. Värme, belysning och vatten		700: —		
2. Telefon		120: —		
3. Tvätt		250: —		
4. Underhåll av byggnader		1,000: —		
5. Hyra		3,000: —		
6. Premie å olycksfallsförsäkring		66: —		
7. Diverse		600: —	5,736: —	20,778: 91
			Summa Kronor	92,440: 69

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

6 A. Gatuanläggningar.

1. Kostnaden för mindre gatuarbeten o. reparation av stensatta gator	30,000: —		
Avgäld för nubbstensbrott	150: —	30,150: —	
2. Reparation av Västgötegatan		6,000: —	
3. Uppsättning av gatuskyltar (29/9 1921)		8,500: —	
4. Reparation av Skarpskyttebron		2,012: 73	46,662: 73

6 B. Vägar.

1. Grusning av vägar samt erforderliga vägförbättringar	20,000: —	
2. Brist i anslaget för väg till Malma	40,000: —	
3. Förskotterade vägkostnader, reservationsvis	15,000: —	75,000: —

6 C. Planteringar.

b. *Löner och arvoden:*

Stadsträdgårdsmästaren, lön 30. I	3,150: —	
Trädgårdsmästaren, lön, 18. I	1,830: —	
Elever, förslagsvis	4,500: —	
Transport	9,480: —	121,662: 73

N:o 99.

Budget för 1922.

Utgifter.

Transport	9,480: —		121,662: 73
Trädgårdskonsulenten, arvode för år 1922	1,275: —		
Pensionsersättning till änkefru Forsberg	500: —		
Dyrtidstillägg till ordinarie befattningshavare	5,424: 05		
Dyrtidstillägg å fru Forsbergs pensionsersättning	250: —	16,929: 05	

c. *Skötsel och underhåll:*

1. Vasaparken	6,000: —		
2. Stadsparken	2,000: —		
3. Kyrkogårdarna samt planteringar kring domkyrkan	4,550: —		
3. Planteringar utmed Hamngatan, Esplanader, Högre allm. läroverket och Utanbygatan, Skarpskytte- och Stadshusplanteringen	7,000: —		
4. Rudbecksparken	1,000: —		
5. Djäkneberget	4,500: —		
6. Stallhagen, Mariaberget och Käringberget	2,000: —		
7. Elba och Östra holmen	2,000: —		
8. Botaniska trädgården vid högre allm. läroverket	1,000: —		
9. Slottsparken	1,000: —		
10. Gräsfrö och lökväxter till alla planteringar	2,500: —		
11. Körslor till alla planteringar	3,500: —		
12. Växthus och drivbänkar, bränsle m. m.	4,000: —		
13. Reparation av redskap	1,000: —		
14. Grus till alla planteringar	2,500: —		
15. Tillsyn av fåglar i Svartån	500: —		
16. Brandstods- och telefonavgifter	250: —		
17. Olycksfallsförsäkringar, läkarevård, medicin och sjukhjälp	1,000: —		
18. Årsavgift i hembygdsförening och Västmanlands läns trädgårdsförening	65: —		
19. Oförutsedda utgifter	1,000: —	47,365: —	
Transport		64,294: 05	121,662: 73

N:o 99. Budget för 1922. Utgifter.

Transport		64,294: 05	121,662: 73
d. *Extra utgifter:*			
3. Fortsatt omläggning av vägar å Djäkneberget samt ordnande av uppgången till Djäkneberget från Biskopsvägen	2,500: —		
4. Iordningställande av Norra Esplanaden från Tegelvreten till Vasagatan	3,000: —		
1. Målning av sofforna å Elba	300: —		
5. Nyanskaffning av redskap	500: —		
6. Ordnande av plantering vid Hamnpaviljongen (24/11 1921)	3,000: —	9,300: —	73,594: 05

6 D. Gatubelysning.

a. Gasbelysning	54,750: —		
b. Elektrisk belysning	39,200: —	93,950: —	
Avgår för belysning vid hamnen		1,300: —	
		92,650: —	
c. Anskaffning av elektriska lampor (27/10 1921)	3,010: —		
Ytterligare anslag till d:o	2,430: —	5,440: —	98,090: —

6 E. Gaturenhållning.

1. Bortrensning av ogräs och renhållning (vinterunderhåll och vattning) å gator och allm. platser		25,000: —	
2. S. k. kapitelhjonen för sopning å allmänna platser: 13 kvinnor à 340: —	4,420: —		
för sopning å söndagarne under maj—sept.: 24 dagar à 13: —	312: —	4,732: —	
3. Olycksfallsförsäkringspremier		72: 27	29,804: 27
		Summa Kronor	323,151: 05

7. Avloppsledningar.

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 850)	54,120: —
Summa Kronor	54,120: —

8 A. Hamnen.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 856)	198,691: 43

8 B. Hamnmaskiner.

Enligt Bil. Litt. C. (sid. 858)	24,336: —
Summa Kronor	223,027: 43

N:o 99.
Budget för 1922. Utgifter.

10 A. Renhållningsverk.

Enligt Bil. Litt. D. (sid. 860) 147,744: 54

10 B. Svingården.

Enligt Bil. Litt. D. (sid. 862) .... 44,000: —

Summa Kronor 191,744: 54

11. Vattenledningsverk.

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 850) 148,591: 88

Summa Kronor 148,591: 88

12. Gasverk.

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 850) 383,666: 58

Summa Kronor 383,666: 58

13. Elektricitetsverk.

Enligt Bil. Litt. B. (sid. 850) 435,136: 40

Summa Kronor 435,136: 40

17. Andra kommunens affärsföretag.

A. Kallbadhuset.

a. Underhåll och reparationer		1,000: —	
b. Anslag till blivande nybyggnad		20,000: —	21,000: —

17 B. Varmbadhuset.

Andel i obligationslån:			
Ränta 9,827: 35			
Amortering... 3,791: —	13,618: 35		
a) 9:de årets kostnad för inledning av åvatten i badhuset, 5,000 kr., enligt Stadsfullmäktiges beslut den 29 maj 1913		500: —	
b) *Avlöningar:*			
Badmästaren: 16. IV .. 2,001: —			
Avgår värdet av bostad, 2 rum o. kök med bränsle...... 990: —	1,011: —		
Transport	1,011: —	500: —	21,000: —

N:o 99.
Budget för 1922. Utgifter.

Transport		1,011: —	500: —	21,000: —
Maskinisten: 16: IV ...	2,001: —			
Avgår värdet av bostad, 1 rum o. kök med bränsle......	630: —	1,371: —		
Eldaren: 14: III		1,680: —		
Biljettförsäljerska: 9: IV		1,245: —		
Badaren: 13: I		1,380: —		
1 baderska	750: —			
Avgår värdet av bostad, 1 rum o. kök med bränsle......	630: —	120: —		
3 baderskor, lön à 750: —		2,250: —		
1 vakt i simhall, lön		1,020: —		
1 vakt i folkbadet, lön		930: —		
2 tvätterskor, lön à 1,020: —		2,040: —		
Provisioner förslagsvis		5,000: —		
Dyrtidstillägg, förslagsvis		18,356: 11		
Arvode till kontrollanten		600: —	37,003: 11	
c. *Övriga ugifter:*				
1. Bränsle		20,000: —		
2. Elektrisk belysning		1,800: —		
3. Underhåll av inventarier		1,500: —		
4. Underhåll av linne och nyanskaffning		3,000: —		
5. Underhåll av fastigheten........		1,000: —		
6. Underhåll av pannor och ledningar		1,200: —		
7. Tvätt, extra hjälp, tvättmedel ..		1,500: —		
8. Renhållning och städning		300: —		
9. Skriv- och trycksaker		800: —		
10. Badingredienser		500: —		
11. Telefon		275: —		
12. Läkararvode och medicin		100: —		
13. Brandförsäkringspremie		200: —		
14. Olycksfallspremie		200: —		
15. Förbrukningsartiklar		5,000: —		
16. Utskylder		2,000: —		
17. Oförutsedda utgifter		621: 89	39,996: 89	77,500: —

17 C. **Klapphuset.**

a. Underhåll och reparationer:		
Underhåll av fastigheten	100: —	
b. Löner och arvoden:		
Arvode för tillsyn..............................	100: —	200: —
Transport		98,700: —

Transport				98,700: —

17 D. Båttrafiken.

a. *Underhåll och reparationer:*				
Reparation av:				
1. Ångaren Elba (sjövärdighetsbesiktning)		4,000: —		
2. Ångaren Arosia		2,000: —		
3. Pråmar		—	6,000: —	
b. *Löner och arvoden:*				
Arvode för tillsyn och skötsel av stadens ångbåtstrafik		1,275: —		
Lön åt befäl och manskap å:				
1. Arosia:				
1 kapten	4,500: —			
1 maskinist	4,500: —			
2 besättningsmän	4,050: —	13,050: —		
2. Elba:				
1 kapten	2,500: —			
1 maskinist	2,000: —			
2 besättningsmän	2,500: —			
1 biljettförsäljare	500: —			
Extra betjäning sön- och helgdagar	500: —	8,000: —		
3. Pråmar:				
Pråmskeppare		8,100: —	30,425: —	
c. *Anskaffning och underhåll av inventarier:*				
För ångaren:				
1. Elba		500: —		
2. Arosia		500: —		
3. Pråmarne		3,000: —	4,000: —	
d. *Driftkostnader:*				
1. Smörjoljor m. m.		1,000: —		
3. Bränsle för båtarne		9,000: —	10,000: —	
e. *Övriga utgifter:*				
1. Diverse		1,500: —		
2. 1/5 amortering å kostnaden, kronor 55,000: — för inköp av ångaren Arosia (3:dje året)		11,000: —		
Transport		12,500: —	50,425: —	98,700: —

N:o 99. *Budget för 1922. Utgifter.*

Transport	12,500: —	50,425: —	98,700: —
3. $^1/_5$ amortering å kostnaden, kronor 31,000: — för inköp av pråmar (3:dje året)	6,200: —	18,700: —	69,125: —

17 E. Vedgården.

a. *Nyanskaffning och underhåll:*			
1. Underhåll av maskiner och material	2,000: —		
2. Reparation av taket å ett av vedskjulen	2,000: —	4,000: —	
b. *Löner och arvoden:*			
1. Löner för kontorspersonal och förman vid vedgården	13,400: —		
2. Avlöning till arbetare	30,000: —	43,400: —	
c. *Hyror:*			
1. För en del av f. d. Livsmedelsnämndens vedgård 8,000 kvm. à 50 öre	4,000: —		
2. För kontor	500: —		
3. För upplagsplatser vid en del järnvägsstationer, förslagsvis	1,000: —	5,500: —	
d. *Räntor:*			
Ränta å rörelsekapital		15,000: —	
e. *Övriga utgifter och förbrukningsartiklar:*			
1. Lyse, värme och städning	500: —		
2. Skrivmaterial, tryck och annonskostnad	1,500: —		
3. Försäkringspremier	1,800: —		
4. Läkarearvode och medicin	500: —		
5. Elektr. kraftförbrukning, smörjoljor m. m.	2,000: —		
6. Utkörning av ved	35,000: —	41,300: —	109,200: —
		Summa Kronor	277,025: —

N:o 99.

Budget för 1922. Utgifter.

18. Brandväsendet.

a) *Pensioner:*			
f. brandchefen C. G. Sjöqvist		2,000: —	
f. tornväktaren C. E. Eriksson		75: —	
avl. brandmästaren K. F. Sandbergs änka (27/2 1919)		500: —	
Dyrtidstillägg till Eriksson och Sandbergs änka, förslagsvis		318: —	2,893: —
b) *Löner och arvoden:*			
Brandchefen, lön. 36. II	4,269: —		
vice brandchefen, lön. 31. II	3,489: —		
1:ste Brandmästaren, lön. 22. IV....	2,631: —		
2:dre Brandmästaren, lön. 20. IV....	2,433: —		
1:ste Brandförman, lön. 18. IV......	2,217: —		
2:dre Brandförman, lön. 17. IV	2,109: —		
Maskinist, lön. 17. IV	2,109: —		
4 brandmän (Ferngren, Lindberg, Pettersson, Rask), lön. 16. IV à 2,001 kr.	8,004: —		
2 brandmän (Johansson, Junggren), lön. 16. III à 1,884: —	3,768: —		
6 brandmän (Johansson, Karlsson, Isaksson, Andersson, Reimitz och Nystrand), lön. 16. II à 1,767: —..	10,602: —		
4 brandmän (Andersson, Lundberg, Lundin och Schenning), lön. 16. I. à 1,650: —	6,600: —		
1 extra brandman (Johansson), lön 15. I	1,560: —		
Arvode till verkstadsförman	335: —		
	50,126: —		
Avgår värdet av bostadsförmån för befattningshavarne, förslagsvis ..	12,650: —	37,476: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare		56,669: 02	94,145: 02
c) Hyra för bostäder åt brandmanskapet			6,200: —
d) Kol, ved och lyse samt kraftström till verkstäderna............			2,500: —
f) *Diverse utgifter:*			
1. Olycksfallsförsäkring för personalen		440: —	
2. Reservanslaget för sjukdomsfall		200: —	
3. Trycksaker och skrivmaterial		400: —	
4. Tvätt, skurning och städning		400: —	
Transport		1,440: —	105,738: 02

N:o 99.
Budget för 1922. Utgifter.

	Transport	1,440: —	105,738: 02
5.	Underhåll av brandtelegrafen och ringledningar till reservkåren	450: —	
6.	Underhåll av brandredskapen	1,000: —	
7.	Underhåll av inventarierna i brandstationen och verkstäderna	600: —	
8.	Telefon och telefonsamtal (5 app.)	640: —	
9.	Brandstodsavgifter för inventarier	500: —	
10.	Läkarearvode och sjukvård	400: —	
11.	Benzin och smörjoljor till automobilerna	1,500: —	
12.	2 Skorstensfejare à 25: —	50: —	
13.	Oförutsedda utgifter	1,000: —	
14.	Beklädnad å förslagsvis 230 kronor för 20 man	4,600: —	
15.	Reservanslag till semestervikarie	800: —	
16.	„ för hyrning av hästar	500: —	
17.	„ för gradbeteckningar, beklädnad åt semestervikarier, förstörda kläder m. m.	500: —	13,980: —

g) *Brandkårens reserv:*

Ångsprutchefen	200: —	
Vice ångsprutchefen	100: —	
1 maskinist	200: —	
2:dre maskinist	100: —	
2 eldare à 75 kronor	150: —	
20 man à 60 kronor	1,200: —	
Övningar med manskapet	500: —	
Stenkol till och underhåll av ångsprutan	50: —	
Telefon till ångsprutchefen	80: —	2,580: —

h) *Allmänna brandstyrkan:*

Diverse utgifter vid eldsvådor	300: —	
Utgifter vid sprutmönstringar	250: —	550: —

i) *Nyanskaffningar:*

500 m. tryckslang	2,000: —	
20 par slangkopplingar	360: —	
1 st. rikthyvel	1,000: —	3,360: —

k) *Fastigheter:*

8 % å $^2/_3$ av byggnadskostnaden för brand- o. polisstationen 100,000: — 8,000: —

l) Brandsynekostnader	2,000: —
n) Anslag till vattenledning i Skultunavägen ($^{25}/_8$ 1921)	4,500: —
Summa Kronor	132,708: 02

N:o 99.
Budget för 1922. Utgifter.

20. Fastighetsförvaltningen.

A. Egendomar inom stadsplanen.

a. *Rådhuset:*			
1. Underhåll av fastighet		500: —	
2. Anskaffning och underhåll av inventarier		400: —	
3. Övriga utgifter:			
Brandförsäkringspremier	166: —		
Avgift för 3 st. vattenklosetter	75: —	241: —	1,141: —
b. *Polis- och Brandstation:*			
1. Underhåll av fastigheten		500: —	
Övriga utgifter:			
2. Brandstodspremier och vattenavgift		250: —	
3. Skatter		250: —	
4. Gaturenhållning		200: —	
5. Sotning		150: —	
6. Avgift för 4 st. vattenklosetter à 25:—		100: —	
7. Arrende till klockaren för tomtutvidgning		150: —	
8. För anordnande av ångspruthus, redskapsskjul m. m.		7,600: —	9,200: —
c. *Stadshotellet:*			
1. Räntor och amorteringar:			
Andel i obligationslånen			
Ett års ränta 22,031:70			
Ett års amort. 16,275:—	38,306:70		
2. Underhåll av fastigheten och inventarier		2,000: —	
3. Kostnad för uppvärmning (Häri ingår avlöning o. bostad för eldaren)		18,000: —	
4. Skatter		5,500: —	
5. Brandstodspremier		750: —	
6. Renhållning		1,500: —	
7. Sotning		300: —	
8. Vattenavgift och avgift för 16 st. vattenklosetter à 25: —		1,000: —	29,050: —
d. *Sundinska huset:*			
1. Underhåll av fastigheten		800: —	
2. Skatter		1,000: —	
3. Brandstodspremier		150: —	
Transport		1,950: —	39,391: —

N:o 99
Budget för 1922. Utgifter.

Transport	1,950: —	39,391: —
4. Renhållning	50: —	
5. Sotning	75: —	
6. Vattenavgift	150: —	
7. Hyra (avgift till Sundinska fonden för fastighetens övertagande av staden; 30/9 1920)	10,000: —	12,225: —
e. *Tullhuset:*		
1. Underhåll av fastigheten	50: —	
2. Vattenavgift och sotning	40: —	
3. Brandstodspremier	30: —	120: —
f. *Paviljongen i Stadsparken:*		
1. Underhåll av fastigheten	200: —	
2. Skatter	100: —	
3. Brandstodspremier	275: —	
4. Sotning	50: —	
5. Amortering å tillbyggnadskostnaden kr. 35,000: — (29/3 1920 3:dje året)	5,250: —	5,875: —
g. *Gårds- och tomtfastigheter:*		
1. Underhåll av fastigheter	12,725: —	
2. Skatter	9,000: —	
3. Brandförsäkringspremier	4,700: —	
4. Renhållning	2,500: —	
5. Sotning	2,000: —	
6. Vattenavgifter	2,250: —	
7. Reparation av fastigheten N:o 1 Norra kvarteret	10,000: —	43,175: —
h. *Hamnmagasinen:*		
1. Underhåll av fastigheten	500: —	
2. Skatter	1,000: —	
3. Brandstodspremier	183: —	1,683: —
i. *Hamnplanen och materialgården:*		
1. Omkostnader för materialgården m. fl. arbeten	5,000: —	
3. Justeringar av spår	1,000: —	6,000: —
j. *Hamnpaviljongen:*		
1. Underhåll av fastigheten	100: —	
2. Skatter	150: —	
3. Brandförsäkringspremier	105: —	
4. Vatten och sotning	50: —	405: —
	Transport	108,874: —

N:o 99.
Budget för 1922. Utgifter.

Transport			108,874: —	
k. *Kabinettet:*				
1. Underhåll av fastigheten		50: —		
2. Löner och arvoden		1,800: —		
3. Skatter		50: —		
4. Brandförsäkringspremier		64: —		
5. Vatten och klosettavgift		250: —		
6. Bränsle, lyse och diverse		250: —	2,464: —	
l. *Epidemisjukhuset:*				
1. Underhåll av fastigheten		1,500: —		
2. Brandförsäkringspremier		158: 26		
3. Tilläggsanslag för tvättinrättning m. m. vid Epidemisjukhuset		20,500: —	22,158: 26	133,496: 26

20 B. Lantegendomar under eget bruk.

Enligt bil. Litt. D. (sid. 862)	203,610: —

20 C. Jordar och andra fastigheter utom stadsplanen.

a. *Egendomen Carlsberg:*				
1. Underhåll av fastigheten		400: —		
2. Skatter		1,200: —	1,600: —	
b. *Hästholmarne:*				
1. Underhåll av fastigheter		1,000: —		
2. Underhåll av inventarier		100: —		
3. Skatter		1,800: —		
4. Brandförsäkringsavgifter		400: —		
5. Diverse utgifter		500: —		
6. Ordningsman, lön för 4 mån.		1,200: —	5,000: —	
c. *Diverse jordägor:*				
1. Skatter:				
för Kungsängen	400: —			
för Östra utmarken ..	400: —			
för Viksängs villaområde	60: —			
för diverse jordägor ..	3,000: —	3,860: —		
2. Arrenden och avgälder:				
Gästgivarevreten i gamla och nya Stohagsjorden efter medelmarkegång		30: —		
s. k. Falkenbergska tomten		200: —		
Upplåten mark till staden av lasarettets område efter medelmarkegång enl. Kungl. brevet den 28/11 1873		30: —		
Transport		4,120: —	6,600: —	337,106: 26

Transport	4,120: —	6,600: —	337,106: 26
Upplåten mark av straffängelsets område efter medelmarkegång enl. Kungl. brevet den $^{21}/_{11}$ 1873	15: —		
Avsöndrad mark från straffängelsets område enligt Kungl. brevet den $^{21}/_{11}$ 1873	100: —		
Vasaparken utgörande lösen för 53.4 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång	849: 86		
3. Upplåtande till staden enligt Kungl. brevet den $^{29}/_{9}$ 1900 av:			
1:o) Stadskomministerns förut anslagna lönejordar i Kopparbergsvreten, Ängsgärdet och Herrgärdet utgörande lösen för 20.91 hl. spannmål, hälften råg och hälften korn efter medelmarkegång	332: 78		
2:o) Domkyrkosysslomannens förut anslagna lönejord å Trådarön, utgörande lösen för 97.2 liter spannmål, hälften råg och hälften korn, efter medelmarkegång	15: 47		
4. Mark av Lustigkulla- och Skenvretarne (Koloniträdgårdarne)	200: —		
5. Arrende för Biskopsängarne (Koloniträdgårdarne)	350: —		
6. Arrende för Bergstrandska jorden..	1,000: —		
7. Arrende för tomten N:o 68 i Norra kvarteret (till Domprosten)	40: —	7,023: 11	
d. *Övriga utgifter:*			
1. Omkostnader för stallet och bindplatser å kreaturstorget		800: —	14,423: 11

20 D. Skogar.

Enligt bilaga Litt. D. (sid. 864)	28,887: 06
Summa Kronor	380,416: 43

N:o 99.
Budget för 1922. Utgifter.

21. Magistrat och Rådstuvurätt.

a. *Anskaffning och underhåll av inventarier*			1,000: —
b. 1. *Löner och arvoden:*			
Borgmästaren	6,000: —		
Civilrådmannen 44: IV	6,900: —		
Brottmålsrådmannen 44: IV	6,900: —		
3:dje Rådmannen 40: I	4,800: —		
Stadsnotarien 40: IV	5,547: —		
Stadsfiskalen 31: III	3,678: —		
Stadsvaktmästaren 17: IV	2,109: —		
	35,934: —		
b. 2. *Dyrtidstillägg:*			
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare beräknat efter indextal 220	28,380: 22	64,314: 22	
Anslag för beredande av semester åt borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien, förslagsvis..		1,870: —	
Reservationsanslag för tillfälliga biträden år 1922		1,700: —	67,884: 22
c. *Renhållning:*			1,800: —
d. *Belysning:*			400: —
e. *Uppvärmning*			1,500: —
f) *Övriga utgifter:*			
1. Tryck- och annonskostnader		2,500: —	
2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		3,000: —	
3. Olycksfallsförsäkringspremie för stadsvaktmästaren		5: 76	
4. Läkararvode för stadsvaktmästaren		20: —	
5. Telefonavgifter för ledningar till:			
Borgmästarens ämbetsrum och bostad	380: —		
Cilvilrådmannen	200: —		
Brottmålsrådmannen	200: —		
Stadsnotarien	200: —		
Rådhusets tambur	300: —		
Stadsvaktmästaren	80: —	1,360: —	6,885: 76
g) *Oförutsedda utgifter*			400: —
		Summa Kronor	79,869: 98

N:o 99.

Budget för 1922. Utgifter.

22. Kronouppbörds- och exekutionsväsen.

a. *Anskaffning och underhåll av inventarier*			200: —	
b. 1. *Löner och arvoden:*				
Kronokassören	2,600: —			
Stadsfogden	3,500: —			
1:sta skrivbiträdet 14: II	1,575: —			
2:dra skrivbiträdet 12: II	1,383: —			
5 st. exekutionsbetjänter (Richtnér, Karlsson, Steen, Larsson, Sundkvist) 16: IV à 2,001: — ..	10,005: —			
1 st. exekutionsbetjänt (Nordmark) 16: III	1,884: —			
	20,947: —			
b. 2. *Dyrtidstillägg:*				
Dyrtidstillägg till ovanstående befattningshavare, beräknat efter indextal 220	22,344: 53	43,291: 53		
b. 3. Arvode åt vikarie under semester åt kronouppbördskassören reservationsvis		255: —		
4. Anslag till skrivbiträde åt stadsfogden		1,500: —		
5. Ersättning för tjänstelokal åt d:o............		750: —		
6. Arvode åt vikarie under semester åt stadsfogden		255: —		
7. Arvode till mantalsskrivningsombud		1,500: —		
8. Understöd åt f. fjärdingsman Törn för 1922 ...		300: —		
9. Arvode åt extra utmätningsman Vallin		1,000: —	48,851: 53	
c. *Kronouppbördskontoret:*				
1. Hyra för tjänstelokal i Rådhusets annex		750: —		
2. Renhållning: Rådhusets annex		800: —		
3. Belysning: D:o		100: —		
4. Uppvärmning: D:o		400: —	2,050: —	
d. *Exekutionsbetjänternas tjänsterum:*				
1. Hyra		300: —		
2. Renhållning		300: —		
3. Belysning		30: —		
4. Uppvärmning		150: —	780: —	
e. *Övriga utgifter:*				
1. Tryck- och annonskostnader		1,000: —		
2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		1,200: —		
3. Olycksfallsförsäkringspremie		37: 29		
Transport		2,237: 29	51,881: 53	

N:o 99.

Budget för 1922. Utgifter.

Transport		2,237: 29	51,881: 53
4. Läkarearvode för exekutionsbetjänterna		100: —	
5. Anslag till exekutionsbetjänterna för hållande av velocipeder		180: —	
6. Telefonavgifter för ledningar till:			
Stadsfogden	240: —		
Kronokassören	200: —		
Exekutionsbetjänterna	240: —	680: —	3,197: 29
f. *Oförutsedda utgifter:*			200: —
Summa Kronor			55,278: 82

23. Polisväsen och fångvård.

a. Anskaffning och underhåll av inventarier och vapenpersedlar		3,500: —
b. *Löner och arvoden:*		
Poliskommissarien, lön. 29. III	3,354: —	
Detektivöverkonstapeln, lön. 24. IV..	2,829: —	
3 överkonstaplar, lön 22. IV à 2,631 (Andersson, Winroth och Karlsson)	7,893: —	
4 inspektionskonstaplar, lön 18. IV à 2,217 (Eriksson, Hake, Carlsson och Kling)	8,868: —	
3 detektivkonstaplar, lön. 18. IV à 2,217 (Veimer, Forslund och Meyner)	6,651: —	
1 detektivkonstapel, lön 18. III (Söder)	2,088: —	
4 poliskonstaplar, lön. 17. IV à 2,109 (1 Rosenberg, 3 Eriksson, 10 Kraft) och 14 Persson)	8,436: —	
4 poliskonstaplar, lön 17. III à 1,986 (8 Johansson, 18 Sporre, 19 Morlin och 24 Ström)	7,944: —	
12 poliskonstaplar, lön 17. II à 1,863 (2 Svensson, 4 Bergström, 5 Fält, 6 Jonsson, 9 Wass, 16 Carlsson, 21 Carlsson, 23 Qviberg, 26 Andersson, 27 Stenberg, 28 Svalberg, 29 Bertilsson)	22,356: —	
14 poliskonstaplar, lön. 17. I à 1,740 (11 Gustafsson, 12 Brohmé, 13 J:son Deander, 15 Fältendahl, 17 Rydh, 20 Björkman, 22 Marton, 25 Hising, 30 Åkesson, 31 Dahlin, 32 Mårtensson, 33 Gustafsson, 34 Johansson och 35 Pettersson)	24,360: —	
Transport	94,779: —	3,500: —

Transport	94,779: —		3,500: —
3 extra poliskonstaplar, lön 16. I à 1,650 (7 Grip, 36 Ullberg och 37 Eriksson)	4,950: —	99,729: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående efter indextal 220..		116,751: 38	
Beklädnad för 4 inspektionskonstaplar, 34 ordinarie och 3 extra konstaplar à 300 kr. pr man		12,300: —	
Slitningsersättning åt 4 detektivkonstaplar à 150 kr.		600: —	229,380: 38
c. *Pensioner:*			
f. poliskonstapel E. F. Kindblom	500: —		
f. patrullkarlen P. E. Löfblad	100: —		
Överkonstapel Vretlöfs änka och 3 minderåriga barn ($^{26}/_{6}$ 1919) pensionsersättning	1,000: —		
f. poliskonstapel Asplunds änka, pensionsersättning	500: —	2,100: —	
Dyrtidstillägg till ovanstående		1,293: 83	3,393: 83
d. *Renhållning*			
Städning av tjänstelokalerna samt ersättning till brandkåren för snökörning från gården			1,600: —
e. *Belysning*			500: —
f. *Uppvärmning:*			
Bränsle inklusive ersättn. till brandkåren för eldning av ugnarne			2,000: —
g. *Övriga utgifter:*			
1. Premier för olycksfallsförsäkring		740: 41	
2. Trycksaker, skrivmaterial o. bokbinderiarbeten		1,000: —	
3. Läkarearvode åt poliskåren		1,200: —	
4. Telefonavgifter för polisstationen m. m.		1,000: —	
6. Oförutsedda utgifter, inbegripet telefonsamtal..		1,200: —	
7. Fångars vård och förplägning å straffängelset		1,500: —	6,640: 41
		Summa Kronor	247,014: 62

26. Allmänna pensionsförsäkringen.

a. *Pensionsnämnden för Västerås stad:*			
1. Dagtraktamenten för nämndens vice ordförande och ledamöter, 4 kr. för dag förslagsvis ..		350: —	
2. Arvode åt ordföranden	400: —		
1. Bidrag åt ordföranden för skrivhjälp	800: —	1,200: —	
	Transport	1,550: —	

N:o 99.

Budget för 1922. Utgifter.

	Transport	1,550: —	
3. För läkarebetyg och läkareundersökningar, förslagsvis		200: —	
4. Annonser och kungörelser, förslagsvis		200: —	
5. Papper, blanketter och diverse utgifter, förslagsvis		150: —	
6. Arvode åt vaktmästare		100: —	2,200: —
b. *Pensionsnämnden för S:t Ilian:*			
1. Arvode åt ordföranden		100: —	
2. Arvode åt ledamöterna, 4 kr. pr sammanträde		50: —	
3. Tryck- och annonskostnader samt blanketter		75: —	225: —
c. *Pensionsnämnden för Lundby:*			
1. Arvode åt ordföranden		100: —	
2. Arvode åt ledamöterna à 4 kr. pr sammanträde		50: —	
3. Tryck- och annonskostnader m. m.		75: —	225: —
d. *Levererade grundavgifter*			58,000: —
e. *Bidrag till pensionstillägg och understöd*			6,000: —
		Summa Kronor	66,650: —

27. Övriga förvaltningskostnader.

A. Stadsfullmäktige och Drätselkammaren.

a. *Anskaffning och underhåll av inventarier*		1,000: —
b. 1. *Löner och arvoden:*		
Drätseldirektören 56: IV	11,040: —	
Byggnadschefen 51: IV	9,315: —	
Stadsombudsmannen 44: III	6,600: —	
Notarien i stadens kansli 36: II	4,269: —	
Stadskamreraren 42: II	5,675: —	
Stadskassören 33: II	3,801: —	
Stadsbokhållaren 22: IV	2,631: —	
1 skrivbiträde av I klass å drätseldirektörskontoret 14: IV	2,085: —	
1 skrivbiträde av I klass å stadskamrerarekontoret 14: I	1,470: —	
1 skrivbiträde av II klass å stadskamrerarekontoret 13: I	1,380: —	
Stadsinspektoren 29: IV	3,531: —	
1 arbetsförman (Pettersson) 18: III	2,088: —	
3 arbetsförmän (Råberg, Vestholm, Johansson) 18: I	5,490: —	
Transport	59,375: —	1,000: —

N:o 99.
Budget för 1922. Utgifter

Transport	59,375: —		1,000: —
1 förrådsförman (Barklund) 18: II	1,959: —		
Rådhusvaktmästaren 17: II	1,863: —		
1 körkarl (Eriksson) 15: IV	1,893: —		
1 körkarl (Persson) 15: II	1,671: —		
1 körkarl (Andersson) 15: I	1,560: —		
	68,321: —		
b. 2. *Dyrtidstillägg:*			
Dyrtidstillägg till ovanst. befattningshavare beräknat efter indextal 220	63,031: 65	131,352: 65	
Extra skrivbiträden å ombudsmannaexpeditionen och kamrerarekontoret, förslagsvis		8,000: —	
Biträde åt rådhusvaktmästaren, arvode		1,200: —	
Sifferrevisorn, arvode för revision av stadens räkenskaper (utom vatten- och gasverkens samt fattigvårdens) ($^{30}/_{12}$ 1919)		1,700: —	
Läkarearvode för rådhusvaktmästaren, förmän, förrådsförman och körkarlar.........		100: —	
Arvode för en byggmästare ($^{29}/_{12}$ 1920)		8,000: —	150,352: 65
c. *Pension och dyrtidstillägg* åt f. stadskamrer B. Carlsson (3,250+2,200) förslagsvis			5,450: —
d. *Renhållning:* Rådhuset och annexet........................			2,500: —
e. *Belysning:* Rådhuset och annexet.........................			500: —
f. *Uppvärmning:* Rådhuset och annexet			1,900: —
g. *Övriga utgifter:*			
1. Tryck- och annonskostnader		16,000: —	
2. Skrivmaterial och bokbinderiarbeten		2,600: —	
3. Olycksfallsförsäkringspremie		100: —	
4. Premie för inbrottsförsäkring		198: —	
5. Telefonavgifter för ledningar till:			
Stadsfullmäktiges ordförande ...	80: —		
Drätselkammarens ordförande ...	80: —		
Drätselkammarens kamrerarekontor	300: —		
Drätseldirektörens exp. och bostad	260: —		
Ombudsmannens exp. och bostad	330: —		
Notariens vid stadens kansli exp. och bostad	210: —		
Stadskamrerarens bostad	80: —		
Byggnadschefens exp. o. bostad..	330: —		
Rådhusvaktmästarens bostad	80: —		
Stadsinspektorens exp. o. bostad	218: —		
Transport	1,968: —	18,898: —	161,702: 65

N:o 99.
Budget för 1922.
Utgifter.

Transport		1,968: —	18,898: —	161,702: 65
Byggmästare Alb. Anderssons bostad		80: —		
Arbetsförman Råberg		80: —		
Arbetsförman Vestholm		80: —		
Arbetsförman Pettersson		80: —		
Arbetsförman Johansson		80: —	2,368: —	
6. Hyra för tjänstelokaler i Rådhusets annex			750: —	
7. Oförutsedda utgifter			1,000: —	23,016: —
h. *Stallet:*				
1. Utfodring och skötsel av 5 hästar............			4,000: —	
2. Hästskoning och hästförsäkring m. m.........			500: —	
3. Anslag till utbyte av en häst			700: —	5,200: —
27 B. Byggnadsnämnden.				
a. Anskaffning och underhåll av inventarier			600: —	
b. *Löner och arvoden:*				
Stadsarkitekten, arvode..	3,000: —			
reseersättning	1,200: —	4,200: —		
Biträdande stadsingenjören, lön 32. IV	4,035: —			
Personligt lönetillägg ...	1,000: —	5,035: —		
Dyrtidstillägg för stadsarkitekten o. biträdande stadsingenjören, index 220		7,456: 80	16,691: 80	
Ingenjörsbiträden å byggnadschefs- och stadsingenjörskontoren			15,000: —	
c. *Pension:*				
f. Stadsingenjören F. Gevalt		3,000: —		
Dyrtidstillägg, index 220		2,080: —	5,080: —	
d. *Övriga utgifter:*				
1. Kostnader för besiktningar		300: —		
2. Hantlangning		3,000: —		
3. Telefon och postavgifter		220: —		
4. Annonskostnader		300: —		
5. Kostnader för förarbeten till registerkarta		4,000: —	7,820: —	45,191: 80
27 C. Automobiler.				
a. *Underhåll och reparationer*			2,000: —	
b. *Löner och arvoden:*				
2 bilförare, förslagsvis			4,000: —	
c. *Driftkostnader:*				
Bensin och smörjoljor m. m.			2,000: —	
d. *Diverse ugtifter:*				
Diverse			200: —	8,200: —
			Summa kronor	243,310: 45

N:o 99. *Budget för 1922. Utgifter.*

28. Anslag och bidrag till diverse ändamål.

a. *Sociala ändamål:*			
1. Arbetsstugan ($^{29}/_{12}$ 1910)		6,500: —	
2. Barnkrubban ($^{28}/_{12}$ 1918)		3,500: —	
3. Barnhemmet ($^{28}/_{12}$ 1918)		1,000: —	
4. Natthärberget		300: —	
5. Anslag till Västmanlands läns arbetsförmedlingsanstalt ($^{30}/_{9}$ 1907 o. $^{29}/_{12}$ 1920)	3,500: —		
Extra anslag för 1922	1,000: —	4,500: —	
6. Anslag till Västerås sjukkassors fortsättningskassa ($^{23}/_{12}$ 1909) förslagsvis		3,000: —	
7. Anslag till Västerås sjukkassor o. fortsättningskassa ($^{28}/_{11}$ 1918), förslagsvis		12,000: —	
8. Anslag till Barnhemmet "Sparvboet" ($^{21}/_{12}$ 1911 och $^{28}/_{12}$ 1918)		800: —	
9. Anslag till Barnhemmet "Sparvboet" hyra för butiken ($^{23}/_{2}$ och $^{21}/_{12}$ 1917)		600: —	
10. Anslag till Frälsningsarméns slumverksamhet ($^{26}/_{10}$ 1916 och $^{28}/_{12}$ 1918)		450: —	
11. Anslag till frilufts- och folkkonserter till Drätselkammarens förfogande att på lämpligt sätt utdelas ($^{30}/_{12}$ 1919)		3,000: —	
12. Anslag till anordnande av en skridskobana ($^{27}/_{12}$ 1918)		1,500: —	
13. Anslag till Socialpolitiska Institutet ($^{25}/_{11}$ 1920 o. $^{25}/_{8}$ 1921)		1,000: —	
14. Anslag till skolagningsverksamhet ($^{30}/_{12}$ 1919)		300: —	
15. Anslag till Arosgårdens verksamhet ($^{28}/_{10}$ 1920)		4,600: —	
16. Anslag till Nykterhetsnämnden		300: —	
17. Anslag till Arbetarnes bildningsförbunds biblioteksverksamhet ($^{28}/_{12}$ 1920)		1,500: —	
18. Anslag till Västerås Gymnastikförening ($^{30}/_{10}$ 1919)		1,000: —	45,850: —
b. *Taxeringsnämnderna:*			
1. Traktamentsersättning		4,000: —	
2. Biträde åt ordförandena		1,250: —	
3. Lokalhyra med lyse, värme och städning		850: —	
4. Annonsering		600: —	
5. Skrivmaterial och diverse		100: —	6,800: —
c. *Diverse utgifter:*			
1. Pension 400 kr. med dyrtidstillägg till f. föreståndarinnan för arbetsstugan Sofia Österberg ($^{18}/_{12}$ 1914) förslagsvis		720: —	
2. Premie för olycksfallsförsäkring av stadens arbetare		2,500: —	
Transport		3,220: —	52,650: —

N:o 99.

Budget för 1922. Utgifter.

Transport		3,220: —	52,650: —
3. Läkare och sjukvård åt samma arbetare (19/12 1912)		3,000: —	
4. Årsavgift i Svenska Stadsförbundet à 10 kr. för varje 100-tal innevånare (26/3 1908)		3,060: —	
5. Årsavgift till Svenska städernas förhandlingsorganisation (29/1 1920)		918: —	
6. Prenumerationsavgift för Svenska stadsförbundets tidskrift, 60 exemplar à 13:50 (26/10 1911)		810: —	
7. Representationsanslag (19/12 1912)		1,000: —	
8. Omkostnader för resor och mindre utredningar (21/12 1917)		2,500: —	
9. Hämtning av postväska, hyra för postfack och utdelning av post vid Lundby kyrka		127: —	
10. 1/5 amortering å del av köpesumman för gården Kungsängen N:r 7 (4:de året) (30/12 1919)		9,000: —	
11. Anslag till utsättning av smörbord		300: —	
12. Anslag till Lillåns överbyggande, fyllnadsanslag		11,602: 57	
13. Anslag till gäldande av och avskrivning å aktieteckning i Byggnadsaktiebolaget Mimer		40,000: —	
14. Anslag till rivning och nybyggnad av bostadshus i kvarteret Arvid kr. 27,000: — att amorteras på 5 år (1:sta året)		5,400: —	
15. Anslag till skisser för nytt rådhus		5,000: —	
16. Anslag till avskrivning å kostnaden för makadamslagning		20,000: —	105,937: 57
d. *Hyresnämnden:*			
Löner och arvoden:			
1. Traktamentsersättningar till ledamöterna à 8 kr.	2,400: —		
2. D:o för besiktningar	1,600: —		
3. D:o till ordföranden och dennes suppleant à 15 kr.	1,125: —		
4. Arvode till ordföranden och dennes suppleant	1,800: —		
5. Arvode till sekreteraren	2,550: —		
6. Arvode till skrivbiträdet	2,550: —	12,025: —	
7. Hyra, lyse, värme och städning		875: —	
8o9. Blanketter, tryck- och annonskostnader		800: —	
10. Telefon och postavgifter		500: —	
11. Diverse utgifter		900: —	15,100: —
		Transport	173,687: 57

	Transport		173,687: 57
e. *Arbetslöshetsunderstöd:*			
För år 1921		190,700: —	
För år 1922: januari och februari 1. Understöd i penningar 2. Understöd i natura 3. Administrationskostnader 4. Tryck och annonskostnader 5. Resebidrag 6. Hyresbidrag		100,000: —	290,700: —
	Summa Kronor		464,387: 57

29. Övriga oförutsedda utgifter.

Förslagsanslag		443,021: 94
	Summa Kronor	443,021: 94

N:o 99.
Budget för 1922. Inkomster.

Inkomster.

1 A. Räntor och aktier.

1. Lån upptagna med Kungl. Maj:ts tillstånd.

Räntor å:

a. *Obligationslån:*

	Resterande lånebelopp	Räntor	
1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	22,535: —	863: 50	
1896 „ „ „ 3,6 %	64,590: —	2,256: 84	
1902 „ „ „ 4 %	54,400: —	2,176: —	
1907 „ „ „ 4 1/2 %	567,780: —	25,550: 10	
1910 „ „ „ 4 1/2 %	968,180: —	43,192: 58	
1916 „ „ „ 5 %	406,493: —	20,324: 65	
1919 „ „ „ 6 %	659,226: 91	39,553: 61	133,917: 28
2. Folkskolestyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	44,000: —	1,695: —	
1902 „ „ „ 4 %	152,435: —	6,097: 40	
1907 „ „ „ 4 1/2 %	34,500: —	1,552: 50	
1910 „ „ „ 4 1/2 %	291,840: —	13,014: 90	
1916 „ „ „ 5 %	22,380: —	1,119: —	
1919 „ „ „ 6 %	149,050: —	8,943: —	32,421: 80
3. Fattigvårdsstyrelsen:			
1892 års lån à 4 %	8,750: —	337: —	
1902 „ „ „ 4 %	17,831: 05	713: 24	
1919 „ „ „ 6 %	246,666: 67	14,800: —	15,850: 24
4. Kyrkorådet:			
1896 års lån à 3,6 %	7,840: —	275: 04	
Ränta å tillfälligt lån för kyrkogårdsanläggning m. m.		25,000: —	25,275: 04
5. Hamnen:			
För äldre hamnbyggnaden à 5 %	25,905: —	1,295: 25	
För nya hamnbyggnaden à 4 1/2 procent	154,575: —	6,955: 88	
För hamnbyggnadens fortsättning à 5 %	106,601: —	5,330: 05	
För svängkran n:r 6 f. d. n:r 1 à 5 %	8,800: —	440: —	
För malmlossningskran n:r 2 à 5 %	20,000: —	1,000: —	
För hamnbyggnadens vidare fortsättning, 6 % å kronor 148,000: —	148,000: —	8,880: —	23,901: 18
		Transport	231,365: 54

N:o 99. *Budget för 1922. Inkomster.*

	Transport	231,365: 54
b. *Andra amorteringslån:*		
Upptaget från pensionsförsäkringsfonden:		
Räntor å av staden utlämnade lån........................		79,783: 61

2. Andra lån och skulder.

a. Ränta av Elementarläroverket för flickor å kr. 3,500: — à 4 1/2 %......................	157: 50	
b. Ränta å beräknad brist i hamnkassan...........	6,906: 89	
c. Ränta å kostnaden för hamnbyggnadens fortsättning, förslagsvis kr......................	4,200: —	
d. Ränta å 1,000 kr. lån ur Lundby sockens magasinsfond à 4 1/2 %........................	45: —	11,309: 39

3. Aktier.

a. Utdelning å aktier i Stockholm—Västerås—Bergslagens järnväg kr. 74,700:— à 5 %........	3,735: —	
b. Ersättning för upphörd utdelning i d:o från järnvägsmedelsfonden.........................	50,000: —	
c. Utdelning å A.-B. Arbetarebostäders aktier kronor 300,000: — à 4.75 %....................	14,250: —	67,985: —
d. Utdelning å aktier i Byggnads A.-B. Mimer....		
	Summa Kronor	390,443: 54

1 B. Lån.

a. *Obligationslån:*

1. Vatten- och Gasverksstyrelsen:

	Resterande lånebelopp	Årets amortering	
Upptaget år 1892 à 4 %......	22,535: —	1,895: —	
„ „ 1896 à 3.6 %......	64,590: —	3,800: —	
„ „ 1902 à 4 %......	54,400: —	2,180: —	
„ „ 1907 à 4 1/2 %......	567,780: —	12,080: —	
„ „ 1910 à 4 1/2 %......	968,180: —	16,690: —	
„ „ 1916 à 5 %......	406,493: —	4,730: —	
„ „ 1919 à 6 %......	659,226: 91	4,834: 33	46,209: 33

2. Folkskolestyrelsen:

Upptaget år 1892 à 4 %......	44,000: —	3,250: —	
„ „ 1902 à 4 %......	152,435: —	4,730: —	
„ „ 1907 à 4 1/2 %......	34,500: —	1,000: —	
„ „ 1910 à 4 1/2 %......	291,840: —	5,240: —	
„ „ 1916 à 5 %......	22,380: —	270: —	
„ „ 1919 à 6 %......	149,050: —	1,050: —	15,540: —
		Transport	61,749: 33

N:o 99.
Budget för 1922. Inkomster.

		Transport	61,749: 33
3. Fattigvårdsstyrelsen:			
Upptaget år 1892 à 4 %......	8,750: —	650: —	
„ „ 1902 à 4 %......	17,831: 05	556: 60	
„ „ 1919 à 6 %......	246,666: 67	1,833: 33	3,039: 93
4. Kyrkorådet:			
Upptaget år 1896 à 3.6 %	7,840: —		400: —
5. Hamnen:			
För äldre hamnbyggnaden	25,905: —	3,000: —	
För nya hamnbyggnaden:			
1910 års lån	154,575: —	5,725: —	
1916 „ „	106,601: —	1,239: —	
1919 „ „	148,000: —	1,100: —	
För svängkran N:o 6, f. d. N:o 1, kapitalåterstod	8,800: —	275: —	
För malmlossningskran N:r 2, kapitalåterstod	20,000: —	625: —	11,964: —

b. *Andra amorteringslån:*

Kapitalavbetalningar:

Från pensionsförsäkringsfonden, årets amortering	13,575: 78
Summa Kronor	90,729: 04

Enligt särskild amorteringsplan för Vatten-, Gas- och Elektricitetsverken samt Avloppsledningarna skall till Drätselkammaren inlevereras för att tillgodoföras verkens amorteringsfond		303,132: 26
Från denna fond skall enligt ovan utbetalas:		
Amortering	133,917: 28	
Ränta	46,209: 33	180,126: 61
Återstår till avsättning		123,005: 65

Enligt särskild amorteringsplan för hamnens maskinerier skall till stadskassan av hamnens medel inlevereras		4,500: —
varav skall enligt ovan utbetalas:		
Amortering	900: —	
Ränta	1,440: —	2,340: —
Återstår till avsättning		2,160: —

2. Fattigvård.

A. Allmänna fattigvården.

f. *Anstaltsvård:*			
Ersättning av landstinget för lämnad vård å sjukhus, sanatorier och hospital m. fl. enligt §§ 40 och 42 i lagen om fattigvården den 14 juni 1918		20,000: —	
n. *Diverse inkomster:*			
Återbetalning och div. inkomster ..	2,500: —		
Bötesandelar	1,000: —	3,500: —	23,500: —

B. Ålderdomshemmet.

d. *Hushållet:*		
Ersättning för främmande och avbetalande understödstagare	5,000: —	
För verkställda arbeten av understödstagare m. m.	1,500: —	
Pension för understödstagare	3,000: —	9,500: —
Summa kronor		33,000: —

4 A. Folkskolan.

a. *Statsbidrag:*		
1. Till folkskolan:		
För 7 ord. lärare à kr. 2,810: —	19,670: —	
„ 6 „ „ à „ 2,510: —	15,060: —	
„ 12 „ „ à „ 2,210: —	26,520: —	
„ 10 „ „ à „ 1,910: — o. 2 à 955: —	21,010: —	
„ 2 „ „ à „ 775: —	1,550: —	
För 10 ord. lärarinnor à kr. 2,310	23,100: —	
„ 4 „ „ à „ 2,110	8,440: —	
„ 10 „ „ à „ 1,910	19,100: —	
„ 8 „ „ à „ 1,710: — och 2 à kr. 855: —	15,390: —	
För 2 e. o. lärarinnor à kr. 675: —	1,350: —	151,190: —
2. Till småskolan:		
För 21 ord. lärarinnor à kr. 1,530	32,130: —	
„ 9 „ „ à „ 1,380	12,420: —	
„ 8 „ „ à „ 1,230	9,840: —	
„ 4 „ „ à „ 1,080	4,320: —	58,710: —
3. Till fortsättningsskolan		520: —
Transport		210,420: —

N:o 99.

Budget för 1922.

Inkomster.

Transport		210,420: —
4. Till slöjdundervisningen:		
För gossar: 50 grupper à kr. 146: 88	7,344: —	
För flickor: 82 grupper à kr. 146: 88	12,044: 16	19,388: 16
5. Till undervisning i huslig ekonomi:		
18 kurser à kr. 229: 50		4,131: —
Dyrtidstillägg:		
8. Till lärare i läs- och skrivämnen	194,453: —	
9. Till lärare i slöjd och huslig ekonomi	20,000: —	214,453: —
6. Till lärjungebiblioteket		150 —
b. *Barnbespisningen, anslag från Vahlbeckska fonden*		2,000: —
c. *Arrendemedel:*		
För jord å Iggebygärdet och äng å Trådarön, Staubska fonden		37: —
d. *Hyresmedel:*		
För bostäder till lärare		7,000: —
e. *Barnavårdsnämnden:*		
Av fattigvårdsstyrelsen för barn vid skyddshem ..	800: —	
Av fattigvårdsstyrelsen för utackorderade barn ..	1,200: —	
a. 7. Statsbidrag	800: —	2,800: —
Summa Kronor		460,379: 16

4 B. Högre folkskolan.

a. Statsbidrag till avlöning av rektor och lärare	11,220: —
D:o till dyrtidstillägg	8,397: —
Summa Kronor	19,617: —

5. Hälso- och sjukvård.

A. Allmänna hälso- och sjukvården.

1. Bidrag till landstinget till 1:ste stadsläkarens avlöning	3,000: —	
3. Betalda utryckningar med ambulansautomobilen..	500: —	
4. Bidrag från Ekelundska sjukvårdsfonden	1,000: —	
5. Protokollslösen	200: —	4,700: —
Transport		4,700: —

	Transport	4,700: —	N:o 99. *Budget för 1922. Inkomster.*

C. Köttbesiktningsbyrån.

1. Besiktningsavgifter	20,778: 91	
2. Vågavgifter	3,000: —	23,778: 91
Summa Kronor		28,478: 91

6. Gator, vägar, planteringar o. d.

A. Gatuläggningen:

Försäljningsmedel		1,500: —

C. Planteringar.

1. Ersättning från kyrkokassan för skötsel av kyrkogårdarne och planteringar vid domkyrkan	4,500: —	
1. Ersättning från Domkyrkokommissionen för skötseln av planerna kring domkyrkan	50: —	
2. Anslag för vård av slottsparken	1,000: —	
5. Ersättning från Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget för underhåll av planteringen framför kontorsbyggnaden	750: —	
3. Försäljningsmedel och dekoreringar	2,000: —	8,300: —

E. Gaturenhållning.

1. Avgift från skolkassan för renhållning av gatorna vid Skepparbacks-, Mariabergs- och Herrgärdsskolorna	725: —	
2. Avgift från Hamnstyrelsen för hamnområdet	2,000: —	2,725: —
Summa Kronor		12,525: —

8. Hamnen.

A. Den egentliga hamnen:

Enligt bilaga Litt. C. (sid. 858)	198,691: 43

B. Hamnmaskiner.

Enligt bilaga Litt. C. (sid. 859)	24,336: —
Summa Kronor	223,027: 43

10 A. Renhållningsverket.

Enligt bilaga Litt. D. (sid. 862)	44,000: —

10 B. Svingården.

Enligt bilaga Litt. D. (sid. 862)	60,000: —
Summa Kronor	104,000: —

N:o 99.
Budget för 1922. Inkomster.

11. Vattenledningsverket.

Enligt bilaga Litt. B (sid. 851)	157,600: —
Summa Kronor	157,600: —

12. Gasverket.

Enligt bilaga Litt. B (sid. 853)	383,666: 58
Summa Kronor	383,666: 58

13. Elektricitetsverket.

Enligt bilaga Litt. B (sid. 854)	574,200: —
Summa Kronor	574,200: —

17. Andra kommunens affärsföretag.

A. Kallbadhuset.

Badavgifter		600: —

B. Varmbadhuset.

Badavgifter:		
1. Karbad	23,000: —	
2. I klass badstu	14,000: —	
3. Simhall med värmestuga (vinter)	8,000: —	
4. Simhall med värmestuga (sommar)	9,000: —	
5. Medicinska bad	3,500: —	
6. Billighetsbadstu	13,000: —	
7. Skolbad	3,500: —	
8. Försålda tvålbiljetter	3,000: —	77,000: —

D. Båttrafiken.

1. Persontrafik	23,000: —	
2. Godstrafik	46,125: —	69,125: —

E. Vedgården.

Inkomst av vedförsäljning		109,200: —
Summa Kronor		255,925: —

18. Brandväsendet.

m) *Verkstäderna:*			
1. Smidesverkstaden .. 2. Snickareverkstaden .. 3. Skräddareverkstaden 4. Skomakareverkstaden	Diverse inkomster ..	15,000: —	
n) Ersättning för skötsel och underhåll av ambulansautomobilen		2,500: —	
o) Ersättning för snökörning och eldning åt polisen		250: —	17,750: —
		Summa Kronor	17,750: —

20. Fastighetsförvaltningen.

A. Egendomar inom stadsplanen.

b. *Polis- och Brandstationen:*			
Hyra för bilgarage			500: —
c. *Stadshotellet:*			
1. Hyror:			
Källarmästare Stomberg	15,000: —		
Västerås Systembolag	17,875: —		
Sällskapet	2,250: —		
Upplands Enskilda bank	4,500: —		
A.-B. Göteborgs bank..	2,000: —		
Barberare Jonsson....	800: —	42,425: —	
2. Avgifter för festvåningens användande		3,000: —	
3. Hyresgästers andel i kostnaden för uppvärmning		16,000: —	61,425: —
d. *Sundinska huset:*			
Hyresinkomster			12,650: —
e. *Tullhuset:*			
Hyra för kontor			1,500: —
f. *Paviljongen i Stadsparken:*			
Hyresinkomster			7,105: 37
g. *Gårds- och tomtfastigheter:*			
Hyror och arrenden för staden tillhöriga gårdar och tomter			141,155: 25
		Transport	224,335: 62

N:o 99.
Budget för 1922. Inkomster.

Transport	224,335: 62		
h. *Hamnmagasinen:*			
Hyror för magasinsutrymmen av:			
Axel Eriksson & C:o	5,000: —		
A.-B. J. A. Jönsson & C:o	1,500: —		
Centralföreningen	6,000: —		
Forsby kvarn	2,175: —		
A.-B. Hakon Swenson	2,025: —		
A.-B. Svenska Aduceringsverken	1,650: —	18,350: —	
i. *Hamnplanen:*			
Platshyror av:			
Hygrell & C:o	1,087: 50		
Tegel- & Murbruks A.-B.	2,348: —		
M. Tössbergs Eftr.	650: —		
Järnhandl. Axel Sundström	812: 50		
Tekniska Byggnadsbyrån	367: 50		
Ingenjör Paul Andersson	200: —		
Grosshandl. G. Laurell	2,425: —		
D:o	2,400: —		
Vatten- & Gasverksstyrelsen	1,050: —		
Myggbo Sågbolag	562: 50		
Järnhandl. Axel Olsson	562: 50		
Järnhandl. Axel Rosenlund	367: 50		
Allm. Svenska Elektr. A.-B.	732: —		
Allm. Svenska Elektr. A.-B. för vedgård	1,250: —		
Allm. Svenska Elektr. A.-B. för magasinstomt	11,334: —		
A.-B. J. A. Jönsson & C:o	180: —		
Svenska Engelska Mineralolje A.-B	1,000: —		
Krooks Petroleum- & Olje A.-B.	1,000: —		
Stadens vedgård	4,000: —		
O. F. Larsson	1,200: —		
K. E. Andersson	1,594: 50	35,123: 50	
j. *Hamnpaviljongen:*			
Hyresinkomster		3,000: —	
k. *Kabinettet:*			
Inkomster		2,000: —	
l. *Epidemisjukhuset:*			
Hyra	30,000: —		
Tilläggshyra för nyanläggning, förslagsvis	7,000: —	37,000: —	319,809: 12
		Transport	319,809: 12

N:o 99. *Budget för 1922. Inkomster.*

Transport				319,809: 12

20 B. Lantegendomar under eget bruk.

Enligt bilaga Litt. D. (sid. 864)				171,600: —

20 C. Jordar och andra fastigheter.

a. *Egendomen Carlsberg*			3,000: —	
b. *Hästholmarne:*				
1. Hyra för serveringspaviljong och villabyggnader å Elba		7,000: —		
2. Hyra för serveringspaviljong å Östra holmen		3,000: —	10,000: —	
c. *Diverse jordägor:*				
1. Östra utmarken:				
Arrenden:				
För följande lägenheter: Lilla Stenby, delar av utmarken, del av Enbacken, Nordanby, Nordanbys utmarksjord, (Nordanby gård)		3,200: —		
Gustafsslätt (F. T. Larsson) utgår 14/3 1927		281: —		
Andersbo samt del av utmarken (G. Andersson) utgår 14/3 1923		800: —		
Sundinska utmarken (C. Johansson) utgår 14/3 1922		250: —		
Jakträtten å utmarken (J. V. Ödman och C. Sundin)		30: —		
Kristiansborg (Stadens lantbruk)		3,000: —		
Hovdestalund (E. Johansson) förslagsvis		1,200: —		
Ett område (Folkets park)		70: —		
Malma gård (Stadens lantbruk)		5,000: —		
Svingården		5,000: —	18,831: —	
2. Västra utmarken:				
Arrenden:				
Byggnadsplatser å det s. k. Käringberget: t. o. m. år 1926:				
C. G. Sjökvist	35: —			
Ingenjör Schultz	25: —			
Doktor Holm	50: —			
Åhfeldts sterbhus	25: —			
Rich. Blom	30: —			
Jenny Lindhagen	25: —	190: —		
Transport		190: —	31,831: —	491,409: 12

N:o 99.
Budget för 1922.
Inkomster.

Transport		190: —	31,831: —	491,409: 12
Ett område intill Carlsfrid (S. J. Carlsson)		3: —		
Mindre områden å s. k. Ragvaldsbacke:				
J. A. Telin	10: —			
Math. Eriksson	5: —			
Hj. Örtengren	15: —			
C. O. Johansson	10: —			
Rob. Pettersson	5: —	45: —		
Ett till Hyttan på 50 års tid för rätt till framdragande av järnvägsspår upplåtet område (Masugnsbolaget) t. o. m. år 1949		25: —		
Ett område av Pistolvreten (C. A. Jansson)		20: —		
Område av Gästgivarevreten i gamla Stohagsjorden:				
ägofig. 544 och del av 545 (Västerås Skeppsvarv)		540: —		
ägofig. 546 (Västerås Skeppsvarv)		30: —		
ägofig. 512 (G. A. Andersson)		30: —		
Ett område intill Valhalla (Sundemans sterbhus)		10: —		
Ett område intill Solbacken		30: —		
Ett område intill Mälardalen		25: —		
Ett område intill Carlsberg:				
Hilda Eriksson	15: —			
Västerås Skeppsvarv:				
för slip	50: —			
för mark	500: —	565: —	1,513: —	
d. *Viksäng:*				
Arrende för 9 villatomter, utarrenderade t. o. m. år 1944		360: —		
Kapten H. Slettengren		75: —	435: —	
e. *Diverse arrenden:*				
f. d. Stadskassörsjorden i Iggebygärdet (Kristiansborgs gård)		35: —		
D:o i Rigärdet (Sv. Metallverken)		18: —		
D:o jämte Domkyrkosysslomannens f. d. lönejord å Trådarön (J. A. Hellman) utgår 14/3 1926		75: —		
Transport		128: —	33,779: —	491,409: 12

N:o 99. *Budget för 1922. Inkomster.*

Transport	128: —	33,779: —	491,409: 12
Mark av Gideonsberg (Sv. Metallverken)	100: —		
Mark för järnvägsspår till Skultuna och Tillberga (Asea) förslagsvis	50: —		
Koloniträdgårdarne vid Lustigkulla	300: —		
Koloniträdgårdarne vid Biskopsängen	750: —		
Mark av Kungsängen (Lantbruket)	200: —		
Kablar o. ledningar i stadens gator (Asea)	272: 60		
Kraftledningskabel i stadens mark (Sv. Metallverken)	72: 40		
Mark av Siggesborg för Skultunajärnvägen (C. Vestmans sterbhus)	50: —		
Diverse mindre områden	500: —	2,423: —	
f. *Arrende för fiskvatten:*			
Västerås-fjärden från Johannisberg till Gustavsvik samt till Kattskär och Amundsgrund	50: —		
Vid Hästholmarne jämte fiskarestugan med jord å Elba	150: —		
Diverse mindre fiskearrenden	50: —	250: —	
g. *Hyresmedel:*			
Platshyror:			
Pumphus å Kungsängen (Sv. Metallverken)	50: —		
Hyra för skjul av Motorbåtklubben	50: —		
Två magasinsplatser å Skallberget	20: —		
Serveringskiosk vid Ragvaldsbacke	40: —		
Slaktarvagnar å tomten N:o 6 Norra kvart.	200: —		
Upplag å Kungs- och Munkängen förslagsvis	2,300: —		
Serveringspaviljong å Djäkneberget	100: —		
Vattenkiosken i Vasaparken	100: —		
Fotografiatelier å Kungsängen	50: —		
Andel i plats och hyresmedel från Strömsholms våg			
Karuseller och skjutbanor m. m.	1,000: —		
Stallar och bindplatser å Kreaturstorget	1,200: —		
Transport	5,110: —	36,452: —	491,409: 12

N:o 99.
Budget för 1922. Inkomster.

Transport	5,110: —	36,452: —	491,409: 12
Hyra för vattenkraften i Svartån	3,000: —		
Hyra för Köttbesiktningsbyrån ..	3,000: —		
Hyra för gasverkstomten å Kungsängen	2,773: 80	13,883: 80	50,335: 80

C. Skogar.

Enligt bil. Litt. D. (sid. 864)	3,600: —
Summa kronor	545,344: 92

23. Polisväsen och fångvård.

a. Bidrag av staten för extra polisbevakning å landsbygden	3,150: —	
b. Bidrag av systembolaget för tillsyningsmannens avlöning	4,000: —	7,150: —
Summa kronor		7,150: —

24. Auktionsväsende.

Auktionsprovision förslagsvis	1,000: —
Summa kronor	1,000: —

26. Allmänna pensionsförsäkringen.

Influtna grundavgifter	46,000: —
Summa kronor	46,000: —

27. Övriga förvaltningskostnader.

B. Byggnadsnämnden.

Avgifter för av byggnadschefen och stadsarkitekten åt enskilda utförda förrättningar samt lösen av protokoll	5,000: —

C. Automobiler.

Inkomster av körningar	10,000: —
Summa kronor	15,000: —

N:o 99.

Budget för 1922. Inkomster.

30. Allmänna bidrag av staten.

a. Ersättning för brännvinsförsäljningsmedel enl. K. F. den 18/7 1913	66,906: —	
b. Källarfrihetsmedel	349: 05	67,255: 05
Summa kronor		67,255: 05

31. Diverse inkomster.

a. Bötesmedel	1,500: —	
b. Behållning av influtna registreringsavgifter för handelsfirmor	10: —	
c. Hamnens andel i stadens allmänna kostnader för byggnadschef, bokföring m. m.	4,000: —	
d. Hyror för maskiner, försäljning av stadgar rörande Västerås stad m. m.	1,000: —	
e. Hamnstyrelsens amortering för övertagande av kranar	3,300: —	9,810: —
Summa kronor		9,810: —

32. Skatter.

a. Hundskatt à 15 kr. pr hund		6,000: —
b. Bevillningsavgifter för offentliga föreställningar (artistskatt)		1,500: —
c. Skogsaccis		300: —
d. Utdebitering av kr. 10: — för varje fulla 100 kr. av 45,449,480: — kr. utgörande under 1921 inom kommunen beräknad inkomst för vilken bevillning skall erläggas	4,544,948: —	
varifrån avgår beräknad avkortning	900,000: —	3,644,948: —
f. Tomtören å tomter å stadens grund för all framtid	91: 64	
För magasinstomter å hamnområdet t. o. m. 1926	360: 32	451: 96
e. 1. Progressivskatt kommunalandel förslagsvis		125,000: —
g. Nöjesskatt förslagsvis		40,000: —
Summa kronor		3,818,199: 96

N:o 99.

Budget för 1922.

Sammandrag av utgifts- och inkomststaten.

Sammandrag av Utgifts- och inkomststaten

för år 1922.

		Utgifter		Inkomster		Överskott		Brist	
	Brist från sist avslutade räkenskapsår	275,456	07	—	—	—	—	275,456	07
1 a	Räntor m. m.	817,721	63	390,443	54	—	—	427,278	09
1 b	Lån	204,575	78	90,729	04	—	—	113,846	74
2	Fattigvård	589,931	54	33,000	—	—	—	556,931	54
4 a	Folkskolan	1,039,508	30	460,379	16	—	—	579,129	11
4 b	Högre folkskolan	31,594	64	19,617	—	—	—	11,977	64
4 d	Allmänt läroverk	4,232	50	—	—	—	—	4,232	50
4 e	Andra undervisnings- och bildningsanstalter	56,519	73	—	—	—	—	56,519	73
5	Hälso- och sjukvård	92,440	69	28,478	91	—	—	63,961	78
6	Gator, vägar, planteringar o. d.	323,151	05	12,525	—	—	—	310,626	05
7	Avloppsledningar	54,120	—	—	—	—	—	54,120	—
8	Hamnen	223,027	43	223,027	43	—	—	—	—
10	Renhållningsverk och svingård	191,744	54	104,000	—	—	—	87,744	54
11	Vattenledningsverk	148,591	88	157,600	—	9,008	12	—	—
12	Gasverk	383,666	58	383,666	58	—	—	—	—
13	Elektricitetsverk	435,136	40	574,200	—	139,063	60	—	—
17	Andra kommunens affärsföretag	277,025	—	255,925	—	—	—	21,100	—
18	Brandväsen	132,708	02	17,750	—	—	—	114,958	02
20	Fastighetsförvaltningen	380,416	43	545,344	92	164,928	49	—	—
21	Magistrat och rådstuvurätt	79,869	98	—	—	—	—	79,869	98
22	Kronouppbörds- och exekutionsväsen	55,278	82	—	—	—	—	55,278	82
23	Polisväsen och fångvård	247,014	62	7,150	—	—	—	239,864	62
24	Auktionsväsende	—	—	1,000	—	1,000	—	—	—
26	Allmän pensionsförsäkring	66,650	—	46,000	—	—	—	20,650	—
27	övriga förvaltningskostnader	243,310	45	15,000	—	—	—	228,310	45
28	Anslag och bidrag till diverse ändamål	464,387	57	—	—	—	—	464,387	57
29	Oförutsedda utgifter	443,021	94	—	—	—	—	443,021	94
30	Allmänna bidrag av staten	—	—	67,255	05	67,255	05	—	—
31	Diverse inkomster	—	—	9,810	—	9,810	—	—	—
32	Skatter	—	—	3,818,199	96	3,818,199	96	—	
	Summa kronor	7,261,101	59	7,261,101	59	4,209,265	22	4,209,265	2[illegible]

Bil. Litt. A.

N:o 99.
Budget för 1922. Tekniska skolan.

Utgifts- och Inkomststat

för

Västerås stads lärlings- och yrkesskolor samt Centralslöjdskolan (Zimmermanska slöjdskolan) år 1922.

Utgifter:

Lärararvoden:

Föreståndare		3,000: —	
Slöjdlärare A. Svensson, lön	3,000: —		
dyrtidstillägg	2,100: —	5,100: —	
Teckningslärare C. Malmberg, lön	3,000: —		
dyrtidstillägg	2,100: —	5,100: —	
Arkitekt A. Grane, lön	3,900: —		
dyrtidstillägg	2,730: —	6,630: —	
Fil. mag. S. Hermansson, lön	3,600: —		
dyrtidstillägg	2,520: —	6,120: —	
Ingenjör A. Sigfrids, lön	4,500: —		
dyrtidstillägg	3,150: —	7,650: —	
En elektroingenjör, lön	4,500: —		
dyrtidstillägg	3,150: —	7,650: —	
En maskiningenjör, lön	4,500: —		
dyrtidstillägg	3,150: —	7,650: —	
Timlärare	20,000: —		
Timlärare för arbetslösa	4,000: —	24,000: —	72,900: —
Värme och elektricitet o. d. (15,000, därav statens fackskola 5,000)		10,000: —	
Vaktmästare, städning, eldning m. m.		6,000: —	
Underhåll av biblioteket		1,000: —	
Tryck och annonser o. d.		1,500: —	
Telefon och telefonsamtal		700: —	
Skrivbiträde o. d.		3,500: —	
Förbrukningsartiklar vid undervisningen		3,000: —	
Oförutsedda utgifter		1,000: —	26,700: —
		Summa Kronor	99,600: —

N:o 99.
Budget för 1922. Tekniska skolan. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Inkomster:

Behållning från 1920	9,310: 27	
Av landstinget	4,000: —	
Av staten (därav till förbrukn.-art. 2,000: —)	32,000: —	
Av staden	31,289: 73	76,600: —
Elevavgifter i yrkesskolorna:		
Elektroteknikerskolan	7,000: —	
Metallindustriskolan	4,000: —	
Byggmästarskolan	7,000: —	
Ämneskurser	3,500: —	
Yrkeskurser	1,500: —	23,000: —
Summa Kronor		99,600: —

Bil. Litt. B.

Utgifts- och Inkomststat

för

Vatten- och Avloppslednings- samt Gas- och Elektricitetsverken för år 1922.

Utgifter för verkens gemensamma förvaltning.

Löner:

Föreståndaren, 49: IV		8,625: —
Assistenten vid vatten-, avloppslednings- och gasverken, 36: II		4,269: —
Assistenten vid elektricitetsverket, 36: II		4,269: —
Kamreraren 36: II		4,269: —
Bokhållaren, 19: II		2,055: —
Kassörskan, 19: IV		2,325: —
Förrådsförmannen, 19: IV		2,325: —
Manligt kontorsbiträde, 1:a kl., 15: II, 2 st. à 1,671		3,342: —
Kvinnligt kontorsbiträde, 1:sta kl. 14: IV	1,785: —	
Personligt lönetillägg	50: —	1,835: —
Transport		33,314: —

N:o 99.
Budget för 1922. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Transport	33,314: —	
Manligt kontorsbiträde, 2:dra kl., 13: IV	1,677: —	
Manligt kontorsbiträde, 2:dra kl., 13: II	1,479: —	
Manligt kontorsbiträde, 2:dra kl., 13: I	1,380: —	
Kvinnligt kontorsbiträde, 2:dra kl. 12: II	1,383: —	
Avläsareförmannen, 17: III	1,986: —	
Avläsare, 16: III	1,884: —	
Avläsare, 16: II, 3 st. à 1,767: —	5,301: —	
Avläsare, 16: I	1,650: —	50,054: —
Dyrtidstillägg för ovanstående personal		51,908: —
Ritbiträden, förslagsvis		2,280: —
Siffergranskare		1,700: —
Springpojkar		2,058: —
	Kronor	108,000: —
Därav påföres:		
Vattenverket	19,800: —	
Avloppsledningarna	9,200: —	
Gasverket	28,300: —	
Elektricitetsverket	44,200: —	
Installationsarbeten	6,500: —	108,000: —

Diverse utgifter:

Läkarearvode, sjukhjälp, medicin		5,000: —
Olycksfallsförsäkring		3,200: —
Räkenskapsböcker, skriv- och ritmaterial, annonser m. m.		7,500: —
Telefonavgifter		3,000: —
Renhållning, eldning, städning och belysning		5,000: —
Brandstodsavgifter för samt underhåll av kontors- och förrådsbyggnader, inventarier och verktyg		5,000: —
Diverse, såsom resor, föreningsavgifter m. m.		1,000: —
	Kronor	29,700: —
Därav påföres:		
Vattenverket	5,100: —	
Avloppsledningarna	2,500: —	
Gasverket	7,700: —	
Elektricitetsverket	12,200: —	
Installationsarbeten	2,200: —	29,700: —

Vattenverket.

Inkomster:

Avgifter för vatten samt hyror för mätare		156,600: —
Installationsarbeten		1,000: —
	Kronor	157,600: —

N:o 99.

Budget för 1922. Vatten- och Gasverks-styrelsen.

Utgifter:

Driftkostnader:			
Elektrisk ström, kol, smörjoljor m. m.			25,700: —
Underhållskostnader:			
Fastigheter, maskiner, ledningsnät, mätare m. m.			12,600: —
Avlöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ovan		19,800: —	
Maskinmästaren, 20: IV	2,433: —		
Maskinisterna, 16: IV, 2 st. à 2,001:—	4,002: —		
Rörnätsförmannen, 18: III	2,088: —		
Vårdaren av vattenborgen, 14: III	1,680: —		
Pensionären F. G. Lönnqvist	2,500: —		
Pensionären Sofia Risberg	500: —		
	13,203: —		
Dyrtidstillägg	14,083: 88		
	27,286: 88		
Avgår värdet av naturaförmåner för maskinmästaren och 2 maskinister	2,970: —	24,316: 88	44,116: 88
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		5,100: —	
Brandstodsavgifter och utskylder		1,500: —	
Avgift till staten för vattenverket i Hesslö	500: —		
Avgift till arrendatorn av Hesslö egendom	500: —		
Avgift till C. A. Andersson, Hamre	150: —	1,150: —	
Bränsle till maskinpersonalen i Hesslö		900: —	
Analyser, skjutsar m. m.		300: —	
Avskrivning av fordringar, diverse		1,500: —	10,450: —
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916):			
Räntor		33,025: —	
Amortering		25,700: —	58,725: —
		Kronor	151,591: 88
Härifrån avgår avloppsledningarnas och gasverkets andel i avlöning till förmän:			
Avloppsledningarna		1,500: —	
Gasverket		1,500: —	3,000: —
		Kronor	148,591: 88
Inkomster utöver utgifter			9,008: 12
		Kronor	157,600: —

N:o 99.
Budget för 1922. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

Avloppsledningarna.

Utgifter:

Driftskostnader:

Förvaltningen enligt ovan	9,200: —	
Elektrisk ström samt oljor m. m. för driften i pumpstationen	2,500: —	
Andel i avlöning till förmän vid vattenverket	1,500: —	
Avlöning för driften i pumpstationen	4,200: —	
Rensning av brunnar och spolning av ledningar	9,500: —	26,900: —
Underhållskostnader:		
Ledningsnät och brunnar		9,000: —
Diverse utgifter:		
Förvaltningen enligt ovan		2,500: —
Räntor och amortering:		
Enligt planen för obligationslånen:		
Räntor	39,365: —	
Amortering	9,605: —	48,970: —
	Kronor	87,370: —
Varifrån avgår avgifter för cirka 1,330 st. vattenklosetter à kr. 25: —		33,250: —
	Återstår Kronor	54,120: —

Gasverket.

Inkomster:

Allmänna belysningen	54,750: —
Enskild gasförbrukning samt hyror för mätare	280,666: 58
Koks och tjära	47,250: —
Installationsarbeten	1,000: —
Kronor	383,666: 58

Utgifter:

Driftkostnader:

Gaskol	140,585: —	
Övriga driftkostnader	19,450: —	160,035: —
Underhållskostnader:		
Fastigheter, ugnar, ledningar, gaslyktor och gasmätare		36,200: —
	Transport	196,235: —

N:o 99.

Budget för 1922. Vatten- och Gasverksstyrelsen.

		Transport	196,235: —
Avlöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ovan		28,300: —	
Gasmästaren, 22: IV	2,631: —		
Justerare, 17: IV	2,109: —		
Justerare, 17: II	1,863: —		
Pensionären A. H. Eriksson	1,170: —		
Pensionären Anna Gedda	500: —	8,273: —	
Dyrtidstillägg		8,838: 58	
Eldare		36,000: —	
Andel i avlöning till rörnätsförmannen		1,500: —	
		82,911: 58	
Avgår värdet av naturaförmåner för gasmästaren		990: —	81,921: 58
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		7,700: —	
Brandstodsavgifter och utskylder		3,500: —	
Bränsle åt gasmästaren		260: —	
Hyra för bostad åt gasmästaren		950: —	
Analyser, skjutsar m. m.		500: —	
Avskrivning av fordringar		2,000: —	
Hyra för gasverkstomten å Kungsängen (16/5 1917)		2,800: —	17,710: —
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916):			
Räntor		52,100: —	
Amortering		24,200: —	76,300: —
Amortering av gasmätare, inköpta åren 1916—1918		5,500: —	
Inköp av gasmätare år 1922, förslagsvis		6,000: —	11,500: —
		Kronor	383,666: 58

Elektricitetsverket.

Inkomster:

Allmänna belysningen	39,200: —
Enskild belysnings- och kraftström samt hyror för mätare	534,000: —
Installationsarbeten	1,000: —
Kronor	574,200: —

Utgifter:

Driftkostnader:		
Elektrisk energi	92,000: —	
Övriga driftkostnader	22,800: —	114,800: —
	Transport	114,800: —

Transport			114,800: —
Underhållskostnader:			
Underhåll av fastigheter, maskiner, batterier, ledningsnät och mätare, däri kr. 4,000: — för reparation av ackumulatorbatteriet			49,700: —
Avlöningar och pensioner:			
Förvaltningen enligt ovan		44,200: —	
Maskinmästaren, 26: IV	3,027: —		
Maskinisterna, 17: IV, 3 st. à 2,109: —	6,327: —		
Montörförmannen, 19: III	2,190: —		
Installationsinspektören, 20: II	2,151: —		
Mätarejusteraren, 17: I	1,740: —		
Pensionären S. L. Löf	760: —		
Pensionären Anna Gedda	500: —	16,695: —	
Dyrtidstillägg		18,716: 40	
Montör och hjälpmaskinist, extra hjälp vid semester, förslagsvis		3,000: —	
		82,611: 40	
Avgår värdet av naturaförmåner för maskinmästaren		990: —	81,621: 40
Turbinhusdriften:			
Arrende för vattenfallet i Svartån (21/11 1911)		3,000: —	
Tillsyn av maskiner samt reglering av dammluckor		2,000: —	
Övriga kostnader för drift och underhåll		2,500: —	7,500: —
Diverse utgifter:			
Förvaltningen enligt ovan		12,200: —	
Brandstodsavgifter och utskylder		10,000: —	
Bränsle åt maskinmästaren		260: —	
Analyser, skjutsar m. m.		600: —	
Avskrivning av fordringar		2,500: —	25,560: —
Räntor och amortering:			
Enligt särskild plan (30/11 1911, 21/12 1916):			
Räntor:			
Elektricitetsverket	64,450: —		
Turbinhuset	2,150: —	66,600: —	
Amortering:			
Elektricitetsverket	49,825: —		
Turbinhuset	1,765: —	51,590: —	118,190: —
Avskrivning av elektriska mätare, inköpta åren 1916—1918		15,765: —	
Inköp av elektriska mätare år 1922, förslagsvis		22,000: —	37,765: —
		Kronor	435,136: 40
Inkomster utöver utgifter			139,063: 60
		Kronor	574,200: —

N:o 99.
Budget för 1922. Vatten- och Gasverksstyrelsen. Hamnen.

Sammanställning över inkomster och utgifter.

	Inkomster:	Utgifter:	Behållning:
Vattenverket	157,600: —	148,591: 88	9,008: 12
Gasverket	383,666: 58	383,666: 58	—
Elektricitetsverket	574,200: —	435,136: 40	139,063: 60
Kronor	1,115,466: 58	967,394: 86	148,071: 72
Omkostnader för avloppsledningarna			54,120: —
Återstår Kronor			93,951: 72

Bil. Litt. C.

Utgifts- och Inkomststat

för

Västerås Stads hamn år 1922.

A. Den egentliga hamnen:

Utgifter:

Brist från sist avslutade räkenskapsår		115,114: 83
a) *Nyanläggningar:*		
Stensättning vid ångfartyget Västerås' tilläggsplats, kostnad enligt Stadsfullmäktiges beslut den $^{26}/_{5}$ 1921		4,114: 53
Underhåll och reparationer:		
a. 1. Av kajer, dukdalber och båtbryggor	8,000: —	
a. 2. Grusning å hamnen	3,000: —	
a. 3. Av hamnskjulen	200: —	
a. 4. Underhåll av inventarier o. nyanskaffningar	500: —	11,700: —
b) *Löner och arvoden:*		
Hamnkaptenen, lön 31: I	3,300: —	
Dyrtidstillägg	3,336: —	
Biträdet å hamnkontoret	1,200: —	
Hamnens andel i stadens allmänna omkostnader (byggnadschef, polis, bokföring m. m.)	4,000: —	
Ersättning till befäl å fartyg i regelbunden trafik för av dem förrättad uppbörd och redovisning av hamnavgifter för varor, 10 % å uppbörden	1,200: —	13,036: —
	Transport	143,965: 36

N:o 99. *Budget för 1922. Hamnen.*

		Transport	143,965: 36
c) *Övriga utgifter:*			
1. Hamnkontoret:			
Hyra av lokal	500: —		
Skrivmaterial och tryck	150: —		
Telefonavgifter	310: —		
Städning och eldning............	400: —	1,360: —	
2. Belysning å hamnen		1,500: —	
3. Renhållning å hamnen		2,000: —	
4. Årsavgift till Svenska Hamnförbundet		100: —	
5. Olycksfallsersättning för F. Svanström		48: —	5,008: —
d 1 o. d 2) *Räntor och amorteringar:*			
Hamnbyggnaden:			
Enligt av Stadsfullmäktige den $^{22}/_{11}$ 1900 godkänd plan:			
Ett års ränta å ingående balans den $^{1}/_{1}$ 1922 kr. 25,905 à 5 %	1,295: 25		
Amortering för året	3,000: —	4,295: 25	
För den år 1907 beslutade nya hamnbyggnaden, vartill anslagits kronor 229,000: —, utgör ingående balansen den $^{1}/_{1}$ 1922 kr. 154,575: —			
Ett års ränta å kr. 154,575	6,955: 88		
13:de årets amortering........	5,725: —	12,680: 88	
För den år 1914 beslutade fortsättningen av nya hamnbyggnaden, vartill anslagits 113,000 kronor (ifråga om dessa medels användande se budgeten för år 1918), utgör ingående balansen den $^{1}/_{1}$ 1922 kr. 106,601: —			
Ränta härå efter 5 %	5,330: 05		
Amortering	1,239: —	6,569: 05	
För den år 1917 beslutade fortsättningen av hamnbyggnaden, vartill anslagits kronor 150,000 ($^{27}/_{12}$ 1917) utgör ingående balansen den $^{1}/_{1}$ 1922 kr. 148,000: —			
Ränta härå efter 6 %	8,880: —		
3:dje årets amortering (1922)..	1,100: —	9,980: —	
Ytterligare kostnad för den nya hamnbyggnaden förslagsvis kr. 70,000: —			
Ränta härå efter 6 %		4,200: —	
Ränta å bristen 115,114:83 efter 6 %		6,906: 89	
Utgifter utöver inkomsterna å Hamnmaskinernas budget		5,086: —	49,718: 07
		Summa Kronor	198,691: 43

N:o 99.

Budget för 1922. Hamnen.

Inkomster:

f) *Hamnavgifter för varor:*				
1. Av ångfartyg i regelbunden trafik		12,000: —		
2. Av andra fartyg		15,000: —	27,000: —	
g) *Hamnavgifter för fartyg:*				
1. För ångfartyg		3,000: —		
2. För segelfartyg		700: —		
3. För pråmar		2,000: —	5,700: —	
i) För uthyrning av båtplatser			3,800: —	
k) För uthyrning av upplagsplatser i hamnen			2,500: —	
l) För uthyrning av varuskjul			700: —	39,700: —
Brist				158,991: 43
			Summa Kronor	198,691: 43

B. Hamnmaskiner.

a) *Lån:*				
1. Kapitalavbetalningar: Anläggningskostnad för svängkran N:o 6 (f. d. N:o 1)....	11,000: —			
Avgår 8 års amortering	8,800: —			
Återstående kostnad	2,200: —			
1922 års amortering		1,100: —		
2. Anläggningskostnad för kran N:o 2 (f. d. N:o 2)........	25,000: —			
Avgår 8 års amortering	20,000: —			
Återstående kostnad	5,000: —			
1922 års amortering		2,500: —	3,600: —	
a) 3. *Räntor:*				
1 års ränta à 2,200 kronor à 5 % ..		110: —		
1 års ränta à 5,000 kronor à 5 % ..		250: —	360: —	
Inlösenkostnad för kran N:o IV, Drätselkammarens äldre gruskran	3,000: —			
andra, 1922 års amortering........		600: —		
Inlösenkostnad för kran N:o VIII, Drätselkammarens nya gruskran	13,500: —			
andra, 1922 års amortering........		2,700: —	3,300: —	7,260: —
			Transport	7,260: —

N:o 99. *Budget för 1922. Hamnen.*

		Transport	7,260: —
b) *Löner och arvoden:*			
En maskinistförman, lön 18. I (extra stat)	1,830: —		
Dyrtidstillägg	2,196: —	4,026: —	
Kranskötare, förslagsvis		8,000: —	12,026: —
c) *Driftkostnader:*			
1. Strömförbrukning för kran:			
1. N:o I (f. d. N:o 3)		250: —	
2. „ II (f. d. N:o 2)		400: —	
3. „ III (Tillhör Tegel- o. Murbruks Aktiebolaget			
4. „ IV (Drätselkammarens äldre gruskran)		400: —	
5. „ V (Utarrenderad)			
6. „ VI (f. d. N:o 1)		450: —	
7. „ VII (Den till Allmänna Svenska Elektriska aktiebolaget förut utarrenderade kranen)		100: —	
8. „ VIII (Drätselkammarens nya gruskran)		200: —	1,800: —
d) Underhåll och reparationer av kran:			
Brist i innevarande års anslag		1,000: —	
1. N:o I		400: —	
2. „ II		250: —	
3. „ III			
4. „ IV		250: —	
5. „ V		250: —	
6. „ VI		300: —	
7. „ VII		200: —	
8. „ VIII		100: —	2,750: —
e) Diverse utgifter, förslagsvis			500: —
		Summa Kronor	24,336: —

Inkomster:

f) *Kranhyror för kran:*		
1. N:o I	3,600: —	
2. „ II	3,000: —	
3. „ IV	3,200: —	
4. „ VI	5,000: —	
5. „ VII	1,000: —	
6. „ VIII	1,000: —	16,800: —
g) Markhyra för kran N:o III	150: —	
h) Arrendeavgift för kran N:o V	2,300: —	2,450: —
Utgifter utöver inkomsterna		5,086: —
	Summa Kronor	24,336: —

N:o 99.
Budget för 1922.
Lantegendomsnämnden.

Bil. Litt. D.

Utgifts- och Inkomststat

för

Västerås stads Renhållningsverk, Svingård, Lantegendomar och Skogar för år 1922.

A. Renhållningsverket.

Utgifter:

a. *Anskaffning och underhåll av inventarier:*

1. Inköp av kärl	1,500: —	
2. Inköp av och omändring av inventarier (fordon) förslagsvis	4,000: —	
3. Beklädnadspersedlar	1,850: —	
4. Underhåll av kärl	500: —	
5. Reparation av fordon	1,500: —	9,350: —

b. *Löner och arvoden:*

1 och 2. Jordbruksförvaltaren, lön 41: III		5,622: —	
Ett kontorsbitr. av II klass, lön 12: IV	1,569: —		
Pers. lönetillägg	175: —	1,744: —	
En förman, lön 18: IV		2,217: —	
En fodermarsk, lön 17: IV		2,109: —	
10 renhållningsarbetare (Malmén, Karlsson, Andersson, Sunesson, Andersson, Lundin, Eriksson, Forslund, Vestlin och Kihlgren) lön 16: IV à 2,010 kr.		20,100: —	
3 renhållningsarbetare (Persson, Johansson och Karlsson, lön 16: II à 1,767 kr.		5,301: —	
Transport		37,093: —	9,350: —

N:o 99. *Budget för 1922. Lant-egendoms-nämnden.*

Transport	37,093: —			9,350: —
1 renhållningsarbetare (Dahl), lön 16: I....	1,650: —			
1 sopare (Andersson) lön 16: IV	2,001: —	40,744: —		
Dyrtidstillägg till ovanstående ..		46,495: 54	87,239: 54	
Avgår bostadsförmåner, värderade till			9,750: —	
			77,489: 54	
3. Hyra för bostäder till 11 arbetare à 450 kr. ..			4,950: —	
4. Extra kontorsbiträde			1,800: —	
5. Extra arbetare			18,275: —	
6. Kostnader för arbetarnes semester............			3,075: —	105,589: 54
c. *Inköp av torvmull*				12,000: —
d. *Stallet:*				
1. Utfodring			7,500: —	
2. Hästskoning			1,200: —	
3. Underhåll av seldon, täcken och pressenningar.			1,000: —	
4. Försäkring av hästar			250: —	9,950: —
e. *Övriga utgifter:*				
1. Hyra för kontor			1,000: —	
2. Olycksfallsförsäkring			750: —	
3. Kontorsböcker och skrivmaterial			400: —	
4. Vattenavgifter			175: —	
5. Sotningsavgifter			50: —	
6. Upphämtning av sopor på söndagar..........			1,100: —	
7. Brandstodsavgift			250: —	
8. Belysning i stallet, fabriken och kontoret, värme i kontoret, förvaltarens och biträdenas bostäder samt städning å kontoret			700: —	
9. Underhåll av fabriken och övriga hus........			1,500: —	
10. Telefonavgifter			600: —	
11. Läkare och veterinärarvode			250: —	
12. Medicin för hästar och sjukhusavgifter för arbetare			400: —	
13. Drivkraft för blandningsmaskin.............			1,200: —	
14. Diverse utgifter			1,000: —	
15. Till mellanavgift i stället för under 1921 utslagna 2 st. hästar från lantbruket överförda		2,000: —		
Avgår slaktvärdet		520: —	1,480: —	10,855: —
			Summa Kronor	147,744: 54

N:o 99.

Budget för 1922. Lantegendomsnämnden.

Inkomster:

Försäljning av stallströ och sopor	4,000: —
Försäljning av torvmullspudrett	20,000: —
Försäljning av torvmull	4,000: —
Hämtningsavgifter	16,000: —
Summa Kronor	44,000: —

Svingården.

Utgifter:

a. Kraftfoder förslagsvis	20,000: —
b. Inköp av grisar, förslagsvis	2,500: —
c. Avlöningar	5,500: —
d. Transport av svinmat och övriga körningar	6,000: —
e. Ved, lyse, reparationer och diverse	5,000: —
f. Arrende för svingården	5,000: —
Summa Kronor	44,000: —

Inkomster:

Försäljning av fläsk	60,000: —
Summa Kronor	60,000: —

Lantbruket.

Utgifter:

a. *Anskaffning och amortering:*

1. Anskaffning av inventarier, förslagsvis		3,000: —	
2. 5:te årets amortering å motorplogen	2,200: —		
3. 3:dje årets amortering av inventarier, reparationer och inledning av vatten m. m. till Kristiansborg	12,860: —		
4. 2:dra årets amortering (5 år) av mjölkmaskiner och transformator (1:sta årets amortering beräknad $^1/_5$ av 6,700 = 1,300)	1,350: —	16,410: —	
5. Inköp av 10 st. kor, förslagsvis 5,000 kr., att amorteras på två år		2,500: —	21,910: —
Transport			21,910: —

N:o 99. *Budget för 1922. Lantegendomsnämnden.*

			Transport	21,910: —
b. *Driftkostnad:*				
1. Arrende för Nordanby		1,500: —		
2. „ „ del av Kungsängen		200: —		
3. „ „ del av Östra utmarken		1,700: —		
4. „ „ Malma		5,000: —		
5. „ „ Kristiansborg		3,000: —		
6. „ „ del av Carlsberg		200: —	11,600: —	
7. Avlöningar till arbetare och bokhållare			66,500: —	78,100: —
c. *Produkter av egen skörd samt inköpt:*				
1. Till utsäde:	Nordanby	3,740: —		
	Malma	4,260: —		
	Kristiansborg	2,000: —	10,000: —	
2. Till stallet:	Nordanby	6,950: —		
	Malma	9,050: —		
	Kristiansborg	5,500: —	21,500: —	
3. Till ladugården			11,300: —	42,800: —
d. *Underhåll och reparationer:*				
1. Underhåll av seldon			1,200: —	
2. Underhåll av fordon och redskap			2,000: —	
3. Underhåll av hus			4,000: —	7,200: —
e. *Övriga utgifter:*				
1. Hästskoning			1,000: —	
2. Häst- och brandförsäkring			600: —	
3. Driftkostnad för motorplogen			2,500: —	
4. Komposter och pudrett från Renhållningsverket			6,500: —	
5. Läkare, veterinär och medicin			1,100: —	
6. Krono-, kommunal- och prästutskylder			1,700: —	
7. Avverkningskostnad för ved			1,700: —	
8. Rotvärde å ved till Nordanby			500: —	
9. Hängningskostnader			1,500: —	
10. Diverse utgifter			3,000: —	
11. Olycksfallsförsäkring			500: —	20,600: —
f. *Jordförbättringar:*				
1. Täckdikning, stensprängning och kalkning			4,000: —	
2. Odlingsarbeten (24/2—25/8 1921)			29,000: —	33,000: —
			Summa Kronor	203,610: —

N:o 99.

Budget för 1922. Lant-egendoms-nämnden.

Inkomster:

1. Diverse jordbruksprodukter:		
Nordanby		47,700: —
Malma		45,200: —
Kristiansborg		30,700: —
2. Från ladugården		20,000: —
3. Körning: av grus	20,000: —	
svingården	6,000: —	26,000: —
4. Trädgården Malma		1,000: —
5. Hyra för stora byggnaden Kristiansborg		1,000: —
Summa Kronor		171,600: —

Skogarna.

Utgifter:

a. *Löner och arvoden:*			
Skogvaktaren, lön 18: IV	2,217: —		
Dyrtidstillägg	2,555: 06	4,772: 06	
Avgår bostadsförmån till ett belopp av		990: —	
		3,782: 06	
Jägmästare för tillsyn av stadens skogar		425: —	4,207: 06
b. *Övriga utgifter:*			
1. Skogvaktaren för hållande av cykel		30: —	
2. Telefonavgift		100: —	
3. Hängningskostnader		300: —	
4. Rensning av skogsdiken		500: —	
5. Barkning av asp		450: —	
6. Röjning efter avverkning		200: —	
7. Kulturarbeten		900: —	
8. Oförutsedda utgifter		200: —	2,680: —
c. 1. Anslag till skogsdikning (25/8 1921)			22,000: —
Summa Kronor			28,887: 06

Inkomster:

Rotvärde av 600 kbm. ved à 6: —	3,600: —
Summa Kronor	3,600: —

N:o 99.
Budget för 1922.
Kyrkan.

Utgifts- och Inkomststat

för

kyrka och kyrkliga ändamål i Västerås, S:t Ilians och Lundby församlingar

antagen å ordinarie kyrkostämma 31 oktober 1921.

Utgifter:

1. *Avlöningar och pensioner:*

Kontant avlöning till prästerskapet, se nedan!	
Hyresersättning för två komministrar	3,000: —
Hyresersättning åt en komminister till 1/5	500: —
Domkyrkoorganisten, lön	3,000: —
„ dyrtidstillägg, försl.	2,550: —
Domkyrkoklockaren, lön	1,800: —
„ dyrtidstillägg, försl.	2,448: —
Domkyrkovaktmästaren, lön	2,160: —
„ dyrtidstillägg, försl.	2,848: —
Extra domkyrkovaktmästaren, arvode	800: —
Eldaren, arvode	1,600: —
Ringare, löner med tillägg	3,320: —
Dödgrävare, lön med tillägg, försl.	2,200: —
Orgelnist och kantor vid begravningar, arvode	300: —
Räkenskapsföraren, arvode	800: —
Kyrkoskrivaren, lön	3,000: —
„ dyrtidstillägg, försl.	3,530: —
Skrivbiträde å pastorsexpeditionen, arvode	900: —
Klockare och orgelnist i Lundby	760: —
„ dyrtidstillägg, försl.	460: —
Kyrkvaktaren i Lundby	400: —
Orgeltramparen i d:o	100: —
Dödgrävaren i d:o	100: —
Extra ringare i d:o	30: —
Kyrkovärdarne i d:o	5: —
Städerska i d:o	75: —
Fru Bolander, pension	300: —
„ dyrtidstillägg, försl.	272: —
Fru Bedinger, pension	400: —
„ dyrtidstillägg, försl.	363: —
Hedda Berglund, understöd	50: —
Widlund, pension	250: —
Zetterqvist, pension	840: —
„ dyrtidstillägg, försl.	762: —
Transport	39,923: —

N:o 99.

Budget för 1922. Kyrkan.

	Transport	39,923: —
2. *Prästgårdsbyggnadsmedel:*		
Ordinarie reparationsanslag		1,000: —
För reparationer av klockargården i Västerås enl. beslut 17/7 1920		4,072: —
För reparationer av klockargården i Lundby enl. beslut s. d.		1,950: —
Brandstodsavgifter och sotning		400: —
3. *Pastorsexpeditionen:*		
Hyra till staden		1,200: —
Bränsle och lyse		600: —
Städning, eldning och skurning		720: —
Kyrkböcker och blanketter		1,200: —
Trycknings- och annonskostnader		400: —
4. *Kyrkans egentliga behov:*		
Elektrisk belysning och kraft till orgelmotorn		600: —
Underhåll av ledningar, lampor m. m.		100: —
Stearinljus m. m.		30: —
Reparationer och tillsyn av orgeln		300: —
Tillsyn av den elektriska motorn		150: —
Bänkhyresersättning		1,600: —
För klockor		400: —
För tornurets skötsel		100: —
Skurningar		400: —
Biblar och böcker åt nattvardsungdomen		1,000: —
Barnkören		500: —
Den större kyrkokören		1,500: —
Kyrksalen		3,500: —
För barngudstjänster		800: —
För tvätt och oblat		75: —
Bränsle, förslagsvis		5,000: —
Sotning		75: —
Diverse för uppvärmningen		100: —
Renhållning kring kyrka och ämbetsgårdar		1,200: —
Sand och grus m. m.		300: —
Brandstod för Lundby kyrka		100: —
Reparation av värmeledningen enl. beslut 11/9		5,000: —
Diverse och oförutsedda utgifter		1,000: —
5. *Kyrkogårdarna:*		
Anslag till planteringsnämnden		4,500: —
Snöskottning, sprängning m. m.		200: —
Sand		300: —
Andra behov		100: —
	Transport	80,395: —

Transport		80,395: —
6. *Diakonissorna:*		
Anslag till diakonissanstalten		4,000: —
Kostpenningar		4,800: —
Till biträde för matlagning åt sjuka		180: —
Hyresmedel		2,000: —
Bränsle, lyse, tvätt m. m.		1,500: —
Bidrag till hyra och städning av lokaler för diakonissornas och annan kyrklig verksamhet		3,000: —
Diverse såsom för modermöten, telefoner m. m.		1,200: —
7. *Församlingsbiblioteket.*		
Hyra till staden		600: —
Arvode för skötseln		75: —
Städning, bränsle, lyse		400: —
Bokinköp och bindning		400: —
Filialen i västra stadsdelen		500: —
Filialen i Lundby		50: —
Till "de blindas förenings" bibliotek		60: —
8. *Arrendemedel.*		
Avgäld för västra kyrkogården utom kvarntullen, efter medelmarkegång, c:a		100: —
9. *Räntor och amortering.*		
Andel i 1896 års obligationslån	20,000: —	
Kapitalskuld 1/1 1922	7,840: —	
Ränta för året	275: —	
Amortering för året	400: —	675: —
Räntor å lån för nya kyrkogården samt för prästgårdar, försl.		28,000: —
Summa Kronor		127,935: —

10. *Prästerskapets avlönnigsmedel* enligt lag om denna avlöning samt k. m:ts och riksdagens beslut.

Kyrkoherden	10,000: —
Fyra komministrar à kr. 5,000: —	20,000: —
Pastorsadjunkt (domkyrkosyssloman) med ålderstillägg och hyresbidrag	2,900: —
Dyrtisdtillägg och provisorisk löneförbättring, försl.	30,000: —
Summa Kronor	190,835: —

N:o 99.

Budget för 1922. Kyrkan.

Inkomster:

Försäljning av gravplatser, försl.	1,000: —
Avgift för likvagnen	100: —
Avgift för klockor	500: —
Församlingsavgifter för prästerskapets avlöning enl. lag om denna avlöning (högst 3 öre pr 10 kr. inkomstbelopp)	62,900: —
Att för övrigt genom uttaxering fyllas	126,335: —
Summa Kronor	190,835: —

Rätt utdraget ur protokollet, betygar ex officio:

FREDR. FÅHRÆUS,

i. p.

För prästerskapets avlöning och kyrkliga ändamål upptages följande uttaxering:

a) Enligt kyrkostämmans beslut 0.28 % å 45,449,480	127,258: 54	
med avdrag av beräknade avkortningar	923: 54	126,335: —
b) Enligt lagen om prästerskapets avlöning 0.14 % å 45,449,480	63,629: 27	
med avdrag av beräknade avkortningar	729: 27	62,900: —
Summa Kronor		189,235: —

REGISTER

över

Utgifts- och Inkomststaten för år 1922.

Tr. A.-B. Västmanlands Nyheter, Västerås 1922